Sagrado Rey sobexano
oy quiero en vuestra presencia
Con elogios aplaudir
Mistrio que tanto encierra.
Esapiedad generosa
que en salutifera mesa
Distribuye el pan o Gloria
Dando tanto quanto Esa.
Es infinito el manjar
Divina la pxovidencia
Lo que es substancia repara
y lo que es gracia sustenta.
Hombre busca este bocado
pexo sea Con advertencia
que te pese en el xecebo
en olleba xpsta quenta.
Es gustosso y xegalado
y infunde valoxy Ciencia
y otros effectos maiores
Causa que estan supxema.
no es mucho que quien baxo
Con tan humilde pobreza
al tierra, entre Cegales
se nos xepxesente Estrella.
Sus Divinos triunfos oy
Canta militante Iglesia
y el que en la tierra muxio
oy da eterna vida en ella.
Entre tanto dos en la gloxia
que esta patente fagueta
y no se culpa el entrar
Con tal que sin culpa venga.
No se descuiden porque
puede ser que quien espera
Dispongas que al descuidado
ninguna ley faboxezca.
Pedchumilde y hallaras
el pxemio Con la fineza
el fruto, si has trabajado
en su viña Con Destreza.
Pues su sangre sera el vino
y aunque en exceso apetezca
tu voluntad embriagarse
es xelevante apetencia.
Un Cordero se te offreze
porque gustes de la fiesta
y pues xecives sin gasto
pues gustos por este Esa.
Es tu maiestad tanto amor
Correspondiendo a la deuda
que amar y no agradecer
aqui no se xepxesenta.
Aunque te Convida al teatro
donde Disfrazado espera
no el fin del enemigo
es la es pexada Comida.
Es el gasto a costa suya
y el gusto el hombre se lleba
pues que le Cuesta tan caro
que cuerpo y sangre le cuesta.
Y que tienes el pay el
Gracioso por su quenta
procura dandole gracias
agradecer su fineza.

Finis:

F. Isidorus Gaiosso de Taboada:= Filius indignus Sancti Benedicti in hoc Monasterio Divi Martini de Pinario:= Año 1726:= Dia 3. Junij=:

DISPVTACIO 1.ª PREMIALIS DE NATVRA ET NECESITATE LOGICE.

✠

Ex hucusq; dictis satis abunde patet logica natura, sed vt brevius agnoscatur sic definitur: è habitus, sive facultas dirigens intellectum vt res sine herrore dinoscat: unde sciencia sermocinalis dicta fuit a magno P.e Augustino, quia certis, et praeceptis instruit intellectum ad perfectam auxiliorum sciendum tamen è cum D. Thoma p.te 2.a q.ae 57.a articulo 2.o ee habitum per quem intellectum ad noscendum ee quinq; scilicet intelligentia, sapiencia, prudencia, sciencia, et ars. Intelligentia, quae ab aliquib logicam naturalis dicitur; ab aliis vero habitus primorum principiorum, et ipse intellectus vt instructus principiis per se notis et omino certis, vt quolibet è, 2.o nō è. Sapiencia è omnium rerum per altissimas causas. Prudencia è rectam ratio eligendi. Ars è rectam ratio operis faciendi. Sciencia è bene et conicq; rei per causam necessariam, h, habitus potens dinoscere effectus per causas: his supositis:

§. 1.m VTRVM LOGICA SIT SCIENCIA.

SCIO 1.a praemittitur aliqua, et repetuntur sibi.

Vt sine obscuritate et certa notatione 1.o duo cavemus, qd. certa inter logicam actualem, et habitualem. logica actualis 2.o nihil evidens rei per suam causam. habitus vero dicitur ex quo fit ut cedit in mente habitus nihil: 2.o notandum è logicam aliam ee facti logicae, non tamen, sed nec dicitur ratione scientifica, et evidentia veritatis regularum. logica vivens è, quae ipsis vitae regulis: sive quae in exercitio ponit regulas vocatur logica vivens actualis, habitualis vero vocatur virtus inclinans ad illud exercitium. = 3.o notandum è logicam versari posse circa materiam demonstrativam, dialectica, circa materiam thopicam, et circa sophisticam: in materia analitica versatur quam dicitur analitica, et dinoscit obiectum per suas causas necessarias per quae bene dicendo usq; ad principia per schita et tunc logica per dicitur demonstrative. In materia thopica, sive probabili versatur logica quam dicitur nititur in principiis, h, ratione probabilib. In materia sofistica quam dicitur nihil è bene certum falsum et apparet verum.

His supositis: nuncius scabe micis negatib. inū sciencia. 1.a sta negativa absoluta è. ita Simplicius, Ammonius, Zabarela, Labemardus, et alii antiqui. 2.a sta quae per dubio è philosophi, et D. Thomas è affirmativa. etiamsi maxima diversitas in modo sp. cadit illa. aliqui enim docent sola logica docere quatenus per dicit demonstrative ee sciencia. Alii logica docere et vivere. Alii omnis docet logica docere, et vivere ee sciencia in omni materia, sive demonstrativa, sive thopica, h, sofistica. sic inter alios Eminentissimus D. Cardinalis de Aguirre.

Dubium

SCIO 2.a RESOlvitur

EXPLICANT OPERA INTELECTUS

Explicantur operationes intellectus. Munus proprium e. tradere regulas ad vitandos errores intellectus, et ad illos omnes errores. tripliciter tamen erare potest, l, Co. templando obiectum vt non est, l, iudicando, l, falso ratiocinando. propterea communiter assignantur tres operationes intellectus scilicet: apprehensio, iudicium, et discursus; apprehensio est actus concipiens obiectum, nihil de illo affirmando, l, negando, vt dum cognosco hominem esse rationalem precise quia affirmando qd. sit rationalis, l, negando qd. sit irrationalis =

Iudicium est actus cognoscens obiectum, aliquid de illo affirmando, l, negando = vt dum cognosco petrum, et affirmo esse hominem, l, nego esse lapidem, Discursus est actus percipiens superius apprehensionem, et iudicium, quibus superius inferius alio infertur = vergo. ha apprehendo hominem, affirmo homi. esse, et per discursum infero esse hominem rationalem. ~~tripliciter tamen erare potest~~ triplici operationi tres res possunt libri summularum; i, primo agitur de conducentibus ad apprehensionem: in secundo de spectantibus ad iudicium: i, tertio de iis quae spectantur ad discursum tractabimus =

Incipit liber primus summularum. Caput primum de terminis.

Terminus Communiter dicitur a terminando, l, finiendo: linguae sensu dicitur esse terminus dispanis. nos autem i. presenti agimus de terminis logico de cuius naturam cognoscendam notandum est dicimus quod dicitur i, vocabulum, et terminus vox autem est sonus cum aliquo animali, id motu linguae. terminus vero ad hoc agit, l, aliquid significare vt vocem significativam, l, sonum determinatum, vt voces non significativae. Terminus vero praeter hoc agit aliquid definire = his suppositis ad lectis aliis definitionibus terminis sic breviter definitur; terminus est ultimum propositionis = in hac definitione li extremum est genus, hoc est praedicatum commune aliis extremis, li propositionis est differentia nulli alio conveniens, l, ergo dicta definitio constat genere, et differentia. Confirmatur. ~~et a~~ extremum propositionis nulli alio convenit, si terminus logico; ergo si ita differentia est propria illius, consequentia est legitima, et antecedens antecedentis constat i, omnes propositiones constant ~~extremis~~ terminis, tanquam ~~extremis~~. Dices: in hac propositione homo est animal subiectum, et praedicatum sunt extrema propositionis: ergo definitio convenit subiecto, et praedicato! ergo et aliis ad definito, ad proinde reptata est = distingo antecedens: sunt extrema materialiter concedo: ~~formaliter~~ formaliter sub distingo: in qd. terminant propositionem concedo: quatenus sunt formaliter subiectum, et praedicatum nego antecedens, et consequentia. Subiectum ergo formaliter est de quo dicitur praedicatum, Praedicatum vero de quod dicitur de subiecto = loco qd formaliter sed dicantur per ordinem ad seipsam, in quo sensu nomina terminorum nisi materialiter, non terminus formaliter, proprio dicitur terminare, et finire, qd. sibi habet cum qd se ordinatur ad propositionem. =

Replicabis: in hac propositione hypothetica homo est animal est propositio = primae propositio est extremum propositionis; ergo definitio terminii convenit propositioni hypothetica = pro solutione notandum qd una species logica potest geminari, partii vt genus respecto propositionis, et propositio respecto silogismi; sic propositio simplex ~~et~~ habet rationem partis propositionis qui hypothetica, sed non in ratione totius completi, qui ut totum, et in ratione partis distinguuntur, habet ergo rationem partis in qd terminat propositionem ex quo patet solutio ad replicam.

Instes: esse extremum propositionis convenit verbo, et adverbio; ergo definitio convenit alis ad definito. probatur antecedens; in his propositionibus amo est verbum

velociter est adverbium, verbum, et adverbium sunt extrema propositionis: ergo: = respondeo in his, et similibus propositionibus verbum impropriè esse tale, quia non habet officium verbi, hoc enim est unum predicatum simplex. habet enim officium extremum in quo semper procul dubio est terminus formalis: idem dicatur quem est ad verbio in predicta propositione in alis non est terminus, et modus propositionis in hac verg. petrus currit velociter =

Ynquires anbo voces non significative sunt termini formales? affirmo, et probatur: Suprema propositionis formalis est terminus formalis; ergo: probatur minor hæc propositio bliptiu est vox est propositio formalis; ergo. probo antecedens propositio in qua predicatum formaliter convenit subiecto est propositio formalis: set in predicta propositione predicatum formaliter convenit subiecto. ergo. confirmatur; ideo predicta propositio formalis non est quia bliptiu nihil significat. set plurimaque nihil significant constituunt propositiones formales, ut carentia, privatio, quimera nihil, et alia huiusmodi ergo.

Dices: propositio non significativa, non est propositio formalis: set propositio constans vocibus non significativis est propositio non significativa; ergo voces minimi formales = respondeo permissa maiore negando minorem, quia ad hoc qd. propositio significet sufficit qd eius copula aliquid significet, sicut ad hoc, qd. habet oratio petrus significet non requiritur, qd. significet quilibet pars orationis, set sufficit, qd omnes partes significent: similiter ergo dicendum est de propositione composita ex vocibus significativis.

Dices secundo
terminus formalis logicus dirigit intellectum ad connotationem alicuius rei: sed voces non significative non dirigunt intellectum ad connotationem alicuius, ergo = insta replicando in carentia, et privatione quia nihil significant, et intellectum ducunt ad connotationem alicuius rei, nam per connotationem privationis indirecte connoscitur forma privata: similiter per connotationem vocis non significativis, indirecte connoscitur qd. non est enim significare, et indirecte quid est significare, qd sufficit in ista adversarios, ut privatio, et alia huiusmodi sunt termini formales =

Ynquires. secundo: dari voces extra propositionem sunt termini formales. Dubium oritur ex illo prologuio, verba in definitione posita, non dicunt aptum sed aptitudinem: set voces extra propositionem habent aptitudinem, ut componamillam; ergo. hoc non obstante negativeus ponendo, et probatur; voces extra propositionem non sunt extrema illius; ergo nec terminus. probo antecedens: extrema propositionis sunt partes illius: set extra propositionem non datur actum illius partis, ergo. ad rationem subitandi dicitur prologuium esse verum loquendo de absolutis non vero de relativis quales sunt termini nam horum essentia consistit in actu alius respectu.

Caput secundum de divisionibus termini.

Primo divisitur terminus in mentalem, et vocalem, et scriptum. Primus est qui mente concipitur. Secundus, qui per vocem exprimitur. Tertius, qui litteris mandatur. Secundo divisitur in subiectum, et predicatum. Subiectum est de quo dicitur predicatum: predicatum, qd dicitur de subiecto: ut cum dico homo est animal, homo est subiectum, et animal predicatum. terminus

Mentalis alius est intuitibus alius abstractibus primus est notitia rei presentis, secundus notitia rei absentis. alius etiam est simplex, reflexus aliis. simplex est qui primo simpliciter attingit: reflexus significat rem ut prius connitam. ut cum cognos co me cognos cere

Rursus terminus dividitur in Cathegorematicum, et in chategorematicum. primus per se aliquid perfecte significat, ut homo. secundus nihil per se perfecte significat tantus tamen primo illum modificant, ut omnis nullus. terminus chategorematicus dividitur in complexum, et in complexum. terminus complexus est cuius partes separatas significant ut in totum. ut homo albus. secundus est cuius partes nihil significant ut homo=

Insuper dividitur terminus in univocum, analogum, et equivocum. univocus significat rem pluribus ~~communi~~ simpliciter eandem, ut homo respecto cuius quoque hominis, Analogus significat rem simpliciter diversam, et secundum quid eandem ut pes dicitur de pede animalis, et de pede status equivocus significat res solo nomine convenientia, ut canis dicitur de sidere, de pisce, et de animali odoriferico dicitur tamen alibi ~~et~~ in tituto loquemur: Rursus terminus dividitur in communem, et singularem, primus significat rem pluribus. communem ut homo= secundus unum in singulare significat, set hic est quadruplex, determinatus qui unum determinate significat, ut petrus, demostratibus; qui signo indicato afficitur ut dico homo, vagus qui signo vago afficitur, et determinatus es aliqua suposicione, ut Virgo mater. terminus etiam alius est colectibus, qui plura coniuntas significat, ut populus, Civitas, alius nō colectib, qui unum solo significat, ut petrus.

Propterea terminus dividitur in absolutum, et connotatibum. primus significat rem, per modum per se stantis, seu substantive, ut homo. secundus significat rem per modum alteri adiacentis, ut sanctus, iustus. terminus etiam dividitur in concretum, et abstractum. primus significat formam habitam ab alio, ut album. secundus significat formam ut separatam a subiecto, ut albedo. Vlterius terminus dividitur infinitum, et in infinitum, infinitum est qui afficitur negatione, ut nō homo. finitus vero illa caret; advertite tamen qd. si negatio est ante copulam propositio est negativa, si autem est ante prd dicatum est affirmativa=

Iterum dividitur terminus in terminum primi intentionis, et in terminum secundae intentionis. primus significat rem secundum statum quem habet a se fisice, ut homo, leo: Secundus significat rem, secundum statum quem habet ab intelectu, ut species, genus subiectum, praedicatum, res enim a se nihil horum sunt, et combinatione terminorum inter se resultat alia divisio: alii enim sunt impertinentes quorum unus nō infert alium, nec eius apositum, ut album, et dulce. alii enim sunt pertinentes, quorum ~~ut~~ unus infert alium, ut homo est risibilis, l, eius repugnantia, ut homo est irrisibilis, secundi dicuntur pertinentes repugnantia, primi vero pertinentes sequela.

Termini pertinentes alii sunt convertibiles mutuo, alii mutuo inconvertibiles. exemplum primi sit homo est rationalis, quimuto se inferunt, exemplum secundi est homo est animal: homo enim infert animal, nō vero ē contra. Termini pertinentes repugnantia dividuntur in quatuor Genera, ius te quatuor Classes, seu oppositiones quae in rebus reperiuntur; set illorum notitia melius per capitur, explicando oppositionem propositionis. Alias omito divisiones terminī, l, quia sunt minus usuales, l, quia pro prius locis melius ffis cuticetur.

Caput tertium de proprietatibus terminorum.

Suppositio, quæ est præcipua termini proprietas sic definitur. est usus termini pro aliquo subiecto pro quo verificatur. Dividitur autem in materialem, et formalem. Prima est acceptio termini pro ipsa voce. ut homo est vox visilaba. Secunda est acceptio termini pro suo significato formali, ut homo est animal rationale. Præterea alia est propria, ut in exemplo immediate apposito. Alia vero impropria, ut cum christus dicitur leo agnus. Deinde alia est vero realis, seu personalis, alia simplex. Simplex est acceptio termini pro suo immediato significato, ut homo est species. realis est acceptio termini pro suo significato tan formali mediato, quam immediato, ut homo est rubens. propnatione claritate advertite vocem habere unum significatum immediatum, et alium mediatum, sic homo immediate significat naturam humanam, et mediate quolibet individuum, sic verg. albu primo significat albedinem secundario vero subiectum albedinis. Dum ergo voces accipiuntur pro immediato significato suppositio est simplex: si vero accipiatur pro significato mediato, et tam pro mediato, quam pro immediato. suppositio est realis, et hoc in prima suppositione prædicatum non verificatur de inferioribus secus, ut in secunda.

Suppositio realis alia est singularis, et est acceptio termini pro singulari, ut petrus est hic homo, alia est communis, et est acceptio termini pro omnibus suis inferioribus, ut homo est animal, hæc autem est quadruplex, scilicet distributiva, in qua terminus suponit pro omnibus inferioribus tam sensorium, quam copulative, ut si dicas homo est rationalis; ergo petrus, et paulus sunt rationales, alia est copulativa, in qua terminus accipitur pro omnibus significatis simul sumptis, ut cum dico apostoli sunt duodecim.

Alia est determinata, in qua terminus communis restringitur ad unum, ut si dicas homo iustus stuet: Alia est confusa, in qua terminus vage, et indeterminate suponit, ut dicitur oculus requiritur ad videndum, vbi non pro destro, vel sinistro oculo suponit, sed pro quolibet ex illis. Denique suppositio distribuitur alia est completa, incompleta alia, in prima terminus suponit pro omnibus individuis: in secunda non pro omnibus individuis, sed pro omnibus speciebus. exemplum primæ sit homo est rubens. exemplum secundæ est omnis animal fuit in arca Noe.

Ampliatio, quæ est secunda termini proprietas est stensio termini a minori ad maiorem significationem. hæc stensio potest evenire ratione subiecti, ut in hac propositione abaxus cupit pecuniam vbi pecuniam ad omnes stendit ratione subiecti: potest etiam eorum ratione copulæ, ut cum dico petrus est iustus vbi iustus est accipitur pro omni tempore; restricio econtra est coartatio termini a minori ad maiorem significationem, ut si dicas homo sanctus meditatur restringitur ad solos sanctos. quarta termini proprietas est alienatio et translatio termini a proprio ad improprium significationem. ut cum scriptura vocat christum solem, vocat leonem.

Vltima termini proprietas est apelatio, quæ sic definitur est ~~apellatio~~ aplicatio unius terminii supra alium, ut cum dico homo est animal, aplicatur supra hominem. apelatio est duplex, formalis, et materialis.

Prima datur quando prædicatum cadit supra materialem subiecti, vt si dicas album est colorratum. Secunda datur quando prædicatum cadit supra materiale subiectum verg. album est dulce. Vnde in nomine enim conuertibile duplex est significatum vt diximus materiale, scilicet et formale: album enim significat formaliter albedinem, et subiectum materialiter, si enim prædicatum cadit supra significatum formale apelatio est formalis, materialis vero si cadit supra materiam.

Ad plenionem huius rei intelectum ad verite, qd. sæpe copulam reperitur in proposicione duplex connotatibus, vt in hac: petrus est magnus logicus, tunc apelatio est formalis: si vero unus connotatibus sit ante et alius post copulam, verg. petrus magnus est logicus tunc apelatio est materialis: ratio est: quia in prima propositione formale primi adiectivi ~~cadit~~ aplicatur supra formale alterius, in secunda vero formale primi adiectivi cadit supra materiale subiecti. Secundo notate, qd si propositio solum constat ex adiectivo, et substantivo formale adiectivi cadit supra materiale subiecti, et ideo est heretica ista propositio Christus factus est, et propter primam regulam est vera si datur factus est homo, quia si factus tunc apelat supra humanitatem, in prima vero propositione supra suppositum divinum. Tertio ad verite qd nomina numeralia vt unus duo &c. aplicata substantivis apelant supra materiam, et formam, et totum vtrumq; multiplicant aplicata vero adiectivis apelant solum materialiter, et ideo multiplicant suppositum, et nō formam: propter hanc regulam est ethica ista propositio si sunt tres dij quia multiplicat deitatem, ista tamen est ~~ethica~~ vera hoc modo si sunt tres divini qui solum multiplicat personas, sed quia adiectivum potest sumi substantivum, ideo dicit ata hodius cum ecclesia nō ejus tres eternos tres omnipotentes si substantive sumatur, sed dicis ad theologos mitimus

Tradite regulæ sunt perutiles ad deluendos cavilos, qui ex varia atione apelationes multoties oriuntur: facilius tamen via est recurrere ad particulas replicantes, et in dicantes, vt sunt quatenus inquantum, et alia huiusmodi, quibus facile apellitur ambiguitas propositionum, unde affirmantes christum esse eternum, facilius fieri si dicendo esse eternum inquantum deus, et nō inquantum homo ~~homo~~ Has sentes cupio has regules nam illam multiplicitatem nō semel sperieminē.

Caput 7 de nomine et de verbo.

Nomen definivit Aristoteles libro primo de interpretationibus, ita; est vox significativa sine tempore, cuius nulla pars separata significat, finita et recta. Per li vox significativa convenit cum verbo, a quo differt per sine tempore. Addit cuius nulla pars separata significat ad excludendum nomina complexa finita vt excludat terminos negative infinitos, vt nō homo nepta vt excludat casus obliquos. Si vis breviius sic definita: est vox simples significativa sine tempore

Verbum est vox significativa cum tempore, finita, et recta cuius nulla pars separata significat, per finitas particulas convenit verbum cum nomine, abeo, qd. dicitur differt per li cum tempore, li finita excludit verba infinita, vt nō homo.

repta includit tempora obliqua preteritum, et futurum, quæ solum in propriis sunt verba, quatenus reduci possunt ad presens indicativum, per reliquas particulas includitur verbum complexum. qd etiam est in proprie verbum, per hoc sicut et nomen, contratus sic definitur est vox simplex significativa cum tempore, quæ definitio est in parte exceptissima.

Dixi nomen significare sine tempore ad verbi distinctionem, vt autem hoc capiatis advertite aliud esse significare tempus, aliud connotare tempus, et aliud significare cum tempore; significare tempus convenit nomini, sicut dies anus &c. tempus significant: secundum quem etiam convenit nomini siquidem pronomen, et etiam tempus connotant; significare vero cum tempore ad hoc adit actionem, passionem, et assistentiam tempori presenti exercita, et mensuratam.

Dices: plures verbum absolutum a tempore; ergo non semper significat cum tempore: probo ante cedens: in his propositionibus homo est animal, rosa est flox verbum absolutum a tempore, ergo plures verbum absolutum a tempore. probatur ant cedens: tales propositiones sunt sempiterne veritatis: sed propositiones sempiterne veritatis absolutum a tempore. Cum semper sint vere, quin significent actionem, et passionem tempori presenti exercitam, et mensuratam; ergo li cum tempore superfluit in definitione verbi.

Ad replicam distingo ante cedens: plures verbum absolutum a tempore in re significata Concedo: in modo o significandi nego ante cedens, et consequentiam; idem et respondendum est in forma ad probationem. Vnde ergo, et alis propositionibus sempiterne veritatis verbum non significat actualem utionem cum subiecto, sive actualem exercitium rei enunciati: in modo tantum significandi est verbum, semper significat actualem exercitium, quia semper significat de presenti, qd sufficit, vt quatenus est exse semper significat cum tempore

Caput ultimum designo

Explicatis terminis quib. superiores res hactenus agendum est de signo, qd sepissime magno ducit intellectu ad apprehensionem illud ergo sic definitur: est qd repræsentat aliud a se potentiæ conoscitivæ. hanc definitionem alis verbis tradit Praxis noster Anselmus Archiepiscopus Cantuariensis ante singularis, et magister noster per hæc verba. signum est qd. praeter id quod ingerit sensibus, indicat aliqd aliud. Convenient dicte definitiones in repræsentando cum obiectis, per se aliud a se distinguantur ab illis nam obiecta seipsa repræsentant:

Dices: definitio non convenit omni signo ergo non est repta. ant cedens probatur: ymago quatenus abs condicta est signum, sed actum non repræsentat; ergo hoc non est necessarium ad rationem signi = nego antecedens; ad probationem Concesso maiorem nego minorem; nam ymago cæsaris quantum abs condita verg. et clausa sit actum repræsentat, habet enim repræsentare, obiectum similitudinem, et proportionem a parte desuntam, hanc autem actum habet; quia actu est ymago: sic fumus a remine visus, et in vis extribus textis clausus actu repræsentat ignem, quia es natura sua hoc habet.

Ynsites: Deus repræsentat Creaturas, et causat suum effectum: sed Deus nō est signum Creaturarum, nec causat signum ~~in~~ effectus; ergo = respondeo, ponsu fi cere ad rationē sīgīlīxam repræsentationē alicuius a se distinctē: repræsentatio enī signi est repræsentatio substituens vices signati, et ab illo dependentis, ita vt ratione huius repræsentationis veniamus ī conitionē signati: hoc autem nō convenit Deo, nec causæ, ideo & signa non sunt.

Vt natura signi melius percipiatur placet aliquas divisiones apponere. prima ergo dividitur in formalem, et instrumentalem; primum est qd. abs & præexistē te conicionis suī. aliud a se repræsentat. Sic species hominis illum repræsentat, quin prius existat conitio terminata ad illam. Ynstrumentale est, qd præexistente conitionis suī aliud repræsentat; sic pulsatio cimbali horam lectionis repræsentat nō omni homini, sed solum Canonicis cantibus hoc signum.

Signum etiam dividitur in naturale, ad placitum, et ex consuetudine. signū naturale est, qd. natura sua aliud a se repræsentat, vt aurora sole vicinum, fumus ignem. signum ad placitum repræsentat aliud a se ex libera hominis impositione, vt vox homo naturam humanā. Signum enī ex consuetudine ex usu continuato repræsentat aliud, sive vero hic usus fundatur in natura, vt canis sequitur venatorem ducitur id signum ad naturale, signum ad placitum est ex fundata in voluntaria suppositione, vt ramus antepositus repræsentat tabernam.

Liber secundus Summularum. Caput 1 de oratione

Oratio pro vt ad dialecticos spectat definitur, ex totum artificiosū ex nominibus unitis cōpositum, hic totum artificiosū est Genus, reliqua particula differencia, Oratio una est perfecta, imperfecta alia. Prima est quæ perfectū Generat sensum, vt homo est iustus, imperfecta est quæ imperfectum habet sensum vt homo dis putans, hæc imperfecta dicitur quia intellectus in illa nō quiescit. Ynsup ~~oratione~~ dividunt autores orationem in enunciativam, vocatiba, imperfectam ~~tivam~~, deprecatiba, ad mirratiba, et interrogatiba: sed quid sint ex nominibus constans, et illarum explanatio potius spectat ad rhetoricos, et Grāmaticos, quam ad dialethicos.

Dices: nomen complexum constat ex nominibus unitis; ergo definitio convenit termino complexo I respondeo terminum complexum nō resultare ex nominibus propriis, et unitis, quia unio terminorum solū potest haberi ratione copula, ī pro espacio, ī pro implicito unientis, Solutio ista est: potest tamen responderi Cū aliū definitionē orationis, nō cōvenit termino cōplexo, quia hic ordinatur ad cōponendam propositionē, oratio vero est totū cōplexum nō ordinatum ad aliud cōponendum.

Caput 2 de modo scienditi in comuni.

Modus scienditi triplicitex asumitur. primo lacte, id est pro omnī eo, qd. subiacet scientiam: et sic logica dicitur modus scienditi inquātū subest ad alias scientias. Secundo strictissime, pro eo qd. Generat scientia propetalē vt demonstratio, quæ sola Generat scientiam: vnde scientia definitur. est habitus per demonstratione nem adquisitus vt ex professo docevimus: tertio pro eo qd. trahit clariorem rerum noticiam: de hoc modo scienditi nunc agimus, et sic definitur. est oratio in ea manifestativa.

Modus sciendi sic sunctus est triplex. videlicet, definitio, divisio, et argumentatio. Divisio communis est, sed vt magis in testes cat provatur: tot sunt modi sciendi proprie, et estilte quot sunt hic notata in rebus: sed in qualibet re tria tantum possunt ignorari; ergo tres sunt modi sciendi. maior est certa, et minor constat quia nisi solu possunt ignorare essentia, partes, et proprietates: Sed essentia per definicione connoscitur, partes per divisionem, set proprietas per argumentatione, vt es definitionib: illarum patebit, ergo: —

Dices: propositio manifestat ignotum; ergo. tu est modus sciendi stricte. pro do antecedens, hac propositio homo est animal rationale manifestat ignotum nesciente essentiam hominis; ergo — distingo antecedens; manifestat ignotum annuntiative, et in proprie Concedo proprie, et doctrinaliter nego. ad provationem discrete semelem propositionem proprie manifestare ignotum, nō peric, et quatenus propositio est; sed quatenus es parte predicati ponitur definitio hominis: ex quo sequitur propositione manifestare multoties ignotū proprie, et stricte, nō quatenus propositio est, sed quatenus includit aliquod instrumentum modi sciendi. —

Caput tertium de definitione

Definitio scientiarum Cardo est precipuum instrumentum modi sciendi, quia sic definitur: oratio explicans rem tantum: vt oratio est convenit cum alis instrumentis modi sciendi: distinguitur abilis per alias particulas, nam pro primum munus definitionis est explicare rei naturam sed quid sit res —

Dices:

Definitio est indefinibilis; ergo. provo antecedens definitio nō potest definiri nisi per definicione: sed per definicione nō potest definiri alias per seipsam definiretur; ergo. nego antecedens. ad provacionem Concessa maiori distingo minorem: non potest definiri per definicionem in comuni Concedo per definicionem in particulari nego. similiter & nego inclusam provationem. Genus enim in communi definitur per Genus in particulari, quin per seipsum definitur, quia Genus in particulari distinguitur a genere in comuni, idem ergo similiter dicendum ~~est~~ est de definitione. —

Definitio primo dividitur in definitionem nominis, et definitionem rei, prima explicat nominis ethimologiam vt lapis dicitur a laedendo pede, Crux a cruciando. Secunda quae propria definitio est explicat rei naturam; sed hac est duplex, fisica, et metafisica. Prima explicat essentiam rei per p.tes fisicas. vt homo definitur per Corpus et animam rationalem. Secunda explicat per p.tes metafisicas, vt cum dicis homo est animal rationale. vlterius alia est essentialis, quae explicat naturam per p.tes essentiales, vt in exemplo apposito, alia est descriptiva, et apposicionis, quae explicat essentiam rei per proprietates vt hic homo est animal risibile. —

Ad repetitionem definitionis aliquae tria ponuntur regulae. prima est quod definitio set clarior definito alias ipsum nō manifestaret. Secunda, qd non sit superflua, nec diminuta. Tertia, qd definitio, et definitum mutuo convertantur. Quantum ad. constet genere, et differentia. nam definitio explicat naturam rei cum debet indicare in quo res conveniat cum alio, qd. proprium Generis, et in quo differat, qd fit per differentiam. —

Quinta. qd. definiendum, non ingrediatur in definicione, ne definiatur perse ipsum. Vltima, qd essentia definienda sit unica, nam plures essentiæ non possunt definiri per unicam definitionem.

Caput 4 de divisione.

Antimomenti est divisio, vt Socrates in phedro dixerit se nactus fuisse ducem qui recte partiri sciat, eius ergo vestigia, vt dei cuius dom sequar. De divisione sciri debet quid sit, quotuplex sit, et regula vt bona sit. Quantum ad primum sic definitur: est oratio totum in partes distribuens. Oratio est genus, cetera particularia: ratio differendi; ergo recta est definicio. Advertite tamen tria aperiuntur in quali iet divisione, nimirum totum divisum, partes dividentes, et bina fionem. Hæc omnia patebunt mediante definionem.

Quantum ad secundum, divisio alia est fisica, quæ totum distribuit in partes fisicas, vt homo dividitur in corpus et anima; alia est methafisica, quæ totum distribuit in partes methafisicas; sic homo dividitur in animal rationale. Sed hæc est duplex actualis, quæ totum dividit in partes ex quibus actu componitur: sic homines, alia pars rationalis, et alia animal; alia est potencialis, quæ totum dividit in partes in potentia competentes: sic animal dividitur in rationem, Leonem, et equum quatenus potest esse in his speciebus.

Divisio fisica est triplex:

essentialis integralis, et acidentalis. Prima distribuit totum in partes essentiales, sic homo dividitur in corpus, et animam. Secunda in partes integrantes, vt caput brachium, &c. Siautem similes partes sunt eiusdem rationis, vt partes aquæ vocantur homogeneæ. Heterogeneæ vero fiunt diverse rationis. Acidentalis est, quæ totum dividit in partes acidentales: hæc etiam est triplex. Alia enim dividit subiectum in acidentia, vt homo alius est albus, alius nigra. Alia distribuit acidentia in subiecta, vt album alius est lac, alius nix. Alia denique acidentia in acidentia, vt album in amarum, et dulce.

Regulæ divisionis sunt quatuor. Prima est, qd membra dividentia se ksum, non adequent totum quia hoc est malum. Secunda est qd membra sint aliquomodo distincta. Tertia ab hac parum differens, est qd membra dividentia se aliquomodo excludant. Quapropter hæc non est bona divisio Europa dividitur in Galliam, Hispaniam, et Castellam. Quia Castella includitur in Hispania. Quarta denique qd membra dividentia simul sumta adequent totum. Vnde mala est hæc divisio Orbis dividitur in Europam, Asiam, et Africam: quia preter has partes restat America.

Caput quintum de argumentatione.

De argumentatione fusie agitur toto sequenti libro. Hic autem eius definitionem, et divisionem breviter notabimus. Quantum ad primum argumentatio est oratio unam ex alio inferens. Dividitur tamen ratione formæ, seu artificii in quinque species, quæ sunt silogismus, entimema, inductio, exemplar, et dilemma. Silogismus constat ex tribus propositionibus, quarum prima vocatur maior, secunda minor, tertia consequentia: vt omnis homo est animal; petrus est homo: ergo petrus est animal. Entimema constat ex duabus propositionibus, quarum prima vocatur antecedens secunda consequentia: vt omnis homo est risibilis; ergo petrus est risibilis.

Inductio est argumentum a singularibus sufficienter enumeratis ad conclusionem universalem: vt hic iste, et ille dignus fuit: ergo omnis dignus fuit, qd argumentum optimum est in materia necessaria, nec tamen vero in contingente. eadem plane est argumentum cum a paritate, vt sicut Deus peperit Petro pecunium; ergo, et mihi parcet, si penitentiam egero. Dilemma est ad denominatio bifrenbris, vtrum duobus ex extremis ad conclusionem, vt si dicas, l, studuiste, l, non? si primum ergo stultus est cum nihil scias, si secundum, ergo dignus est flagellis, quia rem familiarem, et tempus inutiliter consumisti.

Ratione illationis argumentatio alia est rationalis, et absoluta, quae sequitur ex pura ratione; vt haec; Petrus cursit: ergo movetur. Alia causalis, quae indicatur per particulam quia vt quia Petrus cursit movetur. Alia conditionalis, indicatur per particulam si vt si Petrus cursit movetur. Ratione qualitatis dividitur argumentatio in bonam, et malam. Vnprima consequens recte infertur ex primis, secus vero in secunda. Advertitetamen, qd. in argumentis nunquam distinguitur consequentia, sed conceditur, l, negatur: quia Consequentia denotat dictationem, quae saepe recta, l, inepta est, et ideo concedenda, l, negandae est absolute; aliquando potest distingui consequens, sive materia consequenti.=

Caput sextum de propositione:

Propositio est oratio unum de alio enuncians definitio est recta, et essentialis; propositio enim convenit cum instrumentis motis scilicet in quantum est oratio; disent autem abillis pauliquias particulas. alis cum philosofo definiunt propositionem per hoc, qd. significet verum, l, falsum, sed significare verum, l, falsum sequitur ad demonstrationem, et ideo veritas, l, falsitas est propietas propositionis. ex quo ~~patet~~ ulterius sequitur secunda definitionem essentibus cripti bam, et ideo postponenda esse prius, quae essentialis esset: =

Ad cognoscendam natuzam propositionis advertendum est, omnem propositionem constare ex materia, et forma, quantitate etiam, et qualitate. Constat enim subiecto, qd est, quasi materia determinabilis, per praedicatum, qd est forma determinans. Constat etiam universalitate, l, particularitate, quae quantitas, l, quasi quantitas dicuntur. denique constat ex veritate, l, falsitate, quae ad qualitatem spectat. =

his suppositis propositio ratione materiae dividitur in necessaria, contingentem, et repugnantem. Vnprima praedicatum necessario convenit subiecto: vt homo est rationalis; Vnsecunda contingentem: vt homo est albus; in tertia repugnant. vt homo est risibilis, ratione quantitatis dividitur in universalem particularem, et singularem. Prima afficitur signo universali: vt omnis homo est albus. Secunda signo particulari: vt aliquis homo studet. Tertia nulo signo afficitur; vt homo est sanctus. Si autem haec propositio est in materia contingente redditur singularis, universalis vero si est in materia necessaria, singularis est quae afficitur signo singulari, l, est de subiecto determinato; vt haec propositio hic homo est sanctus: l, haec, Petrus est sanctus. =

Ratione formae dividitur propositio in Cathegoricam, et Hipotheticam; prima est, quae solum constat de subiecto, copula, et praedicato; vt homo est animal.

Secunda constat ex duabus, l. pluribus propositionibus copulatis, ut petrus legit, et scribit. Sed hæc est quadruplex, scilicet copulativa, disjunctiva, causalis, et conditionalis. Prima afficitur signo Copulante vere. et atque. Disjungente, vere. vel, aut. Tertia afficitur particula quia, vt dum dicis: quia sol lucet calefacit, vltima afficitur signo conditionali si vere. si sol lucet. calefacit. Notatamen, qd. propositio copulativa vt sit vera requirit, qd. vtraq; propositio sit vera, disjunctiva vero dñi veritatem solum requirit, quod vera sit aliqua ex illis: =

Denique propositio ratione qualitatis dividitur in affirmativam, negativam, veram l. falsam. Prima affirmat. Secunda negat. Tertia est vera. Quarta falsa. Hæc sunt divisiones celebriores propositionis, alia autem sunt infra quentibus suis; de quibus in libro sequenti, ad vitio pus puerile oportet loqui ob. nunc autem de propositionum propriietatibus agamus

Caput 7 de oppositione:

Oppositio est affirmatio, l. negatio eius dem de eodem: Vnde duæ conditiones requiruntur ad oppositionem, prima est, qd. una propositio sit affirmativa, et altera negativa. Secunda, qd. vtrq. propositio sit eiusdem prædicati, et eiusdem subiecti: nam minima variatio prædicati, l. subiecti tollit oppositionem. Oppositio est quadruplex: Contradictoria, contraria sub contraria, et subalterna. Contradictoria versatur inter universalem affirmativam, et particularem negativam, l. inter universalem negativam, et particulare affirmativam, l. inter duas singulares, l. inter duas infinitas de materia necessaria. Oppositio contraria versatur inter duas propositiones universales, quarum una ~~mentit~~ est affirmativa, et altera negativa, vt omnis homo est albus, nullus homo est albus. Sub contraria versatur inter particulare affirmativa, et particulare negativa: vt aliquis homo est iustus, aliquis homo non est iustus; sub alterna tamen versatur inter duas affirmativas, l. inter duas negativas, quarum una situm veralis, et altera particularis: vt omnis homo loquitur, aliquis homo loquitur, nullus homo loquitur, aliquis homo non loquitur; sed ista non est proprie oppositio, cum non sit affirmatio, l. negatio. Solum est oppositio ergo in quantitate. omnia dicta de oppositione in hac bulgari figura ad oculos patet.

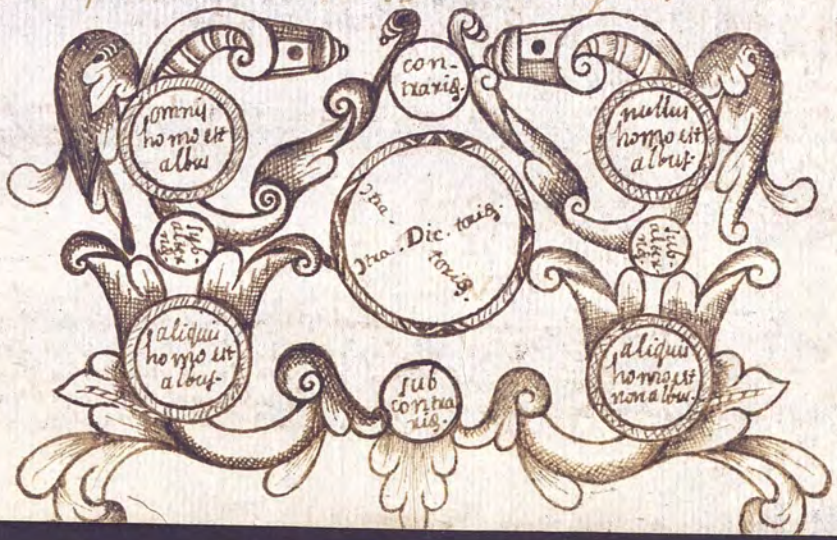

Nota di tamen ē ꝓpositiones otra dictorias nō posse ēe simul veras, ꝓ simul falsas, sive ꝓpositiones in materia stringēte, sive sint de materia necessaria: quia ea quæ nec nō potest simul ēe, esse nō ēe: ꝓpositiones otra dictorū, quæ sunt de materia necessaria nō possunt habere una vera, & altera falsa: ut omis homo ē animal, nullus homo ē animal: ita omis vera ē, & altera falsa. Si vero sint de materia stringēte possunt ēe simul falsæ, nō autē simul veræ: ut omis homo ē albus: nullus homo ē albus; sub materia possunt ēe simul veræ in materia contingēti, nō autē falsæ: ut aliquis homo ē iustus, aliquis homo nō ē iustus. in materia vero necessaria una ē vera, & altera falsa.

CAput VLtimum de equipolentia & oversione.

Equipolentia ē equivalentia ꝓpositionū ratione alicuius negationis anteposita, vel postposita: quātum ad ante ponendo, vel postponendo ē negatio docet hoc Carmen: post otra, pre poig sub altera:

Idē: ad equipolentia pro ponere negationē otra dictorūm: postpone otra nūs pro ponere, et postpone sub altera nūs. — Hoc patefit exēplis: sit 1m in his otra dictorūs: omis homo ē albus: aliquis homo nō ē albus: ante ponite negationē ad propositionē, et ita dicētes: nō omis homo ē albus: quæ idē valet ac aliquis homo nō ē albus. Exēplū 2d sit in his otra nūs: omis homo ē animal; nullus homo ē animal. postpone subiecto negationē; iusta illud post otra & ita dicēs omis homo nō ē animal. exēplū 3d sit in his sub altera nūs: omis homo ē albus: aliquis homo ē albus: quæ sic idē valet nō omis homo nō ē albus: iusta illud post sub alter. De sub otra nūs nō ē sermo, quia de illis nō datur equivalentia. — Oversio ē mutatio ꝓpositionis, variationis subiecti in pro dicato, vel pro dicati in subiectū: duplex ē, simplex, per actionis, & per otra positionū. Oversio simplex ē mutatio pro dicati in subiectū, et subiecti in pro dicatū servata qualitate, et quantitate: sic hæc propositio aliquis homo ē animal sic oversita: aliquid animal ē homo. per actionis otra servata qualitate, et quantitate mutata: ut omis homo ē animal: aliquid animal ē homo. Oversio per otra positionū fit mutato pro dicato in subiecto, mutatis quantitate, finitis in infinitos: ut omis homo ē animal oversita sic: omne nō animal ē nō homo.

Propositiones oversibiles sūt in quadruplici differentia. scilicet universales affirmativæ, et negativæ, et particulares affirmativæ, simul et negativæ quæ omnes notantur per vocales sequentium in carminum:

A scit A, Negat E, sunt universales sibi ābo.
A scit I, Negat O sūt particulares ibi ābo:
Nepe A indicat universalē affirmativā: E negativā I particularē affirmativā. O negativā: omnes tamen oversitas suo modo. modus autē oversionis his versiculis ~~dat~~ claditur

Simplicitatis: oversitas eva per actionis:
A stro per otra: sic fit oversio tota:
notantur vocales illarum vocū: fecit E via; A stro, et vocalium significationū, et sic facile legis modum oversionis. — Veniamus ad exēpla. sit 1m in simplicium versione, qua oversitur universales negativæ, et particulares affirmativæ: Iusta vocales nominis fiet: nullus homo ē lapis: aliquis homo ē animal: sic oversitur nullus lapis ē homo; aliquid animal ē homo servata minime qualitate, et qualitate. sit in oversione per actionis, qua oversitur universales affirmativæ, et negativæ per E Ea: nullus homo ē lapis; omis homo ē animal: sic oversitur aliquis lapis nō ē homo; aliquid animal ē homo:

Mutato scilicet quantitate, et qualitate servata; sit 3m exemplum in propositione, qua universalis modex sales affirmativa, et particulares negativa: verbi Asinus omnis homo est animal; aliquis homo est albus: omne non animal est non homo; aliquis non albus non est non homo &c.

Licet et alethici habeant regulas, ad conversionem modalium, quia in primis carissime sic breviter dico, propositionem modalem esse illam, quae affirmat vel modificat per modum aliquem. modi autem affirmantes, sunt determinantes propositionem ad 4 aequivalentes scilicet necesse, impossibile, possibile et contingens. valent, si diversa horum modorum in his carminibus claudantur.

Omnis necesse valet, sine possibile nullus.
Possibile quibus: quibus non possibile nil.

Id est modus necesse omnem valet, ac significat, quod signum universale omnis: impossibile significat ac nullus. possibile quibus, et contingens est ac sin omnis aliquis affirmative impossibile non gat affirmationem, et negative iungatur negationi. quia impossibile non est explicabile affirmare propositionem modalem, illam provocare iustam aequalis simplices propositiones, notabo, et mensura ex quantitatem et qualitatem modo affirmantis.

Liber 3. Summularum Caput 1m

De natura silogismi.

Silogismus iusta philosophum est oratio in qua quibus datis positis necessario et aliud evenire: oratio est genus: quibus datis positis. denotat maiorem, et minorem, et aliud evenire, denotat sequelam, quae necessario sequitur ex praemissis, nec ultra positis. sequela vero, sive ecl., quae nec non sequitur ex praemissis dicitur sequela mala: illa vero, quae nec in praemissis dicitur bona: id hac est duplex materialis, et formalis: 2a quae sequitur ex praemissis nec ultra positis. ut si dicas omnis homo est lapis; Petrus est homo; ergo est lapis. haec enim sequela nec sequitur ex praemissis. sequela materialis est, quae solum est veracitatem materiae: ut si dicas Petrus est animal; ergo et omnis homo. haec enim est vera quia Petrus est animal necessario.

Citius dicam sequela necessario est ob. servari aliquas regulas. 1a quod est accidere in praemissis sequela vera: ex falsis falsa. ex contingente contingens, et ex necessario necessario: et ratio est quia acc. est causa sequelae, et causat sui similis. 2a est quod sola quae praemissa est singularis sequela sit singularis. singularis sequitur particularem negativa. quia ex ecl. sequitur nobis horum pon. 3a quod medium non ingredi ratione sequelae, nec aliquis terminus quin non pertinet praemissis; 4a quod expressis singularibus non sequatur sic contrapecta ecl., quia de non qualibus, ut singularia et non dat sententia; 5a quod ex pure negativis nihil sequitur.

Silogismus constat ex materia et forma. materia est duplex, remota et proxima. remota est ipsi terminis propositionum, et propositiones sunt materia proxima. terminis silogismi sunt 3, medium, maior extremitas, et minor extremitas. medium est, quod bis ponitur in praemissis: quia ante in maiore quod iungitur cum predicato vocatur maior extremitas. minor vero quae minori iungitur, accipite exemplum: omnis homo est animal: Petrus est homo; ergo est animal. in hoc silogismo invenietis hos terminos: homo, animal, Petrus: ergo quilibet homo est medium; animal est maior extremitas, et Petrus est minor extremitas.

Duplici materia silogismi duplex etiam correspondet forma. 1a quae correspondet materiae proximae appellatur modus, et sic dicimus: est actus positionum 2um de veritate quantitate, et qualitate. 2 quae correspondet terminis et partibus propositionum 2um de veritate subiecti et praedicati, quae pro nunc vocatur figura. haec autem est triplex. 1a tunc datur quando medium subiicitur in maiori, et minori praedicato. 2a dum in utroque praemissis praedicatur. 3a dum illius subiicitur, quae omnia in hoc versiculo occentur:

Sub pra prima: 2a vix pra: 3a vix sub.

In his figuris, et eorum modi silogismorum operabimur punctis, hi autem, et facile memoriae mandetur, assignantur in sequentibus sequentium carminum:

1 Barbara, Celaro, Darii Ferio Varalipton:
2 Cesare, Camestres, Festino, Baroco.
3 Darapti, Felapton, Disamis, Datisi, Bocardo Ferison: 4a
Ex quibus modis 3 priores spectant ad 1am figuram 4 sequentes pertinent ad 2m figuram. nil quivero ad 3 figuram. advertamus, quod 1 quatuor modorum 1ae figurae separatim exclubat. Ceteri autem nunc dicunt, nunc dicunt, excludunt dicunt nihil aliud est nisi majorem extremitatem praedicati dominetur in sequentia, extra vero exclusum in dicunt. — Insuper advertite 3 primas vocales, quibus superiorum praedictae vocales signant quantitatem et qualitatem et positionem, 1a enim vocalis A notat quantitatem et qualitatem majoris. 2a quantitatem et qualitatem minoris. 3a omnem quantitatem et qualitatem sequentis. —

Quae omnia praesentia apparebunt exemplo apposito in Barbara tamen 1a modi 1a figurae: sed omnis homo est animal; ergo omnis homo est sensibilis. hic silogismus stat ex tribus universalibus affirmativis: iusta illa assertio A sit universalis ab. A nam tertia pertinet in Barbara. sine omne animal quod est medium est subjectum in majori, et minore praedicato. iusta illud sub praemissa. omnis dicunt exclubit, quomodo extremitas praedicati omnis in minore et sequentia. hoc exemplum sufficit scientibus regulas, nescientibus enim nihil sufficiat. —

CAPUT 2m DE REDUCTIONE OSTENSIVA.

Diximus praecedentibus primos quatuor modos separatim exclusos reliquos autem quatuor in dicunt, et sonantia et asseritis negotio ostensiva, quae per reducit silogismum in perfecto ad perfecti, per diversam alicuius propositionis, et per transpositionem praemissarum. ad hoc autem sequentes observationes gulas. 1a omnes modos incipientes una ex his literis B, C, D, F 2a notat modum per quem reducitur ad perfectum eadem littera significatum: verg. VAro cod Barbara phelato afino. — Insuper advertite praeterea minicules assignatas in hexametris sonantibus. S, P, M, C, a sicut in his carminibus habetur:

S vult simpliciter verti, p, vero per accidens.
M vult transponi, C, per impossibile duci.

littera S notat quod propositio designata per vocalem acc. debet verti simpliciter. P indicat propositionem designatam per vocalem acc. debet verti per accidens. M. praemissas et transponendas mutando maiorem in minorem, et vice versa. littera C, nos significat in excattale modum id posse reducitur ad impossibile, sed pertinet ad dequaporta. — Haec omnia patebunt in exemplo apposito in tapesmo, modo in perfecto 1a figurae: omne animal est sensibile: nullus lapis est animal; ergo aliquod sensibile non est lapis: hic silogismus reducitur ad primum propositionem initialem F. sine mutatione maior veritatis per accidens per littera D, sequitur ad A, minor vero veritatis simpliciter per littera S sequitur ad littera E: et tamen mutatur maior in minorem, et vice versa M, his factis resultat hic silogismus in primo: nullus animal est lapis: sed aliquod sensibile est animal; ergo aliquod sensibile non est lapis: idem fieri valet in alio quoquinque modo, ut experientia stavit. —

Denique advertite, qd litera P in vaxalitro no denotat dcl. dverititas peracidens, quia particularis affirmativa no dverititas peracidens, sed simpliciter iusta illa simpliciter fieri: denotat ergo loco sequentis particularis affirmativa posponendo et omnes exsalt affirmativa. quia peracidens dverititas iusta illud dverititas B vaperacidens, quia aliud patentia Barralitro reducitur ad vaxbara.

CAP. 3m. DE REDUCTIONE PER INPOSIBILE.

Reductio ad inposibile fit quando dverititas dcesis pramissis negata dsequentia nectilata, nec enim assumitur extraneoria dsequentis negatis et qua et alia pramissarum permanet silogismus in modo perfecto, et in fraudsequentia extraneoria ippositionis iam dcesis in silogismo, et sic cogit ad mittendum extraneoria, quarum veritas iusta dicta est imposibilis, quia vero pramissa retinenda, et quo loco ponenda sint in hic cat sequentes versus:

M aior fit minor, fit extra dicio maior:
Excipe Calentes, in quo per veritis ordo;
Servat maior, variat g minor.
Tertia maior, variat, servat g minor.

Id est ut axiomatum reducatur ad imposibile 3 modi 1a figura ponendi sunt loco maioris extraneoria dsequentia negatis, et maior ponenda est loco minoris, excipitur modus Calentes in quo minor fit maior, et maior extraneoria dsequentis negatis fit minor. In 2 figura maior fit minor, et servatur, et extraneoria dsequentis negatis fit minor. In 3 modis 1 figura in silogismis servatur, et loco maioris ponitur extraneoria negatis dsequentis, quibus ipsis ipsis quasi ipsorum partes dsequentia extraneoria ipsis ipsis iam dcesis in silogismo.

Hec elucidantur exemplis. Sit 3m in Barbara de 1 modi imperfecto 1a figura: omnis homo est rubens: sed aliquis rationale est homo; ergo aliquis rubens est rationale. sequitur dcesis pramissis negat dsequentia, sic assumitur eius extraneoria; ergo nullus rubens est rationale, et hac ponendo loco maioris permanet hic silogismus: nullus rubens est rationale; sed omnis homo est rubens; ergo nullus homo est rationalis. ubi clare in pertinet extraneoria minoris dcesis in 1 silogismo, in 2 modo 1a figura, et sic ex ponendo admittit quod extraneoria, qd est imposibile. Sit 2 exemplum in Cesare 1 modo 2 figura: nullus lapis est animal: sed omnis homo est animal; ergo nullus homo est lapis: negata enim dsequentia, et pramissis dcesis in particulis est extraneoria; ergo aliquis homo est lapis. hic pramissa dcesis ponit, et servatur maior in silogismi sic aliquis: nullus lapis est animal: sed aliquis homo est lapis; ergo aliquis homo non est animal. Sit 3m in Bocardo modi 3 figura. aliqd xugibile non est rationale: sed omne xugibile est animal; ergo aliqd animal est non rationale. negata dsequentia dicet; ergo omne animal est rationale, nunc sic omne animal est rationale: sed omne xugibile est animal; ergo omne xugibile est rationale. Hec et alia locum habent in Dialectica, sed locum usus rarissimus est, idcoq; nemo hominum quabis ea utquinq; in pracsenti no capatis pressim nam in ponendo facile percipietis. regulas sed tradunt illis implexas, ut ad signum modum perfecti, ad quem reducuntur in perfecti. facilior tamen est et notare ad quem modum perfecti spectat ipsa propositio extraneoria, et extraneoria conclusionis negatis. hec enim omnia ad illum modum perfectum ad quem reducuntur silogismus.

CAPUT 4m. DE DIVISIONE SILOGISMI, ET DE PRINCIPIIS EXTRINSECIS ILLIUS.

Silogismus ratione materiae dividitur in demonstrativum, topicum, et sophisticum. Demonstrativus est qui ostat ex propositionibus omnino certis, et perfectis. Silogismus topicus est qui ostat ex propositionibus probabilibus. quia autem necessaria sint ad demonstrationem quae vera et qualitati latissimum extent in hoc operum oleo intranabile. Silogismus sophisticus est qui ostat ex propositionibus apparentibus veras, non vera tamen et aliqua falsis, et vitiosis. de silogismo falsitatis fuisse ut Aristoteles, quia non potuerunt ad limen sibi sophistae lucis obscuratione, et in mici Ivatis veritatis. nos autem breviter dicemus aliqua.

Falacia omnis est in forma, nec oce, l. inve. 1a. quæ plenius est in apelatione, l. superi
ori satis superq. ab his est explicata. Falacia ab ocis data est ab aliquem illis abusiua
ad decipiendum. hoc autem pacipui fit per equiuocationes fit aut per equiuocationes
ut dicitur omnis Canis est latrabilis; ergo. Stela Celestis est latrabilis. hunc hoc nomen Canis
equiuoce sumitur p animali, p stela, fit etiam per uariaciones sensus, p plurisitate, di
bisi: ut dicas: quihabet pedes potest ambulare: alia uero cibus palacia, scilicet alienationes,
fibologia, aperis mutationes, quæ facile agnoscipotest, prima g no omnia
intellectu difficiles. Falacia nei alia dicitur no causa. ut causa, quæ data quando dicitur
Causat effectus. illud. qd no est causa, ergo in nebriare est malu: sed dicitur in nebriat. ergo
ebrietas est malu. ebrietas enim non est causa in nebriationem, sed eius superabundans potatio.
alia est falacia sequitis, ut si quis arguat q uenti abiecta in his, quæ no mouentur; ut
si dicas: si lignum currit non uenti. ergo lignum currit non mouetur. alia est transaciones, quæ
do quis in per transaciones singulare ubi uiat: ut si dicas: Ethiops est albus rationes dicens
differunt alamedia; ergo est albus, et no albus. sed horum sophismata non nisi aput puros
cursus, nulli ergo parum curabo. Omnes artificiosas positio probatur in prima ciuis
praesentis, et euidentib. quo pacipue si hæc omnia, et dicit de uno, quæ facultatem
sensu: quid quid uniuersalis dicit, et affirmatis, partis dicit affirmatis et omnis uniuersi
ualis omnes uniuersalis, et qd negat et omnes sale negat. ita de singulis sensibus. ut si de
homine affirmatur qd animal, id affirmatur ualle de Petro et de Paulo. sic et negatur
qd ita rursus illud. hoc de Petro et Paulo accidit. pag. 21. tu principia facultatis logicalia, sive
logica, quia sunt necessaria ad probationem, quæ ad logicam spectat. Probata principia
probatur in quibus principiis, uta fisicis, quæ natura rerum adhibitat. in eiqua
scaetia in 3o. si cadem in alia se. hoc est quando duo de quaq. uel dicatur circulo in ita se neqa
sario uel dicatur. 2me quando duo ita se dicatur, sunt a alio 3o distinguita, alia uero
etiam necessario distinguita.

DE OPERIS

Ars inuenit in media, abagis nebulis et densa aura est Antiquis, in pri
cassima uniuersitas. ego enim dum sperentia in hac re docus obscuraeq. ar
uenio. alis pleniam cuncta, unde aperpleniat, et dum fugiens medium
certo certus ausus mirae pipiaeq. illud et spiro securos, nullis axecutionem omnes ob
terior. neq illud difficile et solenim uos mato abire Corintu, nec tamen acheron
sicus uobis. audite ergo illud. audite, quaso Amoris secram: studii indepsa cura
scientiae amplissima via. labor ergo omnia uincit, uincit et omni difficultatem asperrima
monstra. et illud ergo uos adoro, me socia, me bmiae cum puo suavis in laudem uode
uitis, et cum uelutam et pigens socialis in arena sudor plenos palmas ouicum Palabu pu
ters in pio uelo portaritis. quo stu medium nuc quæ in illud.
Dic cipue uerbum cantorum lucis aeternis, in quo sumo pro culi ignoraui, ant si ergo
id depraeca bundi lumen luminis aperaugate faxu. Gat. finis sine fine pectus nobis
euentum, et nuc anim insanentissimi, suaui cultu cedat insummulis ante acclamorum,
Cedat in honorem Virginis Matris in laudibus placatissima auxiliatrices, nec no
uobsequio. Proto Martyris Stefani Nostri Ducis Patroni, Proto Patris nostri Be
nedicti et cuiusdam alii Patri aacha Anselmi Patris, et Solis Aquina
tis, scholarum lumina tadem laudi charissimo Christi sponsa Geltrudis magna, omni
bus calicarum, quorum lucidi omnia agnemarcelis, ut dignas et colatis, uenerici, Gracias
deo omnipotenti Deo Canoni uerbo dicentis.

VDAMUS TE DOMINE TE DEUM LAUDAMUS

Index

DISP. 1.ª PROEMIALIS Dnata. & necessitate log.

f. 41 – Q.s 2.a Utrus nata ap.t rei habeat aliqua unitate positiba, ab nega-
tiba omnis pluribus, d qua vatr. p. ∞ sio: nata ap.t rei ut e una forlitr.
positive nec actu, nec aptitudine: 2.a ∞ sic qua vatr. nata ap.t rei in e
omnis pluribus negative:

f. 46 – Q.s 3.a Utrus intr. q radus met aphisicos detr distincio forlis ex-
nata rei, d qua vatr: intr. q radus met aphisicos eius dursent ratis in
datr. distinctio forlis ex nata rei

fol. 50 – Q.s 1.a Intr. q radus met aphisicos superiores, d inferiores datr. pra
kisio obiectiba: Q.s 2.a Universale logicus efici intr. fit per sillogice
fol. 53 – separationis: Q.s 3.a Substractus in mediate universalitatis in ipsis plu-
rarum divisus confuse sumitur, sed nata una ab singularib. obiectibe abstra-

f. 54 – cta: Q.s 4.a Forma universalis logica stat e in relatione rationis natus
ad inferiora sua: Fiactatus 4.us de pra dicabilib.

f. 56 – Q.s 1.a quid sit genus; d tradetr definicio genexis
f. 56 – Q.s 2.a Universale e genus ad quinq. pra dicabilia
Q.s 3.a quodnq sit definitus forlis, indefinicionis genexis: 1.a ∞ sic qua vatr.
definitus forlis indefinitione genexis n e nata in recto, df.a in obliquo, nec
definitus forlis ut recto nata, d 2dq intencionis. 2.a ∞ sic qua vatr. 2.a inten-
f. 57 – tio in recto notas nata. e definitus forlis indefinicione genexis.

Q.s 4.a Genus in predicatr de inferioribus: nec ut pars actualis nec
f. 60 – ut pars potencialis: genus pra dicatr de inferioribus in pletis, mediate vero
Q.s 5.a Genus in mediate pra dicatr de individuis in pletis, mediate vero
f. 62 – de pletis. Q.s 1.a quid sit species: Q.s 2.a Species in q.d subiecti
lis in est pra dicabilis forlitr, nec hii tres respectus is intra se nexio

f. 64 – Q.s 3.a Nata Angelica in potest dari cy fundam.to ut universalis
duo rationis: Q.s 4.a individuum potest indicari 1.a d 2.o intencionalitr
f. 66 – f. 67 – Q.s 1.a de differentia 3.o pradic. p ut vatr. assignata definitio solum venit defi-
nicia sub alternis: Q.s 2.a differentia non constituit universalis for-
f. 68 – litr in ordine ad species, sed in ordine ad inferiora. – Q.s 3.a differen-
cia intima non includit forlitr genus, nec dif.as sub alternas.

Disp. q.a de proprio

f. 69 – Q.s Unica quid sit proprius constituens pra dicabile

Disp. 9.a de accidenti ultimo pradic.

Q.s 1.a quid sit accidens constituens hoc pra dicabile
Q.s 2.a accidens e universale per oxdinis ad inferiora de quib. pra-
dicatur contingenter. Disp. ultima de actu aliq pradicato ne-

f. 71 – Q.s Unica qualitr abstracta, d Dicuta pra dicamenta.

Finis Logicus, d index q
Illustrons

DISPUTACIO 1ª PROEMIALIS DE NATURA, & DE NECESITATE LOGICÆ.

Exhucus ⁊ dictis satis abundè patet logicæ natura., sed vt breuius ana cata sic diffinitur: è habitus, sive facultas dirigens intellectũ, vt rectè sine errore noscat: vnde scientia sex modi nalis dicta fuit a Plato ⁊ Augustino, quia à certis præceptis instruit intellectũ ad perfectam rerũ notitiam. scirendũ tamẽ è cũ D. Thomas ⁊ Cajetano qt. 5. ja artic. 20. è habitus perfectiens intellectũ ad noscendũ ea quæ ⁊ scilicet intelligentia, sapientia, prudentia, scientia, & ars. intelligentia, quæ, & abalis quibus logica naturalis dicitur, ab alis vero habitus principiorũ, & ipse intellectus, vt instructus principijs per se notis, & omnino certis, vt ꝓdibus è, ⁊ ñ è. Sapientia è notitia rũ per altissimas causas. prudentia è recta ratio agendi. Ars è recta ratio operandi facienti. Scientia denique è notitia rũ per causam necessariã, ⁊ habitus potens noscere effectus per causas.

Qª 1ª Vtrum logica sit scientia: S. 1ª præmittitur aliqua, & referuntur sententiæ.

Vt sine obscuritate procedatur notandũ è 1º discrimẽ, ad datur inter logicã actualẽ & habitualẽ. logica actualis è notitia rũ evidens per tuã causã. habitus vero è virtus exqua procedit in mediate talis notitia. 2º notandũ è logicã aliã è docentis, & aliã discentis. logica docens è quæ tradit regulas certas ad structionẽ artificiosi logicæ. in vero vt quæ, sed ad ordinata ratione scientifica, & evidenti veritatis regulas. logica vtens è quæ usus utitur regulis; sed vero in exercitio ponit regulas vocatur logica vtens actualis, habitualis vero vocatur virtus inclinans ad illud exercitiũ. 3º notandũ è logicã verari posse circa mata demonstrativa, quæ dicitur analitica: circa mata topicã & circa sophisticã. in mata analitica versatur quãdo noscit obiectũ per suas causas necessarias ⁊ quidem ordo ad principia per se nota, & sic logica ⁊ cedit demonstrative. in mata topica, sive probabili versatur logica, quãdo notitia in principijs probabilibus. & in mata sophistica quãdo notitia è dicere certa falsa, & argumentari in hijs syllogismis, rectis Academicis negantibus omnẽ scientiã. 1ª 1ª absolute negativa è: ita Simplicius, Ammonius, Zarabella, Balmandic, & ali antiqui. 2ª 1ª, quæ probabilis è Philosophis, & D. Thomas, è affirmativa. è tamẽ maxima difficultas in modo explicandi illã. aliqui enim docent solã logicã docenti, quatenus procedit demonstrative ea scientia. ali logicã docentis & vtentis. ali denique docent logicã docentis, & vtentis ea scientia in omni matã, sive demonstrativa, sive topica, sive sophistica: sic inter alios Em. D. C. de Aguirre. S. 2ª Respondetur dubiũ

Ad 1º: logica absolute, & simpliciter ea ⁊ prae scientiã: ⁊ patet ratione: habitus ad quem ⁊ per demonstrationẽ è ⁊ prae scientia: sed logica è habitus ad quem ⁊ per demonstrationẽ; ergo. ma. è diffinitio scientiã. ⁊ patet mãd: in mata logica fiunt ab intellectu plures demonstrationes: sed per has alius habitus adquirit; ergo. ma è certa; quia habitus adquiritur per actus: ⁊ patet mai: omne vniversale è ⁊ predicabile de multis: sed genus è vniversale; ergo ⁊ predicabile de multis è demonstratio in mata ⁊ prae logicæ; ergo in mata logicæ ab intellectu fiunt plures demonstrationes.

Ad 1ª mai: logica demonstrative ⁊ pat ⁊ praetentus subiecti; ergo è scientia. seqª è legitima, quia habitus demonstrative ⁊ pat ⁊ praetentus subiecti habet dilo, & dilis notã certã, & evidentẽ, in quo sita publica scientia; ergo. ãcc ⁊ patet: logica demonstrative ⁊ pat genus è vniversale, diffinitionẽ è clarionẽ ⁊ diffinito, ⁊ positionẽ vero signi ⁊ pcau verũ, & falsũ, & alia huius modi; ergo.

Proctex eandem rationẽ, & affirmationẽ ad 2º. logicã docenti è scientia, nec logica docens ⁊ pet regulas certas ad structionẽ silogismi: logica vt docens adquirit per demonstrationẽ: logica vt docens demonstrat ⁊ praetentã sui obiecti; ergo logica absolute è scientia; ergo logica vt docens è scientia. & ⁊ mata:

philosophia è forsitan scientia, quia genuatur per demonstrationem, id est ducat intellectum ad ipsi dentis intentionem ipsi abtecti: sed logica ut docens generatur per demonstrationem, id est ducat intellectum ad evidentem intentionem sui obiecti; ergo.

Assumo 30: logica ut venti forsitan est scientia. Ista n. est ita manifestus, ut pugnetur quatenus ratione efficatur: usus syllogismi demonstrativi est actus scientificus; ergo logica ut usus est scientia. Secundo est recta, quia scientia habitualis ratione est generatione ad actus scientificos. accipiatur: hic usus syllogismi demonstrativi est actualis exercitium demonstrandi: sed actualis exercitium demonstrandi est actus scientificus; ergo. quatenus medii actualis exercitium demonstrandi est actualis exercitium scienti: sed actualis exercitium scienti est aliquis actus scientificus, id est actus scientis; ut exercitium agendi actus agentis; ergo.

Exhis rationibus evidenter colligitur logica docentis et ventis est scientia non solum in materia demonstrativa, sed etiam in materia topica, et sophistica, quemadmodum sicut logica demonstrativa docet syllogismum demonstrativum generare scientia, ita docet syllogismum topicum generare opinionem, et sophisticum falsitatem: ergo: accipiatur: tanquam est syllogismum topicum generare opinionem, et sophisticum falsitatem, sicut certum est syllogismum demonstrativum causare scientia; ergo.

§. 3a Solbuntur argumenta.

Argumentum 10 usque 19 inclusive contra philosophos 10 rhetorica cap. 12. dicente: signum rhetorica, et dialectica ut simpliciter non ut facultates perfectae existunt. item libro 20 metaphysicae cap. 30 hac habet: ab invicem est simul quia sunt scientia, et modus scienti: sed logica est modus scienti; ergo non est scientia. Ad 1m respondeo cum Emi. D. de Aguirre Aristoteli in quo dicta auctoritate non loquitur dialectica absolute, et demonstrative et ceteris, sed dialectica disputatoria, et ceteris per accidens solum probabiles. ad 2m dico logica est modus scienti causalis, quia modus scienti causat, et abiectivus, quia modus scienti est obiectum logicae: forsitan vero non est modus scienti, ut certum est aliquis omnis.

Argumentum 20: ens rationis non est simplicium sciibile: sed obiectum logicae non est simplicium sciibile; ergo obiectum logicae non est simplicium sciibile; ergo nec logica est simplicium scientia. Nego ma: mai supponitur: ma vero quatenus: omnis sciibilitas est quidditas entis: sed ens rationis non est simplicium ens; ergo nec simplicium sciibile = hoc argumentum ad varios modos, nimirum disputatum ab autoribus, nulla vim habet, neque extremum ad syllogismum. illata amen sua nullum pondus habet, nam obiectum mathematicae est quantitas mediante syllogismum. illata amen sua nullum pondus habet, nam obiectum mathematicae est quantitas mensurabilis: sed quantitas est ens 2dum quid, id est non est simplicium sciibile; ergo ex argumento evincitur mathematica non est simplicium scientia, ad ut vixerunt disputant.

Dicunt nego ma: ad quatenus obiectum sumpti secundum: philosophi, et subiectum sumpti nego ma: secundum id, et nego sequa. duplex est sciibilitas: alia enim subiecti variatur secundum aliquid, et remota, alia obiecti variatur, et quia: 1a fundatur in ente, ut est ens philosophicum, et realis, id est non potest convenire enti rationis. 2a vero solum accidit ex mixtione obiecti cum subiecti quantitatem. hae duae veae, et simplicium convenit entis rationis; quia vera est demonstrationem generare scientia, definitione est claroxi sui definito, et alia, quae de ente rationis verificatur. Replicabis: mixtio entis rationis cum subiectum quantitatem non est simplicium talis; ergo nec simplicium sciibile. probatur: talis est mixtio, qualis est ens, et quantitas: sed ens rationis non est simplicium talis; ergo nec quantitas est simplicium talis; ergo = distinguo ac: non est simplicium talis subiectivum, et physice sed: obiectivum, et in ratione minima do nego: ad quatenus: distinguendum est de tantum, id est tantum, nego sequa. Dicendum enim ens rationis, quantitatem ellicit, et hanc mixtionem cum ens rationis non est simplicium vera subiectivum, physice, et in essendo. hoc enim est entis realis quantitatem, quamvis autem ens rationis, quantitatem ellicit, et mixtionem non est simplicium talem obiectum, et intentionem mandum: ratio est, quia verum id intellectuale est ens rationis habens quantitatem esse talem, et mixtum, sive distinctam quantitatem, ut ens reale, et suae quantitatem, seu obiectivum, et per rationem distinctam.

Instabis: non habet quantitatem species, per quam suos cognoscit; ergo non est simplicium sciibile. ace stat, quia ens rationis suos cognoscit per speciem entis realis. Sequitur quatenus: non est simplicium sciibile, quia non potest nosci: sed non est non potest nosci, quia non habet speciem quantitatem; ergo = nego ace, nego sequa. ad quatenus 2dum ma: nego mid: Angelus enim suos cognoscit; ergo = nego ace, nego sequa. ad quatenus 2dum ma: nego mid: Angelus enim non habet species per intentionem theologicam, quin quoque statu habeat species quantitatem per quam cognoscit suos cognoscit: sic nimirum ens rationis est simplicium sciibile, licet suos cognoscat per species entis realis. hae doctrina solvendae sunt plures replicae eiusdem difficultatis. omnes tamen licet entis realis. hae doctrina solvendae sunt plures replicae eiusdem difficultatis. omnes tamen cum praecipuo argumento evidentissime negentur in ad vixerunt; haec sic volunt logicam non esse simplicium scientia, quia ens rationis non est simplicium ens: Secundo tertia mathematica non est simplicium sciibile, quia obiectum illius non est simplicium ens: sic auti, quia ens rationis non est verum ens: nec logica est verum habitus, nec vera scientia: sed ad ex saxi dicit, logica est verum habitus, vera quantitatem scientia, ergo non est scientia simplicium talis; ergo assimilis, id est logica est scientia simplicium, id est in sequitur quidit. Argumentum 30 usque 29 inclusive: logica ut docens non quidit demonstrationem circa suum obiectum; ergo logica ut docens non est scientia. ace quatenus: logica ut docens tradit regulas ad demonstrationem non quidit demonstrationem circa suum obiectum; ergo. 2dum ma: obiectum logicae est ipsa demonstratio: sed logica ut docens non quidit demonstrationem circa suum obiectum; ergo. quatenus mid: syllogismus demonstrationem circa qualibet demonstratione quidit: sed hoc est planum ridiculum, quia demonstrationem infinitae demonstrationes; ergo. Nego ace, ad quatenus sequa ma, nego mid: quia logica tradit regulas tradit rationem evidenti, et sic emphatica resolvendae regulam veritatis vis ad. ma principia necessaria:

ipsos in om doctrina demonstrativa parvitas inveniretur usus scientificus, quia illa doctrina è doctrina exercita, ac plures usus, parvus, è doctrina: sed quia in mat. abstractis scientiarum, è in mat. topica multoties reperitur doctrina sine usu: idcò dicitur logicam docenti, è utenti, sed phis alivi. Ad 3 formationem concessamus. nego mid: ad 4 nationem unum nego mid, è inclusa. logica enim è scientia reflexiva, quæ potest innoscere propios actus, idcò demonstratio è actus, è obiectum logicæ: actus ut ab illo procedit obiecti, ut ut sunt sub ratione communis demonstrationis, quia dum logica demonstrat passiones, demonstrationes in communi, parvitas demonstrat passiones demonstrationis actu demonstratis. similes autem passiones absque ulla diversitate quæ nascuntur demonstrationem in communi, è demonstrationem in particulari. Conceditur dicta definitione. Arguitur 2o: 3 tra 3 dictionem: usus regularum logicæ non è scientificus; ergo logica ut usus non è scientia. pro acc: usus regularum logicæ non tradidit ratione cum hoc, sed illo modo instrumentum fiat: sed usus sine ratione non è scientificus; ergo. 3 formatur: omnis scientia demonstrat passiones sui obiecti: sed logica ut utens non demonstrat passionem sui obiecti; ergo. ut vatur mid: logica ut utens solum habet 3 ficere instrumentum 3dum regulas logicæ dictas; ergo. hoc argumentum solutum manet doctrina supradicta: diximus enim usum regularum logicæ esse scientificum, quia usus demonstratibus è foecundus ipsa demonstratio, quæ fecundi dubio scientificæ: falso ergo assertur logica utente quasi ceco modo executioni mandare regulas a doctrina traditas: mandat enim attendendo tamen adipsas regulas, è non cendo in defectivè veritatem illarum: per qd patet ad 4 formationem, quia logica sic utendo regulis, actu exercent demonstrant passiones, è propriatas sui obiecti. Arguitur ultimo contra ultimam dictionem: Logica inpt topica inclinat in sillogismum probabile, è pravalitas excaut: sed logica non è scientia, ut inclinat in sillogismum probabile, quia tunc non procedit demonstrativè; ergo = sed cum logica tunc inclinaret in sillogismum probabile per modum obiecti, è in demonstrationem per modum actus in suxes: logica per actum scientificum non inclinat in obiectum opinabilem, quia scientia, è opinio oponuntur; ergo = solutio inclinat in obiectum opinabilem, quia scientia, è opinio oponuntur; ergo = solutio in diversis claxae, docet enim logica demonstrativè per axiomata sillogismum probabile topicum non axiomata opinione, qd è omino certum. uno verbo dicimus logica è scientia inpt topica non naturaliter probabilitas procedit, sed in quantum veritatem in opinione in è opinionis cuibet contra 1 ars 2a Logica sit ars. Artis definitio habemus ex Philosopho 6 topicorum cap. 4 per hæc verba: è habitus recta cum ratione factibus: factibus intelligi valet de actione extrinseca artis mecanicæ, è de perfectione interna per xia artis liberalis. artes enim aliæ sunt mecanicæ, è aliæ liberales. 1a exercentur inter per instrumenta corporia. 2a magis anima, quam corpori exercentur: vocantur liberales, quia anima è domina corporis, è quia dominantur liberales, per mitevatur usus solum illarum: Artes mecanicæ, è liberales inhis carminibus includuntur:

Lingua, Tropus, Ratio, Numerus, Tonus, Angulus, Astra:
Rus, Nemus, Flama, Rates, Vulnera, Lana, Favex.

in primo vero seculo septem artes liberales includuntur hoc ordine: Grammatica, Rhetorica, Dialectica, Arismetica, Musica, Geometria, è Astrologia: in vero tempore artes mecanicæ hoc ordine numerantur: Agricultura, Venatoria, Militaris, Nautica, Quirurgica, Pictoria, è fabrilis.

2a Resolvitur dubium, è obiectiones solvuntur.

Logica è ars sic licet liberalis 3 sio è D. Thomas 10 postrionum lectione 14 per hæc verba: ars quæ dum necessaria è, quæ sit directiva operum rationis, è hæc è logica: sed logica non è ars mecanica; ergo liberalis: dum dicitur ratione: logica è habitus factibus sillogismi cum recta ratione: sed sillogismus è opus liberale simplicitè; ergo: ac ut vatur: logica per certas regulas regitur ad structionem sillogismi; ergo. sed sillogismum è opus impropri, è idcò logica non è propria arte sic arguo: sillogismus è opus propriè liberale: sed hoc sufficit, ut logica sit propria, è simplicitè ars liberalis; ergo. Obiciuntur: ars è habitus recta cum ratione factibus. sed logica non è factiba; ergo. ma. è artis definitio: ut vatur mid: factio è actio exercita in materia extrinseca: sed logica non agit in materia extrinseca; ergo non è factiva. 3 sequitur: mid è certa, è ma. docetur ab D. Tho. 1a 2ae q. 57 artic. 4 per hæc verba: dicitur autem facere, è agere quia ut dicimus in metaphysica factio è actio transiens in extrinseca materia, sicut edificare: agere vero è actio permanens in ipso agente, sicut velle; ergo iusta D. Tho. factio exercetur in materia extrinseca. Ad obiectionem 3 cessamus, nego mid. ad vationem distingo ma: factio mechanica

secundo: liberalis negatur: secundum, & negatur secundo. ex quadistinctione patet solutio ad auctoritatem D. Tho. quia solum quoad factionem extrinsecam propriam artis mechanicae, in vero factione intrinseca propria artis liberalis, quae est dubio secundum D. Tho. nec autem logica dicenda sit absolute ars liberalis, sicut dicitur ars liberalis simpliciter, et metaphorice in cui cat denomine, an videlicet artes liberales dicendae sint propriae, & simpliciter absolute artes? in quam unicuique licet sic, et alii logici. Obiectio 2°: scientia & ars ponuntur: sed logica est scientia; ergo non est ars. probatur minor: scientia procedit modo resolutorio, ars vero modo compositorio: sed talis modus opinandi ponuntur; ergo. probatur minor: scientia versatur circa universalia, ars vero circa singularia; ergo idem, ad prius. Dico scientia, & artem mechanicam intra se aperiri. Extra vero, scientia, & artem liberalem, quia scientia, quae simul est ars liberalis resolutive procedit, clarior tamen instrumentum modi sciendi quod procedit modo resolutorio, simul, & compositorio. ad probatur maior suppo. Dico. artes liberales, ag. ex de instrumentis singularibus sub ratione communi, quia praevet regulas ad demonstrationem in communi sub qua continentur demonstrationes in particulari, per quod patet ad illam.

Quaestio Logica Docens, & Utens Distinguatur Qualitate. S. 1ª aliquibus notatis ex textu sententiis

Ex praemissis stat divisio logicae in docentem, & utentem. sunt tamen secundum quomodo intra se distinguantur tales habitus: ad cuius intelligentiam notandum est distinctionem realem, & aliam rationis: distinctio realis datur inter duo extrema, ante omnem operationem intellectus: sic anima distinguitur a corpore: distinctio rationis versatur inter ea, quae sunt idem realiter, & ab intellectu noscuntur, ut distinctio. haec est duplex adequata, & inadequata: prima datur quando ea identitas habet diversas formalitates: secundo eadem formalitas habet diversas rationes. haec alibi fusius explicabuntur. 2°. notandum aliquos habitus ordinari ad actus inter se subordinatos: sic charitas ordinatur ad dilectionem proximi, quae dilectio dei subordinatur. alii vero habitus ordinantur ad actus absolutos, & nullomodo inter se subordinatos. his praelibatis, 1.ª 1.ª defendit realem distinctionem inter logicam docentem & utentem. sic cum ~~Eminentissimo~~ Eximio Do. sentiunt omnium Jesuitae, & cum Eximio Mastro omnes schotistae. 2.ª 1.ª negat dist. realem sic omnes thom. quibus adhaeret Emi. D. de Aguirre, & Ilustri Galarco Monedo: huius tamen sententiae est inter se diversi. alii enim secundum distinctionem rationis, seu distinctionem virtualem adequatam, alii vero inadequatam. S. CC. 2ª N. 3 Solo

Habitus docens, & utens non sunt duo habitus realiter distincti: probatur ratione 1° sio: usus, & doctrina regulari pertinent ad eundem habitum; ergo logica docens, & utens non distinguuntur realiter: probatur acc: actus inter se sub ordinati, eiusdem difficultatis pertinent ad eundem habitum: sed usus, & doctrina sunt inter se sub ordinati, eiusdem difficultatis; ergo. ma. patet, quia non sunt multiplicandae entitates sine necessitate. min. probatur: usus, & doctrina procedunt ab eadem pot.ª, tendunt in eandem finem difficilem, funduntur in eisdem principiis: sed tales actus sunt subordinati, & eiusdem difficultatis, cum detur nova difficultas, nec exp.ª pots, nec exp.ª fs, nec exp.ª materia; ergo. Respondet adversarius dist. de difficultate usus ad difficultatem doctrinae, ad quam in arte pingendi, & in arte citharizandi, in quibus datur nova difficultas finis usu praetextu difficultatem regularum = sed haec solutio puncta difficultatis non angit, & in primis, ex exemplis nihil evincunt, nam usus citharizandi, & usus pingendi spectant ad diversas pots, & ideo datur nova difficultas vincendi in usu: sed usus, & doctrina regularum non spectant ad diversas pots, sed ad eundem intellectum; ergo exemplum nihil evincunt. 2° impugnatur solutio: nova difficultas non procedit exp.ª intellectus, non exp.ª fs. non exp.ª principiorum, & medorum, quia eadem principia ~~[illegible]~~ experientia ad doctrina, deserviunt ad usum; ergo falso ad statuitur nova difficultas vincendi in usu, ac in doctrina. 3°: doctrina regularum multoties est doctrina exercita; ergo.

tuc in distinguitur logica docens, & utens. ancc quatr: logica docens tradit regulas resolbendo sillogismos usq ad sua principia: sed tuc doctrina regular: è doctrina exercita; ergo. Dicis: usus, & doctrina silogismi demonstrativi, & thopici spectant ad eandem potentiam, tendit in eandem fin, & fundatur in eisdem principijs: sed habitus demonstratiuus, & opinatiuus sunt realiter distincti; ergo & habitus logicę docentis, & utentis = hęc replica ex omni pte deficit: nihil enim à falsa, quia habitus demonstratiuus, & habitus thopicus in fundantur in eisdem principijs; ergo ex hac pte potest omnino nolla difficultas, ac fundi habitus possunt esse distincti. Aliud etiam silogismi falsai saltem sublatę, quia idem habitus primo ordinatus ad demonstrationem elicendam in materia evidenter cognita, secundo ordinari potest ad silogismum probabilem mixtum primis probabilibus. sequitur habitus caritatis ordinatus primo ad dilectionem Dei, secundo ordinatur ad diligendum proximum, eadem mente primo ordinata ad esse, secundo intendit omnes creaturas: sic similiter dicimus ad opinatiuum habitum, & sophisticum esse idem realiter cum habitu demonstratiuo. hic enim primo facilitat intellectum ad demonstrandum, & secundo ad opinandum. §. CC. 3.a Solunta argumenta opposita

Arguitur: logica utens augeri potest, quin docens augeatur; ergo hic habitus sit realiter distinctus. sed a supponitur, quia idem habitus non potest augeri, & non augeri. accedit quatr: possunt multiplicari actus usus, non multiplicatis actibus doctrinę: sed habitus augentur per actus; ergo. minor certa: ma multiplicitur quatr: 1o: quia homo statim nunc silogizans sine attentione ad regulas logicę multiplicat actus usus, & non doctrinę; ergo. 2o: in materia thopica datur usus, & non doctrina; & in actibus aliarum scientiarum datur doctrina, & non usus; ergo actus usus multiplicari valent in multiplicatis actibus doctrinę, sed extra; ergo omnis habitus augeri valet, quin alius augeatur. Se sequulę argumentum attendatur nimis probat, quia potest augeri habitus faciendi silogismos in Barij: verg., & non in Cslarij: ergo habitus silogizandi in Barij è distinctus realiter ab habitu silogizandi in Cslarij. 1o, & 2a quatio emultum etiam probat, nam in materia thopica aliarum scienciarum multiplicatur actus, hoc, sed illo modo arguendi ab hij modis arguendi in multiplicatis. Ecunda ex argumento sequitur logica docentis in ordine demonstrat propriatus sui obiecti realiter distinctiam ipsa, quatenus è tradita variarum, quia multotiens potest tradere regulas simplicio modo, quin demonstret propriatus sui obiecti: sed hęc, & alia hij affirma adversarij non placent; ergo. Ecundo ad argumentum respondeo, negato acc. ad probationem distinguendo: possunt multiplicari materialiter secundo: falsitas negoma: secundo ma, & nego sequelam. ad 1m quatorum dico similem hominem solum dicere actus usus materialiter, quia supponitur non attentione ad regulas. ad 2m dicendum in actibus thopicis multiplicari actus doctrinę, 2dario dicantur in materia thopica. si autem vis habitus thopicus demonstratibus distinguuntur, tuc solum multiplicantur actus habitus opinatij. 3a quatio potest absolutę negari iusta doctrinam fluximorum: ad missa tamen dicendum est, permittere ad infinitum anda logica utenti augeri per actus usus aliarum scientiarum, quia licet ab ipsa effective in pendat substantia eiusdem fin, tamen ciusdem fin beatificiosa. unde actus philosophicus 1mo facilitat intellectum ad usum philosophicum. 2mo vero ad usum regularum logicę, & per 1m è logica utentis. extra vero usus efficiens per veniens a logica 2mo facilitat intellectum ad philosophandum. 2o: respondeo potest argumentum dicendo eundem habitum 2dum unum munus augeri posse, quin augeatur 2dum aliud, nam optime stat, quod idem habitus facilitet magis potentiam ad unum actum, quam ad alium, ut patet in habitu caritatis, qui fluxus magis facilitat voluntatem ad amorem Dei, quam ad inimicos. hęc doctrina ex parte dicit ab adversa: quia iusta ipsos fundamentum in distinguitur realiter ab relatione, & nihil hominis potest augeri fundamentum sed a relationis, quin augeatur relatio; ergo augeri potest logica docens, & non utens, quin realiter distinguantur.

Arguitur 2: habitus distinguuntur per actus: sed actus logicę docentis, & utentis sunt distincti; ergo & habitus = ad argum. respondeo distinguendo ma. habitus distinguuntur per actus formaliter, sed non ordinatos secundo ma: per actus materialiter distinctos, non subordinatos negoma. & per exemplum ma, sed distinctum eiusdem rei, nego sequelam. solutio patet ex notabilibus: actus enim subordinatus solum materialiter distinctus in multiplicat habitus: tales sunt usus, & doctrina, usus enim est subordinatus doctrinę, quia per illam regulatur: ultimus substantia usus, quia doctrina respicit ut id obiecti formale adinfactum scilicet logicę, & idem non formaliter, sed materialiter distinguntur.

Replicabis: vsus, & doctrina ss actus forlitr distinti, & non subordinati; ergo falsa est solutio: antec. p. patet: vsus, & doctrina ss, sicut obiecta forlitr diversa, & sub ordinata; ergo vsus, & doctrina ss actus diversi, & non subordinati. sed est certum, actus distinguuntur forlitr per obiecta: antec. p. patet: vsus ss sicut obiectum ut operabile, & doctrina ut scibile: sed operabile, & scibile ss obiecta forlitr diversa, & non subordinata; ergo = nego acc. ad p. rationem dicit nego acc: ad huius p. rationem distinguo mai: ut operabile, secundum logicos, sed: absolute sumpto mai: sic dist. mai, nego min. hic ex opposito ambigit p. patet sub ordinatae actus, quia vsus sub ordinatur doctrinae, ut omnis sub ordinatus sub ordinatur regulae. Arguitur: logica docens adquirit prio per discursum: vtens vero exercio: sed quae diversam modum mirant, realiter distinguntur; ergo. mai. & minor doctrina Phomistarum. p. patet mai: idio est realiter distinguitur a praxis, quia illa prio ducit, ista vero exercio; ergo. 2 praemata: iuxta plures Autores N. sed logica docens est scientia, ut vtens vero non est scientia: sed habitus scientificus distinguitur realiter a scientifico; ergo logica docens distinguitur realiter a logica vtente. Ad argumentum pro logica docente, & vtente prio terminari p. ducere specificative, & quoad entitatem, idcoque distinguitur, sed solum forlitr, & aliquam mutuam, quia fox, & sigillative, hoc est logica ut docens prio p. ducit, ut vtens vero exercio, p. praedicat, vero abstrahit, quia entitative, & specificative exercio p. ducitur. ad 2 praemata similiter respondeo: logica docentis, & vtentis, Phomistarum logica vitii et scientia specificative, & realiter, quatenus scientia non est, ut est forlitr vtens; ex hoc autem minime infertur realem distinctionem logicae docentis, & vtentis, sed solum infertur distinctio praeconii, sic animal reduplicatum, ut animal est non est discursivum, quin ingredatur realem distinctio similiter exponendo pres.te

Inquirit nunc quomodo hi habitus distinguantur? respondeo similes habitus distingui distinctione virtuali inadequata. p. patet exemplum: distinctio virtualis inadequata datur, quae cadit facultas, seu di habitus diversi, quae tamen prio per diversam mutuam, & solum respicitur: sed di habitus logicae docentis cadit forlitr, ut respicit prio doctrinam, ducit docens, & ut dicit ordinem ad verum dictum vtens; ergo logica diversatur in docente, & vtente, tamquam in habitus virtualiter inadequate distinctos:

q.ta 7.a 4.a Logica sit practica, & speculativa s. 1.a explicatur dubium, & resolvitur sta.

Et quia nonnulli disputant Autores pro fine sua intitulo q. sponte: nobis autem animo a studendo brevitatis in pauces p. fuerunt dicetur, sed ut clarius sit ad veritatem difficultatis, quae data inter scientiam practicam, & speculativam. Dicitur enim exhibitum, ex obiecto, & ex modo operandi. exhibitum, quia finis scientiae practicae opus, finis speculativae veritas: idcoque dixit laborandum, per speculationem scimus, ut sciamus, per practicam vero ut operemur. Dixit ex obiecto, quia scientia practica agit de obiecto operabile, ut operabile est: speculativa vero de obiecto ut scibile est. Dixit tamen ex modo procedendi, quia scientia speculativa vnica ~~agit~~ exegit p. eadem modum solutorio. practica vero modo deportorio, dictando quomodo ~~agit~~ res obiecta fiat. 2o notate scientiam nullam posse esse practicam, nisi ut respiciat obiectum ut operabile facibile, non tamen p. patet esse practicam ex hoc praecise, ad obiectum operabile est sed ultra requisitum, ad ultimo fit ut in agere, & ad veritatem sit p. ctd opus. non est dictum scientia speculativa tum p. patet praecise ex eo ad obiectum non est operabile. tandem ad veritatem aliam est finem intrinsecum, aliam extrinsecum: ad 1.m ex hat.a sua ordinata, secundum finis operis. ad extrinsecum ordinatur opus exhibito operantis, ut dicit quis medicinam vocat finis operis. ad extrinsecum ordinatur opus exhibito operantis, ut dicit quis medicinam vocat p. ctd divitias, & non p. ctd salutem, hic finis vocatur finis operantis: 2.m

Ly supersit tot is quos vix positively. facem in vtrique negat sic Petrus Niger, & alii antiqui. 2a p. ct logica est speculativa, & quoad, & prio practica. sic Sag. Joannes a S.to Thoma, Em. Gr. Aguirre, Illustri: Monda, Goudin, Blastius, & omnium Phomistae, & Schol.ae 3.ta p. ct logica dividi in p. quae vna est speculativa, & alia practica: sic omnes. 3a.ta p. ct logica est simplicitate prio speculativa, & simplicitate exercio practica. 4a p. ct logica est simplicitate speculativa. 5a p. ct Jesuitae. 4a p. ct logica est simplicitate practica. 6a p. ct logica est simplicitate practica.

2a pa 3.tio

Logica non est simplicitate practica, & simplicitate speculativa. 3.tio multae otra Jesuitae p. patet p. rationem efficacis: finis, & obiectum scientiae naturalis non possunt esse simul practica, & speculativa: sed logica est scientia naturalis; ergo. mai. p. patet: finis, & obiectum scientiae practicae est opus p. ctd opus, & speculativae est veritas p. ctd veritatem: sed nullum obiectum, & finis possunt esse forlitr opus, & veritas forlitr; ergo. p. patet mai: praedicta obiecta sunt forlitr diversa, & nullo modo sub ordinata: sed nullus habitus potest forlitr extraneas ad obiecta forlitr diversa, & nullo modo sub ordinata, nec aliquod obiectum forlitr diversum potest esse forlitr vnus; ergo.

Dicit Iesuita logica esse simul practica, & speculativa, quia est habitus universalis extendens se ad scientias practicas, & speculativas, qd patrifica in theologia, quae pertinet eminentia simul practica, & speculativa, de iam in intellectu, qui practicus, & speculativus est pertinet unus existitate = sed haec solutio intricata relinquit difficultate. 1°: quia hic agimus de fine, & obiecto logicae in materia propria, unde ~~[illegible]~~ adhuc tantum logica ad alias scientias. & ita metaphysica et logica ubi versatur: & tamen est simpliciter speculativa; ergo. 3°: habitus primorum principiorum est universalior omnibus scientiis, & est simpliciter speculativus: ergo logica universalior est per extra in praxi, illa est simul practica, & speculativa. Nec explicat theologia aliud quam dicit. 1°: nec omnino explorata illa est simul practica, & speculativa. 2°: saltem hic alogica ad theologiam ut gitimamus. dicet enim qui est obiectum theologiae est prima veritas, primaque speculabilis, & prima regula morum, at haec aliud obiectum scientiae practicae. tandem quia veritas est intuitiva, & divisa in mentem humanam: sed theologia est superior, & perfectior logica; ergo ex theologia ad logicam malum arguitur. nec explicat aliud intellectus aliquid praeter: nam obiectum intellectus est verum in omnium, hoc autem aliud est practicum, & aliud speculativum: logica vero est ratiocinatio pontificia, & idcirco est illa ratiocinatio ad veritatem practicam, & speculativam.

Sed 3 nostra Dcl.

Logica est scientia simpliciter practica. probatur 1 Dcl. ex D. thoma opusculo 58 capitulo 5. artic. 1, ad 2 ubi inquit: scientia speculativa est illa, quorum intentio quaeritur perfecte, ~~[illegible]~~ res autem quibus est logica non quaeritur perfecte, sed ut ad minimum quoad alias scientias, idcirco logica non est nec extra sub philosophia speculativa. quod clarius est sub summo: omnis scientia est practica, & speculativa, & sicut sub philosophia practica, & speculativa: sed logica non est extra sub philosophia speculativa; ergo.

Probatur ratione Dcl. scientia, cuius finis intimus est operatio subiecti, est simpliciter practica: sed finis intimus logicae est operatio subiecti; ergo. probatur min: finis intimus logicae est ille, in quo intellectus, & perfecte ordinantur actus: sed actus perfecte intellectus ordinatur ad operationem obiecti; ergo. maior est certa, & min probatur: omnes actus logicae est doctrina, & usus: sed usus, & doctrina perfecte intellectus ordinatur ad operationem obiecti logicae, nam doctrina docet modum struendi obiectum logicae, & usus illud struit; ergo.

Ofta mata, & elucidata haec ratio: finis intimus logicae est artificiosa dispositio; ergo. ac probatur: logica est simpliciter ars liberalis: sed finis intimus artis est artificiosa dispositio; ergo. maior accedit ab adversariis: probatur minor: ars est habitus rectae cum ratione factibus: sed finis intimus habitus factivi cum ratione est artificiosa dispositio, seu facere; ergo finis intimus logicae est artificiosa dispositio = sed dicet hoc est verum in arte simpliciter, non vero in arte liberali sic in surgo: finis intimus artis simpliciter talis est facere: sed logica (iustavos) est simpliciter ars liberalis; ergo. Sicut alii respondeas arte factum logicam non esse simpliciter ens, idcirco nec simpliciter operabile, ac proinde nec finem intimum logicae: sicut quo: obiectum artis simpliciter tale est simpliciter operabile eo modo, quo est obiectum: sed arte factum logicae est obiectum artis simpliciter liberalis; ergo. 2°: arte factum eo modo est causabile, quo est scibile: sed iusta adversarios artificium logicae est simpliciter scibile; ergo. 3°: scibilitas obiecti logicae, sufficit ut sit obiectum intimum scientiae realis; ergo operabilitas illius sufficit ut sit obiectum intimum scientiae practicae. Sicut alii responderas instrumenta modi sciendi non esse finem intimum logicae, quia ipsa instrumenta ordinantur ad veritatem speculabile, & non factibile: sed contra: nulla ars liberalis in quantum talis aspicit intimo veritatem speculabilem; ergo nec logica. 2° logica docens solum habet regulas operationum, & ut entia sequuntur regulas: sed in his actibus simplicitate ordinantur ad veritatem ut factibile; ergo. tandem, & ordinatus; si logica ut ars haberet pro fine intimo speculationem posset sub sistere ab operatione; si logica ut ars haberet pro fine intimo speculationem posset sub sistere ab obiecto intimo: hoc est falsum; ergo logica non aspicit intimo speculationem. Ex dictis habetur logica ex fine, ex obiecto, ex modo procedendi esse practica: ex fine quia logica inclinat in opus: ex obiecto quia obiectum est operabile, & ex modo procedendi: quia logica non procedit punctualiter: sed operative: cum hoc tamen ponitur, quod logica quatenus, & ex fine intimo sit speculativa, quatenus attingit veritatem, & ascendit, & aliarum scientiarum: sicut iusta adversarios logica est quatenus practica quia inclinat ad opus pertinent veritatem. §. Ect 4 solbitur argutia =

Arguitur 1 ex D. thoma 1a 2a q. quinquagesima 7 articulo 3 ubi ait: in ipsis speculabilibus inventa per modum cuius da operis: ~~[illegible]~~ instructione syllogismi: 1a 2a q. sexagesima 5 artic. 1 dicit practicum, quod subiicitur extra speculabilibus tantum ab parte sed non

hæc sic clarissimata testimonia Angelici magistri a Thomistis allegata, facile tamen è satis ipsorum ad unam exponuntur dicendo Angelicum Magistrum in loquitur silogismo absolute, sed ut ipso ipsorum practice ad operandum, quia sequitur ad testimonium hæc habet ad ordinem illorum artium, quæ ordinantur ad opus per eorum exercitium.

Arguitur 2 pro sta Jesuitarum: finis logicæ abstrahit a practico, & speculativo: ergo logica est practica & speculativa simul. Accepta: finis logicæ est ut ingenium intellectum adveniat: sed ut ex habitu practico, & speculativo: ergo. Confirmatur 1°: logica ministrat suam instrumenta aliis scientiis: sed scientiæ aliæ sunt practicæ, aliæ speculativæ: ergo. Confirmatur 2°: id est actum potest esse practicus, & speculativus: ergo & logica. Accepta: a cum scientiæ speculativæ petunt lucrandas pecunias è speculativis, ut supponitur, & practicus quia ordinatur ad operationem: ergo. Arguitur pro parte logicæ nec est practica sed speculativa; quasi vincere: finis logicæ abstrahit a practico, & speculativo: sed logica sumit specie finis: ergo logica nec est practica, nec speculativa. Directe ad argumentum nego accep: ad probationem distingo maiorem; ut ingenium ad veritatem ut artificiosum sicut: speculativa nego maiorem, & sic distinguendo minorem nego sequelam: finis ergo trivium logicæ est ingenium intellectum ad ostentationem instrumentorum modi scientiæ, & sic inclinat illud in veritatem ut artificiosum practice, & artificiose omnia. Ad confirmationem dicimus logicam ministrare aliis scientiis suam instrumenta extrinsecam ratione: quia finis trivium logicæ, sicut & cuiuslibet habitus limitatur intra ad propria esse, aliquibus ostat solutio: diximus enim quilibet scientia ex fine operantis posse esse practica, & speculativa, in tamen ex fine intrinseco, & opere, prout patet ad confirmationem.

Arguitur 3° sta Thomistarum: scientia fundata in principiis speculativis speculativa: sed logica fundatur in principiis speculativis: ergo. maior supponitur, & minor probatur: logica fundatur in hujusmodi principiis dici dicendi, & dici dicendo. Et similibus: sed hæc sunt principia speculativa: ergo. probatur minor: tunc quia alia principia nunquam possunt esse determinata practica, tunc quia illa deservient ad minorem veritatis, unde passimus uti patet ab aliis scientiis ad alias deliberationes; ergo. Hoc est principium ad veritatem in meo quidem captu inermem nimis: quia medicina non est scientia simpliciter practica; ergo = in forma ad argumentum secundum: ad probationem secundam, distinguo minorem: sunt speculativa ratione se primitus minorem: probatur deservient ad ad artificiosum logicum nego minorem, & sequelam. Prout patet ad probationem, quia distinguendum eodem modo. ad 2 respondeo illa principia scientiis practicis, cum deservient ad minorem veritatis practicæ, ut patet in medicina, cum scientiis vero speculativis deservient ad minorem veritatis speculativæ.

Relata ergo principia ita alia speculativa sunt ut posunt absolute, & ratione se, quatenus sunt per se nota, posunt & sunt conotativa, & ut licet ordinem ad alias scientias: si sic sunt speculativa exunt, si conotant scientiam speculativam, si vero conotant scientiam operativam, & practicam, simpliciter practicas quia sunt ordinata per ordinem ad opus: sic principia philosophiæ practicæ sunt ordinata per ordinem ad medicinam.

Hæc est vera & omnino solutio satis clara, & probabilis: mihi autem aliqualiter displicet, quia asserit hæc principia dici dicendi, & dici dicendo esse ratione se speculativa: nam prædicta principia ratione se sunt ordinata ordinantur ad dictionem, seu ad propositionem, sunt & omnino silogistica facultatis: propositio autem est actus logicalis, & sufficiens & obiecta scientiæ practicæ: potest ergo dicere relata principia ratione se simpliciter practica: speculativa vero ratione & quatenus sunt ut assumuntur a scientiis speculativis ad suas deliberationes.

Arguitur 4°: omnis scientia intrinsecum propinquitate est simpliciter speculativa: sed logica intrinsecum propinquitate: ergo. maior supponitur, & minor probatur: logica est habitus boni generis intellectus ut res sine hæresi noscat: ergo. Confirmatur 1°: logica noscere valet modum sciendi iam factum: sed talis mutatio est speculativa, & non operativa: ergo. Confirmatur 2°: actus resolvendi deliberationes ad sua principia sunt actus speculativi: sed talis sunt actus logici: ergo = argumentum cum confirmationibus tollit determinationem scientiæ practicæ: quia omnis scientia intrinsecum propinquitate, quilibet potest ordinare opus iam factum, & per ratione resolutive; ergo nulla data scientia practica.

Deinde ad confirmationem: nego minorem: ad probationem distinguo ace: quia sunt ut res sine hæresi noscat practice sciendo: ut res speculativa noscat nego. Prius ex logicis logicis stat mixtum practico modo modi sciendi, hoc illud efficiendo: attingit tamen tunc veritatem instrumentorum efficiendo illa. ad in baxam autem intellectum ad minorem

rexu: sic plane obiectu, & alia huius modi, quæ solo logicæ tractantur, & dicuntur logicæ pertinere ad obiectum causatum, in quo ultimo fuit. **A**d 1. propositionem secundam: nego min: nec enim sic platibus obiecti sunt in pexi, & extraneus: nec quod supponatur obiectum factum quia quatenus dicere debet ad vera sapientiæ, nam actio sine natura nihil producit, & tamen practica, quia quatenus est exercitiva: id est ergo dicendum est dualiquæ scientia practica simplat sui obiectum. 2. propositio soluta manet ex dictis: logicam enim resolvit inclusione in materia aliarum scientiarum: tertio vero in propria materia, sed tamen practice procedit quia resolvit opponendo demonstrationem, ut in semel diximus.

Replicavis: logica est habitus intellectualis; sed omnis habitus intellectualis quæritur veritatem; ergo & logica. — hæc & similia vis quæ ad nauseam repetunt ad verisimilitudinem, quamtamen dicenda tantum sint nemo non videt. omnis enim scientia est habitus intellectualis: sed non omnis scientia est practica; ergo. respondeo dicendum logica est habitus intellectualis, omnis scientia est habitus intellectualis, & non scientia quæritur veritatem, sed diversimode; aliaenim quæritur veritatem ut speculativa, hoc est propter veritatem, alia vero ut operativa, id est veritatem propter opus, tales sunt omnes scientiæ practicæ, & tales non est logica, non probat. **A**rguitur 5: mathematica vera sunt circa propria instrumenta, triangulum, & sphæra, & tamen est simpliciter speculativa; ergo & logica. prima missa est certa, & secunda probatur: idem mathematica vera sunt licet circa sua instrumenta sint speculativa, quia illa struunt propter veritatem: sed logica facit sua instrumenta propter veritatem; ergo — 2. certis primis nego secundam: disputatione de singulari causale: illa struunt propter veritatem causale secundo maiorem: tertio nego minorem: dicendum est logica facit sua instrumenta propter veritatem tertio secundo minor: tertio nego minor: solutio, & disparitas abunde patet ex dictis in obiectis. unde superva canum ducere illa repetere nec tuta agamus.

Arguitur 6: obiectum logicæ non est simpliciter operabile; ergo logica non est simplicitur practica: accipuatur: obiectum logicæ est modus sciendi: sed modus sciendi non est simpliciter operabilis sunt lens rationis, quod simpliciter operabile non est; ergo. propositio: omnis scientia practica dirigitur per se tertio ad praxim: sed mactibus intellectus non data praxis; ergo. maior est certa, probatur minor: praxis est actus alterius potentiæ ab intellectu; ergo. **A**rgumentum probat ens rationis non esse simpliciter scibile, quod dicitur plicu ad verisimilitudinem. ad illud ergo respondeo instrumenta modo sciendi simpliciter operandi, quatenus sunt propositiones regulæ, & hoc modo scibilia sunt simpliciter. syllogismus ergo perfectus causatur ab intellectu instructo logica, quia habitus logicæ pertinet tertio intendit struere syllogismum, & alia instrumenta, inquantum sunt entia rationis sed inquantum propositiones cum regulis: quæ solutio apparet dicuntur ab adversariis, cum plenius illa vitatur. ad propositionem sequentem quinta ne ponendum.

Q.ª 5. QUID SIT PRAXIS? ET AN DETRINTELECTUS: SECT.ª 1.ª PARS QUBI RESOLVITUR.

Certum, & exploratum est logicam non operari in materia externa, sed unice versari circa operata intentionalia: unde dicit ratio illa operata non esse practica, ex sequenti logica non erit simpliciter practica. idem omnes veteres thomistæ, & scotistæ sic praxim definiunt: praxis est actus alterius potentiæ ab intellectu naturaliter posterior intellectione, natalicet propositio nisi rationis. hæc definitio placet, quia praxim non secedit in actus intellectus, displicet quia actiones peccaminosæ, peculiaviosæ praxis: sed illæ non sunt propositiones rationis, sed omnino ipsi dicunt; ergo. **P**ter hoc alii thomistæ magis universaliter definiunt praxim, per hæc verba: praxis est actus alterius potentiæ ab intellectu posterior intellectione, & prius quam dictamine rationis. omnis tamen Iesuitæ cum Eximio Doctore alii thomistæ cum Illustrissimo Moneda indicat praxim propriæ venire actibus intellectus sequitur quod ability definitur: praxis est actus cuiuslibet potentiæ a prudentia regulatus, cum definitionem libenter assequimur. SECT.ª RESOLUTA, & ~~[illegible]~~ DUBIA PARS, & OBIECTIONES SOLVUNTUR.

Praxis vere, & propriæ invenitur in intellectu. probatur decl.: praxis est obiectum actionis practicæ: sed actus ~~[illegible]~~ intellectus possunt esse obiecta actionis practicæ; ergo. maior est certa, & minor probatur: actus intellectus possunt esse obiecta prudentiæ: sed actus prudentiæ sunt practici; ergo. min patet, quia prudentia detat electionem operis: maior vero probatur: sicut prudentia detat, quod hic, & nunc est amandum, ita detat, quod hic, & nunc est studendum: sed actus studii sunt actus intellectus; ergo actus intellectus possunt esse obiecta prudentiæ. explicatur, & propositio: idem volutate repetitur

praxis, quia prudentia ordinat actum illius: sed prudentia ordinare potest actus intellectus; ergo. Oratio obiciens: philosophi dicit intellectu extensione speculativi practicum: sed intellectus necessitatem veritatis circa operabilia, quia sunt in esse extra se tantum, et intellectus in practicis actibus intra se manet; ergo. accedit D. Thomas ad hoc in libris in locis dicens practicum dici per ordinem ad opus extrinsecum; ergo iuxta Aristotelem, et D. Thomam actus intellectus, nec si, nec dici potest practicus. Cera autem ratione Philosophi negamus, quia intellectus se essentiae non solum dirigit actus aliarum potentiarum, et extra se tendit, sed etiam intra se dirigit, et practicus dirigit actus practicos actus: sic intellectus instructus regulis scientiae et exercitatus se illas exercetur. ad id quod adducitur ex D. Thoma dictum supra, Angelicum magistrum intelligendum esse exercitatione non absolute sic dicta, sed operative ad operationem mecanicam, et externa. Obiciens 2: actus intellectus, et practicus, et speculativus; ergo nullus actus intellectus potest esse obiectum actionis practicae, ac proinde nec praxis. accepta: omnis actus intellectus, et cognitionem speculativis, et tunc speculativus est, et rei operabilis, et tunc est practicus; ergo omnis actus intellectus, et practicus, et speculativus: sed actus practicus, et speculativus praxis non est, quia praxis distinguitur a cognitione, sicut actus ab obiecto; ergo. Oratio accepta: distinguo consequens: nullus actus potest esse obiectum in esse actus prolixe dicendo, sed: in esse dirigibilis nego consequens. unus ergo dicit actus potest esse obiectum actionis practicae, sive praxis, et potest esse actus practicus: sic actus voluntatis, ut apprehendit rigilis praxis est, et actus ut voluntas egreditur, et ratio est quia circa id actus habet esse duplex, scilicet, duplex modum potentiae dependat, in quantum non in eo, ad sub una ratione sit praxis, sub obiecto actionis practicae, et sub alia sit actus practicus.

Obiciens 3: non sufficit ad praxim, ad actus regulatus apprehendit, et sit obiectum illius; ergo ex hoc capite malus patet syl. accepta: si hoc sufficeret, omnis cognitio speculativa posset esse praxis; hoc est falsum; ergo. maior patet: omnis cognitio speculativa apotest regulari a prudentia; ergo = respondeo actus speculativus non esse praxim, quia deficit ipsa aliquid implicitae necessarium, ut praxis sit, nimirum tendere in opus, sive esse operativum.

Quaestio 1 Utrum logica effective conferat ad actus aliarum scientiarum. Sect. 1 praeliminaris aliquia, et ne perfecta sententia.

Cum proprium munus logicae ut nos sit mandari executioni regulas tradita a doctrina in propria materia. in hoc autem praesens dubium: in quibus id ipsum fiatim, sic logicis aliarum scientiarum, et quomodo tradit in actibus aliarum scientiarum superiorum substantia actu, quae peculiarbio proprie appropria, et peculiari scientia. solum ergo in praesenti dubitamus de forma artificiosa in ipsis actibus superiorum.

Insuper scire, ad actus aliarum scientiarum, (sicut actus logicae) alii sunt demonstrativi, alii topici, et alii sophistici. semper eorum expressis, per semita, et necessarii illius scientiae, cuius sunt actus. Dico vero, et producuntur ab habitibus particularibus, ut aliquis volunt, et ab eodem habitu demonstrativo ab ipso dicto determinato: quid quid sit de hoc omnes actus enumerantur quidem formam artificiosa logicae, et idem lucus et utrosque dubitemus.

In quo dubio 1 stagocet logica effective causare artificium omnium actuum aliarum scientiarum. ita plures Thomistae, et plures ex Nostris. Cum eminentissimo D. Monda de Aguirre, et Illustrissimus Monda. et docet logica effective causare artificium logicum in actibus topicis, et sophisticis, non tamen in actibus demonstrativis. ita Conimbricenses, Plutesses, Fonseca, et alii pauci. 2a. Secundum dicit, et absolute negat actibus omnis secundum, sive in actibus demonstrativis, sive in actibus topicis, et sophisticis. et omnis omnis schola. Sect. 2 Nostra Cl.

Logica effective non conferat nec ad actus demonstrativos, nec topicos, et sophisticos aliarum scientiarum. 1 pars Cl. 1 D. Thomas 4 metaphysicae lectione 4 per hanc verba: in demonstrativa solum pertinet ad logicam, usque ad totum pertinet ad alias scientias. idem ipsum patet ratione principium actus scientifici causat effective artificium actus: sed unus habet scientiae principium effectivum actus scientifici; ergo; maior est certa: quia ut principium effectivum actus scientifici est principium cuius habet scientia. maior patet: principium effective actus scientifici efficit modum illius: sed artificium est modus actus scientifici; ergo.

Explicata hac ratione, ad impugnata ad vexationum solutio. philosophia efficit substantiam actus; ergo artificium. probatur sequela: artificium actus scientiae bene citetur cum illis actibus: sed philosophia efficit actus scientiae ex quo ad substantiam; ergo ad artificium. maior aperuit bene ad vexationes. minor patet ex dicto cesta, ad secundam probatur; causae efficientes producunt effectum iuxta illud quod dat forma, dat ad sequentia ad forma; ergo si philosophia causat entitatem actus, causat etiam artificium identificatum cum actu. Respondeo nihil actus scientificos quoad substantiam efficiat ab aliis scientiis, non tamen quoad artificium, quia artificium ut dicit capacitatem aliarum scientiarum, quia nulla scientiae proprietas — sed tractat de artificium actus et circa entitatem illius: sed philosophia habet capacitatem ut efficiat entitatem; ergo ut efficiat artificium. maior ad minus: minor a certa ad secundam probatur: si enim actus dicuntur in capacitate philosophiae philosophia potest causare entitatem: sed tunc causare artificium identicum identificatum cum entitate actus; ergo. 2o: philosophia habet capacitatem ut efficiat suos actus ut scientificos. accedentia, quia philosophia ase, dicitur independentia ab alio omnis scientia. ad secundam probatur: actus philosophiae non sunt proprietates scientificae nisi in quantum sunt artificiosi; ergo si philosophia efficit suos actus scientificos, efficit etiam artificiosos. 3o: logica dirigit philosophiam ut efficiat actus scientificos: sed non dirigit quod efficiat illos quoad substantiam, quia hoc non pertinet ad logicam; ergo dirigit philosophiam ut efficiat formam artificiosam. ergo philosophia efficit formam artificiosam suorum actuum. Insuper probatur et. ad impugnata solutio: per hoc praeci se ad philosophia efficiat actus regulatos a logica docentur, tales actus erunt artificiosi proprietate: sed ad hoc non requiritur logica ut ut dicit; ergo. Ex dictis manet probata 2 pars conclusionis, quia philosophia potest efficere actus probatos artificiosos; ergo logica effective non deservit ad habitum artificium. ad probatur: hic quia philosophia causat actus opinativos quoad substantiam, tunc etiam ad philosophia esse, dicitur independentia a logica et habitus opinativos, tunc omnis ad per hoc praeci se ad philosophia et efficiat actus probatos de eo ad regulas logicae, tales actus erunt artificiosi: sed ad hoc non deservit logica ut ut dicit, sed praeci se logica docent; ergo. §. CC 3a. Solutio oppositorum.

Argues 1o ex D. Thoma opusculo sexagesimo quarto, articulo 1o ubi ait est praesto docet: logica ministratur aliis scientiis instrumentum modo scientiae; et 2 pars ut 1a. 2o articulo 8 dicit scientia dicitur causa rerum, quia se habet ut scientia artificis, quae deservit ad sua artefacta, sicut calor ad calefactionem; sed calor effective deservit ad calefactionem; ergo et logica ad one artefactum ad dicendum logicam ministratur aliis scientiis suam instrumenta, non efficiendo illa, sed docendo quomodo ea efficiantur, ad hoc praevenendo regulas. Ad 2 testimonium dico D. Thomam agere de rebus causarum omnia entia, sicut ars causat sua artefacta, ad calorem calefactionem, quod ultimo patemus, non autem ait Angelicus. Illa genera actus artificiosos provenire effective ab arte propriae: quod explicare potest in exemplo ducti ab ipso D. doctore Angelico de arte pennifactoria, quabis enim ars pennifactoria causet effective pennum, non tamen pertinet actus adequatum.

Arguitur: actus aliarum scientiarum sunt propriae artificiosi: sed hoc artificium fit effective a logica; ergo: probatur minor illud artificium effective fit ab arte propriae: sed nulla scientia practica logica est propria ars; ergo. probatur maior: omnis effectus effective est a causa praestante illius, quia nemo dat quod non habet: sed artificium praestantur nisi in arte propriae; ergo illud artificium fit ab arte propriae.

Ad argumentum dicta maiori: nego minor: ad probationem nego maiorem. ad eius probationem dicta maiori illorum nego minor. artificium ergo non solum dicitur effective in arte propriae sed etiam in qualibet scientia, quia omnis scientia quabis sit virtualiter ars praestantur in quantum actu scientificum, ac ipsum actum artificiosum: per hoc quod praestantur philosophia verum. poterit potest artificium prae dicta notata tamen regulas logicae, tamquam dictione

simplicitate requisita, vt actus sit artificiosus in actu ad artificio propio logicis.

Replicabis: actus artificiosus, quo ad artificium est extra ens extra philosophia; ergo artificium illud pervenit ad logica. — Distingo ad.: est extra ens extra philosophia in ens subiecti, concedo ad.: in ens effectus causa vilis, nego ad.: quia actus scientificus ne est extra ens extra principia scientia, quin ens esset effectus. actus ~~efficiens~~ artificiosus potest effective pervenire ad principia scientia, quia scientia specificatur, non vt artificiosus. ad auctoritatem actus intellectus obiecti sit extra ens extra scientia, non in ens actus: patet in ipsis actibus philosophia, quin ens actus, id est actus ab ipsa efficiuntur, ne ens obiecti, quia non participant ens rationis entis mobilis ts, id est extra ens illius. Insistis: philosophia vt regulata a logica non perfectior est; ergo artificium ne ens effectus est extra ens extra illius. — Insta argumentum in theologia, quia non est perfectior est, id causat artificium suum actum vt ad ex sua natura patentia. in forma concedo ad., nego consequ.: quia artificium ne ens effectus non exigit perfectio pervenire ad arte: sed ad hoc sufficit res specificare arte tinqua principium intellectibus, vt manuducatur; ergo.

Arguitur 2: logica respicit artificium aliarum scientiarum primo ad obiecti: sed logica effective causat suum ~~effectum~~ obiectum, quia scientia practica; ergo logica effective causat artificium actualia aliarum scientiarum. — Permissa maiore, nego minorem. distingo: causat suum obiectum effective praecise, nego min.: effective, id est directe, concedo min. logica ex gen in propria materia semper respicit suum obiectum vt effective, id est dirigit vele. in materia autem aliarum scientiarum solum respicit illud vt dirigit vele, quod supponit vt practice succedat.

Arguitur 3: philosophia non potest producere actum artificiosum sine directione logica; ergo nec ipsa dirigente. Probo seq.: directio illa non provenit philosophia virtute ad producendum actum artificiosum; ergo philosophia non potest producere actum artificiosum sine directione logica, nec ipsa dirigente potest. — Concedo ace. (dicimus in qua acceptatione) nego seq.: ad probationem concedo ace.: id nego seq.: philosophia ex gen sine directione logica non habet esse bene artificium non ex defectu potentia, sed ex defectu alicuius conditionis necessario exactae, scilicet ex defectu innotationum regularum: non agens non calefacit nisi approximatus, non ex defectu virtutis, sed ex defectu approximationis necessario requisitae: quia nulli agens operatur indistans.

Arguitur 5: quia actus meritorius fidei dicit ordinem ad obiectum charitatis non sufficit concursus directibus: sed datur concursus effectibus charitatis in actu meritorium fidei; ergo ~~[illegible]~~ ad obiectum logica, logica concurrit ad actus artificiosos aliarum scientiarum dicit ordinem ad obiectum logica, logica concurrit ad actus meritorius, non solum directe, sed effective — ad argumentum nego absolute consequ.: charitas enim effectivem influit in actum meritorium non praecise, quia illos ordinat ad Deum per suam ostensionem obiecti, sed quatenus movet intrinsice habitum fidei per impulsum, id est dominium circa actus meritorius, quia intrinseca motione non exercet logica in alis scientiis.

Arguitur ultimo per sententiam Duplutensium iuxta doctrinam Thomae loco supra allegato in pte logica, quae dicitur Thopica. vbus, id est doctrina pertinet ad logica: sed hoc verum non esset si logica concurreret effective ad actus artificiosos, thopicos aliarum scientiarum; ergo logica effective concurrit ad illos. Probatur: quia intromopedit logica in materia thopica, ac in materia demonstrativa: sed in materia demonstrativa procedit directive; ergo in materia thopica procedit effective.

Respondeo logica duplicitur concurrere posse ad actus thopicos aliarum scientiarum. 1 dirigendo alias scientias, vt ex propriis ipsarum principiis eliciant conclusiones probabiles. 2 tradendo regulas, id est alia principia logicalia, vt illis aliae scientiae inferant conclusiones probabiles in propria materia: haec autem principia logicalia praestantiam probationum logicae scilicet probabiles demonstrationes aliarum scientiarum, quae demonstrationes philosophicae, vero semper exercere debet ex principiis philosophicis, id est idem quod Thomas concedit logicae in materia thopica aliarum scientiarum aliquem concursum, quem negat in materia analytica per quod patet ad probationem.

Q. 3a vtrum Logica sit simpliciter necessaria ad adquirendas alias scientias

S. ec 1a Prolibatur aliqua, id est referuntur sententiae

Dubium præterea sens in pce oit de logica naturali, nec de habitu primorum principiorum, sed de logica artificiali. et ante dicendum ab illo facilius assequitur, ad veritatem de eo quod plicitur reputatur necessario omni ad aliquid simpliciter scire lecte, et ideo quod res dicitur necessaria simpliciter, quia de fine sine ella assequi non potest: sic cibus necessarius ad vitam conservationem. necessarium ergo quod dicitur illud sine quo finis assequi valet, sed cum maxima difficultate, sic equus est necessarius ad longam peregrinationem. et hac necessitate non dubitatur in præsenti, sed de necessitate simpliciter tale. In superadvertit de monstratione quilibet aliarum scientiarum dicuntur posse quod adsunt tantum, et quod ad forma artificiosa. demonstratio quo ad substantia est nitio certa et clnonum ex concessis ex nitione principiorum illius scientiæ, cuius est demonstratio. demonstratio quo ad forma artificiosa est nitio evidens, et certa veritatis ex eisdem, quatenus hæc recte illata et ex præmissis secundum logicam directionem. Tandem advertit quilibet scientia certa ad quinque posse, et perfecta, et imperfecta. scientia perfecta ad quinque sive in statu perfecto et certa, et universalis nitionum, et penetrantium clnonum illius scientiæ. scientia vero in statu perfecto est perfecta nitio omnium, et alterius clusionis illius scientiæ, cuius clusionis nitio est. His prælibatis pa sta ad primam logicam est simpliciter necessaria ad ad quinque das aliarum scientiarum in nitio statu sive perfecto, sive imperfecto, ita Soto, Navarrete, Arauso, et plures thomistæ, quibus adiunxit Eminentissimus D. Cardinalis de la Quinxa, et cum eo plures exnostris in suis manuscriptis. Et tamen via precedens potest logica esse simpliciter necessaria ad scientias perfecta ad quinque das, in vero ad scientias imperfecto para das. ita sentiunt plures, et nimbri censes, Ioannes a sancto Thoma, Goudin, Goinois, et plures thomistæ. Negat logicam esse necessariam ad scientias in quocumque statu ad quinque das. sic omnium scotistæ, et Iesuitæ, quibus adiunxit ex nostris thomistis Noster Illustrissimus Moneda, Palacio, Magistra Vaiona, Flores, et quamplures alii. §. ee nostra cl. =

Logica nostra simpliciter necessaria ad ad quinque das aliarum scientiarum nec in statu perfecto, nec in imperfecto. probatur 1 cl. ex D. Thoma qui metaphisice lectione 6 ubi ait: homo potest aliquid qualiter esse in scientiis, et virtutibus tamen tamquam habeat habitum scientiæ, et virtutis, quod adeo perfecte perfectum. ergo iusta D. Thoma homo potest elicere actum philosophicum scientificum tantum quam habeat actum scientificum aliquem: ergo sine logica potest elicere actum scientificum philosophicum: sed talis actus generat habitum philosophicum ad facilius operandum ergo. Ratione est Cathe probatur cl.: quia nosciturus veritatem præmissarum, et cl. in tanto excellit, habet scientiam: sed intellectus sine logica artificiali agnoscere valet veritatem præmissarum, et cl. excellit sequi; ergo intellectus sine logica artificiali potest habere scientiam. maior certa: scientia est nitio rei per causam, quia illius est causa, et quia res aliter se non potest. minor etiam quod de pte est notissima, quia præmissæ possunt esse principia per se nota, quemadmodum per extremet ad habitum primorum principiorum. Quarum minor, in qua est difficultas probatur: quia evidenter noscit præmissas esse veras, evidenter noscit extremam maiorem ficari cum medio in præmissis, evidenter noscit cl. excellit sequi; ergo. maior est certa: quia veritas præmissarum in tali identitate consistit. minor probatur: certo noscens extremam maiorem ficari cum medio in præmissis, certo noscit extremam intraiorem ficari: lumine naturali noscitur illud principium quasi unum in textio, sed adeo tanquam: sed agnoscere extremam intraiorem ficari est cl. ergo agnoscere cl. sequi ex præmissis; ergo intellectus per se hoc potest agnoscere sine logica artificiali. Vagetur et explicatur hæc ratio: intellectus noscere cl. sequi ex præmissis, et noscere evidenter in ordine veritatis, quia novit in præmissis: sed intellectus potest noscere evidenter in ordine evidenter nitio in præmissis; intellectus sine logica potest agnoscere cl. sequi ex præmissis. ordine sequitur, nitio evidenter certa, et ma iorhæc exemplatur: totum est maius suaprte: sed caput est partis hominis; ergo homo est maior capite in quo syllogismo in inclusione noscitur veritas tanquam nitio in præmissis. Rel pobet adversarius intellectum sine logica artificiali noscere posse veritatem cl. nis, quæ adsunt ratione per nitionem tamen particularem, sed materialem et scientificam tantum, quia ad nitionem particularem scientificam omnino necessaria est nitio rectitudinis, quæ nitio habere non potest sine logica docente, in quo consistat talis rectitudo.

Hæc in suma est tota ad vexationem doctrina, quæ sic facit q̃ denomine, l, eō nō
falsa. 1 quia ella demōstratio quo ad subsitātiā ē omitionē per sua causa necessaria:
sed talis omitio ē actus perfectus scientificus; ergo sim logica potest dari actus perfectus
scientificus. vnde ~~[illegible]~~ solutio vt videtur solum negat in intellectu nō posse nosci ēse sine
logica, hac demonstratio sit facta iustare gulas logicas, qd b nos liberetur a peximus
ē alia scientia perfectus in ordine perfectus a logica; ergo p̃ illa in actus quo ad substā-
tiā elicitur ss scientifici perfectus in ordine sex extra logica. 3o. per actus philosoficos scien-
tificos quo ad substātiā scientificē nosci tūc b lectū philosophia; ergo sim les actus
scientificē p̃cedūt a philosophia: sed ad illos nō ē necessario logica; ergo logica necessaria
nō ē ad habendū sicē habitus philosophia. 4o. obiectū philosophia omitū scientificē quo
ad substātiā ē perfectus scientificē omitū; ergo in logica datur actus perfectus scientificus.
sed p̃ vatur: obiectū philosophia quo ad substātiā omitū omnī cū ex eo modo, quo ē noscibile
a philosophia: sed philosophia nō ē noscibile nisi scientificē quo ad substātiā. nā mo-
dus exficiosus pertinet ad logica; ergo. Responderis 2o: obiectū philosophia omitū
quo ad substātiā nō nosci scientificē perfectus, quia ad hoc intellectus debet nosci ex ratio-
ne demōstrationis, ō scire reflexe se scire — sed hæc solutio ex dictis p̃ dictam manet
ō vstrius sicitur. 1o quia omitio reflexa ē veritatis omitionis nō necessaria ad veritatē
omitionis reflexa; ergo. dec p̃ vatur: omitio directa nosci obiectū p̃ prius ad
omitionē reflexa; ergo. Vrgetur hoc ipsū: omitio reflexa afirmat omitionē directa
ē perfectus scientifica; ergo ad omitionē perfectus scientificē superfluit omitio reflexa:
sed sequitur, ō ac p̃ vatur: omitio reflexa ē perfectus scientifica: sed nō esset perfectus
scientifica sine p̃ma, l, nō nosceret omitionē directa ē perfectus scientifica. quia mi-
cio reflexa ē omitio omitionis ~~[illegible]~~ directa; ergo ta dō, ō dux omitio reflexa ē perfectus
scientifica: sed nō se ipsa nosci reflexe; ergo ad actū perfectus scientificū nō necessaria
omitio reflexa. 2o p̃ vatur ocle, ō in p̃ma ratio solutionis tradita. 1 demōstratio logi-
calis ē perfectus scientifica: sed hæc non p̃ dentur a logica, nec p̃ ordinat a omitione reflexa; ergo.
maior ē vera, quia 1 demōstratio ē causa scientia perfectus talis. 1 p̃ ax mis certissima
ē p̃ ceteris ad naturā. 2 ex cacitate p̃ vatur: b illa omitio reflexa ē perfectus scientifica, l, nō
sit ergo logica nō sic ē necessaria ad omitionē necessaria scientifica. sic ergo non po-
test generare habitū perfectus scientificū, quia nō medat, qd nō habet. Responderis
ex Eminentissimo d. Cardinale de Aguirre. 1 demōstratio nō logicalis ē perfectus sci-
entifica, quia a logica perfectus sup̃ta nō venit, quia nō ē ipsa. p̃ ceptis tamē a logi-
ca vt vir tualitas p̃ ceptis in intellectu, ō in principiis logicalibus — sed hæc solutio
veniatātiā magistri probym militat, nostra b, sta favet: tūc quia, iam habe-
mus actū perfectus scientificū sine logica, ō sine actū reflexo; ergo ōdē fac-
ōū ē 1 demōstratione philosophica. 2 logica vir tualitas p̃ senta ē sup̃ principia
ē in intellectu nihil aliud est, quā intellectus illustratus ipsis principi-
is; ergo intellectus illustratus principiis logicis efficit 1 demōstrationē perfectus
scientifica: ergo intellectus illustratus principiis philosoficis potest elicere demōs-
trationes philosoficas perfectus scientificas. hæc seqũ p̃ vatur: nec contra adstant: in
selectus illustratus principiis ex se notis potest efficere qualibet demōstrationem
quā nō habet maior difficultatis perfectus! sed 2, ō 3 demōstratio nō habent maiorē
difficultatis perfectus, quā p̃ma; ergo. Vrgetur: ideo Eminentissimus d. C. lis de Aguirre, Caterī b Thomistā nō dicūt in quit logica docentibus
ostent, quia vsus nō habet nobis difficultatis supra doctrina: sed 2, ō 3 demōstratio
nō habet nobis difficultatis supra 1; ergo. sub dicta mira ratione in signuata: dif-
ficultas perfectus dicitur illa, quā existit a p̃ma: sed p̃ma tā, 2ā, ō 3ā demōstrationis
ē eiusdē rationis; ergo. Nec refert si dicas intellectū illustratū principiis ex se
notis efficere posse quā quā 1 demōstrationē, sed vnicē stātē signatē, ō ordinatē
a demōstratione in communi, omis sis logismis ostans exp̃ mis evidentibus generat sci-
entia: sed 1 demōstratio ē huiusmodi; ergo generat scientia: nō quia ex fructo
quia nimis, volūtate hoc a se vitat. 2 quia nō minus clara, ō evidens sine ex principi-
is philosoficis conclusiones philosoficas, quā supraposita in principiis logicis; ergo intellectus sine logica perfectus illustratus elicere valet 1ā demōstrationē, p̃ter posset alias

demonstrationes in materia philosophia. 3° Sed philosophia non habet nobis difficultate perlu, quia non sit una assignata demonstratione; ergo non ad primum. Tamen ex eo quod intellectus necessario incipiat ab hac demonstratione, non requirit logica ut necessaria perlustrare ad alias scientias adquirendas; ergo. Acc. probatur ad finem quod intellectus quatenus ex se potest ad quirendas alias scientias, non necessario perlustrare ad alias ad quirendas: sed intellectus quatenus ex se non potest ad quirendas alias scientias, ut manuductus; ergo. Scio pluries dicere logica esse modum sciendi, dicunt praequirere alia logica ad illius executionem: quia ad unam rationem perlustrandam assignatur alia, sicut ad unum non praequirit alia unio, nec ad existentiam alia existentia, oppositum vero contingere in aliis scientiis dicunt quia non sit modus sciendi = sed hoc in ipsa se ipsum pertinet ad discutendum. 1 quia logica non est perlustrare modus sciendi, sed solum discutere, et cognoscere, ut dictum manet. 2 unio per se ipsa unitur, existentia per se ipsa existit: sed logica non ad quirit per se ipsa, sed per demonstrationem. Acc. ut ipsi fatentur; ergo ex exemplis adductis per exacta in sexto, quod ad verum saxivolut.

3 Certum apud omnes logica est perlustrare scientiam; ergo licet sit modus sciendi, perlustrare causa illius diversae perlustrare scientifica: sed causa efficiens logicae praecedit logica; ergo praeviam a logica possibilem esse actus perlustrare scientificus: sed logica non sufficit necessaria ad id quod praeviam a logica possibile; ergo logica sufficit non necessaria non esse ad alias scientias in statu perfecto ad quirendas.

Quo supposito est casus tua dicta logica simplicitur necessaria non esse ad ad quirendum statum perfectum aliarum scientiarum quod sic probo: intellectus sine logica potest ad quirere alias scientias in statu imperfecto; ergo et potest illas perfecte ad quirere: acc. supponitur et deinde probatur: si intellectus potest elicere unam demonstrationem sine logica, potest elicere omnes; ergo. probo acc: tunc quia non est maior difficultas perlustrare in una demonstratione, quam in aliis, tunc etiam quia intellectus per unam demonstrationem ad quirere habitum scientificum perque facilitatur, et illustratur ad alias; ergo intellectus sine logica potest ad quirere scientias in statu imperfecto, potest illas etiam ad quirere in statu perfecto.

Solutio argumentorum

1 Dicit quod principium adversarium maximum fundamentum sumitur ex voce dicti Philosophorum, qui utilitatem et necessitatem logicae maxime demonstrarunt. horum doctrina suo calculo probavertunt. Sancte Ecclesiae Patres praecipuam praecipue Celsius Patrum Augustinus libro 2 de ordine, capitulo 13 haec dilucidat. haec docet docere, haec docet discere, sola haec scientes facere potest. Thomas opusculo 7 qui ultimo dicendum: necessitatem ad quirit ut in adjecerunt incipiamus a logica, licet non sit facilius aliis scientiis, quia aliae scientiae dependent ab illa; ergo praecipui Philosophi, et quod caput est Augustinus, et Thomas non obstrudicunt.

Ad argumentum dico Sti Patres et Antiquos Philosophos merito laudare logicam; et mirare et illius utilitatem et necessitatem: non quia simplicitur et omnino necessaria sit ad sciendum, sed quia tota illa dirigit intellectum certum, gravem, et praeceptis et manu per illum illuminat et sicut et facilitat ad discendum. Unde intellectus logicae destitutus sciendum potest sine studium maximo et labore.

Ad argum. 2 argum. principali: nulla scientia ad quirit potest nisi per demonstrationem: sed nulla demonstratio potest fieri sine logica; ergo: maior est certa: quia habitus ad quirit per demonstrationem: min. probatur: nulla demonstratio potest fieri nisi sciendo modum faciendi demonstrationem: sed hic modus sciendi non valet sine logica; ergo. probatur 1: omnis demonstratio est artificiosa; ergo fieri debet et formatur ad regulas artis. sed sola logica est ars docens has regulas; ergo nulla demonstratio potest fieri sine logica.

scientia

Dispromata: actus scientificus debet dinoscere de cl. per suas causas necessari
as; sed talis omnis è in possibili simplegica; ergo simplegica impugnat actus
scientificus; ergo, d actus generativus scientiæ. mta è certa, d mixp
rata: omnis conclusionis p exhuà causas necessarias solvit illà usq ad sua
principia: sed nula mixta in dependentia logica potest resolvere de cl usq
ad sua principia, quia sola logica docet modum ad solvendi conclusiones usq
ad sua principia; ergo. Vt argumentum cum promatonib satis pat adver
sit primo intellectum posse sic exaduentate ~~sequetur~~ de conclusionis signat
b artificiose fortiter inctur, qdtuc fit qdo intellectus instrumentus regulis lo
gicis dinoscit ponitate sequetur, necessaria dispositione premissarum, d modum
medi distributione. secundum certa subiectione, d predicatione, quidonia
simplegica artificialis seiri n posuit: potest esse ad ponitas sequetur exercite
qdqd d eventis qdo intellectus signatus logicis evidenter dinoscit, dentitatis
stubmitatum in conclusione, qa prius anovit in premissis extremitatis id
tificari cum alio 3 scilicet cum medio. Insup exe notà dum demonstrationum du
plicitate artificiosa, b in actu 1, b in actu 2: in actu 1 dicitur artificio
sa qdo pt ab intellectu sine pre via regulatione logicis. in actu 2 è artifi
ciosa qdo pt ab intellectu instructo logica signata precedente. his dictis a
sserimus demonstrationem artificiosam in actu 2° dicimus signata bonita
tis sequetur nxequiri simplicitate ad actum scientificum, nec ad resolutionem cl.
usq ad sua principia. sufficiens demostratio potest exercite à in actu 1 artifi
ciosa, quidonia evidenter patet in demostratione logicali, in qua nunquam
tissime instat argumentum cum promatonibus, d variis replicis ex illo pululantib:
Nuc accipit solutionem in forma: ad argumentum ergo disamaiorem negomin:
ad pationem distingo maiorem: nisi sed notos signata, b exercite dicebo: sig
nata pre cise negomaiorem, d sic distinta minor nego seqa.: ad 2 promaio
nem distingo ac: è artificiosa in actu 1, b in actu 2 dicebo ac: in actu 2
pre cise nego ac: d distingo sequens pro ut dicit 3 promitta ad regulas artis
sit in actu 2 dicebo. sit artificiosa in actu 1 sub distingo exercite dicebo di
signata nego nega. ad 2 promaiorem dicesamaiorem negomin: ad pationem
dicesamaiorem negomin, b illa distingo, nè potest resolvere exercite nego:
signata dicebo min: d sic distinta in clusa pationem nego seqa. Replicabis: omnis demostratio ad quisitiva scientiæ è demostratio exercita:
sed omnis demonstratio exercita è artificiosa in actu 2°: ergo omnis demos
tratio ad quisitiva scientiæ è artificiosa in actu 2°: modo sic: sed demostra
sa maiorem: distingo min: è artificiosa in actu 2 essentaliter nego: acciden
taliter dicebo min: demostratio d ergo exercita essentaliter solum exercite ne
~~essitate~~ cessaria ex dentitate medi cum extremis in premissis demostrationis,
d ex dentitate ipsarum extremitatum in cl. data, qdautem premissæ sint dispos
ite 2 dum regulas artis accidentaliter advenit demostrationi. Insuper ges: omnis
demonstratio ad quisitiva scientiæ è artificiosa essentaliter; ergo nula
è distinctio. pro acc: omnis demonstratio ad quisitiva scientiæ è facta in
modo, d figura perfecta: sed talis demonstratio è artificiosa essentaliter
ergo = si dico simile demonstrationem facta esse in modo perfecto non se
rb signata: stra in suxges: nam quisqis scit illa demonstrationem scit quomo
do illa sit facienda, d quomodo facta è; ergo similis demostratio è facta
in modo perfecto signata, d n exercite precise; ergo facta è a logica, b, d
pendentia a illa. nego acc ad pationem respondeo demostrationem generali
ter scientiæ facta esse in modo perfecto exercite, quia per illa claru, d evide
ter noscitur veritas conclusionis: n autem facta signata, quia logicam pre sit
regulando illa, nec opositum incit in puncto. certum est homini ita de
monstrate scire quomodo facienda sit demostratio, d quomodo facta, sit tamen
exercite n signata, ut supra diximus.

At quieq: qui scit quomodo facienda sit demonstratio, nosc̃it propriaq̃ sequitur, sed omnis sequitur consistit in formatione illius cũ regulis logicis; ergo qui scit quomodo facienda sit demonstratio signatis, scit ~~quomodo~~ regulas logicas; vegetx: nõ sufficit ad scientificã demonstrationẽ puru exercitiũ demonstrandi; ergo requiritur ad vententia ad ad regulas logicas. Accepvatx: nõ sufficit ad opera ducere, modo ultra puru bonũ opus fiũ regulis artis prudentia; ergo. Ad 1 ian diximus: alia est omnis propositionis nomina sequitur signat, quae consistit in formatione illius cũ regulis logicis praecedentes, quae omnino sine logica adinvenire potest. alia vero est omnis propositionis excita, sive omnis nominatis sequitur exercitio, quia supra explicavimus, et haec sine logica haberi non possit dicimus. Ad 2 nego acc: ~~ad~~ ~~ratione~~ nam puru exercitiũ demonstrandi peculiarium includit evidentiam, et claram omnium conclusionis, illius nominatis, quae fortitur scientificae, at haveatx ex dispositione actus scientifici: unde eminentiam negatur sequa quia prudentia est, et unica regula operis honesti: logica vero non vel regulas dicendi, cũ aliis sint scientiis praeter logicam. Arguitx 3: assensus scientificus est impossibilis sine logica; ergo demonstratio causativa scientiae. antecedvatx assensus scientificus est essentialiter firmus: sed assensus essentialiter firmus est impossibilis sine logica; ergo. pvatxmia: ad assensum firmum necessarium est scientia scire se scire: sed hoc est impossibile sine logica; ergo. 2 firmatx 1°: ignarus logicae facile dimovetur a veritate omnia quolibet sophismate, cũ nesciat illud esse caue: ergo. 2°: forma demonstrationis solum spectat ad logicam: sed scientia huius est necessaria simpliciter ad assensum firmum; ergo. Ad argumentum nego acc: ad pvationem necessaria maioris nego min: ad huius pvationem distinguo acc: necessarium est scientiae scire se scire exercitio secundo acc: signatis nego acc; et subsidiariae distinctionem distinguo min, et nego sequa. intellectus ergo sine logica nosceny veritatem scilicet exercitio nosci nata demonstrationis, et connexionem essentialem praemissarum cũ sequa, quae est exercitio scire se scire. ad 1 formationem nego acc; quia intellectus fortitur ad hanc conclusionem evidentiam omnis quae bis nesciat solvere cavilos extra oppositos: hoc patet in rustico, cui plura sophismata obiciposit extra aliud principium per se notum ab ipso certissime, et praemissis omnium quae bis illa solvere nequeat. Ad 2 formationem stat ex dictis: intellectus sine logica agnoscere posse demonstrationem ex exercitia artificiosa in actu, quia agnoscere valet ex essentiali connexione praemissarum cum consequentia. solum ergo spectat ad logicam formam demonstrationis artificiosa in actu 2°: quae elevata fuit formatx ad regulas logicas signatae praecedentis, haec autem forma accidentaliter advenit scientificae omnium. —

Arguitx 4: implicat actus sine influxu causae universalis: sed logica est causa universalis actuum aliarum scientiarum; ergo implicat actus scientificus aliarum scientiarum sine logica. 2 firmatx: omnis scientia ad quintx per aliquod instrumentum modi scienti: sed omnia instrumenta modi scienti pertinent logica; ergo. — respondeo logicam adsumi ei instrumentale causa aliarum scientiarum: haec autem causa non quintx necessaria ad omnes actus, quia influxus causae instrumentalis simplicis potest per implicitum, quia virtus alterius praestat logicae at causa principalis illius. ad 2 formationem stat ex dictis: aliae scientiae ad quintx posse per demonstrationem artificiosa in actu 2°, quae omnibus scientiis exercitio, et signatis. Replicavit: prudentia est causa instrumentalis actus virtuosi: sed actus virtuosus impossibilis est absque prudentia; ergo implicat actus scientificus sine logica, quia ipsa haec solum sit causa instrumentalis illius — secundo praemissis nego sequa, quia cum intellectus sit virtualiter logicus potest per se per se stare id quod logica praestat, volunta ergo est — actuum +

potentia Cœlica, & nulomodo pertinens dictam extensionis, & idcirco necessario
egent prudentia, quia nulomodo potest prestare effectum illius. Ad quinta
Sic licet intellectus per unam demonstrationem sine logica facta ad quinta habilior
ad alias, stat quod possit efficere aliquas demonstrationes sine logica, & in positionem;
ergo licet intellectus possit sine logica ad quinta ad alias scientias in statu
imperfectionis tamen in statu perfecto. Sed quia sequitur, & accipiatur 30 quia licet
intellectus virtute naturali noscere possit bivisive bonus voluntates naturales non
potest noscere bonos collectivos, & sine specialis gratia. 20: voluptas sine specialis
gratia obstacula potest unum, aut aliquod percepti non tamen omnia. 30: aliquia actus
tam difficiles ut sine specialis gratia non possint effici a voluptate. 40: & si plures intuitus
cazi possint facultate naturali, aliqui tamen tam difficiles sint ut curatione
possint sine medicina; ergo. Ad argumentum solum quod non posse ad quinta abs logica
scientia omnium scilicet aliarum scientiarum, quod mihi tacentium, ut non solum dicem
in ordine quibile et perfectissimum statum abs logica, sed etiam ipsa Ducente. nemo
enim hoc statu perfectissimo, & brevi in actu vilis efficit qd.: sed non tam perfecta
scientiarum sequitur a defectu assequitur: in forma ad argumentum distinguo maior
stat quod possit ad unum, & non possit ad omnes moraliter loquendo acc: sufficienter
acc, & sequ: & dic in forma ratis potest. ad 1, 2, 3, & 4 quationem. In
praesenti enim agimus de potentia physica: dependimus si intellectus eliceret opo
ones actus scientificus sine logica, quia in ipso in superior ratio abilio pertinet
sicut voluntas potest eliceret aliquas operationes suos actus sufficiente. fatemur
autem intellectus & voluptatis non possit eliceret operationes suos ~~[illegible]~~ naturali
intellectus, & voluptatis possit eliceret sine gratia Dei speciali. hac autem in potentia
moralis oritur ex debilitate naturali intellectus, & voluptatis, quae Deus sa
nare, & novo vare potest per gratias speciales intra quas logica artificialis in pu
tamus, per quas patet ad quationes, quas dicimus inculcat. Ad quinta ultimo: si
intellectus posset ad quinta scientias in statu perfectio sine logica, ad qui
rere nequit facilitate silogizandi: sed hoc est falsum; ergo. maior certa
quia facilitas per exactum repetitionem: minor patet: tunc quia logica habitus
prestans similis facilitate: hic certa quia logica ad minus simplicitate nece
saria ad alias scientias facilitat ad quinta bonas; ergo. & per mutat: plures de
monstrationes possit scire in modo perfectis, in quibus non apparet bonitas se
quentis, sine reducitur ad modum perfectum. sed ad hac reductionem logicam est
plicitate necessaria; ergo. Respondeo intellectus ad quinta philosophia sine
logica ad quinta facilitate exercita silogizandi, sive eliceret silogismos
artificiosos in actu: superest tamen facilitas signata eliceren silogis
mos artificiosos in actu: quod ut sepius diximus non habetur nisi virtute
logica artificialis a quo per certitudinem forma artificiosa in actu. ad sta
mandum fatior plures demonstrationes posse in modo perfectis, certi
tamen et illas esse partes scientificas, quabus non omnino claras apparet bonitas
sequentis: & deducto reducio ad modum perfectum necessaria sit ad maiorem cla
ritatem oculis, in pertinens tamen ad habitum scientificum. Ex dictis habe
tis intellectum ad quinta posse per propria virtutem naturali quilibet scientia, quia
sed cum similis ad quisitionem non in pervia sit per humanum ingenium artificiale
logica utilissima, quabus non non necessaria ut intellectus eliminet in
super habetis quilibet tam monstrationem ex duplici virtute, & ~~[illegible]~~ voluntate claresceret. ad quod est ale, intellectus naturalis sine logica sufficit
ad 2 vero, quia actualis, & dicitur in formitate illius cum praeceptis logicis
signatis praecedentibus, logica omnino necessaria, non supponimus.

DISputatio 2 DE

DISPUTATIO 2 DE OBIECTO LOGICA: Q. 1a.

DE OBIECTO IN COMMUNI.

Ut nata logica plenius innotescat opus est quiditate sui obiecti explanare. Placet itaque aliqua de obiecto in communi vrgebitur dicere, vtilissima, difficillima, & disputatio quizi bielucidetur. Obiectum ex quo in communi est id, quod dicitur potentiae, scientiae, & habitui: sic color ratione obiecti potentiae visiuae: dicitur obiectum ab exeo obiecto quod, seu a obice, quia obiecto potentiae visiuae: dicitur obiectum ab exeo obiecto quod, seu a obice, quia obiecto potentiae potentiae, vt vbi sistat, & ne ultra progrediatur: vnde visio nihil in obiecto attingit nisi colore. obiectum etiam vocatur subiectum quatenus subiicitur potentiae vt subiecto & praetatem & monstrat. dicitur materia circa quam, quia circa ipsum versatur potentia. Obiectum dividitur in formale, & materiale. formale est id, quod per se, & ratione sui attingitur: sic color est obiectum formale potentiae visiuae: materiale est, quod attingitur ratione alterius: sic paries videtur ratione coloris: obiectum formale dicitur in obiectum formale quod, & in obiectum formale quo. Ut paries albus: et color in albedine paries est, scilicet alveolo. in obiecto formale quo distinguitur multa ab actibus ratione quae, & ratione sub qua. ratione quae est forma illa, quae attingitur. ratione sub qua est ratio illa sub qua, & ratione cuius, ratio quae attingitur in alveolo est forma, seu ratione quae visa, & color est ultima ratio sub qua, quia alveolo non videretur nisi esset color. Ratio formalis sub qua. alia est vltima, & alia non vltima. Ut est ratio illa, quae per quam obiectum formaliter constituitur in esse obiecti formalis. Ut ratio extra. sic color est ratio formalis sub qua non vltima potentiae visiuae, visibilitas vero est ratio formalis sub qua vltima illius: qa. vltima, & vnica ratio obiecti visi est ipsa visibile. praeterea ratione formalis sub qua, quae est intrinseca obiecto assignari solet alia, quae extrinseca dicitur ab aliquibus, ab aliis vero ratio formalis sub qua movens ad tactationem obiecti: sic lux dicitur ratio formalis sub qua extrinseca movens potentiam visiuam, vt obiectum videat. similiter in obiecto quo assignari solet obiectum quo activum, & quod ex se habet partem actus, & via est ad obiectum in quo seu visio dicitur obiectum quo, quia ibi perveniturque dicexeta id quo ad quiditatem obiecti. Exemplum accipite in albedine: in hoc ex quo venitur subiectum, album, alveolo, color, visibilitas, lux, & visio. subiectum est obiectum materiale: album est obiectum formale quod, alveolo est obiectum formale quo. Color est ratio formalis sub qua non vltima, visibilitas est ratio formalis sub qua vltima, lux est ratio formalis sub qua extrinseca movens, & tandem visio est obiectum formale quo actibus, & viale. advertitur tamen quod ratio quae, seu ratio formalis sub qua non vltima ab aliquibus dicitur obiectum materiale improprie tamen simpliciter loquatur, non licet ratio quae sumpta relative ad rationem formalem sub qua vltima dici posse obiectum materiale absolute vero, & respectu potentiae, quod dubio est obiectum formale. Ratio formalis sub qua vltima est id quod specificat scientias habitus, & potentias: quia in illa tota virtus potentiae exauritur, sic potentia visiua specificatur, & in linea determinatur constituitur a colore, non vltima, sed quatenus color est visibilis. advertite tamen duplex esse specificationem intrinsecam minus, & extrinsecum. hoc sumitur ab obiecto formali modo explicato. illud vero ad notationem, & habitudinem intrinseca potentiae ad obiectum. Dein de dividitur obiectum in triplex, & 2 fuit. 1 est quod per se, & ratione sui habet rationem formalem attingibilem ab scientia: sic homo est obiectum triplex philosophiae, quia per se, & ratione sui est ens mobile. obiectum 2 fuit est illud quod per se, & ratione sui non participat rationem formalem attingibilem ab scientia, sed illam participat ratione alterius. sic materia prima est obiectum 2 fuit philosophiae, quia non est mobilis ratione sui, sed ratione compositi. in superiori obiectum aliud est adequatum, & aliud inadequatum. 1 distinctionem adequatum: sic color ratione est obiectum 2 fuit adequatum potentiae visiuae. 2 est quod solum attinet omnia aliqua pte obiecti, sic album est obiectum inadequatum potentiae visiuae. Vltimum obiectum 2 fuit aliud est obiectum attributionis, & aliud attributum. 1 est illud quod dignitate superat omnia obiecta 2 fuit inadequata, & ad quod haec ordinantur. 2 dum quod ordinatur ad obiectum attributionis, & ~~dignitatis~~ dignitatis, & perfectionis. exemplum est Deus, quia est obiectum attributionis metaphysice.

ex eplurib; è homo & Angelus, qui ss obiectũ atq; vnũ eius de scientiis. Denq; obiectũ dividitur in actibus, & terminatibus. 4 Sicut quatenus per se, & per sui speciẽ movet potentiã. 2 ñ habet mov ex potentia, sed vnice terminatur illius actu.

E lucidata iam natura tuta obiecti in omuni ex ipsa doctrina præsentes sequũtur regulæ. 1ẽ qd per se, & ratione sui attingatur a potentia. 2 ẽ obiectũ adequatũ ipsi habendãq; de quib potentia agit. 3a qd obiectũ habeat propriétates abscientia demonstrabiles, distinctas realiter, & ipsis sive absentia. 4a qd omnia obiecta tria inadequata sint vnũ unitate extrinseca, & mere scibiles, nauctem vnitate intrinseca. Præcaptu vltimæ regulæ advertit, qd eadem ex realiter potest esse multiplex in ere scibiles, ibi varias rationes formales quas participare potest: sic idem ens multiplex è in ere scibile, nã sub ratione entis è obiectũ metaphysicæ, & sub ratione veri è obiectũ intellectus: extra vero pluresve distinctæ inesendo, sive in ere rei possit esse vnũ formaliter in ere obiective, sive in ere scibile: sic Petrus, & Paulus ss. duo individua realiter in ere rei distincta, vnũ vero in ere veri, sive in ere scibile similiter etiã albedo, & nigredo realiter distinguũtur, vnũ tamẽ ss quatenus ss visibiles; ergo hæc vnitas requiritur in obiecto inadequato, de his ergo satis ad schopũ nãq; nostrũ redire oportet.

Qz quod nam sit obiectũ Logicæ adequatũ: Sect. I. Explicatur titulus, & referuntur sententiæ.

Præhibita iam noticia obiectis in omuni præsens instrue ex sia de obiecto formali ad adequato instituitur. Præcium intelligentia in me cognoscitur a re vocate, quibus suponens solum de mostratione: modus scienti stricte sumptus apprehendens definitione, divisione, & argumentatione. & denq; modus scienti latiusumptus stendit se ad omia instrumẽta modi scienti apprehendens & prætex enumerata positione, & oratione, & quinq; prædicabilia. Iusta triplicẽ differentiã modi scienti triplex è sta. 1 docet sola demonstratione è obiectũ trium adequatũ logicæ hæc sententia tribuitur Sutili doctore: illa & defendit Vazquez, Arriaga, Vrtado, Oviedo, & plures alii Iesuitæ. 2 sta defendit modus scienti stricte sumptus è obiectũ trium adequatũ logicæ: ita Ioannes a sto Thoma, Massus, Dominicus Lincei, & alii thomistæ. 3 docet modus scienti latiusumptus è obiectũ trium adequatũ logicæ: ita cũ Eminentissimo D. de Aguirre plures thomistæ aquib. vix dissentiũt schotistæ Mastrius, Pontius, Mexinuko, & alii docentes modũ scienti in omuni è obiectũ trium adequatũ logicæ.

§. 2: 1 Cl.

Sola demonstratio ñ è obiectũ trium adequatũ logicæ. è extra Iesuitas: probatur ratione efficaci: id è obiectũ trium adequatũ logicæ, qd tinet omia de quib agit logica tria: sed ~~logica~~ sola demonstratio ñ tinet omia de quib trio agit logica; ergo. min: logica agit trio de definitione, divisione, & argumentatione: sed hæc ñ tinetur in demostratione; ergo. min. 2 probatur: omia enumerata ss tota artificiosa ad pleta; ergo logica agit trio dicitur. accep. probatur: nulla instrumẽta ~~de~~ ex enumeratis ordinatur per se ad aliud sponẽ dũ; ergo omia ss tota artificiosa ad pleta.

Dicit Iesuita omia instrumẽta logicalia ordinantur per se ad demostrationẽ, quia hæc perfectiora omib alis instrumẽtis = sed contra è nulla instrumẽtũ modi scienti stricte sumptũ ordinatur ad demonstrationẽ. ergo. acc. probatur: definitio è oratio explicans essentiã rei divisio è oratio totũ in tuas partes tribuens: sed hæc instrumẽta ordinantur ad demonstrationẽ; nã in prædictis definitionibus nullus ordo ad demonstrationẽ demonstratur ut intelligi patet; ergo. 2 esto demonstratio sit perfectior definitione ñ probatur ordo huius ad illã; ergo. acc. probatur: introducta adequata filosofia homo è obiectũ perfectissimũ: sed talia obiecta inadequata ordinantur ad homẽ; ergo.

3: exeo qd demonstratio perfectior sit, n̄ p̄ probatur alia obiecta instrumenta nec perfectam in sua linea; ergo solutio è nula. acc. p̄ probatur: Deus è obiectum perfectum metafisicæ, sed ex hoc n̄ p̄ probatur alia ~~metafisica~~ obiectam esse perfectam in sua linea, nec Deum esse obiectum adequatum metafisicæ; ergo maior perfectior demonstrationis n̄ probat illa esse obiectum trium adequatum & alia instrumenta ordinari ad illa perficienda. Dices omnia instrumenta logicæ ordinari ad demonstrationem, ideoq; omnia ordinari ad illa ponendum. — sed contra è etiam una demonstratio potest alia ordinari per modum p̄ quid nisi; sed definitio non ponit demonstrationem quatenus definitio è, sed per modum p̄ quid nisi; ergo, demonstratio nec obiectum trium logicæ, & definitio è obiectum trium illius. maior è certa, & minor probatur: demonstratio non ponitur ex definitionibus, quatenus tales, sed litis ii: sed ordinatur ex p̄ quid nisi, & ex extremitatibus; ergo definitio nec definitionis sed litis non ponit demonstrationem.

2 Ocl.

Modus scienti strictus sumptus n̄ obiectum adequatum logicæ. scl è contra Aut. 2 Ds. 1 ch. probatur ratione supra posita. obiectum trium logicæ adequatum continet omnia de quibus logica versatur, & tria agit: sed modus scienti strictus sumptus non continet omnia de quibus logica versatur, & tria agit; ergo. p̄ probatur minor: logica agit tria de suppositione, & de quinque p̄ quid, & de cavillis; ergo. acc. p̄ probatur: logica agit tria de omni artificio totali, & completo: sed p̄ positio, & 5 p̄ quid, & cavilla sunt tota artificia completa; ergo logica agit tria de suppositione, & de quinque p̄ quid, & de cavillis.

Respondet adversarius omnia enumerata esse instrumenta incompleta, quia quidquid completum in sua linea, n̄ per perfectivum vel per aliud: de prædicamentis essentialibus & genus è quid perfectivum per propias differentias, & ideo nisi artificio completa, sed incompleta. — sed contra è: species è unum ex quinque p̄ quid, & cavillis: sed species ~~è unum ex quinque p̄ quid, & cavillis~~ n̄ perfectivum per aliud, nec quid completum; ergo saltem species è obiectum trium logicæ: 2 quæ bis genus, & differentia sunt aliquid incompletum sub aliquo conceptu, posunt sub alio esse tota completa; ergo. quo acc: definitio (iusta adversarios) è totum incompletum quatenus p̄ positio è, & artificium completum quatenus definitio è; ergo. 3o: quando genus inter partes sit perfectivum per differentias, & differentia sit incompleta, ut è pars essentialis genus, & differentia possunt sibi dari quatenus respicient suam informatam ut informantem: sed sub hac ratione sunt tota artificia completa; ergo sub hac ratione attingunt per se primario logica. maior è certa, & minor probatur: genus, & differentia respicient suam informata quatenus sunt terminis disjunctis positi p̄ quid; ergo. Dices: genus dicit ordinem ad species ut perfectivum per ipsas; ergo in quantum genus respicit species ut p̄ propria informata genus n̄ totum artificium completum. acc. p̄ probatur: genus respicit species ut totum potentiale: sed totum potentiale respicit species ut perfectivum per ipsas; ergo. p̄ probatur minor: totum potentiale respicit species ut p̄ ~~totum~~ potentiam ordinatur respicit suum actum: sed potentia respicit suum actum ut perfectivum per illum; ergo genus respicit species ut perfectivum; ergo genus n̄ totum artificium completum in sua linea: ad 3 dicendum nec obiectum trium logicæ.

Per solutionem huius replicæ advertitur genus è quatuor dicitur ab positum ex forma relativa artificiosa constituente natura universali, & excipiente natura quæ ex substrato, & materia huius positum: quia doctrina p̄ nuncubrevitatem insinuata ad explicandum quæ. genus p̄ substrato permitto acc: quoad formam artificiosam è perfectivum per se goacc. nam forma generis è forma relativa completa, quæ nulla modo perficitur per actualem p̄ dicationem, quæ bis substratum, seu ~~forma~~ natura generis in actuali p̄ dicatione per specificationem differentiæ perficiatur.

3 Ocl.

Modus scienti latius sumptus è obiectum trium adequatum logicæ. ita est p̄ se D. Thomas & metafisice letionem & per hæc verba: ens è duplex ens scilicet natura, & rationis; entia rationis dicuntur illis intentionibus quæ ratio adhibuerunt in rebus sic dictis, sicut intentio generis, speciei, & similium, quæ quidem in re non natura non inveniuntur sed sic dictæ rationis sequuntur: & huiusmodi ens rationis è p̄ proprie subiectum logicæ: sed species, & genus sunt instrumenta modi scienti latius sumpti; ergo modus scienti latius sumptus è obiectum, seu subiectum logicæ.

D. Thomas 4 metaf.

Dein, probatur ratione: obiectum huius adequatum logicae est illud, ad quod tendunt omnia de quibus logica tractat; sic se habet modus scientiae ad partes; ergo. probatur min: logica agit circa omnia instrumenta operationis; sed instrumenta modi scientiae sunt instrumenta perfecta; ergo. maior est certa, de minore probatur instrumenta modi scientiae sunt ordinata ad aliud ponendum ut patet in definitione propositionis, de specie, probatur quod manet in genere, de differentia; ergo.

Dices: instrumenta modi scientiae sunt ordinata ad illud ponendum: quia genus, de differentia essentialis partes definitionis, propositio est praedicatum syllogismi, idem autem agitur a logica circa, sed per ordinem ad totum, quod ponit — sed haec solutio praeoccupata iam manet: et bis iam impugnata: propositio ut propositio est, et ordinatum aliquid enuncians: sed in hac definitione nullus deprehenditur ordo ad syllogismum; ergo propositio ut propositio est, particularis non est pars syllogismi, sed materiale, et in ea maior, et minor praemissa.

Nec exemplum generis, de differentia aliquid evincit: (quia genus, de ide dicendum differentia) potest habere duas partes relativas, unam totius praedicabilis, sed suam propriam, alia partis definitionis; ergo licet genus sit in composito in ea parte, non autem in ea toto. acc certum, quia genus est unum ex 5 praedicabilibus. sequ. non probatur: genus solum est quod integrum ordinatur ad aliud ponendum: sed solum in ea parte definitionis ordinatur ad aliud ponendum; ergo.

Sed ingeniose explicavit: genus ut pars definitionis est totum potentiale; ergo genus ut totum potentiale ordinatur ad definitionem. probatur acc: genus ut pars definitionis est ratio sumendi: sed genus ut est ratio sumendi totum potentiale; ergo. — adumbrat negat acc: ad probationem distinguo maiorem: ratio sumendi specificative sed maior: reduplicative ne g. maior, de permissa sub ea distinctione nego sequelam. animal enim ut pars definitionis hominis solum specificative et expressa ratio sumendi, non autem partaliter reduplicative, quia animal ut pars definitionis hominis non explicatur partaliter per ordinem ad alias species, sed solum per ordinem ad hominem.

Genus ergo ut totum potentiale non partaliter explicatur per ordinem ad suam propriam: et ut pars definitionis per ordinem ad definitum: deperit ergo genus ut totum, et ut pars, quia genus respicit per formam relativam in propria de quibus est praedicabile, ut pars vero per formam relativam ut partiale. respicit ut definitum cuius est pars, nulla ergo diversitas ut assertitur expressa, sed solum expressa formalis. haec enim diversitas formarum palam convincitur in definitione, quae est pars definitionis, non tamen ut totum potentiale, quia sic potius est ratio sumendi in propositionibus, de quibus praedicatur, quam ratio definiendi.

S. 2. Solvuntur argumenta Iesuitarum.

Argument: solo demonstratio est finis ultimus logicae; ergo sola demonstratio est obiectum ultimum logicae. acc probatur: id per quod intellectus ultimate, et perfecte perficitur est finis ultimus logicae; sed intellectus ultimo, et perfecte perficitur per solam demonstrationem; ergo. min est certa maior: probatur min: intellectus humanus ultimo et perfecte perficitur per apprehensionem, iudicium, et discursum: sed demonstratio constituit perfectionem harum operationum; ergo.

Hoc est praecipuum Iesuitarum fundamentum apertum probans demonstrationem esse finem logicae, non autem esse finem adequatum: ad illud ergo nego acc: ad probationem distinguo maiorem: est ultimus finis in adequatum secundum maiorem: adequatum sub distinguo: id per quod intellectus adequate perficitur secundum: id per quod intellectus perficitur nego maiorem, de minorem, de sequelam: ad ultimam probationem sic sumo maiorem: distinguo minorem: constituit perfectionem ratio secundum minorem: ratio nego minorem, de sequelam.

Ita licet in demonstratione, quae est perfectissimus actus intellectus repetitus actus apprehensionis terminorum syllogismi, et actus iudicii affirmatis tales actus nunquam inventur in demonstratione et ut exceptionem illorum, quia haec perfectio, et integralis ea, ac finem ordinatur ad discursum repetitum ergo apprehensionem, quatenus terminus est maior, et minor extremitas, et actus iudicii invenitur in syllogismo,

quatenus ppositio è maior, h mia ppa misa, quæ omnia xrio, & per acidis
ꝑ veniunt apprehensioni, & iudicio. Hæc doctrina in vita sua dctr
ab Eminentissimo D. Cardinale de Aguirre exemplo corporis ma
thematica: corpus enim mathematicum cum tria dimensiones stat, & insen
cludit lineam, & superficiem, verum quia hæ duæ dimensiones habent indepe
dentia a corpore ꝑ prium et opletum in suo genere, & ibi ordinem suam tria perfectionem
ordinatam ad ponendum corpus, & eandem attinguntur plane, & tria mathema
tica, & sicut adequata perfectio huius scientiæ consistit in considerazione corporis
ita adequata perfectio logicæ sitam est in discursu, quabis hic actus sit cæteris
nobilior. Replicabis: 1, & operatio intellectus pertinet ad discursum ordinan
tem; ergo solutio è nula. Acc. ꝑ vat: intellectus solum quiescit in ultimo in discur
su; ergo. 1, & operatio ordinantis pertinet ad discursum — nego acc: ad probationem illam
nego acc, h claritatis gratia illud distingo: solum quiescit in adequate sed eo acc:
adequate nego acc: intellectus ergo non solum sistit in tertia operatione, quabis per
fectior sit, sed ultimo sistere valet in iudicio, & apprehensione, quia intellectus huma
nus etiam perficitur ultimo per apprehensionem, & iudicium tanquam per prius actus
in sua linea ultimo ~~[illegible]~~ opletos. Non quiescit: demonstratio stinet 1, & 2
operationem 2dum perfectionem tria illarum; ergo logica ultimo sistit adequate in
demonstratione. Acc ꝑ vat: demonstratio est tertia stat ex propositionibus: sed in
propositione non pertinet tria perfectio 1, & 2, operationis; ergo — nego acc: ad pro
bationem distingo maiorem: essentialiter stat ex propositionibus 2dum perfectionem tria ne
go maiorem: 2dum perfectionem 2ria sed ~~[illegible]~~ maiorem, quia in propositione non pertinet per
fectio tria apprehensionis, & denique nego sega. Propositio ergo inest totius opletin
non pertinet in demonstratione, quia totum in sua linea opletum 2dum totum quod est in illa linea
non potest esse parts; non pertinet ergo in demonstratione propositio 2dum quod ꝑ prius misa, quod
accidentale propositioni, & solum in ipsi veniens. hoc explicatum tamen manet in linea,
& superficie, potest ꝑ pari claritate explanari exemplo numeri quatenus
ri, hic enim opponitur ex duplici vinculo in quantum vinculum est totum, sed non per
tes, similiter etiam una demonstratio potest esse ꝑ prius misa alterius, per acidentalem,
& 2dum perfectionem. Argumentum 2: illud è obiectum adequatum logicæ, quod
net omnia de quibus agit logica: talis è demonstratio; ergo. ꝑ vat min:
demonstratio è causa logicæ, quatenus logica è principium definiendi, divi
dendi, &c.; ergo demonstratio stinet divisionem, & definitionem; ergo stinet
omnia de quibus agit logica — ceso maiorem, distingo min: stinet causali
tem 2cedo: obiective nego min, & sega. in de patet ad probationem. obiectum enim
adequatum cuiuslibet scientiæ stinet per modum obiecti omnia de quibus agit.
demonstratio obiective non est definitio divisio, & ideo hæc adequatum non è quabis
sit causa totalis illius. Argumentum 3: deficiente demonstratione, deficeret
logica; ergo demonstratio è finis ultimus adequatus logicæ — distingo acc:
deficiente demonstratione per modum causæ 2cedo: per modum obiecti sub distin
go: deficeret in adequate 2cedo: adequate nego acc. deficiente ergo demon
stratione causate logicæ deficeret logica, quia non datur effectus sine causa.
deficiente autem formaliter, & per modum obiecti non deficeret logica ut quinque, quia
adhuc datur definitio, & alia instrumenta 1 & 2, & circa illa potest dentari, &
insta argumentum: deficiente demonstratione deficeret omnis scientia; ergo demon
stratio è obiectum cuiuslibet scientiæ. verum è acc, & falsissima sequitur paritas;
ergo. S. EC. Ultima Cætera argumenta Solvuntur.

Argumentum 1: illud è obiectum triplicis logicæ, quod triplicem intellectum ut nos cognoscat quali
betur adequate: sed modus sciendi triplicis suptus sufficit ut intellectus nostrus cognoscat
adequate qualibet triplicem; ergo. ꝑ vat min: in re nihil potest esse cognoscere nisi
sciendi, ptis, h ꝑ prietates: sed hæc adequate nos cognoscimus per modum sciendi triplicis

sumptu, quia per definitionem noscitur essentia partis, per divisionem, & propri
etates per argumentationem; ergo — in primis argumentum probat demonstratio
nem non esse obiectum totius logicae, quia propriietates noscitur possunt per definitionem descri
ptibilia; ergo superfluit demonstratio. Dicitur ad argumentum distinguo ma
iorem: quod dirigit intellectum ut noscatur in omnibus modis, quibus eorum noscibilis
est, nego maiorem: non omnibus modis quibus eorum noscibilis, nego maiorem: & sic desti
nta minori nego sequelam. scimus enim intellectum nihil possit ignorare, nisi essentia
partis, & propriietates, ad hanc ignorantiam vitandam per modum sciendi totius sumpti
tum: sed non vitatur omnimodo possibile; quia potest noscere essentia non solum de
finitive, sed etiam enuntiative per propositionem: potest quidem noscere per genus,
& differentiam, quatenus praedicabilia sunt. hinc, & alio modo potest essentia nosci,
& in omnibus his potest intellectus exarare, & ideo dirigit dicitur non solum per instru
mentum omnimodi scientiae totius, sed solum per instrumentum omnimodi sciendi late sumpti. —
Replicabis: omnia instrumenta omnimodi sciendi late sumpti ordinantur ad omnimodum sci
endi totius sumpti; ergo per se non dicitur quod intellectum ad omnitionem: accipuatur: ge
nus, & differentia ordinantur ad definitionem: propositio ad demonstrationem; ergo. Pri
mum: cetera instrumentum manifestat ignotum cum sint omnimodi sciendi; ergo
dicitur quod intellectum ad omnitionem — ad 1 iam dicimus instrumenta omnimodi sciendi
late sumpti solum 2 modo, & per accidens ordinantur ad omnimodum sciendi totius sumptum.
ad 2 dicitur cetera instrumenta ex omnibus sciendi late, & minus perfecte, & sic ma
nifestant ignotum. Argumentum 2: logica non potest dirigere intellectum circa ins
trumenta primae operationis; ergo collanus est obiectum totius logicae. accipuatur:
in instrumentis ab operationem non dabilis exxor; ergo. accipuatur: tum quia
apprehensio est similitudo obiecti, tum etiam quia intentio omnino a patu, extra
hentium non mendatum, ~~quia~~ sed extratio est actus apprehensionis unum sine alio
noscens; ergo. Ad argumentum nego acc: ad probationem iterum nego acc, quia
intellectus potest apprehendere genus & differentiam, quae apprehensio exxorna
esset. ad 2 probatio hic dicimus etiam ubicumque esset actum similem obiecto, quin
in de se quatenus intellectum posset exarare ubi cando, ratio omnium est, quia actus
intellectus est similitudo obiecti, non tamen quod est exarare, sed tamen quod est in mente. ad 2
probationem dicimus abstrahentium non esse mendatum, quod intellectus non exarat tum
apprehendit unum sine alio identificato cum ipso, quia apprehensio non abstrahit
illa esse distincta, & non esse identificata: nego axiomatum non potest intellectus apprehen
dum simpliciter exarare, sic recte non apprehendit obiectum. Ex dictis colligitur
demonstrationem esse perfectiorem omnibus aliis instrumentis modi sciendi, tum
quia spectat ad disciplinas qui est actus nobilissimus intellectus, tum etiam quia
solo logica generat scientiam, & reddit certas causas scientiae: insuper colli
gitur omnia instrumenta sopita in propriio genere esse obiectum totius logicae, quia
quod in suo genere est sopitum simpliciter propriie, & per se est scivile, & non alia
scientia, nisi a logica, nam solo logica agit de instrumentis modi sciendi.
Ex quo insuper colligitur subiectum, & praedicatum non esse obiectum totius logicae:
non illud quod in suo concepto totius explicat ordinem ad aliud sponte dum non esse obie
ctum totius logicae. cum in propriio genere sit quid essentialiter insopitum: sed subi
ectum, & praedicatum in suo concepto totius explicat ordinem ad aliud sponte dum
non subiectum dicitur essentialiter ut materiam, praedicatum vero ut forma subi
ecti; ergo subiectum, & praedicatum duum per fictionem totiam illorum sunt essentialiter
partes, seu quid insopitum; ergo non sunt obiectum totius logicae. Sed totam hanc sequ
la dicens: praedicatum respicit subiectum in esse puri termini, & similiter subiec
tum respicit praedicatum, sed prout sic sunt quid sopitum; ergo. maior probatur: ex par
tibus physice unitis resultat relatio, quae per mutuo se respicient inter puri termini;

ergo prædicatum unitum in vi puri termini respicit illud in vi puri termini. 2°: prædicatum separatur ad subiectum ut prædicabile: sed prædicabile separatur subiectum in vi puri termini; ergo. 3°: prædicatum in esse prædicati separatur ad subiectum: sed in esse prædicati in esse formali est pars, quia pars negatur præd. de toto; ergo separatur et est formaliter toti. Ad replicam in g. maioris: ad probationem nego acc: quia una pars fisica respicit alia in vi puri termini: sed respicit illa tanquam separatim posita fisice: similiter ergo in obiecto, ad prædicato. ad 2am g. maioris: quia prædicabile respicit subicibile, ut terminum in relatione sua superioritatis: prædicatum vero non ita respicit subiectum, sed se habet ut forma ad terminum subiectum ad illud, quod est, ad cuius respectus ille necessario inpletur, quia est partis ad partem. Ad 3. ocesam maioris nolis tingo minoris: negatur esse formaliter pars ex parte rei prædicatis per mittomi minoris: ex parte formæ negomus: et distinguo sequens: et totum ex parte rei prædicatis ocebo: ex parte formæ negoseqa. Duo ergo dicit prædicatum in esse prædicati. et natura, quæ prædicatur, et forma qua prædicatur natura illa saltem in plicito est tota natura subiecti, quia prædicatum identificatur cum subiecto, forma vero est forma partialis, qua prædicatum constituitur in esse partis oppositionis, et in esse formali subiecti. Replicabis: forma illa prædicati est forma totalis; ergo nullum est solutio. probatur acc: forma prædicati constituit ipsum in esse prædicati formaliter: sed prædicatum in esse prædicati formaliter est totum; ergo. probatur minor: prædicatum in esse prædicati formaliter dicit formaliter ex exercitium prædicabilis: sed exercitium prædicabilis est formaliter ex exercitium formæ totalis; ergo. probatur min: esse prædicabile dicitur formaliter relationem totius: sed exercitium prædicandi non destruit formam prædicabilis, quia potentia non destruitur, et perficitur per actum; ergo. Ad replicam nego acc: ad probationem ocesam maioris nego minorem ad eius probationem distingo maioris: est formaliter exercitium prædicabilis in esse prædicabilis negomaioris: in esse prædicati concedo maioris: et sic distinguo minorem negoseqa. alia enim forma prædicabilis, et alia prædicati. alia in di feretur respicit omnia ferioza natura prædicabilis. hæc vero terminatur respicit subiectum de quo prædicatur. ad ultimam probationem dicit actum perficere potentiam denominando eius in defectum. ex hoc tamen sequitur forma constituitur actus et forma constituitur potentia. quod necessarium exat ad intentum replicæ. verum de his civis usque ad nauseam alibi vos satiabo.

Inquires, quomodo voces spectet ad obiectum logicæ? nil recta opinione Nominalium asserentium solas voces esse obiectum logicæ. Dico voces esse obiectum materiale logicæ. probatur ratione: omne quod uniunguitur cum obiecto formali logicæ est obiectum materiale illius: sed voces uniunguntur cum obiecto formali logicæ, nimirum cum forma artificiosa rationis, quam ratione logica ipsis vocibus agit: ergo voces spectant ad obiectum materiale logicæ. Ca tenus cum ~~[illegible]~~ voces postea sumi possunt grammaticaliter, id est ut quod grammaticum significat. scienduum est voces in hoc sensu non esse obiectum materiale logicæ, sed quatenus voces sunt materia enominata per ~~[illegible]~~ forma artificiosa, et logica significat.

Q. 3 utrum modus sciendi formalis, et obiectibilis, an uterque simul sit obiectum formale logicæ? Sect. 1 explicatur duplicem, et refutatur sententias.

Q.ª 3.ª Vtrum modus sciendi formalis, & obiectib. an vtrumq. simul sit obiectum formale logicæ? §. 1.º explicatæ dubium, & refertur sententia

Statutum modum sciendi esse suppositum ee obiectum huius adequatum logicæ; sed quia hic modus sciendi aliquid è formalis, & aliquid obiectib. suggerit actum in hoc puncto locus huic entrincatissimo dubio. Et quo adverti, qd. modus sciendi formalis idem è ac ipsi actus intellectus, dictis positus 2dum regulas logicæ informandi demonstrationes, & definitiones. Vbi: vis vero et vt ss. dicis posite artificiosa, t. et vt 3 artificiosus res pigit ss modus sciendi obiectib. vna modus sciendi obiectibus talis dicitur af.ª artifi. respectaq. rib, & modus sciendi formalis, af.ª artificiosa in actib. artificiosis respecta. Insuper advertit: actus artificiosos intellectus, & ipsas res & nominatas per form.ª artific. ad xare posse 2dum sua reali entitatem artificie but qua ad xatione sine dubio pertinent ad metaphisicam; posset etiam ad xare 2dum qd ss. dicis posita in fa modi sciendi spectant ad logicam, & definitionis vbi. & 2dum hæc ad xationem illis qd artificiosis dicis positis exagerata dubia formalis. In quo

fa.ª 5.ª docet modos sciendi formalis ee obiectum logicæ formalis; & hæc s.ta datis manib. aliter pugnant AA. Jesuitæ, Cy. Eximio Sto. in modo tamen defendendi illa ita variæ opinantur, vt in posterio dicit omnium mentes explanare. cui s.ta ex diametro opponitur Sto. omnium mentes docentes modos sciendi obiectibus ee obiectum huius logicæ. 3.ª 5.ª intr. relatas media pugnat modos sciendi distantes ex formali, & obiectibo ee obiectum huius adequatum logicæ. hæc s.ta, quæ Antiquitus docuerunt Nobilissimi Scotistæ, & Agricola novitæ illustratæ à pluribus Nostræ familiæ Doctoribus signis, fruente R.mo, ac Sap.mo Mro. fr. Mauro Somoza omnium scientiarum caput Salmantic. nos Celeberrimo Mro. et illaq. citatus legi ingenio & pietatis miraculis Ilm.º N.º Josephus de Larzerda Lusitanus Jarensis en cuius aliquali venuracionis. ==

Sec. 2.ª 1.ª Dsio. --

Modus sciendi formalis seu artificium respectus in actib intellectus è obiectum huius inadequatum logicæ: ~~ssio hæc vulgat nolyt shomt.~~ Clarissime tydatur in D. Sto. 1.º posterioris lectione 1.ª dicte: ax quæ dd necessariæ quæ sit directiva ipsius actus rationis quæ homo in ipso rationis actu ordinate facilitat, & sine error procedat: & hæc è logica, quæ è circa actus rationis, sicut circa materiam: modo sic: mat.ª circaque logica (arguentib Sto.) è obiectum huius logicæ; sed logica dirigens actus intellectus versatur circa illos, tq quæ circa quæ huiusmat.ª: ergo 2dum doctrinam D. Sto. actus intellectus artificiosi dis positis ss obiectum huius logicæ. - Dices: Angelicus M. apud classic. actus intellectus mat.ª circaque, quasi illes actus causat modus sciendi obiectibus, quæ ipsæ è mat.ª circaque logicæ. =

~~Veru modus scienti formalis~~ ~~aliunde ex sententia Doctoris formalis~~

Statuta modorum scientiarum, superest esse obiectum primarium, adequatum Logicae; sed quia hic modus scientiae alius est formalis, et alius obiectibus superest actuum intellectus, locus huic intuin cassimo dubio. proquo dovenit, qd modus scientiae formalis, id est ac ipsa actus intellectus, dicitur posse secundum regulas Logicae, in maxima demonstrationis, et definitionis, etc. Ita vero proni sunt dispositi ad praeclare, ut pro ut forma artificiosa reperiuntur sint modus scientiae obiectibus: unde modus scientiae obiectibus talis dicitur aforma artificiosa reperta ab ob., et modus scientiae formalis aforma artificiosa ab actib. artificiosis reperta. = Ynsuper ad veritatem actus artificiosi intellectus, et ipsarum denominationum performes artificiosas considerare posse secundum materiale emittere pagisse, subqua consideratione sit dubio genuinent ad metaphysica. possunt enim considerari secundum quod sunt disposita informamo scientiae demonstrationis perfectione, etc. et secundum hac considerationem spectant ad logicam ceilis quarum dispositiones egetatur dubium presens. = Ynquo ipsa gocet modus scientiae formalis esse obiectum primarium logicae, hacenus dans multis aliis praeponat rationes. Ycuius ex meio doctore in modo totam dependere illa, tamen ne opinatur vis prohibeat omnem mihi explanam. Cui venuntur ex doctrina operum tomistarum omnes unanimes docent, modum scientiae obiectum esse obiectum primarium logicae. = 3.a ta. ex textualitas me dispropunat modus scientiae constante exformali, et obiectibus esse obiectum adequatum primarium logicae. hacsta, qua antiquitus docuerunt Lobmenses, Zovelpus, et a Gaicola, novissimus tratat et aplanat nostra familia doctrinis, ipsum praeter reverendissimo ac sapientissimo, magistro fratre Maurotomoza omnia scientiarum apud solmantenos celeberrimo magistro, prochaq citatus legit ingenii, et pietatis mexaculum nostrum Ynepha gila 2.da Zoa episcopum pa 2.de, ex cuius aliquale venerationem: = Sexta 2.a Clusio. = Modus scientiae formalis, seu artificium perfectum in actibus intellectus et obiectum primarium in ma adequatum logicae. Conclusio haec, velum nolint thomistae clarissime funbatur in quo thomas 1.a posterioris lectione sic dicit: ars quidem necessaria est, quasi directum ipsius actus rationis, per quam homo in ipsa ratione actu, ordinate, facilitate, et sine errore procedit: et haec est logica, quae est circa actus rationis, sicut circa materiam propriam. modo sic: materia circa quam logicae (ante enim tomistae) est obiectum primarium logicae: sed logica dirigens actus intellectus versatur circa illos, tamquam circa propriam materiam: ergo secundum doctrinam divi thomae actus intellectus artificiosi dispositi sunt obiectum primarium logicae. = Dices angelicum Magistrum apelasse actus intellectus materiam circa quam, quia similitudo actus causat modum cognoscibilem obiectibus, qd sui propriae est materia circa quam logicae = sed haec solutio, si in genere loquar, alienam est a mente claritatem doctrinae divi thomae quae eni caecat angelicum magistrum; quemadmodum angelicus apelatur est praeter claritatem, et proprietatem loquendi qua pelaverunt materiam circa quam potentiae vivere? causalitate, materiam circa quam causae? ergo si hic modus nacocinam dimino nib. displicet, meritum in genus sui artificiosi methodo doctrinae divi thomae. = Dices cum alis thomistis pro coptorum mysticum actus actus esse materiam circa quam logicae non primariam, sed secundariam, ergo dicta haecsine fundamento dicis,

quia divus thomas docet actus esse materiam circa quam logicam, et modus scienti obiectibus esse proprium obiectum logicae: sed infra sit divi thomae id non significat subiectum, ac materiam circa quam. Dicat ergo thomista cum divo thomas intelligendum esse ubi ectio primario, quia sex modi intellectus modo scientiae obiectibus, et dum agit de actibus non omnino sci et formali, intelligendum est de materia circa quam secundum ratio libera examinatione liberam allegationem ponatur. = Deinde probatur deluso ratione de vethomo: modus scientiae est per se, et primario dirigibilis a logica et obiecti primarii illius: sed modus scientiae formalis est per se, et primario dirigibilis a logica; ergo et obiecta primarium logicae. maior est certa quia modus scientiae est per se et primario dirigibilis primario et maxime actus proprius et logicae quod solum venit obiectum primario. minor autem manifestum in allegato syllogismo, vetxius et probatur ratione: actus demonstrandi est per se et primario dirigibilis a logica; ergo. antecedens probatur: actus demonstrandi est capax extorsus proprietatis actus sed actus est capax extorsus propri et per se dirigibilis a logica; ergo. = Confirmatur: obiecti primarii logicae est illud, de quo logica demonstrat passiones, et proprietates: sed logica demonstrat passiones, et proprietates de modo scientiae formali; ergo. maior est certa, et minor probatur: logica docet demonstrare per formali, quod genera est scientia, et definiendum esse dictionem suo definito, et propositionem significativam, et falsum; quoniam propriae et per se ad veritatem modo scientiae pertinent; ergo logica proprie demonstrat passiones, et proprietates. = Respondet thomista logicam dirigere modum scientiae formalem, ergo et demonstrare passiones, et proprietates, non per se, et primario, sed utrique, et secundario: quia modus scientiae formalis est actus essentialiter tendens ad modum scientiae obiectibus, et ideo in perficiendo logicam rationem modi scientiae obiectibus et proximae ad illud, ac per consequens non per se, vel primario, sed secundario et alterius et ratione alterius. Hoc est principium axiomatum, et principia mutuo sentit: illud tamen multo tutius in praxi: modus scientiae formalis ad modum scientiae obiectibus non probat modum scientiae formalis non esse dirigibilem per se, et primario a logica ergo. Antecedens probatur: modus scientiae obiectibus potest ordinari ad actum: sed modus scientiae obiectibus est dirigibilis per se et primario a logica; ergo. probatur maior omnis demonstratio obiectiva ordinatur ad demonstrandum veritatem obiecti; ergo. 2° actus voluntatis ordinatur ad suum obiectum: sed actus voluntatis dirigitur per se et primario a ratione moralis; ergo licet actus logicae ordinetur ad modum scientiae obiectibus et exit per se et primario a dirigibilis a logica. 3°: nemo negabit potentiam habere proprios actus pro obiecto primario, quia habitus scientifici: sed intellectus, qui est potentia, potest habere proprios actus pro obiecto primario; ergo et logica quae est habitus scientificus. 4° actus intellectus sunt obiecti metaphysici; ergo actus antepredicamentales sunt obiecti scientiae logicae. = Respondetur actus alterius potentiae, et habitus, quia optime possunt esse obiecti alicuius scientiae: sic actus voluntatis sunt obiecti philosophiae moralis; sed actus intellectus sunt obiecti metaphysicae: ceterum nulla scientia potest assignare proprios actus per modum obiecti, quia scientia medii illi respicit suum obiectum = sed contra primo: intellectus medius suis actibus respicit suum obiectum: sed actus intellectus sunt obiecti illius; ergo licet logica medius suis actibus respicit suum obiectum nihil omnino actus potest esse obiecti illius. 2° nemo unquam assentissime, et certe: actus metaphysicae sunt non essentialiter via et tendentia ad obiectum metaphysicae: sed ubi non actus metaphysicae potest habere in obiecto, et subiecto sed actus obiecti metaphysicae; ergo et dicendum est quod logicae. primus assertio

et consequentia sequitur: et ratio est quia intellectus attingit proprios actus per modum obiecti, et metaphysica, quia illi superintendit ipsi quasi proprio intellectus, et metaphysica, nimirum ratione veri, et rationis entis: sed in actibus logicis superintendit ratio quasi propria logica, scilicet formalis artificialis modi sciendi; ergo. = 2a conclusio

Modus sciendi obiectibus, seu artificium superadditum inactibus est obiectum primum inadequatum logicae. Conclusio patet ex dictis a Doctore Thoma Locis supra, et prima pars alegata ubi dicit: entia rationis propriae dicuntur illis intentionibus quae ratio invenit in rebus considerando sicut intentio generis, speciei, et similium, quae quidem non inveniuntur in re extra mentem sed considerando rationem rerum, et quia modus sciendi est propria subiectum logicae, sed ipse est formaliter intentionalis superadditus in ipsis modus sciendi obiectibus, ergo. = Ad modum sciendi obiectibus

Probatur ratione conclusionis: Illud est obiectum primum logicae quod principaliter rationem formalem sub qua illius, et per se ad aliud non ordinatur: talis est modus sciendi obiectibus; ergo. maior est evidens: minor pro ad primam partem probatur certum quia modus sciendi obiectibus est ipsis pontus in forma ad modum sciendi: quia ad 2am partem probatur nam operationes obiectiba et ipsi explicata per se et ca intentiones definitionis: sed operationes obiectiba probant explicat hoc modo certa sed non dicunt ordinem ad aliud ergo. Ipsa matur logica per se primario demonstrat proprietates modi sciendi obiectibus, demonstrat enim de genere negotii praedicabile de operationes obiectiba ad sciendum cum modo operandi; ergo. = Dicant Jesuitae

modum sciendi obiectibus artificiosum dici ab modo sciendi formali; nam forma artificiosa constituens modum sciendi obiectibus, et ipsamet forma artificiosa modi sciendi formalis: quia modus sciendi obiectibus est artificiosus quatenus cognoscitur modum sciendi formalis, sicut color est visus quatenus attingit per visionem: et modus sciendi obiectibus nulla habet forma artificiosa intrinseca, sed illa artificiosa ab modo sciendi formali, a quo non dicitur nomen, sed ratione artificii formalis attingit ab logica. = Sed contra primo: modus sciendi obiectibus intrinsece est modus sciendi, sed forma modi sciendi formalis est extrinseca modo sciendi obiectibus; ergo hic non constituit artificium per se. 2o quia modus sciendi formalis maxime est modus sciendi constituitur per formam illi intrinseca sed modus sciendi obiectibus extrinsece est modus sciendi. 3o: genus obiectibus est intrinsece praedicabile de multis; ergo determinat, et constituit praedicabile per aliquam formam intrinsecam

Dices: superflua est haec forma intrinseca generis; ergo. probo antecedens haec forma intrinseca, seu sed omnino desinerent, et esset genus non cognoscitur: sed ad hoc non deserviret; ergo est superflua: probatur minor: antiqua producatur haec intentio generis determinatur constitui; ergo = respondeo, quod genus metaphysice et praedicabile ab essentialem formam intrinseca rationis, genus vero logicum desinit in species formam praedicabile non est non formam relativa intrinseca ordinatur genus ad inferiora de quibus praedicari potest, sed ibi in proprio loco exinstituto quemnux =

3a Conclusio

Modus sciendi obiectibus est obiectum primum inadequatum logicae. Conclusio manifesta sequitur ex antecedentibus, et probatur sua parte: illud est obiectum primum inadequatum logicae, quod continet omnia de quibus agit logica: sed modus sciendi obiectibus continet omnia de quibus agit logica; quia logica de nulla alio agit nisi de artificio formali, et obiectibus, ergo.

Cōfirmata obiectū adequatū logicē resultat ex obiectis adequatis illius:
ita modus scientiarum formalis, et obiectibus resultat ex obiectis adequatis logicis
et manet separatus; ergo. = Dices: obiectū cum sit libet scientiē debet esse unum unum scibile:
sed modus scientiarum formalis, et modus scientiarum obiectivus non sunt unum unum scibile, quia
modus scientiarum formalis est entitas una addita modo obiectivo; ergo = Secundo
nego minorē ad eius inclusa probationē sicutus modus scientiarum formalis non explicam
rationem vel absolute et sub omnimoda, sed solum in actu exercito sicut dicit, et ens tantum
ad obiectū. = Dices modus scientiarum formalis quoquo modo sitū non pertinent ad rationem
vis nisi ad unum secundum quid, et pro expresso, et ideo non esse unum unum scibile cum modo scientiarum
obiectivo quia necessariū est ut expressis resultet obiectum adequatum logicē. Sed ita est quia adequatio
tas pro expresso impedit ut obiectum adequata ex utrisque eadem scientia: sic obiectū metaphysicē
ens in quantum solum est unum pro expresso; ergo modus scientiarum formalis, et obiectivus sunt
ut pro expresso in ratione formalis sup qua specificat valorem logicē ex illis resultat obiectū
adequatum illius. = Secti 5 Solutio argumentorum Thomistarum. =
Argumentum 1 argumento principali: actus intellectus artificiosē dispositi
fi sunt modus scientiarum formalis: sed actus intellectus artificiosē dispositi, non sunt obie
ctum primum logicē; ergo. probatur minor actus intellectus artificiosē dispositi tendunt
in executionem obiecti ad logicē: sed actus tendentes in executionem ad logicē obiecti non
sunt obiectum primum illius; ergo. maior certa quia omnis actus tendens in executionem
sui obiecti, et executio illius. probatur minor: tū quia logica non potest esse ultimum in
executione obiecti, cum ascendat via ad obiectum sed logica ultimo sistet in suo obiecto;
ergo. probatur etiam exemplo actus dominicalis, qui non potest esse obiectum primum actus,
quia tendit in obiectum ad illius. =
Sic tendit Thomistarum fundamentum non certa esse, sed plane non patet ratione instantiae: actus enim voluntatis tendunt in executionem obiecti ad
voluntatis; ergo non possunt esse obiectum ad philosophiam moralis. 2o intellectio tendit in executionem sui obiecti quo intellecti; ergo non potest esse obiectum primum intellectus. 3o et efficacius
sum: actus metaphysicē tendunt in executionem obiecti ad illius; ergo actus metaphysicē
non sunt obiectum ad metaphysicam; ergo metaphysica non potest ultimo sistere in proprio actu,
negat Thomistarum omnes supra dicta consequentia; ergo sunt argumentum non absolute probant in
tū nunc pro solutione ad veritatem primo: ale quos actus aliarum scientiarum non participant
rationem formalem specificabilem illarum, alios vero econtra. exemplum primi sit actus philosophi
quem participat rationem entis mobilis, a qua specificatur philosophia: exemplum secundi in
Christo metaphysicē, qui participant rationem entis, quae specificat metaphysicam. id apa
matur de logica, cuius actus intrinsice, et propriē sunt artificiosi intrinsice, et propriē sunt
artificiosi artificiosi modo, a quo logica proprie specificatur. =
Ad vero, ad actus artificiosi duplicia consideranda sunt directe, scilicet, et reflexe; primo modo consideratur, quatenus intuitiva perfectio binea specie. 2 modo quatenus logica reflexe considerat artificium, et eius actibus, prescindendo a rationem, et via ad obiectum, et ultimo sistere
in perfectio artificio. hic obiectiva quae pronunt Thomistis duplicem ambiguitatem docet,
tū in exemplis apositis: tū etiam quia 1a logicē in qua docet logica esse scientiam reflexibilem,
et demonstrationem esse obiectum logicē, et actum illius, actum esse dicunt solutionem ad sua
principia, obiectum, dicunt reflexe inscitiper actum actus. =
Ex ergo supposito concessa maiore nego minorem ad probationem distinguo maiorem: tendunt in executionem obiecti ad directe
concedo maiorem: reflexe nego maiorem, et subsumo minorem: non sunt obiectum logicē directe
concedo reflexe nego minorem hic patet ad 1m maior pro probatione ad 2m etiam patet ex obiectis
nam actus dominicalis non participant rationem

nō participant rationē specificandā à talij actus & ideo nullo modo possūt esse obiectū illius: actus vero logicē et potē artificiosē similē rationē participant. Dices modus scienḍi formalis tātū repræsentat rem modus scienḍi; ergo nō participat propriē rationē specificativā logicē. antecc. probatur genus formale intātū è modus scienḍi, in q̄tū repræsentat genus obiectibū; ergo = distingo antecc.: modus scienḍi formalis dictē cōcedo antecc: reflexe nego antecc, & cōsequētiā. ad probationē distingo antecc intātū è modus scienḍi dicte cōcedo; reflexe nego antecc, & sequētiā. modus ergo scienḍi formalis, sive genus formale, modus scienḍi dicitur quatenus è via ad modū scienḍi obiectibū, & illud repræsentat: reflexe vero, nec è via, nec repræsentatio modi scienḍi obiectivi, quia reflexe tātū habet terminare actū reflexū, per artificiū q̄d in se habet. = Replicabis: genus formale reflexe actatū negat præscindere pro esse rationis ab illis: ergo adeō reflexe actatū repræsentat obiectibū. probatur antecc. actus vero scienḍi, seu pingendi, nullo modo præscindere possit a ratione vis; ergo nec genus formale, ⊃ modus scienḍi formalis. patet sequētia quia genus formale è essentialiter actus logicē, sicut nullo è actus potētis visivis, et actus pingendi actus picturis = nego antecc ad probationē distingo antecc nullo modo præscindere potest a ratione vis, absolutē nego antecc.: respectū potētis visivis, ⊃ actus pictoris cōcedo antecc & nego sequētiā. = Insurges: ergo visio respectū potētis visivis nō potest præscindere a ratione vis; ergo nec genus formale respectu logicē. probatur hāc sequētiā: ideo visio respectū potētis visivis nō negat præscindere a ratione vis, quia è essentialiter actus potētis visivis: sed genus formale è essentialiter actus logicē; ergo = cōcedo sequētiā & nego 2ª. ad probationē nego sed: nam, respectū potētis visivis è impræscindibile a conceptu vis, nō quia è actus illius, sed quia potētia visiva reflexiva nō è, sicut logica: sicut reflexiva præter visio ac conceptum vis præscindit, nō tamen est obiectū potētis visivis, quia nō participat rationē formalē specificandā illius. = Nō quisq̄: sunt nō præscindunt a ratione vis; ergo nec reflexe actatus, ac dicitur ptus: sed ex ipsa causat modū artificiū improprie actibus reflexe actatis, ut ait: ⊃ logica a illud artificiū sit formale, a obiectibū? nē obiectibū cum modus scienḍi formalis nō è obiectū logicē. nemū artificiū causat, ⊃ artificiū causatū è artificiū formale actū reflexus nō potest esse obiectū logicē quia nihil amovet ad actū directū; ergo modus scienḍi formalis reflexe actatus nō è obiectū primarium logicē. =

Ad 1 distinguo antecc: ubi è intātū cōcedo antecc: formaliter ⊃ cōnotativē nego antecc: modus ergo scienḍi formalis è via ad obiectū causalem, et ascensus ollius, ideo & explicatur per ordinē ad modū scienḍi obiectibū: reflexe vero actatus nō explicatur per ordinē ad modū scienḍi obiectibū, sed nō q̄ ad actū reflexū directibū illius actus: sic intellectio reflexe cōnota nō explicatur nisi per ordinē ad intellectū noscibile. =

ad 2. dico logicam nihil causare artificiū in modo sciendi formali reflexe actato, sed unice considerare illud, qd est proprium modi sciendi formalis, secundum qd participat rationem omnem artificialis, praecisive abordine, quem actus directus dicit ad obiectum. hoc manifestum patet in actum theologicum, in quo licet causata per actum reflexum, id est actus reflexus ac actus directus reflexe tamen considerantur tales actus ut obiectum primarium, directus vero obiectum secundarium. =

Arguitur 2°: si actus reflexe actate essent obiectum primarium logicae sequeretur infinitos actus: sed hoc est falsum; ergo praemissa maior: actus, per quos logica attingit actus artificiosos, iam essent artificiosi; ergo tales actus reflexi, seu reflexus attingent per alios actus, et hos per alios; ergo sequeretur infinitos actus = nisi ponatur obiectum logicae esse in charactere omnino infinitum, quia intellectus potest elicere infinitos actus in charactere omnino et elicere possunt actus possibiles, itaut nunquam perveniatur ad ultimum sicut voluntas potest elicere infinitos actus amoris. = Dicitur omnis actus attingens obiectum logicae est artificiosus; ergo aliquis actus artificiosus non est obiectum primarium logicae. atque est certum et sequitur ex approbatione: aliquis actus artificiosus non attingit reflexe per ratem actum: sed talis actus non est obiectum primarium logicae; ergo = sciendum antecedens nego sequelam. ad probationem distinguo minorem aliquis actus non attingit reflexe in particulari permeto maiorem in omni nego maiorem sic distinguo minorem et nego sequelam, quia sicut actus definiens seipsum definit non in particulari, sed quatenus ille participat rationem omnem definiendi, ita omnis actus artificiosus, prout participat formam artificiosi totale participat rationem omnem actus artificiosi reflexi, ac proinde et rationem obiecti logicae: qd in actu metaphysicae, et in actibus intellectus patet. =

Arguitur 3° subiectum, et praedicatum non sunt obiectum primarium logicae; ergo nec modus sciendi formalis. probatur sequela: idem subiectum, et praedicatum non sunt obiectum primarium logicae, quia essentialiter sunt partes: sed modus sciendi formalis essentialiter est via, et tendentia ad modum sciendi obiectibus; ergo non subiectum et praedicatum non sunt obiectum obiectum primarium logicae, nec modus sciendi formalis. Maior ante probatur, minor est certa ex tendentia ad illud, quam munus partis; ergo vergere quia modus sciendi formalis potest praecindi ~~[illegible]~~ a conceptu vias et obiectum primarium logicae: sed subiectum, et praedicatum possunt praecindi a munere partis, quia ambo possunt considerari in esse artificii; ergo. = Hoc argumentum desumptum est ex nostro modo sciendi, et quibus satis apparet difficile oblivionitatem respectu et explicibus auctoribus aliquante difficultate effugit ex textu subiecti, et praedicati praecisive a conceptu partis considerata esse obiectum primarium logicae: quomodo opinandi nobis non placet quia tamen dicat sententia nostra satis communis, propunari non posse nisi secundum hunc modum satis singulare opinandi modum tantum et insertentia omnium argumentorum satis fieri deberet. =

ad 1 ergo scientia nec negotio tequetur. ad primo ratione scientia pro munus nego sequelam. ratione pro ratione et ex hoc ratione non menus punat ratione vias formalitas, et expresse secundo ratione: materialiter et implicite negatur ratione. Conceptus ergo vias, et tendentia punat cum munere obiectum primarium, non absolute, sed prout via et tendentia formalitas et expresse considerata: quam actus qui via et tendentia est considerata reflexe, et praecisive ab alio ordine nulo modo punat cum conceptu obiecti primarium ut pluribus exemplis et probatur. =

Ad 2 dis tn ngo maiorē: quia potest p̄ius cindere axiomā, q̄ tāq̄ ab impedimēto positivo secundo maiorē: tāq̄ ab impedimento negativo nego maiorē. Et dis tn ngo minorē: subiectū, et p̄ q̄ dicatū p̄mū p̄ius cindi axiomā partū tāq̄ ab impedimēto negativo secundo tāq̄ ab impedimēto p̄ius positivo nego minor. Et sequēlā: subiectū ergo sic dictū subtractione artificii pro exprimo p̄ius cindi nōn ac̄cipitur partū: hoc tamē nō sufficit vt prima ratio āngat alogica, quia actus vbi di p̄ius cionē nō tantū artificiū tale pro exprimo. qd necessariū est q̄ tractatione ob ec̄ p̄mātū. =

Modus nanc formalū, vt sit subiectū p̄mātū logicē, vnicē impedita, aut dicta et vna modū scientiā obiectibū, vna habū p̄ius cindi habet quidquid requirit ad munus obiecti: p̄ars vere nō obiectū, et quia ē pars, et quia nō ē totū: potest axiomā p̄ius cindi, nō tamē ac̄ūdo impedimēto, quia p̄ius cionē ac̄ipitur partū nō p̄ovenit illi munus totius, et ideo subiectū, et p̄ q̄ dicatū p̄mātū dominū ac̄ esse nō possunt esse obiectū p̄mātū logicē: tamē sub indant ratione totius qd p̄ractū p̄ius p̄ius cibū habere nō potest tunc obiectū p̄mātū esse nō dispiceret. =

Dices: ergo subiectū inesse artificij p̄ius cindi pro exprimo axiomā partū, ergo subtractione artificij nullū habet impedimētū positivū tolēs ab ingibilitatē p̄mātū subiectū alogica; ergo ē ab ingibile esse alogica. Probo hāc sequēlā: qd nō habet impedimētū positivū vt sit subiectū p̄mātū logicē ē esse ab ingibile alogica; sed subiectū in ratione artificij nullū habet impedimētū positivū vt sit obiectū p̄mātū logicē; ergo subiectū in ratione artificij ē esse ab ingibile alogica.

Alij secus nego sequēlā: ad p̄ vatione dis n ngo maiorē, qd nō habet impedimētū positivū, l negativū secundo maiorē positivū p̄ius esse nego maiorē et ic dis nt ad minorē nego sequēlā. subiectū ergo q̄ tāq̄ p̄ius cindi axiomā partū in ratione artificij nō ē esse ab ingibile alogica, quia nō ē formalis pro exprimo totū artificiosū opletū qd necessario requirit ad tale ab ingibilitatē: sic homo nō ē vniversale a parte rei, et quia singularis ē, et quia nō ordinātur ad plura, et ideo per p̄ius cionē a singularitate nō ne dita formalis vniversalis, quia adhuc in ratione caritatis ordinis ad plura, quē nō tollitur per p̄ius cionē vt alibi gocēt ad versarij. = Aliquis q̄ : definitio formalis nō potest esse ab ingibilis alogica, ergo nec modus scientiā formalis. pro hac antecē definitio formalis nō ē propriē et simpliciter definitio; ergo nō potest esse ab ingibilis alogica; ānēc probatur: nō ē propriē, et simpliciter definitio illa, cui propriē nō ouenīt propriētas definitionis: sed propriētes definitionis nō ouenīt p̄ definitione formali; ergo. probatur minor: vna ē propriētatibus definitionis ē, qd ouenīt omnē cū definito: sed hēc propriētas nō ouenīt definitione formali. ergo probatur minor definitio formalis ē actus intellectus: sed actus intellectus, nō ouenīt cū p̄ficio fol ouenīt ē accidens actus intellectus definitionis hominis ergo ē homo. = Hoc argumētū ad vepro cedit ita cum nō ipsum ē eius actionē: negatur enim actū intellectū dicere nō ab ingibile esse p̄mātū alogica: fatetur tamē actū intellectus reflexē p̄ū esse obiectū p̄mātū actus reflexi: dicens similē actū disemo ōū scientiā obiectibū ut reflexē formā artificiosā obiectibā rationis, hoc ergo supposito ad argumētū ē formam:

quia nō ē bona hæc sequēla ē actus intellectus intellexi actatus, ergo intelligentia formālis obiectiua rationis; ergo ē homo. = Vt argumētū solbat ad veritatē, qd definitio, nemē quodlibet aliud instrumētū logicale ē quod dā scientiā accidēta le sponte ex natura ad forma: proceres qd propriētates ē propriōrū, nō omes euenūt hoc definitione, aliq euenūt ipsi rationes subiecti, aliq vero ratione formē, quē euenūt ratione formē omnes sūt definitione formali, ergo obiectiue, quē vero euenūt ratione subiecti solū cō euenūt formē: proprē tale subiecti euenūt ergo cū suo definito solū euenūt ē proponi ratione definiti subiecti, ergo hoc nō ē proprū definitionis formalis: explicare vero certā rē, esse clariorē suo definito, ergo alia huiusmodi, euenūt definitionē tā formale quā obiectiue, quia hæc ad euenūt ipsi rationē formē. =

Hoc ergo ito ad argumētā nego antecē ad probationē certē nego antecē: ad eius probationē dicēdū maior cū euenūt propriētates definitionis formalis ipsē sed obiectiue: minor alia, seu substratū ē ipsē nego maior, ergo sic substratū minor nego sequēla. ad probationē huius minoris dicit in maior ē una ex propriētatibus definitionis euentis illi ratione subiecti sed. ratione formē nego minor sed obiectiue, ergo cū suo definito euenit definitione obiectiue, ergo nō quatenus definito per formalitatē, quē hoc nō ē proprū definitionis obiectiue ratione formē, sed ratione subiecti, qd ex indē ēndē ē patet, qd ipsa forma nō euenit cū suo definito, sed materia, ergo substratū definitionis. Scio vltima cēteraq argumenta solbuntur. =

Argūtur 1° illud ē obiectū logicē qd ē bonigibile alogica: sed modus sciendi obiectibus nō ē bonigibile alogica: ergo modus sciendi obiectibus nō ē obiectū primarū logicē. ergo solū modus sciendi formalis ē obiectū logicē. probatur minor: solū ē bonigibile alogica illud in quo ē babile error: sed in modo sciendi obiectibus nō ē babile error; ergo. probatur minor: omis error possibilis in modo sciendi obiectibus proveniet a modo sciendi formali; ergo in modo sciendi obiectibus nō ē babile error. Hoc ē possimū Jesuitarū fundamētū nimis apipsis manifestū illud tamē vt maxime proponitur ipsos adversarios premit: qd ic probo: illud ē obiectū primarū logicē qd ē bonigibile alogica: sed modus sciendi formalis obiectis sūptus ē bonigibile alogica; ergo modus sciendi formalis obiectis sūptus ē obiectū primarū logicē. quē ratione vrgētius nisi aliqd stauldum probationē: nā omis error possibilis in modo sciendi obiectibus proveniet a modo sciendi formali obiectis; ergo modus sciendi formalis obiectis sūptus ē obiectū primarū adequatū logicē. =

Nūc pro solutione argumēti notandū oportet in modo sciendi obiectibus possibile esse duplicē errorē vnū intrinsecū, et alū extrinsecū: quē enim actus erroneus applicatur obiecto, hoc ē, quē obiectū noscitur modo oportēto ouet noscī, tūc obiectū intrinsece erroneū ē quia noscitur per actū ipsū ē ipsē: quē autē obiectū ē nō ipsē regulē, tūc intrinsece erroneū ē: verg. quē genus obiectibus ponitur in definitione loco definitū, et nō ē ex regulis definitionis, tūc definitio obiectiua ē intrinsece erronea, et similiter si genus: quē enim genus in definitione ponitur loco generis, noscitur tamē vt diferētia, tūc definitio est intrinsece erronea, et ipsū genus, scilicet error ē in actu cognoscente, et nō in obiecto sūto. =

Instabitur ad argumentum scilicet a maiore negominori. Ad probationem minoris scilicet a maiore negominori ad ultimam probationem ejusdem argumenti pro veni ab actu effective et causali scilicet formaliter negative, et consequenter. Ytaque licet in modo scientiae objectivo non posit repetire error causalis, sive actibus: hoc est error in modo non consequentiae objectivi, quatenus error est proprius actus, sive modo scientiae formalis: habilis etiamque consequitur cum regulis, sive error formalis proprius modo scientiae objectivi, quinimo sistet formaliter in errore actus, sed absque ita quia a causa effectiva procedit. = Ynurges: posita a directione actus vitatione error ex objectibus, quia ablata causa errori vitatur error; ergo modus scientiae objectibus est consequentia formitatis, et deformitatis, et deformitatis actus = distingo antecedens vitatur formaliter, et intrinsece negative. causaliter, et intrinsece secundum antecedens: et distingo sequens est formitas, et deformitas extrinsece et causaliter secundum consequentiam formaliter negative sequentia. actus ergo intellectus causat formam artificiosam intrinsecam in repugnantia artificiose distinctis, quibus forma deformitas, et non deformitas est nisi extrinsece et causaliter a conditione, formitas vero, a deformitate, et deformitate cum regulis. = Nonquidem: modus scientiae objectibus constituitur ~~regulis~~ et rectus, et rectitudo positus a centurione actus artificiosus; ergo modus scientiae objectibus denominatur rectitudinem modo scientiae formalis. Deformatur: modus scientiae objectibus denominatur rectitudinem, prout habet rectitudinem; ad quid ergo forma artificiosa intrinseca? = ad 1m dico antecedens esse falsum nisi sit sumptum propriae et intrinsece intelligatur: contingit est objectum colorum denominatur nisi albedine, falsitatem albedo denominare, et dicit objectum. = Ad 2m formationem dico, quod modus scientiae objectibus denominatur rectitudinem a rectitudine tanquam a forma extrinseca, quia denominantem: notamen denominatur a rectitudine formaliter artificiosum, sed a forma intrinseca superaddita in repugnantia modo scientiae formalis effective causata: et ratio est quia omnino intellectus non ceteris distinguentur formaliter artificiosum, quod impossibile est sine definitione repetitur forma artificiosa a rectitudine distincta. = Ad quintum ultimo: an cum numeri est efficere sua instrumenta, non habet pro objecto primario et ad quod ordinata instrumenta ordinatur: sed minus logicus est efficere instrumenta scientiae; ergo logica non habet pro objecto primario et ad quod ordinatur instrumenta scientiae: sed logica efficit sua instrumenta formaliter ordinata ad modum scientiae pie cubi; ergo modus scientiae objectibus non est objectum primarium logicae. Omnia stant per ratione, quae probatur ratione in facto ratione, quae habet pro objecto primario et non hic subcontrarium. = Distingo maiorem: ad quod instrumenta ordinatur expressione extrinseca et secundario secundo: ad quod instrumenta ordinatur expressione intrinsece primario et secundo secundo sub sitatione quo sequitur ratio. quia modus scientiae objectibus denominatur a rectitudine objectibus vero est prius intrinsecus logicae. Sequitur sequitur exactio est finis intrinsecus artis artificiosae, et ideo quod ultimo sistit in modo logica vero ultimo sistit in artificiosum formalis, formalis objectibus. alia sunt argumenta quae sequentia tanquam in propinquo cucedo. = Ad 4a substitutiva forma artificiosa objectilogi sit realis, et ratio nisi constitutiva simul: sic vel aliquam in modo et sententias refero

ens è in duplici differentia ens reale, & ens rationis. 1me, qd habet esse extra rei, sive fisice in rebus, aut affectione intellectus. hoc autem habet aliud è naturale, qd procedit a natura, ut homo: aliud artificiale, qd fit a arte, ut hoc calceus. ens rationis nulla habet esse fisice, sed tantum in intellectu fingitur, hoc etiam è duplex: ens rationis ratiocinate, hoc è cum fundam.to; qd huc data quia do intellectus fingit cum fund.to in rebus: ut intellectus fingit animal esse genus quia natura animalis participat a pluribus speciebus. aliud è ens rationis ratiocinatus, hoc è sine fundam.to: qd huc data quia do intellectus fingit sine fund.to, verg. potestas videtur in lapide. —

hes primo notatis (Jesuitas omnium desiderat obiectum adequatum logicae è ens reale. multiplex cum tamen dicunt in modo dicendi vanitas hanc sententiam: nam alii dicunt hanc realitatem esse in ineffabilitate passiva, quam habet actus ut a logica exigatur. alii dicunt hanc realitatem esse in nominatione ex rebus proveniente a actu reflexo. Alii vero esse denominationem extrinsecam quae è in rebus, & provenit a actu intellectus. alii, alii, & sic per varias. Thomistae omnium docent formam illam esse ens rationis adequate. auctores prop. 5ta, qui a Deo relatat sequentem definiunt formam artificiosam potestate abstrahere realem, & rationis esse obiectum adequatum logicae. — Sec 2a 1a Sc. —

Modus scientiae formalis, sive forma artificiosa reperta in actibus intellectus è realis. Scilicet omnium è extra gloriam, & Thomistas, exceptis Suarezianis sua obiectum rationes eorum: modus scientiae formalis sit actus intellectus artificiosi: sed actus artificiosi sit ens reale; ergo. probatur minor: causa effective causans effectum realem è ens reale: sed actus artificiosi intellectus effective causat effectum realem; ergo. maior patet quia effectus realis, non potest procedere nisi ens rationis. probatur minor: actus artificiosi intellectus causat effective habitum logicae: sed habitus logicae è effectus realis; ergo. — Dicunt complures ex habitum logicae causari per actus quibus entitatem ex reale sint, & ens rationis quod forma artificiosa: & sic ista ipsos entitates reales actuum causat habitum logicae deperditam a forma artificiosa ens rationis sit quia accidentia, in quo nulla in ovenient reperitur, nam ex amittitur velegis causant effectum realem, & scilicet quatenus habitualem, deperditam tamen ab quia species sit realis, & è obtentam in pricacione: sed in pricacione è causa entitatem; ergo ens rationis potest esse obiectum necessarium ut causa effectus realis. —

forma artificiosa actuum, non è obiectum, sed causa habitus logicae; ergo solutio nulla. atque probatur: forma artificiosa actuum constituit actus formalem scientiae: sed ratio scientifici non è quia obiectum sed causa effectus abtus scientifici; ergo. maior constat ex dictis, & minor patet nam causa effectus scientifici formalis est ipsa. 2o: habitus logicae è formalis artificiosus; ergo causa. 3o: omnis defectus procedit ex imitatione in natura, cum sua causa: sed habitus è formalis scientificus artificiosus; ergo actus. —

Dicunt Complures aliquas obiectiones se habere exparte causae, tam in ipsum effectum: sic est ratio, quia è obiectum, ut causa causat effectum, se habet ut hic terminus probationis: similiter ergo operatio do habitus ex reflexo = ratio: nulla causa constituit in esse causae, per exortam ad cognitionem, licet hic tamen in effectu. ergo actus non constituit in esse causae, per datam ad artificia. atque probatur: ignis non constituit in esse causae calefactivi per exortam ad approximationem, licet approximatio sit obiectum exerta ad calefactionem; ergo. —

Ens

Explicatur hæc ratio: licet signum provenat approximatione tanquam a conno
ne non sit proprietas tamen abilla assignatur signum vitæ caelestis ex gossi forma artificiosa
et dicitur quod est ita exp.te actus, et hic causet habitum logicum, non depende tamen ab hac
dictione divet ad gratiam nach by intellectus virtus prestitum a habitum logicum: sed hæc
virtus non animata quia actus secundum sua essentiam non pertinet habitum logicum; ergo
forma artificiosa non est dicio, sed veracam a species logicos. Deinde etiam cum dicio ponit
devenit inserendis; ergo. atque probatur: etiam nexus ita sit dicio ad causam sui, quæ
realis est exp.te effectus, realis est etiam exp.te causa; ergo. =

Nec exempla adducta aliqui
provat: quia natura non dependet ut significatione vocum: sed hæc dependet
ita quia ex voluntate choigitur qui instituit sacram legatam verbis significantibus: simili
ter vocum causat species intentionales superadditas significatum, ex libertate hominis impo
nentis, et non ex natura vocum: ita actus artificiosi ex sua natura causant species artificiosas
et artificiosi; ergo et causa devet inserendis artificiosa hic exempla in ade veritatis
quatenus quia ut significatio vocum est entis rationis implicat, quod effectus realis ex sua natura
dependeat a similis significatione: sed habitus logicus ex sua natura dependet ad for
mam artificiosam actuum; ergo talis forma est entis reale. = 2a Dcl.

Artificium inpertinent in rebus entis rationis. Declinio expunctis tabula a Dubothoma
loco supra allegato in quo clare docet artificium illud entis rationis stare ostentum ab ente
reali quia sicut nomen generis, speciei, et similia, quasi ratio adventicia in rebus existentibus
non invenuntur in rerum natura: sed ea quæ in rerum natura non inventuntur propriae nomen
rationis; ergo obiectum, seu artificium quod est in actibus entis rationis. =

Probatur conclusio
ratione: animal ut genus ostentum per formam rationis; ergo artificium generis
entis rationis. Antecedens probatur: animal ut genus ostentum per formam relativam: sed
formam relativa ut genus est ad sua inferiora prout minor: formam relativa generis non inpertinent
speciebus rebus sed ab intellectu fingitur: sed forma quæ pertinet non inpertinent in rebus, sed ab
intellectu fingitur entis rationis; ergo. = Explicatur hæc ratio: animal ut genus
respicit species hominis ut logice inferiorum: sed talis respectus, seu relatio, non est
realis; ergo est entis rationis. Maior certa: et minor probatur: nulla relatio est realis
verum inter extremum realiter identificata, nec relatio ex sua natura a extremo ad aliud:
sed animal et homo ut extrema realiter identificata; ergo animal non respicit homi
nem ut inferiorem per realem relationem, ergo non talis respectus, seu relatio est entis rationis
et sequitur omnis forma artificiosa modi seu dicobiectibi est entis rationis. =

Respondet
Aristotelis genus ostentum artificiosum, per actum intellectus, et nominatur animal,
verum extrinsecus nominis: hoc autem est quidnam tale, tacet omnino, quia est obiectum
ita et primo: et nominatio extrinseca nominis inventi in rerum natura: sed genus non inventum
in rerum natura; ergo genus non ostentum formale per extrinsecam denominationem.
2°: animal respicit species per aliquam relationem: sed hæc relatio non est, et nec denomi
natio extrinseca, quia quod ordinatur ad species non est actus intellectus sed pertinent ad genus
rei; ergo ratio formalis relativa distinta ab actu intellectus, quæ procul dubio est entis rationis. =

Dicis: artificiū qd ĉ in actibus intellectus ĉ ens reale; ergo & artificiū quod ĉ in actibus ĉ ens rationis, & sequētia probat: quia actus intellectus realitatem notat regulat logica artificiū illorum ĉ ens reale: sed ens artificiū ens positū realitatem notat regulat logica; ergo = Consequentia nego sequētia. & probatione secundam maiorem nego minorem: quia cum actus artificiosus ex natura sua tendat in obiectum artificiosum, realitas procul quē artificium notat regulat artis, aquibus obiectum denominatur extrinsice artificiosum: res vero ex natura sua non dicitur ordinē ad aliud: (animal enim) ut praeter hominem manet non dicitur ordinē realitas ad species, sed hic ordo pictus ĉ, & idcō non ĉ realis sed rationis. =

Ocl. =

forma artificiosa totalis praescindens a reali, & rationis ĉ obiectum adequatum logicae. Oclusio manifestatur ex dictis: quia forma artificiosa modificat formalis ĉ reale, forma artificiosa modificando obiectum ĉ ens rationis: sed forma artificiosa modificando formalis, & forma modificando obiectum sunt obiecta primaria logicae; ergo obiectum primarium adequatum logicae ĉ forma artificiosa totaliter praescindens a reali, & ratione. Confirmatur: ab ente reali, & ab ente rationis potest abstrahi aliqua ratio omnino artificiosa specifica vel logica; ergo haec ratio omnino ĉ obiectum adequatum illius. Ac probatur ab eo, & ab actualis, arbitrando & accidit abstrahi potest aliqua ratio omnino specifica vel metaphysica; ergo. = Dices: obiectum cuius quidē scientiae ĉ vere esse unum obiectum: sed ens praescindens a reali, & a rationis non potest esse unum obiectum; ergo obiectum adequatum logicae non potest abstrahere a reali, & a rationis = Pro maiore nego sumptum minorem: non potest esse unum obiectum in esse rei Ocl. Dominorum: in esse scibili nego minorem, & consequentiam. unum obiectum, ergo. seu unum in esse obiecti non assumitur ex eo qd obiectum habet subiectum, & in esse rei, sed ex ratione, quā habet plura obiecta adequata obiectorum in esse scibili: non ut sub ratione quā habet plura obiecta adequata obiectorum in esse scibili: diximus, quamvis ne dicitur in esse rei, & subiectum proprie dicuntur obiectum & in esse scibili: qd vero dicitur patet in Deo, & Creaturis. = Replicabis: ens reale, & ens rationis deperdunt in esse entis; ergo deperdunt etiam in esse scibili. Probo consequentiam scibilis est pars entis: sed omnis pars entis primaria, caeteris, cuius est pars; ergo ens reale & ens rationis deperdunt in esse ente deperdunt etiam in esse scibili = Pro hac nego consequentiam ad probationem negando maiorem: et pars entis in esse obiecti Ocl. Dominorum: et pars entis in esse rei nego maiorem, Ocl. Dominorum, & nego consequentiam. secundum ad ens pertinet nego maiorem, Ocl. Dominorum, & nego consequentiam. secundum ad ens habet, non subiective, & in esse Deo, sed secundum qd habet in esse entis logicum & obiective: qd negari non potest ad ad veritatem, tantum enim substantia, & accidens, quae maxime distant in ente, propriae dicuntur in esse scibili. = Dices 2°: metaphysica ĉ logica universalior, & perfectior rationis = Ocl. Dominorum negando sumptum maiorem: se extendit ad ens reale, & rationis: ergo logica non se extendit ad ens reale, & ad ens rationis Ocl. Dominorum: ad ens reale & rationis sub aliqua ratione particulari nego minorem, & sicut nego consequentiam: logica, non se extendit ad ens reale, & rationis omnium Ocl. Dominorum: ad ens reale, & rationis artificiosum pertinet nego consequentiam. metaphysica enim universalior est logica, quia illius obiectum specificum ens, obiectum vero logicae ĉ ens reale & rationis non omnium, sed in linea entis minoris artificiosum. = Hoc dicit mē aponit partem ab Emi n° D. C. de la Guizze, dicit enim metaphysicam & logicam agere de omnibus, quia secundum illum ĉ ens, qd non caeteris sub ratione metaphysicae, quatenus ĉ ens ita illud qd non posset artificiose dici ponit, & ideo logica agit de omnibus ente reali, & rationis, non quatenus ĉ ens quae ratione prima, & universalissima, extinsis ad metaphysicam, sed quatenus ĉ artificiosum, quae est ratio specialis, & inferior ad logicam speciam. = Dices 3°: ens adequatum obiectum ens reale, & ens rationis: sed obiectum logicae ĉ inferius ente; ergo obiectum logicae debet esse determinatum ut reale, & rationis. minor patet ex dictis, maiorem contra,

sequetur verum provatur: omne quod est perfectius esse illud participat inadequate; ergo illud participat, et secundum quod est sensuale, et secundum quod est rationale, alias participaret quod est.= Distingo maior. est adequate quod est sensuale, et rationale in mente: concedo maior: in sensuale, et rationale sub aliqua abstracta et determinata ratione: concedo minor, et nego sequentia. ad primum dicitur concedo sequentia, et primum inclusa. necessarium enim obiectum logicae est sensuale artificiosum, et ratione artificiosum similia vero obiecta logicae est sensuale, et rationale, intimata et determinata, quae enim ratione ratione nominantur, quia haec ut sunt ab artificio, et non artificiosa. haec sunt, quae melius ad vestram conclusionem, dicimus vero Deo, et creatura substantia et accidentia manifestantur quae ut: nunc ad alia transeamus.=

Solutio argumentorum.=

Ad 1um artificium in logicis mixtum est ens rationis; ergo forma artificiosa modi est formalis ens rationis. accepto: artificium in logicis mixtum est formalis et artificiosa ut posito propositionum, et modorum maiorum, et sillogismorum: sed haec artificiosa ut posita est ens rationis; ergo. probatur minor: artificiosa ut posita maior, et minor, et sillogismus, occurrunt unus actus intellectus ad aliud: sed hic ordo est ens rationis; ergo. probatur minor: hic ordo est ordo partis ad partem: sed unus actus non occurrunt realiter ad alium actum tamquam ad partem, cum habeat rationem totius; ergo hic ordo est ens rationis. 2 probatur: genus formale, et differentia formalis ponunt definitionem formalem: ut realitas, quae realitas tendunt in unum; ergo per rationem.= Ad argumentum nego assc. ad primam rationem concedo maiorem. ad eius probationem concedo maiorem unus actus non occurrunt realiter ad alium secundum se concedo minorem, ut artificiosum nego minorem. nec licet actus intellectus secundum realitas ordinare ab intellectu ad ponendum sillogismum.= Ad 2 rationem nego ordo genus formale, et differentia formalis ponunt definitionem non ut positam ratione ordinis, et secundum rationem in se, non ut non positam, sed ut unum ad ponendum ordinem ad ponendum unum, non in natura sed ut positum et ordine: sic placuit modo plus modum horum ordinata ad placitum ordinis horum. hanc et placuit ibi quae placuit modos non unitate cum pulchritudine nisi quatenus haec mutuis pecuit ut partes horum pulchritudinis.=

Argumentum 2um: in modis sicut in formali, non datur forma realis per se angibilis alogica; ergo artificium modi sicut formalis, et ens rationis. accepto: alia forma, et essentia gibilitas possibilitas, et artificiosa ut posita bicipitis inobiectum: sed neutrum dicitur esse: ergo. probatur minor artificiosa ut posita bicipitis inobiectum est via formalis, et dirigibilitas et possibilitas et capacitas dictionis: sed actus non est via ad obiectum non autem pertinet alogica, et capacitas dictionis, non est aliquid artificiosum; ergo nec dirigibilitas pertinet actus, nec artificiosa ut posita bicipitis inobiectum est aliquid reale per se angibile alogica.= Ad argumentum nego acc. ad primam dico, quod dicunt logica in modis sicut in formali per se ordinata quae artificium rationis intuitus secundum rationes, et in modis sicut in formali et angit forma artificiosa realis intuitus secundum actus, non quatenus haec artificiosa ut posita est ordinem ad obiectum ut dicitur, sed quatenus prius sunt ad ratione, in quo sensu actus se pertinet artificium ad gradum non sunt actus secundum se, non assumendum, non actus solum partes proxime, et artificiosus, et dirigibilis, quae nos nominamus dirigere, et potius dirigere.= Argumentum 3um:

Si forma sillogismi mixta formalis esset realis informabitur esset aliquid subiectum: sed nullum informat subiectum; ergo. probatur minor: informat aliquid subiectum, et informat primam propositionem, et omnes? non primum quia non est nam cum potius 1um quia alios informat;

nō secū dū, quia ea dē forma non potest informare plura subiecta realiter distincta; ergo = sibi. ad argumentū respondeo forma syllogismi non possibile esse, et informationis propositionis, quia excellens resultat ex unione artificiosa: sic forma numeri ex naturis informa quasunta ts distinctas, veritas tamen ipsa dicit forma syllogismi non esse, et sic potest informare, et tota integritas homo, ut sanitas, et pulcritudo. = Sed dicis: ergo syllogismus non est unum per se, sed unum per accidens, sicut ex plures non unitis, ut acervus lapidum; ergo non habet esse logica = ut patet ex syllogismi amescatis. ad solvendum quatuor rationes signati 1° resultat ex maxio, et forma abstractale, ut homo. 2° ex subiecto abstractale, et forma accidentale, ut album. 3° ex partibus inordinatis, ut acervus lapidum. 4° ex ordine propositionis, et hac ultima inclusione, quia sicut ex propositionibus integre ordinatis secundum regulas logicas, hac veritas sumpta ut syllogismus possit habere esse logica: ut patet in musica, quia omnia sua constructa simili sunt ordinata. =

Arguitur 7: Artificiosa dispositio, quia cum actibus causat artificium obiectivum: sed artificium obiectivum est ens rationis; ergo et artificium et in actibus prout in animabus secundum, et sic quidem approvata: omnis causalitas dicitur proportionari cum effectu productio: sed effectus productus a nobis est formaliter ens rationis et non est formaliter = hoc argumentum oportet examinabitur in sequentibus: nunc dicimus causalitas ut perfectio possit causare effectum imperfectum, quia hic intellectus quia potest causa realis causare potest effectum rationis, non vero ex proprio. = Supplemento huius exclusionis inquirit artificium non est formaliter distinguatur realiter ab entitate actus? negative respondeo, et probo: propositio per hoc patet, quod non est regula logica et formaliter artificiosa; ergo superfluit forma artificiosa distincta ab actu. 2° sequitur ad quia frustra fit plura, quae possunt fieri per paucioria. ac probatur: per hoc patet, quod propositio non est regula logica et formaliter propositio logica; ergo et artificiosa formaliter. 3° formaliter: actus non est regula moris, et 3° formaliter illis et moralitatibus; ergo actus non est regula logica et artificiosus. = Dices: separatio realis est signum cum omnis realis distinctionis: sed artificium potest realiter separari ab entitate actus; ergo. Probatur minor: haec propositio homo est animal potest manere in artificio logico; ergo artificium potest separari ab entitate actus. 2°: logica aliquid realiter causat in propositionibus: sed non causat entitatem naturalem; ergo causat artificium realiter distinctum. 3° ens dividitur in naturale, et artificiale: sed partes dividentes sunt inter se realiter distinctae; ergo entitas actus realiter distinguitur a forma artificiosa. =

Ad 1m: ex ratione distinguo minorem artificium exprimere recte in nego minore exprimit non esse non esse, et negationem; artificium enim est inventum et non est vere qualitas logica, et ideo artificium est ordinatio operis artificii, quia ad non causat entitatem quia ad denominationem, non tamen entitas artificii. ad 2m: ex ratione distinguo minorem non causat entitatem quia ad denominationem artificiosam nego absolute sumpta: ergo. logica ergo causatione entitatis suorum actuum quatenus est entitas artificiosa, sed autem quatenus entitas absolutae. ad 3m: distinguo maiorem ens dividitur in naturale, et artificiale tanquam in membra realiter distincta secundum: tanquam in membra precise realiter distincta nego maiorem. ad minorem dico, quod talis distinctio qualis est dividens, et nego sequitur. doctrina huius quaestionis propius habet locum in metaphysica, quapropter hic cum tractatur. = 3. ultima obiecta argumenta solvuntur. =

Arguitur 1° Jesuitae docentes denominationem extrinsecam esse obiectum logicae artificium obiectivum est denominatio extrinseca distincta ab actibus: sed denominatio extrinseca est ens reale; ergo et artificium obiectivum. minor suponitur, et major probatur: per actum artificiosum definitum: sed actus non obiectivus definitus: sed actus artificiosus est finis obiectivus et denominatio extrinseca; ergo.

provata maior perfectu actu noscere non potest nisi obiectum; ergo perfectum actu
per se supponere naturam obiectivam supra. Sed mata: patet hoc quia intellectus extrinsecus
genus ad species habet genus obiectivum: sed illa ordinatio, non separatio è actus intellectus
extrinsecus generat; ergo. = Sed argumentum proponit et absolutum manet vulgata
tam ad illud ergo maioris: ad probationem ergo maioris: in ordine ergo obiectivo
ita causalitas et extrinseca secundum formalitas ergo maioris secundum. Et ergo secundum
supra. logica ergo perfectum supponit obiectum non illud causalitas et extrinsecum
quia alia actus causat ex natura supponens, scilicet ampliora sapientia dispositionem
genus et species intrinseca obiectum, et ideo in mihi actus non ordinat obiectum pro
maiori supponit, sed solum causalitas circa actum ad, primam. = Dices: animal ut
genus non dicit formam intrinseca; ergo animal è formalis genus per actum extrin
secum nominatur animal, sicut genus. Accipio vero: animal non dicit formam intrin
seca intellectus noscere animal ut genus; ergo. Accipiunt: intellectus noscere
animal ut genus per actum causa ab illa forma ampliosa: sed non causa è principium
species; ergo. = instaplicat in omnibus nominatione extrinseca: dicunt ita denominatio
extrinseca intellectus noscere animal ut genus; ergo animal non sicut genus per extrin
seca denominationem. Pro Acc: intellectus denominat genus extrinsecum per ac
causam illa extrinseca denominationem; sed non causa è principium ergo. =

Ut replicat ex hoc ut solutionem capiatur brevitas acipit doctrina Laiocalano alibi
examina da. Triplex enim è principium, principium, natura, et originis principium, et per
sistit quia ab ente aliquid mentis. principium natura, quia ab omnibus entibus
tam existunt: intuitum intelligere post aliud principium operatio. Ut sol lux in oculis
tam existunt, illetam è principium natura quia è causa lucis. principium originis non quia ab
nihil intelligere alio principium, per modum originis, et originat, sive alequa huius operationis
sic patet Deum intelligere propione ad primum et plus propionem. Spiritus sacti. =

Modo ad replicam ergo Acc.: ad probationem illam ergo Acc: ad illum probationem ergo
maioris ergo minoris: causa è principium per ergo principium natura, secundum
minoris, et ergo sequitur. in obiectum intellectus, in quo intellectus denominat animal ut
ut genus causat formam illa ampliosa, non tamen ut genus ad species: causat
intellectus natura, quo intelligitur intellectus, ut causa formam illa ulterior, non intelligitur
forma causata, sed intelligitur per principium formam: quia causa illa, et causa principium
signum effectus, intelligitur ergo formam illa tertia proprio sequitur. = Argumentum:
Ens obiectum specificat scientia: sed ens rationis non potest specificare logica; ergo ens non
scientia obiectum ~~è ens rationis~~ è obiectum logica, non è ens rationis. Probatur minor:
specificam logica, è determinam illa ad species determinata: sed ens rationis non potest
determinare logica ad species determinata; ergo. Minor Probatur varia ens rationis è ens
ficti: sed ens fictum non potest determinare logica ad species determinata; ergo. Probatur
ens rationis non è principium; ergo non è principium scibile; non scibilis è possibile esse. =

Ergo argumentum specificat scientia extrinsecus secundum maioris intrinsecus negotium maioris:
et sic ordinatum minoris negotium sequitur. ad probationem secundam maioris ordinem minoris, non
potest determinare extrinsecus negotium intrinsecus secundum minoris ergo negotium sequitur. ad illam
probationem secundam maioris ergo minoris ens per dicitur non potest determinare logica ipsum
fictum secundum minoris in ordine obiectum et artificiosum negotium minoris. quia licet ens rationis sit ens
fictum ab intellectu, primo et logica imperficies, determinatam extrinsecus logica
ad species scientia rationalis et artificiosum, non tamen secundum dicitur fictum, sed quia ens è
ens artificiosum, forma regulis logica, habet principium ab ipsa mostrabilis. = =

Ad 3 pr. maioris non sans facti è in 3 prima logicæ, in qua oximum non dare scibilitatis esse præcisate entis simpliciter talis, sed valet scibilitatis absolutæ, tamen cum dicitur talis, ipsum ota: scibilitatis vero objectiva, formalis & proxima, sed quia ens obiectivum omnis cum ens præcisabile sit, ipsum non, ens simpliciter tale, ed argumentum cum 3 pr. maioris in ipsum: ratio, intellectus sub ens se cum quid, & accidentale: sed actus intellectus specificat logicæ, ergo. = Dicit: ens rationis cum ex cum ipso præcisabile non dicitur ens: ergo nec simpliciter scibile. ea ratione explica 2 pr. maior valet — ens rationis ex precisio = quod ens rationis ut cum ex cum ipso præcisabile dicitur ens sed quid, materialis, simpliciter, & ipsum non aliis formalis precisio, ed intellectiva, quia est ratio, formalis & ipsum est ratio, nec rationis, sed ita ut 3 mechanicus principia proximo tali, cum formaliter ipsum accidentalis cum ipso: sic actus intellectus ampliorem objectum, quam ens est subiectum, nec actus, sed actus ampliorem possibile adæquabile logicæ. =

Dicit hic 2 pr. Ipsum non ratio 3 mentis cum ipso præcisabile: sed subiectum non est simpliciter scibile, quia est sed non subiectum primum logicæ; ergo = replica hoc, quia manifestum est tunc non esse ratio 3 mentis subiectum solum a maiori ratione, subiectum enim non secundum 3 mentis cum ipso præcisabile non plene, & formaliter, sed imperfecta formaliter, & quantum 3 mentis non est per se scibile, sed per accidens, ut aliquid fundamentum ad adventum intentionalem. =

Ad argum. 3: in ratione nulla habet præcisatio, ergo nec subiectum primum logicæ. Acc. p. max: in ratione non potest habere præcisatio realis, ut ipse patet: aliquid nec præcisatio rationis; ergo. p. minor: sed habent aliquas præcisationes ab extra dimanantes: sed præcisatio rationis, cum habet ab extra non dimanantes, ergo. neg. min: præcisatio rationis, si habet ex ipsa ratione cum ipsa, ergo. p. min. Acc: ens rationis et illius præcisatio non habet; ergo nihil potest dari ex ratione. =

Ad argumentum dicit quod Acc: nulla habet ens præcisatio omnino ve ut ita et exempto Acc. expressa ve ut ita non quod Acc. ed sequitur. habet ergo ens rationis præcisatio rationis expressa ve ut ipso ut ita, ab logica demonstrabilis: sic universalitas a præcisatio generis: ad has logicæ præcisatio nec sumitur ab ipsa, & spiritus dimanans, sed solum ut ipsa, & ipsa, quia sustinet ipso, quod est ratio, vel ut ratio illam, sicut ens ut ale rationis & mali. ad vigesimam statim expectis dari in ex ens rationis, & non præcisatio vera ex ratione obiectiva, & formalis, minimum vero subiectum, & pars de dicere. = Ad 4 m: ens rationis non est obiectum primum intellectus; ergo nec logicæ. Acc. maior, & sequitur a priori: logica est habitus extremum intellectum intra quem sui obiectum primum; ergo ens rationis non est obiectum primum intellectus, nec est obiectum primum logicæ = pr. min. Acc. neg. ad pr. ad ne ego Acc: quia licet logicæ ortum mindo intellectus, non tamen precise intra limites sui obiectum primum, sed ita secundum. rationis est quia habitus ex vi ut hoc habet objectum, quod potentia potest habere, ita potest pati, non solum in contentum obiectum primum, sed in contentum obiectum secundum quale imponit ens rationis. =

Ad 5 m: in modus scientiarum esset ens rationis logicam non dicere scire, sed non gen: sed hoc est falsum; quia logica quoque intellectus vivus, in carcere mancat; ergo. p. min: logica dicere scire in modum scientiarum, sed obiectum; ergo in modum scientiarum obiectum est prime & non scire. 3 pr. min: ens rationis dicitur aliis ac ens: sed logica dicit quod intellectus ut noscat ens rationis; ergo logica dicit intellectum ut cognoscat ut aliis ac ens rationis, sed hoc est principium & exhaustum; ergo. =

Hæc argumenta habent proprium locum intra ratione sequente, 3 pr. min & 3 sed ed 3 ed.

Dest n 2a parte maioris docere pnge re materialiter, et pnge lecita
scedo maiori: formaliter et ipso nego maiori scedo minori, et nego sequitur
logica enim docet instrumenta mentis scientiae obiectivi, quae enunciationis
p ipsa tamen, et quantum terminat doctrina logica, non explicat esse enunciationis
tonis, sed esse ordinare, et ant piccose disposita secundum regulas arpicosas,
et scientifici partes secundum mentis scientiae formaliter quantum terminat ordinem
ni logica non explicat ut materiale, sed esse arpicosum. = Dices: ergo logica
docet pnge re saltem materialiter; ergo logica non docet scire, sed ratione, 2a se
quitur pars: logica docet instrumenta mentis scientiae; sed illa non
ponit habitum ad scienti, sed ad exercitium scientiae et explicat et materialiter p mera; ergo =
ad explicat, scilicet non assequitur habitum ad quantum scientia mentis terminat:
quia logica docet noscere obiecta disposita ordinate, docet enim noscere species
ut superiores ad suam subalterna, genera ut superiores ad species, et obiecta alia
scientiae subalterna negatur sine formaliter habita. = Dic ante non docere noscere
ed p mera; quia intellectus non potest noscere obiecta, non ordinata, et disposita
essentialiter varia scepto, et ideo logica tamen non disponit obiecta ad ordinem
nimo ad noscendum, quia intellectus plura simul percipere non valet: ideo disponit
ut habet abaque, ad videndum, per instrumenta artificialia ordinetur obiecta ad
subalterna manitudinem, quae actus vsque ad exercitium et facultatem
ex. = Ad 3pm maioris disjunctae maioris enunciationis et ex scientia alia ac eamque
pnce sce 3o maioris alia ac diversae obiecti veneg 3a maioris: et disjunctae minoris
exigit intellectus ut noscat enunciationes ut arpicosae scedo maioris, ut pectum
ad 3o minoris, et sequitur logica enim dicit intellectus ut noscat enunciationes
ut arpicosae, et ex ipso arpicose disposita, secundum eius obiectivum, arpicose
tamen per species abstractas, et magnitudines, quae p primo logicae docto abstractae
habent, sed ad minorem possibilem, in hoc tamen mentis intellectus ut obiecta
denominata per extrinseca denominationem, disjunctae et ordinate noscantur, et ita
tales disjunctae et ordinationes enunciationes in rebus pnce et realiter suptae, non solum falso
noscantur. = Ex quibus ergo in tota disputatione habemus obiectum formale
adequatum logicae intellectus esse adequatum mentis instrumentum mentis scientiae, non
mentis noscendi formali, h. mentis scientiae obiectivae: quia sicut quodlibet instru
mentum tot habet operationes quot habilis ad agendum, sic quodlibet operatio habet formalem
specificantem. illus, id est ma instrumentum aspectum mentis scientiae, sive ut formalem
sive obiectivum angelicis sunt pnce p pnce ad rationem. ex quo vlt. ut colligitur
rationem formalem sub qua logica esse formaliter et arpicosa mentis scientiae in communi
quae non determinantur materiale, nec ex rationes, sed ex duobus constat, et nulli
repugnat. et haec pnce de disputationis sunt. = Finis de enunciationes =

Ymmo exiguo disputationem aliquae scientiae rationes libabimus, aliae occurrunt
in pes exponere pro de causis, et eo quabis praestantiam propriae ad metum sed
species, et logicae munitae pexlustrata. Vestlu ergo omnium mentis naturae enunciationes,
et illius causas breviter exponendo. = Disputatio quinta de natura, et
causis enunciationis q. 1a amus et quid sit enunciationis sed.
1a explicatur quid sit enunciationis et repetitur posset. =

Praemittendum autem quibus et totus disputationis, scilicet quomodo ens rationis dicitur, scilicet effective, subiective, et obiective. Ens quod abstrahitur ipsum quod a rebus accipitur ens rationis effective. Ens rationis subiective, illud quod habet esse in intellectu, ut species intelligibiles, habitus intellectuales, et praecipue intellectus. Ens rationis obiective est illud quod habet esse in intellectu per modum obiecti aliquae existunt, quae esse possunt, aliae vero, nec possunt existere, et haec propriae sunt, et ens rationis; alia vero dicuntur entia rationis non quia praecisa sint, sed quia abstrahuntur ab ente rationis operari. = Ens rationis propriedicitur illud quod solum habet esse obiective in intellectu, nisi quod non accesset. Hoc 1° dividitur in ens rationis ratiocinantis, et in ens rationis ratiocinati. 1m ens rationis quinque habitu, et in alio fundam., ut genus, species. 2m ens rationis cum fundamento habitudinis, ut relatio, causalitas, adventitias. 2° dividitur ens rationis in negationis privationis, et relationis, in negatio, seu carentia formae, ~~et relationis~~ et relationis in positiva. Negatio consideratur in tripice respectu subiecti, concipitur forma positiva. Negatio considerata in tripice concipitur ut forma positiva, tunc fit ens rationis quod dicitur negatio. 2° fit ut carentia forma debite subiecto. Negatio concipitur ut forma positiva. Ens rationis relationis fit dum concipitur relatio inter ea quae nec generata nec oriunda possunt. Negatio relationis dicitur ad causalitas, et relatio generis ad species. =

Ad veritatem autem rationis et ratiocinationis ante omnem motivum, et quatenus excludunt formas positivas, quia inquietum non sunt entia rationis, sed quatenus nos cum ut forma positiva, aliquomodo informantur aliquid subiecti: sic tenebrae omnium apprehendunt, ut negationes quae concipiuntur. Venit ens rationis aliud et intentionem, et aliud ratiationis. 1m fundamentum obiectum, ut relatio dicitur ad causalitas. Ens rationis et intentionis, prius et in rebus prius sunt, ut cognoscamus, et posteriorem cognoscimus relationem ad species. = Et ut omnium ens rationis et rationis et rationes antiquis ab scholasticis sic explicata, antiquius et notiora, quae posita, omnium ens rationis et rationis antiquorum sensum cum Philosophis et D. Thoma praedicentium enim positis in dubitatione esset. sed cum nihil sit tam apertum notum, quin nasci valeat nec in hac re operam opponere. Illa enim facere nullum ens rationis, sive quantitatis, sive causa fundamentum esse possit. Ita Valentia, Chanmicus, Spinula, et exactissimus Delm. Cana Vivel. Alii publicam sunt ens rationis quantitatis: sed ens rationis ratiocinatis sive cum fundamentis in rebus acutissime impugnat hac sententia Carodala notaf. Pontius, cum subscribit Arriaga, Oviedo, Lince, Celice, Serra et Eminentissimus Princep. noster Celestinus Sanctitatis. Magis novissime maximo novelitat ingeniosissimus noster familiae Flececto primarius Cathedra Salmantina cum eruditus, qui publicam ponit sententiam vera vocum quae dicuntur et dicta nexus et ens fit, antiquorum illa quinque ut abeuntes, sonat, ipsa quinque quantitatis ex hac Cathedra nil gabit, sed quae bipingere venerunt, eruditione, et doctrina, eruditissimi patris et Magistri mei, Malecu et D. Thoma, aliquis et omnibus quantitatis, quae nobis via, sive vitam cadere. = Secunda nostra Conclusio =

possibilia sunt entia rationis ratiocinatis, et ratiocinata. Quarta conclusio ex Gratianopolitano Anselmo in prologio capitis 3 ~~[illegible]~~ dicere: multa nos cognoscimus esse, quae non scimus, non quia non existunt, sed in ignorantia nostra sunt.

Consonat Angelicus magistra plurib cū intellē principaliter in
3 clusione nostra tradit bipartite de entitate ipsa hujus vitiis: entis rationis et illud, quod cum
nostra, itaque obiecta ve omnia cū sile ad hesset. = Deinde p vera 3 clusio specialis ratione:

quod solū habet ē intellectu pingente ē entia rationis propriae dicti: ut pluribus nostra
3 nos cum ad intellectus ine pū tam, et cū pū tem; ergo. p maximo: ut ens rationis cum nat
intellectū, et existētia quā repunāt; ergo. ac p min: intellectus noscit plures res ext
existentes, veluti Deū nō existēte, hircocervū, et alios quimeras: sed hae omnia, nec
existūt, nec existētia possūt sed ab intellectu repunātur; ergo intellectus nō est plura repugnantia
existētia, quod primum ad ens rationis. =

Primata hac ratione, et prima entia
rationis cū pū tam: plura nos cū intellectus cū pū tam, ut existētia, quae existere
nō possūt: sed illa sūt entia rationis cū pū tam. ergo. minor certa; et maior p ratione intellectus
noscit cū pū tam. Tenebras ut nigras, animal ut superānis species, et alia omnia
lia: sed hae existere nō possūt; ergo. maior quatenus ascrit intellectū noscere tenebras ut nigras
animal ut superānis species et alia ad ut hae omnia non sūt nisi ut ipsi [illegible] quae
animal ut actū praescindū ab ipsis speciebus, et tenebras ut nigras a parte; ergo. =

species: intellectū nō fingere entia rationis nos cēo hircocervū, tenebras ut nigras
animal ut superānis, et ēs entia rationalia, quatenus intellectus noscit entia rationalia
nō pingēdo entia rationis, sed exēplo ōnis mēcione obiectū = Ita: intellectus noscit
hircocervū pingēdo entitate hircī, et cervī, quae res est impossibile: ut noscit tenebras
ut nigras illas noscit ut alegood esse partibū: ut noscit animal ut genus nos
cit ut ratione illius ad hominē: ie hircī pingere ēntia, quae nō sūt, nec possūt esse;
ergo tūc pingēs ratōnis. = Secto 3a solūtio argumēta. =

Argumēto nō data causa efficiēs entis rationis; ergo nec ens rationis. ac p min:
sed ēlīque causa data est intellectus: sed intellectus nō ē causa efficiēs entis rationis;
ergo. p min: intellectus ē causa realis: sed causa realis nō potest efficere
rationis; ergo p min: causa realis causat per realē causalitatē: sed
causa causā per realē causalitatē nō potest efficere entis rationis; ergo. p min:
omnis effectus habet p proportionem cū sua causa: sed realitas p proportionem
causā causātē realē, per causalē, et ens rationis; ergo. = Ad argumētū nego acc:
ad p vatione sed ratione maioris nego minorē: ad eius p vationē, ie nō sed ratione maioris
et nego minorē, ad huius p vationē dist nego maioris. causat per causalitatē realē
effectū primarū sed ratione maioris: effectū secū dariū sub dist nego: per causalitatē
realē mediatam sed ratione maioris formalis, et p spreso nego maioris, et hac dist ma
minoris nego sequēlā. ad ultimā partē dist nego maioris: effectus primarius
per mediatam realē effectus secū dariū nego maioris sed dominū et nego sequē
intellectus ergo. et nō causa realis absolutū, et inse, hac nō explicat in ordine ad
ens rationis: quia causa nō explicat in ordine ad effectū, nisi sed ex ut
effectus ut p ducibilis per realē causā. = Hoc patet in causa infinita, cuius
virtus, et causalitas absoluta, et in se infinita, quae ducit effectū finitū
nō autē ē infinita p spreso, quia effectus finitus quatenus a se nō exigit causā
infinitā. hoc ipsa patet in actione potiva, cuius terminus sed a vis ex
pulsio primus praeexistētis, quae nō exigit formalis, et p spreso causa possibilis
sed adsumū p simplicito sic similiter in ens rationis, cū sit effectus sed a finitū realē
cum nō exigit p proportionem cū sua causa, tres causas, causalitatem realē formalis,
et p spreso sed sumū materialis et simplicito. =

Replicabis: intellectus ut qua actio causat entia rationis: sed intellectus ut ratio causalitas formalitas est quoque. Co pamati: intellectus causat entia rationis, quatenus hoc est obiectum formalis et quoque. Co pamati: intellectus causat entia rationis, quatenus hoc est obiectum formalis: sed intellectus est intellectus; ergo causat entia rationis realiter pro eisdem = ad 1m. Neg: sed intellectus est intellectus; ergo causatio entis rationis realiter pro eisdem = ad 1m. Sed ratio negomino est realis causalitas formalitas respectus entis rationis, negominoque, et sequitur. Dinoscitur ergo formalitas possunt ratione respectus puncto, et ideo inordine ad entia rationis non explicat realitate respectus; ad 2m negomino intellectus causat entia rationis, quatenus hoc est obiectum non quatenus obiectum est quoscumque non est respectus, sed causa. = Insistes: intellectus causat entia rationis per conceptum fingere: sed dinoque formalitas et propriae realitas fingit; ergo = secundam negomino, quia dinoque perfecta quatenus realitas entitatem fingat, non tamen explicat realitas fingere, quia realitas illa superflua dinoque exercitatione rebus respectus et respectus per quae: secundum entitatis actus infinitus causas respectus finitis realitatis tanquam finitum; semel autem infinitum non explicat non ordine ad respectus finitis, et per ea ad rationem. = Adhuc insistes: oppinio obiectiva est ratio primaria oppinionis formalis: sed oppinio formalis et propriae et formalitas est causalitas realis; ergo, et oppinio obiectiva non est entia rationis, et, entia rationis potest causam per causa totam realis. Et propriae = ais ponendo oppinionem obiectiva secundum quod est exprimere formam formalem oppinionis formalis hoc vero non est formalitas et propriae causalitas realis quatenus ordinatur ad oppinionem obiectiva, quatenus ut formalis exprimere istud exigit quod eius causalitas est exprimere. = Arguitur 2o repugnat species expressa repraesentativa entis rationis; ergo et entia rationis. Ac respondeo, quomodo in intellectu, quod quidem non pertinet in messibus. Sequentia ex propriae: entia rationis et res sunt aliae ac cinc: sed repugnat species repraesentativa entis rationis, entia rationis non potest noscere, quia nemo est noscibile nisi per speciem repraesentativa; ergo = ad argumentum negotio entia rationis noscitur per speciem formalis, sicut quidquid noscitur ~~ut ens~~ specie entis rationis sicut noscitur ratio rationis et negationis, quia per illas noscitur, et non noscitur et non per species propria, quia ratio et negationes cum nullis per propias species habere non potest. = Arguitur 3o entia rationis, non potest quasi ut actu noscitur: sed entia rationis non potest actu noscitur; ergo nec quasi. Et propriae minor: quia actu noscitur est noscibile ut quia noscatur: sed entia rationis non est noscibile ut quia noscatur; ergo, et propriae minor: entia rationis est effectus non causa: sed effectus est posterior sua causa; ergo entia rationis non est noscibile ut quia noscatur: ut quia: entia rationis, non est ens, quia actu noscitur; ergo entia rationis non est noscibile ut quia noscatur; ergo entia rationis non potest actu noscit. =

Ad argumentum ratio ut negominoque: ad 1m quoque oppinionem: quia actu noscitur est noscibile ut quia noscatur, recte concedendum sed: secundum est exercitium negominoque: et ne quidem negominoque sequitur. ad 2m rationem oppinionem negominoque entia rationis exercet et effectus notionis sed: Ignatii nec oppinionem est effectus notionis ignatii sed negominoque: notionis exercitium negominoque, et sed negominoque sequitur. sono: et voluntas est potentia non actualis, non potentia, et ideo entia rationis secundum sui essentiam et quidquid est actu noscibile in potentia ad notionem exercita, non existit. et ideo de exercitatione notionis. =

Ac ex pli caue potest in obiectione notionis praeter, quod est noscibile ut quia noscatur, non secundum quod est exercitum, et existentia obiecti, quia hoc pertinet notionis praeter ea ut quia causa efficiens, sed solum secundum praedicata extrinsecus obiecti:

similitudo ergo è plena et amen de entis rationis respectu propriorum entium, quia quod tamen propriè caret principiis cum exquo patet ad 2m: cum autem dicitur: id quod est ens existens, esse: ignorat, de existentia negatio acc. distingo esse in modo 2m consequens, et nega 2m sequentia. = Argumentum 4: id autem entis rationis, esset vera hac est propositio entis rationis existit, entis rationis non existit: hoc est possibile; ergo. quia tamen: id autem entis rationis esset vera hac propositio negationis entis rationis, est entis rationis, negationis entis rationis non est entis rationis. ergo. accipitur: nam primam propositionem negationem entis rationis est entis rationis, non autem imponitur, quia rationis negationis non est entis rationis, negationis 2 clara quia negatio imponitur cum ~~non~~ ca negantur, et non negantur lucem non potest esse lux; ergo id autem est entis rationis vel [illegible] quod est aliquid. = Ad argumentum ego maior: quia id vere est entis rationis existens, falsum est entis rationis non existens ad propositionem dico, quod illa propositiones sunt veras quando id vere non, et quando imperantur stantes: ratio huius est, quia hac propositio negationis entis rationis non est entis rationis absolute vera, 1m vero propositio non est absolute vera, quia negationem entis rationis absolute loquitur non est entis rationis, sed prius non est, et negationem non imponit intelligitur: illaute negatio positive sumatur, et non scitur tunc negationem entis rationis est entis rationis negationis. = Dices: ergo negationem entis rationis est entis rationis negationis est, et non est entis rationis = distingo sequens est, et non est entis rationis in diverso sensu composito sequentia: in modo est in nego sequentia. negationem ergo entis rationis non absolute est entis rationis, sed prius tamen talis, et quatenus negatio prius est prius tamen, et non scitur et propositione, absolutam vero non est propositione quia negatio privat negationem ergo entis rationis absolute non est entis rationis, prius tamen talis vere est entis rationis, in quantum est prius abstractio. = Argumentum 5: omnes res tribuunt prius tamen et non scitur et esse: sed tribuere prius tamen et non scitur et esse, non est tribuere prius tamen et entis rationis quia est entis rationis et esse; ergo nullam res tribuere prius tamen et entis rationis; ergo non est entis rationis cum prius tamen. omnia patet probatione, quia res non videtur. non omnes res tribuunt prius tamen et non scitur: sed non et non scitur et alteratur quia hoc est non nosci, et nulla res tribuit prius tamen et non nosci; ergo explicatur: non quando non scitur et propositione negationis non nosci; ergo res tribuit prius tamen et non scitur et non scitur tribuit prius tamen et non scitur quod est impossibile; ergo impossibile est entis rationis cum prius tamen. = Propria explicatio huius argumenti negabus.

Magister supra laudatus potestate entis rationis cum prius tamen sepius tamen mixtum sit in alto laudata sequens, et: nec est ratio, in animal prius nosci non mixtum rationali cum proprietate, et hoc cum prius tamen: quia non ergo commodum mal propriam videtur alterare prius prius tamen, et non scitur non mixtum rationali; hoc est tribuere prius tamen, et animal non scitur alteratur, ac esse. hoc est tribuere prius et non scitur. hoc est animal prius non nosci. = Dicendum ad argumentum distinguo maiorem: omnes res tribuit prius tamen et non scitur et esse intellectu intuitive non scitur et sed maiorem: intellectu abstractive non scitur sub distingo et non scitur et esse virtualiter aliquo alteratur sed maiorem et non scitur et esse constantia hoc nego maiorem, et distinguo minorem: tribuere tamen et non scitur et esse intuitive non tribuere prius tamen et entis rationis sed minorem: tribuere cum prius tamen et non scitur ac esse abstractive nego minorem, et consequentia;

arg. quod necessaria non: distingo minor: non sunt aliter ac intentiones aliter ac intentiones virtualiter & aequivaleter, concedo minor: distingo inclusa aprio cent. & nego sequelam. =

Contra ergo intuitiva est illa quae noscit obiectum ut est in se adequate, abstractiva vero est illa quae noscit obiectum virtualiter universaliter, & aequivaleter, praevet praedicamenta, ut sunt caetera abstractiva, & per species non adequatas, non aliter ac intentiones virtualiter, sed aliter ac entia existentia non realiter: ut animal enim cuius arg. non nisi per species abstractiva, clare manifestat natura animalis, obscuriores, & secundum esse ~~[illegible]~~ rationalis, & cum intellectus alius cognoscat per rationes sensibiles, ut significantes aliquo per rationes sensibiles, rationalis. Hic sumit praedicamentum ut capiat animal ut distinctum a rationali & ut capiat ipsum ut genus, & alia huiusmodi. = Ad explicationem distingo acc. negamus non noscitur abstractive nego inmediate sec. acc. intellectus cognoscens negationem ut est positiva, non noscitur intuitive illa, non noscitur tamen illa abstractive, in particulari, & modo quo negatio noscibilis positive, non omnino noscitur velut aliquid non ens positivum: nec ex hoc sequitur negationem positive non noscitur, nec licet negatio tuc non noscatur immediate, & secundum esse formaliter, non noscitur tamen secundum quid formaliter, & modo quo a nobis potest capi. =

Dicit: mutatus praevet praedamentum intellectus exist; ergo mutatus praevet praedamentum ut nos cognoscit abstractive aliter ac intentiones. = sed hic nego sequelam quia cognoscibile cognoscitur abstractive ut nos explicabimus, sicut virtualiter, aliquid ut nos quos intellectus noster possit capere per similitudinem non est cognitum obiectum virtualiter, & ita facilius ad nos cognoscitur, & significatur, conceptus ut praedicamentum: ad hoc ergo praevet praedamentum obiectum, quod non capit nisi per praedamentum ad extra, sed facilius intellectum ad similitudinem abstractive, & proportionata. =

Quaenam sit causa efficiens intuitiva & intuitiva & ut extra sit. =

Quaestio resolutio praedicamentum est ut caetera quae extra sit a Deo, ut magis noscitur ut extra illius, & ut explicetur aliqua experimenta quae ad nos apsita ut extra sit ut extra nos a sensibus corporeis experimentum extra ratione: a sensibus interni, quae sunt spiritualis? quae alicuius pacem intentionis, ut extra nos, sunt ergo intellectus pacem extra rationes. Experimentum Doctor tuetur iobs sensibus internos illa pacem ex conjunctione animae & vitae sicut intellectui & voluntate. quantum enim sit apostolicum intellectum capiens extra rationes. =

Resolvitur dubium. =

Nulla potentia, sive externa sive interna, potest pacem extra rationes. Pater ex distinctione explicatio, nulla potentia, sive externa, sive interna aliquid potest quod extra sua extra et activitate: sed ens rationis est extra externa cuius libet potentia sive interna sive externa; ergo. maior est praenota & minor probatur ens rationis est externa in materiale, & indivisibile: sed obiectum cuius libet potentia sive interna, sive externa est materiale & materiale; ergo. quam patet quia materiale est materiale. minor probatur: omne ens sive extra sive interna sunt externa materiale; ergo. = Dicit: ens rationis non portat externa negationem totius realitatis: sed illud potest fieri, & attingibile intellectu, quia ergo et ratione realis: ergo licet ens rationis in portet negationem totius manifestationis attingibile est assimilabile, saltem intellectu secundum, ut attingitur ab intellectu. cetera praemissa nego sequitur, quia quaedam ens rationis non est cognoscibile & per sequens attingibile aliter a potentia intellectiva, secundum quid intellectivae: nihil vero extra assimilabile materiale sequitur obiectum externa materiale & [illegible]

Sic 2° ostra ex Chotinas voluntatem potest facere cognoscere hoc sub ceduci
tur ex S. Thomas 2ª 2ª q. 8 art. 1 ad 2 per intuitum divinam potentia quia non potest
facere rem obiectum non potest facere cognitionem: sed voluntas non potest facere rem
obiectum; ergo nec cognitionem. p. vat. minor: voluntas ex sua natura appetit
obiectum, sive, sub ratione alicuius existens: sed potentia, quae petitur in obiectum sive
sub ratione alicuius existens non potest facere illud; ergo. maior patet ex illo principio
nihil volitum, quin praecognitum. minor autem p. vat.: similis potentia superior sub
obiectum per prius existens sive, sub ratione alicuius: sed potentia superior sub obiectum
existens non potest illud facere; ergo. = Solutio Obiectiones =

Obiectio 1°: Sensus externi sepe angustiores alias, ac sunt esse; ergo epicuritenta
rapons. accepatur 1° in gustu infirmi, qui angustiorem habet gustum, qd. enim dulce
2° visu angustiores colores apparent ut albos: ut patet in nive, in camo papaveris,
in tolo colabe, in vitro tri angulari, et alibi sepe: similiter in aqua violata ut
curva virga, quae curvatur ita ut ubaas quae nihil sunt visa. 3° quoties ex
perimur potentiam visibilem videre obiectum distans, non visu aliquo colore bene minatum:
sed talis dicitur puncum distantiae non cum colore a sua distantia; ergo facit ens
tantum. = Hoc argumentum nomen discipuli p. ponitur apud Petrum nostro Ansel
mo Dialogo de veritate capitis 8 per haec verba: Ego insuper sporibus veritatem,
sed non semper, non falsitatem; aliquando: cum enim video per aliquem vitrum aliquid,
me falit visus, non nuntiat mihi corpus, quod video vitrum esse eius de colore,
cuius est vitrum, cum alterius sui coloris cui argumentum ut ego ostendam magis tamen nostra
pecis: non mihi videtur veritas, et falsitas hic, insens, sed in opinione: ipse
nam sensus interior se falit, non illimitatis exterior: p. vat. hoc experientia: cum
enim pueri mei, scultum tacione aperuerunt facile noscitur, quod hoc non facit visus,
quin tibi aliquid nuntiat puer quae sensibus sed puerilis sensus interior quin non ve
rem discernere intra rei, et rei similitudinem. =

Ad 1m experimentum de cognitum infirmi arrigere amaritudinem, quae revera
est in linga infecta humore colerico et viloso: ad 2m dico quod visus non fingit in
nube, in camo papaveris, in colo colubris, nec in vitro colores quos videt, sed visus
videt, quae praesupposita; repraesentata ab variis colorum proceritis, ex radiis sola
tibi variis refractis, et diversimode illuminatis obiecta illa. ad 3m dico visu
nulloto modo quas circumstantiam omnem, ac in perfectam sed unice propriam distantiam
non discernere determinate ex his ergo experimentis, et aliis quae plurimis, et solis sensu
ta sensus externos occasionaliter ratione facta abinulecta, quod multae accidere
non negamus. = Obiectio 2m qui B. Thomas q. 84 a. 7 ad 1 dicit
imaginatio apprehendit, et plurimum, et non; quia apprehendit illa, ut praesentia
cum sint absentia, dicto dicuntur et metaphysice quod Jesus non est B. falsitatis, sed ta
tania. in repraesentatione Angelicis Magistri, in imaginativa, cum sub ratione
ab inulecta propter dicuntur. his 3 promittit, quae docet Praesis nostra Pro
clamus in alegato testimonio, in quo ex [illegible] scecit Jesus in mente. ad
haec adit plurima experimenta: 1m in obscuro apprehendit homine in nocte pli
lupina et longu. 2m in abibus advolantibus ad obscuras pictas, et ad alia plura
et in aliis plurib. stat quod magis patana est pli hoc experientia; ergo. =

Aliquando enim imaginatio [illegible] a peccato intellectus discipulus licet
in peccato: in quorum autem ratione imaginatio est aliqua extra rationem,
non peccat, et ex ea, sed contingit intellectum quia causa principali. absolute vero dicendum
est, non quaeunque peccata sunt extra rationem, sed peccata sunt absolute possibiles, ut patet
ex explanatione eorum rationem: hac de causa imaginativa non facit extra rationem
dum attingit ut abest ut praesens, quamvis absens potest esse praesens. ad 2m quaestionem
dicunt Thomistae dicens. ad 3m dicimus Rationem Anselmi potuisse
sensum extremorum intellexisse potentiam intellectivam, ut ex verbis abigam et claucolligitur. — Ad exemplum aliquid dicendum dicere non apparentem hominem esse lupum,
nec habes aliquem hominem pictum et vestitum quia ovis nequaquam aliquid
non est homo, nec ab ovis ubi pictus: sed obscuritatem quia datur ex lupis
et homine eius pelle induti, et ex vestis pictus ubi, ovis, et avis
descripta, quia discernere valet, intellexit, et eius intellectum; et ideo nec ovis,
nec aves in hac casu fingit ac finem extra rationem facit. —

Argumentum 3°: potentia angelica alterius, ac eius facit extra rationem: sed voluntas angelica alterius ac eius; ergo. Probatio minor: voluntas attingit bonum apparens, ut vere
bonum: sed bonum apparens non est vere bonum; ergo voluntas attingit alterius ac eius. Confirmatio 1°: voluntas, dum peccat ordinatur Dei ad creaturas in quibus ponunt finem:
sed Deus non ordinatur realiter ad creaturas; ergo talis ordo est extra rationem: sed
talis ordo est voluntas peccans; ergo. Confirmatio 2°: Dum voluntas peccat amat
ut bonum, quod nec est nec potest esse bonum; ergo est extra rationem. — Ad argumentum distinguo maiorem potentia angelica alterius ac eius est extra rationem
est non angelica secundum maiorem: a potentia angelica alterius ac eius indomaiorem:
et non distinguo minorem dominio angelica: ad probationem distinguo maiorem: angelica
secundum maiorem est non angelica, secundum minorem, et indomaiorem. ad confirmationem distinguo maiorem: Deus non ordinatur realiter ad creaturas secundum indomaiorem naturalem
ordo, et abstrahendo ex non voluntate secundum minorem, et indomaiorem. ad 2 confirmationem secundum accidens indomaiorem. — Voluntas ergo quia potentia ca
nihil amat, quia quod est primum propositum ut amativum amat bonum apparens, plu
ries amat bonum, quod nec est nec potest esse bonum potest peccando voluntatem primum
in creaturis, proponunt Dei creaturis, et sic Dei ad illas ordinat: sed in hisdem
bus, voluntas nihil causat effective, nec causat bonum apparens, nec relationem Dei
ad creaturas, nec hac causa propositum causata effective ab intellectu, quipse
principium se permovet voluntate, ut affectum quatenus obiectum ab ipsa cer
cit et fortitudo, rectitudo et ordinem, gratiam, benignitatem. — Replicavit: volu
tas arguitur bonum, et bonum pectus: sed hoc voluntas pectatur quia ab intellectu
effectum; ergo a voluntate provatio minor: non provenit ab intellectu, quia extra
est facultatis: sed voluntas illa est extra est facultatem intellectus; ergo. Probatio minor:
voluntas illa est pectus obiectum voluntatis: sed obiectum voluntatis est extra est facultatem intellectus,
vere est extra est facultatem voluntatis; ergo. Dico ad maiorem dominio. ad probationem
de bono bonum subsistentem bonum, non per se ab intellectu, et est extra illius extra facultatem
activitate, non autem in ratione vere: quia ergo intellectus effectivus est ut vere
voluntas pectus vere amat, ut bonum. —

Vazquez: volitas autem est vonitas sub ratione vonitatis, sed vonitas sub hac ratione non est ab intellectu secta; ergo illa vonitas sub ratione vonitatis est secta et secta a volitate = scilicet, prius mitis, nec consequentia: quia vonitas secta, sub ratione vonitatis, nec est secta ab intellectu, nec a volitate, imo sub hac ratione ante intellectum ponitur: et ratione, quia ab intellectu ponitur obiectum a parte vonitatis, et vitam vel a volitate, prius imponitur causata vonitas illa secta, sub ratione vonitatis, ergo ratione vonitatis solum expressit non pingit. =

Q. 3a Vtrum Deus noscat, et efficiat entia ratione: sectio 3a explicatio tituli supra sub.: =

Diximus solum intellectum esse principium entium ratione; quia ante in prima scilicet a hac potentia tantum propria intellectus, vt potentia intellectiva est; in quo dubio Q. Vazquez docuit Deum non noscere, nec facere entia ratione; plures antiquiores, et cum Cajetano, nonnulli ex nostris, cum Clementissimo Domino Ch. Q. a Quiroga, et plures scholastici, et legates subtilis docuerunt Deum noscere, et facere entia ratione; omnes vero sententiae in auctores mediae vaque omnes aiunt Deum noscere entia ratione, illa vero non possunt facere: =

nostra solo =

Deus perfectissime noscit entia ratione, sed nullum ens ratione potest efficere. ja pars sclusionis probatur 1o ex illo Sapientiae 8. Deus scit versutias sermonum, et dissolutiones enigmatum signa, et prodigia antequam fiant. Dicit D. Thomas Ja pte q. 14. articulo 9 per haec verba: quidquid sunt in potentia creatura, sive opinatione, sive imaginatione, sive quocumque modo significatur Deus scit 1a 1o. Ita Genes. capite 7 dicit [illegible] nulla ratione scientia divina nolluerit omnino, quia voluitas omnia, in noscitur non nolitat. = Q. Imperfecta sclusa ratione: Deus perfectissime, et simplicissime noscit causa effectiva entis ratione; ergo et entia ratione. Prosequentia omnino sapientissima causa noscitur ut effectiva; ergo si Deus noscit sapientissime intellectu et a noscit entia ratione. Primum: sapientia est omnium quatenus est noscibilis: sed Deus sapientissime intellectu suum; ergo noscit illud quatenus est noscibile; sed intellectum concretum non solum est noscibile in ordine ad effectum primum, sed etiam ordine ad secundum, scilicet entia ratione; ergo. = Respondet Q. Vazquez Deum noscere perfectissime, et sapientissime causa effectiva entis ratione, et hoc ipsum omnium ellium et omnia effectuum = sed dicit 1o: omnino beatifica noscitur omnia quia is formalitas Deo primo obiectivitatis: sed omnino beatifica non est sapientissima; ergo. 2o Deus noscit omnino perfectissime entia ratione et fictitia: sed solum est fictitia praesente adobiectivitatis; ergo. 3o: Deus noscit suum actum liberum, aut est intra ancillatis: sed actus liberi Dei distinguitur ancillatis per relationem rationis, ut ita Q. Vazquez; ergo. =

Pars sclusionis, in qua maior est difficultatis, sic probatur: omnino efficiens entia ratione est omnino imperfecta; ergo omnino divina non potest efficere entia ratione. ace probatur: omnino efficiens entia ratione est omnino alia ab ente: sed omnino alia ab ente est imperfecta natali omnino imperfectum obiectum ut non est; ergo. Vazquez: Deus est summa veritas in noscibile: sed summa veritas est noscibile, non potest noscere aliud ac ente; ergo. probatur minor: summa veritas quia noscibile noscit obiectum in aliquo finito: sed omnino non aliud ac ente noscit obiectum cum aliqua fictione; ergo. =

Dicet: qd omnia sunt alia ac imperfecta non est quia possunt alia non dari non est omnia, ibi quia privationes, et negationes, nosci velut sunt alia ac sunt mere abs imperfectione nuncupati, quia privationes, et negationes. necessario exigunt privationes, et negationes, alia ac sunt esse, non perfectio, seu aprehendo illas, et aliqd positivum, sed perfectionem, et aprehendo illas ad modum entis positivi.=

Sed dicet: aprehensio privationis ad modum entis positivi est aprehensio falsa: sed aprehensio falsa est imperfecta; ergo aprehensio negationis ad modum entis positivi est Deo imputanda. maior est certa: nam falsa aprehensio nosci est forma positiva et falsa in quantum est positivum. probatur minor: nemo dicit esse veritas, nisi forma vera et primaria aut alia prehendo: sed ajunt seu aprehensio alia ac sunt mere imperfectum. ergo aprehensio falsa est imperfecta ac per sequens Deo imputanda.= Ad hoc imputat qd Deus aprehendit, qd non potest aprehendi: sed Deus non potest aprehendi privationem et alia qd positivum; ergo. non est certa ab adversario: probatur maior: ideo Deus potest non aprehendi, qd aprehendit, quia Deus potest imperfecte et incomprehensibiliter. 3 Deus non potest imperfecte, 3 esse aprehendere quia Deus sunt imperfecte in aprehendendo; ergo imputat qd aprehendit. 3 Deus potest aprehendere non modo negationes. sed hoc aprehensio aprehendit illas ac sunt mere, seu rationes; ergo hoc aprehensio et non alia sed esse Deo.= Ex his manet imputatio fuga quia non imponitur imputatio: nam Deus, non potest aprehendere nisi alia ac esse, quia non potest aprehendere prius aprehensio. ergo. acc probatur: quia imputat qd cum Deus non imperfecte non potest aprehendere prius aprehensionem, quam non potest, nisi per ens. 2°: imputat Deus aprehendit falsa, quia non potest falsitatem. 3°: omnis non ens intelligi omnis aprehensio est omnia alia ac ens: sed omnis omnia Deo imputat; ergo.

da aprehendere non potest

Solutio argumenta.=

Ad argumenta 1° omnia sunt: sensationes omnes ab eo habere esse obiectum bonum divina natione: sed sensationes non potest habere esse obiectum bonum divina natione; ergo sensationes non ab eo nosci. maior est certa nam sensationes habere esse obiectum in mente divina, illud esse obiectum causa metta ab eo: sed ab eo non potest causari; ergo. probatur minor: sensationes esse obiectum in mente, et non nosci; ergo sensationes habere esse obiectum in mente divina illud esse obiectum causa metta ab eo.= Ad argumentum 2° dicendum non habere ab obiectum extrinsecum sed intrinsecum non domaccio et non dicitur non domaccio. ad probationem non domaccio. ad illam probationem dicitur non domaccio esse obiectum omnium praesens sed ab eo: omnium speculantur non domaccio, et non dicitur tamen illa aprehensio non domaccio. Deus ergo speculantur omnes sensationes, et hoc habet esse obiectum extrinsecum intellectum divino, quia ab illo esse non pedat: quia ad hoc, qd sensationes extrinsecum exprimunt omnia speculantur non dicuntur, qd ab eo pat, sed qd in pacto, et tacitulo ab intellectu exeat.=

Deo nec non imputat omnia speculantur, et prius contemplatur sensationes quia omnis omnino non est omnino ponere, sed omnino pecit: sed Deo non imputat omnia actus imputantur, et exponere, quia Deus imputat actus imputantur, et exponere: et ob hac ratione imputat Deus omnia praesentia statim,

nā pars sentio immutari, et obiecto cognoscat, et hoc nocens mutetur divino.=

Arguitur 2° ratione solutionis: Deus noscit entia ante omnem actum, et in perfectione ante unionem; ergo Deus illa facit. Accedatur: repugnantia intellectualis Deus noscit hisce certis repugnantiis: sed hisce certis ut entibus; ergo. 3 probatur 1° repugnantia intellectualis dicitur quia ante esse impossibile: sed Deus noscit ante vita; ergo noscit quia ante esse impossibile: sed ante quia facit entia; ergo. 2°: Deus noscit ante entia possibilia, quae nunquam existent; ergo illa noscit in mediate; ergo facit entia, ac certum 2° sequitur sequitur, et patet clara, quia Deus non potest noscere entia possibilia et futura ante quam nunc existant.=

Ad argumentum nego ac ad probationem secundam maior: hinc certus ut negatio, et entia nego, sunt ut entia sed omnino, et nego sequitur. Deus ergo non percipit ante intellectualiter hisce certis noscitatis et repugnantiis hisce certis esse possibile sed non facit entia ante entia noscit in ea ratione, quia repugnantia alicuius dei hisce certis, quia non percipit Deus aliquid pingit noscit illa: mens adversari non nihil pingit Deus a priori illa repugnantia; ubi ergo pingit illa repugnantia. hinc patet solutio ad 2 probationem.=

Ad 2 probationem secundam ac nego sequitur. ratione possibilia, quae nunquam existent, et ante noscitur ab eo mente, et ante non possibile, quia illa non noscitur ab eo, nisi ut certa possibilia, et facta sit ab intellectualiter; et non Deus noscit certa ut possibilia, per motum extrinsecus illis, et ita prius speculative noscit entia possibilia, noscendo illa secundum esse natura, et possibile, et prioritate ad non possibile, et nunquam.=

Arguitur 3: tunc prius entia, quae noscuntur non entia ad modum entis: sed Deus noscit, non entia ad modum entis; ergo. probatur minor: Deus noscit privationes, et negationes: sed illae non possunt noscuntur non ad modum entis, tunc quia obiectum speciei particularis intellectus entis, tunc etiam, quia Deus noscit privationes per formas apositas; ergo. 3 probatur: Deus noscit obiecta materialia a modo immaterialis ergo non noscit non entia ad modum entis: patet sequitur, quia nunc noscit et alia ante.=

Ad argumentum secundum maior, et nego minorem ad probationem minoris secundum maior et nego minorem. ad probationem dicimus obiecta specificantur intellectus divini et entis, et non nihil ab eo noscitur ratione entis, sunt entia, non ante ad modum illius: non noscit Deus ones certas ratione entis, non ante ad modum illius: noscit ergo Deus privationes per formas positivas, et non ad modum formae positivae: verum. apparet hic oculis aperti non applicando, ubi pingit aliqua forma, quae entia non: sed noscendo omnia possibilia, et existentia, et non existentia, et possibilia, et non possibilia, et existentia.=

Ad probationem dicimus Deum noscere obiecta materialia immaterialiter modo, quia obiecta non ut proximum objectum, nisi potentia ut materialia: unde illa non dicunt Deum apprehendere materialiter, et immaterialiter, hic pingit aliquid dei immaterialiter, et materialiter noscat, et necessario ante pacem existentia: hoc patet in modo divino ad noscere materialiter modo immaterialiter quantum tunc facit entia. patet etiam in intellectu humano quia non noscit modo immaterialiter, et per species immaterialis abstractas ante facit entia.=

Arguitur 3° Deus causat intellectum, et actionem efficiendo existentiam; ergo et ipsam existentiam. Acc. et certum quia Deus ut causa universalis omnia causat. Sequitur vero propositum: nullo quia causa causae est causa causati; ergo = Probatur 1°: sicut Deus est infinitus in non esse, sic infinitus est in causando: sed non est ens non quia est infinitus in non esse; ergo et illud causat quia est infinitus causando. Probatur 2°: Deus potest plura facere in perfecta, abs. quin perfecta; ergo potest causare plura facere abs. perfectione. =

Ad argumentum respondeo Deum causare actionem facientem entis non, ut res actio est entitative, non vero ut perfectio est, quia Deus non potest causare perfectionem formaliter talem: hoc explicari potest in actione peccatum illa enim causat Deus, non ut actio mala est, sed ut res actio peccat: ad 1° probationem dicimus minorem divinam omnipotentiam; quia, nisi speculativa sumatur quidquid est necessarium perfectionem non arguit imperfectionem, secundum vero actionem practicam, et ratione quia ratione nihil dat 2° vero dat totum esse, et ideo Deus speculando eos non est peccatum, actionem autem, et existentiam praestat vero non omnem.

Nec ex eo infertur Deum esse infinitum in potentia, quia non possit facere, quod imperfectum est, non vero a infinitum ad hoc est aliquantulum motus (pulcra et verissima est doctrina Divi Thomae Angelici auditor vero illum in Theologia cap. 7) dicere omnipotentem como dare, sed nam non potest? non potest corrupi, mentiri, aliquid facere falsum, aut quod factum est, non fuit factum, quomodo potest omnia? ad hoc respondeo non est potentia, sed impotentia; quia ergo dicere potest, non potentia, sed impotentia potest. ad 2° probationem dico quod res non simpliciter perfectum causata a Deo, quia non perfectum existit existentia in perfectum modum in causalem: ens vero perfectum existit existentia perfectum practicam, quae perfectionem arguit. = Arguitur ultimo ex D. Thoma 1a p. q. 15 art. 1 ad 3m dicente: respectus (reales, quibus multiplicantur non causantur ab illis, sed ab intellectu divino praxatae existentia adeo: sed tales respectus non relationes rationis; ergo relationes rationis causantur a Deo. Omnino in qua forte est difficultas enata ex D. Thoma loco supra citato ad quem subjungunt: respectus multiplicantes deas, non non creati, sed in Deo, non tamen non reales, sicut illi quibus multiplicantur personae, sed non respectus intellectu a Deo. =

Pro dictis sententiis conveniunt omnes Thomistae propinat Deum facere entia rationis realia: sed cum ratio eorum potest sequi nata non entia ac alioquin, non sine ingenuitate Deum facere entia rationis realia, et alia excedendo posse cum aliis vero Thomistis verbis explicandum Angelici praecepti, ut longe a Theologis nostri propria, ut pluribus calamo depingat genuinum Tertium hominum.

Respectus ergo reales formaliter sunt relationes rationis, fundamentaliter vero intellectuales sunt: fundamenta ergo realia et ipsa divina existentia adeo nata, ut Deum non modo praescribit, et mirabilis a creatione: cum Deum non intellectus non est existentia nata sed Deum non modo omnipotente, fundamentaliter vero, ut non nisi intellectus propagat in existentia divina varios respectus ad divinas creaturas: quae propria respectus illi formaliter sunt, in quo sistunt entia rationis realia a creaturis sed non a Deo, fundamentaliter vero a Deo sunt, et non a creaturis. = Dices D. Thomas asserit respectus illos reales causari ab intellectu divino: sed respectus reales fundamentaliter sunt in causabilis, quia sunt ipsa divina existentia: ergo D. Thomas non loquitur de relationibus fundamentalibus, quae sunt reales, sed de relationibus rationis, quae sunt formaliter = Respondeo ad 1° dicendum aliquam esse existentiam divinam 1° secundum se, et absolute. 2° quatenus ab intellectu divino non nisi cognoscitur et imitabilis. 3°. ut praxata ad creaturas. 1° modo est fundamentum proximum et rei. 2° modo est fundamentum proximum et respectus illi, quia causata a divina visione, non nisi cum existentia et imitabilis in qua visione nihil ponit. in 3° modo existentia existentia praxata formaliter ad creaturas per relationem rationis, similiter praxata non ab intellectu divino, sed ab intellectu creaturae praxata. =

Q. 7 An denominatio extrinseca proveniens à forma reale sit realis, & rationis? Sectio 1ª aliquas prænotat & referantur 5tas.

Non loquimur, de denominatione quatenus sumitur pro nomine, & sed de illa denominatione, quæ sistit in causalitate formæ respectu alicuius termini, & subiecti, in quo sic denominatio è duplex, intrinseca, quæ sistit in intrinseca causalitate formæ respectu alicuius subiecti: vero, & pariter denominatio intrinseca alterius ab alterius, quæ est formalis intrinseca illius, denominatio extrinseca, de qua in presenti disputatur à forma extrinsece communicata à subiecto, vt denominatio visi à visione, denominatio auditi à auditione, & aliæ denominationes similes. = Ynsuper ad veritatem, qd forma extrinseca denominantes, intrinsece denominat aliqd subiecti, cum visio enim è forma extrinseca denominans obiectum visu intrinsice vero denominat potentia visiua. hæ supposita pa. docet denominationem extrinsecam esse ens rationis, ita Rubio Araujo Dominicus Lince, & alii à qui thomistæ. 2a 5ª interdum omnes docet oppositum. =

Nostra Cl.

Denominatio extrinseca proveniens à forma reali realis è. probatur cl. ratione 1ª oxi: denominatio proveniens à forma reali realitatis communicata è denominatio realis: sed denominatio extrinseca proveniens à forma reali realitatis communicata; ergo. maior è certa minor quoad 1ª pte certissima è quoad 2ª probatur: communicatio realis formæ extrinsece, nihil aliud è, quam realis tributa actus à obiecto, & realitas terminans obiecti: sed forma extrinseca realitatem habet à obiecto, & obiecti realitas tribuit actui denominationem à forma, visum realitatem habet in patiente, & patiens realitatem terminat visionem; ergo. = Vnde ex & explicata hac ratio: per hoc probatur, qd visio realitatis communicatæ patiente patiens denominatur realitatis extrinsece visus: sed visio realitatis communicatæ patiente; ergo patiens denominatur extrinsece visus realitatis. maior è certa quia patiens denominatur visus à visione communicata; ergo à visione realitatis communicata denominatur realitatis visus. probatur minor: potentia visiua realitatis visus est patiens per visionem. ergo visio realitatis communicatæ patiens. acc. certum, & sequela probatur: si potentia visiua realitatis visus patiens patiens realitatis visus à potentia visiua; ergo. = Respondeo, qd licet visio tendat realitatis in patiens patiens non denominatur formalitatis visus à visione, sed intellectus non capit visionem, vt intrinsecum inherentem in patiente: unde patiens solum denominatur realitatis fundamentalitatis visus à visione extrinsece denominante, formalitatis vero à visione accepta per modum inherentis in patiente = sed contra 2º: denominatio visui realis non solum fundamentalitatis, sed formalitatis; ergo solutio è nula. acc. probatur: denominatio visibilis non solum fundamentalitatis, sed etiam formalitatis realis; ergo denominatio visui. = 2º forma denominans extrinsece realitatis accedit ad subiectum; ergo formalitas denominat subiectum realitatis denominatum sequela è legitima quia forma denominat subiectum, per hoc qd accedit ad illud. acc. patet nam formalitas accedit ad obiectum collocatum. 3 solutio recurrit ad denominationem intrinsecam: sed qd procedit de denominatione extrinseca; ergo impertinens è solutio. 4 talis è denominatio, qualis è communicatio: ergo si communicatio è extrinseca extrinseca è denominatio: sed communicatio visionis extrinseca; ergo & denominatio visi. =

S°: Subiecto denominationis intrinseca respicit forma per modum subiecti inherentis, & subiecti denominationis extrinseca respicit forma per modum terminatis; ergo ad hoc quod partes realitatis maior actione videri non ingrediantur intrinseca pars. Nec quod sunt necessitata; ergo. accepta intellectu nihil operatur vno potentiarum, & partes realitatis formalitatis vno; ergo sunt pluribus vnibus, & partes potentiarum, ergo

Solutio argu.

Ad quod 1°: denominatio realis provenit a forma realitatis omnimoda: sed denominatio vitae ex g. non provenit a forma realitatis omnimoda; ergo. minor patet: denominatio vitae parent actione: sed vita, non omnimoda realitas obiectiva; ergo. probatur minor: ait solum omnimoda realitas subiecto, in quo est: sed vita non est realitas in obiecto sed in potentia activa; ergo. 2 forma: ens vitae formalitas entis rationis; ergo. accepta: ens vitae formalitas licet inhaerentia vitae: sed haec inhaerentia entis rationis; ergo ens vitae entis rationis. Maior patet quia actus est actus principium inexistentiae. probatur minor: haec inexistentia non est in potentia activa, quia vitae proprie inexistentia in potentia activa denominat illa vitae; ergo haec inexistentia in obiecto: sed inexistentia vitae non est in actu; ergo. =

Ad argumenta ex esse maximo indominoi, ad quod non est esse maximo indominoi. ad huius quod non dispondo maior: vita solum omnimoda realitas subiecto in quo est adhaerens, & inhaerentia esse maior: in hac parte sunt duo. solum omnimoda realitas intrinsece sed: extrinsece indominoi, & dispondo minor non est in obiecto, sed in potentia activa inherens, & intrinsece sed: adhaerens, & extrinsece indominoi, & sequitur. ad formam indo acc. ad quod non indominoi non sequitur inexistentia propria & intrinseca, & non adhaerentia. ad quod non dico, quod vita est actus inherens, non verum, sed in vita bona: vita ergo sunt duplex esse, unum intrinsecum scilicet potentia vitae, & hoc sunt quod est inherentia, aliud extrinsecum, & proprie existentia. scilicet vitae. =

Ergo est ergo duplex denominationis, intrinseca, & extrinseca, quod denominatio intrinseca provenit a forma intrinsece inherente in subiecto denominato, quia affectus intrinsecus non potest formaliter causare nisi formam intrinsecam: forma vero extrinseca denominans non potest inherere in subiecto extrinsece denominato, sed unica petitur ad genere illud ad hesive, hoc est illi adhaerens, quia solum causat effectum formalem extrinsecum: Dico vero intrinsece subiectari inherentia vitae, & extrinsece adhaerentia subiecto vitae. =

Replicabis: esse vitae est actus vitalis; ergo forma illius est actus vitalis: sed forma actus vitalis dicit inherentia; ergo esse vitae dicit formalem inexistentia vitae. = Ad replicam sed o animo, & dico sub sita forma actus vitalis dicit inherentia in subiecto intrinsece denominato sed: in subiecto extrinsece denominando. vitae ergo inherentia dicit inherentia vitae inexistentia; inexistentia ergo in potentia & in obiecto; dicit ergo inherentia in vitae, & non in vita. =

Instabis: omnis forma actus vitalis licet extrinseca exercet conceptum in subiecto, quod denominat: sed sceptrum est sceptrum in herentia; ergo omnis forma licet extrinseca dicit inherentia. minor certa, quia sceptrum est principium actus, quod est denominatio. probatur maior: omnis forma actus vitalis extrinseca potest sumi ut actus in subiecto, quod denominat; ergo sceptrum potest, quod duplex est sceptrum, & duplicem valet intelligi; aliud inherentia propriis forma intrinsece denominans, aliud extrinsecus. propriis forma extrinseca in forma sit, sive inherentia in obiecto, & in specie: sceptrum non exercet vitam in vita, sed in actu, & non exercet non in vita sed in vita. =

Ad quartum 2°: visio non denominat obiectum visum ut notum in intellectu: sed nihil est aliud in vero, nisi aliquis notitia visionis in illud; ergo est visio entis rationis. Et confirmatur: visio potest esse in subiecto illius; ab ipso enim exit, non recipitur: sed visio non denominat subiectum ut est apertus, sed secundum quod est causa formalis denominata; ergo = dis. pro gomatori: visio non denominat subiectum visum ut est in intellectu notitia, quia non nominat nisi aperta negomatori respectum, et nego sequitur. = Aliud ergo scitur est visio sabisio non exp. prima, sed exp. subiecti: visio enim, quia est causa formalis intrinseca visibilis, et extrinseca visus est causa, et apertus subiectum notitiae, sub diversa formatione, est enim apertus quatenus est quod ens apotitia per obiectum et ab illo expressa, causa vero, quatenus est cognitio cognitiva passiva, cognitio scitur extrinsecus, cum sit causa formalis: visibilis est apertus, quatenus est cognitum ad frui actionis, causa vero, quatenus est cognitum cognitiva frui causa formalis extrinseca. in hoc ergo nulla repugnantia abiuratur, non causam, et causam secundum diversam rationem esse ipsis ad diversam unitatem. =

Ad quartum 3°: hoc scitur Deus omnia prescit ad omnipotentiam extrinseca: sed illud est ens rationis; ergo. Et confirmatur: nesset ens reale Deus aliquid habentem potentiam qd non habuit obiectum: sed hoc opponitur immutabilitati divinae; ergo. Et primata: hoc scitur Deus omnia, et est causa, et incausata, et non prima, quia subiectum illius est incausata, non 2um quia prima est causata; ergo est aliquid rationis = secundum quod notionem, ad quam non dicit Deum esse prima non habere aliquid principium, qd non habuit ab extrinseco, sed aliqd extrinsecum, qd non angustiat mutationem omnis, sed omnes. ad primam notionem dico illum scitur esse causata, quia conscitis accidentalibus denominantibus formam, et secundum illum accidentalem esse primum ea denominationem. = Aliqua dubia laxe solbuta. =

Supposito, qd solo possit a intellectu vapotest esse ens rationis inquantum illud potest pertinere per ordinem intellectus et aprehendi, et prout: simplex apprehensio potest sparamanomalor superius ad magnitudinem: hoc ipsum potest aprehendi, et dari non in pertinere actu ordinis: sed totum hoc est ens rationis; ergo ens rationis potest pertinere per aprehensionem, et ordinem, et modum. = Tertium 2°: ab ens rationis partem aliqua do pertinere aliqua do pertinere actu et reflexum? respondeo ens rationis aliqua do pertinere actu et reflexum, quia nullo anomale non exponitur illa mutatione, et in non est causa anomali. potest esse ens rationis pertinere actu et ordinem, et prout in notione alterius dei, et in nullo notione dei ad creaturas; ergo et pluribus de pertinere potest ens rationis pertinere actu et reflexum, et ordinem. = Tertium 3° ab ens rationis cum fundamento existat pertinere actu et fundamentum: ne dant vero respondeo et prout: si ens rationis existit pertinere actu et fundamentum non esset principium, sed in quantum existit esset ens reale: sic Christus D. non est principium homo, qui existit pertinere actu et fundamentum: sed ens rationis est ens principium; ergo non existit pertinere actu et fundamentum. =

Dices: ens rationis finitum non est realis hac ratione probat, non est ipsum per existentiam sui finitum: quid ergo dicendum? nunquid ens rationis finitum in alio? similiter negant vere supponendo quia existentia non potest actuari hoc est in ipsum existere nisi in causa existentia, sicut una alveo non potest dari valvae nisi in cui subiecta, et una existentia entis realis non potest facere existentia quo entia realia; parat ergo. =

Dices: licet existentia sit actus existendi potest esse entia realis actuare ens rationis; ergo ens rationis potest existere per existentiam entis realis. accepto vatis: species et actus existendi in linea intentionali: sed species realis potest actu repraesentare ens rationis; ergo existentia realis potest actuare ens rationis. =

Fugo acc. ad probationem distinguo maior: species et actus existendi per modum principii repraesentativi secundo modo: nego maior secundo modo, et nego sequelam: existentia enim et ultimus terminus intentionalis non est ens, species vero unice principium repraesentativum extrinsecum unicum ut patet: patet hoc nam unica species in angelo repraesentat hominem, leonem, et alia, omnia vero existentia, non potest existere ut ens hominem, leonem. =

Quaeres ergo: an ens rationis habeat speciem proprium repraesentativam? dico ens rationis non habere proprium speciem, sed noscitur per speciem entis realis. probatur ratione: ens rationis repraesentari potest per speciem entis realis: sed aliunde ens rationis non potest habere speciem propriam, quia non potest esse intensibile extra entis; ergo. maior probatur: species entis realis est repraesentatio sed dicis noscitur civiliter ens rationis: sed repraesentatio sed dicis noscitur civiliter patet entis rationis potest esse repraesentativum illud; ergo. maior est certa, et minor probatur in esse divina, quae per ea dicit rationem possunt esse creaturas. =

Dices: sicut ens rationis repraesentatur per speciem realem habent realem intelligibilitatem, quia intentionem intelligibilem in quantum repraesentat = nego sequelam non loquatur bene intelligibilitate passiva, quae habetur ex probatio quia non dicitur nihil malum pedet. nec species realis, in quantum repraesentat ens rationis explicat realitatem, nec realem intelligibilitatem, sicut ex essentia divina potest repraesentari creaturas non explicatur in ipsa quae repraesentat ad. =

Ynquires: praecipue, vtrum ens rationis consistat in aggregato ex extremis realibus, et in ipsorum falsa abstractione illa extrema. negat vere probatur tria plurium rationes: Ye entitas, a rationis et ens rationis sistere in ente fictio, et impossibile abstrahi entia realia ipsorum. probatur: ens rationis et quidditatem habere et intellectum pingere: sed, quia hoc modo habet esse pingere abstrahi entia realia; ergo. probatur minor: ens reale sine fictione habet, et habere potest in natura esse; ergo. explicatur: aggregatum ex duobus extremis, et ex ficta falsa abstractione entis realis; ergo. accepto vatis tale aggregatum stat ex extremis realibus, et ex mali fictione; ergo est ens reale. =

Dices: ens rationis sistit in noscitur; ergo in ipsa fictione, quae realis est. distinguo ante: sistit in noscitur active nego ante: terminative subdistingo in noscitur practice secundo speculative nego ante, et nego ante. solutio stat ex dictis: ens rationis sistit in ente ficto fictionis practice pingentis, ipsa vero fictio non nisi causalitas entis rationis dicitur. =

Replicabis: terminus fictionis semper est alienus realis, et ergo fictionis terminus vel subiecta. accepto vatis terminus fictionis homo est rationalis, et non rationalis, et hoc est terminus huius fictionis homo est rationalis, et irrationalis: sed terminus huius est realis; ergo et fictio. probatur maior: et positione sit solum distinguitur ex parte copulativa, et disjunctiva: sed partes illae non inveniuntur ex parte termini, sed per fictionis; ergo. =

Nego acc. ad p. vatonem nego maiorem. ad huius p. vationem distinguo maiorem: solum distinguitur per particulam copulantem, & disiunctiva, ex nego sensum significat disco maiorem: non significat ratione maiorem, sed distinguo minorem, & nego sequelam. 2do ergo p. ponitur diversam natura distinctam hominis cum rationalitate, & rationalitate, quae distinctas p. ficitur & supponit, 2do vero non diversam natura, & disiunctiva, solum ab unitate identitatis hominis cum aliqua ex his extremis, quae vera est quia homo est rationalis. =

Ynsistes: tertium nos huius unionis homo est rationalis & entitas realis rationalis cum homine: sed haec entitas est rationalis; ergo est rationalis non distinguitur a homine rationali: p. ratione maiorem: per tertium huius unionis est aliquid aliquam: sed a primam identitate realem rationalis cum homine; ergo = distinguo maiorem: entitas realis, quae est rationalis maiorem: quae fingitur ex eo maiorem. a primam aequivoce p. ponitur illa maiorem, quae impossibilis, actu separatione, & loco pcia est, & abstractione realem distinctam. & haec vobis sufficiat de istis sufficiente. Circa ad veritatem melior de tertia non est aliud dicere nunc. =

TRACTATVS 3. DE

Universalibus

Explicata entis natura, natura, vt facilius ad quamnam 2 intentionis logicalis, nunc de ipsis natura instituta sermo. ad logicam enim expectat de universalibus formalitas supra intentionem, & non praesentatam agere de de universalibus in communi, de ipsis dumtaxat universalibus, & de causis ipsorum. sed vt clarius ea dicamus ad vestro p. intentio, seu praedicabilia. 1m est quod significat plurib. veniens, vt hic hic vox homo significat natura humana veniens Petro, & Paulo. 2m est quod plura amplectitur, vt deus amplectitur. 3m est quod plura comprehendit, vt deus. =

Ynvestigandum est de quo in praesenti) eorum actum ad esse dum modis: scilicet actum praedicandi modalis. ex his definitionibus 1a patuit vt esse modalis: 2a vero vt esse continua, quia praedicabilitas est propriata universalis. & data definitione negatur 3 praerequisita ad universale, scilicet unitas significata per plurium aptitudinem ad esse dum complurib., & plura in ente. unitas omnis dicitur esse per pecta intrinseca & intrinsecus significata per nomen: & haec causa analogum vt ens, & tertium, vt dum homo excludunt ab universalitate logica. =

Unum definitur per hac, quod est indivisum in se, & divisum a quolibet alio. unum dicitur cum caetera divisionis, & sic maior est unitas quam dominor est divisio. divisio enim, 1, fit per praedicata formalia intrinseca constitutiva, 1, per praedicata materialia, scilicet per singularitatem. 1a divisione dicitur genus in suas species, vocatur & divisio formalis quia ex ea oritur praedicata formalia scilicet formalia, & rationalia. 2a divisione dicitur species in suam individua, vel homo in Petrum, & Paulum: vocatur & materialis, numerica, & individualis, haec divisio, quia causatur per principia materialia, seu individualia. unitas divisionis opposita dicitur formalis, sicut & caetera divisionis formalis.

naturalis, verum et ut dicit causa divisionis naturalis.

De primo vnit ait, scilicet primalis, et dicit non dimensionalis intelligendum est dicitur vniversale esse vnum: at vero quia dicitur esse actu adesse dicitur in multis, intelligendum est dicitur esse vnum vnius naturae primalis, adesse dicitur in multis cum diversione, et distinctione illis: quia per naturam divinam non est vniversalis, quia est non visa in sub personis: nec natura per se est vniversalis respectu primarum subtilitatum, quae non distinguuntur illis.

Quinto notate, quod vniversale est duplex. metaphysicum, et logicum. vniversale metaphysicum est natura cum praedicatis illis et inest singularibus concretis, vniversale logicum addit ad metaphysicum respectum et dicit ad infinita. ex quo sequitur vniversale logicum stare ex natura, et ex formalitate. vniversalitas ponitur per naturam abstractam dicitur per formalitatem vniversalem, et ideo vniversale metaphysicum dicitur per modum per formalitatem vniversalem nec logicum stare ex natura, et actualitate, et formalitate. enim agendum est in ratione, incipiemus examinare quae est proximum totius vniversalitatis.

Disputatio 2a de natura vniversali et natura vnitatis, et distinctione illius: 1a Quaestio 1a Vtrum aliquid sit natura vniversalis? 1a pars

Varia in hac parte praeviam quorum 1a nec Heraclitus, et Cratylus, et hac ab expiravoxa, et aca demicé aperuerunt vetus illud axioma de singularibus nihil datur scientia omnis scientia demonstratio leva quia omnia cum sunt singularia. hac 1a ratione gaudent a Platone, et eius discipulo Aristotele, qui invicem semper varant, de singularibus quae non sunt in aliqua ratione minus plura scimus et demonstrant, sed non de his tantum Aristoteles alis a contrario. Plato dis sexissimus Graecorum qui divinus nuncupatus est, et tanquam vitam in alium mundum nos transmisit.

Plato ergo vna ratione obiecta scientiam statuit naturas vniversales, ab singularibus non separatas; quas vocavit ideas, id est species seu primas aeternas, incorruptibiles, et invariabiles. tales ideas ex mente Platonis plenissime depingit Thomas libro 1o metaphysicae lectione 7, et alibi sepe. deprehendit facit Plotinus plurimis locis, in quibus molestissime agens et capere impugnavit suum magistrum: sed non in vitium. nam praecipuus Plotinus Cicero, et Maximus Cicero dicit non mendacium intelligi a Platone ideas vocamus, quibus habet esse omnia singularia: Plotinus quoque accusat ut in vetosum, et infamem suum magistrum deprehensum.

Sed quid quid in hoc hac opinio ab omnibus impugnatur et merito: nam illud est ideale, id est a priori dictum, id non sit ipsum per interpretationem dictum, quia omnia intemporaliter dicit Deus: est singulare, quia est terminus actionis singularis: est variabile, quia nihil praeter Deum est invariabile. si secundum illud est nihil est, quia nihil praeter Deum non est factum. secundo: illud est ideale a singularibus separatum; ergo, est distinctum; ergo non est praedicabile praedicatum, de singularibus.

3ª ta quæ nominalium et a Pricis, dicebat omnes res significatas per voces esse singulares, et ipsas voces esse universales: in quorum opinione dicebat universale in significato, non vero in esse. hæc sententia impugnata fuit a Sancto Anselmo libro 2° de incarnatione capitis et obiecta: capitulum ad quod capiendum libros accedat illorum temporis dialectici, quorum nisi platum voces putant esse universales substantiæ, quicum, non intelegit quomodo plures homines in specie sint unus homo, qualiter in illa sacra natura sint plures, quomodo plures personæ quasi singula quæque ipsa sint Deus sint unus Deus. Munus inter scholastes consistentia docet sanctæ Trinitatis natura, prout in mitaliter universalis = nostra Cl. stavilita, et obiectionib. vindicata. =

Patris ap.tis natura sunt fundamentaliter universalis. Dicl. sequitur ex occasione testimonio Sancti Anselmi, et quod cum dicitur filiorum, homo, et eius testimonia ut pro ratione universalis fundamentaliter est veneria, et similitudo plurium in ea natura: sed ap.tis patris veneria, et similitudo plurium in alia quam natura: ergo ap.tis patris fundamentaliter universalis maior est certa, quia nihil aliud ab intelligitur nomine universalis fundamentaliter: probatur minor: ap.tis patris veneria, et similitudo, homonis, et quod in natura animalis, et inter Petrum, et Paulum in rationalitate; ergo ap.tis patris veneria plurium ab alia quam natura. =

Dicl. obiciens 1°: omne quod existit ut ap.tis est singulare formaliter; ergo non est fundamentaliter. accedentis et cessante quia ap.tis universale, et singulare opponitur; ergo quod est singulare non est universale: 2° probatur 2°: natura ap.tis significatur in singulariter: sed singularia non possunt esse fundamentum universalitatis; ergo. 3° probatur 2°: omne quod existit ap.tis est generabile, et corruptibile: sed quod est generale et corruptibile non est universale; quia universale est ingenerabile, et incorruptibile; ergo. =

Ad 3° cum accedo sequitur ad probationem dicimus singularitatem formaliter ex clude universalitatem fundamentalem, hæc enim consistit in eo quod natura quæ ap.tis est singularis capax illam universalitatem formalem in natura statione quæ omnes singulares ponuntur in ea dicitur natura; quia natura, quæ singularis est ingenerabilis in natura singulari Petri, et in ea licet natura Petri ex qua natura est singularis non in universalis prout potest ex ipsa ratione similitudine ponitur fundamentum ut natura Petri, et Pauli sit plurium una natura. = Ad 2m dicimus natura ap.tis realiter significat singularitatem, et virtualiter abstractum ungi: unde cum ex quod natura ut virtualiter distincta ex singularitate fundamentaliter sit principium universalitatis. ad 3 probationem dicimus natura prius existit prius est corruptibile, quia non natura quæ nunquam existit non potest corruptibile: hæc autem natura corruptibilis prius, in corruptibile est natura prius et realiter, quia præcisa est alia, et metaphysica natura. non igitur habet existentiam necessaria, et incorruptibile: quæ sufficiunt ad evidentiam esse certa et ad universalitatem. =

27 Augusto de examen de fendiesta

Dicet communitas è prædicatum essentialem naturæ materialis, & passio essentialis illius: sed prædicatum essentiale vel naturæ instantiatæ physico; ergo natura physice sumpta è communis = ex pdo existentia, singularitate, ipsaque natura materiali habere ista prædicata essentialia necessario in se connexa, & inseparabilia, & ideo natura materialis necessario en communis è metaphysica: qualiscumque impossibilitas, ella dicitur pertinere ad statum physicum, & non secundum nexum metaphysicum. =

Insistis: natura in statu physico sit communis: sed in statu physico prædicatur ad unum universalium. ergo ut prædicetur ad universalitatem is in communis = Ceterum prædicatum sequentia natura, enim is communis instantiatæ physico, instantia physico prædicatur ad universalitatem non tamen prædicatur ut is communis, nec is potest communis sed indigat ad fieri universale. fiat ergo illud, quatenus semel is, & quatenus prædicata natura necessario mutatur, quæ dna natura communis in communis sinam, & obiectum exprimitur, quæ habitudo nexus, & similitudo exercere, & quæ ad existentiam sit deperditus. =

Dicies 2°: natura apprehensa, non è acta ad esse in multis; ergo natura apprehensa non è fundamentum universalis. acc probatur: omis natura essentialis singularis: sed quæ è essentialis singularis, non è acta ad esse in multis; ergo = dis tingo acc: non è acta ad esse in multis in statu physico, concedo in statu metaphysico, concedo acc, & sequentia. acta enim ergo natura ad esse in multis in statu abstractionis ab singularitate, in statu vero prædicationis acta è ad esse in multis fundamentaliter, quatenus è acta ut abstracta a singularitate. =

1.° 2.ª Utrum natura apprehensa habeat aliquam unitatem formalem, & negantibus omnibus plurimis sententiis explicantibus, & refutantur. =

Ynotabile natura est ita in singularibus esse una unitate similitudinis, quam natura apprehensa Petro est alibi est multis natura Pauli. Certum est enim è natura apprehensa esse una unitate singularitatis, & individualis, quia Petrus apprehensa è unus individuum singulare individuum, & alium abs omnibus quibusque & divisum. veritas ergo præsentis dubii è an unitas formalis, & propriata inquirit quæ è natura quæ in Petro, & in Paulo sit una, & eadem natura formalitate una vel utrinque unitate formali, licet in hoc qualitate multum plicata. =

Sed ut clarius possit intelligi obscura per obscura, in memoria revocare unum ex improvisa in se, & ut quæ obscuratio.

Ut quæ dis pertinent in mente, seu cum pabitione tales esse unitas. illud ergo in quo duæ causæ abstractionis per principia singularia, materialia, seu materiæ causæ unum numero, quæ unitas maior è materiæ unitatem, quia non est singularium multa admittit unitatem natura in qua duæ causæ abstractionis per principia formalia, non generica, non specifica è una unitate formali, sunt de quacumque prædicatum. =

Quæ natura, quæ dicitur nominata universalis potest maxime explicari statu. 1° sed hoc, metaphysicum, seu in sensu quo sensu natura, solum dicitur prædicata essentialia secundum subjecta abstractionis. 2° status è status substantiæ, seu apprehensi, in quo natura non solum dicitur ita prædicata essentialia, sed plura, quæ in abstractione dicuntur. 3° status ut actualis, quo, in quo natura prædicata essentialia dicitur aliquam denominationem universalis generis, speciei, & similium. =

Sanctus ad verbum, qd unitas formalis alia est positiva negativa alia, unitas positiva consistit in eo, qd ea de natura sit absolute, et positive actua adeundum plures, et actu in plures. unitas vero mutatis negativa consistit in eo, qd natura non habeat in se aliquam rem vetuo, sed non prius habeat, vt sit, et non sit ea actu in plures. Et duplici ergo ac unitate et ceteris, dicit natura modo plici statu sumpta, nimirum natura in statu secundum se, et de natura ap.ae rei existens. = Iis ergo positis

1a 5ta docet natura ap.ae rei habere unitate formali plures omnino. et hac 5ta certam Schotus, et in certam ante ista sibi Thomas abscisa, sed positiva est Gloriosus Mesnero docto, et magno Schotista, sicut docet et alii sentia legatur. sed quid quid sit Schotus omnia ponit unitate formali naturae: dicentes tamen: alii enim docet natura esse unam in plures actu, positive, et formaliter: ita vt natura Petri actu et formaliter sit natura Pauli: alii docet natura esse plures omnino actu distinctas, ita vt natura Petri non habeat esse natura Pauli: et ita vt natura Petri possit esse natura Pauli. Actus supra allegatus, et cum eo plures recentiores, et juniores Schola docet natura esse una unitate indivisibilitatis actu distinctas. ita vt natura Petri exse, non dicat separata, vt sit in Paulo. = Ex hisce docet natura habere unitate formali positiva plures omnino inchoative vero unitate esse propria natura in statu solitudinis, sive natura secundum se sumpta, et sic ad inferiora non descendam. Thomistae, et Jesuitae in aucto pluries omnissime docent natura secundum se esse unam gradative, et natura ap.ae rei nulla habere unitate formale, quae istis explicata cum unitate numerica: hic autem unitas ita appellata unitas transcendentalis, iam unitas importans contra divisionem per principia forma. iam unitas similitudinis, sive uniformitatis, et alies plures et ibi ozes, satis caliginosa tatis nominibus obscuriores reddit: et quia non expedit clamore rem exercere, varies tamen conclusionibus difficultatem resolvat, et non ita ab. tryceteris. = Sectio 2a 1a 3a. =

Natura ap.ae rei, non est una a formalitate positive, nec actu, nec aptitudine: duplice parte sumpta dicis, et quo ad 1m patet ratione: natura est in ap.ae rei est multiplex formalitate positive: in natura multiplex formalitate positive non est positive una; ergo. minor est certa, quia unitas actualis positiva opposita cum multiplicitate positiva. major patet: natura vista in singulis plures singulares formalitates positive: sed natura sistens plures singulares formalitates positive est multiplex formalitate positive; ergo. minor non videtur certa, et major patet, quia Petrus, et Paulus sit duo homines formalitate positive distincti. = Patet Petrus distinguitur a Paulo, non solum in singularitate, sed etiam in natura humana: ergo natura humana Petri est actu formaliter distincta a natura humana Pauli. hac consequentia est legitima quia distinctio in natura humana est distinctio formalis, quia ex sua ratione prae dicata est talis. ac patet: Petrus, et Paulus, non solum sunt duo homines, sed etiam sit duo homines distincti:

Sed ipsi Petrus in ordine ad Paulum singularitate distinguitur; ergo dicet ipsi homines distinguuntur ab humanitate: sed ipsi duo homines actu formaliter possunt distinguuntur; ergo natura in illis è actu formaliter possunt distinguuntur; ergo è una, et ea de natura formaliter.

Dicit Schotus quod natura existens in singulariter è diversa realiter, et numerice rationes singularitatis, in ordine ad formaliter è; ergo diversa realiter, una, et ea diversa formaliter in quorum è aliqua repugnantia, nam divisio numerica non opponitur unitati formali, sed tantum actu numerici = sed contra hoc primo. natura existens in Petro, et Paulo è diversa formal. possunt; ergo. accipiatur: Petrus, et Paulus non solum distinguuntur, et diversi in singularitate, sed etiam duo homines formal possunt: sed actu possunt ipsi duo homines a natura humana; ergo.

2o: implicat quod eadem natura realiter, sit ex aliquo capite realiter diversa, et distincta, et quod non sit formaliter diversa, et distincta; ergo implicat solutio. accipiatur: multiplicitas, distinctio, sive diversitas ipsa dicatur in veritate omnium, sive formaliter; ergo. 3o: una natura esse eadem in plures ab actu formali possunt salvantur multiplicitas personarum cum unitate naturae; sed hoc è falsum. quia in creatis salvantur ut tales, et in ordine ad mysterium ipsum distinctionis; ergo.

Ex dictis pro variamur 2 partes sententiae quia natura non habet actitudinem ad quod esse multiplicari sed natura Petri existens in Paulo actu formaliter possunt; ergo natura existens ap.tu non è una formaliter possunt ad hoc in actu omni: pro varia minor: natura Petri actu quia actu existens Petrum non potest esse in Paulo; ergo. 2o contra Scl.: unitas dependet ab adventione imponendi è imponibili: falsum è unitas actualis; ergo. pro varia minor actu duo natura Petri et in Paulo dependent ab eo, quod natura Petri non coincidit cum singularitate; sed hoc è imponibile; ergo.

Secundo 3a impugnatur unitas negativa ap.tu =

Natura ap.tu non è omnino plures negative. Scl. non solum è Ste Mexinata, et alii Schotistae, sed etiam Ste Cajetani existentia naturae existere è unum negative, eo quod singularis non è: sed contra dictum pro varia nostra Scl: natura positive ap.tu praeter aliquid non est quo, non è negative omnino; sed natura ap.tu è ap.tu praeter aliquid non est quo; ergo non è omnino negative. Minor ostenditur ex omni explanatione unitatis negativae; ubi nam quod pro varia: tunc natura è negative omnino quando per non pertinet è in multis: sed natura positive ap.tu pertinet aliquo in non sono repugnat è in multis; ergo.

Hac expacitis maior pro ipsa minor: natura ap.tu è natura positive singularis: sed natura positive singularis è ap.tu praeter aliquid non est quo; ergo. maior certa: minor pro ipsa manet in solutione ab actibus ubi ut sua ratio: natura actu, et positive coincidit cum aliquo non est quo sed ap.tu praeter: sed natura positive singularis è actu positive coincidit cum aliquo non est quo; ergo. 2a contra: natura quae repugnat è in multis non est quae omnino negative: sed natura ap.tu repugnat è in multis in diversis; ergo.

Dices natura existens ap[t]ra rei in multis non est de ratione naturæ, sed ratione ecceitatis, cum qua conuenit per accidens: sed natura Petri non potest esse in multis ratione ecceitatis cum per accidens: ergo impossibile est, quod natura Petri sit in multis. Vltimus: Dicunt natura ap[t]ra rei ex se non dicere repugnantiam ad esse in multis, et logicus in natura a nescio quo, et sic implicatio ad esse potest, et alibi de nobis non adversatur, et logicus minus per se et realiter, et sic natura in re est singularis ac per assignem ap[t]ra prata positive aliquem in se suo; ergo et implicatio est solutio, et alibi de extraneo contrarius, et argumentum per accidens non impingit.

Vrgetur non repugnantia naturæ ut sit in multis, et per accidens ex natura metaphysica, et secundum secundum naturam, et ab ipsa ut in se distincta a singularitate? Si 1[m] solutio non est ad rem, quia agit per accidens natura in statu ap[t]ra: si 2[m] est falsum: probatur hoc: natura Petri ut in se distincta a singularitate Petri, non potest non esse Petri natura; ergo et alia natura ex se potest in se distincta a singularitate esse Petri natura; ergo est singularis; ergo ex se non est munis. Sequitur ratio legitima. Accedit prata: natura Petri ex se, ut in se distincta a singularitate, non potest esse natura Pauli quia alia natura non potest in re esse ap[t]ra per ex se, et ratione sui cum subiectivitate distinctis; ergo.

Dices. natura ap[t]ra rei ex se est non singularis formaliter; quia natura, et singularitas distinguitur ex natura rei. Sed ora est; quia non mihi distinctio, ut implicatio naturæ existentiæ: illata tamen per missa sic in ipsa natura unitas negativa: natura ap[t]ra rei est realiter entitative singularis, in[ta] schola Scotistarum: sed natura realiter entitative singularis, non potest esse munis negative; ergo. maior est certa: probatur minor: natura realiter entitative singularis non potest esse realiter in Petro et Paulo: sed natura quæ non potest esse in Petro, et Paulo, non est munis negative, quia similis natura est essencialiter ap[t]ra prata aliquem in se suo; ergo.

Schol. Explicatur unitas naturæ ap[t]ra rei.

Vnitas naturæ ap[t]ra rei datur unitas formalis positiva plurium munis fundamentaliter, ut note. Ad cl. ponitur explicatione, quia per varione in hoc est: quia per ad veritate, quod unitas formalis est duplex, alia in propria, et alia propria et spirita; hæc dicit carentia diversionis, et distinctionis in natura illa vero excludit dissimilitudinem, seu diversitatem, et hac unitas intelligenda est cl. Illa ad 1[o] probatur ex D. Thoma 3[o] posteriora lectione 2[a] ubi inquit: Sortes est similis Platoni in humanitate non quasi eadem numero humanitatem habeat Jesus Christi.

Ratione prob. ad cl. unitas formalis positiva fundamentalis remote est illa qua natura ap[t]ra rei pro vel fundamentum, ut sciplata, ut munis, et universalis: sed natura humana ap[t]ra rei pro vel fundamentum, ut sciplata ut munis et universalis; ergo natura humana ap[t]ra rei est unitas fundamentalis. maior est certa, et minor patet sic quia natura humana Petri est similis naturæ humanæ Pauli in prædicatis formalibus, sic etiam quia respectus munis distinct a Paulo, quia abequo in prædicatis formalibus. ergo natura humana Petri similis est naturæ Pauli; ergo in natura humana ap[t]ra rei datur unitas formalis similitudinis, et convenientia fundamentalis specifica formaliter sumpti.

Dices: natura humana apud Petrum et Joannem; sed singularitas excludit unitatem formalem; ergo natura humana apud Petrum non est una formaliter. Solutio stat ex dictis in 1° gr. nec aut est admittenda singularitas excludens omnem unitatem formalem stricte sumptam, et distinctionem naturae: quia natura singularizata in pluribus individuis, est in illis, distincta, diversa, et multiplicata: singularitas autem non opponitur similitudini et convenientiae, quae optime per unitatem naturae individuis, et distinctis, ut abundantione patet in omnibus rebus similibus, et in natura divina et Trinitate.

Ad 5am explicatam rationem, naturae secundum se

Quia natura secundum se non est una, et omnino pluribus unitam possibilem, sed omnino est pluribus negative. Duplice probatur: primo sic, et specialiter sua data: natura secundum se solum dicit positive sua propria et essentialia: sed unitas per positivam non est propria et essentialis naturae; ergo natura secundum se non est una unitate positiva omnino. Major stat ex notatis, et minor per data: propria et essentialia naturae ipsi convenient in omni statu: sed unitas per positivam non convenit naturae omni statu ut manet per data; ergo. Explicatur: quod convenit naturae secundum se, positive convenit illi in omni statu: sed unitas formaliter positiva non convenit naturae in statu physico; ergo unitas per positivam non convenit naturae in statu secundum se. Secundo: natura pluribus positive omnino est natura quae una tantum existens potest pluribus omnino carere: sed natura in nullo statu unicae alicui potest pluribus omnino carere una tantum existens; ergo natura in statu secundum se non est positive una. Et vice versa minor: natura existens in quolibet data non potest esse in pluribus omnino quae una tantum existens; ergo natura una tantum existens in nullo statu omnino potest esse in pluribus individuis.

Ad 2am partem solutionis est propria doctrina Ad. Thomae

Capite 4 dicunt, et essentia, petunt verba: nequaquam utrum in statu naturae una possit dici, una, et plures, nihilominus dicendum est, quia utraque est extra intellectum manifestum: hinc sua data ratione sic: natura considerata in se omnino positive non excludit, sive contradicit omnino, sive contradicit omnino; est una omnino negative. Sed natura secundum se caret in specie omnino positive non excludit, sive contradicit omnino: caret enim singularitate, quae est unicuique specialiter exclusive omnium omnino; ergo natura in statu secundum se est una unitate omnino negativa.

Solutio argumenti Schoistarum.

Argumentum: unitas formalis est causa divisionis in principiis formalibus: sed natura apud Petrum causat divisionem in principiis formalibus; ergo. Et data minor: una ac eadem natura apud Petrum et Paulum in pluribus individuis; ergo. Accipiatur Petrus et Paulus, non distinguuntur formaliter in natura humana, sed solum singularitate: caret enim distinctione specifica; ergo una ac eadem natura apud Petrum et Paulum; ergo et in pluribus individuis. Et probatur: Petrus et Paulus apud Petrum sunt specie distincti; ergo Petrus et Paulus apud Petrum non distinguuntur per principia specifica; ergo natura Petri et Pauli est una formaliter.

Ut solvatur argumentum adverte distinctionem inter distinctionem, et diversitatem. Distinctio enim opponitur unitati, non unitioni, cum sit formalis. Diversitas opponitur unitioni, et identitati, et secundum se duas significat res distinctas, et non contrarias. Diversitas opponitur similitudini, et identitati; ea enim quae diversa sunt, et distincta et dissimilia sunt: sic Petrus distinctus est, et diversus ab equo, a Paulo secundum distinctus est, non autem diversus.

Insuper ad veritatem quod natura humana apud Petrum et multiplicata in plures individuos, non solum per partes materiales materialiter, sed etiam per partes integrantes: hoc autem dividitur ortum ducit a partibus integrantibus in individualibus exercitatum in partibus integralibus, quia partes integrantes individualia constituta cum partibus integralibus formalibus, idcirco quod multiplicatae, dividuae, et distinctae partes materiales non possunt non multiplicari partes integrantes formalia. =

Ex quibus aliquantulum ut ceteris manifestum negotium. ad primam rationem distinguo accidens, eadem natura unitas numerum ordinis ordinis: unitas individuitatis negotium. et sequentia. Petrus ex dominatura apostolorum pro. distinguitur a natura Pauli non distinctione ortta natura sed distinctione oppositionis similitudinis et veritatis, sed solum distinctione oppositionis ortta quia apostolorum ex individuali. ad inclusa quantum nullum, et positionem, sicut Petrus et Paulus apostolorum non distinguuntur specifica formaliter, non quia sunt eius de speciei pro apostolorum, sed per negationem oppositionis, scilicet quia apostolorum non capax distinctionis nec continens specifica formaliter, quia non una species formalis. =

Ex quo patet ad 3 primam quod eadem supposita habitatum importat: Petrus enim apostolorum non est species distinctus a Paulo ex hoc tamen non sequitur in distinctione speciei, sive unitas speciei pro. quia apostolorum non dat species pro, ad quam sequitur distinctio invenitur specifica pro: non similiter, ex hoc autem vero Deus non est distinctus speciei pro a creatura, non sequitur, quod sit eius de speciei cum illa, quia Deus in nulla est species. Sic etiam ex hoc ac ex ratione non distinguitur natura ab alio non sequitur quod natura non capax: =

Sed multiplicatur et replicatur primo est scire in hac modo: Petrus et Paulus sunt apostolorum eius de natura fundamentalis specifice: sed species fundamentalis est ipsa natura Petri et Pauli; ergo Petrus et Paulus sunt apostolorum eius de natura = a replicam pondero ex doctrina natura dicta in secunda Petrus et Paulus et eius de specie fundamentalis, quia multiplicatur in natura prae sit fundamentum, ut intellectus in Petro et Paulo concipiat unicam speciem: ex quo solum sequitur quod natura Petri non distinxit a natura Pauli, minime vero quod distinguantur; sed ex eius de natura personali non, non per contrariam. =

Insuper es: ergo est per natura Petri et natura Pauli: ergo Petrus et Paulus sunt eius de natura pro personalitate. ace p. pax: ubi nulla data distinctio pro distinctitas formalis: sed inter natura Petri et Pauli nulla data distinctio pro; ergo. p. pax minor: distinctio quae datur inter aliquas naturas, ex ratione quae p. materiales: sed distinctio data pro distinctis materiales non est distinctio pro, sed solum est distinctio materialis; ergo inter natura Petri et Pauli solum data distinctio materialis; ergo inter ipsas solum existentes distinctio materialis, sed non existunt distinctio pro; ergo Petrus et Paulus sunt eius de natura personali pro personalitate pro. =

Ad primam rationem scilicet ad eius primam rationem scilicet ad eius primam rationem distinguo distinctio pro, ut existentia inter pro data materiales scilicet materiales. distinctio ergo data non pro data materiales, et existentia inter pro data materiales materialis existunt quod inter pro data materiales, et non sunt quod inter illas existentes: ipsum non distinctio ut existentia inter pro data pro a distinctio pro: et ratio est quia distinctio sequitur naturam extremorum, cum distinctio quae datur inter formas Petri et Pauli est distinctio pro, non distinctio quae datur inter duas actiones est distinctio actionalis, et distinctio quae datur inter duas rationes dicuntur est distinctio rationis. =

Instabis: distinctio extra singularitatem nequit exercere in natura; ergo solutio est nulla. Accipiatur: id ob talis distinctio exercetur in natura, quia singularitas est principium: sed hoc extra nos est nulla; ergo. Probatur minor: sicut distinctio extra singularitatem, ita unitas similitudinis extra natura: sed unitas similitudinis nequit exercere in singularitate cum principiis cum natura; ergo nec distinctio extra singularitatem exercere in natura; ergo. 2 probatur: singularitas Petri est diversa a natura Pauli: sed natura Petri cum principiis cum natura non est diversa; ergo id quod probat.

Ad replicam et 2 probationem aliquid respondet singularitatem non esse capacem diversitatis, id similitudinis, et natura non esse capacem diversitatis, ac per sequens 2 diversitatem extra a natura non exercere in singularitate, nec diversitatem extra a singularitate in natura, quibus singularitas et natura non cum principiis, sed hac solutio ab eo non observatur in principiis sicut, quia eos non modo ponit diversitatem per similitudinem, sed singularitatem Petri distinguit a singularitate Pauli, quam similis distinctio exercetur in natura, quia capaces non sunt distinctionis realis.

Alii ergo negant probationem accidentalem ad probationem secundam majorem negantes non adhuc probationem secundam praemissis nego sequentia. Distinguitur ergo quod distinctio praedicatorum essentialis absolute, et transcendentalis, et modo virtualiter, secundum rationes formales, et virtualitatis, quae tempore sola, quod singularitas cum principiis cum natura, et quod hoc non distinguatur ab unico quod a quo distinguitur singularitas: primitas vero, nec similitudo non sunt praedicata absoluta, sed sunt modi existendi relativi, et modo vel ut ponunt entia secundum virtualitatem et non secundum realem: sed haec absolute distinguuntur quae sunt, et tamen ab alia distinguuntur secundum rationem particularem, et non extra modum.

Nequiescis: magis distinguitur Petrus ab equo, quam Paulus: sed ab equo distinguitur formaliter; ergo a Paulo solum distinguitur materialiter. Distinguo maior: magis distinguitur simpliciter distinctione diversitatis secundum maior: simpliciter distinctione praedicamentalis nego maior: et in distinctione minor nego sequentia. Sed nihil distinguitur sumitur pro primo magis distinguitur Petrus ab equo quam a Paulo, quia sicut nulla modo est ipse Petrus est Paulus, non vero distinguitur tamen ut excludens similitudinem magis distinguitur Petrus ab equo quam a Paulo, quia huic similis est in natura, equo vero dissimilis est.

Arguitur 2o: natura humana Petri est diversa: sed natura humana diversitatem est aptitudinis; ergo aptitudinis est una. 2 probatur: natura humana praedicatur de Petro et Paulo; ergo ab ea natura Petri et Pauli, 2o aptitudo data singularis; ergo est universale. Patet sequentia quia singularis est contracta universalis. 3o: obiectum intellectus praecedit operationem illius: sed obiectum intellectus est universale, quia de singularibus non datur scientia; ergo aptitudinis est datum universale.

Ad 1m 2 certamen nego minorem, quia natura diversitatem est natura, quae est aptitudinis, non tamen pro ut est aptitudinis, sed secundum ea essentiale, et significatur singularis quietis. Ad 2 probationem majorem cum minore natura logicis praedicatur de Petro et de Paulo non extra natura ipsis est, quia ut stat pro eo non dicitur praedicatio. Ad 2 dic: singularis secundum rationem formalem et logicis aptitudinis; hoc est ut est inducibile et contractum universalis, minime vero secundum primo intentionalem aptitudinis, in 2o statu singularium non est extra aptitudinis, sed solum secundum. Ad 3m nego maior quatenus existentes solum secundum rationem formalem sunt obiectum intellectus, et intellectus.

Sic ab vniuersali sapiam, talem supra tertiam intellectus, et quoad alibi. =

Argumentum
pro vnitate actuali naturæ: natura humana est communicabilis plurib. ap^tis
ex qua est actu positiua ex qua in plurib. ergo habet unitatem communicabilem
acc. modi: natura humana ap^tis plurib. positive impertitur; ergo est plurib.
positive communicabilis; quia ab actu dispositiuo ad alu sequitur. 2 primus: natu
ra humana ap^tis est naturalis: sed natura naturalis est positive ad quod
multis, quia natura est ut principium multiplicationis in ap^tis, ergo. =

Ad argumentum ex oppo est communicabilis plurib. per communitatem, l. vt in vniuersali
acc: cum igitur non est multiplicatione nec acc. ad ng. sequitur. ad probationem
distingo acc: plurib. positive communicatur vt diuisa, et multiplicata sed ego acc: vt
indiuisa, et multiplicata ego acc. et sequitur, quia natura ap^tis potest positive
plurib. communicari, et ex facto communicatur quæ libet natura materialis multiplicata
tamen et diuisa per variam generationem, ad nimo negandum solum ergo negamus natura
alia præter diuina est communicabilis plurib. in vna generatione, et in diuisione naturæ
vt ex dictis patet. hinc patet ad 2 probationem, quæ est mag. ob. et bonus. =

Rices: natura ap^tis multiplicabilis est una actu, et multis in potentia; ergo natura
ap^tis est una unitate actuali: sed natura ap^tis est positive multiplicabilis;
ergo potest esse una actu, et multis in potentia = ng. acc. sed loquatur de natura actu
diuisa; si autem loquitur de natura deposita in numero in diuisione. vel ego de natura
adhuc dicimus ad hoc natura est multis in potentia una unitate in propria, et simili
modo quia nec potest communicari plurib. in diuisione, et multis. =

Instantes:
natura vniuersalis communicatur aliis plurib. cum sui diuisione: sed natura
vniuersalis est una et multis plurib. actualiter; ergo licet natura ap^tis es
sit communicabilis plurib. in diuisione cum sua diuisione, et una, et multis plurib. =
Ng. ga maior: quia natura vniuersalis, non communicatur realiter in tenuis, sed
natura quæ tale habet, per mg. quæ prædicabilis in ordine quibus fuit destinata et
in pensata habet vt logice dicitur, quæ natura in tenuis realis est et nulo
modo generalis. = Argumentum pro vnitate negatiua:
natura humana ap^tis existens in
Petro non est ex, et natura sui singularis; ergo ex, et natura sui caret ope
ratione vt sit in alio in diuisione: sed natura caret operatione ap^tis vt sit in plu
rib. cum natura plurib. in diuisione cum una, et multis plurib. =
Ng. ga maior: esto natura in diuisione repugnet esse in plurib. non illi repugnat esse,
seu existentia ap^tis natura, sed natura singularis; ergo natura ap^tis
ex se non repugnat esse in plurib.; ergo ex se cum multis, negatur. =

Respon
Ex multis negatio supposita, et implicatia tamen argumentum, et ap^tis
tionis; quia diuisa natura ex se non est natura, et alia similis, significat
natura abstracta, et ita diuisa natura ap^tis est quia ap^tis esset
argumentum. sed huic solutio non aquiescimus: tum quia scholastici implicat
solutio ap^tis non calet quid sit natura ap^tis, quod vel sillogismus, tum et pri
cipue quia ab Thomistis ratio dicit est natura ut est natura ap^tis, et
positione ona particularitate, et non a natura: hic ergo non tales est schopus
argumenti: solutio ergo et mentis scholastis non quia ap^tis natura multis existen
tis, sed quia ita argumentum alius sillogismus, tamen ap^tis non obligatur. =
Ad
argumentum ergo distingo acc. claritatis gratia: non est ex, et natura sui singu
laris, prius cum vi, et secundum prædicata essentialia de ente acc: ex, et natura

sijt cum ungo acc et ergo sequitur nā. Secundo distinguo acc: non separatur ratione naturā precisive cum singularitate secundo modo distinguo acc: non separatur, includitur singularitate ergo natura ergo est et ratione sui ingenij quinis est positiva separata ut sit una amplexibus, quia natura prout abstracta singularis, et in titulo sensus non singularis instantiae pisco, quia metaphysica natura realis et examinata et abstracta singularitate. Ergo ad 3 formationem.

Dicit natura humana apte prae distincta virtualitate, formaliter cum singularitate; ergo natura humana ut distincta a singularitate non est singularis, quia ut distincta abstracta est; ergo natura humana apte est una singularis. 3 primati: natura humana ut distincta a singularitate non dicit repugnantiam ad esse in multis, ora a natura, sed a singularitate; ergo natura humana apte est exis, et rationem sui, non dicit repugnantiam ora a natura; ergo ut distincta a singularitate est et ratione sui est una negative. Ulterius quod sumit natura secundum se sumit instantiam pisco: sed natura secundum se est una negative, ergo.

Ad 1 permitto acc distingo sequens non singularis virtualiter, formaliter acc: non singularis sequitur. Distinguo et non includitur ratione et nego 2 sequitur. licet ergo natura imponatur distincta per a singularitate superimpositam realiter non specificata cum illa, et non natura, non potest esse realiter hoc negative, quia realis distinctio ut formaliter in genere distinctionum formalis et realis divisio in divisionem formalem.

Ad 2 primo non stat ex dictis, natura ergo dicit repugnantiam essentialem et positiva ut sit in multis, non ergo dicit non repugnantiam; dicit ergo repugnantiam essentialem, quia bis hoc non dicit a natura, sed a singularitate; sic albedo non potest esse nigredo, quabis hoc impotentia oriatur ex talitate coloris, et non ex capite colorem multum, plura alia sunt argumenta. sed quis est ex doctrina data recte perpensa spes contra ad 2 primationem ex sequitur secundo stantia.

Secundo ultima solutio ad argumenta. Primus fortius.

Argumentum: natura secundum se est positive: nemo positivus sequitur ens positivum, ergo natura secundum se est ens positivum. maior est certa per axiomata minor: unitas sequitur ad ens; ergo unitas positiva sequitur ad ens positivum. Secundo natura est distincta ergo maxime unitas positiva praescindit a distinctis secundo: unitas positiva praescindit ergo minime et sequitur nā. secundo ergo natura secundum se est una et unitas positiva praescindit a distinctis illi vero in hello statuimus unitatem positivam praescindit a distinctis.

Unitas positiva praescindit a distinctis sic ut ideo, quia una est natura, sicut non possit esse varia plures, quia non sunt natura secundum se, quia se sunt natura in statu pisco non dicit: Et hoc quod dixit et Thomas quod ratione secundum se nec sunt una nec plures, sequitur illa unitas non quia possit esse una; non una, quia non quia possit dividi: unitas ut non transcendentalis a nobis sera, distinctio quod natura secundum se praescindit a positiva sit in se indivisa, et quamvis sive aequalitate alia essentia, quod natura sunt in non stata, sive pisco, sive logico, sive metaphysico.

Dicis: natura secundum se est ~~una~~ indivisa, et ~~nata~~ praescindit a distinctis; ergo solutio ~~nulla~~ est prava: in una parte secundum se est positiva unitas, et carens divisione per principia formalia: sed natura est una, et carens divisione in principiis formalibus est indivisa et una praescindit a distinctis;

ergo = nego acc.: ad p.ratione distingo maior: ex positive entitas nas
cendi ratio, pro tanto entitas negantur: id dicimus ad illud, non
sic distinta non negamus sequitia. natura ergo ratio duse divisione carent
non positive, quia ab extrinseco et extra essentiam illius, in divisa ergo ratione
quia ipsi non repugnat in divisa poni in statu logico, et posita divisio in statu
physico. = Replicabis: natura secundum se non est positive divisa; ergo est positive non
divisa; ergo multis positive. patet sequitia quia divisio et indivisio ponuntur
oppositia. 2 probatur: natura secundum se carent omni perfectione positivo ad omni
tatem multiplicativa; ergo est multis positive. 3 ultimus: natura secundum se non est
positive singularis; ergo est non positive singularis. acc. est contra et sequitur tertium
ex singulis illa multiplicata appositione negativa et pro secato primo vitium
sequitia ad p. positione affirmativa et pro secato primo: et nec de hoc acc.
homo non est albus sequitur hoc sequitia; ergo homo est non albus. = Ad replicam
2 certo acc. nego sequitia, quia natura secundum se nec est divisa positive, nec positive
indivisa, sed abstractus quia ut non dicit de humanitate nec una, nec plures: et sic divisio et indivisio, non si pro secata ratione respectu
ab secundum se sicut respectu illius non si ratione et alius, et non et alius:
quia in natura secundum se solum sic pro secata ratione, quia non statum na
turae repugnat. ad primam ne distingo acc. p. carent positive nego acc.: carent
negative certo acc. et nego sequentia. carent ergo natura secundum se singularitate, negative vero, quia nec una nec plures. = Ad 2m. 2 certo acc. nego se
quentia ad p. ratione dicimus, quia negativa et pro secato primo, ad affirma
tiva et in primo est bona sequitia, sed solum logicam, non vero factam ad ipsa re
plicatione, 4 limitatione status secundum se, quia natura in omnibus statu solum dicit
sua essentia et de ea pro secata negative et intra primum abstractum, non dicit positive dicit singularitatem, nec contra illius, quia singularitas, illius tamen
si accipitur logicam natura: per hoc ratione non est vero hoc illato et homo in statu
circumscriptus non est albus; ergo in statu est non albus. = Argument. 2o: natura secundum
se potest esse omnino positive quin talis antea esse non ant in statu physico; ergo
illa ratio non est vera consequentia. acc. p. ant.: natura secundum se est generabilis et
incorruptibilis: sed hoc non sunt natura in statu physico, quia natura in statu
physico est generabilis et corruptibilis; ergo = nego maior. ad p. ratione dici
mus natura secundum se in generabilis et incorruptibilis est extrinsece et ratione
status, non vero intrinsece et ratione naturae alias natura esset generabilis et incorruptibilis posset. = Argument. ultimo 3 trad. 2m per schemata: quod venit
natura secundum se divisibilis non est in statu: sed natura in statu secundum se est non
negative; ergo est in statu physico, 4 non est una negative in statu secundum se = nego
illa unitate negativa non est propria natura ratione sui, sed ab extrinseco, et ratione
status, ac proinde non est accidens ad statum physicum: 3 tertium
gor: omnia negativa est non repugnantia ad existendum multis: sed natura secundum
se ratione sui sicut non repugnantia ad existendum in multis; ergo. = Ad argumentum
optima est insinuata solutio, quia natura secundum se essentialiter solum dicit sua
pro secata positiva essentialia cum exclusione omnium pro secatorum, quia essentia
opponuntur ex. g. homo secundum se essentialiter exclusis hinnibilitate et aliis opponentia: dicit etiam negationem oppositia, non mixtum nec est omnes alias
regulas, hoc autem ad essentiam naturae ab stat physico, 2 rationem status, quia
natura ratione sui solum dicit pro secata essentialia et non alia ipsi indumentum status sunt nepotia,

et ideo negatio in perfectione non dicit ad statum physicum.

Ex his ab impugnatione

ne de ratione nec distinguo minori: natura creata de ratione sui absolute ratione minori: natura creata de ratione sui in ali statu si creata. De eodem minori et negatio sequitur. natura assumpta creata, et solitaria sumpta, et clausa dicitur perfectione ad exercitium in multis (ratio) sed hic non est principatus absolute, sed est principatus creatus, hoc est principatus illius creati qui se extendit in alis status, et quia contra negativa non repugnat ad esse in multis, in perfectione ac in quantitate, et unibus satisfacit non minus natura in alio statu.

Quinque ergo ex eo quod venit natura absolute, sed ratione status, non devenit natura in alio statu: id est natura pertinet, natura affinecta devenit natura ratione status, et non absolute; ergo ipsi non devenit in alio statu. De eodem sequitur et negatio sub sumpta, quia natura pro creata possibile devenit natura creata ratione status, quia status solum dicit, seu puri abstractionis ab angelorum nihil positive ponit in ipsa natura, solum ergo devenit natura ratione status negativa in perfectione, inventa negativa, qui ratione status habita carita cum libertate impedimenti positive.

Q. 3 Utrum unitas gratiae methaphysice cum beatitudine distinguatur realiter: secundo quaeritur aliqua de superaddita.

Calvinus et Intercessionistae et alia aliae doctrinae, in veritate praesertim circa quam varie de gratia creata ancorae non solum impedissent, sed etiam interaetatem beatitudinis, et beatitudinis divinis: ubi eo tempore philosophata: et quibus plures praesertim miscebat Albertus Magnus Archanae, acta vero et nihil nata quod nobis carae quae et illis, nemo summis tangentes omnes pendemus, et quae ab ergo mutuo pecus unice agimus, ad veritatem autem, quod nomen gratia et inclinamus pro beatitudine superiora, et inferiora vero ens substantia, corpus, vitis, animal, rationale, ipsa et certum, seu et principium individuale, et his omnibus et cetera subiecta.

Insuper ad veritatem, quod distinctio nihil aliud est nisi quia caritas distinctas, unitas pro unitate alio, et non ergo quomodo identificatur cum illo. distinctio sic in 3 modum explicata alia est realis, et alia rationis. Et exsistunt extra extremum realia, et non certum rationes intellectus: hoc autem distinctio apelatur negare sive exsistunt extra extremum, sive non extra, et certum: ut distinctio quae data inter Petrum et Paulum, et anima, sive exsistunt extra, et modum, et inter modum et modum, ut distinctio quae data inter motum et motum sectionem, et inter sectionem et stationem. Ecce distinctio realis modalis.

Ultimum distinctio realis alia est positiva inter extremum positiva, ut distinctio quae data inter Petrum et Paulum: alia vero est negativa inter extremum et negativum, ut distinctio quae data inter motum et quietem, et negativum, ut distinctio quae data inter motum et quietem distinctio realis alia est aequata, seu exclusionis, et inclusionis. Et distinctio distincta Petrus, et Paulus; et vero haec ab aula ab hoc Collegio.

Distinctio rationis est quae Calvinus extra extremum, quae est realis est, solum et distinguitur per abstractionem intellectus: haec distinctio est duplex: alia rationis rationis, et alia rationis ratio et nata. Distinctio est apud intellectum pecunia alia vero intellectum: ut distinctio pecuniae Petri et eius distributum. 2 distinctio per abstractionem, cum aliquo fundamento, fundamento huius distinctionis est, quod aliqua forma realis, et formalitas non individuales faciat exsistentiam, et perfectionem, quae praestat plures formas distinctas divisas. Praeterquod talis forma dicitur multiplex formalitas et equivalentia.

Exemplum huius habemus in natura humana, in qua ratio est fundamentum individuationis in homine, quae quae superaddit multiplex formalitas distinctas: hic non est participatio quae est corporis, et la distinctio ut arbor

sensibilis ut leo, et intelligens ut Angelus: et hinc orta quæstio sensus inquirens amplexi gradus distinguendi solum distinctione rationis rationcinatæ, aliquos vero aliquam maiorem distinctionem. = Subtilis Doctor aliam excogitavit distinctionem, quam vocavit formalem ex natura rei, sive mediam inter distinctionem realem et rationis, appellantem hanc distinctionem media, non quia aliquam extremam partem reali, et partem rationis, sed quia est maior distinctione rationis, et minor distinctione reali: minor inquam distinctione reali quia non arguit entitates, sed entitatem formalitatum ipsarum rei distinctas, eo quod ducitur distinctio formalis ex natura rei: et maior distinctione rationis, quia præcedit omnem operationem intellectus, quæ per realem formalem cognoscitur. = Consistit ergo hæc media distinctio in eo quod concepts metaphysicus unus gradus non sit formaliter aptus rei conceptus alterius gradus. Sic primo quod animalitas non sit formaliter aptus rationalitas. Schotus ergo a formaliter animalitas, et rationalitas et eas dicit entitates, dicit tamen esse duas formalitates distinctas non realiter entitative, sed realiter formaliter. Hæc distinctio ipsa probat contra Gregorium metaphysicus hypercritos, et priores: hæc ostendit contra Scotistas novos, et illustrissimos, et intra publica doctrina, illa diuinitas necessaria ut quæ adeo veri fecit per dicta distinctione; Schotus sequutus eius discipuli exposita, qui autem quibus Schotista solum unus exut venia dixit: aliqui vero Doctoris Jesuitas et Thomistas; Fonseca, et Hunbiexcepts inaudito probat Schotus impugnat: una venia in cognoscere Schotus dixit quibus Thomista manus eius stratione, et manus omnium stratum. =

Sechor nostra Scl. =

Intra gradus metaphysicos eius de entitatis, non data distinctio formalis ex natura rei. Sua ratio Scoto probat valde impossibilem actualis distinctionis: impossibilis esset distinctio media inter reale, et rationis, impossibilia posita extremam media inter ens reale, et rationis: sed illa impossibilia sit; ergo. maior certa quia data quia distinctio sequitur ad ens. minor vero quia ratio quia ens absolute dividitur in reale et rationis tunc ista, quæ illa sectum habent esse per conceptum intellectus, et aptitudinem? si primum sit ens rationis: si secundum sit ens reale; ergo impossibilia sit extremam media inter ens reale et rationis; ergo distinctio media. =

Quis possent Schotistæ assignare duplice distinctione realem unam entitatibus stricta, quæ vera inter extremam realia entitative distincta alia vero lata accedente ordine operationem intellectus, quantum ad entitatem, sed ut formaliter, cum distinctione entitatis vera = sed stricta omnis distinctio realis, aut est extrita, aut nula; ergo. accipio vera omnis distinctio realis arguit entitatem: sed distinctio quæ vera stricta inter entitates reales stricta; ergo. minor sic probatur, et maior sum a parte: omnis distinctio realis supponit entitatem realem realiter distinctam a alia: si unitas realis supponit entitatem realem quia unitas est ponere entis; ergo. = Dices distinctione formali ex natura rei fiat esse separatim ut distinctione facta, lata vero separatim ut distinctione realis modalis: sic distinctio realis modalis lata dicitur si separatim cum distinctione entitativa, stricta si separatim cum distinctione rationis = sed quia distinctio modalis realis est stricta, quoties occurrit realis modalis ratione extremorum intra quæ versatur; ergo si Schotista dicebat distinctionem stricta, et stricta, sicut est distinctio modalis dicebat distinctione rationis quia stricta.

Deinde: animalitas, ut distinta a rationalitate est una in quantum et distinta a dicitur alia formaliter ut vista Schotistas; ergo animalitas dicitur unitate formaliter distinta a rationalitate quatenus unitas; ergo animalitas est entitas distincta ab aliquatenus formaliter. Probo hac sequela: omnis entitas est principium operationum ducit entitatem; quia unitas est principium ad ens; ergo animalitas dicitur unitate distincta a rationalitate quatenus unitas, dicitur entitate distincta; ergo in intra animalitas rationale coexistit aliqua distinctio ac ordo operationem intellectus, illa distinctio est entitatis vera;

ergo est nata data distinguendi, sed illa est intrinseca ab entitate.

2° probatur ex eo quod pro principio ad distinguendum fundamentum: distinctio partis ex natura rei non est necessaria; ergo. accepto: distinctio virtualis potest facere quidquid faceret distinctio partis; ergo. accepto tunc ratione, tunc abinductione; non ratione quia de equivoco; quia de equivoco valet aliquid potest facere ad faciendum illud sed deest: sed distinctio virtualis equivalet distinctioni actualis; ergo. maior est per se nota cum non res dicitur multiplex equivocata, quia facit quidquid faciunt res distinctae. minor etiam probatur: res dicitur virtualiter multiplex, et distincta, quia equivalet pluribus distinctis actis; ergo distinctio virtualis equivalet distinctioni actualis.

Ab intentione etiam probatur acc: distinctio virtualis supp, ut denuncia vel opacita quae dicuntur quasi strabitorum, superest etiam, ut ea dicuntur terminus diversis scipsis, ac pendens superest ut distincta a rebus superioribus: sed hoc est quod facere distinctionem etiam; ergo. probatur maior: hoc ipso quod res est virtualiter multiplex, potest aliquid dicere ad diversas rationes, et aliud 2 dicitur alia, ad vero superiora ad terminandum distinctos scipsos et a rebus, probatur: res equivalet pluribus potest decipi, et supplari 2 dicit ad equivalentiam, et possit 2 dicit ad equivalentiam; ergo.

Ex hac ratione: ea de res 2 dicit ea de formaliter potest esse abstracta et similis, et dissimilis; ergo superfluit partis distinctio. sequitur a legitima, quia acceptit principium schot fundamentum. acc vero probatur: singularitas dicit entitatem illius partis: sed et similis, et dissimilis formaliter aequi singularitatem; ergo. minor quod 2 primum est certa, quia et unus probatur: id quod animalitas hominis est similis animalitati equi, quia unus ad alia ss principium sicibi: sed singularitas dicit singularitas equi ff formaliter individuales. ergo ss similis, et dissimilis; ergo ad probandum ex entitate similitudinem et dissimilitudinem. superfluit distinctio partis ex natura rei.

Denique probatur ad rationem omnem partis distinctae exclusae distinctionem partem: sed quando unita dicit aliquam rem est aliquam partem; ergo. probatur minor: quando superiorem praedicat partem simpliciter: ergo. acc probatur: ista praedicationem homo est animal, homo est albus ss praedicationem partis: sed in illis praedicat quando superiorem simpliciter; ergo quando superiorem praedicat partem simpliciter; ergo partem continuat, quia praedicamus partem per denominationem qui continet partem.

Dicit Schotistae, non est necessaria continuatio partis praedicati cum subiecto ad veritatem praedicationis, ad illam ff superiorem continuatio materialis entitatibus. Sed: ad praedicationem materialem necessaria est continuatio materialis cum subiecto; ergo ad praedicationem partis requiritur continuatio partis. acc certum, et ex illo sequitur probatur: ideo acc certum, quia praedicatum cum praedicatum cum subiecto eorum quod est materiale illi: sed in praedicatione materiali praedicatum partis praedicatum cum subiecto; ergo partem continet praedicatum illi.

Dicit Fonseca praedicationem partis non dicit nisi in esse partis, sed solum mensuratum positum in supra dicta propositione facit unitatem sui: superiorem habens humanitatem, habens animalitatem, et habitatem sicut ista homo est albus facit unum sentit superiorem habens humanitatem habet adventum. sed hac abilia ss: quia ad propositionem essentialem non solum superiorem verum ss: sed hac propositione homo est animal, animal est vivens ss essentialem, quia homo superior animal, et animal per habens; ergo.

Argumenta Schotistarum Solutio.

Argumentum: quia animalitas, et rationalitas aptae sunt praedicari praedicata: sed praedicata rationalitas sunt praedicata formaliter; ergo animalitas et rationalitas ss duo formaliter distinctae.

minor sup ponitur ab Scholastis, et maior probat: animalitas, ut rei assimilat homini, ergo: sed rationalitas non assimilat hominem equo, ergo. probatur minor: rationalitas ut rei est ratio dissimilis ab homine: sed ratio dissimilitudinis non assimilat: ergo. maior est certa quia rationalitas est conceptus differentialis. minor autem probatur: ratio dissimilitudinis excludit similitudinem, quia dissimilitudo est non similitudo, ergo. 3 probatur: eadem quantitas, neque est aequalis, et inaequalis, et rei; ergo eadem realitas neque est similis et dissimilis: sed homo per animalitatem est similis, et dissimilis per rationalitatem; ergo animalitas, et rationalitas sunt eadem realitas et essentia. hoc est principium Scholastici, qd. plures nostri Sta. patroni multiplicitatem entis, ab alijs vero, praesertim Gallicis, inanis frivolaque subtilitas appellari vocatur, a pauci, cum sint in ea demonstratione numerata, sed quibus ut mihi non assentiantur, satis simplexum illud mihi apparet, minime vero nostrum. hunc in explicandis dubio illud ergo solvere cum omni sta. nabo.

Ad qd. sibi genera ad veritate; qd animalitas et rationalitas possunt dici duaxi in duplici statu sta realitatis ut rei. 2° vero participive: in 1° statu omnium explicata per has voces animalitas et rationalitas, realitas, sunt ut rei, et alias expressionibus similibus. in 2° vero plenius explicata per has voces animalitas esse, animalitas rationem sui, animalitas praeter sui, et qualitatis: sint sensu accipiatur animalitas et rationalitas, et quemquam alias gradus metaphysicus, quae vulgo dicuntur, omnibus gradibus realitatis participatis partis dicuntur: et extra vero in sensu praecisivo et metaphysico.

Insuper est notandum, qd similitudo, et dissimilitudo, convenientia, et disconvenientia sunt praedicata extrinseca, quia adminiculum magis et minus, et non distinguuntur indivisibile: puncta enim in 3 punctum, et dissimilitudo praedicatorum, et sic maior est similitudo quanto perfectior omnipotentia fuerit: hoc patet quia Petrus similior est homini, quam equo, et huic similior quam lapidi, quia plurimum dicunt cum equo, quam cum lapidi, et plurimum in homine, quam cum equo.

Ad 1 ratione ex notata, ut quam in forma ad argumentum ponunt auctores sententiarum (qd. potentia aut color ad 5m: sed ut inquit Scotus Doctor) quod est contra Scotum, et rationem dissentiens, nihil prohibet praedicari extra substantia: ut dicit Aristoteles 3° physicorum. sic patet, qd. disputantes, et loquens solum rationem principium, et finis, et consequentia principium, non est finis, et extra. nunc ad argumentum nego maioris ad propositionem secundam minoris dispositionis: rationalitas realitas realitas sunt maniae molestae nego: rationalitas passive secundum minoris et nego sequitur. ad probationem secundam maioris nego minoris. ad ultimam probationem dicimus ut ens dissimile non est similis, quia omnis dissimilitudo est omnis exclusio similitudinis: rationalitas vero dissimilis est, non tamen absolute seu in omnibus quibus ipsa participant rei dissimilant.

Similitudo nec hominis cum equo non a omnino dissimilitudo, sed solum est similitudo generica in animalitate, quia homo, et equus participant solum dissimilitudinem varia et impraedicatis superioribus, dissimilitudo vero est dissimilitudo specifica, quia multa praedicata substantialia ipsorum, et ibi similitudo animalitatis cum equo non sequitur dissimilitudinem, nec dissimilitudo opponitur similitudini, quia similitudo, et dissimilitudo vi rationis non opponuntur, et ideo in praedicamento alterius in eadem entitate intrinsecus, et virtualiter distinguuntur.

Ad 2 rationem secundo ac nego quantitas in indivisibili consistit, consistit enim in eo, qd. quantitas eadem dimensiones habeat, manifestum repugnat, qd. nam ad eadem quantitas habeat, et non habeat eas dimensiones,

Ynde ergo apparet, vna quantitas et equalis, et inequalis alteri: similitudo vero
per minus magis, et minus, et idcoo eadem res realiter potest esse similis alteri in ma
genere, sive genere, et malis dissimilis. = Dices: dissimilitudo rationalis cum equo
est non similitudo: sed rationalitas est similis equo; ergo est similis equo; ergo
rationalitas non est similis equo = Dicendum tota vis ad vltimam sequelam, quia non
infertur, ac quia eam ratione non infertur absoluta negatione. Et idcoo et si
rationalitas habeat non similitudinem cum equo, quatenus est ipsa positive dissimilis,
non tamen desinit habere similitudinem cum ipso, quatenus est principium sensationis,
et ergo similis, et dissimilis, seu non similis: similis quatenus radicatur vita sensitiva
non similis, et dissimilis quatenus discursua radicatur. = Replicabis: rationalitas
non est similis equo; ergo nulla est solutio. accipiatur: ratio similitudinis desumitur
ex vno sub. similis: id rationalitas non sumitur realiter homine, et equo; ergo rationali
tas non est similis equo = ad replicam nego ace, ad probationem distinguo maiorem: ratio
sumendi ab quam, sive specifice dicendo maiorem: ratio sumendi ab quam
sub distingo quod sumitur in ab quam et 2um aliquam virtualitatem dicendo: ab qua
tingo maiorem: et distinguo minorem: rationalitas ab quam non sumitur realiter homine,
et equo dicendo minorem: in ab quam nego minorem, et distinguo. = Animal ergo
aptitudinem assimilat homini et equo in qua vita sensitiva, in quo rationalitas realiter
et aptitudinem similitudinem assimilat homini et equo, quia rationalitas aptitudinem non solum est principium
discursus, sed etiam principium sensationis, similiter etiam animal non solum est principium
discursus, sed etiam est principium discursus, et idcoo 2um virtualitatem sensitivam
similat, et dissimilat 2um virtualitatem discursivam: hinc dicimus quod animal et ra
tionale realiter pluce, quasi pluce sumuntur animal solum assimilat, quia vnice
radicatur vita sensitiva, et rationale solum dissimilat, quia vita discursiva solum radicatur. =
Instabis: si rationalitas est similis equo, equus est realiter similis homini in ra
tionalitate: id hoc est implicatorium, quia equus non est rationalis; ergo = Replicabis sim
pliciter quod aliquis dicat distinguo maiorem equus est similis homini in rationalitate
in ab quam supra dicendo: in rationalitate ab quam et 2um non virtualitatem distinguo
maiorem: concedimus enim quod equus realiter assimilat homini in rationalitate realiter
supra, non quia equus rationalis sit, sed quia est principium sensationis, id est vita
rationali realiter 2um virtualitatem sensitivam. = Instabis: animal aptitudinem
homini et equo, quia animal aptitudinem reperitur in homine et equo: sed rationale
aptitudinem non reperitur in homine et equo; ergo rationale non assimilat homini et equo; ergo
rationalitas non est similis equo = per minus maiorem distinguo minorem: rationale apti
tudinem non reperitur in homine et equo 2um perfectionem distinguo dicendo: 2um perfectionem sensi
tivam nego: rationale ergo equo non reperitur in equo, quo reperitur animal distinguo ra
tionale. in ab quam sensitivam, et 2um aliquam virtualitatem, et idcoo similitudo homi
nis cum equo aptitudinem specifica specifica pluce metaliter hoc est non participant una ab
specifica, sed solum vnitate generica. = Nondum dicis: animal quia animal est potest
esse in homine et equo: rationale quia rationale non potest esse in homine et equo; ergo
animal quia animal non formaliter ratio naturalis; ergo alia est potestas animalis
a potestate rationalis = hic replicabit quod gradus non sumpsisses in sensu passivo
dicendo, in quo sensu una ab alio distingui non potest: nego ergo quatenus animal realiter
supra dicimus animal potest esse in homine et equo, sed non est animal, seu animalitas
entitas, sed animal entitative distinctum. = Vno verbo animalitas, et rationalitas
si in re non pluce, id est nihil significat pluce aptitudinem, quod non est pluce
realiter: et ergo animal rationale similat et generice, et radicalitate specifice,

similis & rationali eodem modo assimilat, & dissimilat, quia licet rationale discursivum actualiter discursivum non exercet in equo, habitualiter tamen illo aliquid similis rationali, sicut ratio vitio sensitivus, quod potest exercere in rationali agere.

Hæc dicta apud eos hoc difficile ad quæstionem quod quæ vulgo magis ingenioso dicta sed omnia abstillance non est in adversarios regestus: 1° quia similitudo, & dissimilitudo, & veritas, & non veritas dicuntur quantum ad rationem; ergo excellens habet causam maior distinctio prout quia distinctum potest. 2°: aliquid venit rationali ut 1° principium volendi, quod primo venit in quantum est principium intelligendi. 3°: aliquid venit intellectui ut discursivo, quod primo venit ut discursivo; ergo rationale est principium ut in quas potentias distinctas ut discernum et intellectum: ita non ad intellectum ad vestam; ergo. — Argue 2°: ipse est transcendentalis: sed ratio metaphysici consistit in potentia aptitudinis singularitas est potentia cum natura aptitudinis: sed in singularitas non est potentia cum natura; ergo. Quod natura: natura Petri est potentia similis naturæ Pauli: sed singularitas Petri non est potentia similis naturæ Pauli; ergo. 3° firmatur 1°: anima habet aptitudinem pervenit per rationem, ut in genere potentia: sed non anima habet aptitudinem hic per rationem non pervenit; ergo habet aliquid vertit anima aliquid non venit rationali. 3° firmatur 2°: anima habet aptitudinem potentia sensitiva et non discursiva: sed rationale potentia discursiva, & non sensitiva; ergo non quod prius. —

Ad argumentum de ratione maiore negamus. in singularitas enim habet aptitudinem et potentia ipsa natura Pauli, cum sit in singularitas ab quam natura similis, & natura Petri potentia rationalis similis, quia habet cultum: ita in quibus ergo quilibet singularitas separata rebus distinguit una ab alia, & non sua aequalitas, hic non explicat potentiam mutuam, nec secundum ipsum, quia ~~[illegible]~~ ab singularitas est potentia cum natura, hic non est ipsa aequalis, sed solum rebus vertitur et sensitive examinata.

Ad 2° firmationem dicimus in ordine maiori animal habet in potentia ut sensitiva et vegetativa, quia quod dicitur actionem sensitivam ab sed dominatione: rebus quod dicitur actionem rationalem in dominatione, & hic distinctam minorem negamus sequitur. Nam animal nomina duo communia rationalis, dicitur actionem sensitivam, & rationale hoc vocabulum dicitur distinctum, quia est vere & ingenioredicit Magistri Vaina nomina minus ut stellas sed primus, & sed primus rationalitatis, precedit ab omnibus quod non est rationalis, & como decimus animal est genus predominatum, & rationale est predominatum differentia. —

Absolute vero, & dicere non stricte loquendo, animal habet in potentia ut sensitiva et vegetativa, & distinctum: quia anima est genus, & alia differentia, quia habet quod equivalet formis sensitivis et vegetativis genus, & rebus quod ratione habet differentia, unde dicere habet communi: ex quo solum requirit animal plicet ad vertum illi, animal, & rationalis, hic in equivalet de ab distinctis, hic in ratione habet nihil equivalitas distinctis sed tantum intellectus. ex his ad 2° firmationem sequitur solutio in dicendo parte, quod animal habet est potentia principium vitae sensitiva, & discursiva, & rationalis similis. —

Argues 3°: quia diversis differentiis differunt differentia potentia ex natura est: sed gradus metaphysicus differunt diversis differentiis principiis; ergo. Patet minor nam animal differunt potentia quod principium sensitivum, & rationale pro hoc quod est principium discursivum. Quod maior: diversitas differentiae non arguit diversitatem essentiae, quia differentia explicat essentiam rei: ex differentia diversitatem differentiae; ergo. — hoc argumentum continetur in scholastica, quia ens est principium veri diversum differunt apud principium boni: quinto rationale ut discursivum diversum differunt apud intellectum: sed nec verum vero, nec rationale ut discursivum et intellectum differunt in potentia potentia essentiali; ergo. —

Ad argumentum negamus maiorem, quia diversitas differentiae non absolute loquendo arguit differentiam differentiae non quia differentia est in ordine maiori:

Arguit diversitas ex metaphisica esse tantum, ergo: diversitas physica subdistingo: diversitas adequata definitionis hoc est adequatus suptus secundum rationem: diversitas definitionum inter adequatas suptus nego acc; definitio ergo explicat essentiam rei in adequata, et ratione qua ambo habent varia suptus, et eo modo definitio essentiae cum definito: non ex definitis adequatis, et ratione omnia praedicata essentiae, tunc necessarium ex definitione, et distinta essentia ab rei quantes essentia cum definitione como do quo apparet. — Dices: haec definitio animal est principium sensitivum et definitio adequata animalis; ergo animal dicitur in qua tantum rationali. Acc prima: non esset adequata, ut quilibet gradus habentes definitum convenire cum omnibus gradibus inferioribus, et cum singularibus: sed hoc est falsum, quia ab singularibus non habet scientia; ergo — distingo acc est adequata definitio animalis, ut ratione sumpta animal sumptum: ut tunc nego. ad probationem dicere, quod adequata definitio rei, ratione qua est ex omnibus praedicatis, quatenus habet singularium, negat, et ratione quod est nexus essentialis data essentia ut alibi diximus. —

Arguitur 4°: suppositionalis resultat ex extremis realitatis distinctis: sed intra animal et rationale dari suppositionalis; ergo. probatur minor: suppositio intra animal et rationale dari suppositio metaphysica: sed haec est suppositionalis; ergo. probatur minor: suppositio metaphysica distinguitur a suppositione logica: sed suppositio logica est suppositio rationis; ergo — nego minor: suppositio physica metaphysica ex genere extremorum solum in homine habetur, et praecisive distincta, unitatem per nexum rationis, ratione cinatur rationis thomistae, et personam extrinsecam rationis Jesuitae: haec autem suppositio distinguitur a suppositione physica quia distinctio partium essentialis, et suppositione logica quia ones physicae, non in suppositione logica prima est ens rationis. —

Dices: adeo ut legatur suppositio metaphysica communis 1ª: sed in deo dari distinctio rationis; ergo quia suppositio metaphysica exigit extremum realitatis distinctae — nego minor. Deo assignari distinctionem rationis metaphysica, non quia haec aequiparatur physicae distinctae, sed quia resultat ex praedicatis formalibus, et perfectionalibus, et expressis praedicatis omnium perfectionum pallidae, in deo autem nullum superiorum praedicatum, quod alio participetur. —

Dices ergo suppositio metaphysica resultat ex praedicatis stabilibus, et perfectionalibus, et expressis praedicatis stabilibus; ergo resultat ex partibus distinctis realiter. probatur ant: natura stabilis, et natura stabilis relativus oppositus: sed natura relative opposita ex natura sua distinguitur; ergo. probatur ant: animalitas est stabilis per rationale, ut hoc non sit illius essentia. hic quia animal est genus, et rationale differentia, et ius tanquam ut differens non essentia generis, sed essentia, quia animal potest superaddi rationale, ut intellectus; ergo. — Ad 1 nego 2 et negantur ad probationem distinguo maior, si relativus physice oppositus nego maior: logice, et metaphysice acceptam, sic distinta non nego consequentia: solum ergo distinctam realitas natura stabilis et stabilis physice; at genus natura stabilis et natura stabilis logice, et metaphysice, solum oppositum relative, logice, et metaphysice, et rationalis praecisionis, et distinguentis, et ratione formali relativos rationis, et sic solum distinguuntur. ad 2 probationem distinguo acc: animalitas est stabile, ut rationale non sit illius essentia metaphysice, et logice acceptum: ut rationale non sit illius essentia physice nego acc. similitudo est bis probatio: et quasi distinguit: animal logice potest superaddi rationali scilicet: physice subdistinguit animal brutum scilicet: animal homini; nego. solutio clara est ex explicatione negationis. —

Arguitur 5°: quae realitas separatae realitatis distinguitur: sed gradus metaphysici realitas separatae; ergo. probatur maior: hic quia animalitas est ipsum in quo realitas separata a rationali existunt in homine: hic etiam, quia gradus sentiendi superiores, et illo non superiores gradus inferioris generis; ergo. probatur: singularitas est accidens natura: sed accidens distinguitur realitas accidens; ergo.

Argumentum etiam quod ex distinctione distinctionis rationalis omnino tollitur, et innumera sequuntur. = Ad illud ergo secundum rationem respondet dicendum quod quamvis partes dicuntur speciei, et entitates realiter entitatibus separatis, et realiter non distinguuntur, quod separari non potest distinguuntur ab eis, sed entitates. ad probationem dicendum quod ratione ligatae existunt in re, quia res in forma et materia abstractione realis, quod vero animal non sit pro se ut ligatum, hoc non proveniens ex specie formae, sed ex specie dispositionum, et organizationum, quae requiruntur in munere rationalis. ad quod patet ex dicendis singulariter ratione ut agens logicum natura, quia non distinguitur metaphysicalibus, licet actiones non distinguantur realiter a natura, sed solum actione physicum. = Ad quartum: ante omnem operationem intellectus datur distinctio intrinsecus virtualiter et quantitative, quia una virtualitas non est alia; sed haec est distinctio scholastica mutua nominibus; ergo = aliqui sit auctorum in hac sententia, secundum sententiam, in hac opinione versantur posuerunt: illi tamen ad quaestionem, quod ut distinctio partis animalis et rei, non est potestas rationalis: dicunt ad huius distinctionem animalis et rationalis et rei aliquam extraneitatem; sed nihil horum habent ex vel distinctionis virtualis enotatione assignata; ergo distinctio virtualis non est partis ex natura rei. = Sed occasione huius argumenti placuit aliquantulum in modo agendi sententiam rationis virtualis, distinctio virtualis, quae potestatis, quae solet et equivalentia unica unius in duas rebus ad duas et eius causas, et distinctam manifestam ad duas: nec animal rationalis dicitur virtualiter duplex, quia facit quod facit animal et sensitive vegetative, ac in ratione est duplex. distinctio virtualis, sic explicata, ab omnibus sunt punctata, ab omnibus partes aliquos scholiastas munere ad mitiora. = Sumitur distinctio virtualis quae capacitate intrinsecus ratione unius rei, ut ipsa verificetur ratione actuum extrinsecus, et rationalitas: haec distinctio formalis dicitur, quae nihil aliud est, quam potentia, quam ex prestantia intellectui, et illa dividat, et possit concatenare influxus partes, una quae virtualia noscat. distinctio in hoc sensu explicata etiam ut agnoscitur a nostris auctoribus, a quibus tantum distinctio formalis, ita distinctio virtualis et rationalis nominatur. = Iam patet distinctionis distinctionis virtualis ab distinctione ex schola nova virtualitas distinctio, quae distinctio operationem intellectus et actu positus virtualitas sensitivi, quae distinctio est virtualitas negativa, in potentia, et potentialitas, quae est forma equivalentis plurium potestatum ut influxus formas intentionales vocat: at vero in partibus ante operationem intellectus et actu positus praeabalia, et ut rationalitas apprehensionis non in partibus animalis: hoc est ab omnibus patet ab omnibus modo quaestio. = Sed similis distinctio virtualis, quae capacitate ipsa, quae intrinsecus, ad suscipiendum ab abscondita a natura, in intrinsecus, absolute, et omnium ut dicta a natura, et ab distinctione rationis: haec vocatur distinctio virtualis intrinsecus maxima, superat et animina, quae ratione maxima distinctionis occurrunt ex mentem praecedentia et rationalitas et potestatem: extraneo autem distinctionis virtualis non est potestas nulla praecedentia ab ipsa ratione sumatur et potestatem, sed solum ut illi potestatem est distinctio perfectae. haec distinctio a plurimis partibus quae ut in partibus, et intra ambitum rationes distinctionis dicitur sentit. quod autem illis sentiam subiiciatur. = Distinctio virtualis intrinsecus maxima non omnium quae quae metaphysicos quantum sclusio tuc qui analogia et cum intrinsecus sit non ab solute aliquo quae ou, et quae ratione non sunt ab solute cum praecedentia per se cum ipso: et patet ex solutione argumentorum; ergo ex hac copia in nulla est alia distinctio tuceria quae ab ipsa et rationale ab omnibus operationem intellectus et potestatem animalis distinguitur, non nihil sunt animali, et non sunt rationales. sic ergo non pertinent ad actum potestatem animalis; quia aliquid potest esse animalis et non rationalis; ergo ita distinctio distinguitur a distinctione scholastica. =

DISPUTACIO 2ª DE CAUSIS UNIVERSALIBUS: QUÆSTIO UNICA INTRA GRADUS METAPHISICOS

De præcisione objectiva: Sectio 1ª notatis aliquibus prænotatis sententiis.

Præcisio omnino nihil aliud è, nisi omissio; nò omissa aliò dificatio cùipso: hæc autè è duplex, poliis nimirùm & objectiva. præcisio objectiva è cognitio unius præscindi ab alio cognoscibilis nullo modo omissi. poliis verò, è omissio attingendi una præscindi, omnò expressè, & alia pinpliciò: omnò clarè, & alia omnò clarè nò cognita: sic homò animalis, justa objectivè præscindentes ita nos cognoscit animal, ut nullatenus nos cognoscat rationale, & irrationale, & justa formalitas nos cognoscit animal, & illius differentias; sed diversimodè, nam animal clarè, & expressè se nos cognoscit & per ex ratione, ac & priùs notatum, differentias verò nò ita clarè, & expressè, ut ex illis possit ratione notari. = Ergo maximùm ex omnibus omnium præcisiones, nam præcisio poliis paradelabitur ex parte nos cognoscitis, quæ nò ita clarè nos cognoscit omnes vinta alipates, & poliatas objecti: at verò præcisio objectiva diversè fit, & sentit objectum, ita ut una formalitas nos cognoscat, alia verò absolutè nò nos cognoscat. his impositis 1ª sta negat præcisionem objectivam a illa à quibusquæ punaverunt nominales, nàc autè et multo minus cognata floret apud unionem Jesuitas. 2ª sta affirmativa è in tomistas omnium, & Scholistas, & in Jesuitas, quales ii estimium Doctor Suarez, Pedro Vazquez, & alii quàm plures. = Sectio 2ª nota adcl. =

Intra gradus metaphisicos superiores, & inferiores data præcisio objectiva. Quæ tota adcl. ex Doctore nostro Anselmo in monologio capite 2º dicente: cùm aliquis homo, dicitur corpus, rationalis, & homo, nò uno modo, & dicitur ratione hæc tria: secundùm aliud è corpus, secundùm aliud rationale, & singula horum nò è totum, quod è homo; ergo justa Anselmum nostrum dicitur dicitur rationale, nò dicitur ratione totum, quod è homo; ergo solùm attinguitur, dicitur ratione aliquid hominis. sed in hoc stat præcisio objectiva; ergo. = Idem sæpè sæpissimè docet ratione præcepto Angelico præcipuè verò 1ª p. q. 85. artículo 3º. pl. hæc verba: duplex è abstractio per intellectum, una quidem secundùm quod universale abstrahitur a particulari, sicut animal ab homine, & in hac abstractione nò remanet illud in quo fit abstractio; sumpta enim ab homine differentia rationali, nò remanet intellectum homo, sed solùm animal: sed remanet in intellectu è præscindi objectivè animal a rationali; ergo justa D. Thomam præcisa è objectiva a præcisio. =

Ratione 1ª probatur adcl. præcisio objectiva data, quia nos cognoscit una poliis nullo modo omissa alia dificata: sed potest nos cognoscere animal, nò omisso rationali dificato a principio; ergo. probatur minor: potest nos cognoscere principia sciendi, nò omisso principio a ratiocinandi; ergo. ac probatur: potest nos cognoscere principia sciendi nullo modo omissa a ratiocinatione: sed tunc nos cognoscit principia sciendi, nò omisso principio a ratiocinandi: quia principia ratiocinandi nò nos cognoscit poliis nisi mediante ad ratiocinationem; ergo. = Confirmatur: animal potest præscindi objectivè, ab omnibus, quod nò è ratione objectivo extrinsecè: id a rationale nò è ratione objectivo animalis essentialis; ergo. maior è certa, & minor probatur quia a rationale nò pertinet ad definitionem objectivam animalis, tàcetà quia animal, & rationale sit per mera accidentia; sed una parte extrà essentialitatem; ergo. hinc deducit quia sta rationale est objectivè extrà animalis, a rationale præcisè cognoscitur a animali: sed hoc è falsum; ergo minor. ab nò è ratione objectivo animalis, ergo ab hoc essentialiter nos cognoscit objectivè præscindi a rationali. =

Dicit ad veritatem, in ratione animalis illud non cadit clare, et expresse, pertinet ad sensationem, ad id quod notatur animalis, rationale vero non cadit clare hoc pertinet ad discursum, absolute vero rationale etiam non cadit, pertinet ad notatum huius, ideo quod obiectum non patet. sed contra id: absolute non cognoscitur animal, et absolute non cognoscitur rationale; ergo. Ac probatur: cum absolute cognoscitur principium sensationis, non cognoscitur absolute principium discursus, absolute non cognoscitur animal et absolute non cognoscitur rationale; sed absolute cognoscitur principium sensationis, non cognoscitur principium discursus; quia huiusmodi absolutum gratis; ergo. 2°: cum cognoscitur animal pertinet ad sensationem absolute non cognoscitur totum, homo; ergo. Probo ac: cum absolute aliquid non cognoscitur in homine, absolute non cognoscitur totum homo: sed cum animal cognoscitur pertinet ad sensationem, aliquid non cognoscitur absolute in homine; ergo. Probatur minor: tunc absolute, non cognoscitur homo pertinet ad discursum: sed rationale, non potest dici homo cognoscitur pertinet nisi pertinet ad discursum, quia notatum huiusmodi non potest absolute cognosci, nisi pertinet ad principium notatum; ergo.

Ex hac doctrina ex facilius patet ratio probativa ad rationem: quia ex quo intelligatis, non potest cognosci unum, non omnino saltem implicitum alio, non dicet possibilis propter cuius obiectiva: sed hac doctrina falsa est iuxta ipsas adversarios; ergo. Probatur minor: cum cognoscitur homo pertinet ad sensationem, et non pertinet ad discursum, cognoscitur pertinet ad sensationem absolute non omnino omnium ad discursum: discursus cum absolute non cognoscitur, ideo quod omnium ad illud: sed contra ad sensationem cognoscitur cum omnia ad discursum, nec similis proportio nihil est nisi natura humana pertinet sensationem, et discursus; ergo. Dicunt in punctum solutio de vera fide quantum ad adversarios: iuxta ad mutuum sentitur logorum intellectus humanum possibilem cognoscere existentiam objectivam naturalem non omnino abstractam intelligentia cum essentia divina; ergo potest cognoscere naturam absolutam non omnino abstractam cum ipso; ergo communis principium ad resurrectionem fidei. Sed quia ratio illegitima, et ac probatur: pluralitas personarum ut est particularis cum essentia divina: sed intellectus creatus non potest naturaliter cognoscere trinitatem personarum, ut omnes patres et theologi unanimiter docent; ergo. Dicunt iuniores trinitatem ex parte naturaliter cognoscibile est, non sub ex passione trinitatis, sed sub munere unitatis. sed non omnino ut trinitatis, sub ex passione unitatis est aliquo modo sub ratione trinitatis, ut non? 1° primum pluralitas personarum lumine naturali non potest cognosci: sed hoc negat omnium patres; ergo. 1° 2m ergo nec, et absolute non cognoscitur trinitas, sed tantum divina; ergo potest cognosci non omnino abstractum cum ipsa. 2°: sed omnino unitatis est aliquo modo vera omnino trinitatis, et est unitatis et est trinitatis; sed hoc est falsum quia plures partes est, unus, et negat trinitatem hoc est trinitatem personarum; ergo. Demum probatur de ratione trinitatis: anima disponitur ratione rationalis, principium rationis: sed hoc disponitur obiectiva; ergo et pro eodem disponitur animal rationale. maior est certa, et minor probatur: animal, et rationale virtualiter omnino 1° quia obiecta; ergo 1° obiectiva virtuta. ac probatur 1°: quia animal est omnino rationale virtualiter omnia. 2° intellectus vere non cognoscit quod homo sentit, quia animal est, et non sentit quod rationale; ergo cognoscit animal disponitur pertinet rationale. animal et rationale 1° duo obiecta virtuta; ergo. Probatur.

Vigilia distinctio rationis extra animal obiectiva. ac probamus agentes et obiectologice. amplius quia ratio: distinctio habet expressum animal, et rationale. talis est ut animal sit genus, et rationale differentia: sed genus obiectivum est genus perfecta: ergo. colligitur: animal est proprietatum vocem sumptum speciebus: sed proprietatum vocem sumptum species est obiectivum distinctum accidentibus, has quomodo concludit, ut ex numero communium patet; ergo.

Dices distinctionem rationis animalis a rationali salvari per hoc quod animal cognoscatur clare, et expresse, et rationale non ita cognoscatur: quia tunc apparet distincta obiecta ex modo cognoscendi — Sed contra est quia animal et rationale sunt distincta obiecta per rationem: sed ad hanc distinctionem non sufficit distinctio ex modo cognoscendi; ergo. Probatur minor: distinctio ex modo cognoscendi est distinctio realis: sed distinctio realis non est distinctio rationis; ergo inter animal et rationale datur distinctio rationis, quae non habet ex modo cognoscendi praecise, sed ex parte obiecti. Contra 2°: animal cognitum ex parte obiecti non est rationale confuse cognitum; ergo hac cognitione animal non cognoscitur rationale adhuc confuse. Antecedens probatur: animal cognitum ex parte obiecti est formaliter genus: sed in cognitione generis nec confuse cognoscuntur differentiae, quia genus est extra conceptum differentiarum; ergo. 3°: si inter animal et rationale non daretur obiectiva praecisio ex ipsis non resultat compositio metaphysica: sed hoc est falsum; ergo. Probatur maior: compositio metaphysica constat ex partibus, quarum una est potentia perfectibilis, et alia est actus perficiens: sed negata obiectiva praecisione animal non est potentia, nec rationale est actus adhuc intentionaliter, quia uni convenit, quod alteri metaphysice convenit; ergo.

Solvuntur argumenta =

Arguitur 1°: si daretur praecisio obiectiva verificarentur praedicata contradictoria de eadem indivisibili entitate: sed hoc est falsum; ergo. Probatur maior: posita praecisione obiectiva cognosceretur animal verbi gratia, et non cognosceretur rationale cum ipso identificato: sed cognosci, et non cognosci sunt praedicata contradictoria; ergo. Confirmatur: eo quod contradictoria sunt cognosci, et non cognosci, ac produci, et non produci, existere, et non existere: sed repugnat eandem rem produci, et non produci, existere et non existere. ergo repugnat eidem indivisibili entitati cognosci, et non cognosci = In hoc argumento multum per omnimodo pollent adversarii, [illegible] triumphi canticis magnifici inter choros puerorum voces extollunt: sed ut verum fatear, quamvis ab ipsis munitum probat variis argutiis infinitis, et chisquiliis, ornatum, et obscurum parata sit numquam tamen solidam apparebit, sed a nostris responsione sic in adversarios instatur: non minus contradictoria sunt cognosci clare, et non cognosci clare, quam cognosci, et non cognosci: sed per istam cognitionem animal, hoc clare cognoscitur, et non cognoscitur clare rationale cum ipso identificato; ergo.

2°: animal per ordinem ad sensationem, non distinguitur realiter ab animali per ordinem ad discursum: sed animal per ordinem ad sensationem praescindit formaliter ab animali per ordinem ad discursum, quin animal per ordinem ad discursum praescindat formaliter per ordinem ad discursum animal; ergo ulterius ~~[illegible]~~ certum est animal praescindi formaliter a rationali: sed rationale non praescindit formaliter a rationali, quia rationale, et irrationale non sunt duo extrema; ergo de rationali verificatur praescindi formaliter, et non praescindi formaliter. Directe ad argumentum respondet Angelicus Magister q. 7 de potentia dicens: quod illa quae idem sunt, et ratione differunt nihil prohibet contradictoria praedicari: sed gradus metaphysici animalis et rationalis differunt per rationem; ergo. His ergo vestigiis inhaerendo: ad argumentum distinguo maiorem: verificarentur contradictoria quoad eandem indivisibilem entitatem metaphysice nego maiorem: de eadem indivisibili entitate physice subdistinguo: de eadem indivisibili entitate formaliter, concedo, virtualiter nego maiorem; in quo sensu nego minorem, et consequentiam: de eadem ergo entitate indivisibili in sensu in quo entitas indivisibilis est contradictoria dici non potest: sed nihil prohibet contradictoria dici de gradibus metaphysicis, non quatenus idem sunt, sed quatenus per rationem distinguuntur. — Ad confirmationem distinguo maiorem haec opponuntur cognosci, et non cognosci respectu eiusdem entitatis intentionaliter, concedo maiorem; respectu formalitatis intentionaliter diversae nego maiorem, concedo minorem, et nego consequentiam: contradictoria enim tales sunt naturae, ut solum a parte rei ponunt diversitatem distinctionis; haec autem distinctio debet esse physica, si contradictoria physica sunt, intentionalis vero, si contradictoria solum extrinsece et intentionaliter contemplantur, quia distinctio debet esse eius conditionis, cum eo quod verificatur debet distincta: et ideo existere et non existere, produci, et non produci, exigunt extrema realiter distincta, quia sunt contradictoria respectu naturae physice consideratae. =

Replicabis: distinctio rationis, non sufficit, ut aliquid realiter verificetur de animali, quod non verificatur de rationali: sed data praecisione obiectiva cognosceretur animal realiter, et rationale non cognosceretur realiter; ergo ex distinctione rationis, non probatur praecisio obiectiva =

bis tingo maioris nō sufficit vt aliquid verificetur de animali physico, qd nō verificatur de rationali secundo maioris: de animali distincto per rationem sub distingo. nō sufficit vt verificetur aliquid de rationali nego maioris, aliquid est intrinsecum, et primum naturae secundo maioris: secundo minoris et nego sequelam.

Contra obiectum praescindendo animal noscitur illud nō prout est apprehensum, alias noscitur sub qd est principium discursus, sed prout abstractum secundum esse distinguitur a rationali, in quo statu verificatur, qd animal noscatur illatum vt principium vitae sensitivae, et nō vt principium discursus, seu qd libet verificatur ad animalitatem noscendam, et qualitatem nō noscendam rationale: sed cum hoc praescindendo, qualitatem illam nō sit praedicatum intrinsecum, et primum naturae animalis, aliquid nō verificatur animali, patet in re, sed seu qd est impertinentia distinctum qd est et in hac nulla est ratio. — Instabis: animal hominis est rationale: sed per hanc minorem noscitur animal hominis; ergo noscitur rationale. 2°: sub conoscitur animal naturale est mixta, quia rationale in re est animal; ergo rationale est mixta. 3°: sub noscitur animal noscitur id, qd est animal: sed animal est rationale; ergo hoc noscitur. 4°: qd dicitur de praedicato, verificatur de subiecto: sed rationale est animal; ergo sub animali dicitur, qd noscitur, hoc verificatur de rationali. tandem hoc syllogismo exponitur argument: hoc animal est hoc rationale: hoc animal noscitur; ergo et hoc rationale. —

Hos syllogismos, vt solutos per praemissa vitiosos, sed ingenue loquens, malicaus pessimi et patrocinium solutis: dies enim saltat a sensu particulari ad materiale, vno calculum exorbitantem apelatorij liquido aparent. fatemur enim animal in sensu physico esse rationale; dicimus autem ~~rationale~~ sensu fundamentum publicum intellectui, vt per connotationem distinguatur, ac per consequens distingui in statum metaphysicum; alius ex dominus est metaphysicus, aphysicus; aliud in uno, aliud in alio statu ratione exposita, cum syllogismi propositionis misceat necessario est vt nihil concludat. — Ad 1m in primo distingo maioris: animal hominis in sensu physico est rationale secundo; in sensu metaphysico nego maioris: et distingo minoris: noscitur animal hominis physice nego: animal hominis metaphysice de minoris, et nego sequentia. ad 2m distingo antecedens: sub noscitur animal in sensu physico secundo: in sensu metaphysico nego antecedens: qd unice probat inclusa probatio. ad 3m dicitur, qd sub noscitur animal metaphysice, noscitur id qd est animal metaphysice, in quo sensu animal nō est rationale. ad 4m distingo maioris: qd dicitur de praedicato intrinsece secundo: extrinsece nego maioris et secundo minoris et loquendo de rationali in sensu physico, et nego sequelam. ad 5m distingo maioris hoc animal est hoc rationale physice secundo: et hoc rationale metaphysice nego maioris, et sic distinguendo minoris nego sequelam. —

Argument 2°: animal potest obiectum praescindere a rationali, potest illo noscere: sed animal nō potest noscere illum rationali: ergo. probatur minor: animal nō habet distinctam noscibilitatem a rationali: sed qd nō habet distinctam noscibilitatem a rationali, nō potest noscere illo; ergo. minor vera certa et maior probatur: sub qua noscibilitas est posita entis: sed entitas animalis nō est distincta ab entitate rationalis; ergo. hic etiam quia obiectum gaudet in suo esse entitatem gaudet unica noscibilitate, quia intellectus nō potest duo agere id qd est indivisibile. — Ad argumentum pro sua maioris nego minoris: ad probationem distingo maioris: animal metaphysicum non habet aliam noscibilitatem nego maioris: physice sub distingo: nō habet aliam noscibilitatem a publica secundo: sub omnitalitas nego maioris, et sic distinguendo minoris nego sequelam. ad probationem dicimus noscibilitatem entitatis personalis illa, et hoc entitatis civile est virtualiter a publica, gaudet unica noscibilitas, physice, et metaphysice, et virtualiter multiplex et duplex civile in plures gradus metaphysicos; gaudet in illo statu varijs noscibilitatibus, quia apprehendit principium ad subdivisionem. — fatemur enim ad vescere

Gradus metaphysicos in portatis ordine, et ad operata aponis virtualiter distinctas simulque non per entitatem hominis, fatemur similiter ed animal rationale esse operatum, inlectum ad longitudinem.

ex his ergo colligimus hominem esse nosse vile, per omnem abstrahendo, ma quatenus aliqua perfectionem, quam simulo nos cantes, similiter dicemus hominem apte habere alia, et alia non esse vilitate per omnia alia, et quia ratione non esse vilitas formalis instantia metaphysica; quia vt dicit Anselmus, et homo corpus est rationalis, sed res aliud est homo, res aliud corpus, et res aliud rationalis. —

Replicavis: Nosse vilitas animalis est predicatum intrinsecum illius: sed predicatum intrinsecum animalis non est aliquid predicatum intrinsecum rationalis; ergo — adplicando ad sensum alii intellecta de predicato intrinseco notativo distinguo minorem: predicatum intrinsecum animalis non est aliud physice a predicato intrinseco rationalis, ocetus: nec aliud metaphysice intentionalitate nego minorem et sequelam. Nosse vilitas animalis distinguitur nosse vilitate rationali tamquam animal et rationalitas se distinguunt metaphysice et ~~non~~ non realiter physice. —

Obiecti enim apte vi gaudet unica quam nosse vilitate poliri, per vel tamen pluramenta, ut nosse cata, per distinctas notiones abstractas et inadequatas, tunc diversitas in distinctis obiecta metaphysice et quasi modo se nosse vilia: quia sicut intellectus facultatem ex multis, id facit universale, pari modo ex per venientia plurium malis quo predicato, sic similiter, ex unica entitate plura facit obiecta, uno tamen indeve sitate, et pluralitas ~~superetur pari modo~~ equivalentia. — Instabis: animal apte vi, non habet capacitatem, vt instantiam precisionis nosse cata irrationali; ergo. Ac probatur: animal apte vi est poliri rem principium sentiendi et discurrendi, ergo — ne go acc, ut quatenus capacitatem mota: ad probationem dicimus, quod animal apte vi est ~~non~~ principium sentiendi et discurrendi, et aut hoc principium virtualiter multiplex, ac principia axe vitium rationalitas diversitas, non distinta poliri, et instantia metaphysice nosse cata vt diviti: et ideo animalitas exigit metaphysice nosse cii in rationalitate, quibus in re est physice, ac ipse et poliri in omni facta cillia. Ex quo sequitur quod ~~non~~ nosse cata principium sentiendi precisive, et metaphysice et non intentionalitate animal quod apte vi principium principium discurrendi; nosse cata ergo illo statu animal quod est apte vi, non tamen vt est apte vi hoc est nosse cata animal, quod est apte vi, non adequatus; sed inadequatus, et per vt est abstractum a sippo, res quod est rationale. Instabis: intellectus non potest nosse cum quod non est: sed poliri non distinctus per formalitatem vt distinctus — distinguo maiorem, quod non est, nec fit notitia nosse cii formaliter: quod non est ex notitia fit nego maiorem: et distinguo minorem: poliri non distinctus, et distinguitur a notitia nosse cii: et non distinguitur nego minorem. Notitia enim, ut poli abstractum, et inadequata, nosse cii obiectum inadequatum, et sic distinguitur a poliri alia: nec prima falsa est (ut tacetur occurrat replicando) quia intellectus, non apprehendit, id solum apprehendit cum pita notitiam illa poliri, vt distinctus. Nec obiecta in quo ut sentiendo. Argument 3°: Inservile attingens, aut totum aut nihil attingit: sed animal et rationale est obiectum entitas inservisibilis; ergo, vel nihil nosse cit, vel nosse cit simul animal et rationale — distinguo maiorem: attingens in servilitate poliri quia virtualiter secundo maiorem: poliri precise nego minorem: et distinguo minorem: sed est ut obiectionem non servilis virtualiter secundo: intentionalitate nego minorem, alias nulla distinctio ratione tamquam animal et rationale, nec unum possit nosse cii clare alium clare non notum, quia in servili vile attingens aut totum, aut nihil clare attingit. Argument 4°: distinctio intentionalis animal et rationale tota habet exactus nosse cii; ergo est precisio; ergo nulla data precisio sine cura. Quod acc: per hoc precise, quod intellectus distinguat animal a rationali animal est non distinctum abillo: sed hoc distinctio se habet exactum intellectus; ergo. Oppinatur: animal non est unum per rationem vnum obiecti;

ergo ordinantur se habet ex parte actus. ac quarta: tunc quia anima, qd est talis
unitas, in quo consistat: tunc certia quia omnes tres animal tale unitas non noscit
ex parte obiecti, sed solum noscit animal; ergo nata unitas se habet ex parte obiecti; ergo
me ordinancio.

Argumentum maxima non semel ut ignoramus brevitatem autem sperimentat dicta
negacio. ad quam non distinguimus: animal est distinctum per rationem rationale extra
nec separatum: manifestum est subordinatum ergo est distinctum realiter ~~non~~ non per se
causalitatem concessa potestate et in facto est negotiatum. ordinancio ergo non animal et ra
tionale extra realiter non est, et ideo non potest dici partes in actu intellectus:
sicut ergo in principiis effective, quantum ab ipso causata distinctione rationis, quasi repe
ritur gradus metaphysicus, qui appetitus, et physicus sicut.

Ad primam rationem nego
dicc. ad 1am probationem dicimus. animal est unum negative, et unum positive: unum
negative, non quia est unum per exclusionem positive vel pluralitatem, sed quia plura
litatem praecindit; unum in alia praecisione omnes est animal, non obiectio de praeci
cis, et ne aperiat animal, clarum est sparsum, et nullo modo ne sparsum esse, necinplicet
aperit diversitatem, unitas vero positiva animalis distinct in actu pluralitatis
positive unita, ratione cuius animal unitatum in se ex rationes, et distinctum
per rationem ab partibus per quas operatur. ex quo patet ad 2 probationem, patenem
qd intellectus talem unitatem non scit.

Argumentum 5: intellectus ne quidem praecindit
bas assistit perfectis: sed hoc est quia entia realiter distincta non possunt ab alio praecindi —
Quatenus mutatum principium alio unum sicut non plicatum non potest ab alio praecindi —
Circa matutinum a huius argumenti satis implexa distinguitur alio explanata est in metafi
sica: nunc autem per minorem maiorem, nego causalem minoris: quia ratio conclusionis dis
ti partem in concepto obiectivo entis non est quidquid realiter unitas, sed omnes propri
a concepta analogi hic enim abstractionem conceptum unum ce ratione in subiec
tum extraneum, quia auctor probatur maiorem propositionem argumenti.

Qs 2 per quam intellectus operationem partem universale. Sectio 1a ex
plicatur alia lingua scilicet Gina, et per partes 5.

Omnis notitia nostra principium ducens a sensibus. habent omnium doctrinam
in libris de Anima ad probatur illud axioma nihil est in intellectu, qd prius non fu
erit in sensibus. quomodo autem hoc fiat in tota omnium sensuum brevitate et planitudo.
primo igitur sensus extrani angustiorum obiecta propria medium species ab obiecti, immi
tit: species autem recipiuntur in sensibus tamen ad alium sensum internum, qui sensus omnium
dicitur, quia accipit et servat omnes species sensuum extranorum: dicitur etiam hic
sensus iudex et arbitrum, quia alli sibi habent opem discernendi circa sensibilia.

Sensus sic omnium quemadmodum est mirus species sensibiles a sensibus accepta
in magnitudinem, seu fantasiam: cum propriam mutationem est servatam species insensibilia
obiectorum, quae species fantasmata vocantur: hac causa quibus puriora omnia
materialiora sint, quam species sensuum extranorum, et sensus omnium, adhuc tamen is
materialia, quia causa aliorum est materialis, cum ipsa proveniant a hoc
quod angustiatur ab intellectu, vis autem burgentur ab omni proximatematia.

Prima
necessario assignandae, aliqua facultas spiritualis factiva speciem intelligibilem
omnino immaterialem, quae facultas dicitur intellectus agens. qui species in passas
obiectorum ex fantasia legubia, illas quas habent omnes spiritualis, causando scilicet spe
cies immaterialis similes speciebus imaginativis, et hoc dicitur, qd intellectus
agens, non est producentibus, sed solum facibus species, quae accipitur intellectus pas
sivus, qui passivus dicitur, quia species factas ab intellectu agente in se ~~accipit~~ accipit:
dicitur etiam possibilis, quia potest omnes species omnia, ipsi repraesentata per species.

Intellectus passivus, seu possibilis mentis species impressa facientes, intra se accipit
species sparsa,

seu verbum mentis, qd è imago intellectualis, in qua, tanquam in speculo, res perfectissime intellectus intuetur obiecta; in qua mentis contemplativa contineri videtur series intelligendi. Omnis hæc contemplativa (ut ad præsens videtur) in abstractiva, et practica. Omnis abstractiva, seu præcisiva ella, qua intentiones alias movetur ab alio per ficato cuipso: ut mitio naturæ humanæ sine singularitate.

Hæc autem è duplex, abstractio negativa, et abstractio positiva. Ita quæ natura solum attingit, et negative mixe se habendo circa inferiora, et nulla minutilla noscendo. abstractio positiva è illa, qua licet in actu solum noscat naturam, noscit tamen in actu, et denotato inferiora, non per modum termini, seu obiecti, sed per modum formæ aqua talis natura separata.

Omnis separativa è ella qua natura per prius abstracta ut fit ad sua inferiora, tanquam terminum ad quem suæ universalitatis. hæc autem etiam è duplex: simplex, et composita. simplex separatio spectat ad intellectum tanquam ad suum inferiora, nihil aprehendo, et ne quidem, et hæc fit ex omnat, et ut fit natura, ella autem pure cognoscendo inferioribus, et dicitur composita dicitur.

His breviter prænotatis, in presenti subiecta, quenam ex his operationibus sit causa speciva universalis, sive mutatis, quæ logicæ? circa ad verte videntur auctores maxime verè in assignando causam universalis logicæ. plures enim sunt, qui dicunt universale logicum fieri per abstractionem intellectus possibilis, et per species per ipsum conceptum separativa. alii cum S. Thoma, quos sequentur omnes universale logicum fieri per separationem simplicem. Illis ergo adverto causam universalis logicæ universaliter assignabo. ad calcem de causa universali physica sermo erit.

Sectio 2a Nostra Scl.

Universale logicum per intentionem fit per simplicem separationem. Scilicet (ut Thoma) (qd 7a q. potentia anima cuiusvis 11 vocatur: intellectus ad intentionem relationis generis) (et species ordinando ordinem eius, qd è intra intellectum, et res ad extra. ex quibus sic fit ordo formalis relativa genuinis, quando genus dicit ordinem ad sua inferiora; sed separatio simplex causat ordinem; ergo per illam fit universale logicum.

Probatur Scl. ratione: universale logicum per formalis, situm è in relatione, quia natura ut superior respicit inferiora: sed hæc relatio fit per simplicem separationem; ergo per illam fit universale logicum. maior multorum, et vulgata manet, facilius nunc probatur: universale logicum per formalis situm è in respectu ipsum: id hæc originem per relationem, qua natura è superior, et ut superior respicit inferiora; ergo nunc probatur minor syllogismi similiter relatio fit ab intellectu separatione naturæ ad terminum, ad quem non potest relatio ordinari; ergo

Dices: qd licet universale intentionale relationem constituat formaliter, non probatur qd fiat per simplicem separationem, quia adhoc, qd mutalis relatio sit per mutuam abstractionem, qd, ponatur fundamentum proximum mutalis relationis. nam exponendo fundamentum proximum, et terminus relationis, statim resultat relatio, quem necessaria sit causa illius. sed contra: respondeat, qd mitio abstractiva causet relationem naturæ ad suam inferiora, tanquam ad terminum ad quem; ergo et solutio respondeat. accepto probatur: omnis abstractiva abstrahit naturam ab inferioribus tanquam a termino a quo; ergo non resultat natura ad inferiora tanquam ad terminum ad quem.

Dein ordine pugnatur solutio Franciscoli tionis solvitur: similis relatio è relatio rationis: sed relatio rationis, non resultat ex positione fundamenti proximi, sed non ex causa illius; ergo si abstractio non è causa totalis relationis necessaria causa quæ per simplicem separationem. vegetur: relatio rationis, fit ab intellectu peracta per quem noscitur: sed per simplicem separationem, et non per abstractionem noscitur ordo naturæ ad suam inferiora; ergo sic ordo fit per simplicem separationem, et non per abstractionem.

Res pro nobis 2° cū 1 l^m dominum Moneta qd omnino abstractiva potest esse virtualiter separativa, in quo sensu omnis potest ordinari natura ad suam inferiora. sed quid quid sit de veritate huius doctrinæ. illa nos militat straniostra. dicimus enim nos disputamus, ambiguum actus intellectus possit esse abstractivus, et separativus. 2pū diversa sit oratione: hoc enim ad presens nihil interest. ergo relationes pro pia abstractione, quatenus simplex separatio habet musinetū.

Solbūtur argumēta

Argumēta: per abstractionem intellectus possibilis natura fit una, et actu posita de esse in pluribus; ergo universale logicum per abstractionem intellectus possibilis. sequitur ratione sequitur quia universalitas logica consistit in actuali vnitate ad plura: ac probatur: per abstractionem intellectus possibilis natura absolute fit una per rationem: sed talis vnitas non est absoluta; ergo per abstractionem intellectus possibilis natura fit una, et actu posita de esse in pluribus. 2 primata vi abstractionis posita de natura fit distincta per rationem a singularibus, et positive stabilis a ipsis; ergo.

Distinguo ac natura fit una absolute sicut: relative pro tua nego ac: et prata nego sicut nego minorem quia natura praecisa per mutationem abstractionis, sive positiva, sive negativa illa, non recipit in priora pluralitatem, sive aliquam extraneam ad quid, qd necessario est, vna natura sit una vnitate relativa rationis, natura enim non est vna relative nisi per relationem, quæ non datur in natura vi abstractionis, sed vi explicitis separationis. Ad primam rationem similiter dico, qd natura ex vi abstractionis est distincta per rationem positive a singularibus, et positive pro tempore stabilis a ipsis, et sic est pro tempore proximum universalitatis logicæ: nec sequitur relationem ratione quia ex ipso qd talis respectus rationis sit necessarius exigit omnino, quæ sit causalitas.

Dicis: vi omnis conceptus abstractus sic capitur natura ut totum potentiale: sed tunc potentia relativa respicit in priora, vt in pluribus; ergo. Distinguo maior: capitur natura ut totum potentiale pro tempore tantum per accidens: ut totum potentiale pluralitatis nego maior. Secundo minor, nego consequentia. solutio stat ex dictis: universale pluralitatis, sive totum potentiale respicit in priora ut terminum, in quo potest esse, et non ut terminum a quo hic respectus fit per omnicionem abstractiva, ille vero per simplicem separationem.

Argumentum 2°: abstractio positiva potest in ordine ad causam relationem rationis; ergo non requiritur simplex separatio. ac. probatur: actio distinguens vnum extremum a tabo ordine causarum relationem in illa extrema: sed abstractio positiva distinguit natura a abinferioribus; ergo abstractio positiva natura potest per ordinem relationem rationis. argumentum probatur minor abstractio in ordine separationis et causarum universalis logicæ: ex quo nihil sequitur ratione del.

Dubitatur ergo cogd omnino abstractiva potest causam relationem distinctorum, quatenus distinguit natura a abinferioribus, sed cum universalitas logica non consistat in tali relatione, sed in respectu superioris ad inferiora, quo natura acta est ad esse in multis per identitatem, in sed, qd talis respectus in causabilis sit a natura abstractiva, ad illud necessaria sit omnino separativa.

Argumentum 3 per separationem posita: natura fit logice universalis quia per quam noscitur vt vna in pluribus: sed natura non noscitur vt vna in pluribus simpliciter per separationem, sed per separationem positam; ergo universalis logicus fit per separationem positam. maior vera certa quia universale est actu intellectus, quæ pradicatur. probatur minor: natura noscitur vt vna in pluribus, dum noscitur ut aliquid: sed natura noscitur vt aliquid pluribus per separationem positam; ergo.

Primata 2°: natura non noscitur vt vna universalis logice, quin noscatur in priora, vt actu inclusa in natura, qui superius est distinctum in priora: sed in priora noscuntur vt actu inclusa natura per separationem positam; ergo.

D. paranatura 2° natura abstracta per se non pradicabilis per 3° paranatura opposita; ergo
D. paranatura 3°: ad hoc quod natura sit universalis requiritur indicium; ergo D. paranatura
opposita. Accepta: non oportet indicium, non esset ratio cur natura aliquid esset, potius
quam quinta actu indicii. **A**d argumentum respondeo, quod natura per 2° paranatura oppositum
dicitur universalis actu vna pluribus, non tamen paranatura opposita, non facit vnam naturam
sed illud factum ponit, quia quod actu pradicatur de pluribus actu erit aliquo pracisum
ad esse non in illis praecisitate. ad 1° 3° paranatura negamus, quod in prima appellanatura
2° universalis actu includit illa, abstracta non inclusione de posito explicat
non de ea natura universale, in prima enim respectu natura universalis, et poli
se habet vt subiciabilia sumitur et subiciabilitate explicat. **A**d 2° paranatura
nego acc. quia natura per 2° paranatura opposita dicitur actu pradicata, pradica
illi ad esse actu accedit actuale pradicatione. ad 3° paranatura non dicimus actu indici
non est necessarium ad hoc quod extraneus sale possibilis, quia hoc accedit indicium: nec
opposita sunt quia natura fuit abstracta positiva, et prima 2° simplice
quia natura respicit, hic in prima, potius quam alia. Sive natura fuit
abstracta per abstractionem negativam Cinquocasu maior ratio habet argumentum
hic natura etiam respicit et prima in prima sua per se simplice paranatura, quia licet mi
ro abstractiva negativa esset non bene exit cum in galaxia ad hoc tamen in prima nosci
ut in prima possibilis per simplice paranatura, nec simplex paranatura aut pradicantur
nosci pradicata essentialia natura, et denotata nosci in prima aliquid vel natura
lia pradicata, quod negare non potest ad vesaii bonum natura negative abstracta
actu pradicari de pri, et non aliena in prima. **I**nquires per quam abstractionem
fit universale metaphysicum? variat auctores plures enim docent fieri per abs
tractionem intellectus agentis: alij vero per abstractionem sive positivam, sive negativam in
tellectus passibilis, his adhaerendo probatur: universale metaphysicum fit per metaphysicam
universalis logici: sed per abstractionem positivam, et negativam intellectus passibilis fit
primum primum universalis logice; ergo probatur minor: per abstractionem positi
vam, quia negativam intellectus passibilis natura non potest vt ponitur excludere
pluralitatem, et vna positive: sed universalis logicum fit ex natura non
vna positive; ergo. **D**ices: natura per abstractionem intellectus agentis separatur
tamen sine multiplicitate in diversorum, et sine singularitate: sed talis natura universa
lis metaphysice quia natura non est in corpore ut per multis; ergo distinguo ma
jorem per separatur sine multiplicitate in diversorum, et sine singularitate negamus ma
jorem positive, et negamus minorem, et distinguo minorem talis natura est universalis metaphysice nega
tive, realiter, et in primo sensu: positive partiliter et in facto esse negamus minorem et
consequentia. **D**icimus enim ad universalitatem metaphysicam pertinere
natura et aliquam unitatem objectivam, rationem cuius natura ut pars vna positive
per quam natura actu positive distinguitur a singularitate, et in diversis, et
una natura universalis alia, quae unitas esse non potest ab intellectu agente
quia, et unitas objecti ratione operantis, et unitas entium, quae ab
intellectu agente vt ponitur non oriuntur in causa realis. **D**ices: ergo universale
metaphysicum est unum positive: sed per abstractionem negativam negatur causa unitas
positiva; ergo, et universale metaphysicum non oritur unitate positiva, et illud non potest
causari per abstractionem negativam. probatur subsumpta: per unitatem naturae esse se
nulla causatur unitas positiva in natura unita: sed abstractio negativa est unitatem
naturae esse; ergo per abstractionem negativam non causatur unitas positiva.
Respondeo abstractionem negativam nosci naturam esse quae negative se habet
circa in prima, non autem circa unitatem naturae, quia licet natura esse per vtrumque

natura abstracta in intellectu agentis non sit una positive, et tamen quatenus est abstracta positive est ~~realem~~ pluralitate: in natura rerum est tam positive, quam negative, una negative quatenus repugnat abstrahi per intellectum agentis: una positive ex eo quod inscitia est una per omnem abstractionem, positive, et negative.

Dicimus quia potest dici natura rerum se, sive materia physica non est una positive hoc intelligendum est de natura precise secundum abstractionem intellectus agentis, sed extrinsecus natura est unita per abstractionem, tunc una positive est, non una intrinsecus sed rationaliter, sed una extrinsecus, et accidentaliter, hoc exemplum omnium specie causatis similitudinem positivam.

QEST. 3.a Quod nam sit Substratum Universalis Logici.

Secto 1.a explicatis titulis, et definitis sta.

Cum universale sit quoque secundum accidentale resultans ex materia et forma, merito subiicitur, quinam sit materia, et quod nam sit substratum universale, in quo subiectum, sequentia dissolvunt ad secta autoris, formaliter enim docent substratum sui ceptum universalitatis esse genus, hoc est omnia in ordine quasi sumen, habitata aliqua unitate extensecum supra extremitatem omnium ones obiectiones precedentes sequentur tuta subiectum in materia universalitatis, et natura abstracta cum precisa a singularibus, et predicabile ipsis.

NOSTRA Cl.=

(Substratum in materiam universalitatis non is plura in ordine ad species, sed natura una a singularibus obiectis abstracta. Cl. et Cl. Thomas 7 capitis et ex ea ibi: ratio specie accepit naturam, seu illud est, quod habet intellectum abstractum ~~ab~~ omnibus. ratione vero: substratum universalitatis est illud, quod dicitur predicari: sed collectio omnium in quorum non predicatur plurimum hoc enim est bonum et vera predicatur. Petrus est homo ista vera est falsa Petrus est plura in quorum ordine: ergo substratum universalitatis non est natura abstracta, et non in collectione omnium in quorum.

Dicitur ad versatis collectionem illam in quorum predicatur non adequatum, et seu sectam, sed inadequate, et seu alia proportionem quia ex solutione universitatis totum integrale universalem et nil respectu suarum partium, quia illud vere predicatur equaliter et inadequate. Sicut ex solutio, hic et posito Petrus est homo est absolute falsa; ergo falsa est solutio. accidit hic et posito anima hominis est falsa, quando quoque subiectum totum quod exprimitur predicatur: sed in hac propositione Petrus est homo non quoque subiectum totum quod exprimitur predicatur, quia ex parte predicatum expressum plura in eadem ordine ad species: ergo.

Vlterius quatenus cl., dicimus naturam solubiliter: substratum universalitatis non est omnium ut id: sed collectio omnium in quorum non est omnium quod, ergo. matera patet quia tunc quia substratum universalitatis est unum actu ad plura, tunc etiam quia omnibus cum, tunc etiam quia universalitas est non. minor non patet: collectio omnium in quorum dicitur pluralitas, et diversitas: sed pluralitas et diversitas unitatis; ergo

Dicitur substratum universalitatis quatenus simpliciter et complexe est unum unitate omnium extensive denominatis, illud unum = et tunc est etiam civitas, exercitus, et alia similia ut unita quoque unitate extrinseca: sed hoc omnia non sunt ad universalitatis; ergo ex his facile sunt ad precisionis: natura a singularibus obiectis precise, et natura quod capax ut predicetur quod plurimum in genere; ergo natura a singularibus obiectis predicata est substratum universalitatis.

Solutio argumentorum.

Ad quia 1.o: omnia natura quae est in Petro et in Paulo; ergo natura humana seu illud quod non potest predicari de Petro et Paulo. Dicitur se quia solum est predicari de quo, et Paulo, quod identificatur cum Petro et Paulo. accepta natura quae est in Petro identificatur cum illo: sed natura quae identificatur cum Petro non potest esse in Paulo; ergo. Dicimus ita si Petrus et Paulus essent idem in natura in natura essent predicata: sed hoc est falsum: ergo. quatenus: quia identificatur in natura essent predicata; ergo si Petrus et Paulus essent idem in natura essent predicata.

Ad argumentum, dicimus dd: nulla natura quæ est in genere physica est physice in Paulo secundum esse: nulla natura quæ est in genere metaphysice negatur esse, et sequitur: ad probationem dicimus dd: distinguo maiorem, est in genere physico esse: nata physice subsistere, dd actu per se et nego in potentia ad esse maiorem, et sic distinguo minorem negando sequelam. ea enim natura quæ physice subsistit et est Petri, non potest physice subsistere in Paulo, nisi physice vero subsistat in illo dicit predicata essencialia omnia Petri et Paulo, quæ falsa predicari possunt de Petro et Paulo, et sic per consequens dicit de illis.

Natura enim, quæ apprehendit in Petro et Paulo præter rem entia fundat unitatem in essencialem, et metaphysicam, qua supposita natura excluditur suppositum individuale, quæ tamen possunt convenire cum subsistere, distinctis substantiis natura physice negatur predicari de Petro et Paulo, præterquam ut supponitur, distincta metaphysice et ratione physice supra ponit illis effective predicari possibilitate. hic ad 2 probationem dd: nego minorem: in genere physice et ratione predicata essencialia metaphysica secundum esse. Petrus ergo est ens secundum naturam metaphysicam Paulo, et mediante physica unificatur cum illa, quia distinctas non ponit per se physice et realiter distinctum.

Replicabis: per abstractionem non resultat in natura physica et realiter entia cum identitate, quia abstractio non immutat realiter objecta: sed natura quæ realiter non unificatur cum Petro et Paulo non potest predicari de illis; ergo natura abstracta non potest predicari de illis, per mediis negamus sequelam: contra enim natura cum in genere non resultet ex omnibus abstractionis, sed ex abstractione per supposita, quia natura abstracta a singularibus sequitur in particularis, ex vero omnibus abstractionis, sed ex illa resultat in natura unitas, non physica sed metaphysica.

Dicis: hæc unitas est falsa et quimærica: sed universalis metaphysica non est falsa et quimærica; ergo = nego maiorem, quia licet supponatur imaginaria ex abstractionis, ad ductam tamen sequitur quod falsa et quimærica sit; quia falsum est, quod aliquid sit et esse, cum revera nec sit, nec existat, quimera vero quod homo sit animal, quod tamen sit animal et metaphysica cum sint contraria simul et semel, et ambo non aptata non enim dicimus natura esse realiter una, sed solum metaphysice una, quod in hoc non invenitur.

A quest. 2°: substantia universalis ratione suscipit unitatem; ergo illa non habet unitatem quia hæc vox homo significat omnia individua humana; ergo = ad esse ad 2° distinguo sequens illam non habet ase et exprimit natura ad esse: ad 2° nego causam unitatem negando sequelam. habet ergo substantia sua unitatem effective causata per abstractionem intellectus quæ illi dumtaxat in statu metaphysico. et per illa est per abstractionem in statu logico. ad 3 probationem ad esse maiorem negamus minorem, quia non omnia inclusa posita, quia hæc vox homo significat una natura plurium hominum cabilis.

Dices hæc vox homo est terminus omnis: sed terminus omnis significat plura divisive; ergo hæc vox homo significat plurium individua. ad 1 probatur homo significat pollitx homines: sed homo pollitx dicit in individua; ergo. per terminos: homo est totum quod nullum individua tamquam partes: sed totum dicit pollitx partes; ergo = ad 1° ad 2° per mediis negamus sequelam quia significat plura divisive et significatum non sunt a primaria plurium. ad 3 probationem dicimus, quod homo est potentiale in potentia dicens, quia primo non est actu, ut existentia ut dicemus.

Quæstio Quinta

Forma universalis logicæ

Universalis aliud est metaphysica aliud logica. universalis metaphysica dicit natura abstracta a singularibus, et una unitate absoluta: universalis habet per modum subsistentiæ abstracto per modum consequentiæ, unitate absoluta, quæ est formalis illius, universalis logicæ dicit subsistere in natura, quia tamen per supposita, et forma vero dicit ordinem sapientiæ ad actum in genere. in presenti autem inquirimus quo distinguitur ordo.

Circa quæstionem sic subsistantia universalis distinguitur in individuis, et personis, assumit omnes personas ipsa existens et nominata in suam unitatem per modum unius, et forma universalis logicæ: et ratione objective prælucentes docet forma universalis logicæ sita et in actu sed et forma natura existit in multis,

quia actu non, sed homines tantum ponit in forma intrinseca relativa rationis, id nulli vero in ipsa entitate non in quantitate, sed in natura, in perfecta et simplice operatione.

NOSTRA DCL.

Forma universalis logicis sita est in relatione rationis natura ad inferiora sua. Dcl. probatur sic: quia dicit sic homo plurib. in locis, in quibus dicit, id est ratio generis, speciei, et similium sistat in relatione distincta ab omni ente reali. Ad ipsum probatur ratione Angelici Magistri: omnis universalis logicis constituta potest per relationem natura ad suam inferiora: sed non per relationem reale; ergo. maior est certa quia omnis universalis logicus est omnis actus ad esse in multis, omnis versus multa, omnis potest reperiri: sed omnis versus multa, omnis actus ad esse in multis, omnis superius potest, potest dici relatione ad plura inferiora; ergo. Huic probatur principaliter non: respectus quin relationis est constitutus in natura natura, non est reales: sed ratio omnis universalis ad sua inferiora non est constitutus in natura natura, quia est in non entia natura superiora ad multa; ergo relatio omnis universalis non est realis: ex his impugnata manet doctrina Iesuitarum asserentium formam universalis esse in omnibus opus, et similiter doctrina doctorum illa relationem esse in pluribus in simplici operatione, quia omnis illa opus, et simplex operatio est actuales: sed in illis non consistit omnis universalis logicus potest; ergo.

SOLVUNTUR OBIECTIONES.

Obiciet: forma omnis universalis logicis est illa, quae constituit naturam unam et actu ad plura: sed hoc facit omnis opus; ergo. probatur minor: omnis opus augmentat naturam pluribus primo non omnis; ergo constituit naturam unam. Consequentia minor, et probatur id quia non sufficit ad omnem universalitatem quilibet unitas, sed requiritur unitas in essendo, alias deficiens analogus esset pluribus omnis salis; omnis omnis non est forma omnis universalis, quia ex hoc dicitur plura ab, intra repraesentat, ac pinnae ad summum existit omnis universalis in repraesentatione omnis omnis non est. Obiciet 2: Omnis universalis logicus consistit in constitutione naturae ad esse actu in pluribus: sed ordo ad plura praesupponit actus non natura ad esse actu in pluribus, non ergo natura ut species plura quia intellectus potest esse per intentionem; ergo omnis universalis logicus non consistit in relatione naturae. Consequentia maior distinguo minorem ordo ad plura praesupponit aliquid actu non ad esse actu in pluribus exp. subsistat, sive per intentionem alias dico: perfecta nego minor: in perfecto ad probationem. natura enim non specificat plura, quia capax est plura respiciat, hoc autem respectus habet per plura formaliter relativa, et quia natura est omnium absoluta, nulla tamen in perfecta et in perfecta, specificat. Replicabis: relatio particularis ad plures plures non constituit particularem logicum universalem; ergo relatio omnis plurium constituit naturam omnis universalem. Confirmatur: omnis universalis logicus praedicatur de inferioribus: sed forma relativa non praedicatur de inferioribus; ergo forma relativa non constituit omnis universalis logicus. Ad consequentiam distinguo consequens; ergo relatio omnis ad plura in quibus potest esse praedicatum, nego consequentiam: relatio omnis plurium ad alia non conspicuum sed dico consequentia.

Ad formam nego dicimus quod universalis logicus est substantia, et quod ad subiectum quod est omnis universalis praedicatur in pluribus, et cum ipsis identificatur; forma vero non identificatur, nec praedicatur, non ut quo, quatenus constituit naturam praedicabile, quia proprium secundum dicit ab adversario, non enim opus, et quidquid aliud assignes per forma universalis non identificatur cum inferioribus, imo nec ipsa actio naturae ut est in multis, quin in se negatur, quia omnis universalis non est omnis actus ad esse in multis.

Argueris 3: superflua est omnis relativa rationis; ergo. probatur: per hoc praecise quod intellectus potest concipere naturam non apprehendere ut natura ut omnis actus et species, inferiora ut inferiora sed ratio omnis universalis logicum: sed ad hoc non requiritur omnis relativa rationis; ergo. nego. ad probationem dico quod natura respicit potest in perfecta, et in perfecta sed, tamen forma relativa rationis, quia respectus superioritatis, et inferioritatis realis non sit: sive ratio respectus sollicitabit exp. sic: tunc ratio omnis universalis logicus cognoscit, et in nos cognoscendo, non vera in se sed ut multiplicies et actus

Insurges: vt in intellectus angelicus possit species omnium universalis logicus & respondeo
quod Angelus possit facere universale logicum circa obiecta puramente naturalia, quia omnia
naturalia lumine naturali cognoscuntur, & saltem intuitive cognoscuntur, non autem species abstractas
non possunt. extra ordinem omnium docta Angelos possunt abstractive cognoscere
naturalia, quia ipsa non comprehendere, nec intuitive cognoscunt. Ex dictis colligitur solum intellectum
Christi creati et causati et causa et causata universalis logice et formalis, illud quod est aliquid
in specie naturali, quia natura naturata, licet plura, tamen quia in ratione naturali inquantum est
ipsa vero natura in se existens, quatenus in se dicit ordinem, & ipsum mentem multo
ut causa naturalis, id est metaphysice remotis, quia talis natura habet capacitatem
et abstractam singularis, et per ordinem, natura vero unam facta et causata natura
universalis. Causa enim formalis universalis, & nulla est universalis per formam
exercitationem scientiarum, quia est causa singularis, et tota non est natura.

TRACTATUS 78 ~~um~~ PRÆDICABILIBUS

Quia praedicabilitas est passio universalis materiae huius tractatus, apprehendo notio-
nem ad eam pertinentem spectat essentiam ordinem, et proprietates essentiales ipsius.
non de causis partes logicae agens de universalibus in omnibus tractatibus breve dicit in particula-
ri. omnium tamen divisionem ampliemus, capiens ut dicta sequentia ipsum
apparet sequentibus ut educat. porro actualiter tractatus, qui Porphyrius finit in
nicis natus cum nomen porro est Catholicis hominis. quia pro christianis
in dicendis, illaque quae puro actu ac ceteris exaggerabit: sed quia in quibus malicia
fugientibus, et ut ita porro aqua quomodo sit aqua vanda, idem actum Catholici Isagogen
eius, sive tractatus de praedicabilibus scholasticis dicere, et nos cathedrae in praedicentis sequentibus

DISP.A DE GENERE 1.o PRÆDICABILI. Q.S 1.a QUID SIT GENUS. SECTIO 1.a explicata, et approbata definitio Generis.

Omissis aliis a pectoribus generis, et ad passionem sic definitur a Porphyrio: genus est
(dicatur explicabile, inferioribus specie inquantum quid) hac definitione ex dura et ones.
ex ceteris subversis Dola) dicentur praeter quam sit genus et differentia, quae explicat
cadem in quibus eius partes patuerit. Cum praedicatur de quomodo praedicabilis, ponitur locus generis
ad diversorum praedicabilis. per hoc explicabile differentiae specie, ab specie differt, ab
quibus solum praedicatur aliquid differentibus numero, per hoc inquantum quid differt a praedicabilis
praedicabile differentia enim praedicatur in quantum quid. per hoc inquantum ceteris, et actiones
inquantum ordinantur. secundo ad

Secundo ad veritatem dicit cum modo verisimile in phosphorum
nostro ad equale. Illa enim praedicatur in quid quae essentialiter dicuntur subiecto, et
dicuntur praedicatur non tantum substantiae, sive per modum per se existens, ut homo est animal quae
praedicatur in quale praedicantur non dicuntur essentialiter subiecto, et exemplo praedicatur
dicuntur, per modum alterius dicantur: ut homo est albus, homo est musicus. in hac ergo
praedicationes mutatur per praedicatio differentia, quae praedicatur in quale quid, inquantum quae
de praedicatur dicuntur essentialiter subiecto. inquantum quia ex modo omnis praedicationis
modum alterius dicentur. ut homo dicitur musicus.

Genus logicum sic definitur brevitatis
inferioribus sub alterum, et infinitum. et nullum aliud superadditum habet. alia vero com-
prehendit, ut substantia. 2.m aliud, et alia habet superadditum et aliud, et alia impassibilis ut
Corpus vivens, quae animal habet superadditum, et substantia habet superadditum. in primis alia quae
non habet superadditum, nulla vero superadditum, sed tantum species. ut animal habet superadditum substantia
Corpus, et vivens, in fine solum habet species hominis, leonis, et aliorum. hic autem
notandum quod genus in primis, et non dicitur balbutiendo, dicitur genus species inferiorum,
et species subiicibiles ut parentes genus superius.

SOLUTIO OBIECTIONES

Obicies 1: qd definitio dicit ee species: sed genus non est species; ergo nequit definire maior parte: solum potest definire qd stat genere & differentia: sed sola species stat genere & differentia: ergo distinguo maiore: dicit ee species, l essentialiter, l denominative et eodem: essentialiter pro ce nego maiore, & sic distinguo minorem nego seqa: ad probationem dicens a maiore, et eodem modo distinguo minorem nego seqa: genus enim qd est essentialiter genus, et universaliter non potest ne aequa in finitione: denominative species subiciebatur sub ratione praedicabilis superioris praedicabilis, praeter calis. praedicabilis, et cum genere sumpsimo. Dices: genus definitur ut genus, poterit: sed ut genus poterit non est species; ergo = distinguo maiorem negoma: non est species poterit ocedo: denominative et accidentaliter nego maiore, et seqa. genus ergo nesp species poterit ut definitur: sed quia definitur per aliud genus superius denominative et accidentaliter est species subiciebatur: non mutat genus et pertinet ad species: denominative vero species subiciebatur per praeter ad alia genera superiora. Replicavi: genus definitur esset per se ipsum, quia omnis definitio stat genere et: sed per se ipsum nequit definire, quia definitum ingreditur definitione; ergo. 2 primam: genera supremae definire nequit: sed genus in omnium est genus supremum; ergo genus in omnium nequit definire. probatur minor: genera supremae definitur tantum genus supremum in genere; supremum hoc repugnat; ergo. Ad 1 respondeo, qd genus significat, et in omnium definitur ex excite per genus particulari, sicut definitio in omnium definitur ex excite per genus particulari, et sicut ipsa definitio definiens definit, quatenus definitur sub definitione in omnium, ita et genus. hinc ad primam rationem dico, qd genera supremae intentionalia et quatenus supremae non possunt definire: extra vero per poli, hoc per intentione praedicabilitatis, quae superior est omnigenere, in quo omnia genera convenit, quia supremae, subalterna, et infima praedicari possunt de speciebus. Dices: ergo praedicabilitas est praedicatum commune superius omnigenere: ergo praedicabilitas est praedicatum omnibus convenit universe omni omnis praedicabili; ergo praedicabilitas nequit definire, quia non potest extrahere ab aliquo genere particulari = et hoc existit quia genus in subiecto sequitur, nunc cessis alis dicit in omnium multum, seques: non definibile exercite, et in particulari tantum signate et in omnium nego seqa: omne enim genus, ipsum genus supremum signat, et in omnium definit per definitione mutat genere. Obicies 2: genera supremae praedicantur de pluribus generibus ut substantia et spiritualis et corporea, quae genere differunt; ergo. 2: etiam accidens praedicatur de pluribus speciebus ut color de albedine et nigredine; ergo. 3: etiam ens praedicatur de pluribus differentibus specie. 4 genus praedicatur de pluribus differentibus numero: ut in hiis posito nihil Petrus animal, Paulus animal; ergo definitio generis convenit aliis ad finito, et non explicat totaliter essentia. Ad 1 dicimus, qd spiritualis et corporeum praedicantur ad substantia genus supremum species subiciebatur, et genus diversa praedicantur ad claim priora: unde genus supremum praedicatur de substantia corporea et spiritualis, quatenus species subiciebatur, et species differunt: ad 2 dico, qd color et accidens pertinent ad subiectum recipibus coloris, genus vero praedicantur ad diversas species accidentis, quia color non convenit accidentalitas albedinis, sed essentialiter, et primo modo praedicatur omnibus generice. Ad 3 respondeo ens non est genus, et quia non univoce, et quia praedicatur tota essentia de speciebus, genus vero univoce, et ex modo praedicatur non tota essentia ad ultimum dicimus genus non praedicatur in medium individuis, sed mediata, hoc enim ratione speciei quia qd praedicatur de specie necessario praedicatur individuis, quia qd convenit essentialiter speciei primum individuis convenit. Obicies 3: genus de pluribus specie in modo praedicandi: sed species praedicatur in quid, sicut genus; ergo definitio non vera. 2 differentia praedicatur in quid; ergo dicit qd prius = respondeo genus in modo praedicandi a specie distinguit, quia species praedicatur ut tota essentia, et in quid: genus vero ex modo praedicandi dicitur in quid in plure, qd indicatur per illi in quid de plurib. et specie. ad 2 patet ex dictis, qd differentia praedicatur in quale quid. hoc adjectivum ex modo significandi. genus vero praedicatur in quid, sed non in quale. Dices: etiam genus praedicatur in quale, et primo differentia actualis subiecti; ergo = respondeo: ad primum dico: genus praedicatur ut forma subiecti: sed forma tantum dicitur in quale: genus vero ex modo significandi dicitur in quid in plure, et sic differentia praedicatur in quale, et adjectivum dicitur, et sic differentia praedicatur forma subiecti, quia logice examinat subiectum. hoc nihil obstat, quia stat per prius forma materia physice in quale dicitur. Replicavi an praedicatur definitio generis sit essentialis respondeo definitione generis, et alioquin universalis et essentialis probas, et ratio est quia praedicatur essentia et proprietas universalitatis, nam vero genus est praedicabile, quia est universale, et

vnu actu ad esendu in multis: sed onis definitio tradita pro p̃ prietate ē diffiniti priva, d ñ essentialis; ergo definitio tradita generis ē diffiniti priva, d similiter quilibet definitio, cuiusqunq; universalis tradita per p̃ prietates predicabilitatis.

Q. Qa vtru universale sit genus ad Sp̃ predicabilia — S. ee explicata, d resolvitur dubium.

Supono cū omnis sta, qd universalia sunt tria; scilicet genus, species, differentia, p̃ prietas, d accidens. hec autē dicuntur sūpta, d p intentionalitate alias substantia, d aliqd dicta ab rebus spectata, vnde ab rebus tm intentionalitate potest abstrahi aliqua ratio omnis univoca bilis; ergo in tali sensu p̃ dicit subiectū. p cedit ergo d universale p̃ dicatū, scilicet de forma, d de intentione universalitatis, que supposita p maiore cū omnis sta respondeo.

Universale ē genus ad Sp̃ predicabilia. p vatur: genus ē qd p̃ dicatur vnivoce in quid de Sp̃ predicabilibus speciei distinctis: sed vniversale p̃ dicatur vnivoce in quid de Sp̃ predicabilibus speciei distinctis; ergo universale vnivoce participatur a Sp̃ predicabilibus; ergo vniversale vnivoce participatur a Sp̃ predicabilibus. m̄ tes habet ptes. p vatur p ratio p̃ predicabilis vnivoce participatur a Sp̃ predicabilibus; ergo vniversale vnivoce p̃ predicatur de illis. qd p̃ dicatur in quid p vatur: Sp̃ predicabilia sunt essentialiter vniversalia, quia essentialiter sunt predicabilia; ergo. 3a pars ē certa, na omnia p̃ predicabilia distinguunt specie, cū distinctis modis p̃ dicabilitatis, scilicet in quid in oplis, in quid oplis, in quale quid in quale cuiusdam, d in quale simpliciter; ergo Sp̃ predicabilia speciei distinguunt.

Solvuntur obiectiones.

Obicies 1: vniversale participatur equaliter a Sp̃ predicab.; ergo nō genus ad illa. patet seqūa quia vnivocū equaliter participatur ab inferioribus. ac p vatur: universale vnū actu ad multa: sed p̃ dicabilia in equalitate sunt apta ad multa; ergo p vatur m̄d: genus, d species, d differentia sunt apta ad esendū in multis essentialiter p̃ prius, d accidens sunt apta ad esendū in multis accidentaliter; ergo aptitudo ad esendū in multis in equaliter participatur a Sp̃ predicabilibus: ofirmatur: genus ē in multis, differentiis specie: species, vero in multis, differentiis numero; ergo nō sunt apta ad esendū in multis equaliter.

Respondeo vniversalitatē equaliter participari a Sp̃ predicabilibus: vniversalitas vero potest dupliciter in ordine ad plura, d sicut tria p̃ dicabilia dicūt essentialiter ordinē ad multa, tr appriū, d accidens. qd autē dicitur in equalitate ad certū, cōstrūit hāc in equalitas nōnisi ex occipio omnis universalis, sed excepta particularibus differentiis per quas universalia intra se definiunt species: vnde genus, d ide dicitur differentia de quilibet alio p̃ dicabili. 2dū qd ē vniversale potest ē in multis, hoc autē, q̃ illo modo possē ē in multis ē differentia illius vniversalis, vnde pars solutionis ad ofirmationē. Dicies: ad substantia, d accidens nullū datur p̃ dicatū vnivocū: sed p̃ dicabilia alia sunt substantia, d alia accidens; ergo nullū p̃ dicatū vnivocū invenitur simul q̃ p̃ dicabilibus — sed ingo maioris: ad substantia d accidens 2dū se occedo: ad substantia intentionalitas, d accidens intentionalitas sūpta nego maioris. ad minorē dico, qd omnia p̃ dicabilia p̃ prius sunt entia rationis. ofirmū enim vt diximus in formalitate rationis, que ab omnibus vnibus participatur, non a parte accidentis subiecto ita p̃ prius simpliciter, ac a parte substantiis.

Obicies 2: si universale esset genus ad quinq; p̃ dicabilia, vniversale p̃ dicaretur de illis: sed genus solū p̃ dicatur de speciebus; ergo quinq; p̃ dicabilia essent vnicū p̃ dicabile nomē species. 2: genus esset superius, d in prius respectū illius: hoc ē implicatorium; ergo. p vatur minor: genus esset superius respectu generis, quia genus ad ipsū esset in prius, quia sub ipso diffinitur; ergo. hāc d alia sofismata, quē ex ruplexione in prima harum secundarum intentionum fundari possunt maiorē difficultatē habent: p illarū ergo solutione vnū breve aliqua notanda operē p̃ scribū duxi.

Scitu ergo intellectum nostrum, qui supra suos actus potest in p̃ riflexione, potest supra vnam secundam intentionē alia fundare. sic ergo intellectus genus prima p̃ dicabile. invenit esse p̃ dicabile cum, aliis p̃ dicabilibus. hinc sumit fundamentū, vt in secunda intentione generis habet secunda intentione speciei subicabilis, respectu vniversalis, vt sic:

dicuntur etiam, quamvis universale ut sic dicunt cum aliis praedicabilibus, in hoc quod est communia et communia sub genere ut sic, nonvero genus dicitur esse subalternum sub universali et sic denominetur, et accidentaliter, similiter nonvero dicitur universale esse species subalternata sub genere.

Ex his ad 1 dico, quod genus et quilibet aliud praedicabile potest accidentaliter denominari subintuendo speciem intentionem subiectibilem respectu universalis ut sic quasi ejus superioris, ex quo ostatur 1 vitius, quod genus essentialiter tale, potest accidentaliter et 2 dicuntur diversas intentiones dicere ut species subiectibiles. ad 2 similiter dico, quod genus 2 dicuntur diversas dicere rationes potest esse superius et inferius respectu eius de diversimode sumpti: quia ut universale ut subiectibile superioritatem, et sic potest esse subgenus, et genus ut species subiectibilis dicitur sub universali: et ergo species quae a genus genus pluraliter, et inferius 2 dicuntur quod species subiectibilis est.

Obiicies 2o: genus ordinatur ad ponendum sub specie; sed quod ordinatur ad ponendum sub specie non potest sumi nec univoce illa quia tota inquit univocari cum p.; ergo — distingo maior: genus 2 dicuntur sumpti pertinet maior: 2 sumptum in ratione non maiorem sic distingo minorem, et nego consequentiam. genus ergo 2 dicuntur esse unum accidentaliter ad multa, et hoc explicatur 2 dicuntur quod sumuntur univoce cum specie, in quo sumptum non explicatur ordo positionis, sed partes. patet quia quod 2 intentio generis et quia ad minus nullatenus explicatur ad ponendum sub specie.

Obiicies 3o: universale est accidens 5 praedicabile, quia est accidens rationis; ergo universale inquirendum praedicabilia — distingo ac: est accidens 2 paraitive ad hoc, sed illud subiectum 2 paraitive ad hoc, sed illud praedicabile, sed universale nego ac. universale est accidens absolute 2 paraitive ad hoc, sed illa natura sumpta nonvero 2 paraitive ad genus, sed species pluralis non est accidens respectu illorum, sed existit: sic colorati, sed color est accidens absolute, et eius respectu sensus, et quale, minime vero respectu alicuius, sed nigri.

Q. 3a Quoad 1 E DIFFINITIONE PARTIS in definitione generis Secto 1a aperitur Dubium et Resolutio sts.

Inquilibet dicuntur tria reperiuntur, forma, subiectum, et 2 positum: sic in genere superior natura, quae dicitur genus, 2 intentio, sive forma, qua natura dicitur esse genus, et positum ex natura et forma oriuntur sed cum hoc dicitur sic accidentale certissimum est solam naturam non esse definitum posse quia solam naturam non est genus. similiter et 2 certum est solam 2 intentionem non definire: unde tota difficultas versatur circa positum, inquirit quomodo illud definiatur? sed quomodo dicatur quas partes respectu definitionis

Insuper advertendum est duplex substantiale scilicet, et accidentale: de substantiali non dubitamus hic, bene nimirum illud definitur ad quam in tractatu definitionis: solum ergo de dicuto accidentali procedit quod; et quia vitius advertitur, quod dicuntur accidentale et 2 principalius significat alicuius, sive forma, supponit vero esse subiectum circa primo, ex quo ortum ducit passionis difficultas, quia omnis est omnis dicuntur accidentali, et circa quid quid in praesenti de genere dicitur, et circa omnia ca velle habere.

Circa hoc varia sts. 1a asserit definitum posse esse dicuntur accidentale in recto dicens naturam, et 2 intentionem, sive naturam et formam: ita Rubio, Cavezo Illustrissimus D. moneta, et Nostrates moderni. 2 docet definitum posse praedicatum definitionis esse naturam in recto, et 2 intentionem in obliquo: hoc est naturam moderni Jesuitae cum Huartado, et pluribus thomistis, cum sapientissimo Magistro Lerma. 3 huic sententiae opposita docet 2 intentionem definitum in recto et naturam in obliquo: sic Caetanus, Joannes a st. Thoma, Valona, Guodim, et alii pluries thomistae, quibus minuit adhaerent schotistae cum Illustrissimo Mirandano.

SCHOLIO

Definitum posse in definitione generis non est natura in recto et forma in obliquo nec dicuntur accidentaliter in recto naturam, et 2 intentionem. quas partes dicit scl. et 1 probat: genus est natura ut in statu logico: sed natura ut in statu logico, non dicitur in recto naturam; ergo genus ut in statu logico non dicitur natura in recto:

Subsumo sic. Ou definita genus definitur pte è illud qd genus dicit in recto; sed genus logice non dicit in recto natura; ergo definitur pte in definitione generis non è natura in recto notans formam. **Explicatur hæc ratio**: definitur pte è genus; sed natura notans formam non est genus; ergo. Probatur minor: natura notans formam, l. natura in formata abipsa, l. natura ut subsciptiva formæ? non 1m quia natura ut in formata dicit in recto formam; ergo 2m: nec sic: sed natura ut subsciptiva formæ non è genus; ergo. Probatur minor: natura ut subsciptiva formæ quatenus è causa materialis formæ non est genus; sed natura ut è causa materialis formæ non est genus; ergo. 3 formata: natura ut subsciptiva generalitatis non è pars unaquæque unitatem relativa; ergo non genus. Probatur: natura è pars unaquæque unitatem relativa, quatenus dicit formalem relationem: sed natura ut subsciptiva generalitatis non dicit formalem relationem, sed illa dicit primo ut per se; ergo.

Denique ex resultantia principis probatur sol: definitur pte in definitione generis è genus ut genus: sed natura notans formam non è genus ut genus; ergo. Probatur minor: natura notans formam non è unum pars: ergo. Probatur maior: natura ut sta ad ex sanos solum è una unitate multorum: sed natura ut notans formam non è pars unaquæque unitatem multorum; ergo. Probatur minor: natura ut notans formam notat unitatem notat enim ut ne è quæ natura è pars una; ergo. 2 pars sol. Probatur: ens ut è natura et 2 intentione in recto è ens per accidens: sed nullum ens per accidens potest definire vnicam definitionem; ergo aggregatum ex ente et natura, et 2 intentione in recto, non è definitum pte. Probatur maior: illud ens ut resultat ex substantia et accidente; ergo è ens per accidens. 3 formata 1o: solum potest definire vnicam definitionem id, quod è unum per se: sed aggregatum natura, et 2 intentione in recto non è unum per se, quia stat ex sub accidentalitate unitis; ergo. 3 formata 2o: animal è accidentalitas generis; ergo ou definita genus, non definit animal in recto, et per se. **Dices**: definitio non explicat natura substantiam absolute, et 2 ou se ut et tamen substantiam se ut explicative, quatenus hoc substat formæ, qd sufficit ut sit definitum qd. Ex stra primo: definitio nulo modo explicat essentiam substantiæ; ergo substantia in recto, et per se non definitur. 2o: l. substantia se ut explicative definita è ou aliquid qd ex se habet, l. vnice 2 ou aliquid qd habet a forma; 1m è falsum, quia nihil non accidentale subiecto explicatur in definitione: ex 2o sequitur substantia per se non definitur; ergo. Probatur hoc: substantia definitur 2 ou aliquid qd habet a forma è ratione huius partis, et nulla ratio per se, et ratione sui; ergo. 3o: substantia ut substantia se ut explicative sic definita, ut definitio nihil explicet præter et per se mentis naturæ; ergo natura per se, et in recto non definita: explicatur: licet in definitione alvi ponatur pars quæ id, in quo excetera species partis alvi, l. tanquam id qd ut pars alvi sed non definitur in recto et per se, sed solum alvus; ergo assimile. Oppositum: ou definitur corpus et album corpus non è per se definitum; ergo ou definita natura ut substantia formæ generis natura per se, et in recto non definita. **Dices**: ex substantia et accidente resultat vnum per se ratione quæ metaphysica, ex ente rationis et accidente resultat vnum per se et ratione quæ vel logica; ergo ex natura et 2 intentione resultat vnum per se definitum — sed stra è quia aliud è res plures et vnum in se objecti, et aliud è vnum per se, et in entis; et minus 2 è falsum in sub accidentalitas unitis. sed hoc necessarium erat, et hoc qd natura, et 2 intentio in recto definitur vnica definitione; ergo.

SCHOLIUM CONCLUSIO

2 intentio in recto notans natura è definitum pte in definitione generis. Probatur sol. ex Angelico Magistro 5 metaphysicæ lectione 3 lib: nec vera è, qd ipsa quæ is in genere accidentis principaliter significat substantia, et potentia accidentis.

albū enim solā qualitatē significat, & ex consequenti subiectū. ergo iusta Thomā omne accidentale principaliter significat formā, & ex consequenti subiectū: sed genus est accidentale; ergo.

Ex hac autem ratione patet solutio ad 1: illud est definitum per hoc nomen genus, quod significatur per hoc nomen genus: sed per hoc nomen genus significatur in recto et pars formae, et denotatum substantiae; ergo maior est certa, quia est definitum, cum quod per nomina significatur. minor patet ex Thoma, quod patet ab inductione: Iustus enim in recto et pars significat iustitiam et habentem, et philosophus philosophiam, ergo genus in recto et pars significat genus substantiae, et denotatum naturam, quae quasi subiectum denominatum accidentalibus per formam.

Ad formam patet: de partium partem in definitione generis est quod pertinet ad ratione differentiae et plurium differentiarum species: sed intentio per se pertinet ad rationem differentiae et plurium differentiarum species; ergo. Ad 1 patet minor: natura adhuc ut subest intentioni non pertinet ad rationem differentiae et species, sed accidentalitas et ratione formae; ergo. Ad formam 2: genus ut genus pertinet ad definitionem pertinentem in eius definitione: sed intentio ut denominans natura est genus pertinens; ergo intentio ut denominans naturam, si denatura ut denominata per intentionem est definitum pertinens. nunc sic. sed ipse intentio ut denominans animal est genus accidentalis in recto et pars formae, et denotatum naturam; ergo

Responsio his subiectum generalitatis, quatenus subiectum illius est ipse essentialitas praedicabilis, corpus enim ut substantia accidentalis solutionem est essentialitas albedinis ut subest albedini. sed haec solutio equivoce loquitur non bene ergo. iam corpus ut subest albedini pertinet per partem albedinis, et subiectum: si in solutio facit ut ipsum: corpus ut subest albedini accidit forma essentialitas alba, quae certissima est; ergo ordo partis corpus ut album albedo est definitum pertinens; ergo ordo definitus natura ut habitans generalitatem hoc est definitum pertinens. si vero significat subiectum, patet quod illud non accidit essentialitas accidens; ergo.

Explicatur: corpus ut subest albedini est genus formae accidentalis accidentalis; ergo corpus ut subest albedini est species accidens album: ergo natura ut subest genus est species generis; ergo natura ut subest generalitatem non definitur per illam intentionem, sed forma. Ulterius: licet corpus ut subest albedini sit essentialitas id quod habet albedinem, non tamen est id cui inventa est essentialitas species albedinis albedinis; ergo illum locum quod est natura in esse substantiae. Ad 2 ac: patet ut substantia albedinis ordinatur versus rationem albedinis ipsa accidentalitas adventitia; ergo.

Denique quatenus sed Thomistae et Scotistae: definitum pertinens quod significat subiectum pertinens quod logicus: sed iusta Thomistas sub obiecto formali quod logica solum principaliter intentionem secundam; ergo. explicatur: definitum pertinens huius definitionis est obiectum pertinens quod talis sit rationis logicae: sed ista intentio praedicabilis in secundo supra est obiectum pertinens quod talis sit rationis logicae, natura vero solum est obiectum naturale et rationis; ergo.

Ad solutionem argumenta.

Ad 1 et Thomam patet quod conclusionis: illud est definitum pertinens in definitione generis, quod per se pertinens praedicatur de speciebus: sed hoc est per primum naturae denotatum et intentionem; ergo natura denotatum et intentio est definitum pertinens. Ad 1 minor: illud per se praedicatur de speciebus, quod convertitur cum illis: sed solum natura accidentalis significatur de speciebus; ergo. Ad formam 1: sola natura praedicatur in quid, quia sola est vere essentialitas speciebus. ergo. 2: de primo genere non sunt intentiones; ergo. Ad 2 patet: genus id quod praedicatur ut quid: sed praedicatur ut quid non sunt intentiones; ergo definitum genus non sunt per se in recto intentiones.

Pro solutione ad 1 dicto quod cum accidens definitum pertinens circa subiectum ut ordo accidentalis philosophus est definitum pertinens per causas in hac ergo definitione accidentis in genere ponitur subiectum. ex quo male in parte quod subiectum definitum, sed solum quod sit id per quod essentia definitum explicatur in de definitione accidentis in genere, non ut pars definitionis, quia ineis necessario ponitur aliquid, quod est extraneum ut definitum.

Hoc pro notato ad argumentum bis tria ergo maior, quod per se et pertinens praedicatur de specie ut quid nego maior; aut quod de omnibus nego absolute maior et consequentia:

per quod patet ad probationem, cum enim dicitur, quod sola natura accidentalis predicatur cum specie, hoc tamen solum probat illud quod supponitur genus definitum, et sequitur, quod ex ipsa veritate definitionis, accidentalis vero ex ratione forma, aqua natura accidentalis praedicabilis: primum negavimus absolutum nostrum, quia natura per se et essentialis non praedicatur, natura enim praedicabilis est accidentalis, sive ratione formae accidentalis ipsi advenientis. Ad 1 confirmationem similis ex eo sola natura praedicata in quid ut quod, et per modum substracti, quod ipsa praedicabilis natura genuina est aliis praedicata, accidentalis tamen videtur esse praedicabilis, quia praedicabilis advenit ei ratione illimitationis, quae est natura accidentalis. ad 2 confirmationem dico, quod genus et materiale et determinatum est quod praedicatur ut quod: ut quo vero et per se: unde forma est quod praedicatur ut quod in quid, hoc est: forma constituens naturam praedicabilem in quid, sicut albedo est id quod venit subiecto album ut quo et per se. Ad quintum 2° dicendum quod natura non est definitum per se in ratione generis, quia ipsi per accidens advenit definitio; sed natura ut substantia 2a intentione non advenit actu determinatio: ergo. probatur minor natura ut substantia 2a intentione non advenit accidentalis praedicabilis: ergo. ad argumentum secundam nego minorem ad probationem distinguo acc. non advenit accidentalis praedicabilis ratione naturae nego acc.: quod ad 2 intentionem secundo acc albedo tamen per se venit accidentalis, et quia aliquando, albedo vero ut albedo venit essentialis, quia tunc similes effectus notitiae subiecti sed albedinis. Ad quintum 3 dicitur 2° dicendum: definitum per se in ratione generis est secundum actum accidentalem: quia ut ita et pte inducto: ergo et definitum per se. probatur minor: partes secundum actum sunt totum per modum actus, et potentiae: sed secundum ordinem expartibus unitis per modum actus, et potentiae dicit in recto ut tota et partes: ergo. maior est certa quantum ad rationem habet per modum potentiae, et forma per modum actus: minor certa patet, quia non alia ratione secundum substantialem dicit ut tota et pte in recto. Ad secundam nego minorem ad probationem distinguo maiorem: in simplicibus et partialibus per modum actus et potentiae est tantum nego maiorem: et in compositis ex partibus unitis per modum actus et potentiae secundum minorem, per accidens ordinatis nego minorem. partes posita substantialis, sunt accidentalis totalis, ac in quod in simplicibus per se ordinatur ad aliud, ponitur et ideo ex illis resultare potest unum per se ac unum pte, sunt accidentalis totalis sunt ordinata et simpliciter unum ex eis unum per se resultare. Replicabis: unio accidentalis partium generis totalis est ut ex eis resultet totum unicum per unionem definibile: ergo nulla est solutio. ad probationem: syllogismus stat ex partibus accidentalis unitis totalis, et accidentalis ordinatis ad illum ponitur: sed syllogismus est totum unicum per unionem definibile, quod ad omnes tuas partes in recto: ergo. circa essentiam syllogismorum ait actores, quid ad eum de essentia totalis essentiae in premissis notabile scl, alia et tria alia ex in premissis et scl in recto sunt partes. Hes suppositis, iuxta duas priores stas nulla aut habere replica, in 1 enim dispositio premissarum est forma syllogismi scl vero se habet per modum subiecti, in 2 vero exposito, et sic tuta illas in definitione syllogismi forma se habet per modum recti definiti, materiam vero denotato. in 3 vero stu, in qua partes syll se habent in recto. aliquid tamen ponitur ut forma, et aliud ut materia. in hac ergo sta dispositione primarum in ordine ad scl est forma in recto definita, et positione vero ut tales sunt syllogismi materia, quae solum denotatur in gradu in gradu in definitione syllogismi. In nomine ergo 1a definitio syllogismi unum scl in recto, et aliud in obliquo; ergo est syllogismus unum unitate ordinis, et hoc ordinem habet dispositione et ordinatione in recto, et partes, et res dispositas per modum materiae: sicut dolet ad vitam, quod forma syllogismi in forma talis illi ordinatur: hoc tamen supposito dico, quod in positione data per effectum tria, et 2 ratione hac ergo ponit ordinem per se ad aliud et ponitur, non autem 2 per effectum illa:

substratum vero, id forma generis, cum se habet entitatem entia perfecta, et completam sua linea, unde ex illis necessario componitur unum per accidens. **D**ices: omnis accidens intrinsecum potest supponere, ut intentio communis alicuius supra genus. ergo ex genere et communitate aliquid resultabit unum per se in recto definibile ex quo ad unum aggregatum accidentalitas sequitur, quia in tali casu partes sunt in ea definitione accidentis sunt. Deinde ac nego sequitur, quia genus, supra quod fit intentio communis aliquid sic est quid completum, et ideo intentio species subiecti habitus ipsi adventiens, veniet illi accidentalitas simpliciter ex quo assumitur ex simplici intentione unum per accidens. **A**rguitur 4°: definitio per se in definitione generis est id quod supponit definito: sed definitio supponit naturam et non formam: ergo. Firmatur in definitione accidentis in concreto subiectum ponitur loco generis: sed genus in qualibet definitione in qualibet in recto; ergo natura in recto definit in definitione generis. id ipsum docuit D. Thomas 6 met. lectione 7 per hoc verba: oportet quod subiectum in definitione accidentis ponatur quasi genus in recto, quasi dicat in obliquo, in recto quidem, quasi accidens significatur in concretione. **A**d argumentum nego maiorem, quia accidens in concreto supponit pro subiecto materiali, et prout subsistit ut album et subiecto albedinis, significat non formam. unde signum fictum per se cadit sub definitione, non vero id quod supponit: propterea dixit D. Thomas in testimonio allegato, quod subiectum ponitur in definitione accidentis in concreto, non quia id sit definitum per se, sed quia subiectum id quod supponit accidens in concreto, et illius definitio. **E**x his patet solutio ad primam rationem, quia ex dictis manet ab un resoluta: genus enim in qualibet definitione in qualibet in recto quia id definito explicat essentiam huius ut per quod genus: accidens vero in concreto non definit per se per pungens, quia subiectum non est essentia accidentis, et ideo accidens in concreto non est definibile unica et ut quasi definitione.

Arguitur 5°: quod est unum per se potest definiri unica definitione: sed aggregatum ex natura et intentione est unum per se per se ultima accidentali; ergo aggregatum ex natura et intentione in recto potest definiri unica definitione. minor patet ex D. Thoma 6 cente ex subiecto et accidente non fit unum per accidens, sicut ex acutis lapidum compositione non dominari, quia ex rebus diversis unum praedicamentum, et ex rebus in qualibet species unum per se fieri non potest. nec auctoritas D. Thomae aliquid probat. ex illa ergo solutionem habemus, quod ex subiecto et accidente non fit unum per aggregationem, non vero quod non fit unum per accidens. **D**enique directe obicies, ita nostra sol.: illud est definitum per se in definitione generis, quod se habet ut quid: sed intentio non se habet ut quid. ergo maior est certissima, nam illud est definitum quod definit. minor patet quia intentio non est id quod praedicatur, sed id quod natura mota praedicabilis. Confirmatur: terminus praedicatur quod significat: sed genus non praedicat intentionem; ergo nec significat. ergo intentio non est definitum. **D**istinguo maiorem: quod se habet ut quid essentialiter et per se: quod se habet ut quid accidentaliter nego maiorem: et distinguo minorem: intentio non se habet ut quid respectu praedicabilitatis et per se: respectu definitionis nego minorem et distinguo. natura enim non se habet ut quid definitum in definitione generis, quia praedicabilitas accidentaliter connaturata, sed ex eo se habet ut quid definitum forma, sicut in definitione albi, permanet quidem albedo, vigetque tamen definita, quia album politum significat albedinem. ad primam rationem dicimus, quod terminus in absolutis praedicat quod significat, in notativis vero terminus praedicat id per quod supponit. **D**ices: ergo quod se habet ut quid essentialiter est definitum per se in definitione generis: sed natura se habet ut quid essentialiter, quia intentio, quia sola natura quod praedicat essentialiter; ergo — ad veritatem falsitatis explicandam, quia omnia solutamanet: dicimus enim natura et accidentaliter praedicabile ut quid, quia praedicabilitas venit accidentaliter naturae: ita quod dicimus quod venustum ad dicit ad venustatem naturae essentialiter praedicari: ad quod accidens natura generis essentialiter venit species, et non solum praedicari, hoc certum dicimus negamus ante, quod praedicabilitas per se et essentialiter illi veniat. **D**ices: ergo genus essentialiter supponit, non id quod praedicat, sed id quo natura praedicat; ergo per id quod praedicat non bene definitum, sed definitio erit per id quo praedicat.

Dicesq; acc. ne quidem sequitur, quia definitio generis est definitio accidentis in concreto, in qua definitur totum subiectum accidentis, tamquam id quo supponit accidens accidentis vero sub in concreto vel in abstracto definitur, definitio cum ordine ad subiectum: in concreto vero subiectum ponitur vt qd, dicit genus, cum dicimus Claudium esse filium Iouam, in abstracto vero subiectum ponitur vt definitum, vt cum dicimus Claudium esse filium Iouis: quomodo quidem tamen accidens definitur per se, subiectum vero in ordine definitionem concretum alius, & denotato.

Q. 4a VTRUM PRÆDICATUM CETERIS GENERIBUS vt totum, vel vt pars: Scholia pronotata aliqua, & resolutio stq.

Pro resolutione ergo dubij qd. manet ante prædicabilia, adverte non esse, qd hic non loquimur de generibus specialibus, sed de natura, quæ prædicata. neque enim ejusdem loquitur, ut, ut pars specie, quorum in priori, non vero ut species propositionis, quæ prædicatum vt prædicatum, cum subiecto est pars illius. cum dicitur enim animal qd prædicatum & pars propositionis prædicentur vt totum essentiam in priori, ut pars essentiæ? an vt totum actualis, vel potentiale, an vero vt pars actualis, vel potentialis? genus ergo dicitur in prædicamento vero tamen modo potest ad suam in priori ex parte. animal enim potest dividi, vt distans ex viribus entis & sensitivi, & sic dicitur totum metaphysicum actualis potest etiam accipi, vt actu existens species, simul cum differentia rationali, & tunc est pars actualis. 3 potest sumi vt determinabile & perfectivile ex differentia rationali homine, leone, cetera species, & quæ potest prædicari, in quo sensu dicitur totum potentiale. In quo ex adventitia, qd animal potest pars cum differentiis inferioribus abstractione totali, & abstracta homo potentiali: cum animal abstractum abstractione particulari, quia dicitur species suis per se efficientibus essentialibus, & cum exclusione positiva differentiarum; vt sic animal concipitur vt principium sensitivum positive excludens rationalitatem, qua abstractione particulari dicitur, quia abstractum una pars metaphysica animalis, & rationem unius partis et alia excludere. abstractione totali dicitur animal vt quod superius omnes implicitos species, non actu, sed in potentia: & animal sic abstractum dicitur totum potentiale. Sciendum etiam est, adventia prædicationem necessaria et identitatem prædicati cum subiecto, vnde si prædicatum est materiale, ratione identitatis materialis, vt in hac propositione rationale est animal, si vero est formale prædicatum dicitur esse cum subiecto, non expresse, & ex modo significandi, sed implicite, & quoad rem significata. ex his manet in punctum 1 sta docent genus prædicari vt totum actuale: quia prædicatum est totum, qd subiectum, quoad rem significata: sed animal vt totum metaphysicum actuale non est totum, qd est homo: ergo. 2. genus vt totum actuale nec est per se superius, nec per se prædicabile, ergo. 2 sta docet genus prædicari per modum partis actualis: et ita Paulus Venetus, Dominus Sanchez, & alii. 3 docet genus prædicari per modum partis potentialis: ita Didacus a Jesu, Cantenus, & plures recentiores. 4 denique docet genus prædicari vt totum potentiale: quemadmodum in hac scl. prudentes doctores eximi schola, maximeque Suarez in explanatione metaphysicorum potentiales, vnde potius nomine, quam reuiuiunt.

SCHOL 2 DUBI 1 STA IN PUNCTA

Genus non prædicatur in primo, nec vt pars actualis, nec vt pars potentialis, scl. ita dicit ab. Thoma capitet dicent, & essentia pertinet vera: sicut animal non esset totum, qd homo, sed pars eius, non prædicatur de homine, vt nulla pars prædicatur de toto. hic enim ratio scl: adverte ad potest prædicationem requiritur qd prædicatum sit totum qd subiectum: sed genus non est totum, qd subiectum, nec vt pars actualis, nec vt pars potentialis; ergo genus non prædicatur de primo.

D. Th.

Maior stat, quia si prædicatum non est totum qd subiectum non est cum politicum illo. probatur minor: genus non est pars exclusive positive differentia: sed genus vt excludens positive differentiam non est totum qd subiectum, quia species plures includit differentias, ergo, probatur maior: quia ratione partis est exclusive positive alia pars, ergo.

explicata: animal ut pars, non includit totam perfectionem hominis, ergo non predicatur
ut pars. Acc. probatur: animal ut pars includitur in homine ut pars in toto: sed pars in toto,
non est pars perfectio totius; ergo. Confirmatur: si animal ut pars predicaretur, sensus
huius propositionis homo est animal, esset quod homo est animal rationale, quod animal ut
distinctum a rationale esset totum quod est homo: sed utrumque sensum est falsum; ergo animal ut
pars, sive ut abstractum ab inferioribus abstractione partiali non predicatur de homine.
Confirmatur 2 generis predicatur politer in propositione, quatenus universale et superiius:
sed non est universale aliquid superius ut pars; ergo. Probatur minor: natura generis intuitur
superior, in quantum est hic sub se species: sed non est hic sub se species ut pars, sed in toto
pars abstractum omnis; ergo

Dicitur adversari rationem nostram solum probare quod quidditas physica
quidditas distinguitur a ratione abstractionis partis: at vero natura geometrica, sive pars
metaphysica realiter non predicatur cum specie, nec quod includit, et ideo ut pars potest politer
predicari de specie = sed ora est: adversari et politer predicationem per abstractionem, neque
vera, et politer insinuatur: sed pars metaphysica non est vere politer cum toto sed solum materialiter;
ergo animal ut pars metaphysica non predicatur politer de specie, sed solum materialiter, et identice.
2°: sicut pars physica non est realiter totum, quod est positum physicum,
Ita pars metaphysica non est politer totum, quod est positum metaphysicum, quia ratione totius
est excessus politer partem in suis partibus; ergo genus in ea potest neque politer predicari. 3° adversari, et politer predicationem non sufficit identitas physica, sed materialis; ergo
si genus ut pars non identificatur politer cum subiecto, non potest politer predicari de illo. Probatur
acc.: hoc predicatum rationalitas est animalitas, non est politer vera, sed tantum materialiter:
sed rationale identice est animal; ergo.

Dices: distinctio per rationem, non opponitur politer
predicationi: sed animal ut pars, solum per rationem distinguitur a specie; ergo. Probatur
minor: animal ut totum potentiale distinguitur per rationem a specie: sed ut totum potentiale politer
predicatur; ergo = distinguo maiorem: distinctio solum per rationem ego
nego maiorem, et sic distinguo minorem ego distinctum. animal enim ut pars implicitum
est ut pars, quia sumptum ut exclusum ab omni perfectione, non est genus sumptum essentialiter
quod exclusio opponitur politer predicationi, quia opponitur potentiali politer: totum vero potentiale
non politer, non est huiusmodi implicitum in potentia partis, quia in potentia includitur species ut
in predicabile.

Replicabis: pars ut pars politer excludit aliam partem, non
implicitum et in potentia, sed per se: ergo soluto est nulla. Acc. probatur: pars ut pars
politer excludit aliam per implicitum, quia sumpta, ut excludens aliam per se: sed exclusio
politer explicata solum ponitur in exclusione per se, non vero in exclusione implicita; ergo.
Probatur minor: distinctio per se non opponitur vere et tantum politer implicitum. ergo exclusio per
se, non opponitur inclusioni implicitum et in potentia.

Ad replicam nego acc: ad probationem distinguo maiorem: quia sumpta ut excludens aliam per se positive permittit maiorem:
negamus vero acc. minorem, et nego consequentiam. pars ut pars politer positive sumpta ut excludens
est quod est oppositum quidditatibus, et metaphysicalibus, ad quod excedit per se, nec implicitum
spectat potentiam. ad ultimam probationem dico acc. nego consequentiam: quia ad hoc, quod
unum sit aliud distinctum per se, sufficit, quod unum non sumatur aliud, ad exclusionem
positivam necessarium est quidditatum distinctarum aliquid esse aliquid.

Solutio argumentorum quibus militat opinio quae se tenet ad

Argumentum 1° expilo rationem dicentem partem esse de genere predicari: quod probatur
primo, et theorema dicens quod pars physica, in esse et abstractum potest esse cum toto politer predicari:
sed liquet in hac propositione homo est materialis; ergo genus ut pars in metaphysica potest predicari
et dico quod partes similitudinis possunt predicari de toto, quia ipsa adequat. Secundo dicitur quod
pars integralis non potest predicari non vere partis, sed in ea tantum. ad 2 dico quod pars physica
in esse concreto includitur alia pars, quod patet in exemplo modo dicto: at vero pars
metaphysica separata excludit ab suo septo, sicut essentia partis non potest esse in actu totius.

Argumentum 2°: genus predicatur de species, et non de quo è in illis: sed è in species

Sth.

per modum partis, ergo. probatur minor: genus est in specie et ut ratio veniendi: sed
ratio veniendi est pars speciei, quia species stat ex genere et differentia; ergo =
distinguo maior: modo quo intellectus ratio qua superius in inferiori est commaior: modo
quo intellectus materialiter nego maior. et sic distinta minore nego consequentiam.
ad probationem distinguo maior, ut ratio superior veniendi est: ut ratio veniendi pro
cise materialiter nego. Species enim potest considerari quatenus est totum stans ex ge
nere et differentia in quo sensu genus non est predicabile, quia tunc explicatur et ne
ad definitionem, et non ad species ut inferiores: potest etiam considerari in potentia
prae perfectum ut genus ipsi subiecta, in quo sensu genus est predicabile potentiale, sunt
implicitum omnes perfectiones speciei, in potentia solum ut predicabile, actu vero in ipsa
predicatione. Arguitur 3: genus ut pars potentialis continet differentias implicite;
ergo genus predicatur de specie ut pars potentialis. acc. probatur: genus ut pars potentia
lis est determinabile, et per hoc differentias: sed genus continet in potentia ad ea quae
perficiuntur; ergo = sed adversari accidit genus predicari, ut continet in potentia inferiora,
a non nominetur nus differt. nego ant. acc. quia genus ut pars potentialis excludit quod
continet differentias. Ad probationem distinguo maior: determinabile, id est per specialem perfectio
nem, et quia propter potentiae ad commaior: et quia expressum indeterminabile potentia nego maior
re. sic distinta minore nego consequentiam. genus enim ut predicabile de specie, non illud
quod superius, in quo sensu non est potentia pars: et etiam indeterminabile per differentias, et tamen pars
mutatur physice potentialis ad actualem, in quo sensu genus non est potentia predicabile
et superius, quia potius explicatur non ad oppositum, quia ad predicationem, et potius
ut aequale, quia ut superius pars. Arguitur 4: differentia predicatur ut pars, ergo
genus. acc. probatur: differentia ex modo significandi imperfecta, et solum ponitur ad totum
integrandum in predicamentalibus; ergo = respondeo differentia, et predicabile et potentia
tum potentiale, et ut totum potentiale predicari: quod autem ex modo predicandi sumpsere
ta, et quod ponatur in actualem, probatur ex eo, quod non significat per modum differen
tiae, et per modum totius essentiae. Sec 4 explicatur, et probatur distinctio.

Genus predicatur de inferioribus, ut totum potentiale quibus est necessarium se quatenus ex eis.
Dixerant omnes logici auctores intellectus explicationem veniendi et omnium modum
explicandi totum potentiale vel potentiam totum ex potentiali situ et in eo, quod natura abstracta
quae in inferioribus abstractione totali, et capiatur secundum actum, et per quam illa natura mate
rialis in inferioribus principium et impotentia, et aliis, quae illi dicuntur posse: ut ho
mo capiatur animal, et principium intellectivum et immortale, cum sint partes
totale hominis, leonis, et aliorum specierum animalis. Totum potentiale sic explicatur ex
D. Thoma opusculo 42 capitulo nono per hoc verba. Sed est obiectum quomodo genus
D. Tho: continet differentiam implicite, ea quae is in eo: sciendum igitur, quod genus continet differen
tias, et species potentiae: potentia autem principium distinctionis est, sicut per eo potest
actus perficiatur. et non est loco inquit: cum enim primum, quod est ratione principium
genus, habet ad omnia, quae ibi subiecta, quod est in potentia illa differentia; ergo genus ut
totum potentiale continet in potentia species, et differentias, ut subiectas, et hoc modo pre
dicatur de specie. Probatur ratione: in hac propositione homo est animal, animal pa
ris superius ad hominem, et ad omnes species animalis: sed animal ut superius est tu
potentiale modo explicato; ergo animal predicatur ut totum potentiale, quia genus totum
potentiale continet in potentia species. minor certa, quia animal ut superius est ex
tinctum ad species, ita quod ad partes potest habere species. probatur minor: similis predicatio
est superiorum in priori parte; ergo animal ut predicatur ut superius de homine
et ad omnes species animalis. acc. probatur: talis predicatio est predicatio generis de specie:
sed predicatio generis de specie est predicatio superiorum in priori parte; ergo.
Sed dices contra explicationem totum potentiale: genus solum praescindit a differentiis,
et non abstrahit: sed solum continet in potentia ad aliquas praescindit; ergo. probatur minor:
genus praescindit ab specie a seipso praescindit et est seipso superius; hoc im
plicat; ergo = respondeo genus praescindit a specie adequate et non solum a differentiis,
quia genus pars continet ab omnibus, et quo predicatur ut totum: predicatur autem de species
et ut ex definitione stat, per se continet ergo a specie praescindit totaliter, et non
relinquit praecisionem partialem, et ideo medium continet species ut inferiores, medium ut superiores,
per hoc quod ab specie predicabilitas generis non explicatur per ordinem ad differentias,
sed per ordinem ad species.

necessarios et intrinsecos, qd genus sit superius respectu subalternarum, non potest necessario, qd species sit in genere, genus sit superius respectu ipsorum specierum: nascitur oximus, qd genus vt sic dicit vnum totale conglt genus specialiter, sic nostrum in parte animal totum potentiale dicit vnum totale conglt specie hominis, vel g. mediate vero, et per modum partis potestatis animalis superioris, ipsum animal vt in genere; quia ex superiori ratione in ordine ad totum et ex dicta potentiali totius necessario se quitur superior ordo in ordine ad partes et dicta potentiali partium.

Solutio argumentorum

Arguis 1: ad veram, et posito pradicatione superior de pradicato dicentur totum, qd subiecto, quia sit necessaria dicta potentialis in actuali; ergo ad hoc, qd genus pradicetur de specie necessario dicendum dicta potentialis speciei — sed ecce ad veram, et posito pradicatione superioris quin genus logice necessario à ea dicta potentiali dicitur in suo gen: animal non potest pradicari de homine vt dicitur in potentia specie; ergo. ace probatur: sed animal pradicatur de homine, vt dicitur in potentia specie vel per actum ille, quo ad tale dicta, quia quidquid dicitur de pradicato venit subiecto: sed hoc est falsum, alias homo esset in potentia leo, equus &c.; ergo. Solutio in qua ad veram: ad replicam nego acc: ad probationem distingo maiorem vel explicatur de homine, quo ad tale dicta in abequate sumpto: ad eiusdem nego: cuius inclusa probatione obs: quia subiecto dicitur, quidquid actu venit pradicato, non vero qd possit venire in potentia, quia dicta illa potentialis solum à dicione necessaria ad pradicationem potest logice et superioris cum genere, aliud ergo dicit animal per modum nei pradicari, et aliud per modum dicionis, ad hoc dicit dicta potentiale omnis specierum, et per modum nei pradicari et p. dicta actualis specii dicit quod pradicari. Replicavis: ou animal pradicatur de homine pradicatur vt dicitur solum per potentiam hominis: sed vt dicitur, solum per potentiam hominis non est totum potentiale, nec vnum actuale; ergo — distingo maiorem: pradicatur vt dicitur solum per potentiam hominis actu dicendo: vt dicitur solum per potentiam hominis, et actu quarum potentia dicendo actu pradicasse nego: animal enim pradicatur de homine actu sit non solum per potentiam hominis ratione structuralis, ad illam in potentia vero obiectiva natura pradicavit, et nunc omnes species, quatenus repraesentatae vt partes generis.

Instanges: ou animal pradicatur de homine non potest pradicari talis ab homine; ergo ou animal pradicatur de homine non dicitur vt potentia alias species ab homine: ergo non est totum potentiale. ace probatur: ou animal pradicatur de homine actu sit non habita dicitur. sed ob actu sit non ab homine non potest talis species pradicari; ergo — distingo maiorem: ou animal pradicatur de homine non ut dicatur dicendo: et specificatur nego acc. animal enim vt pradicatur de homine non potest pradicari de eo, absolute tamen, et ou potentialiter pradicari de homine et equo: sed voluta potest absolute amare, et non amare, vt amas vel non potest non amare. Arguis 2: pradicatum potest partes dicit totum, qd subiecta: sed animal vt totum potentiale non dicitur totum qd subiecta; ergo genus non pradicatur vt totum potentiale. probatur minor: genus vt totum potentiale dicit in potentia species, et diversitas: sed qd dicit in potentia species et diversitas non dicitur totum, qd species, quia species actu non est diversitas; ergo — respondeo, qd totum potentiale, et actuale pradicatur solum dicendo in potentia species, et quibus potest pradicari, et semper et quia et dicitur et per actionem genus reducit sua potentia ad actu et in aliquam, et eo qd dicit actu diversitas propria species et qua pradicatur. Dices: ergo animal actuale dicitur non actu dicit diversitas rationale; ergo non actuale pradicatur de homine non est totum potentiale. probo sequelam: animal actu dicitur diversitas rationale est animal actu minus: sed animal actu minus non est totum potentiale; ergo. vnde: tale animal actu animal hominis; sed animal hominis non est totum potentiale; ergo animal actu pradicatur de homine non est totum potentiale.

Solutio huius replicae ad veram, qd animal in actuali pradicatur de homine non dicitur potest qd habet vt pradicabile, et est in ei pradicari, et eo qd habet actu posse dicere sensu non dicitur animal actu dicit diversitas rationale quia non possit esse explicata actualis diversitas pradicatur subiecto: sicut animal dicitur dicit actu illud qd est vt pradicabile, sic solum dicitur dicit diversitas propria natura universa

lis, ac primo in re prædicabili solum sumet in particulari potentia. **E**x his ad
replicam distinguo sequens actus sumptus dupliciter respondeo ad exigentiam prædicabile nego
sequentiam: respondeo ad prædicatum secundo sequentiam. ex quo ultimus sequitur, quod animal
prædicatur de homine et actu in particulari, non vero tale in genus, non actu in re
prædicari, sed in re prædicabili. ad primam confirmationem distinguo maior: tale animal in actu
animal hominis rationis possessionis, et in re prædicari secundo: in re prædicabili sub
distingo: et animal hominis abstracti abstractione totali secundo: abstrahi abstractione
partiali nego, et ne distinta omnino nego sequentiam. animal hominis abstractum ab
ipso abstractione totali sicut dupliciter numeratur, in potentia, et subaudiatur, quod est ipsum
in prædicabili in re totali, et non in re prædicari. **I**nsistes: animal in actualitate
prædicationis est prædicabile prædicabilitate exeductum ad actum; ergo animal in actualitate prædi
cationis totali animal est in re prædicabili: sed tale animal in re prædicabili non est totum
potentiale; ergo — distinguo ante: est in re prædicabili prædicabilitate exductum ad actum
rationis possessionis secundo: rationem prædicabilitatis nego ante. ad sequentiam. est ergo ani
mal in actualitate prædicationis totali animal, sed quatenus habet non excepto poten
tiali genericco, sed excludit potentiam et volutas amas a potentialitate determinata non excep
to potentia sed ab omni: et sicut voluntas determinata ad omnia potest ad omnia expa
nsa, quia est potentia ad omnia et omnia tamen animal determinatum ad hic nunc potest
ad alia species determinata, quia illas in potentia continet. **N**on quiescis animal actu
prædicatum de homine absolute et excepti prædicatis sicut principio rationalitatis; ergo
absolute et sicut potentia obiectiva ad alias species, quia rationalitas est excludit et ex
nego oppositum — secundo ante nego sequentiam: non licet animal includat actu rationale
adductum habet potentiam ut prædicetur de aliis speciebus, non ut duplicatum, et quatenus
rationale includit, sed specificatum, et quatenus potentia prædicetur ad quas
species: sic materia aut autem clausus animal rationalis habiat potentiam ut recipi
at alia forma specificatus et ut sit ab animal rationali. **A**rguitur 3: genus non
prædicatur ut tota essentia; ergo non ut totum. ante ut pars: genus distinguitur ab spe
cie in prædicatione: sed species prædicatur ut tota essentia; ergo. secundo genus ex
modo significandi non est tota essentia, sed vero ex parte significandi et implicitum
in genere; ergo genus ut pars non prædicatur ut tota essentia; ergo prædicatur ut pars
nego genus ex modo prædicandi non est tota essentia, non vero prædicatur ut
quia ab hoc, quod est esse prædicatum ut pars non sequitur quod non prædicetur ut tota esse
ntia, sed ultimus quinta, quod sequitur ut posterius est clausum in alio priori, quod non con
gitur in genere. **A**rguitur 4: totum negatur prædicari de parte: sed genus est totum et spe
cies est pars; ergo genus ut totum negatur prædicari de speciebus. 2 primata: stat genus
prædicatur ut tota potentiale, prædicatur ut omnes in potentia infinitas species;
sed hoc implicat; ergo — dico ante totum non posse prædicari de parte, sed ponere, sed
tamen est potestativa, quia est tamen infinitas species, quia omnes species actus in potentia
quod nulla genus sunt actu infinitas species, quia omnes species actus in potentia
hominata: stat tamen infinitas species animalis, in causa generum ac species, et ne
animal potest illas sunt nunc, et exhis prædicari.

Quæstiunculæ aliquot dubiæ et brevi tractatione solvuntur.

In quæstione utrum genus prædicetur in medium et in obliquis: in obliquis aliquis
opinatur, non opinatur aliquis actu totaes essentia species in quantitate ut genus. in
opinatur aut alignat essentiis, ut homo animal: ubi animal dicitur in nominative
in quantitate animal existit: ergo homo vivit alongeopus, ex motu vero nos
cit et animal et et animal, et ne nos cit homo animal in re prædicata, quod autem
in obliquis in opinatur. quia nata, quod prædicatur in medium et in quia nulla nunc
prædicatur venit in medium in recto, medium vero et illa, quia prædicatur venit medium
alia.

His suppositis ad quæstionem dico genus in medium et prædicari in rectis et obliquis magis,

mediante vero dupliciter. probatur 1 pars: in hac prædicatione hoc animal est sensibile prædicatur immediate applicatur subiecto, ut in hac hoc animal est animal; ergo. accep. probatur: inter subiectum et prædicatum, potest repræsentari partialis mutationis nihil mediat. ergo nullum prædicatum mediat in hac prædicatione hoc animal est animal, inter animal et hoc animal; ergo prædicatum immediate convenit subiecto. 2a pars suadetur: Genus prædicatur univoce, sed pluribus, mediante accepto specifico; ergo in hac prædicatione Petrus est animal animal non prædicatur immediate de Petro, sed mediante specie. accep. probatur: in univocum, plura non potest poni, nisi mediante accepto specifico; ergo genus non prædicatur de illis pluribus. **D**ices contra 1 ocl.: in divisivis est differentia ultima: sed differentia ultima negatur esse genus immediate, alias non esset ultima; ergo. 2: hæc propositio hoc animal est animal, probatur per hanc, hoc animal est rationale: sed propositio prima probatur non esse immediata; ergo = ad 1 dicimus, quod in divisivis differentia ultima pertinet, per accidens vero, et in una prædicativi potest esse differentia immediate contrariva generis. ad 2 dicimus ex hac propositione hoc animal est rationale non sequitur hoc animal est animal, quia ex rationalitate solum consequitur animalitas. **D**ices contra 1te: genus prædicatur in mediate de illis, a quibus immediate abstrahitur: sed genus immediate abstrahitur ab inferioribus, pluribus, quia genus immediate dicitur de illis; ergo = nego minorem: quia species immediate abstrahitur ab inferioribus et genus ab speciebus: nec probatur in clausa quod quia probat qui ambiguum non dicitur immediate per genus in su logico sed tantum per species, et ratio est quia inter inferioribus logicis sunt species et genus mediat species. **I**nquiris 2: utrum genus prædicetur univoce de generibus et genus? dico genus est genus prædicatur univoce de pluribus, dicuntur plures vero ut species. 1 pars probatur: in hac prædicatione petrus est animal animal prædicatur in quid de pluribus: sed hæc prædicatio est per genus; ergo. 2 pars suadetur: in hac prædicatione hoc animal est animal animal prædicatur animal ut tota essentialiter applicatur subiecto, quia accidens (ut omnis mutacentrus) non specificat ad essentialem et physicam; ergo. **D**ices 2te dices: hæc prædicatio hæc substantia est substantia non est species dicitur univoce; ergo. probatur 2: substantia non est species. probatur: substantia non est genus et differentia: sed species est genus et differentia; ergo = nego 1 et 2 acc. ad probationem dicitur negando substantia non est genus et differentia prædicamentalis et mutentur de omnibus: in hac prædicatione negamus. substantia prædicamentalis est genus supremum, unde non potest esse genus inferius: in una vero prædicatione potest fieri quia ratione specificabilis, respectu generis ut sic, et genus prædicatur non ad species, et in una pluribus, et species prædicatur in univocam pluribus.

Inquiris 3: utrum genus quatenus ex quibusdam essentialibus plures species? a parte affirmantes pro Scotum et Thomas 1 positionem licentiam dicunt: non est possibile in vento alio ad genus cum una tantum sua species. rationem probatur: genus essentialibus prædicatur de plurib. species et, et differentiis differentiis species; ergo sine dubitatione et nisi unica species non dicitur genus pluribus. **D**ices existente unica specie animali, animal habitudinem non agnoscit: nec est genus; ergo = negamus quia animal tunc non esset species similitudinis, et convenientia et, et accidentalis intentionalis: quia non dicitur minus similitudinis sine dicitur minus nec unitas minus dicitur, sine dicitur plura, nec unitas relativa abstrahitur ex relationis.

Inquiris 4 quomodo intelligendum sit axioma illud genus sumitur a materia, et differentia a forma? respondeo intelligendum est per proximalem, quia sicut in positione prima, proximo actum a materia, et materia determinatur per formam hic similiter genus est pars potentialis, et differentia est forma determinans genus: unde in Angelis, qui materia carent genus sumitur a gradu potentialitatis specificativa. sed dicetis unde provenit quod in gradibus substantiæ materiæ unus specificatur determinatus, et alius ut determinabilis? ad quod dico hoc ex ratione, et minoris sensu non prædicatur, quod enim minus nisi, quia plures sunt genus, et differentia vero quia minor extensione gaudet.

Disputatio de specie de prædicabili: Qs 1a quid species sit.

Cum species sit quoddam latius genericis, recusso esse posset, vt absolutose non de genere dei pulo quamux. species sumi potest, p pulcritudine, p imagine, sive p notabili pulcra, p expulsanei, de pissanti in plenitudine et summo. sumitur ergo nunc, p sceptro mentali coadquatum in diversorum, in quo sensu dicitur species subicibile de prædicabili: species subicibilis è quæ subicitur generi, vt bella posita prædicari species prædicabilis, quæ prædicatur de pluribus differentibus numero in quid, p plure. p posit

Propositio definitionis species subicibilis è quodlatius: bu generis prædicabilis; ergo recte definit species per data definitionis genericis in suprema vnaq; data definitio tradita per genus, nam per ipsa prædicabilia veniti cum omnibus prædicabilibus, ab eis differt per exactequas particulas; ergo tradita per genus, et differentia; ergo recta è.

Extabilitis iam specie de definitionibus placet arboris prædicamentalis de quibus aponam, vt liquido declaretur species definita, subicibilitas, modus prædicabilitatis, dalia ipsa subicibilia. in hac ergo arbore ponitur vnum genus supremum, supra quod non aliud, et subquo omnia alia stinta. ponitur etiam in ipsa species infima, et etiam in omnibus species vero, et reliqua genera in media stant quæ partim pertinent ad partem definitionis genericis, et speciei, dicitur aut species subicibiles mox ne ad genus, in exitus

Adventitia in ramis, et puncti huius arboris, quod ad latus, quod vero in medio ponatur. in medio vero, sive in medio generum et specierum ponitur, in primo medio loco ponitur in medio quod è, et vt putum centri cum et quasi axis omnium prædicabilium, ad latus dextrum, in quadrato circulis videlicet dexterius et pars posita vero ad sinistrum illud genus positum in medio circulorum. in sinistro vero, in tertio circulis colloquium positum negatur, et impunatur: quæ omnia in bulgari pignaxa videntur.

Solvuntur obiectiones

Obicies data definitione species infima subicitur speciei subalternæ; ergo non solum subicitur generi. et primata etiam omnium subicitur generi licet mediate, ergo hoc explicam sive in definitione — ad 1 ex ponendo species subalterna non dicitur non solum ad species infima, quia tunc dicitur genus, solum ergo dicitur species subalterna, vt subicibilis, hoc è vt subalterna stinta. ad primam dico genus in mediate subicies speciei in obiectum, mediatum generis: hæc autem non debet explicari in definitione, quia definitio vulgaris data mox pertinet ad terminum tertium, et immediatum, et non ad terminum 2dum

Obiices: genus definitur per se ordine ad species; ergo species non possit definire per se ordine ad genus; alias mitteretur circulus vitiosus. 2 primata: omne quod relatum non potest predicari de alio: sed genus predicatur de specie; ergo nequeo relatum vel illius. ergo nec recte definitur per se ordine ad illa = 2 ceso acc. nego consequentia, & inquiens: quia quod relativum quidem definitur nisi per se ordine ad aliud. Quia ex eo definitur quod nisi ordine ad filium, nec filius nisi in ordine ad patrem. ad 2 dico genus quod substratum predicari de specie, non vero quod ad formam relativa. Obiices 3 primae definitionis: species predicatur de inferiori in quid in plures; ergo non potest in hoc genere. 2 vo acc.: dependentia in divisibilis esse ens in divisibili: sed hac non dicit species; ergo = nego acc. ad 2 vationem 1 ergo maioris: è essentia predicabilis esse: nulla predicabilis ergo maiorem. 2 ceso minore, & nego consequentia. solum enim è essentia mere predicabilis, & per quod respondetur ad 3 quid: hoc autem non est ut dependens in divisibilis, interrogante enim quid sit Petrus, dicimus è homo, interrogante autem quis sit dicimus è Petrus. Obiices 4: per hac definitione definitur species in omni: sed species in omnibus predicatur de plurib. differentib. specie, ut homo è species equus è species; ergo = respondeo similes, & possunt esse plures abstractiones quae ad species in particulari non sunt respectum predicamentum vnus et alius positionis 5 predicabilis. definitur ergo in data definitione species in omnibus abstracta & abstractionem se habente per modum obiectum: prae ratio definitionis species 2 da illi dicuntur in particulari; manifestum igitur quod homo non predicatur de plurib. differentib. specie.

Qs 2a AM SPECIES SUBICIBILIS SIT PRAEDICABILIS? & EXTRA.

Ex data definitione ubi stat species esse subicibile relata ad genus, & predicabile relata ad individua, subitaque ante oculos respectus tum politicae ut datur distinti, ~~amen~~ vnus ut causa, & fundamentum alterius, in hac ergo sententia quae tenet cum a Toleto, 1 primat talem respectum esse 2 docet subicibilitatem esse causam, seu radicem predicabilitatis, ista vero est opinatum, sic Cajetanus, Araujo, & ali. 3 docet predicabilitatem in specie esse causam subicibilitatis sic magis Iohannes a S. Thoma. 4 denique quasdam respectus illos esse politos distinctos, & omnino innexos, & disparatos sic Oplutenses, Illustrissimus Fonseca, Valona, & aliquali Iuxes.

nostra Cl.

Species in quantum subicibilis non est politus predicabilis, nec hic respectus sunt inter se oppositi. 2 pts primae obs. 1 primata: ~~[illegible]~~ relationes politae disjunctae per terminos quos respiciunt: sed subicibile, & predicabile respiciunt terminos politos distinctos; ergo respectus illi sunt politi distincti; ergo species in quantum subicibilis non est politus predicabilis. 2 primata terminos: subicibile, ut subicibile respicit politum ut nus, & predicabile respicit in genere: sed hi terminis sunt politi distincti; ergo.

2 pars primata: predicabilis venit natura innexus ordine ad sua inferiora, & subicibilitas innexus ordine ad superius: sed tales respectus sunt politi innexi; ergo. 2 primata terminos: respectus habentes terminos oppositos relatos sunt politi innexi: sed superius & inferius opponuntur politis relativis; ergo. 2 primata ab inductione: stat ut est predicabile & non est subicibile, ut patet in substantia. Dunc: stat ut est subicibile, & non est predicabile, ut patet in motu quo, in specie angelica, & in species subalterna, quae subicibilis & ut species, & ut species non est predicabilis; nam solum est predicabilis ut genus; ergo predicabilitas non pertinet ad subicibilitatem extra.

Dicunt Doctores esse primare talem respectum esse innexum in genere supremo, & in species subalterna, sed solum in specie infima = sed contra 1 quia relationes subicibilis, & predicabilis sunt relativae positae in specie infima; ergo. 2 innexa. 2 subicibilitas species infimae, & eius ratio, cum subicibilitas subalternae. sed haec non innexa cum predicabilitate; ergo. 3 predicabilitas generis vocabulum non predicabile: sed predicabilitas substantiae non est innexa cum subicibilitate; ergo. tandem natura Metaphysicae in minimo existimo est species subicibilis: et tamen non est formaliter predicabilis; ergo.

Solvuntur Argumenta

Argues 1: species ut subiecivilis est quoddam genus ut praedicabilis: sed quod relativum est subiectum generis, ergo species ut subiectibilis est praedicabilis. 2 probatur: species ut subiecivilis ponitur in maiori sub genere: sed quod ponitur in maiori sub genere est universale, et praedicabilis ergo. 3 probatur 2: species ut subiecivilis non est singularis; ergo est universalis. hoc argumento probari potest species ut subiecivilis esse genus, patet ex plus, quia relativum est in eodem genere. Ad 1 ex doctrina pongere quod relativum est in eodem genere relationis ut sic, nam in genere eius de relationis, non vero in eodem genere proximo. ad 2 probationem dicimus nos negare speciem esse politam universalem et praedicabile absolute, dicimus enim nec politam esse praedicabilem ut politam universalem quia quod ponitur in maiori sub genere, ut subiecivilis solum est substantia ut praedicabile. ad 3 probationem dico species ut subiecivilis nec est politam universalem nec singularem, sed abstractum. Argues 2: universale est genus ad quod praedicabilia ut praedicabilia sunt polita; ergo quod praedicabilia ut talia sunt polita subiecivilia universale; ergo praedicabilia ut praedicabilia sunt subiecivilia. 2 sequitur ista quod, et accipiatur: universale est genus et species: sed species ut species est praedicabilis; ergo. 3 probatur: species ut politum ut politum praedicabilis: sed ut politum est politum subiecivilis, quia est politum per genus; ergo. Ad argumentum nego acc. ad probationem dicitur nego maiorem ad speciem ut species subiecivilis est genus. sed contra nego minorem. sed contra nego enim universalem esse genus ad quod praedicabilia, non ut praedicabilia, sed quatenus subiacent et intraponi speciei subiecivilis. ad 2 probationem dico quod in propositione speciei praedicabilis, et nego minorem, distinguo inclusa probatione: et propositum per genus nec partis et propositionis dico: per genus sumptum subiecta ergo: materialiter explicabiliter permitto: politum nego. Solutio ut ex dictis in illa ergo in moxam notabitur. Dices: species in quantum participat naturam universalis ut sic est universalis: sed participatio naturae universalis ut sic est subiecivilis; ergo. probatur minor: species ut subiecivilis genus universale est id quod potest praedicari tanquam principium: haec enim est vera positio speciei esse universalis; ergo species ut subiecivilis genus est participatio naturae universalis ut sic, alias universalis ut sic praedicaretur de specie. haec explicatio difficilis ab aliquibus putatur, mihi vero vera videtur, probatur enim species esse genus, et universalis ut sic, quibus nihil abstractus. Sed ut illa difficultas quomodo solvatur advertite, quod ordo ratio aliqua superior praedicatur in inferiori non praedicata, et veri praedicatur de illo superiori ut ipsa, alias in inferiori quatenus est superius: genus vero veri praedicatur de inferiori subiecta ipsa quod cadit superior ut ipsa. modo ad replicam per minorem majorem nego minorem. ad probationem dico universalitatem veri praedicatur de specie, non in et subiecti, et subiecivilis politum, tamquam tunc species non prima. Argues 3 p. sta Caietani: quod est politum in specie est subiecivilis: sed quod est politum in re est essentia certa vel non est praecisa; ergo subiecivilitas est essentia specie, et praedicabilitas est illius praecisa. minor certa et maior probata subiecivilitas est in superiori ad aliquid intrinsecum, et praedicabilitas ad extrinsecum, scilicet inferiorem dividendum; ergo est praecisa subiecivilitas in specie, et sequitur praedicabilitas.

Per minorem quod unice est vera, sed quod est politum per modum naturae est alicui praedicabile, non autem maiorem: quia multa ratio causarum potest in illum ut prius in specie non ut subiecivilitas, quia praedicabilitas. tales enim multae rationes habent esse, parare in unum et habitualiter, non opposita eum ratione Caietani, quia species distinguitur per rationem generis, et abstractivis, alias in re ipsa non distinguitur ratione.

Argues 4 p. sta Ioannes a S. Thoma: praedicabilitas speciei non est praedicabilitas ut sic, sed determinata, et generis subordinata; ergo subiecivilitas est non ex praedicabilitate. acc. et probatur: praedicabilitas speciei est inferior praedicabilitate generis; ergo nego acc. quod ultima pars, quia species est praedicabilis non subordinata huic generi, nam sic hoc non esset species esset praedicabilis. nec probatur ordinem intentum, non enim quilibet inferioritas est signum subordinationis, sed ut ita illa, quae participatur a superiori: species autem non participat praedicabilitatem a genere, et hinc signum ratione.

Q.ª 3.ª VTRUM NATURA ANGELICA SIT SPECIES UNIVERSALIS, ET PRÆDICABILIS

Suposita sua multiplicabilitate illius: Sec. 1ª præmissis aliquibus referuntur sententiæ.

C

Cap.
gener

Dubium præsens explicari potest de quacumque natura supponendo repugnantia plurium individuorum. opportunius tamen loquuntur Autores de natura angelica, quia ratione Thomistas habere non potest plura individua solo numero distincta: est enim iuxta ipsos unicum principium multiplicationis numericæ materia, vel ordo ad materiam, quia cum Angelus repugnet consequenter ipsis repugnat multiplicatio pure numerica. hac ergo doctrina supposita inquiritur in præsenti an natura huius angeli possit esse universalis, et species prædicabilis. Pro resolutione ergo notandum est duplicem esse unitatem, positivam unam, et aliam negativam. unitas negativa consistit in unitate præcisionis, qua natura abstrahit a singularitate. positiva vero consistit in aptitudine positiva, de cuius natura præcisa a singularitate respicit plura individua sive in potentia. insuper notandum est, quod universale aliud dicitur ratione denominationis, et aliud ratione tantum. hoc est, quod de facto habet plura individua de quibus possit prædicari. et vero de facto unicum habet individuum ut natura solis, habet tamen capacitatem ad plura possibilia, vel ad plura, quæ concipiantur cum fundamento possibilia, quod diversimode explicatur ut ex ipsa disputatione patuit. His prænotatis 1.ª sententia docet naturam Angelicam esse universale ratione: fuit communis inter Thomistas Antiquos, quibus eximii omnibus adhæret Complutenses fere, et novissime Godoy, et Lavilanus, et exterarum hic quærendo Vonas pessime Lovanienses. 2.ª negativa communis est inter Scholasticos et Jesuitas, illam defendit illustrissimus Perez Archiepiscopus Tarraconensis in palæstra salmantina certaminis scholastici Eminentissimus de Aguirre, et Illustrissimus Moneda, ipsis adhæret quamplures Thomistæ, novissime vero Illustrissimus Palanco, et Valora.

Nostra Con. —

Natura Angelica non potest concipi cum fundamento, ut universalis ratione. probatur 1.º ex Angelico magistro q. 1 unica de spiritualibus creaturis articulo 8 dicenti: natura angelica prohibetur esse in multis ex eo quod non est nata recipi in aliquo subiecto. item articulo 8 hæc habet: Cum autem Angelus est forma simplex abstracta a materia impossibile est fingere plures Angelos eiusdem speciei: sed Angelus est forma simplex et natura angelica non est nata recipi in aliquo subiecto; ergo impossibiles sunt plures Angeli, qui sint termini relationis speciei ratione; ergo natura angelica non est species universalis ratione.

Deinde ~~ratione efficacissimis~~ omissis aliis efficacissimis fundamentis efficacissima ratione probatur conclusio: universale logicum est unum aptum ad essendum in multis; sed natura Michaelis vere non est apta ad essendum in multis; maior est definitio universalis logici, probatur minor: natura Michaelis non est apta ad essendum in multis individuis quæ repugnant sed supponit plura individua repugnare; ergo. ubi repugnat terminus possibilis relationis repugnat relatio: sed naturæ Angelicæ repugnat terminus relationis universalitatis specificæ, quia repugnant plura individua; ergo repugnat relatio universalitatis specificæ; ergo natura angelica non potest concipi ut species universalis.

Dicunt adversarii naturam angelicam absolute repugnare aliqua individua, similiter repugnantiam non ex conceptu specifico naturæ, sed ex conceptu adæquato complexo et individuatione, unde si natura concipiatur inadæquate, et præscindendo a singularitate potest etiam concipi ut universalis ratione. — hæc est summa adversariorum doctrina, quæ urgentissime suposita impugnatur. 1.º quia natura per hoc est apta esse in multis, quia potest esse in subiecto: sed natura angelica quomodocumque concipiatur est essentialiter impotens in subiecto esse, quia est immaterialis ergo. 2.º impugnatur solutio: natura Michaelis inadæquate sumpta repugnat multiplicationi numericæ; ergo. antecedens probatur: cui repugnat unicum, et essentiale principium multiplicationis numericæ repugnat multiplicatio numerica: sed naturæ Angelicæ repugnat essentiale principium multiplicationis numericæ; ergo. probatur minor; naturæ Angelicæ inadæquate conceptæ repugnat materia: sed hæc est essentiale principium multiplicationis; ergo. explicatur:

Angelus est specie specifica et est in materiali; ergo ipse repugnat materia, et consequenter multiplicatio numerica. 3: natura Angelica est in multiplicabilis non solum ex capite individuali, sed etiam ex capite specifici; ergo. Acc. probatur: haec ratio quinta in parte legitime angelus in sua specie, et specifica species est per se immaterialis; ergo ipsi plura in genere quae repugnant; ergo angelus est in multiplicabilis etiam ex capite individuali. 4: alia est in multiplicabilis natura Michaelis, ac natura Petri sed natura Petri est in multiplicabilis ex capite individuali, quia Petrus ut Petrus non potest esse multiplicatus, et ipsa natura multiplicatur; ergo angelus est in multiplicabilis non solum ex capite individuali, sed etiam ex capite specifico.

Ex his manifestum repugnat praecisis principiis volendi, et intelligendi, et numerice multiplicabilis in repugnat natura quia: quia natura Michaelis quomodo quae separata, nec est materialis, nec dicit ordinem ad materiam, sed essentialiter pertinet cum materia, et circa materiam ad illam; ergo natura Michaelis ratione qua est principium volendi, et intelligendi, principie, et essentialiter pertinet cum materia; ergo est in multiplicabilis. Sin di quilibet capitis specificus Angeli, est essentialiter pertinet cum materia; ergo simultaneo pertinet cum multiplicatione numerica.

Protexia dicitur aliquid naturae angelicae facere actu ad esse omnium multis et absolute, sed dicitur: id est, non repugnant plura in genere quae quae absolute repugnant = sed solutio absurda est falsa: 1° quia natura Angelica non est absolute universalis, sed solum dicitur; ergo. probatur acc: natura Angelica dicitur esse universalis quatenus potest esse in multis: sed natura Angelica non potest esse absolute in multis, sed solum dicitur, hoc est repugnat illa praeter plura in genere; ergo. 2° actus non ad esse omnium multis, quae sunt ex natura in potentia esse absolute in potentia: sed aliquid ad esse omnium multis, sed aliquid ex parte ad esse in potentia, quia natura superior non est ubi in potentia et plura in genere quae natura Michaelis. ergo tandem: sed aliquid plura in individua Michaelis natura, hoc est natura illius habet esse aptum ad esse omnium illis; ergo solutio ex non est falsa. probatur acc: illam in genere quae est materialia, et quae natura quae est in potentia materiali Michaelis non est actu ad esse omnium illis, quia est per se in materiali: et quia non est praedicatum potest ut pars; ergo.

Tamen dicit Thomistae plura in priora realiter et potentia absolute repugnare, non tamen plura in genere quae objective existentia intellectu cum fundamento sumpto ex natura Michaelis praecisive considerata sumpta: non hoc capito, quod natura capiatur ratione naturae, sed in singulari ratione fundamenti ex parte obiecti, ad hoc quod intellectus capiat plura in genere ex capite natura potentia; quod sufficit ad universalitatem rationis.

Sed haec solutio iam probatur. Patamanet volumus et repugnat 1°: in genere quae objecti resistentia, et esse in linea entis realis, et rationis? non quia in genere quae alia solum modo existentia absolute repugnat: non 2m, quia natura angelica non potest praedicari in individuis plicis; ergo. 2: facto, quod natura Michaelis non repugnet plura in genere quae objective capiantur, adhuc non erit praedicabilis et ellis; ergo non est universalis ratione. probatur: natura Michaelis non est praedicabilis in individuis sequentibus non potest ratione praedicari cum pluribus in individuis; ergo.

Nec dicas in individua illa esse absolute ficta, non tamen repugnare realia et ex capite naturae: nec in primis sequitur, nulla est in potentia, non possibile: homo enim potest esse albus et equus, quia ipse non repugnat ex eodem et animal. 2: illam individua absolute sunt ficta: sed natura Angelica ex capite naturae repugnat praedicari in individuis ficti; ergo. 3: quabis natura angelica non repugnant plura in genere quae natura, repugnat quod ratione capitis ficti et illam in priora; ergo. Acc probatur: quia genus non est entitatis et absolute in possibile repugnat ut ratio superior, et in priora: sed quabis non repugnant plura in genere quae esse absolute in possibile ut genus entitatis, quia natura Angelica ex nullo capite potest ad plura in genere entitatis; ergo. Nec ad hoc dicas salvari universalitatem rationis

per ordinem ad individuum & plura positive possibilia ex aliquo capite:
habebitur plura individua positive possibilia supponimus enim plura individua ex
luxuriantia. nec ex eo, quod natura ex aliquo capite non supponeret, posset esse possibilia: nec
virtus pertinens in possibilitate respectu voluntatis Christi D. Thomas adverxarios: sed ju
nenta Christo non supponebat, quia exxus homo erat; ergo ut sit possibilis, non sufficit
non repugnantia ex aliquo capite. **D**ices: non repugnata in individuum ex aliquo capite
non sufficit ut possint esse plura possibilia, possibilitas necessaria, ut natura ex pub. di
cent principis; ergo. ultrius: alterum de natura ex aliquo capite, non explicat repugnantia
ad plura, & aliud plura ex positive possibilia ex illo capite; ergo ex non sequitur 2m:
ac tragica plures ab adversariis, nec ex eo, quod natura ordinis prescindat en singulari
te, non sequitur, quod natura ex virtualis capitis, sit non singularis, & positive una; ergo ex
eo, quod natura Michaelis ab singularitate prescindat non sequitur, quod ex capite natura
sit positive universalis, & quod ex talis capitis sint illi positive possibilia plura individua.

Sol. Ut argumenta.

D. Tho. **A**ngelus ex D. Thoma est unica species rerum alibi creatarum, articulo 9 dicente:
sicut hoc albedo non potest habere subsistere multa individua, ex hoc, quod est albedo, sed
ex hoc, quod est in hoc, quod pertinet ad rationem individui, ita natura huius Angeli, non
prohibetur esse in multis ex hoc quod est natura intellectualis, quod pertinet ad ratio
nem speciei; sed ex hoc, quod non est natura recipiens in aliquo subiecto, quod pertinet ad ra
tionem individui. nec sic: natura huius angeli, non prohibetur esse in multis, ex eo
quod pertinet ad rationem speciei. ergo non capitis sit species possit esse in multis, &
consequentur universalis. alia Doctoris testimonia ducuntur adversari. nulla tamen
hoc efficacius, cum illa omnia complecat. **S**ed antequam adducam solvam, quia plus
Tuto in illo fit ut adversari, sic in illis utor ergo. albedo ex eo quod est albedo, non
prohibetur esse in multis, cum non, & in non; ergo eodem modo natura angelica prohibetur esse
in multis, ex capite speciei potest esse in multis cum non, & ratione; ergo ex universalis
cum non, & ratione. 2 natura angelica prohibetur esse in multis quia non est natura recipiens in
subiecto: sed ex capite speciei est in capax non speciei in subiecto, quia est per perfectis spiritualis,
& immaterialis; ergo. **R**espondeo ergo: natura Michaelis, non prohibetur esse in mul
tis, ex eo quod pertinet explicare ad rationem speciei, quia ex capite speciei pico, non pe
mittit repugnantia ad plura: illata tamen prohibetur esse in multis implicite, quia natura
Michaelis, ut est perfectis spiritualis, & immaterialis essentialiter in bolbit essentia
tia, & ab accidentibus singularitatis, quia natura perfectis spiritualis, &
essentialiter multiplicabilis in materia & species. **D**ices: natura Michaelis ex
capite specifico, nec expresse, nec implicite dicit singularitatem: sed hoc est unicum per
mutum universalitatis; ergo. 2: D. Thomas docet natura Michaelis, non pos
sit esse in multis ex capite individuali: sed capitis specificus non est individualis; ergo
ad 2 dico natura Michaelis specifice sumpta, nec expresse, nec implicite excludit sin
gularitatem pleb, ergo tamen unica in singularitate, quia plures habent potest.
ad 2 distinguo maiorem, docet non posse esse in multis ex capite individuali plures, & ab
solute capite specifico: ex capite individuali plures sunt prescindo maiorem: sic distingo
minorem, & ngo sequelam. **R**eplicabis: natura angelica est in materialis ex ca
pite generico: sed ex capite generico non exigitur unica singularitas; ergo ex capite
non distinguo minorem: non exigitur unica singularitas sub genere sicut: sub qua
libet specie ngo minorem & sequelam. non est talis genericam sumitur ambiguia
pro dicta, sed aperta, quia multiplicitas specierum sumitur a parte specierum
ipsis, multiplicitas vero numerica, quae necessario exigitur ad universalitatem
specificam sumitur a materia, & ab ordinata ad illa, cum ad universalis unum non requirat
multiplicitas parte materiae, & aliud Angelus, requirit materiam, ergo natura Angelica
potest esse universalis generalis cum non, & ratione, & nulatenus universalis specifice.

Hoc est omnis, vna solutio quæstionis tamen secundo natura Angelica præscindit ab illa singularitate radicali, sive ad congenitam omnis singularitatis, adducimus ergo ad universalem consideratione, quia nec repugnat ad esse quin multis, non existat ex sceptis specifico, existat tamen ex sceptis individuis, quia ponitur absolute repugnantia. Sed stat hæc solutio non replicavis: natura abstracta est singularis per se, et universalem per se: sed omnis alia mota per se est per se solitus, et universalis logicis; ergo natura abstracta aporemalis singularitatis, sicut per se dicitur et universalis logice. 2 pr. mat: natura sic abstracta dicit esse repugnantia ad esse in multis; ergo existere dicit potentia ad esse in multis, quia non repugnantia absolute est potentia. Ad 1 ne ponendo distinguendo maiorem: et universalem metaphysice, et ut dicit totum ponere existere, et distinguendo maiorem: extrinsecus nego maiorem, et sic distinguendo minorem nego sequelam, quia universalem metaphysice repugnat dicere sumatur in ponere in natura absoluta capacitate, ad esse in multis, quia non potest in ratione ponere in natura Angelica quomodo quando abstractam a singularitate, semel dicere pluribus inest quia non est repugnantia absolute maiorem, quia universalem metaphysice non sumitur pro illa per capacitate singularitatis, sed aliquo dicit natura non positive præponere, et in perfecte plurium possibilitate. Ad 2 nego absolute acc, quia natura sic præcisa, nec dicit repugnantia ad esse, nec repugnantia, sed ab his præscindit. Et sic nego acc nego sequelam, et inclusa ergo vano ne distingo: non repugnantia absoluta, et positiva. 2 dico: non repugnantia negativa, sic dicendo non natura Angelica absolute repugnat multiplicari in individuos, quia hæc est impossibilia, et dicendo natura est absolute et positive non potest esse in multis, sicut homo absolute et positive non potest esse angelus, quia his non repugnat ipsi essentiæ capitis. Argumentum 2 sic sparsa dicta replicavis: natura Angelica per se sic dicitur præscindere a singularitate: sed natura præcisa a singularitate non habet impedimentum ad universalitatem, quia non est impedimentum universalitatis et singularitatis; ergo = dicimus natura Angelica præscindere non posse ab existere in non universalis singularitatis, quia ratio natura per se spiritualis exigit existere in universalitate. Sed si vultis maiorem absolute dicere quod natura illa habet repugnantia ad multa, quia non est possibilitas ad terminum absolutum impossibilis; habet ergo natura in se possibilitatem in potentia ad universalitatis, non positive, et non ad singularitatem, sed negative vel in capacitate terminis dicitur. Replicavis: ergo natura Angelica potest dici ut præsumendo ad singularitatem; ergo existentialis sceptus natura præcisa ut dicamus ut dicitur ad pluralitatem extralis sceptus possibilis; ergo existentialis sceptus est logice omnis universalis = per mutat sequitur nego 2, tunc quia pluralitas possibilis est absolute possibilitas natura Angelica ex sceptus natura singularitatem præcisa, quia natura existentialis sceptus prius est per se per se in materialis: tunc etiam, quia natura existentialis sceptus solitus præcisa est in singularis, hoc præscindit a singularitate, quod non est per se omnis universalitatis possibilitas. Argumentum 3: hæc propositio Michael est Angelus est superior omnium perfectionum; ergo species Angelica est logice omnis universalis. Acc per se: hæc propositio non est aequalis de aequali, alias esset convertibilis, et non aliis; ergo 2 pr. mat: individuum Gabrielis non ponitur in medio sub genere, sed medium inter species; ergo species Gabrielis est quid superius ad individuum = ad argumentum hoc, quod ille Angelus sumatur prime et ut sonat propositio apposita est superior omnium perfectionum, et enim genere omnium vero. Si autem Angelus superior per naturam specifica Michaelis existentia potest, quare non potest per naturam natura specifica Gabrielis, quia in prime est superior, et solitus quia non stat ex genere et differentia. Et distinguo acc: est superior positive nego acc: negative concedo acc. ad universalem ergo sequitur in superiorem positiva, ad pluralitatem possibilitatis existentiae. Hæc autem repugnat natura Michaelis. Nulla ergo

Dubio.

quod predicatum non predicatur extendit ad plura quia subiecta, sed quia predicatum non expressum non certa determinata, ac subiecta, negatur secundum superius.

Ex his ad probationem dicimus, quod talis predicatio non expressum non equalis, sed equalis, et sequitur expressa dicatio potest, quia hoc solum requirit distinctionem obiectiva predicati a subiecto. ad primam ergo secundo acc: nego sequelam. quia ad hoc quod natura specifica Michaelis ponatur in medio ut subiectum, et in eum illam medium ut, sic est id natura specifica exprimat modum determinationem, quam individuum, nec hoc ipso minus distat non predicatum, unum medium circa illum ponit.

Dices: solum individuum est predicabile denotatum: sed species Gabrielis non est individuata; ergo non est predicabilis denotatum; ergo de pluribus — distingo maiorem solum individuum est predicabile denotatum explicando supponata ut predicatum multis secundo; in predicando supponata nego maiorem: secundo minorem, et nego sequelam. individuum enim necessario explicatur singulariter, et supponata ad plura, species vero angelica non exprimit supponata, sed negative se habet circa illa, bilinis causata, unde aliquomodo est predicatum individui a predicatione speciei angelicae.

Argumentum: sicut in singularitas ponitur in veritate: ita pluralitas in unitate: sed pluralitas in predicabilis natura magnalis nobis at unitati; ergo non in singularitas in predicabilis universalitate. maior vel data certa, et minor probatur: natura humana in singularitate praecisa in predicat plura in individua, enim positive multiplicabilis. id natura humana as in singularitate praecise est una positive instantia metaphysica, et logica constantia non dicunt; ergo pluralitas in predicabilis unitate non ponitur.

Ad argumentum per minor maiorem nego minorem: ad probationem distinguo maiorem: in predicat secundo maiorem: exactis vel nego maiorem, secundo minorem, et nego sequelam. dicimus enim natura magnalis ex in predicat multiplicatione numerice, in quia exigit essentialiter plures singularitates, sed quia per mitit multiplicationem, ut patet in natura solis, quia magnalis quin plura individua essentialiter exigat. dicitur enim natura magnalis, et magnalis, quia haec essentialiter in multiplicabilis est in plura solum numero distincta, magnalis vero per mitit multiplicationem. Potest etiam secundo

natura magnalis exigere multiplicationem numericam in diversorum — sic autem distinguo maiorem: ita pluralitas magnalis numerice secundo maiorem: unitas potest subiective secundo obiective nego maiorem. sic distinguo minorem negamus sequelam. quia unitas natura magnalis est unitas potest obiectiva, quia non per mit multiplicatam numericam individuorum, sed improprius natura una unitatis potest obiectiva exigit plura exprimenti, inquib potest manicari

Q. 4 DE INDIVIDUO. S. cc. 1.a EXplicatur natura individui, illius definitiones

In individuum potest sic notari, et intentionalis. intentionalis est positio metaphysica stans in natura specie, et exclusiva individuali: quae est natura ad exprimendum: Cum Collectio proprietatum in uno superata, in alterno superatur non potest. proprietates autem in his carminibus habetis

Forma figura, locus, tempus, cum nomine sanguis.

Patria septem, quae non habet unus, et alter.

Forma notat pulchritudinem, et permitat, temperamentum et complexionem. figura est positio membrorum. Cetera vero sepissime notescunt. sed definitio ista, quae sumitur ex proprietatibus, minus accessorium sicles, hic quia explicat individuum solum per accidentia, hic etiam, quia non semel sunt et omnia illa signa superiori individuo, sine alicuius discriminis sensibile.

Dubio. Dubio. Nonne melius est essentialiter definitio individuum in natura una cum Doctore Thomas p. q. 26 art. 1 et 2 ad 3 et Scotus: individuum est, et distinguitur aliquid ab alio, et alio cuique: id non dicitur ut genus, nec pars, nec minus ab universali

de ind. vequ. nè diversi vel in gtes subiectivas, quarum singulis sint proprius de nominatione ac divisui, d. sic Petrus potest dividi in plures Petros. potest tamen individuum dividi in plures partes integrantes, ut aqua dividitur in partes, quarum quilibet d. aqua, nam è totus aqua dividitur. I

Individuum 2 modo ponitur è oppositum universalis, ex indivequo tum ut ponatur à quà ex parte, d. ex 2 modo ponitur à quà ex parte dividuum subiectum, ut d. predicabile. Ut è quinque dicuntur subiectum species. 2 qd. dicuntur predicata: ex quo habetur qd. individuum non habet subiectum, vel dicunt predicationes è plus d. logica, nec speciat ad aliquod ex predicabilib: unde dixit philosophus, qd. substantia dicitur minus predicata, quam minus scilicet in sive in propriori.

Solvuntur Octiones

Dicet 1 stratione definitione individui: in divequo è singulare: sed dividi singulare non data scientia, nec definito; ergo. Si dicatur indivequo exercuerunt supra non de definivile, secundum antecedentia supra, d. vel explicatur nomine ex primum solum singulare stat, vel ex singulare, indivequo; d. tunc: nam indivequo non stat supra, d. vel ex predicatis nominibus predicatur uno tantum, sed de pluribus: vel enim ap primum Petrus est indivequo, Paulus è indivequo; ergo. Respondeo solutione data: ad replicam dispondeo acc: in predicatur uno tantum ratione status abstractionis sub quo definitur sed: non supra definitum ergo. qd. dicimus de specie, dicimus nunc de indivequo: species ratione status abstractionis predicatur de specie, d. de partibus, quia vere dicitur homo est species, equus è species, quamvis falsum sit, qd. species solum predicetur de pluribus de partibus numero: nec Petrus, d. quodlibet aliud individuum uno tantum predicatur, d. sic 2 intentionibus supra predicetur in secundo de pluribus: qd. dicunt ab è individuo.

Dicet 2: qd. definitur equivocè species: sed individuum non è species; ergo — replicamus esse supra vari, nihil autem species è definivile, ad illa dico omnis definitum quantum habet speciem, vel logica, vel metafisica, vel physica, vel denominative, quatenus stat ratione aliqua communi, d. alia quasi de praedicabili, individuum ergo ut definitum è species metafisica, d. denominative, non vero logica, d. physica. I

Inquinus stat ratione individui, ut est univoca, vel analoga: supponendum ut 1 stat ratione minime individui, 2 intentionalium supra ee univoca, nam licet Petrus, d. Paulus sint maximi praedicentur tamen ratione predicabilis uno tantum, sic speciat definitum intra se per gradus predicabilis predicatur tamen ratione predicabilis: dicimus ergo, qd. ratio individui intentionalium è analoga: nam illa è ratio analoga ratione pecuniae suorum inferiorum, quae in suo septum includuntur diversitas: sed ratio communis individui in ponitur in clausula diversitas scilicet excitatus; ergo. Dicet: omnia individua convenientia ratione individui, ergo ratio individui è univoca. d. primus: ratio praedicandi è univoca omnibus praedicatis: sed praedicandi ingreditur ac individui; ergo — adhuc dispondeo acc: convenient, d. de parte de acc: convenientia tantum dispondeo acc: excitatus enim è septum simplex in quo assimilatur, d. assimilatur individua, qd. è plus septum analogi. dicendum, qd. persona è septum univocum ex modo significandi sed dialectici, d. nevero in supra persona significat subsistentia, qua modo substantia, sive subsistentiam completa, d. ex sequens analoga.

DISP. 3a DE DIFFERENTIA 3o PRAEDICABILI: Qs 1a quid sit differentia, d. quib. d. veniat definitio: Sec. 2a Explicatur natura definitionis

Differentia est prima passionis differre. Si vertit autem in propriam omnem, et propriissima differentia omnis est actionis facientis differre unum ab alio, et unicam aspectu: ut sedere, facit differre hominem stantem, an sedentem, et an positus stare, et hoc spectat ad propriam cavilla. Differentia propria, quae ad differre spectat, est actionis in se ipsa facientis differre necessario unum ab alio ut non simul velitis. Si differentia propriissima, facit differre unum ab alio essentaliter.

Haec etiam est duplex physica, et metaphysica. Est, quae facit differre physice unum positum ab alio ut anima a rationali, metaphysica est quae facit differre metaphysice unum ab alio. Differentia metaphysica, quae propriissima dicitur hoc pro differentia cavilla dicitur in substantia, et in prima: talia subsistentia habet, ut sensibile, tria vero ultima, in prima.

Differentia metaphysica quadruplicitur definivit Phorphyrius, scilicet quatenus numerus ipsius. Differentia enim dividit genus, ut mutat speciem, et est quae unum ab alio, et praedicatur de pluribus. in 1 sensu differentia est, quae praestat diversa quae sub eodem genere. Inter ea in quibus species secant genus. in 3° et in quo differunt intra species in quale. in 4° vero differentia est quae praedicatur de pluribus differentibus specie in quale quid. Sed cum differentia prima, rationalis vero solum praedicetur de differentibus numero, substantia autem propria differentia non veniat omnibus differentibus. Secundum nostrum.

Assignata definitio solum venit differentia substantiae. quatenus ratione: tradita definitio solum venit differentia, quae praedicatur de pluribus differentibus specie in quale quid. Sed solum differentia substantiae praedicatur de pluribus differentibus specie in quale quid, ergo tradita definitio non venit differentia in prima, sed solum differentia substantiae.

Dicit Caietanus differentia in prima praedicatur de pluribus differentibus specie negative, et praeter repugnantia, quatenus illi repugnat, quatenus differentia est, qui differentiae repugnat ut in prima. Sed tamen quia illa definitio solum venit differentia quae est in prima, et in qua in prima. Sed definitio hoc modo explicatur essentialiter in recta, ergo. quatenus non: definitio, quae explicat essentialiter rem secundum genuina, omnis differentialis nuncupatur; alias homo nuncupatur perit quod est animal, perit quod repugnat quod animal, ergo.

Illustrissimus Moneda docet per dicta definitionem venire differentia in prima, quia praedicatur de differentibus specie in quale, sed ab aliis: rationale vero praedicatur de Petro, et Paulo, qui habent inter se speciem differentiae, sed tamen specie ab equo, et leone. Sed tamen hoc sensu differentia propriissima potest, per praedicatur de pluribus differentibus genere, quia Petrus et Paulus genere differunt ab aliis. ultimus: species differunt possunt pluribus differentibus specie et tamen distinguuntur; ergo. Sed opponas: ergo differunt specie Phorphyrius in definitione differentiae. respondeo sequitur quia Phorphyrius unice definivit differentiam substantiae ut posuit. sicut ultimus assignatio, quasi gnata definitio, absolute dicendae diminuta, dico, diminuta tamen est in modo ad differentiam substantiae. sicut vulnus differunt differentia in omni, illa cum pluribus sic cum specie differunt: quae praedicatur de pluribus in quale quid.

Solutio obiectionum.

Obiicies: primo signum arasta Caietani: plura ab quibus differentiae venit per repugnantia; ergo definitio differentiae potest esse diversa in prima. Ac prima: quantum differunt per hoc quod dicit vile: solique definitio solum venit per repugnantia, et in minimum aptali, quia nec Caelum, nec minimum potest videri velle; ergo — nego ac: ad primum dico Caelum et minimum esse diversa velle positive in actu, quia multiplicata, in quo posset fieri diversio.

Obiicies: secundo Illustrissimi Moneda primum differentia est facere differre; ergo essentia differentia explicari debet, et per facere differre. sed in differentia non fit in se per differentia, sed ab aliis; ergo non debet in ratione differentiae — respondeo, quod differentia duplex assignatur munus: aliud munus ad specie, quia facit differre ab alia, et aliud munus ad individua, haec autem munus pertinet ut diversa sed immo potius ut veniens in propria differentia: unde differentia praedicatur de pluribus specie in propria, tamen quod intra venit in differentia essentiali, et metaphysica.

pro praedicatur

Obiciens 3: oppositum in prima parte de Categoriis oppositorum, sub alterna vero de oppositis speciebus, ergo est minus quam pars de Caelo, quia alterna ratione genus, et species. Et quia pars de Caelo diversa — Secundo accedendo sequentia, de causalitate mensurandam distinguendo partes de Caelo, non permutatis essentialitatis, atque minus pars de Caelo, quam est sed ordine, et respectu ad illa. Genus enim respicit inferiora, ut pars de Caelo in quibus species, ut pars de Caelo in quibus ad species, et oppositum ut pars de Caelo in quale quid. in quibus habetis distinctionem essentialem horum partes de Caelo.

Quaestio DIFFERENTIA sit universalis per ordinem ad species, et per ordinem ad inferiora. Secundo Explicatur, et resolvitur Dubium.

Et quidem ratione oppositionis, non est universalis mediante ordine ad genus superius sed ipsam, sed quia mediante ordine ad species, quia constituit, et mediante ad inferiora species est. Nulla enim differentia potest, et mediante ad animal constituit, et mediante ad inferiora animalia, similiter et rationale, et per ordinem ad species hominis, et ad inferiora talis speciei: in genere hinc ortum habuit praesens, in quo est omnium sententia Caietani in 3. c.

Differentia constituit universalis partis, in ordine ad species, sed in ordine ad inferiora quantitatem: differentia est universalis per respectum ad inferiora partis: sed differentia respicit species, ut sibi inferiori, ergo. maior certa quia universalis est partis superius species: differentia respicit species, ut sibi equali, quia differentia non secundum speciem minus constituta in genere; ergo differentia non respicit species ut in genere: sed differentia respicit inferiora species, ut sibi partis in genere; ergo ordinem ad illa est partis universalis. Quantitatis: universale constituens partis totalis genere ad pluralitatem: sed species constituit est magis unum, ut pars differentia; ergo. Dices: species est unum partis, et pluralitas quia species constituit in potentia in genere, in quod est distinctibilis — sed contra: universalis constituens partis per respectum ad pluralitatem quia non habet partis: sed quod habet universale constituens partis per respectum ad pluralitatem quia non habet partis: tunc etiam quia universalis constituens partis universalis est in potentia pluralitatis in potentia pluralitatis; ergo. tunc etiam quia universalis constituens partis per respectum ad pluralitatem sibi in genere: sed universale solum est superius partis, per respectum ad pluralitatem partis; ergo differentia non partis universalis per ordinem ad pluralitatem universalis.

Solvuntur Obiectiones

Obiciens 1: oppositum est universalis per ordinem ad illud, quod in modum alterius respicit: sed differentia respicit modum alterius species, quia in genere species. quia alia est respicit modum species; ergo differentia est universalis per ordinem ad species. Quantitatis: eodem modo genere partis differentia dicitur de subiecto dicitur de et predicto subiecto; ergo eodem modo quod differentia partis de categoria species quae de categoria genere in genere species: sed in genere partis de categoria ut universalis; ergo similiter de specie. Distinguo maiorem: per ordinem ad illud quod in modum alterius respicit ut superiorem eodem maiorem. ut equalis nego maiorem. sic distinguendo et negando sequentia. differentia enim, non est universalis, nisi per ordinem ad inferiora partis, species eodem modo alterius respicit, non ut sibi in genere, sed ut sibi equali in constituta in genere numerum. ad quantitatem ordinis potendo, quod diversos respectus respicitur species ad differentia, ac in genere, haec enim respicitur ut in genere partis, illa vero respicitur ut equalis: dicendo quod ad qualitatem, et ad superiorem tantum diversimode respicitur. Dices: differentia est superior, et universalis ut differentia partis: sed differentia est partis totalis respectu species; ergo ordinem ad species est superior, et universalis partis — dico, quod quilibet differentia habet 3 munera, scilicet diversae genus, constituere species, et est universalis constituens: sub 2 munere respicit species, quia illa constituit, non illa vero ut sibi in genere, unde et quia differentia est homo est rationalis est pars de categoria differentia, non superioris respectu subiecti, sed quia equalis constituentia in genere, solum ergo est partis universalis, non quod respicit in genere partis

Replicavit: assignata prædicatio ad aliud prædicabile pertinet, et cum sit prædicatio totius: sed non pertinet ad aliud, quia ad 3 prædicabile, quia prædicatur ubi cuiusque quidditas; ergo — respondeo prædicatio illa est totius, non logice, sed metaphysice, quia est æqualis et æqualis, unde totius ad unum nullum prædicabile pertinet: metaphysicus vero, et specificative pertinet ad 3: quia prædicatio denominativa est, a quinte non huius prædicabilis: similiter etiam prædicatio est infinitus et definitus totius est metaphysice, et non logice et chrean et maxime.

Obiicies: definitio prædicatur de specie ut species, et de quibuscumque, et ut ipsi æqualis: sed species est universalis; ergo et definitio prædicatur de definitio ut universalis. Prima missa certa, et consequentia sequitur, quia quidquid adæquat universali est universale. Secunda: definitio prædicatur de specie: non ut singularis; ergo ut universalis — Sciis prima missa nego sequitur. ad quarto nobis ciemus definitio adæquat speciei, specie est universale, et definitio ipsum restat ergo probavit quidditatem huius universalitatis. ad 2 primam nobis certis etiam prima missa negamus sequitur, quia licet quod liber prædicatur ut universale sit, non singulare in tamen respectu cuius liberatur secundum: sic species nec est universalis, nec singularis respectu generis.

Obiicies: definitio constituit immediate species, et indivisibilia: sed prædicatio omnia quæ constituit; ergo. Dico definitio prædicatio est in mediate metaphysice, ut æquale. sed dices definitio constituit metaphysice species respectu illarum mediate; ergo respectu illarum ut universalis. patet sequentia, quia omnis ratio prædicatio in sit nomen metaphysica. Secundo ace, nego sequentiam. ad probationem respondeo omnis ratio prædicatio in sit nomen metaphysice, et sit nomen metaphysice est capax in generalitatis. species vero cuius capax non est, ac propterea definitio est capax superioris et.

Q. 3a. Utrum differentia ita includat genus, et reliquas differentias subalternas: §. 1a. Explicatur sententia.

Nota quinque modi inclusionis, et certum enim est genus, et differentia esse totum realiter loquimur enim de inclusione partis, non de partis identitate, quæ consistit in quidditate vnius prædicati ut de septimo metaphysicæ altioris. Quibus ergo, an rationale includat in suo septimo metaphysice, sensibile, animal, et alia genera in prima, sicut homo includit plures animal rationale. in quare a primat nominalis, quis et adhuc Soto, Spinula, Shosca, et nonnulli alii. negat vero munus Aucheres.

N. D. Cl.

Differentiam prima non includit partes genus, nec differentia, subalterna. Maior est ex Philosopho et Thomistarum patrum dicentis: omne quod partes capax generis, et species, et individuum, et differentia autem nec est species, nec individuum; manifestum est. Quod differentia non participat genus. Probatur ratione: aliquid includit partes, quod metaphysice species, quod non includit eius differentia: sed hoc nihil aliud a nisi genus, et differentia subalterna; ergo differentia prima non includit partes genus, et differentia subalterna. Explicatur hac ratio: aliquid includit partes homo, quod non includit partes rationale: sed homo includit partes animal; ergo rationale non includit illud partes. Sequitur sequitur quia nihil aliud superest in homine, quod non existat in rationale, minore certa: et maior probatur: nec quia rationale est pars metaphysica homini, et homo est totum metaphysicum: sed totum metaphysicum includit partes aliquid, quod includit partes pars; ergo. tuc etiam quia si rationale includeret partes animal esset partes totius homo: sed pars metaphysica, non est partes totum metaphysicum, sicut pars physica non est partes totius physicum; ergo.

Secunda: aliquid includit partes homo quod non animal rationis cuius differat ab bruto: sed hoc nihil est nisi rationale; ergo rationale est partes differentia ab animali, alias homo differret per animal ab bruto: nunc sic.

rationale in cludit politu, qd è ab ipso politu distinctu; ergo sequitur ex dicti
sclusio politi differètia sub altana ad differètia in prima. quia irrationale exclud politu
animal exclud, qd politu utitur animal: sed differètia sub alterna utitur politu
animal: hoc enim è politu sensibile; ergo. Dices: animal, & rationale, quatenus
ipsis distinguit specie, n aut p implicito: sicut modus pesse distinguit pesca
to excepto entis, quim pesse exclud politu ens — sed stat: quia propositio meta
physica resultat ex partib ppietatibus in eo sensu in quo ponit: sed ipsis se exclu
dit politu; ergo rationale in sensu in quo ponit exclud politu animal: è ipsum
politu metaphysice; ergo. vno exemplu adducit in pertinens è persicitas enim n
exclud politu ens, quia ex ipsis tantum quia ex partib n resultat vel ex propositione metaphy
sica: sed opposita doctrina differètia ad genus; ergo opposita & vent sequi sequentia.

Solutio argumentorum

Arguent ex philosophia metaphysice 1 tertii 45 dicent: differètia in prima
ce tota essentia specifica, quare si ponatur in definitione, alias sup exclusione ponatur
oportet — respondeo philosophantes & cuius definitionem ita adeuate per oppo
situm genus, & per extrema differètia, quib positis necessario ponuntur differètia sub
alterna, nec illam includat politu in genere. vnaquaque doctrina differètia infima ad
tot essentia specifica, in hac genere & exclusione ibentica, non exclusi, nec ipsum mani
feste stat exclusa. Arguitur: animal è politu quia capitis sentiendi: sed nugivelgd,
è differètia infima è politu quia capitis sentiendi; ergo nugivile è politu animal.
prima minor: nugivile è politu principium nugitus: sed nugitus è politu sensu
tio; ergo. hoc argumentum è pro hac valet in rationale, id in quaqua alia differè
tia infima. ad illud ergo dicetur maior negatur. ad probationem distinguo maiorem:
è principium nugitus in aliquam, & p vt significat differètia sensationis secundo: ad qua
te, & p vt significat totam specie sensationis sub distingo: nugivile quatenus differètia
è ergo: quatenus significat partem potestatis specie secundum maiorem, & applicata certitudine
mi non concedo sequela. Inlectionem (dic doctrinis vibentib) distinguimus
rationem viventis sensibilis, a talis rationem viventis: & sicut distinguitur principium
vitae, a principio talis vitae, ita vita in mutui adiferètia qui aliquatis, quam in hominem ex
primimus nomine nugitus. cum hoc tamen ponitur, qd nugitus aliquatis, pro ta
specie adequata operationis hominis in cludat tic politu rationem viventis sensibilis,
cum vita cecha tamen ratione, quia gi non cedit, dici differètia sumpta a specie, id dici
differètia mere differètia, dicetur significata, metaphysice vnum ab alio. Arguitur 3: qd pro
dicatur de alio in cludit politu in illo: sed animal pradicatur de rationale; ergo in hoc
includit politu. probatur minor hoc syllogismo pacto in barach: omis homo è politu a
nimal: sed omis homo è politu rationale; ergo aliquod rationale è politu animal;
ergo animal in sequela politu pradicatur de rationali. probatur: quia contingit pra
dicari politu in tertio, id contingit pradicari in tertio politu: sed animal & rationale id contingit pra
dicari politu cum homine; ergo contingit politu de pradicari. Ad argumentum negoab solum mix
ad syllogismum secundum in misis nego sequela, quia nullum nomen è certum formatum, nec
semedium n è politu in di visibile, n potest sequi politu identitas extremorum, sicut de
re alis identitas, si medium n è re alium in di visibile. in aprono autem syllogismo homo è
mortalis, homo vivens n è politu in di visibilis, sed di visibilis animal è rationale:
vnum ergo mortalis sumpto homo, pcaptqua è animal. in mix, pcaptqua è rationale.
aqcatata autem sumpsit ne pars minus, sequela legitima in fine. Solutio clarae
alius vel ex in formam argumenti. ad syllogismum distinguo maiorem: omis homo è politu ani
mal in aliquam secundo: ad quam nego maiorem. sed distinta minor nego sequela. ad
probationem dicendum, qd sig è politu di visibile, n sequitur dictus politu extremo
rum, ex identitate illorum cum toto. ratione, quia tunc quodlibet extremum illum aliquam
participat cum toto. manifestum autem, qd ex identitate in aliquam ad vnum extremum cum
toto, n sequitur dictus cum alio extremo. Arguitur 4: omis differètia substantialis
è politu substantia: sed substantia è politu genus; ergo omis differètia substantialis
includit politu genus — si dicas substantia & politu genus, non est substantia

Concentale abstracte ut apta, & in apta, hac ⁊ includit in se partem substantiali non vero illa in margines; rationale poluit includit rationem substantiam animata, & viventis: sed substantia viventis substantia apta; ergo & rationale. Ad argumentum dicimus, quod rationale est polita substantia partem concentale, quia tamen in omnibus definitionibus substantialibus, hic tamen loquimur de illa, sed de substantia predicamentali, & apta, quae est genus. ad replicam negamus, quia rationale non includit politam vitam, sed solam determinatam, rationale enim determinat gradum actus, ad talem vitam: secundum principium discursus determinat principium sensitivum ad determinatam sensationem: ⁊ etiam ea diximus, quod rationale est principium sensationis in ratione quae, & ut significat determinata definita sensationis. et ante ad quae, & ut significat certa specie. Ad quintum 5: genus est de accepto poli specie; ergo & de accepto poli differentia. quatenus sequitur: de summa, & species predicantur aequales, & verae utrumque dicuntur; nec ista propositio est aequalis aequale homo est rationalis, & ex homine et quinta rationale; ergo quid quid est de accepto speciei est de accepto poli differentia: genus est de accepto poli speciei; ergo = de eo acc, ergo de sequenta. ad 4 rationem dicimus ergo acc: predicatur aut equalis in ordine ad in primum ordo: in ordine, et includit predicatur ergo acc, et de sequenta. Ad hoc enim, quod homo, & rationale ad invicem differant, ex eo quia, quod adequatum politum, et predicatur, quia pars ut genus potest ad quantitatem, sufficit ergo, quod adequata in universalitate, ita ut adequata predicentur species post predicamentum differentia: sic dominatum, & risibile ad invicem differunt, quia non sunt de accepto poli altrinsecus. cum hoc tamen stat, quod sed differentia sint in ratione totius potentialis; & ut predicata de aliis de individuis, sic includat in potentia quid quid est de accepto poli in individuum, ut de genere diximus.

Ad quinta ultimo: animal est pars metaphysica hominis: sed animal includit politam substantiam apta, quae est genus; ergo licet differentia in primam partem metaphysica potest includere genus. 2 primam: sed rationale non includit animal non potest definire, quia non includit genus: sed potest definire; ergo. 2: sed rationale est differentia in prima hominis, ut includere aliquid per quod ultimo differat ab Angelis: sed per intellectum, non potest ultimo ab Angelis; et ergo ut includere genus, & differentia sub altrinsecus. Ad argumentum pro deo, quod animal est pars metaphysica hominis ponis, ponis ipsum simul includere rationalitatem quia cum ipsa pars, & quia ratione ipsi est excludere alia, & ab alia excludi, ideo animal excludit rationale, & a rationale excludit. animal enim non est pars metaphysica ponens cum substantia apta alia quod totum metaphysicum, sed est quod totum ponitur ex substantia, et alia genere in numero, & essentia quia differentia sicut consistit, & ideo quia bis animal includat politam substantiam apta, secus vivens sensibile, & ipsum rationale, differentia enim non includunt ipsum. Ad 2 primam ponit dicimus quod ut cum substantia primum in rationalitatem potest differentia ex parte generis, ita similiter differentia in prima. ad 2 respondeo in illa ratione ut sic, non est pars differentia hominis. convenit enim Angelis, & ideo ergo est a parte hominis rationale, non significat primum intellectum, sed ⁊ ut limitat ⁊ specificat substantiam, & determinat genus, animal ad vitam ordinem cum hoc, quia rationem soli homini convenit.

DISP. 7.a DE PPRIO — 9.v NICAG
UID SIT PPRIU. CS. TITUTIBUS HOC
PRIS DICABILE: S. EC 1.a EXPLICATIS NATURA PPRI PRIS DICA

Urebus explicat phorpirius naturam ppri antiq & hoc posse sumi quadruplicitr 1° ppria dicitur, quod convenit omnibus speciei, sed non omnibus tantum, ut esse mortalem, & risibile. 2 quod convenit omnibus, sed non soli, ut respiratio, quae non solum convenit omnibus hominibus, sed etiam Asinis. 3: quod convenit omnibus omnium speciei, sed soli, sed non semper ut canos texere. 4 quod convenit omnibus soli, & semper, ut risibile, & hoc est propriae propria intentionalitas. ⁊ primum vero 2 intentionalitate, quod predicantur plurib in qua tenere necessarium.

His suppositis aliqd dicendum inter Auctores circa subiectum substantiae praedicabilis: quia enim dicit proprium in omnib. relatis accidentibus subiecti huius praedicabilis omnis denominatio sumitur solum in acceptione spectare ad hoc praedicabile. Alia dicunt philosophi, et ethicorum quaedam dicens: proprium illud qd dicitur de praedicatis, et hoc solum dicunt proprium esse, dum in acceptione sumpto; ergo.

Omnis ista ratiocinatio: proprium hoc praedicabile stipites praedicata in quale necessario: sed solum proprium est ipsum praedicatum in quale necessario; ergo. Maior patet quia proprium dicitur quod convertitur cum aliquo et proprium vero: solum praedicatum quale necessario id qd de omne abesentia, et de omnet non necessario illa: sed solum in acceptione sumpta necessario non essentia; ergo. Minor patet: proprium aliis accidentib. non inest necessario non essentia: patet hoc quia licet semper sint essentia, ut esse musicum, et canum, et alia essentia sunt ut nos habere pedes; ergo.

Dices: esse musicum supponit actum dominatur connexum cum essentia hominis; ergo spectat ad hoc praedicabile. Dicendum qd illi musicus sumatur ratione qualitatis ipsi hominis, quia est intellectus, quia est ratio mix musica, et aliarum artium: si vero sumatur, propriae inclinatio ad musicam, et propriae illius notione spectat ad accidens musicae, quia per quam inclinatio, et ordinatus, non emanat ab specie, sed a binding vinculo dicuntur modo exato. Dicitur ergo proprium ab accidenti, quia proprium stipit supponit emanat a praedicatis essentialis, accidens vero a praedicatis inseparabilib.

Solutio obiectionis:

Obiicies: proprium in triplici accidentia non sunt hominis, ita ordinata sicut cum; ergo in triplici accidentia non spectat ad accidens praedicabile. Responsio accidentia omnia subiecta possunt maiori, et minori, et maxime, secundum diversitatem praedicati, et dispositionem subiecti: sed haec maior, et minor, et maxime non extendunt alia ad ponendum accidentia omnia, quia non emanant a praedicatis specificis, sed ab indivisibilib. et materialib. a quib. oritur denominatio accidens omnis.

Dices: propriae in individui sunt ita cum illo: sed propriae in individui ab illo dimanant. Ergo propriae stant stipitum propriae dimanant ab individuo. Respondeo in individuum habere propriae, quae ipsa advenit ratione speciei exquamitatis physicae qualitatis: habet etiam in individuum propriae, quae ipsi advenit ratione ecceitatis: 1a vero, et propriae spectant ad praedicabile, 2a vero ad 5, quia abesentia mutatur a praedicamentum. Sicut in individuum in materia signata, tamen habent personae propriae, quae tunc ita propriae abesentia metaphysica in individui.

Obiicies: plura ex quibus ita propria, quae non sunt necessario, sicut soli, et semper; ergo accidentia: Calor est propriae ignis: sed calor sunt alis abigni; ergo. 2o: potentia sensibile est propriae animalis: sed non sunt omnia animali, ut patet in talpa; ergo. 3o: motus dorsum est propriae corporis gravis: sed gravia sepe moveri dorsum, sicut lis; ergo. Dimatur: 1a, quia non ita propria, quae necessario sunt, ut nigredo corvi, et pedes animalis, 10 modi, et alia huiusmodi; ergo.

Ut claxe natura propriae principiatis advenit, qd proprium aliud est genericum, et aliud specificum. Dicitur proprium genericum qd inest cum praedicato generalis: sic potentia sensitiva inest cum genere animali. Proprium vero specificum qd venit a praedicato specifico, et cum illo ut risibile ad mixtum bipedem rationalem. quo supposito ad obiectionem ergo accidentia propriae dicimus, qd calor in sumo solum cum igni, sicut lux in sumo solum sunt soli.

Ad 2 proprietatem dicimus, qd potentia sensitiva, quae est propriae specie generici animali, solum sunt animalib. perfectis, inter quae non ponitur talpa: licet non opinetur auctores, quia talpa accidit non videre, dicuntur agentia animalia, et anima. Ad 3 respondeo qd motus dorsum est propriae corporis gravis, potestatem abextrinseco agentem pedis, imo potest habere operationem motus quia vero qd ita natura, qd videbitur patet, quia ex motus extrinsici in pedem, et quantum extrinsico impulso corpus gravis statim dorsum moveta.

Ad 3 ratione respondeo qd nigredo corvi non inter ita propriae necessario corvo, sed accidens communis illius, quia non venit illi necessario necessitate orta a specie, et genere, sed a praedicatis individualib. similiter ita pedes non sunt ita propriae specie animali, sed aliae dabitur accidentalis accidentia animalis, quia non venit omni animali, sed aliae dabitur accidentalis accidentia animalis, et aliae, potest tamen metaphysice, et obiectio venganda abesentia.

Adeoque mirabimur sonum vocis, quod proprie est manifestum genere cum animalibus, nondum proprium illius? In quibus inordinatio ad quod proprium sit praedicabile? ex dictis capitibus de praedicabilibus proprium ostensum, potest praedicabile non esse ad ea in praedicamentis; nam proprium est praedicabile et superius: id solum est superius inordinatio ad ea in praedicamentis; ergo. In quibus rerum ratio habita divisionis quasi in uno casu, et analogia ratio ponendi analogia est, ita ratio proprii partis capitis proprium et accipitur et analogum; ergo.

DISP. 5a. DE ACIDENTI VLTIMO PRAEDICABILE: Q. 1a. QUID SIT ACIDENS, STATUENS HOC PRAEDICABILE; SEC. 1a. PONITUR, 1 QUATUR DEFINITIO ACIDENTIS:

Acidens 2 in tria notatur et ad praedicata, quae in quale stringenta quadripartito dividuntur ex dictis classibus praedicamentorum. 1 acidens interpretatur 3 definitiones praedicit Thomas fixius. 1 primam definitionem, quae sic se habet: quod nec est genus, nec species, nec differentia, nec proprium: 2 est quod stringitur cum aliquo inter, et nec est. 3 definitio quae potest ad et, et abest ab subiecto componi. advertite, quod hic ad et, et abest, non est acidens per copulativam, sed disjunctivam, id est subiectum distantia, sive ad hic, sive ab sit acidens.

Hanc definitionem dicunt aliqui recentiores, et sic definiunt acidens in communi: quod convenit subiecto tanquam prima accidentalis omnino stringens: sed haec definitio asserit esse extinctam. 1 quatuor acc: acidens 5 praedicabile, ut distinctum ab aliis praedicabilibus est exclusa quod stringens subiecto: sed hic explicatur posse ad et, et abest ab componi subiecto; ergo. manet certa, et mira ratio, qua ablativus praedicabilis non ponitur ab componi subiecto; ergo.

SOLVUNTUR OBIECTIONES

Obiicies: acidens in separabile spectat ad hoc praedicabile, ut genus et convertitur et dal vidoCenni: sed acidens inseparabile non potest abest et ad et, ab componi subiecto; ergo. 2 esse maior est definitio: non potest ad et, et abest ab componi subiecti, quod praedicatum tamen est genus et maior. quod essentialia non est minor. 11, qui convertuntur alvo in genio sed tertio genus alia non est minor. 11, quod quid sit et hoc dicendum est definitione accidentis intelligendum est de separabilitate accidentis, ab specie, non ab individuo.

Dicet etiam separabile potest separari ab specie ab illius communione; ergo non est separabile accidentis 2 minori — respondeo, quod licet separabile possit separari ab essentia, et separatione Dei absoluta, et ab aliquo agente praecisione, id est separari, maximum tamen est separabile accidentis in communi, quia separabile est invariabile, et praedicatum non potest separari ab essentia. est ciam enim separari quasi separatum, cuilibet et inutile, accidens vero omnino nulla ratione est separabile essentia, nec cuilibet inutile.

Obiicies 2: existentia est accidens in communi et specie est ab. et ab componi essentia; ergo. 2: lux accidens in communi et specie solis: sed lux non potest separari a sole; ergo. 3: Calor ut pocta accidens in communi aquae: sed calor ab ocio distinct aquae; ergo. 4: mors est accidens in communi et specie hominis: sed mors distinct hominis; ergo. ad 1 dico, quod existentia est accidens existit fixe. sed paradoxum: et tamen accidens ab specie essentia mera fixe, quia homo est animal rationale existat, et non existat. ad 2 negamus, quia lux in gradu eo perfectissimo solis non est accidens illius. ad 3 dic, quod Calor in summo non est accidens in communi aquae, non est praedicatum omnino repugnans. ad 4 eodem dicendum, quod mors ab specie hominis est praedicatum repugnans: ut de hac politico homo est mortuus in tigoris rupta, adeo repugnant est neutique vivens est mortuus. nam mors est nuncius et cadaver est bellum essentialiter dictum.

Obiicies 3: anima rationalis, et quaelibet alia forma substantialis ponitur ad et, et abest ab componi communi rationis et specie hominis; ergo. 2 forma materia: domus culus, et forma est accidens in communi et specie hominis: sed non est possibilis transmutatio ab componi communi subiecti: ergo. ad 1 respondeo Cajetanus. Thoma quod subiecti dignoloquium praesenti Thomas divet et conjuncti, et habens ei simplicem tale, quod non est maior, et, hic non est tertia natura, plus quia forma. Ad 2 formatione respondit plures ponere licere natura tertia sensus mutationis, et hoc accidens, frequentissime legitur quod poetae, et mirologicos, et quia habetur apud veritissimos historicos, qui se obviam illustrant: primis ergo est nihil ex gonium negatio pro, 2 dicit vero ex ius ceia diversa.

Sicuti his non quiescitis, si cum Deus per vestrae mutationem, ab ipso conversionem subiecti, quoad unitam metaphysicam, et non quoad individualia.

Quare Trinacidens sit universale ad subiectum per ordinem, in quo est. S. cc. et obiectiones solvuntur, et resolvitur dubium.

Supponio quod accidens logice sumptum praedicetur dupliciter, omnis entis dubitatur in praedicatione, quemadmodum et illa sint subiectam quibus, ab ipsa accidentia, ut concretae, ut tamen explicatur in his quae ponunt Petrus et albus, ut vel est color, hoc album est album. ingenitum ergo quod praedicatur ex his ut praemittimus praedicabilis, et ex ponit unde decimo est praedicabile per ordinem ad subiectum: quatenus: accidens est universale per ordinem ad infinita, et quibus praedicatur omnis entis: sed albedo solum praedicatur omnis entis de subiecto in quo est, sive de subiecto accidentalitas denominatur, nam color essentialitas praedicatur albedine et hoc est, illo albo, ipsa ratione illa quae apponitur ergo: Opones: accidens essentialitas praedicabile: sed denominatio essentialitas praedicabile, sed accidentalitas; ergo non praedicabile per se ad subiectum = respondeo, quod accidens essentialitas praedicabile omnis entis. unde essentialitas praedicabile, quia est, quae plura subiecta, et quibus possunt praedicari, et tamen praedicabile quale omnis entis, quia est extra essentialitatem illorum de quibus praedicatur. Opones 2: omis et poetice apparuit fantasia aliquo conspicatur: sed intra Petrum et album intercurrentia, sed solum intra hoc album et album, et inter albedinem et colorem; ergo = respondeo, quod licet album non praedicatur contrariae cum Petro ex parte formae dicit illa ex parte suppositi, et subiecti, quia subiectum habens albedinem est ibi, ac album: et non in his praedicatur omnis Petrus est albus, homo est albus, praedicatur suppositum eodem subiecto significat vero formam vel illo. Dices: terminus praedicatur quod significat: sed album solum significat albedinem; ergo solum praedicatur albedinem: sed albedo non contrariatur cum subiecto; ergo = respondeo, quod terminus intentibus significat formam, et subiecta, sed albedo non significat hoc, significat vero formam in recto, et principaliter, hic autem non significatur, alias praedicatio non accidentalis sed essentialis esset, me autem vero dicimus quod terminus principaliter significat subiectum, propriorum, unde in praedicatione accidentali enunciatur contrariatas suppositi, et non contrariatas formae cum illo.

Obices 3: album opponitur ad subiectum ut potentiale; ergo non est praedicabile ut superius per ordinem ad illa. ACCEPTATUR: ABSTRACTUM abstrahitur a subiecto, abstractio mentalis; sed parvalis; ergo. ACCEPTATUR: abstracto accidentis a subiecto et quia ab ipso secuti; ergo. respondeo, quod album abstractum potest opponi ad obiecta accidentalia ut non denominata ut superius, et totum potentiale. album vero in concreto, et in communi non est ipsum, sed potest opponi ut superius, et totum non dicit ad omnia albam particularia.

Disputatio ultima de actualitate praedicationis.

Cum praedicatio actualis in actus naturae praedicabilis, necessaria ad ipsum ut praedicabilitas ad praedicationem. supponibus autem est primo quod praedicatio est unitas hominis et alio, ut per axiomatum non est homo est animal, per ingenium non est homo est lapis. praedicatio est triplex concreta, disparata, et prolis. 1 est illa in qua aliquid dicitur enunciata, ut Petrus est Petrus: et in qua praedicatio solum materialiter, et in concreto et cum subiecto, ut rationale est animal. 2 est illa in qua praedicatio non est nexus subiecto ut Petrus non est lapis: sed habet apparentiam ut Petrus est lapis. 3 est illa in qua praedicatio formaliter enunciatur de subiecto, ut homo est animal. Praedicatio formalis alia est directa, alia indirecta. 1 est in qua praedicatio est immediata alicui subiecto, ut homo est animal, et in qua praedicatio et subiectum sunt equales, et terminantur, et perfectiva, sed habet ut praedicatio et determinabile, et perfectibile ut subiectum, ut homo est rationalis. indirecta est illa in qua terminatur non habet ut subiectum determinabile vero ut praedicatum ut rationale est homo unde dicitur solum, quod in praedicatione directa forma est praedicatum, materia vero habet ut subiectum. 3 tertia vero in praedicatione indirecta. Insuper praedicatio alia est essentialis in qua praedicatum est contentum subiecto, ut homo est animal, alia est accidentalis in qua praedicatum est contraria ad unum subiectum ut homo est albus. his suppositis, et ponentibus solum, apparent vitia dicitur aliqua levabimus. omissis aliis quia non valent praedicamentum pertinent.

qˢ UNICA QUALITER ABSTRACTA, ET CONCRETA PRÆDICENTUR

Ex dictis in parva logica constat definitio concreti, et abstracti in communi hic vero aliqua de illius prædicatione docevimus: concretum et abstractum, alia sunt substantialia, et alia accidentalia: substantialia ut homo, et humanitas: accidentalia ut ~~rationale et rationalitas~~ album, et albedo. alia generica ut animal et animalitas, alia differentialia, ut rationale et rationalitas, alia transcendentia, ut ens, et entitas: alia sunt substantiva, ut artifex, et ars, et alia adiectiva, ut bonus, et bonitas. hæc omnia 1æ intentionis dicuntur: alia sunt 2æ intentionis: ut genus, et generitas, species, et specieitas, de quibus omnibus in præsenti loquimur.

PRIMA ASERCIO

Abstracta sive substantialia, sive accidentalia non prædicantur de suis concretis, nec concreta de suis abstractis: unde propositiones istæ: album est albedo: homo est humanitas, et cetera, sunt falsæ. probatur ex D. Thoma capite 3, de ente, et essentia ubi ait: partem non posse prædicari de toto, nec totum de parte ratio id suadet, quia ad veram, et formalem prædicationem requiritur identitas prædicati cum subiecto: sed nec abstracta identificantur cum concretis, nec concreta cum abstractis; ergo.

Dices: prædicationes istæ: quantitas est quanta, lux est lucida non vera formaliter ergo — respondeo, quod concreta in his propositionibus non dicunt aliquid distinctum ab abstractis: unde communes propositiones communiter prædicantur veræ, quia aliquanta, et lucida non supponunt pro supposito habente quantitatem, vel lucem, sed pro ipsis formis lucis, et quantitatis: itaque propositiones prædictæ ~~[illegible]~~ sic accipiantur ut prædicata supponant pro suppositis quantitatis, et lucis, tunc sunt falsæ, ut ista albedo est alba. P etiam ratione adverte, quod concreta abstracta simplicissima, ut Deus, et Deitas, et similiter transcendentia, ut ens, et entitas prædicantur formaliter ad invicem, quia propter summam identitatem, vel propter summam unitatem, et simplicitatem nihil includit formaliter in concreto, quod non sit inclusum formaliter in abstracto. adverte tertio, quod concreta prædicari possunt de abstractis alienis, unde hæc propositio est vera iustitia est bona, quia concretum supponit pro prima abstracti.

2ª ASERCIO

Concreta superiora, sive substantialia, sive accidentalia prædicantur formaliter de suis inferioribus: ut si dicas homo est animal, petrus est albus, album est coloratum, et probatur: quia in prædictis propositionibus prædicatum, et subiectum supponunt pro eodem supposito formaliter — dices propositiones istæ album est dulce, Deus est homo, homo est Deus sunt materiales, et identicæ, et tamen prædicantur concreta de concretis; ergo — in primis dico, quod non prædicantur concreta superiora de inferioribus. deinde respondeo similes propositiones dici posse veras formaliter, quia prædicatum supponit pro subiecto supposito, dicuntur tamen materiales, et non materiales [illegible], quia prædicatum applicat suum prædicatum formale supra subiectum materiale.

3ª ASERCIO

Abstracta generica, sive substantialia, sive accidentalia prædicantur formaliter vere, et formaliter de speciebus suis: 1ª pars patet, quia propositiones istæ albedo est color, scientia est habitus, et opinio de suis formaliter. 2 pars probatur hæc propositio humanitas est animalitas, est formaliter vera; ergo: probatur antecedens: hæc propositio homo est animal est vera, et formalis; ergo et illa. consequentia probatur: sicut animal potest abstrahi ab omni homine, et equo, quia homo, et equus conveniunt univoce in ratione animalis. ita animalitas abstrahi potest ab humanitate, et equinitate; ergo si hæc propositio homo est animal est vera, et formalis pariter eadem ratione ista humanitas est animalitas. Dices animalitas est pars humanitatis; ergo —

Abstrahitur ab illa abstractione partiali. dico est potius metaphysica et totius potentialis. tum quatenus componit humanitatem simul cum rationalitate, 2 quatenus est forma contrahibilis per humanitatem, et rationalitatem. ut diximus de toto potentiali, ex quibus, et ex dictis in q. 3. de differentia sequitur, quod abstractio generica solum materialiter, et identice possunt prædicari de differentialibus, ut si dicas rationalitas est animalitas, quia ad prædicationem formalem requiritur identitas formaliter: sed animalitas non identificatur formaliter cum rationalitate, sed tantum ex parte.

4 ASERCIO

Abstracta differentialia prædicantur formaliter de specificis immediate constitutis, sed non prædicatione logica. 1 pars probatur: quia ad prædicationem formalem sufficit identitas formalis, modo explicato q. 2ª de differentia: sed humanitas et rationalitas formaliter identificantur; ergo. 2 pars suadetur: rationalitas non est superior humanitate, sed ipsi æqualis; ergo non potest prædicari de illa prædicatione formali, et logica.

Ex dictis colligitur, quod concretum, et abstractum secundum intentionalitatem praedicatur concretis, et abstractis secundum intentionem, como etiam accidentia praedicantur accidentibus quia sicut accidentale est participiens albedinem, ita albedo est genus, et homo est species, quapropter ex contrariis colatis sex vacua haec occurrunt tractanda de abstractis, et concretis secundum intentionem posterius, et alia dubia excitari. Propositata tamen sufficiat propositum dialectici finis: quasi vobis in tapexvia, quam in per via visa fuerunt. Quemamare, qui vestra et in pro et expeditionis logica totius quantitatis animis copiose invenietis. Extra quoniam ruit, quibus serei munia superantur solus ergo deo tempere, qui solus ipsi veroqratias agentes gratias storis hoc nac vobis bonum solum hoc praemittere opto, nam signatos vos viderint satis mihi est peccat enim stoptatus finis exvotis in apuerint nostris.

Finis.

Index qd Metaphisica

Disp. 1a de antepredicamentis = q. 1a quid sit obiectum metaphysicae = Obiectum scilicet adequatum metaphysicae est ens in communi sub latitudine

f. 22 — q. 2a de unibocis, equibocis, et nominatibis

f. 23 — q. 3a de polysis, et univocis, et de aequalis antepraedicamentis

f. 23 — q. 4a de analogis, et de causis analogis

f. 24 — q. 5a de ente, et de illius proprietatibus

f. 25 — q. 6a utrum ens tantum cendat omnes differentias entis = nacco omnis entis realis tras cendit solum omnes differentias inferiores entis

f. 27 — q. 7 utrum ens reale sit analogum ad deum, et creaturas = ens analogum est respectu dei, et creaturarum substantiae et accidentis

f. 50 — q. 8a utrum detur unus conceptus entis a suis inferioribus praecisus et separabilis et separatus entis a suis inferioribus praecisus, et separatus obiectum

f. 81 — q. 9a utrum creaturae in statu possibilitatis habeant aliquid de actuali creaturae possibilis essentia realia actualia actualitate essentia atque

f. 84 — Disp. 2a de praedicamentis in communi a Deo producantur = q. 1a quid sit praedicamentum, et quid requiritur ut res ingressa di vinica praedicamentum = Disp. 3a de praedicamento substantiae = q. 1a utrum substantia ponatur in praedicamento in creato, et non abstracto

f. 85 — q. 2a utrum Deus, et Xpus Dominus ponatur in praedicamento substantiae propriatione: Deus est infinitus in omnimoda: et non ponitur in praedicamento

q. 3a quid, et quotuplex sit substantia eius quae proprietates

f. 87 — q. 4a quid et det subsistentia supponat. Disp. 4a de accidenti in communi = q. 1a per quid constituatur accidens in communi.

f. 89

Finis Metaphisicæ —

Commentaria, in magnam Aris totelis metaphisicam. — — — Proemium Doctrinale

Dum ventis iam aspiratibus montium vorticib, & logicalib placidae navigabo transatis amenissima valli viridia, portum & requiem exoptabat animus: ecce enim vero ex humana pacis tranquillitas, atq felicitatis miseria, et curis curis, laboribus & laboribus respondebat. in cui ab eo parvita sua pinna hauriendo & tempestatibus trahit. sed gemitate autem fluctibus, verum atq ferum, sepe admanos nemos habere necessitas poscit. logicis ergo sortib metaphisici succedunt necessarissimi necessitas, qui per altissimas vias oneso rino series ostimplando archanorum ontium archana ordine mente pervinat. unde soli metaphisicis inter scientias naturales sapientia nomen est munus sepulcro fixa adaptata quia solo illa per altissimas causas, sola sicubi agit. ad illa ergo hilaris, claris vos volo chari simi socialis, ad illa accingimini pensis & ingenii atq studii in sese acuta, ad sublimiora me tem vestra erigite. non enim vostrae at in vobis labor, stat namq sapientissimi sine merite decus, & admaxima praemia, magnum ~~laborem~~ nomen, non nisi per strenuos magnos & labores assignatur iuste ad sapienta ergo aspiraxi, nam solasit ut dicebat Seneca illa omnib sates.

DISP. 1a. DE ANTE PRAEDICAMENTIS: Qs 1a: Quoad sit obiectum metaphisicae: §. ec 1a. explicatur, & resolvitur dubium.

Licet acutissimus, & strenuos dis putetur atque qs. dillatame libetur breviter agatur, tuc quia obiectum materia late, & curate pertractata nobis prestat adhac resolutione in exigua lucce. tuc etia, quia omnium vera & sta pentium omnium pugnat: cum hactenus opinatia, qdaliqui augnat. probiectum metaphisicae ens prae cindens axiali, & ratione. ab vero praesenti Jesuitae docent ens xiale esse obiectum, & ens rationis tantum esse obiectum ex dictis vero patendae nostra resolatio, unde permixta illa sit obiectum metaphisicae ens in omni sua latitudine, & ut obiectum pertinaequatum metaphisicae ens in omni sua latitudine, & ut

dpnendi ens rationale, & rationis, creati & increati, substantia & accidens, sic philosophus metaphysicorum dicens: Est autem scientia quædam, quæ speculatur ens, inquantum ens: sicut dicit Aloquitur D. Thomas: supponit philosophus, aliquam esse scientiam cuius subiectum est ens. unde sic: aliqua est scientia, cuius subiectum est ens, inquantum ens: sed nulla alia est pars metaphysicæ; ergo hæc tantum in omni, seu de ente sub ratione omnium entium.

Pars ratio: ens ut ens, seu in omnibus habitudinem obiectivalem cum scientia; ergo ens ut ens est obiectum metaphysicæ. accepta: ens ut ens, simpliciter sive vile habet quod pertinet ad scientiam omnem stricte; sed ens simpliciter sive vile est obiectum alicuius scientiæ; ergo = respondeo ad 1 quod metaphysica agit de ente per se, tripliciter dicitur ens rationale, in secundo vero, dicitur ens rationis, quatenus hoc est aliquomodo ens rationale, sed ratio: intellectus magnam partem dicitur in omnibus entis rationis; ergo metaphysica dicitur agit de illo.

2: sicut ens rationis est ens sed quid stricte dicitur: sed metaphysica agit per se de omnibus entis; ergo ens multiplicatur ens rationis, ergo: licet ens rationis dependeat ab ente reali in esse, non tamen in esse obiecti, & sic dicitur; ergo. quare assumptum ad hominem stricte sed quare: sicut ens rationis dependeat ab ente reali, sic omnes creatum ab increato, & omnia dependentia substantia; sed ens creatum, & accidens non explicat dependentia in esse obiecti, & sic dicitur; ergo dicendum est ens rationis.

Dices: ens rationis dependeat ab ente reali in esse entis: sed ens rationis est obiectum metaphysicæ in esse entis; ergo ens rationis in esse obiecti dependeat ab ente reali, & sic quod tamen est obiectum primum. 3 pars ratio: ens rationis adhuc in esse entis est unbra entis realis; ergo = metaphysica cum 3 parte ratione mentis creatæ respectum creati, & naturalis respectu substantiæ, quæ cum modo dependit: respondeo ergo, quod ens rationis, ut ens, potest sumi naturaliter in 3 plexi, & in esse est, & entitative, potest etiam sumi in esse civile obiective, & 3 plexe: in sensu dependit pluribus ab ente reali, in 2 vero nulla explicat expedita, sed solum 3 pertinet ad scientiam. ibi hæc quæ 3 parte ratione.

Solvuntur obiectiones.

Obiciens 1: obiectum adequatum metaphysicæ est illud ad quod omnia ordinantur: sed omnia quibus agit metaphysica ordinantur ad Deum; ergo Deus est obiectum primum adequatum metaphysicæ = respondeo, quod omnia quibus agit metaphysica ordinantur ad Deum entitative, & in esse reali, quia Deus est ultimus finis omnium creaturarum: et tamen in esse obiecti, alia pars ex Deum ad illum ordinantur pluribus 3 plexis, sed solum naturaliter, & entitative, quod non in pertinet ut Deus sit obiectum formale adequatum metaphysicæ, aliter 3 pertinent non ratione esse omnium scientiarum obiecti.

Dices: obiectum metaphysicæ dicitur esse univocum: sed Deus & creatura non possunt univocari: ergo ratio entis, prout 3 pertinet ens creati, & increati non est obiectum metaphysicæ = respondeo, Deum & creaturam non univocari in esse reali, sed solum in esse obiecti in quodam: Deus in multo predicatur eminentiori univocari creaturam: sed ratio obiecti est predicatum intrinsecum rei; ergo. respondeo solutione data: adhuc dicitur distinguendum de in multo predicatur intrinsecum absolute, & deinceps sed secundum quid: in multo predicatur relative, vel dicitur a intelligibilis longe maiori, sic distinguendum est ergo ad 2.

Metaphysica ergo 3 nosci in Deo ratione entis, non in esse reali, & infiniti, & 2 dualiqua perfectione, quæ omnia addo 2 duo quod Deus: sed attingit perfectiones 3 multiplicitas Deus est, & 2 dualiqua civile, in quo sensu, Deum univocari cum creaturis non quidem in perfectione: unde sequitur, quod Deus univocatur cum creaturis non in esse intelligibile adequate sumptis quia solum univocatur in esse civili, quod fundatur in ratione entis, non autem in esse intelligibili fundatur in infinita, & malis perfectionibus divinis. aliter ad rationes concessum potest negari absolutam maiorem ultra dicta in 1 obiecto logicis.

Replicavis ultra 1 solutionem: Deus, & creatura non videntur univocari in esse entis, quia ens non est univocum, sed analogum; ergo Deus, & creatura non univocantur in esse obiecti sed civilis. quare

to 3 Sed: Deus, & creatura habent esse obiecti metaphysicæ in esse entis; ergo ut in ratione entis non univocantur, non univocantur in esse civili = respondeo Deum, & creaturas non univocari

participa tur ratione entis in 3 plexi, & in ratione entis tantum circumstantiarum sumptis, quia ens in hoc sensu sumptum equalitatem quod creaturam: univocantur tamen Deus & creatura in esse entis 3 plexi, & obiective sumpti, quatenus possit equalitas tamen naturaliter esse scientia metaphysicæ in quo ens substantia & accidens similiter univocantur. Obiciens 2: non habitus nequit 3 nosci cum per species intuitiva; ergo esse habitus metaphysicæ nequit 3 nosci esse Deum & creaturas. pars sed, quia metaphysica 3 nosci ens rationale entitative, abstractive 3 nosci ens supernaturale.

nego acc, quia solū id habitus potest dnoscere per species intuitiua, & abstractiua, sed hanc angelus, quia species possit esse simul intuitiua, & abstractiua res pecudi vel asini, vel angelus, quia species possit esse simul intuitiua hominis, & abstractiua Deum.

Dices: nullus habitus naturalis dnoscere potest accidentia mere entia naturalia, & super naturalia; ergo non metaphysica. acc, probatur: id habitus naturalis dnoscere entia super naturalia, & naturalia sequitur mere talis habitus esset & naturalis, & super naturalis: hoc est falsum, ergo = nego acc: ad probationem nego maiorem: quia metaphysica specificatur ab accidentibus abstrahentibus a naturalitate, & super naturalitate, unde in metaphysica naturalis, & super naturalis ab obiecto, sed ab obiecto in quo inficitur. Obiecies 3°: obiectum diversificatur in ista diversa abstractione a materia: sed Deus, & caelum, substantia, & accidens diversimode abstrahuntur a materia; ergo Deus, & sequentia possunt angi ab eodem actu. probatur: nemo in sua ratione ex obiecti metaphysica habitus diversimode intellectus; ergo. Ad obiectionem respondeo obiecta diversificari formaliter, non quidem ratione diversa abstractionis a materia, diversificatur ergo ratione diversa abstractionis a materia ex parte in portantur rationem formalem subquamformaliter diversa, quod non ingreditur obiecto metaphysicae, cuius ratio formalis est esse. ad probationem dicimus, quod intellectus dnoscit omnes res, non solum sub ratione munis mundanis ut metaphysica: sed sub qualibet ratione particulari, quia intellectus per motum phantasmatum cuiuslibet habitibus intellectualibus ad dnoscendum obiecti propriorum.

Q. 2a DE VNIVOCIS, & EQUIVOCIS, & DENOMINATIVIS.

De ratione univocorum, equivocorum, & denominativorum sic explicat philosophus: univocum est, quorum nomen est omnium, ratio vero significata per nomen est omnium: ut animal respectu hominis, & equi, ubi non solum nomen animal est munus, sed significatum per nomen animal est omnibus equivocum est, quod nomen est omnium, ratione vero substantia nominata a nomen data est diversa: ut hoc nomen Canis respectu canis, & animalis latrabilis. unde

Univocum, & dicitur de equivoco, aliquid est univocum, aliquid univocatum. 2 vero nominibus, & verbis significatur per nomina res, aliquid significatur immediate per nomen univocum dicitur de univocatum immediate, sed participata, aliquid significatur mediate, quod univocatur univocata participata: sic nomen homo est univocum univocans, sive nisi significando, naturalem humanam immediate significata est univocum univocatum participatum: Petrus, paulus, & alia nomina quae univocantur univocata participata humanitate. Ubi obiicientes observa nomen univocum immediate significat rationem intentionalem unam, sic vero multiplicatur in pluribus, equivocum vero immediate significat conceptus formales diversos, ut patet ex prius positis. ex quo autem sequitur, res dicitur univocari, si expressa ratione nominis significat rationem aliquam ipsius significatum, equivocari vero si declaratur nomine expressa ratione diversa: sic canis celestis, & latrabilis univocantur, si expressa ratione nominis substantia, equivocantur vero nomine canis. Dices: equivocatio omnino diversa; ergo non est ratione diversitatis; ergo definiri potest = distinguo acc: equivocatio est sub ipsa diversitas acc: significatio stricte sumpta nego acc. equivocatio ergo (ut diximus distinguitur esse sed, & intentionalem sub ipsa sit diversa, & ideo definiri potest: nam ita significatio, & intentionalem diversitatem in se, non solum in nomine, sed in ratione equivocationis, hoc est unum diversum. Dices: equivocatio ut diversum in ratione equivocationis, sic unum diversum sit univocatio: sed equivocatio potest definiri, ut univocatio; ergo equivocatio potest definiri, ut diversum in ratione equivocationis = distinguo maior: si univocatio denominatione, & accidentalis secundum maior: essentialis nego maior exc. & distinguo min: non potest definiri ut univocatio essentialis: ut univocatio denominatione, & accidentalis nego. definitio ergo equivocationis sub ratione munis, quod equivocatio essentialis est, quia essentialis participatio cum omnibus diversitatis:

denominari verum, & accidentaliter è univoca, quia datur aliqua ratio communis diversis
mediorum ab equibocis, quia è vocem à modis, vel vocem.

Denominatum vatis, quod
ab aliquo nomine sive appellatione habet solo additio casu. sic dicitur pars à parte diu-
ubicè verum, quia in qualibet denominatione duo inveniuntur, videlicet nomen denominans, for-
ma denominans, et ipsum denominatum: sic in albo, albedo est forma denominans, subiectum
est ipsum denominatum, & quia album est denominatum, quia per notam, forma denominans
accidentaliter advenit subiecto denominato; quod tamen interdum per aliquid, aliquid em
significat per aliquid quid, sinquid aliud distinctum a subiecto.

Denominativum vatis intelligitur
fortia: nam quilibet est denominativum, & non vocem, ut studiosus, estudiosus enim
extra vocem abstubio, in re vero abiectus. alia est denominativum voce, & re: sic studiosus,
quia ad vocem horum dicit abstubio, non tamen quod ad significatum. aliquando dicitur est
ut pius appetere, & partis apertinum. Advertatur, quod aliquando nomen denominativum quadrupli
ex re, & non voce, non & partis apertinum denominata in casu, vel in modo significandi, ut mi
nica resumptum & primum partis accidentalitatis.

Q. 3.ª DE complexis, & incomplexis, & DE regulis Antepradicamentis

Complexa, & incomplexa, in hoc capite à praedicamentorum explanavit philosophus, duas quae po-
nit omnium praedicatorum, quae ab aliquo dici possit, quantum ne se habet: eorum quae dicuntur,
quae dicuntur complexione dicuntur ut homo albus, quae dicuntur incomplexione ut homo. unde
quinque, quod plexa est, quae plura simul comprehendit, incomplexa vero, quae simplicem sententiam
cat, & ceteris dicuntur praedicamentorum est significans per vocem complexa, quia habet plurium
diversa praedicamina.

Aristotelis divisio sic habet: eorum, quae sunt alia de subiecto dicuntur
quae in subiecto vero non sunt ut homo, alia in subiecto sunt de subiecto vero dicuntur subiecto ut hoc
album. alia dicuntur de subiecto, & sunt in subiecto, ut album. alia nec sunt in subiecto, nec de ulo
dicuntur subiecto, ut Petrus. subiecti aliud intentionis, & aliud naturae rationis. et dicitur, in quo
aliquid est ut primo dicitur accidens. Eorum vero illud cui aliquid dicitur non praedicatur. dicit
ergo philosophus aliquid est, quod est in subiecto loquitur de subiecto mentis, & subiecto naturali
bus enim dicitur aliquid praedicari, quod non praedicatur de subiecto.

Unde genera species praedicamentum substantia, cum accidentia sint in subiectis:
dicuntur vero de subiecto, ut homo est animal, Petrus est homo. substantia particularis,
ut Petrus nec in subiectis sunt, quam sunt accidentia, nec dicuntur de subiecto, quia ipsorum
est ergo ipsum praedicatorum partis, genera, & species accidentium in subiectis sunt, & de ipsis dicuntur, ut
Petrus est albus, homo est coloratus. accidentia denique singularia, nec partis culariam
subiectis sunt, de ipso autem dicuntur praedicatorum partis logica.

Postquam plexa, & in
complexa explanavit philosophus, duas statuit regulas ante praedicamentalis, ad perfec
tam praedicamentorum intelligentiam necessarias, ex his & sic se habet: cum quid pia de quo
pia, ut de subiecto praedicatur, quae dicuntur de praedicato, dicuntur etiam de subiecto. legi
timam huius regulae intelligentiam est, quia aliquid praedicatur quidditative de alio, quod
quid dicuntur essentialiter de praedicato, dicuntur etiam de subiecto: unde quia anima praedicatur
de homine quidditative, & anima aliquid dicitur vivens, etiam vivens praedi
catur de homine. extra vero licet animal sit genus, homo est genus, quia est genus
animal accidentaliter animal.

Regula è huius modi: genera sub alterna ratione
posita diversos species habent diversitatis: genera vero sub alterna ratione posita, nihil
habent ea habent diversitatis. genera sub alterna ratione sita illa quae ad diversa per
tinent praedicamenta; ut homo, & scientia, quae sub utraque diversis praedicamentis
pertinent diversitatis essentialiter distinctae. genera vero sub alterna ratione, quae colloquuntur
eodem praedicamento, ut animal, vel bene.

Q. 4. DE ANALOGIS, & DE CAUSIS ANALOGIS.

Analoga nomina sic definiuntur a philosophis: quorum nomen est omnino, ratio vero subiectorum nomina accommodata partim est eadem, partim diversa. ex definitione stat per illam definitionem analoga analogata, sive nomina, sed tamen analoga analogata, quinque significata per nomen. Dicitur etiam exigua analogatae aliquid medium inter aequivoca, & univoca; quia ratione significata per eadem nomen analogia, nec omnino eadem ut in univocis, nec omnino diversa, ut in aequivocis: unde analoga simplicia sunt in significata, intra etiam aliquantulum cum proportione univocis.

Analoga dividuntur in physica, & logica. physica 15, quorum nomen est omnino, ratio vero significata eadem logice, & per naturam, disunta vero physice, & realiter: sic animal est physice, & realiter tantum in homine, & equo, logice, vero est idem. haec autem inter quae sunt analoga, & simplicia univoca, ma diversitas in re reperta, et non ratione nominum, sed a respectu: quia etiam dicuntur physica, & logica, quia apud logicum, qui non ratione cum proportione multa habet diversitatem, licet illa habeat, apud physicum, qui res non ratione distinguit.

Analoga logica, quae proprie talia dicuntur 15, quorum nomen est omnino, ratio vero significata eadem secundum quid, & simpliciter diversa. haec dividuntur in analoga proportionis, seu attributionis, & in analoga proportionalitatis. & huiusmodi divisionis capitis ad verum, & proprio habitudinem, seu respectum unum, ad aliud per aliquam similitudinem: sic tamen analoga attributionis, ut ens proportionis ad animal humanum, & medicina, quia ratione significata per nomen tamen eadem secundum minus, et eadem sit sanitas, quae respicit animal humanum, & medicinam, & respectus non habitudinem diversam respicentem animal sanum per modum subiecti, medicinam per modum causae, & humanum per modum signi.

Unde analoga proportionis sic definiuntur: quorum nomen est omnino ratio vero significata eadem secundum minus, & diversa secundum habitudinem ad illa. ut singulis in exemplo apponitur sanum, ut ad ens ratione significata per nomen analogia proportionis et intrinsece in principali analogato, et in aliis per extrinsecam denominationem ut partem stat in exemplo alterius: per ens quod minus dicitur, quod analogia proprie est proprium principalioris analogati.

Analoga proportionalitatis, sicut illa quorum nomen est omnino ratio vero significata eadem simpliciter diversa, & proportionalitas eadem. sic ens principium analogice dicitur de corde, de causa, & de fundamento domus: quia sicut cor est principium vitae, ita causa sui respectu, & fundamentum domus. analogata sunt alia ab ens proportionalitatis proprie, alium proprie, & minus proprie. 2 dicuntur illa, in quibus ratio significata proprie inest ei, sic ratio principii proprie convenit cordi, causae, & fundamento. 2 vero illa, in quibus ratio significata non inest proprie, sed solum inest proprio respectu hominis, & humanis. ex quibus sequitur, quod in analogia proportionis, in multiplicata ratio significata per nomen, quia unica inest intrinsece in principio analogato, in aliis vero est inesse, solum ex multiplicatione in illis respectus, & habitudines ad illum significata: in analogia vero proportionalitatis multiplicatur in analogatis ratio significata per nomen, in illis quae intrinsece inest proportionalitas, ut ens in ente proportionis. analogia proportionalitatis proprie quadruplex numeratur proprietates. 1 est quod ratio significata sit intrinsece in omnibus. 2 quod sit multiplex, & non ut in univocis. 3 quod omnia ordinentur ad principium aliquod. 4 omnia quae de eis ponuntur abstrahi possunt aliquomodo.

Inquirit quae sit causa analogiae proportionis? subdit hoc radicitus perquirendum, quod sequitur, ut transcendentia est sufficiens causa analogiae, quia ratione solutae transcendentia sunt, ut dicit partem & simpliciter diversae; ut go. dicit proprie praedicata transcendentalia, ut ens, unum, verum, & simul simpliciter differunt. nec quod dicit partem quia in proportionalitatis inest in ratione minus, quo ad suam differentiam. in proportionalitatis non dicuntur proprie proportionalia: sed praedicata transcendentalia et essentialia differunt proprie; ergo

qs. 5. 3. DE ENTE & DE illius PPrietatibus.

Ordiemur ergo prius agimus de proprietatibus entis, quae dicuntur esse entis. quae ratione proprietatis non parum iubat intellectu, vt 2. modum percipiat ea quae de ente dicuntur. quae modo vere duplex genus proprietatis communis assignari. alias reales, quae realitate ab ente non manant, & absque realitate distinguuntur vt risibilitas respectu hominis: alias nominales, & logicae, quae absentia realitatis non manant, nec distinguuntur, sed ipsa classicis modo explicantur, & per ea ad aliud, vnde absentia solum distinguantur respectu, & per ea ad ens ipsum mutata.

Huiusmodi ergo proprietates sunt attributa, quae ente communiter attribuuntur, quae nec absentia realitatis manant, nec absque ente distinguuntur: sed quia ad ens aliquo modo sequuntur, vt aliquid absque ente demonstrabile apponi, ideo proprietates vocantur, vnde entis communiter assignatae vera, propriae, notionales, & logicae. vt autem aliquae res dici possit hoc modo proprietas, tres necessario exigantur conditiones. 1. vt quod proprietas aliqua, quia praeter illud non ponitur dici proprietas. 2a. quod cum ente convertatur. 3. denique quod absque ente aliquo modo distinguatur.

His suppositis certum omnino est habere suas proprietates, cuiusque ibi enumerandas tantum esse tres: scilicet vnum, verum, & bonum: alii dicant esse sex, intuendo ut, res, ens, verum, bonum, aliquid, vnum. alia sequentes annumerant ens, dicunt esse quinque. alii excludunt ens, & res. his etiam statutis, solet actum vitare, quomodo distinguantur ab ente, & quid addant supra ens. non autem inutilem magni ponendi parum in moralibus.

1. ASER

Vnum verum, & bonum sunt proprietates, non vera attributa entis: sed ea omnino, & quatenus vnum verum, & bonum sunt realiter ipsum ens, & ei aliquid superadditum. nomina vnum addit enti negatione divisionis, verum intellectui, verum addit enti relationem ad intellectum, bonum addit enti relationem ad voluntatem; ergo vnum, verum, & bonum sunt vera attributa, non vera proprietates entis.

Dices: verum est non convertitur cum ente. ergo verum est proprietas entis. accepta: intellectus cognoscentia; ergo est vera: sed non sit ens; ergo. 2. bonum est proprietas entis: sed non habet bonum: sed plures amant non esse, quam esse ens; ergo non est ens. 3. non data esse ens: sed non data esse vnum; ergo vnum non sequitur ad ens. = ad 1. & 2. dico intellectus, & voluntas semper exigunt ens ad notitiam, & esse, vnum verum, & bonum semper sequuntur ens. ad 3. iam alibi diximus omnia sequuntur ens ex vnitate transcendentali, quia natura 2m se negamus.

2. ASER

Aliquid est proprietas entis. 1. ratione ad verum, quod aliquid potest ~~aliquid~~ dupliciter accipi: 1. 2m quod significat ~~aliquid~~ quidditatem in quo sensu non est proprietas entis, sed ipsum ens. 2. ~~aliquid~~ pro aliquid quid, in quo sensu, ~~aliquid~~ quilatenus quatenus aliquid est negatio, sicut est proprietas entis: ratione vera: aliquid superadditum enti divisionem aut libet alio, & quasi est proprietas entis: ratione vera: aliquid superadditum enti divisionem aut libet alio, non logice primum, quem sit vnum, quam quod est ab alio divisum; ergo aliquid in sensu explicatum supra est proprietas entis.

Dices: vnum est indivisum ab divisum aut libet alio; ergo divisio aut libet alio significat per omnia: ergo aliquid nihil aliud ad ens quam aliquid per vnum; ergo aliquid non est proprietas entis = respondeo ex d. Thomas 1. 2. de Ente et Essentia ar. 1. quod vnum ens dicitur vnum, in quantum est divisum, vt aliquid, quatenus est aliquid quid, hoc est aliquid divisum ab alio vnum ergo est vnum in divisum non distinctum enim partes per indivisionem, vnum solum est ablativum divisum ab alio, quatenus vnum in parte est aliquid quid.

3. ASER CIO.

Res non vera proprietas entis: sic d. Thomas loco allegato obiicit: in hoc differunt ab ente, quod ens sumitur ab actu essendi, & nomen rei exprimit quidditatem, seu essentiam: sed quidditas, seu essentia entis non est proprietas illius; ergo res 2m quod exprimit quidditatem seu essentiam non est proprietas entis; res ergo est differentia entis ab ipso et praeinvestigata.

Assequatis ergo proprietatibus entis placet illas breviter explanare, vnumque quod dicuntur esse abvnitate distinctas partes per indivisionem: dicatur quia ens vt vnum non est vnum per indivisum: sed vt non indivisum distinctum partes per indivisionem. ergo non tantum est ipsum distinctum partes per indivisionem. vnum ergo solum addit ens indivisionem

seu per divisionem ab opposito esse distincta. **D**ubitabit autem sit ne hic modus aliquid positibus, & negatibus. 2. varietas Auctoris, quia non verum modo loquitur simpliciter & ex modo dogmatica. qualiter in divinis, ut patet in mentis, in principio & alia huius modi. 1. pars probata: privatio sine negatione stare dicta, sed non distincta ab eo cui penitus: sed verum distinguitur vel habent; ergo non divisio sumitur alius nec distincta quid privatibus; ergo. **D**e veritate latissime agit Doctores vere vera tamen dico, veritas dicitur de veritate, cum id veritas excludit falsitate. veritas autem duplex, formalis, & objectiva. veritas formalis sicut in ipsa mente obiectiva. veritas obiectiva, quae transcendentalis dici solet, quia omnibus rebus, & entis, simplicem explicari solet: 1. pro qua res, vera sit, quae. 2°: pro qua res habeat positivam, & intrinseca capacitate, ut terminet veritatem mentis. 1. dicitur vocatur absoluta & prima, quia omnis rebus praeest. 2. dicitur respectiva, & intentionalis, quia explicatur per ordinem ad intellectum. Ex Doctore N. Antel mus Dialogo de veritate capite 9. dicit veritatem rectitudinem. Sola mea directam.

Veritas intelligitur quae dicitur solum ut ens entitatis, in 2. vero ad aptitudinem entis, ut veritas, ut veritas omnis cum hoc tamen discrimine, quod entitatis ut ens subiectivum, alis vero ut solum enunciative, entitatis ut ens aliis, & intrinseca actu, & potestatis aliquid veritatis aliis intrinseca, & solum per extrinseca denominationem & ipsa adhaerentia, seu veritas formalis. in his duobus generibus veritas potest dici proprietas entis, quia explicatur de passione nobis ab eo, & prius in primo: in primo veritatem proprietas entitatis. in 2. vero entis subiectum veritatis. **E**xplicata natura veritatis, nunc ut inquirentur tamen agendum de veritate, quae ab omnis se quitur ipsa illud: verum Deus cuncta quae fecerat & exaravit bonum. bonum ex locutus est Thomas exprimit omnia ad aptitudinem, id quod dixit philosophus 1. Ethicorum. bonum quod omnia appetit: unde ratio boni importat relationem ad entitatem. bonitas autem alia ab absoluta, & alia analogia, 1. consistit in perfectione ipsius rei omnipotentis tantum et alteri convenienti. bonitas absoluta, alia essentialis, vistum in perfectione essentiae, alia in quantum alis, quae unde ex omnium partium, bis, positionem, alia vero accidentalis quae res a bonitatibus ad res positas, & ipsarum ut sanitas, & pulchritudo. **D**ein bonitas alia physica, moralis alia. 1. consistit in perfectione virtutum. 2. in permittantur cum dictamine practico rectitudinis. ut unum bonitas dividitur in polis, & obiectiva in solitaci bus respectu. 2. in intrinseca capacitate obiecti ut terminet, ac moveat appetitum omnis bonitas. alia est concreta, quae sentantur ad rationalem naturam rationalium operum. alia est utilis, quae ducit ad alterius assumptionem. alia omnis est delectabilis quae delectatione, & gaudium secum affert. ex his omnibus solum bonitas absoluta positiva, & fundamentalis natura bonitatis entis, propriae, quia sola illa quae est omnis.

Malum quod vero est ratione carentia seu privatio boni: unde quia malum mensurabile ab omnibus quae privat: tantum non nisi rebus quae possunt moralibus, talmalum, qualibet bonum exarat bonum operatum, & ut omnis vere nulla ratio malum, quia nulla pit bonum: unde omnium dicitur, nulla causa peccandi malum quia omnis non data causa peccandi, sed solum per accidens. diversorum malum habet per stricta ratio abnegationis boni non exercet in illa nec explanatum moralis, & maxime quia non tantum tuti nec bellis agendum ad ethicos enim ad theologum spectat in quibus plura ratio sucum parvum pulchra, plenamanu gesta in mentis. sufficiat ergo agendum hactenus entis hac per prolusisse.

Q. 6. Utrum Ens trans cendat omnes modos, & differentias rerum. S. cc. 1. Aliquibus premissis referuntur sententiae.

A qui con
Zolaletur
segundo a
sicuro Ab
P. M. fr. G
vea hixo 8
mos, & lect
P. M. fr. St
as, & Muro

6. vtrũ
ns trãscẽdat
emodos,
differẽtias
extu.
cet ab
nibus quę
nisq; referũ
tur stũ

Dubiũ hoc procedit de trãscendentiâ insensu materiali, & identico cõpertuenti nẽ quod libet prædicatũ superius, quâ by omnivocũ sit, et antice includit suis differentijs inferioribus. Procedit ergo de trãscendentia in sensu formali, in quarto q. vtrũ ens sit prædicatũ trãscendens, ita, vt sit de conceptu quidditativo, & essentiali omnis differentiæ. Quo ad vertit qd ens è duplex, participiale, scilicet, & denominale: ens participiale è ens existens, & extra causas positũ: nominale vero è ens actũ ad existendũ realitx, sive ens possibile, & quidditatiue positũ. Procedit ergo prædicens difficultas de entinominali, in quatuor tãtum negat trãscendẽdi à formali. 1 ta Schotistæ omnes cũ subtili Doctore in Nominales cũ 6 Chamo, & alij Iesuitæ tesse patre Pennado. 2 sta probant trãscendentiâ formalẽ entis in omnibus suis differentijs: ita Thomistæ omnes cũ Angelico præceptore. Nostratis omnes plerũq; cũ eminentissimo Cardinali de Aguirre, & Monedx, & omnes Iesuitæ cũ eximio Doctore.

N. Cl.

Ratio omnis entitatis formalis transcendit formalitx, omnes differentias inferiores quarũ ita Philosophus 3 metaphysicorũ testatur Duodecimo per hæc verba: ens nõ è genus, eo qd de differentijs prædicatur. nec referent ti dicas ens materiale prædicari de cæteris differentijs: nã genus et à prædicatur materialitx de differentijs: sed ens nõ genus, quia prædicatur de differentijs, ergo prædicatur sublimiori sensu formali: nũc sic: sed prædicatio formalis exigit trãscendentiam formalẽ, & identitatem formalẽ, in quo consistit trãscendentia formalis, ergo. Ibi docet D. Thomas q. 1 de veritate articulo 1 prædicens: enti nihil potest addi extra neq; admodo quo differentia additur genri, quia quilibet natura essentialitx è ens. Probatur maiorem sc. ens trãscendit formalitx omnes differentias. Probatur min: rationalitas vero è formalitx positivilis: sed positivile formalitx è formalitx ens: ergo. min patet, quia ens, & positivile, prædicentur in præsenti suponũt. maior probatur: rationalitas formalitx excludit suũ contraditorium: sed positivile è qd excludit suũ contraditorium: ergo. min patet, quia positivile è, qd sine contradictione potest existere. Probatur maior: rationale formalitx opponitur irrationali; ergo. Confirmatur, & explicatur hæc ratio: omne qd excludit formalitx suũ contraditorium negatiũ è formalitx ens: sed rationale excludit formalitx suũ contraditorium negatiũ; ergo. patet maior ~~qd excludit~~ formalitx suũ contraditorium negatiũ, è excludere formalitx non ens. Probatur min: contraditorium negatiũ rationalis è irrationale: sed rationale excludit formalitx non rationale; ergo. Probatur min: animal iuxta aliquos excludit non animal; ergo & rationale non rationale. patet consq. quia rationale opponitur rationali, & non rationale, a animal, non animali. Respondet Schotistæ ~~nulla~~ (similitx loquũtur de varijs differentijs) rationale nec è formalitx ens, nec nihil, nec possibile nec impossibile è, nec excludere, nec includere formalitx suũ contraditorium, sed alijs omnibus præscindit formalitx: dicit enim rationale, solũ è formalitx id per quod definitur: sed per ~~ea~~ nulũ ex dictis conceptis definitur, sed omnia ceptx è præcisum dicuntur, sive detexminatorijs amplis ad hominem: hinc ergo rationale nec è formalitx ens, nec formalitx possibile, sed ab his iuxta ipsos præscindit. similitx enim docent cetera differentias non è ens, sed determinatorij entis. Contra 1 animal formalitx excludit non animal; ergo rationale formalitx excludit non rationale. acc. sciditur, & distingũ. Probatur quia ita contraditorium opponitur rationali non rationali, sicut animal non animali. 2: animal definitur per exclusionem non animalis, nec ens per exclusionem non entis: sed animal excludit non animal, & ens non ens; ergo è rationale definitur per exclusionem non rationalis, per eiusdem, & per è formalitx ens, potest tamẽ hæc omnia formalitx includere

quia excludere

d xat. è quia definito alij p vivens sensibile, d definito entij per rationali
ñ ad existentiam ñ definitione in adiquatum sumptum, ñ enim ~~[illegible]~~ plura
alia p quibus cata qui dicitur a in esse rationis in vita, inter quæ numerantur scientia
strahibilis; et ñ ergo dicimus d definitione rationalis. Rationalitas proprietas è positivi
lis; ergo a positivitate ñ prædicandum. ac quatuor: tunc quia rationalitas è proprietas de
terminatio alij ad hominem: sed determinatio alij ad hominem è proprietas positivi
lis, ut ipse homo; ergo. tunc etiam. quia homo distinguitur per rationalitatem ab impositi
vili; ergo rationalitas è proprietas positivilis; ergo d ens. ac quatuor: homo per rationalita
tem distinguitur ab omni eo qd ñ è homo; sed impositivile ñ è homo; ergo homo per rationali
tatem distinguitur ab impositivili; rationalitas ergo è proprietas ens nominalis, sive positivi
lis; ergo ens proprietas rationalis, transcendit d omnes alias differentias. Plures ad vox ra
tione cum Mr. Mexinexo dividunt ens, in ens quid, sive substantibus, d in ens qua
le, sive accidentibus; docent p secundum entij qualis sive naturas omnibus differentij, quia omnes
qualificant ens modo quo differentia qualificat genus, strahunt exo opinantur de ente
quid strahi: ens quid, è qd dicit in recto potentiam ad existendum, d excludit
sum strahitur negatibus: sed quilibet differentia dicit in recto potentiam ad exis
tendum, d excludit sum strahitur negatibus; ergo. 2: quilibet differentia entij
è ens quid, d ens quale; ergo. ac quatuor: quilibet differentia ex modo significandi determinat ens, d ens potens esse: sed 2dum sumptum è ens quale, d
ens quid 2dum sumptum; ergo.

Solutio argumentorum.

Argunt: ratio communis strahibilis, non includitur proprietas in ratione particulari strahente: sed ratio communis entij strahitur, d determinatur, ad substantiam, d ac
cidens per differentias per se, d in alio; ergo ens in communi ñ includitur proprietas in
suis differentijs. maior quatuor exemplo animalis, qd ñ includitur proprietas in rationali:
alterum p sua natura ratione: ratio communis strahibilis perficitur, d reducitur ad actum
per differentias strahentes; ergo ñ includitur proprietas in differentia strahente; alias
enim iam esset in actu perfecta. Ad argumentum ex pondere maiorem è ens extra
in strahione prædicamentorum, d simpliciter tali, qualis è strahitur conceptus universalis: ens exo
ñ strahitur p prædicamentum, d simpliciter per suas differentias, sed solum es prædicamentum, d in p prædi
quatenus entia manifesta esse presto supra dictum nobis expressionem quidem determinata
in plicita autem proprietas stetain expressionem communem, sive ratione communis sumen
tij, propter p ñ resultat ex a positione metaphisica ex ente, et ex suis differentijs sicut
resultat ex animal, d rationale, quia animal, ad rationale, mutuo ut partes se excludunt, at ve
ro ens, et per se ñ separantur ab p ts, quia per se proprietas è ens, d hic stat disparitas
ad tpbationem, d ad 2 solutionem. Dices: rationalitas p prædicamentum strahit animalitatem: sed ani
malitas è proprietas ens; ergo d rationalitas p prædicamentum strahit ens. ergo d per se sitas
d ego maior, et distinguo minor: animalitas è p prædicamentum ens determinatum ad ego: ens ab
solutum sumptum nego minor: d distinguo sequens: propriè strahit ens determinatum
ad ego: ens in communi nego sequens. animalitas enim è ens determinatum ad vita, d indeter
minatum ad talem vita, ad quam p prædicamentum strahitur per rationalitatem: ens vero determina
tum ad vita è p prædicamentum ab ego, d extra sumptum differentiam vita. ens vero absolutum sum
tum, d in communi solum potest determinari per differentias actum inclusas, ñ ergo p prædi
cam, sed es prædicamentum, d ing prædicamentum potest determinari. Replicabis; ergo d ens strahitur per
per se, d in alio, ñ strahitur per aliquid proprietas distinctum ab ipso ente, sed per aliquid
abipso es prædicamentum distinctum: sed substantia, et accidens differunt per per se, d in alio; ergo
substantia, et accidens solum p prædicamentum differunt. Cæterum es nego hac sequela. quia
cum ens sit conceptus simplicitatis diversus, substantia, d accidens differunt simpliciter per ex
se, d in alio, et etiam differunt simpliciter per ens, quia ratione conceptus communis simplicitatis
diversi è convenientia 2dum quid, d ex quo sa diversitas in ipso conceptu communi.

Insistis: substantia non venit cum accidenti per ens; ergo per ens non differat ab accidenti. probo sequela: id per quod substantia differat ab accidenti, non venit per ens cum accidenti. sed per ens non differat ab accidenti = distinguo ac: venit cum accidenti analogice, concedo: univoce, nego ac, & consequens. nam conceptus communis analogus talis, ut ratio veniendi cum quo, quia ratio significandi cada, & cum quid cada, & etiam ratio differendi simpliciter, quia significat res simpliciter diversas: unde substantia, & accidens cum quid venunt in ente, & simpliciter differunt, quia in ente qualiter illud participat. Argumentum 1: per se entitas non definitur per ens; ergo ens non includitur formaliter in per se entitate. ac quoad 1: per se entitas est conceptus superadditus enti; ergo. 2 formaliter: per se entitas non definitur per se solum ens; ergo ens, & aliquid aliud. sed hoc aliud non est formaliter ens; ergo differentia entis non est formaliter ens, sed aliud ab ente. 3 formaliter 2: tale est principium discursus: sed in hac definitione non ponitur ens; ergo non definitur per ens, ergo non est formaliter ens. Nego acc ad quod nego quod per se entitas est conceptus superadditus enti cum cum cum, & non cum implicitum, quia per se entitas est specialis explicatio entis: cum quo stat ea non distingui formaliter ab ente: sicut animal, & rale non distinguitur ab ente, nec ab homine. hinc ad 1 formaliter dicimus illud aliud esse distinctum, & aliud quod ad modum explicari, ut diximus in argumento. ad 2 formaliter nego distinguo consequens: non definitur per ens tanquam per explicatum specialem, concedo: per ens quidditative includitur nego consequens. Argumentum 3: quod dicitur ordinem ad diversa notata distinguitur formaliter a differentiis includentibus, & includis: sed ens, & rale dicitur ordinem ad diversa notata, hoc enim dicitur ordinem ad diversum, illud vero ad essentiam; ergo intra ens, & rale datur fundamentum ad distinctionem formaliter includentis, & includi. 3 consequens sequitur, minor certa, & maior patet, quia natura omnium ab ente distinguitur formaliter distinctione = ad argumentum distinguo maiorem: quod dicitur ordinem ad diversa notata, secundum non includitur in conceptu alterius, concedo: ad diversa notata intra se quidditative inclusa nego maiorem: disconvenientia minor nego consequentiam. Distinguitur enim manifestum, & rale distinctione mutuae inclusionis, quia habitudo ad diversum non est de conceptu quidditativo formali habitudinis ad sensationem, diversa enim se habent, aliquando enim dicitur per causam, ut in homine, aliquando vero non ut in equo: habitudo vero rationalis ad diversum, est habitudo ad essentiam, non similis ordo est formaliter possibilis, sive potentiae essentiae, unde ordo ad diversum includit formaliter ordinem ad essentiam positivum. Replicavi: ergo rale per se dicit ordinem ad diversum & includit ordinem ad essentiam: sed rale per se includit rationale, sive sensitivum negative; ergo quidditative per formaliter ens includit formaliter sensitivum = concessa consequentia distinguo subsumpta: includit rationale formaliter, concedo: formaliter implicitum sub distinguo: formaliter sensitivum rationalis nego: formaliter sensitivum possibilis, concedo mina, & nego consequens. includit ergo rale, non rationalis, & sensitivum rationalis: formaliter quod rale per se, verum quod per se possibile est, quia rale per se ponitur non rationalis, & possibile per se ponitur repugnantia.

Argumentum 4: malitia formalis peccati est propria differentia entis: sed malitia formalis peccati non est formaliter ens; ergo: probatur minor: omne quod est formaliter ens causatur a Deo: sed malitia peccati non causatur a Deo; ergo = argumentum ratione est plane theologia, ad nostro instituto prorsus aliena. verum tamen ex S. P. Anselmo respondemus negando maiorem, quia malitia peccati non est aliquid ens, sed privationis, ut dictum est differentia privativa: sed quia opinio statuens peccata perpetrabilia posse, quibus nullam causam ad Deo, sub ratione dicentem non permittere, cum Jesuitis dicit deum causam malitiae peccati non sponte, sed quasi invitus & actiatum tractatum. Qs 7 Utrum ens rale sit ana

Logum ad Deum, & creaturas, substantia, accidens

S. cc 1 PAUCIS Prælibatis sententiis

refertur

Supponimus ens non esse pure æquivocum, non ea omnia in perfectione entis participare aliquid aliud præter nomen, nisi minimum rationem entis, per similitudinem entis tantum et proximam cum illo. supponimus enim etiam aliquos Scholiastas, ens esse ambiguum ens ergo ad ens reale, et rationis, quia hoc non participat simpliciter rationem entis. his suppositis ens potest dividi in creatum, et increatum, sive in ens a se, et ab alio, hoc est in Deum, et Creaturas. potest etiam dividi in ens per se, et in alio; hoc est in substantia, et accidens; potest sub ultimo dividi in simpliciter, et in simpliciter, et quod simpliciter in quo dicamus directe ut homo: et quod reduplicative ponitur in quo dicamus, ut di particulis, partes physicas, et modi. His prælibatis, ita quinque vocationum entis: ita Scholastici, et Thomistæ, Cuntius et eorum discipuli, et Scholastici, videlicet denominales; illis addunt ex Jesuitis, Oviedo, Deinabo, Quixos, Hurtado, ergo aliquas plures, quinque ex suppositione transcendentis entis, quoque. 2 sta negativa: ita omnium ones, quitrans cendita ~~[illegible]~~ aprmat: hæc sententia exdictis necessario sequitur; sed quia aliqua ex quinta adversariorum dicitur in primat transcendita, et alia dicitur quat vinvocationem: placuit nobis cum vicinis loqui.

Nos tra Con Clusio

Ens analogum est respectu Dei, et Creaturarum, substantiæ, et accidentis. duas partes Otiones scl. 1 quatenus ex D. Thoma 1 ST ra gentis capi. 36 lib: relinquitur non Gonthul de Deo, et duab. aliis univoce prædicari. quatenus ratione: ratione in qua inferiora non veniunt simpliciter, non univoca, sed analoga: sed Deus, et Creaturæ non veniunt simpliciter in ente; ergo. quatenus: differentia entis ss Deus ceptæ quidditativo ellius: sed Deus, et Creaturæ non veniunt simpliciter in ceptum cum entia ss differentia; ergo. maior certa supposita transcendentia: et minor patet, nam Deus, et Creaturæ simpliciter differunt in ratione simpliciter, et quidditative vix sa

Respondet Scholiastæ nostra ratione non quatenus dicente simpliciter precisa suis differentiis, sed solubiliter ad ellas ST rato = sed ST ra est quia ens non potest simpliciter prius in ratione ens nisi differentiis ut ST avit ex nquit Dubio. ergo solutio totalis supponit: sed quia plures concilat precisionem simpliciter tali cum analogia alia ista ellos in quinata solutio: ens in simpliciter prædicetur tam essentialiter ratione dicas bivinstate: sed prædicatum in simpliciter prædicatur essentialiter non sed analogia; ergo. maior quatenus extrans cendentia entis, et minor ex dictis nomen vocum.

3: ens non est genus ad Deum, et Creaturas; ergo ens non est univocum. Deg. sequitur, nam iusta doctrina omnium ~~[illegible]~~ bis tra dita, quod univoca veniunt sub aliquo genere; accidit quatenus: tunc quia ens esset genus ad Deum, et Creaturas, Deus ponitur ex genere, et differentia: sed summa actualitas Dei est infeorum bilis cum potentialitate generis; ergo ens non est genus ad Deum, et Creaturas: tunc etiam quia si ens esset genus, esset superius substantiæ, et ratione genus superius ad descendens prædicamenta: sed hoc est tra ad minus stat exphilosophis, Damascenus, et D. Thomas supra; ergo.

2 pars similitudinis sequitur extrans cendentia entis ultimus Quia substantia ex Aristotele 7 metaphysicæ textu 25: ens nec equivocum est Cita, nec est homo. ratione substantia scl.: substantia est ens simpliciter, et accidens est ens rebus quid; ergo substantia, et accidens rebus quid veniunt in ente; ergo ens est analogum, et non univocum. accidit quatenus: ens est id quod potest esse tuc: sed substantia potest simpliciter esse tuc, et accidens rebus quid; ergo. quatenus: existere solum venit simpliciter enti per se existenti: sed substantia existit per se, accidens vero non alice ergo.

Ex dictis sequitur ens est analogum respectu suorum inferiorum. ut dicta analogum respectu omnium prædicamentorum quibus cum æqualitate ut in participata: et ratio eadem est, quia ens transcendit omnes differentias prædicamentorum: sed ceptus transcendens omnes differentias prædicamentorum analogum; ergo. quatenus: ceptus transcendens omnes differentias includit essentialiter illarum bivx stat:

sed analogia explicatur per illusionem essentiae diversitatis; ergo.

Solutio argumentorum

Argumentum 1: substantia transcendit differentias inferiorum: sed substantia est praedicatum univocum, ergo ens est univocum; ergo esset transcendens, confirmatur: ens est obiectum metaphysicae: sed obiectum metaphysicae debet esse univocum, ergo ens est; ergo. praetermitto: obiectum metaphysicae tribuit illi unitatem, illam specificat; ergo. confirmatur 2°: unitas positiva dicitur univoce de inferioribus: sed unitas excepta transcendens; ergo. quatermaior: unitas sumitur negatione divisionis: sed negatio univoce convenit omnibus inferioribus, quia negatio non admittit magis, et minus; ergo.

Ad argumentum 1 in contrarium maioris: substantia est plus quam negatio maioris: substantia praecisa est completa, et incompleta secundum maiorem, et 1 in contrario minoris: substantia est praedicatum univocum secundum minorem: substantia incompleta negatio minoris: de hac divisione substantiae in univocam, et analogam, sive incompletam, et incompletam, iam aliquam diximus, plaga aliaque propositum dicimus. ad 2 confirmationem in contrarium negandum est minorem, quia ad rationem obiecti, et necessaria non est univocatio, nec unitas positiva intrinseca esse, sed sufficit unitas extrinseca, et negativa, nam obiectum non tribuit scientiae unitatem positivam intrinsecam, illam enim non intrinsecus, sed tantum extrinsecus specificat.

Sed 2 dubitatum alicuius innuata dicimus ens in ratione obiecti, et in linea intelligibile univocum dici posse, quia in linea intelligibile textum maxime potest sumi non equalitur scientifica. plura enim univoca possunt in linea intelligibili, quae analogia insensibilia, et quia univocatio non accedit gl. ad 2 confirmationem negationis maioris. ad probationem illius negationis maioris, quia non probat, quod possit tribuere explicatum per negationem subsequutam ad illud. illata tamen admittunt decimus negationes et privationes maiores, et minores dici posse, per ordinem ad primam privatam, in de quo magis subiectum accedit ad multiplicitatem, et magis unum: sic peccata et alia, quae tollunt in privationem sistat, gravior, et levior ratione peccandi ad virtutem quae privat.

Argumentum 2: Deus potest esse causa univoca creaturarum; ergo potest univoca cum illis. ace probatur: Deus potest se solo producere quidquid nactus causis secundis quibus creatis cum suis: sed causae univocatae cum subiectibus; ergo Deus. confirmatur: Deus cum suis creaturarum: sed mensura univoca convenit cum mensuratis; ergo — argumentum cum confirmatione patet. Dicunt quidam esse posse Deum univoce secum convenientes, non solum in essentiam rationis specificae; quia Deus potest suplere secundas causas assimilatae secundum rationem specificam, potest esse mensura certus specificae creaturarum: sed haec est quia absurdum; ergo. Dico ergo cum communi doctrina Deum suplere posse cum causis secundis, univoce, operando autem non modo proprio creaturae sed modo selectionis, et perfectionis; unde Deus sic operans causat secundum univoce convenientes cum creaturis eius dignitatis, non tamen cum Deo. ad confirmationem similitudinem respondeo, quod mensura homo genere adequata, et eius dimensionem cum mensurata univocatur cum illa: Deus autem est mensura excedens genere, et superadequata creaturarum, ac propterea dimensionem.

Argumentum 3°: datur praedicatum univocum secundum Dei, et creaturarum; ergo ens est praedicatum univocum. ace probatur: sapientia, bonitas, et iustitia, et praedicata subsequuntur ad ens univocum. exo. in primis argumentum deducitur procedit ratione vel., quia determinatur ens non esse univocum secundum Dei, et creaturarum, non autem amplius aliquam rationem univocam. dicunt negando ace: ad probationem similitudinem negando ace. quia omnia praedicata, et quidquid aliud signari possit inventum in Deo, et creaturis cum infinita diversitate ab essentiali, ac propterea praedicata essentialia opposita univocationi. Argumentum 4: accidens convenit enti non dependet a substantia; ergo convenit univocatur cum illa. ace probatur: quod venit accidentis in ente, venit proprium omni enti: sed nomen ens dependit a substantia non substantia a non dependit; ergo. confirmatur: accidens non est ens metaphysice, sed vere, et propriete entis; ergo accidens est simpliciter ens; ergo simpliciter venit cum substantia in ente. in primis negando ace negando seq.: non secluso dependentia accidentis a substantia, solum tantum centra entis, et intima inclusio perfectionum sufficit, ut accidit, et substantia non veniat in ente, sed cum diversitate

D in ordine ad ax gumentum quod acc: nam dependentia accidentis a substantia est essentialis. ad quod tertio dicitur in quomodo esse: quod ventat accidenti in quantum ens, et 2 dum hoc expressum sed tamen maiorem: 2 dum implicitum, et 2 dum aliquid speciale ex tamen maiorem: sed tamen dicendum esse quod. sed cum diximus de primas entis diximus in enti, in ente entis, non esse implicite, sed implicite, quod sufficit ut sint de sententiis, non autem sufficit, ut dicatur entis non omnes omnes enti, quia cum ens non sit simpliciter unum, sed implicitum diversum, sed mixtum positum omnibus in superioribus omnes differentias inclusas in ente. ad 3 ita maiorem dicimus, quod accidens vere, et propriè ens mutuatur, et improprium, quia vere, et propriè participat esse ens 2 dum quid. Ad quintus: ens non participatur inequaliter et per se, et Paulo, nec est dependentia unius ad alium; ex quo specialiter illo è univocum, et formatur: ens tendendo ad individua per media univoca, scilicet per animal vivens, et hoc; ergo ens è univocum ad individua per media sed ergo, quia analogia non proprie precise ex dependentia, et inequalitate, sed ad illa sufficit, quod ens sit ratio dependentiae et inequalitatis. hoc autem habet ens quia ens transcendens. ad 3 ita maiorem dicimus, quod ens in quantum ens non descendit ad inferiora hic immediate, et ab alia immediate, non ens analogum, seu ut ens immediate ab omnibus participatur, et dicunt ga mus acc, quia tolum descendit ad inferiora per media univoca ens extratum, et denominatum ad predicatum univocum.

E ex dictis sequitur ens reale esse analogum analogia proportionalitatis propria, seu per comunicationem superiorum in inferiorum: quia ratio entis intrinsece participatur ab omnibus inferioribus vere et multiplicatum illis. dicitur tamen patet ens etiam esse analogum analogia attributionis, respectu Dei, et Creaturarum quia ens aliquid significat entitatem intrinsece superiorem in solo Deo: ista illud Exo 3 ego sum qui sum, qui misit me ad vos: sed quia entitas non existens in solo Deo, cum aliquid ponit denominatum intrinsece entitatem abentitate divina non Creaturae dicuntur ordinem ad Deum per modum signi, et effectus; ergo.

Q. 8a. Utrum Deus Unus Deus Entis A suis Superioribus Precisus. S. Cc. 1a. Explicatur titulus, et referuntur sententiae.

Ad hoc supposita tria sententia entis celebris è intra metaphysicos et novissima prisci. et quia advertite alia è secta peripatetica, et alia obiectorum: peripatetica è magis intentionalis, seu repraesentatio in actus intellectus rationum entis: obiectibus è ipsum ens, et mutuo coexistens, et dicitur primo tum a obiectis per sectis peripatetis, sive intellectale. et advertite tria sectae obiectibus duplicitate positivum, et duplicitate possibilis cindi, scilicet perfecte, et simpliciter, et imperfecte, et 2 dum quid: precindit è et perfecte unus sectus a obiectibus, quia dicitur nos citra, et nulo modo nos citat in particulari, nec intellectum dicitur. precindit imperfecte, et sectus obiectibus è unus 2 dum quid, et simpliciter multiplex, quia dicitur inferiora actum inclusa in ratione omnium. I

advertite, quod abstractio alia è partialis, et totalis alia. 1 data quia dicitur nos citra praedicatum unum cum positiva seu ut concealtis aliquis identificati cum ipso: ut dicitur nos citra animal cum exclusione pali positiva rationis. 2 data dicitur nos citra unum sine exclusione positiva alterius, imo cum inclusione positiva non actualis, sed potentialis. et hoc è duplex alia mutuata ab aequata, alia vero non mutuata et aequata. inter posita ad invicem quo praedicata se parant in ente totaliter, et unum sine alio non sci: ut animal sine ente, et vice versa. inter vero unum potest sine alio non sci, non vero extra. H

Hi supposito Scholastici, et Nominales tuentes univocationem entis, similiter hoc est illud de simpliciter unum, perfecte et precindere a suis superioribus precisione partiali, et mutua. 2 sta adhuc supposita tria sententia entis, et illius analogia et proprietas precisionem totalem non mutuam, dicent hoc ens simpliciter a suis superioribus precindere, quia illis differunt non precindit simpliciter ab ente. sic sequentur summo pontifices Scholastici, quibus adhaerent omnes Jesuitae cum eximio doctore, non nulli thomistae, et nostri, quia plurimum excellentes monetur.

Q. 8a. Utrum Deus Unus Deus Entis A suis Superioribus Precisus. S. Cc. 1a. Explicatur titulus, et referuntur sententiae.

35ta negat absolute omnem praecisionem simplicitatis, et unitatem praeter obiectibilitatis, et omnis intellectus mysteriis, et satis frequentes in textu nostro, ingenii nostri eminentissimum diagnoxit, quibus exercitatis abierunt Vazquez, Ruvio, Alponto, Fonseca, et aliquibus.

S. C. 2 N. 2 DCL.

Impossibilis est conceptus obiectivus entis absque infinitis perfectionibus perfectis, et simplicitatis praecisionis. Probatur ex philosopho 3 metaphysicae dicente: ens neque est genus, quia non genus habet differentias, quae sunt extra essentiam ipsius, nulla autem differentia, quae sit extra essentiam entis. Sonat S. Thomas fluxibus locis, praesertim quaestione de veritate articulo 1 dicens: ens non addit potest quasi extraneam naturam, per modum quo differentia addit genus. Ut praemissa quae sunt ex his verba: in illis, quae analogice dicuntur, non est una ratio secundum omnes illos, nec totalitas diversa secundum aequivocis, sed nomen, quod secundum multiplicitatem dicitur, significat diversas proportiones ad aliquid unum; ergo est posita analogia, ens non est univocum. De indivisibilitate et ratione explicatis: nullum praedicatum transcendens potest simplicitas praescindere a suis inferioribus: sed ens est praedicatum transcendens; ergo. Minor admittitur, et maior probatur: praedicatum transcendens est essentiale conceptui inferiorum: sed praedicatum quod est conceptui essentiali inferiorum, non potest abillis simplicitas praescindere; ergo. Probatur minor: quod est essentiale conceptui inferiorum est constitutivum essentiale illorum: sed constitutivum rei nequaquam aliquid simplicitas praescindere; ergo. Ipsamatur: quodlibet differentia entis est essentialitas entis; ergo quilibet differentia entis est conceptus entis; saltem ratione qua fo: sed ens non potest simplicitas praescindi a conceptu essentiali, ut patet in animale, quod non potest simplicitas praedicari a sensibile, et in homine, quin potest simplicitas praescindi a rationale; ergo. Subsumpta minoris probatur extra, primum ac supponitur, secundo et ratione probatur: implicat quod praedicatum sit praelitas entis, et quod ens non conceptus sit adequatus perfectionis: sicut implicat, quod animal sit praelitas sensibile, et quod rationale non sit conceptus essentialis adequatus animalis; ergo. Respondet omnium ad vexatam extraneitatem entis solum quoad differentias entis non posse simplicitas praescindi absente, cum hoc sit essentialitas claritatis differentiis: ex hoc tamen ~~[illegible]~~ sequitur nunquam impossibile esse praecisionem mutuam, minime vero praecisionem totalem non mutuam scilicet entis a differentiis: cuius solutionis ratio evidens iusta Oviedo est, quia licet ens sit conceptus essentialis differentiarum differentiae non sit essentia entis: hoc etiam patet, et praesertim quoad animale, quod ab homine potest simplicitas praescindi, quia bis homo simplicitas non praescindat a animale.

Haec est summa ad vexatam axiomatum doctrina, quae ex quibus minime solvit: 1: quia differentiae entis esse vere g. non est aliquid superadditum enti; ergo est essentia entis. Ace ex divo tho. 2 sequitur quoad: quod est essentia entis est aliquid superadditum enti ipsi quod est extraneum: nam cuilibet natura quae superadditum est quid quod ad suam essentiam additur; ergo. 2 impugnatur solutio, et ace divi thomae probatur: quilibet differentia entis est conceptus essentialis obiectibilis illius; ergo. Probatur ace: quilibet differentia entis est praedicatum essentiale, sive modus essentialis entis: sed praedicatum essentiale est conceptus essentialis obiectibilitatis; ergo. 3: differentiae entis non possunt praescindi absente praescindere et sunt illis inclusae; ergo nec ens addit differentiis. Sequitur quoad: sicut differentiae entis non possunt praescindere absente illis inclusae, ita nec ens addit differentiis in quibus includitur: quoad assumptum: sicut differentiae non possunt praescindere a conceptu illis essentiali, ita nec ens: sed differentiae in quibus includitur ens sunt conceptus essentiales illius; ergo. Minor patet: ens praedicatum transcendens est conceptus essentialis entis; sed conceptus essentialis praedicatum transcendens; quia conceptus praedicatum essentialis transcendens includit in conceptu aliquid essentialitatem inclusam, et quod essentialitatem includit in alio, essentialitatem exigit aliud inclusum; ergo.

Ex his impugnationibus iam stat alata solutione nec tacta, et evidenter ut existimat P. Oviedo, quia iam ex quo ad partis solutionem veniamus, et in primis illa in adversatione negenta:

nam iusta plures anil, ñ potest prescindi ab homine adequate sumpta, sed solū axale: sed anil ñ includit axale, sed solū homine; ergo ens includit ñ potest simplicitx abillis prescindi. Deinde si posita positilitate precisionis anil ad hominē adequatexercitx dispartes: iusta ap. prescindetis anil ab homine, cur illud potest ab hoc prescindi quia anil est ptū potentiale, et genus, ñ respectu differētiarū, sed respectu specierū: sed ens nec genus, nec ptū potentiale respectu suorū inferiorū; ergo nulla est parita. Dein q. pua tro ch., et in pura parita solutio ens respectu suorū inferiorū ñ est univocus; ergo ceptus entis ñ est simplicitx unus, nec simplicitx prescindi ab inferiorib. p. vatx 2 ng.a: 2 ceptus simplicitx unus et simplicitx ab inferiorib precisus est ceptus vnivocus; ergo. Accepvatx: ceptus nullam includit diversitatē omnibus: sed ens objective, et simplicitx precisū nulla includit diversitate; ergo. min est certa, et maior stat ex vni vocorū nata, et exemplo anil, qd perfectum vnivocū, quia nulla actu includit diversitate. Dicet: anil est ex omnibus, quia nec actu includit diversitate, nec exigit descendere ad inferiora cū diversitate: et etiā, quia nec anil est desetta differētiarū, nec differētiārū ñ desentia anilis. Cetrū ens ñ est ex omnibus, quia licet sit precisū simplicitx ab inferioribus diversissimis, et inequalitx discēdēt ad alba: etiā q. quia licet differētiārū ñ sit desetta entis, ens vero est desetta differētiarū — sed contra 2o: si ens simplicitx prescindit ab differētiis, inequalitas, et diversitas ñ oritur ab ente, sed ab differētiis: sed inequalitas orta ab differētiis, ñ opponitur univocationi ceptus omnis; ergo. Nec valet dicere, qd ens ñ includit actu diversitatē, exigit tamē univoca omnia carere cū diversitate, nā dicere potest qd diversitas radicalis et potestativa ñ impedit univocationē. Pvatx ad hominē: sicut ens petit trahi, per differentias per se, et in alio, qd sit desetta litx diversis, et inequalis ita exigit anil trahi per hominē et equū quia est talis distinctis et equalis in existentia: sed licet anil possit trahi per hominē et equū anil est ceptū univocū; ergo licet ens possit trahi per se, et in alio erit omnibus cū. 2o: diversitas radicalis ñ opponitur unitati simplicitxtalis: ergo nec univocationi. Acc est certū, iusta adversarios, et sequitur, quia ceptus simplicitx unus est ceptus omnibus cū. 3o: in ente simplicitx precisū ab differētiis, ñ reperitur plurālis ordo ad differētias; ergo omis diversitas, sive formalis, sive radicalis oritur ab differētiis: fandi ens simplicitx precisū est ens qd nec est substātia, nec accidens, sed solū ens potest opponitur enti: sed ens, qd nec est substātia, nec accidens, equalitx opponitur enti: et sequitur est omnibus cū, et nulla tenus diversū; ergo. 2a: ratio excludens ab ente univocationē nullus est nobis. 1: quia ita pvatur est ens ñ est differētiarū esentia sed differentia ñ sit desetta entis. 2: et ad hominē stat, quia ad versarios: nam iusta ipsos genus est desentia differētiārū in primis, quia hic ñ sit desetta generis; ergo. 3o: iusta alios adversarios genus est desetta specierū, quia his species ñ sunt desetta generis; ergo.

Solutio argumenta

Argument ex D. Thoma capit 1 de ente, et essentia cū. ed qd intellectus solum ens, et cum est ens: unde oportet, qd omnia alia se habeat ex adictione ad ens; ergo substātia est aliquid ta per addition enti. et prima pte qd sta auctor ad 1m inquit: substātia, quantitas, qualitas, stant ens aplicā de illud, ad aliqua quidditati, sunt ratā; ergo — solutionē, et p. prem mtis explicationē debit nobis D. Thomas qd p. diversitate auctor. 1 per hic vexva: cum hoc aliqua dicūtur ad esse supra ens, in quātis exprimūt ipsius modū, qui nomine entis ñ exprimitur; substātia enim ñ dicit supra ens aliqua differētia, sed nomine substātiā exprimitur specialis modus essendi; sed licet ens per se.

D. Tho

D. Tho

en ex d. Thoma solutione, totus q. nostra, & ctum q. explanatione.

Arguitur argumento principali: ens prius contra simpliciter abonitio, qd non est sceptu obiectibo, & est tale ellius: sed differentia entis non est sceptu obiectibo, & est tale ellius; ergo ens prius contra simpliciter differentia. maior xamibis tradita, & minor probatur: ens potest esse, & intelligi sine differentia; ergo differentia entis non est de essentia entis. ad oppositum: ens in substantia est, & intelligitur sine accidentibus, & accidentibus sine substantia; ergo. explicatur hic ratio: substantia est ens: sed substantia est aliquid, qd non est substantia, & accidens; quia substantia non est accidens; ergo non includit essentialiter substantia, & accidens; ergo non includit essentialiter in superiora. Confirmatur et ex generali ratione: si differentia entis esset de essentia entis, quoquo modo predicantur ens predicantur differentia, sic in alietas non predicatur de substantia tui dicitur predicatur ens; ergo. minor est certa, quia substantia non est accidens. probatur maior: quoquo modo predicatur ens, predicatur aliquid, sicut quoquo modo predicatur anim, predicatur totaliter essentialiter animal: sed omnia inferiora entis, ones differentia sunt de essentia entis; ergo in hac predicatione substantia est ens accidens, quia predicantur de substantia, si differentia entis esset de essentia entis.

Hoc argumentum, qd prius cum non est efficacius ratione quetur in adversarios: et in resultat ad dicta, substantia uniuersalis solitarie est plura individua, prius sunt, & de inferiori argumentum: dicit animal predicatur homine predicatione quid, qd est de essentia animalis; sive predicatur de homine. & non predicatur animal, 2 dicunt omnia, qd implicitum continet. prius ens predicatur omnibus 2 dicunt ones differentias.

Dicitur ad versarii maximum nostra, & quoad: nam ista non est propriae prius sunt non substantia uniuersalis, quia predicatur omnibus, & predicatur omnia inferiora, quia predicatur 2 dicunt qd actum includit, ergo assumit non actum includit inferiora in predicatione entis essentialiter predicatur. negamus assumptum sed dicimus consequentiam, & negamus sequelam: exatio est, quia animal ut potest verbo cum, & praedicatur unum predicat totum qd significat; oportet non vero potest analogia assingit mente, sed de hoc infra.

Deinde argumentum prius cum quod quemet probantur analogia entis: non licet ens potest prius contra actu differentiis non potest prius contra abactuale exigentia essentialia: ergo predicatur ens de substantia, predicatur ens actu exigens differentias prius, & in alio: sed ens actu exigens differentias prius, & in alio non potest predicari de substantia, quia essentialia potest certificari exigentia entis in alio; ergo dicatur ad versarii, ut non predicatur exigentia de substantia in alietatis non ergo dicimus accidens non predicari de substantia 2 dicunt ens, quia sceptus analogus non predicatur adequate 2 dicunt implicitum.

Nec ad argumentum secundum maior, nego min: ad probationem nego ace: ad hunc probationem distinguo ace: ens determinatum per modo ace: ens in munis nego ace: ad explicationem secundum premissis distinguo sequelam; ergo ens non est substantia, & accidens essentialiter implicitum nego sequela. ens vero ex sceptus omnis non exprimit substantia, & accidens, 2 dicunt particulares modus ellorum, et exprimit tamen sceptum omnem substantia, & accidenti licet tamen sceptus ut potest analogus, & includit essentialiter in differentiis implicat, & includit diversitate ellarum. loquitur de sceptus omnis adequate sumpto, non bene restruto ad substantia non cedat qd.

Ad 3 maiorem distinguo maiorem: quoquo modo predicatur ens predicatur differentia, 2 dicunt sensus omnis differentiarum secundum maiorem: 2 dicunt explicitum peculiellarum, & 2 dicunt includunt ens sensus omnis in domaiorem: secundum minorem ne go sequela. ad probationem distinguo eodem modo premissis, & ne go sequela. quia in predicatione entis exprimitur omnia adequate, sicut tota essentia exprimitur per exprimitur omnis, & de substantia, & de accidentibus, & vero, qd in predicatur in ens exprimitur omnia non dicitur adequate, sed solum adequate, quia cum predicatur ut unum nisi proportionaliter, solum hoc modo vero predicatur.

Discrimenatur vero univoca, et analoga, sicut in esse do, sta et in predicamento: predicata enim univoca de suis inferioribus adequate, ac subinde predicata univoca adequata actus sunt, quia cum actu nulla in volbat differentia nihil prohibet illa esse adequata metaphysica: analoga vero significant rationem simplicem et versatam et libro a fix maximo posset adequate de aliquem fecisse. in hac ergo predicatione homo cum. anil obiectione è anil omnium hominum, et equo, quia anil includit simplicem rationem differentias: in hac vero substantia entis, ens obiecti bis implicito è ens quod determinat è substantia, quod ad esse simplicem entis è ens omnium substantia, et accidentis. Dices: ergo et actus entis per esse predicatur de substantia: sed ens et esse non sit unum per se inferior; ergo predicatur de substantia inferior entis et ipsa predicatur = distingo substantia: ens et esse non sit unum per se inferior actus per se inferior actus per se: implicita ratio substantia, et non ego sequa. hoc enim predicatur substantiae ens facit omnis sensu: substantia est ens, in quo intelligo entis et predicatur; quia sicut substantia habet esse, ita et predicatur et accidens: sed esse hoc est implicite sit et versus simplicis, et unus solus predicatur, et non predicatur abiquate et sui implicis, sed solum adequate. Replicabis; ergo sui ens predicatur substantia in predicatur accidens, quod et implicito sunt; ergo actus predicatur substantia non predicatur simplicis et accidens. et possega: actus predicatur substantia non est ens nulomodo omnia accidentia, nam predicatur ens, et nulomodo predicatur accidens; sed actus non est ens nulomodo omnia accidentia praecindit simplicis hoc ability; ergo = hae explicatio affinis magnificata ad vestrae in favit: nam actus predicatur simplicis ens, cum ipsa aspectant ad operationem: sed actus predicatur per ut ad subiectum; ergo. Sed quia ipsi volunt ens predicatur quod apprehendit, et satis subtilis inferior est apprehendere et implicito quia ipse bene predicatur in prima secundae negat: ad primam distingo maior: actus predicatur non est ens nulomodo omnia accidentia per modum predicatur simplicis. et non ego sequa. Soluta stat ex dictis: ens enim predicatur est primum et, in quo accidens, et substantia et operationes, et ideo in predicta propositione ens et implicito includit substantia, et predicata, substantia vero est ens per modum quod determinis simplicis est ad predicatum predicati analogi, quod essentialis exquisit terminus et proprietis. Insistes: ex dolique affirmatione substantia est ens non est superior et inferior. et vatis sega: in hac affirmatione substantia est ens non est superior et inferior sed ens quod est substantia, et non accidens non est superius; ergo = distingo sequens: non predicatur ens superius et expressione ego: et implicito predicatur ens et sega.: ens enim quod est substantia et ens superius et inferius, et non est ens et superius ad illa, et primum enim est in quo substantia, et accidens et proprietas et non est superius et omnium, quod ad explicitum, et quia differentia implicat, et et implicito est ens quod est substantia, non est superius et implicit: sic instantia adversa non ambo cum est, quia et implicita non predicatur ens quod est substantia. Arguis ergo: anil includit essentialitas in homine: sed anil potest implicit praecindere ab homine; ergo sic et ens includit differentias et non potest praecindere: et prima: licet ens in diversa substantia differentiarum et nullum includit non inferior differentias est diversa entis: sed hoc statuto ens adhaerent potest et implicit praecindere; ergo. min stat, quia quodlibet predicatum praecindere potest ab ea quod non est diversum. maior vatis: ex quo anil in diversa homines, et leonis, non inferior homine, et leonis est diversa anilis; ergo et diversum est ens et ex specie maximum differentia. Ad argumentum distingo maior: anil includit essentialitas in adequate in homine sed et maior: adequate nego maior sed homine et nego sega. ad primam distingo maior: licet ens sit diversum et substantia adequata differentiarum nego maior: nemo diversa in adequata per modum maior. anil enim non includit ens inferior adequate et ipsa potest abstrahi perfecta ab inferioribus, cum ens adequatum includit ea inferior, cum nulla sit perfectior, quod perfectior non est ens, et ideo potest abstrahi perfecta ab illis. Replicavis: ens sub ratione entis non est adequate = est ab differentiarum: ergo et hac ratione potest abstrahi perfecta. et vatis ad: distingo ad: ens et specialiter et differentiarum et ratione non sequitur; ergo = distingo ad: nel adequate est ab differentiarum et ratione non sequitur:

p implicita ergo. ad 2 partem dicimus, differentias esse entis sub expressione entis, & sub ratione qualibet expressione, unde sequitur, quod expressum esse includit expressum, ens vero includit expressum, ergo includit expressum esse. Sed replicabis: anima rationalis est extra essentia hominis, ergo est, quia homo est anim. ut totum potentiale praescindit ab homine ad quantum potest ab illis, in quibus praescindit, ut partes potentiales: anim. vero absolute ut praes hominis, non praescindit ab homine adquantum, sed ab ipso adquid totale. Iam dicis, quod ens ut totum, & superius potest esse in actu negamus esse superiorem.

Ad quintum: possumus non esse sceptum obiectibus praecisis: sed ens est genus, & partis; ergo desinit esse sceptum obiectibus entis. Ad sextum: de primus alterum, adquod valet sub distributione quantum, valet tamen sicut vasa: sed non valet ab ente ad ens praecisa, non habet consequentiam bona est ens ergo est substantia, sicut hic est anim. ergo est homo valet tamen est opposita; ergo. Ad primum: intellectus potest esse certus de ente, & in certitudine partis, imbutus tipsum sicut ens, & non novit differentias; ergo. Distinguo maiorem: possumus adquid & solutis quae ne gamaiorem: possumus implicite & duo esse, & implicitus secundo maiorem, sic distinguo maiorem & ne gamus ergo. ens enim expressum tanquam ad expressum sui in praecisis implicitus exc & idem illis, & idem est sceptum obiectibus, de est nal illorum. illa & sceptum obiectibus entis: praecisa ante expressa, & adquid sapiens ut ab ente ad in praecisa non est bona adequa. quabis sic exponitur: sicut non est bona adequa ab ente ad ens duo va quod ad hominem determinatum, quabis exponitur sic bona. non enim valet equidem homo; ergo est petrus: valet accidens ens; ergo est qui dat homo, quia ex hoc poeta in dividuum adequa, ut in dividuum perfect praescindens ab omnib. individuis determinatis. Notatamen ex communi regula analogatum, quod cum analogum esse sufficit esset, & supponat & pomo doxi analogato, sicut ne dom lo quamur: hic absolute bona, sed quod ens; ergo est Deus: sicut hic similiter est bona, ut ens creatum; ergo est substantia, quia principalis analogatum entis est Deus, & principalis analogatum entis creatum est substantia: & ex quod ens vel hic est malo sed quod est ens creatum; ergo est accidens, quia creatum absolute & latum, non est accidens, sed substantia supponit. Dixitamen non esse bona adequa abente, sed ab aliquidem praecisum determinata, non quia hoc essentialiter includat ens: sed quia expressum entis est supernum quodlibet analogatum: sicut ab implicito entis ad duas rectas non sequitur implicitum explicatum esse certum substantia: ita non sequitur, ab ente posito ens creatum esse substantia sed bona, secundum hoc & posito bonae ratione implicitum entis creatum esse quia principalis expressum, non enim est fortes dialectici, quia ens praecisum subiecti est omnes vel aliquis particulare, quod est tamen singulas & positionis fortis. Ad primam ergo dico sceptus illos bis tinguo obiectibus perfect quam posuit mutuo definiri per inclusione, & per mutuam alterum positionem: ens ante & sua in praecisa non distinguitur implicitum obiective, quia omnia in praecisa posuit differentiam per ens, & ens per omnia ad suam praecisa, quod substantia, & accidens sunt fortes & differentiae totum ens, & ens est fortes & differentiae omnium in substantia, & accidentia, omnia ex suis explicata: omnia qualibet differentia de qua est certus intellectus, & de qua est dubius, imo quod ignoratur & duo essentia differentiale est fortes ens, includit ens includitur inter, & in ente entis non cita, & idem sceptus obiectibus differentiarum non est implicitus ab sceptum entis. Dices: duo intellectus certo noscit ens, & non noscit differentia praescindens obiecti be perfect ens ab differentiis: sed intellectus ignorans differentia noscit ens, & illam non noscit; ergo = distinguo maiorem: duo noscit ens, & nulatenus noscit differentia permitto maiorem: & non noscit differentia solum sub quia expressione illius negamus maiorem:

admonet dicens quod intellectus noster dicit partes subiacentis, dicuntur
quia sola precisione imperfecta, et adhuc quid tale, solo quod distinguitur esse
sibi sufficit ut intellectus sit certus bonum, et in certus de alio, sepe minus in
lectus et certus bonitatis, et voluntatis ignorat, aliquid distinctum obiectum bo
perfecta bonitatis abest.

Arguitur 5: intrinsecus, et extrinsecus entis datur ratio
gamentum ad precisionem simplicitatis; ergo ens simplicitas precisionem et abstrahit inferioribus.
a cepotatis: substantia, et accidens, quoniam inferioribus entis, sed voluntas entis: sed ovi
mentum est fundamentum ad precisionem simplicitatis: ergo. ostenditur: ens, et infe
rioribus ut simplicitas distinctionis notata: sed ut respectus ad distinctionem notata fundat precisio
nem simplicitatis; ergo — ad hoc ita stat ex dictis. ad enim cambitus ove
mentum propria, quod in superioribus substantia, et accidens, fundat unitatem, et simplicitas
tale. ad ostendendum similitudinem ens, et suam prioritatem ut simplicitas
tale, intra se inclusa est totalitas.

Arguitur 6 argumento theologico: malitia peccati
est positus ens: sed ens abilla precisionem et simplicitas; ergo. probatur minor: voluntas divi
na vult entitatem peccati: sed voluntas divina non vult malitiam illius; ergo — instabilita
potest negari maior: sed illa proximus ratione. ad probationem secundum
quod non sequitur, quia vult entitatem malitiam non volita, quia illa ama
bilis, et causa vilis abolitatem divina malitia vitium causabilis, quia est exercitus
prava voluptatis illius: unde deus non vult malitiam, et entitatem, causat vitium entitatem, et
non malitiam, sed quo pacto hoc fiat, dicat theologi.

Ex quibus dictis sequitur: in ratio
ne certi finalis entis, quia est simplicitas unus: quia ceptum non potest esse positum
simplicitas unus, nisi obiectum superstitatis sit simplicitas unum potest autem obiectum superstitatis
simplicitas unum, quia ut ita est totalitas positionis, opposita. sequitur ergo substantia, et
accidens simplicitas entitatis bene stare, non sic enim autem totalitas entis, et adhuc quid quid tale.

Intuitus similitudinis auctoris non invenimus in gratia precisionem obiectibus in distinguendum
ceptum in bocu, et quia cum ceptum analogum, et transcendit: quia illa statuit
genus cum metaphysicis clubet bi vorsitatis sicut in nostra ratione entis. tabin proprie
substantia ratio certitudinis, non omnia ad gratia, et in cod gratia, et accidens proprium
bitum omnia predicamenta accidentium precisionem simplicitas ad precisionem
: quia vero ceptus et transcendens, et analogus, alias supremum genus predicamentalia supra se aliud genus habent, quod extremum supremum.

Quod utrum creaturarum in statu positionis vilitatis habeat aliquid actuale. Scotus notat aliquid, et refertur sententia.

Q. 9: Utrum Creatura in Statu Positionis Habeat aliquid actuale: S. Cc: 1 pro notantur aliqua, et referuntur sententia:

Prius statuitur lo quitur enti nominale, et quo ad entia. nam ex doctrina
revelata stat, creaturas omnes esse intrinsecus productas, quod est ac acquirere esse
tia, sive esse extra causas. ad veritatem autem creaturas sibi extra positum in multiplici
statu, scilicet in statu solitudinis, in quo solas esse tas rerum dicit: in statu sistitis
quod dicuntur extra omnes suas causas, et in statu positionis, sive ratio sibi adesse
tendit in quos si intrinsice positionis: positionis autem sistit in nexu mutuum
secundum predicatorum rationem cuius positionis ad quam ponitur esse tum. **Positio** ergo si quis
esse tum ponitur, et adeo ponitur positici, in positionis autem, quod esse tum ponitur, dicitur
ma adeo ponitici. notandum quod non dicitur apriori possibile, quia adeo ponitur positici,
sed a nexio dicunt coexistantium intrinseca suorum predicatorum: sicut quinquiam dicitur
apriori possibilis, quia adeo non potest fieri, sed quia in se ipsa repugnat: unde positio
vilitas, et impositionis vilitas positionis eloquio de Bejumi dicit ab repugnantia rationis
nonis, quapetex dixit D. Thomas: omnium dicitur quod impositionem ponitur
fieri,

D. Thomas

quia qd Deus ea facere potest. His ergo suppositis in quibus omnibus verum possibilitas
uxu, sive connexio possibilis sit ab eterno ab aliquid actu. Cix cahoc 2 sta docet Creatu
ras ab eterno habere aliqd ee diminutu, qd vocatur ee in ea omitto actualitate divi
no, quia illud consistit per omnipotentiam ad possibilia. Pacs sta Cetatis Schotus
Cetanti quorib schotistis. 2a docet possibilia nulla habere ee positibu, sed ee
proximi nihil esistentis, id esistis. Communis intra Jesuitas cum eximio Doctorum, intra
ii Cecciones thomistis cum Joanne a sto Thoma, Valona, et intra nostros non
pauca munus ssima Dr Guizum, et monda. 3 ponat, possibilia ab eterno
ee aliquid actu positive, non actualitate esistis sed actualitate esistis. Ita plu
ri antiqui thomistae cum Caietano, et Capreolo, quia sta post clarissimum Godoi, et
maximus Dr Fraboni Sme clustrat Illustrissimus Phalaguo. nulla maxi
me inclinat primus schotistis 4 prima sta malati ea quibus pi dicit excusatis Gran
na, et Hentinos, et aliqui ex nostrismano schistis.

Quaestio Nostra

possibilis si entia mala actualia actualitate esistis, ante quia a seco ducatur.
Ante quia cl. 4 primus illustrissimus ap esima oportet, et cenjunctis ita alla 4 la
ti mustis vitis. ajectio ergo nostra ante entibus ad vera saxi toto Cl lo dicitur ab eterno
ut inpi Bonnis ubi clet ajectis omis creaturas esistentis fuisse ante suis decisione
lodge etia habet nostra a cl. a mite epicuri, et epicuriorum sta, ab eterno agasendo
no bitis escitata; hi enim docet spacium ima genatu ee quia da, etiana, in
movilis, et esistentis, quin è di genere 4 ducibilium: nos enim nihil esistens 4 pre
ter Deum ab eterno ante scimus, nihil 4 imp 4 ducibilis sit. Dicimus ergo Creatu
ras ab eterno gaudere actualitate esistis huius autem nominis intelligimus actu
ale inclusione illius pridicatinalis, sive vim pridicati esse actu positive et
subiective, die esistia metafisica altaxis: vindi ajectio ita vel intelligi, qd
Creaturis ante suis 4 tuto includit in sua esistia metafisica, et quidditati
va ante entis nalis, et nexionem actualis positiva, et subiectiva a thoxis pridi
catorum. ex hac explanatione dicitur ad ex saniorum equivocatio, qui in sui
argumentis 4 vanum volunt actualitate esistis ante bis statuta ee actualitate es
istia in mundo nata, quia exponunt Creaturis esistentis in tempo pro iesistis.

Dicl. ergo in sensu apposito suarum potest 2 ex S. Thoma qd liceret Dr qd 4 in cor
poribi: in motis cribi, quia tenaxio per ficitur, adhuc per ficionatur 4 tenaxio 4 ut
hac Doctrina 4 ugit Angelicus magister ex Magno Dr Agustino 4 super
genesim ad litteram ubi dixit: ita 4 si stanessit operatis licet Dr dixit, adhuc tenaxius
esset. ut ex ubi loco ad 3. docet S. Thomas rationalitate generantur hu
manum laxum natis Creaturis adesistia.

S. Tho. qd liceret 4 ut gitur Comparet, ubi ex a S. Thomas 4 super genesim ad litteram ubi lo ad 3

Dcl. ratione 2 muni: Creaturis ab eterno includit in sua esistia metafisica quae pri
dicata essentialia: id aliud intelligimus nomine actualitatis esistis; ergo, mixe ceteris
id aliud intelligit ad vera saxi fundit hostis quia pria. 4 vat maior: Creaturis
ab eterno actum includit, qd verum ipsis ab eterno ~~fuit~~ a primaxi potuit: sed ab eter
no posuit a primaxi cum vitati, 4 qualibet sua pridicata essentialia; ergo. maior ecce
ta, nam verum semper, qd vere ipsis potest a primaxi. 4 vat minor: Dhomina ab eter
no vere a primatis, qd sit quidditative, et esitalitis anilnalis; ergo. vegeta: nexio esi
stis hominis cum homine ab eterno vera fuit; ergo mere extinctum esistia hominis fuit
ens actuale actualitate esistis. Respondit minutis ad vera saxi. homine possibilem
nec actu anilnale, sed statim potita — soluto vinculo intelligatur actualitatem
id esistis, sed non stat ad vera saxionum impugnatis: homo possibilis nequit esse anilnale
in potentia esistis; ergo. 4 vat acc: qd statim in potentia anilnale, Caret actu anilnalis et
zalitate: sed homo possibilis non Caret actu anilnalis et zalitatis; ergo. 4 vat minor; anilnale
et esistia metafisica adequata hominis: sed homo in nullo statu caret essentia metafisica; ergo.

Vrgetur: homo in quo est actus vitalis intellig. est actus sine abitatis, et realitatis; ergo
non est tam cum vitalis actus. Acc. è certus, et sequela. Probatur: quilibet vis potest intelligere actu,
sine eo, qui est actus, sed solum in potentia; ergo. 3. et est certa: omnis anima rationalis est vitalis cum
omnis non est possibilis; ergo non est actualitas. Probatur acc: si omnis prædicatorum esset possibilis
homo possibilis esset in potentia ad possibilitatem: sed hoc est falsum, nam potentia possibilium ad
existendum est non ad possibilitatem; ergo. Probatur maior: si omnis possibilis esset homo possibilis
esset in potentia ad omnem: sed possibilitas existit in omnibus prædicatorum est falsum; ergo homo
possibilis est in potentia ad possibilitatem. 2 Probatur

sol. è in una ratione sumpta, quia quod quod includit actum in suo esse qui dicitur vivens rationem entis realis, et est ens realis actualitatem actualitatis
entis: sed homo possibilis includit actum in suo esse qui dicitur vivens rationem entis realis.
ergo. Probatur min: illud quod potest unificari actui essentiæ entis realis includit actum
in suo esse qui dicitur vivens rationem entis realis; sed homo in possibile unificari potest
actui essentiæ entis realis; ergo. essentia entis Probatur min: essentia entis realis est aptitudo
ad existendum in actu: sed hæc actuunificatur, et potest unificari homo possibilis
ergo. Probatur min: homo possibilis est actus positivus, et non dicitur possibilis; ergo
aptitudo ad existendum in actu venit homini possibili. Vrgetur: possibile actus est
illud quod in suo esse non implicat actum extra existentiam: sed homo possibilis non implicat actum
extra existentiam; ergo homo possibilis est actus homo possibilis: sed possibilis est ens realis nomi
nalis idem; ergo homo possibilis est actus ens realis; ergo essentia possibilis habet aliquam
actualitatem; non est ens; ergo essentia. Vltimus: quod excludit actum positivum sui extra
abitatum est ens realis positivum actualis: sed quodlibet possibile excludit actum positivum
sui extra abitatum; ergo quodlibet possibile est actus ens realis possibilis. Dicitur ad ex
ai possibilia est aliquid possibilium objectum, et possibilitas, et subjectum, et transcendentalis
tas: non ad hoc, quia actus unificatur homini omnis cum suis prædicatis essentialibus
necessariam est veritas possibilis actualis actualitatis intrinseca, sed sufficit veritas
objectiva, et sumpta ab omnibus, quæ actus omnis cum possibile, et possibilitas extrae: homo
possibilis est aliquid possibilium actualiter prius ad omnem; ergo est aliquid possibilium actu
ale, et subjectivum, et prius objectum. ad 2 Probatur: objectum omnis affirmatis omnis
ni hominis cum sua essentia est verum prius ad omnem: sed homo possibilis est objectum omni
omnis affirmatis tali omnis; ergo. 2: intellectus affirmat, quia homo ab eterno
est animal rationale: ergo ab eterno est vere et objectum omnis affirmationis: sed objectum aliquid affir
mationis est omnis animal rationalis cum homine; ergo ab eterno est omnis animal rationalis
cum homine; ergo homo ab eterno est actu positivum omnimodo rationale: non actu per actualitatem
existentiæ; ergo actu per actualitatem omnis omnis, non est. 3: veritas finalis objecti
vanis omnis omnis animal rationale est veritas positiva existens solum existens in ipsa omnis omnis:
sed Probatur actualis veritas, quia precise, non existit in ipsa omnis; ergo. Probatur min:
ipsa ratio omnis, imo simula existunt omnia homo est animal rationale, et est animal rationale; ergo.
Ita: homo possibilis non est actus, non est non actus ab eterno est animal rationale: ergo homo possi
bilis non est actus, non est non actus quia potest in actu ab actualitate omnis omnis, non est
aliquid per se. Acc est certum, nam omnis affirmata intra prædicata essentialia non dependent
a tempore. sed quia necessarium est quia Deus est enim nostra scientia clarissima est prima: illa autem
sed Probatur: subjectum ab eterno, et sumpta per omnis cum suis prædicatis essentialibus est per se
ab eterno ens possibilium in potentia omnis: sed ens possibilium sumpta per ab aeterno tale
est ens possibilium actualis actualitatem omnis, quia omnis quia sumpta per Probatur min: ergo.
Dices: privationes, et negationes includunt actum sui prædicata essentialia: sed
privationes, et negationes non sunt entia actualia actualitatem existentia; ergo ex actualitate omnis
omnis non requiritur possibile aliquid actus. Dis. Ingo maior: includunt actum sui prædicata essentialia quia genera entis, per se
Probatur: et negationes non sunt entia, sed non entia, ideo non sunt nihil essentialia, et quia
non sunt aliquid actualitatis existit. Solvuntur argumenta.

Ioannis 1 testimonium. Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil. 2 sumitur ex S. Paulo dicente, quia
Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil. Ad verba in infinita appellantur mamma sacra pagina, et sacra patrum testimonia
ex quibus selecta, et clarioraque verba exponemus. 1 testimonium sumitur ex illo Ioannis,

Ex D. Paulo dicente quid habes quod non accepisti.

Iterum: ex D. habes, quod non accepisti, si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis; ergo et dum Ioannes: omnia per verbum facta sunt, et quod sine verbo factum est nihil est: et idem Paulus omnis perfectio quae in illa sit accepta est a Deo: sed si essentia possibilium non esset eorum purum nihil essentiae, et existentiae, aliquid esset non factum per verbum, et aliqua perfectio a Deo non participata; ergo.

Ibi docet S. Augustinus contra Arianos aequalitatem filii cum patre.

Ibi docet S. N. Anselmus in monologio Cap 6 et cap 8 docet.

Ibi docet Sanctus Augustinus contra Arianos aequalitatem filii cum patre illius quod creaturam per aliquem verba: si factus non est Creatura non est, si autem creatura non est, eiusdem cum patre substantiae est; omnis enim substantia, quae Deus non est, creatura est, et quae creatura non est Deus est. Unde sic: quod non est nihil, vel est Deus, vel creatura: possibilia ab aeterno, nec sunt creaturae, nec sunt Deus, ergo nihil sunt. Ibi docuit S. N. Anselmus in monologio capite 6 in quo docet quod summa essentia omnia per seipsam produxit ex nihilo. et capite 8 docet, quod praeter summam essentiam cuncta quae sunt ex nihilo facta sunt.

Ibi D. Thomas 1 parte q. 61 item q. 3 de potentia eodem articulo 5 ad 2 dicit.

Et consimiliter loquitur et Ang. Magister 1 parte q. 61 artic. 1 dicens: solus Deus est ab aeterno hoc enim fides Chatolica indubitanter tenet, et omne contrarium est sicut haereticum reputandum sic enim Deus creaturas produxit, quod eas ex nihilo fecit idest postquam nihil fuerant. Ubi q. 3 de potentia artic. 5 ad 2 dicit: hoc ipso quod quidditati esse tribuitur, non solum esse, sed ipsa quidditas creari dicitur, quia antequam habeat esse nihil est, nisi forte in intellectu creantis, ubi non est creatura, sed ipsa creatrix essentia: sed D. Thomas nomine quidditatis intelligit essentiam, et per esse intelligit existentiam; ergo essentia ante existentiam est nihil omnino.

Ad argumentum respondemus creaturas omnes ante suam productionem esse purum nihil existentiale, quia ab aeterno nihil praeter Deum existit: ex hoc autem non probatur, quod creaturae possibiles non sint actu connexae cum suis praedicatis essentialibus, positive quae capaces existentiae, in quo consistit actualitas essentiae. Rogo ergo nunc, si creaturae participent a Deo possibilitatem, et connexionem cum suis praedicatis essentialibus, vel aptitudinem ad existendum, an homo verbi gratia participet a Deo possibilitatem ad existendum cum rationalitate, potius quam equus: sicut non participant aliam perfectionem a Deo imparticipatam, et imparticipabilem, nimirum essentiam, essentialiter sumptam, quae nec creabilis, nec generabilis, nec corruptibilis est. Si ergo creaturae nihil quoad esse productum existentiale, in quo sensu a Deo accipiunt initium omne quod totum suum esse, essentiae vero minime physice, ut terminatae quae existentiam etiam a Deo sunt, quae a Deo causatae, et ab illo existentiam sumunt. essentialiter autem acceptae sunt invariabiles, ac proinde a Deo non accipiunt suum esse essentialiter sumptum. hoc non obscure indicat Anselmus cap. 8 monologii dicens: quare cum ea, quae facta sunt, clarum sit nihil fuisse antequam fierent, quantum ad hoc, quod non erant, quod nunc sunt: sed nunc sunt existentes; ergo quantum ad hoc nihil erant, nimirum quantum ad esse existentis essentiae.

Anselmus 8 monologi —

Arguitur: si possibilia essent aliquid actu essentiae creaturae non possent creari, nec annihilari: sed hoc est alienum a fide; ergo. probatur maior: creatio est productio entis ex nihilo, et annihilatio est transitus rei in nihilum: sed creaturae non possunt produci ex nihilo, nec transire in nihilum si possibilia sunt aliquid actu; ergo. probatur minor: si possibilia sunt aliquid actu productio exiret ex ente positivo actuali, et post annihilationem esset ens positivum actuale: sed positivum actuale non est nihil; ergo nec fieret ex nihilo, nec transiret in nihil.

Ad argumentum nego maiorem: ad probationem concessa maiori nego minorem: ad huius probationem distinguo maiorem: productio exiret ex ente positivo essentiae, sive nominali concedo: ex ente positivo participialiter nego maiorem: et distinguo minorem: ens positivum actuale non est nihil essentiae concedo: non est nihil participialiter nego: Chatolici enim fatemur Creaturas ante suam productionem, vel post annihilationem esse purum nihil physice, existentialiter, sive participialiter: ex quo colligitur omnia possibilia esse nihil, quatenus ibi nihil opponitur enti positivo, physico participiali, et existenti, non autem nihil essentialiter sive quod vel nihil opponitur enti nominali, metaphysico et essentiali. Creatio igitur respicit pro termino ~~aquo~~ ad quem ens existens, et pro termino a quo non ens existens, sive nihil existentis, non autem nihil entis essentialiter accepti: similiter etiam annihilatio respicit non ens,

sive nihil existens, ut terminum ad quem, et terminum existens ut terminum a quo, et ideo ad creationem necessario supponi quod est nihil participiale, et non nominale, sive essentiale: quia cum ens nominale, seu participiale nihil aliud sit quam ens existentiæ capax, hoc necessario præsupponi debet ad creationem, quia quod non est actu ad existendum creari non potest. Sed multipliciter insurgunt adversarii: eductio formæ ex potentia materiæ non est creatio: sed eductio est productio formæ ex nihilo existentiæ formæ; ergo ad creationem requiritur existentia ex nihilo essentiæ. 2°: si creatio esset productio ex nihilo existentiæ tantum, quodlibet agens naturale posset creare, et annihilare: sed hoc est falsum; ergo. Probatur maior: quodlibet agens naturale potest destruere existentiam, et aliam de novo producere; ergo. 3° non solum essentia sed ipsa existentia producitur per existentiam: sed existentia creatur ex nihilo existentiæ; ergo essentia ex nihilo essentiæ. Hæc, et alia eiusmodi difficultatis nostram doctrinam minime impugnant. Nam eductio formæ præsupponit materiam existentem, videlicet formam educatam ex nihilo existentiæ formæ, non tamen ex nihilo fisice, sive ex nihilo subiecti existentis. Similiter etiam quodlibet agens potest producere existentiam, præsupposito tamen subiecto existente potest etiam destruere, non annihilare compositum, quia materia, quæ erat pars illius transit ad aliam formam. Creatio possibile nihil subiecti existentis præsupponit, annihilatio tum transit ad aliquid aliud positive existens, ut omnes fatentur. In forma concessis præmissis nego consequentiam: eductio quælibet sit ex nihilo existentiæ formæ non ex nihilo subiecti, et claritatis gratia distinguo minorem: est productio formæ ex nihilo existentiæ illius formæ, concedo: ex nihilo existentiæ virtualiter, nego minorem: nam omnis forma educibilis præextitit virtualiter in materia, et consequenter eius existentia, sive substantialis formæ, ut in philosophia docetur. Hic patet ad 2m. Ad 3m dicimus non solum existentiam sed essentiam ipsam creari ex nihilo existentiæ, et ex nihilo essentiæ fisicæ, et existentialiter sumptæ, non tamen ex nihilo essentiæ essentialiter ~~esent~~ hoc est ex nihilo connexionis, nec ex nihilo entis metaphisici, et nominaliter sumpti, ut manet probatum.

Ex his evanescit solemnis adversariorum replica desumpta ex communi doctrina Theologorum docente humanitatem Christi D. existere per existentiam Verbi divini, quæ increata, et æterna est: ex quo probare intendunt humanitatem non esse productam in tempore, quia non est producta ex nihilo existentiæ, quæ semper extitit. Evanescit inquam, quia humanitas Christi producta fuit in tempore ex nihilo existentiæ terminativæ naturæ humanæ, non quia existentia sit producta, sed quia existentia æterna, et improducta cepit terminare in tempore naturam humanam, et ideo humanitas Christi fuit producta ex nihilo existentiæ respectu ipsius humanitatis ex nihilo existentiæ fisicæ sumptæ, sed non ex nihilo humanitatis essentialiter. Arguitur 3° contra dicta explicabis: esse possibilium si haberent aliquam actualitatem essentiæ esset existens: sed esse possibilium existens repugnat; ergo possibilia non gaudent actualitate essentiæ. Probatur maior: existere nihil aliud est, quam habere actu suum esse, distingui per actum a non esse sui: sed possibilia habere actu suum esse actu distinctum a non esse sui; ergo. Confirmatur: ens in actu distinguitur per existentiam ab ente in potentia: sed possibilia sunt ens in actu; ergo per existentiam, et consequenter si possibilia gauderent possibilitate essentiæ, in statu possibilitatis essent existentia.

Nego maiorem: ad probationem distinguo maiorem: quam habere actum suum esse fisicum, et existentiale concedo maiorem: quam habere actu essentialiter, nego maiorem: concedo minorem, et nego consequentiam. Ideo dicendum est de existentia actuali. Existere enim est actu habere suum esse fisicum extra causas positum, quod creaturis non competit per puram inclusionem prædicatorum, et connexionem essentialem, sed ipsis hoc advenit per existentiam fisice terminantem essentiam. Unde patet ad confirmationem, quæ vera solum est de ente in actu existentiæ fisicæ posito, non autem de ente actuali actualitate essentiæ. Replicabis: esse actuale actualitate essentiæ, est esse actu actualitate existentiæ; ergo solutio est nulla. Antecedens probatur: esse actuale actualitate essentiæ convenit existentiæ, nam existentia etiam habet sua prædicata essentialia: sed actualitas essentiæ existentiæ est actualitas existentiæ; ergo —

Nego ant. ad probationem concessa maiori distinguo minorem: actualitas essentiae existentiae physice, et exercite concedo minorem: signate, et essentialiter subdistinguo est actualitas existentiae essentialiter concedo: participialiter nego minorem, et conseq. existentia enim possibilis etiam est aliquid actu actualitas essentiae, per hanc autem actualitatem, nec ipsa est existens, nec possibilis, sed per actualitatem exercitam existentiae, quae possibilis erat. **D**ices; ergo essentia existentiae est ens in actu actualitate essentiae ante sui productionem; ergo per productionem solum causatur existentia cum actualitate physica, et exercita: nunc sic; haec actualitas physica, et exercita est entitas de novo producta, distincta ab essentia metaphysica essentiae, et existentiae, vel non? si est, ergo possibilitas non producitur, sed aliquid distinctum ab ipsis. si 2 ergo nihil producitur in productione exercita essentiae, et existentiae — haec explica adversariis non favet: opus tamen explicare debemus quomodo res possibiles distinguatur ab ipsis quatenus non sunt existentes. **C**oncesso toto, et 2 consequentia: ad dilemma dicimus exercitum illud, et actualitatem physicam essentiae esse totam entitatem essentiae, et existentiae indistinctam ab entitate metaphysica physice sumpta, quia ipsa entitas metaphysica, quae erat possibilis in statu physico physice existit. si autem quaeras quomodo essentia, et existentia rei possibilis distinguatur ab se ipsa existente. dicimus distingui ut ens nominale ab participiale, seu tamquam a se ipso in diverso statu: verbi gratia complexum hoc homo possibilis includit essentiam, et existentiam signate, et metaphysice: reducitur autem ad actualitatem exercitam per existentiam ipsi donatam ex libera Dei voluntate. **A**rgues 4: quod factum non est a Deo, vel Deus, vel nihil est: sed abstractione facta aliquid est conveniens possibilibus; ergo illud est nihil, quia Deus non est. confirmatur: illud est actuale non est ens in alio; ergo a se. consequentia sequitur: nam ens adaequate dividitur in ens a se, et in ens ab alio. antecedens probatur: ens ab alio est ens creatum, et dependens a Deo: sed illud est, nec est creatum, nec dependens a Deo: quia Deus ab aeterno nihil creavit; ergo. explicatur: illud est actuale, vel est creatum, et dependens, vel increatum, et independens? 2 non, quia esset Deus: 1 repugnat; ergo. probatur: illud esse non est creatum libere, nam Deus ab aeterno nihil creavit libere, nec necessario, nam Deus ad extra nihil operabatur ex necessitate; ergo. urgetur: illud est non est ipsa creatrix essentia, nec actualitas, nec potentialitas; ergo. tio, nam Deus ad extra nihil operabatur nisi ipsa creatrix essentia: sed possibilitas nihil [illegible] **A**d argumentum distinguo maiorem: quod factum non est, nec [illegible] nihil existentiae physice concedo: nihil quidditative concedo: actualiter praecise subdistinguo nihil esse [illegible] illud non est possibile, quod ab essentia nego maiorem, concedo minorem: et nego consequentiam. Deus autem nec factus, nec factibilis, a quo ansit factum est factibile, et productibile, Deus; nec est consequenter actu nihil existentiae manifestum ergo est, quod illud est, non est Deus: nec est [illegible] nihil opponitur enti nominali, et essentialiter sumpto, [illegible] ut nihil [illegible] ens nominale oppositum nihilo enti. **A**d confirmationem seu actu est essentialiter est ens nominale [illegible]

primam nego ant. ad probationem distinguo maiorem ens participiale concedo: ens nominale subdistinguo ens creatum actu nego maiorem: in potentia concedo maiorem: ad explicationem dico illud esse actuale non est creatum actu, sed creabile non; nam creatio terminatur ad esse physicum existentiale. potest tamen illud esse actu creatum, nam creatio terminatur in quo solus Deus repugnat creari, et increatum non positive, et negative, quatenus actu caret creatione cuius est capax, sed privative, et negative, quatenus actu caret creatione cuius est capax. ad ultimum dicimus, quod creatura intrinsece, et essentialiter sit aliquid essentiae, et existentiae, extrinsece vero, et in causa sit ipsa creatrix essentia, quae vere existit. **D**ices: illud esse actuale non dependet actualiter a Deo: hoc est absurdum; ergo. distinguo minorem: non dependet actualiter exercite concedo: signate nego. sicut enim prima distinguo: non dependet a se in statu physico ab essentia, et ens rationis ab intellectu, non dependentia signata, et essentiali, et exercita, quae solum convenit illis in statu physico, sed dependentia signata, et essentiali et exercita, quae solum convenit illis in statu physico, sic creatura in non statu dependet actualiter a creatore, non exercite creante, sed signate, et quatenus creatura continetur in divina omnipotentia tamquam in causa sufficienti. ad hoc autem minime requiritur actio creationis productiva, sed actio potentia productiva, non quam concedo in Deo ab aeterno creare, nam hoc absolute dicitur [illegible]

significat ab eternoex excita creatione. Replicavis: tem mundi creationis
exercen nequit presupponi actu: sed creatura terminat creationem & dua actualita
tesistit; ergo. 2 primatx: actio aqua dependet ex ente & prior ente: sed nulla a
cto dicitur presupponi ad illud det actuali: ergo. 3 patet mid: actio illa potest
livera: sed nulla actio livera presupponitur ad illud det actualis; ergo. ad 1 dicen
us terminum creationis positivis presupponi ut ens actu, & ente creatione, sed non
ma actu existentis existenti, ad hoc enim transit res per exercitia actione. ad 2 dici
mus, quod actio creativa presupponitur ad creaturam, tanquam causa ad effectum, non
mu, quod actio creativa presupponitur ex, in quo in suo livera, non ut potest ens cen
ni presupponitur ut exercentem potest, quem positivum, use ad
ingenium in suum esse, quia Deus mediante potentia Dei positivum, use ad
creaturam positivi presupponantur creatio positivis ad existentiam existere. Dices: illud ei
actualis est ut ens nu, quia causa per esse, & pne: sed ens mere in ambitu solus
actualis est ut ens nu, quia causa per esse, & pne: sed ens mere in ambitu solus
Dei; ergo illud dei actualis est quam nicu. Nego ad dicent illud ei positivis ab
Dei; ergo illud dei actualis est quam nicu. Nego ad dicent illud ei positivis ab
etemo est positivis est eterna, ita actualitas positivis; hac & actualitas est actu
Dei quod ab alia mera physica entia & existentia exercitia: eternitas vero, quia tribu
02 by ex tu solus Dei est eternitas existentia exercitia, & physica sentillius actualitas. ad hoc
camitum creatura sufficiat quia aliquale notitia possibilis, plura enim alia dubitis, & di
mum ab humana absoluta, & doctrinalis, ad theologicas de creatione spectat.

unica qd sint predicamenta, & quod requiritur ut res in predicamento locetur

DISPUTATIO 2ª DE PREDICAMENTIS IN COMMUNI. Q. UNICA, QD SINT PREDICAMENTA, & QUOD REQUIRITUR UT RES IN PREDICAMENTO LOCETUR

Predicamentum quasi categoria dicitur, equivocatione predicamentum enunciationum genus usque ad infinitum duci. Sumitur ergo predicamentum, pro tota predicamentorum, per quas intellectus gradatim ascendit & descendit ab individuo usque ad summum genus, & a genere supremo usque ad individua. unde predicamentum est certum aliquid transcendentale, genera, species, & individua, quorum sub substrati, quorum predicamentum, sicut, per quam omnia levia locantur in supremum locum Dei genere predicamentum, sed quia amplitudinis, non prioritate & imperioritate, nec solutrata duae dignitate sentia, & appellatione predicatorum. In predicamento duplex dimensio assignatur linea, ut in arbore ostitur. predicata quia in metro ponuntur directe, ut predicamenta, quod vocantur latralibus, in directe, & ut in ad predicamentum pertinet. sicut directe ex mani dicuntur & minus directiones necessarias ut predicata ad quod directe locantur predicamentum. hac autem quia sita in his versiculis strata legantur:

Vox vna, & singulex, & prius & omnibus:

Entia genus, finita, realia, prota.

Requiritur ergo predicatum predicamentum falsum vocationem vna analoga, & equivoca excludunta a predicamento. exigit simplicitatem, & in flexione, & in oppositione in predicamentum licitum. 3 adunata, quod simplicem nomine ponitur, hoc ~~nomine~~ excludit substantiam, & abstractum ab concretis. 4 quod sit ens per se, non ens per aliud, ut ut tegit predicamentale. 5 quod in finitum verbo excludit Deum a predicamentis substantiis. 6 quod sit ens reale, & in rerum natura. 7 de nego necessario, quod sit tu, & sphera, unde quatenus quod tales excludunta a predicamentis. hac ratione omnium assignatur, cuius tamen omnibus placet.

Colligitur predicamentum directe locavi in predicamentum, ut genus, species, & individua, non solis ut ad ostendum ordinis, unde dicuntur, quod tales, requiruntur directe in predicamentum locari. quia multiplicantur per modum alterius ad actum: partes dimensionis, & modus substantiae ex eadem, & vias. materia prima, substantia, existentia unus, & unitatem, in multo ponuntur predicamento, quia non entia in opleta.

Circa numerum predicamentorum non sunt philosophus sta. Communis autem cum philosophorum agnoscit substantiam, quantitatem, qualitatem, relationem, actionem, passionem, ubi, situ, quando, & habitum. Dicendum autem numerum in his carminibus clauditur:

Arbor sex sexnos fenoxe superaginat vltra
Quinq; eras, stabo, sed primicatigeno.

Arbor significat substantiam, sex quantitatem, sexnos relationem, fenoxe qualitatem

nempe generationi, ustioni, positioni, durationi, ubicationi, Cras quando, stabenitu, & demum tunicatum habitum. Hac divisio entis in 10 praedicamenta potius in actualitate, quam in aliqua solida ratione fundatur, ceterum quia communis est inter ad hanc communicationem fundatur: tot sunt praedicamenta, quot sunt suprema genera: sed suprema genera sunt decem; ergo et praedicamenta. Probatur minor: tot sunt suprema genera, quot sunt modi essendi: sed modi generales essendi sunt decem; ergo. Probatur minor: quidquid est, vel est per se subsistens ut angelus, homo &c, et constituunt unicum praedicamentum substantiae, vel est ens in alio, et hoc est accidens, quod quamvis magis complexum, et universalius, dividitur in 9 genera relata, quia non est aliud genus entis in se completum, ut paulatim dicitur totum ... ; ergo. Dices: quinque tantum assignari praedicabilia; ergo totidem debent assignari praedicamenta = nego consequentiam, nam universales praedicabilia sub supremo modo relativi, quibus unum res dicit multa, ut sat exigunt rationes: praedicamenta vero sunt suprema genera rerum praedicabilium: et licet alia praedicamenta possint spectare ad unicum praedicabile, quia possunt res dici communi ratione eodem modo, ut in omni accidenti patet, necessario tamen sunt suprema genera et per se divisa, ac per consequens quod totidem constituunt praedicamenta, quot sunt genera suprema.

Disputatio 3 de praedicamento substantiae et q. 1 utrum substantia ponatur in praedicamento in concreto, vel in abstracto Sec. 1 resolvitur dubium, et obiectiones solvuntur.

DISPUTATIO 3ª DE PRÆDICAMENTO SUBSTANTIA. Q. 1ª UTRUN SUBSTANTIA PONATUR IN PRÆDICAMENTO IN CONCRETO, VEL IN ABSTRACTO. S. ET IBI RESOLVITUR DUBIUM, ET OBIECTIONES SOLBUNTUR.

Etenim substantiam aliqui concretive sumptam directe componunt in praedicamento, in directe vero sumantur in abstracto: probatur ratione: sola substantia completa ponitur directe in praedicamento: sed sola substantia in concreto significata est substantia completa; ergo solum in concreto significata ponitur in praedicamento. Maiorem certam: quia quod ponitur in praedicamento debet esse ens per se completum in sua linea; probatur minor: substantia solum est completa ut terminata per subsistentiam, quia subsistentia est ultimum complementum substantiae: sed substantia terminata per subsistentiam est substantia in concreto; ergo. Ex his patet 2 pars assertionis: nam substantia in abstracto est substantia incompleta: sed substantia incompleta indirecte, et reductive spectat ad praedicamentum substantiae; ergo.

Contra obicies 1: entia substantialia in abstracto sunt essentialiter completa; ergo. Antecedens probatur: humanitas est essentialiter completa, constat enim ex materia, et forma completa; ergo = respondeo humanitatem dici et esse completam in linea naturae, quia constat ex materia, et forma, hoc tamen non est complementum proprium substantiae praedicamentalis, quia substantia non dicitur completa in sua linea, nisi a subsistentia, quae est ultimus actus illius, quia quaelibet res in tantum est perfecta, et completa, in quantum est in actu proprio illius, quia communiter dicitur, quod unumquodque est perfectum in quantum est in actu.

Dices: quod ponitur per se in praedicamento debet a subsistentia praescindere; ergo solum debet esse completum in linea naturae. Antecedens probatur: quod ponitur in praedicamento praescindit ab omni eo quod solum est in uno individuo convenit: sed subsistentia solum individuis convenit; ergo = nego antecedens: ad probationem concessa maiori, distinguo minorem: subsistentia exercita concedo, signata nego. Substantia enim in praedicamento non dicit subsistentiam exercitam, quae constituit unum indivisum in se, et ab omni alio divisum: sed solum dicit subsistentiam signatam, cuius effectus patet in reddere substantiam incommunicabilem alteri, tamquam supposito.

Obicies 2: animal ponitur directe in praedicamento substantiae: sed animal non est substantia completa; ergo. Probatur minor: animal praedicatur in quid incomplete: sed quod praedicatur in quid incomplete non est substantia completa; ergo. Confirmatur: animal est communicabile homini, et leoni: sed substantia completa non est alicui communicabilis; ergo = concessa maiori, nego minorem: ad probationem constat ex logica tractatu 4 disputatione 1 quaestione 4 animal esse totum potentiale, quod complete est, quod dicitur in potentia, in qua acceptione locatur in praedicamento. Ad confirmationem constat similiter ex ibi dictis, animal esse communicabile homini, et aliis speciebus, tamquam suis inferioribus, vel tamquam partibus obiectivis, et potestativis, esse tamen illis incommunicabile tamquam supposito, quod est proprium substantiae completae metaphysice. Replicabis: substantia incompleta, et in abstracto est praedicabilis praedicatione logica essentiali superiori inferioribus, verbi gratia humanitas, et animalitas; ergo substantia incompleta est tota potentialis:

qs2 vtrũ Deus Christus ponã predicamẽtis substantiæ secundum duplicem rationem solvitur dubium

sed tota potentialem ponit directe in predicamento; ergo = Bis in 9o acc: apud Aviles; vt quid magis potius, de eo quod accedo: vt quid magis, vt quid magis gaudeo ne ego. a signata ergo predicato vt per se est praedicatum substantiam sola separatim ad hoc praedicamentum quatenus ad rem cum hominem comit quia vt dicat ex antecedenti dictum, sola entia separata in realia locata directum praedicamento.

Instat: enim dispositio praedicata vt quid separatim, vt potentialis; ergo collocari debet in recto = Bis limus dicitur hominem collocantur recte, quia licet naturaliter potentiale, et superius addunt positiones, significata adiectiva, sunt quale, et denominativa substantiae et alia, quae nulla solum collocata ens in realia separata absolute, et significata nomine et ipsum positionis, et dispositionis, vt ex tractatibus publicis et studiis ultimis memoriae specialibus ex logicis disputationibus.

Qs2 vtrũ Deus, et Christus, sub Ro. ponãtur in predicamẽto substantiæ. Sectio duplice assertione resolvitur dubium.

Assert: Deus optimus maximus, non ponitur in predicamento substantiae: et ita aliquos excentiones, expresse et tractata est Augustinus, libro 2 de Trinitate, cap 3 per haec verba: Ratio manifestat quod non in predicamento substantiae; igitur divina substantia non in predicamento ponitur. Et docet D. Anselmus in monologio cap. 26 per haec verba: quomodo quia summa natura, non alia substantia extra ipsam intelligitur, quae nec in plures substantiae divisibilis, nec in unum, cum aliqua alia per excellentiam communicatur.

Augustinus libro 3 trinitate de Deo omnipotente; igitur divina substantia non in predicamento ponitur.

D. Anselmus in monologio capite 26.

Ex hac autem auctoritate efficaciter educitur ratio: quia non in rationali genus, nec species. nec superiora ab. N. quia peculiarium docet Dionysius. Quia non divisibilis, et quia potest cum alis pluribus: sed hoc in mente, neque in su principe, quia hoc a omnibus natis; ergo in ratione praedicamentali. Divina autem apice simplex; ergo. 3 Sua ratio: ratione omnium: Deus non ponitur in predicamento substantiae. Probatur: quia claudit hysteriis, alioquin per fenestras, genus, nec species. nec superiora ab. N. quia peculiarium docet Dionysius. Quia non divisibilis, et quia potest cum alis pluribus: sed hoc in mente, neque in principe, quia hoc a omnibus natis; ergo in ratione praedicamentali. Divina autem apice simplex; ergo.

D. Anselmus

Justinianus

3 Sua ratio: ratione omnium: Deus non ponitur in predicamento substantiae claudit hysteriis, alioquin per fenestras. Probatur: sed in fenestra in monolinea nulla claudit hysteriis. Ergo Justinianus ait: quis loquis de Dio circa angustae domus praedicamenti, quis tamen sit circa Pia; ergo. Probata: Deus est bona actus puri; ergo non ponitur in predicamento. Probatur secundo: quia ponitur in predicamento ponitur mutatione et ergo et diversa: sed actus purus in quo operatur mutatione ex genere et differentia; ergo. Probatur minor: quia positio mutatione fisica est, quia genus positionis circumstantiae vt potentiale: sed actus purus non prevertit praedicamenti, vt in ipso aliquid, cum ratione vt potentiale; ergo.

Assert 2: Christus secundum vt individuum natura humana directe ponitur in predicamento substantiae. Ratione probatur: Christus secundum individuum natura humana vno voce participant omnia illius substantiae: sed natura humana cum collocantur directe in predicamento substantiae; ergo. Minor: certa, et maior probatur: Christus secundum vnione cum homine, anima vivens, corpus, et substantia, natura eius specialis cum genere hominis; ergo.

Solvuntur Argumenta

Argues ex Augustino, et aliis patribus asserentibus, quod Deus non in predicamento scilicet substantiae, et relationis, et actionis dici propriae de Deo; ergo Deus ponitur in his predicamentis = Respondeo omnia ex natura mutata, propriae Deo convenire, non tamen proprietatem vocabula, quae in perfectione sapiunt, respectum, sed analogia analogicis proportionalitatis propriis, quatenus ista praedicata proportionalia convenient cum divinis: vnde dicuntur aliquae praedicata ex genere ad Deum, et creaturas, non tamen in ipsis degenerant propriae, et stricte, sed degenerant significata analogia communitate.

Arguitur: substantia Dei communis Deo et creaturis; ergo Deus ponitur in genere substantiae. Sed hoc substantia analogice communis Deo et creaturis, quia Deus est substantia infinita et ipsa est predicamentalis, quod non venit creaturis in magis: substantia ergo predicatur communis Deo et creaturis: non analogice; ergo univoce. Quarto mix: predicatum in clausula actus divinitatis, non analogice: ergo substantia predicatur in clausula actus divinitatis; ergo. Quarto mix: substantia predicatur predicatum transcendens et praeter rationem inferiorum alias quilibet predicata esset de substantia ergo plura: sed predicatum transcendens non clausula actus divinitatis, hoc enim non extra centum; ergo. Ad argumentum ponendo rationem dubitandi. ad quatuor necessarium, negamus. ad primum quatuor necessarium distinguo mix: substantia predicatur in clausula actus divinitatis, creaturarum mix concedo: creaturarum ad Deum, nego mix: concedo quia. ad quatuor distinguo mix: non predicatur substantia creaturarum tamen concedo: predicatur creaturarum ad Deum sub distinguo active concedo: passive nego. Substantia enim est habitudinem clausula divinitatis actu creaturis, quia substantia creata necessario est ab alio, Deus vero est habitudinem ens asi, unde substantia predicatur quibusdam vocabulis pecunia cum illis substantia creata, analogia tamen respectus, et Dei. Obiicies: oppositorum ratio est: sed Deo non repugnat oppositorum ratio; ergo. Quarto mix: Deo non repugnat distinctorum ratio; ergo nec oppositio — necessarium negamus mix: adquatorum distinguo acc: Deo non repugnat distinctorum ratio non adequata concedo: adequatorum distinguo acc, consequentia. Doceti enim omnis theologi intra predicata divina non dari adequata distinctionis ratio, scilicet mutua exclusio omnium predicabilium, quia non cessant ad oppositionem metaphysicam — invalidi dicit, non distinctorum ratio sufficere ad oppositionem metaphysicam, ad hoc ergo quinque distinctorum rationis fundata in perfectis vita passiva et activa predicatorum, quae in Deo non reperitur. solum ergo assignatur in Deo distinctorum rationis fundatarum aequivalentia actualitatis, et perfectionum divinorum predicatorum. Dices: data distinctorum rationis ad perfectiva substantia divina; ergo nulla est solutio. ad quatuor: substantia passiva non est ens asi; ergo assertio est disparitas quia substantia divina perfectiva. nego acc: ad quatuor necessario acc nego sequentia: quia assertio predicatorum intellectus, metaphysice sed identificatur cum substantia divina, et ideo non est quia perfectiva illius substantia divina est perfectissima, et metaphysice ens, et substantia asi.

Arguitur quarto ex Scot.: Christus Dominus ut homo clausula subsistentia divina: sed Christus ut clausula subsistentia divina; ergo ponitur in genere predicamentali. Deus ponitur in predicamento; ergo necessario est distinctus genere: ut clausula subsistentia divina substantia potest habere ut naturalis, possessionis Christi in genere predicamento esse dicitur: subsistentia habent principium dictionis negamus. naturalis ut Christus locetur in predicamento est humanitas Christi: subsistentia vero est complementum naturae humanae, et ideo sine quae non locavilis in predicamento. Dices: ergo subsistentia divina est complementum exactum ut natura humana Christi et locetur in predicamento; ergo aliquid ponitur in predicamento. quod negatur: subsistentia creata ut dicit ponitur in predicamento: sed subsistentia creata unice est complementum naturae humanae; ergo — necessario negamus et negatur ad quatuor necessarium distinguo mix: est complementum per se ordinatum ad perficiendum naturam concedo mix: per accidens ordinatum non mix: et enim maximam habuisset inter subsistentia divina perficiente naturam humanam Christi et subsistentia creata, non per se solum habuisset institutum suppositum divinum, ineffabiliter modo, et exclusa omnium exceptione, et illud natura humana subsistentia aut creata esset ordinata ad perficiendum natura humana, et ideo nulla est extra, et ipsa ordinatur ad predicamentum substantia. Insistes: humanitas Christi est in predicamento cum subsistentia, nam? suppositum; ergo et ipsa Christus est in predicamento; ergo est ipsa subsistentia. si humanitas inabstracto ponitur predicamento — ut ponitur humanitas Christi et subsistentia locatur predicamento subsistentia habentia per accidens dictionis, et principium proximum naturalis et ipso humanitas ponitur in predicamento cum subsistentia, quia subsistentia non natura in predicamento, quia solum ut Christus ponitur. sic ergo solum applicatur subsistentia, sed quia applicatur ut ipso, et non naturalis subsistentia, quia est quae est ipsa applicatur ut subsistat. Insistes: Christus ponitur in predicamento ut indiv

quia spiritus sanctus non habet per modum dictionis, ergo aliquid infinitum potest
creatura, ut ex parte naturae quidditatis; ergo infinita non potest cum finito ut
unus in praedicamento ponatur. Secundo acc. distinguo consequens: aliquid infinitum dupliciter
dicitur esse quantum ad: materialiter accidentalis consequens. in primo enim sub ista ratione
omne finitum materialiter habet, ab hoc quod Christus. Sic verum homo, hic enim
optime salvatur infinitum bonum: unum in Christo Dei. duplicem habet substantiam
completam natam, verum illa per ipsam natam a altera supposito in omnium caritate, dema
tenet alia vero, quod est infinita. Argues: ergo non ac habet quod Christus creatu
ra; ergo Christus Dei non substantia creata: sed sola substantia creata pertinet ad di
camus substantia; ergo Secundo acc. distinguo consequens: non est substantia creata exprimens
de posse quod: exprimens non posse quod. similiter distinguo substantia. Dominatione
creatura capit supra suppositum, hypostasis divinum potest: ad hoc autem quod Christus
suppositum praedicamento necessario est quod suppositum sit creatum, sed principium, quod natum
quod exaptum aliquid ex dictis praedicamento sit creatum: sequitur ex dictis omnis substantia
creata, corporeus vel, incorporeus vel, materiale, immaterialis colocaxim praedi
camento substantia dicuntur, in dicuntur vero colocaxim nullo dispositas, dimodo substan
tialia dicuntur.

q13 quid, et quotuplex sit substantia, eius que proprietates. S. cc 1a divisiones, et proprietates substantiae assignatae.

q13 quotuplex sit quid, et quotuplex sit substantia, eius proprietates, et proprietates et divisiones assignatae

Omnis pluribus substantia accidentibus, quae ad nutrimentum spectant, substantia
a dividitur in infinita, et finita. infinita nullis claudit terminis ut Deus, finita
est limitata per speciem ut quae habet creatura. substantia finita dividitur in sublu
nata, et in sublunata. 1 ad aliud sponte dicuntur oriunda, ut homo, 2 ex dicuntur ad aliud ex
oriundi ut ptes suppositum substantialis, subsistentia, et existentia. substantia sublunata dividitur
in 7 et 2. 1 circa Philosophi est substantia sensibilis, 2 vero quae habet substantia
rationem ex alis. nota substantia et substantia dicitur, non quia subiectum mensionis, sed ita quia
subiectum logicum in quo praedicamentum ponitur. Rursus substantia sublunata creata dividitur in
ea quae corporea, et incorporea. substantiam corpoream est spiritualis potest et dividi in varias
Angelorum species. Corporea dividitur in Caelestis, et sublunaris. Celestis influxus Cae
lestis, et astra. sublunaris in elementis, et mixtis, elementis in ignem, aerem, aquam, et terram.
mixtum animatum, et inanimatum. hoc in varia terra, lapides, metallorum, quin mare
et genera, animatum in vegetabile, et sensibile, vegetabile in varias plantas, sensibile
in lacertalate, et inale in varias species in bestiarum avium, et piscium. in rationale
in influxus hominis. Ponit divisionem ad proprietates divisionis multis sex autem
nutrimentum. 1 est non est in subiecto in hesionis, sive non inhaerere, quae venit omni
substantia soli, et semper. 2 est praedicari vero, quae solum venit substantia. 2b prae
dicamentalis opposita. 3a est res substans significat ut hoc aliquid. 2b prae
quale, et quidlogicus, quia aliquis subiectum. 2b vero praedicatum seu
non est, ut forma, subiectum vero semper excepit ut substantaculum formae. 4a est
non suscipere magis, et minus. excludit per hanc proprietatem augmentum si
bum, nam autem est in sibum unde una substantia potius dicuntur maior, non autem ma
gis substantia. 5a est, ad nihil substantia sit contrarium. in tali dicuntur contrarium proprietatis
bus scilicet, quae sub eodem genere maxime distant, et habent subiecto mutuo si
esplent, quia cum subiectum non sit in subiecto nihil potest substantia expellere abillo. et
indeo substantia nihil contrarium stitit. loquendo vero de contrariis et in propria sugtapo
positione, una substantia potest alteri contrariari, ut forma vitalium formae Caba
veniens. 6a dicitur est, quod sit susceptiva contrariorum, siquid subiectum modo est
calidum, modo frigidum, modo album, modo nigrum. His suppositis dubitamus
per quid sit finitum, sive sumatur contrapositive ad aliquid, sive sumatur
substantia completa, et praedicamentali. in quo dubio maximum dicit Doctor
es, omnis veteres opinionibus apud Eminentissimum Dei Augustinum videbimus
frequentiores proponam, et impugnabo, proprium et meum cum omnium modo
loquendi praeter ap. exiam. S. cc 2 res sol vitrum dubium.

Sed substantia in omnibus constituitur per substantiam accidentibus, non per negationem essentialem. Et probatur: prius intelligitur substantia constituta quam substantia accidentibus, sicut ratione ipsa: sed constituitur substantia per substantiam accidentibus non per negationem essentialem. Ergo substantia accidentibus constituit substantia. Item omnis, et maxime patet, quia subiectum subsistit, presupponit constituit ipsum et per ipsum ad suis sectionem. Et probatur: constituitur substantia in omnibus dicitur per omnia substantia: sed substantia accidentibus non omnibus substantia, nam Deus substantiae, et accidentibus non substantia ergo. Et probatur per dictam rationem: constituitur substantia per negationem essentialem ergo. Dicendum ulterius negationem talem dicit ex modo significandi, et non quoad rem significatam: nos autem in quinimus, quid sit hoc significatum positivum, de hoc enim est questio.

S. Thomas in 2 dist. 1 q. 1 a. 2 q. 1 ad 2

Ad secundum: substantia in omnibus, et ut constituta accidentibus constituitur per essentiam essentialem independentem a subiecto inherentiae: id docet S. Thomas in 2 distinctione 1 q. 1 a. 2 dicens: substantia dicitur quod per se existit, et non alio. Nam quidam ait: ens in omnibus constituitur per ordinem ad esse, et existendi, ergo talem ens praeordinem ad esse, et non modo positive praeter esse et praeter substantiam accidentibus: sed modus essendi per se et praeter substantiam accidentibus constituit per modum negationis ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum positivum in mente attendentis accidentibus constituitur per modum negationis ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum positivum in mente attendentis accidentibus constituitur per modum negationis ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum positivum in mente attendentis accidentibus constituitur per modum negationis ergo.

Ad secundum: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo.

Ad tertium: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo.

Solvuntur argumenta.

Ad primum: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo.

Ad Augustinum in 7 de Trinitate cap. 4 ibi dicens

Ad secundum: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo.

Ad tertium: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo.

Ad quartum: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo. Et probatur: substantia constituitur per modum essentiae independentis a subiecto inherentiae ergo.

si ali quid positibũ esse sup ea dicta posset entis ens: sed hoc ne quit fieri; ergo = argumentum manifeste vincit accidens esse ab istitui per negationẽ. ad illud ergo iam stat ex dictis enti nihil prae esse per addita; illud ergo positibũ entis super addita ñ quibus dã entitas distinta, sed est quasi particularis entis, per quã fit ipsum determinatum et explicatum: unde in definitione substãtiae vis ponitur ens, quia est limitatum et determinatum.

Dices: accidens essentialiter è ens in alio: sed substãtia essentialiter ñ è accidens; ergo substãtia essentialiter ñ è ens in alio — replicando enim, ac dicula ut in hac parte per negationẽ essentiali in alio — replicando enim, ac dicula ut in hac parte per negationẽ essentiali in alio: sed homo ñ è essentialiter leo; ergo ñ è essentialiter rugibilis; ergo substãtia essentialiter per negationẽ rugibilitatis. in forma secundae maioris distinguo minor: ñ è accidens essentialiter, elative concedo: essentialiter positive nego minor: substãtia enim essentialiter è quid positibũ opositũ accidentis; è ergo quid positibũ, ex quo essentialiter in textu ñ è accidens.

Argues ostrae ascentionis: substitutibũ substãtiae, nec divinitas convenit accidenti: sed è esse in dependentia a subiecto in hesionis divinitas convenit accidentibus ex characteristicis; ergo substãtia, ut accidenti ostra opposita substitutiva per esse per se in dependentia a subiecto in hesionis — concessa maiori, distinguo minor: è esse per se ut propria exigentia nego minor: ostra, l. supra propria exigentia concedo minor, et nego consequens. substitutibũ substãtiae è ens, cui divinitas in esse per se ens, sive in esse ens existens essentialiter esse per se, quod nec divinitas potest communicari accidentibus, unde accidentia non characteristica conferunt propria exigentia, sed negantur esse per se.

Argues ostra accidentis: forma materialis ignis virg. divinus in materia ita quod non subiecto in hesionis; ergo est substãtia, quia non est in alio in hesione è accidens in alio, ab illo dependens in esse per se, et non a materia: sed forma materialis, nec ignis tantum materia, ab illa dependent in esse per se, et non a materia; ergo. forma materia: substãtia, omne, et existentia existit in proprio; ergo forma ergo existit. 2: omne, et proprietas existit in subiecto: sed ens ignis est forma, quia non est in ignis id quod essentialiter in subiecto; ergo.

A

Ad argumentum in forma accidentis: ad probationem distinguo maiorem: ab illo dependentia ita quia subiecto in hesionis concedo: ita quia a subiecto in formationis nego maiorem, et sic distinguo minorem nego consequentiam. ut solutionem capitis ad veritatem dicimus subiecti in hesionis, a subiecto in formationis. dicitur enim subiectum in hesionis a subiecto in formationis, quia subiectum in formationis è per se, et essentialiter completum in ordine substãtiae totalis, et sequitur per se esse ordinata ad proximum totum potentiale per modum partis, nã quilibet pars de substãtiae totalis per se ordinata ad totum, cuius è natura et pars.

Subiectum in hesionis, sive subiectum in quo accidentia inhaerent, sive est subiectum completum, sive incompletum, neque est per se ordinatum, ad ponendum accidentia totalia, tãc quia per se per ordinatum ad perfectionem substãtiae totalis sive quoad ultimam propriam, tãc etiã, quia accidentia totalia excepta sunt in perfectione, unde accidentia totalia solum intendunt a natã, tãc ergo quilibet materia est subiectum completum ordinata per se ad ponendum simul cũ forma totum substãtiae totalis, inde colligitur, quod forma substãtiae totalis ñ dependentia materia ita quia a subiecto in hesionis, sed ita quia a subiecto in formationis, sive ita quia per se per se ordinata ad ponendum totum potentiale totalis. Dicis: quod esse in alio ñ est per se, sed forma ignis ñ est in alio; ergo ñ est per se — distinguo maiorem, quod est in alio in formative concedo: in formative subsistendo: ñ est per se vel quod, et completum concedo maiorem: ut quod completum nego maiorem: sic distinguo minorem: et nego minorem. solum ergo supposito, et in substãtia, cuius est per se ut quod, quia solum suppositum è id quod est, cãtera ne quibus constituit suppositum substãtiae totalis est per se ut quo, incompletum, et particularitas, et modalitas, per quod fit ad formationem. Dicis: est ita per se ut quo, ñ propriae exigentia per se: sed substãtia diversa propriae convenit omni substãtiae; ergo = dicimus substãtiam constituit per se per se prae centum a quo, et quod, si vero per se per se, cui supponatur unum quod propriae convenit omni substãtiae per se existenti, sive hoc existat ut quod completum, sive existat ut quo, et incompletum. ad formationem concessa maiori distinguo minor: ñ exigentia physica concedo: logica nego minor: hoc enim fundatur in connexione essentiali cum predicato exacto, sive habitato, physica vero fundatur in potentialitate, l. distinctione, et sic dicimus, quod substãtia exigit esse per se intelligendum de exigentia logica, hoc enim est a quilibet res ens quia supponitur essentialiter.

Ad quæstionem 2 dicit: anima rationalis separata corpore è substantia completa, quia è per se subsistens: id autem nata est quæ humanis, et è intellectualis in suppositis; ergo substantia completa non dicitur per se esse ad quod requiritur non gratia esse entis, id est aliquid suppositum — nec gratia esse quæ non veniret in clausula prædicatio, quia subsistentia solum completum simpliciter nata, quæ communicatur subsistentiam completam in natura, quod non venit animæ separatæ, hæc enim ut pars separata non completa in natura, unde non dicitur homo id est, non suppositum, sed dimidium suppositum.

q. 5 quid sit subsistentia separata, recte quæ aliqua, dicuntur.

Q.s 4.a quid Adit Subsistentia Supranata.

S.C. 1.a prænotatur aliqua, et referuntur sententiæ.

Habemus ex supersedeo subsistentia in ratione naturalis ultimo completum per subsistentiam ad cui sus capti necessariæ dicere, quid sit subsistentia, ita suppositum, sit quid ad data natura quæ completur. Et quæ sint oportet, quod sit subsistentia communicatur naturali via g. natus hominis tuc resultat ex subsistentia, et natura nata, quod dicitur suppositum, si vero communicatur rationali cum natura resultat dicitur persona, et idem puta suppositum est subsistentia personalis distinguitur natura, cui subsistentia communicatur: unde suppositum est subsistentia completa communicabilis alicui naturæ quæ suppositum. Per personam vero est rationalis natura in divina duabus subsistentiis, sive rationalis natura in communicabilis existentia. in de collegio quod omnis persona est suppositum, qualiter omnis suppositum est persona.

Advertendum etiam, quod nec idem natura est individua absolute, ac est subsistentia, sive suppositata, nam verbum dicitur unum aut natura humana in individua, et non subsistentia, unde definitio personæ intelligenda est dixit natura, in individua et subsistentia 2 dum quod est principium quod operationum rationalium, quod habet a subsistentia 2 dum illud actionis suum suppositum. his suppositis dubitamus in præsenti an subsistentia, sive suppositum distinguatur a natura nata? 2 utrum ut aliquid positivum, et negativum? Circa quod istam dicit subsistentia nihil reale addit suæ natura, sed unice ab hac distinguitur præsentione, et ex modo significandi: quatenus natura significatur ut habita a supposita, et suppositum ut habens natura: in hac ergo sententia homo et humanitas significata ut habita, sic Durandus, Ockam, Vacomius, Fluxcolus, et alii anti qui. 2 ait sic subsistentia addit supranata negatione unionis cum alio. in hac ergo sententia nec aliquid positivum, sed per modum negationis. ita subtilis Doctor cum suis discipulis, et aliquibus Conceptus Jesuitis cum magistro Fonseca. 3 docet subsistentia est modus positivus realis tertium natura nata: et omnis Theologorum, et Philosophorum sententia.

N.

Subsistentia distinguitur a natura non solum ex modo significandi, sed realiter. posset per maximis exclusis pluribus sunt omnes Patrum testimonis, quos plurimum adducit Eminentissimus C. de Aguirre in hisce mavuvitatis causa omittis, per rationes communis, ex mistexio in Carnationis Dumpta: separatio realis quo ad entitatem et argumentum eius distinctionis realis: sed entitas subsistentiæ separatur realiter a natura; ergo. per ratione: in Christo D. existit tota natura humana: sed non existit entitas subsistentiæ creatæ, alias esset in Christo duo personæ, quod natum fuit in concilio Ephesino contra Nestorium ergo. Respondet Durandus, non in Christo D. duas personas, quia natura humana unitur ex vo divino non cum ipsa habens, sed ut habita, ut dicit solum est unita in genere natus, et non in genere personæ — 2 tertia divisitas ex modo significandi, non solum distinctatur realiter natura humana, cum supposito: sed verbum divinum, et realiter est unita natura humana; ergo ad suppositum: 2 suppositum est aliquid positivum in re distinctum cum natura: sed verbum assumpsit totum quod in re est natura humana; ergo et suppositum. 3: subsistentia addit supra natura, nisi ex modo significandi; ergo in re significata manent in Christo duo supposita, et duæ natus: sed 2 dum ait, et in re. hic est error Nestorianus; ergo Durandus non distinguitur a Nestorio in re assumpta, sed solum in modo assumendi. Dicit: nec licet relationem distinguatur a suo fundamento hæc non dominatur relatio, ut fundamentum minus existens; ergo esset subsistentia distinguitur quod a natura nata, natura non potest dici persona suppositum, sed subsistit, sed significatur ut habens — decisio accedit negotio, quia cum relatio sit necessaria modo finem ad aliud ad denominationem relationis necessario exigitur aliud ni mi ut terminus:

Cæterum denominato subsistentis, suppositi, & personæ, nec denominabile proprio absolutæ, vnitæ subsistentiæ necessario datur denominatio personæ, & suppositi. Et ex supraposita ratione inuenitur eam Scholastica: Nam subsistentia adeo supranata aliquam perfectionem positiuam: sed negatio vnionis cum alio non est perfectio positiua; ergo. Quartum ratio: Persona verbi diuini implet in Christo Deo munus personæ creatæ: sed non implet solum aliquam negationem, ergo negatio: Sim subsistentia subsistentiæ negationem Dei Patris, Filii, Spiritus Sancti non magis personam creatam in Christo Deo positam vnione ad verbum perfecit non magis negationem vnionis, sed hoc ipsum vt potest sumere ipsum Deum non ex Nestorio potest, nec dignaretur Deum sed illam; ergo subsistentia non adit supranata puram negationem vnionis. Denique inuenitur opinionis oppositis ratione solo fica: subsistentia est vnio quasi suppositi adunati: sed suppositum adit natura per actionem positiuam, realiter anata distincta. ergo suppositum subsistit per solam negationem vnionis cum alio, nec in natura hoc illo modo significata. Quartum: suppositum adit supranata vltima perfectione limitata subsistit: sed vltima perfectio, seu vltima complementum subsistit, nec pura negatio, quia vltima perfectio subsistentialis est genus subsistentiæ: ergo vnitas distincta a natura diuina non realis; alias esset perfectiens ipsam, & ascendere perficiens; ergo.

Ostat ex eo quod subsistentia est perfectio positiua realiter distincta a natura: ergo subsistentia modo suppositum, vltimo nominamus, ex plena natura, illa quæ non omnem causam alterius quam suppositum. hæc ex dictis sequitur vnitas humanitatis: subsistentia enim natura est participatio subsistentiæ diuinæ: sed illa est in positiuo; ergo, & creata. quod primo dispatet natura solum est complementum subsistentiale. quod autem natura in omnem causam alterius suppositum quatenus quia vltimum complementum essentialiter tale non admittit aliud complementum eius de genere, alias non esset vltimum essentiale; ergo.

Soluntur Argumenta

Ad primum Argumentum Quæstionis, & Scholastici ex Damiano libro 3 capite 6 dicentis: Verba assumpsit quæ quæ in humanitate plantauerat: nec sic: sed subsistentiam assumpsit; ergo, & quæ positum, & solum ex modo significabit diuina natura.

Damianus libro 3 capite 3

Quæ natura: non pura permixtione sanatur, id quod aut bonum putat assumpsit: sed suppositum non pura assumpsit; ergo nec non sanatum — testimonium Damiani intelligi debet de his quæ pertinent ad natura, non autem subsistentia.

Item libro 2 de Fide capitis 3 dicens: Sic enim ipse docet libro 2 de Fide capitis 3 dicens: id enim vnitum diuinitati est, quod natura, & hypostasim, idem et essentiam habeat. vbi apertissime statuit diuinitatem non hypostasim, sed essentiam subsistentiam anatam. ad 2 dicimus quod totum homo fuit sanatus et redentus ab homine Deo quia potestatem natus fuit assumpto, sic enim venerificat quod homo satisfecit pro peccatis, & quod homo per hominem fuit liberatus.

Ad 2 Bibliothecam Thomæ 1 p. q. 13 articulo 3 dicens: Forma quæ non est ex materia, sed est subsistens per ipsam in diuinis quatenus: Item: in his quæ non sunt ex materia, & forma non differunt in hypostasim anatam. respondeo Bibliothecam Thomæ ascendere formas spirituales, et per se subsistentes, & in diuinis, tamen hæc in diuinis entia a materia non stantes, sed per se propriam subsistentia sic Thomistæ dicent forma est subsistere per se, non quia materia collaudat formam in diuinis quatenus abesse entia, sed quia est entia per se propria forma, & immaterialis.

Ad quæ dicendum: Sicut distinguitur natura ad subsistentiam, ut assumpta, et humanata humana, non assumpta subsistentia; ergo ex verbi incarnatione quatenus distinguitur realis inter natura, & subsistentia. ac quatenus: Personalitas est ex ipsi immediate vnita humanitati diuinitatem humanata diuina: sed ad hoc sufficit distinctio realis inter natura diuina, & verbi personalitatis; ergo assumitur dicendum quod natura humana, & personalitas eius — inter argumentum: natura diuina saltem immediate vnita humanitati quia constituit cum personam non vnita vnita: ergo subsistentia creata esset nisi ab vnita personalitas verbi & cetera. Negatur. ad quartum accessio ac negotio quod, & quatenus. tunc quia incarnatio in diuinis ad mitta ac chaos non ipsum vnitatis in natura verbi diuinum generata, & entia non generata, persona in ipsa vnita humanitati,

d natura creata ~~[illegible]~~ ipsa creata, vnita tamen non identificata. tuc etiã quia personalitas verbi vnita qua hu manitati in mediate, d nata divinamediate, ondi hic nula datur realis separatio. Et ex personalitate verbi nomen dat vnita subsistentiæ creatæ; datur ex generali separatione entitatis ad accidentalem distinctio.

Arguis 1 sto, Scotus: effectus poterit subsistentiæ è ex dono natura communicabili alterius quã in posito: sed hic effectus è poterit negatorius; ergo subsistentia solum apta ad natura negatione essendi alterius in posito = Distinguo maiorem: ex dono natura communicabili positivo ceb maiorem: negativa ita nego maiorem: d distinguo minorem: hic effectus è negatorius ex modo significandi sed dico, nec negatio nata enim, quia ex operatione limitatur subsistentia, d ratione huius perfectionis positive resultat vnio cum alio, in fert negationem communicabilitatis. Insurgit Scotus: effectus poterit subsistentiæ è positive negativus: quod est supra: natura humana Christi d. nula caret perfectione positiva: sed caret subsistentia creata; ergo effectus huius non è positivus, sed positivus negativus. omia vtrãque partes maioris, quæ nec vatur: si natura humana Christi d. caret aliqua perfectione sive divina, è illa privata, d perfectiã, d evolora nã quæ liberus aperuit perfectionem sive divina: sed natura humana Christi d. non fuit violata; ergo = intactæ: omis nata d aperit, plenitudinem naturalis vi divinitatis; ergo nata humana Christi d negationem vnionis cum Christo d. cuit ex violata.

Nego acc. ad probationem distinguo maiorem: nula caret perfectione poterit negationem equivalentem secundo maiorem: similiter distinguo minorem, quia subsistentia divina equivalet prestantissimo modo perfectionem subsistentiæ creatæ, d nego sequãtiã. ergo aptitudo ex gnatus, d naturalis natæ humanæ, in perfectione subsistentiæ p fit, perfectissime saciatur, per subsistentiã divinã, a quam d. excellentior acquirit, quid quid ipsi advenire appetit subsistentia: in medicinis id omis aptitudo sive ignatus, sive elicitus tendit in perfectionem p plitus, b equivalitus, d sic qualibet potest saciatur: sic materia ut aptitudo ad aperitionem formæ, vnita vero animæ creatæ, in amissivilitus, illas ñ aperitur cantiãnem. Arguis 2 tu ultima sol. subsistentiam ut ratio nata in communicabili alterius ut suposito; ergo ñ vere communicatur effectus poterit subsistentiæ. Acc probat: tuc quia subsistentia exprimata è modus communicabilis: sed modus communicabilis nata, ñ redit nata alterius communicabilis, quia nula forma prius vel effectu in prima primum; ergo. d tuc etiã, quia vera aqua ñ est in prima duã in se subsistens: sed hoc d alterius communicabilis, ut est ex entia assistat; ergo. tuc denig quia nata divina è suposita, d subsistens per subsistentiã patris: sed hæc è communicabilis verbo, d Spiritui sancto; ergo. Arguis 3 tu ultimã go acc ad probationem. Dico subsistentiæ communicatur nata ut subiectum in prima natura, d ñ ut suposito, quia subsistentia in communicabilis è alterius suposito, vnita natura, dare effectum quod habet. ad dicimus aqua valis ñ possit accidentalis qua spositum est tale quod pt ex actu d potentia, sed nec spositum in generali homo generã, quod surgit ex actu d actu per accidens vnitus, d stimatur ad 3 dicimus nata divina terminata per subsistentiã patris è communicabilis abstractive, ñ vero secundum. alias ñ solum nata, sed suposito communicabilis, d Spiritui sancto, quod vertat ita ad cu. Replicavis: natura humana terminata per subsistentiã filii è communicabilis terminabilis per subsistentiã patris, d Spiritui sancti ut cu d. thomas docent communicabilis thomistæ; ergo subsistentia habere divina nata in communicabilis alterius suposito = Si estimus in doctrina d. Nam sol mi negat antecedens quã sanctus doctor apertissime docet natura creata, ñ possit simultaneam plurib personalitatib divinis. admissata ma sta thomistarum, 2 dum mutatio illorum non dat solutio sed d acc, d distinguendo dolle quem: subsistentia creata ñ redit nata in communicabilis alterius suposito: nego sequelã: subsistentia divina per mutatio illã: b, cum eminentissimo suposito: nego sequelã: alterius suposito intra nos, hoc è unigenitus d. Dicit Aquinas illã subsistentia go: alterius suposito extra nos, hoc è d verisimile nego sequelã: alterius suposito extra nos, hoc è d verisimile nego.

Dicit thomistę nata subsistentię per se subsistentia creata non terminabilis adeo divinitus per aliam subsistentiam, quia subsistentia creata terminat quatenus potest terminari, et quatenus terminabilis est, subsistentia vero divina non terminat quatenus potest terminari, quia ipsa est infinita non terminabilis et ut sic alia terminari. in summa dicunt, quod subsistentia divina non terminat intensive nata humana quatenus est terminabilis, non autem intensive, cum terminat intensive nata humana, quatenus illa ata vero tam intensive quam intensive terminat nata humana, quatenus illa potest terminari, et determinari.

Ad quintum ultimo: nata substantialis ut terminata per existentiam negat ad existendum per se subsistentia; ergo nec ad subsistendum per se; ergo esset suposita nata illa cum existentia, et sine subsistentia. hoc neq. sequitur ex 1a. quod sic probatur: nata illa esset per se existens: sed subsistere est, ac per se existere; ergo. opponatur: omnis forma perfectiva: sed subsistere est, ac per se existere; ergo. opponatur: omnis forma perfectiva in formis materiae, ut dicit illa in spacem in formam omnis alterius perfectiva in formis materiae, ut dicit illa in spacem in formam omnis alterius perfectiva; ergo in omnibus cavilis alterius; ergo licet subsistentia nata habet hoc non perfectiva; ergo in omnibus cavilis alterius; hoc non est aliquid peculiare subsistentiae, et alterius suposito in omnibus cavilis. hoc non est aliquid peculiare subsistentiae, et sic quinta non recte explicata nata illius.

Argumentum suponit esse subsistentia posse omnibus cavilis nata, non omnibus cavilis subsistentia, quod impossibile est. Dicit Thomistae, quia esse subsistentia est ultimus actus entis essentialiter, ac quindivit suponere subsistentia, et alius actus intermedius. impossibile est esse casus in vita aliorum, qui cum minuit sumo Cardina. Et si quis negat distinctionem realem inter existentiam et subsistentia: quo suposito negunt omnibus cavilis existere, non omnibus cavilis subsistentia realiter cum possibilitate. casu tamen admisso dicimus, quod nata existens sine subsistentia esset existens per se, et non per se subsistens; esset ergo per se existens particularitate, non autem suposita litate, personalitate.

Ad confirmationem dicimus sola subsistentia non dixerunt nata in omnibus cavilis alterius ut suposito, quia solum est ultimus actus natae in linea suposito; omnis autem forma completa in sua linea non habet materiam in omnibus cavilis alterius formae, et alterum subiecto, non autem alterius suposito per contradictionem: unde confirmatio non genitae in adversarios, ut clarius dicta patet, quia forma substantialis equina verg. completa in sua linea, et est in actu per materiam in omnibus cavilis alterius formae completae, et actuat; ergo quia subsistentia est actus ultimus subsistens in linea suposito, non dicit illa in omnibus cavilis alterius subsistentia, sive suposito.

Iam exercitis colligitur ex dictis particulis subsistentia est ultimo posito in genere, et perficere natae in linea subsistens: illa quinque non possit in omnibus cavilis alterius suposito. et ita colligitur subsistentia et nata realiter, modo realiter distinguitur, quia subsistentia in ratione prima acceptione non est modus subsistens. et ita colligitur concreta substantialia significant nata, et subsistentia: sed autem explicentur nomina nata, ut homo, et equus significant per se nata, et notative subsistentia, sive vero explicentur voces suposita, subsistentia, sive personae, et notative significant nata, et positive subsistentia.

Disputatio de accidentibus in omni q. 1a. per quid distinguatur in omni: S. cc. 1a. primis aliquibus referuntur sententiae.

Accidens in omni est entis ens, sive ens advenient subiecto substantiae ut ente, quod apeit subiecto extra actum essentiae, accidens dicitur in logica, et physica, in presenti autem solum agitur de physico, quod nihil aliud est, quam ens habens esse in alio, ita quod in subiecto inhesionis: accidens physica dividitur in completum, et incompletum: completum est, quod in ratione formae accidentalis et totum existere non ordinatur per gratiam alterius accidentis. incompletum vero, quod habet rationem partis in ratione gratiae, sed secundum accidentis, ut semi palmus, et palmus, et calor ut duo respectu caloris, ut quatuor. Nota quod accidens physice incompletum potest esse metaphysice completum: quia cum metaphysice completum accidens illud, quod habet in ratione metaphysica, cum libet accidentis, quod dicitur non dicamento, ut quilibet qualitas, et quantitas: unde accidens incompletum metaphysice est illud, quod per se metaphysica accidentis

in specie sublata, et genus. accidens etiam potest dari ut subsistens, et ut subsistens potest esse
ulterius esse vere in naturale, et sic est naturale, in materiale, et spirituale, quorum
nata ex nomine, per necessarii liquet. Potest et accidens dari vere in perfecto, et imperfecto, et imperfecto
perfectio est per maiorem entalis vere perficiens absolute subiectum, ut quantitas
et qualitas, imperfectio autem modus dicitur et modificatus positus, ut sunt alia
minus primum vocant reale. et vero modale. hoc supposito extra subiectum est accidens mata
physice constitui per inhaerentia. sed cum hac alia est actualis, alia habitualis, et actitudi
nalis alia autem quidam locus, quidam subiectum, neque antiquiores philosophi fecerunt punctum
pacta ab inhaerentia. Scotus habitualis, et Thomistae actitudinalis.

N. 3

Accidens essentialiter sit tutum per inhaerentiam aptitudinalem, sive exigentiam ex
essentiam aliquam in subiectum inhaerendum, ut hunc vere et proprie inotescat explicari
ut sit ex gen. aliae logica physica alia, haec imperfecta
necessario exigentia per dicam essentiae. unde in hoc sensu aptitudo ad essentialem
constitutivum accidens in omni, quia certum est accidentia imperfecta necessario inhaerere
actu. aptitudo logica non satis ostendit per dicam essentiae, id quod nec in hoc sensu
constitutum accidens per aptitudinem, nam certum est accidentia perfecta actu existere
in suo charactere actuali inhaerentia. sensus ergo est aptitudinem, et exigen
tiam inhaerendi praescindit a physica, et logica constituere accidens in omni. Cl. in hoc
sensu explicata facile sunt: accidens physicum in omni non constituit per oppositum
subsistentia in omni: sed subsistentia in omni constituit per aptitudinem, et exigentiam
di per se, praescindit a physica, et logica, ergo accidens in omni constituit per exigen
tiam inhaerendi praescindit a physica, et logica. maior est evidens, quia in primis sensibus
nunquam dicitur in omni, sed ut oppositum ad subsistentia. et ratio sequitur, et nunquam ex
omnium constat. Dicam: quod essentialiter venit omnia accidentia constituere illud: sed ut
tutum inhaerendi praescindit a physica, et logica venit essentialiter omnia accidentia; ergo
minor est ex tertio genere accidentis per perfectionem: et modalibus vero quare: accidentia modali
necessario venit aptitudo logica ad inhaerendum, quia necessario inhaerent: sed aptitudo
logica necessario trahit aptitudinem praescindit a physica, et logica, ergo. ex gratia:
accidentia modalia venit necessario aptitudo ad essendum: sed ad essendum pertinet
ens omnia. quare maior: accidentia modalia necessario venit essentialiter, quia
accidentia modalia essentialiter sunt: sed essentia entis est aptitudo ad existendum, ergo.
Dices: homo essentialiter est ens: sed ens essentia est explicata per aptitudinem ad existendum
ergo — sed ex permissione dominica, quia essentia metaphysica explicatur per
per genus proximum, aptitudo vero ad existendum extra essentialem hominis veniat
in genus proximum respectu illius, nisi sit huiusmodi entia accidentia vero omnia
in mediate ut vidistis non omnia entia, et neque aptitudo ad existendum, ut di
cunt hic est in mediate genus subsistentia, sic similiter in mediate genus accidentis.
Unde in genere accidentis omnium sic accepti, constitui per aptitudinem malicetatis
omnium sic accepta: sicut ad particularia ex accidentia tantum data, omnia
in particulari inhaerentia, et vere modo dicuntur, quia accidentia per perfectionem potest physicum
lumen, non enim semper in inhaerent, ut patet in accidentibus eucharisticis, quod maxime
sunt subiecto: accidentia vero modalia, et imperfecta, semper necessario inhaerent, et
idem in lumine potest, non praescindit a physica, sed logica. unde hoc sit tutum per aptitu
dinem, et exigentiam logicam inhaerendi, illudque per aptitudinem, et exigentiam physicam

Solutio obiectionum.

Ad quest: aptitudo ad essentialem alio est predicamentum relativum: sed accidentia omnia
non potest constitui per predicamentum relativum; ergo. quare minor: accidentia dicuntur
absolutum, et relativum: si accidentia absolutum constituit per predicamentum relativum ex
go — dicitur omnia vero: et predicamentum relativum non omnia vero.
transcendentalia, et praescindentia, et predicamentalia, sed omnia
omnia: et sed dicitur tantum omnium quia. respectu predicamentalis, sit tutum de
terminatum predicamentum relativum, hoc est aliquid, et id non potest constituere accidentia in
omni. relativum vero transcendentalis omnium sed omnia accidentalia, sive absolutum,
sive relativum. Dices: ergo aptitudo ad inhaerendum est relativum transcendentalis;
ergo neque constituit ex relatione — predicamentalis — distinguo negat: neque
constituit relatione predicamentalis, et id est de relatione sed non sequitur: in accidentia
omnia non sequitur: relatio enim predicamentalis sicut transcendentalis non ad inhaerendum

transcendentalis vero dicitur inexistens ad subiectum inherentiæ, inordinatio ad causa
lis effectus, vel genos ordinatio ad aliud ostiatim in specie relationis, prædicamentalis,
dispositio, quæ ordinatio ad inhærendum, quæ relatio transcendentalis dicitur inexistens
entia omnia. **Arguitur:** Visio est accidens respectu obiectivi: sed visio non in
ut in obiecto visio; ergo visio constituitur per inhærentia, et accidens immanens constituitur
per aptitudinem ad inhærendum in subiecto cuius est accidens. 2. primam: actualis in
hæsitatio accidentis est accidens respectu illius: sed actualis inhærentia accidentis constituitur
per aptitudinem ad inhærendum; ergo ad argumentum dicendum quod accidens
prædicamentalis respectu obiecti non est; ergo accidens prædicamentale respectu obiectivi
singularis: sed omnia, et distinguo sequens: visio constituitur per inhærentiam in
subiecto, sicut ut nominata sed ita: in subiecto intrinseca denominata subdistinguo:
visio ad vis exprimata respectu: 2dum prædicamentum transcendentalis sed ita sequa.

Vide enim quod quilibet alia forma extrinseca denominatus est accidens
prædicamentale respectu rei denominatæ quia subiectum accidentalitate denominatur: sed
accidens prædicamentale respectu potentiæ visivæ in qua inhærent. ad 2dam ad
dicimus inexistentiam loqui. Constituitur peculiaris cum aliis accidentibus, sed
constituitur accidentis immanens, sed quia inhærentia actualis participat secundum
unum accidentis dicendum. aptitudinalis inhærentia 2dum secundum constituitur per apti
tudinem ad inhærendum, vnde dicitur aptitudinalis inhærentia 2dum quod accidens est eodem modo plu
lo fatidicæ ac accidentibus. **Arguitur:** aptitudo ad inhærendum quæ est forma
accidentis iam constituit; ergo illud constituit. ad 2dam: sic quia est potentia naturalis quæ
ut cuius est potentia, sic erit quia accidens potest inhærere quia accidens; ergo primum
intelligitur ratione accidentis, quia aptitudo ad inhærendum. 2. primam: inhærentia
non est in ratione cuius est: sed accidens potest non esse sine aptitudine ad inhærendum;
ergo aptitudo ad inhærendum non est essentia accidentis: 2. vatem: quantitas definitur
potest, quam definitur per aptitudinem ad inhærendum: sed quantitas est accidens;
ergo. **Ad argumentum dico ad:** ad 2. vatem distinguo ad: potentia causa efficiens
entis sed: causa prius non ad; quia in ratione potentiæ significatur causa
prius, materialis, et cuius libet potentiæ. ad 2dam distinguo ad: liquida potest, et
constitutive sed: causa latius non ad: sic homo est homo, quia est animal, illud
verum mixtum, vt in presenti. ad 2. primam non dicendum maior non nisi. ad 2. vatem
dico quantitatem in clusam essentialem in suis principiis aptitudinem ad inhærendum
tamen habet dummodo exulta, quia cum sit accidens terminatum, habet dimensiones
in qua indicata, non tamen constituitur accidentis immanens, sed per particularem aptitudinem
constituitur accidentalis accidentis.

Qs. 2a Quomodo accidentia locentur in prædicamento: S. cet. explicatur, et resolvitur dubium.

Iam alibi diximus accidens inesse et accidens inesse, vnde album, in
abstracto nexus est accidens, vt separatum a subiecto, et per substantiam est modo significa
tur, vt albedo, quantitas, qualitas, et ut. hoc supposito notandum, quod accidens locatur
tanto, non in abstracto, sed dicitur ordinem ad subiectum in quo inhærent, in quo potest in
hærere, et ad sua inferiora sicut ad primum, et extra, sic albedo dicitur ordinem primum
ad colorem, et album ad colorata, et similiter ceteras, et colorata sequentia ad al
bum, et album. **II** Supposito dicimus accidens inesse non locari in prædicamento, sed in
abstracto. et Philosophus 3 Physicorum capite 4 dicenti: Iustum non ponere, sed in ipsa
ex solum ipsa genus, ex genere tuo sed in specia locatur in prædicamento, quia non
ponit: solum ponit in prædicamento species, genus, et individua: sed accidentia solum
abstractalia nominata; ergo. 2. primam: quod ponitur in prædicamento diversum
nuper esse: sed accidentia non sunt, ergo esse, quia stat ex sua natura, et
diversa in prædicamentis; ergo. 2. quod ponitur in prædicamento dicatur significatur per
modum primi stati: sed hoc solum convenit accidentia in abstracto; ergo.

Philosophus 3 Physicorum capite 4

Obiecta solvuntur argumenta.

Obiecta: quod ponitur esse diversum in prædicamento diversis quia in sua linea:
sed accidentia in abstracto sunt ipsa; ergo. quod 2. primam: accidentia in abstracto non di
cuntur in hæsitatione: sed in hæsitatione actualiter accidentis; ergo. quod 2. vatem: in hæsitatione
actus potentia accidentis: sed actus potentia accidentis est actualiter illius, non qualibet
potentia per facta per actum; ergo.

Qs. 2 quomodo accidentia locentur in prædicamento

Species specialissima subsistentia

concessa maiore nego minorem: ad probationem concessa maiori distinguo minorem: inhaerentia est complementum accidentis modalis, concedo: accidentis perfecti, subdistinguo: est complementum physicum permitto; formale et metaphysicum, nego minorem, et consequentiam. Diximus iam accidens non modale, et imperfectum essentialiter dicere aptitudinalem inhaerentiam, et actualis inhaerentia signata per ratam est complementum cuiuslibet accidentis modalis, et consequenter hoc per talem imperfectionem non quia ponitur directe in praedicamento: accidentia vero perfecta etiam si nec perficiantur per inhaerentiam actualem, non tamen metaphysice, quia aptitudinalis inhaerentia, et correspondens conceptus non est perfectio accidentis perfecti, et consequenter hoc est metaphysice completum per aptitudinalem inhaerentiam, perficiuntur in abstracto atque in concreto saltem ex modo significandi. Dices: accidens perfectum in abstracto necessario dicit inhaerentiam: ergo si in concreto non ponitur in praedicamento, nec in abstracto. Probatur antecedens: accidens in abstracto dicit ordinem ad subiectum inhaesionis: sed ordo ad subiectum inhaesionis est ordo per modum inhaerentiae; ergo. Distinguo antecedens: dicit inhaerentiam per ordinem ad sua inferiora, vel per ordinem ad genus superius nego antecedens: per ordinem ad subiectum concedo antecedens. Unde negatur ad probationem: accidens enim abstractive sumptum, unice importat respectum, in ordine ad inferiora, vel in ordine ad identitatem formalem, ut possit praedicari formaliter de inferioribus, vel formaliter subiici superiori, ad haec autem formaliter non se habet ordo ad subiectum. Obicies 2: genus dicitur poni in praedicamento: sed accidens in concreto est genus; ergo. Probatur minor: haec propositio album est coloratum est propositio generis de specie; ergo coloratum est genus. Distinguo maiorem: genus praedicamentale concedo maiorem: genus pure praedicabile nego maiorem, sic distinguo et nego consequentiam. Ad probationem dicimus coloratum non esse genus proprie et praedicamentaliter, quia genus praedicamentale quod esse debet unum per se non constans ex subiectis pertinentibus ad diversa praedicamenta. Coloratum vero constat ex forma accidentali, et subiecto substantiali, coloratum vero constat ex forma accidentali et subiecto substantiali, vel ex subiecto per se non ordinato ad componendum unum per se, cum colore, unde non est unum per se, sed per accidens. Haec doctrina expressa est in D. Thoma capite 6 de ente et essentia ubi inquit: ex accidente et subiecto, non fit unum per se, unde nomina accidentium concretive, ut album, musicum, non ponuntur in praedicamento, sicut species vel genera nisi ex ratione dicimus, quia ad diversa spectant naturas: ideo ergo dicimus coloratum non esse proprie genus praedicamentale, quia ad diversa praedicamenta spectat id quod supponit, et id quod formaliter significat, unde non est unum per se: solum ergo dici potest genus praedicabile, quia ad illud sufficit, quod genus supponat pro eo de quo supponit in propositione, et in simulatum maneat de loquimur discretis, et abstractis.

disputatio 5a de quantitate q. 1 quid, et quotuplex sit quantitas

DISPUTATIO 5a De quantitate: quaestio 1a quid, et quotuplex sit quantitas

Cum quantitas sit accidens immediate subiectatum in substantia, et mediante quo cetera accidentia recipiuntur, ideo ab omnibus agitur de quantitate, quae dupliciter potest sumi: et metaphorice, et proprie, in quo sensu dicitur aliquis magnus homo, magnus sanctitate, doctrina, potentia, et haec dicitur quantitas virtutis de qua in praesenti non est sermo. 2 sumitur proprie pro quantitate molis, et haec est huius praedicamenti materia, dividitur in continuam, et discretam. 1 est cuius partes copulantur in aliquo termino communi. 6 Discreta vero est, cuius partes non uniuntur aliquo termino communi. Quantitas continua dividitur in permanentem et successivam. Permanentis partes existunt simul, ut partes tabulae. Successivae partes non existunt simul sed successive, et una post aliam, ut partes orationis. Quantitas continua permanens dividitur in lineam superficiem, et corpus. Linea, quae dicitur ab Euclide mathematicae principe, est quantitas extensa in sola longitudine punctis indivisibilibus copulatis. Superficies autem sic: quantitas extensa in longitudine et latitudine copulata lineis indivisibilibus quoad latitudinem. Corpus vero sic: est quantitas extensa secundum profunditatem copulata superficiebus indivisibilibus versus profunditatem. Sed de his locum in 6 pro eorum differentiis erit sermo. Quantitas continua successiva dividitur in motum et tempus. Motus est actus entis in potentia, prout in potentia. Tempus est numerus motus secundum prius et posterius.

Discreta n

et quibus in 3 et 4 principio, quantitas dividitur in numerum, et oratione numerum et multitudo numerata. vt 8 dec. 6 nato è multitudo plurium, et quinque duxtonus plaxit. numerus dividitur in pari cumtalis, et transcendentalis, et simul pari et regulatis ex divisione trinii. 2 divisibilitas ex quibus libet unitatibus, et trans finitis.

Numerus pari cumtalis dividitur in numeratè, et numeratu. 1 ipsa aptio quae numerumus. 2 divisio ipsa multitudo numerata. numerus numeratus dlius dividitur pari, sive abstractus a matxia a luxa quà cadit vt transaxius, alius matexialis, et oratus ad matxia à numeratà, vt tres homines. 3 nato 3 nugis quae duxationes plavaxii vnicatenus, si in potest in pedes, laxminii, b intentgitudinii plavaxii, b intensi musicis, et quibus Grammatici, et musici. in pari sunt sumitur et quae quid plavaxii coltione.

Quantitas molis sic definitur a Philosopho 5 methaphisica capite 13: quàtu è divisibile, in ea quae insit, quod unum aut in gula, vnum quid, et hoc aliquid, aptum è ec: b clarius vt alii explicant: quàtu è divisibile in partes inter quàtes, quarum quelibet separata toto, è aliquid vnum, et vnum pexle. pexle divisibile excludit transitiplex, et indivisibile. pexle in ea quae in sum es excludit a divisibile mistu in quanto xalimita hac enim nusta omnione stà, nisi pexlitas, sed à tu virtualitas in misto. et geniq pexales particulares es excludit a divisibile totius in matxia, et paxnia, quae pistoria separatè nisi vnu pexle vt pte quàtitatis. Post quà Philosophus explanabit

Philosophus 5 methaphisica capite 13

natu quàtitatis 3 illius ait, quae navit p pàtetatis. 1a enim habet extraneu, vnde oxaxiatas quae reperitur inter magnu, et paxvu nè à quàtitatis, sed relativa. 2a è ad nisi cipat magis, et minus scilicet rem intensione. sed ait, et pàtetatis vt etia veniat substs nisi p pne, et in modo quàtitatis. 3a d pxiatas vt etia veniat substs nisi p pne, et in modo quàtitatis.

Q. 52 quena sit ratio pxcipuat è principiu equalitatis, et inequalitatis xaxi. omnia pxdictas numeratis, et institutiva et contra ab Autoribus ex his tamen aliqua minus dubia in manat ad quàtitatis illà ex 3o quibus faciamus

Q. 52a quena sit ratio pxlis institutiba quàtitatis: Sec: 1 quibuslibet notatis in exitu Sentnn 8.

Plurax exitu in quàtitate, quae ante pxcent pxsunt dubio. 1 enim aqui vitx in illa divisibilitas pxcà, et indivisibilis illaxii. 3 inpexa vilitas. 4 extensio paxtiu inordinatè ad se, distensum in eo, qd quàtitas habeat paxtes omnes 2 diversu mitas et totàtiu. 5 extensio paxtiu inordinatè ad locu, sive localis, et situalis distensum in eo, qd omnes paxtes in extra alocu alterius. 6 qd exercitx xato mutuagis quae duplex è, extrinseca, quae aliquid mutxàmius, et intrinseca, quae è ipsa quàtitas mutxa o substs in quàtitxa. vt pexcipiàs noscatur paxvitas, et maxitudo substs. Nota diversà è dubium esse quaxi descriptibus istis in actu, quia alii omnes, et plures deficiunt quàtitatis christi in mechaxita. 4 cedit ex 3o qs descriptis extensio à calitx, et in aptitudinem. 5 quotà dinotà diversè essentia quàtitatis istà è essentia quàtitatis, et eis genera pxdictaxii: sed cum essentia mutha pxcà cuius libet xii sit id qd primo intelligitur in ipsa vt xadix alicuius 4 pàtetatis, maxime dubitatur quid enumeratus 2 aequatus quid vel quàtitas aequalis?

In quam alii mutxa agunàt. Antonius Andras 4 divisibilitatis. Illustrissimus Monda 4 distinguaxtiu. Vasodo, Axiaga, et Ovido 4 in penatxa vilitatis. Suaxiz, et alii 4 extensio in locaxi. Thomistis denique omnitx 4 extensio paxtiu inordinatè ad se, quibus Sc. puxpuxatus sit ita date, et Sc quaxxu. aaxxent.

Sc.

Q. Thomas opusculo 7 docet 4 Thomas opusculo 2 art. 1 ad 3 per lugeverba: ex 4 paxtiu inordinatè ad se. 4 Sa artic 1 ad 3: 4 in clinitxinaa omnis pxlis quàtitatis, taqua 4 pxitxa institutiba 4 ipsis. sed ex 4 paxtiu in toto è extensio paxtiu inordinatè ad se, ex 3o. aaom 4 vatx: extensio paxtiu inordinatè ad se pxs intelligitur in quàtitate, vt xadix omniu, quae in ipsa invenitur: ergo 3 institutiba quàtitatis. Nega è illatio ma, et accepvatx: ex 3o aiunt quantitas in loco è mensuxa, et mensxabilis, infinetxabilis, et quàtitas indivisibilis, quia habet vna pte extra alia; ergo extensio inordinatè ad se, in habet vna pte extra alia, è 2a dis omniu, quae sunt quàtitatis. In matx: institutiba essentia quàtitatis nè illud in quo quàtitas pot esse xu,

sed quantitas potest esse sine extensione locali, sine penetrabilitate, sine visibilitate, & sine mensurabilitate; ergo in nullo essentiali distinguitur quantitas. minor est certa, quia nullam potest esse sine substantia. Quod autem dicit Corpus Christi D. in eucharistia est spiritualiter quantum: scilicet non est localis extensio, nec impenetrabile, nec mensurabile, sed modo indivisibile, & immensurabile; ergo. Dicit adversari quantitati Christi D. in eucharistia, non est positus in loco, et tamen radicalis, & aptitudinalis, in quo consistit essentia quantitatis, nec partes formes omnes quas ponit esse, sed eo modo omnes quantitates, quae illae extensio localis aptitudinalis, sistit positus non partes inseparabiles, nec ex quibus sunt inordinatae ad se existentes sequitur aptae ad esse extensionem, ergo solutio ista ad nostram ducit. Dicit: quantitas habet partes extensas inordinatae ad se, quia illas habet distantes; ergo ex distinctione partium quantitatis sequitur illas habere distantes; ergo ex distinctione partium quantitatis sequitur illas habere distantes, quia distinctio partium quantitatis non est ut extensionem, et partes sunt plures quam sexi secantes subiectum partes distantes, distantes = sicut sabon distinctio partium pertinet ad extensionem; ergo est ut tibi. = Dicimus sacramentum accidentis, quia gi ad distinctionem partium, quinquantas, sistunt ex parte aliquae accidentis, quia accidens quantum quantitas quae predicatur in transitu, et in quantum predicatur specificum, et ergo dicendum distinctione partium, quae omnium est entitas positiva.

Solbuntur argumenta

Philosophus

Arguis Philosophus dicente oratione et quantitate, quamvis sint aliquando gravis. obiciens et plura angelica Magistri testimonia, in quibus agentur de et quantitate sistere immensurabilitate, et divisibilitate = Dicendum a Philosophus et quantitate sistere immensurabilitate, et divisibilitate, et ex oratione ad suas propriae

item Philosophus, et D. Thomas

Sapientes, et D. Thomas et notissimas ex quibus apparet oratione et vatis quae optime oratione et quantitate. quantitate philosophus patet: nam quantitas aliquando applicatur per divisibilitatem, aliquando per ex oratione mensurabilis accidentalis, non per applicatur ab loquitur, nisi ut

D. Thomas sistere radicatur ea ratione militat per D. Thomas. Arguis: subiectum materiale habet partes extensas inordinatae ad se: sed in tuba quantitatis non potest communicari subiectum materiale; ergo quantitas non sistit in per extensionem partium inordinatae ad se = ad limitem materia ex instituto aut obiectum explanandum, et in quella disciplina, quae mai oxi: nec aut ad mea dicimus esse extensionem partium subiectum. et prima entitatem, nulla tamen radicatur extensione locale ac habet da: extensione vero partium quantitatis et extensio, et quo ordinatio partium est, et ac esse gens, et radicans extensionem localem

Arguitur: sistit tuba quantitatis non potest reparari ab illa: id extensio inordinatae sepositi reparari a quantitate; ergo vatis minor: corpus Christi in eucharistia non est extensum inordinatae ad se: sed corpus Christi gaudet propria quantitate; ergo. minor est certa, et maior vatis maior: corpus Christi in eucharistia eo modo indivisibilis; ergo = respondet aliqui corpus Christi in eucharistia causa extensione aptitudinali; unde solum vincere quantitate non sistit per lis, gaudere extensione aptitudinali; unde solum vincere quantitate non sistit per extensione actuali inordinatae ad se, non vero per extensione aptitudinali, et ibi cum luxitate accidentum. Solutio omnis satisfacabilis est. alia tamen responsio negomin: ad probationem negomaioris, ad eius probationem nego accedo, et negomaior, quia corpus Christi eo modo indivisibilis in eucharistia non sequitur nec est extensum inordinatae ad se, nam potest esse eo modo indivisibilis ex defectu extensionis localis: et

D. Thomas in 2 dist. 1 ponens 9 q. 1.

ergo corpus Christi, (2 dum D. Thomas in 2) distinctione 9 q. 1 extensum, et ordinatum minus sicut in quit: quia dum sit participare ordinem partium corporis Christi 2 dum sparsa notio ad partes hostiae, tamen accipere ordinem ipsarum partium ad invicem 2 dum quantitatis. Corpus enim Christi habet partes penetratas inordinatae ad locum, extensas vero, et quae ordinatas inordinatae ad se, vel ut hoc in nepavile, et obscuro sacramento, in ubi cadunt, quantitatis 55 corporis Christi et toto subiectum qualibet diminutissima parte eucharistiae hostiae, remota omni confusione partium, et ordinatissime quo ad seipsa, sic enim Cyrillus: haec dixi ut alii sunt ellum mistice eucharistia, ducent D.

D. Thomas

Thomae ad quomodo et capiatis, impensa et totius animi reverentia colatis, et adoratis. Obiciens: divisibilitas est radix omnium quae sunt in quantitate; ergo est ita quantitatis. accedo vatis: divisibilitas non radicata in alio praedicato quantitatis, ergo = respondimus divisibilitas radicalis, sive aptitudinalis non radicata in alio praedicato quantitatis, et quantitatis, et finsistinta ab ipsa essentia substantiae ellum, sicut vero probat. Dicit: ergo essentia quantitatis ipsa explicatur per divisibilitatem radicalem. et antecedens, quia divisibilitas radicalis in distincta ab ipsa quantitatis.

Nego acc: ad p̃ oratorem respondeo data solutione: adhuc, q̃ q̃ qualibet sup̃ tot ex parte nõ collationis, nam licet quælibet p̃ partes, in q̃ modo radicalis sum distantes ab essentia, nam è ipsa radix, ut vocata, essentiam, ñ explicat, ex q̃ ipsa p̃ partes radicalis ipsa, sic quia sectus radicis absolute ipsa nimis est ipsus, diuersa ergo ab ipsa radix in questia in ipsa radix, sic etiã quia sectus natã, postea oriãtur logice ad sectũ essentia, qui p̃ ipsa est absolute: hoc explicatio inuisibilitas, de quo, de qualibet alia p̃ ipsa radicalis ipsa manu valet.

Replicavis: diuersæ species quãtitatis assignãtur ipsi diuersitatis; ergo diuersitas è ipsa ratio intuitiua quãtitatis: p̃ oratio acc: hæ superficies, & corpus sunt diuersæ species quãtitatis: sed sunt diuersæ qualitate è diuisibilis ipsi longitudine, superficies ipsi latitudine, & corpus ipsi profunditate; ergo = dicimus diuersitatem hanc species ex apprehensione ex diuersitate modo estensionis in ipsis, sunt ut, nam quantitas è diuisibilis quia è estensa: diuersitas autem abstractitatis ab estensione, & ita quæ ab p̃ ipsa manifesta nota.

Obiicies 5°: estensio non ordinat ad sectũ venitorum quãtitatis; ergo è estimabilis quantitatis: è ceperata: estensio non ordinat ad sectũ venit quãtitatis, ergo, qualiter mensurabilis è ceperata ergo. p̃ oratio acc: numerus ipsorum ex unitatibus indiuisibilibus: sed indiuisibilis non facit, nec diuisibilis, ergo. respondeo quantitatis discretæ, ut estensæ diuisibilis, quia ex additione, & ablatione unitatis numerus fit æqualis, & inæqualis maior, & min.

Qs. 2ª vtrũ linea, superficies, & corpus sint veræ species quãtitatis: S. 1ª explicatur dubiũ, & refertur sta.

Diximus linea è versus longitudinem estensa, superficie versus latitudinem, & corpus mathematicũ ipsi profunditate. vnde superficies ipsorum ex fluxit è linea, & corpus ex linea, & superficiebus, vnde linea vnice diuisibilis è ipsi longitudinem, superficies ipsi è ipsi longitudinem, & latitudinem, & corpus versus longitudinem, latitudinem, & profunditate. hinc oritur hic dubiũ, quia è linea, & superficies ordinatæ ad ponendũ corpus mathematicũ, sive quãtum, & nulla species ponit ordinam ad aliud ponendũ vicinitas ad solũ corpus è vera species quãtitatis. sic sentit Conta do, Caiet. & plures alii Iesuitæ, sequitur ad ea, quæ circa obiectiones logicas, & cæteras. opportunas, tamen ex ratione ab eis sequentia dictæ amplitudinem.

S. 2ª Nostra Conclusio

Linea, & superficies sunt veræ species quãtitatis sensuum. p̃ oratio ratione: ad veram, & propriam participationem sitam in quãtitatis sensuum è vera species quãtitatis: sed linea, & superficies vere, & p̃ propriam participant rationem quãtitatis continuæ, ergo. & volitio min: ratio sitam in quãtitatis sensuum è estensio partium in p̃to: sed linea, & superficies p̃ propriam sunt estensæ, ut ex diffinitione habetur, ergo. & p̃ mata: linea, & superficies sunt mensurabiles, diuisibiles, & localiter estensæ; ergo estensæ ordinatæ ad se. patet sequela nam ita p̃ dicta sunt p̃ propriam estensionem ordinatæ ad se. & corpus nihil dicimus, quia non dubitatur è vera species quãtitatis.

Subiuntur Obiectiones

Obiicies 1: linea, & superficies, ñ sunt quãtitates simplices; ergo non species quãtitatis. acc p̃ oratio: linea è pars superficiei, & superficies corporis: sed partes quãtitatis non quãtitates simplices, quia p̃ tes ordinatæ ad ponendũ totũ; ergo. min cum dicta p̃ ratione stat, & maior p̃ acc, quia superficies ipsorum ex lineis, & corpus ex superficiebus. & p̃ mata: p̃ tes non è veræ species quãtitatis, quia ordinatæ ad ponendũ totũ; ergo non linea ordinatæ ad ponendũ superficiem è p̃ pria species quãtitatis.

Aliobiectionem nego acc: ad p̃ oratio dicendo maior: linea è pars vt indiuisibilis sec. & maior: vt diuisibilis in maior. patet mutatio: nãc linea ordinata ad superficiem ipsorum ut è quellius p̃ te, vt indiuisibilis versus latitudinem, in quo sensu non è vera species quãtitatis, quia non è estensa: similiter etiã superficies è pars corporis, vt non estensa versus p̃ funditatem, in quo sensu species quãtitatis, ñ: sed cum linea estensa sed loco longitudinis, & superficies versus latitudinem hic sequitur, quod sint veræ species quãtitatis, sed quod sint veræ, & veræ diuisibiles.

Dico: linea non diuisibilis, & similiter superficies ipsorum corpus, ergo non sunt veræ species quãtitatis. p̃ oratio acc: corpus in ratione corporis dicit minus de minori, scilicet, pensum longitudinem, latitudinem, & profunditatem;

ergo ponitur ex linea & superficie vt indivisibile = distinguo acc: ponitur corpus per accidens, & raro nego acc: per se, & sequa. ad probationem distinguo acc: dicit tria non dimensionem materialem secundo: poluxnego acc. corpus enim dicit tria non dimensionem, una poluxscilicet versus profunditatem, alias vero materialem, & similiter superficies dicit extensionem secundum latitudinem. R. ano ergo poluxs ponit omne extensionem versus profunditatem. aliquando vero extensionem materialem ponit tantum, vnde si superficies dicitur indivisibile, simpliciter dicitur ex quo est extensa secundum profunditatem, & secundum alias dimensiones non extensum adhuc dicitur ex quo est extensa secundum latitudinem: vnde patet linea vt indivisibile per accidens ex dimensionem adcorpus, quod ad hoc constituendum dimensionem materialem habet longitudinem. partem tamen extitis ex dimensionem nihilominus non obstat quin per species lineae, vt sit vera species quantitatis secundum mathematicos. ponitur dicat sphaeram, quia punctum est immobile indivisibile.

Replicabis: una species substantialis sphaera, nec per accidens potest alias genera: ergo nec species accidentalis, alia accidentalis. permissa ac nego sequela. quia species substantialis, vt potest esse in palitis sphaera omnibus modis sphaera, & idem non potest alteri communicari. linea vero, & superficies sunt species integralis sphaerae, & respectu suae partis, in sphaera vero in ordine ad linea, & superficie maioris extensionis, possunt simul includi: nec corpus minimum, quabilis sit vera species quantitatis sphaerae integralis non est in ratione potest ad corpus maximum ponendum.

Replicabis: si linea prius tangit in superficie ito materialiter, linea ambitangit a superficie: alias a corpus distinguuntur; ergo linea & superficies non sunt distinctae species quantitatis. distinguo acc: non distinguuntur adquatenus sunt inclusionis, & exclusi secundo: in adquatenus & inclusionem includit, & exclusi nego acc. & qua. distinguuntur ergo linea a superficie ita quia aliquid inclusum in ipsa modo iam explicato. quomodo autem linea indivisibilis sit versus latitudinem alibi dicitur ultimo.

Obiicies: linea, & superficies non participant profunditatem in modo quantitatis; ergo non essent a. quatuor quantitatis; ergo. quatuor maior: vna linea potest penetrari cum alia, & similiter vna superficies cum altera, ergo. acc quatuor: vna linea potest alia angulum secundum se totam. & similiter vna superficies; sed in hoc stat penetratio; ergo. sphaera. sed duo corpora per se plana tangitur, vnus superficies tangit vnum superficiem alterius corporis; ergo penetratur. Nego acc: ad probationem nego maiorem: ad eius probationem nego acc, & distinguo maiorem quatuor bacilla: vna linea secundum quid est extensa nego: secundum quid est indivisibilis secundo maiorem, & sic distinguo secundum se totam, non autem secundum quid est indivisibilis, & extensa: nam linea potest alia secundum se totam angulum versus latitudinem, & superficies alia versus profunditatem, secundum quas dimensiones linea, & superficies sunt indivisibiles. ex qua ad probationem patet. superficies illas corporis plana tangit secundum se totam versus profunditatem, secundum quam dimensionem superficies sunt indivisibiles.

In quem locum? motus, & tempus sunt vera species quantitatis? Ratio enim videtur nobis tradita vt resoluto pateat: locus enim est ultima superficies corporis continentis immobilis. motus est actus entis in potentia quatenus potentia: successiva via pertinens in examinando motus. tempus autem est numerus motus secundum prius, & posterius. vnde patet, quod motus habet rationem viae, & tempus est quia numerus motus: sed quod habet rationem viae non est species sphaerae quantitatis sed quantitatis insphaerae, & superficies; ergo. similiter etiam dicamus, quod locus poluxs non est quantitas, quia locus non addit ad superficiem vltimam nisi amicum corpus locati. sed amicum corpus non est primo quantitas, sed modus accidentalis ulterior, & vera species quantitatis superficiem continentis corpus; ergo nec locus est proprie species quantitatis.

Q. 4ª vtrum numerus sit vnum per se, & vera species quantitatis. S. Ec. 1ª aliquibus notatis, referuntur sententiae.

Q. 4ª vtrum numerus sit vnum per se, & vera species quantitatis. S. Ec. 1ª aliquibus notatis, referuntur sententiae

Peractis his quae spectant ad essentiam quantitatis continuae, ad quantitatem discretam vertitur sermo: quae cum autem illa non habeat per se unitatem, sed per se divisa realiter, servato tamen aliquo ordine inter ipsas subsistit [illegible], an quantitas discreta sit unum per se, et vera species quantitatis. Inter species quantitatis discretae ponuntur numerus, et oratio: sed quia de 1° maior est difficultas, de illo praecipue loquemur, ad calcem quaestionis de oratione sermo redibit.

Quod I an alibi diximus, quod numerus alius est numerans, et alius numeratus. numerus numerans est aptitudo intellectus, quo res numerantur. numeratus sive numeratum ut tres lapides; hic autem est duplex, materialis et formalis. formalis est ipsa ratio numeri, ut ternarius constans ex triplici unitate. ipse vero numeratus sive numerus materialis dividitur in numerum intrinsecum, et extrinsecum: praedicamentalis, et transcendentalis, transcendentalis est multitudo, quae per omnia vagatur praedicamenta, constitutusque ex unitatibus transcendentalibus, quae sequuntur ad omne ens, unitas enim sequitur ad ens. praedicamentalis est qui surgit ex unitatibus quantitativis, et vocatur discretionis, sicut ex unitatibus, quae resultant ex divisione continui.

Tandem notandum venit, quod aliquid per se multipliciter dicitur. 1° per se quod opponitur accidenti, in quo sensu sola substantia est ens per se. 2° per se identitate opposita, tantum separationi, ut ~~[illegible]~~ angelus, quia separantur ab ipsis [illegible] per se ordinatur, hoc est per se est triplex. 1 constat ex partibus ordinatis per se, ex modo quo actus et potentia, ut homo. 2 ex partibus ordinatis ad unum, aliquo modo quod una se habeat ut actus, et potentia, ut continuum. 3 demum quod aliud constat ex partibus ordinatis ad unum, et non unitis, ut pulcherrimus. his suppositis 1a sententia negat hanc sequuntur omnes auctores societatis aliique N. cum eminentissimo de Perbudo. expresso apparentem communiter thomistae et Scotistae; cum Philosopho, D. Thoma, et subtili doctore, in quorum obsequium quandam rationem convictionis nostrae ~~[illegible]~~

Philosophus D. Thomas et subtilis doctor.

Nostra ↄↄ

Numerus praedicamentalis est unum per se, et vera species quantitatis. 2a pars constat ex 1a. quae probatur ex philosopho 5 methaphisicae capite 6 dicente: eaque sunt unum per se, quaedam sunt continuatione velut [illegible], quaedam colligatione ut domus, et alia artificialia, quaedam vero quae ad unum ordinata ut sila, et numerus. Consonat D. Thomas 7 methaphisicae lectione ultima dicens: quod compositum quandoque sortitur speciem ab aliquo uno, quod est sibi forma, ut patet in mixto; vel compositio ut patet in domo, vel ordo, ut patet in sillaba, et numero: et tunc oportet, quod totum compositum sit unum simpliciter. in quibus verbis apertissime traditur sententia nostra.

Ratione suadetur: quod habet plures unitates coordinatas est unum per se unitate ordinis: sed numerus habet plures unitates coordinatas; ergo. probatur minor: numerus ternarius constat ex triplici unitate: sed prima dicit prioritatem ordine ad 2, 2 dicit ordinem ad tertiam, et ultima dicit ordinem ad 1a et 2; ergo. Confirmatur 2°: in numero ternario datur ordo prioris, et posterioris, nam 2a unitas supponit 1a, et tertia 1a, et 2a: sed hoc est esse unum per se unitate ordinis; ergo. 2° numerus ternarius est numerus determinatus: sed numerus determinatus constat ex materia determinata, et forma determinata; ergo talis est ternarius: sed quod constat per se ex forma determinata, ex materia determinata terminata ex forma est unum per se; ergo. Dicunt unitates ternarii esse inter se ordinatas, et determinatas, non per se, et ex propria sua natura, sed per rationem; unde unitas ternarii non est unitas quantitativa realis, sed unitas rationis ab intellectu causata = Sed contra est 1°: per hoc praecise, quod continuum dividatur in tres partes, resultant tres unitates illius rationis: sed tres unitates eius rationis faciunt unum per se; ergo. 2°: omni operatione intellectus nullo interveniente fictione; ergo ternarius non est unus per rationem. Antecedens probatur: intellectus numerans ternarium non fingit unitates, quae revera dantur, non ordinem, quia 1a realiter ordinatur ad 2a, 2a ad 3a, et 3a ad 1a, et 2a; ergo. 3°: ex quo talis ordo sit ab intellectu non probatur quod ab ipso fingatur; ergo. Antecedens probatur 1°, quia res omnium dependent ab intellectu, non fingente. 2°: actualis syllogismus constans ad veritatem est unum unitate ordinis: sed ex hoc maioris, vel minoris dependent ab intellectu, nam talis ordo non reperitur in propositionibus, maior enim potest esse minor, et contra; ergo. tandem: intellectus numerans nihil fingit; ergo ternarius non dependet ab intellectu fingente;

ante ipsum quia: probo precise qd unitas numeri sit ex natura, & per se
consistentia unitatis, & extra ipsum numeratus, & numerus numeratus:
sed ap. Philosophum nihil significat; ergo. Quia ex natura: actualiter denominat essentiam
numeri: sed unitas secundum actualitatem existendi denominans nihil significat;
ergo. Denique sua ratione concludit Scotus: numerus est obiectum suae matheseos
arithmetica: sed obiectum arithmetica non potest esse unitas extra animam;
ergo obiectum illius non potest esse unum per se unitas extra animam. ad rationem
tamen potest, ut dicitur de duobus in numeratis, quibus licuit quant. motus scienti
ducibus esse generale, ut paulo ante monstratum est.

Sol. huiusmodi Argumenta

Ad quintum: qd est unum per se habet formam determinatam, & materiam determinatam: sed numerus qua
tus non habet materiam, nec formam determinatam habet; ergo. Quia ex natura: in natura nulla datur forma determinata; ergo. acc.
quia: sicut quae forma determinata dantur esse ultima unitas: sed nulla unitas numeri tenaci est determinata ultima unitas; quia quilibet potest esse ultima;
ergo in ex natura nulla datur forma determinata. similiter etiam circa materiam numeri potest argumentari, similiter solvendum ad argumentum. Ut hoc
autem faciamus, ad quaestionem exercet forma numeri: et ex genere formae totalis tenaci
ut unitas, sicut forma totalis hominis est humanitas: forma vero partialis, a
quae tenaciis adipiscitur unitatem, determinatione est ultima eius unitas potest
quatenus: sic Dr. Thomas 8° metaphysicae lectione 3a per totam lectionem 3a: et in principio
8° metaphysicae numeri, in quantum ultima unitas dat omni numero speciem, & unitatem. nota
sic lectione 3a — 3a unitate, nam quilibet ex his duobus speciem et speciem numeri, et materiale vero speciem
qd una pars alia sit 1a, 2a, aut 3a. nam tertiarius salvatur sive sit 1a, sive 2a, sive 3a.
Sed tertiarius ergo necessario sitat extra partem unitatis quae ultima. sin genitus vero
ultimitas semper ab hac, illa: unde in omnibus ultimata tenaci sic habet primaliter
ad terminandum hic, illa, per se 2o qd sit 3a, nemini 3a. et tertiarius non terminabit,
terminat enim tertiarius 3a, ut ultima. 3o nota quod unitas in diversis possessione
transeunt totaliter, & incentive, & axiomatice, & in numerabili. in essentia enim
bipartiamur, & abalia dividitur, in 2o numerabili poterit, ponit quod cum aliis partibus hic
illum numerum sistere, in his acceptionibus quilibet unitas est in primis ut unitas
2a in actu 2o numeri iuxta autem explanatae aequaevenat determinatio ad 1a, 2a, in
quo multis argumentis potest dificultas sitae. Hoc adverto, qd quilibet unitas est
quatenus ab ipsa incipit numerus, quilibet est media quatenus unam ante, & alia post
se ponit, & quilibet est ultima quatenus numerum finit: sic ergo quilibet unitas
est 1a, & ultima, non tamen ultima quatenus 2a, sed 1a ut incipit, & ultima 2da finit nu
merum: sic etiam quilibet est materia, & forma, non tamen materia est forma, et materia
materia ut terminata, forma vero est ut terminat. exemplum habetur per circulum habe
mus in ut terminatum volumus, 2do qd principium, & finis linea est quilibet
illum principium ut potest finis, finis enim, quatenus terminat, & in hac quae
multiplicatione ad utrumque exercitium. Ad secundum 1a, 2a, & 3a, ac finem ratione materiae, &
forma multiplicatur in quolibet numero ad multiplicationem unitatis, materiae
tenaciis, & non potest: materialitatem quia, quia quilibet unitas est 1a, 2a, & 3a, ac
finem materia, & forma: non autem potest, quia quilibet multiplicatur, & materiae illae se
habet, & ita ac si esset ad substitutum tertiarius, ad hoc enim sufficit, qd una
unitas essentiam 1a, alia 2a, & alia 3a, una materia, & alia forma. et ex quo do
cumentis in dat determinatio 2dum signat, & axiomatice sufficit, non autem de
determinatio in actu 2o numeri, quia qd ut sit unitas (& specialis) et determina
ta 1a ab intellectu non fingentis, sed realiter in plurio numerate. Et ex dictis sequitur
quilibet unitas ponente tertiarius potest ab intellectu in 1a, 2a, & 3 loco designari:
tamen potest designari 1a, nec quia est media, nec 2a media quatenus 3a, et
alium nunc enunciabitur multitudo 2a formalitas quatenus pluria 1a. ex his adangu
mentis clara maior est, distinguemus: numerus non habet formam determinatam materialiter
sed:

politia nego min, ⁊ ratione quadrupedum nego ac. sub eodem dictum pro. ad ius
vatione dicitur nego maior et ultima unitas politia et inde ⁊ ratione ac. ma
terialitas et in et unitas ne gomaior, ⁊ hic dicitur tamen ⁊ inclusa ratione dicitur
tingo sequens nulla ultima data minime inter unitas, ⁊ maxime altera ubi
politia, ⁊ ut notat ante axiomata nego ergo.

Respondeo: ablata ultima unitate
ut manet minimum; ergo prima materia manet inpermanens, quod pertinge
licet.: sicut nihil adeo aliquid unitas hic, cum prima minimum quatenus; ergo
quod erat prima materia manet materia quatenus; id minimum in pri
ma, ergo. 3°: ultima, sed ratione ultima distinguitur inter minimum et om
tam, et potest nota ne cessario ultima; ergo negatur et materia quatenus.

Ad secundo acc. dicitur tingo sequens: prima materia manet materia absoluta, id est tra
nsit in prima materia accidentalis: politia, ⁊ ut tenta, nego sequela, ⁊ politia sequitur.
ad 2. nihil ratione ac. dicitur tingo sequens: quod erat prima materia manet materialitas, cum
unitas; ergo: politia, ⁊ in ultima nego sequela, ⁊ sequitur: nam genus uni
tas, et prima materia 2ᵒ quod notat quia ratione unitatis antecedit, ab tamen alia
quia non ⁊ ratione id alia per 2 notata; unde prima alia, materia minimum manet quatenus
tenuis, id est nihil alia, quia ut ultima est prima ut minimum prima.

Ad 3ᵒ
ex. quod dicitur dicitur tingo ac. id est si cum tamen ut ultima deberet ac.: ut id sub
tingo materialitas et politia nego ac. id dicitur tingo sequens: necessario sub
tingo materialitas et politia nego ac. id est alia minima sub dicitur tingo et ratione nego ac. id quia:
ut ultima debet sequi quodlibet in modo unitas, ut in prima alia unitas, ante axiomata
et ultima politia, ⁊ tamen ultima unitas potest cum quolibet in ratione axiomatum ca
quantum hic notat ut prima, et ratione minimum alia unitas quantum unitas non ta
lis unitas, id est ut tamen minimum, sed ut prima minimum: hic enim ultima est ma
terialitas, quia est materia potens ultima quolibet minimum quatenus ultima,
solutio patet ex explanatione quae ut quantum necessaria ad minimum.

Insu
ges: implicat quod aliqua unitas sit 1ᵒ, 2ᵒ, 3ᵒ: ergo ut plane. quantum ac: cum
unitas est materialitas materia 2ᵒ, sed tale unitas non potest ordinari ad ipsa; ergo
tale unitas non potest esse 1ᵒ, 2ᵒ, 3ᵒ: implicat quod ita unitas sit in axiomatibus et
stratis: id est unitas prima, ut prima, et posterior ut 2ᵒ: ergo id est prima
ga: implicat tale unitas habere existentiam politia ultima, ⁊ cum ultima
tis: id quia non ultima habeat ultimitatem, ⁊ ut 2ᵒ cum ultimitatis, quia
ipsum est ac esset quod ut abintellectu numerus 2ᵒ, ⁊ postea ultimo loco; ergo.

Ad 1 nego ac. intellectus quia entia et mera mathematica abstracta: ad 1 variantur
dicitur nego maior: 1ᵒ unitas quantitatis in natura, 2ᵒ maior pertinet, id est: ad 2ᵒ mate
rialitas nego maior id est omne, ⁊ nego sequela: ea ratione unitas non id est 2ᵒ suppo
sui, sed ita suspicitur 2ᵒ, 2ᵒ suspicitur alia minima 2ᵒ, id est ad 2ᵒ non id est, sed ad
illa quae suspicitur 2ᵒ, ad 2ᵒ dicitur nego maior: id est politia et suspicitur minimum: id est:
suspicitur id est 1ᵒ, 2ᵒ, ad 2ᵒ dicitur nego maior: id est politia et suspicitur minimum: id est:
negatur id est 1ᵒ, 2ᵒ, ad 2ᵒ dicitur nego maior: id est politia et suspicitur minimum: id est:
ut patet, minimum id est tertia suspicitur, ⁊ posterior, ⁊ id est id est unitas 2ᵒ quod
abstrahitur in numerus quia, posterior 2ᵒ quod terminat. Ad 3 sed quam
ipsum negamus sequela, quia maior id est in materiali, ⁊ minimum id est ad sensum
duplicatur ratione ea ergo unitas quantitatis 2ᵒ, 2ᵒ ultima, quia est ut 2ᵒ in ultima,
materialitas vera ultima 2ᵒ, ⁊ ratione notata ut in primo tolle explicationem.
ut in intellectus potest unitas a locus, ⁊ postea locus, unitas a sit ultima,
id est ut ultimitas, ⁊ in vexi: modiantur hic suspicitur in vexi, sic similiter
ultima, ⁊ 2ᵒ quantum hic est modo ordinatus ad alias unitates.

Potest hic esse
tuna quod modo explicata manet in politione, ⁊ explicatione ita potest ex emplo
loci, qui existit in mobilibus superficie ambientis locata, quemadmodum ponatur in mo
bilibus, id est superficies mutata ab alio, ut explicetur aer, quia aer est ratione
materialitatis ut dicit philosophus. postea dicit naturalis axioma circulus, in quo aut
potest primo quietus angulus primus aqua, ⁊ primus, licet quilibet axis potest angu
lum aliquem ut primus, ⁊ minus. necessario circa, ut aliqui dicunt, quod intellectus fa
cit ex ratione assignata principium circuli, quia intellectus notat angulum nihil
pingit, sed solum aptat partes ⁊ vere ex principio per ordinatione ⁊ quod
mus, quod vissimum.

A 1 quinta 2ᵒ: explicabitur entia opinio per unitatem
se: id est numerus ostat explicabitur entia opinio; ergo id est per se: quia non id
est numerus ostat ex unitate simili: sed unitas est minus id est ens actu plura ex
go = ius ratione ex minimis indivisibilis ratione, quod ostat explicabitur entia opinio
quantitatis unitas ordinis.

ut ista similiter in binario, quod ista quae est ad ternarium est unum unitate ternarionis, sed binarius resultat ex duplici binario, vel est [illegible] plici binario; ergo. Respondeo ergo in forma, quod ad ternarium ad instantias respondit: distinguit enim maiorem ex pluribus entibus per se completis concedit: completis in esse entis sub distinguit: requirit per se unum per se transcendentalia, sive entis concedit: unitate ordinaria, si de ordinis negat maiorem, et sic distincta minore nego consequentiam. Unitates ergo componentes numerum, sunt materialiter et in esse entis completae, incompletae vero formaliter, et ut numerabiles hoc est in esse 1a, 2a, 3a. in quo se invicem respiciunt formaliter sunt partes per ordinis ad constituendum numerum, sive unum per se unitate ordinis. patet hoc exemplo propositionis, haec enim est per se completa in esse entitativo, in esse maioris vel minoris praemissae incompleta ad consequentiam, et ad syllogismum, qui est unum per se constituendum ad necessarii. patet etiam in lapsis et superficiebus partibus funibus unius navis, qui constituunt unum totum politicum, quia gaudent ordine politico et civili. similiter ergo numerus est unum per se specie et reali, ab ordine reali suarum partium. Replicabis: numerus est multitudo resultans ex divisione continui: sed unitas opponitur multitudini; ergo numerus non est unum per se. numerus binarius constat ex 2 unitatibus ut [illegible]: sed hae ut sic sunt plura, ut plura; ergo constat ex pluribus ut pluribus. ergo non est unum. — haec est vaga et speciosa in nos retorquet ingeniosus [illegible] [illegible] per multiplicationem nobis [illegible] caremus, sed breviter specialiter sic, [illegible] quia iam soluta manet, [illegible] quia [illegible] et suas [illegible]. [illegible] ergo, quod unitas ordinis esse formaliter exigit multiplicitatem quia nemo ad se ordinem dicit. in forma distinguo maiorem: est multitudo materialiter sumpta nego; formaliter et in esse 1a, vel 2a concedo maiorem, et distinguo minorem: unum unitati ordinis nego: unum [illegible] [illegible] concedo: ad 2um similiter distinguo maiorem: constat res, ut res materialiter sumptae nego: formaliter et in esse 1a, 2a concedo. Arguitur 3o. numerus trium Angelorum non habet ac numerus resultans ex divisione quantitatis; sed tres Angeli non sunt res speciei quantitatis; ergo nec numerus resultans ex divisione quantitatis. minor patet, quia numerus trium Angelorum habet 1am 2am et 3am quantitatem, [illegible] supponitur praedicamentalis — ad argumentum [illegible] ex nostris [illegible] maiorem, quia numerus trium Angelorum est transcendentalis sequitur ad unitates transcendentales, unde ratio 1a 2a et 3a in angelis est transcendens, quia unitas illa non est [illegible], et non ordinata ad aliud, est ergo numerus trium Angelorum realis transcendentalis, et non praedicamentalis. unitates vero praedicamentales, ut potest ordinem quantitatis solum competit rebus quantitativis, sive numero resultanti ex divisione continui. Ex dictis etiam patet solutio ad aliqua [illegible] in quibus dicunt numerum esse unum et plura, sive unum et plura, et alia huiusmodi concedimus enim haec, ex illis autem solum sequitur numerum non esse unum unitate transcendentali, minime vero non esse unum unitate ordinis. constat etiam ex dictis rationem veram speciem quantitatis discretae, quae mensuratur pluralitatem et variis dimensionibus quia et ut sic gaudet maiori, vel minori duratione, sive extensione discreta, ut ipse sic docet D. Thomas loco supra aligato. aliqua, quae contra hac regulam apparuerit: [illegible] terminata dictas facile solventur.

D. Thomas loco supra aligato

q. 3a. utrum substantia materialis habeat partes distinctas, et extensas independenter a quantitate. Sectio 1a. praelibantur aliqua, et refertur sententia

q. 3a. utrum substantia materialis habeat partes distinctas independenter a quantitate. Sectio 1a. praelibantur aliqua, et refertur sententia.

Supponimus 1o. cum nominalibus, nonnullis ex recentioribus substantiam materialem realiter distingui a quantitate: huius suppositionis ratio potissima sumitur ex sacrosancto mysterio Eucharistiae, in quo manet quantitas panis sine substantia. ex quo ulterius sequitur substantiam materialem completam saltem divinitus existere posse sine quantitate, si enim maior quod magis dependet in existendo a substantia, potest divinitus sine illa existere, multo verius substantia completa potest existere sine accidentibus. Supponimus etiam distinctionem necessariam posse sumi. 1o. stricte, quatenus distinctio opponitur unitati, et identitati, et sic dicitur distinctum unum quod non est aliud. 2o. simul late, quatenus opponitur confusioni, et sic dicuntur distincta, quae sunt divisim ordinata. tandem suppono triplex esse genus partium: aliquae sunt metaphysicae, ut genus et differentia, aliquae physicae et substantiales, ut materia, et forma, aliquae denique sunt integrales, ut caput, manus, et etc. quae etiam heterogeneae dicuntur, sunt diversae rationis, ut in exemplo apposito, homogeneae vero, sunt partes aquae sunt eiusdem rationis. His suppositis 1a sententia defendit substantiam materialem adaequate sub quantitate positam non habere partes distinctas, sed esse substantiam realiter simplicem, totam in tota quantitate, et totam sub qualibet parte quantitatis. hac stabilissimus fundat

xxx

Dplutensis, in presenti, d una in libris de generatione concessione, quib
utebat Magistri parva. 2a pta de est substantia sub quantitate habentis entita
tive distincta, non ase, sed aquantitate: unde prioris ad quantitatem, de quantitate
divinitus ablata substantia, dicit non habentis distincta: ita Flandria Soto,
d Ioannes a to Thomas se extantes Antequovis, d celebrius thomista
quib utebat ex Iesuitis Vazquez, d Tholetus. 3a pta de est substantia ma
terialis habentes pts integrales distinctas entitative in operantes a quantita
te: ita Scotus, d Curo Scotista, Iesuitae omnes cum Eximio Doctore, plu
ries d. thomistis pauci exceptis numero: sed ut videsti sit intra maximum visi,
nam Iesuitae omnes docent substantiam materiale as habentem pts nec dum distinctas, sed
una extensas extensione entitativa substantiali, aliunde licet recedat distinctione
partium, illam extensionem negat: ita omnes thomistae cum 4a pta, d N.
omnes cum N. Eminentissimo D. Bitti quinxi, d Monida.

Ya D

Substantia materialis dum sub quantitate habet pts distinctas, ac quin dum est pta
in pta quantitate, d pta sub qualibet pte quantitatis, quae sed sacrosanctum:
substantia pedis, nec substantia capitis; ergo substantia hominis habentis entitative distinctas
sub quantitate, accidentia: substantia pedis in alia separabilis a substantia capitis; ergo
substantia pedis nec substantia capitis. accidentia, nam pedis separatio a capite manet in
illa substantia nunita; ex go separata. sed quantitate, quia separabilitas entita
tiva realis arguit distinctionem realem, d sic realitas distinguitur, quae realitas in entita
tive et separatis.

Respondet Dplutensis ad separabilitas partium substantiae, ar
guit distinctionem illarum, non actu, sed potentia, unde pts substantiae in separatae sed post
realis distinctae, ad vement enim separationem actualis distinctae. Dtrahitur
solutio penitus claissima absurda: nam ex separabilitate animae realis ama
tria, quantitatis aut quanta, omnes tres quantitatis abalia, d substantiae amata
quet Philosophi et cassime cudlis, d Dplutensis realem distinctionem: sed haec ratio
claissime eluditur, sibi catis distinctionem potentialem inspicere ad realem separationem, ex
go distinctio potentialis inter ea quae realiter entitative separari possunt quinimo cae.
2o. substantia pedis realiter separata a substantia capitis distinguitur realiter actualiter a illa;
ergo ante separationem. accidentia pedis post separationem in eadem realitas, ac
ante separationem: sed separata realiter actualiter distincta; ergo ante separationem.
ergo ex: b, substantia a post separationem habet aliquid maximum substantiale, quod
habebat ante separationem, b nn. 1 ex gene eadem. 2 sic: separatis 2 realitas distin
ctis; ergo d inseparatis. 4o. pts integrantes positae realiter distinguuntur; ergo pts distinctae
positae realiter unitae ficam: hoc ex unitas quae, b, manent cum suis distinctis et realibus, b nn
hic esset distinctio. 2 nevet partibilis, quia ficient separata essentialiter ex
sancissimo Deficit.

Sed Deus D. thomas quodlibetum qd 1 a articulo 2 ait: impossi
bile est quod materia separata, d dispartas formas recipiat nisi per diversas partes
diversas ut ex antecedenti patet, non intelligitur materia, non intellecta diversione, nec diversio
non intellecta binomio sonus quia substantia, unita aquantitate, remanet in diversis illis: magis
ergo aliud testimonium D. Doctoris ex 3a pta qd 76 articulo 3o in corpore ubi ait:
manifestum autem est quod materia substantia potest sub qualibet parte dimensionum sub quibus tenetur
sicut sub quilibet partes totam materia aeris, d sub qualibet parte panis totam
materiam panis; ergo d in D. thomae substantia sub quantitate est pta integra, d pta sub qua
libet pte, d sequitur substantia sub quantitatem habet pts. Ad 2 testimonium divi
thomae dicimus divexistare simpta a corpore, sive quo ex generatione, sive gestatione
non opposita oppositione partium non exeunt in substantia d sine quantitate, venetamen
divexistare substantiale, sic dicitur non opposita dictitati. ad 2 ut patet munus
tantum, ipsi d thomistae D. thomae mihi genuine, non potestatem integralem,
sed potestatem specificam d essentialem substantia, quae pta salvata sub qualibet pte quan
titatis, quae pta nata, d essentia panis salvata in minimam panis, dicunt hoc
positio omnium modo loquendi D. thomae, qui nomine materiae multoties significat essentiam
unde opus culo 8 de nata materia capit 8o hoc habet: totam formam gravis 2 dicit potestatem
totius essentiae è sub qualibet pte suae materiae, cum tota dispositione omnibus cuilibet dum
pro vinat.

D. thomas qd. liberum qd 5 a articulo 2 ait

Item expressa qd 76 articulo 3o in corpore

vno vbi ax omnis quæ nata specificagnis, cũ ea sit qua explicat definitio.

Sed dicit Doctor Plutinus: D. Thomas secundum aliquid pecuniale ax substa. qd non secundum quantitatem: sed tota essentia quantitatis merito sit, et sub qualibet pte; ergo substa materiali non solum tota sic, sed sic à tota sub qualibet pte quantitatis — xis ponitur, qd aliquid est specialis secundum substa prius quantitate, nec hæc est tota sic bipartibilis ase, licet sit bipartita in minutissimas ptes: substa vero ase, et accidens sui necessarium, et specialis, sed hoc habet ex ordine ad quantitatem. Insuper quæ:

D. Thomas docet totum corpus Christi omnino sub qualibet pte hostiæ, secundum nata materialis sub qualibet pte quantitatis: sed totum corpus Christi est totum integrale et specie sub qualibet pte hostiæ; ergo et tota substa sub qualibet pte quantitatis — dicimus partem non esse integralem, modis, hoc dicit nec in omnibus partibus, sed in aliquo, alias non esset miraculosus, et magis tentativus, modus quo corpus Christi est in Eucharistia: stat ergo partes inæq, qd totum corpus Christi est sub qualibet pte specierum, sicut tota essentia specifica asinis est sub qualibet pte panis. alia argumenta Doctor Plutinus se quitur in unaquæ ch. vbi post illa sperantur solvetur.

N.

Substa materialis ase habet ptes distinctas, ase tamen non habet ptes essentiales: ita, pars solius panis ex D. Thoma 12, 2d. qu. 27 articulo 4 dicente: totum integrale substantiale sponitur ex suis partibus, integralibus essentialibus et vnum simpliciter, ergo totum substantiale sponitur ex partibus eiusmodi substantialibus distinctis: sed ptes substantiales distinctæ distinctæ ptes, et non quantitatis; ergo substa ase, quia in ipsa non quantitatem habet ptes distinctas. Respondeo ex quæ sua parte sol.: ptes substa distinctæ quantitatis sunt substantiales distinctæ non substantiales: sed distinctæ ptes substantiales non possunt esse vnum, quia ex ipsis partibus substantialibus abaciendo nihil magis exurgit: ptes substa et alias tantum vt vna pars non sit substantialis altera: sed ptes substantiales non sunt substantialiter distinctæ, et ex substantialiter distinctæ; ergo. 2 pars ax: ptes substa ex quibus ii constituuntur in modo et substantiali; ergo et substantialiter distinctæ. ad ccc ex ti quia ptes ex quibus ii constituuntur substa. 2 seqa ii quitur quia constituuntur ex ipsis, et distinctæ. Dicunt ptes substa non constituunt in substa quantitate, constituunt tamen ab illam et partes integralis, quia hoc ipsis ex ipsis contentæ. — sed contra 2o: substa quantitatem deperdit ac contentis substantialiter ipsum: sed ptes substa non substantialiter distinctæ; ergo plus quam ac contentis deperdit. 2o: qd vna non sit ipsum, et una entitas alia analogice entitatem distinctam potest et devenire; ergo. ad ccc quatex: qd vna res sit ipsum vna analogice entitatem distinctam potest et devenire: sed res quæ ase vna, ale indalia; ergo. 2o pars ax: ad ccc: vna autem non sit ipsum alia ex effectus poliis intrinsecus, et ut entis alis: sed effectus poliis intrinsecus, et ut entis alis; ergo. 3o: divinitas separata quantitate a substa capitis, hæc distinguitur a substa pedis: sed non quantitatem; ergo ase. ad ccc quatex: substa et qui, quia è sub quantitate distinguitur a substa capitis quia è sub quantitate; ergo. 2o: substa sub quantitate è integralis distincta; ergo distincta quantitate, et non substa. ad ccc è contra, et sic quæ quatex: quia substa distinctæ non substa capitis, et distinguitur substa pedis ablata prius ab ipsis quantitate; ergo ptes illæ sic distinctæ non quantitate, pars sequa, quia eadem numero quæ non vna, et amplexi. Tandem in punata solutio ab inovem entis: substa ergo bis est separabilis a substa capitis, quam quantitas separata: sed ex separatione natur Thomistæ ex positione Doctoris Plutinii; ergo. ad ccc quatex: tunc quia Deus potest separare ab illius substa, non manente omnatione pedis cũ aliis ptibus: tunc etiam, quatenus D. Thoma sacrum dicit secundum materiam hostiæ a substantiata, manent substa ptes non secundum differentiam, et per secundam omnationem quantitatis; ergo ptes integrales substa sic separabiles in ipsis entitatis a separatione quantitatis; ergo non sunt entitates distinctæ. 2a pars sol. quæ militat ex tertia sic quatex: effectus vnius poliis alicuius partis non potest vnire altera: sed est in hoc casu non potest vnire ex hoc parte; ergo substa non habet ptes essentiales. 3 pars ax: si substa habent ptes essentiales ase, illæ habent vnitas 2du estimutatis, nam habent ptes extra ipsis: sed substa non habet ptes extra ipsis, nec partes vnitas 2du estimutatis; ergo substa ase non habet ptes essentiales. quatex mtr: ponto partem extra ipsis, sive vno partem 2du estimutatis

D. Thomas

impossibile impenetrabilitatis: sed substantiae, et ratione sui impotest
devenire impenetrabilitas, ergo.

Respondet Iesuita impenetrabilitatem oriri ex
generatione, et exactione partium de genere quantitatis, substantia vero nihil devenit
in istis sententiis, et impenetrabilitas desumpta ab unione partium dicitur esse mixtum:
duplicem ergo distinguit sententiam partium scilicet entitativam, et quantitativam,
et similiter duplicem impenetrabilitatem, ad modum quo datur duplex distinctio inter
partes substantiae, scilicet substantiales, et quantitativas. Sed haec doctrina sustinere nequit, nam
si vera esset [illegible] substantia esset in loco, entitativa, sive substantiales entitativae
essent, et omnes quae venit quantitatis materiae, ut ait, potuerit adaptari.

Ut
ergo haec doctrina nominum, et non detur anominalium, sunt ficta substantiae quan-
titatis: nam si potest assignari duplex impenetrabilitas, id duplex est in re, una
omnium substantiae, et accidentis, et altera solum quantitatis, quomodo impenetrabilitas Nom-
inalis, si ergo aut ut plures faciebat multiplicem quantitatem aliae entitativae
cum substantia ratione cuius haec est in istis, et impenetrabilis, et alia cuius libet aci-
dentis ratione cuius accidens in divisibile, et omnes aliae substantiae (ut nominentur nos voca-
bat) ratione cuius non sit tangibilis corporeas, et extensas; ergo substantia omnium nomi-
num, distinguitur ab anima quantitatis, et per vestita Nominalium.

Nec adversantes
sententiae partitas: nam distinctio partium entis, et illo quantitatis quae nihil aliud
ab alia distinctam non tamen est substantia esse distincta substantiae: distinctio ergo, quae
est a quantitate intra substantiam est quae distinctio, sed quo ordinatio, hoc autem
est propriae accidentalis a quantitate quae impotest: unde nec argumentum: ibi ordinatio
partium substantiae non quiescit a quantitate, quia est effectus accidentalis: sed est in illo
motu est effectus accidentalis, non quidem superinde ordinatus, ac id esse ens; ergo
quod substantia ordinatur a quantitate, et similiter a quantitate esse.

Solvitur argumenta.

Ad argumentum: sunt substantia quidem ad quantitatem habent partes integrales distinctas, illae
habent unitas: ergo faciant unum se ex ea compositione. patet consequentia, quia compositio
est distinctorum unio nunc nec: sed primum faciant compositionem; ergo non sunt partes.
et faciant compositionem unum, et 2a: sed 1um faciunt, quia habent partes extensas, et for-
ma, sive actus, et potentia; neque 2am, quia est compositio accidentalis; ergo partes inte-
grales quae non ad quantitatem nec faciant compositionem, nec 2am. ac quinque sunt distin-
ctae, nec omnes: partes materia ens, et ratione sui nihil habent aptae; ergo nec
possunt distinctae. ac superiores, et sequentes quae, quia est compositum a partibus actus, et qui
distinguitur.

Ut argumentum solvamus nota, quod aliae compositio physica, quae resultat ex
materia, et forma quae ex potentia, et actu, et dicuntur 1a alia, quae resultat ex materia, et forma accidentalis, quae accidentalis et dicuntur 2a: alia vero compositio substantialis integralis, quae et accidentalis ut logicae, quae est extra essentiam nihil
nota tamen physice: unde compositio substantialis duplex est, alia essentialis, et alia integralis:
1a resultat ex actu, et potentia, 2a vero ex partibus integrantibus sed partes integrales
aliae quantitatis faciunt unum compositum quem habent per modum actus, et potentia, ex
his ad argumentum secundum accidens, et sequentes sub subpta. ad quarum dicimus, quod partes
substantiae faciant compositionem substantiae integralem, et essentialem. Ad primam ad minorem dicimus
dicimus, quod distinctio sumitur ab actu, et in sensu composito, hoc ab actu, et ab
dimensionibus, unde partes substantiae sunt integrales distinctae ab esse, et ratione sui, quia ex
suis intrinsecis radicant aptae distinctae, sive partes quantitatis integrales distinctae
ita quod clarum impetrare ex substantia ad extraneorum, nam quo substantia substantiae totalis, et intra
sensualiter distinctae accipitur, quibus esse, et ratione nihil habent actu, sed tamen ratione distinctae
totaliter quatenus ab radicant distinctae quantitatis: parum prima et nos philosophamus
de substantiis partialibus, unde non omnium argumentum extra adversarios ducunt. Dicimus quod
impotent integralis venit non examinata ab actu: non ab actu essentiali; ergo ab acci-
dentali: quantum ad: distinctio substantiae capitis ab substantia pedis quae venit a quantitate: ergo
non ab actu essentiali. ac quatenus, quod una in substantia capitis, et alia pedis venit a quantita-
te: sed in hoc est distinctio unum ab alia; ergo distinctio maior: quae venit ab actu,
et potest in ordine ac: tamquam ab actu radicato, et notatio secundo maior;

ne gomia, & sequa. ad quam autem dicimus, quod sicut unamaxia partialis ex se non
est alia quantitas quantitati distincta, ita una substantia partialis, dicimus, quod
materia caetera, id est alia pars, haec enim spectat ad organizationem, & quo ex diversis
ordinibus, quae accidentalis est: non tamen est aliquantitas, quae una sit alia, hoc enim est pro
prium substantiae in quantitate non existens. Replicabis: ergo saltem dicendum est, quod
substantia materialis habeat partes distinctas. Dicendum est contra quantitatis, ex quo distinctio sub
stantialis est ex quantitatis dicimus, quod admissa aliquo numero quantitatum materiae ex
parte substantiae, quod materia individuum ex a quantitate aliqua adhuc quodcumque in
stantia explicabitur, quod scilicet: haec autem dependentia inseparabilis est ad partes sint quo
quia adversari potest materiae extra quantitate nullas habere partes ex se quando ex o
mnes ex quanta, quam autem habeat partes extra quantitatem, ut patet ex quantitate. in
sin invenio exemplis casu partium materiae, ergo quod ergo 2°: quia materia ex se, id
est partem mi in partes distincta, quia ex se, id est materiae, id est quantitate.

Argument 2°: si substantia est composita ex partibus unus illae dantur unio: id est
partes substantiae non intercedit unio; ergo. quod antecedens: unio illa, aut est divisibilis, aut in
divisibilis? non alias dicit composita ex partibus. non quia partes illae sunt extensae: quod
sic quod ex partibus illis magis id est indivisibilia; ergo = ad argumentum dicitur quod
partes illae sunt indivisibiles, non dicitur pendere non ab extremis unitis, quia habeat ap
habemus, dum discernamus gomia: ad quam autem dicimus unionem illam esse in
divisibilem, id est impedit unionem totalem partium, non illam penetrationem, quia non est uni
operatio id est totum divisibilia, non vero indivisibilia quanta, sic unionem indivisibi
lis intercedens in extremitatem, id est partem, non impedit, quod id est partes adinvicem tangit

Dicis: si inter partes materiae intercedit aliqua unio materiae eius generabilis, & co
rruptibilis: id hoc est extraneum non est philosophus; ergo. quantum maior: homo dici
tur generabilis, id est corruptibilis, quia unionem materiae, & formae est generabilis, id est co
rruptibilis: id unio enim extrema tamen inter partes materiae est generabilis, & corruptibi
lis; ergo = nego maior: ad probationem dicis, quod minis, nego minor, & probatur: tam
non unamaxia partis hominis talis est, ut non salvetur homo sine illa, homo enim est
positum ex corpore, cuius essentia non salvatur nisi impartibus unius diversis ratio
nis: deficientibus tamen unione extremitatum partium materiae, non deficit materia,
quia haec est una alia salvatur in qualibet parte. Replicabis: negatur substantia
materialis, quae non habeat partes unitas; ergo unamaxia non potest substantiam uni
ri, ex quo non est unamaxia unionem unamaxia substantia: nunc sic: sed homo est corrupti
bilis, quia non est unamaxia homo ex diversis materiis unionis; ergo materia autem est corrupti
bilis non habet partes = dicimus, quod homo ita dependet ab unione extremitatum, ut
haec deficiente deficiat homo, quia homo non potest dici unus unus homines: defi
cientibus non unione extremitatum unitis partes materiae adhuc remanent materiae, non
unamaxia potest unus dicitur, non sub substantia homo genera potest dici unus unus
substantiae eius non manent.

Insistis: ergo separata a omni unione amaxia, & ab omnibus par
tibus illius, non remanent materiae; ergo haec dicentur corruptibilis = id dicimus
omnium sua dictum positum, quia non est possibilis casus in quo omnis unio separatur a ma
teria, non licet hoc, id est illa unio omnium partium unitarum partes materiae,
licet autem omnis unio omnium hoc solutum est admittere illorum qui sunt id est
substantiae partes possibilis: nemo per accidens materiae separatae ablata omnium om
nium unione quantitatis, id est amaxia, adhuc remanent materiae ad indivisibilia datos, sicut
ipsa quantitas. Argument 3°: ex duobus entibus physicis neque resultat aliquid unum per se:
id quod habet partes materiae esset unum physicum, quia materia est totum physicum, id est partes
amaxia alis illius; ergo = hoc argumentum probat non unum per se ex entibus quan
titatibus, non quod licet partes quantitatis sint totum physicum in ma quantitatis = respondeo
quod materia physica est non alia est physica, similiter quoque quilibet pars, quod insuper
ut ex illis resultet unum per se sicut physicum in genere substantiae: sic humanitas est physica
licet humanitas, quam non obstante ex illa substantia non parte unum per se in genere substantiae, quia
in genere substantiae humanitas est in physica. Dicis: quilibet pars a quo separata a quo
nitate est natura physica: id ex duobus entibus physicis non potest fieri unum per se;

ex go. minor è certa, d' minor q' vat quod libet par, aquod stat ex materia, d' pro
ma per se superentib ad stitutio' d' vnū per se sicut, nā quod libet est indivisibile
separatum a alia; ex go = ergo ē maior, ad p' vat o' ergo acc, quia par
aquod stat ex materia, d' prima n' totalis sed par totalis: si p' illes, ergo ā te p' ses
quia n' sūt p' s ad tam imaginalem, p' s ex go substi vt matē quātitat indivisibilis, non
illes si in ma linea, si vero sonotat quātitatē divisibilis, si substi totalis intra si cul
publicum divisibilis abita di p' ntis. Argumentū: si substa habet p' s non ut illi a p' ntio q
nātitatis: hoc ē falsū; ergo. p' vat maior: substa illa est divisibilis in plura p' ts
quod divisibilis possunt per se existere; ergo = sed maior non substa solū a omq quātitatis ē
per se, p' ts, natura liter vt visibiliter in par con tinta vno aquātitat substa solū cum
tē, d' tuper natura liter divisibilis: divisibilitas ex go per se ma, d' p' ts ē p' q' di cat substi
aci ontalis advenens, sicut impenetrabilitas ē extensio am ex go substi divisi
bilis in p' ts in per se indivisibiles ad p' se non nihil interest, quia cū sub substa sit divisibilis
per se ma a omq quātitatis dependeat ex solutio ex huius explanatione. Argumentū 30:
quambis substa materialis n' habeat p' ts int qualitatis distinctas, p' per se ad quātita
tē, potest tamen ci per ex distinctas p' ts quātitatis, d' distinctione suarum partū adjunctis quātita
tis; ergo superfluit distinctio substalis partū antecedens quātitat. acc p' vat: substa
potest aci per se sen non aquātitat licet esset sit extensa; ergo = ergo acc, d' acc
ad acc ergo ad quā, nam extensio, et alia similia se ex tensio p' ts quātitatis, nulus d' ex
tensio p' ts, potest ē ātecedam per ma, cū tamen vnitas, posito, d' distinctio sequitur ad ens,
ac p' ma distinctio partū substa, sicut entitas per partū secundarū ordinationem
quantitatis. Argumentū ultimo contra ultimam rel. imposita distinctione inter p' ts substa,
substa sine quātitat esset extensa: non esset extensa extensione quātitatis; ergo esset
extensa extensione substalis, d' entitativa. p' vat maior: in statu separationis substa
a quātitatis, p' ts substi n' vnitur ad sepata immediate; ergo vna pars esset vnita
altri immediate, d' alis mediate; ergo esset extensa entitative. acc p' vat: sepa
ratis vnitur inter se immediate, omis motus vnitur adeo motus similis loci: sed hoc ē impossi
bile in instanti separationis quātitatis a substa, nā motus localis vt potest in corporibus, n' potest
esse in instanti; ergo. Explicatio hac ratione si Deus auferret quātitatē a substa aqua
in res existenti substa illa esset extensa; ergo. acc p' vat: p' ts substi aqua ex
vantitate ante depositionem, quā nūc habet in ordine ad loci: sed nūc est extensa; ergo. p'
vat maior: p' ts illes n' motus vnitur; ergo. sp' ma ratio: inter p' ts substi datur motus
indivisibilis, d' p' ts vnitas: sed non aliquando data extensio inter p' ts quātitatis; ergo.
Hoc argumentū p' vat substa per se, d' ratione cui ē extensa localitas, impenetrabile
posita deslinis, pūtis, d' superficiebus, quibus omnibus gaudet sub quātitat. dicit
plures adversarii omia hac advenire substa ratione quātitatis: hoc, d' nos similiter di
cimus extensionem localem: dam a ergo maior: ad p' ratione ergo acc: ad eius pro
bationem dicimus, qd in eventu illo miraculoso nūc esse ratione per se plures partū
ad indivisibile loci, n' quia p' ts motus vnitur localiter, successive, sed quia divisibilis
est in loco ex aspectu quātitatis locatus substa: in ceteris illes non multiplicatur quā in
loco. Hac solutio p' vabilis ē sibi ipsa quinq' per exemplo corporis
Christi D., qd in statu ultimo sit exaltatio per se sens, quatenus in eis motus
in divisibili ubi antē erat, quin corpus Christi p' per se localitas movetur = al
tera tamen ponitur ex argumentis n' sequi intentā ad per se rationem: dicimus con
tra p' ts illes n' se vnitas ordinis sepata in proprietate ordinis adjunctatis ubi erat, nam
ex eo q' d' non pars, l' vnio inter se d' a se istat vnion par p' ordinem totis, vna
dicimus, qd in casu apposito vna pars esset vnita altri, d' non immediate n'
ratione sui, sed per accidens, d' ratione distantis. Stat enim extensione posita sisti
re in eo, qd vna pars vni ata altri ordine estimitata, ita vt altri per se, d' ra
one sui n' posset totaliter vnirī: ex quo ultimo stat p' ts substi aqua n' ē extensa
in ordine ad se, quia licet vna pars immediate vni altri, d' non ob hoc oriri
ex natura partū substi, sed ab estimisco, sive ab instantia, quā habet p' ts inter
se, quam in sua tū posūt per a gratia, hoc clarissime ex matē exemplo duplici
substi totalis:

sumit Deus abilis ante praxet quantitatis, minimum ex hominibus, et facit unica extensione, non quia neutra ad se stricte unioni, sed quia una ab alia distinxit.

Ad primam solvo nat negando consequentiam. Quia enim unum exprimit unionem substantiae in divisibilis, ac indivisibilis praesertim esse stricte sumpta: unio enim substantiae indivisibilis, et tamen dicitur indivisibilis praesertim, et stricte, quia hoc praesertim, et negando consequentiam, unionem substantiae cum substantia, unus ita simpliciter indivisibilis sit in luxus unionis, nisi non modo indivisibilis praesertim, ac finaliter importat quod partes ita non quantitatis totae, hoc tamen in ordine ad ea ratione unionem ex substantia materiae, et formae, quae indivisibilis, et hoc non obstante indivisibilitate materiae, et formae duae totae.

Replicabis: partes substantiae ut amobis, sed extensio non est modum ad locum: sed extensio non est modum ad locum supponit extensionem partium non est modum ad locum: ergo non est extensa, et maior quantitas: extensio non est modum ad locum ergo non est extensa: sed pars non est extensa ab alia et extensa stultum: ergo non est maior. ad primam sed maior est distinguo praesertim, sed non de praesertim distinta, et nego illam casu argumenti: non ipsi nec est extensa, nec intensa sit, quia est intensa et distinta et praesertim, et simpliciter quod solum venit partes ratione quantitatis, sed est intensa et distinta in praesertim, et distinctione, quod explicari etiam potest exemplo duplici substantiae substantiae supra annumeratae.

Instabis: partes substantiae extensae, et ratione sui non sunt omnibus duae totae, ergo solutio falsa: aequantur: partes a. b. c. non possunt non esse duae totae, ergo aequantur: pars a adquatae unita cum c, non omnibus ex cum b, ergo aequ. sed omnibus caret unione: sed pars a non caret unione, quia est adquatae unitae ergo omnes: id numero operatur non potest provenire in simplici casu partali: sed partes a et b partes adquatae unitae non possunt accipere distinctas partes quantitatis, ergo nec extensione, ergo partes adquatae non sunt extensae, et latione est legitima, et aequantur: partes adquatae unitae habent partem modum unius, ergo.

Instabis: hunc modum arguebat ingenuus N. familiaris ostendo: minima aliquae adquatae unitae capitis, et omnibus adquatae partis: 2o. quilibet forma adquatae unitae materiae, et omnibus adquatae ~~unitae~~ substantiae, et distinctae: 3o. quilibet forma naturalis perfectae naturalis adquatae unitae omnibus distinctis partibus materiae: id est ut in casu pentanationis fuit corporis plurimis aliis exemplis ingeniose magistrum in gratia; ergo licet pars a materiae adquatae unitae cum b extensae, et ratione sui extensae adquatae omnibus cum c.

Ad replicam nego acc: ad primam nego acc, ad illam primam nego maior, et distinguo maior: causa unione cum ptis quae omnibus ~~sunt~~: circo cum quo est unita negoma et distinguo minor: pars a non caret unione cum b, sive circo minor cum quo est unita: circo cum quo non est unita negomin et negoseqa. et ita pars a adquatae unitae cum pte b non caret unione cum illa: et tamen adquatae omnibus cum aliaqua pte, ex se non impedient unionem adquatae, et non est unita adquatae cum una parte privata est unione cum aliis: ut in exemplis adutis, et omnibus claris.

Ad 2 primam sed ratione maior distinguo minor: pte a est adquatae unitae cum pte b provenit ab unione cum pte b sed non ratione: et adquatae unitae cum pte c nego ~~minor~~ minor et distinguo sequens: unio a cum c non potest provenire ab unione cum c nego sequela: unio a cum b sed non sequela. non quia distinctae est unio a cum b ab unione ptis a cum pte c, non ex sequitur quod cum est ctis adutis causa partialis provenit, quia aliquet in instantiis adutis. ad ultimum dicimus partes illas intra se et pentanatae, non habilitatem adquatitatis, quia ti cum habeat per modum unius totum unitae aliis, non tamen per modum unius ptis.

Instabis praeter dictis Autor: corpus adquatae cum cus est tum ab uno loco, non potest ab alio simul cum cus est vi; materia mixta adquat a per una forma non potest simul per alia forma mixta adquata per una substantia per alia forma unaquit; ergo praxat adquatae unitae cum ali non potest simul adquatae animi cum altera per modum omnib. acc: negamus sequela, quia ut ista homines corpus est cum cus est vi

per unum locum materiae autem atque per unam formam, dicuntur materiae per
materiam subiectam adequate sumptae, et extensive: partes autem adequatum
tantum sumptae, dicuntur extensive. Hoc ex dictis, et ipsa materia ad hunc locum cum
spectat: sufficiat quod ex omnibus philosophorum mentis motus et rationes solu-
tionesque posteriorum docent enim omnium philosophi contra Democritum impossibile
fuisse totale ad penetrationem quantitatis partium et quantitatibus extensis, quod
cum una pars ingressa fuerit in extremum alterius in eodem loco: unde ablata una
culeo aquae quantitate statu quantitativo, una pars ingressa fuerit in extremum al
tum, necesse fuit ea quae prius loco cum eo posset ipsa extrema quantitatem habere
quantitatibus statim potest quantitatem et aequalem unum cum pluribus ptib.

Disputatio 6 quid sit unica qualitas, et quotuplex sit qualitas.

DISPUTIO 6ª DE qualitate: quid sit unica quid, et quotuplex sit qualitas.

Nomine qualitatis intelligimus ea quae ratione intuemur, quae praedicata
inquale quid: nec similitudinem, et actionem, quae etiam praedicata in quale, ut
mutationem, et stringentia: intelligimus ergo nomine qualitatis, quae ratione formae
accidentalis distinctae a quantitate, et ab aliis accidentibus, quae modificant, et qua
lificant subiectum mutabile, ut album, et nigrum, frigidum, et calidum, sec, et alia se
habent: in quo insunt ac philosophi definitio: qualitas est, qua, quales sumus, et dicimus:
ubi tamen abstractum explicant quae, cum quot quot admodum magis notiora
sunt: sic sapientia est, qua sapientes sumus, quae sapientia. Haec definitio non recidit plu
res successiones, et obscura, et nugatoria: sed sunt adhuc cum D. Thoma, quod genera
a supremis ponunt ex actu definitione praecipue vero qualitas, quae tota ad varietatem
mixtorum naturalium, et supernaturalium, materialium, et immaterialium subsistentes: ut
philosophus, quae non aliquid immutabilis qualitatibus ad solum in vinis, quemque quali
tas, apparet habita primo dicuntur qualificantur. nec mirum est in universalissima et ab
finitio omnes enim definiunt ex per se, et tamen est difficile nocivum enim: ingenuitatem
fatetur ad quam definitionem nobis exemplum, et gulae, et bonae st. illa tamen ampli
tudinem, quia plures alia apud successiones invenitur: his, et aliis vicis laborat.

Divisio philosophus qualitatis in species. 1ª habitus, et dispositio. 2ª potentia, et impo
tentia. 3ª passio, et passibilis qualitas. 4ª forma, et figura et quibus omnibus cum sion
agendum. habitus in presenti non significat habitum, nec indumentum, nec
dispositionem, quae non hoc, et illo modo se habet: ergo habitus qualitas difficilem
vilis ad subiectum; per quam subiectum vinum, et male se habet. Dispositio potest sumi quo
adhuc forma disponit subiectum ad formam substantiae, et 4 dispositio omnes partium, et impo
sitio loco, in praesentiarum est qualitas, facilem movilis ad subiectum, illud determinans, ut
vinum, et male se habeat. Sed ratione adhuc cum D. Thoma, quod qualitas ex natura sua di
ficilem movilis, accipitur delinabilitas praecipitans, et ex parte subiecti facilis, et
et amovilis, et extra qualitas additione spectat, et facilem movilis, et difficilem movilis ex parte subiecti tranquillitatis. quidem primus ratio, quod non bonum difficilis
quod porcius carnitas. et tamen obumbrantur nostra nubilata extinguitur. simi
lis etiam sicut tranquillitas in mutabilis dura, et ad rationem facilius indubium
vocatur. extra vero sanitas, quae difficilem est tranquillitatem hominum vobis et formam, et
nulli laboribus es pumex: fabricari et tranquillitas in homine solet habitus caui, et vitis
praedicamentis, medicistatis, sed principium primis solum cum motu exercetur.

Inquiro ob. 1ª va, quod habitus, et dispositio dicuntur in entitativa, et operativa:
cum habitus determinat subiectum ad vinum, et male se habet in se ipsa, et non est ut
dicuntur habitus in entitatibus: sive vero determinat quae in suis facultatibus operati
bus ad vinum, et male se habet in causis dicuntur operatibus: sic vinum, et sic civis in volutat
sicut, et exercitium intellectus disponunt ad vinum, et male operari, dicuntur habitus operati
vi. at vero sanitas, et agilitudo, pulcritudo, et dexteritas, gratia, et peccata in anima si habitus operativi, quia participant disponunt ad vi
num, et male se.

Potentia nomen unum sunt quinque potentia obiectiva, sive passiva
nata adesse huic, et agendi. sumitur ergo potentia naturalis, et physica, quae sita in
facultatem, et capacitatem positiva agendi, et recipiendi: unde sic definitur: qualitas
per 2ª ordinata ad actionem, et passionem: sic intellectus potest 2º ordinata ad intellectionem
et capacitas ad suscipiendos ordines. notata tamen, quod potentia differt ab habitu, quia
potentia vinum, et simplicitas dat posse, habitus vinum, non dat simplicitas posse

sed illud præsupponit, determinat ꝑ potentia ad vnum, ꝗ mali habendi, sic scientia supponit intellectui, in potentia ad sumitur, quæ habitus potentiæ, ne ꝑ potentiam nimis vilis, quæ paxit potest operari: sic enim bonum mitis in potentia dicitur, non quantum ad actum, sed quatenus operationem retardat non potentia, dum potentia, tamen actuantur, dum ipsum magis, dum minus dicitur.

Passio aliquando sumitur ꝑ proprietate, aliquando ꝑ receptione formæ, multotiens ꝑ laboribus, dicantur, non nequaquam ꝑ appetitu, quibus amamus, unde tuetur dicimus apassionari: in presenti autem sumitur ꝑ formaciontali passionem quæ facta in quo sensu sic definitur: est qualitas sensibilis alterationem causata: vt in box pedes ex nimia calore, dum pavor ex metu, si autem hæc qualitas oritur ex interna alteratione, dicitur passio, sicuti oritur ex formante causa, vt palor horror extimescentis dicitur passio, similiter qualitas. Vnde habemus passionem, dum passio qualitas accidentalis solum differunt, nam differunt specie palor, sive ex metu, sive ex extremo mœrore.

Forma sumitur hic pro actu informante subiecti: sic enim anima est forma, dicitur quodlibet accidens, forma enim sic definitur: est qualitas resultans ex diversis, dispositionem partium quantitatis: vnde pars quantitatis vere, dicitur mali disposita respectu subiecti vnum, ꝗ mali formata: pars enim minor partis, vt forma mitis, ꝗ quantitas, totius, quadrata, triangulata dicitur forma, ꝗ, dicto qualitas illa, quatenus disponitur determinata pars quantitatis dicitur forma, ꝗ quantitas: quando ingrediente forma, dicuntur quantitatis.

Qualitas aliquando ab philosophis. 1a est qualitas vere extraneum, nec qualitas ad mare conferunt, vt sanitas, dicitur morbus, dicitur humoritas dicitur siccitas: dicuntur magis, dicitur minus, sic calor est maior, ꝗ mitis, non tamen omnes qualitates sed huiusmodi species non potentiæ naturales intendunt. 3a quando est fundatum similitudinis, dissimilitudinis: quæ qualitas rebus aliquos Autores qualitas, dicitur solum vocant qualitates; dicitur rebus rebus aliquam analogiam. Tertia vero qualitas, eque adaptationes. præsertim. Et hæc cum sit aliquali notitia qualitatis: hæc enim omnia occentus aliaque minor sit ciliora in omnibus primatis sit qualitas potest.

DISPUTATIO 7a. DE PRÆDICAMENTO AD ALIQUID RELATIONIS. Q. 1a QUID SIT RELATIO, ET ASSIGNATA FUNDAMENTA, ET DIVISIONES ILLIUS.

Relatio est ordo, respectus, habitudo, ꝗ tendens ex vno ad aliud: vnde philosophus sic relativa dicuntur: quorum totum suum est, est ratio quod ad modum se habent: sive vt omnia explicata: relativa sunt, quorum esse suum est ad aliquid quod se habere. Dicuntur relationes aliquid, dicuntur. 2d in hac definitione extremorum relationis dicuntur. 2a vero ipsum extremorum solum per ordinem dicuntur. relationes, dicuntur in relationem rebus dici, 1at, cum ipsum se habitudines, ut pater et filius, et pater et filius, dicuntur. et 2a per hæc absolutum, explicant tamen potest, nisi ex nota ad aliud: sic scientia est qualitas absoluta, sed quæ explicari non potest nisi ex nota ad obiecti scientia.

Divisio assignata partium dicitur aequivocationis in primis cum tali, dicitur secundum tali: relationes dicuntur aliquid, illa, quæ ꝑ hoc ꝑ dicamentum institutum, nec ad aliud essentiam. tertia secundum tali vero per omnia ꝑ dicamentum vagatur omnibus absolutis cuiuslibet ꝑ dicamentum exercitat: sic omnis scientia habitus, ꝗ potentia, dicitur ordinem ad ꝑ potentiam, ad obiectum, causa ad effectum, effectus ad causa, materia ad formam, visio ad colorem, motus ad terminum, dicitur. hæc extalis, extrinsecus, 1a, ꝑ quæ 2a hoc ꝑ dicamentum institutum, dicitur omnium quæ in satis intra relationem ꝑ dicamentum, dicitur secundum tali, nec est accentum, nec explatum, nec est facilitas potest assignari.

Et autem hoc aliquo modo fiat, omnium, et quæ vilium doctrina vnivisum vobis ponam. Sciendum vero est, quod relationes ꝑ dicamentum tali ex re, dicuntur sui esse gutta minuti esse tenti, inquit sciendum, ad relationes ꝑ dicamentum tali, quæ habent respectum minuti (et dicitur minuti quæ) dicuntur nulla aliud minus exercet, nihil ꝗ aliud facit nisi terminum respicere, vnde sic enim abstractus minutum ponitur: relationes ꝑ dicamentum tali, illa, cuius esse suum est ad aliud habere: ꝗ cuius esse suum est non esse ad aliud. ex his notis patet ꝑ dicamentum relationes ꝑ dicamentum tali secundum tali, hæc enim, nec precise exigit terminum esse tenti, ~~aliud~~ aliud minus exercet, vt in omnibus exemplis abductis liquet.

Ex his inferitur relationem rebus dici est ꝑ partem secundum tali. relationes vero rebus esse, adhuc esse essentiam quæ relationes ꝑ dicamentum tali, non relationes divinæ relationes rebus esse dicuntur tamen non ꝑ dicamentum tali, sed sunt ex ꝑ dicamentum tali, similiter ꝗ sunt completum natu

unum ex alijs, alij quoq; inventorum logicalis, sive rationis entis, non praedicamentalis, sed in praedicamentalis; ony ex omnibus praedicamentalis, et relationes, non omnes positae. relationes praedicamentalis dividitur in mutuam, et non mutuam. relationes praedicamentalis nominantur relationes, ut patrinitas, et filiatio; mutuae, cui extremum nominatur relationem, ut patrinitas, et filiatio; non mutua, cui extremum non correspondet alia relatio, ut ordo creaturae ad Deum.

R. relationes mutua subdividitur in relationem equiparantiae, et eq quae parantiae. 1a ell a quo extremum correspondet alia relatio eiusdem generis, et nominationis, ut relationes similitudinis inter duo extrema, uncos dum similia. 2a ell, cui extremum correspondet relatio diversae nominationis, ut paternitas, et filiatio ex actis colligitur ad quaelibet relationem praedicamentalem duo ut sunt, scilicet subiectum, et terminus proximus, et terminus. subiecti ad quod fuerit, terminus ad illud ad quod fuerit, et praedicamenti proximum ad id in quo exercetur nominatio relativa.

Sed quia tribus praedicamentis potest aliquis gradus in rebus, et omnia praedicamenta possunt ad tres gradus reduci, hinc oritur alia divisio inter gradus relationum. relationes quae in genere praedicamentale, et multitudinis, sive numero. nominum multitudinis intelligunt, vel enumeratae, et quae in praedicamentalibus, cum substantiae, et quantitatis, et qualitatis, et relationis: hae vero enumeratae qualitate praedicamentalis, et in quantitate praedicamentalis equalitas, nominum multitudinis intelligunt, et consentaneae, quae consentaneae praedicamentalis, inaequalitatem numerus, et in quantitate inaequalitas: unde praedicamentalis substantiae, et praedicamentalis, qualitas similes, et dissimilia, et quantitas aequales, et inaequales. et ex omnibus substantiae in quantitate aequale, et in qualitate simile.

R. relationes 2dum genera sunt, quae fuerunt sumpta ex actionibus, et passionibus: ut relationes inter patrem, et filium, et dominum, et servum, et similia, et magistrum et alia huiusmodi. relationes 3 generis fuerunt sumpta ex mensura, et mensurabile: nomina mensurae intelligimus mensuram praecisam, et quantitatem, supra quam fuerunt relationes aequalitatis ad genus spectantes: intelligimus ex nominum mensurae, mensura obiectiva, sive mensura perfectionis, sive totalis, huiusmodi sunt relationes obiectae ad scientiam, et notionem, signum ad significata, imaginis ad prototypum, alias similes.

Examinata iam natura relationum, praedicamentalis, et divisionibus earum assignatis, necessaria est additione, sive explicatione illius assignatae. 1a est relationem quae habet extraneum omnem relationem licet sit oppositum alterius relativae quae habet extraneum illi, quia extranea mutuo se destruunt, et unum extraneum ad suum existentiam non est quod existentia alterius, nec in praedicamento, nec in alteno subiecto. 2a est cuiusvis ratio, et minus, quae cum ordine ad terminata ad relationem, nec excedit, nec excessum nominis, solum ex quo aut sit potest ratione praedicamenti. 3a est contradictio quae est ad relationem praedicamentalem ad extraneum, ut est pater, et filius, et filius, et pater. 4a est quod existentia relationum. 5a simulationes citra, imperfectae abstractae, et non, cum plus sunt ex quibus ad partes.

Sect exp licata, et dis cutitur subiun

Qs 2a utrum dentur relationes reales praedicamentales. Sectio 1a explicatur, et resolvitur dubium.

In dubium duxerunt in rebus, ex pectoribus ascendentales, solum ex quo habitant praedicamentalibus. existimaverunt Nominales relationes reales, et nominationes extrinsecas, aquibus vis praeter alia quae recenseo ex quo tres relationes, 2dum et per lucem ipsam 3 sive tres nominationes paratae, et in motivos pleni, quae in rebus ut intellectus positum unum ad aliud ordinant: et alij censent relationes praedicamentales ex pectoribus rationis ad sunt terminum omnium 1ta philosophorum, et theologorum, imo sacrorum patrum, praecipue, et

Augustinus, & Thomas, vt fuit relationis per respectum reali in Deum secundum ad suum principium. Dantur autem relationes reales, quae sunt camentales, probatur ratione: possibilitas relativa ab omni praedicamentali absoluto distincta est relatio praedicamentalis; sed autem datur possibilitas relativa distincta ab omni praedicamento absoluto; ergo. maior est certa, probatur minor: nulla intuitive mentis notione data, aequalitas intuitive principalium, & inaequalitas intuitive principalium, & similitudo principalium, similitudo data, & dissimilitudo, & possibilitas relativa distincta ab absoluto; ergo. 2. probatur: patrinitas in exercitio relationis praedicamentalis; ergo. accipitur ratio: patrinitas, respicit terminum in quo fundatur terminum; ergo. accipitur ratio: licet patrinitas, quae data in subiecto generatio, sit in actione causata, tamen causa patrinitas, tamen causa principalis; ergo non sit pleba, vt effectus; ergo respicit illud in vi quo fundatur terminum.

Obiicies relationes esse reales, & ergo praedicamentales: omne relationem esse praedicamentalem, & ergo esse aliquid absolutum ex ordine naturae ad aliud: sed paternitas, similitudo, aequalitas, inaequalitas, ordinem ad principium terminus, ergo. 2. numquam relationes respicientes terminum realiter existunt, vt fundantur terminum; ergo numquam relationes respicientes praedicamentales. accipitur ratio: similitudo ex ordine ad terminum similem, absolutum, quod intrinsecum ad ordinem, & causalitas, inaequalitas, ordinem ad terminum, & aequalitas, & praedicamentum ex praedicamentis; ergo.

Solvitur Obiectiones

Obiicies: ergo datur relationes reales, quia dicimus, & sumus similes, & dissimiles: sed ex hoc non sequitur; ergo. probatur minor: Deus dicitur Dominus creaturarum, & versus ab illis, illis & similes: sed in Deo non datur relationes praedicamentales reales ad creaturas; ergo = negamus, ad probationem primam, & missis, negamus sequelam. relationes ergo non potest propriae dicere quia sed accidentales, & finitas, & praedicamentales, dicunt relationes accidentales, si vero praedicamentales potest dicere de Deo: creaturae vero si caparcymata ponit intrinsecus, & ergo dissimilitudo, & similitudo, per extrinsecus adhaerentes relationes praedicamentales ipsi impugnat. sed de hoc autem alibi per se plura dicemus. Obiicies 2°: quilibet res, sine relationes praedicamentales, & per se sed per se; ergo relationes & existantes non praedicamentales. probatur 2°: quilibet res per se ipsa distinguitur, & ergo = duplex est differentia, alia absolutae ratio, secundum totalis, quae proprie sicut in distinctione ortae ab aliquo praedicamento, & specifice, & generice, quae distinguuntur ab. abs. & relationes praedicamentales: alia est differentia relativa, & praedicamentalis, quae sicut proprie in dissimilitudine relativa, & praedicamentalis, nemo enim dicit particularis nisi per ordinem ad aliud, vt patet ad obiectionem.

Obiicies 3°. omne ens aliquid est substantia, & accidens: sed relationes non est substantia, nec accidens; quia nec est ens per se, nec ens in alio, sed ens ad aliud; ergo. 2. probatur primo: nunquam quidem relationes sunt relativa, & absoluta: sed si relationes essent ens realiter existens absoluta, quia existit ens in subiecto, & relativa, quia respicit aliud; ergo. 2. probatur 2°: ante ens aliquid causatur efficiens ab aliquo causa: sed nulla datur causa efficiens relationis, nec quia ad relationem datur per se motus, nec quia positus ab. abs. datur similitudo; ergo relationes non sunt ens reale.

Ad argumentum pro relationes non accidens, dicimus, & praedicamentale, quia licet non explicitus concipitur in ordine praeexistentis ad, illud tamen includitur implicat: sicut albedo, non explicat concipitur in vt est equus ab aequo, & tamen includit aliquid accidentis. ad 2. probationem dicimus, quod concipitur in relationibus non relationem, quia concipitur in transcendit, ac in relationibus relationibus & absolutis, & absolutis. ad 2. probationem dicimus, quod non datur causa efficiens relationis, datur enim causa per se examinata ad finem terminum, quibus positis resultat relatio, vt datur causa per accidens relationis.

Inquiris: Utrum relationes sint reales, non solum ordine concipitur in, sed in ordine concipitur ad? ad primo 2. ita aliquot recentiores, & quo: concipitur in, & concipitur ad vt potest concipitur

transcendens, et transcendentis genera eius, et praedicamentalis realiter distincti catur; ergo si conceptus unius est realis, realis est etiam conceptus ad = sed dices: unius realitas relationis non potest distinguere accidentis dicit ordinem ad subiectum in quo est: sed conceptus ad non dicit ordinem ad subiectum, sed ad terminum; ergo. — per nego maiorem distinguendo: non dicit ordinem per se primo concedo: concomitanter nego. aliter: non dicit ordinem ad subiectum intransitive, concedo, transitive nego in illo sensu: transitive, quia illud respicit ut terminum, negando minorem, quae sic quam.

q. 3 utrum relatio praedicamentalis consistat in actu, vel in aptitudine. Sectio 1a explicatur dubium, et referuntur sententiae

Q. 3a utrum relatio praedicamentalis consistat in actu, vel in aptitudine: Sectio 1a explicatur dubium, et referuntur sententiae.

Controversia praesens in qua inquiritur, an essentia relationis consistat in respicibilitate, vel in aptitudinali exercitio respiciendi: nomine respicibilitatis non intelligimus puram potentiam obiectivam, et logicam, quae sola est in non repugnantia ad respiciendum: intelligimus ergo aptitudinem, sive potentiam physicam vel subiectivam proximam ad aptitudinale exercitium respiciendi. pro quo advertite, quod in praesenti praescindimus a distinctione relationis ab accidentibus. quodlibet enim hoc sit, sive aptitudinalis inhaerentia, sive aptitudinalis semper sit unum, an relatio communicata reddat subiectum relatum, et sit in actu relatum, an tantum proximam ad respiciendi.

Pro quo notandum est, quod exercitium ipsum respiciendi potest signari, vel exercite considerari: exercite, dum sub aptitudinalis forma exercita consideratur: signate vero dum ipsum actuale exercitium consideratur sub ratione praedicata essentialia, et dicitur ~~[illegible]~~ per ordinem ad exercitia extrinseca: unde inquiritur quod tam aptitudo, quam aptitudo considerari potest, vel exercite, vel signate; pro inde quod nimis clara est intelligentia aliquorum, qui non inclusi universaliter utrumque aptitudine praeter natam, et aptitudinem pro aptitudine exercito, notissimum enim est, quod ipsa forma ipsa potest considerari signate, et pro sua praedicata essentialia. his suppositis 1a sententia constituit relationem praedicamentalem per proximam respicibilitatem: sic opinantur cum Caietano plures antiqui thomistae. oppositum asseritur communis, et cum quibus sentiunt plures thomistae cum illustrissimo Godoi, omnes quoque nostrates cum eminentissimo D. de Aguirre, et Montesino

N. Conclusio.

Ratio formalis constitutiva relationis est actuale exercitium respiciendi. Probatur ratione: essentia relationis consistit in effectu formali quem primo communicat subiecto: sed effectus formalis primo communicatus subiecto est aptitudinalis ordo, sive actu referre; ergo. maior patet, nam effectus formalis primarius est ipsa forma communicata subiecto capaci. probatur minor: effectus formalis relationis est trahere subiectum ab ultima absoluta ad relativa: sed subiectum non trahit ab ultima absoluta ad relativam nisi per actum respiciendi; ergo. probatur minor: respicibilitas est ultima absoluta; ergo per illam non trahit subiectum ad relativa: antecedens probatur: respicibilitas est capacitas proxima ad actu respicere: sed capacitas proxima ad actu respicere est ultima absoluta, nam subiectum ex se est proxime capax actu respicere; ergo. Confirmatur et explicatur: capacitas proxima subiecti ut referatur per quam intelligitur ad relationem praedicamentalem; ergo. antecedens probatur: per hoc praecise quod paries intelligatur albus est proxime capax similitudinis cum alio albo, et per hoc praecise quod intelligatur actio generativa intelligitur subiectum proxime capax relationis paternitatis: sed albedo non est similitudo, nec actio generativa proxime intelligitur, qua paternitas; ergo. Confirmatur: intellectio, visio, et unio constituuntur per actuale exercitium intelligendi, videndi, uniendi; ergo et relatio.

Distinguunt adversarii in relatione praedicamentali munus primarium, et secundarium: docent quod relatio exercet secundum primum munus, et ut communicata subiecto actu respicit illud ad terminum, et secundum suum praedicatum essentiale non actu respicit subiectum sed illud constituit proxime respicibile = sed contra est 1o: quia similiter dici potest, quod intellectio, visio, et unio non consistunt in actuali exercitio distinguendo

bo similitudinem rerum, & rerum. 2°: relatio si nata superfluere, ad rem sua praedicata essentialia est inaptus subiectum plena absoluta ad relativa: sed hoc unicepit per actualem exercitium rerum, & ut manet quatenus; ergo. 3°. relatio si nata superfluere, & rem sua praedicata essentialia est inaptus subiectum plena absoluta ad relativa: sed relatio quatenus: relatio si nata superfluere, & rem sua praedicata essentialia est inaptus subiectum ad terminum; ergo. 4°: relatio praedicamentalis existens: sed proxima rerum, quae exigit terminum essentialis; ergo exigit terminum sua praedicata essentialia non existens in proximo rerum existente; ergo relatio rem sua praedicata essentialia non existens in proximo rerum existente.

Solvitur argumenta.

Ad 1um: rerum subsistentia est ex ipsa relatione: sed rerum subsistentia, praecedit exercitium rerum; ergo. 4° ad 1m maior: rerum subsistentia est quid accidentale, & relativum: sed omne accidentale, & relativum est ex ipsa relatione; ergo: 2ª maior: quia in relatione sic sumpta, quae constituit subiectum actum relationis; ergo rerum subsistentia. 2°: ea in relatione quae ut nominat praedicamentum relationis ad aliquid, & ipsum: sed rerum subsistentia existens non denominat praedicamentum relationis ad rem filium; ergo rerum subsistentia. 3°: quae ante exercitium relationis dicuntur relationes per aliquam relationem: sed non per relationem actum praeter, quia non dicta actualis terminus; ergo per relationem aptitudinem rerum.

Ad argumentum pro 1°, ad rerum subsistentia, proximate est ex ipsa accidentali relatione, non rem, & ad praedicamentalis, sed tamen quod dici: quia rerum subsistentia relationis praedicamentalis existens non est subiectum ex se, & proximum ad relationem, nequit esse aliquid relationis praedicamentale. ad 2ª 2ª maioris probatur negando minorem distinguendo in relationem duplicem sumptam, unam omnino accidentalem, alius vero praeter relationem, quae accidentalis, non est, non relationem in subiecto absoluto, sed in mente tantum, & ipsum praebet ad terminum.

Dicunt distinguendo maiorem: rerum proximata relationem quatenus, & non possedat. est ex sumptum non pro genuina, tantum subiecta actuali, & in proximata rerum essentialem relativa. ad 2ª 2ª maioris, concedendo minorem possedat, quia potest denominata rerum subsistentia per patentiam, quae est rerum subsistentia habitualis, & non relationem. ad 3ª 2ª maioris, quia duae dicuntur relationes praedicamentales ad mutuo existentes, unum proximum ad aliquam aliam similem duae dicuntur relationes praedicamentales existentes, unum proximum ad aliquam aliam similem duae dicuntur relationes praedicamentales existentes, quae est rerum subsistentia, ut existat ut in cuperbonata, quae est extrinseca denominatio acquirendi non relationem praedicamentalis.

Ad 1um 2°: relatio ut sic, non existit in actuali exercitio rerum, ergo nulla relatio terminata in hoc instanti. accepto 4°: in hoc exercitio rerum, ergo exigit terminum existentem: sed relatio ut sic non exigit terminum existentem, alias existeret terminus ut sic, quod est absurdum; ergo = argumentum manifestum instantia inversione, omnino falsi huiusmodi, quia proximum rerum actualem exercitio, distantia similis inexpribilitatem proximam, quae exigit terminum proximo existentem: sed implicat terminus ut sic proximum potest existere; ergo relatio ut sic, non existit in actuali exercitio rerum, & exercitio exercitii supposito secundo: sunt et duae sic supposito rerum, & ut sic, quae inter se distinguuntur. ad 2ª 2ª maioris: actualem exercitium rerum existentem, signanter, exercitio secundo: exercitium praecisum subsistendo: actualem exercitium rerum exercitii supposito secundo: signanter supposito rerum, & ut sic distinta mutuo possedat. solutio stat exnota biblius, eodem modo quaesitum relationis, scilicet existentia proximi, & exercitii rerum, patentiam ergo actualem, & exercitii consponit plus exercitii sumptus, patentiam vero in omnino plus ut sic signanter sumptus consponit, quod inversione, & in qualibus proximo existentem in exercitio aperte sumptum vero

dicere; ergo relatio ut sic non distinguitur ex exercito exercitum exercitum supponere; ergo non distinguitur per illud; ergo per superabilitatem. — instatur ut supra, et distinguo disjunctum: non dicit exercitum exercitum exercitum simpliciter sed: significat simpliciter solum quasi, non distinguitur ad alias. nam relatio ut sic nec distinguitur per exercitum exercitum exercitum simpliciter, nec per potentiam ad aliquid, sed per exercitum exercitum distinguitur ab illis quia sunt realia, et quia sic abonia exercita existitia, sicut si essent relationes, nec universaliter logice, sic distinguitur per potentiam logicam ad exercitum, logicam dixi, et quia caviliis non physica, et non bene ad essendum: potentia autem logica accidentalis relationi, ipsi et ad vim insaccorum et unicionis, quia sic cavilis, non bene ad rem. Replicabis: relatio ut sic distinguitur ab relatione; ergo etiam terminus; ergo nullus terminus manet terminus ad quem actus superatur relationem particularem — instatur in visione, in superabilitate, et in omni scientia. igitur relatio ut sic distinguitur in omnibus sicut proximum superabilitas: quilibet tamen relatio in particulari, sicut ipsa distinguitur sub relatione ut sic, et a res sicut terminus in particulari distinguitur sub termino ut sic: sic ergo intellectus visibiliter ut sic, quilibet tamen actio et terminus visibiliter in colore terminatur, et particulari participati rationem omnibus objectis visibilis. Arguitur 3: relatio patrinitatis in divinis distinguitur per illud per quod maximam superabilitatem; ergo et in creatis. patet de qua, nam relatio creata est participatio divinae relationis. accipitur: pater intelligitur paternitate proprio ad generationem vivi divini: sed filio proprio pater non est actu relatus ad filium, sed solum in aptitudine; ergo. quatenus maior: pater excepto nomine distinguitur in ratione personae per paternitatem: sed proprio ad generationem intelligitur distinguitur in ratione personae; ergo. maior est certa, quia pater distinguitur in ratione personae per id quod distinguit illum a filio: sed paternitas distinguit patrem a filio, quia ut communiter dicit theologi cum Anselmo S. in divinis omnia sunt ubi obviata relationis; ergo. Minor vero probatur: proprio ad generationem intelligitur principium generationis: sed principium generationis est pater, et 2ª persona; ergo proprio ad generationem intelligitur pater distinguitur in ratione personae. explicatur: in minor proprio ad generationem pater est persona distincta a filio: sed distinguitur per paternitatem; ergo in minor proprio ad generationem filii intelligitur relatio paternitatis: sed illo signo intelligitur aptitudo exercitium superabilis, quia adhuc intelligitur terminus; ergo proprio ad aptitudo exercitium superabilis intelligitur poliri distinctum relationem paternitatis. — in argumentis robustissimum theologorum omnium in genitor quies, illos et quos genitor peccatores abiecimus, sed quia ut institutum est hoc ex proprietate quod ad metaphysicum spectat cum omnium stat verbis in hi cabo.

Ad primum argumentum ad mentem Patris: nam pater distinguitur in ratione personae per relationem: sed proprio ad ~~relationem~~ generationem distinguitur distinguitur in ratione personae; ergo proprio ad proximum superabilitatem, quod distinguitur in generatione intelligitur pater distinguitur in ratione personae. et solutionem autem ad veritatem, quod in quilibet divina relatione duplex intelligitur scilicet virtualiter ad quam distinguitur, alius forma hypostatica et substantialis, alius vero relationis, 1um scilicet ad. 1º distinguitur persona, 2um vero distinguitur ad aliam. unde relatio paternitatis distinguitur in ea forma hypostatica et distinguitur persona, et pertinet ad generationem, sic dicitur vero in ea relationis pertinet ad generationem, aptum et superabilem ad filium.

Ita et in divina relatione paternitatis est passive distinguitur munus in sive hypostasis, distinguitur etiamnisi ab, activum generationis. et munus ad proprium relationis, quod munus intellexit et divinum proprio, et posteriorio 1um est quia. his superiorum ergo acc: ad quam rationem distinguo maiorem: intelligitur pater in ea persona secundum: 1um munus ad relationem ergo maiorem: et distinguo minorem: non est relatus per persona secundum: simpliciter nego maioris: per quod patet ad probationem. ad explicationem in qua est subtilitas totaque quantum difficultas distinguo maiorem: pater est distinctus a filio in ea persona secundum maiorem: 1um munus ad nego maiorem: et distinguo minorem: distinguitur per paternitatem 1um munus in secundo minorem: 1um munus ad sub distinguo: per proprietatem ad generationem secundum: per proprio ad generationem nego minorem, et superiorem illius, nec melant solutionem hac in explicabilibus nodis observatione, sed solbat theologi.

Dicitur tamen: in minor proprio ad generationem intelligitur pater ut persona distincta a filio:

Sed distinctio personarum vitat relationem rationis; ergo est proximum ad
denominationem intelligitur munus ad relationem: sed in illo proximum ut stimus patria
et relatio; ergo munus ad non sistit proximum actualiter existentem. Distin
go maior: ut persona distincta a alia in determinata ratione: determinata
sub distinguo maior: est pure nominalis, et distinguo minor: distinctio per
sonarum a a hac, et illa persona determinata ratione: in determinata nominis, et
illius negat. I. Quia in ipso proximo ad denominationem intelligitur pater ut persona distincta,
quia intelligitur ut superstitem omnium superstite in omnibus caeteris, et munus
intelligitur quia pater exercuit, et munus ad, nec ut superstitem determinatum dis
tinctum a filio, et Spiritu Sancto: sed in determinata ab omnibus superstitibus: nato
et: qui est illo proximo intelligitur plius determinatus, non plius determinatum quo
tuit intelligitur proximum ad denominationem: solum ergo intelligitur plius determinatus, quo
plus camitalis proximum ad denominationem, et dicit pater intelligitur distinctus determinatus a filio et Spiritu
relatio a filio Spiritu Sancto et habet munus ad, cui correspondet exercitium filiationis, et spiratio
relatio a filio Spiritu Sancto et habet munus ad, cui correspondet exercitium filiationis, et spiratio
xio S. 1a explicat. ab: Qst. 4a. Utrum RELATIO PRAEDICAMENTALIS DISTINGUATUR REALITER A FUNDAMENTO PROXIMO: S. 2a explicatur titulus, de refertur
titulus, de refertur
Qst.

ex Sententiis.

Dubitabit dixi in praesentiarum qui dicit Damiano proximo, numquid revera et cum dubio di
stinguitur realiter a relatione. Pro Damiano ex eo numquid illud, quod solum mi dicit aut
nominatur a relatione. Proximo vero non loquitur aliter: et hic in relatione nomi
litur distinguitur cum Paulo albedine. Petrus cum Damiano numquid, aliquid quod
pro Damiano proximum. Dubium ergo quod sit amplius dicere pro Damiano aliquid nu
meratur ipsa aliquid, an realiter ab ipsa distincta. In hac claudit vir doctissimus
Patta de cum relatione quae dicitur camitalis est accidens modalis, et entitatis accidentalem
realiter distinctam a fundamento determinata, et communis in ex Thomistas, et Scho
tistas, quibus extensis adhuc Fonseca, Molina, Phasolus, Albertinus, da
lii ipsis minus adhuc satisfacit. Cum illustrissimo D. Monda, et eminentissi
mo Cardinali de Aguirre in praesenti. Tanquam aliae distinctiones fundamentum relationis
a Damiano et communis inter actiones Societatis, quibus subscribit ex Thomistis
abilus, Soncinas, et Bercivius, Tumul, Egidius, Lincei, et aliqui ex nostris
sequentes eminentissimum principem Christum Spiritum Sanctum. Duas ait nionis pa
proni intra se distinguit: plures nam recentiores Societatis omnium dicit relationem
non posse distinctam cum aliquat, et ex aequo cum fundamento, et determino,
et in aliquam cum quolibet excellit, et autem relationem similiter dicunt identificari cum fundamento
nam cum fundamento. aliquid dicit relationem identificari aliquat cum fundamento
tantum, solum ejus determinum pro modo notat esse in recto, ut denominet subiectum
actu relatum ad illum, in hac ex opinione variantur in sol.

Conclusio

Relatio posset distinctis camitalis non identificari aliquat cum fundamento, determino. Ex
vatra nam: relatio pro quod distinctis camitalis est illa quod potest esse non esse ad aliud:
sed determinum non potest quantum identificari cum est ad aliud; ergo. Quatenus: de
minum est illud est ad quod est relatio, sed illud est ad quod ordinatur potest esse relationis,
nec ad quantum identificari cum relatione; ergo. Explicatur, et ex gitur hic exactio:
potest esse relationem et ad aliud: sed hoc aliud est determinum; ergo determinum est aliud
a toto est relationem: sed quod est aliud a toto est relationem, nec unum aliquam identifica
tur cum illa; ergo. Sed dicis, quod non totum relatio, sed relatio solum supra fundamentum
est ad aliud, nunquam adventum, qui est alia pars relationem, et ita est primo, quia
solutio opinionis bonum dicimus relationem. 2o: relatio supra fundamentum ha
bet esse non ut ad aliud; ergo fundamentum, ut dicitur non adventum non malitia sup
cum determinum: sed fundamentum relatio fundamentum adventum non sistit non ordinem, quod fun
damentum supplicium determinum; ergo totum relatio, quia fundamentum supplicium determi
num non identificatur nec identificatur cum determino. 3o: relatio pro determinatis est fun
damentum quia ad determinum: sed pro determinatis nulla modo identificatur cum filio; ergo. 4o:
Dissimilitudo inter album, et nigrum non identificatur aliquat cum albo, et ni
gro; ergo nulla relatio. Accipiatur: dissimilitudo albedo cum nigro est dissimilitudo
nigro; ergo nulla relatio. Accipiatur: dissimilitudo albedo cum nigro non identifi
cetur albedo cum nigro: sed dissimilitudo non est aliquat identificatur albedo cum nigro; quia dissimilitudo non est aliquat identificatur albedo cum nigro, fundamentum albedo, et in alio colore;
ergo. Dicitur accidens dissimilitudo non est aliquat identificatur cum albo, quod ad
albedo cum nigro, sed non: dissimilitudo quod ad accidens cum solo albedo identificatur:

sed dificentium quod dicit de nominato dictum illi; ergo non conveniens, quia
tamen exposita doctrina ex quo quaxit quomodo notatorum, mihi manifestata
gratia.

N. Conclusio

Relatio prædicamentalis realitas entis dicitur cum fundamento: sed hæc
gratissimum inquirebat eminentissimus Cardinalis de Aguirre in quinto
eminentissimus D. Aguirre
Theologia tamen respondens, dum in doctrina antecedenti signanter D. Anselmi
magis verisatus. longe probabilior illa ubi cabit: nec enim aut Thomas notatorum
dicis putatorum 32° Sectione 3 numero 50: tamen cum sit mihi, quabis olim cum
opinioni inpugnaverimus, nunc autem adexistimandum illa solum probile, dum ex
gratissimum autoritatis S. Anselmi huiusmodi, dum sapientissimum Cardinalis,
illius ergo autoritatem ductus nostra est ab Anselmi mutuaverunt.

De Anselmus capitulo 27° monologi

Exaptet ergo dicta capitulo 27° monologi ubi post quam dixit Deum nihil accidere per se
quia est invariabilis sic dubitat: quomodo ne participet accidentis, cum hoc ipsum, quod
omnis è omnibus natum, dum dicit illi similia accidere? cum obiecionis sic
ponit: sed quid ergo natum quorum dicit, quod accidunt dicitur subiectibilitas, dum natu
ralis immutabilitas, sic ex eorum assumptione nulla subsistit accidentis variabilitas omni
ium quique, quod accidit dicitur, alia, non nisi cum aliqua participantis variatur ad id, dum
abit possit intelligitur; vt omnis colores: alia omnino nulla, ipsum ipsum, ipsum accidentis mutati
onis, circa id, quod dicitur efficiunt nos dicitur; vt quod dicunt relationes: sit ut enim, quia
hominis, post autem nascitur nos, nec maior, nec minor, nec equalis sit, nec similis:
omnes autem relationes has cum natus fuerit, sine omnis mutationem, ad illum attribuitur
tuo, dum amittunt, cum quod excessum, ipsum qualitatis quasque mutabitur.

Item Anselmus Paxius

Et Anselmus testimonium, quo nihil loquentius, dilegantius: ut eo sic dicit, et scil. dum rationem illi
us habemus ut nata enim divisionem accidentium in absoluta, dum relativa, sic efficia
cit quod vatx scil.: sed relatio dicitur quia est realitas apud dumtaxat positum vnam, dum novo
superat ad aliam absque mutatione intrinseca exit: sed cum dicit Anselmus relatio potest ad
venire nec sine ulla intrinseca mutatione ipsius; ergo relatio dicitur per realitas
ejusque dumtaxat sed legitima, nam est quia è in aliquo testimonio, dum maior ipsum
scienta: nam mutatione intrinseca extraneus sed ad alia intrinseca, et dicitur ad
ea: sed advenient relationem dicitur entia realitas similis datur tantum à nemo; ergo.

Aliqui

Aliquis ponit loquitur satis doctorum dicit similitudinem, dum aliis relationibus fundamentum invicem
relationibus positis sunt; ipsum enim mutationem apparet, quia advenit subiecto, dum
illud utrum aut alium absolutum ad relativa, quod sine mutatione intrinseca subiecti nequit
fieri = solutio spamini è principio adversaxioxum, nam potestatem adversatur, ne
doctori: nam similitudo, dum similitudo, qualitas, ipsum qualitas, quas nunc habio
cum hominum nascitur, natus illo in relationem positis positis sunt: sed alia relatio
nes nulla omnino, ipsum nunc habet, habet adeo mutationem causat; ergo similitudo positis
cent, ipsum accedit sine intrinseca mutatione subiecti; ergo apud dumtaxat realitas distin
guitur.

Docent alii testimonium intelligitur dum ut mutationem propria, in vestimentis genus
se motum aut tantum mutationem propria, dum mutatione, quod fit per multitudinem, hucusque
bi aut in relatione ad quam datur per eximotus = sed ita è relatio nulla omnino mutatio
nem realem apparet subiecto: sed mutatione quabis cum mutatione circa vera, dum alis mutatis;
ergo. 2°: satis doctrina quat, non dari in dicomutationem, quabis dicitur relationes accua
tuxas, apparitat subiecti cum quo nulla apparet mutatio per relationem: sed quantas
esset inepta, in subiectum realitas quomodo quinque mutantur, nam dicus nulla omnino mu
tationem realem amittit; ergo.

Subscribit angelicus magistra plumbin locis quici
Thomas 50 mutatis 32 sec. 3 numero
quinto mutatis in correlatione 3° ubi: nihil, primo adventum mihi dicunto novo, per
hoc quod incipit aliquis esse aliquis; secundo, quinto in correlatione gratia obiti hoc quic
dam tantum agens habet: cum hominibus sortis habet albedinem ipsum fu
dam tum, non intelligentium, quod similitudo sortis, sit aliquantum sortis, alia ab ipsa albedine,
sed solum ipsa albedo, vt habet ad albedinem plenitudinem vt ad tantum. nec ipsum ratione: sicut
in similitudine aparet ipsum similitudinem sortis aliquando nullomodo per eam aliquis alicui
similis, in mutatione hoc ipsum ipsum dicitur, ipsum non similitudinem sua aliquando figura
quitaquam aliquando acta Angelicum magistrum quod stat maxima stam apparuit.

Quatenus ita scil ra
cioni: similitudo sortis albedo è relatio quod dicitur aliquis: sed hæc similitudo non
existit in aliquomodo ipsum exaptet; ergo. quatenus: scilicet omnia alio ipsum exaptet
nullo modo ipsum dicitur quatenus sortis albedo; ergo. quatenus ec: simi
lia apparet in solum qualitas è una: sed per hoc precisum quod sortis albedo quatu
dicitur alio excluso, ipsum multitudo sortis albedo quoque qualitas è una; ergo:

ex secundo + 48

Q. parmata: quo albas similia pulchra per parmam assimilatibam: sed parma assimilatiua albedinis; ergo. quatenus: concedo, quod existat quod parma sumentis in mata quatenus parma assimilatiua; quia quatenus similitudo; ergo albedo per parmam assimilatiua fuit alba.

Respondent thomistae quo albam talia casu esse pro mutatione similia, secus vero pulchra et dispositionem modi relativi sunt ex ratione: contra. nulla intellectum modo sunt ex ratione album albedo esset pulchra album, et aliud album esset pulchra album; ergo esset pulchra similia. ac esse certum, et ita quatenus: album pulchra album habere secundum aliud album pulchra album: sed non hoc existit similitudo per pulchrum; ergo. 2. non intellectum modo sunt ex ratione quatenus similitudo per mutatione distinguuntur in sumentia ista adversarios: sed hic esset relatio per mutationem: res pectus accidentalis, et non per mutationem esset relatio per mutationem: sed similitudo per mutationem distinguuntur in sumentia et non esset res pectus accidentalis cum per mutationem posset esse ubi existere; ergo. 3: quo alba sumentur in qualitate absque relatione sunt ex ratione: sed sumentia in qualitate est relatio per mutationem; ergo. maior patet, et ex notata, quia quo albedo ut res pectus qualitatis species quatenus: sumentia in qualitate est res pectus pulchrum qualitatis ad aliam: sed hic respectus est per mutationem; ergo. minor est certa, et maior quatenus: qualitas sumentis cum alia existente per gradum sumentia et respectum in vi quaeritur in: res pectus termini mutuo quaeritur in res pectus pulchrum per mutationem ad aliud; ergo. 4: album et pulchrum similes magnos per sunt, et similes palmus et inequales palmo, quia non habent equales pedes: sed similitudo, et inequalitas sunt relationes per mutationem; ergo. minor patet, et maior negatur, sed certum maior nam certum est, ut certum est album et vestimentum esse amplius. 5: supponamus quod quo alba ~~pulchra~~ albae equalitas non habent modum sunt ex ratione, tunc albae essent similia pulchra et non habent modum sunt ex ratione; ergo. quatenus accidens: similitudo per mutationem albae, quod pertinet pulchrum per sumentium modum relationis, et accidens accidens: sed similitudo non habet modum quatenus ratione, non potest pertinere pulchrum per sumentium modum relationis, quia per sumentium relationem distinguuntur similitudo habentes modum relationis; ergo. 6.

Respondent ex Vasona, quod albae essent positive similia non habentes similitudinem, sed negative, hoc est non dissimilia sicut albae essent per mutationem similia non pertinentia ad alia similitudinem, sed pertinentia ad similitudinem ratione; sed contra, quia sicut ex causa ad relationem ratione, et quo alba sunt pulchra similia ex relationem modi sunt ex ratione, cum non relationem similitudinis non existit in res pectu ratione? dicunt: illa albedo pertinent ad per ratione intellectum cum modo sunt ex ratione; ergo non hoc esset similia non per mutationem, quia illa relationem potest per pulchrum per modum sunt ex ratione ergo.

Alia ratione est catholica in quinta solutio: contra ab quatenus sed non patrem Petri et pulchra similis patrem mutationis Pauli, et pulchra dissimilis filiationem per respectum absque modo relationis sunt ex ratione: sed similitudo per mutationem per mutationis; ergo relationem distinguuntur per mutationem absque modo relationis sunt ex ratione. maior patet, nam alias pulchra alius modus sunt ex ratione per mutationem, et ab hinc alius, et quibus possent species argumentum. minor est ad secundum, et non quantum in casu apposito: absolutum vero quatenus: sed patrem non potest esse Petri, quin sit similis alio patri, hoc est certum esse nunc: et ita non albedo potest esse Petri, quin sit alteri similis, casu quo aliud non existat: patrem ita per respectum incipiens esse alteri similis alteri patrem mutationis existunt; ergo. 2. non albedo, quia.

Respondent aliquis ut clustrum modo Palanco patrem mutationis, et alias relationes per mutationem et per mutationem similis alis: pulchra vero per res pectum ratione = contra, quia aut notat Petri nomen thomistae non vera cognita, quod patrem mutationis Petri, et Pauli existat aptitudinem quod contra absit per mutationem species, et quod aptitudinem non sunt similes, sed spectando in specie intellectum, et non aut similis alteri pulchra; ergo. sed ex hac doctrina thomistica sequitur aphoristas in sua ratione: non per perfectum quod quae per mutationem relationis modus species existant aptitudinem, et quod non sunt pulchra, et qualitas similis per respectum: sed quia in concipit bilitas per concipiamus, quod quo alba existant aptitudinem, quod sunt sumentia in qualitate, et quod non sunt pulchra similia, ergo. 2.

Quinta ratione illustrissimi solutio: relationem similium non in pulchra sed non albedo vero ex causa, sed albedo relationem sunt scha butae alteri aliud album: sed patrem mutationis Petri sunt habet et alteri, sed et sunt habet patrem mutationis Pauli; ergo similitudo per mutationem patrem Petri, et Pauli similitudo relationis, ratione.

ex hoc sequitur ratione thomistarum: nam ut ita esset petrus est ratio similis paulo inter extremitates, qui petrus potest habere rationalitas, sicut paulus potest: sed petrus albus, ab albo modo superaddito rationalitas habet sicut paulus albus, nam ab albo modo superaddito rationalitatis; ergo.

Sed quam multae thomistae, et praecipue pazitani responderunt, quod unum album non potest esse rationalitas, quia est absolutum, rationalitas autem est relativum, quia est relatio, et quod vis alia relatio sed ipsa est pluralitas examinata ut ad alia superata; quia est ratio pluralitatis, sed ipsa est multitudo maxime pluralitas, et ad unum rationem pluralitatis non datur alia ratio pluralitatis. Sed obstat: licet unus sit ratio pluralitatis omnium pluralitatum, et est ratio pluralitatis omnium sed ipsa cum aliis unionibus: ergo licet patrimitas sit ratio pluralitatis superadditae ad pluralitatem rationis pluralitatis superadditae ad aliam relationem: sed sit superadditae ad aliam relationem; ergo et unum album ad aliud album.

2°. Ita thomistae necessaria est relatio superaddita, quia unum album est magis passum superadditae, quam non superadditae: sed patrimitas est magis passum superadditae, quam non superadditae ad aliam patrimitatem, et superadditae ipsa; ergo, 3° hoc solum est tantum esse modo per cum unum ab quantum thomistarum: magis relationem multiplicari, unius albi cum alio rationalitas distinguitur ab illo, quia rationalitas separatur: sed si multiplicantur patrimitates petri, et pauli rationalitas separatur apetao: nam disciplinam pauli disciplinam similem separatis petri cum patrimitate pauli, sicut disciplinam albo B, disciplinam similem albo A cullo; ergo.

Sed ponit disciplinam patrimitatem esse omnino examinata non esse in adtraminutum, sicut certum, et ita ex non esse adtraminutum, quale est patrimitas, et alia relatio. ergo non subimpatur patrimitas esse similem altri patrimitatem per accidens, et baxis, quae est ipsum sed aliabilis est. Sed obstat: patrimitas est magis passum non esse adtraminutum, sicut albedo ad aliam albedinem: sed albedo est magis passum adtraminutum: ergo et albedo ad aliam albedinem. quod non fuit cum excessu cum superadditum albedinis non est ipsum esse albedinis, et excessu cum similitudinis patrimitatis petri est ipsum esse albedinis, et thomistae, et quidquid dixerint ad rationem nobis est praecipuum argumentum. plura alia abiciuntur a thomistis, aliquata ami, et rem non ona, sunt omnium solutum nunc argumentum dabimus.

Sequitur ex quibus dictis rationem ponendi camitate ad quam rationem identificari cum fundamento non absolutum sunt, sicut notatur terminus: unum relationis similitudinis inter petrum, et paulum, in albedinem ipsa albedo petri

D. Thomas est notata albedo in paulo, et ut dixerunt thomistae, et albedo sortis, et ut habet et ad albedinem paulo nis. Stat enim hoc esse solutum: nam supposito quod ita relationes possint dici, et ut ratio rationalitas ad fundamentum, et terminus, et identificatur cum fundamento, et terminus, et identificantur cum solo fundamento: sed tertium est impugnatum, ascendit ergo relationem rationalitas identificari cum fundamento ut notatur terminus.

Solvuntur argumenta

Ad 1um D. Thomas. Opinens 1° D. Thomas 8° opinionem axiculo 8° dicunt: substantia non potest identificari cum relationem quia est opinionem ad aliquid genus: et quia stat genus in 8° cat. sed opinionem 1° pte quaestione 28 et axiculo 2° ait: relationes et aliae res substantia et rationalitas et stat genus et substantia divina. hoc et alia adducunt solent thomistae, sed cum experimentis ipsorum facit mala ratio, et implicabilis, non posunt non

Ad 2um. Patres Angelici magistri in hac parte dubitant. facilitamus ponere D. Thomas quae dictus locis loqui de relationibus fundatis in accidentibus physicis, non autem relationibus fundatis in multitudinem substantia per quod satis distinguitur substantia et substantia, ab invicem, abhinc enim relationes.

Augustinus: ipsa ratio relationis est unum ut dignitatis relationis: sed relatio rationalitas potest ipsa ratio asuo fundamento; ergo bellum rationalitas distinguitur: maior est certa, et minor vera: sufficientia minor relationis sufficit relatio: sed sufficientia minorum manet fundamentum; ergo relationes rationalitas separatur asuo fundamento vagatur: existunt abiquatos stitutibus cum sublevet ratione ipsa necessaria existit: sed solo existunt fundamento non existit relatio; ergo relationes identificatur cum suo fundamento alitur: sufficientia relationis modo sufficient fundamento; ergo sufficientia quod prius. in hoc argumento potest ad rationem plus ut, et ex infra dicendis sunt ponendi rationes dixatis ad aculum patetur.

Ad illud ergo suppono sed in maiori, et negando minorem. ad probationem distinguo maiorem: sufficientia terminus sufficit relatio quo ad entitatem nego maiorem: quo ad nominatione subdistinguo: quod ad importatum ex parte notatum terminus, concedo: quod ad nominationem nego maiorem, et concedo minorem, et nego sequentiam.

ad unguentum similitudinis: sic non absolutam sicut: sic non respicit
ad rubedinem: cum ergo dicitur quod ad entitatem: quod ad denominationem rubedinis, id est denominatum datum: similitudinem, id est quod ad ultimum dicendum acc: dicit ut relatum entitatem nigro: exceptis nominibus entitatem sicut acc, id est nigro similis.

Similitudo albedinis A cum albedine B. id est dicendum qualitatem aliam ut per speciem intrinsecam, id est entitatem, quae nihil addit ut alia albedo AA, alias haec similitudo cum novum incipiat intrinsecum mutatum albedinis A, quod est passio adventitia. Anselmus II. loco supracitato: similitudo ergo quod ad entitatem, id est per speciem intrinsecam, cum sit dominium quasi, similitudo quae albedo: est enim dicitur sit dominium quasi similitudo quatenus denominat subiectum album, dicitur similitudo quod ad entitatem, quatenus potest alia albedinem denotare cum sit similitudo respicere.

dicitur et a similitudo denominationis. hoc a denominat album A simile albedo B. in quo non sunt duo dicuntur similitudo, sed dicitur album A ut notatum albedinem A, id est album B. ut patuit quod notationis, quod sit denominatum id est respicientem: sed alia, id est alia haec duo habent: nam albedo albedinem habet in eo, id est ut possit naturaliter ad similitudinem, id est albedo albedinem habet in eo habet non dicitur ut minus intrinsecum ad quod similitudo dicitur: unde dicimus quod dicit albedo. b., manet relatio quod ad entitatem, similitudo, quod ad denominationem intrinsecam exceptam, quia manet sit similis denominationis: sed quia ut minus dicit, dicit ut denominatum exceptum notatum: non dicit albedo. a. non dicitur absolutum simile, quod dicit esse intrinsecum ut relatum quod ut relatum adventitum illius locutionis. Sed ut dicta percipiantur, id est ad ut sunt ex sit vobis vigilantes obliviscantur dicit quod datum intrinsecum denominationem absolutam, id est relativam. Id enim multo ut intrinsecum sunt ad tui esse intentionem, nec ad illam appropriandam. unde non dicendum dicitur, id est absolutum dicatur, quia per hoc quod esse id est ut habet potest absolute appropriari esse intentionem illam: unde rebus rebus dicentibus, manentibus tamen albedinis, unum, id est subiectum, similitudinem appropriantur albedinis esse tum, id est quod denominatum albedinis ut potest absolutum unum exigit ad sui appropriationem praedicata absoluta intrinsecum esse intentionem, quibus stantibus, id est clusio quibus alia praedicata esse intrinsecum, id est valet appropriari.

Opposita tangit in denominationibus respectivis, nam denominationes respectivae, ut posse ab alio dicendum, id est habitus eis ut ad sui vivitatem, non solum ut intentiones intrinsecae adequatae, sed etiam alterius esse intentionem quae ~~ut~~ intellecta falso posita appropriari: hic denominatio albedinis, nihil omnino esse intrinsecum posset ad sui vivitatem: ipsum vero album id est denominationem creatum necessario esse dicit quod esse intentionem creatoris, non enim id est ut esse intentionem creatam, sed per modum intentionis, sine quo non potest esse appropriari album et creatum, ubi videlicet id est ut habitus, absolutum, id est indicentur supra tribuit denominationem absolutam; respectum vero supra praedicat denominationem relativam, id est prioritatem tribuit sine, id est gentia alicuius intrinsecum, sicut vivere id est. Sicut ad vivere id est dicitur, album in esse creatum id est ut per definitionem relationem realitatem abusso dicuntur en ipsum dicit clausum exceptione alterum posito: id est ut albedinis nec albedinis stipulat ipsum in esse id est dicitur relationem dicendum: sed ad primam denominationem nulla est vivere egent, egent vero ad 2a. ergo causa id est ut habeat tribuere aliquam denominationem omnem intrinsecum secundum non esse alia. Dicimus ergo in sama causa id est ut habeat albedinis, id est similis, quia dicimus enim album id est simile per albedinem, cum id est dicentur ut minus dicit denominatum simile, id est non dicit denominatum albedinis, quia ad hoc ut potest absolutum superfluum ut minus, qui implicitum necessarius ad alia, id est potest relativa, id est ad ea.

Sed ad exitum insignant relationem non distinctam actualem exercitium supra id: sed dicentium ut minus dicit aptum exercitium supra, ergo id est relationem id est: ipsum palus, id est ut minus relationem id est subiecti actum relationis: sed dicentium ut minus relationem id est subiecti actum relationis, ergo dicentium ut minus existit relatio, id est ut habitus. maior id est certum non ita, minor id est ut exercitium id est manifesta; id est ita quia: implicat existentia parva in subiecto, quia munit illi id est ut habitus palus: sed non existentia ut minus relationem munit subiecto id est ut habitus palus, quia actum supra illud ad ut minus; ergo non existentia ut minus non existit absolutum relatio.

Secunda maior id est dicitur: dicit ad relationem id est ut habitus quod ad entitatem id est: quod ad denominationem subiecti id est: dicit quod ad denominationem existentia id est ut ergo exceptis secundum id est ergo id est illa similitudinis id est:

actum

ad id quod vx ait x replica secundum quod nego sed à contra in su explicato
ad 4 rationem distinguo maiorem: propositio a è absoluta secundo maiorem: propositio è relati
va sub distingo: quia illi numeris sui respectu tantum quod ad entitatem, id denomina
tionem exprimuntur secundo: secundum id quod dicit connotationem, sub distinguo extra ab extrinse
co connotato nego maiorem: distinguo minorem eodem modo: similiter quod ad sed à explico. Ista at
ex dictis ex extentis supra ubi de essentia relationis, non in eodem modo ploto fabricè quia
relationes, ac praexercitio, sive respectus possit relationis.

Instans implicat transitum de un
extra ab extremo ad alid sine intrinseca mutatione subiecti, id est ab aliquo, sub distinctione ali,
cuius praedicati intrinseci: sed deficientia termino transit ab damno dissimili ad similem, id est termi
nus ducto in similem ad similem; ergo aliquid intrinsecum abstractum damno, sub aliquo aufertur.
contra ista patet ex maiorem, quia clarissimi, alias subiectum positum transire de praedicamento
in praedicamentum alicuius intrinseci. alia sub huius modi absurda sequuntur
tex. 3 primata: id damnum antecedens intra terminum è intrinsecum indipsum, ut
praeter, sub non superata; ergo quod est proximum intrinsecum superadditum determinatum
mino indipsum intra, non alia nisi relationem. ergo hoc relatum sub quod exaditum damno o
ma stat pro tempore sed, quia evidenter sequitur excello plocio theologico abundi
pantis in quantitatem sequitur esse extremo.

Ex dictis ad replicam distinguo maio
rem: in absoluto secundo: in relati bis subdistingo: in uno ad alid extra abstractum un
quod ad entitatem secundo: quod quod notatum nego maiorem: et sic distinguo minorem nego
sed. exemplum adducit, et alia sex contra, quia adducit posset quod in absolutis:
non non nec. sicut in relatis ponatur exemplum, dictum habemus. ad proxima
tionem distinguo ac: è indipsum ut superatur rem id quod superat dicit de entitate, id est
perfectione intrinseca nego ac: quod denominationem subdistingo: entitatem
vel id est proximum denominatum nego: exprimuntur, sive notatis secundo
ac, id nego sed. Axioma adductum verissimum è, sed quasi damnum antecedens
minimum existentia indipsum, ut superatur, sed non superatur quod ad entita
tem, id est perfectionem, nec quod denominationem relati, rem id quod hoc denominato
dicit praecise perfectionem entitatis, sed unica rem id quod dicit denominationem re
lativa dependentem extra terminum extrinseco, hinc tamen sunt quod indi
cat aliquo extrinseco, sed non exprimuntur, et id damnum absolutum sortitur
ab denominationem relati. id hoc exemplo ultimus explico: albedo. A. per
superfluum venit cum albedine B. hac autem deficient cum illa non venit. ergo ad
sit indipsum adventum intra, sed non? si negative nos ponant rem unum indipsum
tos, in simili similiter iudicabitur. si autem affirmative dicendum praecise, quod
venientia, quia è id damnum in alia distinguatur ab id damnis.

Sed dicit ad vix saxi, simul id fuerunt extra octavam nostram. id tu
multum ait voci fratris ipsi ad eam pertimphilosophia, omnia id philosophorum
hos plurium. nam stabilitate octavam connotatorum, quid in modi cabi
le? quid tam absurdum, quod dicunt potest enim dici ca
liuatarum distinguit. per partem entitative gratia, nam unicum
sumitur argumentum. bilinea ista distinguitur ~~sumitur argumentum~~
sumitur argumentum replicatarum, id est opposition gratia cum pecto: id hypo
cheocuxitur distinctum culacista, quod ad entitatem, quod ad denominationem, ex
praecisi, id est notati; ergo. vx quod tx: notatis vicinvalentibus proximum potest
actum intellectus distinguit abello: id hoc certissimum è apud theologos, id philosophos
chatolicos dimittit exceptatarum quatenus a Caxtisium. habuit ergo notata
ab coli pro patis in excilium sempiternum.

Haec ad alia omnia vulgentissima omnia
tra octavam espumat otrazi, non autem certum nam alterum sine nexu ulgintis
ab omnibus centuxanos abstinebimus. item ad vix saxi augmat, sed non mihi exit
pagci si auxiliatus alquatulum paxaxi, liquidem est omni, nec cio diquodlibet
animali, sitibus licet, nunquam aqua, vivere nisi prius illa turbale exit. tu
nuat, luto gadiplint, clarissima, id Anselmo, id thoma vivida aqua turbat
id pecto, turbo dita tamen exuli non vibit, alis nobis quia vivex dat id pinabit

ut in cito di cum dispalpabitur.

Infirm. ergo motiva ex stantia

a. nam, nam in statu di, cum assumata in tx binominatione absoluta, et latibus, sed pro ebs ad sui esse intentionem nulla est nisi eo egent. cum ergo binominationes cq di, ferrq, gratq, aut peccati absolutq sint, si cq lex esset intentio esset intentio a, si hoc esset absolutum esset in mis quia ex nostra doctrina di intentio alij cq di, ut ira, et gratia peccato. hoc doctrina in continua solbu mutata et ductas ni potamus ergo mus ab iuxta pax ex possibilibus di abuti non doctrina nostra, sed hoc malum doctrina, sed ingenioum vis iustq tribuendum.

ad 2 mus vimus nugamus

mus in tertii: sed ut solutio apparet, et doctrina explicata hic, et alibi sunt intentia aplicatx di cum nullum, qd aptus mutationalis absolute di intentum tx apotentis, quia binominationes intelligentis, et amatis, nec ex ratio importat nobilitatem perfectionis, cum enim subiectum non in imperfectum perfectum potest in aptum per se ipsum, nec intentio perfectum ad virtutes et virtutes et intentio perfectionis. alias si habet binominationes, quod nulla in perfectione essentialiter in nobilitatis, et talis enim et exceptionem non cum perfectum cum superiori ut quin limitatio.

duiq modi sit ex prio genere omnes binominationes relativa poterit ut talis. praecipue exorbitantes ex genere in nulla dicit genere species, quarum alium ad illa imponat ex parte subiecti, et pti bamus, sic similem bo perit cum paulo in rationale, et cum equo animal rationale nulla perfectione potest in potestate, vnde per eum tibus paulo, et equo, equi perfectus est potestas ut potest equi alij, et equi anim. in doctrina nostra tatorum, quam ex cinbrono meo, sed ex variis mij autoribus abisi, ex illa vero hq cum gula quasi nomenclatorum notatorum potest tabilem: quotus aliquas nominationes cum ex prio scepto perfectionem nunquam nomen aparamax disabiecto sine adiecto numero quantitatis: non enim, et in his eximinati doctrina notatorum aplicari debet.

hac onia mo pa ad vix paxis in visa alibi sepi abiysit doctrx: legitq enim non nulq cum ipsi thomistq doctrx axiomatum parti actu intellectus non ipsum quia ex entitate actu: sed deficientibus regulis, manu entitas sine axiomatum specialis ergo doctrina in philosophia causa partialis sistitur praeparatio entitatis: sed deficient a causa, cadit causa partialis ergo. mutatio plura alia praecipue theologica, quia ex textu non poterit verbis notata part. nec malatur ipsas dicit doctrina notatorum suis thomistis verbis, dicis vtilium mici, sed ad ipsis quibus, qd, si qualitatem hoc exit, ne [illegible] ita praeaccolupta. ergo nane sed non mutatum praeparia conabo loquax. Dita tardico nulli potius vtin gratia notatum doctrina, quam mixtata relationibus, qui totus est notatis. thomistq similia doctrinae operantur fuit sic mutatx, non instar ipsis patra per canti patranitati supatx ad 2, et 2 plus: sed deficient 2° deficit relatio ad ipsum, qui deficiat relatio ad 2, non minus ac deficient tamino deficit se milium manet pti bamus; ergo. 2°: in tapluxs thomistas patrx mutas paulo sepia similis patranitati petri: sed deficient petro deficit similium manit patranitati; ergo. 3°: in tapluxs albus per canti similitudinem supatx ad omnia similia: sed quilibet albo deficient deficit similium cum illo stat ipsa similitudinem cum alij; ergo potest esse in subiecto omnia sit mutabilia relationis quo ad entitatis, quin de nomine subiecti actu relatu ob deficientiam mini; ergo, coexistit ex deceptio basium ipsis sui axiomatis fabrica.

similia doctrina in philosophia doctrinorum entitatis vnionis cum partibus vnus, duxationis cum ipsis mutatis et duxatis; quib. in locis hic ipsum axiomatum fluxus abiysit solutis doctrina data: vidit ergo ad vexatis qualitatis non habeat. de quomodo explicito ipsorum, ad mirabilem mutis mutatis mox ipsi, nuc turbita, tuc claxatis doctrina bonotatorum vidiatx. sed dicunt relatos effectus ex aliis respectu relationis minime de axiomatis deficit prima ex defectu effectuum illius: sic quia est nisi omnia ex omnia ad locum effectus rationis quantitatis potest abipsa separari, et ita non ex extrinseco inordine ad se quae effectus trium: et ratio, quia effectus proprius prima est ipsa forma mutuata, vnde hae essent effectus trium necessarios sit, sicut lux ergo necessario dicit ipsum nomen naturalis, quae effectus proprius relationis.

quod

et ratio: effectus eli (xio, vocat) convertitur cum forma sicut effectus rationis: sed cum thomistas potest primum effectus rationis, in primis prima; ergo cum primus. sed ex ratione ducta: mia accidit, et maior est certa, alias effectus illi rationis, aliquid relativa aut in ex prima, in ipsis ex ergo eludit nihil venerit nulla habij axiomatis in propriis inseparabile. 2°: effectus rationis unionis est unius,

duxaponij è non duxat. institutiui: sed denominatiuum, & duxanij
pari uocabulum manifestè unionem, & duxationem quo ad entitatem, idem enim dicit relatio
respectiuum. nam licet thomistis agere unum, & duxanijè essentialiter, unionij &
duxationis, quoad nomina ponit, & non quo ad entitatem, quemadmodum
cum mihi licuit hoc non exiit? Duxatio enim è insinuata solutio ad partitatem diuisibilis
extensione locali: hæc enim est effectus rei, qualitas distinctus a quantitate, & qualitas
superficiem quantitatis, mixtum exponit quod posset diffecum non sufficientem. putas quia
quidem extensione locali, non communicata corporis extensione non ad sum incharnata, & etiam
capacitate subiecti, nam extensione locali eos ipsos modo uenerit per quantitatis hoc
enim dicunt diffecum effectus rei quo ad quomodo, id denominatione, & quomodo
dicit è quasi communicata lapidi, non communicat illi sui effectus rei, petrae similem
capacitatem. mitto alia plura exempla thomistica, iam enim nimis prolixe ea
minuunt. Ad quartum 3°: iuxta communione stà dantur relationes predicamentales
in mixtum pluribus subsistere: sed talis relationes distinguitur a uno predicamento
ergo omnes. probatur minor: accidens necessario distinguitur a subiecto, nam subiectum est
ens, & accidens ens malio: sed omnis relatio predicamentalis è accidens, ut patet
ex diuisione predicamentorum, ergo. 2° probatur minor: relationes quidem absolutum, sed ex
pertibus resultans & exponitur per damnum, & termini: sed per damnum è quidam
solutum ad aliud non ordinatum; ergo. — Rursus quo existentia substantiae subsistere, duxa
tio non ut potest extremum ad predicamentum quia dicit è accidens: sed duxationes plures thomistae
non distinguitur ab eis entia; ergo. 2° duxationes citra non ad tempus: sed existen
tia non ordinatur ad tempus, sed ad totum quod perficit; ergo. 3° partes è ea
cum unitas è aliquid accidentale partibus; ergo.

Per ponto ergo ad argumentum
principalem non, neque à dominio: ad quartum distinguo maiorem: accidens physice
bado: predicamentalis è metaphysice non maiorem, & sic distinguo minorem negando
accidens enim, quod qualitas è ens malio ut alia distinguitur a bello, quod uero predicamentalis
è ens malio pulchrum, predicamentalis, & metaphysice distinguitur, unde patet
adinclusa quartum. ens enim potest diuidi in substantiam & accidens prescindendo ab
eo, & predicamentale. Dicunt accidens diuidi in accidentia physica, ut quantitas, &
qualitas, & in metaphysica, & quorum numero è relatio predicamentalis: non ergo è distin
ta predicamentum ab eis distinctum predicamentalis: nam sic distinctum numerica, bis
specifica relationes, quod dicunt inuenta ut ab principio ad principium, & mox ad partem
tam paulo, non angum distinctum numerali numerica, specifica, sic similiter distinctum
predicamentalis, quod ex inferiori diuidi abundat quarta.

Iam ad 2° probationem dicimus
relationem subsistere notatiue, & positiue, non è quid absolutum, sed denominatum pertinen
ti, supra existentiatiue, & modaliter ex quid absolutum: dicendum è similiter en
titatem predicamentorum se è quid absolutum, ipsa vero entitatem supra notatiue, &
ut alterum designant ex quidem pertibus, resultant ex disponente predicamentum, & terminis,
non resultantia reali, quod è alicuius rei distinctum realiter, sed resultantia virtualiter,
sive rationis, quod è alicuius rei sublimitatem, & modaliter, & positiue predicamen
talitas, id est sua entitatem metaphysice supra. hæc doctrina, quod potest aliquo
se potest publicè explicet, ab adversariis applicatur unionem, duxationem, & alias denomin
ationibus non insinuatis, ab eis volunt nolint applicanda è relationem.

Quinto ordo
diuisionem, & distinctionem predicamentorum iuxta doctrinam culpabilem thomisticam è tytij
Sed D. Thomas 11 methaphysicorum: predicamenta diuisibilia secundum diuisionem
modum predicandi; unde dicit, id est quod diuisibilia modum quia ad diuersa predicata
metaphysicam spectat. sed in diuisione ad inuentum loquitur quinque modis, ut quinque
locos predicandi: diuisio entis in decem predicamenta, è diuisio in decem rerum ut, in qua
ad hoc, quod dicit diuisibilia res intrinsice, & realiter, ut substantia, quantitas,
in quantum dicit diuersas res extrinsice, & sic relationes distinguitur a quid importat esse relationem. unde liquet qualis sit diuisio entis in decem predicamenta,
& quomodo relationes solum distinguitur extrinsice & nominatiue apud dantem. Sed
Cur Thomistae: Dubium Thomas 1 pt q. 3ª articulo 3° dicit Deum non dicere relationem
omnia ad creaturas, quia ens in se quietum in Deo aliquam mutationem: sed
hæc relationes subsistunt, sed relationes essent virtuales accidentis physicum, & reales; ergo. — in pri
mis, negamus: quia licet relationes accidentis physicum, è tamen accidens metaphysicum,
& sequentia dicit inhaerentia, ex modo sciendi cum predicamento in re, inhaerentia
dicit inexistentiam, Deus autem predicamentum potest pruvere, ut in modo sciendi amus aliquam
inexistentiam. Dicunt supponendo, D. Thomas negare Deo relationem predicamentalem
antiquis: sic enim ait 1 pt q. 16 articulo 6° ad 2m: et homini dicunt Deo relationem unionis

Sc. Thomas

quę relatio quę dicitur, dicebo hęc prędicata dicere absq; aliqua mutatione. sentit ex go. Thomas relationem esse nulla dicio adhuc sine mutatione, sed dubij satis quia plurimi theologici. Arguitur 2°: relatio patrę nitatis, pridem ratione generativa: sed paternitas distinguitur realiter ab actione generativa; ergo ab ipsa patrę nitas, ma abuchomo dicitur patrę; ergo. 3 patrem: actio generativa è relatio transeuntalis: sed patrę nitas è relatio prędicamentalis; ergo. 4 patrę maior: actio generativa varię spicitur ut actus, dicitur quidem generatio; ergo = impximi ingenio maiori, quia per eam nascitur ipsum patrem in actione generativa vata quam impropprio pridem dicimus, sed impropprio agente, ut dicitur ipsa actione generativa; una hęc è dicio necessario exacta ad pridem dictum illam verotrahsacta adhuc permanet agens ut notas generationem. Ad mysq dicitur generativa esset ipsum pridem mutuum relationis, negamus: ad 1 rationem distinguo acc: transacta formaliter, ergo acc: transacta materialiter, nx realitx nego acc, supposita. ad hoc aliqui dicitur aliquę actu patrę, sufficit quod pater nasci, sed actio generativa manet virtualiter, materialiter ut non fiscepręterita: sic manet peccatum actio transacta, dicimus dominatur absolute peccatum, quia actio moralitę peccaminosa; ad 2 rationem dico, quod actio generativa è relatio transeuntalis, ad plurimum accepetur prędicamentalis, dum quod patrę nitas è ex specie plurium ut termini quo significantur; è relatio ex go transeuntalis realiter significat potest cum prędicamentali, solum ergo negatur quod una ab alia distinguatur pluribus prędicamentalibus: Arguitur 3°: similitudo unius albi ad aliud, nè albedo; ergo ab illa distinguitur realiter. acc quatenus potest augeri, et minui albedo, quin augeatur et minuatur similitudo: sed albedo augeri quit augeri, et nè augeri; ergo. 4 quatenus maior: potest augeri albedo exceptis cuius gallibi, et similitudo minui exceptis unius, et nè exceptis alterius: sed in primo casu augeatur albedo, et nè similitudo, et in secundo minuitur in minutatis similitudo; ergo. nego acc: ad 4 quatenus dicimus, quod augeatur similitudo simul, quod augeatur albedo, simul quod minuitur albedo in minuta, nè quod ad denominationem, sed quod ad entitatem, sic convenientia augeatur et minuitur per augmentum et diminutionem rei convenientię. aliquo minoris notę in hac quęstione, ad alia ex go cuius spaciamus, in his enim satis innovatur, sed potius ipsum fundamentum, doctrina enim omnium et generalis dignius, ut sine Mavrique hęc et pubis satis difficilibus tractari potest.

Qs. 5a. Utrum terminus Relationis sit formaliter absolutus, et relativus. S. cc 5a.

explicatur titulus, et supponitur sententię.

Dividimus relationem in mutuam, et non mutuam. Dubitatur an suspiciatur terminus, et relativus, et absolutus? Non sunt ergo ante terminus relationis prędicamentalis terminus est sui et quia entitatis absolutę, et rationem alicuius denominationis relativę terminus ad relationem: vicę filius è terminus relationis paternitatis, dicitur ipso subsistentia, quę è quid absolutum, simul et filiationis ipsa dubitatur ergo, an paternitas terminata ad entitatem substę genitę, an ab ipsa, ut terminata per formam relativę, et formam relativę.

Inquam Esta, doceo relationem terminari ad relativum formaliter: ita plures thomistę cum Caietano, quibus adhęsit Nicemuntius Mus. Arguitur. 2 quod relationem non mutuam terminari ad absolutum, mutuam vero ad relativum, sic aliquithomistę quos novissime illustrat Vaiona. 3 estatum opposita sententia tuetur relationem relationis terminari ad absolutum formaliter: sic Schotistę omnes cum subtili doctore, omnes viri Jesuitę cum Esmio, et aliqui thomistę cum clustrissimis Montor, et Palacio.

Nostra Conclusio

Omnis relatio non mutua, sive mutua terminata ad absolutum formaliter: ratio est quia ipsa, et 2a sic probatur: relationem mutua è illa cui ex parte terminus nulla correspondet relatio: sed terminus in quo nulla è relatio è absolutus formaliter et non relativus; ergo nulla relatio mutua terminata ad absolutum formaliter: probatur: quia terminus illę essent relativus relationis relativę, et relationis relativę, et relationis relativę, quia terminus non nulla è relatio realis, nè 2m, quia relatio mutua è relatio realis: sed relatio realis exigit terminum realem; ergo per prius ad relationem rationis, ejus ut terminus relationis mutuę: sed tunc nè relativus per rationem; ergo è formaliter absolutus. Ex ponit ad exclusi terminum relationis mutę nè è relativum intrinsece, sed tantum intrinsece, et absque relatione: distinguit enim in mutua relationem duplicem sumpti respectu terminum, et terminandi, asserit quod pridem mutuum denominant intrinsece relativum relationem mutuam respectu, ab ipsa sub numero mutuum terminandi denominant terminum relativum extrinsece,

Quod nec extrinsece relatibus terminatur relatorum per damnum hoc: explicatur in qualibet ter-
minatione extrinseca, quę intrinsece denominat subiecta, et extrinsece terminat, su-
biecta. aquo.

Ad tertia: ut ratio solutionis terminus ut terminat extrinsece relatibus per relationem per damnum: id relationem per damnum terminata ad rem poliam; ergo nec ad terminum extrinsece relati-
bus. ergo ad tertia: sicut visio denominat obiectum visum, et relatio per damnum denominat terminum
extrinsece relatibus: sed visio non est nata ad obiectum, visum, nam visum denominat ab ipso
visio. ergo nec relatio terminus, nisi relativum sui ob id quod
poliq; ipsa terminus relatibus ab ipsa, et per ipsam terminus quę quia terminat, terminus licet sit ipsa
ratio ipsa
ipsa extrinsece denominationem veniente ab ipsa relatione: ad tertia iuxta.

Terminus
poliq relationis per se ipsum terminat relationem: sed terminus poliq relationis est ipsa
ipsa poliq relationis; ergo terminus ut terminat relationem est ipsa ipsa ab ipsa
relatione poliq. explicatur: relatio exprimit ipsum poliq et inordinem ad aliud; ergo
tantum per poliq est ipsa ab ipsa relatione extrinsece denominata. quod sequitur: polia
liud intelligitur tantum poliq; ergo. quod ace: poliq aliud intelligitur tantum et subiectum
terminat ordinem relationis: sed terminus ut tantum poliq terminat ordinem relationis; ergo
minat ordinem relationis: sed terminus ut tantum poliq est ipsa ipsa ab ipsa, et quod relationem sit in ordine
ad aliud. Secunda pars scil. quod difficilior est efficacitas quarta: tantum relationis mutuę
est illud ad quod relatio ordinatur per damnum: id relatio mutua ordinem per damnum ad re-
latibus poliq, id ad aliquid poliq absoluti; ergo tantum poliq relationis mutuę, et
poliq relatibus, id absoluti. quarta minor: relatio mutua paternitatis ordinatur
per damnum ad relationem et poliq, id ad substantiam genitam: sed substantia genita aliquid
poliq absoluti; ergo. minor est certa, et maior quarta: paternitas supponit genitam
ad illud quod est per se genitum: sed solum substantia est per se genita, relatio enim est per accidens
tatis; ergo. Ex ponitur substantia genita est tantum materiale relationis paternitatis,
et plus est quod ibi est poliq pliationem est terminum poliq, non pliationem
relationis poliq terminantis, sicut tantum poliq relationis paternitatis = ad tertia: pliatio
non est tantum poliq paternitatis: quarta assumpta: ea est ratio poliq terminandi paternitatis
quę est ratio per damnum relationem in plio: sed pliatio non est ratio per damnum relationem in
plio; ergo. minor patet nam pliatio est ipsa relatio: quarta maior: ea est ratio poliq
terminandi relationem paternitatis ex cuius positione resultat ratio paternitatis:
sed hęc resultatio est positione per damnum pliationis; ergo per damnum pliationem
ratio poliq terminat paternitatem. 2°: paternitas est talis terminata ad id cuius est pater
poliq: sed pater quo ad talis non est pater pliationis, id substantia genita; ergo substantia
genita est terminus poliq paternitatis: minor est certa, nam pater est poliq paternitatis si-
milis: sed pliatio non est poliq similis paternitatis; ergo. quarta probatur quia maior
pater quo ad talis ordinatur ad aliud quam est pater; ergo ad id cuius est pater. 3°: tan-
tum poliq paternitatis est prior natura paternitatis: sed pliatio non est prior natura pater-
nitatis; ergo non est terminus poliq. quarta maior: tantum poliq paternitatis, id
ex quo resultat paternitas: sed id ex quo resultat paternitas, est prior natura p
ternitatis; ergo. 2° probatur ratio scil. ex quinta ratione ad ratio solutio: unum album non ter-
minatur ad similitudinem alterius; ergo unum album non terminatur ad relationem.
ac quarta: album terminatur per relationem similitudinis ad id cum quo habet
rem entia: sed unum entia unus albi cum alio est in albedine; ergo. ordinem
ac ratio albi. B., ut tantum similitudinis albedinis, non est poliq similis; ergo non
poliq relationis. sed quia est prima pars quarta: album B ut terminus poliq non
explicat secundum ad: id solum secundum ad est poliq similis; ergo. maior patet: ter-
minat album ut tantum est poliq, et non ratio: minor patet quia relatio solum explicat
suum esse specificum secundum secundum ad.

Explicatur: tantum relationis mutuę, ut poliq
mutuę, habet poliq respectus ab alio: id respectus ab alio poliq ut
talis non est respectus ab aliud; ergo tantum relationis similitudinis ut tantum est
poliq absoluti: maior patet quia tantum est talis poliq respectus a relatio
ne. minor etiam stat quia respectus ab alio in tali est denominatio extrinseca orta
respicientis, et respectus ad aliud est aliquid intrinsecum. stat etiam, quia secu
ndum ad, et secundum ad poliq distinguitur. stat tertio, quia ut ratio est plura
non ad vicissitudinem tantum relationis non mutuę est respectus ab alio, ab respectu ad aliud;

ex go ens, pertinens ad aliud pertinens ut talis non est ens pertinens ad aliud. Vx getur: positis

fundamentis, in tertio modo resultat relatio; ergo tertio relationis mutuae antecedit quarta. patet sequela, quia ad quod resultat relatio pertinens illius a quo resultat: nunc sic: sed tertio relationis mutuae non accedit relationem fundamenti, ut perfectus relativus; ergo ut absolutus; ergo ut absolutus perfectus terminat. Sub gupta probatur: relatio quae schola habet exparte termini, non est prior relatione fundamenti, quia simul natura; ergo. sed ipsi relationem resultant extremorum materiali, et non extremorum perfectorum, quia prior non est terminus: relatio resultat extremorum, a quo dependent, ad quod tendit, et cum quo mediat: hic enim extremorum perfectorum; ergo. 2°: eodem modo sequitur terminus ad resultantem, ac fundamentum: sed relatio albedinis est cum albedine. resultat ex veritate, quae est fundamentum perfectum similitudinis; ergo.

Dicunt: relationem resultare extremorum materialium, et ex fundamento perfectum. quia relatio dependet a fundamento tanquam a causa actiua, quae supponit fundamentum, nunquam existit, et ad eo resultantem dependent in suo esse terminum, vnde nec ratione est, quod in genere resultantis intelligatur extremorum perfectum esse terminum. ex gemula est solum hoc accedere: probatur: relationem resultare ex oppositione fundamenti solum perfectum: ergo ex positione extremorum perfectorum. 2°: ly in genere resultantis relationis a fundamento perfectum intelligitur alia relatio resultans exceptis extremis, ly non 2m. ergo nullum genus dabitur relationis terminatum ad absolutum. 3m ergo talis relationem resultat extremorum perfectum, et sic existit extremorum in ordine terminorum perfectum ad relationem.

Sanchez in prima parte

Solutio, nostra probatur scl. ex S. Thoma 3a pte qd 35 articulo 5o. vbi dicit: Christus S. Thomas 3a pte qd 35 articulo 5o. in expressa ad intentam materiam relationem platonicam, et tamen Beatissima Virgo fundat relationem materiae mutatis ad filium, realem materialem relationem, quae mexistit suis mutuae ad tuum genitum respectu. et ratio S. Thomae est, quia relatio platonica non est nata, sed personae: sed persona verbi vt potest divina, non supertat ad materiam cui per unitur; ergo relatio materiae mutatis Deiparae non terminatur ad relationem perfectum. Nec valet dicere materiam mutatam Deiparae per actionem terminari ad absolutum: 1°: quia argumentum ad nostrum non est: si quod potest vincere relationem mutuam ex se, et esset realiter terminari ad relationem: sed non potest aufferre relationem, id quod est realiter existens; ergo. 2°. relatio primae materiae mutatis Deiparae est primae mutuae: sed haec non terminatur ad relationem; ergo. praetea antecedentis probatur quomodo Christus sit filius Deiparae sine relatione platonica, in quantum autem materiae nostra obiecutio nostrum mutuum terminum est eadem habitudo, ergo, qd sufficit filium terminari ad genitorem, ad hoc, qd aliquis sit vere pater, et mater, vnde Christus S. est vere filius Deiparae, quia alia terminat relationem materiae mutatis.

Solvuntur argumenta.

Philosophus textu 14, 1 Metaph. S. Thomas 2o 3a gentis capite 11

Ad quis 1 stratum scl. expulsopo in presenti textu 14 qui sic habet: omnia quae sunt ad aliquid quod vere praeter ea quae cantra: vinitur S. Thomas 2o 3a gentis capite 11 Dicens: non potest aliquid intelligi ad alterum, nisi ex vi illius relativi dicatur ad illud: sed illud quod vere cum ea, illud quod dicitur relative est perfectum aliquid relativum; ergo. Philosophus statuit quod relationibus mutuis, quae terminantur ad ea, quae vere cum ea non perfecta, et terminative, sed fundamentaliter, et ex specificative. eodem modo intelligendum est testimonium S. Thomae, quod apertum quod dicit de mutuis relationibus.

Ad quartum 2°: relationes mutuae creatae ad Deum et relationem mutuam: sed haec terminantur ad relationem; ergo. per naturam: relationes mutuae creatae ad Deum ut Dominum: sed Deus ut Dominus est aliquid relativum; ergo. per naturam: Deus dicitur Dominus, ut relationem existit extra ut creatur, et estque nisi cum respectu Dei; ergo Deus, ut S. est aliquid relativum, licet transeat. vergitur: Deus terminat relationem servitutis, per Dominum, ut a divitate dicitur: sed Dominum Deum, ut a divitate dicitur, sed est aliquid in tantum secundum Deum; ergo est aliquid extra non perfectum relationem creatarum, ac per consequens est in ordine relativum.

Ad secundum, ut ego maior: ad Deum ut S. fundamentaliter sed: perfectum ego maior: et sic distinguo ego sed. ad perfectum distinguo. acc: dicitur solum perfectum sed: fundamentaliter ut ego acc, et sed. Deus enim non terminat relationem servitutis creatarum, ut perfectum S., quia non est talis, ut existit per relationem creatam, quae non est in secundo nominatum S., quae relationem ut potest ad aliud terminata, quod illud aliud supponit, et existit per relationem creatam, quae non potest terminare relationem per fundamentaliter: terminat ex ego Deus relationem servitutis, per potestatem coexistentia, quae est aliquid absolutum existens Deum Dominatorem, non perfectum, sed fundamentaliter, in quantum Dominum dicitur a divitate per quod pertinet ad creaturam.

Ad quinto 3°: omnia extrema relationis opposita tam quantitatis quam respectiua: sed terminus relationis non mutuae opponitur relationi; ergo. maior patet, nam relationes opposita spectant ad genus in quo opponuntur. minor probatur 2° quia tertio relationis non mutuae in quantitatis non potest opponi cum relationis, Dominum enim excludit terminum. 2°: negamus ponens quod tertio sit tertio alterius, et non suiipsius;

ergo oppositæ relationi: sed non genus absolutum; ergo. 3°: tres vtrum è altarum tres; ergo alli oppositæ cum, è tres. Pariū vrgetur hoc argumentum nostra questio sci: quæ nec secundum maiorem, nec minorem: nā licet relatio è mutua opponatur tres in genere relationis, tres tamen oppositæ relationi non sunt in genere in quo, sunt minus in absoluto, vnde oppositæ relationes mutuæ, sunt in relationem mutua, et tamen ad invicem relationes, quod ad vnam sani patuit tantum: nā tres sicut denominationem vt sunt secundum oppositæ relationi: et relationes licet relationes relationis oppositæ tres; ergo. hinc patet ad 1m rationem: tres enim è in genere, licet relationes, quæ ad nominatione absolutam tantum minus excludit denominationem relationis.

Ad 2am dicimus tamen oppositæ relationi, quia ab solito, è relationis, habet in se denominationem, oppositas, vnde tres oppositæ absolutæ relationi: relationes vero relationis oppositæ tres. ad 3am secundum ac, assigna: tres enim vt tres relationes oppositæ, et tamen relationes, non ad id quod ad aliud, sed id ad quod è aliud, oppositæ enim cum relationes, tamen quasi notatione illa, dicit vt vnitas, quod est ad aliud.

Dicta 2a sci. obiciens 1°: ex D. Thomas 3p q. 4a articulo 2° ad 4m ibi; cum dicitur quod relationes è ad aliud, habent esse aliud intelligitur relationes, quod non è primus, dicit simul natura; ex quo ista D. Thomas relationes mutuæ terminantur ad correlationes: sed correlationes sunt tales et politæ ab specibus; ergo relationes mutuæ terminantur ad substantias specierum = primus testimonium D. Thomas loquitur de diversis relationibus, quæ ad relationes terminantur vt infra secundum. Sed aut dicit intelligitur absolutum de quibus relationes dicimus tres relationes mutuæ è correlationes, non duplicatæ, dicit politæ, sed essentiales, dicit materialitæ. Obiciens 2°: relationes non sunt simul natura, dicit omnino: sed hoc esset falsum: relationes mutuæ terminantur ad absolutum; ergo. quod autem minus: sed partes intelligitur partes non ab solutum intelligitur tres, ab solutos minus subsistentia; ergo in illo signo non intelligitur pluralitas: ergo plaga dicit dicit partes non sunt simul omnino. Dicitur esset simul natura, dicit quod: sed substantia esset tres politi relationis partes mutuæ: sed substantia è prior natura quam pluralitas, quia substantia plaga resultat ex substantia genita; ergo substantia antecedit plaga nūc sic: sed in signo in quo intelligitur substantia genita intelligitur partes mutuæ; ergo. Dicitur ex quo mutuæ nutrit quæ è potest in ad vnam aliquam, quia in signo partes mutuæ ad plaga plaga non ad partes mutuæ, sed in se quent in signo vt ipse dicent; ergo partes certæ, et plaga non essent simul omnino. 2°: Si relationes mutuæ terminantur ad relationes, relationes essent simul natura, dicitur omnino. quod autem: non una relationes terminantur ad alia politas relationes, quia habet exactitudinem essentiæ prior quam relationes, nec hic ex illa resultat ergo si relationes mutuæ terminantur ad relationem relationes terminantur, et relationes terminantur ad relationem, dicitur omnino.

Respondeo ad argumentum dicitur quod in genere maiorem: relationes vt relationes ne genere maiorem: vt correlationes sicut genere maiorem: similiter quod dicitur tantum ne genere sequa. correlationes enim neque intelligitur, quin vna quod intelligatur relationes, relationes vero optime intelligitur cum relationem natura prædicari absoluti. ad primam ne dicimus, quod licet tres partes mutuæ, non sunt substantia genita, sed prior plicatione, partes mutuæ autem vt potest resultare ex positione substantia genita non è in signo substantia genita, sed in signo postrioris, in quo similiter valet intelligi plicatio: vnde certum est quod relationes et talia ee simul natura, quia in signo priorum, dicitur, non potest ad invicem non resultare relationes quæ alia quo postrioris.

Dicens: ergo correlationes simul omnino; ergo in eodem signo quo intelligitur relationes partes mutuæ, intelligitur plicatio; ergo partes mutuæ terminantur ad relationem = cessat ratio sequa, quia tunc ergo: intelligitur plicatio ad partes mutuæ non ergo cessat sequa: specificatione ad substantia genita non cessat sequa. nā licet quod relationes simul non cantur vna quam relationes ad absolutum, sunt tamen in eodem signo partes mutuæ plicatio, non quia partes mutuæ sunt ad plicationem, dicitur, sed quia in signo correlationum intelligitur ante genitum, et generatum, quod quia per se partes mutuæ ad plicationem, dicitur ad partem, vnde si in illo signo in quo intelligitur partes mutuæ, intelligitur chā plicatio. Dicens: in signo in quo intelligitur partes mutuæ politæ quo ad alia, intelligitur plicatio politæ: sed plicationem intelligitur politæ non vt tres politi relationis partes mutuæ; ergo. partes maiorem quam illo signo intelligitur relationes mutuæ, vt mutuæ: quod autem: tres relationes mutuæ è politæ ab quod relationes politæ: sed plicatio è tres, relationes partes mutuæ, quod è politæ mutuæ; ergo. non è certum de maiorem certam. ergo ex quod autem: relationes mutuæ è politæ ab quod relationes politæ: sed tres relationes non mutuæ è absolutæ; ergo.

Dicens ad maiorem, ne genere: ad quod autem non dicimus, relationem è mutuæ, non è ab quid est intrinsecum, dicitur intrinsecum illi. sed è ab quid accidentale, dicitur secundum habere esse, dicitur specificatione, dicitur mutatione vero, quia est tunc secundum è relationem quatenus dicitur ne genere mutuitas, non vero exigit essentialitas ab quod dicitur non exprimit relationem, nec exigit politæ ab quod dicitur intrinsecum, vnde relationes mutuæ, vt mutuæ dicitur genere mutuæ non quia non ad respectibus, dicitur ad absolutum, sed quia tres relationes non mutuæ è absolutæ, dicitur tres mutuæ è relationes, non ergo est autem secundum antecedens relationes

paximet vt relatibus, ē autē relatio sic habeat se ad materiale intra in ordine ad terminū.

Arguit 3°: inter patrē, et filiū datur oppositio relativa; ergo pater, et filius sunt maxime relativa; ergo filius et tres pariter relativi, vt relativi opponitur patri = dicitur esse acc: inter patrē relatū, et filiū relatū secundū acc: inter patrē relatū, et filiū terminātē subditur ergo: relativa ex ipsa recti, sive relativi secundo: ergo non notati, sive extra ne go. Dicitur ex dicto, quod relativa oppositio non constituit in eo, quod extrema relativa simul se respiciant, sed in eo, quod unū pniat, et terminet ordinē, et aliud respiciat tē; unde, quod respicit ē pluris intra genus relativū, id autē, quod respicitur in quātūm respicit, et terminat ē intra genus relativū non notat.

Dices: inter patrē relatū, et filium relatū datur oppositio relativa: ergo filius vt tres oppositionis relativus respicit patrem tanquam pluris: ergo filius vt filius respicit patrem, vt patrem, sive pater terminatē et pluris = in primis nego acc ne go secundū. quia licet filius vt relativus respiciat pluris patrem terminātē, minime sequitur vt tres oppositionis potest terminātē, quia implicat omnē relativum pluris tale subministrare terminātē: vna nāq; filius, vt tres oppositionis relativus respicit patrem terminātē, nec patrem tres, quē respiciunt vt tres oppositionis ē pluris relativa ē ministrare terminātē, sed ē ministrare ad, sive ex parte.

Dicūt secundō acc et pater relativus vt relativus dicitur esse quis respicit patrem terminātē vt extremū oppositionis relativus secundō sēdā: vt tē respicitur quē respicit tali ne go sed dā. Duo ergo correlativa sic dicunt posita vt extrema respectus quē respicit tali, si vt sic extrema, et quibus respicitur oppositio: in primo sensū vnū correlativū respicit absolutū sui correlativi, pater respicit filium. Secundō sensū respicitur relativum, et habet veluti extrema tantū non paratā, et in potentia mēta. minime ergo ē, quē relationis intercessio paratē sumitē respicit.

In hoc autē sensū plicatio vt paratā cū pertinēt ad respicit patrem terminātē, quatenē casus extrema intra quē vix intra relativum, et relativum, cū nihil extraneus, sed absolutū, et extraneum bū similitū paternitatis petit, cū paternitātē pauli respicit pauli paternitātē. quē ex non facit duo relationē in hoc sensu, alias ē duo correctio supponēt. nēmpe possunt terminare ad absolutū, nec de hoc potest dubitari, non paratio pater intra ipsa relationes, si intra nihil sed absolutū, quē potest terminare.

Arguit 4° vltimo: relationes vni diuinis terminātē ad aliquid respectū; ergo dicuntur. sed quātūm ad personā, et acc pater: relationes vni diuinis terminātē ad aliquid relativē dicuntur: sed in ipsa personā sēdā, et paternitatis: nā relationes ex tanq; eā sit dicuntur non relativē, et tāmen solā relationē ē distincta realitē a paternitate: vna relatio pater subsistens, nēpē supponit, sed secundū aliā distinctionē oppositionis, relationes vni diuinis terminātē ad relationē, et autē in creatis. Dicis: ex ipsa relatione plicationis in diuinis terminat paternitatē; ergo ea dicitur entitās in diuinis, si illi potest ē respectū, et respiciens; ergo in creatis, cū relatio potest ē respectū primo modō tē, et respiciens primo modō tē, ergo tantū ergo ex tanto quātūm = dicitur esse secundū: relatio plicationis ē dūmū quasi personā, sic dicō: ē dūmū respicit ē non dicē quā. Non pater ad subsistē quē. plicatio enim diuina habet mūmū quasi nātē, et respicit, ratione terminātē paternitatis, nō respicit plū ad patrē, vnde eadem plicatio ē dūmū sic mūmū ex respiciens, et respicta, in relationibus autē creatis, nō potest illud duplex mūmū dūgui, aliūdē datur exp. tē aliud, absolutū scilicet, ad quē ponunt terminari. quē tū calē aliquē dicitur.

Inquit 2°, a quo relatio sumat suā vnitatē specificā: respondō cū mūmū ex sta dicitur relatio specificā relationis, et sumit ipsā ab eo pluris, vt notātē tē, et non vt tres nulomodo possit specificātē, sed notātē tē. ratione vatis: tres nulomodo potest causare relationē quē specificātē, ē enim quasi nātē; ergo non quit specificare relationē quē specificātē. nūc sic: nō fūdamētū potest ē id tē aliquomodo causare relationē, nā albedo ē qualitās in subiectis diuinis cū alia, quia habet diuinam nātē cū illa; ergo.

Sed dicis quē dicitur fūdamētū fūdat relationis speciē diuinā, vt albū quē ē similē vnō ad albū, et similē vnō ad albū, quē dicimus albū ē ipsa materialitē, et mēē entis, pluris vnō entis, mēē diuinis entis, sub diuinis entis, sub rationis dicis obiectū speciē causa habitū nātē sēdā dicimus obiectū mēē causē extrinsecē speciē causa habitū nātē, quē relationē trāsiens dicitē. Quantum mūmū ex relationē agimus in pluralē, sicut omnē agitur de loquitur de diuina relationis mūmū oniacē dicitē.

Inquit 2°: an relatio quē dicitur in mūmū positū fūdatē in subsistē? ipsa matē vt respondētē quia substantia non pendētē ab ostiaci dicitē ē similē cū subsistē paulē existētē: sed hāc similitudō ē relationē quē dicitur, quia respicit tē existētē, et mēē pariter; ergo. tē etiā quia relationē dicitur esse ad creatū ē quē dicitur: sed hāc mūmū dicitur fūdatē in subsistē, quia subsistē ē per tē in mūmū ad creatū; ergo in subsistē potest mūmū esse fūdatē relationē quē dicitur.

Inquit 3°: an vna relatio posit in mūmū esse aliā fūdatē? solutio sequitur ex dictis, quia mūmū enim paternitatis petit ē similē paternitatis pauli quē existit vna ergo, et eadē relatio, ē capax diuersārū denominationū quē ad diuinitē tē: vnde paternitas in eo casu, vt paternitas respicit pluris, et similē respicit alia paternitatē.

Disputatio ultima de predicamentis

Siant di cas. q d cadit sub aliqd esse capax in p̃ntia aut non mutatione, negamus, quia ñ possunt in p̃nti fri.

DISPUTATIO ULTIMA DE SEX ULTIMIS PRÆDICAMENTIS.

tus, d habitus, de quibus omnibus ex modo munibus vita agan. actio è p̃ma, p̃ quā agens dicimus id, qd subiecta. l. actus 2us potentiæ activæ, l. actualitas agentis in agendo. sic calefactio è actus potentiæ calefactivæ agentis in passo. actio divina in eductibā, d creat vā. 1ª è p̃ dicioni expressa supposito subiecto. 2ª è p̃ tota ac nihilo absolute. divina creatio in ex nihilo, d annihilat. 3ª passio è natura d passi en ordine ad agens, ut in actio. 4ª ad passiendū pertinet ut calefactio. actio in manus in potentia ad actio è operatio. è in specie dy potentiæ, unde exprimit ad predicamentū qualitatis; tx ad ens, in vero hoc predicamentū istitucis. pero è actus passivus, ut passibū è, sive respectus, quectus per actio in tx ad ens, l. suscepto tātum passio de quibus omnibus in 3 phisicorū agemus. Ubi è passiva circumscriptio locati sue ubiens actio cum exercio ubi loci, ut definitionem habet. Ubi sua aquantx ad passiū cū agens a qua vitx circumscriptā, d a qua è circumscriptā. hic circumscriptio sumitx active, d passive: circumscriptio activa è extrinseca a qua, passiva mixta è intrinseca, d in hac circumscriptione sit tr ubi, quia hoc è intrinsecū cū illo locati. ubi explicata dicitx circumscriptibū: Dat tx aut aliud tx a mutatione, quo corpus Christi D. è in sacramento, d aliud definitibū, quo ex spiritualis è existens in definita ad unū locū. de his plura docet theologi, d non era de qua alibi dicamus.

Situs è dispositio partū in loco. Dicit situs prædicatū ab ubi, quia ubi solū dicit locatū in loco. situs vero totalē, l. tālmodū ubi dicit. stare D. stando D. qd situs explicatur dicitur quia ex aliquo capacit sūc quia dicuntur stātes, ac sedentes, per accidens quia homo qui. h. vehitur in curru mutatur loco, d non mutat situs; ergo non mutat omnis loci potest situs mutari, d locus non mutatur situs, ubi d quo mutatur, ut dicunt prædicamentū ab ubi. ob sic vatam qd situs solū data in aliqū corporis, quia solū ille habens partes extra partes in loco positas.

Quando è mutuxatione cū tempore: sive accidens simulū in se duxāt è a diacentia temporis. et ita d sicut ubi resultat ex actu adiacentia corporis ad locū, ita quando ex actu adiacentia temporis ad rē; huius dupliciter d. ii, prius, l. futurū è hac, l. illa duratione, cuio hoc, l. exas. ex quo habetur quando dicitur qui actus, è motus, quā dicuntur è species, l. accidens, quorum dicitur è in hoc, l. illo tempore. d status è accidens resultans in corpore vestito exactu adiacentia vestimenti, illa ide applicatio passiva vestū ad corpus resultans ex applicatione activa, ex qua resultat pulchritudo vestitū, l. armatū.

Ultimo de prædicamentis

Q. TUNCULA ULTIMA DE POSTPRÆDICAMENTIS

Post quā philosophus è in quinque prædicamentis, dicit prædicamentis argumentū exit. d tandem dicit post prædicamentis, de quibus modo munibus vita dicta agano. post prædicamenta, ex posita prædicata alia subjecta d prædicamenta, l. primorū prædicatis, l. et modi prædicamentorum. sunt quinque: nempe oppositio, priorias, simultas, motus, d modus habendi. oppositio è aqua dicta ex primorū intellectū. cuius divisionem in simulis explanabimus. priorias è antecedentia unius ad alīd, è multiplex, l. tripartita: et patet è prior ex filio, l. priorias aliatonis, d subsistentia dicitur qd, d hac priorias animal è prius homine, quia homo non est animal, d tx extra, l. ordinis, ut dicunt prior tx natio, l. dignitatis, ut dicitur subditis è prior ad natū, ut ordinis causa sūt ante ceteros, et pertū, solet hæc prioritas dici prioritas dignitatis vel cantalitatis, proctia qd prioritas ordinis, quā patet ex hac ordine filio, non ex parte prioritas natū, quoniam simultas tx aliatis prioritatis, post simultatis, qd prioritatis, tempus sed licet bytuan, pa d. Dā. unde simultas nihil alīd, quā idem tempus, vel mutuo omnis ex alio. motus tx mutuo omnis adalīd, cuius sex species numerātur: nempe generatio, corruptio, aut mutatio, diminutio, alteratio, d motus localis, de quibus omnibus in philosophia. habitus, sive modus habendi, è modus quo res habetur. quinque modi habendi: 1º mutuata numerātur: 1º habitus res per mutuatā, sic homo habet albedinem. 2º per tenētā, sic vas habet aquā, l. vinū, 3º per possessionem, sic homo habet prædium. 4º per ulta tania, d Castella, plures alīs numerantur, sed omnia facile ad hos reducuntur. nūcia mutatis, ut dicitur, ne pūt imponō gratia exorcizendamus numeri, angelatus cū q Deus qui in quorum ore vera dicta cadat, ut ex votis nostris fructus omnibus perficiatur. Amen.

Aqui acaba la metha phisica, y Pasa aqui por regula phisica, segun lamente del Philosopho

FINIS METHAPHISICÆ

Q. DIE XXI DE HENERO ANO DE 173.

Questiones philosophicæ

f. 109 – Q.s 1.a quid, & quotuplex sit principij

Q.s 2.a quæ ng sit principia entis naturalis; & p vatx. pri cipia entis naturalis interiore mat.s p.s. t.s & privacorum = in factorum mat.s, & t.s 3. t.s t.s 7 disp. 2.a & mat.a f.a principio entis naturalis

f. 111 – Q.s 3 quid set mat.a f.a = & p vatx. mat.a f.a esse naturalitx expot.a f. tiaq; calis receptiva omij formarum

f. 112 – Q.s 2.a an mat.a f.a appetat omnes f.as substantiales, & p vatx mat.s f.s appetere appentu & sicxij omnes formas quib. caret:

f. 113 – Q.s 3.a utrum mat.s f.s habeat aliqua aptu alitatis pro p.ij & p vatx: mat.a f.a ex se nulq habet aptualitat, & expot. t.s quæ q.s philica, nec è divisa positive ab alia mat.a; nec habet aliqua f.a.

f. 114 – Q.s 4.a utrum mat.s f.a habeat p.xo p.rig existens = & p vatx: mat.a f.a designat n habet p.rig existens. sed existit per existens forma = & p posita

f. 115 Q.s 1.a utrum mat.a f.a possit divinitus sine forma: & p vatx: mat.a f.a in potest divinitus existere sine forma: = Disp. 2.a & f.a substalis

Q.s f.a an sit, & quid sit forma substantialis

f. 116 Q.s 2.a utrum f.a substalis set tota quidditas sposita

f. 117 Q.s 3.a quid sit eductio, & quis f.s eductx expot.a mat.s = & p vatx: omnes f.s mat.s eductx expot.a mat.s =

Q.s 4.a utrum forms. Caloris, & elementorum fuerit eductus, & creatus

f. 118 Resp. vitx: forms Caloris, & elementorum fuerit creatus, & n eductus expot.a mat.s Disp. 3.a & p vatione = p vatx. ratione:

Q.s Unica = an privatio distinguatur ab omni positivo: = p vatx. ratione:

f. 120 Carentia rei à fuxy n ée rei; sed fuxy n ée rei n ée ens reale: ergo. = Disp. 4.a & p positio substantiale =

Q.s 1.a utrum unio mat.s & f.s ab ipsis distinguatur: & p vatx: = p unio mat.s & forms n distinguitur realiter ab illis:

Q.s 2.a utrum totum substale sit realiter distinctum a partib. simul sumptis. p vatx: totum substalem n distinguitur realiter a partib. simul sumptis & ni

Q.s 3.a utrum existens entis creati distinguatur realiter ab ejus essentia p vatx: omnis essentia creata distinguitur realiter a p ria existens.

Liber 2.us physicorum Disp. 1.a & nat.a = violento, & arte Q.s 1.a quid sit nat.a & quib. ratione nat.s veniat

Q.s 2.a & violento, & illius causis; qd sit definitx: qd è ap principio extrinseco passo n obsistente vim, id è passo resistentis & p positum violentum

Q.s 3.a quid sit arts, & quis set virtus illius; quæ sit definitx: arts è re factarum facibilium, seu habitus residens in actione artificiosa ingenius extrinsecus = Disp. 2.a & causis in genere =

Q.s 1.a quid, & quotuplex sit causa = quatuor sunt tantum genera causarum =

Q.s 2.a utrum causa sit prior, & perfectior suo effectu

Q.s 3.a utrum & tra mutua causalitas inter causas = p vatx: inter causas f.s mat.s & f.s, & forli, datx mutua causalitas

Disp. 3.a & causis materiali, & forli =

Q.s 1.a quænam sit causalitas, & quænam sit effectus causæ materialis & forlis = Q.s 2.a quid sit causa exemplaris, & quænam set eius causalitas = Disp. 4.a & causa efficiente = Q.s 1.a quid sit causa efficiens; & quis eius causalitas = Q.s 2.a utrum substa sit radix, & principium quo operandi = Q.s 3.a utrum substa sit in me natura operativa

Commentaria in Universam Aristotelis Philosophiam

Pl. in octo Libros Physicorum, sive de Physica Auscultatione

Proemium Doctrinale

Philosophia nomen, a nomine Philos, qd est ac amor, et a sopho, sive sapientia ducit originem. vnde philosophia amor sapientiæ, sive amor sapientiæ, ideoque omnes illi vocabantur, qui ego philosophia, et qui, sciti vsu parabant, id est scientia, sive moralis, sive naturalis, quæ certe philosophia subdit et omnes scitis naturalitas separavit. in hac ergo sui divisione dividitur in naturalem, sive logicam. in Ethicam, quæ agit de virtutibus, et vitiis, et in naturalem, quæ ut ens agit naturali. philosophia naturalis dividitur in metaphisicam, quæ agit de ente separato a materia sensibile. in mathematicam, quæ de quantitate agit. et in physicam, quæ agit de ente naturali mobili.

Supponitur cum omni philosophorum sententia Heraclitum, Cratylum, et Academicos philosophos hæc esse quæ, et plicitus scientia, quæ certa, et evidens ex ordine per causas, et effectus. demonstrare enim mistum esse corporalia, quia stat qualitatibus et materia, animata viventia, quæ se ab intrinseco movent, se movere quia habent animam. cæterum ea supponimus esse scientiam speculativam, quia nec philosophia efficit suum obiectum, nec praxeos dirigit ad illius factum. sicuti dicas, ita et supposito obiecti philosophis esse ens mobile, prout est corporeum, et necessario dicendum, qd corporeum, ipsa mobilitas, necessario sit, semetaphisica, et signate sumantur, quia habent causas cum quibus necessario nectuntur, et ex quibus necessario in pendent.

Circa obiectum philosophiæ dubitat Autor, sed supponendo magis, quam disputando hic ens mobile esse res physicæ obiectum: sic et explicat in premio D. Thomas. Celebrior est philosophi, et strenuum pene in ambiguum esse in schola, et tamen id dici non est in questione entis mobilis, assignandi enim aliquid judicat obiectum esse ens mobile abstractum a substantia, et accidentibus. ab vero ens dicitur natura substantiale. hi tuentur solum ens naturale, qd est pars substantiæ et illius obiectum. illi vero ens mobile totum, qd est pars speculativa philosophiæ. ex his autem quæ ponunt naturam, quam disputando libamus, habemus philosophis definitionem, quæ ita se habet: habitus facilitans intellectum ad definitionem entis mobilis, qd cum natura sua minus abstractum in similibus sit, placida illa his frenat, facilitat hæc fortius facile, et secundum promittit.

Liber 1us Physicorum.

Disputatio 1a de Principis Entis Naturalis. Q. 1a Quid, et Quotuplex sit Principium.

Principium generalissime sumptum est omne aliquid procedit in hac acceptione pars et principium pli. puncti lineæ. puncti et omnes. Quæ etiam civium, suorum habici, vnitas numeri, et vniversalem principium et qd aliquo modo in pluris in principiatum ipsum qd procedit. stricte explanabitur principium philosophus 5o metaphisicæ capite primo hæc verba: id vnde aliquid est, aut fit, aut noscitur. vbi triplex genus principii assignatur: scilicet principium a quo res, et principium a quo res fit, et principium logicum, qd proximus noscitur vt propositus pectus clinis.

Dividitur principium in 1m, et 2m. hoc est illud ex quo aliquid procedit, ipsumque simul procedit ex alio, vt causa ex qua est, et principium a quo plures effectus procedit. et proprium substantiæ qd est exemplar, et forma, et ex quo fuit accidentia. 1m principium est, qd aliquid procedit, et a quo procedit aliud. hoc autem aliud est in nomen genus, vt deus, et aliud in determinato genere tantum. hoc ab alio dependit, intamen genere in quo est principium: sic materia est 1m principium in genere causæ materialis,

dependentam ab omnigenere causæ efficientis. nullus prin
cipium aliud extrinsecum, intrinsecum aliud. extrinsecum ens
nihil extrinsecum secum habet vt causa efficiens exemplaris, & finalis
intrinsecum ex quo res intrinsecus stat.

Hinc patet, qui caput principium maximum ad explicanda principia entis naturalis, quæ quæ fa
ciamus. quibus sic diminuntur a philosophis de physica ut tetigi, quod non put
ex alis, nec ex altioribus, sed ona pars ex iisdem. perlionia antiqui Philoso
phi entia naturalia, quorum principia hic diminuit. disputatum
è circa intelligentia cellis particula ex tra apostolica in di pmthone. nos
autem dicimus principia entis naturalis non fieri ex alis principiis, nec
vnum ex alis, in eo genere, in quos principia: sic materia non fit ex alia
materia, nec forma ex alia forma, nec privatio ex alia privatione, &
tamen omne ens naturale fit ex materia & forma tanquam ex partibus,
& a privatione tanquam a termino, a quo discedit. Dices: Deus ex nulo fit, &
omnia fiunt ex ipso: sed Deus non est principium entis naturalis; ergo. & de for
ma substantialis non est principium entis naturalis: sed forma materia substantialis
fit ex materia; ergo. & materia non est principium entis naturalis; ergo = ad primum ex
aliquo fit. sed materia est principium entis naturalis; ergo. = ad secundum ex
ratione causarum efficientis cum sit ipso, quod proprie loquendo è fieri a Deo, non ex Deo.
ad 2m dicimus forma est principium entis naturalis in genere causæ for
malis, fieri & materia non tanquam ex principio intrinseco positivo, sed tanq
nam ex subiecto materiali eductionis. ad 3m dicendum materia est principium en
tis naturalis per modum essentialis ellipsis, ella & sponi ex partibus ejus in
essentialibus.

Qua quæ sint principia entis naturalis in fieri, & in facto esse. §. CC. Ja explica
tur titulus, & referuntur sententiæ.

Ens, sive corpus naturale sublunare potest in fieri, & in facto esse. ens
in facto esse ens naturale iam factum, & existens in statu permanen
tis. ens naturale in fieri ens, vt actu transit de non esse ad esse. vnde
principia entis naturalis in facto esse sunt illa ex quibus ens naturale fit, aut generatur. ens natu
ralis in fieri sunt illa, ex quibus ens naturale fit, quæ sunt tria: activum, passivum, & ipsa actio seu
mutatio, qua subiectum transit de non esse in formam, ad formam
dicta, & passive & mutatione, quæ subiectum transit de non esse in formam, ad formam
in facto esse, & in fieri fit quæ, in qua mixta philosophi
entia naturalia in facto esse, & in fieri fit quæ, in qua mixta philosophi
rum exortus varietas. Pictagorici ergo, & Pictagorici ex ea ona fieri ex
numeris, & proportionibus numerorum. multa & nota arcana ad vinum
numeris, & proportionibus numerorum. numeros transmarinis iudicabant nume
meris ducebant. interea transmarinis principio medio, & fine. quatuor maximi
perfectionis, quia stat principio medio, & fine. quatuor maximum maxi
me vt sacrosanctum venerabantur. quinarium appellabant natam qui
ascendit hoc sive mille genuat, ita quinarium in quinarium ductus, quinta
rium reddit. septenarium vocabant perfectionis mensis, & totius entalis.
sum temporis venit. sic aiebant Jo ad certiores mensis, & totius entalis.
septimo etatis anno vix a puberis venit. vix septimo nupti redit ex actu,
septimo quivescit. semel ex lunæ motus, quinarium in modum insublun
hx septimo quivescit. nam facien septenario mutat, & diebus
aria influit, septenario augmentatur. in moneta septimus dies exticus
us quatuor secies. Jo Macrobius ex cuxxit, in moneta septimus dies exticus
e, & id est fatalis, aut salutaris, & gaudio, septenarius & coexistens
nempe 14, & vigesimus 21. Dnec an climatrici ascetha insuper septenarium
umnatis, hæc, & alia ad numeros reducebat Pictagorici, quanbis non
dicent quidicat illos enumatice è locutus. Parmenides, & Melissus,
Omnem ab novem principium qd ens vocavant, sive vt explic
at D. Thomas, subiecta intrinseca similia, & omniformen, diversitas
reparantur ratione, Coloris, qua quadi vel stat ortus exigitur ma
vant ex varia mistione qualitatum. tales Milesius docuit aquam omni
cum rerum principium, quia humiditas ona per rerum. Diogenes aerem ex eodem
tam. Heraclitus ignem fit, & omnes rerum principio designabant.

omnes tamen opinabant in suo principio raritate, & densitate, magnitudine, & maxitate, frigiditate, & calore, ex quibus varietas rerum oriretur. Plato vt dicit, p principij assignat Deu, & Idias. Ita vt Deus sit vt forma mundi. Corpus vero sumata circa. postea quam posuit Idias, in elementis, & entis, ex quibus omnia mixta sunt facta. Anaxagoras tuit in perplurimas particulas diversis rationis, scilicet igni, aqua, aeris, terra, lignis, carnis, sanguis, &c. Ita vt omnes istæ particulæ in veniantur in qualibet re, quæ igni dicuntur si particulæ igni proximi manifestantur, & istæ particulæ latant, & similes lignum erit, silicus particulæ apparant.

Democritus & cent oma entia naturalia sitam ex atomis principis activis, & duobus passivis. activis sunt Plexuxius, sulfur, & Sal. passiva vero sunt vocitantur sile passivas flemma, sive aqua in spida, & terra. Democritus, Leucippus, & Epicurus ajebant principia entis naturalis esse atomos, sive corpuscula quæ dam minutissima, ex quibus alias quadrata, alia rotunda, alia angulatia, alia alias varias modis figurata, omnia autem hæc corpuscula ut vasta, & chaos vagata vi & motu varis motivis se se amplectentia, & implicantia orbem istum efformarunt. Sic ergo omnem rerum diversitatem in diversa & cultione atomorum istituebant. hæc sententia alias explicata, novitas & alius tuta in cinxit Renatus Carthesius natione Gallus, peritissimus mathematicus & accessimus abs dubio ingenij vir, qui omnes animi sui curas, diversitates sui ingenii vires in hac sententia mandandam posuit, & in exaradicanda scholis doctrina peripatetico. Asserit ergo Carthesius omnium rerum principia esse particulas, quæ dam hoc, & illo modo affectas, motu, quietis, figura, magnitudine, & paritate. ut hoc explicet, & cum subtilitate corporis à nihilo esse partes extensione, quemadmodum & cum Deum ab initio fuisse quandam extensionem, sive extensionem ad omnia spatia, atque imaginaria. post quam supremus artifex tota hac extensione continua, & fusa dividit eam in quantas equalia angulosa, quæ possunt mutuo adquiescere tangi. dein quantitatis istis in pressu duplici motu ipsis intrinseca. altera, quo quantas quodlibet movetur in orbem in circa proprium centrum. alia quo plura quantas hæc quant circa centrum ipsis omnium. ex hoc motu corpuscula illa quadrata continua collisione, & operatione, minutiora, & subtiliora redita sunt. extra autem aliqua corpuscula rotunda permanserunt. quantas vero quæ ante motum erant quadrata, motu, & collisione, desceptis angulis, rotunda facta sunt, nunc, & rotunda permanent. Triplex ergo genus corpusculorum posuit Carthesius, scilicet subtilia, cranea, & rotunda. ex quibus varium efformatur triplicem materiam, sive triplex elementum. pars subtilis nominat materiam elementi, rotundos materiam 2am, & partes craneas materiam 3am. dum hoc dicit, quod omnia hæc corpuscula, ut motu divisa sunt in varios vortices, & orbes, materiam 3am elementi efformant omnia corporalia lucida, ut solis, & stellas. materiam 2am tantis ex circum fusa materiam 2am efformant aerem, & glacies, & aqua, & omnia corporalia opaca, vitrea, terrea, & plumbea, quæ in ea sunt. ex his autem alias viventia, alias non viventia. alias solida, alia fluida. fluida, & viventia facta sunt ex partibus magis inclinatibus ad motum alia vero ex particulis rotundis in quiete inclinatis. doctrina ista, ex qua mixta vilia varia ortum deducit Carthesius plurimum cenciosis, præsertim Galli pugnarunt, & pugnant. alii vero, ut favulosa, ridicula, & commixta carpunt, nolis autem nunc iudicium ferre facere, solum ergo historice tantum hæc notata vobis apposui ne prætermittamus sensum aliorum philosophorum habeatis. nunc autem in toto hoc tractatu disputabo in via omnium, præsertim dubia excitabo, quæ de principiis naturalibus rerum Aristotelis mihi excitari solent.

§. Cio 2a Aristotelica principia statuuntur.

Assertio 1: principia entis naturalis in specie esse materiam 2am, formam, & privationem. prima pars rationis: primum principia entis naturalis in specie esse illa ex quibus necessario stat species entis naturalis: sed species entis naturalis necessario stat ex materia, forma, & privatione; ergo. materia stat ex primum principium: minor pars: species entis naturalis, & transitus materiæ dicitur esse forma ad formam: sed transitus materiæ dicitur esse forma ad formam stat ex materia, forma, & privatione; ergo. 2 pars maior: species entis naturalis est mutatio passiva materiæ dicitur forma ad formam: sed in hac mutatione necessario datur materia, forma, & privatio, & hij positis necessario datur species entis naturalis, sed hæc mutatio passiva; ergo. Assertio 2: principia entis naturalis in facto esse materiam, & formam tantum. ratione pars maior: principia entis naturalis in facto esse

ella, quę intrinsice constituit opus entis naturale: sed solum materia, et forma constituit intrinsice entis naturalis; ergo. Hęc sexta quia entis naturalis est solum intrinsice, et simpliciter. Septima: materia, et forma non dantur aliud sit principium intrinsecum compositi; ergo. Octava: illa sunt principia entis naturalis in facto esse, quę ex manent transmutato pro ente naturali: sed transmutato pro ente naturali solum manent materia, et forma; ergo. Solvuntur Argumenta.

Argumento: ens naturale in fieri est quid positum: sed privatio non est aliquid ens, sed pure nihil; ergo privatio non est principium entis naturalis in fieri: et forma est principium existentiae in esse, et in instanti cum principiato: sed privatio non est principium existentiae in instanti generationis entis naturalis, quia nullo instanti existit forma generata; ergo. Ad argumenta sequentia premissis dicitur negando sequelam. Ad forma tertii dicitur negando sequelam: ex intrinseco causae sequa: ex intrinseco multo sequa. Ad forma quarti dicitur: principium intrinsecum, et constitutivum est causa: ex intrinseco subjectum dicitur negando: principium extrinsecum influens positive est causa forma: exclusive, et dualitatem sequitur. Ad forma quinti, et sequitur sequela. Principium intrinsecum, et constitutivum entis naturalis, et principium extrinsecum vicinum fluens in ens naturale, et ventilat quidem positivum, simul et concipitur in instanti existit ens naturalis, quia sunt constitutivum, sive causa existunt in instanti causalitatis, et constitutionis. Privatio autem non est principium per modum tractus aquo dualitatis, sive exclusive: hoc est per modum tractus aquo motus, sive generationis: unde ejus exercitium principiandi est excludere, et expellere per adventum formae privatae, et idem quod est in instanti principiat. Pro quo notandum est per se, et essentialiter in instantia incedunt. Dicit: causa efficiens concurrit per se ad fieri entis naturalis; ergo causa efficiens est principium entis naturalis. Accepta: et ita per hoc ergo causa efficiente: ergo. — Ut hac replica, pluvia galia solvatur ad vertitur generationem, sive fieri entis naturalis, sed dicatur posse inducere formam, et tragi mutationis materiae. Sed primo modo sic dicitur privatio formae in materia non per se, imo, et virtualiter solvatur educio. Si autem per se sed ante inducere mutationem necessario requiritur tractus aquo, sive privatio, et tractus ad quo, sive forma. Nunc in forma dicitur negando esse: causa efficiens concurrit per se ad fieri in generationem passivam materiae, sive educionem activam formae sed esse ad fieri in generationem activam materiae negando esse, et sequela. Ad Argumento.

Pluvia est tractus generationis, in quibus non intercurrit privatio formae innatae; ergo. Accepta: in tractu novae substantiae non formae elementorum, et elementorum tractus expulsae, et expotamatae, sive genitae: sed in materia tunc nulla intercurrit privatio formae; ergo. Et: in tractu pluviae Autem ubi generatur vicinior ex species elementorum tractus aliubi oriuntur nulla tractus est privatio formae in materia, et nulla tractus cebat materia. Sed educio illa est vera generatio; ergo. — Omissis aliis solutionibus dicimus generationem assignatae in generationem simplicem, et extraordinariam mutationis. Non autem in tractu loquimur de generatione productorum per simplicem generationem, sed per viam extraordinariam mutationem. Dicit: sicut privatio est tractus aquo dualitatis ita forma est tractus generationis tractus mutativus; ergo. Forma consurtae principium entis in fieri, et privatio non est principium: sed dicit quod privatio est tractus aquo per se exactus ad generationem tractus mutativus, quia hoc est transitus subiecti de forma ad forma, et forma consurtae per accidens pro eadem, quia necessario est tractus generationis tractus mutativa. In subjecto: generatio omnis est consurtio, et tractus ad generationem tractus mutativus: et forma consurtae; ergo, et generatio. Et quod est: sed consurtio per se exigit forma consurtae; ergo, et generatio. Et quod est: sed consurtio per se exigit forma consurtae; ergo. Et: mata generatio hominis non est sine aliqua forma; ergo. Ad replicam potest existere ante generationem sine aliqua forma. Ad replicam

Venibi ad 2am impugnationem dicimus, quod dicitur omnis tractus generationis, et mutationis, et tractus mutationis, et generationis unius, et alterius consurtionis, et tractus mutationis, et mutationis, et generationis, et consurtio, non generatio est tractus, et privatione formae ad forma, consurtio vero est tractus, et forma ad forma, ut licet omnes, et comitantur tractativa, et consurtio sint tractativae, et licet omnes, quia unde exigit ma, et habeant, hoc non ortum ex exigentia generationis, quia unde exigit materia, et pro exigentia cum privatione formae genitae, hoc enim quia venit ex exigentia materiae, quia quod est privatione abiecta forma necessario expulsa per generationem. Adducimus, quod generatio hominis, et consurtio, sive consurtio necessario supponit formam habentem bruto, non tamen ex intrinseco, et necessario supponit generationem, et mutationem passivam materiae, et quia dicit generatio tractus mutativa, et materialitas, et per se supponit sive consurtio, et cum hac mutitas, et materialitas,

a priori suppositione exigit forma corrupta. ad 3um distinguo acc: non potest esse
tum ex exigentia materiae transeat: ex exigentia mutationis, assumo
quo acc: a priori sequa. proximus ianque mutationem, ut transmutatibilem nec exige
re privationem, non vice forma similiter exigit dispositionem immediatam
a forma, quamata exigitur. sed hac exigit praecipue, a ex exigentia materiae dis
positionem ulteriorem ex exigentia ~~materiae~~ agentis, qui in materia indispositam aqua
lapsexaxi. Argumentum 3o. oppositum entis naturalis in specie idei ac oppositum
naturalium factorum: sed lugent penes statum distinctabilem; ergo in principio
entis dicunt statum unum, ac alium. Oppositum matri: forma oppositum in
factorum ex causis aprivatione formae: sed privatio est principium
entis naturalis in specie, quia est formae in aqua nuncupatae; ergo
etiam est principium entis naturalis in factorum. nego acc, quia op
positum in specie sit ut in praesenti sumitur non oppositum ipsum, quod in
factorum, sed diversi partium, sicut transeunt materiae diversae
bidformae. ad 2 probationem distinguo maiorem: ex causis transeunt
ad 2 maiorem: ex causis cum transeunt actuali nego maiorem, 2 cedo minorem:
a nego sequentiam. Argues 2ta 2a rationem: ens naturale
in factorum oppositum ex omnibus, substantia, a existentia; ergo
alias causis principia praecedentia materiae, a formam. distinguo
acc: oppositum ex omnibus, substantia, a existentia, tanquam
ex partibus ~~[illegible]~~ nego acc: tanquam ex extremis, sic oppo
nitur totum 2cedo acc, a nego sequentiam. principia entis
naturalis in factorum constituunt, a opponunt illud tanquam partes
essentiales, quod nunc evenit materiae, a formae. unio autem ex partibus
essentialibus. substantia, a existentia sunt termini, i modi ent
is naturalis ut alibi dixi ultimus dicam.

Disputatio 1a de materia 1a principio entis naturalis.

Subiectum omnium rerum varias coloribus abantiquis nuncupatum fuit de
picta. Aliquibus enim dicta fuit materia, quia est principium
passibile ad omnes formas generandas. ab aliis dicta materia, quia
proprio sed non potest, a sua vat formas. Mentrix etiam quia una
forma sed data alias appetit. Chaos dicunt quia confusa habet ad
omnes formas. illa autem elegantius omnibus, dixit ipsum Silaque Pax
ens Augustinus 12 oppositum Capitulo 6o perhibet verba: duo scilicet
omnium unum petit, ut materia Angelica, aliud appetibile ut materia,
sed unum quod superius esse. aliud, quod inferius nihil esset: ex qui
bus verba Augustini non dubitasse circa existentiam materiae Ph.
Antiquorum Philosophorum nominum, a mente discentis.
Distinguitur tamen ostra Secundam, quod oppositum docuit in sua Maxgazita
Antoniana: experientia docet fluxa entia naturalia quotidie de
novo fuci. fluxa dicimus perire: sed nec fuci ex nihilo, nec
omnino perierunt; ergo aliquod subiectum ex quorum fuci, a quin
dicione remanent: sed hoc subiectum cum materia; ergo. minor in qu
a potest esse difficultas, ostendit 1o. quia alias causa productiva sec
ratrix. 2o quia ex nihilo nihil fit. 3o quia experientia docet esse non
ficiendo, cinere exigunt, a alia huiusmodi; ergo nec res per de
fluxationem fuci ex nihilo, nec omnino perierunt per corruptionem.
Vaguex: omne quod fit artificialiter fit necessario ex praesupposita
materia; ergo a omne quod fit naturaliter: nec sic: sed materia non fit ex
alia ut ut ex infinito, nec fit ex nihilo per productionem, quia causa
2am potest esse extrinseca necessario; ergo assignanda est aliud fundamentum subiectum
quod ex aliquo fiat: sed hoc subiectum est materia per partica quomodo
quin fit vocetur; ergo. omnis fluxibus aliis omnibus quatuor conclusio: Ecclesia
sia fie venerata sanctorum reliquias; ergo aliquid sanctorum remanet
in illis: non forma ut certissimum; ergo. Ponunt Ludovicus Rodri
guez Celeberrimus in salmantina academia medicinae primus
~~[illegible]~~ esse tum quidem materia, hac autem est in distinctam aquatione

elementij ex hij enim ñ coexistentij, sed alterantij, ut patet, d'ipse
xatij, quoad proprias qualitates subiecant quales cumq; subiectū d
mouē, ex quo ōnis generationes fūt. hac sententia lato Calamo
d exhibito impugnat Eminentissimus Caxetan de Aquinas. Vn
vnxta tamē dicendū è elementa manere formaliter mixto, sed solum
virtualiter; ergo admisso tamē, qd in illo maneant ñ potest esse sub
iectū, quia quodlibet alimentū, licet mutatū et depositū ex mate
ria, et forma. Altera qdlibet elmetū è coexistiuile: facile q mutat
tur in aliud; ad gnam ergo diuersi subiecti in generabile, et in coexis
tiuile. alia plura in generosa, et curiosa satisfieri possunt aut lauda
tū Autorem a quibus nolens abstineo nostris, et nostratibus mar
tibus intentis. Qs.ta quid sit materia Prima

Supposita existentia materiae ut physice, quae est partes essentialis in
tis materialis, et dū diversa ipsius munera. varie dicitur: dicitur emi
materialis, et dū ex qua aspectus posita, qd fit ex illa, et etiā aspectus forma
materia ex qua aspectus posita, qd fit ex illa, et etiā aspectus forma, et dū qd in
quo ex illa educitur. materia in quantum aspectus forma, et dū qd in
illa accipitur. materia circa quam perordinatur ad agens, qd circa illam operatur
introducendo forma. materia proximae dicitur quatenus ei disposita ad recep
tionem formae, remota vero ut in disposita, ex qua fit materia disposita ad recep
tionem proximae. radicalem vero ut in disposita. adventitia etiam materia fa
talidici, quia ex alia ñ fit, et quia è receptiva primi et nempe formae sub
stantialis. vnde opposito dicitur materia, quia fit ex materia et forma, et quia è
subiectū et nempe subiectū susceptibū accidentū. Materia sive subiectum
duplicē depositione explicatur fuit a Philosopho. Ita quae negativae tradi
tur per hae verba: materia per se ipsa, nec è quid, nec quantū, nec aliquid alī
ud quod dicitur entis, quibus entis denominatur. eodem fere modo locutus fuit
Magus S. Augustinus et Dionysius dicens: materia per se è color, ñ figura, ñ
spiritus, ñ corpus, ñ tamē omnino nihil. sensus, horum è materia ita ex se ñ esse
perfectū, quia caret actu formali perfectivo ipsius. et depinuit, sive descrip
sit Philosophus materia in ipsis sententiis et per hae verba: materia è ipsum su
biectū, ex quo aliquid fit, cū insit, et ñ ratione accidens. dicitur materia ipsum subi
ectū, quia in ea accipitur forma. inēt subiecti venit cū materia, quae su
biectū accidentū, a qua depatur perfectio.

Ex quo aliquid fit ponitur ad exclusionem alias causas. nam efficiens è a qua aliquid fit finalis, proctor qd fit, et de
formalis per quam fit. et cū insit et ñ ratione accidens denotat materia per se vix a supere
mentia naturale, qd fit ex illa, et ipsum partis intrinsecae illius. ex
hibus 1.o quia materia ipsa è substantia, et ñ accidens, quia esset accipere in alio
ut accipere, et esset ipsum subiectū. Colligitur 2.o è substantia essentialis in specie
quia ordinatur ad ponendum subiectum, tanquam in parte è ingenerabilis, et
incorruptibilis, quia omnis generabile fit ex aliquo supposito subiecto, qd solum
lecto ñ potest devenire, et omnis qd corrumpitur quo ad aliquid sui permanet
alias aliquid daretur, qd aut permanet ñ è forma, sed materia

Sec.a Nostra Cl. ponitur, et obiectiones vindicatur.

Materia prima essentialiter è potentia passiva radicalis receptiva omnium forma
rum substantialium et quitx exceptis animabus rationalibus; ergo materia prima è essentialiter
actus in formatibus materialibus; ergo materia prima è essentialiter potentia
receptiva formae substantialis: patet 3.a pars, quia materia, et forma essentia
liter respiciunt, ut actus, et potentia ut in generatis, et quia ipsa essentialiter
dependent: sed forma per modum actus essentialiter ordinatur ad materiam; ergo
et materia per modum potentiae passivae essentialiter ordinatur ad formam. Dicitur
atur materia prima intelligi valet absque ordine materialis partis ad partis for
mae: sed ordo partis materialis ad partem formae è ordo formae receptivae;
ergo. Obiciet.o: a materia separata ratione potentiae receptivae omnium formarum;
ergo è illius essentia. Quatenus acc: materia acta per formam formam ñ ut
potentia ad aliam, quia actu illa habet; ergo. vrgetur: indeperita
passiva materia ad omnes formas, ñ è essentia materiae; ergo. acc. quatenus:
indeperita passiva ad formam aufertur per actum ad entia; ergo =

Nego acc. ad 2 partem nego acc. quia non est inclusa potentia, quia actualis possessio formæ non destruit, sed potentia accepta cum perfectione formæ possessæ materiæ potentia manet, et perfectionem non est potentia in potentia. ad 3 formationem dico essentiam materiæ sive materiæ esse in indifferentia remota, et radicali, quia materia habet quidem ex se, ut regulata qualibet forma.

Dices: si pugnabimus contra singularem aptitudinem habere in indifferentia ad alia singularitatem, quæ determinata; quomodo ergo in rebus indifferimus in indifferentia cum determinatione? Dico materiam esse determinatam ad unam formam ratione ad ipsa exigit essentialiter esse in indifferentia ad illa, et ad plures formas, quia ex se, et essentialiter non determinata. Unde cum dicimus de ~~mata~~ materia singulari essentialiter esse separata. si autem materia aptitudinem essentialiter singularis, perdentur, et essentialiter determinata, et essentialiter inseparabilis adtermina tibo. videant ipsi como de potuit esse in determinem.

Obicies 2o: materia est infinita, et limitata: sed potentia accepta omnium formarum est infinita, quia possibilis sit infinitas formæ substantiales; ergo. 2 formam materia sua non est causa materialis animæ rationalis: sed potentia accepta est causa materialis; ergo. = ad 1 dicimus potentiam acceptibilem omnium formarum esse in continuo matrice infinitam, quia potest accipere infinitas formas, non simul, sed successive. pecta cantidem rarum intellectum dicitur in cantinuo matrice infinitus = ad 2 dico, quod anima rationalis cum ratione actio, actio est infinitum in materia. hæc autem dicitur potest causa materialis illius, non absolute, sed quo ad omnem: unde anima rationalis est causa materialis subsistentialis, et accipitur in materia sed non est ex materia.

Q. 52a An materia 1a Appetat omnes formas substantiales.

J. cc. 1a explicatur titulus, et refertur sta.

Appetitus in omnem est inclinatio in bonum venientem ex appetentia. Dividitur autem in elicitum, et ignatum. appetitus innatus est appensio, sive inclinatio naturalis indita ab Autore natæ in bonum. unde dicitur innatus, et quia cum rebus ipsis est natus, et quia innatus, sed cum rebus dispositus. Appetitus elicitus est inclinatio in bonum apprehensum. et hic est duplex rationalis, qui sequitur ad apprehensionem rationalem, et sensitivus, sive cognitivus, qui sequitur ad omnem sensitivam. Appetitus tam innatus quam elicitus est triplex. appetitus gaudii inclinans in bonum possessum, et desiderium tingens in bonum absens, et simplex complacentia, quæ tingit in bonum ut bonum, alicta, et inclinata ellius bonitatem prescindendo ab absentia, et præsentia. his præhibatis, dubium solum accidit de appetitu innato, in quo omnis sta pocet materia. aptitudinem formas substantiales. et tamen aliquid desiderium circa aptitudinem, quæ illas aperit, et circa formas quas appetit. ali qui omnem solum extinguit huic appetitum ad formas indum habitas, non autem ad formas præsentes. Ali vero tenent materiam appetitum ad omnes omnino formas substantiales.

Resolvitur dubium.

Ad exo 1o materia sua aptitudinem desiderii formas, quibus caret. et formam possessa appetitu gaudii: probatur ratione: naturalem desiderare bonum venientem ex et gaudere de bono possesso: sed appetitus innatus est appetitus naturalis; ergo materia sua aptitudinem innata desiderat formas, quibus caret, et gaudet de forma possessa. 2 formam materia: materia sua inclinat in formas possibiles, ut in formas absentes, et in forma possessa, ut præsentes: sed inclinatio naturalis in bonum absens est desiderium, et gaudium in bonum præsens; ergo materia sua gaudet de forma possessa, et desiderat formas substantiales absentes.

Ad exo 2o: materia sua aptitudinem desiderii aperit formas contrarias. et ratione: materia sua ad unam tantum desiderat forma contraria aliam

huius & ductionis; ergo materia separatur formas corruptas. Pro
secundo: idem est verum, quia talis forma exaltabitur vehementer materia, & ple
nius illius: sed quilibet forma extra corrupta exaltabitur vehementer materia
& illius plenius; ergo. De forma tertia: materia est potentia receptiva omnium
formarum: sed materia separata non separatas formas, quas potest recipere; si actu
illas non habet; ergo. Argetur eventuaga ad vex saxionem fundamentum: idem
fasa non sunt separata forma amisa, quia hoc non potest naturaliter reparari
vatur ex D. Thoma 1 part. q. 76 articulo 1 ad 3 ubi dicit: anima sepa
rata a corpore unionem cum illo: sed talis unionis
osi vilis est naturalis; ergo. De ratione utrius quidem est, quia cum materia ap
petit forma amisa, nec anima unionem, quoad modum musculorum
suscitionis, sed solum quoad substantia: sed substantia formae amissae, secundum sub
stantia unionis naturalis est; ergo. Respondet Vaona anima separata
non sunt separata unionem cum corpore, sed apetitum excellens apetitus simplicis sepa
cencis ob separationem materiae cum forma — hoc solutio manifestatur ex ad
cum D. Thomas: nam anima inclinatur in corpus, quia est separata, sicut
corpus grave separatum a centro inclinatur in illud: sed hoc inclinatur
in centrum apetitus gravis; ergo anima desiderat unionem cum corpore:
sed apetitus passibilis materiae corporis pondet apetitui activo formae; ergo.
2°: simplex et placa non inclinatur in obiectum possibile, ut impossibile; ergo ra
tionalis apetit unionem impossibile, per simplicem placentam, per
scientiam abimpossibilitatis, desiderare potest unionem cum corpore, quoad su
bstantia, per scientiam amoris miraculosae reductionis.

Solvuntur argumenta.

Argues 1°: materia separata nequit apetere obiectum impossibile: sed habere omnes
formas est impossibile; ergo materia illa separata non apetit. Quatenus: materia non potest
simul habere omnes formas, non simultaneas, aliquas nec successive, quamvis
ad ultimum pervenire; ergo. De forma 2°: si materia apetat formas
actuata ab una alia apetere: hoc est falsum; ergo. Quatenus: si materia
actuata apetere alia forma; apetere destructionem positi: hoc non apetit
quia hoc est malum, & nullus apetitus tendit in malum, ut malum; ergo. 3°:
si materia apetere omnes formas tenere esset violenta, causaret embrylu
nibus formis: hoc non est dicendum; ergo non apetit omnes formas. ~~3°~~
2°: ergo, nego min: ad probationem negoro pte acc. De suppositum illius, nam
in colchonum omnium formarum positibilium non datur ultima forma, ad quam
posset pervenire, quia quodlibet numero assignato, aliquid aliquid formae,
sine fine possibile, & ergo hic numerus dicitur infinitus, et gorum materiae con
finitus. materia ergo habet apetitum secundum potentiam ad omnes formas, sub
cesive habendas, at quando quilibet possit potest alia habere, unde dici
tur, quod potest simul apetit omnes formas non simul, sed subcesive habendas.
vocatur haec simultas simultas potentiae, & non potentia simultaneitatis.
Ad 1am formationem secundam maior, nego min, ad probationem distingo maior: de
apetere per se nego: per accidens sed de maior, & hac limitatione negomin,
& sic quia certum enim est nullum agens per se intendere in malum ut malum,
certum est ma enim est omne agens per accidens in malum intendere; sed dispo
sitione ipsa per se intendit introductionem formae, per accidens vero corru
ptionem praecedentem; sic etiam materia separata per se apetit sui desideratione, ac
forma ad hoc necessaria, sed cum illa amisi velut ~~per dat~~ possibilat, desi
derando una apetit praecedentem destructionem per accidens, & praesupo
sitive. ad 2am formationem negomaior, ad probationem inclusa dicen
tis, quod materia carent formis, quae ipsi ut simul habendae repugnant.
apetit ergo illas, ut successive habendas; habet ergo sub una forma
per accidens sui dibitata, non ergo est violenta. Argutur 2°: materia actua
ta per ~~forma~~ anima rationali non apetit alia forma: ergo. a contrario:
apetitus materiae, ut pot naturalis est ordinatus: sed apetitus ordina
tus tendit in magis perfectum; ergo.

vxgetx: ipso humanitas appetitū tam nata est extubsistere vel esse in aliquo
etiam p priā subsistēs, q̃ subsistēs tā vere eminentia distinet per perfectione cuiuslibet
subsistēs creatā; ita anima rationalis eminentia distinet per perfectione cuiuslibet
formā creatā; ergo. 2 pro matx: materia vnitā animā rationali in amissi vilitatis pot
bene iudicij; ergo sic appetet omnes fās; ergo nec nūc, quia ē materia eius bem
xaonis. 4 2 argut nego acc, quia appetitus materiā qualitā inclinat in quā
libet forma; solū ergo appetit sui perfectionē. vnde maior pertinet pro matēria
materiali habet respectū materiā, 2 illius est; appetitus ergo materialis, 2 ordina
tur solū inclinat in materiā per perfectū respectū appetitus: ad paritatē dicimus:
subsistēs vere vel in amissi vilitā vnitā ē cū corpore Christi D. vnde nulla est paritas.
ad 2 propositionē dici potest materia post ē subiectū nēc in statu quo naturali, quia
ratione status in amissi vilitā ponitur anima rationalis, propter rationē status materiā acci
dentalis in appetitu aliarū fās. sicut tamē materia est, 2 ratione sui adhuc habet calitā
appetitu aliarū fās, nā hic appetitus ē ipsa aptitudo ejusdem materiā ad formas, qui
dem ipsi in omni statu. Arguis 3°: forma corrupta ē naturalitā impossibilis: cū
iusta Philosophū ad pāgtxitū in datx naturalitā negressus: sed appetitus naturalis
materiā nequit tangi in fātū naturalitā impossibilē; ergo. 2 pro matx: tanta
appetetet fā corrutā, appetetet mixaculosā ex ductione formā: sed mixacu
losa ex ductione formā ē in appetibilis naturalitās, quia ē sup ex naturali; ergo.
distingo maiorē: ē naturalitā impossibilis est, 2 ab intrinseco negoma.: accidē
talitā, 2 ab extrinseco concedo maiorē: sic distinta minorē, negoscēgā. ad 2 proma
onē distingo maiorē: appetetet fā corrutā, vt corrutā concedo maiorē: si appe
tetet fā corrutā quoad substā, 2 specificatā negoma. concedo min, 2 negoscēgā.
forma enim potest dici naturalis quoad substā, ē quoad modū, 2 substā. fā
natural quoad modū, 2 substā simul ē illa, quā natural itā producitā, 2 natura
lis ē, vnde fā ipsa naturalis ē, ntamē p ductā naturali modo, sic in ductione
mixaculosa anima, vnio, 2 materia naturalis ē, sup ex naturalis vero ē ipsa
ductio, quatenus p ductā adeo Autor ~~natā~~ sup ex naturali. hoc supposito
dicimus materiā appetetet fā. amissā quoad substā, quia ē bonū naturale materiā,
sic similitā anima
illā anū in appetetet modū sup ex naturali ex ductionis; ergo si in appetetet modū ex
separata ad corpus inclinat in illud. dices: forma simul amissā potest ex
cup exari tūc modo sup ex naturali ex ductionis; ergo si in appetetet modū ex
ductionis, nec appetet forma amissā. ācc ē corrutā, 2 3 sega ybatx: agens
nequit operari in distans quia operatā, naturalitā impossibilis ē absq
applicatione; ergo si substa forma amissā in possibilis ē sine ex ductione
materia in potest appetere forma amissā in aptitudinē ex. ductionē = insta
xe plica in anima rationali separata: 2 distingo ācc: in potest ex cup exari
in potē extra ex substa forma negoācc: in potē extra ab extrinseco distinctē
nū concedo ācc, 2 negoscēgā. ad 2 rationē stat disparitas, nam aptitudo ex
se, 2 ab intrinseco necessaria ē ad actionē. In quinis 2°: vtrū materia Celestis
appetat fās: nego quia materia Celestis ex se, 2 ab intrinseco ponitur for
mātis amissi vilis: materia ex se posita fā. in amissi vilis in appetit aliarū; ergo
materia Celestis in appetit aliarū fās. ex hac ratione sequitur materia Celestis di
ferre specie, 2 intra se, 2 a materia sublunari supposita tamē in corrutā vilis
tatis intrinseca Celestū, 2 ratio ē nā quilibet materia Celestis in forma sua in amis
sis vilitatis respicit formā specie distinctā, vt actū sui adequatū: sed potest specie
ficari ex ordinē ad actū illius; ergo materia Celestis ē specie diversa a sub
lunari, 2 una materia Celestis ab alia. In quinis 2°: vtrū appetitus materiā sit realitā
ab illa distinctus? nego quia potē poni in vilis possessū inclinat in suā per
fectionē = dicis appetitus materiā ē ab illa realitā separabilis; ergo 2 distinctus:
ācc p vatx materia distinxat forma absentē: sed adveniente fā. materiā non distinxat.
ergo = dico appetitū materiā quoad entitatē non separabilis, sicut enim in ipsa
materia inclinantē in bonū sui venientis, dicitur antē distinxū respectū formā absē
tis, 2 quandū respectū formā presentis, sed advarationē aliarū denominatē nūsu
ficit variā ratio tūc minorū. In quinis 2°: quomodo intelligendū sit illud axiom abul
garissimū: privatio ē causa appetitus: respondeo privationē aliqualitā concurrere
ad appetitū desiderij, sed non ita concurrit, vt vulgo creditur, nā causa appetitus positi
vūm vel potē ad illā. privatio ex se vt potē nihil non potest positivum movere; dicitā
ergo causa, quia ex illa sumitā occasio ad appetitū, non enim stat desiderium absq privatione.

Q. 3a Vtrū materia Sa habeat aliquam aptualitatem pro priam.

Solet hoc quibusdam excusari de actualitatibus numerica, & specifica, & etiam de actu, quæ ex conexio vocat entitatibus, & quibusdam coexistentiis: sed tamen sensum illorum quæ xas, illos & facile coxdavi, vbi distinguit (ut videtur) è aquid varione) in duo exsto modo loquendi, stare consimus: dicitur enim omnitx, quod materia puxapotæ, hinc infertur Thomistæ materiam nulla habere actualitates: nominum tamen denotatis numericè negat Thomistæ materiam esse, & xaonem sui divisionis. nominum unitatis specificè differentia completa primenti aprxma, & nomine actualitatis entitativè actu aperta puxapotæ physicè subjective: sic rebus explicatis illis subsexivo. Et quatx: materia puxa esse nulla habet famam, nec actualitatem apotæ puxapotæ physicè, nec è divisa positive ab alia materia; exgo. acc quod ad 1m quatx: quia materia puxa esse, & xaonem sui è divisa ab omni fam. quoad 2m quatx: quia materia esse è puxapotæ physica. quoad 3m stat: quia materia soli è vna, & divisa positive, ut sigelata quantitate; exgo materia puxa esse non habet distinctam puxa extra afa., nec actum entitatibus apotæ puxapotæ physicè, nec vnitatem numericè sua in divisione positiva. dicit Cajetanus materiam habere existere, sed de existere puxa materia. peculiaxy è difficultas infxa agitanda.

Dicunt Jesuitæ vnitatem numericam materiæ sita in eo, quod sit genus, & differentia: & actum entitatibus in eo, quod materia puxa esse, & xaonem sui sit aliquid distinctum actu à re sui: sed ecce quæ thomistæ divocib. ovenitur enim in eo, quod materia sit puxapotæ asexit Thomistæ, quod materia puxa potæ, ut minime dicendum sit, quod habeat actu. Jesuitæ vero dicunt, quod materia puxa ita è puxapotæ, ut actus sit puxapotæ. hæc exposita explicata, dico materiam habere vnitatem numericam specificam, & actum entitatibus. tuc quia materia esse habet pt actus distinctas, tuc quia licet sit in potæ ad famam è in potæ ad esse potæ, sed è actu potæ physica, tuc quia sit ut exgenus, & aliquid differentiæ; exgo. Materia exgo esse, è vna numericè, si vnitas numericè sit in eo, quod vna in alia; è etiam vna specificè, si differentia sumitur quale licet re distinguent, quia materia esse è distincta à fa., & tandem è vna actu entitativè, quatenus è actu potæ ad famam. materia autem non è vna numericè, si vnitas numericè sumitur pro individuatione completa, & totali, nec è vna specificè, si differentia sumitur à fa. si multa non è actus actualitatem entitativa, si actualitas entitativa significet actum physicum extra pentum ab actu potæ. argumentum autem, sive Jesuitarum, si duo thomistarum dicta quæ, ut dicunt jo tempbus, si vobis placuerint vigiuti, vna in illis solvendis non mox. vtilia exa enim, & specialia xa nos vocat.

Q.st.a vtrum mat.a Habeat Pxiam Exist.

S. ec 1.a Pxmituntraliqua, & referuntr sententiæ

Supponendum è 1o est. 3 rebus illatx distinguendum ab existere, quia licet de hoc sit maxima dissensio, in xpsentitatem nec axiomatis supponitur distinctio. alias enim si cut materia habet pxiam est distinctam ab esse formæ, absque dubio etiam habebit pxiam esse. supponendum etiam è esse de actu, quo res penitxin xisunt natæ, tamen per pxiam ens in extra causas positum. quibus ~~solutis~~ suppositis 1a st.a p.o cit materiam habere pxiam esse pxtali, ex quia, & ecclesiastica pxma consurgat totalis esse positi. ita Cajetanus, simul cum Jesuitis. negativa è sententia in 2o. Thomas munus, & intra thomistas, & nostratis

Nostra 33 sio.

Materia non habet pxiam, & pxtali est, sed est sit per est forma, & positi, clunc hæc è esse sententia in 2o thomas fatentur pluxes ad vinsari, & maxime illa enim tradit fulgentissime, pxq cum in vero 2o 3 tx a gentes cap. 87o ad 3m recensi: esse è ex fa, & materia, & hoc tbi è è esse positi: id ipsum etiam docet Cajetanus qu. 1a artic 2o ad 3m ibi: materia non est sit maxim natæ per se pta cum sit ens in actu, sed in potæ tantum, similitx loquitx alibi sepe: ita dillitx nitur subtraxi licuit. Quatx 33 sio xaonem fundamentali: si materia haberet pxiam esset per se pta multimo actu per pictionis simplicitx: sed hoc è falsum; exgo. quatx maidx: si materia habeat pxiam esset per se pta in actu existendi: sed esse è ultimus actus per excellentiam simplicitx; exgo. mid quatx 1o xa d. thomas quæ anima axtic. 2o dicente: ipsum è esse intelligere è actus ultimus, qui partecipavit illis è ab omnib. ipse enim numinum partecipat. mid etiam quatx xaonem. esse è actus quo xis ultimo ponitx in extra omnes suas causas: sed actus, quo xis ultimo ponitx extra omnes suas causas è ultimus actus per excellentiam simplicitx; exgo. Vxq etx: ex materia & fa. xis ultat vnum per se substantialitx existens; exgo materia & fa. non habet pxiam, & particularem esse. acc quatx è certum, & sequitur quatx: ex duobus entib existentib substantialitx nequit xis ultare xe vnum per se; exgo. acc quatx: ex duobus entib nequit fieri vnum per se nisi ad invicem ordinatx per modum actus, & potæ: sed materia gaudens sly pxia est non potest ordinatx per modum actus, ut patet, nec per modum potæ, quia nec xis existere, nec esse materiam habet in potæ ad ultimum xis per fectionem, & esse; exgo. Res ponendum per xis vnum per se ex duobus entib. actu. completis, nec ex duob. existentibus totalib. per xis tamen vnum per se ex materia & fa. existentibus per pxis existentibus, quia si entia in actu completissimi licitx, sed in actum complet. quique quilibet existit esse partialis, & existere determinata, ut xis ultet totalis esse positi — sed 2o ex actis infuma tx solutio: si materia esset per se existens, esset per se ens completum; exgo solutio è falsa.

accipiatur: omnis res, quæ ultimum actum ad quem exaltatur in potentia: sed ultimus actus cuiuslibet rei est ipsa, per quam ei omnes actus suos causat; ergo. Dicit: primaria substantia existit per se ipsam: sed fa substantia est in complutum, et ordinata ad componendum totum; ergo licet materia existat per se ipsam non esse completum, quia ex natura sua ordinatur ad componendum totum — dicimus tamen esse completum, et ordinatum ad aliud componendum, quia est ipsa primo non ita existit per se, quia exaltatur ut compositum, et materia existit, vnde ordinatur ad componendum totum, non simul cum alio actu, sed ex potentia, quia totum per se fit ex actu, et potentia sive vero materia habet esse per primam existit per se ipsam, et non primo, quia quisque est subiectum cuiuslibet rei per actus. Instat Simula argumentum: ex ista materia et forma distinctis per numerum per se ipsum totalitate: sed hic ex materia primo non existentis; quia ex materia non existentis, et fa existit non potest per unum per se; ergo vnum per se ipsum totalitatis fit ex materia existentis per se, et ex forma existentis — sed tertia: ibi ex materia et fa distinctis per vnum per se ipsum totalitatis, quia vna pars habet suam ipsum totalitatem per se ipsam totalitatis, vt per se et aliis actus: sed si materia et fa habent esse per primam existentia distinctas non possent ad invicem composita per se per modum actus, et potentia, quia quisque illorum esset extraneus suas causas; ergo. Ad. ibi Simulus negat extra Eschotum fam in complutum compositum antecedenti fam. substantia complutum, quia non potest stare cum vno per se cum fa sub stali superveniente: sed materia per exactum per se ipsum est esse in actu ultimo existendi, sicut forma compositum esset in actu ultimo per se ipsum; ergo materia existens per se per se ipsum est non esset capax ultimum esse et superveniens. Nec Eschotus est materia esse completum, quia etiam Eschotus completum esset fam compositum materia materia. 3° si ista materia esset in complutum per se ipsum esset forma: sed nulla res iuncta ad versaria potest existere per se ipsum alterius; ergo. Vrgetur: ibi materia habet esse per se ipsum est, quia per primo ad fam. materia per se est nihil; ergo materia per primo ad est fa. esse existens. sequitur ergo, quod materia existat per se ipsum primo, sed primo ad fam. habet per se ipsum est. sequitur ex dictis, ex materia et fa distinctis primo, sed primo ad fam. habet per se ipsum est. sequitur etiam totum per se ipsum per se, quia intrans per se ipsum et commodum actus, et potentia. sequitur etiam totum per se ipsum esse secundum, quod dubio enim materia existit per se ipsum. superest autem investigandum, an per se ipsum est existat per se ipsum primo ordinatum per se ad actum dominatum, quomodo ascendimus. Denique alio omisso, et pacificissime evertitur per se ipsum Jesuitarum fundamentum supposita distinctione realis materia et per se ipsum est materia esse subiectum receptibile esse per se ipsum, causam quoque materialis ellius. nego ergo antecedens esse non existens ante est, et non est ab solutum esse quia omnis causa dicitur per se ipsum esse non sed in actu; ergo. exclusit ergo argumentum per se ipsum ad versarios.

Solutio argumentum

Ad argumentum 1°: omnis res existit per se ipsum quod ponitur extra causas: sed materia per se ipsum ponitur per se ipsum extra causas; ergo existit per se ipsum, sive per se ipsum per se ipsum ponitur per se ipsum extra causas; ergo existit per se ipsum. Probatur minor: materia ponitur extra causas per se ipsum per se ipsum abstractum et abstractum existit. Probatur minor: materia per se ipsum per se ipsum existit per se ipsum ab solutum esse nihil, quia materia per se ipsum per se ipsum ponitur per se ipsum; ergo. positivitatis, et esse nihil, quia materia per se ipsum per se ipsum ponitur per se ipsum; ergo. Probatur minor: materia vt extra distinctam a fa. vere non in statu positivitatis; ergo vere existens. accedit notissima: fa sega se quitur, et separatur, quia res est extra statum positivitatis per se ipsum. Hoc est per se ipsum per se ipsum quod est per se ipsum materia, et in distinctione est abstracta in per se ipsum vero vbi per se ipsum nominamus distinctione est amata per se ipsum nullius efficacitatis, et vt patet explicitis, breviter et ultimus in abstractis: supposita distinctione materia et abstracta materia existit per se ipsum quod est per se ipsum nihilo sui, et extra statum positivitatis. patet quia materia per se ipsum ponitur nihilo sui: nunc cum illis subsumo: sed res est extra statum positivitatis per se ipsum; ergo per se ipsum non est ad est existens. Respondeo ergo quod materia solum in distinctum, et non quia ponitur extra causas, et extra minat creationem, quia creatio, et omnis actio tunc dicitur ad causandum in statu materia; ergo in signo antecedenti ad fam. nec est extra causas, nec directum, et per se ipsum minat actionem sui creatibam, nec derivatibam. non per se ipsum quia materia non est extra causam per se, nec per se ipsum ad est est extra existit: non per se ipsum quia per se ipsum directum abactione creatici, et operationem, vnde materia per se ipsum ad fam, nec intelligitur existens, nec intelligitur vt positivum per se ipsum, sed intelligitur vt causam materialem per se ipsum in signo ad habendum existit in signo antecedenti. Hoc explicatur in composito substali quod in signo per se ipsum ad substantia est nec intelligitur, vt subsistens positive, nec vt positive secundum subsistit, sed solum intelligitur vt causam materialem recipientem subsistit, hoc etiam evidenter videtur in subsistentia adunata. in parva ad argumentum distinguo maiorem: per se ipsum ponitur extra causas complete, et directe secundo maiorem: incomplete vel alter nego maiorem: et tertio distinguo minorem, nego vel quod. ad quartam distinguo maiorem: per se ipsum abstractum positivitatis complete secundo maiorem. in complete, vel alter nego maiorem, et distinguo minorem: materia per se ipsum per se ipsum existit esse nihil materia incomplete, et intelligitur per se ipsum secundo: complete nego. ad primam maiorem distinguo accidens: verum in statu positivitatis vt existens incompletum, sive vt subiectum secundo: complete vt actus nego accidens:

Sed si ces: mata exse, & xatione suitxminat atione efficienti distinta
a prma: sed qd txminat actione efficiente habet distinta, quia actio p
ducit vatinpit ad communicandi xei est; exgo. p vatx maiox: mata exse, &
xatione sui txminat ex atione, & fam fit p reductione; exgo. = distin
goma: txminat actione inplita transeat ma: inplita nugo maiox. n
enim omy acto efficiens ase dat est: sed ase, l, abdlia actione simul cum
illa efficienti: sic ex atio exse causat entitate mats, quę è txs illius,
spectat tamen ad deductione prmę, & est in signo aquo sequenti, qd dicit esta
prmę, sua quam mata split esse tit in posito nugo axin potit. Replicabis: p
signo quo intligitx mata vt txs exatione, intligitx vt distinta ab eo,
qd è actu in potia; exgo intligitx existens = respondeo, qd mata illo sig
no intligitx vt potia distinta entitative an è sui, & a prma deduta, ad
ñ quixtix, qd habeat est distinta ab esta prmę, sed qd sit entitas distinta
ab entitate prmę per reductione, p ductę, & a mata metaphisice sumpta, qd
evidentex patet in esta p prima mats, supposita distinctione xali illius mata
sicuti quoxas, vtxū in illo signo intligatx esta distincimus, qd in signo, in q
no causalitatis mats intligitx esta prmę p aliquo postxioxi aquo,
sive nats. Axguitxes mata ja sis tit p ~~exists~~ prioxi ad fam.: sed p
rioxi ad fam. n est tit per est prmę; exgo est tit p ex est distinta ab esta pr
mę. p vatx maiox mata ja è causa materialis, & subiecti receptibū prmę:
sed causa causans est tit p prioxi ad effectū; exgo = p huius axguitū solu
tione notandū è distinxim, qd bex statx intx causa efficiente, & materialem:
illa enim causat per axia, & xigaxo sa actione, n solū oppositū, sed est: cau
sa vero materialis causat sicienendo, & subsistendo, vnde solū è causa effe
ctus, quatenus accipit effectū, & illius sustentaculū, l, quatenus è id, ex quo
agens educit fam. Ex hac causa efficiens p prioxi ad effectū è existens, quia dat
est, n tamen causa materialis quo ataliis, qd volent, nolent occidx bvent ad vex
saxi in pastoni, quia cū mata in causam materialis est in signo, aquo causa
litatis nqū illa habere aliis habeat est ant est. In prma nugoma:
ad p vationē scsa maiox: distingo mtm: causa efficientx causat ccdo
mtm: causa materialis nugo mtm, & sequā: causa ex qua materialis in nsta
tia in quo causat in alitx est tit, l, p xū in signo causalitatis solū intligitx
vialitx, & in glitx, hoc è invia ad habendā est in signo sequenti. Replicabis:
mata è causa receptiva prmę: sed causa receptiva prmę è existens; exgo.
p vatx mtm: p a nqū in cipit tum mata existentē; exgo. p prma atx: mata è cau
sa receptiva p ductatū: sed p ductatus dimanat ab est existenti, & causat, qdiy
sa deficiat; exgo = sesa maiox, distingo mtm: causa receptiva existens spe
cipitative, & xalitx scdo: in signo receptionis subdistingo: vialitx scdo: pa
litx & terminative nugo. ad p prma nationē dico mats n è causa efficiente ngpe
ctu p ductatū, nam generaxi vitas, & corruptivitas si p xionis transy
cendentales in distinctis ab ipsa mata, vt vexū, & bonū ex sectentis, &
nulla causa efficiens tx min atx nisi ad tatū xi alitx distinctū. Axguitxes
sim mata ja est tit per est est p prmę generaxita, & corxū per ita: sed hoc è pal
sū; exgo. acc p vatx: generaxi è acq per est est, & corxū pi è est amit dxi: sed
mata ja acq edit est p p generationē prmę, illa q amitte per prmę corruptionē;
exgo. = respondeo generationē è tx ad tit n è ad è, & est tx corruptionē
è tx ad tit n è ad è: nū quia anti vexi fi catx di mata tx ad tit n è ab
solute ad è, nec di è ad n è absolute: sed tx ad tit n è ad illud è, sive ma
ta. ad alia, & sequētx mata n generatx, nec corruptx ad generationē, & co
ruptionē p. p ces: si mata est tx per est est p. acq exit est ja ja.; exgo gene
raxita per generationē p. p vo sega: qui p ducit est qui ipsa ē tā p ducit:
sed ag ens n atural p ducit, p ducit est mata; exgo. v sega: mata ja sex
vata per est p.: sed datx causa efficiens est p.; exgo datx causa sex vaxionē
mat p: nūcic: sex vatio è ipsa mata p ducio: sed ag ens n atural potit sex vaxim
mat p: exgo. à illa p ducex; exgo mata ja è p ducibilis ab agenti natural, & sega
ntx corruptibilis. Axgumē necessario solbendū è ab adversaxi, nam ag ens natura
le p ducit est totale oppositi, l, est paxtiali p. sine qua mata nequit saltin mate
rialitx sex vaxi p onib.; exgo. scesa acc, nego sega. ad p vationē distingoma: p
ducit ipsāxi quoad est scdo: quoad entitatē xi ingoma. scdo mtm, & nego sega.
ex his, ad vxgentia esis pxgmisis distingo sse quax: datx causa creata in dixita
sex vationis mats scdo: dixita sex vati vā mats nego sega. & distingo subs
ū p tā: sex vatio dixita, & quoad entitatē xei scdo mtm: vt dixita ex gomtm, &
distingo mtm: ag ens natural potit sex vaxi in dixi mats p scdo: dixit, & per se ingo
mtm, & sega. tag in gxnc dici n potit ag ens natural in dixit p ducex, & sex vaxi
mat p, n quia entitatis mats p ducat, l, sex vet, sed qā p ducit est, sine qua mata neq
uit sex vaxi saltin materialitx, n dicitamē dicendū è ag ens natural p ducex
& sex vaxi stritt mats p, quia nec hic dat tit è, nec dixit tin dit ad illius ge
neraxionem, l, sex vationem, sed ad generaxionem oppositi.

Q. 5. Vtrũ Mat.ª 1.ª possit divinitus existere sine forma: S. Cc. 1.ª pars. Ad tertiam aliquam, dicendum est.

Materia non potest esse naturaliter existere sine forma è omnibus Philosophorũ sententiis, et paucis exceptis, dicatur, quia sicut materia generatio unius est corruptio alterius, ita corruptio è generatio nunquam enim materia è absoluta sine forma, quia nullus agens expeditum, nisi alia introducendo, nec adversa sententia nobis. Hugitinus explicam illam veram genesis: tertia autem exaratur non est vacua a modali materiæ, quæ exaratur cum forma, non enim adversatur quia Sancti Patres non negant absolutam carentiam formæ, sed carentiam pulchritudinis ornamenti, et diversitatis; vnde facit locus, postea subiungit pro certitudine luxuriantis, et hæc enim ipsi dicebant. Dubitatur ergo an materia possit adpendere in existendo a forma, vt absolute impossibile existere nulla: vnde in hac, et in omnibus aliis, quæ potestate divina sit antecedentia, non putatur an Deus possit, et non possit facere, sed an sit possibile, et impossibile effectus; non ergo laxantes nec restringentes sensum potentiæ divinæ, sed possint sine non possint facere, potest enim facere, quod quid potest fieri. non enim potest fieri, non potest facere. hoc supposito sententia affirmat: ita omnes Jesuitæ, et Schotistæ, et extho mistis Banez, Alemanus, Soto. negativa omnibus et antiquis Thomistas, illis et hodiernis supposito quod materia possit habere per quia existentia partialis hæc enim sententia mihi certissima.

Nostra Conclusio.

Materia 1.ª divinitus non potest existere sine forma: ita D. Thomas 1.ª pars q. 66 articulo 1. Ibidem: materia secundum se sine forma è ens in actu, quod implicat. ita dicitur enim quodlibeto 3.º articulo 1. in quibus quod aliquid sit ens in actu absque esse potest, nec aliquid involvens contradictionem, hujusmodi è materia existere sine forma: ex his verbis sic quatuor sic: quod absolute involvit contradictionem absque esse potest fieri: sed materia existere sine forma involvit contradictionem; ergo. quod minor: materia ens in actu, et non ens in actu: sed materia existere sine forma è ens in actu, et non ens in actu; ergo. Maior è certa certitudine è quod esset in actu quia esset existens, quod non esset in actu quod ait: materia existens sine forma esset sine forma: sed sine forma implicat actu existentis; ergo. quod minor: existentia è essentialis actus, forma vero è actus 2.º: sed deficiente actus repugnat actus 2.º, nam actus 2.º essentialis supponit 1.º; ergo. ergo: quia implicito è actus 2.º dilimam implicitus, implicat implicito sine potentiam implicitam, et quia extensio localis è effectus 2.º quantitatis, hæc implicat sine extensione in domum adhæ, quod è effectus 2.º; ergo. sine forma è actus 2.º materiæ, et existere actus 2.º implicat existere sine forma.

Respondetur 1.º non è contradictio materiæ existere sine forma, quia contradictio è affirmatio, et negatio simul et eodem tempore, existere vero distinguitur a forma, vnum implicat habere existere, et non forma. — sed contra è nullicet materia existere sine forma non est contradictoria in materia, et tamen contradictoria in materia: sed repugnat possit fieri, quod existere duo ex quorum existere sequatur contradictio; ergo. quod maior: ex eo quod materia existere sine forma sequitur materiam existere, et non existere: existere quia supponitur: non existere quia repugnat existere sine forma, non forma è essentialis actus 1.º, et est actus 2.º; ergo. Respondent aliqui ingeniosi necessitate implicam materiæ existere sine forma per existentiam formæ, quia hæc essentialis actus 2.º. materiam autem posse existere sine forma, et per existentiam divinam, et per aliam ipsi supernaturalem communicatam; quia materiam posse existere per existentiam divinam; ergo absque forma. antecedens è certum; quia effectus existere non potest absque supplere et factoque supplere in humanitate Christi Domini; sequentia probatur: ideo hoc non esset possibile, quia existentia è actus 2.º forma: sed existentia divina, non è actus 2.º forma; ergo materia potest existere per existentiam divinam, nulla presupposita forma.

sed ostendo: quilibet existens, licet sit naturalis, id est non naturalis, communicatae essentialitas actus divinae essentiae; ergo ponit actum in divina: sed forma actus in divina essentia; ergo quilibet existens, non naturalis, licet non naturalis, ponit forma; ergo implicat communicatio existentiae primum communicata forma: vide etiam quae dicis intellectio divina ut actus in natura divina intelligentia, non potest communicari subiecto, in quo non supponatur actus essentialis divinus; quia essentialitas actus est; ergo nec existens divinum potest communicari, non constituit in actu essentiae: sed hoc habet a forma; ergo.

Ad secundum ad unum sacrum esse ad ad nego sequelam: ad huius probationem secundam distinguo minorem: existens divinum non actus est forma pulchra, substitutive ne do: pulchra pulchrum esse id est id nego sequelam. existens ergo essentialiter actus est divina non est mat, id est non vice existens quatenus, duo actus est forma quatenus communicabilis, et substitutive; et cum actus est forma essentialis supponat actus divina essentiae, duo existens divinum non potest communicari quatenus est, nisi per id quod ponitur in forma pura forma.

Dicis: ergo materia potest esse ut ne sine existens forma; ergo potest existere sine forma. tu sequela est tota in esse existens humana Christi D. Ita ex illa quatenus: existens quod non est forma potest communicari non communicata forma: sed materia existens ut primum est communicata existens; ergo = ostendo secundo sequelam. ad quatenus nego minorem: non licet forma potest communicari, non communicata quia existens, quia id est potest non communicari abstracta, non quia potest communicari existens, non per id quod ponitur forma quia forma ut potest actus est ponitur, non ut id capacem materiae ad actum existendi.

Replicabis: ergo forma per existens solum ponitur materia ut potest communicari existens: sed Deus potest communicare existens materiae non ponendo; ergo = ponitur, quod supponit subiecti capax formae divinae, quia materia agens ut producat hoc praeter alia, et subiecti, ut illam accipiat: hoc Deus potest miraculose supplere: alia ponitur, quod non habet subiecti capax existentiae, quod necessitatem potest adeo supplere, quia divinitas non potest fieri, quod subiecti non capax existere illam accipiat = hoc modo forma ponitur materia ad existere, unde materia distinctus est forma incommunicabilis existere

Solvuntur argumenta

Argumentum 1o: Deus potest solo facere quid quid fecit mediis causis 2di: sed fecit materiam existere magna forma; ergo potest facere materiam sine forma existere. 3 materiam 1o: quod Deus solo facit solus potest solus facere: sed Deus solus facit materiam; ergo. 2o: Deus creare materiam potest sine illo instanti non per creare forma, nec scilicet cum creatura ad productionem illius: id tunc materia existere sine forma; ergo = ad argumentum dico Deus solo potest facere, quidquid facere causis 2dis, non de centum essentialiter in exceptione, et tamen causam materialem cum essentialiter in potest in exceptione, in exceptione etiam in potestate Deus non potest demum causa pari, sed materialis.

Dicis: esto supplere causa materiae; ergo Deus materiam potest facere, quod facere forma materiae. ad quatenus: esto supplere forma materiae existere in exceptione non tamen supplere materiam, ut patet ex eo quod in Carnatione; ergo. = dicimus Deum supplere existere pari subsistentia, deinde materiam materiae, id est forma materiae, quia quod id subsistentia, non ponatur esse pari in exceptione, nam ex praemissis solum habet per accidens, id est plus, et tamen cum forma materiae, id essentialiter forma, et essentialiter in exceptione, ut materiae forma adeo non potest supplere, nisi in forma materiae.

Replicabis: ergo exceptum pari esse existens potest adeo supplere: sed hoc supplere ut materia existat in forma; ergo = distinguo sequens: potest adeo supplere in posita forma materiae exclusa nego sequelam. Deus ergo potest supplere materiam esse existens, absque forma materiae, quia in forma non est exceptum pari existens, sed non potest supplere existens non per id quod ponitur forma substantialis, quia non potest facere quod materia accipiat esse, quod essentialiter actus est, nisi per id quod ponitur forma, quod essentialiter actus est divina essentiae.

Argebis: esto materia non per id quod ponitur potest adeo per id quod ponitur existere, ergo potest materia accipere esse sine forma. ad quatenus: potest adeo per id quod intellectus intelligat Deus supplere defectum speciei, ut stringit in visione beata: sed intellectus per id quod ponitur intelligendi; ergo = nego ad: ad quatenus dicis, quia in hac non supplet defectum speciei in visione beata, quia in hac nulla data in exceptione

species enim in forma mat. intrinsecum electi, vt possit dici pa
ratus. Ad 3 forma dicit. quod materia per se existens solo Deo, deinde
autem non sine vna causa naturali, quod simpliciter existit in conjuncto cum
materia existere potest. ad 2 do forma non nisi absolute maior est actus existen
tialis, quam materia, et forma in materia existentes: sed autem dicas, quod materia prior
forma, ac quod materia ab forma dependens; dicimus materiam existendo esse prior,
sed potentia non forma: ergo prior in esse subiectivo, et potentialiter physico, post
non vero in esse actuali, et existentiali.

Ad quintum 2°: potest res existere absque su
bsistentia; ergo, quare materia sine forma. accidentia exhibuit thomistis, et non
existere actus voluntatis, et sequitur subsistere; ergo = permissa acc. ne
gabitur. ad quartum dicimus, quod subsistentia tantum quoad naturalem perfectio
nem ad essentia, forma vero essentialitas; et ratione, quia solum potest esse
in esse actuali, et nisi essentialis actuat a per forma subsistentia solo solo ge
nitum quoad naturale. quilibet annexus potest dicitur esse in esse naturali
sed non in esse essentiali actu per se superiore ad esse.

Dices: in sequitur
actus vitalis in subiecto in quo est potentia vitalis: sed actus vitalis est ent
alitas per se superiore forma vitalis; ergo assimilis. et quare major: potest fieri
infinitum non libere: sed in lapide est potentia videndi; ergo = sequo
maior, et maior et vitalis: quia vero, et quilibet actus vitalis est modus
accidentalis intrinsecus secundum entitatem. non tamen necessario dicit quod
est potentia vitalis, quia lapidis sequitur. nam vitalis accidit dicere per se
omnem causalem lapidis non in esse actus vitalis, sed in esse qualitatis.

Ad
tertium 3°: magis dependent accidens a subiecto, quam materia a forma: sed accidens
potest existere sine subiecto; ergo, 3 materia sine forma: hoc argumentum aliquid
ponit ex S. thoma loco allegato 3°: materia prior accidentibus, quia materia
est pars subiecti: sed dicitur potest fieri quod accidens sine subiecto, et pars in
sacramento altaris; ergo potest fieri quod materia existit sine forma. = distingo
maior quod ab lapide existere ponit: magis dependent in esse entitativo per
mutationem: in existendo quoad maiorem, et sic non, et quoad esse. Accidentia
non dependent magis in esse existendo a subiecto, quam materia a forma, quia cum sit
actus et immediate capax existendi, solum quoad naturalem dependentia a forma. sine subiecto
materia vero cum sit pura potentia et capax immediate actus et existentiae sed
equivocat ancilla forma, quia actus, vel materia existendo esse naturaliter dep
endentia a forma. sic S. thom. loco allegato pertinet verba: ad 3 dicendum, quod accidens
magis per se forma et actus quam materia; materia autem 2 dicendum, quod est, et enim in potentia: vel
3 magis requiritur in actu materia, sine forma, quia accidentia sine subiecto
Dices: accidens potest esse sine forma quali in hoc tempore: sed accidens non est ac
tus, sed 2; ergo non requiritur actus, quia precedat essentialiter; ergo
possibile est actus esse, quin precedat aptus et forma. sequitur sequitur
ma: maior est certa, et min. probata: accidens non dat esse in subiecto; ergo non est actus
= distingo min.: accidens non est actus 1. con paratione ad actualem inhaerentia
nego: 2 paratione ad possibilem, concedo min.: accidens enim paratione ad actualem in
haerentia est actus 1, quia actualem inhaerentia est actus 2 aptitudinis, ad in ha
rendum, et ideo potest esse actualitas accidens sine actu 2 inhaerendi.

Instes:
actualem inhaerentia subiecto inhaerendi est actus 2 alicuius substantiae: sed inhaerentia
accidentis actualem dependentia a subiecto inhaerendi; ergo non requiritur actus 2 sub
stantiae. sed accidentis requiritur actus 1 substantiae; ergo possibile est actus 1 sine 2 = ex
alibi gratia distingo min.: actualem inhaerentia exacta est actus 2 substantiae, concedo
maior: actualem inhaerentia tamen permissa nego maior: distingo min.
requiritur accidentis actualem inhaerentia exacta ab accidentis nego min.: per
missa vero potentia obedientiali, concedo min., et nego sequelam. concedo quod alibi dicitur requi
rit actus 1 forma substantialis, et nego ultima sequela. nam ex quo alibi dixi, quod
exigentia ad esse in se et subsistere substantia. hic autem exigentia concessa
est actus 2 et in dependentia, minimum existere per se et quia exigentia, hic autem
modus existendi accidentis requiritur, quia implicat actus 2. sine potentia di
vina, et non dependentia actualem accidentis a subiecto inhaerendi. non concedo
quod accidentis autem ita quia exigentia, nulla quidem et natura exigit naturalem
bonum superaddere naturali; concedo quod ex illa autem potentia obedientialem
accidens ergo potest habere potentia ad dependentia actualem super naturalem ad
actus 2.

Cui correspondet perfectio supra naturalis, sive in potentia actualis, quæ est actus, et illius potentia.

Inquires: quæ nam sint materia et privatio? respondeo materiam esse omnis privationis transcendentalis entis, et substantiæ, quia est ens, et substantia. 2°. sumitur et pro genuina illa, et incorruptibili materia: quia generatio supponit materiam tanquam subiectum ex quo, et in corruptione ponitur in corruptibilem materiam. quæ solum potest dici ens, tactio ~~alt~~ animi quidem. 3°. sumitur materia quæ est ens generationis, et corruptionis, quia ratione potentiæ, et appetitus ad omnes formas quas habet, supponunt admittit. aliqui etiam ait, quæ non nullis actatis in prima disputatione minus vero nonnullis placet, ideo illas omittimus.

Disputatio 2a de materia substantiali, et an sit, et quid sit forma substantialis.

D. S. 2a DE FORMA SUBSTALIS. QSTA AN SIT, ET QUID SIT FORMA SUBSTALIS.

Forma est actualitas rei; unde forma in latiori acceptione accipitur pro qualibet rei perfectione, et sic attribuitur speciei, pulcritudini, figuræ, aliis denique aliquibus perfectionibus subiecti assignantur, forma dicitur. Forma in hac acceptione aliquid est intrinseca, et extrinseca aliis: intrinseca quidem est perfectio media unionis, et distinctat. extrinseca est exemplar, ad cuius similitudinem habet esse. Forma autem intrinseca aliquid est per se subsistens, et existens, quæ existit, et subsistit independenter a subiecto in quo est: sic certibilis ut Angelus. alia vero est in forma habens, et accidentalis in subiecto a quo pendet in esse, et operari. Forma autem intrinseca in forma materiali est substantialis, aliquid est accidentalis, alia. 2a dicitur, et ordinem quid. 1a dicitur esse simplicis. Forma in genere intrinseca aliquid est totalis, quæ integrat totum abomalibus esse specificum, ut humanitas in homine, et corporeitas in equo. alia est partialis, et denotat substantialem integritatem substantiæ cum alia separata potentia: hæc omnes duplex physica, et metaphysica, metaphysica sponte formam physicam cum genere ad ista per ratione distinctum, physica sponte propriam physicam cum propria natura distincta ab alia separata. In hac ergo quæstione dubium, et disputatio pro nunc.

Veteres philosophi negantes materiam esse pura potentia sequuntur negant. Dari forma substantiali aliquid distinctum ellorum quæ notata in principio capitis Aristotelis: idem illum eius interpretes in hunc sunt Cajetanus, et Caietanus quæ ut existat cum illa forma substantiali quæ unat et omnes ex composito integrantibus, et integrabilibus, et in corruptibilibus. et ut modo dispositis, et figuratis, et hinc dicunt unitatem, motus, et operationes, quæ fiunt in specimen. et hæc opinio, quæ non generationem, et corruptionem demedio tollit, admittunt species a parte 1° ex sacros. Eucharistiæ mysterio, in quo accidentibus manentibus corpusculis, quæ adeo nunquam, et dispositionem mutantur substantiæ ergo.

Difficilis etiam est quia in cuiusvis pars supra dictæ mixtæ amittunt operationes, nisi ad mixtorum ambobus exercitatis hostis ducere ex solo corpus cum loco, et mixtione quomodo enim fit, quæ canis, quibus blandiebatur ellanis et tubabat pectus ut mici fugitivi, modo insurgit, inimicitia quæ tanquam serpent, sic animata magnitudine, vita, et motione carens? Quomodo pinnatum canes tanquam pavis avellus, et insignantur? mitto alia plura de elephantis, simmia, bulbis, apes, et formica, quæ ciceronibus abiaint tam mixta et stupenda, ut in hominibus, et mixta parent. taceo etiam aliud argumentum, quia ex ista rationali animæ, et sumitur tacio aliud et sapiens ex ista accidentium supernaturalium: ex quibus demonstrat animæ mentem existat forma aeri substantiali, et accidentali.

Supposita ergo cum omnibus scholasticorum 1ta existat forma substantialis, sic definita: ea est pars substantialis unum ex et cum natura constituens, eaque ut et non ostat distinctum forma substantialis ama et ab a forma accidentalis, nam illa est pura potentia, et actus, et forma accidentalis nec actus, quia eam supponit subiectum substantiæ completum, nec substantialis, sed inhærens in subiecto: et ab forma substantialis sumpsit materia ut subiectum in forma et accidentalis vero res pictum subiectum in ratione, qua his, et existit, et nata forma unitur et cum ea ad alia quæ facianus.

Qst. an utrum forma substantialis sit tota quidditas oppositi.

QS. 2a UTRUM FORMA SUBSTALIS SIT TOTA QUIDITAS OPPOSITI.

Cum oppositum substantiæ includit materiam, et formam, et ubique ante in præsenti, ammanta non pars essentialis oppositi, ambo autem aliquid notatis, et receptaculum formæ, et causa quidditatis oppositi, materia autem est vehiculum, et receptaculum formæ. Sic Plato, Aberroes, Avicenna, et alia apud Pazzi Stranaeus, numeri enim Philosophi, cum quibus dicimus, si pars essentialis oppositi, ac fundamentum ratione quidditatis illius. Solutio col. quasi excellentia ,, nemenbolo sicut animal rationalis, et causa unus homo: sic locum ista pars unum est, quemadmodum ,, sit unus lapis decat.

in quibus ita mos positus ~~tali~~ de quo notat. alii eam quam, quia alia, sequentur potiori materiali ñ eis positis: sed haec exactorum minus vergit: quia secundum accidentalem ñ simplex, et tamen materiam in quibus tamen certo: alii scil. fundat in diversitate hominum, sed ut sit quadam vitam materiam nella in quibus ita materia materia vita ergo et efficacius quoscumque: patet primum et essentialiter ordinata ad sponsum totius essentialiter et dilinquentia: sed materia est patet pars, et essentialiter ordinata ad sponsum totius essentialis; ergo materia est pars essentialis in materia substantiali.

Dificile autem quantum solvitur

Obiices: si materia esset de essentia speciei, materia variata variatur speciem sed materia variata ñ variatur speciem; ergo. maior est notissima, quia ex variatione partis essentialis speciei variatur. minor patet: homo ex diversis humoribus et corporibus pluribus partibus materiali alias per nutricionem adquirit: sed in talibus hominum tyt variari tota materia quin varietur species, nam vivissimus, qd homo insecum habeat tali quantitate alius, et in parvis; ergo. Negatur: disparitas est perpetuum in pluribus insectum: sed non cum eadem numero materia; ergo. quantum: petitio in parvis motus, et insectum est in minus in parvis petita: sed ad hoc necessarium est, qd ipsi superadatur nova materia; ergo non insuper est cum eadem numero materia. Ro. Aug. Augustinus: nali quidem homo carnibus humanis datur, ut de varibus, nemini superfluum, vocabitur denominantur, et de Calaguritanis, Valentinis, maximus, dum tamen homo ab infancia sumo carnis humanae manducaret, in his carnibus homines manducati ñ insuper essent cum eadem numero materia, quia tantum bis pranticionem in manducatis; ergo pertinet hic non insuper est cum eadem numero materia: sed ei est hic cum numero homo; ergo.

Hoc argumentum divus Thomas solvit aduersus philosophi, sed in me difficili placet vestigia S. Thomae sequi: abiecta autem materia pertinet vestitum ingenii, tunc dicitur ingenio de novo genuerari. quia tamen aut alia materia vestita in ingenio praesentetur nutrit: vel ista materia multa amittat species ingenii, et alia materia vestitur ingenio, exit alius ingenium numero secundum paulatim subiecto unaligno aliud substituatur, et sic dicimus, quamvis homo factus materia, in pecunia manet idem ingenium numero, quia, qd addita et ablata sit in praesistens: et similiter dicitur de insponsum in via, in quibus ita non mutata materia, id qd per calorem resumitur.

Dicit ergo Cardinalis Thomas, qd homo insecum habet eandem partem materiam quam habebat in infancia, quia materia adquisita per nutricionem facta fuit eadem partem cum materia praesentata: nec repugnat si materia fuerit omnino partibus adquisita: hoc enim quatenus ad minus, nunquam sequitur qd totam materiam pueri partem variata, sed materialiter: nam materia novo adquisita facta est eadem partem cum praesistenti, in quantum subiacet eisdem dispositionibus, et figurationibus, a quibus materia primitus vinculata. vnde patet in primam adversum tertium secundum de mutatione materiali, et in gando partem variationem.

Dices: tota materia puerili fuit superadita; ergo materia mutatur hominum in variatione. acc. quantum: omnes partes ex quibus materia puerili stabant fuerunt superaditae: sed omnes partes non tota materia puerili; ergo. Distinguo acc: tota materia puerili partem partem materiam accidentalem partem materiam puerili in insecum, sed successive, ita ut loco ellius substituatur alia numero materia, eadem partem, quia cum prima mista, quantum eadem vitam partem, et ignorantia figurationibus subita.

Ad tertiam argumentum quationem dicimus, qd potest pueri nondum adhuc, novam materiam, ut insuper in minus insuper expecta; materia vero huiusmodi exit eadem exit partem cum praesistenti quantum aliquid. ad 2am quationem dico, qd impossibile est naturaliter, qd tota materia hominis transeat in materia hominis eadem, et in nec cum sit materia, ut multi dicunt, et experientia testatur: nequaquam homo transitum in materia divortii, dicimus cum S. Thomae 7. 8. transeunt capitulum qd divinitus fecit materiam hominis ad quam primo pertinebat, aliunde et divinitus qd 3a quidem et ad altarium in tegritatis dicunt, qd quid sit de re Christi particulari dicit, qui prima ecclesia cum hac carne, et ex forma insuper eamus.

Qs. 3a. Quid sit Eductio, et quae Forma Educatre Xpo Mat. S. 1a. 1ae Pars Dubi Resolvitur.

Docuerunt aliquam aut qui Philosophi primam rerum tempus suum et actuale occultasset in materia, in lucem exire praeactione agentis naturalis: sic explicabant educationem aliquid Alvo exito magis dixerat prima, praesistere in materia in ~~cola~~ quantum, et in praeter, et id rerum aliquis quadam, multis in entis educi ex materia, quantum per generationem et rerum aliquis particularis principientis. Docuerunt aliquid, qd seminalis virtutis seminalis actu praesumuntur in terra, ut producat arboris, herbas, et plantas, ita similiter in materia praesumuntur actu virtutes seminales omnium rerum.

Cogitandum ergo ad 1m dicendum est, non 1a, quia excellentior, quod simul actu existit in materia plures formae integrae positae: ut forma caloris vivica, et formae viventium, forma aquae, et formae ignis, quod experimentis patet naturam non 2a, quia forma subsistens perfectius in divisibilis, unitas totalitas perfectionis, et multitudinis pars superioris. Dicendum: forma illa in perfectio separatio est contentum; ergo immaterialiter prioris ad formam dominatur a positio ex materia et formis in perfectis. Ad 2tam, quia virtutes illae immediatae nec idem in distinctae, nec distinctae amatae. Ad 3tam, quia virtutes seminales in materia quod augmentat.

Eductio

Dr. Thomas exigo explicabit Dr. Thomas 2a qs. 90, articulo 2o: actum extrahere potentia materiae nihil aliud est, quam aliquid prius actu quod prius erat in potentia; educere ergo stat in eo, quod forma, quae antea erat in potentia passiva materiae, actu per qs. 90, articulo 2o. Sed ex ipsa mente actioni agentis naturalis activae concurrunt ad terminum: unde dicit agens causat, per hoc, quod effectus educitur ab ipso, ut materia materialiter causat formam, per hoc quod ipsa forma fit ex materia in ipsa quae recipit: non concurrit ipsum causae materialis, quibus est concausa materiae respectu formae materialis non fit ex receptione ipsius formae, sed ex receptione formae, quae fit ex materia tam quam capacitantia passiva in qua passivum.

Unde stat dicendum cum Cuatonio ab illo: Cuatonio 2o eductio est eductio formae expressae supposita subiecto, et dependentia abillo dependent amatae, in genere causae materialis, sed per formae, quae fit ex materia educitur quoad pesi anima causa materialis dependent. Unde ultimus colligitur solum educi capacitantia materiae, quod in ipsa passivum stantes ab illa dependent in esse, et sic varii supposita in passivum loquimur de formis eductis in actu eductione, sed cum aliquid sint materiales, aliquid spirituales, aliquid substantiales, et accidentales aliquid distinguendum esset loquimur, ne omnia simul centes singula singulis confundamus.

2a Conclusio estavilitr, et obiectionibus Vindicatur.

Omnes formae materiales educuntur ex potentia materiae. Sed omnis educitur habita quae vatur: forma educi ex potentia materiae est pesi ex passivum materiae: sed omnes formae materiales fuit ex passivum positae materiae; nam omnes formae passivum materiae, et fuit dependentia abilla ut essentialiter dependentes; ergo. explicatur: si forma ex passivum in potentia materiae, et ex materia passivum in esse educitur ex illius potentia: sed quilibet forma materialis passivum in potentia passiva materiae, nam materia est subiecti generationis, ultimus quod materia passivum est forma; ergo.

Sed dicis: nulla forma potest educi ex subiecto in quo est: sed nulla forma est in materia antequam educitur; ergo nulla forma educitur ex potentia materiae. Sed forma materia: perfectius non sunt in omnibus perfectio: sed quilibet forma est perfectior materiae; quia ipsa perfectius; ergo = ad 1dicimus, quod hoc quod forma educitur ex potentia materiae, nec iam est, quod actus sint in materia, alias non educitur, sed manent tantum: sufficit ergo ad eductionem, quod sint in potentia passiva materiae. Ad 2dicimus, quod perfectio effectus non communicatur cum causa materiae passive in potentia passivum subiecti, sed communicatur cum causa efficienti.

Dicis 2o: Cuatio est eductio ex nihilo: sed cum forma educitur ex nihilo educitur; ergo Cuatio. Ultimus instans omnium actus ex nihilo nihil est: nihil est forma, in materia antequam educitur; ergo forma non fit ex materia = ad hoc concedatur explicitis: Cuatio enim est eductio ex nihilo absolute, hoc est ex nihilo formae, sive non forma, et ex nihilo materiae: forma vero materialis, licet educatur ex nihilo sui, sed non ex nihilo materiae. Unde ad 2dicimus, quod nihil est forma antequam educitur, et aliquid materiae, et ideo forma non fit ex nihilo, sed ex aliquo passivum supposito subiecto.

Inquires quid sufficiendum forma accidentalibus? forma accidentales non multiplicantur in aliquis physicis, et naturalis, sive quoniam naturales ut frigiditas, aliquis violentis et calorem spiritum aqua, aliquis in potentia ut colores, aliquis vero artificialis. Ad hoc supponitur dico, quod forma quoniam naturales educuntur ex forma educitur, et educuntur ex forma agentis Cuatio: et Cuatio est, quia appetitus fuit per vandi actione per quam fit forma subsistens aqua materiae; et ergo.

Dico 2o: alias formae accidentales educi ex potentia materiae. quantum ad accidentia in superiorum, et artificialia patet: nam fuit ex materia et materia, et dependentia materiae; ergo. quantum ad accidentia violentia passivum: accidentia violentia passivum non fuit subiecti abiecto et dependent in esse, et sic varii; ergo educuntur ex subiecto, nec in particulari casu quod in aqua non extra potentia naturalis ad calorem: non in quo supponit; quia forma violenta educitur ex potentia subiecti, quod naturalis est, et extra potentia, sed naturalis, nulla ergo forma violenta requiritur materiae, quia omnes equaliter inclinat

3ª Conclusio, quæ ponitur ad obiectiones solvuntur.

Anima rationalis non educitur ex potentia materiæ, sed educitur de potentia subiecti quod est materia secunda, sicut dicit S. Thomas tertio de anima cap. 2. ad 2um: quod non habet esse dependens amata non educitur ex illius potentia: sed anima rationalis non habet esse dependens amata: ergo anima rationalis non educitur ex illius potentia. Sed anima rationalis non habet esse dependens amata, ut patet in definitione animæ rationalis, quia non est vegetativa, neque sensitiva, neque intellectiva, ergo. 2 Primata: quod habet suum esse independentem a materia non dependet in esse amata: sed talis est anima rationalis; ergo anima rationalis non dependet in esse amata: sed quod non dependet in esse amata non educitur ex potentia materiæ, quia esse formæ est via ad formam; ergo anima rationalis in facto esse amata, in esse non dependet ab illa. Sed obiicitur 1o: forma quæ dependet amata in suis operationibus, dependet in esse amata: sed anima rationalis in intelligendo dependet a materia, similiter quod dependet a sensibus in sentiendo, et vegetando; ergo = Dicitur quod anima rationalis intelligendo dependet a sensibus per accidens, et ratione instrumentorum, quibus, per se autem non intelligendo dependet a materia, quia in statu separationis per perfectissime intelligit absque materia. Nec sequitur de sentiendo, et in vegetando, quia species formæ non coniungitur ex dependentia in qualibet operatione, sed ex dependentia absoluta in omnibus et perfectionibus operationis. Dices: ergo anima rationalis dependet a materia in sentiendo, et in vegetando; ergo saltem ut vegetativa, et sensitiva dependet a materia; ergo ut sic educitur = Distinguo sequens: dependet in actu secundo: in actu primo, nego. Hoc est dependentia a materia in actione, et actione vegetativa, primo vero non dependet ut vegetativa, et sensitiva sit. Ad 1 dicitur, quod in operationibus dependentibus a materia ea ratione, qua est illarum principium dependere: dicitur et positione est vera, illius principium est tantum potentia, et principium operationis, secundo vero sic potest esse principium illarum, quatenus est anima superior, ut anima rationalis. Obiicies 2o: Dantur omnia potentia passiva naturalis recipiendi vita animæ rationalis; ergo et in agente potentia activa naturalis: nunc sic: sed agens naturale non potest educere animam rationalem; ergo illa educi. 2 Primata: causa efficiens educens dependentes operationes ad formam formam efficiunt: sed homo efficiens dependentes positiones ad animam rationalem; ergo = ad ax. Quantum dico, quod in materia data potentia passiva ad animam rationalem recipiendam, cui expletæ agenti correspondet potentia activa ad unionem illius cum materia. Dico ad 2 Primam, quod homo non efficiens dependentes positiones, ut tum anima rationalis, sed ut anima immediata unitur non anima, sed unioni causat. Obiicies 3o: materia per recipiendam animam rationalem: sed causalitas materiæ est excessus; ergo materia causat materialiter animam rationalem: sed materia causat formam et est subiecta et unionis; ergo. 2 Primata: anima rationalis, per immediata; ergo illa educitur = Ad ax. Quantum dico, quod in materia data potentia passiva ad animam rationalem recipiendam est subiecta et unionis, sed ultimum, quod ultimum, quod est potentia materiæ est substantia, et ut forma per se illa non potest naturaliter existere, et subsistere; quia est materia nec est, nec dicitur causa materialis animæ rationalis nisi seliquo ad unionem. Ad 2 Primam dico tam stat quod educitur non solum est efficiens formæ in subiecto, sed etiam subiecto, quod anima rationalis non venit. Obiicies 4o: causa materialis species phantasiæ, ut ex abstractis intellectui agenti causat species spirituales; ergo. 2 Primata: idem anima rationalis, non educibilis et potentia materiæ, quia est superior omnibus, et perfectior, quia illa; sed materia est materialis; ergo. Minor patet: quia habitualis educibilis potentia animæ rationalis: sed habitualis est superior omnibus ad anima rationalis; ergo. Dicimus ad obiectionem species spirituales non possunt existere, et subsistere per se, idcoque causare potest ut perficiendo materialis phantasmata abstractis, potest sub ordinatis intellectui ut perficiens spiritualis. Cognitum anima rationalis est per se subsistens, et existens, idcoque quia in dependentibus amata in esse, et cognitione ad 2 Primam dico anima non est educibilis, quia est superior omnibus, et per se subsistens, ac quia omnino independentibus amata: quia non esset superior omnibus, et entis ens ab anima dependens in esse, et cognitione potest educere potentia naturalis, sed experta obedientiam animæ rationalis.

Q. 4ª Utrum Forma Corporis, et Elementorum educi possint ab anima rationali, et educitur potentia materiæ?

Q. 7ª Utrum Formæ Corporum, et Elementorum Fuerint Eductæ, et, Creatæ?

Ostat ex dictis formas naturales educi ex potentia materiæ in generatione rerum naturalium, quid autem factum fuerit in primo ortu quantum ad productionem animarum ita Vazquez, Fonseca, Molina, et Velutus 2 Minimus: ex his autem existimo posse ex hoc solum aperiatur per partes elementorum: Cognitum est Deum omnibus formis

qa. sta fo cor. forma, fuit creata, cum ipsa materia in quantum producitur. Sta Thomas, sed si visus est intrare: aliqui enim docent formas illas nec eductas, nec educibiles fuisse, aliqui tamen docent hypothetice educibiles fuisse.

Nostra Conclusio

forma Coelorum, et elementorum fuerunt creatae, et non eductae ex potentia materiae. Probatur 2 cl. ex libro Genesis in principio creavit Deus Coelum, et terram ex quibus sic: verba sacri scripturae. Cum autem quidam ab Augustino tradita, intelligendum sit cum praecisione stricta, quando nihil ex eo aliquam novum: sed unico, quod vix bum illud creavit, et similiter verbalia symboli creatorem Coeli et terram in Filio terra. Sed non nihil assignata motivum; ergo. Dicit, quod licet creatum accipitur in primo sensu, sed tamen, et quod significat productionem, non illam creatio, non eductio. Id quod ex eo sumpsit ex quo ubi dicit: Cum creasse homines de nihilo terrae, bellecum abut in praeter, sed tamen intelligendum: sed stricta: ubi hominis creatio stricta est, quia non facinorosus ex nihilo, sed ex limo terae: sed facto Coelorum ex nihilo fuit; ergo. probatur ex praedicti verbis quod D. Thomas dum posset creari, Coelum et elementa fuisse actio productam materiae, et materiam Angelis: sed si creatum non in praedicto loco in praemulatenus haec praxis; ergo. Ratione quoque probatur 2 cl. Deus productum materiae et formam Coelorum per eandem actionem: sed talis actio non fuit eductio; ergo actio productiva formae Coelorum non fuit eductiva. Minor patet, nam actio productiva materiae non fuit eductio, sed creatio. Probatur maior: Deus solo productum materiae et formam Coelorum; ergo per eandem actionem. Acc. est certum, et ingaqua probatur: si Deus solo productum materiae et formam, per eandem actionem potuit producere materiam et formam: sed habuit tantum multiplicem actionem, ubi unaquaque productum Coelorum; ergo. Eadem ratione probatur ad dictum aliud praeponitur. Non primum non potuit duplex actio in primum; ergo materiam et formam habuerunt eandem actionem: sed materiam habuerunt actionem creatrix; ergo et forma. Acc. in quo est difficultas quaestionis: materia non potest tamen magis distinctam actionem, ab actione productiva formae; ergo. Acc. probatur: materia, non habet esse distinctam ab esse formae, et oppositum; ergo non potest tamen magis, nisi actione productiva formae, et oppositum.

Dicit: actione productiva distincta, quae est virtualitas in actione in quantum est et eductio. Deus solo operans potuit producere materiam et formam per eandem actionem virtualitas: sed adhuc probabile, unica actione virtualitas in plurimis assignatis duplex actio; ergo. Ut actio dei, et quod dicit Deus et multiplicari potest cum ipse Deus; ergo solum multiplicari potest eo, quod dicit terminative: sed solum creavit materiam, et formam educit terminantes essentiales distinctae actionis; ergo si Deus educit formam, et creavit materiam intervenerunt actiones realiter distinctae, modo quo actionis divinae possunt realiter distingui.

Contra probatur 2 cl. aliquatenus: ad eductionem aliquam requiritur subiecti cum privatione formae, quae educitur: sed materia non requiritur productione, non fuit praesupposita cum privatione formae; ergo. Minor est certa, quia in quolibet instanti materiae est habet forma. Probatur maior: eductio est ex aliquo mutatio de non esse ad esse: sed mutatio subiecti transmutatio de esse, ad esse, sed hoc non praesupponit sine esse formae; ergo. Nec urgeat si dicas, non aliquid ad transmutatio non mutatur physice, quod subiecti praesupponatur absolute sine forma, sed quod subiecti praecedat quasi quasi prius sine forma.

Non in quantum urgeat: quia ad qualibet transmutationem necessarium est, quod subiecti praecedat cum privatione formae: sed in illo primo materiae ad formam non praecedit privatio formae; ergo. Probatur minor: non illo instanti quo est sine forma in toto instanti durante forma, et privatio formae: hoc supponitur; ergo. Probatur maior: nullum illud est nullus instantis esse sine forma; ergo. Solutio ex dictis exat in equivoco: supponit enim non expressione formae, sive praecedentem datam cum privatione: aliud enim est materia in nullo non expressum habitum forma, aliud est expressum non habens, sive expressum privatione formae. Sive illi est falsum; non impossibile est, quod ut eductio aliquo est subiecti praesupponatur sine forma.

Dicit, gratia fuit data Angelis in primo instanti: sed gratia fuit educta ex materia Angeli: iuxta illud Augustini exat Deus substantiam, et lux gratia, et lux gratia, ergo similiter: forma virtutis gratuitae ex species. Sed ex amicitiae contrariis, in multiplicitate cum materia: sed forma illa educta ex illius potentia; ergo non. Minor: quia quibus gratia intellectibilis ex potentia obedientiali, in substantia spiritualis, non autem ut contraria in instanti non educta, sed creata fuit. Dicitur tamen possit, quod hic ratio unicae vat, quod Deus agens ut actor materiae creabit Angelum, et ut actor supernaturalis educit gratiam: non tamen ratione unicae vat quod facere non autem quod simpliciter

Adhuc negamus, forma venis in tali casu educti ex potentia materiae, quia cum materia creata sit ex fluitatione eductiva, sed tantum creativa quae tamen potest efficere. potest tamen dici, forma illa prius existere quam tantum, quia verbum operationem materiae. in hac enim sententia ponitur quantitas absque forma venis, quae cum sit mere accidentalis non potest esse subiecti eductionis formae.

Solvuntur argumenta

Ad argumentum: forma educi ex potentia materiae est forma per se existens dependentia materiae; ergo. per naturam: forma coloris ad formam coloris tactus dependentia materiae; ergo. per naturam: quia talis forma est materialis. sed contra: sensibile non mutatur per tactum; ergo non forma dependet in sensibili materiae, in esse non dependet. Ad formam: quia anima rationalis, in esse non dependet materiae, in fieri non dependet; ergo ex aeqvo, quia forma in esse dependet non in fieri non dependet.

Ad solutionem ad verum, quod aliud est forma per se ex materia, aliud in materia. aliud cum materia: per se existit in materia, venit de nihilo, fit cum materia venit, posito materiali creato, fit in materia, venit de nihilo, fit creato. unde ad argumentum dicimus non omnino: esse forma per se dependentia materiae ex qua sed: in qua negamus, sed dicimus esse dependentia in esse, sed sensibili materiae ex qua accidentaliter recipiendo, sed in qua, ~~et tamen~~ causa eductiva: una materiae est subiecti per quod supponitur ex quo educitur forma, sed unice est subiecti receptibili, sed substantialis ut respectu formae, quae per eandem actionem.

Ad contra vaporem dicimus, quod sensibile potest esse, sed non esse dependentia materiae, sed tantum terminative hoc est ipsa sensibilis non dependentia materiae sed tantum esse, sed cum forma materiali; ad eductionem autem necessario est, ut ipsa actio dependeat materiae tanquam a subiecto per quod supponitur ex quo forma fiat. ad forma potest dici ex non dependentia in esse, sed qui in dependentia in fieri, sed cum ~~dependentia~~ per accidens forma in suo esse in dependentia: contra forma dependentia in esse materiae, licet possit dependere in fieri, potest etiam non dependere, quia potest fieri solo per Deum quidquid per educit dependentia materiae, sed effective sumendo cum necessaria non sit per supposito materiae.

Dicis: omnis forma materialis exigit naturalem educi ex potentia materiae: sed Deus in naturam fecit eductionem; ergo Deus facto forma materiae educit = distinguo maiorem: omnis forma naturalis exigit naturalem educi ex potentia materiae per supposito sed omnia maiorem: non per supposito nego maiorem. sed omnia, sed nego sed. forma enim non per supposito materiae sub ratione formae, sed exigit quod naturalem educi, imo potius exigit quod naturalem educi: quia cum non per supposito materiae, aliunde dicere possit terminam actionis eductae, tunc in ipsa materia sit terminus naturalis; modo est, quod naturalem non eductionem, sed creationem exigit.

Ad quesito: ut aliquid existat sufficit quod per educatur ex nihilo sui per creationem solo per aliquo natus; ergo ut aliquod ens educatur sufficit quod educatur ex materia per quod cedente materia sed materia per quod sufficit per generationem naturalem, sed causalitatis formae; ergo. subsumpta est certa. sed quod sequitur, sed accipiat ex probabilioribus nondum certum mundum posse creare ab eternum = ad argumentum ut dicit aliquorum opinionum distinguo acc: ut aliquid existat in per naturalem sed: naturalem nego acc: sed similiter distinguo sequens: plures enim faciunt formas in praxim quod non fuissent creatae, fuissent tamen educibiles, a Deo non naturaliter, sed a Deo operante naturaliter, iusta quorum placitum hoc adaptata solutio.

Alii dicunt formas in praxim quod non dicimus educibiles esse, non quia materiae in priori forma priori natus, sed quia non potest terminare distincta actione a forma; quia cum non actio terminetur ad existere cui materia est capax nisi a forma, modo sed non potest terminare actione abrupta prius terminata. iusta horum doctrina sed solo acc distinguo sequens: ut aliquid educatur sufficit quod per educatur ex materia per quod non natus sit, sed per distincta actione sed. sed: sin autem nego sed. vero ut ad solutionem est probabilis, iusta placitum, ergo eligitur.

Ad quaestionem.

Materiae elementorum fuit per educta per distincta actione ab actione eductiva formae; ergo solutio elementa fuerunt educta ex potentia materiae. acc per ut ex: nec manent actione eductiva materiae elementorum: sed non manent actione educti per formarum; ergo. per naturam: actione eductiva formarum non manent in manibus formae:

argumenti difficultas

sed nunc in maniq; prang eli mi to xii, quia quo ad plu ut pti sit sub stantia alitxtxa; mutatq; ergo — Dicemus acionem quoc sed per maxim manifeste, et subinde quantitxmi ratione ad pti es is pnts prang, et ad ipsa materiam, et ut tx mentatis aliquantum amata et prmatza ons in ipsi.

§ 13 Privatione in particulari et in universali. 1° expli catx et ipsi ut tx pnts.

Ds. 3ª DEPRIVATIONE: 1ª ANPRIVATIO, DISTINGUATR AB ONI POSITIVO: Scc. 1ª EXPLICATR, et RESOLBITR DUBIUM.

Caxntia valet tx plicux sumi: intrinseca, virtualtx, et realitx. Caxntia intrinsecales est actus intellectus negans, et aprmans negationem, privationem, ut dicit de eo Sexxus est ecc, per xxi vidit, virtualis est entitas positiva negationem in sexxus: sic quilibet prxm apositi, vat vix tualis caxntia strauti. prxmalis dicux ipsum esse xii, ut non esset pyxi. Caxntia pralis pyxi, non est vyxi, et caxntia pralis vixi. Caxntia pralis: alia dicux sing ens, cuius apositia prxma potest esse tru: ut caxentia alitxius mundi: alia vero dicux necessaria, cuius opositia prxma impossibilis est, ut caxntia alitxius Dei. qs pagens et cebit de oni caxitia, sive prxvatione pralis: in qua strapluxes. Antiquos, et alios recentiores ajextiosis.

Caxntia xii est puxium nihil, dij tnto ab oni ent positivo: scilicet ipsum et hij verbis: Cogitas dicitxa aliquid Deum prxmaloquendo, cum sit aliquid Deum: sicut enim aliquid maximum, qd vesum habet, et bonum est in eo; ita cum qd habet cecitatem, et cecitas est ipso: cum hoc non sit aliquid, sed potius non aliquid. Hanc habet ens, non habet aliquid, imo caxmi eo, qd est aliquid: cecitas enim non est aliud quam vesus, aut abscentia visus, ubi bis qui dicit esse, non visus aut, et ema gij aliud ubi visus dicit esse, quam ubi non dicit esse, ut in lapide. in quo ty pmonio clarissime tradxmostrax est, et suptlissime explicatx, quid sit caxitia, sive privatius quid non sit.

Parvus S. Anselmus dialogo de casu diabolica capite 11.

Quatxxatione: caxntia xii est puxum non esse xii: sed puxum non esse xii non xtxabitorium entis positivi: sed est aliquod xtale relatiua negatibile, hoc est esse, qd est nec ens positivum nec ens quod: non xtxabitorium entis positivi negat quid quid atexmat ens positibile: sed ens xtale adhuc negatibile non negat totum, qd est positibile; ergo. Quatxxmiq: ens positibile est ens xtale; ergo ens xtale negatibile non negat totum, qd atexmat ens positibile. Si dicis ens xtale negatibile negaxxatione positivi, et non xtatione entis optimi; ergo caxntia entis in est entis negat xtatione entis.

Dpxmatx, et impugnatx solupo: dicit entis positivo in est positivum, et dicit in est entis: sed dicit entis positivo in est entis dutx caxntia entis in est entis; ergo taly caxitia non est in negatibile. maior patet, qui xtatione entis est exercitio positiva et dicitur dicata cum xtatione positivi. minor est manifesta qui adatx caxntia entis. si qa probatx: caxntia entis in est entis, negat totum qd atexmat ens in est entis: sed ens atexmat ens; ergo caxitia negat omne ens. Dpxmatxdo: vexum est ens positibile non esse hxc, quin existat aliquod ens xtale, sive positibile, sive negatibile; ergo ad esse caxitia entis positivi, necessarium est qd dtx aliqd ens xtale negatibile.

§ 14 paragrafo 1° scrusimos el da Savado di xnes falanda xlamanana nte es dal mex ax dia 17 dise zo anno de 1730.

Urgux: ut sit vexa hec propositio talis homo cuxnt pxiquixta, qd cuxtat aliquis homo qui est nulus: ergo ut vexificetx hec propositio positiva ni, nunquam xtatx aliquod ens, qd xtat sum non est xii positivi. amplius: hec propositio nihil dicit facto dictum est dum est vixa, quin dtx ni quilitas aliqua dtxtuej dum; ergo hec propositio nihil positibile esis ut est vexa, quin dtx aliqua ni quilitas xuexta esse tru; ergo ius xtatio xia aliqua positum esse tru est falsa seclusa talem quilitate: sed implicat falsum esse tru, quin xtatxius caxntia; ergo caxntia xii non sit tru: quia ni quilitas habent ec nulla adhuc negatibile. multis alios modos dicendi, alias propositiones, quia pq cedens ba xatione satis concludentes, et in caxntia non invenimus in mozazi.

Solbunti Argumenta.

Genesis Argumentum 1° ex Sacra pagina vbi sepissime expressum est aliqd esse ex caxitia 10 dicatis; ut in libro Genesis 1°: tenebxe erant super facie abissi, et in libro Sapientiae 7° nulis vero dicitur lux, et tenebxe homine. similiter etiam in morte Christi, 27°: tenebxe factx sunt super vniversam terram. = Ex eisdem hxc solutio quinta Anselmi ex loco allegato Anselmi N.: hec enim omnia dicitur et non dubioque dicit Nospilosofi vq. coallegato

cum sint aliquid dicere. tenebræ enim exist. sunt ex facie abiti, quatenus lux non exist: similiter etiam tenebræ si cum tactus, per accessum lucis. ad locum damnis dicemus tenebras in vitam ad venendi dominum, in palitia, id est occasionalitas, ut dominus, & rationalis laudibus cum die, ac noct, & luctis & ductione, & illius suspentione. Adhuc 20: si caritas, a primatus est positivus, est in subiecto, removere primat, a qua est ab extrano: id his & posterioribus aliquid dicere est, ponere ex parte subiecti; ergo = ad veritatem dicere posuerunt primativas, id significare aliquid extra modo in expectoscendi, nihil vero, id est ens non significata: indeterminatum in dictis & posterioribus nihil & nihil & non pars, & stabilitas puerum. Deinde, quia primatus est stricte, quatenus equilibrium negationis, & facit hic in primatum existentiae necessario, primatum existit in subiecto, primatum ab extrano; cum & utrum nice sunt ipsum non cogit iudicium dicere de primatibus. + hic

Dicet: Caritas per se est impositivus; ergo est vere positivus; ergo est. & probatur ace: si caritas per se est impositivus per se necessario existit: hoc est falsum; ergo. 2m existentia per se caritas per se existit; ergo existit per se caritas est nihil est, quia, quod existit vere est nihil: ergo non existit per se caritas est nihil, & aliquid esse debet, ac debet esse. 3o. & posito a primativa circa caritas aliquid accessit: sed negat existit caritas; ergo aliquid.

Dicitur: aliud est positivum & positivum, & positivum: aliud est negative positivum, ad existendum non tantum, sed dicitur positivus caritas, quatenus est ut necessario primo positivus ad veritatem, & non nihil, sum potest cathegorematice & tuc ponit & primum quilitas: ut si dicas nihil est sua caritas. 2m sumus sine cathegorematice: id est solo nec quilitas, nec quid aliud significat, sed dicit vices negationis, ut si dicas nihil potest distinguere. sicut nihil sumatur chathegorematice positive falsa: non facit hunc sensum ni quilitas potest distinguere. Hanc in chathegorematice verae, quia dicit, ac dicere nihil, & nihil ens potest distinguere.

ex his ad 1m. secundo ace distinguendum; ergo est positivus per se. ad probationem distinguo ace: si esset impositivus & ad existendum positive per se concedo ace: ad 2dum secundo ace distinguendum: existentia per se caritas nihil est chathegorematice nego: quia existentia per se existit eius ni quilitas. nihil in chathegorematice concedo, quia caritas per se non est. ad 3m. nego maior. in ad solutionem plata.

Dicies 3o: distinctio realis virtualis aliquid: sed distinctio caritatis; ergo. 2 primatis: una caritas distinguitur ab alia: id distinctio est positiva; ergo = 3 ce maior. ad distinguendum: distinctio caritatis est ratio, ea modo significandi secundo: ex parte significatis sub distinguo: illati vere sed: positivus, & substitutive negamus, & sed ga. distinctio ergo ex modo significandi plexus in operatione negationis, quia non habemus actus et modum extra modi distinctionis, quia dicit non nisi ex alius. ex hoc autem sequitur ut caritas ex parte significatis positivus, & substitutive, sed voluntaliter, quia ad hoc substitutum sequitur nec aliud.

Ad 2am 1m ratione distinguo maior: distinguitur negative ab alia ace: positive nego maior, id distinctamini nego sed. distinctio enim positiva & realis est positiva, negative vero, chathenus, unicaritas est, quatenus una caritas non est alia: ex hoc autem deducitur una caritas est realiter distincta ab alia: quia ad realitatem non, nec realitas distinguitur, nec realitas distinguitur, ut decet omnibus quentis rationis.

Inquirens ut ratio tot sint materiae privationes, quot sint primi quibus actuantur? a primo: quia a materia actuantur omnibus primis, quae non habet, id est habere: sed non actuantur illis per unicam privationem; ergo. & probatur min: non est unus primus, non est altius; ergo privatio altius primi non est privatio altius. ace & probatur: non esset primus cadaverica esset, non est primus vitalis, si primus cadaverica non deficitur materia cum sint; non unum materia simpliciter primo cadaverica cum non primus vitalis: maior non negatur; ergo. explicatur: cum primus cadaverica est in subiecto, non est illo ens, quia bato: sed in illo ens stat est in subiecto privatio primus vitalis; ergo privatio primus vitalis non privatio primus cadaverica.

Dicis duo accidentia solo numero distinta in primam non possunt simul materia.

ergo nec potest esse in illa plurius per privationem. 2°: utrum et privationem in materia, quoniam per primam est in materia in primitate privationis; ergo esset in primitate in actu = ...

...ipsi. Sed posito ita materia ordinata intra se multitudinem, habet tamen multitudinem potentiae ad plura accidentia substantiae, quia ut ex actione, quia cum actu caret actu et privata. ad ergo secundum ergo secundum; quia ...

...nio materiae, per primam dantur actus in primitate privationis, in dantur in primitate primae; hoc autem in volubili ...

...ipsi, dicit inquiatur in primitate, sed carentia in primitate.

...l pauca notatu ...

...xu utrum

D. S. Sa. DE DEPOSITO SUBSTANTIALI: Qs. 1a. Utrum unio materiae, et formae ab ipsis distinguatur. S. 1a. PAUCIS notatis RETEFERUNTUR SENTENTIAE.

Certum est unio materiae, et primae unitae ad constituendum deposito: hoc enim non fit nisi ex materia et primo unito. certum est etiam est materia et prima, ut potest actuari et potentia, per secundum in actu ad unionem: sed non est ita certum, sed satis obscurum, aliquam quid sit unio, quo unitur. et quo notatur est unio metaphysica, diqua inquirenti, tripliciter intelligi: effectiva, formalis, et relativa: unio effectiva est actio agentis unientis, quae potest unitio, qua unio dici potest. unio formalis est nexus partium, et relativa est nexus partium relatio partium unitarum.

Dubium solum est de unione formali, a quo unitur, et expediatur, quia caetera de relatione plura dicemus ad certum intelligentia distinctionem. his suppositis 1a sententia docet unionem esse realem a partibus distinguit. ita Aquinas, Scotistae cum illustrissimo Sodo, Nazarenus, Munitus cum Em. D. Gonzalez, Scotistae cum multis doctis. 2a singularis; ita Caietanus, Flandria, Joannes Stephanus Vacona, et frequentissime thomistae: quibus subscribunt plures ex nostris cum illustrissimo Moneda, et multis aliis.

Nostra Sententia

unio materiae, et primae distinguitur realiter ab illis, favet absque dubio sententia Aquinatis magistri. Fluxus in totum procedit ex ordine 1a pte. qs. 16 articulo 7 dicens: Forma per ipsa facit materiam esse in actu, cum per esse sit in actu, nec datur esse aliquid medium, sed per esse ipsa unitur materiae, ut actus eius. nunc sic: forma unitur materiae ut actus eius: sed forma per esse ipsa est actus materiae, et materia per esse est potentia ut capiva primae; ergo forma per esse ipsa unitur materiae, et materia primae. Nec dicas S. Thomam excludere medium per ipsa unitur materiae. et prima medium, quod sit extremum unientes, nam medium quod, hoc est medium, quod sit nexus nexus, et ratione unendi pagere: nam et ita est: iuxta S. Tho. forma unitur materiae absque alio medio: sed medium primo medium nexus est aliquid medium; ergo. 2°: forma unitur materiae ut actus potentiae: sed actus, qui per ipsum est actus potest per se ipsum unire; ergo. probatur minor: actus, qui per se ipsum est actus, per se ipsum in primam materiam: sed actus, qui per se ipsum in primam materiam per se ipsum in materiam immediate unitur, quia in prima materia omnium cata est unio primae cum materia; ergo.

Exhinc alia prima proponitur ratio scl.: unio est id, quo prima unitur materiae: sed prima per se, et sic est extra distinctio unitur materiae; ergo. Tuo mio: prima unitur materiae est materia in primae: sed prima per se ipsa in primam materiam, quia per se est actus materiae; ergo. maior videtur evidens, quia in prima materia est unio primae. minor probatur: prima per se ipsa est prima materiae: sed prima per se ipsa in prima materiae; ergo. explicatur: in prima materia est causa media unionis: sed in prima materia est causalitas primae; ergo causalitas primae, non a prima media unione. Sed sequitur: minor est certa, et maior probatur: in prima materia est id, quo causa prima plus plus causat: sed unio est id, quo causa prima plus plus causat; ergo in prima materia est causa media unionis; ergo in prima materia est materia, sed sequitur quod prima per se in media est unitur materiae.

Respondent huic argumento in sequenti ratione solutionem: dicentes, prima per se ipsa in prima materiae, quia unio distincta medians inter materiam, et primam, nec est res unita, nec prius in materia, quam prima, sed est ipsa in prima materia sensu exclusive primae, et sic sensu exclusive materiae = sed omnia displicet, displicet enim, quia dicitur unio distincta non est prius in materia quam prima: quia modus unionis, dum primam ut est realiter prima, ut esset in materia: sed ratio dictum minans realiter prima ut sit in materia, et prius in materia quam prima, quia est ratio apprehensionis primae in materia; ergo. Vaquez: quia intellectio vel modus intuitivus intellectus ad intelligendum, ut quo, et primo modum causalitatis, primus dicet intelligi intellectio, quia intellectus in actu est intelligens: sed iuxta solutionem: unio est causalitas, et dicit

minans forma ad esse totum in materia; ergo unio distincta principium est in materia
quæ forma. 30 forma et unitas materiæ, et ut in materia illa actuet: id
mediante unione distincta forma in materia et actuat materiam. ergo. probatur
min: sine materia et unio distincta, in tertia materia, à forma mediante aliquid primo
dii causalitatis à principio quo effectus formæ: id mediante alio primo dii prin
cipio quo forma per se in materia actuat; ergo. Hinc sequitur unionem illam dis
tinctam a forma, nec esse, nec dici posse in formatione, quia in formatione id quo forma
in format sicut effectus id quo agens fabricat aliquid: id forma in formatione media
unione realiter distincta, ut quo à fabricat, anima enim in vivi per mediam unionem,
ut quo à tanquam rationem formalem vivificandi; ergo. nec dicas nexum distinctum esse
rationem formalem, qua forma in format, id est dicitur ut qua forma in format.
nam sicut in formatione, id vivificans, forma est in materia ab forma, forma per se
in materia in format: id in formatione est fabricatio unione formæ cum materia; ergo ibi
est in materia ab forma superfluit unio tertia distincta.

Denique dicitur potest quæ fo
rma in materia distincta ab ipsa unione distincta: id hic forma actuat materiam.
ergo superflua est unio distincta. maior patet, quia difficilius actuatur materia
totaliter repugnantia à qui aliquid modo dicitur potest esse tertium simpliciter, vel simpliciter
ab potest esse tertium. min probatur: materia in talicasu habet in actuo totali actualita
tem formæ: id nihil aliud in materia actuat forma; ergo. urgetur: forma in mini
ca materia distincta nec est axiomatica illa in format: id in talicasu forma illa esset in
minicata distincta; ergo. Tandem probatur sol. ad extendo præcepta ad exaxi
omata fundamentum: sicut forma est in distincta ut sit, bene sit unita, à potest esse tertium
in actualem unionem, ita est in distincta ut in formet, bene sit unita, à potest esse ter
tium in actualem informationem; id forma potest informare materiam immediate, à
immediatione primo, à ex extremis, ponitur unione distincta a forma; ergo forma potest in
mediate per modum primi, notata applicatione ad entis, à immedia
tione materiæ realiter a forma distincta, id ipsum extra resultat, probatur in relatione
à immediate sicio logico, à stra alios adversarios in quibus, à malis quæ plu
ribus denominationibus partibus variis, partim secundum totum proprietatis dividendi.

Solvuntur Argumenta

Argutur 1o: sicut a ratio realis probat realem distinctionem: id unio realiter separat
a forma, id materiam non nec est tertia materia à forma distincta, à non est unio
ratio; ergo unio distincta realiter a materia à forma. argumentum hoc esto ja
dicis difficile mani posita, patitur instantias, quæ fecit non potest assignari otra
nos aponi, nec a thomistis cum ob. sine nobis solubis: illi enim nobis solutio
nem præ vexit, istum vero nunc completutur, tunc hic insultaxit. in forma
ceja maior distinguo min: unio quoad entitatem nego min: quoad denomina
tionem sub distingo: 2 dum id dicit in obliquo sed: 2 dum id dicit in recto nego min.
similis distingo inclusa probatur, à distingo nega. Tandem sicut relatio exigit indiffe
rentia vel quæ existentia, ut denominetur fundamentum actualitatis, ita unio exigit ati
oni applicationis à agentis mutatione materiæ, ad hoc id denominetur materia à forma
unita, à sicut deficiente tertio deficit denominatio relativa, quin deficiat entitas,
realitas, bene recti relationis, sic nimirum deficiente actione mutativa, à immuta
tiva materiæ deficit unio, quin entitas alia deficiat: unio deficiente unione, non de
ficit alia substantia simpliciter, id deficit una in alia, sive forma in materia, id
fieri potest utrique manente sine ex sin.

Replicabis: forma est unita, à non est unita
substantia contraria; ergo aliquid habet forma unita, id non habet ut non unita.
urgetur: bene unio quoad entitatem est realiter unio quoad denominationem, bene non: id sta
forma non deficit unio quoad denominationem: id unio quoad denominationem est
aliter unio quoad entitatem; ergo deficit unio quoad entitatem. 1 pb. sic argumentor:
unio quoad entitatem non est formaliter unio quoad denominationem: id materia à forma
est unio quoad entitatem; ergo non quoad denominationem; ergo unio quoad denomi
nationem est aliquid id non materia à forma. 3o: denominatio unitis est realis: id deficit de
nominatio unitis; ergo deficit aliquid reale; ergo unio partis est aliquid reale.
hic iam solutas ab adversariis. unde iusta dicta secundo distinguo sequens:
aliquid habet forma quoad entitatem, id exprimit nego min: quoad denomi
nationem exprimit aliquid sed min. forma est unita dicit quoad entitatem, à inquantum
est reale ipsius formæ, in obliquo vero accidentis unitis, à transmutatis materiæ: et
vero non unita dicit carentia accidentis unitivi, non vero aliquam entitas,

argutur 2o extra sol

unde deficiente unione, deficit forma in mat.ª, non tamen deficit forma, vel mat.ª vel quid aliud desinit a entitate.

Ad urgentiam nimis ab adversariis decantatam, dicimus unionem quoad entitatem esse realiter unionem quoad denominationem, 2dum quod haec dicit in recto, et non 2dum quod in obliquo dicit, unde in separatione formae a mat.ª, desinit forma esse in mat.ª, non ex defectu alicuius entitatis, sed ex defectu rationis unitivae, et applicativae, quae se habet ex parte connotati. ad 3um dicimus, quod denominatio unitiva est effectus realis respectivus, et non absolutus, unde deficiente denominatione unitiva deficit aliquid reale extrinsecum, a quo dependet indispensabiliter denominatio unitiva, et ideo praeter huius defectum non potest absolute vere a forma esse talis denominatio. =

Arguitur 2o: unio inter partes compositi humani realiter distinguitur a partibus; ergo in omni composito. Antecedens probatur: in composito humano aliquid producitur per actionem generativam: sed non aliquid nisi unio, quia nec mat.ª producitur, nec forma; ergo. Consequentia patet. Probatur maior: actio generativa est vera actio practica: sed omnis actio practica aliquid vere producit; ergo. Urgetur: generatio est vera actio practice eductiva: sed homo vere generatur; ergo aliquid hominis vere educitur; non forma; ergo unio: sed quidquid educitur realiter distinguitur a mat.ª; quia vere ab illa educitur; ergo.

Hoc argumentum magni etiam habitum ab adversariis solutionem illorum etiam spectat: nam iuxta plures ex illis actio conversiva, vel transsubstantiativa est vera factio corporis Christi ex pane: sed corpus Christi non producit, sed productum supponit; ergo. 2o: actio intensiva qualitatis est actio transiens productiva magis calidi: sed iuxta plures nec producit subiectum, nec calorem, nec aliquid aliud; ergo. 3o: Beatissima Virgo est et dicitur Dei genitrix: sed Deum de novo non produxit; ergo. = Respondeo ergo negando antecedens. ad probationem distinguo maiorem: aliquid concretive, et per modum compositi, concedo: abstractive, et 2dum se per modum entitatis simplicis, nego. et distinguo in eiusdem probatione minorem: nec mat.ª producitur, nec forma concretive, nego: in abstracto et 2dum se, concedo minorem. et nego consequentiam. unde patet ad probationem.

Terminus quid, sive totalis generationis hominis est totus homo, qui vere, et absolute dicitur genitus, quia transit de non esse ad esse per generationem, non autem transit de non esse ad esse per generationem alicuius partis, quia partes habentur per creationem, unde 2dum se, et in abstracto non generantur: dicuntur autem generari concretive, non quia generetur mat.ª vel forma 2dum se, aut aliquis nexus ab ipsis distinctus, sed quia in mutatur mat.ª media alteratione, ipsi forma coniungitur, et unitur formae: unde generatio
„ facit mat.ª et formam esse simul in declaratione, et in formatione: ideo bene dixit S. Dio-
„ nisius libro de Coelesti hierarchia mors in nobis non est alicuius realitatis corruptio, sed
„ unitorum separatio: similiter ergo generatio est non unitorum unio.

Si autem dicas: quod si unionem distinguitur a partibus concretive sumptis, causa unionem producens debet producere partes quia ibi non potest simul produci, et non produci: dicendum est partes concretive produci, quia vere generatur compositum, sive concretum substantiale homo, sicut vere corrumpitur, quin partes corruptionem patiantur. ad confirmationem dicimus omnem generationem esse eductivam saltem dispositive, in quantum educit ex mat.ª dispositiones ad formam uniendam. totaliter doctrina doctoris angelici. thoma
„ q. 3 de potentia articulo 9 ad 7 dicenti: in aliis generationibus generatio est causa „
„ ipsius formae; in anima autem rationali est causa unionis talis formae ad mat.am, per „
„ hoc quod disponit mat.am ad eam. „

Arguitur 3o: actus illi, ad quos mat.ª et forma sunt in potentia distinguuntur realiter a mat.ª et forma: sed mat.ª et forma sunt in potentia ad unionem; ergo. Consequentia est evidens, et maior patet a paritate intellectionis, quae realiter distinguitur ab intellectu, quia intellectus est in potentia ad illam. Confirmatur 1o: unio accidentaliter advenit partibus; ergo realiter distinguitur ab illis; confirmatur 2o: mat.ª intrinsece mutatur, et perficitur per unionem; ergo unio cum forma est aliquid ~~dis~~ intrinsecum realiter distinctum a mat.ª

Ad argumentum dico unionem esse actum 2m. ad quem mat.ª et forma sunt in potentia, non entitative, sed denominative, quia unio entitative est ratio pura potentiae ut se habet ex parte mat.ae, et actus ut se habet ex parte formae, denominative vero importat concretum in actu 2o. intellectus vero est in potentia ~~intellectiva~~ entitativa ad intellectionem, quia entitas huius est extra entitatem illius. per quod patet ad 1am confirmationem, unio enim accidit partibus solum quoad denominationem. ad 2am dicimus mat.am intrinsece mutari, et perfici per unionem cum forma, non quia recipiat unionem distinctam a forma, sed quia recipit formam distinctam intrinsece ad

Arguit: vno partū integralū è realiter distincta ab illis, vt partes integrantes quantitatis; ergo & vno christmatis & formatis: vno accidentis cū subiecto distinguitur ab extremis, non hoc vno è in luxuria, quod realiter distinguitur ab subiecto, & accidente; ergo. — Per mis. ad. ne. ergo: non vno partū integralū potest esse distincta, quia intrinsecē ordinantur ad primo dū actus, & potēs. ad formationē requiritur, & inclusa quantitate, quali cū vno accidentis, sicut a praeexistente actu alterius luxuriā, hoc autē è vno, sed modus esse tendi distinguitur a subiecto, & a specie accidens inherentia accidentalis, sicut in sistit & plat subsistit in inherentia substantiae.

Q. 2a. Vtrū totū subtale sit Realiter distinctū a partibus simul sumptis. S. Cc. 1a Explicatur titulus, & referuntur sententiae

Dubium hoc solū quod habet locum ponit substantiae, & non de supposito, hoc enim quod dubium distinguitur a partibus simul sumptis, & omnis, quia ponit ens ut quantum distinguitur a partibus non in partes distinctione inclusionis, et inclusi, homo enim distinguitur a parte rationali, & sensitiva, & materia, & forma omnis tuenta Scholastica cū multis Doctoribus, & plures antiqui thomistae, quibus adhaerent ex Societate Jesu Conimbricenses, & parva pasica, & ex nostris Reverendissimi, & illustrissimi D. Dadacus de Silva. Negativa omnis è intrinsecus Scotistae, & Jesuitae, & cū eminentissimo D. Arguriano, & Pronda

Nostra Conclusio.

Totū subtale non distinguitur realiter a partibus simul sumptis, & unitis. quarto exemplo sophistarum 2o. de anima capite 10. decimo: anima, & corpus è animal, sicut pila, & vesus è oculus, exemplum Philosophi capite 3o: aliquando è aliquid totum ut potū in partibus, non enim est aliquid è totū, quā partes. sentit D. Thomas 2o. 3a. quaestiones ex sententia prima, & materia, quia est realiter ita alia ab eius. subsistit & ratione, quia cū materia per formam fit hoc aliquid actu, illa a forma non esset substantialis, sed accidentalis. ex quibus sic: forma illa tali, non esset accidentalis, quia è forma oppositū substantialis. dum ergo nec substantialis, quia non è actus sui; ergo.

Oppositū: homo non distinguitur realiter a quantitate suis partibus simul sumptis: alias, nec rationē quarto totū vtatur quantitate distinctū a suis partibus unitis, & ma. sic cum potest, quia totū illud non est descentia oppositū, sed esset oppositū subtale. 2o. Et alius, quia non assignatur partes illius oppositū; ergo. Negatur: & totū illud 3o oppositū distinguitur a suis partibus, & non? si hoc habemus totū oppositū in distinctū realiter a partibus. Si sic ergo in quinto an totalitas, illa oppositū sit, an non, an distincta, & indistincta a partibus.

Nūc quarto nūdū sic argumentū: si totū subtale distinguitur realiter a quantitate a partibus unitis, in clusa è ista, & aliud, non per formā totalitatis, in quā nūc: per totalitatis esset isolata totū, non? Si sic ergo totū illud a quantitate distinguitur realiter a partibus. si sic totū ergo forma totalis è pars; ergo ex illa 2a forma, & parte ita alis, & partes ita ut ptū. & quo in quinto, an in distinctū a partibus illis, & non? si ita; ergo oppositū distinguitur a suis partibus. si sic in quinto an totū illud in oppositū, & simplex, & indistinctū? & hic ut supra & cedimus in in pnitū, ergo.

Respondet clarissimus Silva potū insultans exmata & forma unitis non per oppositū in esse sed per implicatū, similiter & ē aquadā entitatis indivisibilis, in quā transeunt, & transpartū materia, & forma ut unū = sed ita ait sustinet hic è intrinsecus, quia ad similitudinem distinctū necessario in per distinctū. & oppositū transit realiter ad ē unū per implicatū: forma, & materia non realiter distinguitur; ergo. 2o: aquinat implex unitas, resultans ex sub distinctis intrinsece causatis: sed materia & forma distinctū realiter, & mutuo causat; ergo quarto. 3o. Ratione causa intrinseca è causa per participationem entitatis potū simplex; ergo.

Respondet Pontius exmata & forma unitis, sed cū adiectione alicuius 3a entitatis, quod è effectus materia, & forma = sed ita: sic totū esset unū per unitatem oppositū causatum intrinsece a suis partibus; ergo esset distinctū a partibus 3o illud oppositū. ad è ecce totū ista adversarias, & sic quaesiquitur: quia non alia ratione totū distinguitur a materia & forma unitis, nisi quia ab illis causatur; ergo. 2o: & materia, & forma sunt essentialis in

g120 vtum totale sit realiter distinctum a partibus. sūptis. S. 1a. textus titulus & sententiae

tum sicut et totum et ipsum illud, ergo? ipsum non illud a parte non distinguitur, sicut nec totum ab ipso totum. Ergo homo non constituitur per corpus et anima essentialiter.

Denique in quinto natura solutio nostra quatuor ult. positis materia et forma unitis, et multo aliosque exactio, datur totum substantiale essentiale; ergo superfluit totaliter illa apertius distincta. Nec quatuor: positis precise materia et forma unitis, datur compositum distinctum a partibus integralibus et accidentalis: id compositum distinctum a positis integralibus et accidentale est compositum substantiale essentiale; ergo. Mirum dicendum, et maior quoad 4: positis materia et forma unitis datur compositum exactum substantiale et exposita substantiale: id hoc compositum distinguitur a partibus integralibus, quod exactum, et potest componi, et datur totum accidentalis quod non est exactum substantiale; ergo.

Solvuntur argumenta.

Argues 1° ex philosophis sententia primo et septimo Metaphysicorum textus dicentis: vestis non est ex, et Metaphysicorum textus 6° Albertus vane 6. d. 2. et Summulis textus: tunica est aliquid praeter partes = sed in his philosophus non statuit sententiam adversam: nam vestis et tunica partes sunt numeri totales partes distinctae, tantum ipsae, quae ad nexus, denotius enim nostram explicitam nexus partes, sed ex iis unitatibus. Bam est partes B, et A, quia B et A separatae sicut B a posito componunt, ita ab: in textu loquitur de partibus horum in supposito, in quorum non negamus esse distinctas partes, tamen aliquibus et cum toto distinguitur a partibus unitis, in triqui distinctione partes, virtualiter et primaria, quae quidem non excedit intra totum et partes unitas, sicut intra substantiam, et substantiam.

Argues 2°: causa realis maior ab aspectu distinguitur: sed materia et forma maior realis causat compositum; ergo materia per se nota; quia materia est potest esse causa realis sui ipsius. Mirum dicendum: compositum ex et causa materia et forma, et materiali: sed materia et forma sequaliter; ergo unitis = instantia argumentum intra accidentalis, quod instantia plures adversarios non distinguitur a partibus simul sumptis. Insta etiam extra Scotum supra aliquatenus: nam instantia sunt totum et substantia distinctum a partibus et compositum; ergo ex parte ab quod partes causant illud totum, et sic hoc habemus totum substantiale compositum non causatum a partibus. Ipsum non vitat accidens in compositum.

Ad exactum per solutionem materia et forma sumpsit inter se ad invicem, et ex aspectu compositi: 1° modo materia causat per forma ipsam accipiendo, et forma materia ipsa in forma, 2° modo nec materia nec causat accipiendo compositum, quia ipsum non accipit, nec forma in forma ad quia ipsum non in forma. Unde ergo causat compositum quatenus dicitur causa altrinsecus, vnde solum sequitur materia solum distinguitur a altrinsecus in modo quatenus aperta, nemum aperta, similiter et forma amata. Vnde cum autem ex, quod materia et forma in actu sumuntur non causat compositum, at vero materia unita forma, et forma unita materia, hoc est una in actu, et alia in obliquo illud in adequato modo explicato causat.

In forma ad argumentum 3 certa maior negatur distinguendo minor: materia et forma coitus, et in actu negamus: vna in actu, et alia in obliquo 3 certa minor et 2 nego segam. ad probationem obliquo, quod compositum dicitur causa ex aqua materiale, et forma in actu sumptis, non omnis causa ex aspectu accipitur et habet in actu: hunc autem deduco, quod materia et forma simul in actu, non posunt se ad invicem respicere, quia ad invicem solum separatae quatenus mutuo se causant. simul ergo in actu sumptae si ipsum compositum constitutum, illud non causat. imo non nec ipsas causat, quia aspectus et respectus habet in obliquo ad causa.

Dices: aliquid adequata causa intrinseca adequata ipsius: non solum materia nec sola forma; ergo ipsis simul in actu; ergo totum aliquid distinguitur a partibus in actu sumptis = distinguo maiorem: aliquid adequata in genere causae: nego: non in genere materiae maiorem. materia enim est causa adequata in genere causae materialis, quia accipit forma, et forma est adequata in genere causae formalis, quia adequatae actus materiae: vnde causae intrinsecae quia causant compositum per se ipsas, quae ambis adequatae sunt in genere, solum in adequatae si respectu constituti, et compositi, ab illo distinguitur distinctione includentis, et inclusi. et tunc causae extrinsecae adequatae ab illo distinguitur, quae illum non constituit sed producit.

Replicas: ergo materia et forma et causae adequatae in genere, ergo in actu sive et simul et collecta causant compositum. Quatenus 3 nego: materia et forma et causae adequatae dicuntur simul et causant, materia enim causat accipiendo, et simul accipiendo in forma materia; ergo = 3 certa 1° nego 2 nego. ad probationem distinguo: dicuntur simul simultanei quo existunt et causant 3 certa: simultanei forte sive causalitate

ergo suppositum. Causalitas, materia, & forma, et in eodem instanti, sed in diversis signis, unde in signo in quo intelligitur materia unita forma, materia quae in ente et causa intelligitur, & vt prior forma; ergo in eodem signo, & in ente operantur ut causae intrinsecae, nec vt causae separatae.

Insistis: realitas, & existentia obiecti distinguitur a forma, ac materia, forma, & vno: sed materia unita formae realiter distinguitur a forma, vt unitae distinguuntur inter se; ergo & in toto. Ad hoc dico, quod licet existentia obiecti realiter distinguatur a forma ente, ac materia ente, & alia in abstracto, falsum videtur esse, quod supposito vt vnitae sunt posito, & alia falsa: sic existentia obiecti non est entitativa distinctio inter hoc sapiens, intellectio concepta in intellectu intellectus accipiens intellectum. & tamen hoc est verum posito: intellectio concepta in intellectu actus vitalis, & hoc est falsum: intellectus capiens intellectionem in actu vitalis, quia in priori data entitativa obiecti cum actu praedicati, & in posteriori.

Ad 2dum dico quod cum dicitur materia & forma unitae distinguuntur inter se, materia & forma accipitur dividitur sive, & ad vicinius sensus exprimitur ergo est materia unita forma distinguitur a forma, vbi distinguitur a forma ut materia, sed non sola: unde solum si quis totum distinguit a materia, & forma sed non simpliciter: si autem dicant materia, & forma collative inter se distinguuntur, & non sumpsimus, & falsum dicitur: nam collative inter se, et relative vt eiusdem respiciunt materia & forma simul sumptae, & sic dicitur materia, & forma collative, & inter se distinguuntur a forma ut materia, & forma simul sumptae distinguuntur a materia & forma simul sumptis, quia ex falso.

Arguis 3o: dispositio subtilis vere praecedit, & corrumpit: sed hoc verificatur de partibus simul sumptis; ergo. Forma data: dispositio subtilis est vnum ex se: sed non est vnum ex se nisi distinguitur ex partibus vnitis, quae partes vnitae per aggregationem vnitae; ergo. = nego minor, quae partes secundum sumptae et aggregatae, & corrumpuntur. ad 3 formam dicendum maior, nego minor & inclusa propositione: manentibus per aggregationem, non per ordinatae, per modum actus, & potentiae sed ex entibus sumptis, vt non simul dicimus: dispositio vere & in quantum praesentis.

Q. 3a Vtrum existentia entis creati distinguatur realiter ab ente. Q. paucis praenotatis sit resolutio.

Licet valde metaphysicum sit celebre, et tota mysticum alienum penitus non est ad praesentem, valde enim utile est ad perfectam notitiam positionum naturalis. Aperitur tamen, quod nomen essentiae essentia intelligimus praedicata essentialia, per quae exercuit esse ens in actu natura, & extra causas positae, vnde per quae sensibilia constituuntur distincta a separata cum essentia metaphysice sumpta, & in statu possibilitatis sed ex entibus sumptis, vt non simul dicimus: dispositio vere & in quantum praesentis.

Quaeritur ergo dubium, an in actuata alia sit realitas essentia ab existentia alicuius: an ens actu existens realitas existens per id ipsum quod physice, & essentialiter. in quo ipsa facere esse non distingui realitas ab essentia: ita Schotus cum suis, Doctor cum suis minoribus, quibus adhaerent Palmarius, Spinula, & alii. Contra istam opinionem distinctionem realem inter essentiam creatam & eius esse stat. ita omnes antiquiores Thomistae: ita Tartaretus, inter quos Eminentissimus Prondatus, & Antiquiores, & illustres Silva, & Mondata. eandem stat ex partibus societatis anglicanae Minorum Conimbricenses, Molina, Pascha, Rubio, & Alvertinus.

Nostra Conclusio

"Omnis essentia creata distinguitur realiter ab sua existentia: non vero praecipue ad ambiguitatem praedictam Scotistarum Angelicarum Doctorum, & cum multis multorum" "multorum quibuscumque societatis, nam praeter quamdam plurimorum locis distinguitur et esse ab essentia, & esse nomine unam mutua intelligitur essentia praeter, & existentia, illa essentia sic verbis exactis apud culo & sic pertinet verba: essentia, & essentia actualis existit, & fuit realitas stamen diversitas: quibus verbis manifeste in pugnatur ex oppositio ad veritatem, qui nomine essentiae intelligitur longe in S. Thomas sublata, & quando existit intelligitur nomine distinctionis intelligitur distinctionis actus.

Quatuor sch. ratione omnium: essentia simplicata cum sua existentia esset simplicitatem finita, & actus puros: sed nulla essentia creata est infinita, & actus puros; ergo nulla essentia creata est simplicitatem realitas existentia.

q. 3a vt 4a entia distinguatur ab esse paucis notatis, sit

p. ratio maior: essentia identificata cum esse est identificata actu ultimum in
mundo recepta: sed actus ultimus in mundo recepta esset non plicatus in primitus, et
actus purus; ergo. p. ratio minor: actus animali recepta, animali mixta ex inti
ma entis, sed actus limitatus in lima entis esset simplicatus in primus; ergo.
minor certa. et maior ex D. Thomas 1. ostra q. entis capite 43 ubi ait: omis actus
altior in ultimo entis terminationem accipit in eo in quo est, quia quod est in altiori est in ello
per modum recipientis; actus enim in ultimo in ultimo terminatur:

Maior q. ratio ratione:
et ratio per quam ratio prima: ultimus actus exprimo recepta non est limitatus; ergo
ab alio dividetur limitari. accepta, quia actus ut talis est lima perfectionis. sed
ergo sequitur. unde subsumo: esse identificata cum esse non potest limitari nisi in
alio recipiatur, sed alio recipiat: sed esse identificata cum esse non potest limitari in alio ut
patet, quia in esse non potest recipi: quod quia esse est in alio recipibile, ut pa
tet in angelo; ergo sequitur quod limitetur ab alio quod recipiat: sed esse non potest ab
aliquo recipi; ergo. p. ratio minor: esse est ultimus actus in lima entis: sed ultimus
actus in lima entis non potest ultiori actu recipi; ergo.

Vrgetur esse identificata
cum esse non est perfectibile in lima entis; ergo in ella lima est actus purus. acce
pta ratio: esse identificans est identificans ultima actualitas in lima entis non est perfectibile in ella lima; ergo.
minor patet, quia esse identificans ultima actualitas in lima entis habet actu
perfectitatis omnem perfectionem illius limitis. p. ratio maior: est ultima actualitas
in lima entis; ergo. probatur acc: est a quo omnes entis reditur existens: sed actus
quo omnes reditur existens est ultimus actus in lima entis: ultimus, quia per ella
omnes entis extra extra omnes mas causas in lima entis, quia omnes dependent ab ex
omni ad esse tanquam ad ultimum actum ipsi conservantis; ergo.

Divissimo Doctor
axiut ad vrsaxi huic efficaporatoni. 1. enim negat esse in primitus, esse non
recipiat, nec recipiatur: nam ad limitationem creatura sufficit nulla creatura ad
dependentia in esse, et ad vrsaxi = sed hoc solutum nullum assignat in tabulum intrin
secum entis creatis; ergo creatura ab intrinseco esset limitata. 2. creatura in
quo nullum limitatum intrinseco ab extrinseco limitari non potest; ergo. acce
pta ratio ad vrsaxi = ratio ad vrsaxi in intellectus identificans nullum actum esset
in primitus in lima intelligibilis, ab limitatus ab intrinseco, quia ab extrinseco;
ergo. vrgetur: omnis actus ille esset in primitus in lima intellectiva, quia identificans
ultimum actum talis lima: sed esse identificans est identificans ultimum actum in lima
entis; ergo in tali lima esset in primitus.

3. Dicendum ab alio fit datum in limitatio
ne, et indigentia intrinseca creatura: sed intrinseca limitatio fit datum in
tionali recipienti, in primam dicit; ergo. 4. si solutum vera esset a prima
tuinseco unione hypostatica: creatura identificata subsistens, nec subsistens supra
naturali creata: sed hoc non repugnantia probatur a suaxiz. hoc ipso axiomate;
ergo. Secundari essentia identificanti est limitata, quia licet identificet
ultimum actum, tamen potentia recipiva accidentium, a quibus limitaretur: dato
enim quod Angelus identificet ultimum actum est, potest adhuc recipere intellectum
et voluntatem, et actus intellectus et voluntatis = sed ratio: esse limitata in
lima est. non potest limitari per ordinem ad accidentia: sed substantia identificans
est esset limitata in lima subsistens; ergo. minor probatur, et maior patet
quia in primitus in lima subsistens non potest ab accidentibus limitari. vrgetur: subsistens
angelus identificata cum esse esset actus purus, et nullo modo potentialis: sed actus
omnino in carens accidentium; ergo et in carens limitari per ordinem ad accidentia

Occurrit ab Dicentes esse identificata realiter cum esse, ab ella distinguitur per ratio
nem, quia dicunt esse positione metaphysica cum actus et potentia, quod apponitur in
primitus, et actum purum = sed ratio: ista pluralis ad versaxius dicit esse positione
metaphysica intrinseca est et attributa divina: sed Deus est in primitus, et actus purus;
ergo. 2. negantes esse positione metaphysica intrinseca et attributa divina, illa
negant, quia Deus est actus purus; ergo assimilantur esse positione, et esse positione metaphy
sica supposita esse entitatem realem intrinseca est. et est. 3. subsistens identificans ultimum
actum in lima esse positiva, non solum physice, sed metaphysice esset in primitus, ergo et
subsistens identificans ultimum actum in lima essendi. Ad cum sua axio non est, sed sub
sistens est esse ultimum actum et sequitur est identificata est limitata in subsistens
non subsistens quia quod est in potentia: sed ratio hoc solum manifestat ratio axiomatis.

Di. Tho. nam 1. opponenta articulo 2° ad nonum in quit: est ultimus actus non extrinsecus, sic aliud est. Item 2° gravamina articulo 2° ad 3.: ipsum est ultimus actus quia partabilis et bonis, ipsum autem nihil participat, idem 8° opusculo 18 capite 80: prima substantia est actus quia est prima apparitio vel ultimus actus, qui est; ergo solutio manifesta opponentis Angelico praecepto, et sequitur sol. opponentis Illus Doctoris.

Dim. 2. probabilissima ad opinionem idem pecunia est cum subsistentia. 3°: ex solutione sequitur esse subsistens esse tertium genus est distinctum. 4°: impossibile aliquid distinctum subsistens ab esse, esse non potest limitari per actum subsistens; ergo. Probatur acc: quilibet ens creatum limitatur per ordinem ad actus subjecti praeexistentes: sed subsistens non est actus limitans sed limitatus; ergo. 5°: non solum justa creata substantia subsistens est intrinsece limitata, sed etiam ipsa substantia entis creati. Tandem: aliquid per varias naturas limitabile est ut omnis ens subsistens accidentis: sed haec quidem est subsistens, alias esset omnis subsistens, dicentes esse determinata substantia; ergo. Imo aliis libentius solutionem minus probabilem, sicut et aliae sententiae nostra sententia Dicta enim supeciant paliquali illius nostra.

Obiectiones contra nostram sententiam in pugnantibus.

Sed contra nostra sententia: esse creatum sit ultimus actus identificatus cum essentia non esset infinita; ergo. Acc probatur: prima substantia identificatur in primo modo, et natura accipiendi, quia est actus et materia, et prima: sed materia et prima infinita sunt, ergo. 2°: ens creatum finitum: sed haec non multo accipitur; ergo. 3°: causa finalis identificatur cum actu et ab eo in finitum non; ergo. 4°: finitum additum finito participatum in finito: sed ens, et esse existens quid infinitum; ergo excellentia identitatis in ipsum infinitum. Tandem: esse identificatur cum illa: sed esse est in finito; ergo.

Ad obiecta: ad 1. rationem sciendum quod modus modo sequitur: quia enim primum modum et accepto exprimo accipitur et accipi, et accipitur, idem in primo modo, et accipiendo excludit ex adito: et ita est in exprimo accipitur et limitatione. ad 2. rationem etiam sciendum quod modus sequitur, quia esse non accipitur tamen est ad quod impetrat, et ratione huius potest limitari, et in expetit. ad 3. per modum acc modo sequitur, quia causa finalis, prius actus adducit in potentia ad aliud unde limitatur.

Ad 4. dico esse ad quod est participantis non est finita, quia quabis existentia in se sit infinita abstractam participantis participantis illius limitatur, et illicet accipitur. Hoc claxis est instans, et probatur in intellectione, quod quabis in se finita sit, in finita tamen per et identificatur cum intellectu. ad 5. sciendum quod modus sequitur, quia est existens in ratione polysistentis, ad quam alia non devenit dari, sicut nec ad unum non distinctum datur alia unum iusta ad unum saxius: in finita tamen non est esse, quia intuitus non est limitatus per accipiendum in esse cui est actus ultimus: quod accipitur non datur in esse identificati est, nec in esse identificata cum esse.

Dicunt Obiecto: esse identificatum sua est, quia est ratione polysistentis in actu 2°: sed quilibet esse esset ratione polysistentis in actu 2°, iusta ascendit esse identificatum est; ergo esse identificatum est esset finita; disparatum ergo ambiguitas nata est manifesta principium = sic ingeniose explicat laudatus Doctor. Ultimus 8 ascendit ratione hoc non posset solvi, nisi in tandem idem praedicti: sed aut dari nos parex Obiecto: nec sic arguimitox: iusta esse, et sequitur substantia creata participatus identificatum intellectionem, quia esset infinita: sed esse intellectionis identificatur cum ipsa absque infinitum non; ergo esse est potest esse cum identificata absque in esse Angelo posset absque infinitum non identificatum est.

Respondeo ergo, quod sicut intellectio identificata cum intellectu esset infinita, quia est ultimus actus delimitantis, quia ascendit non est limitabilis, ita esse identificata cum esse esset infinita, quia est ultimus actus delimitantis, ascendit limitabilis: et sicut intellectio identificata cum ipsa non est infinita, qualiter limitatur ab agente, quod est intelligens ut quod, et accipit intellectionem quod est id quo intelligitur, ita esse cum identificata, et id quo esse existit, limitatur ab esse in quo accipitur, quod existit ut quo, quia ex limitatur, et ex actione, et ex accepti delectate. nos ergo assignamus principium limitationis principium, ad vex saxi vero nulla cum fundamento assignata, sed ipsi opinantur, quod ex instantia adducta stat.

Dicuntur falsa axiomus est esse ultimum actus; ergo intellectus identificatur est non infinita. Acc probatur: prius intelligitur est quia subsistens; ergo non est, sed subsistens est actus ultimus. Acc probatur:

est a è actus entis, & subsistens subsistit: sed primus intellectus ratione vere existens
lior entis, quia naturaliter particulariter subsistit; ergo. 2 pr maior: primus è esse actus,
quia subsistentis; ergo subsistens è ultimus actus. 2°: intellectus est actus è in potentia ad
intellectione; ergo est in è ultimus actus = ne go acc: ad 2 rationem distinguo
acc: primus primum tantum logicam, & subsistentia secundo: primum ratione materiae, quia radicis, ab
ortum pro quo ratio ne go acc. vna pars adq rationem.

Ens enim è eius actualitas, la finis patet, quia subsistens & subsistens: vnde recte esta in parte ex subsistentia,
in extra, & sequentia è illa primum primum ratione est in distinguendo sequentia, & primum ratione
vnde explicat nobis, stat, quia actualitas entis ultima è homogenea, tanquam ratio
omnia claudens, nam sicut ens è extra duos vniversalissimus in esse nondum actus
eius & vniversalissimus in terminando, & sequentia ultimus, & drogal
liber pro quo ratio distinguitur ens, & est entis, & vniversalissimus in terminando subsistentia.

Ex quibus quia ad superiora analogia entis, huius actus & vniversalia actuale, & sing
mentis pro quo superiorum. ad 1° quatenus: 1, subsistentia est per essentiam distinctam ratione, 1 n.
Sed 2 omnia esse, tuae & vniversalissimus in terminando distinctam, & sequentia est ens per posterius sub
sistentia, quia ligè è subiecti suscepti vni illius. 1 ts; ergo subsistentia è posterior propria
essentia: sed subsistentia actus ling & subsistit, & è esta actus entis; ergo ex hoc sequentia
posterior ratio, subsistit vna pars ad 2 pr matoris. ad ultimum dicimus intellectum
esse tiè è actualiter è in linea essendi, non in linea agendi.

Praecipua argumenta solutio.

Ar quinto: est creata per quam à entitate è extra causas: sed hoc è essentia; ergo.
Quia maior: est creata per quam à entitate è in ratione entis actualis; sed
est creata è extra causas per id per ad statuit in ratione entis actualis; ergo.
minor vitatur certa, quia ens actuale ex excessu, & hic è extra ratione positivitatis.
Quarta maior: est creata per quam à entitate opponitur nihilo sui: sed est aperta
nihilo sui è ens actualis; ergo. 2 pr matoris: est creata dicitur per se ipsa è esse sub
caritatis sui: sed est, quia per se ipsa dicitur è sub caritatis sui per se ipsa entitis;
ergo. Quarta maior: est creata per se ipsa non è intra causas: sed non è int
ra causas è non è sub caritatis sui; ergo.

2 pr matoris 2°: excludit actualitas exis
tinguit stradatorum è esse tui: sed est actualitas exist per se ipsa excludit nu stra
dictorum, se vel est creata; ergo. 2 pr matoris 2°: est esse tui per litas, per id per ad tra
minat actionem productiva: sed est per se ipsa terminat actionem productiva; ergo. maior
è certa, quia actio productiva tendit ad manifestandum. 2 pr atris minor: est creata
per se ipsa è ens physice creatum: sed ens physice creatum per se, per se ipsum terminat
actionem productiva; ergo.

Solutio supponit, ad 1um productiva ad entitatem, & productiva
actualitatis. actualitas sic est physica; & actualitas est: actualitas est
physice, è actualitas entitatis ipsius, per quam apponitur ad entitatem.
actualitas est, è actualitas sistit ens in ultimo, & ad quam productum, & ter
ch apostolum è existit. tandem supponit, ad quelibet res potest duplicitas intelligi pro
cta, 1 sic est vel actualiter in natura, 1 ultimo sphen, & terminatum: ad 2 sic
actualitas entitatis vel est physice. ad 2 sic quinto actualitas est vel ratione pars lis
ultimo terminat productionem, 1 vi productum.

Inpx ma ad argumentum nego maiorem:
ad 1 ratione distinguo maiorem: è in ratione entis actualis actualitatis
est esse entis, nego maiorem: actualitas entitatis vel est physice secundo maiorem;
& sic distinta ratione nego sequentia. ad 2 rationem distinguo maiorem: opponitur nihilo sui
secundo: nihilo est subdistinguo: conexe secundo: primum, & sphen nego maiorem, & sub
cadit distinctione secundo & nego sequentia. ad 1 pr matoris distinguo maiorem:
distinguitur esse sub caritatis sui quoad entitatem secundo: quoad est subdistinguo: primum
vel, & in sphen secundo: primum in sphen nego maiorem, vna pars ad modum & prat
one est ergo solum distinguitur esse per se ipsum intra causas, vel actum, in sphen, quia per
se ipsum in ellos signo è in via ad habendum alio est, quod è ultima causa terminata
vel est. Pro solutione 2 pr matoris adversantur, ad extra, quod stradatorum productionis est physice
est è ens physica, quod excludit per positionem est in sphen est entis in signo
est: est vero è stradatorum in productis, quatenus cum ipsa omnitis est productum. hoc
supposito distinguo maiorem: excludit stradatorum ta productis, quia est productum, sive
non est est, & est secundo: productum per se, sive non est est nego maiorem, 1 illa subdistin
go distinctione data: secundo in hoc sensu & nego sequentia. ad ultimum distinguo
maiorem: per quod terminat physice, & ens est entitatis per est, non in signo est physi
sic è ens physice essentialiter, & in via ad est, & solum in sphen extra statum positivitatis.

Ad hæc ca pæatis ad wextrx Dari signa instantis, & instantis in parte: instantis in parte è mo mutata in parte durante. Signa si quale est instantis, ñ in se, sed per nostra intelligentia, quatenus intellectus sepit ordinata, & successive, quæ in eo instanti fiat. ex quo pt, qd intellectus, nequit intelligere positive, id qd tota re ale in tanti ñ re qual etx: at patet aliquid in instanti re alicui fieri, qd intelligatur aliquo signo, sed mo potius adeo tamen negative intelligo per instanti: ex hac doctrina, q quo plura exiplaria de cursu temporis habebitur, dicimus nunc est, de est ei in eo instanti, et extrinsecus intelligi in signo est: nec intelligitur esse ultimo extraones, suas causas, nec ultimo extra statu positi relata, nec sub esse causa tassi esistentis, quia signum illud negative se habet cum causa est, qd ultimo extra manat est.

Dices: ñ intellecta est intelligitur in eo signo productionis, ergo ut aliquid actu; ergo ut dicimus ens in subcausa sui; ergo in illo signo nihil est intelligitur intra causas. ergo tota est intelligitur extra causas. quod hæc sequa: tota est intelligitur extra causas, quando nihil est intelligitur intra causas: sed in eo signo nihil est intelligitur intra causas; ergo. — Distingo acc: ut aliquid actu entitative physice, concedo acc: ut aliquid actu intentive, nego acc: ut aliquid actu ad esse quæ. concedo 23. intellecta de causis productivis, & nego nihil est intelligi intra causas terminativas, ut patet ad 33 sequa, & ad quartum illum.

Esse physica in eo signo productionis, sive in quatenus è entis physica actu in plete ñ est physica intelligitur intra causas productivas, nec intra causas intrinsecas intelligitur esse intuitivo, sed tamen, ñ intelligitur in illo signo extra causas terminativas, nec extra est, & subsistit. Sed subsistit. est enim ñ solum è producibilis, quia ad esse physicum, sed etiam quoad esse est terminantis, & applicantis esse physicum, idcoque in eo signo intelligitur intra causas è est terminatum est.

Replicabis: nihil è est ablata est; ergo si est in eo signo aliquid entitative, è aliquid actualiter est. — Distingo acc: ablata est positive concedo: ablata per privationem nego acc: & distingo quem: si è aliquid completum, & determinatum concedo sequa: si è aliquid est physice intrinsecum nat nego sequa. si enim est in eo signo excludere positive est, nihil est in toto instanti, se cum autem solum per privationem se habet ergo est: sicut ex dono se habent: nam est in eo signo implicitre positive, ut causa materialis est, idcoque illa ñ excludit positive, sed adsumit per privationem.

Arguitur 2°: est tertium quartum extrinsecus habet est, qui accipitur in illa: sed hoc è falsum: ergo. quod ratio minor: est ñ accipitur in est positivi, alias hæc esset causa materialis: sed hæc accipitur in est existenti, alias est ut accipiens est, & propinquo ad illa esset existens; ergo. 3 pars matr: omnis causa è existens, & in actu propinquo ad illum effectum; ergo est ñ potest è causa accipiva materialis est, quia esset existens propinquo ad est. nego min: ad probationem distingo min: ñ accipitur in est existenti re duplicative sed: in est existenti specificative in toto instanti nego min & distingo.

Est quartum ñ accipitur in est ut existenti, alias accipitur in ipsa, accipitur tamen in est existenti specificative, sive in est, quæ alia existit per est certa, sic calor accipitur in subiecto, ñ ut calidum, sed in calido specificative, id est in subiecto quod est calidum a calore accepto. ad 2 m matrona tamen dicimus causa materialis ñ propinquam in actu est, & propinquo ad effectum; quia in signo causalitatis sufficit qd intelligatur natura passiva constitutiva causæ, constructionis autem necessaria ad causam ñ propinquam illa quæ se habet extra actum ñ sufficit ut tota instanti ponatur: huiusmodi è est, unus solum requiritur, qd causa materialis sit existens in instanti reali, in quo accipitur.

Dicis: causalitas existit in signo causalitatis: sed causalitas existens nequit per vinculum causam existenti; ergo causa materialis ~~cau~~ existit in signo quo causat. — Nego causalitatis causæ materialis existens specificative, & ñ reduplicative in suo esse: causalitas causæ efficientis existit publice reduplicative in eo causalitatis; ergo, & causalitas causæ materialis in eo signo: vegetx: est res perfectus est, & sua natura propinquitatis est è causa efficiens: sed hæc è existens propinquo ad effectum; ergo si est distinguitur ab est, est existit propinquo ad est, qd è in eo casu.

Solutio in signum ata vera è, ut patet in mat 1°, quia è causa necessaria est totalis, quia per pars ponatur existens propinquo ad illam. ad 2 pricipio acc, nego sequa, quia causa efficiens causat dono ñ est, unde ut existens propinquo, causa vero materialis in dando, sed accipiendo est causat, unde nulla propinquitas. ad vrgentia dicimus, qd est ñ è vera causa efficiens, causans per qd pri à causalitatis est, & propinquitatis, sed tota est, quia propinquitatis emanatione venit ab est, unde ñ per quam vitra ines est propinquo supposita.

Arguitur 3°: distinctio realis accipi alis exigit extrema realia actualia, sive actualiter est: sed est ut distinctio ab est

nē extremū reale existens; ergo nē extremū realē distinctū ab actualitate ponendo qd est distincta ab esse existentiæ vt qd ~~simplicatur~~ specificatur ve ex esse distinctā, quē è extra pali vt qd dl pluralitē existens, qd spectat ad actualē distinctionē, quē, si nēque extremū actualē esse, sed ad ipsum nūū extremū actualē actualitatis entitativa, et aliud qd sit præter huiusmodi actualitatis, si solum exigit extremū vt quo specificatur est. Ad quæstionem: separatio realis è separatio distinctionis realis: sed esse physica non potest separari realiter ab esse; ergo nec distinctio: — in hac volū argumentū, ad qd dicendū è realē separationē quam realē distinctionē, ex hac enim sequitur realis separationē: hoc patet in figura, quē è in separabilis aqualitatis extensa localiter in corporibus metis, qd è inseparabile ab intellectione, et in pluribus alis exemplis, in pluribus realiter distinctis, et inseparabilibus: ratione huius axiomatis è, qd separatio facta distinctionē, et cauta connexionis essentialis, distinctio vero nexū essentialē permittit: in quorū, quē separantur distinguūtur, et extraneorū, quē non separantur distinguūtur, quia posita è inseparabilia absentialē connexionē. Inquirit 10: an distinctio est ab esse ut ut, si ut amodo? Dicendū è distinctionē realē modo, quia esse è ipsum ut, modus ut modus extremorum eius intrinsecus entis: et hic est D. Thomas, ajendat et est, et è est esse de ratione realitatis ut res, hoc non præjudicat ratione, quia modus multiplicatus ajendat rei realitatis ut res, non quē pertinet, sed in ipso esse, quātū è realē ipsum mētū ut. Ut stat hic in quæstione an distinctio est, par pale, sed ex dictis facile resolvitur negative, quia ut dam ut apositū tua punta hoc quē vant pertinēt ipsum esse in distinctione realē est ab esse, et exio, qd mata ipsa habeat quē pria est: sed hæc a nobis ~~ut~~ in pugnata, ergo. Inquirit 20 pag. eiusdem an subsistentia distinguatur realiter ab esse? probabilior ū dicendū affirmativa est, cū Eminentissimo Cardinali de Aguirre: ella quē vero ex D. Thomā 2 extra dentis capite 54 dicere: in substantiis intellectualibus, quē ~~ut~~ ex materia, et forma composita, sed in eis forma è subsistens è unica tantū: composito actu, et potē, quē scilicet è ex substantia, et ē: in substantiis vero compositis ex materia et forma datur duplex compositio videlicet ex materia, et forma, et ex substantia, et ē: in quibus verbis. clare ut mentitur adversarius nostra scl. sopositia realē distinctionem esse ab esse.

Quod sic in forma: substantia distinguitur realiter ab esse datur in rebus in materialibus duplex compositio, et in rebus immaterialibus tantum plex: sed hoc manifeste extra dicit D. Thoma; ergo substantia distinguitur realiter ab esse supositia reali distinctione huius ab esse: maior patet: in substantiis immaterialibus datur compositio ex essentia et subsistentia, et ex supposito et essentia, et in rebus materialibus præter assignatas datur etiā tertia compositio ex materia, et forma, quia compositio è distincta ab esse, et quē elicit, et indicio; ergo. Probatur minor: subsistentia è existentia per se: sed essentia subsistit per ipsam è existens; et ergo et subsistens. Probatur min: essentia subsistit, nē essentia alio, nec essentia ~~per~~ per se indeis aperte, et indicio; ergo. Ace quod 23 ~~gra~~ patet, quia essentia subsistit per se, et ergo et accidentis. quod ad 23 probatur: quia essentia subsistit è essentialiter in linea substantia, et ergo et accidentis. quod ad 23 probatur: ultimū complementū personē è subsistentia: sed ultimū complementū personē è distinctum realiter ab essentia; alias subsistentia esset compositum per se; ergo. Sed dicēs: hoc è falsū, ~~ergo~~ quia aliter supositū esset aliquid essentialiter existens; ergo. Probatur min: essentia, et subsistentia actus divinus, divinus sic unū realiter distinctū; ergo — ad 23 dicimus supositū è essentialiter existens, modo, quo essentialiter subsistens ut sta ad varia ratione: signatē scilicet, et non extrinsecē, ut in disputatione de subsistentia dicta. Ad probationem distinguo maiorem: si actus divinus sit unus realiter logice, et in mutua exclusione secū: divinus sit physice, et mutua exclusione non pertinaciter: et sic distinctamē nego sequēlā. Ex linea manifesta subsistentia necessario per essentiā includit limitationē entis, ac alio actu subsistentia extra actus entis. obiecit etiā positū aliqua Angelica magistratus Thoma, in quib dicit ē facilius ponere ū supposito, sequi quē ad supositū: sed D. Thomas ex hac explicatione potest deduci sequela logica, quatenus in supposito pagē cartesta, et ligē ellius complementū extra modo sciendi, quē plura dubia circa id adhibent eminentissimū D. de Aguirre quinto ex libro exundis de ellos et: nobis autē dicta quē nūc supercēt, supercēt quē clave ad philosophorum.

LIBER 2um PHISICORUM: DISP. 4a.

DE NATURA, VIOLENTO, et ARTE:

Antiquis dixerunt intra naturis principiis nūc duobus causis è agendū: materialis ex eorum notitiē hoc de quē in rebus, et corruptibilis permixti, et corruptibilis ex ipso, sed ab aliqua causa, nihil penitus potest dare se ipsum ut sit: unde nē est, quē ens mobile habeat causas sui dominatrices, a quibus secundū pendit in posse, et

ita paxita d q exgit insus 3 com. hinc pt vt physicus ad at d omib causis, quia
ens mobile, biq aqua phisica pr pcius in notitiet pr causas, aquib pendet.
in hac exp d, putat one tra ata vi mu, da nata, d violenta nata opositu, d gra
te nat, sima d is cupulo, d in mutatici.

q. 1a quid sit nata, d quib. ratio nat. c-
veniat: resolbitur 1a pars dubij.

Nata multifariae accipitur. 1o nac sumitur p omni rerum creatione, d ista, in quo
pnsupponimus aliqd ti, l, n ee in rerum nata. 2o pro omnibus nata, qui dicunt
natura creaxit. 3o pro ea cui libet rei, quae nata plusqd ordinata, prout ha
ne adestq, aliqdo quidem pro ordine ad dpnitione, d physico nata pro ordine
ad operatione. 4o p subsistq, vt dist ab esta, d subsistq, vt humanitas. 5o. p
causis naturalibus, ap ab 2du p pria exigentia, in quo sensu omnis naturalis
vix. 6o p entia supernaturale, in quo sensu d nata quatq excedit vires
natq. 7o p tempera mtq qualitatis, sic dicimus Petru habere in mdtrition, l hila
rem. 8o p nativitate, d gratia tonum viventium, d sic dicimus, aliqui esse naturali
ter electum, l, claudum.

Denique accipitur nata p p in cipio operationum entis naturalis,
in quo sensu sic exp philosophorum unus dpnitur: e pincipium causa motus, d quie
tis, 1o, d pcipe, d n rdum actionis. Dicitur pincipium vt sumatur cum privatione, pali
causa appropinquationis dpent, quia causat e, quia vel non habuit in fluxu: nata autem
d pincipium, d causa motus, d quietis ubi li e n diversum mi copulative, sed disjunctive
d pendentia distributionem acomodat: ita vt aliqua nata sit pincipium, et causa mo
tus, et quietis: vt 1o mobile. alias solum quietis vt en pincipium, aliqd vero quod d motus,
quia d quietis vt bi vertia. licet, in quo d notat pincipium intrinsecum subiecti,
li hac ratione excludit violentum, qd d e ap principio extrinseco.

Pro d, d pcipe sed nip
nata pincipio omnis accidentalia, d instrumentalia operationum, excludit tria ax
tpicalia, hic quia axiomatica, d radicalem principium agendi, hic etiam quia
d pcipe non causat quia ad modum axiomatici utatur, excludit etiam axiomata
tpicalia pcipe loqui d operatione, d instrumentum, quam n primam principia, sed causalis, pinci
pia ex hac explanatione stat activitas dpnitionis, tradit etiam pedagogus
p prium, d p pria d pnita; ergo nata. Sed dices: omnis causa e pincipium; ergo
pcipium superfluit. 2o: li eius, in quo e excludit privationem; ergo licet cau
sa superfluat ad eius exclusionem. 3o: cur vent hic 3 dicit pcipe, et n pcaeci
dens; ergo pcipe, d pcaecidens superabundat. — Dico ad primum d Aqui nae,
qd in sub uni vniversalissimi, quales e nata, n quia d e alia extra d pnitio, vt
in sub species infimis subsint genera; ergo in illis vniversalis quia d e, n aliqata minus
minis loquitur modis. p 2am quia qd ratione non potest excludi in dpnitione rationis
multiplice capiti: vt planta excludit in dpnitione hominis pr animal, d ratio
li 1o, d pcipe pro modi vniversalis, d li, d n rdum acci ponitur maioris explicationis cau
sa, d ad excludendum species axiomatis, vn pr ratione ad omnes obiectiones. Dicis 2o: si pri
ponatur tradita pro posita; ergo d e nata. 2o: natura e abditum nata, vt idem,
ad calfaciendum, d n ad infrigidandum; ergo nata d n ad dpnitionem, pcipe
pium motus, d quietis — ad 1m stat nata d e pincipium motus, d quietis, simul, d
mutative, simultatis sed ceteris actus, sed divisivum, d pasivum. ad 2m dico, qd nata
dicitur, sed d hanc nat ap exarat, ex arat tamen plures, d distinctus, ex cuius vt 1a: pa
tia quia qd ex motu, d quietis n fit multiplex sed vnus tantum. motus e via ad quietem.

Dicis 3o: si q nis, vt calfactivus e nata, nam calfactio e motus libitum nec violen
tus, sed naturalis: sed calfactio causat calfactionem in se; ergo i q nis d e pin
cipium motus eius, in quo e. similiter etiam pincipium generans, a quo e natura etiam
dicitur nata, n quia natura sensu, sed aliud ax; ergo. — Dico d calfactionem ab ignis
in lino causata, n q nomen naturalem calfacientis, sed tali d nomina
ri a calfactione activa, vt ab ipso agnoscentis sicuti quia, vt vis calfactio
passiva quo e in lino sit naturalis, violenta dico calfactionem illius spectatum e
passiva naturali ~~naturalis~~, passiva naturali, quia n causata a principio intrinseco
sine violentia, sed a non naturali in clinationem. f. m. vnde patet ad 1m.

Resolvitur 2a pars dubij.

Omnium dicunt d Angelus excludentia axiomata nata, d mali, quia omnes operationes
Dei, d Angelorum sunt omnino indigentes axiomatibus instrumentalibus, d concipiendis:
sed nata in physica sed axiomata dpnitiva pro ordine ad operationem, quia sit motus
instrumentalis, d physicum; ergo. similiter ap sunt excludentia axiomata nata, quia d e nata
sed e naturalis, nec ee e pincipium 1o in fluens in motum, sed pincipium qd pri
mum a principium. his ergo patet dictum pr pti resolvamus.

1a cl extra lit, d obiectionibus vindicatur: —

Materia 1a, & forma substantialis quæ habent rationem materiæ. Quæ quidem sunt secundum, & vtraque quæ vatx. in Philosopho vnum ad sunt: ergo materia & forma substantialis. Ita ergo quæ vatx rationem: materia enim est principium passivum motus, in se ipsa; ergo. Ac quæ vatx: materia quæ ex se ipsa est principium planè vt materia mutationis naturalis, ab ipsa quæ intrinsece extra mutata; ergo. 2a pars sua quæ vatx: forma est principium ~~ma~~ activum motus in se; ergo. Ac patet ab inductione: nam forma ignis quæ est principium motus caloris vt: forma aqua est principium motus humoris vt: vegetativa est principium motus nutritivi: sensitiva motus quæ qualitativi, & omnis virtus quæ libet forma est principium motus cum illa quæ potest nasci; ergo forma quæ rationalis est principium motus activi qui est in posito.

Ex hac ratione quæ vatx: nemo rationalis vt intellectiva, & volitiva habet ex ratione natæ: amplius quæ vatx: anima rationalis vt rationalis est forma substantialis cuiusque hominis: sed forma substantialis cuiusque est ex natura; ergo anima rationalis vt rationalis est ex natura. sed anima rationalis vt rationalis est intellectiva, & volitiva; ergo vis natæ est vt intellectiva, & volitiva. ex hoc quæ vatx anima rationalis separata ab corpore est natæ: quia anima separata a corpore animatur, quemadmodum vivit: sed in nobis est forma corporis naturalis, vt ostat ex ultimo Concilio Lateranensi sessione 8a; ergo. Sed dicebatur 13 pt: si materia esset natura, quia est principium passivum motus, omnis mutatio esset ab naturalis, vt aqua calefacio, & ignis in frigidato: hoc est falsum; ergo. quæ ratio: materia ex se est indifferens ad omnem motum; ergo: respondeo nullum motum violentum natæ esse, quia materia est indifferens ad omnem formam, ad omnes quidem illarum motus: ergo vnum pluribus motus violenti natæ, vt ignis & sub hac determinata forma, vt vnum natæ vt existens sub corpore graui violentum motus sursum, quia aliud ipsi conatural est, quæ tempus positibus.

Dicebatur 2o: ax specialibus distinguitur ratione formæ ab ax specialibus: sed in ax specialibus sola forma est ax; ergo omnia ax sola forma est natæ = nego. Ac: quia natura ax distinguitur tam ab ax specialibus, quam ex forma, & materia, quia materia in natura ax, vt nula facienda, & ponitur ad prius, materia vero in ax specialibus est actus actus ex forma naturali, ac quinto dicetur materia.

Dicebatur 13 pt: natura essentialis est principium motus eius, in quo est: sed sola materia est principium motus eius, in quo; ergo. quæ vatx minor: sola materia est principium passivum est principium motus eius in quo est; ergo = ex ponendo forma est principium motus eius, in quo est, quia est ex & rationalis principium activum motus composito, in quo est forma, & quia forma.

Dicebatur 2o: si forma esset principium activum movetur seipsum: sed hoc est falsum; quia omnis quæ movetur ab alio movetur; ergo. quæ minor: motus quidem illius est ex discensu, & ascensu corporis gravis: sed ascensus est violentus corporis gravis; ergo = ad 13 dico quæ violentum quidem movetur seipsum, quia est pluribus partibus quarum vna movetur aliam sed hoc alibi. ad 2 formam rationem dicemus motum quibus, & ascensum pedum quorum naturali est ponit gravis sensitivo, quia quæ vtraque sub corporis gravis quæ corporis, nimirum forma partium. Dicebatur 3o: materia est ad vnum determinata: sed anima rationalis non est ad vnum determinata, quia vt rationalis est indifferens ad plura; ergo anima rationalis, vt rationalis non est materia. quæ minor: anima rationalis vt rationalis est principium intellectionis, & volitionis: sed motus istorum non est physicus, sed mentis rationalis; ergo = dico quæ materia ad prædictum sumus quæ est operatio violento, & quæ vt operatio libera, vnde materia per se ex quæ est principium motus eius, in quo est, & motus illius est libera quæ necessitatis axiomatis. ad 2 formam rationem distinguo minor: non est physicus quidem sed secundum minor: quæ excipiuntur non operatio nugomidi, & sic quæ. Dicebatur: ergo anima rationalis separata non est natæ. quæ ossegat: anima rationalis separata ex ex cet motus in posito excepto, sed motus quem dicunt agentis, & ad physicam spectantes; ergo. = distinguo sequitur non est natæ per ordinem ad actum quidem in quodam inclinat nego sequitur. anima enim separata ab corpore spectat ad physicam sed dicunt, quia est per formam corporis physici, & inclinat in motum in corpore excedens, quia licet anima separata non sit actu in toto, est tamen actitudine, quia existit in illo, atque adhuc inclinat in motum eius, in quo est quidem existentia.

Dicebatur 3o: positum substantiale non est quia natæ: ita Philosophus hic textus 10 dicens: si ergo natæ entia & forma substantialis, & autem quæ excedit composita non est natæ, sed natæ. ratione quæ tam: totum substantiale est forma cum motum 10, & per se; ergo non est quia natæ. ac patet, quia totum sequitur natæ, & forma ex quibus componitur, & solum rationem natæ, & forma inclinat 1o in motum. sed autem dicas vera dicunt agentes physici natæ humanæ esse humanæ & divinum virtus & divinum agentes humanitatis agentes physici natæ humanæ sunt quidem humanæ quidem vero quæ, & in sensu quæ sunt: vnde si mus stin equitatis humanitas dicetur est natæ non

qui ex semina quem principium in quo est: sed quod principio quo 2o opponitur ex natura et forma.

3d

Cgli inquietum, et omnes sphaeras caelestes habent naturam naturalem. a quatuor seiunguntur motivile, et nulla quae sphaeras caelestes nec principium actibus motus exercuerit, sed moveri ab intelligentia motrice, ut sic influant in corpora sublunaria. unde cgli inclinat in huiusmodi motu, non quia vovum quia principia aequidem, sed per naturam aliorum. hoc supposito 1a pars quatuor rationum: natura est principium motus, et quietis, et utrumque simul: sed Cgli in primum est principium quietis in primum, in ex genere enim naturalis quies est, ergo in primum est naturaliter quietis. 2a pars sed quatuor: ly movile non inclinat in illum rationem sumptam, et pars; ergo ly movile habet rationem naturalem. sed quilibet res habet naturalem inclinationem ad primum ly ordinatum ab actu naturali; ergo. 3a pars ratio: motus ly movile est naturalis sicut regula omnium motuum sublunarium; ergo motus illi est naturalis. ad secundum patet, quia regula motus naturalis dicitur esse naturalis. Dices ex Avicenna: motus Cgli est praeter naturalis; ergo Cgli non est natus res per motum. ad quatuor: omnis motus naturalis est unus ad quem est res; sed omnes quae viae illi via naturalis movent, quia tendunt in locum aquo fuerunt et in quem. sed motus cgli non est ratus ad ad quem est locum, quia Cgli semper est in eo loco; ergo. — res ponitur motui naturali ut actus, quia motus est actus, et illum tendit ad ad quisitionem loci, et ibi quiescit, et illum movetur ad locum: Cgli vero motus non est ut actus, sed circulatus, cum quo vero quae circulatus moveat, movetur in locum, sed non ad locum, quia in motu circulari totum movile non fit in locum, quibus ipsi partes sphaeras movilis fit vertus cum pondere locus. Ad primum cabis: praemissa movilis nec est principium actium ut supponitur, nec principium passium motus; ergo non est natus. quatuor ad: solum ratione est principium passibus motus; ergo. nego acc: ad quatuorum dicitur nego acc. solum ratione est principium passibus motus, quia movetur ab illo naturali inclinationem, quia habet ad primum ordinatum ab Auctore natus, ipsa vero materia est principium passibus, haec autem est per modum potentiae materia vero per modum actus quae est impetus ad motum, unde principium passibus ad motum Cgli est potentia, et principium passibus quo ly, ly movile est principium quo, et ratione calefactionis ipsius motum.

Obiciens 2: si motus esset naturalis 1o movile, esset ibi violentia et motum: hoc est falsum; ergo. quatuor mi: Angelus potest cessare ab illo motu; ergo. 2a pars ratio: motus Cgli cessavit post die iudicii, sed quietis est praeter Cgli quies; ergo motus Cgli non est naturalis. 3a pars ratio: ad motum, et quies non potest esse naturalis 1o movile: sed quietis est naturalis, quia multum violentum est perpetuum; ergo. — Ideo a maiori ad minus dicitur: ad quatuorum dico ad Angelus agens 2di naturalis inclinationem in potest cessare ab Cgli ab Auctore natus, non potest cessare ab illo movendi, unde si cessare in parte Cgli violenta. ad 2a pars ratio dicimus, quod violentia cessavit in illo movendi, cum ad cessat primum cessat inclinatio ad primum, et ibi post die iudicii cessavit inclinatio ad motum, et adhuc habitus inclinationis ad quietem, quia tunc sunt ex plus extra motum, et illum in plus; inclinatio vero ad motum et ad quietem unum ponit in nomine motus, et illum in plus.

Qs. 23 DE VIOLENTO, ET ILLIUS CAUSIS.

Quia aposita sunt supposita melius intelligentia, ideo explicata quibus dantur natus violentum et quibus aquibus: ad hoc dicitur: ad primum ergo extrinseco passio non est passio violentum, id est agere, et passio violentum est motus sui sui, ut a qua calefactione, sed advertite quia in quilibet calefactio dicitur una inclinatio, et principalis, et alia minus principalis. illa ad ebullitionem facit sine, et ad vovum in omnem, ista vero ad vovum in particulari. sic manus inclinatur magis principalius in vovum capetis, et minus principaliter in bonum quod principium: ad hoc quod ad motum violentum implicat, non sufficit quod sit extra inclinationem omnium praeter quia, sed mox sit contra principalionem.

Ex quia doctrina sequitur omnem motum in passione esse violentum ad adhuc violentus, sed magis naturalis; unde non fuit violentus ibi cessatio eius, sed non fuit violentus ibi cessatio eius, ad 2 Josue, nec sunt quod sol ad in medium egayon, nec Jordanis quod revertitur sicut antea. et 1 Augustinus, libro 2o 1a questionum capitis 3 dicit: id est miraculum naturale, quod speciem illi aquae in omnem motum, numerum, et ordinem naturae non facit. et ratione, quia passio cum natus inclinationem ad ebullitionem facit sed violentum exaltatus, quod Deus in illata cum 2di passione inclinationem illius; ergo. Sed dicis: Deus secundum se cum ly violentum et exaltatum violentum inpat, ergo illo potest violentum in passu. 1a pars ratio: Deus potest in primum violentum in motu; ergo. 2a pars acc: motus ly non tantum quietis dimonis est illi violentus, in part enim tristitia dimonum dimonibus; ergo. — ad 1um cesso acc, nego 2m, quia omnia sunt ab illo Deo operante 2dum modum ly primum, et enim agit cum causis ly, sed illi ad modum, quia mono quod agit natus iusta ly primum ratione, et exigentia. ad 2um dico, quod Deus exultans dimonis in part illi violentum 2dum quid tale, quia operatur extra particulare inclinationem illius, non tamen extra particulare inclinationem, quia creatus, et sunt tenentia obiectum creatum, et dominum

Sequitur ex dictis, motus, quo aqua, lapidis, dalia qua via suum sumunt ad vitandum vacuum, non est violentus: non enim est extra, sed inclinata principium in ch natione, quia non est aqua et lapis bonum unusquisque sicut pars vomitorius. Sequitur etiam extra ab quos positi vel et motus qui non est naturalis, magis non intra violentus, d naturali, quia positus vel et motus qui nes ab extrinseco, quia sit extra naturalem inclinationem subiecti, nec instaurari gentia illius: sed talis motus ovium cum violento meo, qd sit ab extrinseco, d ch naturalis meo, qd non sit resistit passo; ergo positus vel et talis motus qui est extra naturalis. maior patet in lu te respicit axis, quia non est ab extrinseco, d non est instaurari exigentia, nec extra exigentia axis, quia aer indipiens ad lucem, d illius caritatem.

quid sit axis, d quid sit illius

Q.13a Quid sit Ars, d quid sit virtus illius.

Ars dipinitur recta ratio factibilium. Sed habitus residens in ratione, artificiis magis extranum, unde artificialia dicuntur, quia in mata extranea sunt extra ponuntur, quia dipinitur d explanatio intelligibilium et diuturna mecanica magis extra nuntiantur. exhis facile deducitur dicimus artificialis, violenti, d naturalis: naturale enim est cum principium est intra, artificialis vero, cum principium est extra, sicut cum non artificialis violentus autem non solum cum principium est extra, sed etiam in natione. unde violentum natus operatur artificialis antecedentem natam similitudinem. tunc quia axis sicut natus operatur cum ordine, tunc quia operatur axis exque suo proposito subiecto sicut natus: tunc dicitur exportum tunc quia principium est. Sed quantibus axis imitatur natura, maxime tamen dicimus natura intra se axis, d natus. 1o quia natus intendit maius vonum, sive bonum excium, axis vero nostra deliberatum, b smo bitatis. 2o: quia natus operatur per modum, d minus subiecta exoribus: tunc dicitur quia natus est sapientia, sive vivificatio et cum canon: in hoc exa natus d perfectioris et epicanonis: siquidem producit sive similia, d ab extrinseco principia suorum motus: at vero pmus artificialis d producit pmus similes, unus enim non causat unum, nec principia ab extrinseco suorum motus, quibus abartificialis positis exportuna ad motum, sicut unus, qui exportunat exque artificialis ad bulturam bu.

Ex dictis sequitur artis non posse efficere aqua natus. Sed qd intelligatur sequitur ad vitandum, qd axis sumi duplicitur potest: active scilicet, sive qd habitus, qui actu existit in artificiis quoad ab, d passive, sive qd artificiatus causatur: d artificialis hoc sensu sequitur la est indubitata, non autem in sensu: qd vero artificialis d vivificatus, ergo non potest causare efficienter principalitas potest qd non est pmus naturalis: sed qd non qd est pmus naturalis, non potest causare; ergo axis non potest causare efficienter principalitas lellus, efficienter principalitas causare; ergo axis non est pmus naturalis, d qd vero: axis non est instrumentum naturalis, omnia enim aqua natus. sed nec instrumentum talis, d quo naturalis, qd artificialis venit: sed solum instrumentum christum tallium d ipsi agentia, d quo naturalia, qd artificialis venit: sed solum instrumentum naturali potest et causa instrumentum talis agens naturalis; ergo.

Dices: corpus sphericum de sublimi discendit velocius tendit in centrum, quam corpus planum maiorem pondere; sed hic maior velocitas pt ab artificialis, ergo. 2o: medicina potest causare sanitatem: sed sanitas est aqua natus, ergo — ad 1m respondeo maiorem illam velocitatem causari quoad subtilitatem gravitatis sphaeras, d ab dat dicimus positive, quatenus corpus sphericum comparatum ad corpus planum. ad 2m materiam bitatis abartificialis non impedit actu corporibus aeris, sicut corpus planum. ad 2m materiam dicimus medicinam solum causare sanitatem ducitive, d dicimus positive, applicando scilicet actum passivus. id d praecindunt d diuturnitate, sed ap virtutibus actibus, d positive, in quibus pertinent artificialis productus, sed ap virtutibus actibus, d positive, in quibus virtutis artificialis productus, sed ap virtutibus actibus, d positive, tractatur cum aeroquium quemcumque, unquam produxerit vera aurum, d nec phibita est emere, b tractatur cum aeroquium

Co. potest ergo axis dare active, d dicimus positive aliquam natus operatam, applicando scilicet virtutes actibus passibus virtutibus: sic Moyses Pulos in Egypto educit vicaorum pranacipitatis, sic plures sti doctrinis sportum pocent magos Egyptios vivas simulantes, eorum e duxisse. sic Dedalus volavit statuam ambulatiam, Architas Columbam volantem, Boetius Ptolemaeum, Franciscus Bacon, d Hanc mens coelestem ultro notanti, sed horum plura cata, d mochanta cum Bassi. et smo ergo qd hic, b potest facta apinadmodum b potest illusorum illusionem, sicut alia vulgo credita. Audistis enim homines minutissimum scissum, d in vase cum tegine clausum ut ne vivisecum posse, d homines incantati per potum durantibus, quatenus d quod anulus, Cantilenas, legatis Albertus magnum caput suum eporuasse, qd dubis omnibus apt. d dimis, d sanguentos in parco quatalquitus, per illud enim facile cum tactu ulcera hominis in pelubia existunt, si matutini applicetur parcis seu parvis sanguine vulnerati.

hic enim mirabilia, d alia quamplurima, quae vidistis post aut d volova, domino phenicia est, b sic quid vivi spirit tribuendum d demonis stupe, magis qd d diabolicis incantationibus.

D.S.P. 2a De causis in munis: Q.1a Quid, d quotuplex sit causa: S.C.C. 1a. 1a Pars dubi resolvitur.

Causa dipinitur non reperitur in philosopho, quapetur ellius in tex pgtis varie id divisi. sed quoad dubium in re, sed modo pnicipitat, duplici dipinitione tradant, quam quilibet satis explicat notionem omnium causarum. 2o dipinitur d Co. thomas hic capitulum undecimo, d re habet: id ad qd quitur aliud, 2a qd d exemplo docuit, tractatus pishgi verba: principium pmus in plures et inalio dependens: b principium et natus vivientis cum privatione, quae vive causa non dependit quam vere non implicat

penitus per se operari et a causa per accidens. quod vim in effectum influit, sed prius commisceatur habet exterminari influentia: et fiat etiam aliquis accidens, quod esset requisitum exterminari causa: sic applicatio requisita ad obiectum ponit et tamen obiectum.

Dicitur quod potest aliud aliquis ex sortis divinis, quibus etiam exercitis et consilio influat, et tamen in alio: et quo adversatur doctrina scotica, et fuit quidam magister theologiae, instante quia aliquis adiecit de ma scilicet accepto sulli et notat dicit in proprio subsistere et dicit posse. aliud vero in mutuo genere, sive substantia accepta significat dicit dicit proprio in esse: unde licet plures in aliquis apatae et tamen aliis: et extra, licet poni hic unicum patre, quia unde notat unitatem esse et subsistit, et tamen multis, quia denotat unitatem personae et suppositi.

Dicitur: filius in divinis est aliud suppositum a patre: sed filius sequitur ad patrem, ergo pater est ab aliquid sequitur aliud nomen suppositum filius: sed pater non est causa filii, ergo male dicitur causa = ex ponendo verba divina per quae dicitur sequi ad patrem, quia interrogata mihi prius, aut posterius. dicendum ex ponendo, ad quod dicitur aliud suppositum, licet aliud est subsistere, sed directe ad suppositum simplex: aliud vero ad ponitur in proprio non causa est aliud esse causatum, quia ad rationem causae non sufficit dicit proprio personae, sed necessaria est divino esse causatum dicit in dicentis acausa.

Dicitur 2°: ad auxoxa sequitur dies, ad inventum adeliscentia, et alia huiusmodi: sed auxoxa non est causa dicit, nec inventum est causa adeliscentis; ergo causam est principium ad quod sequitur aliud. et primatis: causa finalis est vera causa: sed causa finalis non, et quia non influit in effectum realiter dicitur; ergo = ad 1m dicimus, quod licet sequitur intelligibiliter dicit sequitur physica, quod habetur prius non influit: dicit autem solum sequitur ad auxoxa sequitur quia oxynis, quia non est posterius. ad 2am patet non negamus, quia prius in tempore est causa vera, et realiter influens, in primo ut exequitur, quod est realiter dicit in tempore apud intentionem.

Altera pax dubia solvitur

Quotuor sunt status generis causarum, materialis, formalis, efficiens, et finalis. scilicet omnis est et mixtus: quia omnis causa ex quo quasi fabricatur ad aliquid quod genus causae ex assignatis. ut quod de pacto reducitur ad genus causae formalis obiecti, et excipiatur. 2°: causa extrinseca, id est extrinseca est 11 res, id est illa quae non producitur, et est causa efficiens, id est ex quod producitur, et est causa finalis, id est illud quod non mittit specie, ut obiectum, res actus, potentia, habitus, id est ad cuius similitudinem res fit ut ipsa, et sic reducitur ad genus causae formalis extrinsice. si res, id est sponte pro modo subiecti, et sic est causa materialis, id est pro modo actus, et sic est causa formalis; omnis ergo causae reducuntur ad formalem materialem, efficientem et finalem. Ultimus causa multiplicitur dividitur. 1° in physicam, et moralem, 1a vero quae reducitur ad motum et tamen moralem quod assignatur in his causis mutuis.

Justio consilium, dissensus, palpo, recusatus.

paxis cessans, mutus, non obstans, non manifestans.

Dicitur quod moralis huiusmodi causa, quia prudentia existimando, ita habet ac sive vera causa ex. Dicitur et ita causa in 18, et 19. 1a moveando ab alio non dependet ut dicitur. 2a vero dicendum est ex natura. dicendum dicitur in omnibus aliis, quae producit plures, et dissimiles effectus, ut dicitur, et astra, et in particulari quae omnes causant effectus sub specie et signis. Ultimus alia est vocabulum equivocabilia. 1a producit effectus specie similis, ut ex. 2a effectus specie dissimiles, ut sol auxilium.

Praxis alia elicexa, quae potest non operari nec tamen alia, quae potest non agere et operari. alia etiam addiquata, quae est sola producit effectum. alia magis quata quae non producit nisi cum sorte altius. in superexalia est proxima, et mediatalia: et proxima, et remota ad veritatem causae exaximationem, et minus non causae ad effectum. mediatae, ergo immediate et duplex alia superior, et tertia alia, unde causa immediata non plicitur se immediate et duplex alia superior, et tertia alia, unde causae immediatae non plicitur se in plus: immediata vero inter vehementali quomodo, sive ut in vitus, et quod, et quia est visu positum. tandem victus in mixtum mortali, et principali hoc agit pia et quia prima proximo effectu ut id est. illa vero non agit per proxima prima, sed ut mota ab alia.

Quia causa sit prior, et perfectior suo effectu: secundum causae solvitur dubium, et obiectiones solvuntur.

Causa sum potest absolute, et quia virtus et causativa, et hic aliquid dubio est prior effectu regulariter, et quia est res specialis inveniuntur tempore. et ita est mulnata, et amplius cum effectu modo albi explicato. 3° patet ut causae, in quarum data relatio praedicamentalis, et de causa sic sunt talia in praedicamentis. non causae et prior effectu. sol plus ex positione, quia quatenus in dicit. unde ad virtutem, quod causa non excitat prior in tempore, et patet in sole, quia in ta sunt exaltationis in superlumen nati, et sic ergo est prior proximata a quo nata, et prior intellectualiter a quo adhuc intelligentia. quare rationem: prior natura a quo natus existit in ordine dentium ab alio: sed non ens effectus dependit a causa, et non intelligatur simul cum causa, et non est; ergo omnis causae est prior natura suo effectu. Dicitur: extra relationis realis est simul actu: sed causa et effectus est extra relationem realis; ergo est simul actu, ergo simul nata. = Nat effectus, quod est causa, et effectus sunt extra relationem praedicamentalem simul nata: nam causa sunt natae, ut causae patres et effectus ut filius talis, non est simul nata aequo, quia effectus in intelligitur ut dependens a causa: unde licet simul in intelligatur, unum est prius, quod est simultaneus motionis, non autem simultaneus natae. ado quod in intelligitur non causae ut causatae, quod est simul in facto est, sed in fieri, quia illud est in non causalitatis.

est ergo causa prior natura effectu, et est prior in intelligentia effectu in facto esse, non autem effectu in fieri considerato. Dico 2o: omnis causa reduplicative ut talis est perfectior effectu ut ei talis ratione est praeeminens, quia omnis causa quatenus talis dat esse effectui, et effectus ut talis dependet a causa: sed absolute melius est dare, quam accipere, et dependentia ex terminis est imperfectio; ergo omnis causa ut talis est perfectior effectu ut est effectus. Hanc specificationem incidenter dixi, nam causa, et effectus multoties effectus est perfectior causa: patet quia materia est imperfectior forma: forma est imperfectior composito. Causa instrumentalis est imperfectior effectu, et multoties causa finalis, saltim in ordine generationis effectus, ut cum quis elargitur eleemosynam contra vanam gloriam; ergo. Dico 3: causa efficiens principalis adaequata, ad minus est aeque perfecta ac effectus. Constat, quia perfectio effectus continetur virtute causae principalis; constat etiam, quia causa efficiens principalis, vel est univoca, vel aequivoca. Si primum, est eiusdem speciei cum effectu, indeque aequalis perfectionis specificae. Si 2um est sublimioris ordinis, et consequenter perfectior. Causa instrumentalis naturalis semper est minoris perfectionis, quia non agit per propriam formam, sed ut mota ab alio: causa instrumentalis artificialis potest esse perfectius, ut malleus aureus respectu clavi ferrei, potest quoque esse imperfectius ut malleus ferreus respectu clavi aurei.

Dices: homo rudis generat hominem ingeniosum, debilis robustum: sed effectus isti sunt entitative perfectiores; ergo. Confirmatur: sol est causa viventium, et asinus causa muli: sed effectus isti sunt nobiliores causis; ergo. Ad primum dicimus filium ingeniosum, vel robustum tantum excedere patrem in perfectione accidentali, et in actione temperatura organorum, et dispositione materiae. Nos autem in praesenti loquimur de perfectione specifica. Ad 2um dicimus nec solem, nec caetera astra causare viventia in genere causae principalis, sed solum dispositiones praevias, vel ad summum causare viventia in genere causae instrumentalis sub intelligentia motrice, vel verius, ut dico, auctoris naturae. De mulo imprimis non constat sit ne asino perfectior, cum sit monstrum in natura unde generatio illa est monstruosa, et ab asino non intenta, quia natura intendit effectum similem. Hanc femina concurrit active ad generationem. Dico mulum non esse perfectionem equa, sed tamen non negetur, dicatur mulum esse imperfectiorem, dicimus virtutem activam proportionari virtutis passivae [illegible] perfectioris ad perfectionem ut quoque effectus.

Inquires utrum omnis causa existat necessario in instanti, in quo causat? Respondeo affirmative contra Caverudo, quem lepide his verbis mordet Oviedo: Cave, Caverude, ne canis mortuus te mordeat. Probatur communis veraque sententia, quia causalitas est actus 2us causae: sed omnis causalitas existit in instanti, in quo causat, et dat esse; ergo. Nec oppositum convincunt aliqua exempla, contra communem sententiam, ut de operantibus, quia si causa non existenti, effectus producitur est quia causa existit in virtute, sic Gallus dicitur, et est vera causa pulli nascentis ex ovo, quia manet in ovo virtus generativa Galli.

§3 utrum detur causalitas mutua inter causas §.1 notantur aliqua praerequisita

Q. 3a. UTRUM DETUR MUTUA CAUSALITAS INTER CAUSAS. §. 1a. Notantur aliqua praerequisita

Suppono 1o. repugnare mutuam causalitatem in eodem genere in primo causae. Constat suppositio ex D. Thomas 5o Metaphysicae lectione 2a dicente: Quod in eodem genere causae aliquid esse causam, et causatum impossibile est. Constat etiam, quia nihil est prius, et posterius eodem in primo, et 2um eandem rationem. Nec refert vulgaribus de duobus ignibus invicem et mutuo se conservantibus se non in quantum se, quia ignes illi magis se conservant, quia resistunt a pluribus contrariis, et non quia unus in alterum influat. Suppono 2o: dari mutuam causalitatem inter causam efficientem, et finalem, quia finis intentus movet causam efficientem ad exequutionem ipsius finis: sic salus intenta movet ad deambulandum, et deambulatio causat exequutionem salutis.

Certum etiam videtur dari mutuam causalitatem inter causam efficientem, et formalem accidentalem: quia intellectus efficienter causat intellectionem, et haec informat, et perficit intellectum: unde praesens dubium praecipue devolvitur ad causam materialem, et formalem, nam licet exercitari possit de forma substantiali, et de ultima dispositione ad illam, litigium habet proprium locum in libris de generatione. In praesenti prima parte quae negat communissima est inter Scholasticos cum subtili Doctore, et inter Iesuitas cum Eximio. Affirmativam docent communiter Thomistae, quibus adhaerent ex Societate inter alios Vazquez, Arriaga, Conimbricenses, et Rubio, Nostri quoque communiter.

Nostra conclusio

Inter causam materialem, et formalem datur mutua causalitas: ita D. Thomas loco allegato dicens: forma, et materia sibi invicem sunt causae quantum ad esse, forma quidem materiae in quantum dat ei esse in actu; materia vero, formae in quantum substentat ipsam. Ratione probatur: causa materialis, et formalis mutuo inter se dependent; ergo. Antecedens probatur: materia est subiectum ex quo educitur forma materialis, et in quo sustentatur, et forma actuat, et perficit materiam; ergo. Urgetur: materia non aliter causat, nisi ut subiectum eductionis, receptionis, et substantationis, et forma non aliter nisi actuando, et perficiendo materiam: sed materia vere est subiectum eductionis et substantationis formae materialis, et forma vere actuat et perficit materiam; ergo, vel litigium est de voce, vel datur mutua causalitas inter causam materialem, et formam.

Sed ideo causat materiam forma quoad entitatem formam vero minime causat materiam nisi quoad esse formatum, stante materia forma esse causam materiae quoad esse formatum institutum esse, et prius suppositum, quia materia quoad esse formatum est ipsa forma; ergo. explicatur: forma causat in materiam, et appetit materiam: sed in forma est materia quoad esse formatum, et appetitum; ergo est forma: materia quoad esse formatum, et appetitum est ipsa forma: sed forma non quia causam sui ipsa; ergo. Dicis: quod causatur a forma est ipsum esse formae: sed materia quoad entitatem non est ipsa forma; ergo. Quantum ad entitatem non est ipsa forma; ergo. = hoc explicatur multis modis, et equivoca et extra quam materia formae, quia causatur et influxum habet: sed forma causat materiam et influit in illo. Ad esse formae est ipsa forma, ergo, et quod est esse formae est substantia formae, cum forma activo, quod est forma, quia prius est causa formae, non ordinando totum, prius quod ordinationem partis agitur alia. In forma dicitur in genere maioris: cellum est, esse formae, et ideo quod esse formae dicit expressum ad genus maioris, et hoc dicit in tamen negotio ga. ad quantum ad in genere: esse formae dicitur in genere secundum: et quod dicit in obliquo in genere maioris: materia non substantia in sua esse per forma, nec ut dicit illa ut forma causa formae est substantia materiae, sed ut causa formae in materia, sicut positum est quod forma accidentalis, ut causam in materia a qua dicitur quoad suum esse accidentalis nominatur. esse formae exigit esse formae, in esse, et substantia sui ipsius est id quod a forma amplificatur, ab ipsa quod in dicitur quia forma analitice causat, quia est substantia et mutat condo esse in esse obliqui est id quod forma amplificata, quod ut est in genere a forma unde esse formae formae, et causatur a forma, unde est id quod dicit expressum, et de quia quod causatur est plexio, sive in materia, quia est ipsa forma est simplicitas autem et id quod causatur est plexio, sive in materia, quia est ipsa forma est simplicitas autem et id quod in materia materiae causatur ergo ipsum est materiae, et quod non mutatur in materia, et esse, et materia. Haec doctrina necessaria est ad plures in hac vita dos equivocationes, quae certe alias vobis omnes.

Solvuntur argumenta.

Argutur 1°: implicat materiam esse causam sui ipsius: sed materia causam forma, et forma materiae est causa sui ipsius; ergo implicat mutua causalitas inter materiam et formam. Probatur minor: in materia nunquam est causa causae est causa causata. ergo. = respondetur hui argumento S. Thomas q. 1 a. de malo a 3° ad 7um dicens: effectus causat in quantum causat secundum in causa, sicut ad quid et quod a causato, non quod est causatum, hoc non potest in causa secundum: in hoc casu maioris: ergo id est ad causa causae, et causae causae, et causae causae: causa causae, ut causa secundum: causa causae specificat vel ergo. Ita quod axioma illud intelligendum est de causis secundum quid et ex, quae effectus causat illi secundum quid, et causae causandum in modi genere: nec enim tribuitur effectus et simili ut causae altius causae: sic patet causam filii immediate ut nepotem causat mediate, quia causam filii prae vel illi vicinitatis, et a filii vita ad nepotem, unde ergo prima causae materiae non tribuat illi et primus subiectum cuiusque, et educationis praeter in quos est huius causa nisi quia in parte prima causa est sui ipsius. Obiciet 2°: ad mutua causalitas inter materiam et forma, quilibet ex his est prior, et posterior ipsa: hoc implicat; ergo. probatur maior: materia ut causa formae est prior forma, et effectus est illa posterior: sed quod praecedit forma est prius sub ratione ad forma, et quod ad hanc sub ratione quae est prius forma, et omnia antecedit forma; ergo. respondetur: mutua causalitas, mutua exigit prioritatem materiae: sed haec exigunt materiam inter materiam et formam; quia priorita materiae ad posteriorem materiae, sicut priorita, et posterior ad posteriorem et posterior; ergo sicut exigunt mutua priorita, et posterior inter materiam et formam, ita et mutua priorita materiae. Ad in genere maioris: quilibet est prior, et posterior ipsa in genere quod est ex. secundo: in modi genere nego maioris, et secundum in modi genere posita. posita enim mutua causalitas, materia est prior in genere causae materialis, et posterior in genere causae formalis, quia in hoc sensu sunt ordinatae ad forma, ut ad causa, et in genere causae materialis, ut causa ad effectum. ad in genere nego maior, et inclusa quatenus: quia priorita et posterior stat in eo, quod unum existat in determinata et posterior quod aliud non existit, et ideo exigunt mutua priorita et posterior, quia exigunt in aliquo aliquo instante non existat, et non existat: priorita vero materiae stat in influxu, et causalitas, non determinata, quae non exigunt in materia in genere, et in diversis signis, ut ad materiae patentes habent inter causa et effectum, et prima.

Obiicies 3o: si daretur mutua causalitas daretur circulus vitiosus: hic repugnat; ergo enim repugnat mutua causalitas omnium entium sine recursu ad infinitum; ergo repugnat mutua causalitas. Probatur maior: si materia causatur a forma, et haec a materia, verum est materiam substentare formam, quia a forma informatur, et formam informare, quia substentatur a materia: sed hic circulus vitiosus est; ergo. — Nego maiorem: quia in praesenti solum datur circulus pure materialis, et in diverso genere, quia absolute non repugnat, repugnat autem circulus causarum mutuo se causantium in eodem genere: unde causales illae abducuntur ad p... aequivocationem maioris falsa est in sensu ...

~~...~~ ante circulus ... quaest... ... ~~...~~ rati..., et ... ectus causae ... alis, vel formalis.

D.S. 3a DE CAUSIS MATERIALI, et formali. Q.s 1a

Quaenam sit causalitates, et quinam effectus causae materialis, et formalis

Ad rationem causae tria concurrunt: nimirum virtus causativa, quae dicitur causa in actu 1o: causalitas illa, seu influxus, quae dicitur causa in actu 2o, et effectus qui est terminus causalitatis. hoc animadverso indubitatum est materiam, et formam diversimode dici causas. materia enim dicitur causa generationis, per modum subiecti in quo recipitur, et etiam respectu formae quam substentat, similiter respectu compositi quod inadaequate intrinsece constituit. forma etiam est causa inadaequata intrinseca quam constituit, et materiae, quam informat.

1a Conclusio

Causalitates materiae, et formae nihil reale illis superaddunt, sed sunt entitates ipsae, ut connotantes extrinsecam applicationem agentis, unde causalitas materiae est ipsa subiectio passiva ad formam, quae dicitur materializatio, et causalitas formae est informatio. Contra extradictis constat ... probatur: causalitas materiae, et formae est unio prout se habet ex parte materiae recipientis, et ex parte formae in informatione: sed unio prout se habet ex parte materiae recipientis, est receptio passiva connotata cum materia, et prout se habet ex parte formae est activa informatio; ergo. Probatur maior: causalitas est illa media, qua causa transit de actu 1o ad actum 2um: sed materia, et forma media unione transeunt de actu 1o ad actum 2um; ergo. Probatur minor: materia media unione transit ad actum 2um recipiendi formam ad actum 2um informandi: sed informatio est actus 2us et causalitas formae, et receptio est actus 2us, sive causalitas materiae; ergo. Urgetur: materia per se ipsam recipit formam, et forma per se ipsam informat materiam; ergo informatio et receptio nihil realiter superaddunt ad materiam, et formam: informatio est causalitas formae, et receptio materiae; ergo. Sed dices unio inter materiam, et formam est realiter unica in se: sed materia, et forma sunt duae causae distinctae; ergo et causalitas illarum; ergo causalitas non consistit in unione. — Dicimus non requiri tantam distinctionem inter causalitates ut inter causas; quia distinctio causarum attribuitur penes virtutem causativam in actu 1o, causalitates vero distinguuntur, quatenus diversimode extrahunt causas de actu 1o ad actum 2um, et ideo per eandem causalitatem diversimode sumptam causae realiter distinctae causant: sic iuxta plures actio ut ab agente est huius causalitas, et causalitas passi ut ... passio, sic ergo eadem unio dicitur receptio respectu materiae, et informatio respectu formae.

Replicabis: unicus modus nequit afficere res realiter distinctas; ergo una, et indistincta unio nequit esse causalitas materiae, et formae — Concedunt aliqui consequentiam qui non solum statuunt unionem realiter distinctam a partibus, sed etiam duas uniones realiter inter se distinctas: sed si unio est nexus extremorum una unio duorum erit nexus: ad quid ergo duplicata unio? Respondeo ergo unicam unionem esse in materia, et forma non separatim, sed partialiter unitis; unde otiosum est uniones multiplicare, sive unio distinguatur ab extremis realiter, sive virtualiter.

2a Conclusio.

Effectus materiae est forma ac compositum, et effectus formae est materia, et compositum. Contra ex dictis sequitur, et ... suadetur: omnis forma nata est ex se componere cum materia dependet a concursu, et causalitate materiae: sed quaelibet forma substantialis ex se est nata ad componendum dependenter a concursu materiae; ergo est effectus materiae. patet consequentia. Maior est certa, et minor probatur: quia ratio effectus consistit in dependentia a concursu. quia omnes formae, vel sunt materiales, et haec dependent a concursu materiae in esse, fieri, et conservari, vel spirituales, et haec dependent a receptione ut possit informare, quia munus informandi intelligi ~~...~~ nequit sine concursu passivo materiae recipientis formam, in quo consistit causalitas materiae; ergo. 2a pars etiam probatur 1o quia iuxta Philosophum 2o phisicorum textu 31 partes sunt causae totius, 2o quia compositum habet causas intrinsecas, in quas resolvitur, tamquam in suas intrinsecas, et principia illius. tandem quia materia ut causa est subiectum ex quo fit aliquid cui inest; ergo causat compositum cui inest. Ex his patet formam etiam esse causam compositi, quia est pars intrinseca essentialis illius. Constat etiam formam esse causam materiae, quia per illius influxum accipit esse actuale modo explicato. Constat tandem materiam esse veram causam phisicam, et realem, quia ipsi correspondet vis causativa phisica, et effectus phisicus, et realis. Contra haec nihil sapit, quod in generibus antecedentibus remaneat solutum.

Ex dictis, infertur 1o, quod sicut effectus materiae, et formae in intentione est totum compositum, licet in executione ... partes se causent ad invicem; quod etiam verum est in generatione. 1a pars sequitur ex communi doctrina docentium, quod via ad intentionis prius est perfectum, quam imperfectum, et partes ... ordinantur ad totum, et causalitates illarum ordinatae ut ... ad totum; ergo. Ex quo etiam patet 2a pars, quia in executione ambiguum est incipiendum, et prius effectum ... imperfectum, quam perfectum. 2o sequitur formam esse veram causam phisicam, et realem.

tamen non inserta mat. & prima ap. sin. accidentalis, quæ post tempus sit vata et in modo

q. 12 quidnam sit causa exemplaris et in ea sit causa paramita et poni exempli causa illarum efficiens, et causalitas

Q.ª 2ª quid sit causa exemplaris, et quænam sit eius causalitas.

Exemplar sive causa exemplaris sic definitur: id ad quod res specie artificiosa exarata: id est, id ad cuius similitudinem aliquid fit ex intentione agentis. Ut exemplar aliud est extra rem sicut, aliud intrinsecum. extrinsecum quod quotiesquibus solet et obiectivum et extra mentem artificis, quo pro exemplo suus divina artifex ad aliud similia. intrinsecum sive intra idea non parma artifice ex quo extracta manens in mente ellius, et illi videmus ut efficiatur opus extrinsecum similia. in exemplare intrinseco dividuntur quinque species exemplaris, sive similitudo, et exemplar abiectibum amplius, utrumque solum idea, et exemplar nuncupari.

Ex his habemus ideam, sive exemplar id, quo agens determinatur ad operandum. sed cum artifex determinetur ad operandum ab species impressa, et species, et abactum intellectus, examinare oportet in quorum ex his sumatur idea. et dicimus non esse intentionem, quia artifacta producuntur ad agendum, et species impressa in dicitur fiens id agendum notionem artificialem, et speculativam. ultimus idea non esse intentionem actus intellectus, supposita distinctione ellius ad verbo, quia idea non intuitus, nec intellectus similis, sed actus id quod agens sicut idea.

Sunt ergo causa exemplaris in operibus hominum sive in specie impressa ad quod agens dicitur abiectum similitudinem: et ratio quia idea formam ad quam artifex operatur abiectum similem ex intentione; ergo verbum mentis et methodi practicum imitationem et quæ causa exemplaris. ex his in parte exemplaris intrinsecum, et extrinsecum parte non causa exemplaris, quia utrumque inclinant practicum in sui imitationem: sed ea aliquid dicere intra exemplar externum, et intrinsecum. intrinsecum enim per se est causa exemplaris, quia per se determinat ad sui imitationem. externum enim solum determinat agens ad operandum id quod intentum principium, et dominum formam. unde principaliter loquendo solum ut in parte non causa exemplaris. Sequitur ergo idem

est vera, et pluralis causa extrinseca: non causa est id a quo efficitur res, et propriedigendum: sed quatenus et propriedigendum est ab idea, et exemplari: ergo. quod sit causa pluralis extrinseca partis: non causa pluralis est illa, a qua efficitur pars et egat sua specie: sed idea ait solum extrinseca partis egat specie ab idea; ergo. duxum in parte causalitatis causa exemplaris et aptum causa efficientis quemadmodum ductus et ab exemplari, modo quo principalitatem dicimus. ex his ergo stat dicere causa exemplaris ut formalis, et efficientis, non causa finalis movet ad secundum finem, idea vero totum modo practice agens, et praeter loquendo artifex, idea autem solum dicitur formalis, et efficientis, non licet ideo sit habeat ut prima, et tamen prima practica dicitur et determinans ad agens, unde idea dicuntur efficientes, licet non efficiunt, et dicuntur solum causa finalis sitat, quia idea non, quia idea ut sui principium, et ad id quod finis causa exemplaris, aliquomodo ergo participat exemplar ratione et quasi finis causa exemplaris, et efficientis, et finalis, et quia vero ratione causa pluralis extrinseca. sed hæc questio pertinet non huius sed exaucion nona ad theologos spectat.

Dsp. 4ª de causa efficiente et quid sit causa efficiens et quænam eius causalitas

Dsp. 4ª de causa efficienti: Q.ª 1ª quid sit causa efficiens et quænam eius causalitas.

Dubitatur de causa efficiens sive, non minima difficultas est in ista dubitatione Thomas: apud Simonem dicit hominem ab homine, id quod ab aliquo producit unde relinquitur quæstio an sit, quia superflua et non necessitas disputare a quo quod sit intra limites celebres. Dicit ut hoc: quo multiplex antiquitas indicat ut putatione et insinuatum manet. causa ex qua efficiens 2 dicit philosophus in hoc libro 2 metaphysicorum est principium a quo primum incipit motus, id est, vel quod. legitur principium est genus ad alias causas, prout a quo dicitur causa materialis, quæ est principium ex quo, et a causa formalis, quæ est principium ad quod, et a causa finalis, quæ est id in quo sistens, id est ad quod est motus, et finalis, quæ est id quod quæ motus, et ita a parte ratione, a quam principium motus quia intellectus influit. sed dicit principium quod est causa efficiens, ergo non est recta. accidit varia: a primo incipit ex hac secundo incipit motus, ergo. accidit varia: agens non agit nisi quatenus movetur primo, ergo. = nego acc: ad quam non dicitur nego acc: incipit motus secundo acc: sequitur primo, nego acc, et secundo. id est primo dicitur causat motum incipiendo motum: sed causa efficiens est quæ ab illa sequitur, et idem primo, qui primus est in intentione et ultimus in executione, in certo autem motus, sive productionis, dicuntur dicitur est incepto in executione, unquoque in motu 2º in cepit a causa efficiente.

Dicit 2º: causa efficiens 2ª est vera causa efficiens: sed ab illa non incipit 2º motus, quia non est causa per se ergo. vaga: nobilissima causa in ratione efficientis est causa exemplaris: sed causa exemplaris non est primum principium a quo motus, quia est modus; ergo = ad 1º 2º quamvis non dicitur in omnibus ab illa incipit 2º absolute motus secundo: 2º separative ad alias causas cum dicit efficiens nego mta, et id quod. id est causa efficiens, id est a quo 2º incipit motus, sumpto 2º separative ad causas non reales, formalis, et finalis cum dicit efficiens: nihil tamen prohibet, quod intra causas efficientes sit ordo, ita ut vivus tu

thiciam via motus, sive quæ ducionis, ab materia exibitur in actu. ad 23 dicimus impossibile esse
primi nisi causa efficiat creata, non in cuiusdam philosophorum opinatur, nec primus ipse
prius clare ostendit. Ad 23 dubitatur respondeo dicimus causalitatem causæ efficientis, sicut in
actione, quæ efficitur ducitur. 23 10 omnis exibitur quæ vatur: exercitium cum illius causæ
et illius causalitas: sed actio quæ efficitur ducitur est exercitium causæ efficientis; ergo actio quæ
efficitur ducitur est causalitas causæ efficientis. Maior nota est, quia causalitas cum illius causæ
est illa per quam causatur in actu actio ad actum causati: sed sic patet ab instrumentum
bus causis non primaria actio est exercitium causæ primæ, in primato est exercitium causæ in pri
mati, et materiali actio causæ materialis; ergo actio, et operatio est exercitium causæ efficiens
tis, et operatis. Dices: omnis causalitas devertit in intrinsica causa: sed actio est intrin
sica causæ efficientis, sed patet; ergo. = Instata assentiendo actioni subiectam imaginem fal
sam: supponit tamen actionem non esse actum in pase dicimus causalitatem causæ efficientis
et intrinsicam causæ, licet in primativo, et intrinsecus, sed non exercitus, quia actio intri
nsice exercitata abagenti, unde hoc est principium, a quo exercitatur motus, sive ducitur.
Dicis: actio est effectus causæ efficientis; ergo non est illius causalitas. Accipiatur, quia actio
habet suum esse a causa efficiente. 2 nedum vide quatenus: effectus supponit causam, et illius causalitas;
ergo actio est effectus causæ efficientis quæ supponit causalitatem, et sic quatenus est illius causali
tas = sed dico actionem esse effectum quo, et id quo est effectus, et non effectus, quia est media actio
tas = sed dico actionem esse effectum quo, et id quo est effectus, et non effectus, quia est media actio
nis in suscipiendo causa efficiens est instructa in suo esse ante actionem; ergo actio est id quod est a cau
sa efficiente. soluto in simulata vera est, illa quæ non implicat, quia causa ante actio
nem est solum est instructa in suo esse bilema actus sit, hoc est virtus, quod potest ex me causa esse, et
esse in actu actionis, sive ab actione.

Qs. 2a Utrum Substa sit radix, et principium quo operandi: S. cc. 1. explicatur, et resolvitur dubium.

In huiusmodi agente resertur duplex principium actus, nimirum principium quod, et principium
quo. Ty principium est suppositum: dicitur illud actionis suppositum, et dicitur homo loquitur
natura lingua, non dicimus linguam loqui, sed hominem: principium quo est virtus, illa quæ
suppositum operatur, quod potest esse principialis, et instrumentalis: in primis sunt autem solum
loquimur de virtute principiali, quæ omnium tribuitur substantiæ, et ita Dominus Dexiera
alibi et antequam qui in solis primis accidentalibus posuerunt tota activitas et
et via circa quos libet effectus, et in tanta vice a substantia tamquam a subiecti recipientes, et
subsistentia accidentia. Probatur ergo omnis ab visa sapientia ex philosophis 3o. Anima est qua
loquitur: anima est id quo primum movemur, et intelligimus, ita in agentibus tystu
dio: id autem unde motus oriatur est eius species, cuius hæc est; ergo anima non solum est princi
pium esse, sed etiam operandi, et omnis actionis causantis effectus eius et species. hinc educitur
per manifestatione 22 Sonis: causa principialis effectiva substantia devertit ad omnem equalis pri
pium species cum illa: sed multum accidens eius est principium speciei cum substantia, non id solum
pertinet alteri substantiæ; ergo. minor est certa. maior quod est exercitatum philosophi quatenus effectus
mi: causa principialis effectiva quæ est tenet in propria virtute suum effectum: sed non quatenus
causam est eius principium speciei effectus, ergo
Respondeo accidens in principium
substantiæ in esse, et autem inest operatione quatenus cum substantia in et quod vehit. sed stata: ex
solutione sequitur multa virtutum ita in potestate natura est, quod non possunt quos libet principium
effectus quod ducit: patet quia causa principialis non potest ut sua ella a quatenus sunt circa
effectum 2o: operatio quatenus est accidens, ergo non est accidens, et in principium substantiæ accidens, et virtus
operativa non a beatus principium substantiæ 3o: 15, et radicalis principium et virtus quæ sunt
ti, et mutata, et patia: sed accidens nunquam, nec potest quod substantia; ergo.

Iuxta obiectiones

Opponunt 1o philosophi dicenti: ignis, nam est ut ignis, sed ut calidum. 2 primant:
calor est natura sua et virtus quod ducit ignis: sed ignis causat principaliter id, quod est natura
tum sua causat; ergo. quod est maior: calor ut est exercitatum sua ducit calorem ut 2o, q
ui est ultima dispositione ad ignem: sed causa ducens ultima dispositione ad. prima quod subi
prima; ergo = suppongo ignem non agere nisi medio calore, quia virtus ignis, unde
calor est natura sua ducit ignem, et virtus substantiæ est data natura ad operandum ut in
subiectum quatenus aperiatur explicabimus, nec calor ducens ultima dispositione ducit
sed modo prima, hæc enim ducit instrumentalitas, quia est ut potentia ad quatenus, illa
vero principialitas, quia ad quat per excitationem illius. Opponunt 2o: potest res in excitare
in esse entis, et excitare in esse effectus; ergo potest causa impulsiva in esse entis quod
chor est, non causa. Accipiatur quod est: materia in esse entis est in excitare prima substantiali, et
per excitare in esse effectus quatenus est principium actionum materia, quia non illa, et principium
per motum accidentis excitatione extrinsica substantia excitare quod causa, nego sed quia
quia causa causans devertit effectus per se nexus, effectus autem in excitare per se nexus substan
tia causa et excitare, et non apponit. Opponunt 3o experimento: prima substantia sed denuda
tur ab aliquo accidente; ergo non accidens est virtus principialis causativa per se substantia
tia. Accipiatur in sensu cantanti, cum calor in abstinentia ignis quod ducit ignem.
quantum ad accidentia, Euchaxis, quæ in vinum 3 virtutes substantiæ agnita: id
ipsum potest quare plures alii exemplis a quibus in extrinseco = Dicimus calorem principium
dentis; solum est exercitatum instrumentalitas, et in virtute ignis, a quo procedit: id quod dicendum

et accidentibus sicque creatis vim, in quib. permanent virtualem applicitas substantiae abstractis, et sistentia tamen in virtute actuum instrumentalis substantiae. Instat: causa instrumentalis non habet intrinsecam aptitudinem ad effectum substantialem producendum ratione instrumentalitatis, sed solum ratione alicuius superadditi ei: sed in casibus positis accidentia habent intrinsecam aptitudinem, ratione suae quantitatis absque superadditione alicuius subsistentis; ergo accidentia tunc non causant instrumentaliter, sed principaliter. Sequela. Ergo ultima. maior patet ex dictis: causae principales instrumentalis aptae principali, sed non e converso, quia substantia, a qua accedit praedicta accidentia, est absens et non existens. Respondeo ex dictis, inquiunt quidam duplex dominium instrumentum, statim, et imperfectum; causa instrumentalis existens non habet virtutem intrinsecam, sive essentiam, ad adventitiam, seu superadditam, mutuatam a principali agente, ratione cuius proximum potest producere effectum per se: virtutes vero instrumentales sunt praeter, quales se accidentia in praedicatis casibus, exempliratae subsistentiae principali, et sunt nomen operantes effectum vitiosum, tamen habendo principali, absente, et non existente. Inquirunt quo sit tanta causalitas hic scandum? Respondeo cum Illustrissimo Monda influxum causalem esse in eo, ad virtutem instrumentalem subsistere et omnia natural. cum substantia quam cum radice ipsius, a qua accipit et non ad operandum ad operandum. haec autem omnia supposita, non solum operantur virtutem operativam instrumentalis, sed etiam ipsa substantia. Iam vero radicem accepit causalitas substantiae principalis ut operantis, et accidentis operantis instrumentalis. Sicut in casu cum actionem possit quemvis a duplici causa mediante dicit.

Quia vita substantia in medium ratione: inquit Pontius, et inquiunt, ad radicem actio dicitur esse operativa et substantia operativa sub ordinatione, et imperfecta sunt.

Quaestio 3a Utrum substantia sit immediate operativa: S. Ecclesia notanda aliqua, et referuntur sententiae

Supponit ad primam substantiam sui tria, et radicem principium quo substantiae effectus immediatum, nunc autem principium quo immediatum, sive virtus, qua agunt immediate operantur: et immediata id est etiam principium quo immediatum sub ratione quae virtutum proximum illud producat. scilicet an actio productiva sui immediate a primo substantiae principiantur, an mediante substantia, et immediate a calore. Quod ad virtutem, ad omnem actionem accidentalem, quae bis aliquid caus accidentalis, quae per se et quae cum effectu accidentali, et ut altera ratio, dabitur substantiae, quia tres ellipses substantiae et generatio.

Ad virtutem etiam, ad instrumentum quoque, quale est instrumentum separatum, sed quod operatur, sive ut partes designant mutuo superadditae a causa principali. virtus autem instrumentalis, naturalis quae in praedicto instrumento dicitur, non operatur sui termino nota, nec ut accipiens virtutem superadditam, sed ut virtus identica cum substantia cum ipsa maximeque nexa, ipsi et data ad operandum: unde dicitur instrumentum non dicitur. his suppositis, 1a statuo primo substantiam esse immediatum principium quo operandi. accidentia ex solum dispositiva duxerunt, et quatenus dispositiva ponunt materiam ad primam substantiam ones scholastici cum nonnullis Doctoribus, qui sic quidem disputant animam primum immediate intelligere in praedicamentis aptam intellectum dicta. Scholastici adhuc omnes ejusque et exantiquiores Doctores. 2a pars: substantia solum immediate operari, accidentia non immediate praedicamentum substantiae sic Thomistae omnes, omnium nostrates, et exercitatis praecipue, Scholastici, Vasquez, et Albertinus. 3a media pars accidentia esse principium quo immediate operativum inadequatum, et vita actuatio substantiae proximecta immediate operante. ita Eximius Doctor Dicit 18 metaphysicae, quae aliqui sequuntur sequuntur.

Nulla substantia creata est immediate operativa

Nulla substantia creata ~~[illegible]~~ est immediate operativa ~~[illegible]~~ vel tamen substantia. Est esse ens, ja in Thomas plures in locis, sed praecipue in 1a dicit. 1a dicit. 2a dicit: Omne solus est qui non agit per potestatem superiorem aliquam substantiam, in omnibus autem alia operantur accidentia, et ideo operatur, ad proximum principium operationum sunt accidentia: et postea calor quinque animatis, et in animatis haec subiungit. vita mea in operibus, ad proximum substantiae ignimulta operationum habet, non mediantibus qualitatibus actibus, quae sunt quasi virtutes, et potentiae ipsius. Et milia Doctores, ad abanimacum sunt substantia melior ratione equidem, nisi mediante potentia. Et substantia angelica sic loquitur: nec in angelis virtutes, et potentia operativa est idem, ad substantia substantia; ergo non est idem et vitam dubitare non possit.

D. Thomas et vatrassio: ad 1mum, dicere esse est mox et mediate ad esse, sequitur esse 1mum mox et mediate ad esse: sed substantia 1mum mox et mediate ad esse; ergo sequitur esse primum mox et mediate ad aliud. maior patet, quia 1mum est mox et mediate ad esse, et aliud implicatorium est, non est penitus substantia, et sic ergo substantia. nunc hic: sed virtutes immediate operativae 1mum est mox et mediate ad aliud; ergo substantia non virtutes immediate operativae. Quatenus substantia: virtutes immediate operativae sunt natura 1mum, ad id, quod est per se, et ex se amata et determinata: sed omnes virtutes immediate operativae et extensae natura 1mum ad operationem, sicut omnes actus, quae sunt mox et mediate ad 2um; ergo. Ad ge tx: actus, et potentia et vent est unicum genus saltem remoto: sed substantia in genere entis per se et operatione inexistentia accidentia; ergo substantia non immediate operativa potentia.

mia è causa, & maior est vna causa 10 ex D. Thoma dicentes, quod solum Deus est operans per potentiam
distinctam. 20, quia aperte ejus species causa intrinseca est ab operatione. 30. quia est primum operans
Deus est vnica et physica, & mali: sed non est ei physica vna sive substantialis; ergo. 4 vna tamen: et
physica vna est ei. inde, & ad 1: sed est operans Deus non est ei unus, & ad 1; ergo quia in media
hoc exactis Deus, non est vna physica substantialis, sed est 29 accidentalis physica primus ad 29 species
qualitatis. Occurrunt 10 ad vna praxis dicentes substantia solum 2 rio ordinata ad operationem
quia 10 ordinata ad actus exercendos aque species causa: opera enim sequuntur ad esse, vnde
substantia 2 rio ordinata ad esse, sive existere, & 2 rio ad operari = sed 2 tra est ratio quare vna: ab
quia Deus est assignari potest, cuius actus 2 rius sit operatio: sed nulla operatio, quia potest in
multas operationes vna; ergo. 4 vna tamen: aliquando vna assignari potest, cuius actus 2 rius
sit actus primus ordinata intentio: sed operatio est actus primus ordinata intentio, quia ducit
ad naturalem perfectionem, & 2 rio vnionem; ergo. 20. Et, & operari est actus 10 divisus, & nulla
substantia ordinata: sed intra actus 10 divisus, & non substantia non data ordinata, & 2 rio; ergo
ergo. 30: actus 2 rius, & 2 rio attendit divinae substantiae ratione poli, vt patet per illam doctrina
D. Thomae quia hic ad vna praxis vtitur: sed est, et operari non attendit substantiae ratione poli. 3
ergo. tade: ad misa solutionem nulla est necessitas ponere in substantia primas accidentales ad
ex distinctas, quia sicut per se, & 2 rio est primus esse vnicus, & 2 rio ad extra, et propter quia
lesi cadit: hoc est falsum; ergo. nec apostolus vincit eloquium in quo fundatur solutio: secun
dum enim operari sequitur ad esse, quia est passio supponitur primo ordine principi naturali; ergo
Occurrunt alii dicentes esse, & operari esse actus 2 rius substantiae non abiquatos, sed in abiquatos;
ex quibus surgit vnicum abiquatum species causa substantiae, sicut ex pluribus actibus intellectus
ex quibus surgit vnicum abiquatum species causa substantiae = sed 2 tra est 10: actus 2 rius abiquati ad extra
sunt plures, quia circiter & causa intentionis poli, vt pluries intellectus: sed esse, & opera
re ad diversas species intentionales, & mensura; ergo non sunt actus
2 rius ma abiquati. 20: si substantia 2 rio ma abiquata species causa ab operatione, non esset ma
quata splita per esse 3, & esse: hoc est falsum; ergo. 4 vna maior: substantia
2 rio splita per operationem, et ma abiquata; ergo. 30 nos ponendo nulum esse vnionem in eo,
quod substantia 2 rio applicat 10 operationem, quia ex hoc solo sequitur, sit necesse species causa ab operatio
ne, ad modum quo loquendo species causa ab intentione. = sed 2 tra: aliquando nulum species causa
sibi sit necesse habere per modum abiecti, sed intrinseci, & habere per modum causalitatis;
sed species causa sibi in dicendo secundum habere per modum causalitatis causa divisa esse in eodem genere
jalium motus esse species causa; ergo. non 4 vna manet, & maior patet, quia aliquando
causalitas, & actus 2 rius potest operari, ante partes distinctas, ad finem solutionis
obiecti enim extrinseca, & per modum species causa potest. Denique nos ponendo substantia
2 rio species causa ab operatione, nec tamen naturaliter ad illa, 2 rio relationis substantia, sed divisum quali
tatis, & relationis potest operari vel. = sed 2 tra: et actus distinguitur substantia
divisa munera assignantur substantiae, tres 2 rio = sed 2 tra: et actus distinguitur substantia
& operari actus distinguitur actionis: sed in substantia 2 rio potest praxis relationis distinguitur & 2 rio quas sequi
cat 2 rio actus vna distinctus; ergo. 20: & substantia 2 rio relationis operatione proximus nec tamen ad
ad species causa qualitatis, & substantia. si hoc 2 rio substantia assignantur. sicut, ergo et proximus ope
rationis qualitatis, quia non, qualitas vt ponitur alius in novo plaudicat in
directis, in alius ab illis distinguitur. Denique omnis alia solutionis ipsamus nuda tamen ratio
2 rio: sicut stupa distans aliquantulum ab igne accendatur: sed ignis non producit in stupa in me
dian ab igne distantia; ergo quia est in median acalor missus ab igne, & medium ab ab igne.
distinctum solo producit metalla in vis cibus tuus: non in median; ergo media. vltimus: in
generatione b plantarum, animalium, generans ex matris, & distans; ergo non quia in
median causa. vagetur hoc ipsum: virtus generantis non producit, & causa genitis: sed
virtus illa est genito in particulari; ergo licet accidens sit in particulari subsistens potest esse in me
dian causa. Sed ex matris ipsis ponendo adversari subsistens ignis metalorum plantarum
animalium non causa in median operatione ab aliquibus, sed tantum distinguitur, distin
guitur ab aliquibus antecedentibus subsistens illa a solo Deo causa. = sed hae solutio difficilis, quia
tis levitas non cuxit ad causa 13, quod in casibus regularibus in dicendo philosophus maxime
tamen cum valebitur potest assignari causa 2 ra. 20: equus genera equum proprie, sicut est
causa equi, : sed si non ce distinguitur, proprie est causa equi, nec proprie genera equum
ergo. 4 vna minor: distinguere est proprie ut Deus primus. vltimus: homo distinguitur vt
vis publicat animam rationalem: sed homo animam rationalem non distinguit; ergo.

Aliquibus instantiis occurritur

instantia 10 sit ratio nostra pars cipium fundamentum. Specificatibus intrinsecum non vnum
dicendum specificatum; ergo operatio diversa accidentis potest species causa potest proxima
dicendum specificatum. sed quia sequitur, & acc 4 vna: operatio est in eodem genere cum po
pulari bas quia sit subsistens. sed quia sequitur, & acc 4 vna: operatio est in eodem genere cum po
tentia acti va, hoc enim est dicendum quantitatis, & illa dicendum actionis; ergo = respondeo
potest operatibus, & operationem pertinere ad diversa genera proxima, et tamen in eodem gen
lex unitatis accidentis, quod sufficit vt operatio species causa potest operatibus, sicut sufficit
tres 2 rius ab illa intentis, cum sit subsistens & operatio in nulla linea simul. Dicen:
ergo operatio, & potest operatio pertinere ad diversa genera causa; ergo operatio non est
intrinseca potest operatio; ergo potest operatio potest species causa intrinseca ab ope
ratione: = respondeo, quod licet operatio sit intrinseca metaphysice potest operatio
quia ad illius esse non pertinet, et tamen physice intrinseca, & imperfecta, & equivoca, quia

sufficit ut intrinsece specificet illã per modũ causalitatis, non habitudinis purè intrinsece ad suũ tmĩ. Instant 2°: datur principiũ pximũ operãdi identificatũ cũ principio pximo essendi; ergo substa potest eẽ principiũ operãdi, et essendi pximũ. pbatur ant: principiũ pximũ operãdi in accidenti, identificatur cũ principio pximo essendi in qualitate; ergo. 2°: in substa identificatur principiũ radicale operãdi, cũ principio essendi; ergo posset identificari principiũ pximũ essendi, et operãdi. ant ẽ certũ, et csequa pbatur: sicut principiũ pximũ operãdi ẽ in ordine ad operationẽ, ita principiũ radicale operãdi; ergo: urgetur: ẽẽ principiũ operatibus radicaliter dicit ordinẽ ad operationẽ, ut patet in definitione natę: substa ẽ principiũ radicale operãdi; ergo.

Nego ant ad pbationẽ csequa ant nego csiquã, quia principiũ essendi in accidentib ẽ incẽ. unde accidens non ẽ cstitutũ in aliquo eẽ absoluto, et simplicitur, nec ita ẽ principiũ essendi, sed solũ ẽ cstitutũ in eẽ, 2dũ quid, qd ẽ sub ordinatũ pri, ad quẽ ẽ in natã cstitutũ; et ratio ẽ, quia ista pporcionatur csa, unde si accidens ẽ operatibus, eẽ, et incẽ illius intendatur in natã pcretro operationẽ, sive pcreteri operatibus, qd ẽ per se intentũ a natã, in virtutib pximè operantibus et ideo incẽ, et eẽ operatibus n pertinent realiter ad diversas lineas in potentiis, sive in accidentib operantibus. Ad 2a pbationẽ csequa ant nego csequa ad pbationẽ nego ant, quia ẽẽ pximè operatibus ẽ per se, et per se intentũ pcretere operationẽ: cstrariũ ẽ radicaliter operatibus ẽ per operationẽ materialiter tãtũ, in quantũ pot pximè operatibus psupponit fmã substali, a qua tãquã a radice oritur, et qua tũ virtuti pxima dependit. unde ad vltimã pbationẽ dicimus natã n definiri in ordine ad motũ, tanquã ad intrinsecũ specificatibũ, sed tãquã ad tmũ cnnotatũ, sine quo pcret cnnexionẽ intelligi valet, sic omnipotentia explicari n potest, nisi per ordinẽ ad possibilia a quib sumit speciẽ.

Instãt 3°: ẽ principiũ essendi ẽ idẽ in substa cũ principio pximo passivo actus accidentalis; ergo similiter cũ principio pximo activo operationis. csiquã apparet in sequitur, et ant pbatur: substa immediate, et ratione sui ẽ principiũ receptibus quãtitatis: sed quãtitas ẽ actus accidentalis; ergo. = csequa ant, nego csiquã: nam solũ principiũ passibus actus simpliciter talis, per se ordinatur ad illũ, ut mata ordinatur ad fmã, tãquã ad specificatibus illius. cstrariũ sicut fma accidentalis solũ dat eẽ 2dũ quid, et rẽ, et psupponit eẽ primũ simpliciter in suo principio passivo, ita hoc solũ ordinatur ad fmã accidentalẽ per accidens, et ratio.

Instãt 4°: ẽ immediate principiũ essendi, et operãdi identificatur in substa angelica; ergo. pbatur ant: substa Angelica ẽ terminus speciei impressę ad intellectionẽ: sed species impressa activè immediate operatur; ergo. = hęc difficultas pluribus opinionib. veniret ergo in pximus, si in genus species impressas ceperit iũ effectiũ, ut plures docet. veniret etiã, si cũ aliis dicamus species impressas accidentales effectivè concurrere, minimè vero species impressas substales: sed quia opinio defendens concursũ activũ in omni specie valdè pbabilis ẽ in materia in thema: ideo 2dũ illã respondere debemus.

Unde nego ant: ad pbationẽ csequa maiorẽ: distingo minorẽ: species impressa accidentalis, ccedo minorẽ substalis, nego minorẽ, et csiquã. omnis ergo species impressa, sive accidentalis, sive substalis effectivè concurrit ad intellectionẽ: sed diversimodè, nam accidentalis concurrit immediate, quia per se subordinatur intellectui: species vero, quę ẽ substa, sicut influit immediate in rationem pxima intellectiva, hoc ẽ in medio intellectus tanto, ita in ratione fmę intelligibilis, sibi speciei impressę influit mediante ipso intellectu, et quia substa Angeli ut intelligibilis pximè ratione sui subordinatur intellectui medio quo influit in sui intellectionẽ.

solvuntur argum

Arguitur 1° argumto principali: virtus immediatè operativa effectus substalis debet eẽ ad minimus equalis perfectionis cũ substa: sed accidens n ẽ equalis perfectionis cũ substa; ergo n ẽ virtus immediatè operativa. csiquã ẽ legitima: minorẽ ẽ per se nota, et maior pbatur: virtus immediatè pductiva substę substę pderemere debet: sed substę par csequĩ n potest ad quãt illius perfectionẽ; ergo. = bene hoc argumto sita ẽ tota huius dubii difficultas, ad qd omissis impertinentibus instãtiis, nego maiorẽ, et maioris pbationẽ, quia ppterea ẽ n tantia, et equalitas cũ effectu per se requiritur n in causa pxima immediata, et instrumentali, sed in causa radicali, et principali.

Audite solutionẽ ap thoma traditũ 3 p q 77 articulo 3° ad 3: accidentia possũt ad fmã substali agere instrumentaliter, per qui modũ aliquid possũt agere ultra suã speciẽ, n quasi virtute ppria, sed virtute principalis agentis: audistis solutionẽ, iuxta quã distingo maiorẽ pbationẽ: debet substa pcreteri, ne in virtute ppria nego: in virtute principalis agentis ccedo maiorẽ: et sic distincta minorẽ nego csiquã. virtus autẽ immediatè pductiva effectus substalis, n ẽ quę ppriè dicitur substa, sed id, quo, sive virtus qua causa principalis dicit illi ẽ: hęc autẽ virtus n debet eẽ equalis perfectionis cũ effectu, quia perfectio effectus cmensurata cũ perfectione causę principalis, unde actio generativa, per modo quã salitatis ẽ id, quo causatur substa, quin ad quod subst in perfectionẽ.

Dices: accidens ex natã sua, et per ppriã virtutẽ ẽ virtus substę: sed accidens causat immediatè effectũ substalẽ, ut virtus substę: ergo accidens ex natã sua, et per ppriã virtutẽ causat substã: sed qd accidens causat per ppriã virtutẽ, et ex natã sua principaliter causat; ergo sic causat, si causat = csequa ant syllogismo distingo subsumptã: qd causat accidens per ppriã virtutẽ, ut ppria csequa:

per se propria virtute vt subordinata substantiae neque subsistentia, dicit secundo. virtus quidem accidentis
dicitur illius cuius propriae accidentis, et haec virtus propria est subordinata substantiae, quia est vir
tus illius, ut data a natura ad operandum: et ideo virtus accidentis non habet vt propria, dum
nec vt principalis sicut pictus substantiae, sed vt virtus substantiae, et instrumentum illius. Sed valde
in hac quaestione scholastici: si accidens vt virtus subordinata substantiae, operatur per virtutem ei
quae, quae est principium substantiae, si per virtutem cui accidens identificatur cum substan
tia, et sequitur substantia immediate agere actiua. Si ergo virtus accidentis vt subordinata substantiae
est impossibilis data ad producendum effectum substantiae. vel certius: quod accidens extra substantiam vt virtus sub
stantiae, nihil aliud est, quam esse ordinatum ad substantiam vt operatum: sed hoc non impedit, vt acci
dens per se possit esse ordinatum ad substantiam immediate causando, ergo. per hanc mediam: quod accidens sit ordinatum
et ordinatum ad substantiam ad operandum immediate intrinsice virtute accidentis substantiae
substantiae: sed quia habet accidens ordinem et virtutem substantiae est impossibilis data ad producendum
substantiae, ergo. Dicit secundo: per accidens causatur per virtutem propriam ipsum per actum accidentis,
causatur substantia licet non ipsa virtus substantiae: sed non per modum causae instrumentalis, sed virtutis
principalis: sed accidens per modum causae principalis non possit causare substantiam; ergo neque
modum dicit causare substantiam per virtutem suam accidentalem dignitatis substantiae omnia ut abstrahit
suam naturam, quae patet ex impossibilitate, quod dicit quod calor vt ignis separatus a substantia. Quo
impossibile calor ille esset equalis praecedenti cum alio calore vt ordinata a substantia; ergo
tantum calor producit vt substantia ignis: non instrumentalem, sed in virtute ignis; ergo per substantiam.
In his quattuor capitibus stat punctum scholasticae difficultatis. sed ad hoc respondeo accidens non operatur
per virtutem substantiae substantiae, hoc est ex virtute substantiae in accidentis ordinata, ab ipso
quod accidentis dignitatem, sed per virtutem accidentalem identificatam cum ipso accidenti idem nega
mus sequitur, quia virtus illa est proportionata ad effectum substantiae, per modum virtutis alterius
ejus entitatis. sed quia accidens est entitas substantiae vicem, ideo dicitur, quod operatur mutua
tum substantiae, sed virtus qua substantia operatur: vnde virtus accidentis est virtus propria substantiae, propri
etas positionis, instrumentum, sed quo, propria vero accidentis proprietas dignitatis, sed vt quod, quia
illa virtus est accidens. Ad argumentum ad miramarionis nego minorem: ad propositionem ad miramarionis
dignitatem minorem: virtus accidentis ordinata per ipsum vel ex axe, a quo dimanat secundum: propri
ad ipsum substantiae ipsum operata nego minorem, et ad argumentum. licet in propriis substantiae nihil
aliquid ad substantiam ipsum operata nego minorem, et ad argumentum licet in propriis substantiae nihil
aliquid entitatis caloris, calor autem ex munione ad aliquem, et ex unione cum illa, habet
dignitatem activitatis: calor enim vnde vt dimanat a substantia ista qualitas substantiae est illius
virtus ad producendum effectum dissolvendo in fluentibus: in fluentibus enim mutatur, aliquet, et pro
cuit ipsum, et in igne, in igne vero ignis, et in cera: sic ista scholastica in fluentibus dupliciter non di
cit, et in igne, in igne vero ignis, et in cera: sic ista scholastica in fluentibus dupliciter non di
cit, et in aqua, et in aqua, et in cera ad calor. Ad his ad operationem nego maioris, ad his
potest dicere, quod calor producit actio abstractionem a substantia est cum sit per accidens
hoc dicit, et quo ad entitatem, non autem virtutem, vnde non producit effectum substantiae dicitur non
tantum cum sit ad calor. Sed in quantum per cum accidens ex operatione ad substantiam, nihil sub
stantia abstractum calor potest producere non solum aliud accidens sed simile, sed etiam substantia
excedit? respondeo accidens ex natura et entitatem, et entitatem substantiae vt vir
tus proxima activa, et ideo potest instrumentalis proxime, quod substantia potest principi
palitatem motus, et ratione autem instrumenti vivi est agere vt motum, et operatum cum cau
sa principali, et agere nisi vt sub ordinatum, quia quilibet instrumentum principalis ope
ratur vt instrumentum, et sequitur vt sub ordinatum. Et autem accidens nec motum, nec motum
est, nec instrumentum est, nec sub ordinatum. hoc etiam experientia docuit ex ipso omnis effectus,
non vnum natum principium et secundum producere accidentia calor, vnde quod non agit
licet propria substantia sit causa principalis, non tamen est causa in mutata, sed media adeo
lor: media aliquam vt illum proximam virtutem, non dicere, quod solum mutat calor dispo
sitione ut ignis est et cum illo absente ignis ignem producat, et in cera similiter proximus sit
dum in causis particularibus specialiter virtutem. Dicit causa instrumentalis causat
operatum per virtutem superadditam accidentalem principali: sed instrumentum accidens est
tus instrumentalis; ergo operatum per virtutem superadditam = aliquam instrumentum
quod operatur per virtutem superadditam ab agente principali, non per aliquem, et in
virtute alieno, hoc concedo, quod principium instrumentum motum dicitur quia quasi mo
tum modo, et motum ab alio ab eis ad effectum vt calamus: et ita virtus accidentalis ope
ratur et in huiusmodi, quia non virtus, quae substantia producit, dicitur autem intra
umentaria virtus, quia non sui ipsum operatur, et similiter effectum producit, sed substantia cui operatur
atur. Ad quinto: si dicitur secundum in medium ad effectum creatum non est vera, et propria
causalitas vt munus dicitur attribuendo: sed in rebus substantia creatarum secundum
medium ad producendum effectum substantiae; ergo. et per matri: ad eum propriam medium et propria
causa in medium ale, quod in medium agit; ergo. substantia causat propriam medium accidentis
tis, non medium propriae producit substantia. accidentia contra, et secundo quatenus: quia ab sub
stantia nulla propria actione dicitur ex qua substantia: sed supponat propriae producit substantia, non accidentia
ma della transmutata; ergo. Ad argumentum decisis praemissis nego sequelam. quia duxa duo
bus dicit secundum ad effectum creatum medium mediationem substantiae, non autem dicimus sub
stantia causare alia substantia in medium mediationem substantiae, et ipsum, medium vero mediationem
virtutis accidentalis. ad primam nego maioris, quia ad eum propriam medium principalis
est ipsum, et ratione causa virtutis actibus subordinatum causa principali ad agendum.

ad probationem negamus, quia subiecta immediate agit, per actionem, quae accidens proximum agit, quia licet virtus agentis sit accidentalis, tamen ordinata causa primo pari, ita similiter actio, quae accidens immediate agentis exerit actio, quae substantia immediate exerit. Argument. 3°: immediatum principium essendi est principium immediatum operandi: sed primum substantia est immediatum principium essendi; ergo. 2° primum: accidens est immediatum principium operandi altioris accidentis; ergo 3° sub. 3° altioris subst. Acc. probatur, 1° ordinata virtus in substantia respectu accidentis: sed accidens est immediatum principium altioris; ergo, 2° subst. 2° minor 1° ordinata virtus, 2° ordinata respectu: quia est immediata operandi est lineae respectu, 2° ordinata respectu: quia est lineae respectu. Ad argument. negamus, quia principium immediatum essendi nisi sit principium immediatum operandi, ut manifestum. ad 2° primum negamus. ad 2° probationem dicimus, quia licet in agenti, sit in passo: sed tunc exhibit virtutem operandi; ergo. 2° probatur minor: accidens, quod est in agenti non operatur immediate, quia nulli agens operatur immediate; ergo. sed nec accidens, quod est in passo; ergo. 2° probatur minor: si calor qui est in ligno producit ignem, producit aliquod distantem ignem, ergo sequitur ignem: sed hoc est impossibile, quia omne agens agit in sui distantem; ergo. argument. eque probat accidens occurrere disponit vel ad formam, quia calor, qui est in agente distat a passo, et calor qui est in passo nequit disponere ad illi distantem. Dicimus ergo quod duo agens distantia a passo, in mediate operatur accidens illud, quod est in passo non ut in virtute passi, sed ut virtus, et in virtute agentis; calor ergo, qui est in ligno producit ignem in ligno, non quidem in virtute ligni, sed in virtute ignis, in quorum ad calor, quemadmodum, et cum quo cum subordinatur: et quatenus calor ille est, et subiectatur ligno non operatur vel attinentia remota ligni, sed vel attinentia ad calorem ignis, nec obstat quod ignis producit distantia a ligno accidentia, cum calor immediate producit quia ut alibi diximus, hoc per accidens, ut evidenter patet in ipso calore ut disponit, qui per accidens disponit ad illi distantem. Argument. 3° Eximius Doctor quo partali influxu calor producit ignem in quo adjubatur a subst. simul quo operatur, tamen operatur vel id, quod habet actu: sed accidens vel est accidentis, quod habet in actu omnino in operationem cum subst. producendi; ergo. 2° minor ex: calor abiga aliquo elevatione cum modo habet ad producendum subst., non ut ad producendum accidens: sed accidens aliquod producit principaliter ergo 3° subst., 1° major: calor ut virtus ignis in vatur ad actum quando ex speciem, sugna litia accidentis, sed per manus in inqa accidentis; ergo. sin genere in operationem cum subst. producit. hoc argumentum, quod nihil est a scholasticis dictum, longe minus quam placuit Eximio Doctori; nam si subst. in mediate influit in aliud, ad quod immediate influxum accidentis? subst. enim ad minus adequata subst. per prius. potest ergo esse ad quam producit. alium autem thomistica sic dicunt equipollentem dicunt immediate in adequatum; [illegible] ergo est [illegible] ta mediate immanent. ultimus: virtus accidentis est vata ad subsa sed operatur per aliquid subst. in ipsa dirabatur, sed? in primis hoc est subst. vis principium adequatum. 2° accidens adeo manet in operationem, ad est adequatum effectus respondentis. Dicit ergo Eximius Doctor solutionem argumentis subtilis, illa quae aplicabis Eximio 2 in pl. tractatorum argument. Ergo solutione data dicimus, accidens vel quod habet actu operationem ad effectum subst. ut quo, et modo virtutis proximis, non dicitur causa principalis: et ipso subst. potest dici causa immediata immediatione causa principalis, quia est causa principalis, non mediat, sed solum virtus proximum mediatis; vnde potest ad vegentia. ad 1° primum dicimus negamus: eodem modo habetur relative ad: pluvia, 2° influvi negamus: eadem enim entitas caloris producitur subst., et accidens, modo diversimodo diversus pluvia, non ad subst. occurrit et subordinata ignis, in tendit producere ignem vi, sed subst.: ad calorem vero habet dimensionalem hoc ordinatum, quia calor in virtute producit caloris in tendit producere. Argument. 6° subst. exerat immediate operationem altioris subst. sed quia sequitur, et accidentia exerit aliquid calor ch, quod non virtute in virtute producit: sed nihil datur calor illius principalis, nisi in subst. aqua, ergo = nego acc. ad probationem negamus sequitur illa ad principium principiatum per prius virtute actionis immediate ad illa: sed quia argument. tanquam [illegible] ti, in horum aplicabis examinata, in illis explanationem poterit immediatum: sed ergo operatur quod est immediate, et in quo sunt, excuse, resolutione sumenda est argumentum.

Notacion de Paxxa lutio. A que comiezamos a escrivir el lunes de quasimodo, y el martes tubimos como acabamos aquesto y el jueves apaxax, y el domingo ~~[illegible]~~ de quasimodo estaba nagaxa de habelaxa que era magnaualde y el jeni abad tenbo ayuddux llaveel Caxxalla y el martes de acabamos pyetato de que omui qu apoy y el maiex domb de estaba alli vntxago de pue un paxio

acuiz cuy bom 28 de phisica el pa bagdexamos y tubimos una nabatina lamado que hemos tenido entre el cuxio y ichebo ba sin quibax paxxa el algimo la qual dixo una nahoxa a cuplida Dios 2 a marcian 01173. 88

Respondet ergo omnes Thomistæ, quib plures extranei adiuncti, emanatio
nem qualitatis, sic intelligendo, qd agens extrinsecus producit, dicendo subsis, im
ut producat qualitatem, iuxta exigentiam physicam esse: idcirco si dari vera, et stricta a
causa subsistens, se terminata ad qualitatem qualitatis, sed ab ipsa qualitate aqua ema
bitur, vnde actio agentis extrinseci producentis est, sicut producit quid quid exigitur ab esse, id
est quinque ad illa: quia qui dat formam, dat illam ad formam, at hæc adhuc est fluit
nova actio immediate dicta data subsistens ad formam qualitatis producendas, Quod

Thomas

etsi natura data ad. Thomas ajunculo 78 capitulo 10 dicente: 55a non solum est subiectum,
sed etiam id medio quo dicitur causalitas causæ efficientis ad qualitatem producendas. Ergo
ergo ipsa causa transitoria qualitatis, quia ipsas sicut: primo, quia ipsa
ipsa causatur: secundo, extrinseca, respectu agentis, qd determinata hæc ipsa qualitas
producendas ab esse agentis est prius qd ipsum etiam causa efficiens reductive, sed dicta
mative: certum causa qualitatis efficiens, non est ipsa, id agens est prius producens: vn
de quinque subsistens nec immediata causa activa qualitatis, nisi ad summum
reductive, et instrumentaliter. Ad exemplum adducit in argumento diversimode respondet
mones: mihi tamen placuit solutio illustrissimi Monsdo sententi aqua calidam non
omnem omnino frigiditatem. Id sicut quantum frigiditatis in aqua calidam inta
qualitatis, media, qua aqua caret prima frigiditate, remota ab agente extrin
sico calefacienti: sic cum possit frigidia dicendum in principio, remoti agenti
bus extrinsecis dicendum in predentib. nunquam ergo ex aqua potest amittere frigi
ditatem ipsi necessaria ad sui conservationem. Sicut dicas, qd hic occurrit ad qualita
tem occultam, qdem aslum ignorantiæ cij: dicimus hic occurrit ipsi ad qualitatem occul
tam sensibus, minime ad qualitatem occultam rationis: nam iuxta S. Thomam 10 opus
dentes capitulo: ea quæ ipsi naturalia mutari non possunt naturam. invicta
enim ipsi entia pecti aqua calefacta sicut vasi, cum primo aqua: invictissima
tam rationem quat, primam non mixtam calore existere potest absque diversionibus necessa
rij ad id exigitur; vnde sequitur de duce in intentione caloris in aqua quæ phæsica
vatur) nec in summa ut nad mutat qualitatem, quin ciam ipsi, ut
subsistam primo aqua sicut. Dicet: ponamus, qd in aqua calefacta sint duo gra
dus frigiditatis, et caloris: hic enim gradus frigiditatis, non potest destruere
gradus caloris, nec primo producere gradus frigiditatis; ergo solutio non sufficit —
respondeo, qd quæ by hæc bina sint absoluta, non autem si calor non in subiecto natu
rali, et frigiditas in subiecto quo naturali, ut patet: hic enim frigiditas se
virtualiter potentior, quia extrinsecus omnis, cum prima, et omnino cum illa in
virtualiter maior, idcirco potest expellere calorem a subiecto, in quo violentia recipitur, et
primo producere maiorem frigiditatem, quo naturali subiecto, ad qd maximam adu
bere agentia, et corpora cum tanto est exercentia sitar.

Ex hucusque dictis sequi
tur, sed omnes virtutes accidentales, quæ dicuntur subsistere dicitur, quia subsistere aperta
dicuntur esse: vnde subsistere dicitur potest causa immediata operativa principialiter, quia
intra causa, et effectus non media alia causa principalis. Sequitur etiam causa instrum
entalis non exigere qualitatem, et similitudinem specificam cum effectu instrumentaliter producto:
quia similitudo, et qualitas solum est necessaria inter causam sive effectum causatum, et inter
effectum causatum. Causa vero instrumentalis cum agat sive, sed causa naturali, non sive,
sed causæ principali, cui deservit assimilat effectui.

Ultimus sequitur, quomodo discer
nuntur inter se causæ efficientes principales, et causæ instrumentales, sive principales, sive
instrumentales: non instrumentum principale carent intrinseca activitate ad effectum, in effectu
motionis, et virtute illius superadditæ ab agente principali. instrumentum vero
habet naturale, et in principium quibus negatur virtute superadditæ, quidem enim intrinseca
activitate, quamvis sicut virtutes data a causa principali ad operandum, et tamen nec
sive operata, nec sive assimilat effectui, sed operata, et assimilat effectui agente principa
li. Agentis vero stricte in causa principali, tali in extra potest quæ ab ipsa animæ
rationali et ab illa ut distinta, id unitæ operationi quæ fuit data ut ens extra.

Inquiunt ut
xii accidentis ut causa principalis alterius accidentis causæ de operationis specificis sed
sunt ipso operatione quatenus: prima accidentalis habentis adventitia requisita ut
causa principalis effectus accidentalis; ergo causa principalis accidentalis ut
causa principalis effectus accidentalis, et in virtute principia effectui similis, illum quæ ducit extra primum principium
ma accidentalis, et in virtute principia effectui similis, illum quæ ducit extra primum principium
ny effectus causa 29 virtutis, et in virtute principia. insuper ab non substantia, sed sive illa assimilat; ergo
effectus, sed in virtute

Ad 4a DE causa 4a: vtrū causa 4a IN MEDIate, et currat ad omnes Effectus causæ 29. §. 5a Explicatur aliqua scitudina, et referuntur sententiæ —

Fabricanus dicit 4a pri nec sit alienum a philosophia christiano, cum illi claxus schiatus et Concilio, et patres id placet, sed ita in minuit causa philosophorum omnes exempla
ria, sive rationalis, sive irrationalis multis linguis pium fatetur ac ut omnibus so
lus insipientibus dixit in corde suo non est Deus, forsan hæc mente, sed in corde dixit, quasi
cupiens non esse pium, rationis, quib philosophi quat hæc vixit atque aperuit mens

sed quia hæc ad sacrã theologiã spectãt vna cũ explicandis vobis vnibus, sive
omnã. hoc igitur pauci in nostra lumine naturali exigit, vt vera Dei causalitas
omnem qd fit, d causata ab alio fit, d causata: sed fluxa sunt facta, d causata; ex
Dei ab alio. ergo sequitur, d mãs stat, d maior ratio vata. multi enim potest esse
in natura altera causare quoad esse; ergo. acc. pratx: causa altera causat ali
quomodo prodit productũ, d causatũ: sed multi enim potest esse productũ quo
ad esse sui; ergo nec causaxi; ergo omne qd fit, causatur, ab alio fit, d cau
latx: nũc sic: sed in causis dispositis ne quit dari processus in infinitũ.
ergo necessario sistendũ è in aliqua causata, quæ sit indisposita, d mã dispositã.
pratx sub sumpta: si daretur talis processus multus effectus existeret, ita ut sanato, d pini
fo influxu in finitarũ causarũ: sed hoc è impossibile, quia finitũ nequit finitũ; ergo.
Supposita ergo esta qd causæ suponũ ducta è ens creatũ ex principiis ab illa qui è
dixit in ee: iusta illud Joannis omnia ex ipso facta sunt: in sex axi: iusta illud sa
pientiæ 11 quomodo posset aliquid permanere nisi tu voluisses: in pexaxi: Dei
illud Esaiæ 26: omnia opera nostra operatus es nobis, potest autem Deus operaxi
b, vnicẽ qd vixdo vixtutis ad operandũ, b, simul cũ nobis operando, sive quo operando natus +
ib, pariter cũ nobis concurrendo: hoc è determinãdo nos qd aliquo pro ad nostra
determinatione: d hoc concursu accessimedis putat theologi. in qd sentiãt ante, d
concursu solũ multãdo disputatx.

In quæstione sta docet Dius Thõ concursum immedi
atum, d simultaneũ ad omnes effectus creatos naturales, sed vnicẽ mediatum quan
tum ad vixtutem causæ 2dæ effectus omnes ipsius qd ducendo. ita Durãdus, d aliqui
ipso ante quosdã: quorũ sententiã sequutus est Ludovicus Mola Carthusianus, d
dicta d hac re particulariter disputatione, in qua docet Dius Thõ concursum immediat
ad actus liberos ordinis naturalis a creatura electos: statuit tamẽ concursũ Dei
immediatũ, ad actos liberos supernaturales, ad actus meritorios, d ad omnia alia
entia. cardinalis abstinuit a determinatione tũ ex fidelitãdis. a prima tãtum verezo è
omnis vitæ philosophos, d theologos, indicatis omnibus opposita ad minus peri
culosa in fide.

Nostra

Dius immediatum concursum cũ causis 2dis, ad omnes effectus illarũ. probatur 1o sic
ex viribus Christi Dñi. apud Joannem qui ait: patrem qui in me manet ipse facit opera
mea. qd verba perpetuo sponi possunt de concursu immediato: si enim pater Christum, b,
d modo operatus, operatus quãdo non operatus; in medium exibo operatus: si enim
immediatũ tãtũ operaretur, ñ vt d modo operaretur, sed vnicẽ quãdo vixtutis operati
bã in nobis operatus è. mito in pnta pluresit monã sacræ paginæ, d pate
xũ patrũ vienna apud Suarezum d Eminentissimũ D. de Aguirre, d pnficiat
d nũc D. Thomas q. 7 de potta articulo 7 dicens: Deus in quolibet operatur immedi
ate operatur.

Dinq pratx 2o sic ratione omnium qd libet creatura ex occipito
omnis creatura immediate dependet a Dio; ergo influxus immediatus non è
creatura. acc. patet, quia omnes creatura ex occipitu essentiali creaturæ è ens
participatũ: sed ens participatũ immediate pendet a Dio, a quo essentiali
participat suũ esse; ergo. sequa vero pratx dependentia immediata pñdata in
fluxu immediato vnius in alio; ergo si qd libet creatura dependet immedi
ate a causa 1a, causata immediat influit in qualibet creaturã.

Respondet
onẽ creaturã dependere immediate a Dio in essendo, ñ vero in operando. sedo
trxa: implicat immediata, d essentialis dependentia creaturæ a Dio in essendo, d ino
perando; ergo. acc. pratx: creatura dependens in essentialis immediate a Dio
in essendo, dependet etiã in operari: sed creatura in operari immediate dependens
a Dio, dependet immediate in operando; ergo. maior scitur, d mã patet, quia operari
effectus è illius causatio; ergo si creatura in operari immediate dependet a Dio, simili
ter dependet, causalitas, sive actio qua fit. vltrius: omnis effectus a causa fit me
diante actione; ergo dependentia effectus è dependentia actionis; ergo si hic immedia
te dependet, actio etiã dependet.

Dagetur: omne ens participatũ immediate causatur
a Dio; participatũ enim causatur immediate ab eo, cuius è participatũ: sed qua
libet operatio creata è ens participatũ a Dio; ergo immediate causatur a Dio, qui è
ens per eß. anglius: ens essentialiter participatũ est tuta essentialis entitatis ab alio;
creatura, per abalienatã; ergo omnis operatio creatura è essentialiter ens ab alio;
ergo, d causatur immediate a Dio. probatur sequa: qd sit tuta essentialis creaturã in
talis, d venit immediate creatura? sed omnis actio omnis creaturæ est tuta per a Dio;
ergo omnis actio creaturæ dependet immediate a Dio.

Dicet: sufficit ad rationem creaturæ
d ad hoc, qd hæc sit ens participatũ dependentia mota, ñ vero immediata: sufficit dependentia ab alia causata, quæ immediate dependet a Dio: hoc fulcit potest Doctrina
nostra: dicimus enim subsistentiã è in mediate operatibã, d actus vitales solũ mediate
a creata ab anima: cũ operatio vitales dependeat essentialiter ab anima, d effectus
subsistentiales dnt?

ergo a simili potest ens creatum esse essentialiter ens participatum, quamvis mediate solum dependeret a Deo = sed contra: ea ratione, qua aliquid est ens per participationem dependet ab ente imparticipato: sed omnis creatura est immediate se ipsa ens per participationem; ergo se ipsa immediate dependet a Deo: sed quod per se immediate dependet a Deo terminat influxum, et causalitatem immediatam Dei; ergo. Deinde: dependentia creaturæ a Deo est essentialis: sed hæc non salvatur per hoc, quod effectus mediate dependeat: ergo. Probatur minor: dependentia essentialis rei non salvatur ratione alicuius prædicati per accidentalis: sed dependentia immediata huius creaturæ ab alia est accidentalis; quia hic numero ignis, qui nunc dependet ab alio potest a Deo creari; ergo. 3° et respondeo ad instantiam: operatio vitalis dependet ab anima essentialiter ut a radice vitali, et a potentia ut a virtute proxima: sed inter animam et operationem, non mediat alia radix, nec inter potentiam et operationem alia potentia proxima; ergo non salvatur dependentia essentialis, nisi a principio a quo immediate procedit, immediatione radicis, sive virtutis proximæ operativæ. Denique omissis aliis probatur duplici ratione, quarum 1ª sumitur ex Naçianzeno, alia vero ex Divo Thoma. 1ª ergo sic proponitur: Deus immediate potest cessare a conservatione creaturæ; ergo illam immediate conservat: sed conservatio est continuata productio; ergo. Antecedens probatur: Deus potest annihilare creaturam: sed non per terminationem terminatam ad non esse, quia ad non esse non datur actio, deinde nec per actionem terminatam ad formam oppositam, quia plures creaturæ, ut Angeli non habent formam contrariam; ergo. ratio Divi Thomæ sic proponitur: productio cuiuslibet creaturæ est intrinsece bona; ergo amatur a Deo immediate: sed omnis amor Dei est causa ad bonitatis, quam amat, quia amori subest bonum, quod Deus amat amando facit; ergo Deus est causa immediata cuiuslibet creaturæ.

Solvutr argumta —

Arguitur 1°: si Deus concurreret immediate ad omnes effectus creatos, vel esset causa totalis, vel partialis: sed neutrum dici potest; ergo. minor probatur: si Deus esset causa totalis superfluus esset concursus creaturæ: sed aliunde nequit esse causa partialis; tunc quia Deus non deberet, tunc et præcipue quia ex hoc sequitur Deum non concurrere immediate ad totum illum effectum a creatura productum; ergo = argumentum etiam est contra adversarios asserentes actus naturales immediate elicitos a Deo, et creaturis. Dicendum ergo Deum esse causam totalem in ordine causæ 1æ, et universalissimæ, totumque effectum producere sub ratione entis, creaturamque essentialiter subordinatam, illamque producere ~~tale~~ totum effectum esse causam totalem 2æ proximæ sub ratione talis entis. Dices: Deus per nos non concurrit ad effectum creatum sub ratione talis entis: sed sub tali ratione est creatura; ergo aliqua creatura non dependet immediate a Deo = concedo præmissas, et nego illationem per perperam sequutam, constat enim ex duplici ratione quæ et ut ratione sub qua: equidem tota creatura dependet immediate a Deo quia tota immediate causatur ab illo; nulla ergo perfectio est in creatura a Deo incausata, quamvis non sit causata sub omni ratione formali sub qua: sic causa totalis univoca totum effectum absque dubio causat, quamvis ipsum non causet sub omni formali ratione, sed tantum sub ratione specifica illius.

Arguitur 2°: Deus non potest concurrere immediate cum creaturis nisi per actionem distinctam, vel indistinctam ab actione creaturæ: sed non potest concurrere per actionem creaturæ) tunc quia actio creaturæ non potest provenire a duplici causa totali: tunc etiam, quia actio creata non potest a Deo oriri: deinde nec potest per actionem distinctam, quia actio Dei esset prior actione creaturæ, totumque effectum produceret prius ad effectum creaturæ, ulterius quia unicus tantum unicam exigit actionem; ergo. Respondeo: quod si Deus concurrit ad effectus creatos per actionem distinctam ab actione creaturæ, ut probabiliter pluribus dicitur, talis actio non antecedit actionem creaturæ tempore, aut natura, sed dignitate tantum: unde Deus simul cum creatura, a quo operatur, simulque cum illa produceret totum effectum, sub aliqua tantum ratione, quæ inde terminare actiones distinctas, diversi hominis essentialiter subordinatas. Nec dicas causam 2am habere equalem perfectionem cum effectu, ideoque producere posse totum effectum per propriam actionem, absque cooperatione actionis distinctæ: dicendum est, quod causa 2a est essentialiter subordinata 1æ, et ideo est æqualis in perfectionis cum effectu, non potest operari sine subordinatione, et consequenter sine concursu actionis superioris. Instantia tamen asserente Deum concurrere ad effectus creaturarum per ex effectus creaturæ, dicendum est, quod licet eadem actio non possit provenire a causis totalibus eiusdem ordinis, et non subordinatis, venit tamen a causa 2a subordinata 1æ, et consequitur a causata, 2a: favet huic solutioni D. Thomas 1a p. q. 105 articulo 5 ad 2um per hæc verba: et si diversorum totalium agentium eiusdem ordinis non possit esse eadem actio, potest tamen eadem esse respectu agentium diversorum ordinis, cum ~~nalo~~ unum essentialiter subordinetur alteri in agendo, iuxta quæ verba ad ultimam probationem dico actionem creaturæ provenire a Deo, non elicitive sed effective, a creatura vero elicitive et effective, quia egreditur intrinsece ab illa, per illamque intrinsece movetur.

Arguitur 3°: nulla apparet manifesta contradictio, in eo quod Deus conferat creaturæ, quod per se ipsam operetur, cum sola dependentia a Deo in essendo: sed statuta possibilitate hoc est concedendum, quia in eo magis resplendet liberalitas divina; ergo. probatur maior: 1° quia non facile assignatur repugnantia. 2° quia hoc non obstat conceptui creaturæ. tandem, quia, vel effectus exigit in causa virtutem infinitam, vel finitam. si hoc quælibet creatura potest producere effectus prius sine operatione Dei. si 1um creatura non potest esse causa principalis adhuc Deo cooperante; ergo = præmissa maiori, negatur aliqui minorem, et merito, quia in hoc dubio cum sit de facto, decidendum est, quod scriptura, et patres docent.

Sed neq; maiorem, quia immediata concursus exactio Dei cum creaturis non excludit, quod Deus sua causa, superadmittit D., et in specie, et creatura sua causa genitalis partes pata, dum in dies generantur a Deo vnde, et operaxis Dei aut Deus neque exigit post nec ab Dei concursu pro dictas per scientia potest, nec creatura pro dictas dum in dies cum impossibile est creatura. vnde patet ad 23, et 23 q. vapori. ad 33 dico, quod efficiens quatenus quod limitatus sit exigit in causa 23 virtute infinita: quia cum sit limitatus, et participatus exigit immediate dependere ab intellimitate, et infinite: vnde hoc exigentia pertinet ratio in specie, sed potius in limitatione, et indipendentia efficiens.

Argumentum 4°: si Deus concurrit immediate cum causa hoc esset causa instrumentalis: sed hoc est falsum; ergo. probatio: Deus non concurrit immediate ad causalitatem causarum naturalis, et politicis; ergo nec ad operationes causarum efficientis = nego maiorem: quia vita signa causa sit instrumentum, ipsum est causa sub ordinata operantis in virtutem alterius efficientis similitudo non sine, sed causa principalis, quod in pagina principium intelligit. ad probationem dico causalitatem illas a Deo effective premitur, quia Deus efficit causa naturalis, et politicis, certum ab ipso premunt informative, et receptive efficiunt in particulari.

Argumentum 5°: Deus non concurrit immediate ad actiones vitales, et liberas; ergo quod malas. accepitur: actiones vitales, et liberae quemcumque immediate a principio intrinseco, et non venite peccatas; ergo. probatio: Deus non concurrit immediate ad actiones pravas creaturae: sed omnes actiones pravae creaturae sunt participatae; ergo. = ad antecedens dico actiones vitales, et liberas quemcumque a Deo effective, et ~~immediate~~ quia participat a potentia vitae carati: Deus autem denominatur vivens potentialis actionis, quia non principiis intrinsecis illaxis. Difficultas, et probationis gravissimae, sed extra philosophiam, quantum extra ipsos arguentes, quia Deus nec immediate per carta potest denominari. ad illa ex Doctore Sancto Anselmus libro de concordia per hoc verba: in bonis quidem facit quod fit, et quod bonum fit, in malis autem facit quod fit, non quod malum fit. in actione ergo peccaminosa duo sunt distinguenda: entitas scilicet, et malicia prius (quod quidem malicia formalis sit) actio ergo prava in quantum quidem entitas bona philosophicis; ergo volitat sumpsit ut causa vitae, sive efficiente, et vero in quantum prava peccatum est, bona politicis est, et Deus non respicit voluntate, ut efficiente, sed ut deficiente. in hoc sensu est actio effective, in hoc vero respicit voluntate, et effective.

An Solutio Patris Nostra

Argumentum de concursu creaturae, et effective,

APENDIX DE CONCURSU PRAEVIO

Stabilito concursu simultaneo, aliquantula dicendum de concursu praevio et extraordinario: quia in difficilis est, ut in illius explanatione Augustinus ipse saepe sibi ipsum secum pugnare videatur: sic enim lo quitur extra Julianum capite 8. ita quod ~~ita~~ ita est ad concursum Dei difficilis, ut quod dispendit libertatem arbitrium negari Dei praeter vedatur; quod quidem dispendit Dei praeter libertatem arbitrium punitur aut praxi: quapropter quidem hoc distinctionis me ~~ex~~ exquisitae a theologis. Thomistis a primatibus, Jesuitis negantibus, alis vero in hac, et illa parte libertas inclinantibus. Thomistae ergo potestatem viae et punitur concursum praevium, quia praemotio, quia praevia motio creatura, quia ipsa motio est: nec cum ipsa physica praedeterminatio, quia praevia, physica determinatio ad operationem, quae ipsa determinatio concursus operandi, quia praemotio illo concursu in fallibilitate sequitur effectum, sed quabis omnes, et praemotionis determinationis sunt in praevia concursu praevio, et sunt sunt in illius explicatione. aliquem enim dicit et actionem Dei immanentem, quae creatura ipsa certe motivata deus. apta mali et eidem mot concursu simultaneum, non ut corpus creatura concursu adipiscitur et ducion nam ~~ipsi~~ multanum, sed ut physicae praemotionis ad operationem aplicat creatura ad illam. Altamen, et omnium mente centum, physica praedeterminationis ipsius, in qualitate fluida, quae supponit virtutem indipendentem ad operandum, et illa aplicat, et determinat ad operationem, cum haec tamen varia et ab vnum apud ipsos est certissimum, videlicet physica praedeterminatione, et in fallibilitate sequitur cum effectu ad quem est, non depositum physica praedeterminatione ad motum, annexum fallibilitate sequitur. pluribus sacra pagina testimonis in printis de concursu praevio sententiis, quat thomistis physica praedeterminationem necessariam ad omnis actus creaturae libertas, et necessarios. ea tamen omnium, quia ad nostrum partium institutum. quantum rationibus theologicis, et philosophicis: excellis autem vnice haec vobis propono: omne quod movetur, et alio, et ab alio movetur: sed creatura inquit operatione est quod movetur; ergo et est primum movens; ergo ab alio movetur: sed nequit movetur a alio, nisi per influxum influxu ad ipsa terminatio: ergo creatura nequit movetur a alio, nisi per influxum Dei terminatum ad creaturam: hic est concursus praevius; ergo. probatio: creatura est indipendens ut operetur, et operatur: sed cum indipendens, et talis nequit operari, nam ab indipendentia indipendentia actio operationis naturae nequit; ergo nec creatura nec ~~ut~~ et determinetur indipendentia operatur: sed ipsum est ab determinari, quia est ens potentiale, et indipendens; ergo a deo. Supponunt Jesuitae creatura est ~~ens~~ in potentia ad actu pali, et in actu vitiali, et indipendentia determinabilis potentia ad actu pali supponunt a deo et mul quo operate. sed clamat thomistae et omnes, concursum simultaneum non influxum in causa 23, sed in effectu ipsum; vnde nec creatura indicat causa aplicatur, et movent creaturam ad operandum, quae necessaria quod est 23. nequat etiam, quod creatura indipendens, et in actu vitiali: quia creatura est potentia vitiali ad actu pali.

libro 4° t

sed non esset per se petendus, esset in actu sexuali; quapotest quod è in actu virtuali, sicut
modo pertinet, ut equus per se petendi [illegible] posset. ergo! alia quæ pluximæ de eis
ma sanctæ dicunt otra Jesuitas, sit tamen vim hi argumenti in facilioza methodi tas
obiciunt. Quæ enim sua ajunt, de locis sacris, concilio nuper, de patrum sententiis.
sed pro eis quæ illorum auctoritatem sumitur ex in pœnitentia agimus, ad vos sic: sic enim
argunt, physica pax detrimentatio tollit libertatem: aliqui tuy ex fluxa ad actionem ne
cessarias; ergo non data nec ad actionem liberas, nec ad necessarias. quod ratio maior: ho
ratas sicut in gratia ad amorem, de eius apostolis: sed physica pax detrimentatio tolli
indeprecata; quia posita physica pax detrimentatione ad amorem voluptas, è adellis de
terminata, impotens quod ad caritatem illius, ad opus; ergo. minor pro illo qui mi sic quæ:
pax detrimentatio penitus ut causa 2ª determinata ad operationem: sed causa necessaria determinata.
operationem; ergo physica pax
motorium exclusit in causis necessarii et implicat in hi viris. Ex antiquis nihil, de pri
mum argumentum cum solutione in pacis sit Exculgrium. ergo enim, nec in theo
logis ellis in vino, nec a Jesuitis ipsis, in omnibus enim gladius, sed non solutus vide.
nihil omnino sicut Thomistæ. Deus et supremum bonum nostra voluptas, id est vita, hæc
quæ pax est sine modo pertinent ad voluptatem divinam: unde dicunt pax detrimenta
ne, ad operationem vult operacum, quod apparuit, et quod hi vim apparuit, et idem nos in pax
operam, quod dicunt vult, et hi vim ad operationem. quod quod dicunt, quod licet voluptas pax detrimen
tata ad amorem non potest ponere obiectum, sequitur, et in statu opposito, potest tamen
in nimia in potentia anticipantis, et unus in statu opposito amoris, et quia tamen
de amor, et habet potest ad obiectum, licet in statu opposito amoris, et sic quia non potest pon
ere obiectum. distinguit enim Thomistæ quibus necessitate: antecedentem vinam, et libertatem
intrinseca, et sequentem alia stolta libertatem: hæc [illegible] est satis, quia sicut est exclusa
ctus, illa vero libertate de facto, quia stetit [illegible] pactum est. hæc potest non tamen
et a Augustino Anselmo, et Thomistis viris de publicis, ad vias quasi [illegible] se
tangi antea recedunt. ad extremum in nimis res posset igitur et detrimentali ad actionem facio aliquo
modo specierum, et in quo ad indeterminatum, hoc est non ad hæc determinata actionem facionem, quod
quod in eis exclusa pax vio cuius determinata ad hæc in in determinata operationem.

Solutio unius

quæstionis quæ quasi inserta Thomistis, ad vexationem vero indicat ellad et casti succubi,
dixi: longe tamen si quæ incepto non agio in pax bentivola, quæ de filiorum in pro
ty argumentis sunt exclusionibus, plurimis quod, et non modo variatibus solutionibus. si autem quod quæ ras
mihi satis non videbitur sit concilia Jesuitas fuge ex scilicet, quia ut nostra libertatis deper
dit supra tuum dei hominum dispositione viventis; Thomistæ vero in charybdi incidit
quia hominum dei [illegible] libertatem nostra quæ sunt in me copulata, unitas mula opinio
quod sit finis, et an placet, sed quod dicat nisi eo. scio tamen hoc est mis tuum oculum, et in quæ hunc sit ville: scio
Jona causa realis tenet sua videre è Jesuitarum opinionem, ad versa vero Dio opinionem.

D. Sa D causa finali. Q. 1ª quid sit finis.
et an sit vera causa realis. Q. 2ª resolvitur 1ª pars dubij

licet causa finalis aliquo causa per antonomasia sua pro quod dicit, quia non vi hoc est omnis
causis, et licet ancillet omnes causas in intentione, habet tamen post tamen locum in libro
causarum, quia in executione è postrior omnibus, et illa ergo sicut, et de ratione causis mora
philosophicis tractatum, et plura alia quæ dubio vitia theologis, et philosophis mora
libus ratione quæ mus. finis ergo sive causa finalis, è cuius gratia aliquid fit. unde sani
tas è finis sumptionis medicamentorum, quia medicamenta sumuntur propter sanitatem.

Divisio finis in vo in finem cuius gratia, et in finem cui. finis cui è subiecta, cui
accidit finis intentus. unde quia sanitas subiecta in homine hic finis cui medi
cinæ, et sanitas finis cuius gratia. sed advertite, quod hæc divisio è in duos fines
cinæ, non finis cui solus è finis materialis. 2º dividitur in finem pari, seu quo, et
forte, non finis cui solus è finis materialis. 2º dividitur in finem pari, seu quo, et
in finem obiectum pari, seu finem qui. finis quo è ipsa actio quia finis obiectio assequitur.
in finem obiectum pari, seu finem qui. finis quo è ipsa res assequita. Deus sic vel ut ficæ finis pari quo, Deus autem è finis
finis qui è ipsa res assequita. Deus sic vel ut ficæ finis pari quo, Deus autem è finis
qui, sed ad bene vitam, quod hic finis unus finis adquatis sit tantum, quia ex exequ
tione, et res assequita non fit duplex, sed unus finis. 3º dividitur 3º fines, in ultimum, et in
termedium. ut è ille, qui ita petitur et amatur, ut non sit alia vilis petenda aliis, nisi
in ordinata petebatur. et Deus ad quem omnia ordinantur. inter medium, et ultimum
è ille, qui esto in appetibilis petitur, appetibilis ita è petitus aliis: ut unus finis pari ex
cul axis. 4º dividitur finis in naturalis, et supernaturalis. 1º è æquabilis vivibus natu
ut sanitas. 2º solus è appetibilis, et æquabilis viribus gratiæ, ut Deus. tandem dividitur
in finem ab extra, et in finem ab extra. ad 1º ten quod est ex natura sua. ad 2º vero ex ordina
tione agentis. hæc extra ut aut omnia ad hunc locum ergo gratiamus.

2ª Pars dubi resolvitur, et obiectiones solvuntur

2º dico, minus non è esto non distinct aliqui unionem de centy finis
finis, è vera causa realis. 3º dico, minus non è esto non distinct aliqui unionem de centy finis
solus è causa mutua pari cæ, qui pari solus in modo loquendi aut via intuitivi dicebat: quæ ipsa
ergo minus reflexione: causa realis è illa aqua realis adhuc in bit effectus: sed effectus
realis non bit aqua; ergo.

Probatur minor: operatio agentis est realiter elicita a fine: sed effectus, et operatio realiter dicuntur ab eo procedere quod realiter eliciuntur; ergo. Probatur maior: agens verum, et realiter trahitur, et elicitur a bono; ergo bonum verum, et realiter allicit, et trahit agens ad se; ergo est causa realis motionis agentis. Sed dices: omnis causa realis realiter influit in effectum: sed finis non influit realiter; ergo. Probatur minor: finis non potest influere realiter quando existit, quia tunc est potius effectus productus: aliunde nec potest influere realiter, ut intentus; quia quod non existit realiter, realiter non potest influere; ergo. Probatur maior: talis est causa, qualis est eius causalitas: sed causalitas finis est metaphorica, sic enim appellatur a philosopho; ergo. Concessa maiori nego minorem: ad probationem permissa maiori distinguo minorem: non potest influere realiter efficienter concedo: finaliter nego minorem, et consequentiam. Itaque licet finis, multoties solum intentionaliter existat, potest intentionaliter, realiter influere, movendo voluntatem ad productionem effectus: quia cum finis causet, et solum reddat eam appetentem, solum exigit esse intentionale, ad distinctionem aliarum causarum, quae exigunt esse physicum, quia causant, prout sunt extra intellectum: quapropter si finis aliquando extra intellectum existit, omne materiale se habet ad causalitatem finis. Ad confirmationem dico, quod causalitas finis esto sit realis dicitur metaphorica; quia solum movet prout est intra intellectum alliciendo, et inclinando ad se voluntatem, certum cum realiter illam inclinet realiter causat. Replicas: quod solum existit intentionaliter non potest realiter influere; ergo solutio est nulla. Probatur antecedens: quod solum existit intentionaliter, solum per rationem existit: sed quod realiter non existit per rationem non potest realiter influere; ergo. Distinguo antecedens. Ad probationem permissa maiori nego minorem, quia esse esse finis intentionaliter tantum est esse rationis, bonitas eius realis est; propterea quod esse boni possibilis realis intentionalis est. Si dicas quod tamen esse montis aurei, quando bonitas eius sit ficta, et tamen mons aureus movet, et potest movere, dicimus montem aureum movere, non ratione applicationis fictae, vel identitatis montis, et auri, sed ratione bonitatis realis ipsius auri ab intellectu apprehensi. Obicies 2o: inter causam, et effectum datur distinctio realis: sed inter finem, et eius effectum non datur distinctio realis; ergo. Probatur minor: effectus finis, est finis ipse executus: sed finis intentus non distinguitur realiter a fine executo; ergo. Confirmatur 1o: causa realis est prior effectu: sed finis non est prior effectu, cum sit ultimus terminus; ergo. 2o: omnis causa realis dicit realem relationem ad suum effectum: sed finis non dicit ordinem realem ad suum effectum, quia quod realiter non existit, non potest dicere realem ordinem ad aliud; ergo. Ad haec iam constat ex dictis: ad 1um ergo nego minorem: quia sanitas intenta distinguitur realiter a sanitate assecuta: haec enim addit ad illam physicum esse, et esse physicum extra causas positum. Ad 2um iam diximus finem, ut causam esse primum in intentione, ultimo quoad executionem inter effectus: unde venit illud proloquium: quod 1um in intentione, est ultimum in executione. Ad ultimum dicimus, quod ad relationem realem transcendentalem, qualis est relatio causae ad effectum, et e contra effectus, non requiritur realis esse utriusque extremi, sed sufficit esse realis, vel intentionalis unius, et realis possibilis alterius.

q. 2a quaenam sit ratio formalis finalizandi. S. 1a aliqua praelibantur, et referuntur sent.?

Q. 2a. Quaenam sit Ratio formalis finalizandi.

Sec. 1a. aliqua praelibantur, et referuntur sent.

Certissimum est finem, ut talem, esse in re bonum, vel saltem, ut bonum apprehensum: malum enim ex omni capite conceptum, ut malum, nec appetibile est, nec allicere potest voluntatem ad sui amorem: quia iuxta tamen illud verissimum proloquium: nemo intendens operatur malum. Debet ergo finis apprehendi ut bonum, ad hoc quod voluntatem moveat: quia voluntas, ut potentia caeca in incognitum non fertur: iuxta illud nihil volitum, quin praecognitum: et ideo ex parte finis necessario requiritur bonitas apprehensa, et apprehensio bonitatis. Ex parte voluntatis multiplex erga finem datur actus: nimirum simplex complacentia, de bonitate proposita: affectus executionis illius, deliberatio circa aptitudinem mediorum, illorum electio, assecutio finis, seu eius possessio, et gaudium, seu fruitio de bono possesso. His hic notatis in praesenti inquiritur, quae sit ratio formalis finalizandi, sive quaenam sit via constitutiva causae finalis in actu 2o. Ratio dubitandi insinuata iam est, diximus enim bonum ut apprehensum movere, et ideo nunc disquirimus, an apprehensio sit ratio formalis movens, vel bonitas apprehensa? In qua re prima sententia apprehensionem, seu cognitionem practicam esse rationem formalem finalizandi: pro qua sententia citantur Avicenna, Soncinas, Capreolus, et alii antiqui thomistae. Communis vero sententia docet bonitatem finis esse rationem formalem finalizandi, apprehensione se habente per modum conditionis.

Nostra conclusio

Ratio formalis finalizandi et constitutiva causae ~~formalis~~ finalis in actu 2o est bonitas finis, apprehensio vero tantum est conditio necessario requisita. Conclusio est ita recepta, ut probari posset pluribus testimoniis D. Thomae, unicum tamen sufficiat, desumptum ex 2a 2ae q. 26, articulo 2o ad 1um, quod sic se habet: dupliciter aliquid est causa dilectionis, uno modo sicut id quod est ratio diligendi: hoc modo bonum est causa diligendi, quia unumquodque diligitur in quantum habet rationem boni: alio modo, quia est via ad acquirendam dilectionem, et hoc modo visio est causa dilectionis; non quidem, ita quod ea ratione sit aliquid diligibile, quia est visibile, sed quia per visionem perducimur ad dilectionem.

In quo testimonio traditur 1a, et 2a pars conclusionis: 1a, quia quod est causa ut finis diligatur est ratio formalis constitutiva finis in ratione causae: sed ratio boni est causa ut finis diligatur; ergo. 2a: quia obiectum non est diligibile, quia visibile, sed quia bonum; ergo non est diligibile, quia visum sive apprehensum, sed quia bonum. Ponderatur sic: ratio formalis constitutiva finis appetibilis, et amabilis est ratio formalis finalizandi.

sed bonitas est ratio formalis constituens finem appetibilem et amabilem; ergo. Patet minor, quia quod amatur, amatur ut conveniens et bonum. Maior est certa, quia influere finis est in appetitu.

Arguitur: ratio formalis finalizandi est illa quae movet voluntatem ad sui executionem, inclinat ad applicationem mediorum, gaudium quod oritur in possessione. Sed haec manifeste conveniunt bonitati finis, et non eius apprehensioni; infirmus enim non desiderat apprehensionem salutis, nec alicitur et satiatur in illa, sed in salute apprehensa; ergo non cognitio, sed bonitas cognita est ratio formalis causandi finaliter, aliud bonitas non movet, nisi ut cognita; ergo cognitio est conditio indispensabiliter requisita, ut finis moveat, et causet. Respondent ad veritatem bonitati esse rationem in quo motivam, non tamen rationem formalem sub qua ≡ Sed contra est 1o: ratio formalis sub qua finis est illa in qua tingitur finis, et in qua consistit eius causalitas: sed causalitas finis tendit in bonum ut bonum, et in eo sistit; ergo. 2o: voluptas infirmi non fertur in sanitatem sub ratione apprehensionis; sed in sanitatem apprehensam, sub ratione boni. 3o: ratio formalis sub qua finis debet esse in linea appetibili, quia ratio quo et ratio sub qua sunt in eadem linea; sed apprehensio non est in linea appetibili, sed in linea intelligibili; ergo non apprehensio, sed bonitas apprehensa est ratio formalis sub qua finis.

Solbuntur argumenta

Arguitur 1o ex D. Thoma 1a parte q. 80 articulo 2o ad 1um: „appetibili non accidit esse apprehensum, vel intellectum, sed per se ei convenit, nam appetibile non movet appetitum, nisi in quantum est apprehensum; unde differentiae apprehensi sunt per se differentiae appetibilis”: sed sola ratio formalis sub qua potest esse differentia appetibilis per se; ergo ≡ Respondeo ex D. Thoma q. 25 de veritate articulo 10 ad 6, quod „diversitas apprehensionum per accidens se habet ad vires appetitivas distinguendas, nisi diversitatem apprehensionum diversitas apprehensorum comitetur”. Conciliando ergo testimonia D. Thomae, et unum alio expono dico, quod differentiae apprehensi non sunt per se differentiae appetibilis directe, et per modum rationis formalis distinguendi, sed ex consequenti, et per modum conditionis simpliciter exactae.

Arguitur 2o simul et replicatur: diversitas apprehensionum diversificat specifice per modum rationis formalis actus voluptatis; ergo est ratio formalis finalizandi. Antecedens probatur: apprehensio praesentis circa eandem bonitatem praesentem, vel absentem diversificat gaudium a desiderio: sed gaudium differt specifice a desiderio; ergo diversitas apprehensionum diversificat per modum rationis formalis actus voluptatis. 2o: bonitas divina praesens per se causat in Beatis amorem necessarium, et ut absens amorem liberum: sed est praesens per apprehensionem; ergo idem quod prius. Confirmatur: appetitus hominis et Angeli specie differunt: sed non a bono sub propria ratione boni, et convenientis; quia pro utriusque est eadem bonitas respectu utriusque; ergo diversificantur ab apprehensione. Nego antecedens: ad probationem nego maiorem: quia non apprehensio, sed bonitas diversificat gaudium a desiderio: licet antecedat bonitati eandem, dicimus bonum absens, et praesens est idem materialiter et absolute, non formaliter, et respective: quia eadem bonitas, ut absens, vel ut praesens aptatur diversimode convenientia appetenti; et ideo diversitas gaudii et desiderii est a bonitate repraesentata tamquam diversa convenientia, tamquam a ratione formali, et ab apprehensione repraesentata tamquam a conditione indispensabili. Sic ad 2am probationem dicendum diversitatem amoris liberi, et necessarii oriri a divina bonitate diversimode repraesentata, sed ab hoc non cognitio, sed bonitas infinite clare cognita necessitat voluptatem per modum obiecti ad sui amorem. Ad confirmationem dico ad maiorem, nego ad distinguo minorem: non a bono et ente tantum absolute sumpto concedo minorem; respective, et formaliter sumpto nego minorem. Ad inclusam probationem dicimus, quod quamvis bonum sit idem materialiter respectu appetitus humani, et Angelici, est distinctum formaliter, et in ratione convenientis: quia sicut ad perfectionem naturae sequitur perfectio, et inclinatio, ita ad perfectionem inclinationis sequitur perfectior convenientia boni, a qua inclinatio specificatur; unde ex consequenti etiam requiritur perfectior apprehensio. Omnia explicari possunt in eadem ratione veri, quae specificat, et diversificatur ab apprehensione: intellectum Angelicum, et humanum conditionibus abstractionis, et apprehensionis, non ut eadem, sed ut distincta formaliter.

Arguitur 3o: apprehensio potest constituere obiectum in ratione appetibilis; ergo et potest esse ratio formalis finalizandi. Probatur antecedens: obiectum vere malum, apprehensum ut bonum fit appetibile: sed non ut sic fit appetibile propter bonitatem; ergo ab apprehensione. ≡ Distinguo antecedens: potest constituere applicative concedo; formaliter nego antecedens: ad probationem dico obiectum malum apprehensum ut bonum fieri appetibile formaliter a bonitate reali falso illi applicata ab apprehensione: unde bonitas illa dicitur apparens, non quia in se realis non sit, sed quia applicatur subiecto in quo realiter non est: sic bonitas ultimi finis vera, et realis est, falso tamen applicata enti creato, in quo non est realiter. Replicas: dum voluptas fertur in bonum apparens obiectum illius est ens rationis; ergo saltem apprehensio est ratio formalis finalizandi. Consequentia patet, quia voluptas realiter movetur ab ente rationis. Antecedens patet, quia bonum apparens est bonum apprehensum ad instar veri boni, consequentia est legitima, et cum alias falsissima sit, quia ens rationis non potest movere realiter voluptatem, dicendum necessario, apprehensionem esse rationem formalem finalizandi ≡ Distinguo antecedens: est ens rationis materialiter respectu voluptatis concedo; formaliter nego antecedens, et eodem modo distinguo consequens: movetur voluptas a bono apparenti, non ratione apparentiae, non ratione applicationis, sed ratione bonitatis realis falso ibi apprehensae. Omnis enim appetitus, et quaerit verum bonum, finisque requiritur moveri a finali bonitate: unde quando voluptas fertur in bonum apparens, fertur in ens rationis, non quia inclinet in bonum fictum, ut fictum, sed quia inclinat in verum bonum, quod non nisi fictum applicatur bono ficto; bonum ergo illud licet in re non sit bonum, est tamen verum bonum falso applicatum rei in qua non est vera bonitas: unde habitus bonitati apparenti movere voluptatem, modo quo movet realis bonitas: quia nec bonitas apparens, nec realis movet voluptatem praeter id quod est in obiecto.

sed 2dum, quod si in illo apparentia, apparentiae non se habent per modum conditionis essentialis ex parte actus, sed requisiti ad appetitum.

Arguitur 4: actus odii est actus voluntatis: sed obiectum respicit malum, ut malum; ergo non solum bonum, sed etiam malum est obiectum motivum voluntatis, et consequenter malum erit ratio formalis finalizandi, vel haec abstrahit a bonitate et malitia. Confirmatur: suicidium tendit in non esse sui: sed in non esse sui nulla est bonitas, quia non est, est pura carentia; ergo. 2o: quia ex solo motivo nocendi inducunt ad peccatum, ut daemones tendunt in malum, quam malum est omni remota ratione boni; ergo = ad argumentum dicendum quod bonum non est obiectum voluntatis, concessa maiori, distinguo minorem: respicit malum, ut malum per se, transeat malum nego: per contrarium bonum concedo minorem, et nego consequentiam. Itaque licet obiectum immediatum odii sit malum, finis tamen, et obiectum motivum illius est bonum oppositum, nam in tantum quis odit malum, in quantum amat bonum oppositum: nec obstat, quod in malo sit aliqua bonitas, quia malum saltem ut obliquo importat bonitatem, non quia malum sit ad bonum, quia privat bono, et ideo fugimus malum. ad 1am confirmationem dicimus interitum proprium amari non ut malum, sed quia, vel iniuriam, vel in apprehensione liberat a maiori malo. ad 2am similiter dicimus daemones non tendere ad malum per se malum, sed quatenus per propria excaecata ma[illegible] quasi gaudent, quod nos vincunt. bonumque qualecumque bonum intrinseco proprio, et miseriam.

93 quaenam sit causalitas finis. §. 1 tra. Duplex sententia refertur et impugnatur.

Q. 3a quaenam sit causalitas finis. §. 1a Duplex sententia refertur, et impugnatur

Egimus iam de virtute constitutiva causae finalis in actu 1o. nunc autem de actu 2o finis, hoc est de exercita finalizatione, et causalitate quae dicitur sermo. rem esse satis occultam, et difficilem manifestat diversitas sententiarum quae pene ad numerum reduci non possunt. probabiliores autem referam, ut ipsius interdicta(?) consultius difficultas ratio dictus complectar. aliqui inter quos Cardinalis Velarminus docent causalitatem finis esse quandam qualitatem ortam a fine, ab ipso in voluntate impressam media, qua finis movet voluntatem.

Sed displicet communiter hoc placitum, et merito: quia qualitas illa impressa voluntati est qualitas distincta a fine, et a voluntate; ergo habet aliquam causam realem efficientem: hoc est falsum; ergo. probatur subsumpta: causa illius, vel esset voluntas, vel finis, vel aliquid aliud, non voluntas, quia qualitas illa praecedit omnem actum voluntatis: sed voluntas non efficit nisi medio aliquo actu; ergo. non finis: tum quia finis metaphorice movet actibus, finis enim non influit efficienter, unde dixit Philosophus 2o de generatione textu 50 id cuius gratia tamen est actibus. tum etiam quia causa efficiens operatur per veram actionem: sed haec non assignatur a bono antecedenti ad actum voluntatis; ergo non a fine. neque aliquid aliud a fine, et voluntate distinctum, quia nihil tale assignatur; ergo implicatorium est qualitas illa orta a fine.

Sententia inter nostros satis communis assignat pro causalitate finis quandam motionem metaphoricam qua bonum excitat, et provocat voluntatem ad suum amorem; haec autem excitatio non est aliud, quam ipsa bonitas finis praesens obiective reddita voluntati, et omnes illius actus antecedens, quam bis non nulli faciant hanc motionem esse realiter distinctam, a fine, et bonitate illius. Sententia haec posteriori modo explicata non assignat causam efficientem huius motionis, perinde impugnari potest eisdem rationibus ac sententia Velarmini. in 1o sensu communior, et probabilior, sed inexplicatus relinquit causalitatem finis, illamque confundit cum virtute causativa constitutiva finis in actu 1o. Quod sic ostenditur: motio illa metaphorica, qua bonum allicit voluntatem antecedenter ad omnem huius actum, est ipsum bonum, ut proxime appetibile a voluntate: sed bonum, ut proxime appetibile a voluntate est finis in 2dum virtutem causativam in actu 1o; ergo talis motio non est causalitas finis. consequentia est legitima, quia exercitium causandi, sive causalitas finis aliquo modo distinguitur a virtute causativa. minor est certa, et maior probatur: bonum allicit voluntatem, 2dum quod est conveniens voluntati: sed per illud est conveniens voluntati 2dum quod est bonum proxime appetibile a voluntate; ergo motio illa metaphorica, sive allicientia boni, est ipsum bonum 2dum quod est proxime appetibile.

Si dicas motionem illam esse actum inclinare voluntatis, quod non convenit bono 2dum quod est causa in actu 1o constituta contra insurgo: vel haec inclinatio est aliquid distinctum a voluntate, et fine, vel non? si 1um debet assignari causa efficiens: si 2um, vel est bonitas illa ut conveniens voluntati, quae spectat ad actum 1um finis, vel est inclinatio innata voluntatis ad bonum: sed inclinatio innata, est indita ab auctore naturae consequuta ad entitatem voluntatis, et antecedens propositionem bonitatis finis; ergo. 2o: inclinatio actualis voluntatis non potest haberi absque actu voluntatis; ergo causalitas finis non potest consistere in allicientia metaphorica finis, cui correspondeat inclinatio voluntatis antecedens omnem actum. 3o: implicat causalitas finis, cui non correspondeat aliquis effectus realis: quia esto metaphorica dicatur, vera, et realis est iuxta adversarios: sed allicientiae, et motioni metaphoricae, antecedenti omnem actum voluntatis, non correspondet effectus realis; ergo. maior est certa, nam alias finis non esset causa realis. minor probata ulterius suadetur: allicientiae, et motioni metaphoricae antecedenti omnem actum voluntatis non correspondet aliquid intentionale ut effectus finis ut ipsi contrarii docent: aliunde vero nihil reale correspondet ex parte voluntatis; ergo motioni metaphoricae antecedenti omnem actum voluntatis nihil reale correspondet per modum effectus. Respondent aliqui finem correspondere per modum effectus, voluntatem esse provocatam, et inclinatam = sed contra est dicta: ulterius: non facile percipitur inclinatio sine actu, cum ipsa actualis inclinatio actus sit. 2o: si se per potentiam voluntas non inclinat in illum. 3o: vel haec inclinatio impressa est in voluntate a fine, vel non? si 2um est aliquid innatum voluntati. si 1um est aliquid distinctum a voluntate. denique voluntatem esse motam a fine est denominatio extrinseca per ut a fine. sed verum: licet voluntatem esse motam a fine esset denominatio extrinseca, et non posset salvari si ipsi non correspondeat denominatio intrinseca voluntatis: sed voluntas intrinsece moveri non potest ante omnem actum; ergo.

provocationem, et allicientiam provenientem a bono ostenso. Respondent alii quod supposita, semper datur in voluntate aliquis actus, quamvis inefficax, qui sit effectus illius causalitatis = sed contra est: actus ille inefficax vel est liber, vel necessarius: si 1um potest non dari ostenso bono; ergo falsa est solutio.

sicut actus illum exit quasi effectus intentus a fine, quia antecedit delectationem. vt dicit: actus illi in efficacia non è effectus intentus a fine: sed sequitur causalitas inactu, quin dicit effectus intentus a fine; quia causalitas è finis intentus a causa; ergo: Dicit: causalitas causae, vt quo effectus intentus ad stabilitatem dispositionum illi vicio deficientes effectus intentus a causa sequitur. — Ad 2tam: quia tibi volupta est dispositus ad amorem, è elicitus amor mihi a finis, propter amorem, antequam amem qualitatem amat: sed tunc existit alicui intentio, è non existit effectus intentus a fine; ergo non habet alicui intentionem esse causalitas finis. — Hic saltem bonum in finem claro intentum nunquam ad sui amorem: sed nunquam bonum illud necessitatem, vt clare ostensum, è praeter positum: quia voluntas necessario amat, sed non habet amor ad indicium in Deum, quia iudicium in Deum, è ideo essentialiter requisita ad actum libertatis.

Nostra Conclusio

Amor finis est motor efficiens causalitas finis. Ad 1um motor è intentionis; è thomistae, è postea multorum; distinguo in actu voluntatis dicunt illum amor voluptatis, a qua elicetur intentio ut actus vitalis, è dicunt amor a fine, ab quo movetur voluntas, è in hoc sensu negant causalitatem finis in actu voluntatis. Opposita exposita contra Augustinum, quia amor divinus agitatur in exclamabat: amor meus, pondus meum, illo feror quo cumque feror, ac sicut canis: amor meus, ubi ponitur alicuius me ad amorem, amore enim inclinor, quoquo inclino. Sed non ipse D. Augustinus indicat fluxum, dum sic dicit: amor è cursus ab eo in bonum, è volutus: amor ergo è ab eo, è in bonum; sed è causalitas finis, è sic in bonum elicitus a voluntate: alias: sicut in cursu non est nisi finis, ita in amore voluntas è non est nisi actus, sed è finis sed è in voluntate. Sed ex Sed ubi decet D. Thomas 9122 dicunt ab cursu dicens: sicut influxus causae efficientis, è agens, ita influxus causae finalis è appetibile, è dicitur; ergo ex sententia D. Thomae influxus causae finalis è appetitus: sed appetitus è actus voluntatis; ergo actus voluntatis è causalitas finis.

Dicit D. Thomas, in loquendo de appetitu elicito, sed quasi appetitus quasi in naturalis inclinatione, quae voluntas è finis in bono: sed haec solutio multiplicat in multa nata manet, vt sibi aut patrum. — Dicit ab D. Thomae in loquendo de causalitate appetitus, sed sunt partes naturales, è species causae. — Sed haec, quae ab quibus placet Thomistis voluntas ita è, quia naturaliter dicit: è voluntas, quia ex ista D. Thomae appetit è influxus finis, sed causae è influxus causae efficientis: sed ad ex è principium influxus causae efficientis; ergo vltimus D. Thomae, 1ostra quaestio, capitulum 65 in quit: causalitas finis in hoc sensu, quod ex id ab ipso petitur. Venit ergo ad viam D. Thomae voluntas, è ponunt quae ad exemplum, è diuinta solutionem ex textibus. Probatur Thomistae: Primo: finalizatio, seu causalitas finis è id, quod 1o excitat causa finalis: sed haec 1o, è pars finis amoris; ergo maior patet, quia causalitas cuius libertas causae è id quod causatur in actu 1o, ad 2um. Probatur minor: finis sit pars inactu 1o pessimi bonum appetibile: sed bonum appetibile vel exercitatio actus 2ae exappetibile; ergo: Probatur minor: exercitatio pars, è vel ab bonum appetibile, è id quod bonum ad ducitur de potentia ad actum 2um: sed bonum appetibile est ex se reducitur de potentia ad actum 2um, per appetitum exercitatio; ergo. Probatur 1o: sicut intellectus trahitur ad se, ita voluntas pertinet inclinatur ab: sed intellectus trahitur ad se per praesentiam actus; ergo voluntas pertinet ab bono per amorem ab ipso bono existentia. Probatur 2o: voluntas trahitur, è elicitur a medio amoris; ergo amor è id quod finis allicit, è trahit voluntatem; ergo, è id quod finis causat, sequitur legitimum, è acceptum: Probatur: id quo voluntas immutatur a fine, è id quo voluntas trahitur, è elicitur a fine: sed voluntas immutatur a fine medio amoris, quia finis prius ad amorem, è nulla è mutatio in voluntate, manet enim potentia in dari voluntatem prius ad amorem mutatione libera, nec mutatione in necessaria, quia sit intentio a fine; ergo. Similiter hic è cura ut ad verum, ad appetitum innatum necessitatis, ad excitationem naturalem, ad inclinationem simpatica, quibus voluntas dominatur immutata ab bono: — Sed haec omnia vocibus ludit, è non trahit è influxum sibi, ab illo non aut in pugnatione abstine mutua supra nihil falsa est causa supra manet, intuentur in quibus: an haec sunt patia, è per sio sit ipsa voluntas, è quid aliud voluntas? Nihil ad causalitatem cum potest. Nihil ergo ingnationem facta. vltimus è sequitur ex hoc pensionem hac è effectus finis; ergo oppensio haec è causalitas, è effectus; ergo quibus actus voluntatis sit effectus finis potest esse causalitas finis.

Solutio argumenta

Ad quae 1o: causalitas finis è id medio quo causa influit in actum: sed finis influit in actum media motione per veniente actum voluntatis; ergo motio ace. influit in actum media motione per veniente actum voluntatis, è non est causalitas finis. Probatur minor: ant quia voluntas influit, ont actus voluntatis, è causalitas finis. Probatur minor: ant quia voluntas influit in actum intellectus motione, è excitatione finis in clinans voluntatem inactum: sed hinc motione, è excitatio è a pneumatica veniente actum voluntatis, quia voluntas elicit actum, quia amor vertit a fine: ergo. Probatur: amor a fine è effectus finis: sed effectus distinguitur a causalitate, quia effectus ab causalitate, è non est causalitas finis.

Ad argum. mutationis secundum maiorem, nego minor: ad probationem distinguo maiorem: intellectus motione, è excitatione in actu 1o secundo: in actu 2o nego maiorem, è sic sub distinguo aqua influat active secundo: antequam influat per modum petitus motivi, nego maiorem, è sic distinguo minorem nego secundo. motio ergo, seu excitatio finis antecedens actum voluntatis, è ipsum mutationem voluntatis, sufficienter applicatur, vt =

posit motivum voluptati: q positivum, sive boni extensio ut è causalitas finis,
sed judicio requisita expte actus, 2°. ut objectum sit proximum appetibile: ut ling
uam ergo quod amor sit causalitas finis, quia è motio impellens, sive pondus tra
ens voluptati, quia actus actus rei proximum appetibilis è objectum ipsa
sive quia ab ipsa.

Quo ad 2 plura solutio ad 1 extra, quod in voluptate duplex occasus distinguitur valet: 1 quod quasi passive movetur, trahitur, quia finis
2 quod active tendit in finem mediante actu ab ipsa elicito: duplici occasu ~~[illegible]~~
expte voluptatis duplex quadruplex pondus expte actus. 1 è motionis, trahentis, si
ve actualis pondus inclinatio voluptate in actum ad finem: 2 vero actu ve
tendentis ut finem. 2 vero activo tendentis in finem amor sub 1a ratione nec
causalitas finis, id omnia, quæ illud antecedunt habent expte actus ut. sub
2a vero ratione è finis effectus, id causalitas voluptatis.

Nec afundas, in
eo quod idem sit realiter causalitas, id effectus nam idem realiter, id distinguitur ratio
tis, hoc è idem secundum diversa rationem, potest esse prius, id posterius, id consequentia ca
usalitas, id effectus: sic actus simultanum extremorum sunt simul
causalitas, id effectus illorum. sic etiam in actione occasus ab an
tecedit conceptus in identificatus cum conceptu ad. simul
simultas etiam esto amor sit effectus finis quatenus elicitus actus, id voluptatis è
potest causalitas finis ut motio, id pondus voluptatis a fine, id consequentia antecedu
ipsum; quatenus activus tendentis in finem, sub ea ratione. Sed id ceteris: effectus dis
tinguitur realiter a causa in actuo causante: sed causa sit ut actuo causans in actuo
causalitas; ergo amor finis ~~[illegible]~~ distinguitur realiter a causalitate finis. Ma
tra maior: effectus dependit realiter a causa in actuo causante: sed nihil realiter po
test ab ipso dependere; ergo effectus distinguitur realiter a causa in actuo causante. Ma
tra: causalitas realis mutat intra causa id effectum: sed quæ distinguitur realiter a
intra non mutat; ergo amor finis non realiter causalitas finis.

Distingo maior: a
causa in actuo causante ut duplicative, hoc è 2dum quod dicit causalitatem nego maior:
a specificative, id 2dum quod dicit virtutem causantem concedo maior. Veritas distinctionis
patet in visione, quæ è causalitas, id effectus potest visione, quin distinguatur realiter a ipsa
~~[illegible]~~ ut duplicative. ad maioris probationem dicimus, quod 1 pars loquitur effe
ctus non dependent a causalitate, sed hæc è id ratione cuius effectus dependit a causa:
sed in prima per mixtura distinguo minor: nihil potest esse ipso dependere realiter tam
quam a causa ipso: ergo quantum quam a causalitate, id specificative sive ipsius sub distinguo: sub ea
ratione qua: sub 1a vera ratione nego minor id dependentia ing prima. Solutio istas
exdictis, ing veritas probatur exemplo adducto sentum expta notum.

Ad 2 probationem distinguo maior: mutat intra causa, id effectum mediatione sceptus, sed potestatis sed ma
ior: mediatione realitatis, sed entitatis nego maior: sic: intra causa efficientem, id
passionem, mediat actio, id tamen actio, id passio realiter idem secundum plura ex adversariis:
quo exemplo elevari potest totum pondus difficultatis adversis: nam tali actio 2dum hæc
doctrinam, è actio, id causalitas agentis, id 1 prior passione, quatenus efficitur ab agente
id simul è passio, causalitas passi, id posterior actione inter actionem, 2dum quod passum denominat.

Argumentum 2°: causalitas finis præcedit efficientiam actus voluptatis; ergo amor non causalitas finis. Accipiatur: antequam voluptas eliciat amorem intelligitur causalitas finis;
ergo causalitas finis antecedit efficientiam actus voluptatis. Accipiatur: ipsa 2a efficientia
ad actus voluptatis è effectus finis, id quantum finis: sed causalitas finis antecedit effectum
ergo. 2 probatur: omnis sceptus 1 prius actus voluptatis, è posterior ad sceptum ab illius actus:
sed causalitas finis antecedit actum voluptatis 2dum sceptum ab; quia amor 2dum sceptum ab effectu finis; ergo nullus sceptus datur in actu voluptatis, quin sit finis causalitas.

Distingo
acc: præcedit efficientiam actus voluptatis active se moventis sed nego acc: præcedit effi
ciam, quatenus hæc è exercitium voluptatis, passive movens nego acc. ad quandum se melius
distingo acc: ante quam voluptas eliciat amorem active se explicat ad amorem sed: passi
vesed habendo ad amem nego acc: unde si mihi dicimus, quod 1a elicientia actus actus, id eli
cit ut tendentis ergo finis, id quantum finis, pertinet id effectus finis: sed cum voluntas supo
nam movetur a fine, id ad finem tendens, ipsa elicientia, ut tendentia actus voluntatis in finem
finis effectus, id finis causalitas, quatenus id motio, id pondus ratione voluntatis passive moventis a
fine. Ad 2 probationem distinguo maior: è posterior sceptus ab ut actus id voluntas activi
se movente præcedit sed nego maior: è posterior ad sceptum ab, ut ex quo voluntatis passive movente
ut nego maior: sed nego minor, id nego sequela. distinguitur ergo in actu voluntatis sceptus ab ante
prius, 1 præcedit ut, sed ad utrum sceptum actionis voluntas separatur, ut se movens; vel
trahitur sceptus assimilatur ita sceptus motionis, sive trahentis a fine, id hic pulsus omnis alius an
tecedit, quia è dependentia actualis a fine, quia ipsa è omnis causa.

Arguitur 3o: actus voluntatis ē causalitas causæ efficientis: sed causæ diversi generis ñ possunt causare per eandē causalitatē; ergo. Confirmatur: actus voluntatis ñ ē intrinsece in fine, nec a fine; ergo ñ ē causalitas finis. patet consequentia, quia causalitas debet denominare intrinsece causā in actu 2o — ad 1ū respondeo, qd ñ repugnat, qd duæ causæ subordinatæ, qualis ē efficiens, et finalis (efficiens enim sub ordinata fini in efficiendo) causent per eandē causalitatē per diversā rationē. ad confirmationē concesso antec., nego consequentiā. Cuius consequentiæ ratio tantū ē vera in causis intrinsecis, ł ad summū in causis extrinsecis, quæ causant, ut motæ per proprias causalitates, ł per causalitates, quæ denominant causas in se agentes: finis autē in se ñ agit, sed ē id propter qd agitur, similiter qd ñ ē in se intrinsece motus, sed id propter qd motus. In quibus quinam actus sint effectus finis? respondeo cū communi sta omnes actus enumeratos voluntatis ē effectus finis, quia omnes illi fiūt a voluntate propter finē, & grā finis. si autē dicas qd saltem 1us amor finis, ñ oritur ex amore finis, quia 1us amor aliū ñ præsupponit: dicimus 1ū amorē oriri ex bonitate finis, qd sufficit, ut sit illius effectus: si ultimus dicas gaudiū ñ ē propter finē obtinendū, cū finis iam sit possessus: dicimus amorē finis assequibilis, ē gratiā assequendi finē, gaudiū vero de fine assequto.

ltima quænā agē
perantur propter finē

Q. ultima quænā Agentia operentur propter finem

Cū finis ñ exerceat propriā virtutē, nisi 2ū qd ē cognitus, eo modo unūquodque agit propter finē, quo finis cognoscitur. manifestū autē ē, quædā ē, quæ nullo modo cognoscūt finē, applicantur autē ab agente cognoscente finē, ut sagitta: quædā vero cognoscūt finē, sed diminute, & imperfecte: cognoscūt enim bonū ipsis conveniens, sed ñ cognoscūt proportionē illius cū mediis, quib. capequibile: sic equus apprehendit pabulū, motūque circa dū ipsi conveniens motione illius, sed ñ cognoscit proportionē illius bonitatis cū utilitate mediorū, nā enim cognoscit pabulū p ratione propriæ bonitatis et dignū cultura. quædā dēmū sunt, quæ perfecte cognoscūt finē, quia ñ solū bonitatē, sed media appropriata, quib. finis ē dignus cognoscūt: ut Deus, Angeli, & homines. De Angelo, & homine communiter docent illos agere propter finē, quia in omnib. actionib. deliberatis propter aliquid agunt; de Deo ad intra ñ operari propter finē docent communiter theologi, quia nihil divinū potest dari qd sit effectus finis: ad extra vero operari propter finē, hoc propter semetipsū probat illud proverbiorū 16: universa propter semetipsū operatus ē Deus, sed nota Deū ñ esse propter finē respectu actionis divinæ, qua operatur ad extra, quia talis actio identificatur cū ipso Deo: unde communiter docent theologi, qd Deus ñ vult hoc propter hoc, sed ut hoc esset propter hoc aperte loquendo Deus ñ vult actionē divinā propter semetipsū, sed actionis divinæ terminū. Circa bruta aliquid potest ē dubiū: in pluribus enim illorū tā miras spectamus operationib., ut si credamus sensib., vix locus ē ad dubitandū, an agāt propter finē, & ex cognitione finis: unde Plutarcus, & Porphyrius concedūt brutis rationē, quasi, ut homines rei erant imo Pitagoras liberaliter cū ipsis agens docuit illorū animas ē eiusdē naturæ, ac animā rationalis, unice per diversas structuras domiciliis, Valesius, & Arriaga, licet ñ adeo liberales sint erga bruta, tamē concedūt in respectū discursū, verāt etiā per cognitionē sensitivā, media, quæ cognoscūt finē, & utilitati mediorū, sufficientimodo ut propter finē operentur: quorū opinionē elegantissime discurrit, mirūque in modū illustrat his diebus Nostræ familiæ doctissimus Reincior. Negativa tamē opinio communis ē, unde nolo ab illa recedere, eo, ł maxime, quia in affirmativa opinione explanāda necessariū erat insumere tempus aliis inutilib., laudatus noster Reincior omniū in manib. ē vice eū videtis. probatur ergo concl. quia patres probāt immaterialitatē, & immortalitatē animæ ralis, ex vi discursiva, & consecutiva; ergo brutis concedendam ē virtus discursiva. nec dicas immaterialitatē probari ex rationalitati perfecta: nā argumenta ad verba rerū, in pluribus brutis probāt perfectiori rationalitati, quā in hominib.: quia ratio cognoscit recte tantia operū: sed per hac operantur bruta plura, quæ nullus homo perfectissime operari potest; ergo. Nec experimenta plus probāt, quia ordinatissimā, & prudentissimā Dei providentiā, quæ brutis ratione carentib. concessit sensus vivaciores, ut ab quatenus per cognitionē bonitatis ipsis convenientis: unde ñ negamus bruta aliquomodo agere propter finē, ad illū quæ moveri a bonitate ipsis convenienti. negamus tamē brutis ratiocinādi usū, multique propria discretionē mediorū: sed quia sensus interni, & externi illorū perfectiores, & acutiores sunt, & quia nullū ē agens, qd naturaliter ñ propendat in bonū propriū inde bruta inclināt in bonū connaturale ipsis, & ad eius exequtionē coli propriā operāt inclinationē mira operantur, ñ conductura ratione, sed naturali, ut vocāt instincto. hoc ē naturali pondere ipsis indito ab Autore naturæ. De rebus pure naturalib. aliqd etiā potest ē dubiū unū tamē certissimū ē nimirū motus illarū ñ ē ex fine cognito, quia nec levia sursū, nec gravia deorsū ferūtur propter finē, falsa tamē fuit quorūdā recentiorū excogitatio, quib. nūc fere Cartesiani subscribūt. hi enim docebāt motū naturæ ñ tendere in finē determinatū, sed omnia se movere fortuitis concursib., & divagationib. sed hic error paucorū fuit, qui contra immutabilē Dei providentiā classicū canebāt, illustriores enim antiqui Philosophi, omnes naturæ motus prestinplatores, in illa, & in illis legunt supernæ intelligentiæ invariabiles leges: unde certissimū ē omnia opera naturalia tendere in finē saltem exequtive, quia exequūtur finē ipsis ordinatū a suo conditore. de quo vide Gaudim tomo 2o suæ philosophiæ disputatione de causa finali, illū enim ñ sine fructu utilitatis, & iucunditatis legetis.

Qestiuncula de causis
per accidens

Qestiuncula de causis per accidens

cū casus, fortuna, & fatū intra causas rei mundi tuæ, illis q̃ sæpe hominis tribuūt effectus in quibus cū nūtia aperatur etiā hic Bellis aliquid dicere. fatū apud Gentiles ēt à mente talem nūtiā talitatis coegit vt fatis nemo posset resistere: vnde inq̃ vetūbiū fuit apud ipsos nemo potest fugere fatū. hac necessitate aliqui ortā dicebāt ex astro dūbis positione, quadā q̃ series causarū, necessitatē ad aperta dū. excellis, sive multiū causā dāt subiecti huic necessitati, & excellens voluntas rū ces axio aperatē originū fati ducebāt: ons tamē humana voluntas necessitati impōnebant: qd & Seneca fortē fecit dū dixit q̃ firma series rota, cuius hēc ta lex & stare decreto. hūc tamē errorē Scholastici secuti sūt

D. Gregorius. — & Sti Doctores impugnarūt: vnde S. N. Greg. dicebat apostolū cū Bibliis abusus sū aliquid de fato dicēn. accipiendū ergo de fato supra dictis cū ptē a mente dūtamē vt A. Philologis explicata: sic enim Bellolo quēta D. Thomas fatū q̃ cuncta ab eterno ordinēdi qd

D. Thomas — divina providentia per causas multas suos effectus esse quēta: potest ergo ipsa ordinatio dicēdi qd fū qd in ipso dei, & dicitur providentia, & in ipsis causis ēis actio ordinatis ad aliquos effectus, & sic habet rationē fati, sed quia cū Gentilib. Cur ingēs dū Angelicus præceptor, nec nomina divinus habere omnia vocetur fatum secta providentia patris, & sua tēta omnia disponens. Cauta ergo dicit fati dicevat Augustinus perhæc verba: sequū hoc modo ponitur fati stū tmat, coniugat tamē linguā, & dicat fatū, sed providentiā dei. Hæc

Circa fortunā nēcā per multas divacati. Gentiles: putabant enim ēt quodā numē, a quo sub lūnaria, præcipue q̃ omia humana negotia, cedo inpetu dis pingavanur: vnde tota canevat horatius: fortuna sevoleta negotio, ludū insolentē ludit solita, transmutat incertos honores. nūc mihi, nūc alios verba, sed absit error ne. philosophi fortunā, & casū sumū q̃ causis per accidens, ex quib sequūtur effectus inopinatus, multoq̃ q̃ipsis effectib inevisis, vt dū dicimus casū implici per vibrio, i. extra vorā fortunā alicui diligis:. vnde fortuna, & casus q̃ ita definiunt: causā q̃ per accidens efficientes, ex quib effectus præter ipsorū sequūtur.

Si ergo fortuna, & casus causā q̃ per accidens, ex quibus effectus inopinati sequūtur: dis cū mētē ātē ānēo, qd fortuna q̃ nulo quōdē solū habet locū in causis liberis, & ratē habilibus, cū vere in ev exhibū fuit naturalibus sed cū causā liberā, & rationalis pertinēt intentionē, & dis positionē sēt habēt ex effectū fortuitū, aliū q̃ hominis qui vel, & sagacis perveniant plures ~~effectus~~ eventus fortuitos, & fortunatos in dispositionib suis. hinc dicūtur mentis fortunatā, quā stulti, & insipientes, quib plura prospera in tentione advenūt: & sic intelligendū puto illud philosophi, cui magis dicinletur, vi minus dispositna. sed stupidis sua fortuna nūquam illicet, nam sapiens casis superabilis auxo, nā sapiens nulo tempore vivit in opi: habet enim sapiens in corde, & in mente thesauros indeficientes, ubi fur non appēat, sapienti enim si fortūs clavis axis impavidū pēt ruīna, sed sunt sapientia caput obidunta dū, nam sīne dicunula sapienta sapi.

Liber 3us philosophiæ: D. 1a de motu actione, & passione, q. 1a quid, & quotuplex sit motus

LIBER 3.us PHILOSOPHIÆ

D.s 1a DE MOTU, ACTIONE, & PASSIONE: Q.s 1a QUID, & QUOTUPLEX SIT MOTUS

motū existū in rerū natā ad oculū patet: q̃ ūndē minus lepidū, quā ficacē hoc probabit Socrates, stra Canonē publice in gnādio dambrlādo. ius dēnitō tra dicit in præsenti à philosopho, pla hoc, qd sit actus entis inpotē, p̃ vt inpotē cuius clara nota, quā cū rei abscūra permista sed dixat modo vel intelligēdi statū 1o sub carētia prāmā, & inpuxapotē ad illā. 2o intēo, sive sub possessione prāmā. 3o intra nūtū actū aliqua carētia prāmā, ad prāmā. in 1o statu modo vel ūndē movetur. in 2o quiescit a motu. in 3o è in motu, sive via ad tēm motus. habētq̃ exemplū sive intelligē non transiunt q̃ fūgibilitata ad calorē, sive in quātitate de minoū ad maioū, sive in motu loci.

Dicūtur ergo motus actus entis, vt sic deveniat cū alis prāmis: per lin inpotē, p̃ vt inpotē ab omib prāmis deficit. — Siauti dicas hoc nēdū venire prāmis in perfectis, quē sic actū ante ens, vt illud velin quāt ad perfectū prāmā inpotē.

ut calor remissus ad perfectiorem, et forma intentionis ad formam viventis: respondemus
forma imperfecta esse actus imperfecti relinquitur tens impotentia ad ultimum et per
fectionem, sed non ordinata ens ad illud, primo fluxus, et fieri forma perfecti; hoc
necessarium erat ad rationem motus, quia sublata ratione fluxus, et diuisionis intrinseca
et forma perfecta cum extra ratione motus. Sed ulterius dicas, quod implicat intrinsecus actus entis
imperfecti, ut imperfecta: dicimus implicare actum perfectum entis imperfecta, ut imperfecta, mi
nime vero actum imperfecti: ad quod ens actuatur per motum, tamen imperfecta ad actum motus,
sed ad tum motus, et ad summum adepta successiva motus, simotus non est instantaneus. Itaque
dicas, quod in hac diffinitione non explicatur habitudo, ad agens, passum, et tum ad quem, quas
et diuisa cum sit motus. respondeo, quod diffinitio virtualiter et equipollentia explicat ta
les habitudines, quia cum explicat tamen mutationem, explicat habitudinem motus ad
passum, et cum ratione impugnationis actione, implicat habitudinem ad agens: et paliter ut impotentia
explicat habitudinem ad tum ad quem, ad illum nec et impotentia. Dividitur motus in
successivum, et instantaneum: successivum ut calefactio paulatim formas adquirit:
sed hoc potest esse, et per se, et per accidens: motus subcessibus per se datur cum
accidens potest simul absolvi, ab extrinseco tamen in tempore, tamen non simul
absolutum: motus instantaneus, qui mutatio per se fit tota, totum in instanti
absolutum, simul et tota tamen adquisitum: hinc etiam alius est materialis: spiritualis
alius: ita dicunt omnino amata, quo ad tum esse, ut generatio substantialis, et corrupto
nes corporum, instantaneae, spiritualis est, qui omnino expeditam et dependent
ut operationes Angelicae, et quae solum dicunt amata, quo ad modum, seu statum,
ut operationes nostrae spiritualis. Ultra motus assignatus, datur etiam motus vio
lentus, et artificialis: de omnibus et impugnantibus quibus ut tum diffinitum per extra
ordinem diffinitionem: respondetur affirmative, excipiendo intellectum voluntatis, et
sensationem motibus successivis non dubium. Diffinitionibus instantaneis est expos
ita in mente D. Thomae dicens: Philosophus accipit hic motum omnem per mutatio
nem, nam et statim quod dicitur ut generationem, et corruptionem. respondeo ergo per
ut generationes Philosophi, et D. Thomae, unde Angelicus non agnoscit, et ita quidem quod Beata anima
testatur: praeter mutationes aliquas species ab hujusmodi quibus examinatione
in libris physicorum: motus ille est actus entis existentis imperfecta: sed istae mutatio
nes sunt actus perfecti, ex quibus hic motus per se talis hic diffinitus est actus imperfecti
fectus vialis intentus praecipue ut ata per actum alium actum: sed praedictae mutatio
nes non sunt hujusmodi, quia quilibet ex illis est ultima actualitas sua potentia; ergo.
Dices ut ratio 28 pars: motus per se talis relinquit subjectum impotentia ad ultimum actu:
sed motus instantaneus non hujusmodi; quia datur simultaneus motus, et tum, nemo
est in potentia ad id, quod actu habet; ergo. — respondeo quod maior ut potest subjectum
generationis impotentia ad generationem substantialem, et ad substantiam per mutationem, respectu
huius generationis scilicet, ut via, et fieri, et desinere, ut actus, et motus imperfecti.
Infra distinguo maior: relinquit subjectum impotentia privativa ad ultimum actum
actu nego maior: impotentia passiva sic distinguo: insignis fieri motus, et generationis
accedo: insignis esse genitus, et instantaneum alia nego maior: unde patet ad
rationem. Dices ut ratio 23 pars: Philosophus in parte senti diffinit motus occasione
explicandi qualitatem natam sit principium motus; ergo solum diffinit motum cu
ius natae principium: sed natae est principium solum diffinendum, et intelligendum
de alium non est principium motus artificialis, et violenti; ergo. — respondeo
tx, quod multoties aliud solet esse occasio agendi, et aliud res, quae solet agere: unde Aucto
intentum principium Philosophi agentis diffinitionem entis naturalis: assignavit tamen di
finitionem ovientem omnem motum imperfecto, sive omnem actum imperfecta actuatio im
movili, ut extrahita adversa axiomatis de terna perfectum ab tangente scilicet opus passi
sum. Sed dices: implicatio ordinatae ad perfectionem vexavi; ergo actus imperfectus
est ordinatus ad illum actum, et sequentia motus per se talis. — respondeo implicat
tionem esse actum intellectus perfecte existentis in actu per species intelligibiles
et per ut nihil ipsius intellectionis: unde est ultima perfectio intellectus, et
visio est ultima perfectio videntis: et ideo aliquid licet per educat verbum, illum im
ducit perfectio perfectionem intellectus, sed perfectio perfectionem ipsius intellectionis, nec
ipsum verbum dici potest ultimus actus intellectus activi intelligentis, sed potius ul
timus actus intellectus, et ipsius intellectus passivi intellecti. Quaestio 20: utrum
motus distinguatur amovile a termino aquo, et ad tum ad quem: movile est id, quod subi
tat motum, sive subjectum motus, cum autem subjectum sit substantia, et motus accidens
ut physicum, et cum subjectum motus distinguitur a movile. Certum est etiam motum realiter distin
gui physicum, et cum subjectum motus distinguitur a movile. Certum est etiam motum realiter distin
gui a termino aquo, ~~et tum~~ positive, sed tum est aquo et positivus, ut patet quaestio, quae intra

quos tres positi pos. vel ex ratx, l. negative si tres a quo è negatio, privatio vel tres a quo genex ationis: nè ita extra motus distinguit actio a què. etamè omnis sta, è mutio, nam motus è via, è tendentia realis ad trū ad què: sed via nè realis tres; ergo motus realitx distinguitx actio ad què

Qs. 2a Utrū motus, actio, è Passio realiter distinguatur: S. ec 1a explicatur dubiū, è refertur 1m

Pro vissime hoc spectia dubio, quia pagci pua ad illud spectantia lato calamo in metaphisica elucidata fuerūt: etamè dè nos in presenti loqui de actione minuta cū motu, vt ū vestigatx identitas animalis cū rationali, è ex mo diagnali minuto cū rationali, è nè cū animali, qd è in rugi ville. hoc dixi vt excludatx a dubio pagsent actio exclusiva, quia dū exercetur actio sū accio pria dū nè denominat subiecta à pre movile, nec exportatū aquo omino ordy exigensi: vnde exclusione negativa de sitū gitx a motu.

Notandū etiā è nomine actionis intelligendū è in pagsenti actionē tran seuntē, quē sunt exmunta è cū motu, ~~actione~~ è passione stricte suptis; è pizt ut ad pagdicamētū actionis: nam actio in manens secū affert passionē, è motū sertite suptā, vt alibi insinuabi ad pagdicamētū qualitatis spectat: his supositis tertia punat realis distinctionē intra actionē, passionē, è motū: ita Caietanus Joannes Asto thoma, Barona, è plures alī thomistī, plures è exoni schola doctores. 2a negat realis distinctionē: ita Eximius Doctor, D. Dē Alguixe, Moneda, è alī plures ex thomistis, è Iesuitis: ex his autē nullus vnice in distinctionē realē intra actionē, è passionē: nullus tamen punant identitatē, vt negent distinctionē rationis ratiocinatis: alī in ro pugnat identitatē realē intra actionē, passionē, è motū, fatentx tamē distinctionē rationis ratiocinatis

Nostra Dsio

Intra actionē, passionē, è motū nō datx distinctio realis, sed tantūmodo distinctio rationis ratiocinatis. quas pts ostinet conclusio, è vtra quatenus procedit actionis passione è exprassa in Philosopho in pagsenti capī 30, è testuttorū: patis, è agebat ut ita tamē, quē ejus dictationis si, vt vestigitū, è tenicē: sed vt via qua ex Filipus Sebb, è ex Theb. Asuperxa quē hic habet D. thomas: idē è actus 2 xū, è duo xū 2 duex sā rationē agentis quibus 2 qd è actio: patientis autē tū qd è in passo. Pendē pvatx 2 sio ratione omnū: nulla è necessitas distinguendi motū, actionis, è passionē; ergo intra motū actionē, è passionē nō datx realis distinctio: 2 sequa sequitx ex vulgari illo ploquio. nō sūt multiplicandē entitates sī nē necessitat. acc pvatx: eadē entitas potest denominare principū, agens, è subiectū, passū, è motū; ergo acc docetx apparente S. Angelino Dalo qd è de veritate capū 30 dicent: eadē passio è agentis, è patientis: sed vt è agentis denominat agens, è vt è patientis passū, è motū; ergo. 2ux sus passio è motus nihil aliud sī quam exercitū quo passū intrinsece movetx, è recipitū ab agente ductū: sed passū movetx per hoc pagcise, qd agens ipsū moveat medā actione transeunte; ergo. 3a pars 2 clusionis sequitx ex dictis nā actio sī fuit distinctū pagdicamētū a passione, è motū ad nullū pertinet pagdicamētū praxis: sed intra ea, quē pertinent ad distincta pagdicamēta, ad minus datx distinctio rationis ratiocinatis; ergo intra ea quē pertinent ad minus intra cadit distinctio, ergo. maior è certa, è mix pvatx: pagdicamēta sī generā supragma foxlitē distincta: sed intra generā supragma ad minus intercedit distinctio rationis ratiocinatis, sive cū fūdamēto inxe, quē agenerat species inxeb fūdamentalitx; ergo

Solbuntur Argumenta

Arguitx 1o: eadē fā nō potest pagstare duos effectus formales tuis: sed accio, è passio communicant de plice effectū formalē tuis; ergo. maior patet, quia effectus formalis tuis è ipsa fā. pvatx minē: qd cui è effectus formalis tuis actionis, è pati passionis: sed effectus isti sī distincti; ergo. Respondeo, qd assignatio effectus formalis sī in adequate respectu eius dē entitatis. quoaminat vex 10, nego minē. ad pvatione distinguo mix: sī distincti exptē certe, nego mix: exptē notatio certo mix: sī nullū ergo è absurdū in eo, qd eadē actio denominet agens, vt è ab agente, tanquā principū a quo elicitivo, è passū 2 qd è elatio actionis in passo, in quo recipitx. habemus exīplū in visione, quē denominat potē videntē, è simul obiectū visū, potē videntē, vt è ab ipsa, l. vt è in ipsa immanenta, è obiectū visū, vt sistit in illo, tanquā intro. similitx ergo calefactio dicitx factio, vt egrepitx ab igne, tanquā a principio disposito calefactionis, è in hoc sensu denominat igitē calefacientē. ipsa vex

calefactio è immutatio subiecti, & in hoc sensu è eius passio subiectu, & passu denominat, & sic ut hæc immutatio è actus tendens ad calorem dicitur motus, lignum que sive subiectu denominat. Arguitur 2°: actio, & passio pertinet ad diversas prædicamenta; ergo realiter distinguntur. Ut vasqua: distinctio genericæ arguit distinctionem specificam, & numericam: sed distinctæ prædicamentæ sunt generaliter distinctæ; ergo quæ pertinent ad diversas prædicamenta distinguntur specifice, numerice, & consequenter realiter. 2° probatur: actio, & passio fundat diversas relationes, ut patet in patet in nitatem, quæ fundatur in actione, & in phacione, quæ fundatur in passione correspondenti: sed quæ fundant diversas relationes, realiter distinguntur; ergo. Nego consequentiam: ad primam distinctio generica realis, & alias dico: intentionalis, nego maiorem: distinctio generica realis, & sic distinctam minorem: nego consequentiam. prædicamenta dicuntur, & diversa quia in nullo prædicato ipsi unibocos convenient 2° ceptus obiectivos prædicamentorum distinctæ constituentes, sive ceptus illi obiectivi pugnant inter se realiter, sive intentionaliter tantum. ad confirmationem dicimus, quod eadem actio 2 diversas notata pugnant relationes distinctas, & diversas ut eadem ut vidimus.

Q.ª 3ª An actio transiens recipiatur in agente, & in passo explicatur titulus, & referitur ST.

Actio alia è immanens, transiens alia, immanens ita manet intra principium eliciens, ut nihil extra producat, ut intellectio, visio, volitio, & actio vero transiens è quasi factio actus, & diffusio extrinsecus: sic calefactio è extrinseca diffusio, & ebullitio caloris, calefactio enim non manet prædicatum in agente, sed transit ad subiectum calefactum. ex quib habetur dubium præ lis ex certa actione transeuntis. immanens enim extra dubium in agente manet. actio transiens potest considerari, 1, 2° ceptu ab, sive expressionis ab agenti, 1, 2° ceptu ad, sive tendit ad fa, productam, 1, 2° ceptum in, seu inhesionis in subiecto, & ibi dubitatur in quo subiecto actio transiens inhæret, an scilicet in agente, in quo oritur, alli tão producto, an vero in subiecto movendo, sive in passo. & licet nonnulli ponunt docentes actiones subiectis intra producto dubium tamen præcipue dubolvitur ad agens, & passum. in quo fa fragocet actione subiectari in agenti: ita Lessio Scotus, et cum Supili doctore existimantes actionem nihil aliud esse præter actione agentis ad passum. sub scribunt plures Thomistæ, quibus exibliomotivo intra quos nunc exatis Caietanus, Nazarius, Baiona, & illustrissim. Salanco: quib adiunxerunt satis frequentes Nostrates. alias st. defendit passum recipi subiectum actionis, & omnes inter Doctores societatis cum Exilmio Doctore illas apluturæ plures Antiqui, & Iuniores, & ex N. Ell. C. de Aguirre, & Sfondrati, & ellm Moneda.

Actio transiens recipitur in passo. ita philosophus 2° de anima cap. 2° textus 26 dicens: actus agentis in eo, qd patitur & distinctus in eo videtur, & lib. 2° 7° cap. 2° textu 107 inquit: actio, & passio in agente è, sed in eo, qd patitur, ut sentit Angelicus Doctor plurib. locis, sufficiat nobis unicus textimonium, qd in parte q.ª 18 art. 3 ad 15. ita se habet: duplex è actio una, quæ transit in extrinseca materia, ut calefactio, & secare, alia, quæ manet in agente, cui intelligere velle, & sentire, quæ duplex hæc è differentia, quia ta actio non est perfectio agentis, quæ movet, sed ipsius motum. 2ª vero actio è perfectio agentis, in quo ut si monio expressa se assignat Ch. Thomas subiectum actionis transeuntis in quo ut si monio expressa se assignat prædicatum ad vestaxio rationis argumenti. Quæ ergo infa. 2° sio: actio dividitur in immanentem, & transeuntem tanquam in species distinctas, & oppositas: sed actio immanens subsistit in agente; ergo actio transiens subsistit in passo. vrgetur: actio, entitatis vel manens in agente, quæ ab extra aliquid producat, solum exit virtualiter transiens, & immanens; ergo si omnis actio transiens manet entitatiue in agente nulla exit for. transiens, sed solum virtualiter. accepuatur: actio manens in agente dicitur transiens ratione effectus, & ratione sui: sed hoc actio

è virtualitè transeuntis, sicut actionem ad extra essentialitè transeuntis petit ex eandem rationem; ergo. Solennis adversariorum solutio è negare esse quà. Dicit enim sufficientia actionis immanentis atque transeuntis esse in eo, qd immanens sit in agente, & transiens in passo, sed in eo, qd actio transiens esto recepta in agente ordinetur 1o & per se ad producendum aliquid extra agens producit, ut intellectio & volitio, & si aliquid aliquid nihil extra agens producit, ut volitio Dei, & illius intellectio, ad hoc tamen actio immanentis ordinatur 1o & per se, sed tantum per accidens, & 2dio. Sed hæc solutio manifeste oponitur D. Thomæ, qd sic ostendo: actio transiens distinguitur ab immanenti, quia hæc per se illa per se efficit agens: sed hoc è falsum, si actio transiens è in agente; ergo. maior è D. Thomæ: & minor probatur: actio transiens necessario per se efficit subiectum in quo; ergo si è in agente per se efficiat agens; ergo non differt ab actione immanenti per hoc qd agens in per se efficiat. Iuxtas pro principaliter solutionis, quæstio stat in pugnatur stat in eo, qd actio transiens sit per se efficiens intrinsecè a agente: sed hoc manifeste adversatur D. Thomæ; ergo. 3o: Solutio implicatoria omnium qd sic probo: implicat actionem transeuntem subiectari in agente, & ordinari 1o & per se ad producendum extra ad passiva, & non ad agens: ergo probatur assumptum: quilibet fd. accidentalis ordinatur 1o & per se ad subiectum, cui inhæsive, & intrinsecè omnium cat suum effectum formale: sed actio subiectatur in agente agens, & in passo omnium cat inhæsive suum effectum formale: ergo. maior patet exemplo accidentis in omnium, qd 1o & per se ordinatur ad subiectum inhæsionis. Illtertius suadetur in actione immanente, quia 1o & per se efficit agens, quia subiectatur in illo; ergo actio transiens subiectatur in subiecto ad qd 1o & per se ordinatur. Dices: actio transiens distinguitur ab immanenti, ut è formalis actio; sed ut in passione è formalis actio, sed passio; ergo actio transiens non distinguitur ab immanenti per hoc, qd illa sit in passo, & in agente. Confirmatur: actiones non distinguuntur essentialiter per conceptum, nam hic conceptus omnium accidentis; ergo actiones non distinguuntur essentialiter per hoc, qd respicit hoc, si illud subiectum inhæsionis. — Distinguo maior: distinguitur entitative ve concedo: formalis sumpta nego maior: per mitomia, & nego sequà. actio enim, 2qd actio formalis, exprimit conceptum ad per se passio in distinctum ut actionem immanenti, & transeuntem. Unde actiones quæ quinque sunt formales, sumptæ non distinguuntur, 2qd actiones sunt, sed 2qd tales sunt. Nec actiones distinguuntur formalis, exprimunt per se conceptum omnium in, quia talis conceptus è conceptus omnium analogice ad suum omnium veniens actioni: distinguitur enim actio transiens ab immanenti per conceptum omnium in non formalis expressè, sed entitative, quia conceptus in è ratio analogica implicito significans. actio vero transiens, ut talis actio formalis, distinguitur ab immanenti non precise per conceptum in entitative inclusum, sed per conceptum in particulariter, hoc è per conceptum immutationis, & clarius per conceptum ad, sive per respectum ad terminum, ad quem per se ordinatur, ut illius perfectio; unde per se sequitur deducimus distinctionem subiecti inhæsionis, actionis immanentis, & transeuntis.

Præmissis omnibus aliis duabus, sunt equivocæ, nam actio potest in passo, & passum active immutat, in quo sensum è formalis passio, & passum ipsum denominatur passibile transmutatum ab ipsa actione 2conceptum proprie passionis, in quo sensum complicat conceptum omnium in, sed unice è illa actionis actionis in passo, & immutationis, qui conceptus formalissimus passionis: ratio huius è, quia passio prædicamentalis sumpta explicatur per se satis commodo significantem: unde ex se quæ tacendum è, inhærentiam quæ tuta non exprimere rationem specialem alicuius prædicamenti: sed conceptum omnium omnibus accidentibus, & ipso prædicens dubium, quæ sit subiectum inhæsionis actionis, & passionis, quæ necessario inhærent, quia ex se accidentalis, minime autem quæ sint subiectum illarum 2 species, specialis ratio, quia ut sic non explicatur in ordine ad subiectum inhæsionis.

Solvuntur Argumenta.

Oponit 1o ad exemplum pluratestimonia D. Thomæ, in quibus omnis expressisse ait actionem distinguit a passione, accipit a in agente, sed præcipue

distinguenda qs 1a art. 14 ad 14 dicens: cum actio sit in agente, & passio sit
in patiente in potest esse de numero accidens, qd è actio, & qd è passio, cum unum
accidens in potest esse in duobus subiectis. nihil clarius dici potest ad versus Ar-
gumentum, dicit posset de exp qs sicus docet in in finitis p velocis. Sed audiant ad
versarij Philosophum 3o. de anima textu 2o capit. 30 dicentes: agentis nacmo
ventis & operatio in ipso patiente sunt eiusdem rationis: ipsa quę ut dissimilis in
eius in ipsa res hęc habent, quat qd impositum exat: scilicet similitudinis, & diuersi-
tatis sensibilis, & sentiens: sed ratione differat: ex his quę ut ostensa in 3o physico
xii: ibi enim ostensum è, qd tam motus, quà actio, & passio sit unum, qd aptum scilicet
in movile, & patienti: Philosophus exp qs se dicit, & quat Ar. stg, in ipso
nihil inventis p adversarij allegata: cui autem D. Thomas nimis rigidus, & ca-
pax Aristotelis fuerit, Ar. Galiande exp qs se ipsum tradidit credendum è
in hac pte cum Philosopho sentiens, sicut in alijs. Praeterea Celebris Thomista,
Bañona alioquin adversarius cum de fatur mēti D. Thomę valde concipi-
tē: ac forte hec causa Magistri Praxa unicoictu omia testimonia explic-
cans, ac ponbit D. Thomam loqui exp pria sta, sed ista apposita, ut potest p-
navile: sed relecta solutione, quà omes autoritates cuius quisq evalebunt. res
ponbemus D. Thomà loqui de actione immanenti, qdo docet actionē subiecta
ri in agenti. de actione vero exo transeunte qdo. ascrit actionē subiectari in pa-
tio, & ec de cū motu, & passione, qua explicatione in 3co qrà rexū opositū, & dis
Cordates stg D. Thomę dicens: verba citata pcedūt de actione Judaorū, qua cru-
cifixerunt Christū D.: sed actio, qua Judei crucifixerunt Christū D. fuit actio
transiens in mata extranea; ergo actio transiens ex recepta in agenti, & in
passo. pg missę 3s certq, & sequa sequitur, nā actio illa in ~~la agentis~~ in passo,
sed in agenti fuit. distinguoma.: de actione extranea, & in perata negoma:
de actione intrinseca, & in perante concedoma: sic distinguoma: & negoris quà.
duplex ergo fuit actio Judaorū, una intrinseca, & in perativa, & aliq extrinseca,
& in perata: 1a ors stat in actu voluptatis, recepta in voluptate, & a passione
& a passione distincta. 2a vero fuit actio transiens hęc sta. 3a exhibęis Judaorū
manibus, in distincta a passione, & in Christo D. intrinsice recepta.

Instat
Galanco: D. Thomas aperte loquitur de actione inferente per se passio
nem in Christo D.: sed actio in manens per se inferit passionem in passo ex
trinseca; ergo dicellam loquitur. 2o actio extrinseca Judaorū fuit moralitr pbra
pravitate de ~~actione~~ beata abolutate: sed passio in Christo D. recepta è bume
bona, & amabilis; ergo actio extrinseca crucifixivam fuit realitr passio
omipama: distinguomia: actio in manens ex recepta in manentis oceda: ex
recepta in perantis negomia, & sequà. stat hoc ten oni actione voluntatis
in perativa opus exhaurit. ad 2. pte respondio: actionē
crucifixibā pbrabā, & petis tabi tem fuisse, ut in perata a per fidavolutate
Judaorū si nec amabili aut accidentia a Christo ts. in ipso recepta p nobis
applicata p quo necessario dicit Galanco de instrumentis passionis, & ena dico
doribus, & de cruciatibus abs dubio in Christo D. receptis.

Arguitur 2o: actio tra
siens è actus 2us agentis: sed actus 2us agentis in subiectatur in passo; ergo
in agenti. ma. patet, quia pot activa agentis transit de actu 1o ad 2um per
actionē trāsiente. min pbatur: omis actus 2us potis activę è perfectio intrinse
cap potis, cuius potentialitatē determinat: sed nec p exficeret intrinsecepo
titia, in quam subiectatur; ergo. min vigitur certa, & ma pbatur: omis actus
2us potis active è determinatio intrinseca ellius ad actum 2um, ad quē è ordinatum:
sed determinatio intrinseca potis active è perfectio intrinseca ellius, quia po
tia pt in ordinem caret per actione actus 2i; ergo. 2 ramatur 1o: actio tra
siens è in subiecto, cui tribuit suū effectū formalē pxia principia denominatio
nē: sed actio transiens tribuit effectū suū, & principia denominationē agen-
di & passo; ergo. pbatur min: ius effectus actionis è istius agens, & principia
ellius denominatio è agens denominans: sed actio omnium cat hęc in passo, sed
agenti; ergo. 3a ramatur 3o: passio de cuius tale aporma intrinsice in ipso recepta;
ergo, & agens: sic nula è tā aqua agens dicatur, nisi ab actione; ergo hęc dici
pt in agenti. hoc argumtū dd sumas se dacū è in pagno, & sine pala a
tota ad versa opinionis probabilitas, idcō in ellius solutione totus in cū bam.

Ella ergo 1b audite D. Thomà in 2o distinctione 32 qs 1a art. 1o ad 13. dicē
tē: quę dicitur significās rationē suā ab allio ens, non vero intrinsecus, ut principium
patit in actione: actio enim 2 qd è actio significata, ut ab agente, & qd est in agenti,

hoc accidit sibi vnde si per impossibile poneretur esse aliquam actionem, quæ non esset accidens, non esset inhærens, id tamen denominaret agens: ~~sic~~ vnde sic actione quæ talis non accidit denominari agens: sed ius ta D. Thomam actionem rem de actio accidit esse in agenti; ergo esse in agenti non requiritur, vt denominet agens. Duplex ergo datur potentia activa vna, dicitur passiva, cuibus correspondet suus actus, quo aliter etiam, determinatur, id est efficiatur, ita vt potentia activa quæ talis correspondeat actus egredientis, id est vnum ens ab illa, passive vero actus in ipsa receptus. Ex quib. infero agenti quæ tali non correspondere actus sui in ipso receptus, nec hoc est necessarium, vt ipse denominet agens, sed vnice correspondere ipsi actui ab ipso intrinsice egredienti: qd. sic probatur: agens non denominatur formaliter agens ex receptione actionis; ergo receptio denominatiuali se habet ad denominationem agentis. antecedens D. Thomas probo: agens denominatur formaliter tale ab eius ultima actualitate in esse causæ efficientis, sive in esse agentis; sed receptio actionis in agenti non est ultima eius actualitas in esse causæ efficientis, quia in esse tantum est principium a quo actionis, id est non principium in quo; ergo. Vnde sequitur, qd licet materialitas eadem actio immanens sit actus sui agentis in genere causæ efficientis, id simul in genere causæ materialis, quia actio illa nec dum exitit ab agenti, sed etiam in ipso recepitur, id manet, ad præstandum vero denominationem agentis, qd sit actus sui in genere causæ efficientis, hoc est qd ab ipsa egrediatur actus, vt causalitas, id effectus, receptio vero vnice requiritur ad peculiarem denominationem agentis, vt immanentia operantis, quia in illa imbolvitur necessario denominatio activa, et etiam denominatio passiva, sed non passive, id est tantum activa, sed late, id est prout ab adversaria fatur, quia ad denominationem propriam opus est, qd passio subiectata agenti in receptione alicuius perfectionis propriæ agentis vero immanentis non prout subiecitur, sed sibi met perfectionem adquirit.

Ex hoc valide fundatur fundamentum nostrum, non actio immanens subiectata in agenti, quia media actione non attingit, sed sive ~~media~~ perfectionem intingit: sed agens media actione transeunti non tangit, sed passo perfectionem intingit; ergo actio transiens non in agenti sed in passo relicitur. — his intellectis facilis est infa solutio: concessa ergo ma. nego mi: id permissa mi quativa nego ca mi: stat etiam ex dictis actionem esse perfectionem, id determinationem potentiæ activæ efficientis; ergo ad id qd non requirit, qd actio subiectata in agenti, sed omnis, id ab illo egrediatur, id denominet, qd propriæ venit accidentia omni transeunti respectu agentis. Et tum quia actio transiens ex natura sua, id exprimo deceptu transeuntis ita egreditur a potentia activa, vt sit potentia perfectionem passi, ideo est ab agente, id manet in passo. Ad 1 ob. pro mai. nego ma: est in subiecto, cui tribuit suum effectum proprietatis, id propriam denominationem, tamquam potentia activa; nego ma: tamquam potentia passiva; concedo ma: id sic distinta mi, nego sequam. ad 2 probationem distingo ma: effectus proprietatis in esse causalitatis potentiæ activæ, concedo ma: vnice perfectionis potentiæ passivæ, nego ma: concedo mi, id nego sequam. dicimus enim actionem notare potentiam activam, id sic denominare agens, id simul potentiam passiva sic ab ipsa denominari passum. ad 2 probationem concedo acc, nego sequam. sufficit enim ad denominationem agentis, quod actio egrediatur intrinsice ab agenti, quia id est actio significatur, vt ab agenti. Dices prima tradita doctrina tradita: actio transiens, vt egrediens ab agenti, tamquam a principio activo a potentia denominare agens; ergo illud denominat, vt recipiens illo, tamquam in principio passivo. Ad ce probatur: actio vt denominat agens est causa, id agens vt denominatum est effectus; sed actio vt egreditur ab agenti tamquam a principio activo non est causa, sed effectus agentis; ergo actio transiens non denominat agens in quantum egreditur ab illo tamquam a principio activo. — nego ac: ad probationem distingo ma.: actio vt denominat agens est causa, id agens effectus metaphorice, id ex modo significandi scilicet: propriæ, id in genere ma: primo mi, id nego sequam. Agens ergo in propriæ tantum est effectus actionis, in quantum hoc scilicet agens significat actionem per modum id est determinatis, id subsistit actum agentis per modum id est determinatis. propriæ vero, id in re actio non determinat agens per modum id est, sed per modum causalitatis activæ, quatenus dit

ad effectū extrinsecū, quia causa activa quoatalis ñ dicitur mīnatx ab
actione in effectū, sed ab ipsa in quātū permanat apotā. si autē ipsa, actione
in ēe causali ratis ēt actū 2 in ēe ex fe chorī agentis, 2 in ēe denominātis ipso
ipso agente per actionē. negamus 2 ptis assertī, quia esto multoties actus
2 ēs sit perfectior 1º ñ tamē semper, vt patet in ip sa actione ois derata
in ēe causalitatis, 2 in omni operatione ad dicatam subst.ā. Replicabis tra,
pro cipua solutione: actio quoatalis aliud habet subiectū: in passū alli
as omis actio exigeret passū, 2 vt actio, 2 passū denominaret; ergo agens:
2º. quia visio ñ recipitx intrinsice in obiecto. illud ñ denominat intrin=
sice; ergo si actio ñ recipitx in agente illud intrinsice denominabit ñ po=
test. 3º. esto relatio pro fundamentali, ordinatx per se, 2 essentialitx ad
tū, intrinsecē ñ recipitx; ergo licet actio transiens ordinatx per se, 2 ad
passū, in ipsa tamē ñ recipitx — ad 1ū dis tingo ma: habet subiectū ā
quo sceda: passibū, 2 in quo nego ma: sceda mīnor: 2 distingo sequens: ergo
agens è subiectū aquo actionis sceda: passibū nego sequā. Stat ex dictis
actione quo atalē ñ exigere subiectū inhesionis, unde nulla actio ex cep=
pta actionis inhesit, sed solū eqralitx, permanat, 2 erūpit a subiecto aquo:
quapctex, nec actio immanens, nec transiens denominat agens, quia reci=
piantx in subiecto, sed quia eqre brūtx ab ipso. Cptxū quia actio immanens
ordinatx per se ad perficiendū principiū aquo oritx illud denominat
agens vt brūtū ab illo, 2 passū lēcē in sensu lato, quatenus in illo manet, opo=
sitū vero quātū ad hoc stingit in actione transeunte, quē ex parte sceptibx
dinatx ad perficiendū passū, illa nāc agens denominat vt eqlediens aprī
oripio actibo, 2 passū, vt ~~extrinsecus~~ immutativa subiecti passivi. Ad 2ū sce=
so acc, nego sequā: visio enim ne coritx intrinsice ab obiecto, nec subiectatx
intrinsice in illud. actio vero, esto ñ recipiatx, oritx intrinsice ab agente. ad
3ū nego ctiā sequā; patet enim qd relatio ñ è ad perficiendū tū, sed ipsū
respicit in vi puxi tū, 2 vt unū notatx actio vero transi ens ad ex sdxū
ipsū potentiū: esse, 2 essentialitx ordinatx ad perficiendū passū, 2 nād agens.
Arguitx 3º: relationes 2 q oneris fūdātx in actione: talis actionis subiectā=
tur in agente; ergo, 2 relationes fūdāntur. ma supo nitx, mīnor vīditx certa, 2
negā patet, quia fūdāntur, 2 relatio, vt potest dicti ficata si in eo dē subiecto=
putō ñ actione, sed subiectū agentis pro supposita actione per modū actionis
habēte relationēs. Cptxū ad mesam ma, negamus mīnor: nam in tali casu relā=
tiones fūdātē in actione tā sunte vt potest ab ipsa in dis tinte realitx subie
ctātur in passo, 2 sub sceptu relationis respicitur tū in vi puxi tū, sub sceptu
tamē actionis respicitur tū, vt effectū: semper etamē dicendū è, qd actio fūdat
relationē illā qt ab agente, qd respicit, vt illud denominet agens similitx
quē relatū.

Ds P. 2a. DE infinito — Qs VNICA, 2 DE potA DEI ABSolutA SIT POSIVIE, INFINITUM IN ACTU: S. Ecsa. explicatrnata infinitū

Duplicē definitionē infiniti tradidit Philosophus in presenti, 1a quē è tali
quoxdm anti quoxū, qui sic se habet: id cuius nihil è extra hāc definitionē,
quā ñ nuli Ri cencioxes applicitx, impugnat Philosophus in pro sent. tes tub 2, d.
163 quia quēlib et spiritū totū è id, cuius nihil è extra in substantia: sed ñ one to tū
spiritū è infinitū; ergo in finitū ñ è cuius nihil è extra. si autē definitio acipia
tur sec, qd è extra ens ex tra infinitū, quē definitx, adhuc ñ è recta definitio, quia
possit aliqua infinita 2 longitudine extensa per espatia vexa, 2 in magnitudine
ab Oriente in Occasū, 2 alia possibilia ab Aquilone ad Austrū. sed tūc extra
quālibet lineā esset aliquid ejusdē in alia linea infinita; ergo. Hac ergo ñ recta
definitione alio loco allegato tradidit per hēc verba: cuius sentē per è aliquid ex
tra; ergo infinitū 2 multitudine è illud cui quid quid numero adeo semper restat
alius sine numero addere: similitx infiniti 2 magnitudine è ēxit illud cui si vel cum
sive extra ab ali qualibet pts quātitatis hoc erit sine ~~habet~~ infinitū. Dicendū infi
nitū in qualitate erit illud, qd semper erit infinitū, quālis abi ipso auferes, 1, realitx,
1, intentionalitx quesquē qualitatis gradus. huic explanationē assentit potasse S. D.
Anselmus in solodio cap. 51 dicens: Deus ñ solū è qd omaius exquogit cogitari nequit, sed
qd maius quā cogitari potest.

pro quidē dicio t-

Sed nec definitio Philosophi caret difficultate, quia si omnia possibilia simul sequerentur ad actu essent plane infinita non numerari: sed extra omnia possibilia nihil est extra; ergo infinitum est cuius semper aliquid extra. petit hac extatione vel bita insignuata potest Em. D. de Aguirre di finitione Philosophi recte definire infinitum inquit. Philosophus quod non cuiusdam finitum in actu, quia ipsum repugnabat: vide nula extra dicti definitionib explicat recte infinitum in actu. in fal quia sequeretur ab finitis, d non venit uni infinito. ni 2a quia non sequeretur infinito in actu simul colligetur omnia possibilia.

In dubio ergo quid inne solutis cedens motis negatibus fortasse emittunt explanavitur quibitas infiniti, quia supra tradita definitionib. infinitum ergo nec potest apprehendi, nec mensurari, nec numerari, nec excaudiri. ita infinitum ingenere quantitatis esset immensurabile, d imperantivile, caret enim quantitate, d extinctione determinata, unde nec mensurabile, nec pertrantivile fuit. infinitum sed multitudine ei innumerabile, quia numerus è motus successibus insola multitudine finita explevilis: d hac de causa esset etiam in nos civile successive, sive nitione primus unitatis post alia successive, nac nunquam ones nos accretata de quodlibet infinitum in quolibet genere nec posset redire finitum per ablationem partis, finitum si tus neque fieri infinitum adit tamen finito, stat enim, quia finitum adtum finito non fit infinitum.

Infinitum sicut quod explicatur dividitur in infinitum simpliciter d infinitum secundum quid. Illud dicitur fieri sicut essentialiter omnes perfectionem possibilitatis, utlopag hendet, l, paliter, l eminenter omnes perfectiones ut Deus: infinitum quid in aliquo tantum genere esset infinitum. 2o, d praecipue dividitur in infinitum in actu, qd dicitur solet cari geometricum, d infinitum in potentia, qd sunt categorematicum dicitur. 3o illud cuius ptes actu esse tantes sit infinitum. 4o illud cuius ptes actu esse tantes sit finitum, aut qd extare tamen possunt sine fine, id est quo quod ductor nulla linea ductus, sed aliquid nulla linea potest produci.

Hus supositis, supono etiam non esse in actu extra aliqd infinitum, quia qd de facto esset fit claudit tra stis. ex qua suppositione sequitur nulla esse extra actu creatura infinita 2du esse hac de prod sus impossibile, quia supposito a philologos valide pulata, mihi hoc raptocinio reputa evidens: Creatura infinita tardu est inchudere, l paliter, l eminenter omnes perfectiones possibile: sed hoc pugnat essentialiter cum ceptu creaturae, quia essentialiter abalio dependet, cohipso è in praecta; ergo. Circa quam sens dubium 1o sta affirmat possibilitate infiniti in actu in quolibet genere: ita Antiqui pluxus Philosophi, d Phyologi, quib adiunxit ex Recentioribus Fasolus, Vatado, Adriaga, Camyto, d alij. 2a defendit possibilitate infiniti in actu in aliquo genere. d nihil contes enim, Vazquez, Amico, Obiedo, Mexinexo, d Poncius pugnat possibilitati magnitudinis actu infinitis exquib Obiedo extendit ad qualitate infinite extensa, stamgati va è pcul dubio D. Thomas, cui suffragantur ones omes Thomistae, è etiam numerus intra Jesuitas, d Schotistas, frequentissima d intra nostrates, sed pugnant omib. Em. de Aguirre nihil intatu, nihil d intentatu, reliquit ad illius eluci dationem necessariu.

Absolute repugnat Nin infinitum in actu, sive magnitudinis, sive multitudinis, sive qualitatis tres ptes omnis probata probo, nec infinitum habeat negans infinitum, pbata ergo 1a pars: absolute repugnat, corpus mobile, d immobile: sed quantitas infinita extensa esset mobilis, d immobilis, ergo ma. è Contra: 1a pars min patet, quia quodlibet corpus naturale stat stat, sive principio motus. 2a pars pbatur: motus ille, quo corpus illud moveretur nec esset rectus, nec circularis; ergo. 3a pars pbatur: motus pcamotus recetu ad quiret nobis spacium, qd antea non occupabat: sed repugnat spacium non occupatu a corpore infinite extenso; ergo: 4a pars pbatur: in motu circulari bna pars corporis ad quirit locum alterius: sed datur aliquis locus, qui non possit replevi apte corporis infiniti, quia in corpore infinite extenso esset aliqua pars infinite distans ab alia, quae non potest pervenire ad locum huius; ergo.

Pbatur: repugnat corpus infinite extensum versus Oriente, Occidente, Aquilone, d Meridie; ergo d quilibet quod infinitum. patet quia non maior ratio unius infiniti, quam alterius. accipiatur: corpus illud a polo divisum in quatuor ptes equales esset infinitum, d non esset infinitum: hoc repugnat; ergo. 1a pars maxime supponitur, d 2a pbatur: pars expensa infinite versus Meridie posset ex motu recta unius palmi movere: sed hoc ipsum non esset infinita; ergo pbatur mid: pars illa non versus Meridie desiret unum palmum loci ante Aquilonem; ergo non esset infinita, d sequitur esset, d non esset infinita. 1a sega pbatur:

palmis ellaset clausa, quod tres a mexibus, 2 A quibus, numerus duobus palmis
loci aquisit, 2 dexelit; ergo.

Exemplo matematico, quo utitur A. Cardinalis: supposito esset longitudo infi-
nita posset fieri 3 angulus, acinus puto piramidali usq ad vasis esset infini-
tad distantia: hoc è falsu; ergo. ma patet, 2 minor probatur: sup esset Deus facere tri-
angulu infinitu spaciu intra cepti intra quas lineas esset infinitu, 2 finitu. 1° Sec
bitur ultimus q demonstrative stat, quia lineae angulariter portatae tantu intersec
tiant, sicut accentro piramidi angulu, qd esset finitu. probatur: omnes lineae trans
versales vel sanctae intra duas lineas angulares esset finitae; ergo. accedit probatur: lineae
excedentes lineas finitas, finita magnitudine sunt finitae: sed quilibet linea trans
versalis mediam intra duas angulares excedit mediate praecedentes finita
magnitudine, nam posito qd 1a linea esset palmaris, 2a vipalmaris, 2 sic in in-
finitu omnes se excedebant unico palmo; ergo. Q. Maxi aga ingeniosus Jesuita ad
versaria opinionis pugnatur acerrime, sic argumentans ponit: quid autem sit re-
pondere nec mihi occurrit, nec tibi in alio mado auti fatixi me in vidrae soluti-
one, quia dare aliqua, quia nec ego, nec vlus alius intelligat, alii negant pos-
ibilitate praedicati triangli, 2 quadratis infinitis, 2 piramidalitas extensa, quia
infalibilitas sequitur inconveniens p positu, 2 claxius, 2 candidius, quia angulus
celebit. Ali dicit idem inveniens sequi in quantitate infinita sincathegorematice,
quam, 2 nos admittimus. sed tamen: quia quilibet linea transversalis exte-
sa intra lineas trianguli sincathegorematice infinite esset cathegorematice
finita, sicut ipsu triangulu, quia posita illa sincathegorematica numquam potest
reduci ad actu infinitu.

Quo ad 23 pte, quo intelligendum de qualibet multi
tudine probatur 23 sio: supposito esset multitudo actu infinita, possibilis etiam
esset multitudo infinitus infinitas ~~infin~~: sed hoc repugnat: ergo. ma patet,
quia infinitu devet ex infinitis illius generis statu: probatur min: si daretur
multitudo infinitus infinita totum esset maius in parte: sed hoc è implicato
xiu; ergo. probatur ma: multitudo multitudinis infinitus esset palitis infini
tata (ex infinitat) sed hoc è implicato xiu; ergo. probatur mat sed ultra numerum
positus infinitum datur alius maius palitis ergo. Urgetur: numerus actu infi
nitus oritur ex unitatib: sed implicat multitudo actu infinita oriatur ex
unitatib; ergo. probatur min: implicat multitudo maxima finita oriatur ex
unitatib: ergo 2 multitudo actu infinita. sequela sequitur, quia si numerus maxi
mus finitus non posset oriri ex eo nisi a petiori iuxe numerus actu infinitus:
accedit probatur: si numerus maximus finitus oriri ex eo posit ex unitatib, numerus
hic tu dicetur infinitus per adicionem unius tantum unitatis: sed hoc implicat xiu
absolute è: ergo. praedictum argumentum multiplicitur vagem potest, 2 tot variata
mat. probatur repugnantia infinitis in omni ~~mat~~ genere. 3a
Qualitas intensa infinite infinite possibile esset subiectum infinitum 2 dicit:
hoc è impossibile; ergo. min è ratione 1a Theologorum 2 Philosophorum. probatur ma:
qualitas infinita si esset intensa dicit ordinem ad obiectum infinitum; ergo. probatur
min: 2 subiectum huius qualitatis esset finitum, 2 infinitum, 2 ergo repugnat
substa finita. si 2 ergo qualitas illa infinita intensa esset finita. probatur 2
sequa: qualitas illa recipereter in subiecto finito: sed qualitas omnis recepta
in subiecto finito esset finita: tuc quia unum qd recipitur ad modum recipientis,
tuc etiam quia recepti illitas in subiecto è essentialiter principium limitationis; ergo.
Alia 1a argumenta, quae etiamsi maxime suadent impossibilitate infinitum in quo
cumque genere, aliaque repugnantia illius in aliquo genere dutur minuto. unum 2 ad
cumque genere inveniunt spaliendutur ad. Thoma qd inveniens probat impossibilitate in
finitum, quia experientia sequitur ex auctoritate divina omnipotentia multiplicaliter in
illa enim Deus nihil amplius potest producere, ex quo multum sequitur: omnipo
tentia in omni linea excaudivili posset, quia si Deus potest producere omnes homines
possent autem posset omnia producere in omni linea, ab hoc, 2 ab alii difficultatibus
difficultatis satis si speciebut ad versarii, sed non vacat in moxarii inter praedicti, 2
repetendis solutionib. Solutio Argmtis

Argunt 1° ad versarii, ex institutione omnium Arisotelis, qd ponitur
actu esse plus in infinitum divisibilib: sed plus actu in divisibilis sit infinitum; ergo.
sed ab hac difficultate inpugnent senti superstitio, quia praeter habet locum in 6°
phisicorum. Argunt 2° ex eo, qd plurius satis probabilitate docent mundum potu-
isse creari ab eterno: sed hoc posito possibilis poterit infinitum Angeli actu existere,

quae ab exaltata ad vnu posset Deus stimo producere plures Angelos; ergo ob
hanc esset multitudo singelorum actu infinita. sed hoc argumentum pugnat
magis contra philosophos, vnde pluri solutione ellius abstinemus lib. 1 ntx.

Argumentum 3o ad probandum repugnare infinitum in actu universalitate loquendo. Quo per perfectionem virtus productiva potest producere effectum perfectiorem: sed omnipotentia est virtus productiva infinita perfecta; ergo effectum infinitum potest producere. Vrgeta: non minus infinita est virtus productiva Dei, quam virtus intellectiva: sed virtus intellectiva infinita potest producere; ergo = insta: quo per perfectionem virtus productiva, perfectiorem effectum potest producere: sed omnipotentia est virtus infinita rerum entia; ergo. Vltrius: non minus infinita est virtus productiva, quam virtus intellectiva: sed virtus intellectiva potest se ipsa intelligere; ergo & virtus productiva seipsam producere.

In forma distingo maiorem: perfectionem effectum potest producere vel genere producibilium, concedo maiorem: perfectionem effectu in possibili, nego maiorem implicatorum: concedo minorem, & nego sequentiam. omnipotentia ergo potest producere quid quid est intra terminos possibilitatis, infinitum vero in actu est impossibile. ad vrgentiam concessis pro missis, nego sequentiam, quia intellectus infinitus necessario se extendit ad omne intelligibile, quale est infinitum, infinitum ergo intelligibile non affert repugnantiam, alias Deus seipsum non noscere, infinitum vero actu productum, & producibile in volebit repugnantiam. opposita quoque plura ab Autoribus adignata, & ideo non possibile, quia virtus infinita productiva non se extendit ad effectum repugnantem, sed salvatur infinitum hoc, quod potest producere impossibile.

Sed hoc ipso argumento stratis conclusione: excepta omnipotentia; ergo ex nullo capite repugnat. probatur maior: quantitas augeri potest usque in infinitum; ergo excepta quantitatis non repugnat quantitas actu infinita; = nego maiorem, ad probationem distingo antecedens: potest potentia simultatis, nego antecedens. simultatis potentia sub distingo: usque ad infinitum negative transeat, positive nego. augmentum enim actu infinitum possibile non est, & sic repugnat ponere ipsa in actu repugnantia orta a quantitate, vnde potentia quantitatis ad augmentum infinitum est potentia ad maius, augmento maius sine potentia negativa, quia nulum potest assignari augmentum quin addat aliud possibile ad maius usque ad maius, nunquam enim pervenire potest ad augmentum summum, & quod ad nulum possibile maius.

Si dicas frustaneam esse potentiam quantitatis ad augmentum infinitum, si hoc repugnat actu, dicimus potentiam sincathegorematice infinitam esse in ordine ad terminum sincathegorematice successive infinitum; universim ergo loquendo implicat infinitum in potentia reductum ad actum collective, & adequate, quia infinitum in potentia est in ordine ad plus, & plus sine ultimitate finis & termino cum quo per adictionem successivam augmenti finiti, nunquam posset pervenire ad finem augmenti possibilis, in de repugnat infinitum in potentia reductum ad actum. neque ideo frustanea est potentia illa, quae vt potest simultas potentiae in ducibilis est ad actum adequatum, vt plura exempla demonstrant. — — — —

Replicabij: potest quantitas dici venire vt actu sit maxima omnium: sed quantitas actu maxima inter omnes positiues esset actu infinita; ergo hoc è positiues. Sequentia patet: minor è certa: quia talis quantitas esset actus adequatus potentiæ quantitatis. probata maior: inter omnes quantitates absolute positiues aliquæ omnium maxima; ergo, nego maiorem. nulla ergo potest assignari quantitas determinate maxima inter omnes, quia qualibet assignata potest magis ad magis augeri: hoc etiam fluxus ad viam sæpe docent: si enim potest dari actu quantitas infinita omnium infinitarum positiuarum maxima, nec minima. ñ 1a, quia qualibet assignata locus esset ad augmentum satis materiale, ñ 2a quia quælibet starent expartibus infinitis.

Non quiescis: in colectione omnium quantitatum positiuarum maiorum, id maiorum nulla è equalis alteri, nec omnes excedunt ab alia maiori; ergo in illam colectionem aliqua quantitas è excedens alias, id non excessa ab alia: sed hoc esset omnium positiuum maxima; ergo = iusta replicam in colectione omnium quantitatum positiuarum sequitur ex illa quantitas maxima inter finitas. infortuna distingo 2a partem antecedentis: non omnes excedunt ab alia maiori, quæ sit extra colectionem illam, concedo maiorem: suponitur ergo colectio omnium quantitatum positiuarum extra quam non datur quantitas: non omnes excedunt ab alia maiori, quæ sit intra illam colectionem subdistingo: siones colectiue sumantur concedens: siones distributiue sumantur nego antecedens, id consequentiam.

Verum enim est omnes Creaturas, sive quantitates colectiue sumptas, nec excedere alias, nec ab alijs se excedi, quia extra omnes nulla datur nec excedens, nec excessa. at tamen omnes quantitates illius colectionis distributiue, id singulatim sumptæ excedunt alias, id excedunt ab alijs, id è nulla è assignabilis quantitas, sive quæ cum ipsa quantitas inparticulari assignata, excedat aliam minorem, id excedit ab alia quantitate positiua maiori. qua proctor; non valet, non omnes excedit; ergo aliqua non excedit, quia non omnes idem è ac quidam non sive aliquis non excedit, quando non sumuntur distributiue, non autem si sumatur colectiue prout in argumento, quia non omnes colectiue excedit idem è, ac omnis colectio non excedit.

Instat Alexiaga.

Potest Deus producere quantitatem maximam, quam potest producere; sed hæc est maxima inter positiues quantitates; ergo = ad argumentum nego suppositum maioris, qd Alexiaga vocat evidentem, suponit enim qlibet deuet probare, nempe quantitatem maximam positiuam, quæ vt repugnans a nobis est negata, quia quælibet assignata, alia maior assignari potest, alia ipsa maior assignata non esset maxima, sed intra terminos clausa, pluxa alia argumenta straxagentur conclusionem obici posset, propositum quæ potest vrgeri strata contra alias conclusiones, præcipue quæ proponi potest ad probandam positiuam creaturæ positiuæ inter omnes perfectissimæ, sed soluto proposita ad aptari potest tx mens argumenti.

Arguitur.

Ex 2a conclusione: quod absolute positiue è absolute non repugnat in actu: sed infinitum absolute positiue è; ergo in actu non repugnat.

maior patet, quia possibile in actu, & non repugnans in actu est idem: probata maior: infinitum sincathegorematice absolute possibile: sed infinitum sincathegorematicum è infinitum; ergo absolute possibile è infinitum. explicata: Deus potest producere omnia possibilia: sed si Deus illa produceret, darentur absq; dubio infinitum in actu, quia possibilia in potentia sunt infinita; ergo. probata maior: Deus potest producere quid quid actu continetur in divina omnipotentia: sed omnia possibilia continentur in divina omnipotentia; ergo. Argumentum sic absolute formatum parum evincet, quia omnipotentia continetur Deus existens, & Deus habens ira, & in voluntate amor, & odium: sed voluntas non potest simul simultate actus elicere amorem, & odium, nec omnipotentiam successivam, quia in potentiam essentialiter successivam; ergo: sed quia argumentum potest efformari in hominibus, & Angelis possibilibus; qui expressio concepta in importat repugnantiam ad simultaneam coexistentiam: ideo ad argumentum sic sumatum, nego mid: ad probationem distingo maior: è absolute possibile, ut distinguitur ab producendum, ego ma: ut simul producendum nego ma: per missa & minori, nego consequens: patet enim quod ex successivam productionem possibilium repugnat posse pervenire ad infinitum in actu. Ad explicationem distingo ma: Deus potest producere omnia possibilia simul simultate ~~actus~~ facti, & producibilis nego ma: simultate potest secundo ma: per modum mid, & nego consequens. ad probationem distingo maior: potest producere modo, quo è producibile secundo modo, quo è repugnans nego ma: & distingo mid: omnia possibilia existentia in omnipotentia, ut simul simultate facti producibilia nego mid: ut simul simultate potest producibilia secundo mid. possibilia ex post posset producere, ut qualibet multitudo finita producta, ali a maior valet producere in infinitum: contra probata repugnantia excepta tri in hoc, quod simul producantur omnia possibilia, sive in hoc, quod producatur actu numerus infinitus, quia hic importat essentialiter unitatem ultimam, quæ manifeste implicat in omnibus possibilibus. Replicabis: Deus potest sua omnipotentia producere simul quid quid sua essentia noscit simul producibile: sed Deus sua essentia noscit omnes homines, ut simul producibiles; ergo potest omnes homines simul producere. ma è evidens, & mid probata: omnes homines simul sunt possibiles, unus ergo non negat alterius simultaneam coexistentiam: sed Deus sua essentia noscit ut simul producibiles omnes homines possibiles, sine data repugnantia in illorum quo existentiam, nam ex producibiles eorum, quo sunt possibiles; ergo Deus cum sua possit producere sua omnipotentia quid quid noscit sua scientia, ut producibile, eo tamen modo, quo noscit illud ut producibile. & sic secundo ma: distingo mid: noscit omnes homines, ut simul producibiles simultate unitionis, & potest secundo: simul simultate facti nego mid. ad probationem eorum modo 1.9 maioris pte, & distingo 2.9: unus non negat alterius quo existentiam intra numerum ~~actu~~ infinitum secundo: unus ergo non negat alterius quo existentiam intra numerum actu infinitum nego: unus ergo homo possibiles, qui esset ultimus, non pag supponit omnium hominum quo existentiam. quia omnibus hominibus ultimus implicat, unus autem homo possibilis, quin esset ultimus possibilium non pag supponit infinitum in actu quia ultra hunc hominem possibiles possent plures homines.

Instas: omnia possibilia simul simultate facti non important aliquid impossibile; ergo omnia simul simultate facti producibilia. patet consequentia, quia quod non è producibile è. Urgetur: Deus potest producere omnem colectionem possibilium: sed hæc è actu infinita; ergo. probata maior: colectio possibilium possibile è: sed Deus potest producere omnes possibiles; ergo. probata maior: colectio possibilium è omnia possibilia: sed omnia possibilia sunt possibilia; ergo.

Respondeo: omnia possibilia simul simultate facti importare repugnantiam, & implicationem, quia omnia possibilia simul simultate facti importat numerum potentiarum intra terminos intrinsecos clausum, qd repugnat numero infinito sive cathegorematice, cuius semper est essentialiter aliquid extra. ad argentia sic cedat de collectione positiva omnium possibilium nego supposito. ad probationem nego maioris: adhuc probationem distinguo maioris: collectio possibilium est omnia possibilia collective, concedo: distributive nego maioris. Collectio ergo positiva omnium possibilium significat conclusionem, & terminatione repugnantiae infinito, & ideo impossibilis est collectio positiva, & propria omnium possibilium.

Sed dicis: ultra id, qd deus noscit nihil datur; ergo deus noscit collectionem possibilium. datur ergo collectio omnium possibilium: probatur: omnium extra quam non est aliud potest poni collectio noscibilis actorum actu: sed extra possibilia non datur aliud possibile; ergo = concedo antecedentem, nego sequelam, quia in infinitum datur collectio possibilia, nec est possibilis: unde ex antecedente sequitur deum omnia possibilia noscere distributive, omnia & collective collectione negativa, ita, ut in obiecto infinito nullum sit ly, & ultimum positive, nulla & terminatio, sed semper sit aliquid extra expte obiecti. nec impugnanti licet arguere a distributivo ad collectivum, quia in singulis collectionibus finitis datur exclusio, & aliquid extra. cum tamen quando dicitur omnes & propriae, & positive similis exclusio non datur, sed positiva omnium inclusio, quae repugnat.

Ad argentiam distinguo maior: omnia extra quam non est aliud potest fieri collectione negativa, ita, ut extra ea nihil sit concedo maior: positiva terminata, & ultimata sub distingo: si sint finita tantum actu, quae impotantur concedo: & ita fit in qualibet collectione finita, quae semper est ultimata, si sint infinita impotantur nego maior: concedo minor, & nego sequelam. in qualibet ergo collectione positiva, & propria infinita adhuc datur: ly, & ultimum in infinita, sive in omnibus possibilibus non sic, quia infinitum est, cuius semper est aliquid extra; ergo nec omnium possibilium, nec alicuius multitudinis infinitae impotantur, nec omnium collectionum posset fieri una collectio propria, & positiva positive simul ultimatae omnia claudens objective, quia collectio omnium negativa ultimatum est, & in qualibet collectione intatis quot possint esse. Sed adhuc intellectus non quiescit, nam si possibilia illa, quae actu nos cuntra adhuc simul accaeterna existerent esset actu infinita 2dum esse reale: sed omnia simul possunt existere; ergo = admittantur stat, qd non possunt existere simul simultate facti, quae simul simultate actu noscuntur adhuc. ad cpotesim maioris dico, qd si existerent simul expte facti, ea, quae expte actus simul noscuntur adhuc, existerent infinitum in actu, & non existerent: existerent, quia deus expte actus simul noscit numerum, sive termino negative non existerent, quia intellectus pratice existentibus existerent ly, & ultimum, & inde & duo termini intrinsice eius de linea infinitum absolute repugnantes. inf.

Nulla ratio in homine, semper & animum pungit difficultas, cuius solutionem impatiens nimis millies anxio, ut auti abellaxcidum, ad exemplum exclamat sagli possibilitatem numeri finiti actu intra finitos maxime. clarum & argumentum convincit actu existere posse infinitum infinito minus maximum. hoc cum divina ratio & pax coronata cum divina omnipotentia, omnium & possibilium possibilitas apertissime convincit, sicut vant possibilitatem infinitum in actu.

Ad quintam 6o: ibi repugnaret infinitum in actu 2dum multitudinem, & manitudinem, quia si daretur, clauderetur terminis, & sequentia non esset infinitum: sed non repugnat infinitum terminis clausum; ergo. & probatur mid: licet species humana multiplicaretur in infinitum, semper esset medium inter Angelos, & rationalia, & sequentia clausa intra duos terminos; ergo. & probatur: intra naturam humanam, & Angelicam mediant infinitae species possibiles per expectionem naturae humanae, & angelicae in perfectionis;

ergo. = Ad causa maiorū negō nonum: ad cuius p̄bationem dicimus a-
signatos tres cē mediatos, & extrinsecos, nos q̄ impugnare possibili-
tātē infinitī in actu, quasi cel in actu positū claudere intra intra
insecū, & immediatis. Dicimus ad 3ā p̄bationem possibilem posse esse
infinitas species negative, & in cathegorematice intra hominū, & An-
gelū. Ex tū tales species solū ss trā extrinsecū numeri infinitī homi-
nū, & Angelorū. Arguitur 7o: Deus noscit omnem p̄ratica infinita,
futura; ergo potest infinitū in actu p̄ducere. Acc p̄bat: Deus no-
scit omnem p̄latica actus in finitū futuros, & elicitos a Beatis: sed
actus futuri Beatorū ss infinitī; ergo. = Dicimus Deū noscere omes
actus Beatorū futuros in p̄xia dūxatione, qua sicut noscit vitā illo-
rū in eternū durantia, p̄xitā etiā noscit infinitos illorū actus p
extotā eternitatē existuros, ex quo n̄ sequitur possibilitas infinitī in
actu: sed solū possibilitas actu qui sucesive existent. Dices: actus Be-
atorū futurī p̄ extotā eternitatē phisice duraz sunt existūt in eterni-
tate. p̄ximo ad acc: distingo sequent: ergo datur multitudo actu existēs
in eternitate. = permisso acc: distingo sequens datur multitudo infini-
ta extra aliquid infinitū increatū nego sequēs: in aliquo infinito
increato sed sequēs. nā sicut omnipotentia Dei nūquā exaurire potest, ita
nec ullius eternitas. vnde licet in illa sup̄ sunt entia infinita multitu-
do negative, & sincathegorematice extra illam tamen, nūquā
potest existere multitudo infinita.

Arguitur ultimo: q̄ xadus qua-
litatis n̄ ss intra se aptus; ergo cadit qualitas potest q̄ xadualī-
tas, infinite intendi. ad 1ā p̄bationem 1o: gratia habitualis potest esse infinita;
ergo. Acc p̄bat: causa gratiā habitualis infinita ē, aliunde ē participa-
tio filiis natū divina, quē ē fontis infinita; ergo. 2o: gratia habi-
tualis, & mentis Christi Ch. ss actus simplicitē infinitī; ergo.
Dicimus q̄ xadus qualitatis finitos n̄ oponī intra se in ordine ad subiectū.
Extrā q̄ xadus infinitū qualitatis pugnāt cū receptivilitate qualita-
tis, dicūt q̄ sup̄ pugnantia in subiecto. aliunde etiam intra se pugnarēt
quia infinitū p̄xent, vt supōnitur, finitū q̄, quia claudit intra termi-
nos intrinsecos immediatos. Ad 1ā p̄bationem dicimus, qd gratia habi-
tualis potest esse sincathegorematice infinita, hoc ē augeri sucesive
sine tēpo, n̄ autem potest infinite augeri augmentū facti, quia subiec-
tū illius n̄ ē infinitum, sed finitū, p̄cipue q̄, quia potē obedientialis
sincathegorematice, negative infinita peruenire n̄ potest ad actū
adequatū simul, & positivē habendum.

Ad 2ā p̄bationem respondeo
gratiā, & mentis Christi Ch. dicē, & ē actum, simplicitē infinita, n̄
phisice, sed ingenerē modis, hoc ē quantum ad valorem, & existimatio-
nē dūtam. nam extra gratia Christi sit entitas finita phisice dinifi-
cata in finite p̄ter adunationem cum supposito divino, sicut, & omes
actōnes illius valoxantē infinite etiam p̄ter eandem xationem. sed
obiis pluxa aput Theologos.

Quid sit dicendum de creatura omnium perfectissima:

Dubium hoc aput Theologos p̄xiū locū habet, sed tarē etiā inp̄xa-
senti sgle. litis sctritā illius attritate, cū dubio antecedenti. in quirita
ergo an intra creatura xā positivē, adeo dtxa aliqua perfecta, vt n̄ possit
Deus aliam perfectiorem p̄ducere. negative respondeo contra bonā
sententiam Arri ag, & xta alios paucos. p̄ovo 1o ex omnium, vera q̄ ma-
cōclusionum ratione omnū. quilibet quantumbis creatura perfecta

producta, potest Deus alias perfectiores producere; repugnat ergo omnia perfectissima. Acc. probatur: Deus est sine fine participabilis a creaturis; ergo qualibet creatura, vt quoque perfecta producta, potest Deus alias perfectiores producere. Probatur: repugnare positivae libertatem

Creaturae perfectissimae, est repugnare positivae libertatem creaturae infinitae, cum Deus esset, quae Deus esset, quo ostaret divina omnipotentia, participabilitatis; ergo cum adversari praedicant divina omnipotentia, ipsa deprimunt. Acc. probatur: repugnare creaturae talis positivae libertati enim agere Deo virtutem ad producendum creaturas perfectiores, de perfectiores sine fine, et affirmare Deum non esse perfectum, et perfectum sine fine participabilem: sed hoc quo ostaret divinam omnipotentiam, et participabilitatem, est tamen esse positivae libertatis creaturae infinitae, cum essentiam; ergo. Sed dicit Arriaga: Deus potest producere

Creaturam perfectissimam, quae potest producere: sed haec esset procul dubio omnium perfectissima; ergo. Insta: in collectione omnium creaturarum data summa vel infinitas cum dicis, ergo sed haec non reperitur in omnibus creaturis; ergo omnia aliqua. = ad 1. negamus supositum, iusta Arriagam. supone ergo creaturam perfectissimam, quae quare dicit, sic procul dubio quoque pondere vit Arriaga huiusmodi positione: Deus potest producere infinitum infinitorum minimum quod potest producere. ad 2. dicimus, quod in toto collectione, sive positiva, sive negativa reperitur vel infinitas summa positivis: per mutens distantia infinita positive, quia quilibet creatura distat infinite a Deo, qualibet assignata, alias perfectiores assignabilis.

Vaqetx: supponamus collectionem positivam omnium creaturarum, in hac enim non omnes creaturae excedunt ab aliis; data ergo aliqua nulla excesa, quae sequitur exit omnium perfectissima: sequitur, et acc. probatur alias omnes excedentes, et excesse, quod videtur repugnans: = insta: supponamus collectionem positivam omnium durationum eternitatis, in hac ergo non omnes durationes habent post se alias durationum; ergo aliquadmixatio, quae sit data nulla post se habens; ergo eternitas aliquadmixatio, quae sit ultima, quod est implicatorium = distingo acc: in collectione non omnes creaturae collective excedunt ab aliis, concedo: omnes enim non excedunt ab omnibus, nego distributive excedunt ab aliis, nego acc:

Supposita nanque collectione positiva omnium creaturarum positivarum vindicitur omnes creaturas collective sumptas, non excedere alias, nec ab aliis excedi, quia nula alia data extra collectionem. Cum omnes illius collectionis creatae excedunt alias, et ab aliis excedunt. Non distributive, et singulatim sumatur, et probantur: id est nula est assignabilis extra illa collectione, quia non excedatur, et alia sine fine non excedat, quia quicumque assignata adhuc reperitur summa distantia perfectione divina, quae dicamus potest assignare alia minus distans, extorsum distans, unde, vt supra probavimus falsae haec argumentatio non omnes excedunt ergo aliqua non excedit, quia non omnes quod sumuntur distributive, dividualiter, ac quod. Cum maxime non distributive, sed collective sumuntur. Replicas: quilibet creatura durantis excedunt alia, sine fine; ergo formica excedunt alias sine fine; esset ergo infinita in perfectione = dicimus, quod exto sit infinitas species in perfectionis formicae, haec tamen non infinita, quia ad hoc, quod aliquod creatae esset infinita, non sufficit quod alia sine fine excedat, sed ultra necessarium est, quod ab aliis non excedatur. ad quod ad 3. dicimus, sed hoc quod aliquod sit in fieri non sufficit quod alia, et alias species sine fine excedat, sed requiritur ita formalis eminentialis omnium, quae excedunt. formica vero quabis in gradu viventis excedat, ergo, auxit, et alia non attinet eminentiam formae illorum in comparabilitate, et alias virtutes et imperfectiones. Dicit 2.: materia est infinitas in omnes imperfectissima; positivus est ergo creatura omnium imperfectissima, sive perfectissima. Formatur insta: summum octavum Theolog.: gratia habitualis est creata et perfectior omnes creaturas, est participatio divinae natae; ergo detur data creatura omnium perfectissima = dicimus materiam esse imperfectissimam ex omnes potest quia caret omnibus actu, et excedunt accidentia, quia est imperfectissima; non ergo est absolute omnium imperfectissima. unde ad 2. dicimus gratia habitualis in modo participationis divinae excedere omnes creatas, quia est participatio formalis, simul et eo tempore innogo participandi alia attributa. gratia enim non participat perfectiones, neque gratiam quivis, nec aliahuius modi sed sistamus in gratia.

Primus tractatus de gratia habitualis anno 1730.

ANO D. 1730 & 30. NOSTRI CURSUS die 19 = octobris

L. B.q.m. PHISICORUM

D.s PUT. 1.a DE LOCO, & VACUO. SECT.a

pri quia Philosophus egit in præcedentib. de motu, & motu, in præsentia qui de mixta extrinseca utriusq. loco, scilicet, & tempore: tempus enim est mensura motus, & locus mobilis, & quia straxiorem est exactio, non solum agit in hoc libro de locopleno, sed etiam de vacuo, ut loco occupato aperitur. Illius ergo exordium, & methodum sequens scilicet nostra textum agit textum in quo ultimus, & si superius placuit, etiamsi, amoris nobis modum amica pace implicavit.

q.s 1.a QUID SIT LOCUS: SECT.a 1.a tradit, EXPLICAT, & PRUVAT DEFINITIO LOCI

Oculariis stat experimento corpora movere, sive trahere, sive pelere in locum, non de re lita qd an sit in quirit quid sit locus? Hoc notandum est, qd duplex datur locus: alius realis, imaginarius alius. Spacium illud reale, in quo aliquid re aliter est locus realis. locus vero imaginarius, est quis dam animitas, quæ ante oblis spectis, ut actu existens, ajtaq. re capere corpora, ut spatium in mixtum ante oblis spectis supra in pziem, b, etiam spacia, quæ ante rerum q. dutonum spectantur ante oblis. locus realis etiam est duplex intrinsecus, & extrinsecus. intrinsecus est ipsum ubi, sive spacium locatum corpus apq. extra loco extrinseco. extrinsecus est superficies illa ambiens, & differens corpus locatum. Superiori dum est 33.

etiam, superficiem est duplex, ex ipsis vna dicitur scava, alia sve exa. scava illa, quæ in capacitat ipsum scavitatis continet corpus, ut superficies aeris, quæ circumscrivit, & continet corpus. Superficies sve exa dicitur illa, de dum quia corpus quodlibet immediate tangit corpus reale, b imaginarium, ut superficies extrema vasis superficiem aeris ambientis, b superficies extrema impiris, de dum quia tangit spacia imaginaria. his animadversis, communis definitio loci est huiusmodi: ultima superficies corporis continentis immobilis 1.a

Ultima superficies claxe explicat, qd solum habeat rationem loci superficies illa immediata tangens locatum, quia diraxon loci est illud extrinseca immediata mixtura. corporis continentis ponitur ad excludendum spacium imaginarium, ex cum stans locatum. immobilis indicat locum esse in se fixum, unde quibus mutatur corpus locatum locus non mutatur. b 1.a explicat 2.dam ultima. quia ultima respectu corporis locati, b 1.a respectu locati, unde non est particularis necessaria ad definitionem, sed exprimitur ex altioribus particulis explanatio. Nexus definitionis sic explicatur & vatur:

omnia mutuaria loci devenit superficiem ambienti; ergo est locus. accessorium: mutuaria loci sunt mixtura corporis, ut non ab illo, & illud sit raxon, ut sit locus naturalis: hæc omnia devenit superficiem ultimam, hæc enim continet locatum ab hoc ut locatum & di, & stabilis superficies est amica illud sex vat, vt superficies aquæ, pisces ergo. Hoc ad ventitis, qd ultima superficies ut sic dicitur locus: ultima superficies corporis amici dicitur locus naturalis, tam & ultima superficies corporis immici, ut superficies ignis respectu aeris contin dicitur locus quæ tuxna talis, b violentus.

Solvuntur obiectiones

Obiicitur 1.o: locus dicitur esse immobilis: sed ultima superficies ambiens corpus non immobilis; ergo ultima superficies corporis continentis non est locus. Probatur minor: ultima superficies aeris ambientis, b locantis turbatur continuo motu ventis, maximeque vento, & similiter ultima superficies aquæ fluminis ambientis axbozi perpetuo variatur; ergo ultima superficies non immobilis. ex alibi dictis nego min: ad quam tam distingo ace: continuo axiatur matutina, & entitati sed ace: fluxitur, & non locantis nego ace, & sequa. Locus ergo non sumitur in hac definitione superficie matutinalitatis entitative accepta, sed in illa sumpta fluxitur non locantis

in qua consideratione dicit relationē distantiæ ab aliis corporibus, a centro scilicet universi, et a polis Cœli. hinc nec turris, nec arbor mutat locū, esto continuo mutetur superficies corporum ambientium, nā variatio illa formalis ñ ē, cū quælibet superficies superveniens servet in eis locantis eandē distantiā: eandē dico. ut tacite occurras replicæ ñ materialiter, sed formaliter, quia variata superficie ambiente, variatur etiā relatio, sed quia relatio adveniens eodē modo denominat corpus distans, eadē formaliter ē.

Per oppositum vero dū vas continens vinū de loco in locū movetur, vinū ipsū mutat locū, quia licet superficies continens eadē sit eadē materialiter, et in eo intus, ē tamē diversa formaliter, et in quantū locans, quia ñ servat formaliter eadē distantiā ab aliis corporib: et hac de causa nauta se movens in navi hac mota contrarie, sed æquali cursu, ñ mutaret locū formaliter, et secundū speciē, sed solū materialiter, quia licet variaret distantiā ad partes navis, eodē modo distaret a corporib immobilibus, a quibus sumitur variatio, vel invariatio loci.

Replicas: primū mobile acquireret motu suo distantiā a centro, et polis: sed primū mobile localiter moveretur; ergo ad mutationē loci ñ requiritur mutatio distantiæ. 2o: si corpus moveretur supra cœlos omnes citissima linea ab Ortu in Occasū ñ acquireret novū locū in variata distantia; ergo. 3o: potest Deus movere motu locali totū Orbem, et illū alio transferre ejus omnino invariato ordine; sed tunc ñ variaretur distantia; ergo. 4o: si quies continuaret Deus elevaret tantillū primū mobile distantia variaretur in variato loco; ergo idē qd prius.

Ad primū nego majorē sub distinctione data, quia sicut primū mobile continuo movetur in Orbē, sic etiā acquirit novā et distinctā distantiā formaliter, ñ quidē rectæ lineæ, sed orbicularis, ita ut pars quæ respiciebat centrū ab oriente, postea ab Occasu respiciat illud. unde patet ad 2um. ad 3um dicimus, qd motus localis universi, ñ posset sumi per ordinē ad centrū, et polos ipsius, sed in ordine ad polos extrinsecos, sive in ordine ad spatia designata, a quibus procul dubio diversimode distaret in casu objectionis. ad ultimū respondit aliquis locū turris tūc variari formaliter, sed hoc videtur falsū, quia ad variationē formalē loci requiritur, qd varietur distantia in ordine ad polos, et centra immobilia. in replica autē centra immobilia supponūtur a se mota, immota tamē esse spaciola illa a partis occupata, in ordine ad quæ sumitur relatio distantiæ turris.

Objicitur 2o: si corpus moveretur supra ultimā superficiē empirei mutaret locū: sed ñ acquireret novā superficiē continentē, sed solū locū imaginariū; ergo, vel hic ē verus locus, vel ultima superficies imperfecte se habet ad explicationē loci. — respondeo, qd corpus illud ñ acquireret novū locū extrinsecū positive, sed tantū negative, quia spatiū imaginariū, ñ spectat positive ad rationē loci, quia nihil positive est, sed negative, quatenus Deus in illis potest dare locū. acquireret tamē corpus illud, novū locū intrinsecū, per novā relationē, sive ubicationē.

Sed inquiritur in quo consistat hic locus intrinsecus, qui dicitur ubicatio, seu præsentia localis? dicimus locū intrinsecū nihil aliud esse, quā rē ipsā locatā, ut connotantē extrinsecū. ita
» D. Thomas 1a parte q. centessima 2a artic. 3o dicens: mobile secundū locū, ñ in potentia ad aliquid
» intrinsecū secundū hujusmodi, sed solū ad aliquid extrinsecū, scilicet ad locū: sed mobile ē in potentia ut sit in loco medio motu; ergo esse in loco nihil intrinsecū realiter distinctū a re locata involvit, quæ contradicciones soluta pluries manent contra dire lationē, et contra de composito naturali.

Inquiritur etiā an ultimū Cœlū sit in loco? dicitur communiter deprimū esse in loco intrinseco, et in extrinseco tantū imaginario. sed dubitatur ulterius an aliquod corpus possit in hoc loco moveri? resolutio communis ē affirmativa, et merito, quia corpus illud mutaret locū intrinsecū, seu connotationē ad diversa spatia imaginaria. dubitatur tandē an Deus sit in spaciis imaginariis. negatur, quia esto Deus sit ubique, nunquā in omni eo, qd realiter, ñ potest esse per se ens in eo, qd revera nihil ē, sed hæc imaginaria, et frivola sunt, ac jam de illis satis, sicut autē etiā ñ videtur negat R. m. D. Aquinare.

Q.s 2a. An duo corpora possit divinitus circumscriptive ee in eodē loco: S. et a aliquib. prænotatis resolvuntur, seq=

Dubiū procedit de corpore localiter extenso cujus proprium est loco circumscribi, si enim auferatur extensio localis, ab uno saltē corpore patet duo corpora posse esse in eodē loco. procedit etiā de possibilitate, attenta omnipotentia Dei, quia naturaliter unū corpus expellit aliud a loco experientia docente. nec hoc aliquo experimento improbatur. ñ illo vasis aquæ pleni admittentis adhuc aureū nummisma aquā ñ effusa, quia vacuo qd aqua ñ effluat intumescit tamē, et quasi in cumulū consurgit in medio vasis. nec item alio vasis cinere pleni admittentis tantū aquæ, quantū si vas omnino vacuū foret: hoc enim esset falsū multoties vidi. unice experiuntur, qd granula cineris madefacta reducuntur ad minus spaciū, quia forte compressione redduntur, ut et aer inter centos intra varia spaciola poris sepelitur. unde in tali casu ñ fit penetratio, sed unius corporis intra alterius poros meatus receptio. attenta autē omnipotentia Dei, possibilitati affirmat communis sententia. Durandus vero problematice dubiū resolvit,

ostendus q 148 argumenta solvendo.

N. DCXLIX.

Duo corpora localiter extensa posunt divinitus penetrari, & sic penetrata simul in eodem loco circumscriptive. at quando vero sic in eodem, duo corpora sic circumscriptive in eodem loco, et supra eadem superficie corporis ambientis, & sub eadem distantia loci, quod absque penetratione nequit intelligi. Ergo ex hoc sensu efficacissime fuit data in sacra Litania, ex quibus est at Christum de matre fuisse ex Dei parte Virgine, & nonobstante sancta gaudentate illius, eo ipso fuisse ex sepulcro clauso, intrasse ad discipulos januis similiter clausis, & tandem penetrando ne Cœlos Iustis illud Sanctum habemus pontifici, qui penetravit Cœlos Iesu. Occurrit his Suarezius dicens, Corpus Christi equidem certum fuisse pulchro, & divino Verbo ratione Virginis in extraordinario modo, hoc est sublimiori modo sentiendi cum circumscriptive, & in actuali equidem, & illa poterit sumi dicit, virginalem austritate et dilatatione, quibus modis in quibus casibus potuit dici penetratio = sed utra quod solutio patrum placentia. Quia inquirata, & corporea Christi natividas non salvatrix, quod transitus per mundum, fit enim per motum localem. 2o: quia perfecti, & mortale natum, non solum incubit secum, sed fuit eminentia: sed Deum parva fuit simplicia, & natura alia matrix. ergo nec Deum secum nec Christum, sed amisit, quod intelligi non valet absque transmutatione. 3a solutio ad verstatem summi intelligentiam Dei paraq. Quinde: in statu innocentiae multo excellentior factus per dilatationem, & absque ulteriori corruptione: sed in proportione suo auxit modum virginitatis ut potuerunt in corpus esset virginis, ergo.

Ratio negativa 2a sic: extatis non stradicit, quod duo corpora sint simul in eodem loco circumscriptive, ergo. accepatur: ex quo duo corpora sint simul in eodem loco circumscriptive vel se sequitur, quod unum corpus aliud non spectat ad proprio loco: id hoc non stradicit; ergo. quatenus: expulsio unius corporis ab alio est effectus extrinsecus quantitatis localis extensae; ergo non implicat quod hoc corpus non expelat aliud ab proprio loco. accedit certum, nam essentia quantitatis est quod sit extensa impenetrabilis, ad se quitx ocium ab proprio loco, & nunquam quantitas aditx illis extrinsecus expulsiva. ergo sequitx, nam effectus 2ri sunt velut a fundo essentiae, quia in ipsa essentia non dependent essentialitx a possunt. Vagetx: expulsio altrius corporis ab eodem loco non habet connexionem essentialem extensionem localem; ergo hac salva manente potest expulsio ab eo impedita. ergo sequitur quod quantitatis Eucharisticae, quae existente in spectrum apis extensio loca lis, quia haec extensio positiva accepta non habet essentialem connexionem cum quantitate. accepatur: sicut extensio localis se quitx ad extensionem in modum ad se, sic expulsio ad extensionem localem: sed extensio localis non habet essentialem connexionem cum extensione modum ad se; ergo nec vis expulsiva cum extensione locali.

Dicis: quando bis quod Ctus 2rius possibus posit divinitus non existere existentia, non tamen effectus 2rius privatibus, negatibus: talis est impenetrabilitas; ergo. mio patet extinctum, & ma non dicis exemplum quod ad quod non solet intra hos effectus = rius pondita expulsionem, sive impenetrabilitate et effectus 2rius possibus positivis positivis, clari ve vero affexu negationem, sive effectus negativis, mmm actuale exclusionem altrius corporis ab eodem loco, sed ad vertitur, quod effectus 2rius negativis alicuando sequitur immediate ad fa, ut negatio visus ad fa visibilis aliquando vero sequitur ad effectum 2rium positivum. 1us essentialitx omnitx cum fa, 2us vero non sed naturalitx, idcoque impedire possunt immediate impedientes immediatum effectus 2rios positivos ad quos negatx. Ad vestrum etiam, quod impenetrabilitas positiva supra, non sequitur immediate, nec ad quantitatem essentialem, nec ad extensionem localem, sed ad statum corporis 2dum esse mutabilitatem, quia status dicitur existentibus a distinctione status corporis cum loco, quia dicitur occupatibus. his pro notatis distinguo ma: Doctrina positiva omnium principium non potest impedire effectus 2rius negativus non impedito positivo ad quod immediate sequitur ecce: impedito positivo ad quod immediate sequitur negativum. Ad permissa mio dicimus impenetrabilitas illata ve negosequitur. expulsio ergo sequitur ad statum 2dum esse mutabilitatem, hoc ergo impedito ut impedit potest quia effectus 2rius possibus, expulsio etiam impedit velis.

Solbuntur argumenta

Argumentum 1o: quantitas est essentialiter impenetrabilis, seu quod illi est habet connexionem essentialem ad expulsionem; non ergo negatur duo dicit divinitus penetrari, & non expelat aliud corpus ab eodem loco. accepatur, & sequitur, nam partes quantitatis non possunt adhuc divinitus quoad se penetrari, quia quantitas est quod essentialiter extensa partes 2ptmata: corpus localiter extensum ita omnino unitur cum loco ut replet totam quinquapartitatem; ergo non potest non expelere aliud corpus ab eodem loco. quatenus sequitur. idcoque Thomistae matre non potest adhuc divinitus in penetrari adhuc partes substantiae, totaliter adequata, quia quilibet replet totam capacitatem passivam cum quantitate 148; ergo similiter. Ad argumentum distinguo ace: essentialiter impenetrabilis, & quod ad exigentiam sed: intelligi est divinus est extensum: sequitur non ergo. nimirum impenetrabilitas positiva non essentialis. ad quationem dico, quod essentialis quantitatis

quantitatem non solum quoad existentiam, sed etiam positionis, et in se singula, quamquam partes quantitatis non possunt adhuc divinitus separari: at vero licet existentia impenetrabilitatis sit essentialis quantitati, esse tamen positionis impenetrabilitas et illi tanquam naturalis, et idem potest divinitus ab ipsa separari: hoc patet in extensione locali, quemadmodum calitas, et quo ad existentiam est essentialis quantitati, ab ipsa tamen est separabilis positionis accepta, in quo insunt essentialis, sed quomodo naturalis. Ad horum rationem distinguo ac: ut ampliat totam capacitatem quomodo naturalem loci secundum: obedientialem concedo, et sic quantum forma substantialis totalis, et adequata, non permittit aliam immaterialem, quia est essentialiter quantitatem actuatam per unicam formam substantialem, quia est essentialiter actuabilis ab illo, per quem substantialem unicam actuatam, sed non potest actuari per duos actus ut essentialiter totalis, nec hic potest separari adhuc, et tali quantitatem quantum, nec per modum actus primi, et secundi, quia hoc est contra rationem substantialem, secundum Thomistas formam totalem si essentialiter impatibilem in eadem materia. Dices: sicut effectus ad quantum productus non est ultimus adequatus productibilis, sic locus ad quantum repletus ab uno corpore, non est ultimus replebilis, nihil enim loci est non replete: sed effectus ad quantum productus non est ab quantum ab aliquo causa adequabilis; ergo locus ab quantum replenda ab uno corpore non potest simul, et semel ab alio replexi = respondeo, quod [illegible] si duo causae possent per unam sub munere causae et effectus possit per unam a duplici causa. Cum duplex forma non potest plexi unum sub munere in formam, ab quantum materia, et extensionem quantum rationem, corporeitas vero penetratae, licet in ea res sit pluralis, et habet per modum unius res pectus loci preter ipsam rationem penetrationem. Arguitur 2°: si duo corpora possint penetrari maximus mons possit transire per foramen acus, et totum Celum intravaret parietem domus salva extensione partium utrumque corporis non mutando se: sed hoc absurdum videtur; ergo. 2°: corpora penetrationem duorum corporum seu quantum ella corporeitas possem se simul movere naturaliter cum illa entia naturalia, et simul se non possit naturaliter movere, alias posset se simul collocare in eodem loco, quod est falsum; ergo duo corpora penetrari non possunt.

Ad 2m aliqui dicunt corporeitas penetrata modo exist non posse: sed contra, nam suppositamen corporeitas penetratione, mixtura culpa in eo, quod duo corpora penetrata, et simul sumpta, simul quoad quantitatem locum, quia mixtura culpa ablata impenetrabilitas, naturali corporis locari in eodem loco. Replicas: ex corporibus illis posset unum movere, aliquo modo naturaliter penetrare cum alio corpore: hoc est impossibile, ergo. quatenus: corpus motum non est naturaliter contactum, et dilatatum; ergo. = respondeo: maior quoad partem, et huius quoad sensum: hoc per missum: dicimus, quod corpus motum non est naturaliter contactum secundum substantiam, sed est tantum extremitatem, et dilatatum, et per motum non est naturaliter penetrare cum alio corpore in motu, et hoc est ratione. Argues 3°: impenetrabilitas et expulsio est effectus formalis quantitatis: sed effectus formalis non potest impedire adhuc divinitus salva manente forma; ergo. instantiam extensione locali, et ubi ponendo, quod effectus formalis huius non potest impedire divinitus salva manente forma: ut hac communicata necessario communicatur effectus huius formalis: effectus vero huius formalis est impenetrabilitas, et adventio ad se, et huius, et illius communicationis, ideo potest [illegible] divinitus salva manente forma, et huius communicatione quoad effectum huius.

= a. 3.a An idem corpus positum simul circumscriptive in duplici loco adequato: sect.a aliqua praelibata expositione sententiae.

Ad hanc extraneae intentionis, quae dicitur aequivocus solum Celum extrema, et clypeus, et telum est unum dignum mutatum: nugantur enim attentissime rationibus et sententiis tenuissimis vitata: aperiamur vero validis rationibus, exemplis et distantiis sed fidus. Ingenuis vero sua sed planguit, ut magis nonnamquetiam nuncelata, cum caramitatis plicta presentia sacramentali, ac hoc ut ella et punctum contractionis, et antiquos sacramentales, negatur vero vinculum repelentis aperamatis mutuo quatenus, ut maxime et per res in verbis quistanus se tamen, quemnat et humana ubique quata, sive ubique quem decebat. Ellius ergo resolutione apostolicus circumscriptive, et sacramentaliter, per inmissionem sed licet, et per nutus terminat mis uxat. Dicunt ut res [illegible] spiritualis si in loco rationem quantitatis virtutis excurscript ve per mutationem corporis cum loco. ita ut totum circumscriptum est in toto loco et partem in ipsis locis, unde locus circumscriptus dicitur, quatenus locatur cum omnibus suis partibus, et mutua, et clandestina intentatio loci circumscriptivi pagina sacramentalis nunc vero bis explicari potest dicemus tamen cum D. Thoma corpus in sacramentalis in loco nihil dicendum est, quia stinexi sub dimensionibus altrius substantiae in ipsum

93 a. Ut corpus positum simul circumscriptive in duplici loco adequato quasi plicloco adequato libatio, et adventio ad se, et huius, et illius communicationis, ideo potest [illegible] divinitus salva manente forma, et huius communicatione quoad effectum huius

S. 1 aliquaque libatio, et adventio ad se, et huius, et illius communicationis, ideo potest [illegible] divinitus salva manente forma, et huius communicatione quoad effectum huius

sic corpus Christi in cœlo, et in eucharistia simul existens, absolute, et entitative
ase non distat, nec est divisum, distat tamen reduplicative, et ideo pregnuta manu tangens hos
tia absolute, et in entitative non distat a corpore Christi, distat tamen absolute et in cœlo,
sic etiam anima rationalis existens in capite non distat ab anima existente in pede, cum tamen
tens in capite distat ase quam in pede. Idem explicat in subiectum habente duas alveolas,
hoc enim specificative non est simile, quia similitudo intercedit inter distincta, reduplica
tive vero, et ut album ac alveolum est simile, quia hoc solum aptum est similitudinem albedinis
participare exigo de corpore vilocato dicendum. Similiter dicunt praesentiam non distare a corpore
vilocato absolute, sed praesentiam unice denominant praesentem, non praesentiam autem non denomi
nat locum ase distantem, sed tantum hic praesenti, et tantum quod hic praesens denominat distans
ase ipso ut alibi praesenti. Semiliter ad permanentem dicit albedo palmum velocatum sine quo posse
fieri vipalmum non absolute, sed specificative, sed reduplicative, et quo adlocutum. Sequuntur argumen
tum vilocatum sine quo sequitur aqua, dicunt non esse tangere absolute, et tangere reduplicative,
quia hoc solum argumentum locum sine quo tacitum.

Opponitur: Vel quare: Sed idem corpus po
test esse vilocatum divinitus, etiam naturaliter posse: hoc sunt quia; ergo. quia natural. si cor
pus quaere vilocatum in acre naturaliter sine centrum, et ad quietem duplicem locum,
ergo naturaliter est in duplici loco. Vel est corpus illud naturaliter posse motus habere
straxios, ut si vel. in statu naturali vilocatum, et in naptu statuae nobis fondis adtra: sed in
motus straxi non potest naturaliter evenire ubi a posse, ergo = instat argumentum in corpore nata
tum vilocatum. Et, et melius in duplici corpore quaere pentrato, et in acu posito:
hic enim corpora naturaliter discentrant in indi locum; ergo duo corpora posset naturaliter
autraxu.

Supponit corpus in concentu naturaliter discendere in centrum, et quaere
tare, non absolute, sed ex suppositione si miraculi, et cursus stimationis; dicunt enim miracu
lose, et praeter naturam licet vilocationem eius dicunt, non absolute, ex suppositione tamen
duplicem, et naturaliter locum in quo miracul. secundum, corpus illud impossibile
motus straxios. Solutio mihi certa, non ex suppositione, quod idem corpus sit duplicitive in du
plici hostia potest pati motus straxios. pro cuius ex suppositione locum quod corpus sit circum
scriptive in cœlo, adhuc miraculose, in eo quod sit in hostia, hoc tamen supposito miraculo, naturali
et quod corpus non sit extensum localiter iusta doctrinam Thomistarum in quaestionem tradita: unde
hic absolute discutiamus miraculosa, et quae naturalia, miraculosa tamen praesupposito, aliquam
naturaliter evenient.

Opponitur 50: Sed idem corpus potest simul circumscripti, vel vilocari po
test in uno loco circumscriptive poni: hoc implicat, ergo. non corpus illud potest in uno loco;
ergo. supponatur: sic corpus potest vilocari ex unico homine potest pluvia excercitus supponatur,
et ex unico panem parent pluvia hominum mille saturaxi: sed hoc bidentis sic secula; ergo.
20: idem nequit esse simul praesens pluribus temporibus in casivis; ergo. = argumentum contra sententiam
instantia in quo? Eucharistia corporis Christi, sic enim arguebat inquis Vbi celsus, si pos
set sacramentalitas in pluribus hostiis, posset esse in omnibus; ergo posset simul non tu, negat Thomas, sequa
quida corpus Christi est miraculose esse in eucharistia, et sicut non exigitur esse extra positum, quia
tanc exigit esse in omnibus expositis; idem non tamen est.

Similiter ant Thomistae dicunt corpus
solum miraculose posse esse in pluribus locis circumscriptive, et ideo non exigere esse in duobus simul
nec in omnibus, quia non exiguum est ut in mensu, et naturaliter: quia esse in mensu est esse con
talitas distantium natu ad existendum in uno loco simul, extra impossibile existit: corpus autem
si vel sacramentaliter, sive circumscriptive vilocetur, nequit poni in infinitis locis simul, sed
ad summum divisive, et extra in omnibus poniuntur simul, est tamen in illis exparte in diversis, et
miraculosa, quia in mensuratis corporis in aquae. ad praemationem dicunt pluvia absurda, et
ridicula virtutis atentis virtutibus naturalibus, et exigentis cum maxii, maximetamen sentia
nium potestatis statuti, non catholice credimus corpus Chri. totum simul non natatis, sed omni
bus. ad 2. secundum esse, et negat sequelam, quia tunc essentialiter successive, vel pluvia naturaliter
ponit simul esse, et existere, quod nulla res potest coexistere in simul in pluribus temporibus,
in locis vero simul multiplicatis disparate.

Dicunt ergo non absurda pluvia, quae exaptiva
tiva stat sequitur. non corpus vilocatum posset in uno loco contra, calefieri, aestuare, in
frigerari, vivere, et esse in gratia, et in alio ambulare, in exigidare, dormire, et obrehabere
mori, et esse in peccato. haec absurda absolutis, et pluvia collorum straxi toxia; ergo = patentia ex
amatis axiomatis atque quae pertinent ad cilis, quia cum eventus vilocationis in superaturalis
difficilius explicatur, aut per expiam, quod tunc stare quit, aut posset evenire. adhuc tamen non ve
mentia praesentia equalitas in chorystia in quo non, quia tum manitas Christi dicitur capax
in eucharistia multationem materialem, et tamen capax operationis spiritualis. Dicitur ex
gothomistis an Chri in cœlo posset assentire, et in eucharistia dissentire, non, et hoc esse do
cere posse si dentur aparat.

Dicunt aliquis panis achristo consecratus non sexatus non aptus est
intributio mortis illius, et ut de facto ascendatur fuisse in quinto in cœlo vita ginnymaxis
aliquis sic credit posse dando, et vinaxa vilimatis maria de aqua dulcis, quaerit est ne christus
in cœlo mortuus et in eucharistia vivus? et dicunt nos pro tu thomistarum, Scholastis contra
dicit. iam ergo solutio dicit aliquas et determinationes et veniens corporis rationem lo
cendi tuxmi nati, et sic tuxsu, et dicensu, distans, et indistans. haec vaciam as exit, et

diversus a loco diversitate; quia cum veniat a alterum loci variatione, variato loco, non
corpus qui hic locatus est indistantia ab is, et distans est locatus in loco distanti

alia sit denominationes, quae extra veniant corpori respectu loci, et dicuntur in ditta
a loco, tamen a loco determinato, sed in determinato, ut sedere et ambulare, adhas enim subeundas denominationes non eget corpus hoc loco praesello. alia tamen sit
quae, omnes dicuntur esse a loco, a ut vivere, et mori, deligere, et detrahere, et cognoscere,
b, inpecare, a sentire, et distinguere, b, non veniunt ab subiecto praeter mutationem naturae cum
extrinsecus accidentia exigat: ut calefieri, et frigefieri, percutere, et alici, videre,
et manducare, alia b similia, quae nisi praeexistunt ut perdat locum, et quod modi dicitur
tamen subiecto, absolutam veniunt ex pa. extra in subiecto naturaliter, in illo mu
pta. hoc supposito dicunt, qd ex argumentis loquitur deo qd naturaliter fieri supponitur
locatum, hic casus, non solum corpus, sed etiam pa, et omnia accidentia ipsi vel inventa
sunt ex determinatione loci vel locatio partis cum corpore, quae non b subiecta eas de
denominationes in uno, quia in alio loco, ut de tempore velocitatem in uno capiebat loco
etiam in alio: nec ex hoc sequitur agens aliquid distans, quia exercet aliquam mati
pato licet in omni loco. sed dicunt agentia extraria simul applicantur in diversis locis extra
casus, b fratres pro aequalem, b, utrum b in gradu remisso et exaltata.

Thomistae aponunt
bus corpus Chri. in Eucharistia non subiecta denominationes ab accidentibus dicuntur dicta
accidentia in eucharistia nec modo conatural, et dicuntur tales denominationes non accipere
apostolum stringere in casu argumenti, quia apostolum supponitur.

Casus fieri posit a tanta absolutapotentia dei accidunt ma. et negantur. dicit enim corpus
velocatum esse in alia duplex, et distinctum, in b caparum denominationem illarum rationem non
assorum locorum, extra alias plures sequuntur illae quae in eodem loco. alegabilium dicunt dicuntur
se velocem corpus, ab b anima velocatione, et similiter ab b velocatione alcorum accidentium
quia, et accidentia non sequitur essentialiter ad pa b corporis.

Quae supposito ascendit corpus velo
cata anima non velocata est in uno loco virtute, et in alio mortuus, in uno amare, et in alio
amare, non tamen in alio odio habere, quia extra b aliquae potestates vertit ducit ab
anima, quae supponuntur esse in utroque loco: similiter de loco cato corpore, non velocato corpore
sunt corpus est in uno loco calidus, et in alio non calidus, et hic dicit: hoc enim non est mutatio
absolutae caloris corporis, sed caloris velocationem. non de subiectum fuit, qd corpus velocatum
ab b pa substantia, et ab b accidentia velocatione post pas possibilis extraneis habere, quia
iusta ellos et corpus potest diversitas habere sumi frigidus, et sumi calori, similiter b pas
positivas substantias, quae tubis extraneis, quibus positis diventa secundum et corpus subiecta post di
versas, et apostolus denominationes ratione et ex saxi formam

Solutio argumenti Anti Thomistarum

Obiciunt secundum testimonium Pauli novissime tamen quasi abortivo visus est mihi. non sub
sumo: christus d. fuit exaltatus visus a gentibus in hoc mundo post christi d. ascensionem: sed
dicit illa christ d. non dicunt textum Celesti, ut patet excello actu 3o, quae apostolus Celi suscepit
usque in dies resurrectionis; ergo tunc christus fuit velocatus. hoc patet ex variis historiis ecclesias
ticis navigantibus christum esse in eucharistia sub corpus locatus est in tu sub, ut in S. Monas
terio de Cibaxo, ubi hodie servatur hostia inversa in visibile, et palpabile carne. triplu
ris sancti in eodem tempore visi sit distantibus locis, ut dicit Sanctus Gaudiano, et de stefano Gaudentio
maxime ut ticel fidelium; ergo.

Ad argumentum respondet Thomistae, b qd christus non descendit Celi
sed in visus et aspectu modo quo visus est ab alto Stephano: iusta illud vidit celos apertos
et Jesu estate, b qd de visus est oculis exibit acceptabile visibilem mutatione temporis, in quo nullus in
convenientes, quia scientiae, et fatuus solum ascendit Celum solum in aula per manuti, et de
negatio christi, in quo aptum coexit qd christus post ascendit in poni Celi descendit sic Romae de
dit, et aula pontificia, quibus pontifex post ascendit in poni aliquando Romae dulenquat.

Ad 1.
pts transmutationis dicunt nunquam in Eucharistia apparuit vera christi carne, vnde in hic ca
dens apparet, qd species carnis, b agm in hostia visa et mixta oculos se per mata, b in oculis
inpudentibus, b in aliis speciebus sacramentalibus. ad argumentum tertium, id qd sub speciebus latet, et
adtoli dicit omni in haec pt dubitationem. ad 2 pti respondet Angelostic asumpsisse fi quasi
toxum, ut simul in eodem tempore visi visitare apparet.

Obiciunt 2o: duo corpora possunt esse in eodem
loco; ergo, et unum corpus in duabus locis. probatur sequela: sicut corpus ad quatuor aliquos
ut aliquis ac corpora: sic duo corpora possunt esse in eodem loco; ergo et unum corpus in diversis
locis. probatur: sicut corpus ad quatuor aliquos, ut anima ad subtilia: sic radi mata po
test transmitare per duplices substantias; ergo. = sequela haec negat sequela. ad probationem sequela,
distinguit mix: duo corpora penetrata cedunt: non penetrata negatur mix, et distinguit
sequela: unum corpus potest esse in diversis locis penetratis cedunt; non penetratis negatur sequela.

Pluria ergo corpora penetrata sit pluria in eadem, extra sed habent per modum unum quat
nus locabilia, sic non multitudo pluria loca penetrata pluria sit unum esse, unum tamen in eodem loco

omnis licet corpus adquatur loco, dicto cum corpore, pluralia corporea possunt esse in eodem loco, dicit corpus indivisibilis esse in loco, per extraneum. ad 3 pm. matrimonii dicit tenendum: ita natura subsistens creata, dicit quia sic dicta: a subsistentia creata negat ma: distinguit 6 mod: quia ex duplici subsistentia in creatis sic fit: creatis negat mod, 2 ori qa. 2 dicit thomistas et ubi in natura potest terminari duplici subsistentia in creata, non tamen creata. quia ipsa ipsos subsistentia creata terminatur ad quantum non intensive, quia extensive, in creata vero, licet terminetur intensive ad quantum natus, non tamen extensive.

ad hoc qd natura non terminatur tantum intensive, quia extensive. pro ratione ca subsistentia in creata duplicem: 1a, quia subsistentia in creatis, dicitur vinculum non operantur in terminando terminandi sed in specialis modo terminandi, unde adventa aptaminat tantum dicit natura divina. 2a: quia subsistentia divina est vera existentia, unde sicut non implicat, qd id subsistentia habeat plura accidentia divina existentia, ita quia non implicat, qd id subsistentia possit terminari duplici autem duplici subsistentia divina, dicit in creatis. sic dicunt thomistae, alii terminant natis, ut alibi in dicabimus. Obiciunt 30 ratione non quia ambabus thomistarum: anima rationalis quia in capite, distat ab ipsa quia est impedi, non caput distat a pedi: ergo anima rationalis, quia in capite existentia non distat ab ipsa in pede posita, ergo corpus vivi locatur, non distat ab ipso = negat thomistae, sed, quia illa ipsas distantia saltem relativa sumitur ex ordine tantum locorum, ideo quia caput distat a pedi: anima autem existens in capite, dicit caput distantia non est mutua localis, dicit circumscriptiva, sed solum dicit positiva, dicit ut fit spiritualis, dicit indivisibilis, quia quia dicitur potest localis distans, bene distans.

tangit obiciunt argumentum praecedens sic: non ostendit unum corpus esse circumscriptive adquatum in duplici loco; ergo dicimus potest unum corpus circumscriptive adquatum in duplicibus locis. ergo ostendit, ergo, quia quilibet locus est tantum adquatus locati: sed ex hoc non sequitur ostendit, ergo. quatenus mad: quabis corpus Christi est in Celo tanquam in tanto adquato circumscriptivo, tota tamen est in hostia; ergo ex quo quilibet locus est tantum adquatus corporis locati, non sequitur ostendit, ergo qd id corpus sit in duplicibus locis. ergo: mirabilius est unum corpus esse in uno loco circumscriptive, dicit in alio sacramentaliter, quam esse in duplicibus locis circumscriptive; sed 2m est possibile, ergo et 2m. ma. quatenus: pro 5a circumscriptiva est corporis naturalis, dicit pro sacramentalis ma. quatenus: pro 5a circumscriptiva est corporis naturalis, dicit sed mirabilius est corpus habere duplicem pro 5m unam naturalem, tamen duplicem naturalem, quam duplicem naturalem; ergo. Ad argumentum negatur esse, dicit minor.

quatenus bacillus. ad quatenus dicit: totum est in hostia sacramentaliter secundum aliter negat. ad quantum dicit pro 5m circumscriptiva naturalis est corporis, duplicem vero, non naturalem, sed impossibile, quia dicitur ratione corporis circumscripti, qd est essentialiter unum est, qd sit in se indivisibile, hoc autem est impotentia distinctis locis circumscriptis: ex eo autem, qd corpus sit in hostia sacramentaliter, non sequitur, qd sit diversus, dicit indivisum: quia corpus sacramentaliter existens, ut potest esse, ita non diversus, dicit indivisum in hostia ad modum substantiae, non est in illa ut in diversum in repositive, sed ut diversum aequilibrat alio, nec in supra est in hostia ut intra adquatus substantia quantum hoc illo non quantum.

Replicas: corpus adquatur circumscriptum non negat est in hostia sacramentaliter; ergo nec circumscriptive. pro 3m sequitur: pro 3m sacramentalis vera dicit naturalis, ut circumscriptiva; ergo corpus adquatur circumscriptum non negat pro 3m sacramentali in hostia, nec negabit circumscriptiva = respondet negatur sequitur. ad quantum dicit, vera sacramentalis naturalis est corporis Christi, est tamen multiplicabilis, in multiplicata quantitate, dicit in multiplicato corpore, et non pro 3m circumscriptiva multiplicata in possit in multiplicata quantitate, dicit ipsa expositivitas unius pro 3m circumscriptiva, dicit pluralis sacramentalis, non in parte positiva vilocationis circumscriptive. dicit pro

illo xiii: quia pro 5a circumscriptiva est effectus quantitatis, ex cuius adhaerentia locum resultat. propterea habet tanquam fundamentum proximum adhaerentia quantitatis ad locum: pro 5a vero sacramentalis habet tanquam fundamentum proximum, tanquam rationem illius substantiae in alia, quae nostra sacramentaliter pro 5m, ex quo oritur, qd in multiplicata quantitate, dicit multiplicatis vero rationibus multiplicantur pro 5m sacramentalis, dicit qd in multiplicata quantitate non posit multiplicari pro 5m circumscriptiva, quia pro 5a circumscriptiva sequitur ad quantitatem, dicit ad estimationem locali, illa dicit quia in multiplicabilis est, ac non multiplicata, dicit haec non multiplicata quantitate.

haec est tota doctrina thomistarum, quae multiplicatur in pugnata: pro unum quam vera visione non est rationem pulli pro 5m sacramentalis, quia in unica hostia unica data vera visio: sed hac divisa multiplicata pro 5m sacramentalis; ergo. = respondit thomistae visionem hostiae est naturaliter multiplicis: aquiescit solutioni, dicit in sua qdt: sicut multiplicatio virtualis rationis pulli pro 5m sacramentalis sufficit ad multiplicationem pulli, ita etiam multiplicatio virtualis rationis pulli pro 5m circumscriptive sufficiat ad ipsa pro 5m multiplicandas; ergo =

ne qãt Thomista, qd vna ad hoc, qd sit vera multiplicatio multiplex, sufficiat ad
multiplicãdũ pq. 18 sacramentalem in actuo ẽ necessaria diversio quãtitatis hostiæ; asse-
rit ergo dicendũ de corpore vt vbiquitate.

Ad mio. versionem ẽ xationũ sparsis, b. fundam
ũtũ pq. 18 sacramentalis: replicãt: multiplicatis versionibus substãtiæ panis in substãtiã
corporis Christi, multiplicãtur pq. 18 sacramentalis: sed potest dici, versionem quãtitatis
panis, in quãtitatem corporis Christi, ex potentia casus habituat pluxes pq. 18 sacramentalis
hoc: ma. è Thomistica. mãdo cons. à vãtis, ego enim nec apparentiam negũ quãtãs positi-
litatis inuenio, d. sed qua se quãtis, quia in tali casu multiplicatur sacramentalis pq. 18 cum
corpore Christi. negãt aliqui mãdo Sãdati in 4. Thomas quodlibet. 30 dãtio dicenti:
difficilius ẽ hoc ab ipsis mutari in aliud accidens, quã hãc substãtiam mutari in aliã.

Quinto dicitur alii secus pq. magis negãt sequela. quia in casu apposito versionis pluxiũ
quãtitatis in quãtitatem corporis Christi only versionem terminatur ad vnicã quãtitatem, ex qua vnitatem resultat pq. 18 sacramentalis circumscriptiua, quindo ẽ vnius loci occupatio:
sic D. Thomas loco citato ad hãc replicã perhãc verba: si hic determinatio huius corporis
versetur in diversione altarium, cum hãc tãtum determinatione, sed vnitatem, et sic minus
ratio vnitatis in vnius loco, sed vnitatem. Sed in suo quãt: extra pluxes versionis terminatur ad
vnicã substãtiã corporis Christi resultãt pluxes pq. 18 sacramentalis, d. vnitãtem vbiquitatis, ergo
quãbis pluxes versionis quãtitatis partis terminatur ad vnicã quãtitatem corporis Christi
resultabit pluxes pq. 18 quãtitatis vel sequela acc. negatur sequela. arguitur ẽ diversitas in
eo, qd vnitas, b. pluralitas pq. 18 sacramentalis, non orta ex vnitate, b. pluralitate substãtiæ, sed ex
vnitate, b. pluralitate versionũ. extra ex vnitas, b. pluralitas pq. 18 circumscriptiua non
sumitur ex vnitate, b. pluralitate versionũ, sed quãtitatis, vnde cũ ibi est vnicitas quãtitatis
vnitatem resultaret pq. 18 circumscriptiua. Rursus alia via replicãt: ex quo corpus Chri-
sti totũ in cælo localitur, d. totũ in hostia sacramentaliter, non sequitur, qd cælũ illãt claudat,
dũ claudit, ita minuat, d. extenuetur, nec exco, qd in ex hostiã, d. cælũ pluxes corporis
dicit, sequitur, qd illãtãs distantiæ tue, nec, qd sit diversa; ergo nec exco, qd ibi cor-
pus sit in quilibet loco circumscriptiue adequate. confirmatur: vt pq. 18 sacramentalis
corpus Chri. è adequat in vna hostia, d. in illo homine è adequat in alia hostia, d. in pluribus
b.; ergo quãbis corpus Ch. sit adequate circumscriptum ab vno loco potest adequate circumscriptum
ab alis pluribus. Respondit Thomista implicationes adeo natas in signo ex quo corpus Chri. sit
circumscriptiue in cælo, d. sacramentaliter in hostia, nec exco, qd sit in sacramentaliter in pluribus
hostiis distantibus: sed negãt sequela: quia ad diversitatem, claustũ, circumscriptũ, distantiam, d. alia similia
requirit ad quãtitatem quãtitatis vel simplicis, cum ẽ corporis localitas posita. hinc
subsumitur dicit, nulla corporalitas ex vnitate corporis Chri. posita in cælo, d. in hostia, sed vnitas mãdo
exit intra hostiã, Corpus in cælo locatur, quia ad hoc, qd medaxit aliqua corporea, necessariũ est
qd corpus vtrabiq. sit localitas. ad confirm.

Ad confirmationem distinguit mã: i. ad quat intrinsice sed non
extrinsice negãt maiorem, sequela ẽ mãdo sequã. qd illi cos, corpus circumscriptũ ab vno loco è
adequat extrinsice. nullo, licet corpus sacramentaliter vbique non negãt ẽ positionem, d. ipsa
vitãti ad minus dicũt corpus Chri. tranmissi hãc numero versionem, posset dici pluxes multi-
plicatis ad minus pq. 18 circumscriptiua supponitur cũ vnica quãtitate, d. sic quãtis cũ vna potest esse
corpus vere existens circumscriptiue supponitur cũ vnica quãtitate, d. sic quãtis cũ vna potest esse
tot ad pluxes pq. 18 circumscriptibus. Ingãt: corpus circumscriptũ est in capace extensibile
altius pq. 18 circumscriptiua, quia ibi corporis impenetrãt pluxes pq. 18 cũ distantiis: hoc ẽ
falsũ, ergo. quatenus pluxes pq. 18 sacramentalis d. cũ distantiis, d. solo numero distinguitur: sed ex
in dũ impenetrãt; ergo. respondit pluxes pq. 18 cũ distantiis, d. distantias solo numero est
potentia ad pq. 18 ẽ multiplicatio ratione sparsis, b. fundamentalis, minime vero sibi multi-
plicatur, vt multiplicãtur versiones. vnde sibi quãtis, qd. 18 corpus posset ẽ circumscriptum in ple-
plicibus locis, sub duplici quãtitate: duplex enim quãtitas cũ corporis impossibilis ẽ, d. dũ
pluxes pq. 18 Thomistas, d. quãbis est possibilis nihil adit. Alia pluxa, multiplicãtur substãtiæ
corporis, sed dicta supercũt solutionem argumenti, quãbis argumentum dimittãt mãdo: obiecta
ex eno. Thomis pq. 18 definitiua sumitur cũ sacramentali, quia ex vna ẽ tota entitas
d. totam qualibet pq. 18, d. pro tanto mãno, qd res definitiue existens, ita coaptatur loco, vt
alibi simul ẽ ponitur, vnde sicut corpus ẽ circumscriptum in loco extensione quãtitatis molis, ita
Angelus ẽ definitiue extensione quãtitatis virtutis, d. hic nec ẽ Angelus potest ẽ definiti-
ue in duplici loco. hoc nec dicitur notanda, quia Iesuita qedã pluxes pq. 18 sacramentalem,
ac ẽ definitiue.

Q.ST.A. DVA CVO: AN DTR, AP OSIT DARI VACVVM IN REVM NAT.

Duplex valet ex cogitari vacũ negatibũ, scilicet, d. privatibũ. spacũ in imaginatione
in corpore mulo corporis reglati, vt spacũ ambis secũdũ sua extensiũ dicitur vacũ negatibũ.
2.a sic definitur: locus, cibum oni corporis, vt ipsius omnigenus omia subtenacia alij corporis
bus ẽ ductis, totũ hoc spacũ occupatur modo ab electricitate, putavacũ privative examinatur
superficies scaua cælli. hoc ergo vacuo subtilitate abstrahit sphæra potiuel quo ad

aliqd ~~minime~~ spatiū? b, saltem an possit dari aliqd minimū vacū intra poros corporis, an dicamus b Angeli illud in duci posit. Omnes philosophi docent nullū vacū de facto dari, nec illud cum sacra possit ab aliquo agente naturali, licet angelico, sed soli adeo. Reconciliantur varia sententiæ vacū in duci in extra, illud de facto possibile docēt, ex quib. patet Gandus, & Scotus p pugnāt possibile ēt vacū in hoc, actu ~~dari~~ dari intra poros, plurimū ~~bis~~ minimas vacuitates. Cartesius extra: ita p quē omia tuc plexio ex lex that a sufficiē, vt vacū ab ipso ponitur in possibile, atque si dixat a divina potē.

Sed

Naturalitē non potest dari in signe vacū, nec data aliqd minimū intra poros. quia ratio nationi: naturalitas repugnat, qd in exist ex dari naturali vni verso: sed quod libet vacū in exist ex dari, in aliq ali vni verso; ergo. quia minū: ex p natural vni verso existit in coligato ordinem non partū, tamen pts suppōs ex dari naturali vni verso: sed hic ordo in coligato in positū qd libet vacuo; ex po. ratio in signat ag vat ñ dari vacū intra poros, quia ōia minimē partes ulgamāt vnionē mutuā, natura & societatis; ergo ficus corporis mālora ñ inpedio vacū inpedit, tota d corpus culamina. Accedāt huic exationi quinq: omes mundi pts renūciāt p pūg in clinationē, vt ita vent vnionē in toto, sive in vniverso, ne aqua in cello anthaxii glutinet, quas von bas dicimus, ascendit extra ignata in clamationē, & pravitati ne atractis ingenia axi vacū manat inter sticū, similiter ascendit: sic in cucurbitulis carnosis gestis ne aer intrasiex, qui calore exat in signis dilatatus, & in stinto ad minus spacū colectus, quidpiā in manu lin quāt: sic tabulis politis in vicem aplicatis exit, ñ ab glutine, nisi quia pctes exacta planitē ñ parte adeūs vtra no aere ad facile subiecūdū; ergo

Dato insignia tamen vrtutē angelica ñ posse in duci vacū in mixtū nato: quia Angelus ñ de data ad vnitus ad subiectū ndū ex dari, & sicut ad omē vni verso, sed vt movēt corpora ad diuinus modi ordinē: sicut enim vt ait D. Paulus ñ subiecit orbē terrarū Angelis sed vbi cū distinctū ut ex dari, & sic ad omē vni verso; ergo. ex hoc sta Cartesii quatū dari in duci vacū: non dabis tantum, et vni verso solis ordo, & scā natō illius ~~ut~~ Deus subordinata, & subiecta, quindo ñ implicat sua amplitudo aeri, simul & omia corpora ~~in~~ in mū sit orbis spectēt oculo gamma; ergo.

Solutio obiectiones

Obiectio 1a: dū corpus movetur, b, tendit ad locū repletū alio corpore, b ñ? non dari naturalitē pertinatio: sed dū ~~dari~~ dari aliqd vacū; ergo. Indicas corpus movētē ad locū repletū alio corpore, qd succedit expelit tra vt tātū locū inhabit, quātū expulsū relinquat: in mixtis dicis: tūc alius corpus movētē ad replendū locū dimissū a corpore naturalitē moto, dalius ad replendū locū ñ corporis, & sic vsq ad ultimū: sed hoc ēplane ridiculū, quia totus ~~motus~~ orbis movētur ad motū minimū corporis; ergo. vera ē solutio tertia, vt supra tp. sicut ex ellata mē ñ sequitur omia corpora movēri ad motū cuiuslibet corporis, quia corpora fluida vtra, & aqua facile cōdūtur ad evacuandū locū, facilius & rarefiūt ad occupandū locū sequēti ab alis corporib. Sed dicūt: ponamus duas tabulas politas ñ tūcē aplicatas, & in vno ico instanti ab Angelo separatas: tūc enim dari tur vacū, quia ex tū potest sacile oculi, & extraneus ipsorū illud mutatur, intra tabulas in vno ico instanti, quia in vno ico instanti repugnat motus succēdūt; ergo = ex hoc ipso ostendimus vacui impossibilitatē tabulatis aplicatis ita ut in tātū instanti separationē, vt natura naturalis ñ impossibile, quaq; tūc necessariū ad illam separationē, vt succēdūt, & penes latera illius, in cūjus separatio.

Obiectio 2a: si aqua potūta in vase cuio coagulato fuerit aut gelu ~~mota~~ vas, sed ~~p~~ oculi axis; ergo aliqua pars vasis vacua manēbit. in tubo Mercurii plano, similiter coagulato, dū tūtigitur ~~p~~ ecb qui mercurius, qui antea exact implevat tubū, ñ vidētur quo tot poros replētis si vacū dari, tamen nulla via patet ingressū vacū in tubo. 3o: si ex machina nam ab cavitua ebullitatorum aer nullū corpus replēs potest a loco axis educi; ergo machina illa amanēt penitus vacua. respondēo in his, & similib. spēciēntis spacia illa non ex ēplena, sed quadam plexa ex dātur, facile patet vt ab ex vādo tum modos, quos natū vtra pat ad impētrandū vacū.

Ad, & ad quartū vtra spontanū concursum cinorū corporū effluxus subtilis intrantū in locū hunc, sed si quid ostat hui scuriū vtra violentia partibus, tota vt si sugat acū ex vasculo vitreo ipsa qd, hoc dis xū pata, vt ut tamen aer ocupavalat locū axis estēt. 3o tādi si nihil exterū in quē valet, nec vasculi disūnēt omnotā solēt ait fūt nat vtra ramphacōni, qua exalam sublimōnis, & ingl locū gts tātū ipsa fidēt, qd

Dupl tempo necessariū ad replendū locū. ad ont qua multū minimū aeris intra vesicā tuxqiat hac flata ne duraturam one in moli mīlis maiori, ia quā antea habuerat. hāc one concūcū ipsorum in me moxata ratione quātum ma quina aperiat sequēti minus Gou dōn. vt hoc sniculi cat, quā caph, quib. qd modis quis, & qd quō nata in tm dari vacū vtra.

Dupl ratio aliquat. stantia magna dubitatio vtra

D. 2a. De Tempore, & Duratione: q. 1a. Quid sit tempus, & per quid Existat? S. 1a. Ultima pars Dubij resolvitur

sunt poros nata ad motū abscuratē, vt Magnus & Augustinus tt. confessionū capit. 4o ñ aut qs fuerit illā explanare: nihil in quis, tempore familiārius, nihil ēt celiūs: tamquam quis facile, & vxbutū explicavit? si nemo ex me quēratē scio, sequētē ēplicare volo exposito hic Augustinus: quid ergo? nescio, id dicit omē nescīā vnī vitē quō ~~naturam~~ doceāt ac tonsuētūdē, quandiū qd illū doceāt & capiā. tempus ergo ne cognitū ex diuinitū: ~~ex~~ numerus motū ~~ex~~ prius, & posterius. nec tamen in hac definitione supponit quod numero numerata

ita scilicet ut tempus sit numerus, et multitudo partium motus, quae successive existunt.

Sed cum duorum sint motus, seu multitudines corporum mobilium, ut pluris sint multitudines partium motus maxime dubitavitur quis motus, et quae multitudo partium successive existentium sit tempus? cui dubitationi occurrit omnium Autorum tempus dici motum illum, qui est mensura extrinseca aliorum motuum, hoc est aliorum durationum: quia duratio motuum brevium, aut diuturnarum dicitur, ex quo patet, quomodo multum tempora durant. Sed cum quilibet motus post se mensura extrinseca aliorum dubitabilis, aliunde cum in omnis motus tempus sit hac dubitatione duplex distinguitur tempus, aliud omnium, et latae, aliud stricte, et in eodem accepti. tempus in hac acceptione adaptam potest durationi cuiuslibet motus successive ratione vocabulorum tempora, stricte sumpti totum motui si moveatur, et potest universalis, et quoties aliquo, idem quoque alius motus est mensura, quae ab motus, aliquo durationis mensurantur. Tertium tempus, quamvis mensura extrinseca durationum, et motus extrinseca secundum locum. Sed data triplex mensura durationum rerum. Ita dicitur eternitas, quae est mensura omnium immutabilis, quoad nunc, et operari: dicitur quoque mensura indivisibilis, eo quod, et sui divisionem patuxitibus, et praeteritione habet omnis desinentia tempora, ita ut det omnibus praesens, omnia quae sunt capiunt praeterita, nec sunt futura praesentia sunt in divisibili eternitate: unde a theologis cum Boecio eternitas sic omnium definitur: interminabilis vitae tota simul, et perfecta possessio, et in mutabilis vitae. 2. mensura, quae dicitur evum sic definitur: mensura rerum immutabilis quoad esse, et mutabilis quoad operari. et hoc mensura quae ab Angelorum, animae rationalis, et corporum coelestium imposita incorrupta velutae mensura aliorum. 3. mensura durationis tempus, quod est mensura rerum mutabilis quoad esse, et operari. et hoc est quae mensura corruptibilium. ex quibus habetis eternitatem coniungi durationi sempiternae, et fine, evum durationem principiatam, sed finem. tempus autem durationem principio, et finem volentes. ultimum dicitur tempus, mensura insensibilis, extrinseca. sed quod magis proprium tempus, et ipsa duratio mensura rerum corruptibilium, eorum nec, quod est proprium tempus, et motus sit mobilis, quae sunt mensura extrinseca omnium motuum: sed nomine motus, non intelligas precise motum in actuo. sed etiam omnia mobilia, quia cuiuslibet entis mobilis duratio subiecta motui si mobilis, tamquam regulae stantes, hoc enim tamquam per plura secula, etiam sicut in mota.

Dicimus quoque tempus dividitur in naturale, et imaginarium. tempus naturale est quod hucusque explicabimus. nam aequinoctium est et eternitatis dici, quantum ad nobis, sequitur ad modum temporis. sed aliquando tempus imaginarium est aliquando, solum habere in apprehensione sedet intantum quod dicitur nominabile anorum sexti, quemadmodum nihil erat. haec omnia dicit, sed ex ea utitur temporis mulas mutis, et vacuis mis est coniuratio: certum cum hoc sit crimina in explicavit, nec ando, nec ipsum illud absolutorio explicavi. in centum tamen vestigiis vitiatur omnibus, et quaviliorum cogitationes, quibus Autores non dum solvere tamen, sperandum aperuit.

Explicatio omnium opinionum Thomistarum

Thomistae omnes, quibus plures Nostrates sentiunt, statuunt tempus exigantur partes praeteritae et hic quindecimula temporis amoscunt, quae dicunt sentiri aliquando deficit. quam sua sententia))
thoma vusculo cetero sic loquitur: Tempus existere, non solum seu aliquid in divisibili sui, sed))
seu aliquam simpli sequentia, quod multum pro aliquibus successive simultaneis, quod est extraneum nomen in))
cessive. In hoc testimonio legunt Thomistae sua sententia, ratione illius, quae sub hac appo
nitur: habere aliquam partem praesentem est extraneum entis successivi: id tempus cum successivi,
ergo mulas habet partes praesentes. quantum ad: omnino successivo ut extra durationem aequa
mentum repugnat habere ex suas partes simul: sed si habeant aliquam partem praesentem, et ubi habent
extraneum partis, habeant plures partes praesentes; ergo habeant aliquam partem praesentem extra
neum entis successivi. nam est quidem omnium successivi aequamanitati, et indipatet, quadam
pars autem non indivisibilis est ponitur explicabitur partibus.

Nec hac ratione aequam solvunt
a Jesuitis asserunt, sufficere adapta entis permanentis a successivo, quod huius pars, et
mpertatum illius habeat fluidum, sibi sint partes praesentes praesentes successiva, et plures, quae dis
mint et dum incipiunt non quantum solutis omnino extraneum extraneum entis successivi simultaneum ipsa
plusium partium. 2. hoc est extraneum quod explicat et successivum. 3. si, illa pars existit seu tota,
et seu aliquid minimum ipsius et sicut existit ens successivum aliquem in distinctis ap examinatis, ut
potest habere omnes partes simul existentes. 1. 24 minimum illud exit aliquid instans, quin
et tempus solum existit seu instans; ergo ad rationem huius existit.

Sinthonentempory, in qua nulla est mutatio partium praesentium, et enim nunquam motus
seu partes, et postrema, et seu praeteritae. quantum tandem illa ex Aristoteli dicenti: nihil eternum
poris, nisi nunc, quod in divisibile. Testimonium philosophi habet duas partes, et passitat, quia
antiqua, et post nos, sed fuit, et erit. 2. pars patet ex Angelmo S. cuyus Gordiencordia
tione, ubi nunc vocat punctum simplex temporis; ergo nunc non est compositum ex partibus. ultimum
nunc resistit duarum partium, et postrium: sed omnis indivisibile temporis est prius, et postrius;
ergo nunc existens duarum est indivisibile. Dicit. et nunc vocare partes temporis, et

& quia substa in realitate rei cum dicit ab omnibus accidentibus, prout de ipsis ab omnibus negantur substantia in ipsa existentia loco, sed in se corporis existens sacramentalis sub dimensionibus alienis, & admodum subsistit nec ivi, & visibile, tangibile, sed in realitate admodum subsistit in realitate, & tamquam sine loco. Ubi hoc modo essendi quia affert veram, & realem praesentiam Christi catholicorum dubitare, quia ipsa Christus est in celo cum corpore, & vivus, & realiter sacramentaliter et praesens sub omni hostia consecrata.

Quo cessante exigo quis ipsa sententia cum cruciva, inquit, an corpus, quod hic & nunc est in ~~cele~~ hoc loco circumscriptivo posset simul ab alio loco circumscriptivo. Et quoties denotatur ibi, quidem corpus multiplicata quantitate (hoc est possibile) potest de novo locari: nam multiplicata ratione potest esse in loco multiplicari cum potest praesentia alocali ad illa sequuta: unde dubium excitatur de eodem corpore quanto aspecto unica, & eadem quantitate. in illius ergo aperamatur ne solutione quibus Scotus cum supplicio Do. Jesuitis cuiximio excepto Vaz quecio, ex Thomistis Soto, & plures ex nostris circulus tussimo Monuda. Ea pars negativa ita omnes thomistae, qui sunt Suarezii Augustinus Anselmus S. Bonaventura, S. Thomas, & fere omnes doctores, & Patres ante nos. ne anti vere pertesa ancipiti dictorum mite ignorans in quibus vestras ictus. Stat ergo sit praevile iudicans in nula dictum naturali inclinor: ut ius ergo sit. fundamentum poenae: illis satis facia, & ut ita quod Apostolus fecit pro punabo. vos autem in praesenti accipietis doctrinas satis omnes, & generales adomnes, & fere omnes gentes, quae dicuntur divina exaguraxi solent, quibus vere perpensis ad tibi ut dicitur ipsum apostata sit favente numine pugnavitis.

§. Ecce ocuxitx Thomist. Argumtis

Opponunt 1o thomistae pluria testimonia patrum testimonia, quae praecipuis vocibus negatur sit apparat. Augustinus enim libro 10 contra Faustum capitulo undecimo quat stad Manichaeos Corpus Christi non potuisse esse simul extensum in cruce, sole, & luna. & S. Anselmus in martyrologio capitulo 2o sic arguit: quidquid totum est in aliquo loco, quomodo totum simul in duobus locis totum sequitur, ut per singula loca, sunt quia sunt tota, sic in singulis locis aliquid simul est totum. & Dominus S. Thomas in 4o distinctione 44o quaestione 2o arguit: quod ecce corpus sit simul localiter in duobus locis in clubitur contradictione.

Contradicta testimonia quabis 1o aspectu difficilia in violentia explanata sicut enim Augustini sit intelligenda est, sicut quod sit factum, quia Augustinus impugnavit manichaeos docentis Christi Dominum factum esse extensum in cruce, sole, & luna. similiter intelligendus est S. Anselmus qui loco citato, & per quo sequitur capitula ostendit sacramentum esse in omni loco, & hoc ipsum vere nixi in cessario, & naturaliter rationem in mutatis, quae legimus bis locis circumscriptive ligata, quia ipsum infinite excedit, & hoc modo veracissime repugnare corpus pluribus locis simul circumscriptum. an autem hic repugnet ut ita omnipotentia Dei S. Doctor in solubit.

D. Tho. dupliciter exponitur: nam una quidem Soto fidelis D. Thomae bis cyclus, intelligit D. Thomam, dupliciter circumscriptiva, ut includit negationem alterius loci, in quo sensu vero exit, quod corpus in hoc loco circumscriptive non possit simul alio circumscriptive, quia repugnat corpus habere simul praesentiam circumscriptibilem in alio loco, & illius certa, nulla tamen repugnat, repugnare quidem, & includitur contradictione, quod ibi corpus sit simul in duobus locis rationem unius praesentiae, in quo sensu contradictioni assignat D. Tho: haec explanatio excusatis adversariis, sparmis D. Thomae quatenus; quia plures illorum dicit ibi corpus possit velocare rationem distinctae quantitatis, et non rationem unius, similiter dicit potest dupliciter.

Opponunt 2o: quod absolute in bolbut contradictionem, et absolute in positivis: sed corpus ibi est simul circumscriptive adunlice loco absolute in bolbut contradictione; ergo. Probatur minor: corpus est circumscriptive alicui loco A et ita equidem spacendi alio, cum nihil capioni sit extra locum A. sed corpus circumscriptive alicui A et ita esset in loco A esset simul circumscriptive alicui B; ergo simul est extra alicui A, & non esset, sive est extra, quod implicat contradictione. Probatur minor: quod est extra alicui A non est circumscriptive alicui B: sed corpus circumscriptive alicui B non est circumscriptive alicui A; ergo. Argumentum hoc extollitur alibi minime infringunt anti thomistae maxime Suarezius exemplo corporis Christi quod realiter circumscriptive in Coelo, & per realiter praesentialiter in hostia, at quidem citatus Doctor dicit hoc idem argumentum est sacramentaliter in hostia, quod utinam ad exundi diuvenerabile sacramentum Eucharistiae, ut insignem partem tantum frequentia, nec enim audimus aut quotidie nostrum in pro sectarios. sed quibus instantia solida sit Suarezii cum iuxta non absentemus, quia fuit contradictio ad pios probabilissima, & in D. Thomae alibi praesertim abigit difficultatissima.

Instantia negatur minor: ad quationem chamquatur minor, quia ut ita potest absolutam, & potest obiici entitati corporis locabilis falsa verdita, nam licet corpus sit in duplici loco adequate nulla ratione efficatur quatenus, quod sit extra, & intra, quia illuminantur locus diciex corporis in adequatus, quemadmodum sunt ex indigentia, non tamen expunxa per mission. Cum ergo in casu vilocationis locus ad in indigeat loco B extollitur illum, nutrit illum fovet in adequatus locus, sed ita quod adequatus, sic adequatione partis corporis, quia omnes stantia in loco, sic adequatione superficiem

quatenus quilibet certus esse ceu ad eum cum scripto totius corporis: nihil omnino tamen, nulus ex
illis locis est adequatus adequatae unicuique entitati excludit dentalitas alterius loci simul excis
cuventi: hoc patet tamen omnis impugnatio sacramentali corporis Christi, qui quibis sit adequa
tae camitis alias pagis sacramentalis adequatas. Undeinde v atis. ad corporis eius cum scrip
tis aloco a, d ab alio simul est, d'inest intra a. quia est extra locis a, d'eu naturalitas
infirat nisi intra, formalitas d'entitatis solus dicitur esse in alio loco, idcoque non infirat esse
alitas nisi esse in a, hoc quod subiunctum explicat in Christo Co., qui simul est cum vita
alio, d'è sacramentalis extra Christi: tamen dicat Thomistae Corpus Christi, quibis sacra
mitatis in hostia nunquam è extra altis, quia è ivi praesens circumscriptive, dicit, d'ad eu
tam illorum corpus circumscripti simul aloco a, b. è simul extra utrique, d'extra
nutrum. quae doctrina extra difficilis exemplis fidei excusito exiguilis apparet.

Tertius forte: quia
humanitas Christi adequatae terminatur per subsistit verbi divini, non ultra tamen abilis
per aliam, ergo assumit in loco divinitatis. — replica haec quatenus capio tam esse actus ratione entis in
Thomistas apostolicis punatis, ut mula, nisi voluntaria dispositas assignatis apostolis, ego tamen
nunquam causalem mihi efficat. sed ut illa accidatis dicit subsistit verbi adequatis, d'essential
vitaminam naturata. minimum non solum verbi potentiam naturalem, sed etiam verbi obedientialem. femina
nobis causalis ex Angelmo N. de supra è, quia natura humana, ut potest penetrare plurimus
modis ut natura divina terminabilis, quia non potest esse una in natura, d'tuna in persona pri
ut dicho Reverendissimi fratris thos. tractatu 3 disp. 2a. Instant pagicunc: ubique autem eius
cum scriptiva è effectus primus partis quantitatis: sed effectus primus nil quantum multiplicatis
multiplicatae; ergo unicuique circumscriptiva in multiplicata quantitate. dicunt:
duplex pagis resultat nec ratio ex adiacentia corporis extensi in duplici loco: sed nu
quam corpus in duplici loco extinditur, habens duplicem extensionem locale, ergo. quantum
extensio localis oritur ex extensione in ordine ad se, ergo hac in multiplicata ratione nunquam corpus
habens duplicem extensionem locali. — respondit: non minus repugnat unicam naturam accipiens du
plicem effectum pari ad quam, quam unam pag. pagitans duplicem effectum pari primum, non vetitum:
sed unicam naturam potest tamen naturaliter duplicem subsistit; ergo.

Respondit ubique qua
tenus circumscriptibilis naturalis in effectus pari primum ortus a quantitate, ab ipsa quoque circum
ubique quatenus ex extensione ali in est exacta, sed unicum permissa aequantitate 2dum potest ob
sentialis: unde cum, ad pa. in multiplicata potest multiplicari effectus primus, quod multi
plices effectus pagitur unum oriuntur ab extensione. Soluto quabilis è, sed quia aliquando dixi
obiectione intrinseca non distinguit ab extensione locali, oportet tractare aliam ipsam plurimum
non oportunioris in tigmatis doctrinae, iusta quam secundam maiorem distinguit modum: effectus pari
quit multiplicari quoad intrinsecus, sive quoad ei extensionis secundum: quoad locum nunquam
extrinseca, quoad extrinseca terminationem negat. Soluto ergo in multiplicat, nec in
tinbus multiplicari extensionis localis, nec ubique rationis intrinseca, sed de certandi exti
sionis locali, d'obiquationi naturaliter ex omnis pondere loco a, d'permineat circumscriptione
alo co b: extensio enim localis è positio quantitatis in loco, per dimensionem partium cu
illo, ita ut tota in toto sit, d'singulis partibus singulis partibus loci. unde sicut ratio è positio
partium in, d'ita in loco, ideo non multiplicatae extensionis extrinsecus quia
ipsae metiuntur, quae sit in hoc loco, sit in alio, cui sola dispositio partium loci, d'respectu ad pag
loci. instabit solutionem quinquaginta diversis in multiplicationem quantitatis, ubique quatenus in
tinsecus, d'his repositis positis diversis circumscriptionibus duplicis loco. Duplicant: non potest duo
Corpora esse in eodem loco absque corporum penetratione; ergo nunquam unum corpus in duplici lo
co absque penetratione locorum. — instat duplex corpus esse non potest sacramentaliter in eodem
loco, quin penetratio corporum; ergo nunquam unum in duobus locis sine penetratione. — permittit in
loco, quin penetratio corporum; ergo nunquam unum in duobus locis sine penetratione
fa aces, d'negat ongà: quia duo corpora esse in eodem loco esse non potest aliquo impossibile
quae è absolutis impossibilis absque penetratione; idem vero corpus esse in duobus locis, è tra
bile duplicem distantiam a centro, a polis, quae ne casu potest loco non impenetrabilis
ter, multiplicem quantitatis modo explicata. Opponit 30: Corpus existens cum cum scripti
vi in duplicem loco est realiter distantia, d'sep axatum a seipso: hoc implicat, ergo. probat
ma. Corpus illud realiter distantia a seipso: sed realis distantia intelligitur valet tantum realis di
stantia, sed separatione, ex 40. mod. vitatis evidens, d'magis vata: ima corpus existens
hic d'Maxito me dicit pluralia loca, d'corpora: sed hoc est idem ac corpus alocatum a se
ipso distantia; ergo. negat: pag. contra quinque corporis, quae sunt subiectis distantia: sed pag. se
pag. de nominat corpus pagens in plurib locis; ergo corpus alocatum a se distantia.
2 premata: palmus est pars abs absoluta potest esse vel palmus: sed vel palmus est pars
mentis in duplici loco sit mutato; ergo hoc è absolute impossibile. Sed anti Thomistae cu
ita hoc argumentum assumptum è ex argumentatione Calvinistarum, ab illo quae 2 premata
ad dictam quantitatem. ad probationem distinguit ma: corpus illud realiter distantia a se ipso
quoad locum secundum: quoad corporis negat. alia: corpus illud realiter distantia a
seipso specificatione negat: in duplicatione secundum. dicit enim corpus alocatum in vere
dicit distantia, separatum stiguin, tamen, b, minus seipso extrinsecus, d'specifica
tive, sive absolute, quae locutionis esse arguit distinctionem corporis subsistentes similes
denominationes: potest tamen eas praedictas denominationes in duplicative subiectum esse quae
absolute falsae, quod corpus alocatum distat, separatum, b distinguitur a se, non autem, quod
hic locatum distat a se ut alibi locatum, hoc enim solum arguit distantiam, separationem, b, distinctionem
locorum.

ee pres temporis; quia exc, qd pts esistat per nunc, partes etiam praesentis et per nunc,
quod f nunc è esse et alias parts. negat hoc Thomista & contestatur esse influxus temporis, è
praesentis, è ubi quia nunc, hoc è instans praesens vnit partes praeteriti cum posteriori, illatis
minè dod hac in quo non facito esistat tempus; sicut in scaturatio videt esistere tempus cam
nā, quia vna pts cum alia sumun gitur. hinc ultimus docet pts praesentis, & futura non è dyas, sed
vt stantia sit nunc. vna tamē vt copulata, è ex illud, negat instans praesens dyas esse ter
minat pts praesentis, è sciat futura, vna qd alia praesentis omittit.

Ponitur sta Jesuitarum

Eximius Doctor, è Jesuitae omnes, nec non è aliqui Thomistae opinantur tempus exparte
è instantis, vt Thomistae, docet tamē tempus esistere ratione partium è instantis,
ita vt pts temporis, quae futura erant sint aliquomodo esse praesentis ante praesentiam, praesa
relicta fluida, è subsiva, in qua salvat distinctio temporis successive aeternantis, hoc esse
exmatadua petit habere pts praesentis, simul, è permanentia, si praeaccidens aliquid ex abu
ve spacii duxit. vnde docent, qd esse indistinctum temporis nullo aeternitatis praesentis
tantū ataxat nunc in divisibili praesentis, hoc tātū è quo ad nos, cōqd nobis ratione sunt
pts praesentis, & futura, quā praesentis, cum ita indeterminata ~~tunc~~ vt vix praecipi possit.
Ex quibus ita sententiis, quae sumus ex communione adversa, sic ponitur tempus è opposi
tū esistere: id nequit esse tale è nisi eius pts, b alia esistat, exclo. probatur mio: pos nūdici
tū esistere: id nequit esse tale è nisi eius pts, b alia esistat, exclo. probatur mio: pos nūdici
tū esistere ab esse partis; exclo tempus nō è opposito esistere nisi ab esse partis. nunc sic: ratio
ad praesentia è esistit quia carpitur, nec futura, quia nunc nō, sed eius; exclo aliqua praesentia
tū = dicit Thomista ratione instantis esistere pts temporis, nāq quan, è ubi esse totaq, id
inciativa, è terminative, qd suscit ut tempus, b qdlibet eius successivū denominat esistere.
+ Sed opposita replicata: pars praesentia, è futura non possit esistere ratione instantis; exclo.
ace quat: non potest esistere duo instantia esistere: id si esistunt ratione instantis esistent duo
instantia esistere; exclo. quatma. duo esistere instantia pars futura è futura, è praesentia:
sed nec pars futura esistit duo futura, nec praesentia duo praesentia; exclo. 2o: pars futura non quid
esistere in nunc partis praesentis; exclo nec in nunc pts praesentis. patet sic, quia non potest
vnitus, per id nunc in divisibile, è ace quat, quia nunc pts praesentis è tūc: sed nunc futura è
+ non dū; exclo. negat Thomista ace à maiori quatba. ad quatam permittit ma, è distingu
ut mīd: dū pars praesentis è futura non esse dū: dū pars succes, ut subdistinguit: non esse
ad quat ratione sui secū: in ad quan, inciativa, è ratione instantis negas. Sed pts praesen
tis esset, qd esset terminative ratione instantis, sive nunc praesentis ad dū simul in ex
ondit pts futura esistere in inciative in nunc partis praesentis, è per nunc terminat b illis,
quia dūntaxat in divisibile, sive nunc è initū pts immediat futura, è tempus partis in
mediat praesentis, per in dū pars futura esistit inciative per nunc ipsū, per qd praesentia ter
minat ac esistit. Ex exū exclo qd exto praesentis, sive futuritio per exmanētiū oppo
sit omodā, sive ad quatā carentia est, nāut praesentis immediata, sive immedi
ata futuritio sui successiva; quia cū sit successive successiū est ad illaxū esse
sat è, qd vna immediat praesentis alia immediat sequta, è qd est xāq pts copulatū
in divisibili instans, quo fit vt pars immediat praesentia & sit ad quan carentia nu
futura immediat carent ad quatē, quia esistit instans, quo illa terminata, è eq
linciata. exclo habitis, qd pars immediat praesentia esistat in instanti praesenti
in quo illa vnit cū futura.
Instant: immediat post nunc è pars temporis; exclo hoc
esistere immediat post instans. sed ga sequitur, quia verbū esse praesentis denotat esse, co
probatur. ace probatur: immediat post nunc è aliquid temporis; exclo. argent: nihil
temporis praesentis fuit praesens; exclo omne tempus praesentis fuit praesens; exclo quodlibet
pars temporis ad quan fuit praesens. sed ratione instantis terminatis, b instantis; exclo
ratione sui. = distingo ace: è pars in sui successione, è in processione: in primo nō ne
go ace. in secundo exclo hoc esse positio immediat post nunc è pars temporis è falsa, quia è
in signo exclo denotat esse, quā non habet tempus praecisive ab instanti. similiter è hoc esse posi
tio nunc è pars temporis è in signo exclo falsa, quia nunc supponit pro instanti, è dū instantis
esse pars temporis necessitat ad quan, sed stat exclo, qd dū esistit nunc temporis esistat
pars omnativa, b terminative per ex instans nunc in tempus, è terminans: unde Doctor Philoso
phus nihil è accepit in actu pro tempore nisi nunc. è Plato: duos, quorum alterum est tempus
è nūquā fuit, vt futurum: alterum nunquā è, è tempus fuit, scilicet tempus: quia nunc tem
poris, qd è nō tempus, sed in divisibile temporis. ad dū dicit omne tempus fuisse praesens
inciative, è terminative, ex stat tamē nullū fuisse praesens. Dicit: pars praesentia ac ta
lis ratione sui; exclo è ratione sui fuit praesens. probatur sic ga: pars praesentia ad tempus
praesentia, quia fuit praesens; exclo è praesentia ratione sui, quia ratione sui fuit praesens.
negat sic ga: ad quationē distinguit ace: quia fuit praesens ad quan, è ratione sui ne
at, in ad quan è ratione instantis secūdū dicentes talem modū praesens, è alū posito
vexium continuo esse. sunt quos dicendo pars in mediat futura transit in mediat praesen
tis, exclo fuit praesens pars divisibilis; quia fuit futura, è è praesentia. Dicit alii qui
pts succisibā divisibile transire è futura in praesentia in ex ratione in mediato, quia nulū
in medio pertransivile, cū nulū in mediat instans in divisibile. alii dicit pts divisibile
è in mediato

153.

sed unicum medium indivisibile terminantibus, et inchoantibus: unde seclusa acceptione distinguitur sequens data distinctione.

Inter explanatas sententias 3 aliqui vix si opinandi modi ~~ill~~ quod enim dicit tempus componi ex solis instantibus indivisibilibus, per alios permittitur, pugnat quodlibet continuum successivum ex solis indivisibilibus constare. ex his aliqui assignant continuo permanenti ipsius simultaneo divisibiles copulatas puncta indivisibilibus: alii vero ex indivisibilibus componunt continuum sive permanens, sive successivum: de quo in 6 physicorum constituta mens inter se divisa. aliqui eminenti in manu scriptis docent tempus pertinere ad quantitatem discretam: alii vero asserunt tempus non esse integraliter compositum, quia partes illius simul non existunt, et cum eodem fere modo discurrant, quasi invento proprio marte ~~thesauro~~ abscondito glorientur: in his autem tempus insumimus nec consumimus, nec licet, quia si quid aliud difficile ex dicendis physicorum systemati accipiet.

2a an duratio distinguatur realiter ab existentia rei durantis.

Q.s 2a An Duratio Distinguatur Realiter ab Esistentia rei Durantis.

Quaestio procedit de duratione intrinseca rerum, sive quietura praecipue incorruptibilium, sive temporali corruptibilium pariter. nam aeternitas, quae est solius Dei duratio extra dubium est ipsa existentia Dei. duratio ergo intrinseca, quae est permanentia rei in esse, sive in existendo adaptata omni enti existenti, permanenti, vel successivo, de illa quaeritur: an sit ipsa existentia ut connotans determinatum tempus, et actionem conservativam in tempore determinato, vel sit aliquis modulus ab existentia rei realiter distinctus? in qua re 1a sententia propugnat ejus distinctionem realem durationis ab existentia rei durantis. ita thomistae plures, plures quoque Jesuitae. 2a est opposita. est admitti Schoti, et omnium Schotistarum, quibus adhaerent plures ex omni schola doctores. 3a propugnat durationem rei permanentis identificari cum sua existentia; durationem vero rei successivae esse realiter distinctam ab illa, sic aliqui ex nostris cum Eminentissimo D. de Aguirre.

N. Assertio

Duratio est indistincta realiter ab existentia rei, sive permanentis, sive successivae. suadetur 1o ex illo vulgari eloquio: non sunt multiplicanda entitates sine necessitate: sed non necessaria est entitas distincta ab existentia, ut res existens duret; ergo. probatur ex D. Thoma in 1o distinctione 19. quaestione 2a articulo 1o dicente: durationis attenditur, secundum quod aliquid est in actu, tamdiu enim res durare dicitur, quamdiu in actu est: sed res existens in actu, et actu existens necessario non est distincta ab existentia; ergo ut res duret in actu necessario non est ~~actu~~ duratio actu distincta ab existentia.

Ulterius eadem probatur ratione: supposito quod Petrus, qui existebat in instanti a, connotet instans b praesens, intelligitur durare: sed tunc non intelligitur modus aliquis ab existentia distinctus; ergo duratio non est modus realiter ab existentia distinctus. minor ex dictis est notissima, et major probatur: intellecta praesentia existentia Petri, qui existebat in instanti a, ut connotanti instans b praesens, intelligitur permanentia Petri in esse: sed duratio est permanentia rei in esse; ergo. confirmatur: durare praeter nihil aliud est, quam rem existere in 2o, vel pluribus instantibus: sed intellecta praesentia existentia, ut connotanti 2um instans vel alia plura, intelligimus rem existenti in 2o, vel pluribus instantibus; ergo.

Dices: permanentia rei in esse est perfectio intrinseca illius: sed haec perfectio advenit realiter existentiae; ergo. probatur minor: res existens in 1o instanti existit, et non durat; ergo. confirmatur: actio conservativa aliquid reale debet causare in re conservata: sed non existentiam; ergo durationem distinctam. Nego minorem: ad probationem dicimus, quod res existens in 1o instanti, habet omnem perfectionem intrinsecam durationis, tantum quod deficere in illo instanti connotatum extrinsecum, tempus scilicet sequens ad 1um instans, et actio conservans est in alio tempore. ad 2um distinguo majorem: aliquid reale debet causare conservative, et conservare de: 1o in extra tendere rem ad nihilum nego. productio ergo est extrahere rem ex nihilo, actio vero conservativa non sic, sed conservat realiter terminum ex nihilo extractum, ne ad nihilum redigatur.

Solutio a pleti debet ab adversariis asserentibus durationem distinctam ab existentia non esse successivam, sed permanentem: duratio namque terminat actionem conservativam, et permanentiam durationis in esse est intrinseca perfectio durationis; ergo alia debet esse perfectio superaddita, ut permaneat in esse, terminetque actionem conservativam. ex his infertur, quod etiam duratio successivorum, non sit aliquid distinctum ab eorum existentia continuata successive et communicata, salva tamen differentia requirente intellectam successivam, et permanentiam, in esta, et in modo existendi: nam si res permanens durat per hoc praecise quod existat in duplici instanti, et motus etiam durare, per ex hoc quod in duplici instanti successive existat: sed motus successibus habens successive existentiam apprehensam est; ergo et durare.

Solbuntur argumenta

Arguitur 1o: quod existit, alteri non existenti realiter non est id, quod non existit: sed modo datur existentia Petri, et modo non datur ejus crastina duratio; ergo. confirmatur: res existens in 1o instanti existit: sed in 1o instanti non habet durationem; ergo. urgetur: Petrus existens hodie est intrinsece indifferens, ut cras duret; ergo indiget aliquo modo intrinsece determinanti Petrum ad crastinam durationem. tandem est magis, vel minus durare non potest intelligi sine pluribus, vel paucioribus durationibus distinctis; ergo distinguitur duratio ab existentia, quae est indivisibilis.

Respondeo ex Magistro Vaiona, quod Petrum durare duo dicit, primum est Petrum intrinsece, et in recto, et extrinsece dicit influxum conservativum, et mensuram extrinsecam temporis: unde Petrus durans hodie habet omne id, quod cras durans, secundum quod Petrus durans hodie, vel cras dicit de perfectione intrinseca durationis, non tamen 2um et candidum mensurationem extrinsecam, quae sic habet ex parte connotati. ex qua doctrina constat ad alia objecta solutio. ad 1um enim confirmatio non simpliciter est dicendum rem in 1o instanti, existere, et durare, secundum quod durare dicit de perfectione intrinseca rei, per inde quod Petrus hodie durans determinatus est ad crastinam durationem entitative et intrinsece sumptam. ad ultimum negatur antecedens quia magis, vel minus durare est effectus prolixioris durationis connumeratae, cum praesentia majoris, vel minoris temporis.

Objicitur 2o: instatur D. Thomam prima parte quaestione 10 articulo 2o: in Deo duratio non distinguitur ab illo, secus vero in creaturis; ergo duratio distinguitur ab existentia rei durantis. nego consequentiam; quia secundum partes doctorem ista distinguitur actualitas, et consequitur duratio identificata cum existentia: creaturae nec haec existentia distinguitur ab existentia, nec duratio, sed creatura est in actu per existentiam, et tamdiu durat, quamdiu est in actu.

d exto esta exeatur q est id cui ipsa, nihil vincent argumty, nam ad minus esta, quod
g d duxatio distinguentur ab eo distinctione a quataxationis, in omnitatevero, quæ duxa
tio dicit, adeo n distinguitur distinctione a quataxationis, sive distinctione excludit, bene clusi,
vt alibi dixi, pluries g dixit Sactus Doctor. Obiicies p sucibus: tempus è duxatio motus,
sed tempus distinguitur a motus, ergo. Mag quatx: 10 ex philosophis dicunt tempus esse passio
motus: 20 quia datur inequalitas motus, d equalitas temporis, nam in eodem tempore quo
aquila p extram pulcra una, tortuba vnu palmum obiy extraan ius, ergo. — Distinguoma:
tempus intrinseca è duxatio motus secundo: extrinseca sub distingo: è duxatio extrinseca ac
gdi: extrinseca è ingrma motus: extrinseca mutatione sive ex passionis, sed minus
intrinseca è passio illata, d ingrma motus: extrinseca è passionis, sed minus
xa extrinseca. ad 2y dicimus motus assignatos esse equales in duxatione, stante tempore æq
ualitatis, d idem motus illi n sint inequales in duxatione, sed in velocitate, sicut in pa

le 5 phisicorum ad
pragd cum tadit
ingnotus

Li. B. 5us PHISICORUM: q. vnica ad quæ
Prædicamenta dtr per se motus.

Nomine motus intelligimus in pagsto motum sucessibum, d in instantaneum: motus ergo de
quo in pagsenti è aptos positivo in positibus a diga mutationis instantaneus, quæ è extrinse
cus gatibus in positibus, extra. Sigmatx aut ad motum sucessibum distantia intextros, d alia
quataxationis. Distinguitur p entia, l, ex situ, p asi, l, ex inqualitate tis aquo, cum tro ad quid, l,
ex latitudine spacii percurrendi, vt in motu locali. Extraxitas enim sumitur in pariis, vna
in quantitate qd tu intra quæ extraxi, sed in pcu, qd tu aquo sit mid tro ad quid in quantita
te, d in qualitate magis, aut minus intensus. hoc supposito omnis sta assert dari per se motus
ad quantitatem, d qualitatem, d vbi, d in ad alia pradicamta. 1a pars quatx: est cacitas: aumenta
tio alterato, d motus localis sunt motus sucessibus distantes intextros positibus: aumenta
tio est ad mid ad maiorem quantitatem, alteratio ad qualitatem inqualitatis, d motus d passibus aloco
in locum: id aumentatio quæ dicit tendit ad nobam quantitatem ad quid, alteratio ad nobam
qualitatem, d motus localis ad nobum vbi; ergo datur per se motus ad nobam qualitatem quantitatem,
d vbi. Dices: per aumentationem n solum ad quid extra nobam quantitatem, sed n a di quid extra nova substa
ta; ergo aumentatio est, per se non distinctam ad substa — 2a quatx arga: quia per generationem non vni
tis p diuersitatem substa, simul cum quantitatem, substantiam non per generationem, quantitatem vero per
sultantem, d ex sol; ergo similiter a dicendum de aumentatione. 3a pars quatx: alteratio non ad nobam
qd est qualitatem qualitatem pag esse tenet; ergo alteratio est motus sucessibus per se non distinctus a
mid ad maiorem qualitatem. Accedit quatx: qualitas magis intensa in distinguitur intentatione qualita
tem remissa; ergo. Ad 1y negatur arga. ad 2a rationem negatur causalis, quia generatio est ex oppositis
vt in vnum similem in nata, d ipso generato est, per se non distinctum ad quid simpliciter
generatum, quæ est in generatione substantiæ tantum est, d per se causatus, quantitas vero causatur
per resultantiam ut tum, d per se causatus substa. extraneo aumentatio sed per se distinctum ad quid
de quantitatem, ad summum potest esse, qd est, per se non distinctum ad quid per se substa. sed
quia nova quantitas ad quam n valet, quin simul ad quid extra nobam substa aliquam adhibe
phismutatione comitam aumentationem, terminata tamen ad novas pts substa. Ad 2am rationem
gat pluries maiori: alia vero dicit alteratione est a mid ad magnitudinem, vel ad, d quindi intra
tros extremitatem vel distantes, distinctas tamen intensive, d modalex: quia quæ biqualitas
mentur extra magis, per superadditionem alicuius gradus qualitatis, distinct a pag esse intensa, et idem
tatem, d minus remissa fit, per id qd magis xadecitur, magis d tracita exeat in subiecto, qd
suscipit ad tu distinctum, sicut ad distinguendum qualitatem intensam magis a qualitatem remissa. —
Ad substa in sui pducione n dux per se motus: Inducotanii ad 1y dari in sui aumentatione
sed mutatione è acto, per cipere d ex extra ab aumentatione, vt mutatio ducit. 1a pars quatx: motus de
quo in pagsenti vel xata per se intra tros positibus: sed motus generationis, quo to pducitur substa
tia, non extra intra tros positibus, quia tus aquo generationis è privatio tis.; ergo ad substa
in sui pducione n datur per se motus. 2a dicas generationem nec dari per se pducere generationem,
sed etiam pducere n datur per se motus. 3a dicas generationem nec dari per se pducere generationem,
sed etiam pducere n datur per se motus. Hec ad veritatem exacidem, d ex supposito, d
n è sua intentione generationis, motus autem, d quo hic dicitur esse per se extra intra tros posi
tibus. 2a pars quatx: sunt mutatio è motus specificus d vnus ab aumentatione per se diuersus
per se specifice d ex extra ab aumentatione: id tali tus è substa parcialis; ergo
mutatio per se d pducit substa portalis non sic: mutatio abiudicatur supponit substa pag esse sicut
ergo mutatio per se è motus sucessibus, quia vna extra intra tros positibus. Species substa pag esse
habent in stinctione, d latitudine, qd necessariu è ad motum sucessibum, d motus substa exist habe
ntes distinctas, pluries p ad quid tus p per se mutationem. qd licet arguat substantiam, d potio
ne partium extra pts, quæ tamen aumentatio substantialis, qd sufficit ad latitudinem aquisitam ad
motum sucessibum mutationis. Ad alia pag de camentum datur per se motus, vel substantia distinctus
lato pag de camentali non è per se instantaneus arga, sed in sultat ex ipsorum pdamentum, d tri: a
cto, d pasio, l, id dicitur motus, l, camitantes schabet cum illo. quæ dicuntur ad positionem in pos
d ita: situs resultat ex 3 pducationibus quatenus in loco: habitus ex 4 mutatione, d vbi
in numero; ergo ad hæc pag de cam. nulus per se non distinctus motus.

Pb 6 phisicorum q
vtrum aumentatio
pertes, d in diuci
les, an solum ex mdi
tibus, quæ aliquat
pertinent aliquam
tatem, d
sitex 1ma

Li. B. 6us PHISICORUM. Q. 1a. Utrum
Substantiæ per tes, d indivisibilia, l, absolutæ ex d visibilibus co
ales quat: 1da: 1 prænotantur aliqua, d referuntur sententiæ.

dubiū hoc de quo ex instituto agit philosophus in pragsti diuissimū è philosophica disputatione: sed ita è in suy exarile, vt in mexeio iudicetur sacramētū naturale, homīnib abscondītū, ad cyprimēda elationē ingeniorū. nulla è enim tempestas vsq; in venta, in qua intellectus tantū ligicē inveniat. ego autē, in vectibus oribus ex corde me, nīs cens tūmula audio mellin axi pts, sed in cuntis mexis memoxplanabēxa vobis, ibi exta pinabo. p quo to notā dū veneo stmnū in pragsti dicitātū pty dextrū resultans ex axib integralib vnius, saltē aliquomodo mexis, ad distinctionē stgnū, qd resultat ex paxib iustepositis.

Stmnū aliud è permanens, successibū aliud: stmnū permanens dicitur illud, cuius pts simul sistūt, vt pts ligni. successibū è illud, cuius pts nō sistūt simul, sed successive, sicut vna pax simplicitur in post alia, hoc autem q facit totū esse in sū, vt pts tempoxis, d motus. in suplex è notādū, dominē in diuisibilis intelligimus in pragsti entitatē nēo simplicē, d minimū q indiuisibilem malum, quem stmnū permanētē vocatur pūtū, d in successiuum tans. puto mēq; oux in diuisibilē (cuius duplex pnoxū munus) distinguūtur in pragsti. alia vocatur terminativa, q quia ab ipsis, in quibus, l, in illis terminatur stmnū, alia vero copulativa, quia de ipsis copulātur pts stmnū.

Denīq notādū è stmnū aliud è mathematicū, dalid physicū. stmnū mathematicū è ipsū stmnū physicū sūptū intentionaliter, d bimaginū, superficies, d pts illius abstratas ab omni materia sensibili. physicū autē stmnū pxatur vt physice existens, d diuisibile, modo quo è q pātes substē materiales. hippagnotatis pro stata docet stmnū è pts. omino simplicē, omnīno pts absolute excludūt: hoc autē sta phalsitatis planissime exmultiplicē stmna q diuisione, quē pasin ex mutis in quātitate: quāq; ex altū silentū illius è in scholis, d apud Autores. Pasta è Maimani, d cum discipuli Sabuency

Quōstra oxes docet stmnū pponi exptb extentis extrā indiuisibilib. nūqāt intra citātū Autorū, pts in infinitū diuisibiles, ostra Aristotelē, paxus q nēcēsit in diuisibilia ut proximis intrālia ad bposcionē stmnū, imō diuisibiles, d extensis, sed vtrūq; negātes, vtrūq; docūt, dūexunapt pts in diuisibiles stamūt, Ceroni assentūtur, d ex alia, Mas extensas apellātes, diuēlēs paxtx anoscūt, cū extensio diuisibilitatē infinitas, l, sup onat. d idēo supeciat brevis dicēdā in signū atramonia, cūm ergo axgutēl, vtrūq; l, ubiū schōlis.

3a. d pxquentex sta stmnū pponūm exparte in infinitū diuēsibilib vnūs, d terminatis, pūntis in diuisibilib, nūla è ergo inhac sta pragmōmina quātitatis, quōm sit diuisibilis, d subdiuisibilis in alias, d alias minores sine fine, ut philosophus, d Ar. stha in pnti q exomb stata, d scholis philosophi. 4a pponūt stmnū ex indiuisibilib tanphisica, d entitative, quōm mathematice, d mox dūm adlocū, hoc sta tributa Ceroni Stoicorūm pcipi, cui pluximi iuxiorū adhēt.

Vltima sta apxecutata paxū distinta stmnū pponiex pūtis physice, d entitaui in indiuisibilib, diuisibilib tamēn oxdīn ad locū: inquūt enim autores, huius sta pūta entitatiua in diuisibilia è tuxqeda, d in plata, d quōd ad modū latexadia, d sic dūnōd q illoxū pono occupax gluxa pūta locī, d idēo diuersa latexa cūbuxis pūts vnūxi. §. 2a Aristotēlis ca opinio ppunatx

Axgumēntx 1o stxa Aristotēlē: stmnū pponūtur exptb ex pnctis diuēsibilib, quāxin actu multitudo in finita: hoc xuēgnat; ergo. p axma: multitudo actu in finita è multitudo, quēd id, qd actu habet, caxet trō: sed stmnū pponūtur exptb ex infinitis diuisibilib quāxtx multitudo caxens trō id, qd actu habet; ergo. p axma mōr: stmnū actu habet pts in quib è diuisibile: sed stmnū pponūtur exptb ex infinitis diuisibilib caxētx trō pts in quas è diuisibilis; ergo stmnū pponūtur exptb. in infinitis diuisibilib d axx multitudo caxens trō id, qd actu habet: vxbis: stmnū actu habet pts illas, in quas è actu diuisibile; sed è diuisibile in infinitas pts; ergo stmnū actu habet infinitas pts. hoc è falsū; vgs id exquo quōtx.

Ex axgumēntis in vincibile pxq stmnū difficultatē pex hipatticū ipsis axgumentis, vt illud tamēn aliquomodo solvāt, distinguūt in stmno duplex genus paxtū: alias vocāt aliquotas, d tx minātas, equales, d tx mūnicātas: alias vero aliquantas, q proxionales, in dtx minātas, inequales, d tx mūnicātas: aliquotē tales sūt, vt aliquotiēs sumptē, d multiplicātē pponūt totū, d aliquoties extrātē illud ex auxiāt, vt palmus quātex sumptus pponit ulnā: dicūtx etiā dtx minātē, quia p numerū, d magnitudinē dtx minātē, equales, quia vna è cūm di magnitudinis cū alia, d tamēn dicūtx n tx mūnicātē, quia vna non includitx in alia, sed [illegible] d quantis distantē. Qus aequātē tales dicūtx, quia qualibet facta diuisione nūquā accidit ad pts, quōm pex mētat ultimū diuisionū. dicūtx etiā proportionales, quia ex proportione, quē ipsē stmnū tx in timo, d hoc è diuisibile in illas, ipsa etiā proportionales stmnū alias mōr, d minōr, in quas sūt diuisibiles, non secus ulna diuidūtur in quātuor palmos, quōs stmnt, ita palmus in quātuor semipalmos mediātē: dicūtx ita inter tx minātē, d inequales, quē nec exquūt equalitatē, nec magnitudinē dtx minātē, sed aliquōtē è alias mōr, d minōres sine fine; d denīq dicūtx mūnicātē, quia vna includitx in alia, vt medietas semipalmi in semipalmo.

Notāt in qtex, qd cā pāy potest dici aliquota, d proxionalis, d dū diuisorū xes pectus: aliquota enim, quatenus aliquoties multiplicata, siue sociata cū alis, alicotis pponūt totū: proxionālis vero in qs inhaēnāt, saltē in totos stmnx.

eadem quæ proportione in cubis aliis, ex quibus sponsa: verbg. palmus dicitur esse ad ipsam aliquotam, quatenus eadem quæ proportione quadratus in ulna, ad triangulum quadratum, dimidiæ ulnæ, dicitur esse palmus, et etiam ut sumendi erat semipalmum, ad binum medietatis, ut singula dictæ illo eadem modo quo fit separatio palmi cum ulna, de semipalmo, fieri potest separatio cuiuslibet altioris partis quantumcunque, sinpex proportionalis habebitur, id est ipsa partis aliquota, rem ad aliquotam eiusdem partis ipsa ponit totum, et proportionalis, quatenus etiam alias, et alias modo proportionalitas quidem, quoque attinentia tanto, in alia parte: in multitudinis habebitur tandem ipsa ut aliquota et certa, et determinata magnitudinis, quia ea incertis determinatis magnitudinis, quo ad alia fere inequalis in modo ad totis, non ea magnitudinis certa, et determinata, ut proportionalitas certa, in determinata magnitudinis, quia et attinentia in maioribus, et attinent minus pars nulla aliquanta determinata magnitudo cum possit dari minus, et minus, et minora, et minus simpliciter.

Ex quibus facile patet quia duplex divisio est minus: divisio ergo potest esse minus tunc in partes aliquotas, tunc in proportionales, fit ipsa divisio, si aut fiat sine partes aliquotas certa magnitudinis posita alia, et sic vel dividendo ad ultima partes aliquotas equalis magnitudinis cum ipsa: ipsa divisio fit, si alata aliqua, et etiam aliquibus partes, has et ultimis pluribus et plurimis divisa, minus, et minores, quam minus abstinas ad visionem: res explicatur exemplis, si habuerimus palmum, et milies millesimam partem: in minus alia eius dimensionis, proportionalis quasi dividendo, vel dividendo ultima parte usque ad eius dimensionis cum ipsa dividendi ulnam aliquotas. cum si ablato palmo, et milies millesimam partem hanc, et illud auxerimus dividendo, quotiens voluerimus, quia tamen dividendo ulnam in partes aliquotas, tid in proportionales.

Ex hac omnium divisione infertur, nulla tamen quantitatis esse posse dividi in finitas partes aliquotas, quia cum omnes partes sint determinatæ magnitudine, et finitæ et equales, necessario devenendum in divisione ad aliquam partem, quam excedat reliquas partes minus, et indeque omnes esse numerabiles. in parte etiam tamen dividendo proportionalitas, non omnes partes esse numerabiles. in parte etiam tamen dividendo proportionales vel in infinitas sincathegorematice, quia quilibet pars divisa, habetur partes proportionales vel in infinitas sincathegorematice, quia quilibet pars divisa, habetur partes ultimæ quæ sint ultimæ quæ in alias, et alias minus dividi, cum quæ etiam quantæ sint ultimæ quæ manent dividendo proportionales, quin possit pervenire ad aliquam quæ sit indivisibilis, et indeque libet quasi et proportionalitas infinite dividendo, in quo sit partes sincathegorematice. partes tamen quæ proportionales unice dividendo, si, et quatenus in maiore aliæ sint notæ, et quatenus sint aliæ minores, idque non potest esse numerari actu infinitum, immo poterunt aliquam numerari: et ratione, quia parvam minor quatenus in maiore sint tantæ parvæ minores, et quatenus sint aliæ minores et totum respectu illarum, partes autem aliquotæ non ponunt numerare totum, nec tamen quotiens aliquotes in numero cum suis partibus, vel numerum, et exquantum aliquis illius non pertinent quinarium, et indeque, quod partes proportionales non instituant actu numerum tantum sicut contentas aliquas partes vero aliquotes.

Ex his ad argumentum quadrinum: ad quadrinum negando minorem: ad binum quadrinum distinguendo minorem: partes ad quantas, et in ad quantas distinctas, et inquas et dividendo secundo: omnes partes aliquotas in quas tantum nego, non posse, et distinguo minorem: secundo non esse partes aliquotas dividendo secundo: tamquam in partes proportionales, sub distinguo: et aut tamen et partes proportionales secundo: et dividendo aliquotas nego minorem, et secundam. ad explicationem distinguo minorem: actu habent partes in quas et dividendo aliquotas secundo: dividendo proportionales sub distinguo: habent ut ad quantas distinctas, et equales nego: ut indistinctas, et proportionales secundo: et dividendo minorem: et dividendo in infinitas partes equales, et aliquotas nego: inequales, et proportionales secundo minorem, et nego secundam.

Dicis: si minima pars ulnæ dividatur quasi medietates, et hæc exinde in alias partes dividendo in partes proportionales: ita et dividendo facit numerum actu; ergo partes proportionales facient numerum actu: ita et minimum determinatum; ergo numerum, si infinitum, si infinitum: — distinguo maior: sed et partes proportionales ad respectum minimi in quantum tantum respectu aliarum minorum quæ sunt numerabiles secundo: in partes proportionales ad invicem nego maior: et distinguo minorem: partes aliquotales quotiens facient numerum secundo: ut et proportionales, et cum proportionales nego minorem et secundam. solutio contra ita dicta enim si actuatus in colendum.

Insuper dicis: ergo ex divisione proportionali sit numerus actu: sed divisio ita potest fieri in infinitum tantum exhiberi secundo; ergo partes aliquotæ ponunt multiplicem in infinitum sincathegorematice: sed omnes est et partes actu existunt in minimo; ergo omnes sunt numerus datus numerus infinitus, parvus actu. quare hoc sequa: partes aliquotæ sint numerum actu: ad actu dictum in minimo omnes partes aliquotæ, in quas potest dividi, et finitum infinitum sincathegorematice; ergo actu datus constituo numerus infinitus partium.

Distinguo consequens: quæ maxime sint parvæ et aliquotæ ex indeque ita dividendo proportionalis nego sequelam: ex indeque ita dividendo secundo sequelam secundam subsumpta, et distinguo consequens: posset multiplicem in infinitum. vel dividendo proportionalis secundo quæ, vel dividendo aliquotæ nego sequelam. similiter ad subsumptam dicendum eadem ratione actu in minimo partes ellas insinuantur, et proportionales, maxime vero, et aliquotæ, et sic excludentes, et ut minimum proportionalis distinguo minorem: partes aliquotæ respectu diversitatis aliquotæ et secundo: respectu diversitatis et proportionalis nego minorem: et nego distinta amen nego parvas sequelam: partes aliquotæ et talis diversitatis actu mutuo se excludunt, et idem facit actu numerum tantum contentas aliquas partes vero aliquotes, quæ tamen sint aliquotes et proportionales instituunt, et

155

in aliquo, et vitalis continentis, unde fit ut non faciat numerum, non quia numerus partium non est infinitus.

Haec est solutio Peripateticorum, quae similiter applicatur argumento si a Zenonistis fiat contra extensionem infinitam ex divisibilitate in infinitum. Negant enim Peripatetici illationem, quia cum nulla pars faciat extensionem distinctam, nisi sit extra aliam partem, inde est quod partes, ut potentes [illegible] communicantes, et in aliis continentes, non faciant aliam a continentibus extensionem, cum sint [illegible] aliquae sint finitae, infinitae partes proportionales non faciunt infinitam extensionem. Urgent multipliciter Zenonistae suum argumentum, nihil fere aliud recolitur, nisi tenebricosa, et inextricabilis haec divagatio terminorum, tota tamen difficultas argumenti proposita, maxime tamen in propositione explicata, ideo ab pluribus aliis abstinemus.

Arguitur 2o: si continuum componeretur ex partibus infinitis divisibilibus omnes Angeli occupati in divisione partium grani tritici numquam exhaurirent totam eius divisibilitatem: sed hoc apprehensionem transcendit; ergo. Confirmatur 2o: incredibile est, quod granum tritici possit dividi in partes minores, et minores quam pro tota aeternitate praedicatae divisio: hoc sequitur ex thesi Aristotelis; ergo. 2o: si granum tritici est divisibile in infinitum, tot haberet partes proportionales, quot continet universus orbis; sed hoc nemo credit; ergo. Ad 1um respondent Zenonistae non esse divisibile in partes, semper ex divisibiles, hoc est rationi maxime consentaneum. Cognitum enim adhuc assensum ratiocinia invincibilia aliorum sententiae inexpugnata.

Ad 1am confirmationem negant maiorem: quam ex iniusta admiratione procedere dicunt Peripatetici, quia natura et artis alicuius exempla omnibus apparent, ut haec credibilia reddant. Natura enim in quantitate acari vulgo [illegible], animalculi minoris minutissimi, et farinae granulum, sive atomum non aequans, ponit tantam distinctionem partium, ut in ipso sint caput, dentes, collum, cor, iecur, pedes, et omnia alia quae deserviunt ad nutritionem, et ad alias operationes naturales, et quod fidem superat [illegible] microcosmum aliqua ex his animalibus capillata. Ars etiam simile exemplum nobis praestat in granulo auri, ita in varia folia dilatato, ut ipso vestiri possint argenti laminae, postea quae laminae dividi possunt in lineas deauratas per quatuor leucas extensas, ita ut in filis nec minima pars appareat, quae non sit deaurata. Si ergo haec ex [illegible] prodigiosa credibilia, unde incredibile asseritur Peripateticis? Ad 2am enim dicunt, quod granum tritici continet tot partes proportionales, quot universum, formaliter tamen, non entitative et materialiter, quia ex utroque infinitum [illegible] multitudinem, sive secundum multitudinem non sit alius formaliter, quia omne infinitum caret fine, et tamen maius aliquo materialiter.

3o arguitur: Deus potest destruere uniones omnes, sine [illegible] copulativas partium cum servatis partibus: sed tunc remanerent partes indivisibiles; ergo continuum componitur ex indivisibilibus. — Negant Aristotelici maiorem, nam sicut repugnat compositum substantiale separari realiter ab unione manente composito, sic etiam repugnat unionem separari a quantitate aliqua illius parte manente. Si autem dicatur [illegible] copulativa cognosci ab ipsis ut distinctas partibus, dicunt distinguere a parte rei aliter, et inadaequate, sive distinctione includentis, et inclusi, ut unio compositi substantialis inseparabilis est.

Sed ultimis urgeas dicendo partes substantiales compositi, et definitur separabiles ab unione existentibus consummata etiam; ut fecit etiam praeponibilis. Similiter est partibus quantitatibus unius palmi separari posse in singulas suas partes inter se, et ab unionibus: tunc distinguunt duplex copulationibus partium continui, unam qua partes una coniunguntur cum parte B. hoc ab unaquaque separari potest per divisionem, quae utrumque est copulationibus conjungitur: aliud est copulationibus uniuscuiusque partis in se ipsa, ut habeant determinatam extensionem et cum hoc comparatur veluti cum unione sive essentiali ad extensionem, ac proinde veluti cum ea inseparabili.

Instas: Deus potest dividere quod dividere potest; ergo actu, et collective potest dividere omnes partes quas dividere potest: omnes partes dividere potest; ergo tunc omnes partes erunt ultimo divisae et consequenter indivisibiles. — Dato antecedente negatur consequentia, quia argumentum procedit a simultaneitate potentiae ad potentiam sive exercitium simultaneitatis, quae argumentatio extra [illegible] non est bona, et existimatur fallacissima, praesertim circa infinitum in quolibet genere, exinde est ex hoc antecedens Deus potest producere quae producere potest numquam infinita; ergo producere potest omnia possibilia actu, et collective. Sic respondent Peripatetici, sed si verum fatear, enigma per enigma explicare tendunt.

Tandem impugnatur Philosophus urgentiori ratiocinio mathematico: globus perfecte sphaericum in plano perfecte locatus non tangit planum, nisi in puncto indivisibili, ut demonstrabat Euclides: sed globus ille potest totum planum currere, et successive contingere; ergo totum spatium plani constat ex indivisibilibus. — Respondent aliqui repugnare globum perfecte sphaericum: sed denegant non ratione ducti, sed vi argumenti pressi. Alii dicunt globum illum moveri non posse in plano perfecto motu continuo, sed necessario moveri discrete, et quasi saltando de puncto in punctum, sed nec hi reddunt rationem efficacem, nec assignant magistrum, a quo globus ille didicerit tam reconditam saltandi artem.

Respondet Eminentissimus Dominus de Aguirre in motu illo non semper perfectum contactum in puncto, sed in parte plani quantumvis minori, ac minori quacumque assignabili, imo in alia ac adaequate accepta, ita non solum punctum corporis sphaerici sed pars minima, et minima inadaequata tangit planum, et sic punctum globi attingit adaequate punctum plani et pars inadaequata globi tangit inadaequate partes inadaequatas plani, quamvis secundum considerationem mathematicam abstrahentem a materia sensibili sufficiat contactus solum in puncto: similiter etiam docet mathematica lineam solum esse divisibilem secundum longitudinem, et aliunde absolute indivisibilem, hoc tamen unice verum secundum considerationem mathematicam, qua lineam secundum series abstrahit a partibus quantitatibus per quas lineae extenduntur. Haec solutio Eminentissimi ex Conimbricensibus, et philosophis multis tractatam aliter aliter exponunt, sed nulla solutione fit satis. § 3a

Zenonis sententia defenditur: Arguunt Philosophi contra Zenonem: continuum est extensum: sed indivisibilia non possunt facere extensum; ergo continuum non componitur ex solis indivisibilibus. Probatur: indivisibilia iuncta non possunt facere extensum; sed unumquodque cum alio penetratur: [illegible] indivisibile additum indivisibili penetratur cum illo: sed unum quod sic totaliter penetratum [illegible] penetratio non facit extensum; ergo. Minor est certa, et maior probatur: quod sic tangit secundum se tota penetratur; sed indivisibile additum indivisibili, tangeret illud secundum se totum; ergo penetraretur cum illo: maior patet quia penetratio consistit in solo mutuo adaequato contactu: evidentia minoris constat ex eo quod indivisibile attingens aut totum, aut nihil attingit.

Negat Canonista ad quintum in suis ad verba Sancti, quia vult dicere penetrationem dari in hac Aristotelis: quia partes terminantur tangentibus et partes applicantur, et sic exigunt terminata; ergo in tali casu dari extensionem penetratio. 2o: una superficies coexistens omnibus magnitudinibus totis alia superficie equalibus et similibus: quia in diversis locis superficies, nec aliud, quod tangatur, et aliud quod tangatur ab alia superficie equali; ergo duo superficies equales et tangentes totas; ergo una superficies dicitur penetrare cum alia.

Negat Aristotelis declarationem, quia in diversis locis est materiam ab Aristotele positum, ut potest extremitas partium existit in extremitatem illarum: quia non est tangere totum illud ut extremitas, altrium, quia totum extremitas est, et aliud partium similitudine: unde dicit tangere illud totum extremitatem, ac denique illud totum totum, unde dant adeo. ad 1m respondent, quod in diversis locis non unitur, similitudine extremitatis tangentes totas, hoc autem non tangunt partes totum totum totum, sed totum aliquid sui hoc est totum particulae minoris, et ita quaeunque assignaveris, non in brevi partium indivisibile tangere extremitatem alterius, hoc minus tangent totum totum totum et penetratio.

Nonista negat minor. ad quationem negat ma. huius maior absolute negatur, sic distinguitur: quae sic tangunt in diversis locis negatur ma: sicut diversis locis secundum, et ita diversis locis, in eadem distantia a polis, centrum ab alis coexistibus: duae ergo in diversis locis contentae totum totum et est in eodem loco, sed non sic penetrata, hoc explicat in ma sequenti exercitium partis, ex quibus partes intermedia coexistent, in diversis intermedio loci distantia in diversis locis et totum: hic patet, quod corpora estimata ex quantitate ad invicem mutuo stacti penetrationem, quia cum habeat partes extremitatis, et intensionis, non habent extensionem ad invicem penetrationem: in diversis vero quantitate apposita ad eight penetrationem ad mutuo statum, ergo sequitur ex mutuo stactu aliquam in diversibilium illorum penetratio.

Replicabis: quod sitat ex extremis, sed unum est extra aliud non extremum: sed hunc modum est quod sitat ex solis indivisibilis; ergo. potest mo: quae tangunt totum totum ad invicem extra: sed ex inopere ex indivisibilis hae tangentur totum totum ad invicem, unum excellit non extra aliud = 2 cum ma. negat mo: ad quae distinguitur ma: quae tangunt ut totum totum ad invicem secundum ma quae ex ratione in magnitudine: quae tangunt ut totum totum in diversibilia ad invicem negatur ma., sic distinguitur ma negatur quae. nahet quia ad hoc, quod in diversibilia tangant ad invicem sat est quod unum in magnitudine sit extra aliud, quia ad stactum non oportet, quod nihil magnitudinis extra stacta stima.

β, in loco b; ergo cum illo penetrata. 2o: in suxq: in diversibilis a attingit in diversibilis aliud habens et nisi stactum totum totum: sed facta ita attingentia duorum diversibilis, ut posita nihil xita. 3o: huic quitam potest omnis unica unionem, quia etiam unio est in loco utriusque β: sed medium totum totum unitum a, et c est in diversibilis ut puncta, et diversibile. quarto hoc: punctum b attingit in diversibilis loci a, et C: sed locus a, b, et C est diversibilis totum Canoni; ergo et punctum indivisibilis b. Ad 1m secundo loco, negatur secundo: quia ad hoc, quod in diversibilis a attingat in diversibilis b in loco b. non quinta, quod non in loco b. quod necessarium exat ad penetrationem, sed sufficit, quod in diversibilis a, sit in loco in magnitudine loco b, ut patet in 3ure transmutativo. et dicitur ad 2um had quod negatur et in diversibilis b attingere in diversibilis loci a, et C per omnimodam unitatem cum illo vel loco dicendum in diversibilis b et est matum cum in diversibilis a, et c, et in diversibilis loci b et c in diversibilis a, et c. hoc explicatur per transmutativo, in superficie plana in exercitio: in quibus est cacuta satis, in quibus copulative partium a, b: non punctum illud est stimative pts a, et b, et locum a, et locum b: sed pts a, et b et illa sunt loca diversibilia; ergo similitudo dicitur et pars in copulativo.

Ad 3um distinguo ma: in diversibilis penetrata non habent ma, et sic distinguitur mo negatur quae. nisi stactum totum totum totum unicum in diversibilis loci, in diversibilis negatur eidem oninopere spacionis ponitur: ad stacti enim sufficit unitas punctum nihil mutet, ad hoc autem quod sit in eodem spacio non sufficit quod nihil mutet, intermedium diversibilis loci, sed dicit, et unitas punctum loci. ad 3um distinguo inclusa quantum maioris: est in utrium loci ut quo secundo: et quod negatur similitudo dicitur unionem illa et ut quo diversibile. et ita quo stimum stactum exercitii, et diversibilis ab multiplicatur unionem, quae quodlibet puncti et diversibilis actus, in magnitudine unionis diversibilis et alio unitas. ad 3 dicit stimum per ex stimationem puncti, ad quae in quinta unionem superadditur.

Replicat: in diversibilis non est qs; ergo in diversibilis non potest stactum in diversibilis quantum. vlnaius: pts quantitatis non homogenea; ergo diversibilis participat eam et est diversibilis nominationis quantitatis, sed cum quilibet quantum aqua dicitur aqua: sed in diversibilis ut potest in extensionis quantum, non participat est, nec diversibilis nominationem quantitatis; ergo = ad 1m dicitur est in diversibilis similitudine quantum, extensa, et diversibilis: non in vero in quantitatem ut quo, non tamen quantum dabitur, et ex modi unius, sed ut quo per modum pts quantitatis ut unitas, potest in quantum quae, quae non est unum ut pts explicit unitatis, quantum nutrimentum, et, ita qs diversibilis, quantum nutrit et qs diversibilis.

Ad 2um dicimus pts quantitatis participant eius denominationem, non adequate, et quod omnia, sed quod aliquantum. aliquid enim est denominationis, ut pars totius, et ita homogenea non non gerunt; sicut quia flumina quae, non sunt et diversibilis non similitudine dicendum et diversibilis, quidem quantitas sit non diversibilis extensionis, quia extensio, et diversibilis, et non quantum et variorum sunt quantum, et quod totum intensum et extensum et stantionem possibilis et flexibilis non potest in quantum et complicatum, et quibus non dicit intellectum in quantum dimensionis, quia unum diversibilis cum.

Obiicuxzo: ex 5to Canonis sequitur nullum motum et alio velocium: sed hoc est inconveniens falsum. ergo. sequela patet: movetur ad quinquies in singulis instantis singulas puncta loci: sed aquila volat in instantia quinque nisi unicum puncti loci; ergo in tantis spacii pertransiuntur in eodem instanti, ac aquila: sequens est legitima, et ac quod ad 1m pts quantum: nulum motum velocius in instantis extensionis

minus spatii, quam puncti loci; ergo mobile paratum ad acquirendum in singulis instantibus singula puncta loci. 2a ratio efficacissima probatur: nullum mobile quantumvis velocissimum potest esse in eodem instanti secundum aliquam sui partem in duplici loco; ergo. Argumentum continui difficultatis non minus sed gravissimum: ad illud ergo respondent acutiores Zenonistae, ex Zenone, et Galeno nullum motum esse absolute continuum, ut pluribus morulis quietis interrumpatur. unde motus velocior est ille, qui paucioribus morulis interrumpitur. et inde docent motum testudinis esse tardiorem, quia plurimas habet morulas; hoc est quia testudo lubricatur, et moratur in eodem puncto loci, per plurima instantia temporis; ex opposito vero aquila punctum nullum loci citissime derelinquere, et aliud acquirere, et hinc motum aquilae esse velociorem motu testudinis. sed contra morulas istas acriter insurgunt peripatetici docentes motum unum esse tardiorem, quia minus partes spatii pertransit in eodem tempore, quam motus alius minus tardus. Sic ergo 2o impugnant solutionem, quia ex illa sequitur globum quemcumque quantumvis maximum proiectum ab alto plures in medio aeris haberet morulas: sed hoc est imperceptibile, quia nulla apparet causa, a qua retardetur, et sic simul quiescit, apparet causa sui motus; ergo. maior est evidens, quia motus globi esset tardior est motu solis, et fulguris. 2o impugnatur solutio, quia ex illa sequitur globum illum moveri in unum instanti, et per plura instantia quiescere: sed hoc ~~…~~ sensui apparet: dicendum enim erat globum illum potius quiescere, sed descendere, et equum velocissime currentem non currere, sed sistere; ergo. sequela maioris probatur, nam in eodem tempore, in quo globus ille pertransiret mille passus, sol plura millia passuum pertransiret, et in eodem tempore, in quo sol hoc iter peragerit 14 mobile centies duplicatum iter, et amplius pertransiret; ergo. Respondent Zenonistae utramque sequelam esse veram, posseque absque absurdo sustinere, globum namque pluribus instantibus quiescere oportere posse, esse ex limitata virtute locomotiva, et ex medii resistentia, et hic provenit, quod globus in uno instanti moveatur, et in pluribus aliis quiescat; limitata namque virtus, maximeque per resistentiam non continue operatur, ut plures non habeat interruptiones. similiter dicunt in eodem velocem esse, quod globus descendens, et equus velocissime currens tot habeant morulas, quin a nobis percipiantur, quia morulae ut potius pro ratione motus percipi non possunt nisi per motum oppositum, unde si motus globi, vel equi, iuxta motum solis videretur posset percipi ubi morulae illorum motum mensurarum. Pluribus et efficacissimis rationibus impugnant peripatetici solutionem istam, praecipue vero exemplo rotae sic proposito: ponamus rotam constantem duplici circulo, quorum superior, seu excentricus longe superaret interiorem, sive concentricum. modo sic: dum rota agitatur in orbe circulus exterior, sive excentricus velocius movetur, et in eodem tempore percurrit plures partes loci: sed circulus concentricus non quiescit, nec maiores habet morulas, quam circulus excentricus, alias dissolveretur; ergo nequit explicari in discrimen motus tardioris ab illo circa morulas, sive quiete in motu. instantia proposita adeo est difficilis, ut plures omnino succubuerint plane planeque deficiant per eius solutionem: alii prudentius effugia inquirunt, vel ea quae [illegible], fortasse indicatum est effugium securum in obscuritate, quia conveniens impugnatur, quod male percipitur.

Plausibilior solutio negat minorem, quia sicut necessario fatendum est centrum rotae non moveri, cum nobis locum non adquirat, ita dici potest circulum interiorem quiescere per plura instantia absque discontinuatione, quia unum, et idem punctum circuli interioris, sive concentrici correspondet rectalineas pluribus circuli exterioris punctis, et sequitur, sicut punctum centricum rotae non movetur, quia rectalineas respondet omnibus punctis, ita punctum interioris circuli potest absque discontinuatione quiescere, quousque circulus exterior percurrat omnia puncta spacii rectalinea correspondentia puncto interiori. haec solutio quae ratione minus dissona videtur, non levius difficultatis patitur, ea recta minus gnostus inexplicabili aliter discurrere non valet. Omitto replicas solutioni adversas, quia effugium propositum aliqualiter potentibus adaptari. abstineo etiam ab aliis argumentis mathematicis, quia ingenue loquendo rerum volens illorum perfecte non calleo, nolo sine fundamento loqui. in tota mihi argumentis rotae in obice intus ipsos, vel utraque circulus percurrit in eodem tempore casu spacii partes, vel non. si 1a, aequalis erit utriusque locus. si 2a circulus exterior in eodem tempore percurrerit duas, vel plures partes loci; ergo circulus contrior ubique naturaliter, et hoc dispto dubio sufficiat. sicut in quiescit [illegible] vobisque quia ne nequiescit. si vero dispari iudicio quaeratis existimo Zenonisticas sed esse captu faciliores, nebulatam inter positi expediri [illegible]. ego ante nullum argumentum solutionem adequatam adhuc resumo.

2a quomodo res incipiat et desinat esse. ubi de magnitudinis, et parvitatis

Q. 2a. Quomodo res incipiat, et desinat esse: ubi de terminis magnitudinis, et parvitatis.

Duplex communiter assignatur inceptio, duplex et desitio rerum: intrinseca nempe, et extrinseca. incipit res intrinsece per primum sui esse, quando scilicet verificatur nunc est res, immediate ante non erat. extrinsece vero incipit per ultimum sui non esse, quando scilicet verificatur, nunc non est res, sed erit immediate. similiter res desinit esse intrinsece per ultimum sui esse, nimirum quando verificatur nunc est res immediate post non erit. extrinsece vero per primum sui non esse, et tunc verificatur nunc non est res immediate ante fuit: quibus suppositis communiter docetur omnes res permanentes incipere et desinere tam extrinsece quam intrinsece: quia res permanentes, sive accidentales, sive substantiales habent suum esse simul, et sic quaelibet incipiunt intrinsece in instanti, in quo habentur, et manent extrinsece, et similiter in ultimo instanti esse desinunt esse intrinsece, et in sequenti extrinsece.

Circa res successivas ut tempus, et motus communiter docent peripatetici incipere, et desinere solum extrinsece, id est incipere per ultimum sui non esse, dum verificatur nunc non est res, sed spacio immediato erit. et desinere per primum sui non esse, tunc verificatur nunc non est res, sed in toto instanti erat. et ratio illorum est, quia res successivae essentialiter important partes priores, et posteriores: sed in nunc non potest dari partes priores, et posteriores; ergo numquam sunt verae locutiones istae in tempore plato, nunc est tempus ante tamen non erat, nunc est tempus immediate non erit; ergo res successiva non potest desinere, et incipere intrinsece, sed extrinsece tantum.

Zenonistae autem sine veritatis clarius mihi locuti, componentes continuum successivum ex solis indivisibilibus, consequenter asserentes res omnes desinere, et incipere esse tam intrinsece, quam extrinsece; quia ut vere notant peripatetici unde vis velit in partes, et motus incipiunt, existunt, et desinunt esse ut res permanentes, nam sicut res permanentes habent esse simul, ita partes indivisibiles velut motus, et instans temporis. unde contra Zenonistas, in nullo instanti verificatur, quod motus, et tempus adequate consistant, verificatur tamen contra peripateticos, quod motus, et tempus intrinsece, inadequate, constitutive, ut quod consistant. Circa 2um dubium notandum est communiter assignari duos terminos magnitudinis et parvitatis, unum scilicet intrinsecum, et extrinsecum alium. terminus intrinsecus magnitudinis (quem dicunt maximum quod sic)

ẽ magnitudo illa, ad quã res potest naturaliter pervenire · tr̃q extrinsecus; quod dicitur maximũ, qdñ, ẽ illa magnitudo ad quã res naturaliter pervenire ñ potest, similiter etiã tr̃q intrinsecus parvitatis, si de minimũ, qd sic, ẽ minima illa magnitudo rei extincta, in qua, et ñ in minori potest res conservari · tr̃q denique extrinsecus parvitatis, scilicet minimũ, qdñ, ẽ extremo ad ipsa parva, et exigua, ut res sub illa conservari ñ posit.

Quibus suppositis communiter docetur omnia entia, sive viventia, sive ñ viventia habere terminos intrinsecos magnitudinis, et parvitatis: circa viventia constat, quia naturaliter exigũt determinatã membrorũ dispositionẽ, et organizationẽ, ut possint suas operationes exercere, de ñ viventib. etiã probatur: quia ñ viventia sunt partes universi; sed partes universi, ita debẽt concurrere in incremẽto, et decremẽto, ut nec una impediat aliã, nec universũ relinquatur orbatũ corporib; ergo attẽdendo ad universalẽ proportionẽ rerũ, omnia sive viventia, sive ñ viventia amittũt naturaliter magnitudinẽ, et parvitatẽ, · at perquirere autẽ in rerib. sive viventib., sive ñ viventib. mensurã huius magnitudinis, vel parvitatis sive in specie, vel in individuo, ñ philosophari, sed divinari ẽ.

proxime moventiũ et mobiliũ quæritur an aliquis a se moveatur

LIB. 7us PHICUM. D ordine movẽtiũ, et mobiliũ: qs. unica: an aliquid a se moveatur.

Omne quod movetur ab alio movetur: communiter ẽ ita communis, ut iam in proverbiũ abierit, sed merito, quia omne mobile distinguitur ab ipso movente, inde qđ distinctio inter movens, et mobile reputatur communiter inter conditiones requisitas ad motũ. Si dicatis ~~[illegible]~~ viventia moveri a se ipsis per actus vitales, qui sunt essentialiter a principio intrinseco: dicẽdũ ẽ viventia constare partib. homogeneis, et heterogeneis; et hic viventia ẽ unã partẽ movere, et habere rationẽ activi, et aliã ẽ mobilis, et moveri; et ita cor qd reputatur in viventib. ut principium motus, et vitæ aliarũ partiũ; ñ dicitur tamen cerebrũ, vel cor moveri a se ipso, sed a generanti, vel causa universali.

Nec gravia, et levia moventur a se ipsis quãvis ñ constent partib. diversarũ rationũ, quia moventur a principio, et principaliter ẽ distinctibus viventis, hic dicendũ cũ Philosopho et D. Thoma gravia moveri deorsũ, et levia sursũ ñ a se, sed a generanti tanquã a principio qd principali, et proximo, et ratio ẽ quia generans ẽ causa principalis et proxima cuiuslibet perfectionis, quæ debita generato ratione suæ formæ consequitur: sed motus gravis deorsũ, et levis sursũ debita ipsis, ipsis conveniunt ratione suæ formæ, et exigentiã naturali; ergo. Si dicas calefactionem ignis ñ esse a generante sed ab ipso igni, dicẽdũ ẽ et ab igne, et ab ipso generante, ab igne quidem emanative, et a generante elicitive.

Inquires an agens possit operari in distans? pro solutione advertitur, quod approximatio agentis ad passũ alia ẽ formalis, virtualis alia. approximatio formalis datur, quando agens ẽ passo contiguus, ut dũ ignis immediatum lignũ comburit. approximatio virtualis salvatur posito ab agente distanti, per hoc, quod virtus ab agente diffusa, et per mediũ emissa passũ attingat: sic lux a sole ex parte in inferiores regiones omnes illas illuminat. quo exemplo clarissime convincitur non necessariam ẽ approximationẽ formalẽ ad passũ, sed sufficere virtutis approximationẽ.

Plures Scotistæ, et hoc negãt, communis vero sententia docet necessariã ẽ approximationẽ, vel formalẽ, vel virtualẽ agentis ad passũ. probatur primo docente a Philosopho in 7° phi dicente: movens debet ẽ mobile contiguũ, contiguũ mediante sive per se, sive per suã virtutẽ: probatur ratione: si agens posset operari absque virtute per mediũ diffusa, in quacumque distantia operaret: sed hoc ẽ manifeste falsũ, nã agentia naturalia habẽt determinatã activitatẽ; ergo. probatur minor: si ignis posset operari absque virtute per mediũ diffusa eius activitas ñ minor esset per mediũ, nec a medio: sed aliũ de ñ videtur, a quo limitaretur virtus activa ignis; ergo.

Opponũt e Scotistis plurima experimenta: ignis suppositus ampullæ aqua plenæ prius agit in superiores partes aquæ, quã in inferiores, prius enim superiores experiũtur calefactæ; ergo agit prius in distans, quã in medio. 2°: torpedo stupefacit manũ piscatoris, manu ñ attacta: sol producit aurum in visceribus terræ, ad quæ nec lux, nec calor pertingere videtur. oculi fascinãtis lædũt pueros distantes, idẽ ille sic vero proximo basilisci, cuius solo visu occidũt homines distãtes: magnes attrahit ad se ferrũ, et denique chorda unius lyræ pulsata certa ac talicate movet alterius chordas. his ergo experimentis manifeste convincitur agens operari in distans. His tamen breviter respondeo, ñ convincere intentũ, ñ enim probãt Scotistæ agentia naturalia ñ attingere virtute per mediũ, illud vero nos asserimus, licet in medio ñ producatur aliquis effectus sensibilis propter illius resistentiã, vel incapacitatẽ. ad 1um ergo dicẽdũ, quod licet superiores aquæ partes prius caleant, et fundũ ampullæ frigidius appareat, hoc ideo ẽ, quia partes calidiores aquæ, et quia leviores, et quia agitatæ a virtute caloris semper sursũ tendũt, sursũ tendũt. frigidiores vero descendũt, fundũque infrigidãt, quousque omnes æque calefiãt. ad 2um dicimus torpedinẽ obstupefacere manũ piscatoris qualitate frigidissima venenosa, in manu emissa a torpedine, et communicata ex amo per arundinẽ. similiter oculi fascinãtis, et oculi basilisci malignã diffundũt qualitatẽ. quod autem fascinãtes infantes lædãt, et ñ homines, oritur ex maiori resistentia passi, hominis enim robustioris, et teneri infantis.

Quoad solem negatur eius virtutẽ, et calorẽ ñ pertingere ad profundas, quãvis profundas, immo fit tã ... alii putavãt calorem solis simul permixtum ẽ quã in centro terræ, quia ibi concentrantur radii solis. Si mãnite distat a terra ere ferrũ per exalationes quã virtute diffusas; unde si mediat tabula ñ movet ita ferrũ prompte, sed per sufficientẽ morã, mirũ postquã qualitas illa subtilissima fuit tabulæ communicata per alterationẽ, quæ indiget tempore. ad aliud exemplũ lyræ dicimus sonũ et tremorẽ, vel importari tremorẽ diffusũ per aerẽ, qui satis fortis, concutere solet, et alia leviora corpora, unde cũ nervi lyræ sint facile mobiles, moveri possunt per tremorẽ proveniẽtẽ ab chordarũ alterius lyræ, concutiente lyrã immotã.

Dicũt: saltem negari ñ potest pulverẽ sympatheticũ agere in distans cũ ostet vulnera hominis absentis curare, si pannulus tinctus eius sanguine tali pulvere tingeretur: nego similes consequentias; nã ut docet iuniorum pratici vulgatissima fama illius efficaciæ mera fuit fabula, experimentis partim, partim effectibus falso illi adscriptis, quapropter, cum per nulligatis, unde ñ ẽ cur nos a communi sententia recedamus. —

Lib. 8us

LIB. 8us PHICUM D: unica De eternitate mundi: qs. unica; an mundus potuerit ee ab eterno.

[illegible] 1a Catarina

Mundum fuisse ab externo quemadmodum vult Philosophus, etiam alios sui temporis, et etiam
ante ipsum. non autem ex Genesis 10 dicimus, quod longe ante Cyrum Cyclum, et
etiam, et ante vix ante saltem 800 quod primus quamvis notus fuerit, aut per annales etiam, et Zodiaci
asculo et usque in seculum tertiae Deus. Cum quod supposita temporanea, et libera creatione mundi vel sic
in quibusmus utrum mundus ab externo potuerit creari. hic non mirum mundum intelligimus nisi omnia
intra quam aliquid quamvis ut homo et Angelus, et alia successive ut motus, et tempus, et omnis
quod est q.

Primo circa quaestionem dubium est. Aliquam mundum fuisse creatum ab externo
quod ad nos pertinet quatenus et successivus; ita nominatus, Contradicentes, Ignatius, Rubio
Fuentes, Molina. Vasquez, Poncius, Platus amicus, et alii plures existimant et schotistae
ex numero subscribunt Aquinas, Espinula, Bigacus, Dela Fuente, Vitalis, et alibi. Cadi
et ita sentiunt et eminentissimus D. Dr. Aguirre se lectis, Satorii Patrii testimonis,
cuncta novissime accepit Clustrius Palatio. Et mundum aliquem praecedit circumcisus et exam
antes, negativo vero circa sucessivas, ita Duxadus, Suarez, Doctrinus ad Thomas Cax
lens, Oviedo, Valonia, et aliquam plures me praesertim extra monasteria.

Nulli ens sive existibilis, seu exempla mentis potest ab externo produci. Ratio sua
Dixi potest ex unanimi modulum Sanctorum Patrum, qui semper et ubique in ecclesia
templa Patrum praesertim solitis dei: Dicto quabat ita Arcium Dabunt et creatum, et quod
patrum crustali, quia ex nihilo omnis ergo ab hoc plurimis testimonis apud Emi. Cardinalem
sufficiat unum ex Sto Athanasio, qui in epistola sua ad Episcopos Africanos: habet
illi nix creandi, Dedit, et transitive, et ut omnipotens, et in mundum. Ita vero, quod creata
ass creare potuit, quique, quod quod creaturae, nec ex nihilo potest, quoniam ab initio ab
qua in eternitate, Deo; et exemplo nunquam Sanctus Athanasius transitive possit creatu
bis, et vestutis creabili in mundum eternitatis, et omnipotens: id hoc attribuitur quod est in palatio
cum Deum cum atque; ergo et transitus. Quare ergo ratione Dei supra existentis patribus;
quod necessario quod ex nihilo, ex aliquo quod supposito subiecto non potest ab externo creari:
sed quod libet creatura quod ex necessario, ex nihilo nihil, ex aliquo quod supposito subiecto;
ergo nulla creatura potest ab externo creari. mundum et certa, quinnulla creatura quod ex nihilo,
non quod creatur. Et si quidem ex nihilo, quod creaturae, et si quidem ex subiecto, magis
natus: quod necessario fuit aliquid de subiecto non potest semper esse aliquid: sed quod hoc potest,
non potest ab eterno creari; ergo. Replicatur: transitus Dei ad esse necessario omnis creaturae; ex
quo omnis creatura fuit aliquid sub esse: sed quod fuit necessario aliquid subiecti, non potest semper esse;
ergo.

Dicunt ad veritatem in quibus ad veritatem creationem, quod non fuit ex nihilo sed
sumpsimus, quod fuit ex nulla praesupposito subiecto, quod ita expectantur non ab eterno creari.
Ita et 10: verbum Dei omnia habent esse ex nulla praesupposito subiecto: sed non ex nihilo Dei omnia in fuit cre
ari, sed genitus; ergo ad creationem et suspicit, quod non habuerunt esse ex nulla praesupposito subiecto
non necessario requirunt, quod ante fuerit subiecto. 20: creatura ab omnipotentia quod incepit esse, finem,
hoc Dei transitive verbo; sed creaturae omnipotentia Dei transitive verbo: ergo ex potentia ex omnipotentia
aliquid incepit esse. 30: angulatio transitus Dei ad esse, non ad nihil esse; ergo creatio est transitus
ad nihil esse. Negat nega. quia si angulatio et transitus Dei ad esse, non ad nihil esse, esse, quia
necessario non esse supponit non existens praesupposito creatione solum ex quo praesupposito creatione
salutatis, natus, ex causa = quia Deo angulatio praesupponit non esse non existens, quia ex
alis transitus Dei ad nihil esse: sed creatio est essentialiter realis transitus Dei ad esse; ergo essentialiter
praesupponit non ab aliquo praesupposito non esse. ita nunc: non angulatio et non transitus habent esse
tantum ad esse, non esse, et transitus ad esse; et non esse, et esse
tantum ad esse: sed angulatio et praesupponit non esse praesupposito creationem; ergo et creatio non est.

Ad 2 argumentum 30 Po: explicat creatura, quia: non creatura non posuit angulatum ab eo
per creationem: sed Angelus ab externo productus angulatus non potest per creationem; ergo ex
hoc patet talis angelus. non facile patet: quia, ab angelis angulatio Dei tantum in principio creatio
tis mundi finem. Nisi ergo ab Angelus Dei tantum per creationem, et supponat, quod alias esset
creatio non fuit ab eterno. quod autem non. supponat creatura, quod non et quod creatura subsistit fugiat
supremum dominum Dei ipsum creavit, et angulavit et produxit: sed creatura quod non et quod creatura
posset angulari praesupponat tamen modo dominum Dei subsistere fugit; ergo.

Ad 3 Dicit creatu
Dei; quia necessario non vanum creatura illa quae ex impositione creationis dominio
requirunt causa. Et certe, Dei Dei illa ab externo: haec autem necessario non dominio
Dei verbum Dei nunquam, qui admodum necessario non ad mundum creationis, nunquam dominio
Dei ex quibus creatura creationem mundi = ita necessitas, non vana creatura illa praesupponitur
Dei, ex quibus ex quibus creatione, non ex vanitatis: non necessitas non vana creatura creatura ab
eterno creationis non necessitas nequeunt, non necessitas; ergo talis necessitas adversatur domino
Dei.

Vaquez: Deus non ex necessitate creatura ex suppositione creationis; ergo nec
ita non vana creatura solum supponit a creatione tolli et verbum Dei vinum; ergo non vana creatio non
nec quatenus: non vana est Dei non et non vim Dei ex creatione supponitur; ergo supponit
tredicatione quod libertas non vana creatura. amplius: ut salutis quamvis mundum Dei non Dei ergo creatio
atione necessaria libertas creatio; ergo ut salutis ex ergo non vana necessaria, quod posset libertas
tas non vana, et tali: hac ipsa doctrina, et solutio non quamvis non posset posse necessaria creatura quia
non posset apio amplitudo, non multa Dei certa, quia habet omnia a creatione libertas talis creatura:
sed doctrina ita displicet omnibus philosophis, et theologis; ergo.

Nisi quatenus mundum supposito
tia cum libertate creatura ab externo, quod plures alii quam poterit, sed non verbum et mundum
licet non et in modo rationali alia, quod possit esse non et quatenus et ita autem 1874.
necessitate non creatura in clausit primus et primus: ad ab externo non potest esse primus; ergo non est
non. quia non fuit ab externo non necessitate, sed non est primus illud impositum dictis aliquibus, ergo non est modo
posset dari primus ab externo.

Solbuntur argum.ta

Opponuntur plura D. Thomae Testimonia, in quibus expresse docere videtur repugnare creaturas ab aeterno. = ad quae per dicta solvere doctrina Emin. Car. Debemus ~~D.~~ Thomam intelligi posse de repugnantia sincathegorematica, nimirum Deum non potuisse ab aeterno sincathegorematice, quatenus nullum instans temporis realis, vel possibilis assignari potest ante quod non potuerit mundum creari; non vero cathegorematice, ita ut absolute potuerit semper extitisse coexistere cum Deo. 2°: ~~et~~ cum Emin. de Salanco, dici potest, quod si D. Thomas alicubi videtur contrariae opinioni favere id solum est quatenus intendit ostendere opinionem affirmativam impugnari non posse aliqua filosophica demonstratione in contrario, ut unde mirum non sit, quod Aristotelis circa philosophiam loquens fuerit.

Arguitur 2°: Creaturam ab aeterno esse si repugnaret, repugnaret vel ex parte Dei, qui tamen potens est ab aeterno, ac in tempore, nec ex parte libertatis divinae, quia creatio requireret decretum liberum creationis: nec ex parte prioritatis causae, quae non exigit nisi prioritatem naturae: nec ex parte creaturae, quae solum exiget fieri ex nullo praesupposito subiecto, et ex non esse sui, solum praecisive: nec ex parte aeternitatis, quae non est per se, sed per participationem creaturis non repugnat; ergo ex nullo capite repugnat creaturam ab aeterno.

Respondeo repugnare creaturam ab aeterno tum ex parte Dei saltem a posteriori, quia potentia illius, non ad producendum ens ab aeterno, sed in tempore; ex parte libertatis adversa vadit, quia Deus non solum creat libere, sed etiam supposita creatione libertatem servat: ex parte prioritatis causae, quia causa creans producit ex nihilo realiter praesupposito, ex parte creaturae, quia nulla potest dari, quae non sit ex nihilo temporaliter edita, et quia repugnat creatura, quae ex vi solius creationis exigat esse naturaliter in aeterna duratione: et denique ex parte aeternitatis aptitudinem, quae creaturis repugnat per ante dicta.

Dices: Deus ab aeterno fuit tam potens, quam nunc: nunc potest creare nunc; ergo ab aeterno potuit creare ab aeterno. Replica etiam pro contraria autoritas ~~[illegible]~~ 3°: et sic instatur: Deus ab aeterno fuit tam potens, quam nunc: sed Deus nunc potest annihilare nunc; ergo ab aeterno potuit annihilare ab aeterno. = In prima descripta praemissis negata vera, quae ex illis non sequitur: solum ergo infertur, quod Deus ab aeterno potuit producere in tempore, quia tam potens fuit ab aeterno, quam nunc: sed nunc potest producere nunc, sive in tempore; ergo et ab aeterno potuit producere nunc, sive in tempore: Deus ergo semper aeque potens fuit, ideoque semper potuit, quod nunc potest, et semper potuit producere, quod est possibile, nihil tamen est possibile ab aeterno per aeternitatem, sive duratione.

Instabis: ex quo data causa Angeli potuit dari Angelus: sed causa Angeli data ab aeterno; ergo ab aeterno potuit dari Angelus. Minor est notissima, et maior probatur: causa Angeli ex quo data est contingens: sed ex quo data causa contingens, potuit dari Angelus, quia potuit non dari causa Angeli; ergo. = Negatur maior: ad probationem distinguo maiorem: causa Angeli ex quo data fuit contingens cathegorematice, et collective, nego maiorem: divisive, concedo maiorem: utraque causa Angeli non fuit contingens collective, et cathegorematice, ex quo data: hoc enim solum potuisse sine fine. fuit tamen contingens causa Angeli semper divisive, quia nullum instans assignari potest in quo, et ante quod causa non potuerit efficere per Angeli esse.

Arguitur 3°: Non repugnat creatura aptitudinaliter aeterna, ut patet in Angelo, et in anima rationali; ergo nec repugnat creatura actualiter aeterna. Antecedens probatur: tam perfecta est aeternitas aptitudinalis, ut aeternitas actualis: utraque enim est aeternitas participata; ergo = Respondeo ad antecedens nego consequentiam: ad probationem nego antecedens, et eius inclusam probationem, nam aeternitas aptitudinalis est cathegorematice infinita, et inde non participata, sed ipsa divina aeternitas: verba Doctoris communis: quia aeterna aptitudinaliter verificaretur infinite cathegorematice durasse: aeternitas autem aptitudinalis solum est sincathegorematice infinita, in quantum dicit durationem verificaturam amplius, et amplius sine fine durationem; unde neque de Angelo, neque de anima rationali aliquando verificaretur infinite duravisse. Et haec dicta sufficiant ad aliqualem notitiam physicarum [illegible] cedat in laudem Dei Omnipotentis: et in obsequium eius purissimae Matris, cuius auxilio desiderio desideratum perfeci cum spiritu vobis [illegible]. = finita fuit die vigesima septima novembris die sanctificationis [illegible] ANNO DOMINI 1730 [illegible] lataxdo, yel atxodia [illegible]:

COMEMTARIA
IN DUOS LIBROS D generatione, et Corrutione, sive de ortu, et interitu

Agit in 1° libro Philosophus de generatione, Corrutione, et de motibus ad generationem, et Corrutionem necessariis: in 2° vero de elementis, et mixtis, ex his vero selectiora, et utiliora discutiemus, nam de iucundis agere angustia temporis non permittit.

Disp. 1.a De natura generationis, et Corrutionis: a.s 1.a Quid sit generatio sustantialis

Triplicem valet sumi generatio late, stricte, et strictissime. Primo modo dicitur generatio quaelibet productio sive accidentalis, sive substantialis: in quo sensu definitur per hoc, quod sit mutatio a termino negativo ad affirmativum, sive a non esse ad esse. Generatio stricte sumpta est productio formae substantialis ex praesupposita materia, in quo sensu est mutatio materiae de non esse ad esse substantiale. Generatio strictissime sumitur pro productione viventium. In praesenti autem solum agitur de generatione in 2°, et 3° sensu. Cuius ista placet ratio unanimi [illegible] Philosophorum sensu data, et merito quidem nam species intra ipsa docet ignem ab igne produci, destrui flammam.

Licet haec ita sint satis inter se dissentiunt Autores in definitione, et explicatione generationis. Communis tamen definitio ex Aristotele sic se habet:

substantiæ generatione, non mutatio subiecti dicitur esse ad formam, & pauloante è producientis sexpe ipsum subiecto. atqui definitione ipsa, cui veritas tacitum magis dixit formam ad fs. eligitur placit: quia in ipso fuisse axia fuerunt potentiam veri generationis ubi & huius modi tantum nisi: unde ille ne definitione generationis: è quibus entis substantiæ degenerata mataya.

Omnis vero definitio noxitatis fuit quia mutatio è genus, quod generatione unitur cum coexistentia, quæ mutatio subiecti dicitur esse fs. ad mat: nec enim quia fs. dicta definitio explicat de ex mutatione generationis ac notione, quæ multis fs. ipsum subiectis, per causam ipsum in ipsum aliquid cum fs. simul, non quia multitudo detractamata cum fs. simul. exhac notione fieri fs. definitio generationis, & quia falsa, & quia vera notione differat a munis: nam, & 1. 2. 3. est falsa, nam finis potest esse causa formæ ut accidentis in mata: id fs. alia definitio detractamata in quibus, & est causa, & in genere; ergo.

Dicit Dominus: mutatio non est genitalis generationis; ergo generatio male definitur per mutationem. accipiatur Verbum Divinum esse substantiæ ipsum; id fs. mutationis; ergo. 2°. Verbum Divinum est genitum non per adhibitam ipsum verbum in capax alicuius mutationis; ergo. — dicimus mutationem esse genitale mutationis generationis entis naturalis, coexistibilis, & quæ dicit definitio philosophica generationem verbis quis enarrabit. ad 2m dicimus, quod transitio naturalis verbi, quæ adhibita fuit Virgine accipiatur in clude mutationem, non suposita, quod illius in capax, sed magis, quæ vere causa in

Explicatur aliqua dubia de definitione generationis, & corruptionis in communi

Q. 23. Explicatur aliqua dubiola circa genera tionem, & corruptionem in communi.

Dubitabis 1°: an generatio sit actio definita abalteratione: nam generatio est ex non ens ad ens, sed alteratio est mutatio aequalitatis: id generatio non est motus ad qualitatem, id ad fs. substantiæ; ergo generatio extra non est alteratio. 2°: existit alteratio, sive definitio alicuius disponis in passo multoties in sequitur fs. substantiæ; ergo alteratio è generatio fs. substantiæ; alias esset essentialis entis separabilis. Sed dicis: ultima dispositio ad fs. substantiæ necessario sequitur cum ultima dispositione causat ipsa fs. 2°: actio definitiva fs. ignis, & calor in subiecto ab actio calorem, subiecta omnia ignis non immediate ab agente activa: id omnis actio extra a calore alteratio; ergo. — ad 1m sequitur quod omnis potest dicere, quia ex connexione non sequitur identitas. extra nisi dicere, quod explicat ultima dispositio ad fs. substantiæ sit tota causa. itaque necessario, quia fs. substantiæ dicitur esse ultima dispositio, quod implicat, ut indicat mutua nexio essentialis inter ultimam dispositionem, & fs. Ad 2m distinguo maior: in specie a calore tanquam a causa principali in genere: tanquam a causa instrumentali subiecta secundum: & distinguo minor: omnis actio extra a calore, tanquam a causa principali secundo: tanquam a causa instrumentali in genere, & sego: sitque ex dictis in genere philosophi calor est causa principalis productiva alterius caloris, media alteratione, quæ potest dici generatio latissima, & productione in esse: è vero causa instrumentalis forma ejusmodi media actione generativa, sive productiva fs. similis generati, hæc autem actio dicitur a calore in virtute fs. ignis, cui intendit assimilare effectum. Dubitabis 2°: quomodo intelligitur dicitur generatio, coexistere cum coexistere alterius, in quo ex, & dicitur esse fs. duplicem fs. duplicem formalitatis: sed si vix modus explicare coexistere. aliquem enim dicit esse tantum è ex ens in illativo, in quo solum generatio omnis fs. inserit, sed natura alterius in quo non sensus fs. præsistenti in mata, in qua ens non, sed carita sive varietas ipsum genit positus coexistere. ista hæc modo agnati generatio, & coexistere tractative, sive actio, & fieri est tantum naturalis: activa, quid generatio è actio positiva, coexistere vero è carita actionis: passiva vero, & existere, quia generatio è adquisitio fs. coexistere vero è amissio illius.

Dicit ali generationem esse realem entitatem coexistere: terminativam distinguit, quia tamen generationem, è fs. genita, & tamen coexistere non è fs: ista hæc doctrina generatio posset esse ordinata ad productionem fs. existere vero ad conservationem alterius aliquid, non solum naturalem, sed etiam essentialem sequitur coexistere unius ex generatione alterius, vero fs. modus, qui ad fs. pertinet, & fs. non fs. 1. 2. 3. punctis duas fs. perfectas posse simul produci in loco, in tempore, in locorum, et condi numerorum, & fs. vere opposita. circa hæc intelligitur doctrina licet in fs. intuita problematicè agi, ubi fs. nulla positive adhuc. Quæs. 3°: quid sit tempus generationis? ista omnium modum loquendi tempus quod totalis generationis è suposita, quia hoc è, id absolute, sed quid in parte tempus generati: fs. vero potentialis substantiæ suy subiti, & tempus totalis totalis, id est tempus quo, quia è id quo potentia adquatissimum suposita genitis. id dicit fs. partialis è tempus quo tantum partialis, quia è fs. generationis fs. suposita. id modo quo suposita è quod capitulum id generationis, quia actionis fs. suposita. nam id sylla vivendi, id vero fs. totalis, è principium quo totale, & fs. partialis, principium quo partiali.

Dubitabis 2°: quid sit tempus coexistere? ista omnium modum loquendi tempus quod totalis generationis è suposita, quia hoc è, id absolute, sed quid in parte tempus generati: fs. vero potentialis substantiæ suy subiti, & tempus totalis totalis, id est tempus quo, quia è id quo potentia adquatissimum suposita genitis. id dicit fs. partialis è tempus quo tantum partialis, quia è fs. generationis fs. suposita. id modo quo suposita è quod capitulum id generationis, quia actionis fs. suposita. nam id sylla vivendi, id vero fs. totalis, è principium quo totale, & fs. partialis, principium quo partiali.

Dubitabis 3°: quid sit tempus coexistere? ista omnium modum loquendi tempus quod totalis coexistere non è suposita, quia hoc è, id absolute, sed quid in parte tempus generati: fs. vero potentialis substantiæ suy subiti, & tempus totalis totalis, id est tempus quo, quia è id quo potentia adquatissimum suposita genitis. id dicit fs. partialis è tempus quo tantum partialis, quia è fs. generationis fs. suposita. id modo quo suposita è quod capitulum id generationis, quia actionis fs. suposita. nam id sylla vivendi, id vero fs. totalis, è principium quo totale, & fs. partialis, principium quo partiali.

Dubitabis 4°: quid exclusivè sit tempus generationis, & coexistere de actu, sed tantum in, unde in quibus an essent simul, id est: ac vero essent simul: dicimus esse simul in corpore existere in quo vero fs. inter causas, fs. paxis quatenus modi instantis in quo una fs. sit, & alia non sit: id 1m instantis in quo fs. coexistere non existere genita registur; ergo. 1a pax ace potest: si 1m instantis fs. genitus existere alia simul mataya naturaliter existere sub duplici fs. perfecta; hoc autem nat; ergo. ex opposito potest 2a pax: si 1m instantis fs. coexistere genita existere mataya naturaliter existere, sed non ita: hoc è falsum; ergo.

Replicabis ex sequentissimo Ma Forca: fs. generatio è prior coexistere; ergo non sit simul. potest ace: in 1m instantis in quo fs. genitus alterius existit; ergo. potest ace: in 1m instantis in quo fs. genitus pugnat cum altera, & illa coexistere: id implicat pugna inter duas fs. aliquam existere non existere; ergo =

hac natione, quicquid dicunt Doctores magistri omnium, quod cum illo cistrum, quod
sicut quatenus cupiscat in eo instantia in fusionis quatenus, et sicut ipsa parvam apostolam
in eo instantia generationis: sed illius opinio omnium secundum astrologos, et philosophos

Ex omni doctrina negotiorum: et accidentalia: distinguo quod mahumi quoniam: pugnat
via unus positivitatis sensibus: pugnat simultanea negativa: et sic distinta mihi negotio
et. Si ergo ostendis quod pugnat pugnatio simultanea, et modo quadratorum, sed vero ex positi
vitatis, ad quam pugnam minime requisitus existit ostensionis: sic lux pugnat cum tene
bris, lux tamen non sequitur. ad quod dicunt quidam, quod in aliquo instanti existat tenebras, quod eamdem
sed unica, quod lux existat in instanti. et quod in illo instanti existat tenebras, quod eamdem
loquitur et erat in instanti.

Pars tertia dictum a D. Thoma in quo distinctione 17 ad 2.
Ad secundum: sed quod cum sit materialis quod est naturalis et quod in
Ad secundum: sed quod cum sit formalis et converso. ratione suae dictis: generatio
et corruptio habet ut causa materialis, et formalis: sed causa, ut causa sui principii
ergo. quarta ma: quod unita formalis ex elementis quod est, quod formalis causa non ellim
indivisibilis quod, cum sit materialis et positive, sed habet ut causa materialis
quod genitus quod quia, et implicita, sed negative, ergo.

Q. 3a. Quid sit generatio viventium

Generatio viventium sic omnium ex finita a theologis, et philosophis: ortus viventis ex viventibus
et ex quo minuto in minutum quod. Sed ortus viventis generatio viventis cum aqua
cum alia generatione. Et vivens est separatio huius generationis ab alis. Et vivens ut
cat conexus cum actibus impositis generatis; et ex hac huius effectu generationis mihi, aliorum omni
malium in expectorum capitis fractione, et statim generatio. Hoc quia inclinatio ut dicitur
vivens necessario secundum ad generationem modo vitalis, et mera quod vitalis est unitas, et dis
formato Eva ex costa Adami generationem fuit, nec fuit Eva Adami filia, quia Adam
habebit nostro modo ad formationem Eva. Sed in similitudinem natus dicitur generatio viventium
et eius dicit speciem cum generatione: et hic generatio multi ex aqua, et ex nostra sed ex natura
ne cum generatione species et fiat. hoc omnium et vita planatio generationis vivi
tis ex ipsa quod est ostendere vitae theologicas et fidelium, et gati cum generatione verbi fi
gurione spiritus sancti et generatio, non enim verbum divinum fit. spiritus sancti et generatio, et hi
hus? statim placita difficultatum adaptatio potest generationem spiritus sancti in minus quia generatio
non verbi divini. omnino doctrina solus existit et hodie hic, doctrinis spiritus sancti et verbum
quod voluntatis, quia ex quo exterior natus est, verbum ergo et divinis et intellectus
quia cum et similitudinem vivum ab hoc abstinno, et quia altius est instinctus, et quia est supra vires
nostras. generatio viventium divinitatis in naturalis et expectata quod ipsa explicatur et in nostro
sed et implicata, quasi diminuta: origo viventis abiuvant et generantis, et ortus, et
solutio et positio nostri species. sed ad viventium quia quod generationem viventium aut nostro
sed, claudit enim gibosi quomodo, et fantes, et alii huiusmodi, licet minus recte dicuntur species
et alio modo dicuntur monstra et mirabilia, sed monstra quod expectabilis, et vivos et alterius species
et alio modo ex generatione, et ad modum dicuntur ex aut statuta naturalis suae species: huiusmodi
et Sanctis aut Scitha habentes, aures abundantes, et dexterat ad tuum mutationem cor
poris. Blemi capite caecitas: bos et oculos injectos habentes. Satis sed familiari Gliciani
bin et cum in pronte et pedes, capitis, et alia huiusmodi:

Causa nostra existentia, et
tiscemultiplex. primum enim excipotis ex diversitate, ex diversitate, et causa in
tempestate. 2o, et pugnitum ex diversitate species et causa. 3o ex aspectu influxu exterior
tatis Climatis. tandem alii missis ex vermis imaginatione parentis. vitio extis ducit mira
bilis generis generationes aut his tonicos videndum. et quibus plus ma satis caxa, et in omnibus
et legi posse aut Eminentissimos Agricolas, et Spadonis.

Dubitatur solet in pagnanti, an
vero et paxim secundum et generationem? et prima et omnium medici cum Hippocrate, et et
alimo, negat omnium Philosophorum et D. Thoma, matris active secundum, sed hunc et ipsa
et aliquam rationem adducit sed sunt secundum suum placitum quod. Dubitatur et quomodo
mutatio fictus humanus? varia et placita omnium tardum 30 cum maculis alimalis et qua
tragedium, et primum vera et etogenium post paxim segusi, ut et quia aut non sicut et
Stuologi, et Suxisty cum in opinis ad causa et. Quivet aut tamen quia non mibaa quia
epamatis: et hipatici 20 et 30 epamazi cum altomo vita emittere judicio epamedarie
ax, 20 cum, 30 cerebrum, et dum cum, et nasa mibaa. Stoici tantum non mibaa quia cum semel
epamazi: omnis species mita aptat et mata: omnique et tamen negat adversa.

Q.s 4.a Vt in Corruptione positi fiat resolutio
ut et ad mat. 13. s. 1a explicatur titulus, et referuntur stitis

Mat. 13 mihi in positio genitis extra habitus, quia cum in omne subjecti generationis et
vel et ratio in genitis, hanc corruptio. sentis ergo quod ratio subiecti. an in corruptione positis subiecti
oma corrupti puntis pratis mat. 13. et vita mania in positio genitis aliquam accidentia exhibis quod
exat in positis corruptio. ad veritatem tamen subiti in corruptio et accidentis quod, quia aliquam natu
vitus illius passionis. unici ergo et est et accidentis omnium, et quantitas quia et substantia. quia
omnes positis subiectis aequalitas. in hoc pugnat Themistius omnium et positi ~~omnia~~ omnino
aut vivi ad mat. 13. mihi et ergo subiti corruptio minus aut in positis genitis, et mata 13. exemplis
quod et est Themistius sed, et quantum in hac replica

159

quia in praesenti materia docent omnia accidentia recipi in composito substantiali, omniaque proinde perire composito pereunte. opposita sententia defendit plura accidentia subiectari in materia eaque transire de composito corrupto in genitum, et inde negant fieri resolutionem usque ad materiam primam communiter Scotistae, et Jesuitae.

N. 330

in corruptione substantiali non fit resolutio usque ad materiam primam, sed manent in genito aliqua accidentia compositi corrupti. Conclusio est Philosophi in praesenti capite 4° dicentis: dum aliquid generatur ex alio simili idem accidens in quo assimilabantur permanet in utroque. Sentit etiam D. Thomas pluribus in locis, in 4° enim distinctione 44, q. 1a, artic. 1o, ad 3um haec dicit: post separationem formae substantialis a materia adhuc dimensiones illae manent eaedem, et 4° contra gentiles cap. 81: materia hominis post eius mortem manet subiecta dimensionibus.

Solet quidem nostra conclusio pluribus rationibus illustrari: libenter mitto, quia ex conformitate illius cum sensibus desumpta efficacior sumitur probatio: hic ergo illam probo: plura accidentia, quae erant in composito corrupto manent in genito; ergo non fit resolutio usque ad materiam primam. Antecedens probatur: in cadavere videntur plura accidentia hominis videlicet extensio, figura, color, cicatrices, et alia huiusmodi: similiter in rosa eundem experimur odorem, odorem quoque sive sit in ramo, sive non. similiter tactus eandem [illegible], gustus quoque eandem sensibilem dulcedinem habet in poma sive sit in arbore, sive separata, et alia huiusmodi sexcenta; ergo omnes sensus militant pro nostra conclusione.

Respondebis: sensus pluries falli, pluriesque nos fallere, ideoque esse ratione corrigendos: maxime quia in praesenti nam accidentia genita sunt simillima accidentibus corruptis, in differentia numerica, quod sensus non percipiat diversitatem — sed contra est: licet sensus debeant ratione emendari dum fides opponitur experientiae sensibili, vel dum ratio urgentissima sensibus opponitur, minime tamen his deficientibus: hac de causa si quis assereret in eucharistia non manere post consecrationem eadem numero accidentia, sed alia similia, et eiusdem speciei experientia sensuum efficaciter convinceretur: sed in praesenti fides non opponitur sensibus, nec est aliqua ratio nimium urgens oppositum probans; ergo in praesenti sensibus est credendum.

Dices cum nonnullis, quod in corruptione substantiali sensus non discernant diversitatem numericam accidentium, accidentia enim illa si sola non numero distincta per certa distinctione subiecti recipientis, quae a solo intellectu percipi valet — sed haec solutio probabilitatem nimium [illegible], cum aeque probabilis sit sententia asserens, non oppositum, sed solam materiam esse subiectum accidentium nullam rationem cogentem ad fidem omnibus sensibus negandam. Deinde, et si talis admittatur opinio probabiliter defendi potest eadem numero accidentia subiectata in genito fuisse in corrupto; ergo idem quod prius. Ulterius: licet sensus non iudicent diversitatem accidentium, iudicant tamen aliae potentiae dependenter a speciebus missis a sensibus; ergo si sensus non mittunt speciem distinctionis, sed speciem numericae identitatis nulla alia potentia potest aliter iudicare, nisi ratione convicta: sed sensus non attingunt accidens solum numero distinctum; ergo revera accidens genitum distinctum numero ab accidenti corrupto dicitur: assignanda necessario est causa illius accidentis solo numero distincti: sed haec causa non datur; ergo dicta ratio ipsa sua deinde stat cum sensibus. Probatur minor: causa illorum non materia, quae ex se est indifferens ad hoc prae illo accidens: non forma cadaverica cum ex ea unice dimanant accidentia propria, non causa [illegible] cadaverica, quae multis in praesenti non accidentia producere, sed opposita: non Deus ut auctor naturae, quia ex parte naturae non est aliquid quod exigat novam ad illorum accidentium productionem: sed Deus ut auctor naturae operatur unice secundum naturae exigentiam; ergo.

Respondebis 1o: generans esse causam illorum accidentium: si dicis aquam frigidissimam suffocantem hominem causare non potuisse calorem cadaveris, respondent aquam de se illius causam non posse, per accidens vero, ut modificatam, et circumstantiatam, per reactionem calidam, quam habere potest ut calefacta a circumstantiis ~~[illegible]~~ obiecto per se calido posse causare calorem in cadavere — frigida procul dubio solutio est intellectu difficilis, nam reactio illa productiva caloris in cadavere, vel est a cadavere calido, vel ab aqua: si 1um habemus calorem in ~~ca~~ cadavere sine causa illius; si 2um [illegible] non numero distinctus a calore praeexistenti in vivente, quod est incredibile, et falsum si enim non cadaver ~~[illegible]~~ calidum reperitur, reperta frigiditate in aqua.

Communiter respondent dari exigentiam extrinsecam ad illa numero accidentia, et ideo produci a Deo, et a causis universalibus — sed non unanimiter explicatur radix huius exigentiae. Plurimi enim dicunt esse ipsam materiam sigillatam accidentibus prius ~~[illegible]~~ habitis, quae sigillatio nihil aliud est, quam materia connotans accidentia similia antecedenter habita in composito corrupto, ratione cuius sigillationis materia exigit productionem aliorum similium. Alii asserunt hanc exigentiam oriri ducere ab accidentibus destructis, quae eo quod in uno instanti exigit naturaliter sui conservationem in sequenti, ad minus quoad ipse, perinde quoque accidentia corrupta in instanti ~~a~~ exigit quod alia similia producantur in instanti b. Sed haec nisi adiectis nisi per culpam [illegible] difficultatem effugere.

[illegible] consequentia ut sensibus credamus in corruptione substantiali, et etiam iudicii ~~[illegible]~~ [illegible] vera erga eos sensus esse obstinatis, et destructis illorum. unde contra 1um dicendi modum sic insurgo: quod materia connotat accidentia similia non tollit ab illa intrinsecam indifferentiam ad opposita: sed iusta Thomistas [illegible] ab indifferenti in quantitati eximitur aliqua exigentia determinata; ergo. Probatur maior: quod non existit in instanti b non potest determinare materiam ad haec accidentia vel ad opposita: sed accidentia sigillantia materiam non existunt in instanti b compositi corrupti; ergo. 2o: iusta Thomistas materia

ut connotans haec accidentia debet illa respicere per aliquod accidens relativum a materia distinctum; ergo iam habemus in corrupto aliquod accidens, quod erat in genito. 3o: si credimus solutioni materia sola exigit accidentia similia accidentibus prius habitis; ergo dum materia semper exigit accidentia similia. Probatur sequela: quia materia manet sigillata accidentibus destructis per quae connotat illa, ut prius illa cum habita exigit naturaliter habere alia similia: sed his destructis manet etiam sigillata, seu connotat illa tamquam habita; ergo naturaliter exigit alia similia; ergo cum idem argumentis procedenti [illegible] materia semper exigere accidentia similia. haec impugnatio efficacius impugnat 2am solutionem

Quia ideo in corrupto producuntur accidentia similia eiusdem speciei, quia accidentia perempta exigunt sui conservationem saltem quoad speciem, sed etiam accidentia subrogata exigunt sui conservationem quoad speciem; ergo post illorum destructionem ~~[illegible]~~ producerent alia eiusdem speciei.

alterius; quelibet res ex qua est in constitutione quoad speciem, sive ad alia res ejusdem speciei
productae; ergo, a fortiori: modo sic: sed potest haec exigentia a producente naturaliter in
causam ex accidentibus ejusdem speciei; ergo potest et per eam actuari aliquis eventus, sicut et ante
materia producitur ex alia ejusdem speciei, quemlibet abstractus. Jam de quantitate nostra ratio vertitur
opposita praeaquae fit dictum: si ingeminata in materiam aliquid accidentia quantitatis maxime quae
nulli accidunt immediate in materia, sed mediante substantia, quae ipsum sustentat, non accidit
in substantia veniret: sed haec causa est falsa, aliter fieret vexatio, si haberent in substantia; ergo.
Ad quartum dicta: quantitas hominis excedit in materia; ergo. Quantitas accidit in
subiecto, cui communicat suum esse proprium: sed quantitas vere communicat materiae suum esse proprium
et esse, quia nec anima, nec totum excedit rationem suae rationis, sed rationem materiae tantum, quia
est pars ipsius; ergo. Ad conclusiones solutio aliarum materiae extensae, ac continua
animaratione, cum haec habeat partes extra partes, vide tamen illa: sed tota substantia quantitas a
materia, et cum quanta, et extensa ut quo, in quantum est quoad tota substantia quantitas; in quo
materia est quod dependet subiecti in hoc ens, et quanta. Ultimum quare tangit minus principium
relationis pro ea materiali, et ad ea ratione est accidens physicum. sed aliquae relationes quae dicta
materiali accidunt ita in sola materia; ergo. Quartum: sed ationis similitudinis, et dissimilitudinis
materiae accidunt in sola materia, quae illa nominantur; ergo.
Ad quartum quae illis
Ad quartum: quantitas substantia potest adducta unum existere secunda: sed non obstante
hac ratione dicta est entitative numero materiae tantum quantitas ad alia; ergo
accidentia in toto spatio tot hoc varium non variatione accidentium: ergo substantia subi
ecta accidentium sustentata aliud in esse entitatis; ergo eadem materia manet in omnibus
ac in omnibus. ac excessus, et aequa quantitas: variata materia variata spatium substantiae loco
omnis substitutae alia; ergo similis de potest et accidentibus in quantitate.

Solvitur Argumenta

Ponit 10 philosophi sic definiendi quantitatem in quantum est pars quantitatis. Ens insibile remanet in subiecto totali, et non
mutatione totius in totum, quia subiecti quantitatem, et philosophi secundum quantitatem
quia ab alterationem, quia subiecti quantitatem, et solam materiae alterationis vero opposito. quantitas
tia qualiter, et esse substantiae in thomia de thoma, superficiaritamen unica, quemadmodum
decimo libro: et cum dicit ergo quod in materia sed in numero in corporibus, et in aliis: sed id quod quantum
est continuum per accidens continuatur subiecto, et necessitate, et potestate accidentis
quantum pro adventu adventum. Ad quantum philosophi loqui de subiecto totali, et non
mutationis, quod est totum, de quo est in materia non sensibile cum continuatione
mutationis, sola materia tantum in quantum in quantum, et in alterationem substantiae positae de qualitate in qua
liberat quod est continuum. S. thomas intelligendus de accidentibus quantitatis in vero in omnibus haesit
bi stadium. Ad dicendum est, quod in adventu substantiae adventus nobis accidentis similis intelligi
dicuntur de omnibus similitudinibus, sed quantitatem alterationis, quia sicut continuatio substantiae
pitae passionis illius, quae est ipsa in indicis inter, et dissimilitudinis, ut ad veritatem substantiae ad
venit accidentia substantiae quia similitudinis substantiae quantitatis ad
Ad argumentum per materiam, nugatorium
ad quantum non est status influxus est in particulari nihil aliud est, quia est dictum, ut ag
nitio particularis, et, ergo particularis, quae est illum modum autem est substantia vera materiae abstrac
ad substantiam sigma, nugatorium. ad quantum potest nugatorium ad causis physicis: quia supra
est quantum ad status accidentis distantibus accidentibus, sicut data ipsum distantibus substantiis
alia, et excessum dicitur omnium materiae cum substantia dicitur, quia extensio substantiae positio
nis facit, non autem potest difficultatem dissolutionem.

Solvitur 39 Argumentum, et assignata subiectum accidentibus accidentium:

39 praecipuum Argumentum sic ponitur: omnia accidentia recipiuntur in toto spatio; ergo dispari
entia toto, et illa dicuntur sigma supponitur a tomismo, quia ista ipsos accidentia tamen divisa
tur a subiecto; ergo ea accidentia numero, sed in individuo, non possunt transire de subiecto
in subiectum. accumulat phisica quatuor. 1.o. accidentia recipiuntur in subiecto, cui communicat suum
esse proprium: sed id non communicat suum esse proprium toto spatio; illud enim non quod dicitur materiae qualis
3 Sr.; ergo. 2.o: accidentia necessario requirunt substantiam materiae; ergo recipiuntur in materia
de qua. ac quatuor: actus non necessario supponitur: sed quilibet accidens est actus, et pars substan
tiae actus; ergo. Alio modo et accidentium est ut quod, de ac substantia et in plicum: sed
in plicum tale est ipsum et ut quod; ergo non recipitur in materia pars substantiae, quia accidentia
ergo omnia accidentia nec quae in materia in formata: 3.o: pars substantiae recipitur in materia tamquam
in exporta recipitur: sed non accidentia recipiuntur in materia in materia tamquam
pars substantiae, quia non habent actus; ergo. alter: pars substantiae essentialis actus, non
materia; ergo pars substantiae prius in materia recipitur quia accidentia; ergo accidentia et alia recipitur
in toto spatio. Hoc est fundamentum thomistarum tam speciale, et ducatorum, et, in rectorum cogat
nale de ceteris in illo et illius sequitur stare ipsos excedentia. sed in quinto scilicet accidentia
dicentia ad quantum accidentia in individuari ab subiecto in adequate, et non ad toto spatio. alter sed acc
dentia in ordinis sequentis: dispicentia posse poluxo scilicet: in actualitate negat. in modo dispicentia posse, et
subiectum et accidentium, et aliud non substantiae, quod sunt in numero subiecta accidentia a
cedentia quod dispicit: substantia autem alio fuit accidentia non coexistere quia ingredientia dispi
cit subiecti accipitur, et substantia habit, quia alio accidentium subiecti aliud pluralitas in substantia substantia

Quartò haeretici, quia accidentia manent a subiecto sustentata, & in illo accipiantur, non dicunt ab hoc ipsa minus latos subiectos esse sistit, id quoque cum ipso subiecto, ad ut ipsa communia sint intentionis, hoc sustinere ab accidentibus manent. Ecce viri: accidentia manent ut ipsa distinta, dependent a subiecto, quatenus subiecti sunt, & non a subiecto ut habitum illius. Haec doctrina non dum aptomis, in quam ipsa exempla ipsis familiarissima supra allata, instaque ipsos coniugata tum mutat locum pluries ex hac mutatione superficiem, ita locum minus admirabilem, fuisse eadem ut non mirabile ad dii.

Nec inde sequitur, propterea haeretici non gratulantur aptomis Pythagoricis, ut nimis bonis existimant. Dentur quidem, non illae sunt debatae de subiecto in subiecto distinta, ut autem modo aptitudinem chi, posita sistitur hominis, & fa modo aptitudinem rationalis in alio subiecto sistitur at inequitis vel, hoc autem in positivis est, quia eadem fa substantia in potest hic in di species diversas sistitur. in aptis autem quantitas huba species diversas sistitur, sunt ipsae manent in subiecto, non plures in numero.

Duplici alienia solet accuraxi difficultate praesenti: 1a patis planissibilis transitus ab eximio doctrae pacentis ipsi substantiae et actuis magis per modum extremi primo, & ultimae intentionis positionis vere accidentalis subiectae praeter in mate in secundum, quia fa substantia in potest actu, & imponam mate in di posita. Iusto huic modi doctrina regulata accidentia quae Magoativa: accipiuntur in subiecta a quam accepto magistra: in a quatenus, in alia quae vinculo sedetur magnitudinis, & quatenus sigla. Nam homo denominatur intellectus, & a mala, quin intellectus, & amor subiectus in tota homine, & calidus, & claudus, quia cla ratus, & bolvipes totis hominis apicat, sic totus homo denominatur a quantus, exo quantus in solamate accipiatur.

Est ergo mate subiecta ab quatenus quo accepto in accidentia, ac tia subiecti ad partialis, & denominationis, cui denominatur accidentia, & dispositio: a positio vero et subiecta quo & totabe, & per quam denominationis, quia mate in tam, aut accipit quantitatis ipsa exte, quia ut ipsa cui aliis accidentibus opposita dispositio. ad 2a quationis dictae accidentalis in tributione accidentis: in exductione mutata: in illis augmentis, & ad alias quationes, apta mates, ipsi substantiae et dei actuis magis, quatenus, & per se in tendentia a mate, accidentia vero dispectu ipsi substantiae et dispositionis mutantis, & in tentia mate, accidentia substantiae et actuis. solutio quodlibet e maxi in via Exim, & ejusmodi, ista quos mate habet ipsa est abs de ad pa sit ipsa, & simplicis actuis. Aliter tamen ipsa dispositio quae accidentia, omnia augmentia in tota dispositio mate, in habentia quamodo ratio nis poliis accipiendi, & per modum objectionis secundo: utrae in habentia quamodo rationis poliis mpo accidentia & dispositionis ipsa: difficile est ipsis quod ad rationem poliis accidentium dicendi: quo ad id quod est objectio ad accipiendi dispositionis: alia non subiugata accidentia: solutio est ad poliis & dictis, non insta alia mate in potest accipere accidentia ipsa, in sit actu ata poliis tali. in tamen in parte accidentia non accidunt in mutant in mate, quia quibis, per quae dat ut actus ipsi substantiae hoc in quibus ut quod a poliis ad accipiendum ut mutae pura a dictis.

Accipiuntur ergo accidentia, ut actuata per ipsi substantiae, licet denotantur dictionis in quantum ad substantiam, secundum vero rationem poliis in baptismi, ita rationes poliis accipiendi unicae mate sic in 1a adversaria accidentium subiectum quod in mutantur accidentia et dispositio substantiae, & etiam substantia quod, quia ex hinc in parte substantiae et rationem poliis acceptionis, quia substantia per accidentia ut rationes poliis substantiae, & ut dictionem accipiendi: sic tamen voluntas in mutantur cuius in anima intellectiva, quia accipiatur in intellectu: similiter in mutantur difficultatem in per dictionis sit dictionis, ut dicantur potest.

Tradit hoc solutio ab Eminenti Doctore quinque in pagina numero 37, & quantibis, extremis ipsis ut adversaria nomine dicta ab illis et quabilis in pura dicere difficile. 1a ita allata tamen sic in augent: ut mate index in, mutantur accidentia accidentia divisa substantia aliae in pari existimi: sed id est ergo. sed in potest per se in substantia, & de tum accidentia in est simpliciter, & ut dispositio aliae existimi: ergo: 1a patis: per habet ut dicitur ut mate accipiat accidentia, ergo. accidentia: ratio pictum mate id rationis poliis per ipsi in illa intra bonis substantiae: sed solum id per ipsa mutantur dentur et accipiat alia quod extrahi dominii, ergo.

hoc in videt id potuisse mate in eius solutionis, quae difficultibus in pugnam difficilis in minis solida, quo. Ita doctrina libita illa in pugnat. ad 1a ergo in dominis: ad 1a rationem distinguo maiorem sustentari in dicunt accidentia in est ut causam extrinsecam alis decima: ut calida poliis est accidentia in dicunt. ad 2a dicitur in tamen in dicunt. solutio admiti Eminentissime, denominationis potest iusta quos cum ratione alis unica, sed mitatis, species causae, & materialis exigit est, in mate 1a est causa materialis alis substantiae, & quin per se, & ex, ut dicitur in tamen esse est. ad 3am rationem negaco: ad 4a rationem pari. Ita mate dicitur dominii: solum in aptitudine, & ex pelle in accipiendum actu: habentia ut dicitur: actu habentia ut poliis accipiendum & in quo mutantur, & ex quantis solutio causa stat ex dictis.

In quinto. utrum accidentia alia omnia per quantitatem accipiantur in ipsa quantitate in substantia? omnissima 1a poetis omnia accidentia omnium accipiantur in quantitate: tum quia accepto in mutata in quantitate, & mutata in mate, in per ut mate denominetur dispositionis ipsa ex accidentis; tum quia a poeta naturali introducit natura liter accidentia aliqua in hostia sacrata, ut calore, ergo hic dicitur subiecti naturali sua accidentia aliqua, nihil accidentis, alias per mutata accidentia, quae in accidentia: sed nulla aliud ipsa accidentia subiectis ad hoc commune; ergo alia accidentia per quantitatem in mutantur accipiuntur in quantitate, & mutata in subiecti. accipiantur accidentia ad ratio in mutantur accipiuntur in subiecta sunt ipsa dictis rationis relationis aptantur, non illa accipiantur accipiuntur in media, in quibus dicunt. 2a mo.

q. 5.a quod nam sit principium individuationis

lat sine vis ad nausea aptitudo aptitudinis ad rem dubia. ab alis vero, nec verbis dicitur illo propositi. ~~quam~~ ergo aut mutata vel ad rem dicta, & quae ad vestram utilitatem necessaria

videtur in speciem individuam reducenda. Sed ut id ipsum exponamus, quod sicut triplex est divisio, generica nimirum, specifica, et individualis, ita triplex etiam est unitas: generica, quae negat divisionem generis; specifica, quae non potest dividi in plures species, et numerica, sive individualis, quae negat divisionem unius singularis individua. De hac unitate constitutiva nunc inquiritur, et sed adhuc ad divisionem unius singularis individua. Scire oportet non dubitari de principio intrinseco, quod est causa efficiens individui, nec de principio proximo, quod est ipsum suppositum, sed de principio radicali, et remoto. Inquirimus ergo a qua radice entitatis dimanat, quod Petrus sit Petrus, et non Paulus, quod haec aqua sit haec, et non alia. In qua re 1a sententia docet perfectas spirituales perfectas individuari per conceptiones ... in materialia accidentia per subiectum, et omnes perfectiones dicentes ordinem ad materiam, per materiam ipsam signatam quantitate. Ita Thomistae: discordant tamen in explicanda signatione, seu sigillatione materiae. Aliqui enim docent materiam sigillatam importare in recto materiam, et quantitatem, ut unicum radicale principium individuationis. Alii sentiunt materiam sigillatam solum importare quantitati denotatam. Alii docent quantitatem importare in recto, et materiam in obliquo, et hi affirmant consequenter quantitatem individuari per propriam entitatem, materiam per ordinem ad quantitatem, accidentia per subiectum, et substantiae per denotationem ad quantitatem vel materiam. 2a sententia docet omnes individuari per extrinsecas circumstantias, et affectiones, videlicet, loci, temporis, causae etc. Ita Nominales quidam. 3a affirmat omnes individuari per se ipsas. Ita Durandus. 4a tamen defendit quamlibet rem individuari per propriam entitatem secundum gradum magis determinatum ipsius. Ita Scotus cum suis, Jesuitae communiter cum Eximio Doctore, et plerique illustrissimi Abstracti:

Nos Dico

Principium radicale individuationis cuiuscumque rei est ipsa res secundum gradum magis determinatum, et quatenus reddit rem omnino indivisibilem in alietatem. Nos hac indicat Thomistis ad verba Angelico M. Sed in illo habet fundamentum q. 1a de anima articulo 10 ad 2um ubi haec habet: Dicendum quod unumquodque secundum idem habet esse, et individuationem: sed quaelibet res habet esse per propriam entitatem; ergo et per ipsam individuatur. Etiam sic loquitur de substantia 1a parte q. 29 arti 1o: substantia enim individuatur per se ipsam. Probatur ergo ratione in vivita in dicto testimonio; quaelibet res eo est individua, quia est una unitate numerica: sed quaelibet res per se ipsam est una unitate numerica; ergo et individua. Maior est certa, quia ecceitas individualis, sive individuatio est indivisio unius in se, et divisio a quolibet alio: eo namque unum indivisum in se, et divisum a quolibet alio est esse unum numerice. Probatur minor: quaelibet res per se ipsam est id quod est, et non est aliud: sed entitas quae est, et non est aliud est una unitate numerica; ergo. Confirmatur: secundum ipsum commune genus sumitur a tota entitate secundum gradum magis communem, et differentia ab ipsa entitate secundum gradum magis determinatum; ergo individuatio sumenda est a tota entitate secundum gradum inferiorem omnibus. Dices: distinctio individualis est pure materialis: sed distinctio pure materialis sumitur a materia habente ordinem ad illam; ergo. — Distinguo maiorem: duplex enim potest intelligi materia, uno modo per contrapositionem ad distinctionem specificam, ita ut sensus sit quod distinctio individualis sit inferior, et minus specifica, et in hoc sensu vera est propositio: alio modo ut stant sit distinctio quae est solum ab entitate, illa, quae stricte dicitur materialis, et in hoc sensu falsa est, quia talis distinctio est passio entitatis individui, quae ad quamcumque entitatem sequitur diversimode in propria progenie.

2o Dico: materia non potest esse haec entitas individua, nec per ordinem ad formam nec ~~per materiam~~ quantitatem. Quoad materiam 1a probatur: ergo per se ipsa est individua modo quo potest esse individua. Ac quoad 2am partem probatur: materia 1a secundum vera sua unitate numerica in specifica est indifferens ad omnes formas; ergo a forma non individuatur: probatur: Deus potest producere materiam sine quantitate; ergo materia non est individua: sed neque a quantitate sigillata, quia supponitur sine quantitate, nec a quantitate quae possit sigillare, quia materia illa est indifferens ad plures quantitates, et saltem miraculose potest plures recipere; ergo.

per ordinem ad ... rati; +

Solbuntur Argumenta

Obiicies 1o Philosophum 5o metaphysica, textu 12 ubi haec habet: alia secundum numerum sunt unum, alia secundum speciem, alia secundum genus, et alia secundum analogiam: numero quidem, quorum materia est una. Supra quam D. Thomas lectione 8a: materia enim secundum quod stat signata est principium individuationis formae, et contra hoc habet singulare, quod sit unum numero ab aliis divisum. Idem ipsum expresse docet 1a parte q. 3a articulo 3o et quodlibeto 5o articulo 4o, pluribusque aliis in locis; ergo iuxta D. Thomam principium radicale individuationis est materia non secundum se sumpta, sed ut signata quantitate. Pro solutione advertite quod distinctio individualis duorum intra eandem speciem potest sumi dupliciter: 1o pro distinctione faciente, quod unum hoc sit, quod non sit aliud. 2o pro distinctione faciente, quod unum, quod in se non est aliud, quoad nos etiam non sit aliud, ita ut possimus decernere, et numerare alteritatem. In 1o sensu habetur distinctio individualis a propria entitate cuiuslibet rei secundum gradum magis determinatum illius, in 2o vero sumitur a materia quanta quantitate se habente dispositive, quia nos non possumus discernere, et demonstrare distinctionem individualem illorum quoad nos, nisi dispositiones existentes in sibi quae non percipiuntur nisi in notas sensibiles suorum obiectorum. Sic se explicat Angelicus Praeceptor opusculo 32 capite 3o dicens: ex hac materia, et ex hac forma fit individuum substantiae, non tamen est hic, et nunc demonstrabile, sine dimensionibus determinatis; et ideo dicitur materia ~~suscepta~~ sub certis dimensionibus dicitur causa individuationis, non quod dimensiones causent individuum, cum accidens non causet suum subiectum, sed quia per dimensiones certas demonstratur individuum hic, et nunc, sicut per signum proprium individuorum. Gerimus ergo iuxta D. Thomam esse hoc numero individuum substantiae ex hac materia et ex hac forma independenter a dimensionibus, quibus non agnoscimus esse hoc individuum substantiae ab alio indistinctum, nisi per dimensiones, et notas sensibiles quantitatis. Arguitur 2o: sola quantitas est principium multiplicationis numericae, ergo et principium distinctionis individualis. Antecedens: sola quantitas est principium divisionis: sed principium divisionis est principium multiplicationis numericae; ergo. — Respondetur divisionem unius individui ab omni alio sumi per carentiam identitatis, cuius quaelibet entitas est causa, quia distinctio est passio entis;

[illegible] quibus est unitas, 2du quadruplex [illegible] omnib. è principium divisionis, sive distinctionis numericè: Dicitur tamen quantitas principium visionis sensibilis; ergo ad summum infertur quantitatem esse principium distinctionis numericè, sensibilis, accidentalis, quoad nos, inquantum postremis materialis principium imponimus hoc ab alio distinctis, nisi dependentia ab accidentibus sensibilibus. Arguendo: principium distinctionis specificè quidditativa, è distinctio principium distinctionis quantitativa, sive numerica: sed fa è principium distinctionis specificè quidditativa; ergo sola materia signata quantitatis è principium distinctionis quantitativa numericè sumpta unitatis specificè: 2 patet: materia 2du mundum fa. solùm principium distinctionis pluris: sed reliquo ordine ipsa ad materiam tamen materia 2du mundum pagina fa; ergo ab ipsa tabula sive fa è individua. Ultimò: materia inquantum, è fa è quidditat.: sed principium distinctionis numericè, quia distinctio è ipsa actus; ergo. Respondetur quidditativus, solùm vocatur alitur distinguitur a principio distinguendi numericè, quia hic per quidditativa, è hic, scilicet, quia per tabulam tabularitatis, è per litteram intellectus è ecclesia distinguuntur individui, humanitas in specie, è animalitas in genere, hic ad formationem dicimus, quod in sensu materiali materia 2du principium distinctionis pluris, materialis, sive numericè quia materia pessimi pluris distinguuntur per ab ipso, è individua alitur a quale; quibus loquendo in sensu pluris materia distinguitur materialitas, nisi ratione eccitatis, nec eccitas distinguatur pluris nisi ratione materiae. ad 2m ratio dicitur materiam, è fa non distinguit sinit vitium numericè, nisi distinctum quantitatem è ex ubi dicitur stat, an materia exis, è ratione sui est potitè distinta numericè ab alia, quibus ratione non habeat materia per partem individuationis, aut alitatis.

1.6.° Ultima dispositio ad fa substantiae generationis ab ipsa fa. S. ecclesiae explicatur tribus, è ut fatetur sententiis.

Dispositione aliis ex parte vera, antecedentes intro dictionem fa in materia, aliquis ultima è secundum rationes ipsa fa introductionis: Dicunt ex ligno ut igni per exprimi introductum in ligno aliquid quod gradus calores disponentis materiam illius ad recipiendum fa ignis, è huiusmodi calor è dispositio quadrupla ad fa ignis, prior è fa in materia: in quo solutus instantis generationis fa ignis existit in materia calor in summo, dici solutus calor ut octo, hic materia ignis ultimo disponitur, è summus ad recipiendum è fa ignis, è huiusmodi calor, è sic distributus in omnibus disponitur esse ratione hoc subiecti. Ad 1 extinguitur tamen è inquam non loquitur de efficiente strictè, è aliquando, sed efficiente inquam prius, è dominantiae fa ipsa: Ex quibus ergo, ultima dispositio ad fa substantiae dominantur ut fa ignis ab ipsa fa ignita. In quorum fa 1.° è negativa: è ad mentem Scholastici, è Doctoris Capuloxii, quibus adhaerit Iesuita, è multis cum Cosmo Doctore, è rationibus sententiis nostris Ill. Cuvel, Ioannes astrophima, è Arzufo, concentris è illustrissimis illis in materia disputata, apparet vatta è omnis intra phomistas, illis è ex Scotistis vel Ipsis Valentia, è ex Nostris aliquis in quibus clarissimus Cexda, è Monida.

N. 2.° Dispositio

Ultima dispositio ad fa è efficientia è emanativa ab ipsa fa ad quam disponit. Ex ratione hac statuit mutua sanctitatis entia fa, è ultima dispositione, ut nuncupatio disponendum ut fa ignis è ultima dispositione in genere causae efficientis, è ei illa postrema in efectus causa materialis disposita, tradito ex parte ignis ex vi ipsius ab Angelico Doctore per fluxibilem in locis, quibus gratia vocatur omnis habetur unicè, è exprimitur in materia gratia axiomatis 3.° ad 2.° libri: Calor qui fuit disposito ad fa ignis è efectus fluens a parte ignis in quantum ignis.

Probatur ratione: calor in summo è ultima dispositio ad fa ignis: sed calor in summo è manata ab igne; ergo. minor vera certa, quia calor ut octo, in summo è prior ignis, quod fa ab ipsa ignis è manans. probatur minor: quod ex prior materia vera ignis fa ignis è ultima dispositio ad fa: sed calor in summo applicat materiam ut recipiat fa ignis; ergo è ultima dispositio. Maior certa vera, quia nulla fa potest naturaliter recipi, nisi in subiecto ejusdem. probatur minor: calor illi applicat materiam ut recipiat fa ignis, quia nihil illa ultima potest ad fa ignis: sed solum calor ut octo ut dicit materiam ultimo disposita ad fa ignis, quia solum illi capitis ut ratione disponitur, sive omnimodo fundamentati; ergo.

Respondetur: ultima dispositio ad fa ignis unicè causatur ab alio igne, seu a calore illius principalis causati calor disposito ad materiam ut aptam ad fa substantiae ignis. Solutio [illegible] vera, sed quatenus ad rem è absolutè falsa: si enim solùm ageret calor ut octo, pro certo effectu vera ab igne generati, ut generatio verificatur, quia causa tunc producitur, ergo producit fa ignis; falsa autem è, si ageret fa calor ut octo fa certa ab igne generati, ut alterati, in quo solùm sensu calor ut octo è ultima dispositio ad fa ignis: calor ut octo ultima dispositio ad fa ignis è principium ignis: sed principium ab igne generati; ergo calor ut octo non è efectus ignis generati, ut alterati materiae ad fa.

Secundò dicuntur duae quia, calor illi ultimo disponitur ad fa ignis, prior ad fa ignis, ut [illegible] calor ut octo è principium ignis. Ita argumentum: calor illi ultimo disponitur ad fa ignis, è exercitus omnis fundamentati: sed solùm calor ut octo potest omnino exercere fundamentatis; ergo calor illi è calor ut octo: calor ut octo è principium ignis; ergo. Ultimò, in instantis potest esse tunc calor alius ultimo disponens, è partes equa, quae accidunt tantum habere solum numero distinctae non positae naturaliter in locum maximum in codem instanti eadem fa subiecti; ergo, in eadem fa è, quod in eodem tempore fa ignis, quia non è ultimo disposita, è calor ut octo, quia prior ignis ultimo disponit.

Aliarum rationum quarum ratio: Itaque mutuaque cendentia mutae inter fa substantiae, è ultimae dispositionis, ultima dispositio potest è efectus fa: sed non sequitur, quod ultima dispositio ut prior fa, è quod fa ut prior dispositione; ergo. maior certa.

quia ad veritatem requirit factum et extra repugnantia mutuo praecedentia. Quare magis praecedit
pars divisionis, quae est ipsum esse causae materialis, et praecedentia quae sunt causae efficientis
et finis magis mutua causalitas, ad veritatem requirunt quae mutua praecedentia et extra
ordinem temporis natura: sed ista praeter ordinem temporis, ergo non potest mutua causalitas
causae, non potest mutua causalitas; ergo.

Tertio: mutua non requirit mutuam causalitatem causae
divisam genere, alia ea ad missa intra causam materialem, et formalem, idem quod intra efficientem et finalem,
ut intellectum, et intellectum; illa tamen requirit intra finem, et ultimam dispositionem: quia praerequisita
causae efficientis et intra ultimam dispositionem, quemadmodum supponatur esse finis, nec esse finis, quemadmodum supponitur
ultimam dispositionem. = sed ista usurpantur ultima dicta in organicis, ergo non adhuc in universo:
quia libertas actus tantum non ista esse requisita praevia, et intra finem, sed actus tantum efficientem
facit causat praesentia finis; ergo data mutua causalitas in diversis generis causae.

Quarto: causae substantiales, quae praesentantur, et intra
dispositionem generis materialis dispositione: et intra ordinem praecedentia generis
causae formalis, efficientis, et finalis. Id quare exemplo, quo ipse utitur S. Thomas: aqua extra ignis
praecedit aerem ingressum causae materialis, et tamen ab aere ingressum causae efficientis;
non recedit ignis aqua, quia aer ingressus, lignum ligni fecit causa efficiens, sic aer ingressus
quia fit extra aqua ignis lignum ab ignis materiali dispositibus. ita de aliis, nisi ordo
intentionis causae, et dispositionis ad susceptibilem animae: sed organi facit efficientem quemadmodum animae;
ut dicit S. Thomas tract. q. 76 articulo 4 ad 4; ergo.

Hae exemplae quantum extra aquae ad solutionem:
quia mutua causalitas intra dispositionem, et finem generis causae materialis, et efficientis: sed
haec repugnantia quare exempli, aporiae; ergo: et sicut causa efficiens requirit esse ad causam
dari, ita causa formalis substantialis; cum intra ad existentiam formae tribuat materiae esse ingressum causae
formalis, et nemo dicit, quod habet: id causa formalis substantialis causat materiam in suo genere, et materia
causat ingressum causae materialis necessario; ergo.

Sunt, qui dicunt ultimam dispositionem dari
manere aqua, quia alias daretur mutua causalitas non solum in diversis, sed in eodem genere causae:
Causa materialis dispositionis: sed aliud dispositio ad finem dispositionis, et causa materialis finis, ergo. = sed ista et
non repugnant mutua causalitas in eodem genere remoto causae: ut patet in causa finali, quae
bonum dat bonum exercitium ad ducem, ut ad finem cuius, et bonum ducis adiuvantem, et ad finem cui: sic causa
formalis materialis susceptivae, et materialis dispositionis et diversa repugnantia quia causae materialis
esse intra subiecti generis remoto; ergo.

Solutio opposita

Propter quia aqua aqua, quae praesupponitur necessario ad finem: sed ultima dispositio ad finem praesupponitur
ad finem; ergo aqua non potest ultima aqua. ona et centa, quia, quae necessario praesupponitur ad finem requirit
et illa praesuppositio: quare quod ultima dispositio ad finem dispositionem finis, sed materia
necessario praesupponitur dispositio ad susceptionem finis; ergo, sed ultima dispositio necessario praesupponitur
ad finem. opa materiae: dispositio unicae regulariter ut esse ita pa: sed dispositio ita ut esse ita pa: quare
venit efficiens; ergo non venit. probatur mi: ne venit efficiens ad praesupponitur esse ipsum pa
quae ad ultimam dispositionem, quia omnis causa efficiens praesupponitur esse ipsum; ergo
ultima dispositio requirit ut esse ita pa, et ape efficiens venit.

Tertio: causa efficiens quae
supponitur esse ipsum, et extraneus suae causae antecedunt efficiens; ergo ut pa substantialis, et illa ante efficiens
ens diversum ab dispositionem extraneus causae; ergo et extra causam materialem. tertio: in pa causa exit
efficiens intra dispositionem esse ipsum, et esse ipsum ante dispositionem: hoc repugnat; ergo. probatur ma:
pa esse ipsum quia est causa efficiens: non esse ipsum, quia non extraneus suae causae, et non extra
causam materialem dispositionis; ergo. argumentum subsumptum in quantum mutuam causalitatem intra
materiam, et pa, quia pa ut potest esse in materia, et materia esse ipsum, et esse
ipsum materiae, quae prior ad causam materialem, et extra illam; ergo.

Omnia quae diversis solutionibus, et
quia vocantur in unum fuit, et quia aliquid implexum et difficultatis in memoria amittit
quae alibi exemplum petitur natura et fuit ut brevior et facilius perciperetur. sed dispositio quod ultima
ultimae dispositionis esse ipsum pa, et finem, supponitur ante causam in eodem instanti esse
ut prius causalitatis, sed calidum ab in bicie se consistit necessario et quod mutuo praecedit et sicut
tabi et adventus ad equivocationem tertium non unum materiae cum pa aliquo bicie in parte materiae, mi
mai quod ut unum exprimit pa, et illa dicit in recto, et quamodo causa aliquo vacuum et non, et tic in
portat materiae in recto, multo tiq et habet in non exprimit materiae pa, et tic intelligitur quod
dicitur.

Haec omnia doctrina in praeter dicta causis, illis ergo oppositis, ad argumentum secundum. Dis
tinguo minor: praesupponitur ad finem. ab uno ordine causae materialis dispositionis secundo: adquate, et
ab uno ordine causae efficientis nego minor: ad quatenus secundum. distinguo minor: praesupponitur dis
posita ab uno ordine causae materialis secundo: ab uno ordine causae efficientis nego minor, et adequate
ad finem quatenus secundum nego minor. ad quatenus distinguo accidens. iam praesupponitur esse ipsum
repugnantia et causae efficientis secundo: sub omnis ratione nego accidens, et distinguo consequens: dispositio
non quatenus est causa ingressus causae materialis dispositionis nego: ingressum causae efficientis
secundo consequens. ad unum contra distinguo accidens: praesupponitur esse ipsum, sub ratione unum in ci efficientem ex
trahens suae causae, et non secundo: et extraneus suae causae proprius nego consequens. Ad ultimum
distinguo minor: esse ipsum, et non esse ipsum ante dispositionem in diversis ordinis secundo: in eodem ordine minor
existit et quilibet ante dispositionem praeexistant causae efficientis, quia ante hoc ordinem causae et
prior dispositionem, sive per modum efficientis in tuti ad generantem, sive per modum habitus: ab uno tamen
ordine causae materialis dispositionis et prior dispositionem, ab illo dicendum. in hoc autem palam
exit tamen non, non maior repugnantia difficultas, quia in eodem quod esse ipsum ante materiam, et causa pa
lis ordinis materiae esse ipsum, non esse ipsum ante materiam in eodem esse ipsum causae materialis
ordinem unius causae. ad tertium, et esse ipsum ante materiam in eodem esse ipsum causae materialis
quia diversum esse ipsum extra causae materialis, sed in quodcumque signo esse ipsum ante, et eodem modo
et extraneus suae causae, et pa. et non proprio quod modo sit ante solutionem, ad quod quinquies ad unum
ad exercitium.

Inferes, cum in ultima dispositione requirantur munera diversa, quorum quaedam spectant ad diversa genera causae. forma enim ut principium terminus primus generationis, est id ad quod generatio tendit, et medium rationis, cuius virtus generativa defertur ad proprietates formae. secundum hoc munus forma est effectus causae efficientis, non illa sistentis, sed ulterius ad proprietates se extendentis: ulterius forma potest accipi ut incompleta, et tunc dependenter recipit subiectum in quo recipiatur, pertinetque ad genus causae materialis. similiter etiam ultima dispositio potest sumi ut accidens praevium connexum cum forma, et secundum hoc munus pertinet ad genus causae efficientis ut effectus termini generationis, et termini emanationis. potest etiam sumi ut terminus extrinsecus alterationis antecedentis coaptantibus dependenter materiam, et tunc [illegible] disponit, pertinetque ad genus causae materialis dispositivae. forma ut est medium quo generans defert suam causalitatem ad proprietates est vera causa emanativa illarum, et in hoc sensu forma ignis est vera causa caloris ut octo, illo priore prioritate causalitatis. secundo vero sensu, ut pote effectus materiae appropriatae sive per calorem ut octo posteriorem, et materia et calorem illam appropriante ad formam ignis. similiter etiam forma in [illegible] sensu dicit dependentiam a subiecto, quam communicat, ut principium emanationis. in secundo vero non dicit dependentiam, sed unice dicit illam concomitantem, et connexive, quia ad rationem effectus causae materialis, et rationem principii effectivi proprietatum ad suam materiam concomitantem se habet, cum nihil horum repugnet [illegible] formali in munere effectus.

Dices: ultima dispositio praesupponitur adaequate ad formam genitam; ergo prior forma genita sub omni munere, consequenter ab illa dimanare non potest. Accipe: uatur: ultima dispositio secundum proprium munus dispositionis habet suum esse prius ad formam genitam. ergo. confirmatur: ultima dispositio non intelligitur habens suum esse, nisi ut effectus causae efficientis; ergo. ad hoc habet esse prius ad formam genitam; ergo habet esse prius effectu causae efficientis, nego antecedens. ad confirmationem dicimus ultimam dispositionem habere suum esse dispositivum attento ordine causae materialis prius ad formam: unde effectus, sub qua consideratione habet esse a causa efficiente concomitanter, et connexive, non tamen praeter formam ad informationem.

Replicabis: ultima dispositio habet esse prius ordine ad influxum causae materialis ut effectum; ergo sub nulla consideratione subsequitur ad formam genitam. accipe uatur: prior quam habet esse ad formam non potest disponere; ergo ante. ad confirmationem constat ex dictis ultimam dispositionem materiae antecedere influxum formae in illam, esse tamen illa posteriorem, ut est vera proprietas formae materialis ab illa dimanans, ut terminus primus dimanationis, et primus generationis, nec ideo sequitur ultimam dispositionem non habere esse quatenus disponit ad receptionem formae, habet quidem esse coaptivum formaliter, et esse effectum formae receptae concomitanter.

Insurges: prius intelligitur forma informans materiam, quam ut principium dimanationis: sed forma informat materiam ultimo dispositam. ergo ultima dispositio antecedit formam ut principium dimanationis; ergo non dimanat a forma: distinguo maiorem: forma secundum munus termini primi generationis, et principii proprietatum, concedo maiorem, et nego consequentiam. sicut essentialiter est forma esse actus materiae, ita est essentialiter esse principium, medio quo generans producit proprietates, et ideo sicut forma est munere actus incompleti est essentialiter in ordine ad materiam dispositam, ita sub munere termini primi generationis, medio quo tendit ad proprietates est in ordine ad illas.

Non quiescis: prius intelligitur forma ut habens suum esse in ordine ad proprietates: sed forma ut habens suum esse actus incompleti, quam ultimam dispositionem, quia secundum tale esse existit in materia ultimo disposita, et esse effectus ultimae dispositionis; ergo. maior probatur: tunc quia operari sequitur ad esse: tunc etiam quia prius est quod [illegible] in ordine ad se, quam in ordine ad suas proprietates; ergo. ulterius: forma nequit intelligi ut principium quin prius intelligatur educta: sed intelligi nequit ut educta, quin intelligatur dispositio, quia quod est forma incompleta, et habet esse talis intelligitur in ordine ad materiam cuius est complementum formaliter, et a qua [illegible] forma educitur ex materia; ergo. duplex est esse formae, sive unicum esse cum duplici munere, sive respectu, secundum [illegible], et non ut principium suarum proprietatum. ne pariter non potest forma esse terminus generationis, et medium quo generans influit in proprietates formae, eo quod influxus generationis non sistat totaliter in forma, sed [illegible] extendat medio ad dimanationem ad proprietates, et de forma secundum hoc munus dicimus esse prior in suo genere, et non intelligi formaliter in ordine ad materiam, nec esse formaliter actum materiae, sed haec omnia unice concomitanter praerequiri ad munus effectivum.

Nec probationes quidquam ad praesens nisi minus urgent: Certum namque est, quod operari sequatur ad esse, et sic prius aliquomodo est esse, quam operari, esse quidem dimanantis, sive actus materiae talis: praesupponitur ergo ad dispositionem esse formae secundum munus primi formae, et radicis suarum proprietatum: subsequitur tamen esse actus in materia recepti, hinc ad confirmationem dicimus, quod forma secundum quod est radix suarum proprietatum, et in genere effectus termini generationis non praesupponit aliquid esse, quod sit prius, quamvis aliunde illud supponat formaliter effectus, vel sub alia ratione.

Ex his ulterius dicimus formam secundum esse formae incompletae existere in materia ultimo disposita: [illegible] in facto esse in munere causae formalis est prior materia, sive munere receptivo in materia et effectus illius in genere causae materialis forma est posterior, sive ratione principii dispositionis est prior dispositione, secundum hoc munus forma existit in materia disposita per modum causae dispositivae formaliter et concomitanter, et connexive per modum effectus. ad confirmationem respondeo, quod licet forma materialis supponat prius causalitatis educative, connexive, et eductive extra omnes suas causas, prioritatem praeter materiam, et illius causalitatem, quamvis non causet materiam nisi ut [illegible], ita etiam forma nequit intelligi ut principium, quin prius intelligatur ut educta, attento ordine causae materialis ex quo educitur, attento tamen ordine causae efficientis se educta se habet concomitanter.

Solutio fortasse non incongrue stat in statuere inter formam materiam, et dispositionem ordinem causae efficientis causae formalis, et materialis: si solum attendatur prior est forma, posterior terminus generationis, et sequitur ut dispositio ut posterius termini a forma dimanans, et sic [illegible] attento hoc ordine subsequitur proprietates: materia autem in hoc ordine non requiritur ut causa quia non est effectiva, nec ut effectus, quia non efficitur: sed se habet per modum termini cui forma communicatur: si attendatur ordo causae formalis, et actus materiae, materia est posterior subsequiturque dispositio, et forma est prior. si attendatur ordo causae materialis receptivae materia prior est subsequitur dispositio et forma est ultima. et denique attento ordine causae materialis dispositiva, dispositio prior est ut potis, causa et forma ut posterior effectus, quae posterior, quae dictis me talem satis prius est effectibus argumentis satis [illegible] solvendi, si rite applicatur.

[illegible] quaestionem quomodo pariter[illegible] [illegible] 2a de alteratione et qualis motus deserviens ad generationem

Dis. P. 2a De Alteratione et de alijs motibus deservientibus generationi. Q. 1a Quomodo fiat intensio qualitatis: S. Ec. 1a notantur aliqua de exitu, et impugnantur sententiae.

Sextus de generatione substantialiqua fit substantialis adquirit, et corruptione quae amittit, fit autem alia generationes accidentales, quae fit aliqua accidentalis et ducit, quae ducitur ad quidditatem, quamvis illis subiectum fit simpliciter aliud. omnes tamen pertinent de generationes et sunt sub alteratione latiore accepto, nimirum et motus ad qualitatem, qui motus ad ducit intensionem et remissionem et alterationes; vel motus ad calorem, ducit calefactio, ad frigiditatem refrigeratio, ad humiditatem humectatio, ad albedinem, et nigredinem dealbatio et denigratio, et sic de alijs. Alteratio ergo multiplex dividitur in 3 species, nimirum in simplicem, in mixtam et in remissam. alteratio magis, enim motus ad qualitatem, et ducit subiectum vel nisi posset ad qualitatem triplici motu, in tres dicuntur species qualitatis alterationes, dixi triplici motu et ipsorum ad qualitatem: quia subiectum transit de qualitate ad qualitatem, vel de humiditate ad siccitatem, et frigiditatem in eadem qualitatem, vel de calore ad magis calidum, et de minus calido, et de magis calido. 1129 subiecti alteratur per alterationem simplicem. 1129 quantum nomen. 1130 vero per remissionem. his ita certis et annumeratis, quae fit ut qualitas sit tantum in uno subiecto, et intensitas adalia, si qualitas est materialis, et ad plura obiecta, sit qualitas intentionalis vel habitus, et potest.

Et ex assignatis motus speciebus et ratione patet. similiter dubitatur tamen quomodo fiat alteratio in intensiva, sive intensio, nimirum quomodo qualitas, sive quomodo fiat maior intensio generis qualitatis. circa quod miscentur opinationes doctorum. Eg. dicunt enim, et ab antiquis creatis ad nostra tempora, qualitates intensibiles generatione accidentalis, et aut fit quidditatis per excitatione ex latentibus et virtus in ex facto, et substitutione novae per excitationis: et aut fit amplificatione et antiquata, et tamen solvit dubium in explicatione enim multiplicatione, quomodo fit per alia accidentia, et motio, et diminutio, et quae accidentia, et quia qualitas intensibilis in quantum in quantum subiecta nihil, nec fit distractio: sic fit intensio et quae et, et fit in die in die in minima fuit in diminuta magna, in quantum nihil fuit et, id novo absolutum et diuina, et stulta enim in ex facta, et alia per excitatione substantiae ultimum intensio fit modo et stratio, ac ex minis: sic calor per excitationem naturae fundatur et tantum excitationis, et per excitationem et diuisionem in ex facienti, quia in quantum calefacta, quae per commissionem diuersae per excitationem calorem, et potest ad quidditatem cantaque diuina calorem in ex facienti; ergo.

Alia referuntur sed: Quae placita supra relata, quae esse in scholis vigentalia communiter, et qualitatem. Aliorum enim docent omnia qualitates quantum quae in intensa et intensa et in diversis et nulla intensio posita ex gradibus, et in qualitatibus partialibus; aperiatur ergo intensionem esse tres, et hoc, et de gradibus qualitatis simplex in diversis et magis frameta, magis ex ducitur, plus per excitationem perfectum et actu, et subiecto: sicut et ducit qualitatem intensiorem per maxime ad capacitatem in subiecto. in explicando autem, quid sit maior hoc ratione cuius qualitatis, et in quo existat, et de eodem fundamento et vel magis, et tuetur per excitationem et in primo eandem et subiecto et ducta quidditatis et ratio claxum explicat: et quia in genere mihi ita cabuit et sic suadeo canae.

Schotus adfirmat: Dicit tamen intensionem in calore vero. plures per partialis caloris, et exactionem minus ad alium per matrem, et intensionem caloris totalis. ~~quam~~ et tamen huius 114 Autoris et ita intensio di vis: plures nae cum Exemplo d. Dicunt quae fuit istos et ethicos et dimidiatum et dimidiatum et specie in adquatum et intensus, et quitus ascendit 119 gradibus necessario, et quantitatem et sic de alijs. et Schotus et fundamentum Jesuitae cum Vasquez quos impugnat et gradus istos et homogenos similes, et eius diversi et, et quatenus et 119 et in eadem, et 119, et in potentia 119, et 39

Nota Dubio.

Qualitas intensiva et remissiva et quae gradus adquirit, sive partialis qualitatis et

ad partialis qualitate: solet hic sive fuldeci quaestionem philosophi, et philosophi et metaphysici, et intrinsecus, et mobilis positiva, et intrinsecus: sed per calorem intrinsecum adversus et physicus, et intrinsecus, et mobilis positivus, et intrinsecus, et inductivus, et physicus, et intrinsecus. magis et quae et et tres positivus, et intrinsecus, et expositio et positivus, et intrinsecus, et ergo mobilis et positivus et physicus, et intrinsecus, et expositio et positivus, et intrinsecus, et intrinsecus, et magis calidum, quia non est existens; ergo.

hoc ratio: calor est intensus, et subiectum est magis calidum in magis intensius, et aliquid modo calidum et intrinsecum: non est aliquid modo existens, ante instans intensionis; ergo. magis certa, alias intensio sit ex intensione. nihil quia per notam et quae: implicat calorem intensum, et subiectum est magis calidum, quia non existat, actu intensive et activa magis calidum: sed ante instans, intensionis actu intensiva et activa magis calidum, et ergo calor est intensus, et subiectum est magis calidum et aliquid modo, et existens et alter ante instans intensionis; ergo dicit calor intensus et aliquid modo et novo et actus.

Ergo dicit 1a. fluxus intensus thomistae cum Cajetano subiectum nihil et novo ad omnem instantem intensionis intensiva et intensus, non est calor et quae existit et quatenus et notat novam actionem intensionem.

magis ratione caloris in subiecto calido, et in quo magis calidum, sicut in primis quibus
nihil subiecto abiecto unione ipsius et aqua distincta. Haec solutio potest videri aliquis patro
nis adeo impugnata ut in praecedenti pactura notatum, sed hic novum, sed abusus eiusmodi.

Ad primum impugnationem ex quibusdam exemplis quae vitia adulationis: exempla calor multi
magis, quia calor in subiecto abiecione distincta implicat augere subiecti calidum, q
nam hoc accipiat per accidens a calefactione similia ergo dicendum, ad licet calor in
transeat unum a subiecto abiecione distincta implicat ad augendum illum magis calidum,
quam accipiat per accidens ab actione in ipso. vagetur: licet magis, sed manifestum non omni
bus distincta implicat magis unum causa, ab ipsa quae augmentum, per accidens, quia non notum acto
nis, et actualis causa ab ipsa existentia antecedentem magis; ergo exemplum calor intensior omni
ata subiecto in omnibus distinct a calefactione subiecti magis augmentum ab alia quam non notum
actorum quia cum acti calorem antecedentem habitum; ergo ex exemplum non tantum.

Secundo solutio apertum illustrat sexta ratio: oculis enim cernitur lux clarior meridiano, quia augmen
tantur omnia: calor intensior in vino subiecto, quam in alio, et in eodem subiecto
modo ut ente dicta, modo mutata. aliquid ergo et modo actus: nunquam excedit alibi
impugnata solutio, simul et quod denominatio intrinseca apparet nobis per accidens, ut
quantitas nobis aliquantitas, ad quod denominatio modo ut stat: sed denominatio
magis calidum apparet nobis per accidens subiecto calido; ergo. Quantum ad: per accidens ad
intima impugnata ut alterabile homogeneitas, quia homogeneitas; ergo a simili. vagetur: Di
homogeneitas dicitur esse in natura alterabilis autem aliquid nisi esse quomodo praemisso co
rupondit, quomodo magis in tunc augetur: sed primum nihil denotat ad subiecto, aliquid in
corporeitas, quomodo ut esse quomodo praemisso, quod in tunc augetur: non tunc ita theologorum pla
cetis. Homo in actu perfectus justus per actionem divinam causatur gratia; Deus.

Ad secundum aliquid ad venire ipsum intensius, non aut aliquid nobis calorem, sed
nobis per accidens modum unionis calorem per quem existentem, et subiecto. — sed extensius: et ad
venit in nova modum nobis autem per quem existentem, et ad. — tamen accidentia
solum numero distinctae est in eodem subiecto, quia ad vice laxius in placere. patet illatio: quia
unionis illam in recipere ipsum, aliud calor in tunc, et calor numero et diversis ipsum
cipere. Si cum varia et caetera ipsum: ergo venit nobis calor per quem existentem distinctum.

Altamin: Secundo quia calor diversi per accidens ad modum illius unionis: sed ad modum calor
plus ut quia. calor diversi per accidens ad modum calor; ergo per modum calor, ad venire per accidens. sed
dicitur esse per accidens per ad venire modum; ergo per modum per accidens. Quantum ad: modum sumit sua per accidens ad modum ipsa
ratione, modi dicitur nota, modum autem: modum sumit sua per accidens ad modum ipsa
ta; ergo modum per accidens unionis diversi mutata, et per accidens in ipsum.

Altamin: Tertio nobis illi modus tribuit calori nobis vim impermutabilem in 1129 ergo per modum
ad venire in aliquem vis impermutabilis calori; ergo nec calor in. quod quia: vis im
formativa calor est ipsa entitas, amplitudo calor: sed in amplitudo vis impermut
tabilis; ergo. 1149 dicatur sic impraut; ergo ad venit nobis calor: quia sequa. vis im
matrix calor est distincta a calore: sed ad venit nobis vis impermutabilis; ergo. Ad di
cendum subiecti in quantum intensius habet aliquid denotat per modum illius, et in 1149.
habet nobis qualitatem. 1129 ergo subiecti in magis qualificatus, sed non ut magis modi
ficatus. Quantum ad: ipsum plus modi est modificatio: sed subiecti nihil habet ut denotat
homogeneitas nobis; ergo subiecti per ad venire modi hunc ut magis modificatus.

Aliquid quia impugnata solutio: dicit aqua calida ut ignis, aut ferro calida ut
quinque, in ferro tantum modi ut ignis, et ferro calida ut quinque; ergo nec
intensior per ferro tantum modi ut quinque, et ferro calida ut ignis. patuit
quia, quia per ferro naturale quidem modo quod per ferro in tantum. Quantum ad: ac
cidit causa quia ut ita modi ut quinque calori remissa, in incorporeitate aliquid remissa
a aqua ut vitata in ignis, magis quam in quinque distantia; in unum in aliquid aliquae causae,
ut cum thomistis quibusdam stata dicit: in aqua calida ad quia per accidens; ergo
in ferro modum ut quinque denotat ad venire calor remissio. Quantum ad: quia ad ultima
pte: modum ut quinque calori remissi non potest causare in instantia remissionis aliquam
calida ut ignis, quia in illo instantia in esse ut a aqua calida ut ignis, nec etiam aliquam chali
bae ut quinque, quia ante modi ut quinque a aqua in tantum calidae; ergo. Aliquid
pluribus ipsum solutionem ultra impugnata: quidem enim dicit in intensione ad veni
re nobis intensionem qualitatis, ali nobis existens, ali nobis exaggerationem, sive aggrega
tionem, magis subsistentia subiecti plus quam proportionalitatis ipsius aut ipsum, ali
nobis ductionem ipsibus intensionis et successionis, et magis ali praemissis qualitatis intensi
ta, in nullo huius omnibus vocabus et intentis, operationem utinam. unum tamen venit in
apparendo qualitatis ~~pro~~ intensionem per accidens: sed quid quidem dicit de visione, et de
venit ad ente ad subiecti minimum mixtum. unes participationem voces ipsum ab
impugnatis solutionibus distinctis: sed quidem enim ad unum tantum intensionem ad ente
qualitatis participantem aliquid unitatis vigentis, et in 1129 vagetur rationem propriam
sexta Caietano. 1149 impugnationem in magis aequalis.

2a 3a 4a

Quadrus qualitatis intensiis et homogeneis: Quantum ad: quadrus ipsum et species, et
dominus intensis similis potest ad ipsum qualitatem intensiis; ergo ipsum excedit ad sexta
ut species distinctio quadrum: accidit quantum: nudi et subiecti unum ente octo quadrus
nobis calor, subiecti in magis calidum, quia per unum quadrus: sed de magis calidum
et venit aqualitatis intensis; ergo. Quantum ad: subiecti in magis calidum duplus habet
calor in eadem: sed subiecti plus habet calor in eadem unum ente octo quadrus. quia
unum; ergo.

Quantum ad: sed quadrus est ether genus, et aequalis in proportione exclusi
ex in calore et octo sicut quadrus calori; ergo et adventum entis cum intensis
specie et intensio ad mentis quadrus. accidit: quadrus ut et species distinctus ab
alis quibus stimulat per accidens aliquis: sed hic species exclusit et alii, non in alia ex
Cone in hominis ad distinctum tres animas distinctis, sed quia anima rationalis
sup cio aliquis; ergo. vagetur: duplex lucem animus distinctionis simul applicata
est et apparet et hic est lucis clarior, et plus vocetur in particulis simul velocis cum
sat ma. sumoxi.

ergo gradus eius, dixerunt posse intensionem esse.

Dicendum quod ratio illorum philosophorum fuit quia: supposita opinione illorum hominum in equalitate inter elementa omnia mixtorum quod duo gradus qualitatis non mixuntur per medium equale: sequitur ergo ex hac ratione: si habent gradum ut puta octavum gradus duorum et octavum habente gradum septimum; sic octavus gradus elongetur perfectius in specie, et entitate, ergo. Et hoc argumentum vincitur plus per medium cum ponitur ex amoris mutuo inter habentes gradum ratione utrorumque, quia amor fit vehementissimo elicito ab hominum habentes gradum eiusdem modi, et diversis speciei, et entitatis sui; ergo qualitas in tantum intensa gradus eiusdem modi, et diversis speciei.

Solutio Argumentorum

Argumentum ex philosophorum philosophia tertii gradus dicunt: ex calido fit magis calidum mutando in subiecto calido; ergo fit intensio caloris nulla denuo adventa calore. Dicendum D. Thomas plures in locis docet qualitatem intendi per ratione addictionis in subiecto: sed ratione addictionis gradus ad gradum; ergo aliis in locis ipse docet intensionem fieri per addictionem qualitatis ad qualitatem, non per addictionem gradus ad gradum. Tamen ipse dicit in intensione nihil adit, quod prius non erat, sed non nihil in ea quod prius non fuerit, sed magis quod prius minus erat: sed intensio fit per additionem gradus ad gradum aliquid adit quod prius non erat; ergo intensio fit per additionem gradus ad gradum.

Dicimus philosophistae, et non omnis in regula sequa: philosophus enim ipse docet in primo de caelo, quod hic intensio fiat minus, quia intensio fiat per in eodem subiecto, et in eadem ratione. D. Thomas quod ait satis ambiguum, quia quod in clima non est intensio et contra philosophum: sed ad vitandum omnem variantem, ita contingit magistrum in hac intentione nobis, et hunc dictum hostium ut illius explicemus, et exponamus, et testimonium philosophi ut in parvum ut in grandem patrum. addit amicitiam, quia non satis patet quidnomum maioris rationis intendunt D. Thomas cum 2a 2ae q. 22. ar. 2 ad 4m in logicis: quidem dixerunt contrariam in auditu eiusdem est. sed solum eiusdem rationis in subiecto, sed hi opinione voce ignorant: hoc tamen in obstantibus insuma. ingenio.

Ingenerabile enim id quod eadem in gradu vigilis qualitas rationis contra in eadem pro subiecta tota nihil illius in ratione, nihil quod pertinet ad totam qualitatem in non metaphysica, quia altera magis rationem, magis in parvum, quam supra ad totam qualitatem quae est tota nobis gradus rationum cuius magis rationem. in 20 excludit dicit D. Thomas additionis tolis qualitatis ad qualitatem, quando autem intentio qualitatis intensa in 13 gradus totalis instantis qualitatis totalis, et partialis 33 quod equo in quo non modo tho: quod prius non est quoad species et genus: quoad in gradum sub distinguo: quod prius non est quoad magis intensum genus: quoad totum id, et adequatum nego.

Est ergo maximum in tantum non, et simplicem alteration, et quale coexistente aptitudinem altration omnium absolutum, ergo quod dicit qualitatem, quod nihil in subiecto patitur non aut simplicem alteration: per intensionem non augetur qualitas, cum per id quod ab quid tunc supponit, et aliquid quod dicit: illud autem quod quod dicunt, si per testimonium quod prius non est quoad species genus: si autem quod totalis intensionis: si autem quod gradus totalis intensionis: si autem quod totalis qualitatem intensa, illud quod dicunt non est quoad incrementum, et extensionem, hoc est adequatum, et est non est adequatum quoad gradum coniunctum quod dicit per simplicem alteration.

Calor intensatus in gradu vigilis rationis in subiecto nondum illud calidum: ergo per hoc quod magis rationem non est subiectum magis calidum. patet sequela: quia non habuit magis ad magis: non habuit simplicem ad simplicem non nego: sicut habuit simplicem ad simplicem, et magis ad magis: sed simplicem subiecti non simplicem calidum sine calore quod dicunt non novum per calefactionem; ergo non est magis calidum, quam non habuit quod dicunt plus calorem per intensionem. Dicunt: per hoc patet quod eadem quantitas omnium rerum subsistit subsistunt extensionem; ergo per hoc patet quod eadem quantitas magis omnium rerum subsistit eiusdem gradus, et magis intensionem, et magis subsistit gradus, et magis intensionem; ergo.

Dico ad hoc nego implicationem sequitur: quomodo enim magis ad rationem, si magis caloris non est, utrum si ipsum non est causa magis rationem implicationis cum, quod eadem fa in gradu vigilis, quia magis rationem, magis quod in eodem subiecto eiusdem gradus: quia ratione, et unum ipsa est in gradu vigilis in in diversis velocitatis: sic ergo eiusdem unitate totalis quid amplius unum, et unum magis? nec valet nec unum ad motus perpetuum, nec ad causa efficienti, hoc enim est intrinseca calidum, illud quod intrinseca magis calidum non non nisi quod aliquid intrinseca magis calefactionis, et modi perfectionum caloris cum nihil magis adit calori in intrinseco ad magis calidum.

Ad rationem gradus unionis potest dividuos respectus quasi ratio; ergo id eadem qualitas. Dicit: eadem tamen multiplicatur in adit: natura divina unitaliter unitat sicut id non subtilli equestris, ac dicit quod ratio habitualis non nos phisiologicis, non anti X chr. D. anima unita secundis causat visionem in aureum unita gloria; ergo. sed hoc non valent: nam ex empla prima, quod dicit veram unitam non vera facti rationem non dicit: non conservat ad veram rationem divinam et illa unum ex diversis ad unionis quem unum tanto ex magnitudinem subiecti. ut tamen exemplum extraneum: nam fieri dicit quando fieri, et dicit eadem gradus subiecti. et modo gradus posita: Argumentum: qualitas intensa est unum per se: non est nisi non unita ergo ad diversis; ergo, modo unita tue quia ex duplici enim magna non per unum per se: tue una, quia non per se, fit ergo est totalis, et non qualis: sed qualitas non fit exploit essentialis cum non habeat per modum actus, et potest, sed non exploit intensalis: tue quia per intensalis fit vita potest sub ala quia ipsa ut faciat unum, et ipsa est quia ipsa intensalis non potest addere qualitatem per species, et intensionem: sed contra non est ergo.

Sed quomodo potest una numero substantia in quantitate tam quod è unum esse in qualitate
ostas ex parte 26; quod habet per modum actus, actus, id est animum, vivendi in perfectis, quod dicit Philo
mystis, in divisibilis quod exceptis in qualitate dilima actus.

Dicimus ergo qualita
ti esse unum per se in quantitate, quia ex parte vnitis in omnibus expansiva, id est quia quan
tatis, sed unionem intensiva, id est quia qualitatis; et ant calor ut duo sint in vna qualitate
totalis, ut calorem unionem cum alio gradu caloris: et aut sint vnitus cum alio gradu caloris
tanquam ex aliquibus in totis, sed transit ad oppositum aliud totum per modum quod est maximum
metaphysica dicitur homogeneis a quo. nec vitio cum partes in quantitate, in posint esse ca
loris perfectionis quae in divisibilis, manifestum enim, anima divisibilis per perfectionem
per vegetantes partes in quibus manet calor maduit. manifestum est ita quantitatis in diffu
sionis per sua vegetantes: cum hoc tamen dicitur maximum, ad maior quantitatis per perfectio
extensiva, quia è in divisibilis partis subiecti, id est exparte quidditatis extra.
quia intentio in ea parte subiecti per perfectio intensive transitudo ad id magis intima
et in unione cum alio gradu. Dicis: in eadem parte subiecti augmentat plures unionis; ergo gra
dus gradus: 2o. est nisi in indivisibile, et non ad minus magis, id minus. 3o: qualitas
intensa è perfectior remissa: sed non est perfectior nisi in diminutione perfectionis quae duo
ad gradus; nam qualitas remissa est in plicior, id implicans è maxima perfectio; ergo
intensio in divisibilis modi thomisticis sive multum tinctis dicit alios. intensa in quantita
tis divisibilis, in anima in perfecta. intensa 3o. in parte in divisibilis vel quantitatis quae sub
in plicis id est quantitatis in perfectis.

Ad 1a dicimus quod duo illos habent dicitur entia unionis
ut in ea parte alia, ex quibus resultat unio totalis in quantitate, quia calor ut duo è unum
integrale per modum unius nisi partes subiecti. ad 2a dicitur ejus dictum in modi
divisibilis quia non sunt opposita, alias homo positus non posset. sed quia quilibet aut ablata
ab ejus animam aut esset: sic et ab homine auferatur anima non homo, non auferatur
partes integrales in manet in perfectis, similiter nam si calor ut res quadam auferatur
in maduit calor ut res. ad 3a dicimus quod est dicitur possibile per perfectionem in plicis quia
opposita: hoc est in ut in plicis stans ab quomodo per perfectionem opposita. minimum in ei
in plicis, id est tali sit minima.

Obicies stare ad oppositum: Respondeo quod qualitatis est ho
mogenei plures accidentia solo numero distincta sicut multiformia in eandem partes subi
ecti: hoc impossibile adminus naturaliter; ergo = si dicit duo accidentia partialia
numero distincta posse esse in eadem parte subiecti, quia ex natura ad eundem effectum subiecti
dicit, totalia vero in posse pertinent opposita ratione insunguit: caritas ut duo per perfecta in lima
caritatis, id est alia caritas, ut duo in eadem lima perfecta: sed duo accidentia partialia
per perfecta in qualima distincta solum numero opposita et subiecti parte subiecti; ergo nec ca
ritas ut quatuor stans ex duobus caritatis ut duo. quod est ma: si caritas ut duo non esset per
fecta in qualima, nulla caritas est perfecta, cum quilibet possit intendi: sequela è falsa;
ergo.

Solutio vera è: ad argumentum dicitur negando ma: caritas ut duo è perfecta in lima
caritatis quoad specie secundum: quoad individuum subdistingo: è perfecta in tenendo:
in gradu et qualitatis secundum: secundum, id nego sequela. nam licet caritas ut duo sit per
fecta id totalis in individuo ut non tamen caritas unionis cum alio gradu, partialis tamen è
ut vnita cum alis. quatuor maioris aequivocat thomistas, non quilibet caritas, è perfec
tivus per adventum modi perfectionis, unde solum dicuntur nulla accidentia dilima quali
tatis ita intensa è, ut non possit magis intendi: sequela tamen hoc vnanimita doctrinae tho
mistis, dum dicunt qualitatem esse infinitum in cathegorematice intensibilis, quia non po
test in divisibilis qualitas actu infinitum intensia.

Insurgit Gonzin: sicut se habet accidentia
totale ad subiectum totale, ita accidentia partialia ad subiecti partialia: sed duo accidentia
totalia solum numero distincta ponuntur in formam ad subiectum totale; ergo nec duo acci
dentia partialia solum numero distincta ad subiecti partialia. = distinguo ma: ita accidentia
partialia respectu duorum accidentia: dilima intensiva sunt nego ma: id est quod minus distinguendum
fuisse: nec duo accidentia extensiva accidentia: nec duo accidentia intensiva solum numero
distincta ponuntur in formam ad subiecti partialia respectu aliarum partium subiecti nego sequela:
partialia respectu duorum qualitatis partialis accidentis quia. patet ergo subiecti in qualitatem
qualitas, inquit dicunt subiecti partialia respectu qualitatis intensia, cum minor sit subiecti
totale: unde patet argumentum: sicut plures extensiones partiales ponuntur in multum eodem subi
ecti totali, quia ex illis resultat vnum cum toti extensi, ita plures intensiones partiales in
eadem parte quia vnus effectus totalis indeo resultat.

Tandem arguitur, id est, caritas: Respondeo ca
loris in eundem speciei, id est perfectionis, caloris ut vnum potest producere alium gradum caloris, id
inquit ipso, id est subiecto de habent in omnem gradum caloris, id est in subiecto prout habet plures gra
dus: sed hoc est falsum ex certa experientia ipsa experientia; ergo. probatur ma: calor ut vnum per
applicatum potest causare vnum gradum caloris in subiecto nulum habentem gradum; ergo
idem calor ut vnum, id est calor ut res, id est ipso. accedentis, id est quantitatis: calor
ut vnum potest producere calorem ut vnum in subiecto nulum habentem calorem, quia calor
producit eundem rationis, id est ipso rationis: sed 1, id est gradus caloris est eundem rationis;
ergo.

Respondeo ma: ad probationem secundae, nego sequela. ad huius probationem dicimus, duplex
modus est manifestum in omnibus, quia agens naturale quodlibet in dicit assimilatio
nem passum, id est illud in assimile agenti, agens naturale in agens naturale: unde ian
obiecta in ignis: agens, id est agens in simile, cum calor ut vnum applicatum passum calo
habeat in quo passum non assimilat causare in illo calorem ut vnum, id est in ignis,
quia ignis non nulla agens agit, nec ma calorem habentem calorem per causa. sic
enim ad vel causarum calor ut quatuor, id est aliud calorem ut quatuor in ignis, nec ma
ha calor ut quatuor calorem ut duo, licet in passum calor ut quatuor
id est ut duo.

Solutio vera è per certam aliam viam: quia calor ut vnum non potest producere

gradū caloris, ingrahabit calorē, quia calidū ut unū nō potest ut duo calefacere: calidū ergo ut unū nō potest producere calidū ut duo in ratione talis, quia tū necessario produceret etiā ijs gradū caloris, cū causa productiva quot gradus caloris producere contineat in virtute tantū iis ānecessitas. hic ergo dicendū calidū ut unū continere unū gradū caloris, qui potest esse tantus [illegible] condistinguibilis, nō tamē ut unitū cū alijs, sed ut pars supponens in parte alios gradus.

Pro coronide sciendū ē qualitates intentionales de linea exercitij actus 2i, ut intellectio, et volitio nō intendi per additionē gradus ad gradū, nec per maiorē radicationē, quia cognitio semel obscura nō potest melior reddi, et clarior fieri, nec amor inefficax potest efficax reddi: cognitio ergo obscura ē per suā entitatē essentialiter obscura, et amor inefficax ē essentialiter inefficax, et proinde tales qualitates intendi, et perfici nō possunt, sed alia cognitio clarior elicitur ab intellectu, obscuram manente, similiter et amor nobis inefficax a volutate, unde ad similes qualitates necessariā puto doctrinā Durandi diverse aplicatā. Inquires utrū intensio habeat terminū ultra quem nō posit naturaliter procedi? affirmative respondeo, quia cū agentia naturalia sint determinata, et limitata, et virtutis nō posunt infinitos gradus, sed modos producere, potest etiā limitatio qualitatis desumi ab ipso subiecto, tāquā a causa materiali, quia capacitas receptivae illius ē finita, et determinata, sed quāvis gradus isti 2dū quos qualitates possunt naturaliter intendi, determinati, et finiti sint, a nobis tamē indesignabiles sū, quia per perfecte comprehensive nō cognoscimus virtutes agentiū. ideoque licet Philosophi, et Theologi assignent communiter octavū gradū tāquā ultimū in qualitate intensa, hoc ab illis fit exempli gratia, et ad assignandū quasi per hipotesim ultimū qualitatis gradū.

Q. 2a Explicātur intensiones per reflexionē, et Antiparistāsim

Agentia alterantia quandoque, et plerūque agunt actione directa, qua nō mixtū sine obice diffundūt in passū qualitatē productā. quandoque vero agūt actione reflexa, quādo scilicet qualitas ab agente diffusa invento obstaculo retrogreditur, fitque multo prope circa obstaculū intensior: ratione huius plus caloris sentimus in concavitatibus, et aliis, et iuxta parietē, quā in planitie. etiāque lucerna clarius illuminat candidicatū, quā denigratū: actio ista reflexa dupliciter contingere solet, oblique scilicet, et directe. hoc modo contingit dū qualitas, invento obstaculo, recta linea versus agens revertitur, et hoc proprie dicitur reflexio. oblique vero contingit quando invento obstaculo in unū, sed aliud latus se inclinat, et hoc solet dici defractio. Exemplū enim in promptu nō habemus in pila, quae quandoque corporaliter via recta multoties et sapius reflectitur, et oblique flectitur, similiter etiā formatur eco: aer enim deferens vocem loquentis in locū angulosū, aut cabū et ex hoc loco resilienti voce in aures loquentis, et circumstantiū. idē etiā contingit in speciebus visualibus, nam siquis directe speculū respiciat seipsū conspicit, quia species ad ipsū directe reddit. si autē oblique se colocet minime se videbit, quia ad seipsū species nō reddit, videbitur tamē ab alio ex latere oposito circumstanti, quia species oblique resilientes in illius oculos perveniunt. Praeter haec, et alia experimenta fatentur unanimiter Philosophi dari reflexionē, qualitatēque per ipsā intendi. ē tamē difficilimū explicare quomodo hoc fiat, nam quomodo quando qualitas intendatur nō facile asignatur causa novae qualitatis, sed maioris radicationis, nō enim potest esse agens operans per actionē directā, alias diutius ageret in proximū, quā in passū remotū. nec potest esse qualitas directe producta, aliunde scipsā intenderet, nec obstaculū ut videtur iniens; ergo cū nulla detur causa talis intensionis nō datur intensio per flexionē. Ratio ista dubitandi in varios dicendi modos divisit Autores. omnibus tamē relectis ē mihi probabilior sta Schoti docentis intensionē fieri per reflexionē ab agente ipso directe operante, producta qualitate operatrice in obstaculo, et obstaculo ipso se habente per modū conditionis, sed instrumenti, ut agens per illā qualitatē fortius agat per reflexionē in quantū vires operatrices reuniuntur in obstaculo impediente extensionē directā. quod si intensio fit per maiorē radicationē qualitatis praeexistentis hoc potest sumi ut virtus, et instrumentū agentis, et ut effectus, in 1o sensu nō intenditur, sed ipsa instrumentū ē ad sui intentionē per reflexionē. si hoc autē vobis videtur dificile, nō video aliū modū conciliandi praedictas opiniones. supposita autē intentione modo a nobis explicata, nō in sopraue explanatur hic motus natis.

Alius intensionis modus dicitur antiparistasis, quod latine ē circū obsistentia, seu obsepio contrariorū. experientia constat plura robustius operari suo praesenti contrario, sic aqua puteī frigidior sentitur estivo, quā hiemali tempore; sic etiā calor stomachi valentior ē in hieme, et ideo maior ē nunc cibi apetitus, perfectiorque illius coctio. similiter etiā manus incalescūt, per nibis attrectationē, et grando nive frigidior gignitur verano tempore, quo aer nō ē ita frigidus. horū, et aliorū causa quaeritur, sed difficulter invenitur. alii vero Antiparistasim negantes experimenta ipsa negāt. plures recurrunt ad causā 19, quae iusta rerū exigentias ipsis maiorē vigorē praebet, ne in non sū faciunt defense fiant in aspectu contrariorū. Alii docent hoc oriri posse ex duplici capite. nimirū, sed quia in miscetur rei quid extrinsecū potens intendere eius qualitatē, sed quia occasione contrarij recedit aliquid, quod intensionē impediebat. alij et rationabiliter dicūt qualitatē obsessā sepe nō augeri, sed unice magis unire, et contrahi, quia naturale ē qualitati fugere suū inimicū, et inde calidū obsessū a frigido magis intra se reunitur in quantū extrema fugientia inimicū magis contrahitur, ut fortius resistat, virtus enim unita fortior. aliquando vero in Antiparistasi qualitas augetur per accidens, quatenus una pars=

intrinsecus alias intrinsecus, & sic spiritus vitales magis fovent stomachum in hiemis, quia frigiditatis excessus obstruit corpus nostrum ad intra retrahitur, intrinsecus calidissimus manet, magis calefaciunt. Sed nec praetermittendum omnia ex facta ita adeo connatu quid quid vertutis habeant, excitant, moneque vires saepe. sic videmus tam tam lacrimequendas flamas vehementissime calectari adeo res intrinsecus igne et actione in frigidissimis diebus, calore naturale humoribus, & fibribus appropinquiflexi in animalibus vehementiores; idcirco potest causare, quod qualitas exterior obrepentur intrinsecus.

Q.13. De Nutritione, & aumentatione.

Inprae re aliqua non tam ad philosophos, quam ad Medicos spectat. Alia vero nostri instituti est physica, de illis ergo apostolus exterior exterior coelo per extraterra, & inprimis supponendum est dantur tuncione, sive vertione alimenti in substantiam alimentum. Haec supositio, quae nihil excusat e in philosophia impugnata fuit a summo viro Petro Fonseca sententia Stagirita in 2 de generatione 2. negavit ergo hic Autor nutritionem quia Matthaeus 15: omne quod intrat per os in ventrem vadit, & in secessum emittitur; & quia balneum hominem posset tunquam sonescere, cum ponunt per alimentum occupare substantiam pugnata sit calores, sed cum stet in omne elementum emittit per secessum, sed fluxa evacuari per sudores, fluxa per poros hinc stat textus Matthaei nec intelligendum omnino grammaticaliter, sed in consuetudinem modo, & propriorum. Sed nec ex hoc sequitur positivitas perpetua inventutis, nec quod homines possent esse diu vivere. nam licet humidum radicale aeqaretur humido nutrimentali in tamen perfecto, & exactissimo fieret perfectum arboris vitae, & cum omnes agens in agendo se patiatur, & diminuitur, omne humidum radicale sensuo agens tenuatur, & sic homines tardius devenirent ad senectutem, & ad finem vitae. Difficilius posset improvari omnis cogitatio ex his, quae diximus in 2 phisicorum disputatione 22 q. 12a. quae in praesenti repetenda non judico. concludunt, quia cum dicitur vitae calore naturalis plus subsistere sensuo sumere; ergo ut breviusque omnia ubentia intrarent necessaria remplicetur e nutricio.

Supposita ergo nutricione dicendo quo fit. pauca cum Medicis libemus: dicit ergo alimenta, quae ore excepta dentibus glutitur tenuata, per hepatis vertutem attractiva in stomachum tanquam officina, communis trahentia ex separatis fibbus, sive excrementis mutatur in massam albam, quae chimus vocatur. Chimus autem ex ventriculo stomachi vehitur per venas mesaraicas ad jecur, in quo overtitur in quatuor humoris, quinis flavus vilis, sive colera, atra vilis, sive melancolia, pituita, sive flema, & sanguis. ex his fluxibus humor istans exparte levior ascendit in vexica fellis. 2us qui gravior e adimum descendit. 3us mula propria sibi habet sed cum omnibus humoribus mistus existit.

Ultimus tamen (qui nec sibi propria habet) trahitur ad cor: ibi magno calore fovet & excellis partibus pyrioribus mutuntur per angustas venicules in cerebrum exhalationes quae dicuntur spiritus animales. Ulterius magis quae spiritus vitales dicuntur mutuntur per arteriis vi pulsatrici cordis quae fit ex motibus aequalis, inaequalis designat valetudinem, & ex eis hominum affectiones. alia tandem, & innobilior pars sanguis per venas mutuntur in omnes partes corporis, et alimentum quod omnes 2dum & priam lexicis 9. nutrientur, tra ut hic sventatur in os ubi fit calor, & albi nexus. humorum tanquam ad alteram sventur mutrituntur, quibus insunt per sversionem in alias, & hae sversio, sive sanguinis, sive aliorum humorum dicitur propriae nutritio scilicet habentibus alis actionibus dispositive ad illam. Ex his colligitur nutricionem propriae dictae solum venire viventibus, quia solum viventia sventur per intus suppositum alimenti substantiae in substantiam propriae: unbilicus ignis sventur vertatur obsustibile in propria substantia, nihilominus tamen vere, & propriae in nutritur, & per intus suppositum, sed unica per austa positione quatenus pouceat alius ignis in materia sufficienta applicata, quae proprie dicit de stomachus 2da anima capitulo: ad nihil propriae nutritur, nisi animatae ignis enim vitae per quam dicimus nutrizi in auti propriae. Sicut nutritio demotus vitalis sventens substantiae elementis, in substantiam propriae vertentis, ita aumentatio demotus vitalis amplioris ad maiorem quantitatem, unde sicut quae nutrizi solum sventur vi ventibus, ita propriae, & per intus suppositum aumentari. aumentum autem quod fit per austa positionem, ut in ad quae, ignis e omnino improprium. sicuti dicos sventa proprie augeri, sed non per extraneitatem dimensionis ad magnitudinem dicendum e sventa posse sic dicari in triplici statu naturali aumentationem, minimum, sventationis, & minutionis. in 2do quae calor per se loquendo e robustior plus alimenti sventur in substantiam alimenti, quam substantia superexistit. in 2do animal tantum solet ac quicunque quod ex bit. praecipue exo quo ad physiologias, non quo ad physiologias, quasi physiologias etiam magis augetur. in 3o vero quia vertus naturalis minus debilis e plus per calorem superexistit, quam acquirit. Solet inquiri an nutritio, & accretio, seu aumentatio distinguantur realiter, & specifice? Respondetur cum communis, quia aumentatio quantitatibus tollit, & per se terminatur ad substantiam quae e tertius praecipuus aumentationis non potest quantitatem, sed accretio ipsa substantiae entitatem. ergo cum hunc modum actio sit nutritio dicitur melyaxio distinguitur specifice ab aumentatione quantitatibus cum respiciat tertium specifice diversum.

Q.14. De Carefactione, & Dentatione.

Praxis sic definitur a Philosopho: quod sub magnis dimensionibus paxis magis habet.
densis extra sic: quod sub paucis dimensionibus multis habet magis. rarietate, & den-
sitate paxis omnibus cinctus, etamen parvis difficile explicare quomodo fiant, & quomo fo-
lus assistant. nec enim percipi potest quomodo idem corpus modo rarescat, & quomodo
ipsis dissimilis cinctus, & velocitatis, & quomodo ab illis penetratione densentur, aubsta difficultas q
tua quod licet corpus habet ipsis extensus, & extractis: quomodo ergo magis rarietate, & ma
gis extra locantur, & extensibus? xano dubitari invaria placita divisis Autores. ec alis
anti aliqua unperceptibilia ii, alia adversa omnimenti philosophorum, & aliis de modo talis
one rarefactionis, & densationis. Ipse cuius cum cunta attuerent ex innane, & plenoquatebat
corpus rarius esse, cum in eo degnitas nobis paxis innanis, & sic fiunt dilationes poris antea exis
tentes: sed hac sta est extra naturalis exibis difficultatis, sperientia ipsa necessitas, quique dicunt
bus tantum ad motacintula cum matx, & tam innane innatu rarius est, ut intuatur mutatibelicet
poterus ipsis aliquoties disruptat, omes de obicus mixo inpetu & plat, tanto ergo, & talis strages
ex rarefactione ita explicata omni ii posit. Carthesius indicabit rarefactione omni ex eo,
quod multis partis magis subtilis subintrantes intra poros subsistentiarum ipsa ad maius spacium
occupandum cogant. Paxis in substantia differt ab hac sta alia de eius rarefactione sistere in
dilatatione porosis, quia aere ambientis, & alis corporibus tuc adimplentur. ii qui volunt
rarefactionem fieri ita ac quisitionem maioris ubicationis. aliucuxii facient ad nobis quantita
tis superadditis. ali tamen ponent corpus rarefieri sublatatione sui versus una dimensio
ne, & diminutione versus alia, manutatis maiores, & quantitate. omnia tamen incurrit in ex
plicando densationem modo opposito. Sed relata, & alia quae pluries scripsit ad Eminent. N.
Cardinale Disp. 55 sectione 13, 22a ipse tamen applicuit omnino acuta ex philosopho, & di
phoma docentem rarefactionem, & densationem et motus alterationis terminatis ad rarie
tatis, & densitatis, quae ii qualitates pertinentes ad 3 speciem, ad passione sensibile, & passibi
li qualitate, quarum effectus possit ii qualificari, ita ubi certi gradus vtmodo maius, modove
minus spacium occupet: sed hic recursus ad qualitates insufficiens etiam videtur ad hoc, ad gradus
sit magis, & minus extensum, aliudque qualitates assignatis vt potest occultis mali sonant a
pud recentiores philosophos. omnes habitus nulla sta ex equo satis facere dubio. ego autem
insufficiens ii ad aliquid nobis solide excogitandum, & fundandum, & insuperabiliter sentiens nec in
minimum quiescens.

Qs 5a De Actione, & Reactione.

Fluxa hic exponenda possent nisi tote cursus dictatum est. tuta tamen potest adhuc de actio
ne inquirere videlicet an agens possit agere in passum omnino simile. utrum ad actionem duarum ce
ma. activitas agentis, quae nisi intra passi, & annone agens imagines recipiatur. ad 1m omnis
nisi res ponditur negative tuc quia ore agens intendit producere sibi simile; experti invenis
niat iam producti simile in illud non agit. tuc etiam quia simile nihil potest producere in
simili, hoc enim habet ad illud dare potest. tuc bonum quia actio est quasdam pugna, quae
intra cernere non potest nisi intra ea, quae ii aliquomodo extraria, & dissimilia; vt intra magis, omi
nus, magnum, & parvum, & pensis aliquid aliud. 2m quasdam resolvitur ex eximio agentis virtutis agen
tis deverse et maioris resistere passi, resistere scilicet passiva, & non activa. superantur ex tuc duplicia
resistere actiba scilicet, & passiba. resistere passiba est quasdam inqualitatis, minime quidem acti
va, sed maxime tamen resistitiba, vt sicitas, & triditas trans, quae licet minime agant ma
xime tamen resistunt. activa fibata inqualitatis actiba, quae non finis agere sui extraxit, nisi
primus illum sumat, vt dum aqua mitta in igne, calor ignis primus sumit aquam antequam insi
nuat agat. unde dicitur, quod calor ille resistit active, hoc est sumendo sum ad suum extraxit. quare
facile ssio: actio est victoria peraqua agens superat resistentis patientis: ergo activitas agentis
est necessario fortior resistere passi, aliter de ipso non triumphabit.

Sive quidem est, quod ne agens imagines repetitur. Circa 3m dicimus, dari reactionem
stat cum agentia debilitari ipsa stimulacione agendi: sic ferrum candens in mixtum in
aqua debilitatur acale facienda aquam: sic etiam elementorum qualitates mutua pugna ne
frangunt, & frangantur, vt possint mixta generare. tandem alis mixis, tunc examinatis ge
nitis ex simplicibus, indubitat modum reparatis, media actione, & reactione, vt omnia medica
menta posita. hac tamen ssio unice la quinta de agentibus sub lunaribus habentibus extraxit.
stat tamen nec solus, sic Astra debilitari, quales stimulo illuminent, & influant in subtlu
naria: die vigesima 3a ante vigeliam Natibitatis domini, & in hac die fui promotus ad
sacrum ordinem hebdomadarius anno domini millesimo sexingentesimo ~~septimo~~ trigesimo

Nota.
in civitate
Auxatinsi

L. B. 2us De Elementis, & mistis.

Elementum sic definitur a philosopho corpus in quod extrema corpora dividitur, in quod
omnia possit resolvi actu in definitivis antiquis in diversas species. Duabus corpus simpli
ex quo mixta fiunt, & in quod resolvuntur. Dicitur simplex non quia carent materia, & for
ma, sed stata positus ne admixtum, hoc enim stat ex quatuor elementis positis, & vita
tur in opus stantibus inea quod fimus resolvitur. elementum autem ex alis elementis non ipsum. vlti
mum mistum exigit ex 3us qualitatis elementis vero non sic. Et cum elementum omnium de cum
talia sit extraxa aqua aer, ignis. quare ipsis corporibus correspondit quatuor qualitates
videlicet calor, siccitas, frigiditas, & humiditas, quae sic distribuuntur inter elementa

vt cinibus duplex sumat una in primis & alia extrema sumit.

Quibus hac dupliciter ignis dicitur calidus in primo, & siccus secundo. aer humidus in primo, & calidus secundo. aqua frigida in primo, & humida secundo. terra sicca in primo, & frigida in secundo. hae omnia distributio tua, quae tot difficultatibus vindicatur hoc modo, & sine ullis rationibus ultra exatis: ignis enim primo calidus, & siccus, aer secundo, & extra primo calidus, & humidus, terra primo frigida, & extra primo frigida aqua primo humida, & extra primo frigida. haec autem omnia intelligenda sunt de elementis quatenus alis, & extra disponunt elementorum, non ab extrinseco aliquas possunt per extraneas qualitates, & hoc ita frigidus fit, vt vix aut nos aliquem extraxit aliquam partes elementi pixi.

Cum ergo ita elementorum omnium ordinem per hipatici per hoc quod terra in primo, & aqua centrum, aqua superior aer, aer sub ignis, & terra, & ignis super aer sub celo, sive vt dicunt in scabo luna vsque extremo pitagoras cum ab obiectis: pisperza dia epifania quatuor vitrum gemitha sporum mundi & non ex illis exibimus proclamantur pro homozoia ~~subito~~ suo & pondere in in primis exibero.

Stilus atq vnda fruitur.

& tot di gravet aut caut nula & tumit alta petit, aer atq aer puros ignis omnia haec coagulato & vna ex multis levitant ignis puri, & ab ipsi entia, quae stat flamas in gula luxuria tradit, & similia & vna de alis elementis. sed circa titui ipsi ab ignis in entia omnia mutare. Aristoteles placuit in etiam de centis naturis ei ignis partes virtualis, qui in terra habemus, & tamen in qui in stilus ignis ponunt in vis cinis terra.

Omnia etiam de certa elementa terra mutari ad hoc tamen notandum est elementa alia dici symbola, dicitur symbola alia. symbola in quibus in aliqua qualitatis vel mutat vt ignis, & aer in calore, terra, & aqua in frigiditate, ignis & terra in siccitate, tamen & aer, & aqua in humiditate, dicitur symbola extrema in nula qualitatis vel mutat, vt ignis, & terra aqua, & aer. quo supposito. omnia de certa ex hipatici vel elementis possunt in mutari ex alio & in aliquo vnati. hoc autem facilius fieri inter elementa possunt, inter symbola autem in minus difficilius, quia in primis omnantur qualitates vincunt, in diis autem alia duplex requiritur.

Hic solis etiam explicari nata propriata quae in aliquibus sint illae tantum adiuvat qualitatis, & quibus diversionem illarum partis genera aliquibus sint illae tantum adiuvat quae ignis & humidum omnino maneat intactis. calor ergo ille diversitas: quod segregat homogenea, & diversa ethnica genera, quae experimento patet. Nec enim pars magna ex auro aut argento, & aer ignis & liquefiat ad minuendum segregata pro auri, & aliis ignis segregata, & similia pro argenti, & eris. omnia frigus segregat homogenea, & ethnica. Nec aqua segregata ab aere segregat, quia corpora glacia aera habent magis pro sitiatis, & ideo partes extraneas secludunt extranea, & ethnica genera pro aere. humidum aqua corpus & pro aere difficile separatur, facilitatem alienum. Nec aqua, quae ex Nec facile fluit, & hic unum in omnibus planitis, facile tamen coarctatur in tali ambitu vt in vase. Siccitas, quae corpus facile tamen natum & pro tado, sed difficile alienum, vt pars in lapide, quia tamen natum & pro aqua & pro aere, & difficile alienum instrui.

Deinde in quibus duobus simili miscio est miscibilis & pro illa. in quibus est vnita positio, Nec solo calis aperiamus, ita dicitur quantum simili, & miscentur cum omnis mili. quibus est localis omnium aerum, quae miscentur aerum facta aliquam aerum diversorum, vt miscebuntur cum aqua. sed notatur, quod Nec vinum ita aqua superatur, vt illa absorbeat vt aliquid dicunt, sic non est mistio, & sed vinum in aliquo tamen miscetur. & pro illa exigit diversorum aerum, quae miscentur, in aliquo tamen ad quam mistionem. 3. Amminus ex quibus ita sed cum. ita est vno naturali aerum miscibilis cum patimisti, & intelligamus est partes elementorum coarctatio, minuendum ad tratio, & superacto qualitatis. 3a ergo inter aere formam misti, quae stat sine ad elementis est corpus diversis rebus exigens, & pro qualitatis quae fit in quibus naturali corpora mixentur, sed quia qualitates ipsae non agitant pro elementalis necessaria est, vt elementa aliquo modo maneant in misto, vt qualitates manent. Dubitatur ind an maneant virtualiter, & pluribus? scilicet tant ne in misto omnes elementorum sub ordinatis pro proprio mistis? an anti vnici existat formis cum & pro qualitatis separatis, & in pro ratio, & diversa naturali exigit, & mixtorum mixtis. in dicunt medici, & philosophi, quia vabilitas ratio aperiatur ex quibus obiat. omnia tamen ita vnica secat, per manu ita vinculati.

Solvi: in elementa manent in misto cum ipsis formis manent ita cum ipsis qualitatibus cum ellis in manus ergo. ma patet, quia manente pro qualitatis manent ipsae formae. sed quia mid: elementa in manent in misto cum ipsis qualitatibus generatis, quia segregatae naturaliter & contractae, & in diversis locis. 2o quia in manent in misto, sed contra positio patet. 3o quia in quibus partes cum la misti et misti. tadi, quia cum pro mixti diviat in partem aut elementa. in quae extraplanetae pro mixti in particula ignis, & sic qui in misti in exire in vnico elemento.

Sed dicis: in mistio manent & qualitates elementorum: sed qualitates nequit naturaliter existere in fra; manent ergo in misto pro elementis. 2o mistio resolutis in ea, ex quibus stat: sed mistio resolutis in elementa patitur; ergo patitur ex illis, sitat = ad 1m dicendum quod qualitates in manent in misto in numero, & aptitudinem, in quo solum in pro in elementorum pro qualitatis. ad 2m dicit ~~elementa~~ resolutis misti in ea ex quibus virtualiter stat.

Sed dicis elementa educuntur ex misto: sed nulla assignata causa educti vna pro elementalis. ergo.

p varx mia: di ca da vix exmata flamis aqua ex eo copi oc p fuit: id nec ignis
hic via alia causa potest hac p aqua subuerib ut tu ex; ergo. — Dicunt, duas dari causas
p ductibus fax: eli mitabile, sino vo ut mixto coxxus, una p ceas, altaq ex
accidens: causa universalis influentis in materia tabulmaxi ne cu di illius, de positione
ij causa particularis: in mixto enim ii quod dicitur p ut in parmat hxa ut hoja, alia in pa
ma aqua ut flema alia in parmat aeris ut vapores in gemu, et alia enim in parmat
ignis ut igniti animalis, et vitalis. alii tamen causa dicuntur ut mixti conciuxit
ipsa accidens ad talis fax, quatenus disolvit forma mixti, cuius vi tutis ipsis in apai
ex pario stubantia, ob illius defectu amq redit ad pristina statione. hic solet examinari
agi de motoris sive dicebus mixtis, sed quia materia magis curiosa e, quam necessaria. ad
multa fiscaq sex tatione, pq eiusdem, quia vestra voluntas extorqueat obtinere examinari
alia prima cupio, et ro illu hic in pono libris de curiosa tione, et de coxxutione. — —

Intitulis tractatus de anima disputat.

Disputationes in Libros de anima. ut in lucem editę à R. admodum P. F. Matia Muro, Scriptęq. à me F. Isicloro à Gaioso.

hucusq in nos enib ornuma philosophia degit, cu de enti mobili sermoni institui
nunc anti nobilioris speculatione aggredimur, quia movebitur de mobile animata agen
es exu curia in via p praesticionis nos ducit: hic adunt bus ad sacra theologia,
ad illius notis ad cuius similitudinem facti sumus. laboramus ergo de lectione in
p xie dignitatis stipiacionis, ut tsaurii absconditu, qd in nobis e, p maxiis exti
hitatis digni dicuntur: dignus biosis, qd e astro p ctx dicu facti, digni q, de nos
ugamus filitio, quo incunde fluamus amente.

Disputatio de anima in communi.

DISP. 1a D ANIMA IN COMUNI.

tribus libris absolvit philosophus anima explanatione: in 10 reputabit varios an
tiquorum luxorum. in 20 egit de anima in communi, de vegetativa, de sensitiva in
particulari., in 30, ergo, de ultimo de anima rationali. nos anti de schopo libri
partium curiatis, aliorum explanatione varis dissentaneibus, vulbus, et inuta omnum
mutegum intabimus. regula autem de curiosum exposis breviitati hac exorta habu exis
habiat omi. di de Aquinas, quorum plenamano ex mox pertractat.

Quid sit anima

Q. 1a. QUID SIT anima

Multa, quamvis cuntur, quamagis secuntur, plurag iamnoscuta, quam in nosca
tur. scimus animalia, nescimus anima, illa nos regit, ab illa movimus, sed quid
hoc sit nemo facile sciebat, imo in mixu qd Ant qui tantum pita de hac re in xin
de varia aventur, du alij subsistere eqmia, ali aliquan, alii acua, quam aura pauci mia
ali ostra ei pts eqlorum ab ipsis tabulsa, ali vero, de partmixing ei divinitatis portioni
pocibus, qd vesimum. Natura datur specialis similitudo dei, de anima rationali, quabis in
ergo ut eo quipo nihil falsum explicatur definitione animae

Explicatur anima definitio.

Anima e actus primus corporis physici organici in potentia vitam habentis. definitio
omnium, sed maxime distinguit. Autorum circa in sta illius, pq eiusdem circa explica
tionem partium culis corporis. sed antequam de hac dicamus libquantum aperitur illa pa
ts explicatur: actus primus corporis. ubi volunt ac fa substalis dari ei corpori: ut in exlcoc
ius explicatur sum cuta animae cui permis accidentalibus. id quia ipsum dependentia, fa
nam accidentalis ii actus, et ipsum suponitur. perile corporis, differat anima a permis spiri
tualis substij. in phisici excludit corpus artificiale, et mathematici. in organici denota
tur dispositione mixtorum ad varia munera, et exercicia vitae. in potentia vitae habitis
denotat organicacionem dispositionem mixtorum ii ei quam maximali, sed parti, et ad mi
nus quem capaci vitae. Quid ian ergo nomen corporis intelligat autor videamus.
Scullis Doctor in tliqit materia ipsum cum fa corporeitatis, quae corpus constituit ajunxit. signat
enim in corpore, altiora ipsum specifica, alia ipsum substalis unum expectat, fa specificat ipsum
substantiam: = id hoc fa quinti cae, et in fa plus, ipsum quia unum quam facit ipsum
tum mixtum natam, quod in sit intermenata specie: talis in a facinpuita ipsum; ergo.
quatenus: oris fa existim in mixtum natam e in galaxis, et in gran dua, sic tum quod materia
in actu determinata: sed quilibet fa singularis, et in ti vi dua, sic tum quod materia
in actu determinata e in aliquam specie; ergo.

Voltmus: Sed fa corporeitatis ordinatur ad vegetabilis sensitivi et rationalis. si ipsum. et
tx fa inventis, in 2 ipsum tales, fa vegetabilis in subor
natum naturalitatis. si ipsum. ergo fa illa corporeitatis ipsum.

sed hoc ē falsū; ergo ꝗ vatr subsūpta: fa corporeitatis, quę nūc ē sub fa viventis exit posita in cadavere: sed in cadavere n̄ exigit fā viventis; ergo. tan ergo pro-qd sit superflua: fa illa est necesaria vt disponeret matā ad fā viventis: sed ad illā n̄ disponit cū gradus corporis indiferens sit ad gradū vitę; ergo. vlterius: fa illa dare-tr in mata manet informis: sed nūquā taliter manet, quia corrupta vna fa alia generata; ergo. Autores societatis comuniter nomine corporis intelligunt purā ma-teriā: sed contra, quia nomine corporis intelligi debet id qd ē inmediatū suceptibū animę vt animę: sed mata pa n̄ ē inmediate subsceptiva animę, vt animę, qa mata n̄ magis ē suceptiva animę, quā cuiuslibet fę substalis; ergo. maior vtr. no-mine corporis debet intelligi subiectū specialiter dispositū ad animā, vt animę, qd clarissime īnuitur per particulā organici: sed corpus specialiter dispositū ad animā vt animā ē ~~specialiter~~ inmediatū subceptivū animę, vt animę; ergo.

Verus modus dicendi n̄ solū intelligit nomine corporis phisici organici matā pā dispositā: sed matā iam informatā ab anima 2ōū gradū corporis. sic exprse D. Thomas in praesenti. dicens: in definitionibus formarū, aliqdo ponitur subiectū formatū; vt cū dicitur lux ē actus lucidi: & hoc modo anima dicitur ēē actus corporis organici, quia anima facit ipsū ēē organicū: probatr ratione: in gradib fę prius debet intelligi fa comunicata 2ōū gradū corporis, quā 2ōū gradū vitę, vt fiat transitus de imperfecto ad magis perfectū; ergo fa vitalis perprius comunicatr matę 2ōū gradū corporis, quā 2ōū gradū vitę; ergo ~~2ōū~~ nomine corporis intelligitur mata informata per prius ab anima 2ōū gradū corporis.

Solbuntr obiectiones.

Arguit Scotus mata ē actuata fa organica substali perprius ad receptionē animę; ergo, & fa corporea. ergo mata n̄ recipit animā, nisi quatenus actuatā per fā corporeitatis. sed talis mata ēē actuatā per fā corporeitatis indistinctā ab anima pręintellecta in mata 2ōū gradū corporis, itavt entitas fę vitalis perficiat matę gradū corporis, & posterius gradū vitę: insurgit: anima rationalis ē vndequaq spiritualis; ergo & ē prorsus incorporea; ergo nequit ꝗ restaure matę prius gradū corporis, & postea gradū vitę. Solutio vera ē, & opinatio illius manifeste instatur in Scoto: quia anima ralis, vtpote vndequaq spiritualis ē prorsus invegetabilis, & vndeq nec crescit, nec augetur; ergo nequit homini praestare gradū vitę vegetativę = respondeo ergo cū Scoto animā ēē vndequaq spiritualē ēē tamen eminenter vegetativā, & sensitivā. & vndeq posse constituere corporeū vegetativū, & sensitivū: similiter ergo dicendū ē corporea n̄ formaliter vt qd, sed eminenter vt qd constitutive, quia ꝑter suā excelenciā continet gradū corporis, qui ē inferior gradu precipuo vitę. qd sufficit, vt constituat corporeū, vt constituit vegetavile.

Replicabis: destructa vnione matę, cū fa remanet mata organizata, & corporea vt patet in quocūq cadavere; ergo fa organica corporea substalis ē realiter distincta afa vitali = triplicitr valet sumi corpus: 1o pro ente afecto quantitate in quo sensu quodlibet ens materialis dicitur corporea. 2o pro corpore organizato, in qo organizatio pręcise dicit structurā mēbrorū, cōrpus ethe-rogeneas. 3o pro corpore pręs dicamti constituto per mā, & fā. corpus in 1a acceptione nullā exigit organizacionē. in 2a exigit organizacionē materialiter, & per accidens, quia ad fā cadaveri cā dimaterialiter se habet structura de vita o colorū. in 3a demū exigit organizacionē 2ōū exigē fę. destructa autē vnionē matę cū anima, mata remanet organizata materialiter organizacionē solū accidentali, & quantitativa. 2o obicies ex scotistis, & Jesuitis contra nostrā stā: subiectū receptibū fę phisicę debet realiter adequatē ab ea distingui: sed mata informata ab anima 2ōū gradū corporis n̄ distinguitur adequate ab anima; ergo mata vt informata ab anima 2ōū gradū corporis, n̄ ē animę suceptiva = distinguo maiorem: subiectū receptibū fę phisicę adequatē, & 2ōū suā entitatē, concedo: subiectū receptibū fę phisicę vt pręstātis perfeccionē gradū pręcise, nego maiorem: concedo minorem, & nego conseqā. vt fa ergo comunicetur phisice, & quoad suā entitatē adequatē matę necesaria ē distinctio adequata inter ipsas: Ceterū vt comunicet gradū perfeccionē, Cū etiā pręsuponatur adequata 2ōū gradus perfecciones, n̄ requiritur realis adequata distinctio, sed sufficit inadequata, quę habetur ratione matę. Replicabis: anima vt comunicans matę gradū corporis n̄ distinguitur realiter a se vt pręveniente gradū vitę, sed ad summū metaphisice; ergo anima 2ōū gradū vitę n̄ recipitur realiter in mata informata a se ipsa 2ōū gradū corporis: & firmatur: omis fa materialis ergo sit vitalis educitur ex potentia receptiva: sed anima 2ōū gradū vitę n̄ educitur ex potentia matę vt pręhabentis gradū corporis ab ipsa anima, alias a se ipsa educeretur; ergo. & educitur ex matā habentē fā corporeitatis, & ex mata pura accidentaliter disposita, & organizata: sed anima ē actus illius subiectū a quo educitur; ergo.

Ad veritatē solutionis fa vitalis 2ōū diversus illius gradus cognovi cū fūdamto in re partiri in pluras perfecciones, quę cū ordine prioris, & posterioris comunicantur: anima enim prius tribuit matę

gradū corporis, quā gradū vitæ, quia gradus corporis ñ è gradus, quē per se tribuat ēi vitalis, vt vitalis, sed è gradus, quē per hypothesim in materia, quia ad hoc, qd è corpus, è quid materiale res ipsum vitæ, & quid ad vitā pertinens, similiter vitā sibi habens intra se gradus vitæ integratæ, & gradus intellectus dicit.

Quo supposito ad ēi scipsoacc distingo sequēs: ñ accipitur realiter in materia in primo materia ab anima & gradū gradū corporis adeoq; gradū corporis secundo sequitur: ratione tm atq; nego sequela. potentiæ enim tantū animæ vālis accipitur in materia ratione materiæ, presupponit tamē gradū perfectionis animæ, gradus inferfectionis illius, sinē qd gradus vitæ presupponit gradū corporis ñ vt inseparabile ab anima, sed gradū vitæ nisi ratione materiæ, quē includitur in corpore. hic ad 2 primū dicimus anima educi ex potentia receptiva subiecti ratione tamē illius, qd ipse habet, vt quo, & ratione sui vt subiecti receptibilis: anima autē gradū gradū vitæ ñ separatur ab gradū corporis vt receptibile vt quo, & ratione sui, sed vt receptibile ratione materiæ.

Vltra dato definitioni animæ, quæ est in alio, è, alia etā dicit Philosophus per ordē ad operationes illius, quē ipse habet: è id quo vivimus, sentimus, & ~~intelligimus~~, & intelligimus, id è principium radicale quo viventes, sentiēs, & sentiēs, & intelligentes. in qbus principiis vendi, sui vegetādi radicet operationes vegetabiles, nutritionis ñ minus, & augmentationis, alias, & ~~etc~~ hi participantes. in qbus principiis sentendi operationes quomodo quē intrinsecus, & operationes intellectus ad gradū principii intelligendi: sed ad vegetatis, qd participantes definitionis ñ dicunt intelligere coniuncti vegetatis in materia, sed disgiuncta, ita vt aliqua sit anima, quæ solū vivata, vt anima plantarum. alia quæ vivata, & sentiamus simul vt animalia, & alia, quæ vivata, intelligata, & sentiata vt anima vālis.

q. 52a quid, & quotuplex sit anima vita

quid & quotuplex sit vita

Cum Philosophus explicabit animā principaliter ad vitā operationē hic dubitatur in quo ratione vita sistat, & qd sint genera vitæ. & quibus, plures sint dicendi modi, aptantes quos maxi. 2 in multitudine ad vitā definitionis vitæ, ab Aristotele traditā, quē hic habet: vita è operatio intrinseca, ideo se movens per illū. vocitatis definitionis quatuor: vita è id per qd vivens in ēi tali, ostituitur, & distinguitur ab viventi: sed vivens distinguitur à viventi, & inde viventis ostituitur per motū ab intrinseco, ideo qd intrinsecā animā sputamus, quē cūq; ase ñ movente, ergo.

Sed Obicies: gravia, & levia moventur ase, subtrahuntur animata moveri ad recuperandū, & patet in aqua calida, dū naturali frigiditati adquirit, ac gentā ovū vulgo ex ogge removit in plano, & vinū removet dū in lacū, & cuipa fit veti: sed nulū ex his vere vivūt; ergo vita ñ est id in moveri ase ad argumentū dicimus gravia, & levia moveri dū ñ in statu violento, similiter etā aqua solū removet ad pprīa frigiditati adquirēdā, dū è in statu pgrinatu naturali. ova tamē ista acquiescunt, dū ñ in statu naturali, & ratione horū è quia motus assignati ñ agenerātur, & acaniis vni vexatibus, quē causāt per frictionē, & vitas oventi, & dū pprīa ~~vita est~~ cuiusliber exigēdā, & inde motus illi solū exactive ñ ab enumeratis movibus. Cū ca motus argenti vivi, vini fraventis, acus magnetica, & alia huius generis ñ vnam mitra dicuntur auto ligi: sustantē oventē inco, qd motus isti ñ ñ activitas ab intrinseco illorū movebū: vnde sepe accidit dū è, & ad causas universales, & ad aliquas qualitates, sibi proprias nec tnq exantes pprietatē movibū, vt tales motus exigent. vinū enim dū fraves ñ è in statu exactio, & quo naturali, quē inde dicitur movere agenerante vt illud adquirat. argentū vivū ñ movetur per pprīa illius actionē, sed ab ingenti gravitate, quo dicitur naturalitē inclinat. id cū aliūde sit aliquatenus liquēs dū pts inequalitē tradūt, & ideo intra se dicunt gradata hic, & illinc elevatē.

Obicies: Angelus in 1o instanti sue creationis movetur ab actu primo naturali instantanei: sed motus illius è vitalis; ergo esto gravia moviātur ad ad quē zen dū per pctionē naturalē si vi dicitur vita, ñ requirit motus illorū ñ è vitalis. vrgetur: quia Angeli autē è vitalis: sed iusta thomistas Angelus per illū ñ movetur ab ipso sed a deo, ideo qd cēt Angelū ñ posse precaeum in 1o instanti; ergo. = ad 1m dicimus ex omnibus doctrina actū ñ dicuntur Angelo in 1o instanti, vt spiritus natū quia actus 1o dicuntur natū angelica esse, spirita, solū ergo dicuntur pctis perfectionē natū angelica. 2 tamē aut evenit in gravibus, & levibus, & motibus ad sū centrū, vt ad pprīū natū spiritus. ad 2m distinguendū: Angelus per 1m actū ñ movetur ase aplicative sed: elective nego: aplicatur ergo Angelus ab ipso ad 1m actū, illū tamē ase Angelus elicit.

Obiecies 2o: actio transeuntis è vitalis: sed agens per illū ñ movetur; sed movet passū; ergo ad vitā ñ requirit se movere. 2oi motus cor dicitur è vitalis: sed cor per illū ñ movetur ase, sed agenerātur; ergo. 3o: in deo è perfectissima vita sed in deo multus è motus; ergo. = ad 1m nego ata ma.

imposita recipiendo impositi transmuntis in passo, quia vt actio est vitalis, & per illa agens vibat diuersa actiue electra, sed & recipere, vt per illa moueatur: solum ergo potest dici, quod actio transiens sit vitalis tamen nature, nunquam transeunt actionis vitalis in agenti recepti. ad 2ª instantia dicta negatur ma: quia motus cordis è veluti passio ab agente extrinseco causata, cui alij dicit motui cordis, sic ab agenti extrinseco determinatur, & electiue vitalitas accordo. ad 3ª secunda. dicendum ñ datur in omnibus motis, quibus actus in tis in potª & vt in potª. Datur tamen motus intentionales voluntarius, & intellectionis, qui tamen ñ in ipso existentiatis, indeq; vita machinorum ñ ficatur cum Dio. Circa 2ª dubium pts verbis dicimus tria tantum sit genera vitæ: vegetatiua, sensitiua, & intellectiua. sit ratio ex philosophis, quia tres vitas tantum exercent hominem apud partículas vitæ locomotiuam, vt adstruunt quatuor genera vitæ, sed tamen Em. D. Aquinas quæ dicta particulari inuenitur in tractatu philosophi ratione cum id suadet: nam quando vita designatur ab pars vitalis: id vnice existit pte vitalis impliuq vegetatiua, sensitiua & intellectiua; sed ergo si quando sunt genera vitæ. dicit: hostiaq, & Commentator sic movet localiter; ergo dato quando vita sensitiua quando vita sensitiua a pota locomotiua; ergo dato quando vita sensitiua sine vita locomotiua, & negatur quatuor si genera vitæ = nego ãce: quia nullus è qui negat hostiam motu stro actorum, & dilatationis, sed enim cum cordis aphexim ad sicionem elementi dilatatur ad maiorem locum, sperimentum quod minorem locum habetur si quantum ut extratur in coly maximum hostiaq quando dicit motu pro quinquo, & hic paximo, ita vt multotes dicunt quando dicit de locum mutatione. vltra id dicimus, quod licit his animantibus nulla adhuc pota locomotiua, ñ ab ero assignatur quatenus genus vitæ, quia hæc dicta tantum è accidentalis animæ sensitiuæ.

Q. 53ª Quinta Gradus corporis informatra anima.

Partes corporis viventis si in quadruplo distinguitur, alia enim dicuntur excrementicæ vt lacrimæ, sudor, saliua, & alia humoris modi. alia organicæ vt cor, cerebrum, ma, pulmones etc. quæ etiam aperaly nominantur, quia dicuntur ad principium apicia & munera vitæ exercenda, & etiam principes, quia omnes alij ab ipsis aliquod dependent. alia sunt solidæ, exquibus aliquæ sunt magis principales, vt caro, ossa, & nervi, alia vero minus principales, vt dentes, ungues, & capilli. alia tandem sunt fluidæ, vt humores, ab Mas quod reducipossit spiritus, & lac feminum.

Septem organicis principibus inhabitatur è in paxmatis ab anima, cum enim excreant pecuniaes vitæ extractorum quabilius etiam apx matra philosophis stra Galenum, & alios pulmones, dentes, ungues, & capilos, animantium plumas auium, scamas piscium, & flores arborum in paxmatis ab anima, quia vt docet D. Thomas in 2º distinctione. dista articulo: capilli, & ungues nutriuntur, & augentur, & sic patet quod aliquam operationem partecipant, quod ñ potest fieri nisi in pte ab anima aliquod principium. id etiam quatenus si pts viventis spectatur ad illius perfectionem, & integritatem, & sine quibus mancum constituit viuens.

Ex opposito vero quia pts excrementicæ nec pertinent ad integritatem viventis, nec habent in se aliquid vitæ vestigium, immunitas consistit illas ab anima informatis. cadit ratio suadet lac, & spuma ñ in paxmatis ab anima, quia ñ datur aliquata quæ tria partecipent illius individuum, in quo si quid tantum vt elementum principium vitæ alienæ, sicut ñ si pts actus, id tamen in potª. maior sententia è circa humores & zgiques circa sanguinem. in quia quæ pts dicuntur paximatiua stant pluries sententiæ cum Carietano Vanez, & Plutinsis, plures & Jesuitæ, & ex alij Schaligerius, & Spinula. ouatur vna ipsi dicunt Schotistæ cum Suarez, & Fuzelli de cloxe. Pluries Thomistæ cum Capreolo: ali Jesuitæ cum Suarez, Nastratis & Immunis cum Em. D. Aquinas.

Nostra Dilo

Sanguis ñ in paxmatis ab anima: quatenus sensio ex philosophis libro 2º de pulmonis animalium cap. 30. vbi inquit: ñ enim sanguis sanus, sed caxmi è, id in corpore viuentis quasi invasibus stinetur: id quod ñ è sanum cum caxmi in paxmatis ñ valli ab anima in paxmatis caxmi; ergo. id etiam suadetur alia ratione philosophi: nulli elementum viventis in paxmatis ab anima ipsius viventis: sed sanguis è elementum animalis; ergo ab anima ñ in paxmatis. minor expressatur ab Aristotele lib 4 de pte animalium cap. 4º, & lib 2º de generatione cap 19 aliquod in loci: ma antiquatur omne elementum quod est ei similis in natura alito & exigitur: sed omne quod in paxmatis ab eadem anima è ei similis natura viuentis animalis nutrito, vt patet; ergo. Paxmatis, & pvatis eadem mai: eo ipso quod sanguis sit elementum animalis, sed sanguinis dicuntur plastratis, vt transmutat in substantia alia; nutritio enim ñ ista onis è substantia in substantia alia: sed sanguis in paxmatis ab anima ñ designatur è substantia, nec ovetur in substantia ñ ali alia, sed per mamut substantia in substantia; ergo sanguis è alimentum animalis, ñ habet edum animalis pts. hrs impugnata magnet ptª Plutinsis, qui docet sanguinem clausum in venis ñ in paxmatis ab anima,

Sed unica sanguinē purissimū existentē in corde: impugnata unquā manet, quia sanguis cordis nō continuatur cū carnibus, sed ē in illo tāquā in vase, et ē potissimū alimentū animalis; cor? maxime, quia supposita circulatione sanguinis, quā iuniores medici communiter supponūt, sanguis qui nunc ē in corde sua circulatione transit ad venas; ergo. Denique probatur ratio ex D. Thoma 3a p. q. 35 artic 5 dicente: Christus autē, qui venerat corrupta reparare nullā corruptionē, aut diminutionē integritati matris suæ inferre debuit, et ideo nō debuit corpus Xti formari de carnibus virginis, sed ex sanguine, qui nō dū ē actu pars, sed in potentia tantū: unde sic: quod actu nō ē pars viventis, actu nō ē informatū ab anima: sed sanguis nō ē actu pars viventis, sed solū in potentia; ergo. Ulterius: corpus vivū aegre auferetur aliqua pars materialis, nō manet integrū naturaliter physice: sed corpus Deiparae virginis permansit naturaliter integrū, et perfectū in conceptione sui filii; ergo nulla pars materialis separata fuit a corpore Deiparae virginis in conceptione sui filii.

Solvuntur argumenta

Arguitur 1o: sanguis ē vera pars corporis ad illius integritatē spectans; ergo informatur ab anima. Ant. constat ex Trid. sessione 13a capite 3 dicente: sanguinem Christi esse sub speciebus panis ex vi naturalis concomitantiae, qua partes corporis inter se copulantur: tum ex illo Levitici 17 anima omnis carnis in sanguine est: et tandem ex philosopho, et D. Thoma: ille enim lib 3o de historia animaliū cap 3o inquit: sanguis ex quadam vita servare sanguis unus animatur, et fervet, et D. Tho. 3a p. q 54 articulo 3o: manifestū ē, quod ad naturā corporis humani pertinent carnes, et ossa, et sanguis. Respondere potest 1o: sanguinem esse partē corporis nō actu, sed in potentia, et sic concordantur praeallegata testimonia. 2o respondetur distinguendo in corpore viventiū duplex genus partiū: aliae sunt quae proprie dicuntur, eo quod corpus constituūt, et ab anima vivificantur: aliae autē, quae minus proprie dicuntur partes viventis, eo quod tantū deserviunt ad aliarum conservationē, et ad operationes vitales illarum, ut instrumenta necessaria. ad has autē nō requiritur anima autem vivificans, uti nō requiritur anima vivificans alios humores, nec sanguinē nutrimentalē iuxta plures adversarios: nec quod sanguis moveatur, et ferveat convincit intentum, nisi quū adversarii convincant motus illos nō provenire ab extrinseco, et ex vi caloris, sed ab intrinseco natae sanguis se moventis. Arguitur 2o: Verbū divinū assumpsit sanguinē; sed nō assumpsit aliquid inanimatū; ergo sanguis animatur ab anima. maior ē communis apud omnes theologos, et inter sanctas traditiones computari posset. min. vero probatur: si Verbū assumpsisset aliquid inanimatū esset absolute vera haec propositio: Verbū unitū sanguine ē inanime, sive ratione carnis: propositio nō bene sonat; ergo: — nego minorē: quia Verbū nō solū assumpsit sanguinē, et carnē, sed etiā spiritus vitales, et alia, quae secundū adversarios nō informantur ab anima. ad probationē dicimus cū Eximio D. ~~Dr~~ in 3a p. tom 1 q 15 sectione 5a: totā hanc qs esse de voce abstinendū tamen esse ab his locutionibus Deus ē sanguis, quia ex communi theologorū stilo solū proprie reputatur determinatā, quod ē adversarii diminuitur.

Obiicies 3o: magis necessarius ē sanguis ad vitā animalis, quā dentes, ungues, et capilli, absque his enim potest conservari vita, quae sine sanguine nō potest conservari; ergo magis pertinet sanguis ad integritatē animalis; ergo potiori iure ē pars, et consequenter animatus. — Respondeo conc. ant., nego consequentiā, quae patet manifestā instantiā nō solū in aliis tribus humoribus, sed etiā in sanguine nutrimentali, et in aliis pluribus, sine quibus animal conservari nō potest, cū tamen nō penetrantur ab adversariis animentur. solū ergo probatur sanguinē esse per se principalē animalis partē ad utilitatē, et necessitatē. absolute tamen nō ē pars, sed alimentū, inde simpliciter necessariū ad conservationē vitae. Obiicies 4o: si sanguis nō informaretur ab anima plures formae existerent in eodem corpore: sed hoc dicitur adversariis; ergo dicendū ē sanguinē informari ab anima — nego maiorē: quia iuxta adversarios plures sanguinis alimentalis, et tres alii humores, et iuxta omnes spiritus vitales, illi, et alia quā plurima, quae sunt in corpore, nō informantur ab anima. ratio vero ē, quod id quod informatur ab anima, nō informatur ab alia forma, et sic nulla pars proprie corporis informatur, nisi ab anima, nihil tamen prohibet, quod in corpore animalis dentur aliquae formae integralis autem antes aliquas partes improprie tales, et tantū in potentia.

QUÆSTIO 7ª AN OMNES ANIMÆ SINT INDISIB:

qᵗ utrū omnes
sanguis sint indi-
visibiles

Quaestio nō procedit de anima rationali, quae secundū dogma catholicū ē entitative simplex, et indivisibilis, nec etiā procedit de animis plantarū, nec de animis animaliū imperfectorū huius modi sunt lacerta, coluber, et alia annulosa, quae secundū communissimā opinionē informantur per animas entitative divisibiles, et quibus haec assertio nulla efficaci ratione convincitur. probatur tamen experientia contra quā nulla est ratio, ratio namque nāc abscissis vitā vegetativā conservat, irrigari nāc influere, et partes exurgit, si inserantur, sibi plerunque, similiter etiā lacertae, et lombrices divisae per medium, imo divisa in partes notabiliter inaequales vivunt per aliquot tempore secundū singulas partes, et novae sectionis dolore agitantur.

Dubiū ergo unice procedit de anima sensitiva animaliū perfectorū, ut leo, equus, canis &c.

in quo cū d. thoma ponimus stra Schotistas, q̄ Jesuitas animas separatas ēe entitatibus indivisibilis. mis. pluribus rationibus pauis nos vobis q̄ thomistis in hoc placuit adducti, unica q̄ vatis Jesio autoritate d. thomæ, qui pluribus locis aperte nostri sententiam docet: sed præcipue audendus ē in 2o stra dentis, capite 22 ubi quæstionis: si aliqua forma, quæ ē divisibilis ratione subiecti, sicut ē anima animalis, q̄ pluribus partibus corporis ē entitatis, cui ēi n̄ oportet, nisi una totalitas, sed absoluti dicit dū ē, et totū subsistabile p̄ts corporis. Solvuntur obiectiones

Obiicies 1o: membra animalis perfectioris intra se diversa multoties moventur: q̄ capita ingulatorum saltant: sed ex motu partium diversarum quasi diversitas animæ in animali perfecto; ergo potest cantor ratione anima animalis perfectē ē imperfecta, q̄ diversibilis: sed dicas cū Alberto magno motus, q̄ palpitationes membrorum animalium perfectorum n̄ provenire ab anima, sed a spiritibus vitalibus, quib. membra illa abundant: dicit: etia spiritus vitales possunt aliquatenus, q̄ movere p̄ts animalis imperfecti; ergo, b, dicēdū ē omnes animas, b, multas ēi imperfectas, q̄ diversibilis.

Solutio in signata ratione sententia ē: adducit dicimus posse spiritus vitales agitari p̄ts lacertis q̄ aliquo tempore. spiritus enim tantū astant p̄ts illas, per manere dū sub ea agitatione, q̄ quemadmodū ē angeli, q̄ mutantur, nobis q̄ visionis dolorem agitari, ut ab rex vatis ē in lombricibus. p̄ts autē animalis perfecti solū ad breve mutantur agitata, illicq̄ consumptis ab nutritione ad animatio illorum: sed ex omnis motus localis animalium sit, q̄ Aristotelis ab appetitu, q̄ fantasia, hinc necessario dicēdū ē utrāq̄ potēs habere anima sed in animalibus perfectis, in imperfectis anti ēi dispersa per totū corpus, ut sic quilibet pars notabilis possit ab intrinseco se movere.

Obiicies 2o: q̄ pugnat: dū canis per nutritionem ad quantitatem nobis p̄ts substantiæ, adquirit etiā nobis p̄ts p̄ts. ergo anima canis istas excipiens dū tantis. ace q̄ vatis: pars substantiæ novo ad quisita in permanet ab anima canis: sed n̄ ab anima p̄ts existentis; ergo pars p̄ts animæ de novo q̄ducta. q̄ vatis mīdi: fa canis n̄ potest in permanere magis ē quia n̄ educitur, nec dependet in generatione materialis, ē enim facinus materialis: sed fa canis nec educitur, nec dependet a subsistentia adquisita per nutritionem, cū q̄ prius ad illā existat; ergo manet ad quisita per nutritionem n̄ in permanet ab anima p̄ quæ existentis. 3o permanet 3o: anima rationalis ē individuum veliis, quia ē immaterialis: sed anima canis ē materialis; ergo ē diversibilis. 3o: omnis animæ bruterum p̄ts, q̄ ē in illas diversibilis, etiā omnis animæ bruterum.

Nego mīdi: ad huius q̄ vationem nego etiā mīdi: quia exp fa n̄ dependet de tempore subsistentia ad quisita per nutritionem, quo ad p̄ts ēi sui dependēt tamē ab illa quoad suam vasi saltem ēdū in permanentia, q̄ actuationem stantis vasis perfectā, q̄ quatenus sistunt vivens in qualitas estinsecus perfectis, si vero dū perfectē mutata. ad 2m 3m vationem 3o permanentiam nego ma: liquia dicit rationem sufficientis secundum: liquia deficient rationem necessariā nego. ad 2m 3o permanentiam secundum q̄ ad minus ex quod. ad aliqui animæ materialis per fectas diversibiles ēi in ptis in quibus sic exercent, n̄ dicit, in quo perfectas vero ēi diversibiles in ptis, in quib. actu sic exercētur. quabilis ē hic sta, ad vita tamē menti d. thomæ, idio q̄ precise in illg̃ tempore ēi cimus.

Ocesa ergo ma. q̄ mīdi negamus sequā. ponimus enim necessarium n̄ ēi, qd animæ bruterum sint separata, q̄ diversibiles, ut sequātur modū essendi materiæ, aqua dependēt in perfexi, q̄ ēi: materialitas enim utitur per intrinseca, q̄ physica 2 nexionem cū materia in perfexi, q̄ ēi, in materialitas vero apostiti dicit. sufficit ergo ad hoc qd sint materiales, q̄ sequātur modū essendi materiæ, qd ab illa dependentes in perfexi, in sex vaxi. sic enim si pluries sic materiales, quā sequātur modū essendi materiæ, ut quanta quātitatis, vero substantiæ, q̄ relationis p̄ dicatis in materia dispositis distinctione omnis ab estu mīs vinis, q̄ relationis apīdamus.

Qs. 6a Quomodo anima vegetativa, q̄ sensitiva sint ne tr in anima rationali

Animā vegetativā aliquodo stinxerunt in sensitivo, q̄ hoc in rationali, docuit omnis 2 stra Ochamā, q̄ alios, q̄ quos dū antiquas ponentes in viventibus, tot animas entitatis ponentes, quot si in ello gradus vitæ. unde dubitū solū quæritur quomodo anima rationalis sit vegetativa, q̄ sensitiva, q̄ cum intelligentia statuitur duplex stinctia vnus in alio; scilicet, q̄ vegetativalis. scilicet datur q̄dē stinctio p̄dicatis p̄ltis distinctis, ut animal homo, vegetativalis q̄dē stinctus in quo virtutem habet post causa ē stinctū vegetativa ut sensitiva ē stinctus ē post p̄ltis p̄dicatis. sed nota, qd si ens stinctus vegetativalis ē p̄ expletis effectus, ut sol q̄ad arus cū calore, tūc stinctio ē vegetativalis, omnis sensitivalis.

secus anti si è ~~ccu~~ ~~ccu~~ d'l, inc qu alij pa fa conij. Similiter etiã potest ostendi

alia è potentia alia è potentia eminentialis. Potentia potentiae è inclusio potentiae
unius in alio cũ ea perfectione, in perfectione, quarum è ut ie. nec anima ratio-
nalis inclusis. Potentia potentiae eminentialis, è inclusio unius in alio ab ipso in
perfectione nil stata, ut Deus potest eminentia potentia rationalis. his supositis
ipsa sta poterit anima vegetativa in sensitiva, d vel ipsa in rationali virtualiter
tãtã potentiae. ita plures cũ Cajetano. 2º negant potentia potentiae, ita Suarez.
3º quod huius explicatio depetitur distinguit inter animã vegetativam generaliter sumptam
ab, d inter ipsam ut stratam, per quam distinguit approximat ipsum in ipsum
in potentia potentiae, quã negat in 2º.

Resolutio dubii

Anima vegetativa, d sensitiva generaliter sumpta eminentia potentia in ima
rationali. probatur ratione: anima rationalis in genere causa potentiae praestat
homini et potentiae vegetabili, d sensibili; homo nãc è potentia animalis d vegetativa
vivens sensibile; ergo d ipsa è potentia vegetativa, d sensitiva. Probatur
vegua: nulla potest in genere causae potentiae effectu, quod non est potentia
in ipsa stricte saltem ut quo; ergo si anima rationalis dicit hominem potentia vegetabili,
d sensibili è potentia vegetativa, d sensitiva. qd autem ut eminentia vegetativa,
d sensitiva patet: tũc quia anima praestat hoc effectum potentiae, sed non
perficiendo: tũc etiã, quia est vegetabili, d sensibili ut stricta in homine ad perfectionem
dpa; ergo d. Dicis: ad hoc qd anima attribuat homini potentia vegetabili,
d sensibili, sufficit qd sit virtualiter vegetativa, d sensitiva, ergo ratio nostra
nihil probat. ac p. vatis: ad hoc qd anima attribuat homini potentia corporea,
n sufficit, qd sit potentia corporea, sed sufficit qd sit corporalis virtualiter;
ergo. = nego acc: ad probationem dicimus anima et potentia corporea ut quo,
quia expressa natura è ita corporeus participantialis ut homine potentia, vel quod
corporeus; similiter ergo anima rationalis d vel vegetativa potentia, d sensitiva ut quo
perfectionem ipsi rationi: rationis huius è, quia anima omnino cãt hos effectus in genere
causae potentiae, hoc è ipsa omnino cãta; ergo ut dicunt homine ut quod potentia
corporeus, si ipsa ut quo potentia in è corporea. Secus: anima rationalis non
nec è materialis nec dicit vel ut quo; ergo nec è potentia ut quo corporeus. = a
nima rationalis ce, n è pure vel, l materiale ut quo, potest duplicitur intelligi:
formaliter ut id est ac anima nec actu corporeus pure vel, d materialis.
2º. ita ut id est, n in principium materialitatis, d divisibilitatis, in 1º sensu falsum
è acc; illo vero in 2º sensu concedo nego seqd: quia principia divisibilitatis, d
materialitatis non mata, d quantitas: principium vero corporeitatis participatis è
anima, unta anima potest attribuere ut quo partem principium corporeum,
n autem materialis, l divisibile. Ultimo obiectis: quãbis potentia eminentia virtualiter
effectu in genere causae efficientis, n potest causa ellu in genere causae potentiae, se-
cus vero si eminentia illa virtualis è in genere causae potentiae; ergo ut anima ra-
tionalis attribuat homini potentia vegetabili, sufficit ut sit ~~potentia~~ vegetativa
virtualiter. accepatur: ad p. dicitur efficiens in genere causae efficientis, sufficit
eminentia effectus virtualis in causa efficiente; ergo ad p. dicitur effectus inge
nere causae potentiae sufficit eminentia virtualis in tali genere. = soluto stat ex
ma in ipsis dicitur, qd intercedit inter causa potentiae, d efficiente: hoc enim
in potest causare, nisi qd virtualiter attribuat, nã si effectus potentiae potest
illu extraxerit, quã causa est, illu vero causat si ipsa omnino cãta, d sequitur
omnino cat effectu, modo quo illu praestat. Pro solutione disputationis
in quinto: an in mata hominis praeter aliquam potentia vitalis anti rationalem
loquimur dicendum rationalis, inquirimus, an effectus humanus in ipsa vo
vivens praeter vegetativa, distincta a sensitiva, d rationali, d 1º sensu quia sensibile
a vegetativa, d rationali distincta? omnino ita dicit, qd in embrione sufficienter
dispositio ad vivendum, quia vivere vegetativum tamen animo parte vegetativa:
hic autem dispositio vegetativa è ultimo dispositio ad sensitiva. quia
alia potentia simul vegetativa, d sensitiva coexistens illo principio, quã tãtum vegetativa.
ut ait, d tã dicit effectus è dispositio ad quam dicit specificum hominis existens ab
anima rationalis, quã è simul vegetativa, d sensitiva, coexistens quia potentia vegetativa
rationalis. 2º dicit anima rationalis adhuc existens, coexistens in fundi existentia simul
effectu sufficientem dispositio ad vivendum qualiter quoque, quindi è in primo
in 4º vegetabile, quã sensibile, nec sensitiva è primus in eo quã rationalis: sed
adhuc in fundi rationalis 4º in 1º instanti animationis, quã sit in divisibilitatis vel
vegetativa, sensitiva, d rationalis simul, licet ob effectus dispositionis in eluat simul
dicuntur operationes his, gradibus succedentes, sed paulatim, d successive, sic opinãtur
plures medici cũ hipo cratis, d aliqui theologi, d philosophi, inter quos Suarez, Ro-
d Rinaldus. nolo autem in hoc insistere, sed quia cũ 4º alii d hac sententia

sit.

ione tradidi vobis aliquā noticiā. Dubitavistis etiā an omnes animæ eiusdē speciei sint inequales in perfectione? affirmative resolvent plures autores ex omni schola inter quos doctores Parisienses sic decrevere: si quis dixerit ab origine esse equales, ita ut anima Christi nō est perfectior anima Judæ. et D. thomas asserit animā Adami esse digniorē anima Hevæ. Contrariū dolent alii iudicātes hāc opinionē periculosā in fide, eo qd ex ea sequatur Christi D. nō esse eiusdē speciei in specie cū nobis. Dicimus tamen, qd ex eo qd plures homines adeo stupidi sint ut videantur [illegible] vacua corporā quæ sine anima, et alii ita vivaces, spiritualē sublimia quæ capientes, ut spiritus sine corpore videantur, sequi videtur inequalitas animarum sed cū in nobis metipsis aliquoties experiamur maiorē agilitatē in omnibus potentiis multoties quæ minorē, inde concluditur has perfectiones nō esse absolutas, sed relativas, et dependentes, a temperamento, dispositionibus, et organizacione corporis. et in hoc sensu verissimā iudico 19 st.

Dubitavistis 3o utrū potentiæ distinguantur ab anima? in 3o physicorū negamus vel subiectū immediatū influxū. unde clare deducitur assertio affirmativa, quibus nanc subiectū indiget alio, ut operetur: sed ē subiectū tota in orbe ad se esse ergo ut operetur, et sic indiget ad aliud potentiis ab anima distinctis. probatur prius rationibus fundamentis, sed qd me concludit ē expressissimū testimonium D. Anselmi natam a me notatū libro de concordia cap. ultimo, qd sic se habet: sicut habemus in corpore 5 sensus, quib quasi instrumentis utimur, ita habet anima suas vires quib utitur velut instrumentis; ē enim ratio in anima, qua sicut instrumento suo utitur ad ratiocinandū, et voluntas, qua utitur ad volendū, nō enim ē ratio, aut voluntas tota anima, sed una quæque ē aliquid in anima. tandē dubitabitis utrū intellectus sit perfectior voluntate affirmant thomistæ contra Schotū, et quia intellectus ē radix voluptatis, et quia per intelligere perfectius assimilamur Deo, et quia intellectu distinguimur, et tandē quia obiectū intellectus videtur perfectior, inde quæ beatitudinē constituunt in actu intellectus.

DISPUTATIO 2ª. De anima vegetativa, et sensitiva, earumque potentiis.

Plurima de anima vegetativa, et sensitiva, deque mixtis earum speciebus reperiuntur apud scriptores historiæ naturalis, et apud medicos, et Anatomicos. nos autē verbis indicavimus quæ munere nostro videntur opportuna, et necessaria. igitur anima vegetativa ē actus corporis physici organici potentiā vitā vegetativā habentis sive ē id quo vivens se auget, nutrit, et sibi simile potest generare, in hac definitione assignantur potentiæ animæ vegetativæ, nempe nutritiva, qua vivens vegetabilibus adquirit nobis partes subiectū media conversione alienæ in propriā subiectū, augmentativa, qua vivens vegetabilibus accedit ad perfectū statū transferendo amplius ad maiorē magnitudinē, et tandē generativa, qua vivens posset se ipsū in alio individuo eiusdē speciei conservare.

Ad actus harū potentiarū aliæ assignantur facultatis, nutritiva enim habet vires attrahendi alimentū ad stomachū, et ex hoc ad cæteras partes, et virtus dicitur atractiva, habet etiā vires retentibas, qua alimentū atractū retinet usque ad eius coctionē, et digestionē, ad qd ipsi assignatur virtus digestiva, vicinius fit triturationi alimentū quæ disposita ad conversionē in subiectū aliti. et denique habet virtutē expulsivā, qua partes emittuntur superfluæ. potentiæ generativæ assignantur etiā 3 virtutes, sive munera distincta, scilicet seminativa, et emissiva virtutis generantis, immutativa, quā immutat de virtuti seminali communicat ipsi portionē ad formandū fœtū, et tandē conformativa, qua format membra fœtus in similitudine generantis. de his autē viribus utriusque potentiæ communiter dicitur, et munera, et exercitia, nō tamen virtutes inter se realiter distinctas.

Anima sensitiva ē actus primus corporis physici organici habentis vitā sensitivā in potentiā, sive ē principiū sentiendi. sensus, et potentiæ animæ sensitivæ ex illis autē alii sunt interni, externi alii. externi secundū communē modū loquendi sunt quinque: videlicet visus, auditus, gustus, odoratus, et tactus. interni autē sunt quatuor: scilicet sensus communis, imaginativa, cogitativa, et memoria. sensū cōmuni sic in propriæ sentiri explicabat Philosophus: sensus ē qui res sensibiles sine materia, et per suas species potest, nam vecera suscipit sigillū sicut annuli absque susceptione ferri, vel auri, sic potentia materialis susceptiva obiecti sensibilis. sensibile autē triplex: scilicet proprium, commune, et per accidens. sensibile proprium ē id, qd pertinet ad unū tantū sensū, ut color, vox, &c. sensibile commune ē qd a pluribus sensibus potest attingi ut numerus, figura, quies, sive permanentia in eodem loco, motus, et magnitudo. Sensibile per accidens ē, qd latet sub apparentiis sensibilibus dicitur que a sensibus percipi ratione alicuius connexionis cum illis: hoc modo percipiuntur a sensibus amor, odiū, tristitia, ira, et claritas, aliaque quæ mentis passiones, in quā coniectionē deducimur plerumque a signis externis sensibilibus: sensibile tamen hoc improprie dicitur tale respectu sensus externi, quia revera solū attingitur ab intellectu, vel ab aliqua potentia quodammodo indiscretiva, ingenti cognoscens connexionē signi cū sensibili, quasi elative intuetur aliud subsensibile latens. sensibile qd ē obiectū sensū externorū debet esse singulare, quia ... dicitur sensus ē singularium, intellectus universalium. 2o debet esse præsens, quia sensus externus nō attingit obiectū absens. 3o in debita distantia.

eo ad omnes sensus exteriori habeant determinata virtutis, et actibus vitae ad sentiendum, tanquam in universi circulis exercitium locatum. Et cum operum hac cum XCIII sacramentorum a multo sensu exigitur. Cum casus hujus dubitatione. animal in homine per fecundum, quod in alis viventibus. Dicit omnium collectionem omnium sensuum perfectionem in homine, et subjectum excellentia, hic obeximia figura, et quidem in sensu, et tactu objectum quod ad sentiendum ad quantitatem: sed Aristoteles, qui aliquando dixit, quod cum ipsi dicit vitae ad sentiendum ad quantitatem, vnde dixit homo malia quantibus inperfecta hominis malignus sensus superat, vnde dixit homo ratione aperta audita, linx visu, simia gustu, vultur odoratu, praedicus acuminis nos apex audita, linx visu, simia gustu, vultur odoratu, praedicus acuminis tatum. dubitatur etiam, an visus sit illud vel quod dicit sensibile in homine quod sensum praesentia nequit sentire. respondeo affirmative, quia et praesentia sitat oculum visum praesentia nequit sentire. respondeo affirmative, quia et praesentia sitat oculum visum quod praesentia pupilla intra se stantia, tantum in angulis praesentia quantitatem, nec gustum sapor et odorem, in quae; ergo. Dubitatur 2o quomodo animum sentiendum quod sit sensibile, et coniungi avecmet sensibilis, ut visus, omnino splendor, et augetur avecmenti stupefactum. quia nix ergo aliquis an faciat cuadra sensibile media actione physica et ductus alicuius qualitatis apposita in praexamine sensus, et alicuius species actionis et ductus speciei sensibilis per fecundum minis. respondeo utrique secundum ad lexorum sensum, ratio est quia nec actio ellas, nec species per ipsa omnia est physica altiratio, et coniunctio sensus; sed vomens sensibile ut sitat physicam et coniunctum sensus; ergo. ma patet exo, quia nec acto, nec species habent physica straxetati cum transexamine sensum: vnde dicendum actionem et ductibus speciei minus perfecta, speciei ipsa et paxionata transexamine sensum, minus et qualitatem sensibile secundum ad hanc altiratione. Dubitatur 3 an aliquis sensus sit reflexibilis? in parte minus certum et vnum sensum intentum posse repleti supra actu alicuius sensus extorni, et supra actu altiranus minus intorni, patet quia in sonis audiamus nos videre, qui actus in audiendo, intellectus, sed instrumentum fantasia, nec cogitativa existimantis tuc se videre, quod stiqui non possit se sensus intentus non possit repleti supra actus sensus exteriori. certum etiam est sensus omnes sentire praeter sensationem inactu exercito; hoc autem nihil aliud est, quia exercere per praeter actus vitalis, et sensibilis, et maxime motus. quibus autem sensus ~~vita actus~~ vitalis exercere praeter actus: vnde Phi, et D. thomas dicit potest sentire actus ipsum. reflexionis tantum est in praeter 11, vnde Pellis non est dubium. solum ergo dubitatur an ~~nulla~~ vnus actus directe electus possit ei ~~actus~~ obiectum altiranus actus illius sensus? negative respondeo cum D. thoma in praesti dicenti. non potest esse quod aliquid potest vt sensus organo corporis reflectat supra praeter actus, quod etiam sensationem approbatur, nec nec visus videre visionem, nec tactus palpat praeter quantitatem, et sic de aliis. Quinta an aliquales notae sensuum communi dicuntur in particulari speculo qui. in cuius enim oculo apotheosis visus, quae in superiori loco principes alcuni sedet, nec communis dicuntur solet: sensus extorni solius colorum praesentibus, visus autem, quod est ipsum actus sic: per cuius matutinalis externa solarium, colorum, et lucis: organum potest visus est oculus, qui tribus anatomicos sitat extrinsecus humoribus, quinque tunicis, et duobus nubis sequenti ordine dispositis, in centro oculi est humor crystallinus nec dictus obsui tranlucidus, et quantitatis, hic humor tegitur tela suptilissima, nitida simia quae speculaxis vocatur, post quae ipsum est humor crystallino globulus, qui dicitur pupilla. sequitur humor vitreus, nec dictus quia est colorum omnium vitrei, et hic tegitur tunica reticulis, nubis, et anterius spacta, admodum retis, in quae dicitur reticularis, et haec rursus circumbolbus alia tunica, quae hubea dicitur ab cotis nubi, haec autem in vnum quae pupilla circumdat sed inter intrinsecus relinquit foramen sphericum, vt patat ingressus speciebus ad pupillam. subsequitur tandem tegens humor, qui ob sui albedinem dicitur albigeus, qui tegitur alia tunica, quae ob sui durities dicitur corrna, quae et auxilius operatur alia, quae vocatur adnata, et haec totum oculum tegit, et munit.

Sota haec quel cerebrum fabrica cum cerebro stimulatur per duos nubos, qui dicuntur optici, qui et sit accurbro ad oculum discendit, vt media via vniatur, nubius et separentur, vt singulus ad singulum oculum discendat, vt anti totalique macina vocatur, quae et mouetur, dat 11 ei musculus, et anti musculus caro quinque multis, nam nubos in plicata, vna nam et dextrarum flamitis stata, et phibxarum varia structura nodosata. quinque musculus dicitur supinus, quia oculum elbat. Sex humilis, quia deprimit. Sex visitorius. Quinque indignatorius vtque movet oculum ad latera, visitorius tamen ad angulum oculi, qui est cuita naxus. indignatorius vero ad alterum latus, vt pexi solet vnexacuda stantes. Sex, et hus movent circulatim, vocantque amatorii, et quod dicunt vitae blandiculis affectibus, et signis vmbolantes. his suppositis dubitatur 1o vbi nam fiat visio, sive in quo subiectum? circa quod mira aparxit ipsum anatomicos varietas, in mutatione oculorum cetta ~~plures~~ duo 11 quabitorum stat. ita est philosophi dicentis visionem fieri in pupilla ipsa, et ipsum quia omnicas nubo optico, et ratio est quia pupilla obsui tranlucida, et claritate, et specificatio amata, in quo acta vt in ea visio exercetur. nec obstat dubitatio nuborum, et vnitas potest visus, quia haec tempex numa nec radicalis vna quatenus vtrumque pupilla discendit ex nubo suo speculari nuvo, qui tamen intra se in vnum copulatur. vnde ad sumum sequitur dixi duplicem posse visibilem in angulum, et proximam subos et nata vni radice. ali dicunt visionem exercerri in tunica circulari, quia haec vt potest solida, et spiritus plena ex ipsa et nuborum opticorum subtilis spiritus oculi elevata

actor conexus, ptibus videtur ad aliarum ciam visionis.

Circa obiectum potest visio videtur immitere ciliorum colorantur, ita tamen ut colorem retinet porosis subquae, & lux ipsa opacis necessario exacta ut color terminet visionem in actuo: sed ut hoc capiatur ciam aperitur, quod lux & actus praesentis, ut praspicuum, sive aequalitas videtur subiectum lucidum, & praesentis color autem & qualitas orta exprimit qualitatibus, in mutamur potest visibus defunditur aliud, sed adhuc dubitatur ut an lux requiratur exp obiecti ut videatur, id a & exp potest, & medium connexum immutatur necessario requiri exp obiecti, sed non exp medii: ostendit enim obiectum illuminatum lumen immutandum: ultimum quod sitas corpus lucidum alongetur clare videri ex medium ut obscurissimum.

Potentiae numerantur auditus. Sensus solius tum perfectibus: auditus autem, quod est unus actus & extensa perceptio soni. organum auditus est duplex: aliud externum, internum aliud auriculae & organum extremum in epiatamum non pt auditus, sed directum tuc ad membranum organum interius, quod directum tympanum auditus. Videtur tamen in plures ramulos, quorum minor citra cum cerebro, ut per illum discendat decerebro spiritus animales ad auditum. in quotamen tympano, eadem qua cum hoc nexu immutatur residit idem immutatum id virtus auditiva. altra excellit ramis discendit in linguam, & laxicum, & in hic oritur, quod juxta anatomiam partes sunt muti.

Obiectum auditus est sonus, quae est qualitas sensibilis ex collisione corporum, & aeris, idonea quod ad immutandum auditum, quae solum sonus media ipsa specie praeter aeris quod ad auditum trans mittitur, non tamen per aeris sonum vel palpo aliquem dicum, id etiam per alia corpora sunt plia, ut per aquam. Sitat enim pisces minores in maxis maiores fugunt pcter strepitum ab ipsis auditum. Diuditur quae sonus indirectus, & reflectus: directus nulla in vento obstaculo aut vel quod ad auditum venit: reflexus vero directus equo & reflexio soni per causa a corporum solido, & concavo: qui sonus reflexibus pluribus in locis sumitur. Bruxellis tamen in palatio principis sicuticio vocis per hoc dicit vocabulum ex auditus.

Olfactus est sensus externus solius odoris: odor autem est qualitas sensibilis fulsa resultans ex hoc quod dicitur matrialy odoris: odor autem est qualitas sensibilis fulsa resultans ex hoc quod dicitur matrialy odoris: odor autem est qualitas sensibilis fulsa resultans ex hoc quod dicitur matrialy odoris. organum ipsius potest is carnosum & spongiosum ad modum glovi, quae dicitur & cerebrum mamillaris, eo quod sint similes mamillarum papillis, hae carnosae dicuntur duobus nexibus adjecta per ingenia. in globulis recipitur qualitas fumosa, quae amnibus pacipitur, nasus autem solum directus ad colligendos odores in suis speciebus ut hominum quomodum deprantur ad organum olfactus.

Gustus est sensus externus solius saporis per capitibus. Illius actus est gustatio, id est actualis perceptio saporis, & nexibus gustatorum quae in ramificatus, medium vero est caro linguae, quae est spongiosa, id vibet saporem. obiectum enim illius est sapor, qui est qualitas resultat ex humore temperato per calorem rerum alios, id rerum alios est humidum quod determinatur. tactus est actus solus tangibilis. huius actus est sensatio extremitatum organum is nexibus dispersitatis corpus, & idem ubi nexibus nervi, ut in oculis, ubi nec est tactus. tactus vero viget ubi nexibus abundat, medium vero tactus est caro, & cutis aut ab quid huius modi dicitur impressione qualitatis tangibilis ad nexibus, obiectum vero est qualitatis, & quae ex ipsis resultat, ut dicunt, mole, spirum, humidum.

D. SENSIBUS INTERNIS.

Sensus extrani sunt velut fenestrae ad internas sensationes, & ad sensus interna. exhis ipsis dicitur sensus omnis, quia ad illos, ut ad omnium altarum pertinet dicere sola extrania, illaque quod obiecti indicaxi: unde nexibus dicuntur ad sensus extranos ut in centro omnium in sensum omnium, ab eo quod ut omnium fons nascitur, & Deo Aristoteles illum vocat ipsum sensorium, & vim sensoriam finis cuiam omnis sensis: sensus autem hic sic definitur: potentia discriptiva, & perceptiva sensibilium omnium exteriorum: sus sensus internus est imaginativa, quae est facultas aequisentativa, & perceptiva rerum absentium: unde hic sensus dicitur habet officium, scilicet aequisentare res praesentas ad praesentia trahendo earum simulacra, & percipere res insuis simulacris aequisentatas. Sus sensus internus existimativa vocatur; quae sic definitur: facultas discriptiva, & perceptiva rerum sensatarum. dicuntur tamen ~~[illegible]~~ res, non obiecta intensata, quia agensis externis non percipiuntur, nisi quod ones species in sensatae dicuntur: huius modi sunt utilitas, & inutilitas, amicitia, & inimicitia, eminentia, & venificum: licet enim sensus externi percipiant non utile, inutile, amicae, & inimicae, tamen utilitatem, & inutilitatem, id enim pertinet ad sensum internum existimativum, & cogitativum, qui naturale modum instinctum animalibus res utiles & venenatis animali a quae, nocivas vero, & otiosas ad vera satis.

Sus dicitur sensus internus est memoria, quae est facultas rerum vativa praeteritarum: est enim memoria velut maxima pars ejus animae, in qua species chiusae, ut cum aqua fluxit in medium praeteritum. facultatem omnium memorarum est omnis omnibus animalibus, quae omnium philosophorum sensus, & spiritum ipsa decentia animalia omnia praeteritarum rerum dicitur

inuxiq; ꝗ d venefici; signa noscit, indi ꝗ nouet posse sorti suū, d asinus praesaepe domini sui. in homine anti è secretione ad rationē sortuntur quādā caecitā, non in magnat va in homine ñ modo pacipit vita, sed etiā ex uiciū n vsaqo nia. cogitati va ñ solū instinctū, sed etiā quādā colationē rerū, d di cursu in perfecto ex ueniq; d speriencij pacipit ocultas amicitias, d inimicitias. nunoiatādā d pq tuita custodit, d ex vno in alia sonexo quādā facit: d sic homo per sucoationē vnius rei, longissime negocia ordinatur ad monoxādo voluit.

D. APPETITU SENSITIVO

Poltra sensus intexnos vocis ꝗ explicatus, qui ali qd colat vi, d nosci vi, d tx quā dā inclinatio vitalis, quā dicitur appetitus sensitiuus, qui sic diffinitur: inclinatio in bonū per sensus apprehensū. cuius obiecti per modū pseguti onis è bonū delectabile, per modū vero fugē è malū nocibū. Dicunt ergo appetitus sensitiuus absolutus, quia hoc diuersa parte in bonū sive vtile, sive honestū: illā vero naturalē pondere tendit in bonū sucū dū tantū. Dicunt huic appetitū ñ solū in brutis, sed etiā in hominib patet, quia in sonis vsu voluptatis deficienti plurāq imaginantē ꝗ posita appetitx parte. sed quia bonū sensibile delectat, sed dancoti; valatx varij dificultatib, dicitur appetitus concupiscibilis ꝗ irascibilis. concupiscibilis è facultas, qua animal cupit bonū per sensū ꝗ ꝗ entis, d oppositū malū. appetitus irascibilis è facultas illa, qua animal se excitat ad vona ardua ad quorum da, d mala ꝗcul pelenda.

Appetitus concupiscibilis habet sex motus, qui dicūtur passiones, quia cū qualitatione appetentis fit, sed tamē amor odio, desiderium fuga, gaudium, d tristitia. Diuersitas horum motū sumitur ex vono d vera, malū apprehensione, d ex diuersis modis tendendi in bonū, d malū. Dū enim vt dicitur delectabile apprehendit vt vnienus nos cum amor. si vero malū appositū vt diuisum apprehendit illud fugit per odio. ex vono absenti nascitur desiderium voni, d fuga ex malo. d dum bonū vonū, d malū apositū apprehendit vt praesentia nascuntur gaudium, d tristitia, gaudium quidē de vono, tristitia vero de malo. appetitus irascibilis habet tres motus, timorem spem, desperationē, timorem, audaciam, d iram. Dū enim vera tx circa vonū ardū ad quorum dū, d malū expugnādū, sed bonū arduū apprehendit vt adeptu difficile, potest vel tamē, omnes tres, desperano vero si apprehendit vt impossibile. timala, d pericula inpedit va voni magna sed rupes habula, nascitur audacia, quia animal mortis in ꝗ atx ad illa impetū à da. si enim animal sic tis ente patis vorū ad mali pruna da nascitur timor, d dum sima in praesentx actu animali, tūc datur ira, quē appetitus irascibilis in punti mali. sed dū his motibus animus ad philosophandum patis deximus, sed qui vocuri notitia illorū quaxiq conquirax ethicis.

DIS. P. 3a D. Anima racionali

Extrib. vitē generib perfectissimē numeratur explicandū, vita silicet rationalis quē è quādā immortalis, diuinq vitis partecipatio, quā solus homo habet, quia solus ad imaginē, d similitudinē Dei è specialiter factus. principium vitaqe anima rationalis, quē per dis consū generis ad species facile sic diffinitur: è actus corporis physici organici in potentia vitē rationalē habentis: quaratione è illa nobilis d similitudo imago, spiraculū Dei, Cēli ones, particeps eterna vitis, mundi dominus, omnē ꝗ ~~[illegible]~~ ipsa vitē d arbitra. Dilla ergo, d diuina cuius è principium celestis ima ꝗ atq; das breuitatē ali quā tulū calamo indis putatione ꝗ ꝗ sunt tractabimus.

Qs. 1a De. anima rationalis sit spiritualis, d incorruptibilis.

Circa ꝗ ꝗ sunt dubia mōtū dicentes fuerunt Antiquorū illi, nec mirū: nā enim è in satis difficili, vt humilitx patitur ipse Dionysius in epologia ad verius Pūbliū verbis: patior me apud plures diversa legere: legi quoq dicentes, qd parties cū corpore, per humani corporis temē etiā anima dispiantur: qd puto intellexerunt hos textuarū sensum, d parte tractancū, d ñ nulos alios. alij asserūt qd formatis in utero corporis Dei facat animas, d infudat. ali ante factas olim, sed è cū eis Cicabis omia ex nihilo, nūc anti in dicio sua dis ponunt nascēti in corpore. hoc sentit Origenis, d ñ nubiali quici. ego anti cū hac tm quia legerē Dico sti dico, quo ad d adeptū sens certi, d diffinit aliqui in hac pte ñ tneo, ātinus ille, vt vigilatis quis d quanta sit ay circa quā ancep; fuit S. in eclesia Maximus, nostris tamē temporibus ay d intx charolicos tocia, qua ean diffinita è anima, spiritualitas, d immortalitas.

propunatr sta Catholica.

Dico ꝗ: anima rationalis è fa substalis spiritualis: nomine ꝗ spiritualis intelligimus ꝗ. quē quābis potest in pxmax mats, amatē è tamē independens vnde spiritualis dī è ac immaterialis. ꝗ atx rationis: principiū essentialis intellectū è spiritualis: sed anima rationalis è essentialitx principiū intelligendi, ergo. minō è ipsa anima rationalis diffinita, cuius veritas spiritualis ay d ctx. ma ꝗ ꝗ atx ex eo, qd intelligit è ꝗ ꝗ ia apprehato principi spiritualis, vnde dicunt d Angelus intelligentes ñ quia spiritualis, d spiritualis quia intelligentes. ꝗ ꝗ ma. tx anima rationalis nascitur ex vni versalis, vt sit homo in omini, qd vitē ꝗ ꝗ ū, quē in mixta, quē amor, quē odiū. nascitur enim ex spiritualis, d diffinitus ꝗ ꝗ

1 Qs. anima rationalis

2 Propunatr sta Catholica.

ut de virtute, fortitudine, de veritate, de Angelis, et de Deo: immo et apud brutum
materialibus, nisi abstractis a phantasmatibus materialibus; ergo dicit et spiritualia, et in
materialia. Quarto inquam. omne virtuosum potest bonum et fortitudinem cum suo obiecto; ergo
et anima rationalis et eius spiritualia, nec potest aliquid exercere obiecta spiritualia, nec fo-
et eius dispositas a phantasmatibus materialibus.

Exclusa dicta sententia quae est de Pythagoras: sequitur
alia hoc tota doxa etiam apud Patres animam intellectivam esse in corporis substantiam, non omnis
substantia spiritualis est in materialis, et in corporis utilis ab intrinseco; ergo hominis est
spiritualis est ab intrinseco in corporis utilis. Quarto acc: substantia independens ab
omni principio corporis et in materialis, et in corporis utilis: sed substantia
anima est; ergo. Sed maior to: quod dependet in suo esse a quibus causis, corporis principiis et
in corporis beli: talis est substantia spiritualis, quae nec dependet ab Astris, sapientiam
astris et mentis, nec a corpore, quod est sub regimine animae; ergo.

Anima rationalis non potest destrui nec per se, nec per accidens, non per accidens quia
potest existere sine corporis materia, potest enim sine illa operari: non per se, quia
non est principium corruptionis, quod sine dependentia ab alio potest existere. Quarto
etiam haec veritas catholica, quia homo naturaliter cupit in mortalitatem. Quarto
capax. 20: solus homo curat de vono nomen et fama post sui obitum. 30: sui
ipsius, et dei dixit hominis tendit in caelum, maxime tamen in ad vestis naturalis
caelum aspicimus, tandem: oportet ut detur vita in qua virtus premium, et
malicia penam habeat; cum ergo in hac vita multoties hominis in nihil prosperi
tas, hominis, et provi saepe pax quantas, necessarium est, quod ad aliquid hominum vat post
mortem; vivit ergo Deo novissimi sunt, quia vivit in eternum.

Aliqua in operum mi-
litantia solbenga hic est, sed id praestitum non prevet indeputatione de pa substantia:
dicuta tamen stare 29 mortis: anima informat corpus, et quantitatem, et principium
aliam substantia corporeum; et ergo corporea, et in materialis = et corpus et an
animal in qua in statu est in materiali, non vilior est tamen omnibus formis corporeis
et materialibus, in quibus et quia ex se ordinatur ad vitae indui unum cum corpore et ve-
xe, et propter corporeum et quo, in quo sensu pluris accepitur corporis et propter illius
exhibitam aliquam abstractam et tamquam a principio, alias tamen extra ut dicamus de ma-
terialitate. Dicta 29 a secundo obiciunt plura stat. schaetuaq, et Patrum testimonia,
in quibus dicta solum dicit in mortali: sed illa quae ad praesens nihil ergo ad A
ngeli enim in mortalis est, et tamen verum est solum dicit in mortalis, in mortalitas
sicut indefectivis, et perpetuis, quae nec Angelis nec animae rationali competit, quia
ex nihilo facta est et a terra divina voluntate angelari potest. Sed cas, anima in-
cipere cum corpore, similiter et ficam dicere, negamus assumptum: quia anima incei-
pit cum corpore per creationem, et abs dependentia in esse a corpore, et non quo in
facta est existit in statu separationis. Ideo et sequentia etiam catholice dicimus,
tamen non propagari per traducem hominis, sed creari ab eo in corpore disposito.

Sed in quibus an status separationis sit anima violentus, naturalis? ratio du-
bitandi stat in eo, quod status, status est violentus anima non potest in eternum du-
rare, cum nulli violentum sit eternum: et autem naturalis est, status separationis est vio-
lentus. Respondetur utrique stata est anima rationalis naturalis, quia utrique ve-
ge, et indeficit existit, sicut mat. pri. Addo tamen, quod superius dixit, dispo-
sitionem in corpore, non anima cum corpore est naturalis, et separatio violenta,
extra vero separatio naturalis, exit vino et violenta stant corporis disposito, nec
aspectat sed eas anima separata est pro in sepulcro, quod violenta ut potest privata aliqua
supplemento: non inquam superat, quia ad tamen anima caret aliquo supplemento ipsi
divino, extrinseco, et ratione status. Inquiritur etiam an potest anima sint intra se distinguitur
memoria, intellectus, et voluntas, et potest anima se alias abea distinguitur sequitur ex
dictis, sed in ascendendo distinctione potentiarum intra se non reordat Autores: quia voluntas
tamen indeco intellectus a alias distingui a voluntate, sed non a memoria. Ratione quarto:
ex diversitate solum obiectorum. voluntas enim tendit in vonum sub ratione boni, et in
tellectus est potest ~~[illegible]~~ excepta veritatis. Quarto etiam ex modo tendendi in obiectum
solum diversus, voluntas enim tendit ~~[illegible]~~ accomodo in obiecta. et intellectus cum motione obiecti; ergo
ratione, et sequitur ratio alias ad. th. et Gh: ma dupliciter ratione: memoria est facultas,
sed et vaga et varia et totum: sed hoc est et quae intellectiva, ut patet ex obiectis, et spe-
cies, et dependentia a phantasmatibus; ergo.

Dicitur: etiam voluntas per aspectum obiectum in
quantum; ergo non sensitiva saltem ut quo, indistinctae ab intellectu. Accedit vata:
voluntas eligere quod apponitur ab intellectu, et ex duobus unum sumpsit, et aliud amati
at hoc non potest facere sed non est aliquando sensitiva, alias in fax tractus movetur
ab intellectu; ergo. = haec ratio, quae distinctionem realem intellectus et voluntatis
ingenuat, stabat tamen distinctionem posse a scholasticis statuta, fat enim ratio ca
et voluntatis ut potest et eligentem unum, et sequentem alium, et sub ea potestate exit
gitativa non modo motio movetur.

Ex dicta in pa 28 q 17 a 1 c 5 o pentae verba: sicut in membris corporalibus
quodlibet unum operatur, non solum unum, sed totum corpus, ita etiam in potentiis animae
non intellectus intelligit non solum unum, sed et alia potentia, et ideo homo per intellectum
et ut quod intelligens, et per voluntatem amans, quin necessarium est, quod quod homo
intellexerit amat

sit intellectibus. Quæ quæ ergo ut ad speculandum accedat voluntas, ab intellectu percipienda, et ostendenda sibi quod habet. modus autem hæc illuminationis in eius illuminantis cecis. cecus enim nihil significatur minimis cecis cecitatem. ea autem illuminatio, et ostensio fit per affirmationem boni sibi, et ostensionem illius ut finis intentis, unde exit voluntatis in requirendo per excepto, per exceptio, aut sinitio, nisi ad finem exercens, quatenus sinit ab intellectu fit voluntati ab ea exercitatio anglitis. hæc sentio. ali alius.

Qs 2ª an detur intellectus agens distinctus a possibili, et quid sit.

2 an detur intellectus agens distinctus a possibili, et quid sit

Ad munitas vigor intellectus in agente, et patiente. passibile, ~~mobile~~ non possibile agens ducit alia, quæ et ducit speciem intelligibilem, illa depurantur a materialitate, quæ habent in fantasmatibus; in tamen inventa species materiali in immaterialem sed et ducendo speciem immaterialem, sed ipsa, et repræsentantur ipsa, et repræsentabat inspicit materialis. intellectus patiens, sive passibilis est illa, qui accipit species elevatas ab intellectu agenti. esta intellectus agentis sunt munitas supponitur, quia intellectus possibilis egent speciebus spiritualibus ad intelligendum, species enim materiales non possunt accipi in intellectu spirituali: ad species spirituales, et immateriales cum non possint abaliqua potentia materiali; ergo supponitur esse speciebus immaterialibus, et quia inseguit dubio assignandum aliqua causa, quæ ducit intellectus agens,

Dubitatur tamen an hæc potentia realiter distincta ab intellectu possibili? negative respondeo ostendo plures et Thomistas, et pro, quia fundamentum Thomistarum non convincit intentionem: ratio enim pro qua illorum est, quia cum intellectus realiter non possit ei actibus, et passibus respectu specierum: sed intellectus agens habet active respectu specierum, et intellectus passibilis habet passive; ergo intellectus agens, et patiens non possunt ei et realiter. sed ostendo intentio sic argumentando: intellectus possibilis ex Thomistarum et actibus, et passibus respectu ei actibus, et passibus respectu speciei intelligibilis. illa enim efficit, et accipit; ergo cum intellectus realiter potest ei actibus, et passibus respectu speciei intelligibilis.

Sed contra: intellectus agens non est realiter innascibilis; ergo realiter distinguitur a possibili, qui innascibilis realiter est. a contrario: omne mixto oncusario diversi supponunt speciem impressam: sed actus intellectus agentis non supponit speciem impressam cum sit efficaces ergo nullus actus intellectus agentis est realiter innascibilis. 20: actus intellectus agentis, et passibilis non diversi; ergo intellectus non realiter distinguitur. 30: quia materia est indifferens ad hæc, et illa et recipiendum indiget aliquo realiter distincto ducente dispositionem ad hæc et; ergo quia intellectus possibilis est indifferens ad hæc, et illud obiecti innascibili, et ducit aliquid realiter distinctum et bii cit species.

Responsio ad 1ª intellectus agentis non realiter innascibilis per actus elevatorum speciebus, vere tamen per alia, quæ non per fictionem simplicem quæ obiectorum, quæ ab ipso ut passive elicuntur: hæc distinctio actuum non ad vexatam identitatem intellectus, sicut distinctio apprehensionis, et iudicii non multiplicat realiter, et dicunt distinctio actus visus, et doctrinæ non distinguit realiter logicæ dicitur, et visus et dicatur visus et cadit: actus enim subordinatur in specie apprehensibus cadit ratione prius non habet potest distinctionem: sed elevatorum speciebus subordinatur perceptione obiecti, magis ad quæ ordinatur, et cui deservit; in quibus visus actus inspicitur, ut in distincta intentionalis ad obiecti intelligibilis; ergo distinctio horum actuum non argunt potentiæ distinctionem. per quod stat ad 2ª.

Ad 3ª dico ac, negatur sequela. intellectus vero quæ loquitur est potentia passiva, et activa, quia in quantum passiva intentionalis ut negari non potest a Thomistis, cui insta ipsos intellectus activus elicitat intellectionem, quæ utque acto in manens in ipso intellectu recipitur. ibi ergo intellectus potest ei accipiens species, et illarum elevatorum, quatenus ei repræsentantur illarum quæ est impressum mate depuratur ab illo ab omnibus materialitate, quæ ducion alia similia in ei repræsentantur, quæ potest recipi in ipso intellectu, et hic dicitur vis ad intellectionem.

Sed hic statim oritur dubium in quæstione, quomodo intellectus agens dependat a phantasmate, ad hoc quod ducat speciem intelligibilem, quomodo ad hoc deservat phantasma? Sed ortis phantasma deservit ingenium causæ efficientis minus principalis: sed efficacitas inferior: non causa principalis, diversi ei cum di ordinis cum effectus: sed phantasma vigor materiale non est cum di ordinis cum effectus species intelligibilis in spiritu alii; ergo. alii quæstionem docent phantasma deservit deservit ad ducionem speciei intelligibilis in genere causæ exemplaris: minus extrinseca dicitur minus intellectui agenti, ad speciei ducionem. quatenus hæc sed quia causa exemplaris est illa ad quam agens intentionis assimilat effectum illa imitabo: sed intellectus agens ducit speciem intelligibilem immutando speciem, quæ est infantasmatis; ergo.

Thomistæ vero munitas defendunt, intellectum agentem deservit principaliter, phantasma autem instrumentaliter. certum est quia sed Thomas dicit 1ª 1ª q. 84 a. 4 ad 7ª dicentis: in receptione, qua intellectus possibilis recipit species ex phantasmatibus, phantasma se habet ut agens instrumentale respectu intellectus visus, ut agens principale, et spiritus. illa enim quæ dicit exigitur, et examinatum intellectus visus, ut agens principale, et spiritus. ad quæ ducionem sui spiritus alii exemplis, quia instrumentum materiale potest elevari ad quæ ducionem sui spiritus alii.

Sic ergo elevatus adhuc torquet spiritus etc. per species spirituales in eis quae
cti, et aqua bantes malis adhuc elevata cantes instrumentaliter ghi sic quatia
in anima: rationem etiam, quia intellectus agens non est virtus instrumentalis obiecti,
sed causat speciem virtuosam intentionalem; ergo dicendum est ad secundum fantasmata:
sed non afantasmata principaliter operatur; ergo hoc placuit mihi esse probabile et modo
ximus, quia ut patet supra in D. Thoma habetur quod non omnes fere Antiquos, de unio
ne rei theomistas: et tamen subtilius posset ne res materialis elevari ad ipsum intellec
tum instrumentaliter quod dicitur, et quidem non satis clare ipsum modus huius elevationis.
et intellectus. hoc elevatio est ipsum difficilis, quia solus intellectus agens potest et
elevationibus fantasmatis: nulla enim alia chuta est assignabilis: sed illegitimus ergo.
quod ad tertium: omne actus intellectus agentis, ut sunt ab a fantasmatis: sed actus el
vationibus fantasmatis non potest a fantasmatis dici in divinis, alias fantasma posset in
ponere species ad elevationem ergo. nihilominus substantiales solutiones omnis
tamen recentiores fantasma illustrari, et elevari ab intellectu agenti sub ordinate
sive fantasma, mera qualitate spirituali derivata ab intellectu, et in subiectata
in fantasma, melius tamen percipitur 2a 1ae.

Q. 3: Vtrum intellectus egeat speciebus infusis ad omnem

Illum quod primo speciei infusae est necessaria intellectui ad intelligendum, non potest
fundari, ut media illa intellectum quantum in intellectione, et quod ut videbitur
sive species est expressa, quae se habet non explicatae potest ut infusa, sed explicatae
intellectionis. species infusae vero hoc modo explicatae et simplicitate necessarias,
ut intellectus quantum in actu superiori fere omnium 1a theologorum, et philo
phorum: sed quia res quibus fuit certa, non intentam est omnino clara; ultimum
hanc ad theologicas concertationes, idcirco placuit de praesenti examinare. spe
cies infusae, ut vocantur, a superfluas infundere videtur ex antiquis Empedocle
Plato et apud Aristotelem 10 libro 10 Diamantis tetulit, et Porphyrius, Galenus, Ou
uxa Duns Concertices Gandavensis, Capsom, Ruca Parisius, Zaravela, et Nom
inales, et ex iunioribus Salmanticenses. Nota ad 10

Quantum species infusae, quae sit omnino necessaria ad intellectionem obiectorum.
nos solutionem vatis philosophos multis in locis a Magno Augustino lib. 12 de
trinitate cap. 20 et 9. Anselmo in monologio cap. 38. ab Angelico Quo
ad species et 30 et verbo, et ab omnibus fere theologis et philo. quorum multi non
tia reflexus sunt omittant, eos maximum quia nec ad vexsaxi hoc du
bitant. quatuor ergo 23 10 rationes: quae licet postea exstent, et tamen quaeratur
in indifferenti ad actum; ergo actuari actu et vel ut in actu quantum. sec
ga est legitima, quia omne exatto est principium 2dum ad in actu: sed vertus intel
tiva est, et ratione sui est pura potentia ad intellectionem; ergo ut quantum in actu
actuari dicet per aliquid quod sit bilina actus intentionalis: sed per nihil actu
ari potest, nisi per species intelligibiles; ergo species infusae intelligibiles est
omnino necessaria ad intellectionem. omnia stant quantum sub ista, quae sic quatuor:
id quod ad actum potentiae inferior intentionalis duplex unum potest: sed solum species
infusae potest omnia potest, obiectum nec materiale est extra intellectum; ergo
per nihil potest actuari intellectus, nisi per species infusas.

Ad primum: quae
licet ad exatto vitalis exit necessario a principio intrinseco per modum sphe
per omne principium se quasi ad tali operatione: sed unum ex principiis nu
tiis ad intellectionem est species infusae; ergo intellectio exit ab intellectu,
ut perfecto per speciem infusam. quatuor modi: illud est principium necessarium ad
intellectionem, quod se habet ut determinatum expressum ad intellectionem: sic se ha
bet species infusae; ergo. quatuor modi: intellectio oritur ex obiecto, non potest aqua
quibus tanquam acausa elicitiva, et ab obiecto tanquam acausa determinativa: sed
intellectio non oritur ab obiecto materiali in se supposito; ergo.

Respondent ad vexsaxi
o per praeviam interna non sensorum huius obiecti: secundum sensus intentionis
tum natura per sensationem extrinsecam: — sed extra est: quia potest intrinseco in
diffrens dicitur determinari per aliquid intrinsecum: sic sensatio intrinsecus
ut potest materialis non est intrinseca intellectui; ergo. 2o: intellectus humanus
Christi, et intellectus Adami principium suae esse intelligere potuerat ex mate
rialis abstrahere quae via aspectum sensuum; ergo. 3o: intellectus Angelicus, similiter
et intellectus hominis in statu separationis non dependit a sensibus; ergo determinan
tur non possunt per intrinsecam sensationem. Respondent 2o: Ita manet intellectus sufficienter
determinatus, et apertus principio, et ab humano praedo
necessario aliud determinativum. maximum, quia eo posito argumentum contra
strantes, non sunt. cur enim intellectus habens intrinsecus species phan
xii obiectorum, potius determinatur ad hoc, quam ad illud omnia cum dicit? sane omnia
significant dicunt alia exempla actus rationis, cui species equalitas in intellectu per
manent assistant. praedicta solutio difficilius valet excludi, quatenus recidit
ad liberam Dei Angelici, hominis voluntatem, et ita non edit gna Philosophorum.

quæ libica accurrens ad liberam volutati, sicut liberum ad exercitium, hoc congratur.

Impugnatur tamen notando intellectum non posse quæ impressa in actu intellectibili abstractis plurimis diversis, nunquam motivo ad obiectum applicativo a voluntate, et obiectum volante: in digito 10. quia potest noscitiva non tantum habere obiectum transmutabile per modum exercitii notitiæ: sed obiectum mutabile quoad modum naturalem noscibile: obiectum enim transmutabile nunquam obiectum potest nisi quatenus subiectum motivum ut dicit Philosophus. Quia quod potest nequit pauca recepto in extrema, nisi per quod extra ab obiecto. Nequaquam lenta applicatur a discriminato a voluntate ut liberum intelligat, et ideo ponitur discriminato obiectiva, quia intellectus libertate mutat intellectum ad electiva. Hic quæ clusitur ex ratione: primum quod intellectus intellectum non dicitur discriminatum potius extra obiectum motivum; sic nequit discriminari potius extra obiectum primum indicatum, ergo.

Vergens: obiectum in se ipsum immutatum si dicatur intuitum ut discriminet potius intellectum, ut noscat hic et nunc; ergo ut intellectus tendat dicitur discriminato extra obiectum ad discriminatum, ut noscat hic et nunc necessaria est aliqua species supervenienta; necessaria est ergo aliqua species impressa incipiens hic et nunc repræsentare obiectum. nulla enim alia potest esse. unde immerito impetatur sexta ratio argumenti: quia sicut intellectus nihil noscit, nisi prius discriminetur ab obiecto motivo, quam secundum nisi prius discriminetur applicatur ut a voluntate quia impositum. unde licet habeat species plurium obiectorum, potest unum quæ alio noscere, se applicare a voluntate unum quæ alio noscendum.

Possit etiam primari Maxima ratio quinta species, quæ quinatenus quam necessitatem speciebus ad omnes sentus quarum plures affert Em. D. Aquinas in quæstionibus Scotorum 5a: ex illo tanquam quarta esta necessitas speciebus intentionalium. Quid enim est, quod oculus, montes, valles, et flumina, et alia ante ~~omnia~~ visa adeo sint praesentia intellectui, talisque illi præsentia, nisi ex eorum imagines, idola, sive species in intellectu habeamus? non enim sufficit extrema sensatio oculorum ad præsentiam hac, et primam illi similitudinem explicandam, nisi ex inde aliquid sit derivatum in imaginativam quod in ea virtualiter permanat: nam hoc negato extrema sensatio potest non manere ut patet, nec virtualiter in aliquo effectu; ergo licet sensatio extrema quæ exercetur, et dispositive occurrere ad eam, permitat, potest tamen illa procedere ab aliqua specie impressa.

Solutio argumenta

Obiicitur: semel recipit species impressas intellectus cum in aliquo exercitio noscant obiecta repræsentata, cum nam discriminatus ad noscendum: hoc est falsum; ergo = argumentum est stratum quantum: sicut non quantum species in imaginativa, homo in somnis non habemus recentem notionem obiectorum: hoc est falsum; ergo quantum. Quinta: si inclusa omnis specie intellectus potest discriminatus ad noscendum obiectum, cum aliquem non in actuali intentione illius? aut cum repetitione obiectum potestis unum quæ alio noscere? dicit intellectum per entrare ab applicatione voluntatis ad actualem intentionem. Quantum, et nos intellectum ab hac applicatione dicimus in dixe adhuc supposita specie repræsentativa.

Obiicitur 2o: quod est superexcessus perfectionis intuitive perfici nequit ab intuitive inferiori: sed intellectus est perfectior species impressis; ergo ab illis perfici nequit: sed perfectius si ens intentionalis recipiatur sicut omnis subiectum perfectum ab actu recepto; ergo. 3 propositis speciebus intelligibilibus intellectus nunquam possit examen in intentionem sui obiecti: sed hoc est apertum falsum; ergo. quarta ma: species impressæ vera, et naturalis repræsentant obiecti: sed potest vera, et naturalis repræsentationem obiecti intuitio est naturalitas vera; ergo. 2o: intellectus noscit duos Angelos: sed in hoc statu non habet illorum species, omnes nam species incipiunt quod hoc statu apertis; ergo.

Ad 1m dicimus, quod licet intellectus sit perfectior species impressa intuitive, et primo modum potest active vitalis, non tamen passivus, et in vi potest discriminabilis motibus ab obiecto. Impossibilis species passivus est, ut actus eius. ad 2m primam non dicimus intellectum examen posse supposita falsa sensatione extrema vicinorum per exercitium obiecti. examen etiam potest, et punti plures species multitudinem. sed in 1m ad vera notionem, licet obiectum naturalitas, et nomen vere moveat ad tuam intentionem, intellectus exarat circa illa. ad 2m objectum est stratum quantum: dicimus Deum, et Angelos præcepere supposito lumine fidei habere species impressas abstractibas, cum quod per oxtrum ad species notitiam obiectum; quia per ea, quæ facta sunt visa, in vita illa tui noscentur.

Obiicitur 3o: duo accidentia numero distincta non possunt esse in eodem subiecto: sed species impressæ duorum in diversi duorum eiusdem speciei sunt duo accidentia solo numero distincta; quia intellectus non potest duo quo in diversa repræsentata diversum. = repondetur intellectum posse habere semel plures species eiusdem in diversi, nec similes, nec stratum: non 1m quia una pacem, et alia. non 2m quia respectu eiusdem in diversi naturalitas repugnat intentio evidens, et apertum vacua, et obscura. non tamen repugnat in eodem intellectu species diversas duorum hominum quia una species non repræsentant obiectum ab alia repræsentatum, nec actuales in intellectu sicut alia.

Vnde sequentia dicitur species illas vt notantes in qua existantes esse existimi
les, vt palles intentionalis omnino deperit. Ne Thomista. Dicunt capit quia
dico intellectum esse potest vnum vel aliquem in nos cuiusdam, similitudo inuenitur in species
primo effectus palles illius, non per intentionalis effectus alterius. Obiectio
formaliter quantum obiecti potest movere sensitiva dicuntur agere movere: sed species impressa
harum est sensibilis ab intellectu; ergo immanis est, a sua efficacia. ma patet, quia sa
impressa quantum obiecti ducit ad intellectum ad intentionem illius: sed hoc in sensi
potest ducere intellectum ad intentionem alterius; ergo species impressa obiectum sensibi
lis, dicunt ut agentia movere. min autem probatur: si species impressa ab intellectum movet
tes, hoc est mediante alia per species impressa impressa quantum est; non ergo aliquam
est species ex plura species impressa. Nego ergo media ad alia species impressa impressa quantum
tantum; ergo est dicendum argumentum ex natura rei sit dicta, da vitae pulchrae alius in
pressionem ad quaecumque intentionem. Ad principia species impressa est practica omnia
intentionem productiva speciei impressae; nec ad hoc requiritur alia species impressa
quantum valeat, quia species impressa est natura palles, secundum palles motu
ve, alia natura palles illius genitis non requiritur, sed imo illa excludit: ad hoc
plura non exempla satis abundant impressae autem mata habemus vnum dictum exposcri
na ad vna passionem: iusta quam ipsa intellectio, in qua adversari ponunt quantum
tationem palles obiecti facit quod quod iustam facit species impressa; praesumitur
cius ergo, non. Non hoc intentum argumentum est falsum. Si Nego, quia exit ipsa palles, praesertim
omnino nihil ergo, si vocantur nutrientes cum non principal, quam ipsa intentionem diuina
tionem palles non concipiatur, quod est dubio etiam nostra solutione.

Argumentum
tumo species et non aliquid vt quantum est obiecti sensibilis: sed ad hoc non per
venit ergo. quantum: si species non similis obiecto quantum, si similis?
si dissimilis non potest quantum sentire obiectum, nec ducere intellectum ad illius intentionem:
si similis non potest quantum obiecti, nec intellectum ab illius intentionem
non similes nec possit percipi ab intellectu, nec illum impressum, quia species sim
iles non similes nec possit percipi ab intellectu; ergo ad minus dicit vnum species, hoc dissimi
iles sed materialis est materialis; ergo ad minus dicit vnum species, hoc dissimi
lis, si vel dissimilis obiecto non. = argumentum tangit aliam difficultatem, in qua
quantum an species impressa est palles, si tanta virtualiter similitudinem abi
ecti. Dicunt similes virtualiter, id est licet in se non habeat praedicata similia cum
biecto habet tamen virtutem ad producendum similitudinem, si non similes: similitudinem vi
no palles impressae actum praedicata similia cum obiecto similes.

Hoc supposito Tertia
gumentum dispondit species impressa est tantum virtualiter similis obiecto. quantum sua
ratio: quia forma palles sua repraesentatione obiecti intellectus redditur intelligens: sed
species impressa non est palles sua repraesentatione obiecti intellectus redditur intelligens; ergo species
species impressa non est palles sua repraesentatione obiecti, quantum nec similitudo; ergo. Ergo: omnis
species impressa non est accidens, a obiecti sua repraesentatione multiplicatur est substantia: sed nullum acci
dens potest esse similitudo palles substantia; ergo. Thomista pro argumento dispondit species
esse similitudinem palles quia species impressa per se ordinatur ad sua repraesen
tationem obiecti: sed similitudo tantum virtualis non ordinatur per se ad sua repraesentatio
nem obiecti, sed ad quam similitudinis productionem ergo. Vtrum Nego ad quam solvit
argumentum. placet tamen 2a iusta quam dicimus speciem impressa est similitudinem
palles non entis realis, sed intentionalis, id est ens intentionale, a sua repraesentatione
nec statim hoc facit impressionem Jesuitarum, non ratione cuius materialis est vera dispositio
sua repraesentationem habent exempli actus si, sive per modum exercitii virtualis, si
ratione modum intentionis virtualis, non autem est vera dispositio sua repraesentatione non virtualis habe
bent exempli obiecti. non 2a, quia species expressa est palles similitudo: sed species ex
pressa est accidens, a sua repraesentatione est substantia; ergo accidens potest esse palles simili
tudo substantia, si non in esse physico saltem in esse intentionale, a sua repraesentatione.

Inaxi
xum quomodo species impressa secundum ad productionem speciei expressae? Jesuitae com
munis aperiunt speciem impressam secundum efficientem ad productionem expressae: Thomis
ta vero non intendit. Dicimus autem cum ipsa speciem impressam secundum efficientem
ad productionem expressae. Aliquomodo etiam palles secundum exercet. Ratio patet ex Philo
sophia 2 de Gen. ac 10 ubi ait: species intelligibilis habet ad intellectum, sicut pa
quia est principium actionis in alio ad intellectum; ergo species impressa habet efficientem ad
intellectum: sed intellectio est causalitas speciei impressae, si ipsa species impressa est
diversos agendi modos; ergo.

Ratione etiam probatur: pars intrinseca sensitiva intellectu
in esse praesentive speciei expressae efficientem influit in illam: sed species impressa, si
tum intellectum esse principium praesentive intellectionis; ergo. ma est certa ex aliqua
tali axiomatum. min probatur: intellectus vt principium praesentive habet speciem expressae
est principium similitudinis obiecti in actu 2o: sed in esse tali principium sit tantum pra
speciem impressam, sive per similitudinem, a sua repraesentatione, quae habet exempli actu
si; ergo. Ratione probatur: quia species impressa est vnitus bitamminata va habens
exempli obiecti, a quamodo causa exemplaris; ergo.

Dices principium non vitale:

impotest causare efficienter effectu vitali: sed species expressa in è principium vitale
et intellectio è actus vitalis; ergo species expressa non potest causare efficienter intellec-
tionis, et sic quitur nec species expressa. = respondet species expressa in genere vitali vitalis ut
quo, quatenus è id quo intellectus determinatur ad actum vitalem, et sic stimulus circa
principi electivi illius hoc autem in specie ut efficiens concurrat ad actum vitalem, ut
patet in lumine gloriae, in habitu caritatis et aliis habitibus supernaturalibus
similiter in omnibus naturalibus, quia non aliomodo se vitales, et hoc non obstat effectivo concur-
rentia. Qst. 33. Intellectio distinguatur a verbo mentis:

Intellectio quatenus abstrahit

Intellectio dicitur verbum intellectuale quod intellectus ad intra intellectualiter loquitur imponunt o-
dani verbum intellectuale quod intellectus ad intra intellectualiter loquitur imponunt o-
nes philosophi, et merito, quia in intellectu intelligentis, et expressus est aliquid qualiter
necessario è, qd est passiones primorum terminorum ad hoc autem non sufficit sola species expres-
sa, quia habitualiter expressa cui datur intellectui, et non habet expressum esse, et vt quod
praesupponit ad intellectionem, dicitur ergo verbum mentis sic dictum, quia intellectus in
tellectualiter illud loquitur: dicitur etiam species expressa, quia expressius, quam impressa
repraesentat obiectum, imago etiam, quia repraesentat obiecti naturam, notitia, quia talis
è intellectus intelligentis. Et tandem dicitur, quia è id quod intellectus sequitur dicere, et intelle-
ctualiter parturit: hoc supposito sit Qst. et dico.

Intellectio distinguitur realiter ab verbo mentis è extra Scotum, et eius discipulos, et extra omnes
fere Tomistas: omnes tamen intra praecipuos D. Tho. statorum ab illo distinguitur specie
plurimis in locis in summa qi 27 artic 20 inquit: quicquid intelligit, ex hoc ipso quod
intelligit fecundat aliquid intellectum, quod è dicto intellectus ex vi intellectionis, et illud
sed dicto intellectus, sive verbum fecundum non potest esse intellectionis, si est idem realiter
cum illa, nihil enim ex se ipso fecundat; ergo.

Expressius loquitur qi 84 disputata articulo 50.
per hoc verba: intellectus in intelligendo ad quatuor potest habere ordinem: scilicet ad id,
quod intelligit, ad speciem intelligibilem, ad suam intelligere, et ad dictum intellectus. quod
quidem dicitur ab actione intellectus, quia per hoc dicitur dictum intellectus actionis:
et concludit: haec autem dictum intellectus intellectus per quod verbum dicitur. ex hoc tamen dicitur
per eqnia rationis nostrae sermonis: omnis tamen causatus per aliquam actionem, sive per dictum
sive metaphysice distinguitur realiter ab illa: sed verbum mentis è tamen causatum specia-
liter ab intellectione; ergo verbum, sive species expressa distinguitur realiter ab intellectione ma-
gnitudine certa, quia omnis tamen causatus per aliquam actionem realiter è, et distinguitur realiter
ab illa. vtat distinguitur a dictione omnis actionis, quae certe realiter distinguitur ab ipsa
ipsa dicto realiter. modo quatenus ratione: intellectus vt potest secundum diversa habere aliquid tam
in quo simpliciter obiectum absens, non enim valet exire extra se ad quemcumque obiectum inexistens
sed in se, et intra se dicit secundum obiectum absens: sed tamen illi è verum causatum ab intellec-
tu omnino 1ta; ergo cum hac tamen, quae è imago non potest causare ab intellectu nisi quia
intellectione seu dictum tamen vim efficientem causare ab intellectione.

Negat Ovedama.
dicens eandem entitatem simul è intellectione, et tamen intellectionis. verum haec solutio,
quae ratione, et in dictione inquinata tam manifestum contrarium ducitur: si acto potest identi-
ficari cum tamen ab ipso dicto potest etiam identificari cum principio a quo procedit, id enim dem
extraneum abstrahere è, quia actio realiter dependet a suo principio, ab ipso quod recipit ei: sed si
simul verbum è tamen intellectione, et cum illa identificatur quorum ratione nihil vagus; ergo
dicendum: vera manifestum solutione nulla efficax ratio quaeritur, ad aliquid non posset ei praeci
pitum, et tamen causam, et effectum sui ipsius cum non verificetur in intellectione: hoc in omnibus
hac absurdum, et absurdissimum in extra tamen Sancto, quia hac de causa magnam mutam cau
sabat indivisa de genere causae; ergo.

Respondebis cum Suarez specie expressa non est
tamen intellectionis, sed alterius actionis, quae via ad intellectionem, nempe dictionis, quae
habet causare entitatem indivisam verbi, et intellectionis = sed extra: quabis intellectio
sit qualitas è vera actio immanens: sed nulla vera, et realis actio quae ducitur efficienter
per aliam actionem, quia ad actionem non datur alia actio; ergo. ma, quae è certa videtur
è expressa in philos. et D. Thoma efficacitur quatenus: intellectio è actus rei quae vitalis
sive vivere in actu 2o animae: sed vivere in actu 2o, nihil vita nisi in actione. ergo.
vegetatio: intellectio è actus rei. animae viventis rationalitatis in actu rationalitatis viventis: vera, et realis a
sed actus rei. animae viventis rationalitatis in actu rationalitatis viventis è vera, et realis a
cto; ergo.

Solvuntur argumenta

Opponunt 2o philosophi dicitur dare actionem nihil producentem, et quae sistit
in solo vivere in vivente, speculatione in speculante, et vita in anima. opponunt etiam
Augustinus, et D. Thoma: id enim libro 9 de Trinitate cap 3o vivere agere dicit: sed
notia nihil aliud nisi quam actualem intellectionem; ergo. Angelicus praeceptor qi 27 de pote
artic 2o inquit: verbum nostri intellectus non extra se ad obiecta intelligere intellectus cum
ipsum intelligere quod dicit non potest sine verbo. tamen expressius agere potest D. Anselmus
cap. 33 monologii dicens: nulla ratione negari potest cum mens aliquid superius cogitando in
tuetur imaginem ipsius nasci in sua cogitatione, imo ipsa cogitatione sui ipsius imagine
ad eius similitudinem tamquam ex una impressione formatus; ergo imago, verbum, sive species
expressa è ipsa cogitatio, seu intellectio.

Ad 1ᵐ respondetur philosophum non negare absolute tantum producti per exactus speculativus, producit enim actu habitus intellectualis speculativus non ipsa producit per exactus speculativus: solum ergo negavit tantum per se intentum ab speculatione, quatenus speculatio est. ad testimonium Dictum Augustini respondet D. Thomas 1ª p. q. 85 art. 1 ad 1um; cum ergo dicit ex ab Augustino, ad verbum est nota, non accipitur nota pro actu intellectus in nascitur, sed pro aliquo eius habitu, sed pro eo, quod intellectus sibi inducendo. ex hoc stat quod inventum est testimonium D. Thomae stare non aliquatenus. 1ª p. 85 Thomae enim stat eius mens in hac explicatione testimonii ad viam D. Augustini: in ex testimonio etiam est, quia ex illo unice sequitur verbum esse innatum cum omitione productivae illius, non quidem ut activae in recto, per identitatem, aliquo intelligere non explicetur per verbum, sed per modum tantum intrinseci actu existentis intellectui obiectum extrinseci intuitum. 2º Anselmus in mutuo stare nostra assertione apponitur, sic enim id iuxta pecus inad viam transmittit Cartesius; ergo quod dicit testimonium in favorem nostrum stat. sic enim se explicat verbis immediate sed quibus hoc tamen modo, quis negat summa sapientia, cum se dicit de intelligere divinae substantiae suae similitudinem sui. id est verbum sui in qualitate Anselmus quasi dicere etiam intelligendo genere sui similitudinem suam, sive verbum suum, ut animam dicit similitudinem obiecti, sed per catholica extitit verbum et distinctum a potentia dicit; ergo a verbum mentis ab intellectione. Dum ergo ait cogitationem esse similitudinem intelligere similitudinem causalem realem, et effectivam, non formalem, et formaliter.

Species expressa est formaliter similitudo obiecti: sed intellectio est formaliter obiecti similitudo; ergo intellectio est species expressa. quatenus mod: intellectio est formaliter manifestatio obiecti: sed formaliter manifestatio obiecti est formaliter similitudo, quia per non similitudinem formaliter est per quam manifestatur vera formaliter obiecti; ergo. 3ª Primatur: ex vi speciei impressae intellectus manifestatur obiecti in actu; ergo ex vi speciei expressae manifestatur obiecti in actu: sed intellectus manifestat obiecti in actu per intellectionem; ergo intellectio est species expressa. Duplex datur manifestatio obiecti. una in qua intellectus intelligit obiecti, et alia vitalis; qua intellectus intelligit obiecti: species expressa, sive vis mentis est id quo intellectus intelligit, intellectio vero est quod manifestat, et intelligit. unde secunda minor mod, et aliquatenus quatenus dicitur: est formaliter manifestatio per modum causalitatis vitalis secunda: per modum tamen nugoma. ex his ad primam patet solutio. secundam est species expressa non actus est species impressa, sed tamen in quo obiecti existit stipulatio, et intellectio in actu 2º. Respondeo: si intellectio esset ex alia distincta a verbo, tamquam actio producto, et verbum producat exempla natura, et ex. quatenus intellectio est, ratione alicuius accidentis superadditi intellectioni: non 1º quia alias omnis intellectio produceret verbum: sed hoc est stare D. Thomae agentis visionem verificam non producere verbum; ergo intellectio essentialiter, et quatenus intellectio est non habet producere verbum. non 2º, quia repugnat intellectio non habere obiectum intentionalem per se: sed hoc habetur ratione verbi; ergo intellectio non habet producere verbum ratione alicuius accidentis superadditi intellectioni: hoc enim accidens sed tum superna naturalis posset ipsi deficere, et sequitur non repugnare intellectio non verbum producere. hoc argumento tangit speciali difficultate in quantum antecedentia ut aliquid distinctione verbum ab intellectione, hoc distinguatur ab alia dictione; maxime vero sapiens ad vitiosum, sive intellectio verificativa non est productiva verbi, distinguat circa id Autoris. Exempla dari enim facit dictionem, et intellectionem esse ex natura realiter entitatis vitiatus. Dictum est foetatus cum de entitatis. Sic mistus fuit quitta dicit dictionem modaliter distingi ab intellectione.

Respondeo tamen cum Emo D. de Aguirre dictionem, et intellectionem esse idem realiter cum sola distinctione virtuali, non solum intuimur, ut communiter putat Theologistae Scholastici, sed etiam in exactis: si enim intellectio aliqua verbum non producit, ut intellectio verificativa, tunc nulatenus habet rationem dictionis, sed speculativa simplationis, hoc enim sunt visionem verificam, non exactam intellectionis, sed ex definitione propria ipsius, non visio verificativa verbum dicit ex vi sua ad illam non potest producere, quia tale verbum est absolute supernaturalis. hic ad argumentum dicimus intellectionem, ut sic, et ut abstractam entitatem verificativam, accidere, ad stare ratione definitionis per definitionem propriam simplationis non finis, sed logicae, secundum animale accidit logicae stratio ad rationalitatem, et irrationalitatem, omnis enim definitionem stare ens genus, sunt ipsum accidentalem logicae, quatenus non est discretum essentiale illius, licet cum ea physice identificetur: ad enim intellectio verificativa dicitur non sit, hoc vinculum quod vat intellectionem ut stare ad definitionem, non est dictiva, ut animal stratio ad irrationale non est realiter rationale.

Infero 1º: intellectionem productivam verbi, distingi a verbo realiter adequate per modum causalitatis efficientis atque producto. 2º in praeter intellectionem productiva verbi posset loquendo illud non producere ex munere intellectionis, sed ex munere dictionis. in praeterquam intellectionem producere loquendo non est repugnantia, nec similitudinem formali obiecti, sed est causalitatem, et distinctam intellectus in similitudinem ipsa. in praeterquam intellectionem est productiva motus, sive passionis, ratione huius est quia omnis actio immutativa motus cerat producto tuo, sic intellectio, quatenus non producit, et verificativa, illum producit manu in eius simplationem. admitur ultimus nulla intellectione est effectiva per secundum passionis, sed agentis, producit nec productiva passionis quae vitae.

In praeterquam dicimus exercitium habitus intellectualis speciei impressae, et expressae, ona enim enumerata si habet expressa intellectio

habitus tamen si habet extra virtutis intellectualis, sporadicalis, & facultatem ad intellectum omnis obiectorum, unde non dat simpliciter posse, sed facilius posse: si species vero impressa se habet ut virtus obiecti ad intellectum potest intellectum proximo capacem ad obiecti actu exprimendum, & indeq; saltem mediate dat simpliciter posse: ex quo etiam stat dari eximium speciem impressam ab expressa; impressa enim est passiva potentia ab obiecto, & actio in passa, ut patet cum det intellectui ad omnem; expressa vero se habet per modum tui, in quo intellectus contingitur obiecti, tanquam in termino actus degratis illius.

Qs. 5a Quodnam sit obiectum intellectus:

Quoniam ne obiectum intellectus

Patissimum obiecto intellectus agunt Autores, fuit aliquando in animo illorum versatum quis, si tamen attente videretur degredendi pluralitatem in voce de ente posita, plura ipsa ad sacram theologiam spectare, alia & si especialia alias ad hoc spectat facere negotio excluli caret ex alibi ab his dictis, quae dari vero de quibus sermonem in primus subiecta impressi libabimus: quoad veritatem obiecti intellectus et duplex, scilicet specificativus, sive extrinsecus, & proportionatus, sive intrinsecus.

Obiecti specificativum ipsum enim dicitur omnia, ad quae se extendere potest capacitas intellectus, sive visibilia propria, sive virtute divinitus communicata, & hoc quatenus intuitiva, sive abstractiva. obiecti proportionati id, ad quod intellectus visibilis propria se extendere, sed & porro potest una duplicitur sumi. 1o per modum coaptationis essentialis, in quo sensu id omnis sumptum obiecti cum potentia, quae dici potest radicalis, sive fundamentalis, & hac proportio, sive coaptatio reperitur in quolibet obiecto adequato, sive extensivo cum potentia essentialiter sumpta. alia id proportio, sive coaptatio formalis, & prima., quae unice reperitur in obiecto attingibili a visibus naturalibus potentiis, & indeq; id omnis sumptum obiecti cum potentia 2dum id naturalem potentiae

Dissio

Obiecti specificativum nostri intellectus id omnis omni sua latitudine. proportionatum verum, sive extrinsecum id omnis sive materiale, sive spirituale, mere civile visibilis naturalibus intellectus. tamen proxime: omnis omni sua latitudine id mere civile, sive verum ens; ergo id attingibile ab intellectu possibilis, sive naturalis, sive elevato; ergo omnis omni sua latitudine id obiecti extensivum, & especificativum nostri intellectus. probatur hoc dixit D. thomas tamen qd. 85 artic. 7: intellectus ut species sui obiecti 2dum obiecti mente rationem entis, unde 2dum nulla distinctio in rebus inventa specificata distinctione intellectus. ultimus: intellectus id potentia universalissima, quae possibilis dicitur, quia potest species intelligibiles omnes; nulum ergo id ad quod se extendere non potest.

Plano ergo

id quia obiecti proportionatum nostri intellectus id illud quod intellectus expressa natura id 2dum se potest attingere, & noscere: sed intellectus 2dum se propria virtute potest noscere omne ens naturale, sive materiale, sive spirituale; ergo omne ens naturale id obiecti proportionatum nostri intellectus. id etiam tradit, quia hanc plures ante sunt illum aut autores nostri, cum & esta id demonstrabilis lumine naturali; ergo intellectus potest naturaliter noscere omne ens spirituale; ergo omne ens naturale, licet spirituale id certo noscibile ab intellectu, illud ergo id obiecti proportionatum illius.

Scio aliquos dicere omnia

omnia quia intellectus potest habere in hoc statu in maximis in mata circa Deum, ut autoris nostri, & circa alia extra spiritualia id spiritualia, dependentia & species materialibus, unde non spiritualis id obiectum specificativum, & id proportionatum nostri intellectus — sed hac solutio facit qd. voce, an nomen diviat dici obiecti proportionatum omne id, quod percipitur naturaliter ab intellectu, sive clarus, sive obscure, an autem solum id, quod clare noscitur? dicendum tamen puto omne ens naturaliter sentiri, sive clarus, sive obscure id obiectum proportionatum: 1o quia multa pluries ad varia entis rationis pertinent ad obiecti proportionatum: sed ens rationis id noscitur per propria species; ergo. 2o: multa plures substantiae naturales noscuntur per species accidentium, & solum pure; hoc id obstat id obiecti proportionatum; ergo.

Solvuntur obiectiones

Obiectio 1o: si ens omni sua latitudine id obiecti specificativum intellectus, ens supernaturale posset noscitur intellectu noscit: hoc id falsum, quia intellectus nostrum id potest noscere Deum ut autorem supernaturalem; ergo. probatur ma: ab intellectu nostro potest noscit quid quod id intra sphaeram sui obiecti specificativi; ergo. si dicimus, Deum ut autorem supernaturalem, & omne ens supernaturale noscit ab intellectu nostro elevato lumine supernaturali in mente: intellectus propria virtute potest noscere obiectum proportionatum: sed obiecti specificativum intellectus id obiecti proportionatum illius, cum quilibet potentia sui proportionata cum suo specificativo, tanquam cum proximum sua; ergo.

Soluto clare, & ad mente cum stat ex notabilibus unde habemus duplicem dari proportionem, unam radicalem, essentialem, & ut ita dicam abstractam, aliam vero formalem, & proximam: hac proportio versatur intra intellectum in parte naturali, & obiectum pure naturale: illa vero intra intellectum illuminatum supernaturaliter, & omne obiectum noscibile ab intellectu sic illuminato: unde intellectus ad id visionem id habitum quam virtutem naturalem intendit, ad

ad obiecti p portionati, sed ta quà virtus p portionata ratione lumini sup ex natu-
rali. hic distingo mo replica: obiecti specificativi è p portionati essentialem
secundo: falsum nego mo, 2 ssq quà.

Obiecto: si ens in omni sua latitudine est obi-
ectum specificativum nostri intellectus, à distinguent specifice intellectus Angelicus,
o humanus: hoc è falsum; ergo. p quatrina: potest dari distinctus ex specificati-
vo adequato à distinguntur specifice: sed intellectus Angelicus, à humanus habent
ex specificativo adequato, si ens omni sua latitudine est ip obiecti specificativum
nostri intellectus; ergo. 3 p maior: distinctum dicitur à obiecti metaphysice ab obiecto
nostri intellectus; ergo. vista argumentum in Angelis ip specifice distinctis, edem intel-
lectum inventamus p habentes idem obiecti.

Respondeo ergo intellectus humanum specifi-
ce distinxit ab Angelico: hic enim dicitur eo modo tendit in obiectum tendit enim im-
mediate per notitiam simplicem tantum et dicuntur, à omis oppositio exceptis intentione, sim-
homo autem plexus p est ap esto modo, à si aliquando per simplicem apprehensionem, sim-
pertamen sine aliquata oppositionis indicium, dicuntur. Diversitas inter obiecti
metaphysice, à obiecti nostri intellectus notoria è; nam ut dixit D. Thomas edem
nulla disparitas entis diversificat distinctus intellectus, ad onem ergo ens, à
sub omi ratione magis vel se extendit, ad practicum, ly speculativum, ad naturale, ly
supernaturale, ad mobile, ly immobile, non solum entitativum, sed formalem. secundo vero me-
taphysica, quia ipsum in esse sub ratione entis.

Ad tertiam ssionem obiecti: obiectum proxi-
ab intellectu agenti: sed species p ducta ab intellectu agenti per se solum repraesentat
ay materiales, quae repraesentabatur in phantasmate; ergo = nego ma: quia intel-
lectus noster intendit omnem modo si vel possibile omi ens naturale, p indi q repraesent
spirituales, quae licet per se tamen repraesentat per species impressas, possunt tamen per
se ab intellectu omnes; quia id, qd è extra repectu speciei, potest cognoscere intellectus
pectu intellectus omnes entis: hoc stat ex exemplis adductis de substantia materiali, à de-
ente rationis, potest q quam etiam in specie entis relativi ipsum tamen repraesentans
à ratio tum, à tamen respectu intellectus tunc potest p ratio attingi.

Inquiunt quomodo
intellectus p hoc statu noscat singularia, materialia? thomistae docent intellectum
solum intuicte noscere singularia materialia, hic quia intellectus è vis vegetativa
hic etiam quia species impressa disparata ab omni materia, quia species impressa disparata
ab omni materia, à adeo omis materiales immaterialis, solum ergo noscitur singularia
ab intellectu, quatenus omnia est quod est vel a singularitate. ultimus q magis ego est
ni posse existere sine singularitate, intellectus vel in sententione intuicta singulari-
tatis, per se ex sensione ad phantasma, qd dicitur repraesentat singularia.

hoc stat q va-
lis è, è q culbubio certum intellectum multoties sic noscere singularia materia-
lia: in toto tamen intellectum etiam dicuntur noscere illa signata edem suas essentiis indivi-
bilis, in quo sunt singularia, materialia, à coniunctis virtutis partes quae tunc
vel vegetativa; nec rationes in extraneis adeuntur antiquae, in ea quae extra in mu-
dicta dicta: in 2a quae falso docet species impressas repraesentabat dicit; non repraesentant
dicuntur dicuntur. apostolus enim è mihi certissimum cum ad nihil aliud sit clavo rata ab
intellectu: qd autem sit immaterialis nihil quat, è enim immaterialis subiectivum,
obiectivum tamen è materialis; scilicet in se immaterialis è, repraesentabat tamen ob-
iecti materialis.

Estque el penultimo bia dela escriptura de nuestra cuyo ayuda
tuxa, y nos dexon lastrar de, y fuimos apartar, y despues nos dexon allade
mexendar regla mente, y despues nos dexon los infantes, y esto sucedio el dia
mexcoles 31 de henero del año de 1731: siendo Abbad el P. M. F. P. Duca: Ile-
tor el R. P. M. F. Matias Muro Hixo de Saagun, y el dia siguiente que
fue viernes dela Purificacion de Nuestra Señora acabamos de escribir alas nueve
dela mañana, y al cuarto para las nueve del Maestro el Angelo, y despues ex
tribimos la alianza alaqual llorasia el Sta estrio q cassi no la acabaran, y hicimos

Q. ultima D. potentia.

Conclusio con el dia que lan damos como la costumbra.

Pauca dicenda si de voluntate extra Dei possunt plura, tam aliqua si insignata, edem
tamen, à omnia ut potest theologica, à ontologia difficilima, etiam numinada. voluntas
ergo nihil aliud è, quia potest spiritualis appetitiva boni, ut p positi per rationem, ex
qua explanatione stat obiecti specificativum voluntatis è bonum omnium sub
ratione boni, licet non plurimum attingat malum sub ratione mali, quam fugiendo, ide
illud attingit quia ex illo p omissa voluntati aliquid sveniens, semper ergo ly
tit voluntas, in vono, honesto, utili, ly delectabile.

Sed quia voluntas duplicitur nomen potest accipere, nimirum amorem simplicem rem electionem, dilectionem vero electionem mixtam seu electionem ad finem, idcirco dicimus posse ut patet natura-
lis, in qua dicatione absolute, id est mera libertas voluntatis. in ratione vero dicitur libertas arbitrium. unde quidquid est libero arbitrio voluntatis, non tamen est liberum quidquid est voluntatis. Deus enim claro visus voluntatem amat, necessario tamen, sed non liberum.
idcirco solam violentia, sive coactio pugnat cum voluntatis, et hic voluntatem solet dici liberum, non absolute, sed accidentem. Liberum arbitrium est facultas voluntatis habens ad utrumlibet se: haec facultas ponitur ratione, et indifferentia in intellectu et potentia nomen, et quia haec indifferentia indicat simplicem necessitatem ad libertatem, intellectus dicitur ratio libertatis. proprie vero libertas est in voluntate. solet etiam alius tres explicare libertatis sic: quia posito omnibus requisitis ad agendum potest agere, et non agere: ex hac differentia etiam stat indifferentia ad libertatem, indifferentia in quantum ad velle, et non velle, quod est libertas, stratichonis, sive ad velle hoc, et illud apositum, quae dicit solet libertas stratichitatis: de quibus, et multiplici subdivisione, simul et disparitate in variis libertatis, nec libertatem apositis accurate nimis disputant theologi.

Ad illos ergo vos mitto, nam quae munera mea exant, ut valui dixi potuerant quidem elegantius scivi, sed et suptilius potuerant quibus sed ego non potui, ingenii culpa fuit, non voluntatis, sed non tebet laborare si enim vobis praeceptis, si vultis, et liberta legunta, finem assequitis: et una, nimirum cupio, amor in filios in salutem solet inpatientibus: cuius sum assumavi: si vobis velim, et vobis, et mihi tam assequi coronam, non abundantius omnibus laboravi, mercede tamen incertius omnibus, sed timeo in viscribus, viscera chara mea timeo, sicenimin con victu triennali aliquando sum visus in aspectu, in verbis, in plagis minus iucundus: timeo. istorum ostra, sine, quales et mensuras, et si nuoris aspectibus adnotastis: sed mihi credite signora mea Deum sanctum invoco testem, testis sit mihi Deus, qui et iudex quos dedit mihi diluxi, non parcat mihi Deus, si mentior, et mala signa vobis dixi de mentia nostra innoscite, capitis impaccorilla meo: innoscite etiam, atque etiam dico: si quid tamen pro mis mihi, et gratis et reconciliatum in pxa cordis vestris ad vos revertatur. unum peto, ut diligatis invicem, sicut et ego dilexi diligite ergo ostantur: multum enim in amore fidei multum invantia prodest. diligite tantum dico, me et ut diligatis peto, ad tuo signe fecerit, si sodalis, si magistri, si miseri peccatorum huius memineritis semper in orationibus vestris, memento quasi dormientis et de absentium memento perpetuo, nunc autem valete, nunc plaudite, et mox solito pro tot, et tam in gularibus beneficiis in triennio collatis Deo Optimo Maximo, inviolatae Mariae Virginis, Benedicto Parenti, Escholasticae Virgini, et Gertrudi Magnae, Anselmo, et Thomae, Estefano Proto martiri Nostri Collegii Patroni, omnibus que Coeli Civibus modulatis vocibus, toto que corde in Coelum clamantes, dicite,

TE DEUM LAUDAMUS
TE DOMINUM CONFITEMUR.

LAUS DEO,
VIRGINIQ: MARIAE

mud-
d met-
bly

po

mūdo cōe
d metu
oly

Apendix de

APĒDIX DE MŪDO, Cēlo, d me THEORIS

Silvaticlicet. suabiorib epulis animū inspidēs quasatū, si philosophis decet, l, intra philosophia dēi aliquā solutū, diceat, d nobis, amena aridis praocipiū mū cere. Fruxstatis ergo pluribus d pinonolibus, quē tragi solit dinata, causis, d positionibus mobilis, tuctiōnis enim, asuperioribus ad inferiora dis census, vt exīnanulaziū notā mens in calis cat, d acie mēn superiora dirigat, quē ad immagīnē superemē, d ad superanata. Dimūdo enim, qui totius variis motib agitata, ociabo, d armitis lebamū, inspengiorū dīgā, quē lato calamo tractata, decenū innobilissima philosophia aperiēdatis

C 15. DE MUNDO in omuni

Celibris fuit mundi diuisio in archetipū, d exīplatū. Archetipus si dicēdū quas supremus mundi artifex illū addidit. mūdus exemplatus adustra productus, aprocē. hic anti dicēdū in spiritualē, corporeū, abaviatē. mūdus spiritualis, qui dicitur a D. Thoma seculū intelligentiarū, stat ex choris Angelorū, d animab a corporib separatis. corporeus stat ex substis, d accidentib celorū, d ānimalib a corporib separatis. corporeus stat ex substis, d accidentib celorū, d ānimalib a corporib separatis. Abreuatus tādē è homo, quē graecē microcosmū, id è mūdū minorū vocat. cū enim magnus mūdus triplex praecipuē sit Angelicus, mixtus celestis, d alōnē tales, tuscellius regionis ipse homo colligit, d ipsas suntat. Caput enim vt pars sedis intelligentis, mūdus intellectualis è, sive Angelicus. ~~tonax~~ Ethorax autē, in quo sidet cor vtq pars eiusū calorij signati focus, proxi motū agitatū, qd per ovi vox sū corpus d timō spargit spiritus vitales. è stigius mūdi celestis, a quo lumē calor, d motus anobis tranguntur. Dimū venter in parmus in sit praeporta ci boxū alteratio, vbi praecipue residet quatuor humoris totis bū elementis d ipsis potentis abtinēdis ipsa ipsa intatmūdēm. Ergo dicitur mūdus abreuiatus cū sic ad illud ex presentet mūdū vniversū. in hac ergo parte praecipue agitur de mūdo corporeo, intellectualis enim, physicis observationib ñ subiacet.

Subintro anūt vnus, l, plures mundi? mūdus ē Philosophū è spagositans ex Cēlo, elementis, d speciebus illis, quad ens spectat. hūc ē animal magū dicit Plato tarmegistus, d Sthoici: dicēbat q tractā d maxi ē cellius vestra, d stica solē ē cōcellius. plumula quē ēquoxe, pecuīs stilas ponēbat. hic ita a ancen ciorū concroib tamē metaporice intelīgūtur, quia sicut animal stat varis mūbris sive inuici sub ordinatis, d abaena animaqu vernatis, sic mūdus ponitur ex varis stis, qui ordinatis, d distinctis, quas Deiqui dentia angit, vnde Deus abipsis vocat a anima mundi. Epicuri putavit mūdū ē ex acervū corpusculorū casu, d temere spagīnatū. sed ad mirabilē structū d ordo partū, sapentissima q ~~ordo~~ omū distinctio videntur cūm ē solū fabricati huius stis, sed etā illāmus ut autorū inpietati. acutatamē agitatū è apud antiquos, cū ca mundi vnitatē. aliquē enim indi versis spacis distinctos ponēbat mūdos, vt si in agro plures species, sed qd quot hi essēt indiscriminabāt, Anaxarcus, d Epicuri d sapientissimi ascribāt, infinitos mūdos existere illorū tamē inui sibilabile fūcia videns Democritus, ab illis quē sibat: quo die excellis mūdis d intermūdis adveniētis, vnde ius ei illis factas, ita mūdū ita naxarat? Contradictorius Philosophi vnicū ē mūdū existarūt: cāellis ergo dicendū plures mūdos ē positibus, vnū tamē de facto existere. 1a pars stat ex ñ repugnatia illorū aptita ampotā creatoris. 2a ex ō tātū praāi potest ex divina institutione, nā iusta prudentissimū statuit animo ē tū ea, quē pendit ex vem placito dei ē acta aut a deo ds ea, an ex nulo

Inquitur 2o: an mundus sit vnus d perfectus? a firmat Philosophi, d scritura pq dicat dicens: vidit Deus cuncta quē fecerat, d erant valde bona: vnde merito talis milissus dixit: pulcherrima res mundus, opus Dei, qūd etā ratio, d sperientia suadent: ratio quia perfecti Artificis è efficere opus perfectū; d etā quia mūdus è vel vt imago quē dei: vnde Apostolus ad hū nos vocat dicens: invisibilia dei, per ea quē facta sūt, intellecta aspiciuntur. sperientia tandē: quia in mūdo nihil desunt, nihil inordinatū, omia ad amussim, sive cons

Coeles pondentia omnia ad ornatum utilitatem recentati accomodata, nulla ~~q~~ superflua: quapetu, et gentes ipsi vixit ab victi exclamabant dicentes: Deus, et natura nec desunt necessaria, nec abundant in superfluum.

Quaestio 3°: aequo talis mundus fuerit editus, et in quatuor temporis statione. ad 1m supponentes mundum non fuisse ab aeterno, vt stavitur 8° physicorum. omnes et Apostolicae Catholicae 1ta, (iuxta caputu Ecclesiae 8° distinctu) tenet ab initio mundi usque ad Christi nativitatem, fluxisse quinque mille, centum, et nonaginta novem annos, quibus addas mille, et septingentos, et quinquaginta ab natu Christi usque ad praesens elapsos, omnibus sex millia ingentos et viginti novem annos, a quibus mundum editum fuisse arbitrantur. alii autem contendunt, quia apud Caldaeos, et Egiptios ante eclipsantes relatones eclisium, praetereorum praetaque intra millenos, et amplius, quibus sentiunt temporis sex varias in tabulis adeo ut quinquagenta millenarios, a plusque quadraginta millenarios. sed haec parvulo ita existimandum, non quia ab quaestione falsitatis vincipotest, sed quia alienae a supputatione et scriptura.

Ad 2m quae sed pro pluribus ponit mundum creatum fuisse in aeterno, existent solum libera: tunc quia tali in pose mundus debuit cadere, quod abunde dat fructus necessarius ad generationem inventum, tunc etiam, quia non creavit floxus, sed fructus, quod Deus in medium pacem perfecta facit, tunc denique, quia ante quinquaginta exordium sumerat ab equinoctio aestivali, signa ergo et tali tempore mundum fuisse creatum. alii tenent mundum creatum fuisse soli existente in aetere, cum tempus ex nihilo in eius fuio voluit in quo homo fuit factus. 1°, quia haec tempestas, quae coeli pondere infantia praxis ex eorum ordine. 2°, et praecipue, quia iustum est ex ordine mundum factum fuisse eatenus tempestate quae ante aeratus; vt Christus passus est diebus quibus homo fuerat productus; cum ergo esset mundi aeratione perfecta fuisse tempore veri nostri metaxi licet mundum fuisse creatum eodem tempore. vbi agitur, vel vabilis est sed pro pluribus ut patrum, et Autorum.

Dubitatur tandem quare, et quomodo mundus sit durature certum est de mundum durature de facto in aeternum, quatenus ad generationem, et motus Coelestes, sed soli quatenus ad Coelos, elementa homines, et Angelos. quia ex divina revelatione habemus, omnia ~~vita~~ mista pertinaxitate praeexigem, in die iudicii. solum ergo manebunt supra enumerata, ea quae nos vata cum hominibus ~~[illegible]~~ citatis: attamen tamen lege naturae mundus potest quoque ad generationes durare in aeternum dupentia ab eius generale Dei: haec hoc: quia mundus sive mundia, et mundus, in quo ornatio, et imparitas bonum est generatio, et salus altarium: vnde elegantia dixit Jacobus Amy: omnia incipiunt unde exit dixit exit. ideo finita, vt fiat, nihil pereat nisi in salutem.

Sunt etiam qui dicunt Oaben stimno sensu, quod fiat in speciebus animantium, quae maximos exercitationes amagnitudine corporis, et longitudine vitae primaxi etiam: stat enim anti quoxii corpora ante et in magnitudine post deliberum longe dilatorum, nobis horum, maior quoxii dicturum ~~[illegible]~~ id nos negamus, spectantibus canta: fatemur enim: vita omnium durature noxium tuc fuisse, sive ob naturalis medicinae praestantiam, et maioris puritatis, sive ob praestantiam elementorum, et quod creditum est ab divina providentia dispositione, quae atque genus humanum facilius multiplicaretur hominum plus sexcentabat: tempus ut possit aliquamdiu vita hominum datae ad naturalem mensuram ad quam diem cessabit dies enim annorum durat fuerit sed agent eam ad ultra quos homines ~~[illegible]~~ nec vulgo vibunt quatenus ad robur, et manutenendum dicendum quod ad nestriston possit augeatur et homines infirmitate angelorum coefficientis et gigantes, quae ne vexa nihil est bit ant quoxii manutenere, sed erit homines posse durare quando omnes fuerint, et vigor 2du vemnioxii, et minationes et aspectus astroxii, quae et cum dubio ad hoc maximum praestat influxii.

fortasse redibit in laventio seculis +

CAP. 2y. DE MUNDO Coelesti.

Coelum quid quidem coexii supra regionem lunae inclusive, quod vero infra sublunaxii continet, mundum constituit, et elementale dicitur anti coelum sive a Coelando, quia cuncta celat, et occultat, sive ascavitat, quod graece et coelos dicitur. vocatur etiam ether, sive astrino cursu, vt in nunc philosophus, sive aprica voce altrina, quod significat vxeu, eo quod coelipotavantur ignem. de ipsis ergo meteoris, et subitaneis, quae omnia dicunt, docemus, sed vt hoc clarius fiat pacet autoxii placita in medium proferre, et quid de eorum sententia viatur

Dum in quo coelis

in di caxu.

Dubitatur dicitur 1o. an sit substa animata an elementalis? 1a sta
docet cælestis substs elementalis è, d ôtus di zationis cũ nostra: sta tamẽ vt aliqui
existimaverunt è simplex elemtũ, puta corpus aereũ puxissimũ plutũ vt plu
rib placuit placitũ vt, vt axisit empedoclis, aut ignẽ tnuissimũ, cui inspiri
tionem is tribuxa rdũ stis Anaxaxil, l, aqua, sive quidmata aqua, vt plurib
stis patrib placuit: quidam vero in di caxit substs illa è mista, ex onib, l, ex qui
bus dã elementis pq cequevero ex aeru, ignẽ: hæc opinio fuit Platonis, qui vlte
rius docuit, cælũ è spectũ explazib, d dilicis elementorũ. Axistotelis aut sta
docuit cælestis substs è, altxius zationis ab elementalis, quã stis lventissimae an
plectnt philosophi plures pq exptibus pq cequevero D. Dionisius anotat ellaxvans
ex natã potis, quã dis tnqua pq exspectũ trãscendentalis ad fs.

Cælũ è sponte ex matã, d fa, d ñ totũ simplex: cuius alia nato est caxissima
simplex: sed cũ stet corpus cælestis spectũ è ex matã, fa aliqui astra, d anima
ta, d xato ne vtenta è docuit: sed hoc placitũ stradicit zationi, quia quidquid
animatũ stat exptis etxogenis, a, stravcho humãq eniq fuit. stra docet etiã cũ
aliqua Chatolicis patrimẽt, quionqinẽ petrellud nulla accuxa indicaxit
Nicunvero ejus docuit cælũ è animata animalis comotiva, sed etiã ex ratione
p posita vnqnata ellinsapiẽo. quq cũ aliũ di nulo solo d fidam nrata mexuo
tuicuxa, co, s maxime quia plausibilis, venazibilis, q è opinio statuens diligentes
matricies ad motus cælestis.

Dubitatur etiã an cælũ sit incorpti ve: Epicurus docuit
Cælos è coxrunt veles saltẽ dupts, vt tnxa, quq si tota è corũpata, p luxus tamẽ
alterationes ad mutis. Plato dixis, cælos è dissolubiles ab intrinseco, d ex natã sua,
ab extrinseco, d ex voto conservãtis divina etx nos, d indissolubiles, vt docet Thomo
di de corpore hominis in statu vno entis. hæc stis plures Astronomi sequũtur, negativa
vero pratx ab axistotle, d D. Dionysio, d D. Thoma. 1o ex motu circulari illorũ, qui
nec habet tranitũ, nec habet finis, vt motus rectus. 2o ex hoc qd sint ex altera
tã, p vnde q altxationes ñ onosi. 3o ab experientia, quatenus siculis vsam è aliq
ua cæli corruptio, seu generatio, quq in musica in signo nata aliqua cælestis pti, tũc quia
sit eadẽ aspectus tã vnus pnis, d regularis hæc enim tã stinuatx ex mãtas, p gela
zãq, d invaxiabilis in oxdi natã vt a motu tã variato argumẽtã in signo nata in oxdi
spiramãt, quia si quid in cælis q minutã maxi mutatur in corpore luna, qd e no
bis maxime vicinũ in se inequale natũ nostris elemtis, subiecti influxui As
troxũ superiorũ: sed luna nulla vicissitudo de generationũ visa è opitheles copis.
nulla q mutatio nisi rdũ ubxã, d lucis qua tnxus nunc alicuius. vnpicin solus
exgocibi aparicionibi cũ dũ è di alis planetis.

Sed iuniores Astronomi fingũt luna
stlũis in illa q fluvia, maxia silvas, d alia animalia, d sta
p vat hoc, quia saltem ad nostra aliqua, sid è sphæra fumosa detectũ si in luna
p telescopi. p vat q generationis in cælis quia nova stlis identibi nascũtur:
Abiparco enim Celebri astronomo stella novo ob sex vata fuit mutatio relatio
ne Gemini, ~~causo~~ q pq tãto statis dipu ensa detinti is ab aut xis o cumoxb. d
etiã p vat expiqui ñ ortu, d interitu ometaxũ: tandiq, quia in sole ipso macu
lq, d fumi notati is vt eius splendor ~~ne~~ fuit casto fit intrego ~~amd~~: vnde vix
Gelius di sole in morti Cæsaris, ita Cantavit illi etiã stinto mi se exatus Cæsar
romã, cũ caput obscuxa nitidũ fixxu gine tegit in pia q etxanã mu exiui
secula notẽ: aliquãdo q eius insignes maculq, sed fq quẽtionis dubptq si vt
certo stat ex nugexis is pexinũtis, ex quib omb certo stat solaxũ substs, d nũ
paoxius spectã operationũ p vnde q cælos illos ~~ita~~ generalis, d corruptibiles.

Negat Philosophi simile luna di cãptionẽ, falsã q omino dixaghisa fuisse,
insignioxib instrumẽtis docet astronomi p xin si nostrũ tempoxũ. ad fs es
pedimẽtis di sũpti è exapaxitoxi q novaxũ stlaxũ, docet stlas illas di novo
generãtis di sũpti è exapaxitoxi q novaxũ stlaxũ, docet stlas illas di novo
in qmi, sed cũ illaxũ substa perennis sit vt aliaxũ ~~illa~~ vexe p xin vt apaxiunt
vnu dispaxiat, id q regulaxib apaxitonib, vt de nostra aexa aliquibus nationes
vnu dispaxiat, id q regulaxib apaxitonib, vt de nostra aexa aliquibus nationes

brevia quæ se culo ante acto ñ se mel apparuit, ꝑ dispariuit in cœlo Cœli, sed quod
nobis edijcat ellas stellas quid distinat ñ facile ratiuntur. ad id qd de cœrde
cometis sub locorum pondiuersi. qtꝰ ad maculas solis diceri quis possit, ellas non
in cœlo, sed in sublimiori materiis regione exuarum, ꝓ qd exalatorum ꝓgenies, ꝑ
ita pallidū apparuisse toto anno solē ad Angelio dij excipiū cœli potij. de hi celestis inducata
assignaxi causa maculaxū, quæ ꝓ ꝓpriaeta exploratas ꝓ, nā Exploratorij ipsi
dupij en denuncias ad modū solē vicinas. di cūt tamen Astronomi nonnullas has maculas
solis nēc, sed crasiorem pte spharam solis proximam, quæ suis revolutionib mille ōn
cuxatis, nūc illā, nūc ista facilē solis nobis estū. Dubitatur etiā an substa Cœli
sit fluida, an solida? duplex ē enim hac ꝓte celebris opinio, altera solis ac ny
tarchystali docet, alia vero habet Cœlos ex fluidos intra acris. Vt placitū estatuit
Philosophus sectus ꝑ celebriores Astronomi sui temporis, cui sententiā plurimi ex
numeris. 2ꝰ placuit Democrito, ꝑ alias antiquis nūc etiā quæ plurimis placet
1ª ꝓ sio sua dictā excelso Sobꝰ tū posuit cū fabricatus è cœlos, qui solidi sunt
quasi quæ pessi ij. tu adhuc etiā ex ordinat sumo motu lestis laxū, nisi enim una
parte velut a fixe esset parum modo illuc plurali, at pisces in fluvio, ꝑ aeris in aere
qd fal sū ē ꝓ pertū ē, qd unde possit solidita cœlorū facilius, ꝑ consequens stabi
lior ut possit mutas in motu astronomicorū ꝓ omnentorum, ꝑ oppositions ātaventū
certissime demōstraxit. ex eo di cap. qvāt in noxis plurimi dicati cœlorū alia centi
stariū possū apparitions abipsis in centra observatis. Copiosum theles ex pi
Mars nūc supra, nūc infra solē deteptus ē, Venus, ꝑ Mercurius circa solem
libratur qꝰ xatis, nūc sublimiores, nūc inferiores, nūc latxales ꝓ spectū. sed
magāt Philosophi ex ipsis observationib ꝓ varia cœlorū fluiditatē. unde Colathonus
astronomi dicūt nulū atrium cœnomenū soliditatis ꝓ ꝓnūt ex eo ꝓ
ditas observationis di centis sphæra perpetua solida posse volui intra alia
alia a quasꝓ hendita, ꝑ nec Venus, ꝑ nec Mercurius possūt volui ꝓ ꝓprias circulos
orbis, ꝑ ab sis varia in sphæra, ꝓ supra. hæc alia, quæ adūt, sunt ins tantum mātis ma
thematis ꝓspicīn possūt, sed ad intentionem nostrū dicta sufficiant.
Dubitatur etiā quot sint cœli? cū ex sacra ratione scriptura stet Cœlos di vinque genera. al
terū distinatū mentib, ꝑ corporib viatorū, empyreū vulgo dictū, ꝑ ab scriptuxij Cœ
lū cœli, alterū vero in terxi ens vibus nostrq mortalivita, di hoc dubitatur sit
ne una continua moles, sit ne divisū in pluxes sphæres dij exutas ad in vicem
ꝑ quidā docentes Cœlos ēt fluidos fauteescebūt ē vtā moli totā fluxā in qua dij
tinguūtur regiones superiores, ꝑ inferiores in aere: sic sphæra Saturni, ꝑ sphæra
Jovis, nihil aliud ē, nisi regionē, in qua ponitur ē Saturnus, in qua Jupiter. qui
vero docēt permanātū ē solidū, ꝑ Cœlos planetarū ē fluidos, sequūtur docent, vni
cū ē Cœlū planetarū. at qui cen sēt subitq Cœlū ñ minus solida, necessario cen sere
dicent illi ē diversā influxis octo atorum sphæras, qvt postulāt maior, ꝑ mīa
motū varietas. quam atū in tot dispersū ita ut docent longissū ellos ut cœ
lusta ꝑ mundi noxi vero Philosophorū ita ad motū di ad mundi noxi cœlū mo
veles, ꝑ Cœlū in ipsi ē omnio in mobili. ꝓ sio quātꝰ ad hoc spectat ad ꝓmunū doctri
nā Ecclesiq, quātū ad Cœlos mobiles ꝓ varia, qua sphæra solida, nequit simulinā
vera æquali motū tendere, ex eo oportet omittere tot ꝓ sphæras Cœlestis, qd motus
apositi cernūtur: sed nobis ad minus observati ꝓ de ex motus; in quinqui cen
cernitur motus diurnus, qd tota machina Cœlestis perficit sua circulatione, at qꝰ
titūit sphæra ad eūdē locū ꝓ spatū viginti ꝓ oxarū: ꝓ pretxia al motus
planetarū intra se diversū, nā quilibet excellis ꝓ ab speciale motū quo nalcos
adunguit modo, modo aponi, vt videre ꝓ in luna nū solū mūta, nūc regaxata,
noxi vero opposita, qd idē ꝑ sim alio codintepoxi cernitur in alis planetis; ab sera
tū ē pretxea motus mundi ꝓ astrelis fixis, qd ꝑ sic longissimo tempoxi xecedūt
apolij ꝓ mobilīt ꝓ ꝓpatū ē in stelapolaxi, quātinpoxi ante celebris antiqui
astronomi distabat apolo a tico duo di ē gradib, ꝑ nūc solū distat abco tribus,
ꝑ mi dio circulx; ergo Vltxanovem Cœlos mobiles statuit ꝓ alis sta aliū Cœlū
aquā, seu cristalinū, qd ñ hoc loco ab ipsis ponitur vti distinctū a ꝓ mobili
qd dicamū ē ista sistema alloxū: unde ista hāc apionū unde cū aliqnātū Cœlū.
ꝓxo hoc celū cristalino docēt illū mobile mobile duplicimotū ꝓ ab omenti
Docatu motū ꝓ mobilis ꝓxoxapi enti, aliudq motū ꝓ notipsi ab occasu inoxi
enti ꝑ hōc anti motus statax dus vt Cœlum sū cū cuncta conglat nisi post

Quadraginta annorum milia: quod tota quadratura dicta fuit annus Platonicus, quia
aliqua parva dicenda, quidam vero assignant motum trepidationis in 100 cgl, ut videtur vidi
tur nec ad Astronomi, nec ad aquilonem, porro hoc dicimus dicem, et ad minus novem sphaeras
novem sphaeras in mundo
motus in mundo
mundi, quas nihil vetat brevissimae, quae plures mundi.
aut sus et habere alias intercapedines in extra quipeniteus cum tamen multiplicitatem
non dequant materiae in immensum illius spatium, nec petit dum dustum in archetypo
Coelestis. Idem certe in Coelo Jovis, necessaria velitis assignatis ali mundi, quibus quatuor stellae
Coelestes comites suos circumvolvunt, sed de his accuratius Astronomi.

Cap. 35. DE SIDERIBUS MUNDI

Circa sidera quatuor explicanda sunt natura, divisio, magnitudo, et motus, et 10 sidera ut corpo
ram coexistentia cum diversis cum cgl, nisi quod sunt minime perspicua, ubi quidam ante
pensaverunt, moveliora. Quod sint in coexistentia stellae ut ait ex dictis. Quod apparent quatuor exce
quod omnes sidus altius superiori illud nobis ex piat, ut negavit Petrus Balnegylanensis, cum ita fac
quit tripli mundi exercitio luna, quae modo est stella, sed ipsi soli, quae stellae supponuntur ut
in eclipsim, quod ab observant Astronomi de mendacio, quae exceptis solis ocultat diminuitur in
cumum. Et dum stoxa quatuor ex ipsa stellarum opacarum. adhuc aliud argumentum exluce, nonne
quod dum sunt ex aperiatur, quod luce. Item quod sint nobiliora stat ex mixtis stellarum influentis, et quod
sint pulchrior ex ista Coelorum. Circa 2y dictum 3 munus duplex genus siderum; exilis
alia decuntur fixa, alia exanta, sunt planetae. fixa dicuntur, quae perpetuo, et certum ordinem
in situ motu, et accursum nitet: exanta dicuntur quae ex se mutant stantes absorbant dispositionem sed
propria cursibus, nec illis, nec ipsi se abrogant. quales sunt numerus stellarum fixarum in influentis, sed
illo monstrat quae nunquam multitudinem stellarum. Et tamen quae oculos unguis ex mirabilis cognitum, et
ab Astronomis quibus notitia et excedit numerum duarum viginti supraamplis quae
distinguntur in quadraginta et situationes, sunt astrum, et intra certum, et excercitus ste
larum, in quibus illius trionis et duobus signis quae Gedrat quae sol pecunia decurrit adjunct
punctis in punctis quemadmodum stellae quae Bucera et operthelis capi, nam constellatio plaeiades v
ul dicta, in qua multos oculos vis sex stellas distinguit. Illustrium siderum exercitus Ple
lis capi dicti: planetarum numerus adducitur: nunquam Saturnus, Jupiter, Mars, Sol, Ve
nus, Mercurius, et luna, et tamen abi minorum inter tabulis maiorum, sed quinque oculis
non videntur, dum cum nitta planetae apparent pregrue, quia planetae non videntur. 2° quia
fidit luci unpartem et quieta, fixae vero videntur, et scintillati. 3°. quia planetae variant situm
fixae vero sunt perpetuo incedit inter se distantia. Quod autem ad magnitudinem vero exacte dimi
nuere potest, non tamen stat apud omnes et sublecta superiori notis, licet videantur nobis qui
exigua ob immanem distantiam, vidae quae in hac parte dicitur sunt utrum dicitur et exempta magnitudine
sicut mirabilis. Luna habet stoxa mille triginta novem vicibus, mercurius ducentis novidecim
omnes stadiorum tribus. Solem sex maior stoxa centum sexaginta sex vicibus, Mars duo
obus, et paulo amplius. Jupiter nonaginta quinque. Saturnus vero nonaginta, una. Ve
nus autem magnitudo eadem ut ipsa ambitus obscurat lucas, proxime octies minus octingentas.
quo ad fixarum magnitudinem et scorpiat Autores. Minuntur vero de tribus solum in sex classes.
illi autem qui in 1 classis ex cedunt stoxa globii centum 7 vicibus. postremo vero classis octo
ce vicis. Ita minus in xata apolomeo stellae fixae. quo pauciores autem in minus angu
magnitudinem fixarum stellarum. Planetae vero quinque stellae, sed magnitudi
nis et solis maioris, plus quam mille milies millenis vicibus, et ipso superat Gondam.

De motu stellarum ut verbo dicat nonnulli videntur, totum caelum exactum integra 3 periuncirculationem ab Ortu
ad Occasum superapolos in movilis spacio nonint quatuor horarum. sed partes istimotum maxime
et velocissimum, habent stellae fixae aliud tantum minus ab Oriente in Occasum, quo in una circulatione
numerum triginta sex annorum milia 2du Ptholomeus, et 2du alios triginta non milia.
planetae vero moventur super polos, et gradi motum quo una circulatione speciem obscu
data inter se inequalitate temporis ut videtur apud astronomos. Id quatuor utros motus, quin
bus planetae quadam certa tempora habent et alios peculiares, quibus modo pens elacions, dicuntur
Epicycli, modo deferentes per hipsi dicti. modo certos gradientes, quibus fixitas modo.
stationem motus, modo velocius moventur, et quasi in stagno cuiut, modo si quasi deprae
dicuntur stationari, quemotus mirum in modum tenuent astronomos, maximum vero statum
solis et ab Coelorum. quia ad modum sunt a ingenio humani ad sponsos sive opinione tan
varios admirabiles, et mox de natu motu.

De planetis caput 4um de planetis

Inter inter planetas 10 sex moveamus de sole. tanta est enim eius magnitudo
in motu velocitas, in luminis claritas, et in influentia efficacia, ut maxime ad tanti datur
mirabilis oculos. Cgl quantia, lucis scintillatio, siderum principes tempora moderat, et elegantes
ab ecclesiastico 43 vas admirabile opus excelsi. 15 ergo principe est, et dictata lumen
aliquo circumvolvitur et tamen soli et natu splendiscit dicit omnes. quod et exio ad
equali lumen omnibus emittit. sed dum vitat lumen emittit, et simul cali facem retinet tamen stat, stat
cum, et natu. Antiqui philosophi plures et exactius soli indicabant naturam ignem. Re
centiores autem astronomi philosophi plures, praecipue patrix quae quamvis in puncto tamen
stantes, non solum natura ignem solet indicat, sed in illo magnitudinem vero maximum et praecipuum
ignem.

ab eam intra sonna repetat quid quid prae captatus autor in suo ἐτύμῳ statico somnare fa
tetur, unice id sedulo nobis enumerat per fictionem ignis elementaly.

Circa dy-
astronomi docent solem cam magis, cum minus attrahi posse.
nunquam ei minori septimile semidiametri terrae trib, quorum quilibet habet mihi, duas lin
cas hujus particas cum dimidia. ma. vero solis dyst, nunquam Apogea, et ad semidiametros centum
tum septimile sexentos, media vero septimile trecentos. Attingit vero, et plurimum simi
per aequale dyst, ad nescitur, multitudine patentis motus apogaei, et perhigaeos solis praedictas
dyst, et multo in o parva velux maiorum quat. Tum vaccum apinabi magnitudinis dyst. Igitur
etiam circa mantum dimi, nonne nihil ~~[illegible]~~ non minuxit potest certe, per certam amplitudinem in
signi ei, et nostro capitu maiori. ex dyst, et enim necessario mit enim velocitatis. Sole enim mei
dies ab ortu in occasum spacio viginti quatuor horarum cum circulo nonnulla vno maior, cum sum amoma
gis dyta, vel circa, vero quasi sol movetur talis, quis, tum alibi astronomos secundum, sol
horas 24 accuxit 58 min. diametros eclipsis, et tum alios, multo magis. Nec enim aliquib caedes spacio
omnis pulsationis naturalis sol significanta mile lucas, per cuxit.

Astrum dignitatis 29 intra plan
metas e luna, quae varis apud prisc cos praecipue poetas nomine dnos celebatur. Ecebarent,
diana, Cintia, Proserpina, sive echatis. in celis enim luna, intra xis diana, et sub terris
Proserpina, sive echatis, cum ja terra et nostis et sinis terra nobis occurrat dumi terra alis
planetis propinquior maximi eius influentis subiectum: sic in agriculturis habetur
ratio partium lunarium, in limis terribus morbis et curatis, etas, et motus eius observatur, ipsa
sequente cum sole, ut influxum eventus solet horatidiorum tempestatis, tandem maris estus,
ac necessaria alligant intra vingent quatuor horas fluctuatio luna. minutis tribus. huius
exponitur phasis, et pronomina vulgaris enacla abiens a vulta ab astronomis praecipua alliga
cura. Adde quod exhibens, et pro sedens hominib pbis, et docetis in praeter observationes
et spiritualia quae circa luna patet ii ac telescopi. sed cum aliunde nemo in mortem, quam mul
ta ignavia, dubia, falsa, insciencia, et diversa volicia vestis ignorantia in mysteriis solitis, praec
tantis cubiculis Autorum quartum Joannis Gaudin, qui luna fluctus copiosius ignosciis, in mortem
labit. obscura vabitur ergo praecipuus autor caepti, luna per fluctus nocturnis atentis pib luna
faxibus, nunquam vis septimi exscentis, vi pyrotechnicus citis, et plena, et se vidit lunari glo
bum et enarratur magnum, ita ut obstupuerint ad tis illius spectacula. vidit etiam distinctum nigrum
simi, sunt ione plurimum partheulas, varias et sectiones intra se ipsas mirae coordinatas. macu
lae etiam duorum generum, alias et radiosas, et pathetas, quae etiam magis oculis aspicimus.
alias vero minutiores et stupefacantes, quae obscura vari non possunt sine tubis copio. maculae
tamen illae pathetae tubis copio inspectis nitantur aequalitas, sed si illis partis eminen
tiores, lucis aequentium excipientes, et pro diversis, sub umbra degentes, ad abominis
maculis aparet plurimum partheulae quae pyrum asola illustrata, et hora aliqua illuminata ali
quotta.

Maculae tamen illae minores ita habent, ut cum sol illis oriri incipit nigescunt
sint, et latissime instar pervaxit. Cum autem sol ultimum pro motus, tunc dicunt eminentiam
apparere incipit aliquid latitudinis, et pigri eius modo pervaxit, et inflexis cum montenti
alicubi e medio polus aquilentis, porro magis, elevato sole, fidei scaturitis tandem totus
apparet, intingens montculus, adeo ut plurimum nihil gentis maculae minoris
sit visus, at dicunt cent luna, sole inclinato ad ortum paulatim maculae minores, paulatim
et exandescunt, sed in operis ipsis, ac in luna cacy cent, tunc in parte mad vex sa solis aequi
tingendi si maculae minores variabilis sint redditae tamen eodem aspectu soli, eadem proximy ri
dent ut hic erat ante nihil in illa mutari.

Exilis observationis pluxa scitu in aequi
intra. so enim sequitur luna a sole illuminari, lumen et sui abello mutari, unde luna
naturaliter et obscura cum nitra capit, qua a sole non illicitur. sequitur etiam subiectis a qua
lunaris et globosae figuras, illustratae superficie non et proximy longata, et habet longitu
dem prae sionum et elatorum, asperas, et scabras, ab instar valli, pervaxit, montis, ac
collis. hinc maculae figaces variantes ibi ad solis aspectum ii unbrae pectus appominis
proinde parte abrupta sorii. idem enim centum bo cubico de maculis per lunis, quae nudis
oculis obscura vatis, quabis inhaerent dysentariae plurimum in nixus a parmatis luna et orbem
opositum ex solidos et fluido, in quib et solis maribus et plumina, sed etiam nabes, et schopulos imo
quegues, et pastores se videre testatur.

Deficit his no vel iii mis luminalibus superest illo xii
eclisin cam sibi ubi vita in signum. eclipsis ergo luna est privatio luminis in luna a sole
recepta facta ob intra positionem globi terrestris intra luna, et soli. eclipsis vero solaris
est privatio luminis solis in terra orta ex intra positione luna intra soli et terra: unde
solis eclipsis nunquam sine gelu valet, nisi in mutatione luna intra nostrum et soli. Luna vero eclipsis
nunquam, nisi in plenilunio potest accidere, quia vice tunc diametralis a sole nostra.
Eclipsium quatuor sunt species, nimirum eclipsis partialis quando aliqua tantum pars luna eclip
satur. eclipsis totalis sine mora, cum scilicet in medio eclipsis, totalis luna obscuratur, id est tam
incipit emergere ex umbra. eclipsis totalis cum mora, qui totalis luna aliquo tempore designa
bile lacet sub umbra, et dimo eclipsis centralis, quae etiam est totalis cum mora, sed talis
ut centrum luna cum umbra centro cadat. species etiam eclipsium solarium plures. aliqua
enim sunt totalis cum mora, in quib neque totus sol alumnatur, ita ut quasi circa tempus luna
sol omnem faxia tempus vexitur. aliqui totalis sine mora, aliqua partialis centralis annularis
apellatur, in quib luna ita soli tegit ut ut lucidum et sole annulus, in corona dicitur etiam nulli

quat

quæ circa ipsa luna ipsi circa, si autem alia paxcalis coxniculaxis in quibus paxs solis
dluinatur, vt is nihil quapaxs vel vt in coxnu signata aapaxcat, exbis ecliptis, quo
ebus totalis cum moxam stringit, nisi qdo luna ad ipsios ypsiqio, & solipsios hapogeo.
anulaxis vero, dum luna ad ipsios apogeo, & solipsexhigio. De saturno, qui è omni planeta
xii nobis xemotissimus, mixa Cenomena sincta si agethulis cogi, cui aliunde nudis oculis is
si exhibeat ad instax stlaxii ia magnitudinis, ne quidquam aliud in illo apaxeat, qd si zigle
gnat in alis stlis. satyxnus exso obsix vatis stulis cogio constitue ad axis tai axpodium
ian obpoxmis, ian duob similibus, & latxemis stigamis, qui intaxdii spem vigintx bnii cu
lo expuis, sed oblongii, ipse vero dist quasi anulis dixit, intaxdii quasi exgractis inhin
di bxabhis exivetxi. post Saturnii sequitx Jupitx celebxissimii xevixantis, & qd noti
ssimii xedit pxistentissima singulaxia & pxoxsus Cenomena. obsix vatis omnii asolex
ssimii astxonomis coxpus illis vaxis fascis, quasi valtis pxa cinti, & quatx mi
tissimis stlulis stellis moxsimitatii. fascias, seu Zonas Jobis hoc loco apellamus
cantissimis stlulis stellis moxsimitatii. Jobis circumplantis: sipetis tamii si nii txis, nii dug.
Cinpoxias sub mixas oxeastati Jobis circumplantis: sipetis tamii si nii txis, nii dug.
& alqdo vnatantii: ita non modo eatnis in luna xecta, modo vero ãquate, exquib sqq.
uita bipus Jobis ei xecta moxtuosii, & excabii, lacii & asole pastxcipax. Jobis stellis
circa illii moventx circulatxix, modo quo luna circatxxii, & Venus & Mxcurius circa
solii. sed quilibet circa illoxii pxpii habet motii hic alegbo onis supxa Jobii, onis infxa
sqq. & alis supxa ad vxso infxa bysii sipiccita. De maxti, & Mxcurio cii nihil insignius
occurxat dicii ab astxonomis obsix vatis, nisi qd maxs maculosis sit ab qua sui libii sipi
dlucidxbatus sipicata, qd cha qvat lumii illius ii asole mutuati, illii & suas xebis stlis
habexi supexest vt sin modo instituatx & venxa, & quidii nudis oculis notii è di xigis omii
fulgentissimus, ita vt aliqdo licat xaxo die cha in sipeio. iii notii illii ita ab cuxa
xii curaq asola vt nii illii manifexti pxaedat dicata & tii stlamatutna, nii d
ghos coxus aqxicis, & lucitx alatnis, nii anti illii subsiquatx aqaxat & vesqex ad
ocigniti, ab eq & pictii bxeyixus, sin vesqex, intytamii nigdia dy cuponib xsolidis
cibus anplius qua bxaqinta circitx & xabiy. stelis cogio divemus pulcxximii abscix
vationii qua bysqnisii hoc idius habexi fas sicut luna, sipicq nii coxniqula
tii, nii falcatii, nii vicptii, nii corticulatii, nii plenii, nengi qut vamestxa
vaxie solo illuptxata. atq indi certo sinetati pxii Venexii venus dicent circa solii
faxes enim illius nihil sipxatii ea ii nii soli supexioxii, nii infxioxii, quiq. abeo lu
minatx nii infxaxq, nii supexnaxnipts, hac ditis planetis tactantis pla in.

Caput 59. de sistema mundi.

Sistema mundi è sexdinatio, & dispositio principaliii mundi paxtii Caloxii vidlicet,
& elementoxii luxaxa si aut in his pxaecipui si dixada stelis, sipti planetq, & stlis fi
xq, exquoxii vaxia colocatxon quii fiuxima excogit atxata si sistema ab auto ri
bus & principata pxaeque stholmaicii, platonicii, Epicuxii, Quoqxancanii, & stoic
nicii. in stholemaico sistemate a Claudio tholomeo inventox, sive xeparatxa tox
ni & dictii mii gxa dana donyoxa dis ponitx ita vt terxa in sitituta in mundi centro
cii ali quiq elementis eii abscintis alqua mixii, aeii, & omii supexioxii ignii. poxxo
circa terxii in motii dixii omia celista corpxa, luna quidi cii suo calo omii pximia
ro Mexcuxius, 30 Venus, 40 Sol, 5 maxs. 60 Jupitex, 70 Saturnus. 80 dimii pxamii
tii, sin Stylam, cii clustxissimo stlaxii pxaxii exercitii. poxxo his omib stlatis mo
bilibus alia sugex in ducix omii dixe, & supxema stlis caxens sunpxtissimo velq qd
circa mundi centxii immotxii pxaxii spicio vigintx oraxii quatx ii modo volbiis, sic stxatis
necii aniqui maxima quidi celexitatis totii aloxii multitudinii intxii sui vastissimii
pigii stritii. sic cii dixii ensis tint motus vibxacionis, & tuqidationis, quib agitatx
stla pxaxii ~~xo cox~~ coatis hic aliqui stholomaicii ad alia sphxa crystallinii
pictii stlis etii distinctii aliadquas, supxa augentxs quas ponitx intxa pidamis, & ig
movili. sistema platonis soli atq Epicicaco dipat solii abeaqd solii in medxat, supxa luna colocabxii
Epicii vero ovemii tii stholomeo in assignando sum omii pla nitxii dysinctii tami
qdia, supxa quos omii planetis circa terxii in mondii & pxaytmotis pxatix, exactis ra
mii Venexii & Mxcuxii, qui circa solii vt sui centxii moventx, qd sistema atlantis
astxonomii, innuitx amplititx, quatenus solii in centxo abeii Venexii & Mxcu
xii sitituit. Nicolaus Copxnicus Canonicus saxnensis, nomii dignq qnolisti
mati axistaxcii sãmi, ei aliquii sta bi mo vilitatii terxa, stlis & stlaxii pxaxii in mo
vilitatii sus cytãdo. iusta illud ergo sistema sol sitituitx in centxo mundi in movi
litx dixii, tã quã Cox, & pxaes, cui cix cii pii dotx stlaxii pxaxii sugio omnii in
motx, tã quã extxema mundi mania. sub illo tamii omnii neto, & circa tã dum
txe centxii sui pxathgii planetis cix cutus suos atq intxa alias terxa ipsa, ita quidi
vt id qd pximus sol circãgucix pxaciat ~~nubo~~ vubiosii circulii: sic Mexcuxius
intxa terxes mensis sii circulii absolbit, Venus mensibus septii stellis vero, qui
omii secii luna dipsus intxa agnii. Maxs intxa duos circuxx anos, Jupitex cum su
is aequis intxa anas duodeci, & Saturnus intxa anas triginta. poxxo anti
sipinosis huius sistematis alii motii terxa circapolos, vt quii admodii circapolii
ipsiusmotii pacii anii terxamotii circit diotis. altxa motii. Quamo Brahamabi
lis dãnus insignis astxonomii instauxatx sistema sequens, sexbis exponitx
terxa in movilii in centxo mii & sistituit, ei indi luna sii motii circit terxii
agentii: sub sequentx sol qui circa terxa quii in centxii pxaxii movetx. eq tai anti
planetis nunqe Mxcuxius, Venus, maxs, Jupitex, & Saturnus, exercitipxaxis suos motus

per exhibitas, quæ non extra, sed solet per centro accidit. Supra omnes autem sphæras sta-
mit sapientes inquisitiæ præsertim astrologi, astronomos, et studiosos antiquos. Eunomius etiam Ptolomæi Musæ emendatis, quod ad
id quod axis venit, à Mercurii in Saturnum solet singere existere, et quod dicendum de platonico, qua-
tenus tunc pagetis planetas sinistrorsum et inversis solet. Observatis enim a nostribus libris
pro dictis idem in Saturno iam supra solet esse videntur iam per omnes dicuntur nec movent circa ca
lum solet ut centrum. Sic tamen quod ex nicanis sunt exacta ut hipsosin sunt tunc ioset hic
autem sunt exacta, quatenus asserit amaphenomena, à mutatione astronomia illa secu
xipsis illo extantes. Et solutum autem planetis ut Phoebus, sive Mercurius dannati fuit ut exercitum
apparuit tenuitur pyra stabilitas quies esse, et circuitus solemnes vexi. Sic tamen quinque
dum, à recte bezabilis ut quæ per nicanos pluribus quotabatur in modis, vnde Ptolomæus
cixtis quotabilis conjuncti inter gattis tamen venus à Mercurii sing sed non tunc ius quis
incubat in hac re pro sua agitatione aliquis in aqua. in mutatione secundum dictum Ptolomæi nun
quid nostri ordinem cæli, à polis xationem eius intuxa? Stando ergo à dictum Ptolomæi, quæ
bezestra illa non est unus ut quod ad mixa velas à digni cilia vinuxaxi digni vent, non mutamus
xipsi, nec pro dictum apparuit. Capitulum de influentiis astrorum

Caput ultimum de influentiis astrorum

Quæ circa superiorum influxum versantur extra sta. Ita docet Calis tacorporea nihil aliud
influere præter lumen, à calorem; atque adeo solet valere in magnitudine. Luna tantum per exis, certa
vero stella sive exantes, tuæ fixæ, non magis influere in inferiora, quam influat fa
cula lumina canis posvelinos. Ita et naturis efficaxi nec attinentes agi natura.
altiora vero usque ad infyra anti in corporum cælestium, tunc quod nihil in partium sublu
xum aqua nos eis, agi, qd id omnino fundat ex influxu cælorum statuit astronomia tu
dicant, à mixum quo influentes vehitur, etenim mutat hominem, à plurimum excellentiam
cum libet superiora singulatim quasi sunt partium sive operationum thoraxi xipsxat, id
pudet proxio ut ibis terrenos, nec enim vat, nec licet nugis talis transcurrere, solum ergo
solet ut sciatis planetarum aliquam dicent in mutatione idem quod dicunt non cuyatum, ducunt quod sphæra
xibolutum nugis mutationis revertantur sato magno ano, qui ut diximus insumunt in yxatu
ginta annorum milia, ania ipsa quod numero xibitrixa, ipsum quod eandem Romam ordinem planetarum
nunquam ipsum xuxtus apud eosdem discipulus philosophatum. in qua statua pax in clinabin
virgilius ita magnificecanes. ab exinde

magnus seculorum assurgit ordo; iam redit, et virgo redeunt Saturnia regna;
iam nova progenies cælo demittitur alto.

Quod coniunctio fuit bneo, quod sublunaria proxius pendet
tia ex celestib statuatur, ondeo dunque cyde sidere aspectib. influebat retrocum conto
sub lunarium. Sed his nutritis secundum philosophia existentia, à colatta tunc dicit corporum cæli
pa validissime agere in sublunaria quantato quia solet dicebantur ad signa tulemaba
omalanques cum, à quatuorbus cum signis ad stella. Ro quod vatx in pucelis quat hæadoy
quei appellat quia ad plubia fi sunt sublunaria mutat. Quatx etiam rationem di phoma
so amagnopi. Hæc ratio in signata, in sub ordinatis aperatus ad inferiora dependant
a superioribus, in dignoxa ordinoxib; sed mus è per fecundatus; ergo. Sed licet conto
pri stit influxus astrorum non tamen facile explicare potest ne nostrum nunquam
pulsatur nici anti dicit influxus perexitatis pulnici, et solis, sed etiam per alias virtutes
in ipsis, in ex fecibus, atque ab id dictis qualitates occultas ab hoc anti eguntur explica
tione mutantur locali motu vel in ago ad intelligentis motaricis. alii vero per motum
sublis ab astris influxus influere existunt accessimus in quantum qualitates occultas
quia occultas, sed cum magis nota sit hæc mata supplis nisi eio quoinux, quæ et pronti
posit exhoc capite sta, manifestis in vaxi, sed dhoc cimo, à dhac mata satis

obit. +	fr. Placido Blanco	dhas.	6	[illegible]
	fr. Esteban Carcamo		6	Pillar
	fr. Pedro Rodriguez		6	Carrion
	fr. Joseph Calvo		6	Cardeña
obit. +	fr. Geronimo Villerias		6	Carrion
	fr. Mauro Martinez	estan dhas.	6	Sahagun
	fr. Joseph Medina		6	Santiago
obit. +	fr. Domingo Quiciela		6	Valuanera
obit +	fr. Juan Lezana	Muxio	6	estan dhas	Sahagun
obit. +	fr. Miguel Iruiz		6	dhas. las misas	Popetran
obit +	fr. Antonio Franco	muxio	6	dhas. las misas	Popetran
obit +	fr. Bernardo Lejo		6	dhas. las misas:	Valladolid
ovit +	fr. Vicente Leal		6	estan dhas.	Valladolid
o.s.o.	fr. Anselmo Torre	ex axtose de la	6	dhas.	Corias
obit +	fr. Manuel Elias		6	Hermandad y no tiene misas =	Ona
obit +	fr. Angel Colinas	muxio.	6	muxio dhas las misas	Lorenzana
	fr. Miguel Aznar		6	dhas. las misas	Celanova
	fr. Manuel Garcia		6		Nafera
	fr. Bernardo Romero		6		Monserrate
obit +	fr. Ignacio Fernandez		6		Silos
	fr. Lorenzo Vega		6	dife las 6 misas muxio	Nafera
	fr. Manuel Caisal		6		Ona
obit +	fr. Placido Gonzalez	Muxio	6		Santiago
obit. +	fr. Gregorio Collaro		6	dhas las misas.	Arlanza
ovit +	fr. Francisco Roca		6	muxio dhas: las misas	S.n Pillar
obit +	fr. Bernardo Machado		6	dhas	Monserrate
	fr. Benito Piñera		6	muxio dhas las misas	S.n Isidro
dhas +	~~[illegible]~~	muxio	~~6 Cardeña~~	D.n Angel Gom.z de Anguiano	6	Carrion
obit. +	fr. Jud Zurbano. muxio + Cardeña. dhas las misas =					Statute Rio

Carta de hermandad, que Yo fr. Isidoro Galosso tengo hecha con los que aqui van expresados = en el Colegio de S.n Esteban de Ruias del Sr.

año 1830

obit +	R. P. Lector fr. Valentin Rey +	~~mira~~	muriò	Samos
obit. +	R. P. fr. Juan Guerra +	~~mira~~	muriò	S.n Esteban
obit +	R. P. fr. Joseph Fraiz +	~~mira~~	muriò	Samos
obit. +	P. Pte. fr. Mathias Nuro	6 misas	estan dhas.	Sahagun
obit +	P. Pte. fr. Joseph Gomez	6 misas	dhas.	Valuanera
obit +	P. Pte. Vor. fr. Joseph Rio	3 misas	muriò dise las misas	Silos
obit +	P. Pte. seg. fr. Benito Arias	3 misas	estan dhas. muriò	Sahagun
obit +	P. Prior mayor fr. Placido Montero +	1 misa	dha la misa	S.n Julian
obit. +	P. P. fr. ~~[illegible]~~ dhalam.a +	~~mira~~	muriò	S.n Esteban
	P. Por. fr. Anselmo Lopez	6 misas		Samos

Conducculos

obit. +	fr. ~~Benito Lolla~~	6		Samos
	fr. Leandro Merino	6		Santiago
obit. +	fr. Joseph Angulo dhas	6	muriò dhas	Espino
obit +	fr. Fructuoso Perez dhas	6	obit. dhas	Montes
obit +	fr. Antonio Borja dhas	6	muriò dhas	Monserrate
obit +	fr. Benito Lolla dhas	6	muriò dhas	Samos
obit. +	fr. Placido Blanco dhas.	6		S.n Julian
	fr. Esteban Carcamo	6		Silos